30.06.2026 12:38:52
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

29 Ιουνίου 2026 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | Αρ. Φύλλου **103**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5314

Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΕΚΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ - ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
ΜΕΡΟΣ Α'
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α'
Άρθρο 1 Σκοπός
Άρθρο 2 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 3 Διοικητική διαίρεση επικράτειας
Άρθρο 4 Σύσταση και συγκρότηση τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 5 Εδαφική περιφέρεια δήμων και περιφερειών
Άρθρο 6 Σφραγίδα και σήμα δήμων, δημοτικών κοινοτήτων και περιφερειών
Άρθρο 7 Σύσταση και συγκρότηση αποκεντρωμένης διοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ - ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ - ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑ ΔΗΜΩΝ
Άρθρο 8 Κατηγορίες δήμων
Άρθρο 9 Μεταφορά έδρας δήμου - Ορισμός οικισμού ως ιστορικής έδρας δήμου
Άρθρο 10 Προσάρτηση δημοτικής κοινότητας
Άρθρο 11 Συνένωση δημοτικών κοινοτήτων
Άρθρο 12 Διαίρεση οικισμών σε δημοτικές κοινότητες
Άρθρο 13 Αναγνώριση οικισμού ως δημοτικής κοινότητας
Άρθρο 14 Μετονομασία δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων, περιφερειών και περιφερειακών ενοτήτων - Συμβούλιο Τοπωνυμιών
Άρθρο 15 Ονομασία και μετονομασία οδών και πλατειών - Περιφερειακό Συμβούλιο Τοπωνυμιών
Άρθρο 16 Καθορισμός ορίων δήμων και δημοτικών κοινοτήτων - Επιτροπή Ορίων
Άρθρο 17 Νέος καθορισμός ορίων δήμων και δημοτικών κοινοτήτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΗΤΑ
Άρθρο 18 Δημοτικότητα - Αποδεικτική δύναμη δημοτολογικών εγγραφών
Άρθρο 19 Κτήση δημοτικότητας

Άρθρο 20 Απώλεια δημοτικότητας
Άρθρο 21 Μεταδημότευση
Άρθρο 22 Μεταφορά σε νέα οικογενειακή μερίδα εντός του ιδίου δήμου
Άρθρο 23 Δημοτολόγιο
Άρθρο 24 Τρόπος ενέργειας των εγγραφών και μεταβολών στο δημοτολόγιο
Άρθρο 25 Πιστοποιητικά δημοτολογίου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 26 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 27 Τελικές διατάξεις
Άρθρο 28 Μεταβατική διάταξη
ΜΕΡΟΣ Β’
ΕΚΛΟΓΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 29 Σκοπός
Άρθρο 30 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ - ΟΡΓΑΝΑ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Άρθρο 31 Αιρετά όργανα διοίκησης δήμων και περιφερειών
Άρθρο 32 Αιρετά όργανα ενδοδημοτικής αποκέντρωσης
Άρθρο 33 Αριθμός μελών δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων
Άρθρο 34 Αριθμός μελών συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων
Άρθρο 35 Χρόνος διενέργειας αυτοδιοικητικών εκλογών - Διάρκεια δημοτικής και περιφερειακής (αυτοδιοικητικής) περιόδου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΙΝ
Άρθρο 36 Δικαίωμα του εκλέγειν και άσκησή του
Άρθρο 37 Εκλογικοί κατάλογοι
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΚΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΨΗΦΟΥ
Άρθρο 38 Ειδικοί Εκλογικοί Κατάλογοι Ηλεκτρονικής Ψήφου
Άρθρο 39 Ειδική εφαρμογή εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο
Άρθρο 40 Απαραίτητος αριθμός εγγεγραμμένων εκλογέων ανά δήμο για τη διεξαγωγή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ
Άρθρο 41 Προσόντα εκλογιμότητας
Άρθρο 42 Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα
Άρθρο 43 Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ - ΕΔΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ
Άρθρο 44 Εκλογικές περιφέρειες
Άρθρο 45 Έδρες περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ
Άρθρο 46 Αρμόδιο δικαστήριο
Άρθρο 47 Κατάρτιση συνδυασμών - Υποβολή υποψηφιοτήτων
Άρθρο 48 Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν
Άρθρο 49 Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών
Άρθρο 50 Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων
Άρθρο 51 Πρόγραμμα εκλογής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ
Άρθρο 52 Μορφή και περιεχόμενο ψηφοδελτίων
Άρθρο 53 Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων
Άρθρο 54 Σταυροί προτίμησης
Άρθρο 55 Άκυρα ψηφοδέλτια
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ
Άρθρο 56 Επιτυχών συνδυασμός και επιλαχόντες συνδυασμοί -Εκλογή δημάρχου και περιφερειάρχη
Άρθρο 57 Δεύτερο στάδιο προσμέτρησης
Άρθρο 58 Κατανομή εδρών δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 59 Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό πάνω από δύο χιλιάδες κατοίκους
Άρθρο 60 Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό μεταξύ τριακοσίων ενός και δύο χιλιάδων κατοίκων
Άρθρο 61 Εκλογή εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό έως και τριακόσιους κατοίκους
Άρθρο 62 Κατανομή εδρών περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια
Άρθρο 63 Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία
Άρθρο 64 Τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι - Ισοψηφία
Άρθρο 65 Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων- Ισοψηφία
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΨΗΦΟ
Άρθρο 66 Εφορευτική επιτροπή ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο - Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης Λογισμικού Ηλεκτρονικής Ψήφου
Άρθρο 67 Τρόπος διεξαγωγής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΔΙΑΛΟΓΗ ΨΗΦΩΝ ΣΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ, ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
Άρθρο 68 Διαλογή ψήφων στα καταστήματα ψηφοφορίας
Άρθρο 69 Μετάδοση αποτελεσμάτων
Άρθρο 70 Εξαγωγή και δημοσίευση αποτελεσμάτων
Άρθρο 71 Έκθεση πρακτικών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ - ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ
Άρθρο 72 Επικύρωση εκλογής
Άρθρο 73 Ορκωμοσία αιρετών - Εγκατάσταση και ανάληψη καθηκόντων
Άρθρο 74 Αποποίηση εκλογής
Άρθρο 75 Παραίτηση αιρετών
Άρθρο 76 Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων
Άρθρο 77 Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων δημοτικής κοινότητας και εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων
Άρθρο 78 Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων
Άρθρο 79 Εκούσια προκήρυξη εκλογών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
Άρθρο 80 Εκλογικοί φάκελοι - Λευκά ψηφοδέλτια - Κάλπες ψηφοφορίας
Άρθρο 81 Εφαρμογή της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών
Άρθρο 82 Εκλογικές διαφορές
Άρθρο 83 Αίτηση αναίρεσης
Άρθρο 84 Επανάληψη εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 85 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 86 Τελικές διατάξεις
Άρθρο 87 Μεταβατική διάταξη

ΜΕΡΟΣ Γ’
ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΥΤΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Γ’
Άρθρο 88 Σκοπός
Άρθρο 89 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ- ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ
Άρθρο 90 Έσοδα και δαπάνες υποψήφιων περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών
Άρθρο 91 Έσοδα και δαπάνες υποψήφιων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων
Άρθρο 92 Απαγορεύσεις ως προς τη χρηματοδότηση συνδυασμών και υποψηφίων
Άρθρο 93 Όρια χρηματοδότησης
Άρθρο 94 Ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών των υποψηφίων
Άρθρο 95 Ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών των συνδυασμών
Άρθρο 96 Απαγορεύσεις για συνδυασμούς και υποψηφίους κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου
Άρθρο 97 Εμφανίσεις υποψηφίων κατά την προεκλογική περίοδο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ
Άρθρο 98 Διαχείριση οικονομικών συνδυασμών και υποψηφίων
Άρθρο 99 Διαχείριση και δημοσιοποίηση εσόδων και δαπανών στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του Υπουργείου Εσωτερικών - Δημοσιότητα στοιχείων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ
Άρθρο 100 Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων
Άρθρο 101 Επιβολή κυρώσεων
Άρθρο 102 Έκπτωση από τα αιρετά αξιώματα
Άρθρο 103 Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις εις βάρος τρίτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΡΟΥΣ Γ’
Άρθρο 104 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 105 Μεταβατική διάταξη
ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΥΤΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΕΡΟΣ Α’
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 106 Σκοπός
Άρθρο 107 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Άρθρο 108 Αιρετά όργανα διοίκησης δήμων και περιφερειών και αιρετά όργανα ενδοδημοτικής αποκέντρωσης
Άρθρο 109 Αρμοδιότητες δημάρχου και περιφερειάρχη
Άρθρο 110 Ορισμός, αρμοδιότητες και αριθμός αντιδημάρχων
Άρθρο 111 Ορισμός, αρμοδιότητες αναπληρωτή περιφερειάρχη και αντιπεριφερειαρχών, αριθμός αντιπεριφερειαρχών
Άρθρο 112 Εξουσιοδότηση υπογραφής δημάρχου και περιφερειάρχη
Άρθρο 113 Αναπλήρωση δημάρχου και περιφερειάρχη
Άρθρο 114 Εκλογή νέου δημάρχου και νέου περιφερειάρχη

Άρθρο 115 Συγκρότηση και λειτουργία δημοτικής και περιφερειακής παράταξης
Άρθρο 116 Ανεξαρτητοποίηση και διαγραφή μελών δημοτικής και περιφερειακής παράταξης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Άρθρο 117 Συγκρότηση και θητεία προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 118 Διαδικασία εκλογής μελών προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 119 Εκλογή μελών προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε περίπτωση παραίτησης ή κένωσης θέσης μέλους του
Άρθρο 120 Αρμοδιότητες δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 121 Τρόπος και τόπος συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 122 Δημοσιότητα συνεδριάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 123 Χρόνος σύγκλησης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 124 Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε τακτική συνεδρίαση
Άρθρο 125 Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε κατεπείγουσα συνεδρίαση
Άρθρο 126 Περιεχόμενο ημερήσιας διάταξης συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 127 Απαρτία δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 128 Λήψη απόφασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 129 Λειτουργία δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 130 Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 131 Συμμετοχή εκπροσώπου και προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας στο δημοτικό συμβούλιο
Άρθρο 132 Πρακτικά συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 133 Δημοσίευση αποφάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 134 Δημοσίευση αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Άρθρο 135 Συγκρότηση δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 136 Αριθμός μελών δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 137 Εκλογή μελών δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 138 Αρμοδιότητες δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 139 Τρόπος και τόπος συνεδρίασης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 140 Δημοσιότητα συνεδριάσεων δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 141 Χρόνος σύγκλησης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 142 Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής σε τακτική συνεδρίαση
Άρθρο 143 Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής σε κατεπείγουσα συνεδρίαση
Άρθρο 144 Περιεχόμενο ημερήσιας διάταξης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 145 Απαρτία δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 146 Λήψη απόφασης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
Άρθρο 147 Λειτουργία δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ
Άρθρο 148 Υποχρεώσεις αιρετών οργάνων διοίκησης δήμων και περιφερειών
Άρθρο 149 Ειδικότερες υποχρεώσεις δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων
Άρθρο 150 Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής και περιφερειακής αρχής
Άρθρο 151 Απολογισμός πεπραγμένων δημοτικής και περιφερειακής αρχής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ
Άρθρο 152 Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης και περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης
Άρθρο 153 Γνωμοδοτικές επιτροπές δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου
Άρθρο 154 Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων
Άρθρο 155 Επιστημονική Επιτροπή Διαχείρισης και Αντιμετώπισης Κινδύνων και Κρίσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
Άρθρο 156 Συμβούλια νέων
Άρθρο 157 Αριθμός μελών συμβουλίων νέων
Άρθρο 158 Εκλογή μελών συμβουλίων νέων
Άρθρο 159 Διεξάγουσα Αρχή, όργανο διεξαγωγής εκλογής και διαχειριστής ηλεκτρονικής ψηφοφορίας
Άρθρο 160 Πρόεδρος και λειτουργία συμβουλίου νέων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
Άρθρο 161 Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν και άνω κατοίκους
Άρθρο 162 Εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό έως και τριακόσιους κατοίκους
Άρθρο 163 Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν και άνω κατοίκους
Άρθρο 164 Αρμοδιότητες συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν και άνω κατοίκους
Άρθρο 165 Αρμοδιότητες εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό έως και τριακόσιους κατοίκους
Άρθρο 166 Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία δημοτικών κοινοτήτων
Άρθρο 167 Λειτουργία συμβουλίου δημοτικής κοινότητας
Άρθρο 168 Υποχρεώσεις συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων
Άρθρο 169 Δημοσίευση και εκτελεστότητα αποφάσεων αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης
Άρθρο 170 Διαδικασία υλοποίησης αποφάσεων αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης
Άρθρο 171 Γραφείο δημοτικής κοινότητας
Άρθρο 172 Συνέλευση κατοίκων δημοτικής κοινότητας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ
Άρθρο 173 Αντικείμενο δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή του
Άρθρο 174 Περιορισμοί στη διεξαγωγή δημοτικού δημοψηφίσματος
Άρθρο 175 Διαδικασία προκήρυξης δημοτικού δημοψηφίσματος - Ερώτημα
Άρθρο 176 Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας απόφασης περί διενέργειας δημοτικού δημοψηφίσματος
Άρθρο 177 Δημόσιος διάλογος
Άρθρο 178 Διεξαγωγή δημοτικού δημοψηφίσματος - Ψηφοφορία - Δικαίωμα εκλέγειν
Άρθρο 179 Διεξάγουσα αρχή - Όργανο διεξαγωγής δημοτικού δημοψηφίσματος - Διαχειριστής ηλεκτρονικής ψηφοφορίας
Άρθρο 180 Διαλογή ψήφων - Επικρατούσα απάντηση επί δημοψηφίσματος
Άρθρο 181 Έλεγχος κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 182 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 183 Μεταβατικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Β’
ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 184 Σκοπός
Άρθρο 185 Αντικείμενο
Άρθρο 186 Ορισμοί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 187 Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 188 Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 189 Λοιπά νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 190 Γενικές ρυθμίσεις

Άρθρο 191 Συγκρότηση διοικητικών συμβουλίων
Άρθρο 192 Ιδιότητες και θητεία μελών διοικητικού συμβουλίου
Άρθρο 193 Αναπλήρωση και αντικατάσταση μελών διοικητικού συμβουλίου
Άρθρο 194 Αρμοδιότητες και λειτουργία οργάνων διοίκησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 195 Κανονισμοί νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 196 Οικονομική διοίκηση νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 197 Διαχείριση περιουσίας νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 198 Πόροι και χρηματοδότηση νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 199 Έλεγχος διαχείρισης νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 200 Αύξηση κεφαλαίου νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 201 Διάθεση καθαρών κερδών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 202 Αποφάσεις νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης για τις οποίες απαιτείται κοινοποίηση ή σύμφωνη γνώμη δήμων ή περιφερειών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 203 Λύση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 204 Λύση κοινωφελών επιχειρήσεων
Άρθρο 205 Θέματα προσωπικού νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται
Άρθρο 206 Θέματα περιουσιακών και οικονομικών στοιχείων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται
Άρθρο 207 Διαδικασία μετατροπής υφιστάμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς
Άρθρο 208 Θέματα προσωπικού μετατρεπόμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς
Άρθρο 209 Καταγραφή νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΘΜΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ
Άρθρο 210 Διαδημοτικοί και διαβαθμιδικοί σύνδεσμοι
Άρθρο 211 Συμμετοχή, αποχώρηση μελών και οικονομική διοίκηση συνδέσμου
Άρθρο 212 Συγκρότηση διοικητικού συμβουλίου συνδέσμου
Άρθρο 213 Εκλογή προέδρου διοικητικού συμβουλίου και μελών εκτελεστικής επιτροπής συνδέσμου
Άρθρο 214 Λύση συνδέσμου
Άρθρο 215 Απαλλοτριώσεις συνδέσμων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΦΟΡΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΛΑΪΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ
Άρθρο 216 Φορείς Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης
Άρθρο 217 Διοίκηση Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης
Άρθρο 218 Αρμοδιότητες διοικητικού συμβουλίου φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών
Άρθρο 219 Καθήκοντα προέδρου διοικητικού συμβουλίου φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών
Άρθρο 220 Αρμοδιότητες Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης
Άρθρο 221 Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών
Άρθρο 222 Θέματα προσωπικού φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών
Άρθρο 223 Πόροι φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 224 Αναπτυξιακοί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 225 Διοίκηση αναπτυξιακών οργανισμών
Άρθρο 226 Προσωπικό αναπτυξιακών οργανισμών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Άρθρο 227 Σκοπός - Αρμοδιότητες περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης
Άρθρο 228 Διοίκηση - Όργανα - Αρμοδιότητες οργάνων διοίκησης περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης.
Άρθρο 229 Πόροι - Οικονομική διαχείριση περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης
Άρθρο 230 Οργάνωση - Κανονισμοί - Προσωπικό περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
Άρθρο 231 Γενικές ρυθμίσεις για τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
Άρθρο 232 Αρμοδιότητες Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
Άρθρο 233 Αρμοδιότητες δήμων επί αστικών στερεών αποβλήτων
Άρθρο 234 Αρμοδιότητες διοικητικού συμβουλίου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή συνδέσμου
Άρθρο 235 Αρμοδιότητες εκτελεστικής επιτροπής Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή συνδέσμου
Άρθρο 236 Αρμοδιότητες προέδρου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή συνδέσμου
Άρθρο 237 Διοίκηση και λειτουργία Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας
Άρθρο 238 Τιμολογιακή πολιτική - Πόροι Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
Άρθρο 239 Οικονομική διοίκηση και διαχείριση Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
Άρθρο 240 Εισφορές δήμων υπέρ Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και διαδικασίες είσπραξης
Άρθρο 241 Ενημέρωση δημοτικών συμβουλίων
Άρθρο 242 Οργανωτική διάρθρωση και κανονισμός προσωπικού Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
Άρθρο 243 Αντισταθμιστικό όφελος
Άρθρο 244 Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος Νομού Αττικής
Άρθρο 245 Διαχείριση στερεών αποβλήτων στις νησιωτικές περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου και των Ιονίων Νήσων
Άρθρο 246 Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου
Άρθρο 247 Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Κρήτης
Άρθρο 248 Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
Άρθρο 249 Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
Άρθρο 250 Ίδρυση, νομική μορφή, σκοπός και αρμοδιότητες Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 251 Διεύρυνση σκοπού Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 252 Υποχρεωτική επέκταση περιοχής αρμοδιότητας Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 253 Οικειοθελής συγχώνευση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και μεταφορά οικείων αρμοδιοτήτων δήμων
Άρθρο 254 Διοικητικό συμβούλιο Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 255 Αρμοδιότητες διοικητικού συμβουλίου και προέδρου Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 256 Γενικός διευθυντής Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 257 Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας - Κανονισμός Εργασίας - Προσωπικό Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 258 Κανονισμοί λειτουργίας και διαχείρισης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 259 Κανονισμοί λειτουργίας δικτύων αποχέτευσης και ύδρευσης και διαχείρισης του δικτύου όμβριων υδάτων
Άρθρο 260 Περιουσία Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 261 Πόροι Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 262 Ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης
Άρθρο 263 Τέλος χρήσης αποχέτευσης και τέλος ύδρευσης
Άρθρο 264 Ακατάσχετο υποδομών Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

Άρθρο 265 Απαλλοτριώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 266 Τιμολογιακή πολιτική Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 267 Συμβολή του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
Άρθρο 268 Δανειοδότηση των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 269 Προϋπολογισμός Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 270 Χρηματοοικονομικές καταστάσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 271 Είσπραξη εσόδων Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 272 Διευκολύνσεις οφειλετών Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Άρθρο 273 Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών μεταξύ Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και οικείου δήμου
Άρθρο 274 Εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης προς παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας
Άρθρο 275 Καταβολή και συμψηφισμός οφειλών Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης στο ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία από τον οικείο δήμο
Άρθρο 276 Ειδικές ποινικές διατάξεις
Άρθρο 277 Διοικητικές κυρώσεις
Άρθρο 278 Επιθεώρηση και βλάβες των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης
Άρθρο 279 Δήλωση αποχέτευσης ακινήτου
Άρθρο 280 Λύση και εκκαθάριση Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
Άρθρο 281 Επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού
Άρθρο 282 Αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες
Άρθρο 283 Σύσταση εταιρείας για τον θεσμό «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης»
Άρθρο 284 Οργάνωση Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων και της Ένωσης Περιφερειών
Άρθρο 285 Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 286 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 287 Τελικές διατάξεις Κεφαλαίων Δ’, Ε’ και Ζ’
Άρθρο 288 Τελικές διατάξεις Κεφαλαίου Θ’
Άρθρο 289 Μεταβατική διάταξη Μέρους Β’
Άρθρο 290 Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου ΣΤ’
Άρθρο 291 Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ’
ΜΕΡΟΣ Γ’
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΥΤΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Γ’
Άρθρο 292 Σκοπός
Άρθρο 293 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 294 Αναστολή άσκησης δημόσιου λειτουργήματος ή δημόσιων υπαλληλικών καθηκόντων δημάρχων, περιφερειαρχών, αναπληρωτών περιφερειαρχών, αντιδημάρχων, αντιπεριφερειαρχών - Αναστολή επαγγελματικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας περιφερειαρχών - Ειδική άδεια άνευ αποδοχών
Άρθρο 295 Αιρετά πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν αντιμισθία
Άρθρο 296 Πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης
Άρθρο 297 Ειδική άδεια προσώπων τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης
Άρθρο 298 Ειδική άδεια επικεφαλής παρατάξεων, αιρετών μελών συλλογικών οργάνων δήμων, περιφερειών και οργάνων διοίκησης των νομικών τοπικής αυτοδιοίκησης
Άρθρο 299 Αποζημίωση μελών δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών, διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, κοινωφελών επιχειρήσεων δήμων και περιφερειών, Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και συνδέσμων

Άρθρο 300 Δαπάνες μετακίνησης
Άρθρο 301 Γενικές ρυθμίσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 302 Γραμματείς δήμων, περιφερειών και συνδέσμων
Άρθρο 303 Συνεργάτες δημάρχων και περιφερειαρχών
Άρθρο 304 Συνεργάτες προέδρων νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ’
Άρθρο 305 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 306 Τελικές διατάξεις
Άρθρο 307 Μεταβατικές διατάξεις
ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΕΡΟΣ Α’
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 308 Σκοπός
Άρθρο 309 Αντικείμενο
Άρθρο 310 Ορισμοί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 311 Γενικές αρχές άσκησης αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών
Άρθρο 312 Προγραμματισμός δράσεων δήμων και περιφερειών
Άρθρο 313 Καταγραφή αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών
Άρθρο 314 Θέσπιση, μεταβίβαση και τροποποίηση αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών
Άρθρο 315 Κατηγορίες αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών
Άρθρο 316 Αρμοδιότητες που συνιστούν αποστολή του κράτους
Άρθρο 317 Αρμοδιότητες που απορρέουν από το τεκμήριο καθημερινότητας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 318 Δημοτικές κανονιστικές πράξεις τοπικού ενδιαφέροντος
Άρθρο 319 Δημοτικές κανονιστικές πράξεις κατ’ εξουσιοδότηση άλλων νομοθετημάτων και σχέδια δράσης δήμων
Άρθρο 320 Περιφερειακές κανονιστικές πράξεις κατ’ εξουσιοδότηση άλλων νομοθετημάτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 321 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Β’
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 322 Σκοπός
Άρθρο 323 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 324 Επιλογές οργάνωσης άσκησης αρμοδιότητας
Άρθρο 325 Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας δήμου
Άρθρο 326 Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας περιφέρειας
Άρθρο 327 Σύσταση ειδικής υπηρεσίας
Άρθρο 328 Σύσταση κοινής υπηρεσίας δήμων και περιφερειών
Άρθρο 329 Σύσταση κοινής θέσης θεματικού διευθυντή

Άρθρο 330 Σύμβαση έργου με υπάλληλο άλλου δήμου ή περιφέρειας
Άρθρο 331 Συμβάσεις διαδημοτικής ή διαπεριφερειακής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας
Άρθρο 332 Προγραμματικές συμβάσεις
Άρθρο 333 Συμβάσεις δήμων και περιφερειών με φορείς της κοινωνίας των πολιτών
Άρθρο 334 Ανάθεση άσκησης αρμοδιότητας σε άλλο φορέα
Άρθρο 335 Αδικαιολόγητη αποχή από την άσκηση αρμοδιότητας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ
Άρθρο 336 Γνώμη δήμων και περιφερειών για ειδικά θέματα
Άρθρο 337 Προθεσμία για έκδοση απόφασης ή παροχή γνωμοδότησης από άλλες αρχές
Άρθρο 338 Θέματα προσωπικού και περιουσίας σε περίπτωση μεταφοράς κρατικών υπηρεσιών σε δήμους και περιφέρειες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΟΡΕΙΝΟΥΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ
Άρθρο 339 Υποστηρικτική υπηρεσία ορεινών και νησιωτικών δήμων
Άρθρο 340 Υποστήριξη ορεινών και νησιωτικών δήμων από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία
Άρθρο 341 Μεταφορά μαθητών σε νησιωτικούς δήμους
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 342 Διεθνείς συνεργασίες
Άρθρο 343 Αδελφοποιήσεις πόλεων και περιφερειών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 344 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Γ’
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ - ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Γ’
Άρθρο 345 Σκοπός
Άρθρο 346 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ
Άρθρο 347 Δημοτική συγκοινωνία
Άρθρο 348 Κοινωνικά παντοπωλεία
Άρθρο 349 Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας
Άρθρο 350 Αρμόδια όργανα επιβολής κυρώσεων σε καταστήματα και επιχειρήσεις αρμοδιότητας δήμου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ - ΑΡΜΟΔΙΑ ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ
Άρθρο 351 Ορισμός καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και κέντρων διασκέδασης
Άρθρο 352 Προέγκριση ίδρυσης κέντρου διασκέδασης
Άρθρο 353 Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης
Άρθρο 354 Απαγορεύσεις χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης
Άρθρο 355 Αντικατάσταση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
Άρθρο 356 Αρμοδιότητες δημοτικής αστυνομίας
Άρθρο 357 Άσκηση αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας
Άρθρο 358 Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας
Άρθρο 359 Συμβάσεις υποστήριξης αρμοδιοτήτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ’
Άρθρο 360 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 361 Τελικές διατάξεις
ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΕΡΟΣ Α’
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 362 Σκοπός
Άρθρο 363 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 364 Έννοια και περιεχόμενο προϋπολογισμού
Άρθρο 365 Έσοδα
Άρθρο 366 Έξοδα
Άρθρο 367 Γενικό και ειδικά αποθεματικά
Άρθρο 368 Κατάρτιση και ψήφιση προϋπολογισμού
Άρθρο 369 Εναλλακτικές προτάσεις επί του προϋπολογισμού
Άρθρο 370 Έλεγχος προϋπολογισμού
Άρθρο 371 Ανάρτηση στο διαδίκτυο και δημοσίευση προϋπολογισμού
Άρθρο 372 Ανάρτηση στο διαδίκτυο της εκτέλεσης προϋπολογισμού
Άρθρο 373 Αναμόρφωση προϋπολογισμού
Άρθρο 374 Διάρκεια ισχύος προϋπολογισμού
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 375 Διακανονισμός οφειλών για ισοσκέλιση προϋπολογισμού
Άρθρο 376 Ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών
Άρθρο 377 Ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών μικρών δήμων
Άρθρο 378 Προϋπολογισμός δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών
Άρθρο 379 Τήρηση λογιστικού πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης από δήμους και περιφέρειες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 380 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Β’
ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 381 Σκοπός
Άρθρο 382 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 383 Προσδιορισμός εσόδων δήμων
Άρθρο 384 Προσδιορισμός εσόδων περιφερειών
Άρθρο 385 Επιβολή τελών και εισφορών
Άρθρο 386 Εναλλακτικές προτάσεις τελών και εισφορών
Άρθρο 387 Διοικητικές - χρηματικές κυρώσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΕΝΙΑΙΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΦΩΤΙΣΜΟΥ
Άρθρο 388 Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής ενιαίου τέλους καθαριότητας - φωτισμού
Άρθρο 389 Συντελεστές ενιαίου τέλους καθαριότητας - φωτισμού
Άρθρο 390 Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης ενιαίου τέλους καθαριότητας - φωτισμού
Άρθρο 391 Κυρώσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΤΕΛΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Άρθρο 392 Βάση επιβολής Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης

Άρθρο 393 Συντελεστής Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης
Άρθρο 394 Υπόχρεοι καταβολής Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης
Άρθρο 395 Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης
Άρθρο 396 Κυρώσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
Άρθρο 397 Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων
Άρθρο 398 Συντελεστής τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων
Άρθρο 399 Διαδικασία είσπραξης τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων
Άρθρο 400 Κυρώσεις αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΠΑΡΕΠΙΔΗΜΟΥΝΤΩΝ
Άρθρο 401 Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους διαμονής παρεπιδημούντων
Άρθρο 402 Συντελεστής τέλους διαμονής παρεπιδημούντων
Άρθρο 403 Διαδικασία είσπραξης τέλους διαμονής παρεπιδημούντων
Άρθρο 404 Κυρώσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΤΕΛΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
Άρθρο 405 Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους επί των ακαθάριστων εσόδων
Άρθρο 406 Συντελεστής τέλους ακαθάριστων εσόδων
Άρθρο 407 Διαδικασία είσπραξης τέλους ακαθάριστων εσόδων
Άρθρο 408 Κυρώσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ
Άρθρο 409 Βάση επιβολής, συντελεστής και υπόχρεοι καταβολής τέλους χρήσης ιαματικών πηγών
Άρθρο 410 Διαδικασία είσπραξης τέλους χρήσης ιαματικών πηγών
Άρθρο 411 Κυρώσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΤΕΛΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΟΣΙΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ
Άρθρο 412 Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων
Άρθρο 413 Συντελεστής τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων
Άρθρο 414 Διαδικασία είσπραξης τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων
Άρθρο 415 Κυρώσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
Άρθρο 416 Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους διαφήμισης
Άρθρο 417 Συντελεστής τέλους διαφήμισης
Άρθρο 418 Διαδικασία είσπραξης τέλους διαφήμισης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΤΕΛΟΣ ΥΔΑΤΟΣ
Άρθρο 419 Επιβολή τέλους ύδατος
Άρθρο 420 Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης τέλους ύδατος
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΤΕΛΗ
Άρθρο 421 Επιβολή λιμενικών τελών
Άρθρο 422 Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης λιμενικών τελών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ’
ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΗΜΩΝ
Άρθρο 423 Τέλος λειτουργίας νεκροταφείων
Άρθρο 424 Τέλος χρήσης σφαγείων
Άρθρο 425 Τέλη ελεγχόμενης στάθμευσης
Άρθρο 426 Τέλος οικοδομικών αδειών
Άρθρο 427 Τέλος βοσκής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ’
ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 428 Ανταποδοτικό τέλος απαλλοτρίωσης
Άρθρο 429 Τέλος χρήσης κτημάτων, έργων ή υπηρεσιών
Άρθρο 430 Δυνητικά τέλη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
Άρθρο 431 Απαλλαγές από δημοτικά και περιφερειακά τέλη και εισφορές
Άρθρο 432 Απαλλαγές λόγω εξαιρετικών συνθηκών
Άρθρο 433 Συμβιβαστική επίλυση αμφισβητήσεων σε δήμους και περιφέρειες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ’
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ
Άρθρο 434 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι δήμων
Άρθρο 435 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι περιφερειών
Άρθρο 436 Προκαταβολές Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων
Άρθρο 437 Συμψηφισμός Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων δήμων και περιφερειών με οφειλές τους στο ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία
Άρθρο 438 Επιχορήγηση δήμων για περιβαλλοντικές παρεμβάσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ’
ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
Άρθρο 439 Σκοποί και προϋποθέσεις δανεισμού
Άρθρο 440 Διαδικασία συνομολόγησης δανείου
Άρθρο 441 Ασφάλεια και εξυπηρέτηση δανείου
Άρθρο 442 Δάνεια με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου
Άρθρο 443 Ομολογιακά δάνεια
Άρθρο 444 Λοιπά τραπεζικά προϊόντα
Άρθρο 445 Δαπάνες για τη συνομολόγηση δανείων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 446 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 447 Τελικές διατάξεις
Άρθρο 448 Μεταβατικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Γ’
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Γ’
Άρθρο 449 Σκοπός
Άρθρο 450 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 451 Γενικές διατάξεις Κεφαλαίου Β’
Άρθρο 452 Βεβαίωση εσόδων
Άρθρο 453 Τίτλοι βεβαίωσης
Άρθρο 454 Χρηματικοί κατάλογοι
Άρθρο 455 Σύνταξη χρηματικών καταλόγων
Άρθρο 456 Πράξη βεβαίωσης οφειλής
Άρθρο 457 Ατομική ειδοποίηση υπερημερίας
Άρθρο 458 Οίκοθεν βεβαίωση εσόδων
Άρθρο 459 Βεβαίωση δαπάνης κατασκευής και επισκευής πεζοδρομίων σε βάρος υπόχρεων ιδιοκτητών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ
Άρθρο 460 Έννοια πιστώσεων
Άρθρο 461 Ειδικότητα πιστώσεων
Άρθρο 462 Μεταφορά πιστώσεων

Άρθρο 463 Ανάληψη υποχρεώσεων δήμων και περιφερειών
Άρθρο 464 Ειδικές κατηγορίες δαπανών
Άρθρο 465 Συμβάσεις
Άρθρο 466 Λοιπές ρυθμίσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ
Άρθρο 467 Έννοια, έλεγχος και εκκαθάριση δαπανών
Άρθρο 468 Αρμόδια υπηρεσία εκκαθάρισης δαπανών
Άρθρο 469 Δικαιολογητικά
Άρθρο 470 Απώλεια ή καταστροφή δικαιολογητικών
Άρθρο 471 Πράξη εκκαθάρισης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ
Άρθρο 472 Έκδοση χρηματικών ενταλμάτων
Άρθρο 473 Τύπος και περιεχόμενο χρηματικών ενταλμάτων
Άρθρο 474 Δικαιολογητικά χρηματικών ενταλμάτων
Άρθρο 475 Καταχώρηση χρηματικών ενταλμάτων
Άρθρο 476 Φύλαξη χρηματικών ενταλμάτων
Άρθρο 477 Ακύρωση χρηματικών ενταλμάτων
Άρθρο 478 Απώλεια χρηματικών ενταλμάτων
Άρθρο 479 Εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων
Άρθρο 480 Συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα
Άρθρο 481 Ευθύνες οργάνων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ - ΠΑΓΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ
Άρθρο 482 Έννοια και προϋποθέσεις έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής
Άρθρο 483 Προθεσμία απόδοσης λογαριασμού
Άρθρο 484 Υποχρεώσεις υπολόγων
Άρθρο 485 Απόδοση λογαριασμού
Άρθρο 486 Έλεγχος χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής από το Ελεγκτικό Συνέδριο
Άρθρο 487 Πάγια προκαταβολή
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 488 Διεξαγωγή ταμειακής υπηρεσίας
Άρθρο 489 Οργάνωση ταμειακής υπηρεσίας
Άρθρο 490 Καθήκοντα ταμία
Άρθρο 491 Καθήκοντα υπηρετούντων στο Τμήμα Εσόδων ταμειακής υπηρεσίας
Άρθρο 492 Καθήκοντα υπηρετούντων στο Τμήμα Εξόδων ταμειακής υπηρεσίας
Άρθρο 493 Καθήκοντα υπηρετούντων στο Τμήμα Ταμειακών Διαχειριστών
Άρθρο 494 Ημερήσια τακτοποίηση διαχείρισης
Άρθρο 495 Είσπραξη εσόδων
Άρθρο 496 Αποδεικτικά είσπραξης
Άρθρο 497 Είσπραξη εσόδων εντός ταμείου
Άρθρο 498 Ακύρωση διπλοτύπου είσπραξης
Άρθρο 499 Έσοδα εισπραττόμενα οίκοθεν εκτός ταμείου
Άρθρο 500 Είσπραξη εσόδων μέσω λογαριασμών ύδρευσης-αποχέτευσης
Άρθρο 501 Είσπραξη εσόδων μέσω φορέων είσπραξης
Άρθρο 502 Είσπραξη βάσει γραμματίων
Άρθρο 503 Απώλεια αποδεικτικών είσπραξης
Άρθρο 504 Πληρωμή δαπανών
Άρθρο 505 Δικαιολογητικά νομιμοποίησης δικαιούχων
Άρθρο 506 Είσπραξη και απόδοση κρατήσεων
Άρθρο 507 Δημοσιονομικός έλεγχος
Άρθρο 508 Έντοκη κατάθεση εσόδων δήμων και περιφερειών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ
Άρθρο 509 Απαλλαγή από επιβαρύνσεις εκπρόθεσμης καταβολής
Άρθρο 510 Προθεσμίες βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων
Άρθρο 511 Διαγραφή παραγεγραμμένων απαιτήσεων
Άρθρο 512 Διαγραφή βεβαιωμένων οφειλών
Άρθρο 513 Διευκολύνσεις οφειλετών
Άρθρο 514 Εξωδικαστικός μηχανισμός για οφειλές προς δήμους και περιφέρειες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ
Άρθρο 515 Ετήσιος οικονομικός απολογισμός - Χρηματοοικονομικές αναφορές
Άρθρο 516 Κατάσταση προϋπολογισμού/απολογισμού
Άρθρο 517 Χρηματοοικονομικές καταστάσεις
Άρθρο 518 Έλεγχος, έγκριση και δημοσίευση χρηματοοικονομικών αναφορών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΑΡΧΕΙΑ (ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)
Άρθρο 519 Τρόπος τήρησης βιβλίων και έκδοσης στοιχείων
Άρθρο 520 Λογιστικά αρχεία και μητρώα
Άρθρο 521 Διαχειριστικά βιβλία
Άρθρο 522 Βιβλία ταμείου
Άρθρο 523 Ειδικά βιβλία λειτουργίας δημοτικών υπηρεσιών
Άρθρο 524 Ενημέρωση και διαφύλαξη λογιστικών αρχείων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ - ΒΡΑΒΕΙΑ - ΚΙΝΗΤΡΑ
Άρθρο 525 Επιχορηγήσεις και βοηθήματα δήμων
Άρθρο 526 Κάλυψη δαπανών ταφής θανόντων και ανακομιδής οστών οικονομικά αδύναμων προσώπων
Άρθρο 527 Βραβεία και χορηγίες δήμων και περιφερειών
Άρθρο 528 Επιχορηγήσεις κρατικών υπηρεσιών και δομών από δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα
Άρθρο 529 Παροχή κινήτρων σε εργαζομένους από δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ’
Άρθρο 530 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Δ’
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Δ’
Άρθρο 531 Σκοπός
Άρθρο 532 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ
Άρθρο 533 Κόμβος Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 534 Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 535 Παρακολούθηση εκτέλεσης προϋπολογισμών από το Παρατηρητήριο
Άρθρο 536 Διαχείριση προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας
Άρθρο 537 Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 538 Προγραμματική συμφωνία οικονομικής υποστήριξης
Άρθρο 539 Μηχανισμός αποτροπής συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τρίτους από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ
Άρθρο 540 Κόμβος Παρακολούθησης Επιδόσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 541 Βραβεία επιδόσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΈΡΟΥΣ Δ’
Άρθρο 542 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Ε’
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Ε’
Άρθρο 543 Σκοπός
Άρθρο 544 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
Άρθρο 545 Γενικές υποχρεώσεις - Προστασία περιουσίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
Άρθρο 546 Πρόγραμμα διαχείρισης και αξιοποίησης περιουσίας δήμων και περιφερειών
Άρθρο 547 Δωρεά ακινήτων
Άρθρο 548 Δωρεάν παραχώρηση χρήσης ακινήτων
Άρθρο 549 Εκποίηση ακινήτων
Άρθρο 550 Αξιοποίηση ακινήτων με σύμβαση κοινωνικής αντιπαροχής
Άρθρο 551 Ανταλλαγή ακινήτων
Άρθρο 552 Αγορά ακινήτων
Άρθρο 553 Εκμίσθωση ακινήτων
Άρθρο 554 Μίσθωση ακινήτων
Άρθρο 555 Δικαίωμα εκμετάλλευσης κυλικείων εντός κτηρίων που στεγάζονται υπηρεσίες των δήμων και περιφερειών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
Άρθρο 556 Εκποίηση κινητών πραγμάτων
Άρθρο 557 Δωρεά κινητών πραγμάτων
Άρθρο 558 Δωρεάν παραχώρηση χρήσης κινητών πραγμάτων
Άρθρο 559 Εκμίσθωση κινητών πραγμάτων
Άρθρο 560 Καταστροφή κινητών πραγμάτων
Άρθρο 561 Οχήματα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
Άρθρο 562 Χρηματοδοτική μίσθωση
Άρθρο 563 Επιτροπές αξιολόγησης περιουσιακών στοιχείων
Άρθρο 564 Μεταγραφή συμβάσεων
Άρθρο 565 Συγκυριότητα
Άρθρο 566 Παραχώρηση περιουσιακών στοιχείων σε δήμους και περιφέρειες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΔΗΜΩΝ
Άρθρο 567 Ακίνητη περιουσία σε περίπτωση προσάρτησης δημοτικής κοινότητας σε δήμο
Άρθρο 568 Διάθεση βοσκοτόπων
Άρθρο 569 Διάθεση αποκαλυπτόμενων καλλιεργητικών εκτάσεων
Άρθρο 570 Εκμίσθωση καλλιεργήσιμης γης
Άρθρο 571 Εκμετάλλευση δημοτικών δασών
Άρθρο 572 Εκμετάλλευση δημοτικών λατομείων
Άρθρο 573 Στεγαστική αποκατάσταση δημοτών
Άρθρο 574 Δωρεάν παραχώρηση κυριότητας δημοτικών ακινήτων
Άρθρο 575 Δωρεάν παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων
Άρθρο 576 Παραχώρηση χρήσης κοινόχρηστων χώρων
Άρθρο 577 Σχολική περιουσία
Άρθρο 578 Αξιοποίηση σχολικών χώρων, υποδομών και λοιπών εγκαταστάσεων

Άρθρο 579 Εκμετάλλευση κυλικείων δημόσιων σχολείων
Άρθρο 580 Ίδρυση και λειτουργία νεκροταφείων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ
Άρθρο 581 Δικαίωμα εκμετάλλευσης περιπτέρου
Άρθρο 582 Παραχώρηση δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου με δημόσια κλήρωση
Άρθρο 583 Παραχώρηση δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου με δημοπρασία
Άρθρο 584 Διαδοχή - Εκμίσθωση δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου
Άρθρο 585 Μετατόπιση περιπτέρου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΕΣ
Άρθρο 586 Όργανα δημοπρασιών
Άρθρο 587 Τόπος διεξαγωγής δημοπρασιών
Άρθρο 588 Όροι διακήρυξης πλειοδοτικής δημοπρασίας
Άρθρο 589 Δημοσίευση διακήρυξης πλειοδοτικής δημοπρασίας
Άρθρο 590 Διενέργεια πλειοδοτικής δημοπρασίας
Άρθρο 591 Επανάληψη πλειοδοτικής δημοπρασίας
Άρθρο 592 Όροι διακήρυξης μειοδοτικής δημοπρασίας
Άρθρο 593 Δημοσίευση διακήρυξης μειοδοτικής δημοπρασίας
Άρθρο 594 Διενέργεια μειοδοτικής δημοπρασίας
Άρθρο 595 Επανάληψη μειοδοτικής δημοπρασίας
Άρθρο 596 Ηλεκτρονικές δημοπρασίες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ε’
Άρθρο 597 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ε’
Άρθρο 598 Ολοκλήρωση μεταβίβασης και μεταγραφής σχολικής περιουσίας δήμων
Άρθρο 599 Διατήρηση διατάξεων που προβλέπουν παραχώρηση ακινήτου
Άρθρο 600 Ασφάλιση περιουσιακών στοιχείων
Άρθρο 601 Λειτουργία δημοτικών κινηματογράφων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ε’
Άρθρο 602 Εφαρμοστέο δίκαιο συμβάσεων
Άρθρο 603 Άδειες περιπτέρων
Άρθρο 604 Παράταση συμβάσεων δωρεάν παραχώρησης προς ναυταθλητικά σωματεία
ΜΕΡΟΣ ΣΤ’
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΥΤΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤ’
Άρθρο 605 Σκοπός
Άρθρο 606 Αντικείμενο
Άρθρο 607 Πεδίο εφαρμογής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ-ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
Άρθρο 608 Διευθύνουσα υπηρεσία ή επιβλέπουσα υπηρεσία
Άρθρο 609 Αρμόδια όργανα που αποφασίζουν κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης και κατά την εκτέλεση των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών
Άρθρο 610 Τεχνικό συμβούλιο
Άρθρο 611 Απευθείας ανάθεση - Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας
Άρθρο 612 Εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία
Άρθρο 613 Σύσταση επιτροπών παραλαβής έργων

Άρθρο 614 Διοικητική και δικαστική επίλυση συμβατικών διαφορών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
Άρθρο 615 Αρμόδια όργανα για τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών
Άρθρο 616 Απευθείας ανάθεση - Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας
Άρθρο 617 Σύσταση επιτροπών παραλαβής και παρακολούθησης συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών
Άρθρο 618 Διοικητικές προσφυγές κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών
Άρθρο 619 Μελέτες και τεύχη προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών
Άρθρο 620 Διαδικασίες σύναψης, εποπτεία και παρακολούθηση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΘΕΩΡΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
Άρθρο 621 Σύνταξη και θεώρηση μελετών από το προσωπικό της τεχνικής υπηρεσίας δήμων και περιφερειών
Άρθρο 622 Σύνταξη και θεώρηση μελετών από το προσωπικό της τεχνικής υπηρεσίας νομικών προσώπων
Άρθρο 623 Αδυναμία σύνταξης μελέτης
Άρθρο 624 Όρια θεώρησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με γνωμοδότηση τεχνικού συμβουλίου
Άρθρο 625 Συγκρότηση Τεχνικού Συμβουλίου αποκεντρωμένης διοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
Άρθρο 626 Αρμόδια όργανα για τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων καλλιτεχνικών έργων
Άρθρο 627 Επιτροπή κρίσης καλλιτεχνικών έργων
Άρθρο 628 Απευθείας ανάθεση καλλιτεχνικών έργων
Άρθρο 629 Διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 630 Ανάδειξη προμηθευτών δήμων, περιφερειών και νομικών προσώπων αυτών
Άρθρο 631 Συμπράξεις δήμων και περιφερειών με τον ιδιωτικό τομέα
Άρθρο 632 Έλεγχος ασφάλειας και λειτουργίας έργων
Άρθρο 633 Παρεκκλίσεις έργων και εγκαταστάσεων από πολεοδομικές διατάξεις
Άρθρο 634 Διενέργεια τομών ή εκσκαφών στο οδικό δίκτυο δήμων και περιφερειών
Άρθρο 635 Συμβάσεις παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών δήμων, περιφερειών και νομικών προσώπων αυτών
Άρθρο 636 Ανάθεση συμβάσεων όμοιων ή ομοειδών δαπανών
Άρθρο 637 Ανάθεση συμβάσεων δημοτικών έργων ανά δημοτική κοινότητα ή οργανωμένους οικισμούς νησιωτικών δήμων
Άρθρο 638 Κατηγοριοποίηση έργων περιφερειών
Άρθρο 639 Εκτέλεση έργου και εκπόνηση μελέτης ή παροχής τεχνικής υπηρεσίας από φυσικό ή νομικό πρόσωπο χωρίς επιβάρυνση Δημοσίου
Άρθρο 640 Τεχνική υποστήριξη νησιωτικών δήμων Περιφερειακής Ενότητας Νήσων της Περιφέρειας Αττικής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
Άρθρο 641 Απαλλοτρίωση, δουλεία, εξαγορά επιχειρήσεων
Άρθρο 642 Κήρυξη απαλλοτρίωσης και σύσταση δουλείας
Άρθρο 643 Προϋποθέσεις κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας
Άρθρο 644 Δημοσίευση απόφασης κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας
Άρθρο 645 Λοιπές επεμβάσεις στην ιδιοκτησία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
Άρθρο 646 Συμβαλλόμενοι φορείς προγραμματικών συμβάσεων
Άρθρο 647 Προγραμματικές συμβάσεις με αναπτυξιακούς οργανισμούς
Άρθρο 648 Προγραμματικές συμβάσεις πολιτισμικής ανάπτυξης
Άρθρο 649 Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων στον τομέα πολιτικής προστασίας σε νησιωτικούς δήμους
Άρθρο 650 Συμμετέχοντες φορείς στις προγραμματικές συμβάσεις
Άρθρο 651 Συμβάσεις έργου της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία
Άρθρο 652 Περιεχόμενο προγραμματικών συμβάσεων
Άρθρο 653 Χρηματοδότηση και προϋπολογισμός
Άρθρο 654 Λοιπά αντικείμενα προγραμματικών συμβάσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤ’
Άρθρο 655 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 656 Μεταβατικές διατάξεις
ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΕΡΟΣ Α’
ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 657 Σκοπός
Άρθρο 658 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΣΥΣΤΑΣΗ, ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 659 Σύσταση και αποστολή Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 660 Διάρθρωση της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 661 Κατανομή αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με τους καθ’ ύλη αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις αποκεντρωμένες διοικήσεις - Σχέση Γενικού Επόπτη και Επόπτη - Εκπροσώπηση Υπηρεσίας Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενώπιον των δικαστηρίων
Άρθρο 662 Ρυθμίσεις για την οικονομική λειτουργία της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 663 Αρμοδιότητες Γενικού Επόπτη Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 664 Αρμοδιότητες Ιδιαίτερου Γραφείου Γενικού Επόπτη
Άρθρο 665 Αρμοδιότητες Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης
Άρθρο 666 Αρμοδιότητες Τμήματος Αυτεπάγγελτου Ελέγχου
Άρθρο 667 Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 668 Αρμοδιότητες Επόπτη Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 669 Αρμοδιότητες ιδιαίτερου γραφείου Επόπτη
Άρθρο 670 Αρμοδιότητες Μονάδων Εποπτείας Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 671 Αρμοδιότητες Γραφείου Νομικής Υποστήριξης
Άρθρο 672 Πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 673 Σύσταση θέσεων Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 674 Στελέχωση Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 675 Στελέχωση Γραφείου Νομικής Υποστήριξης με δημόσιους υπαλλήλους και δικηγόρους

Άρθρο 676 Προϊστάμενοι οργανικών μονάδων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 677 Υπηρεσιακές μεταβολές υπαλλήλων Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΟΠΤΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ
Άρθρο 678 Θητεία και προσόντα Γενικού Επόπτη και Επόπτη
Άρθρο 679 Διαδικασία επιλογής Γενικού Επόπτη και Επόπτη
Άρθρο 680 Μισθολογική μεταχείριση Γενικού Επόπτη και Επόπτη
Άρθρο 681 Πειθαρχικός έλεγχος Γενικού Επόπτη και Επόπτη
Άρθρο 682 Νομική υποστήριξη Γενικού Επόπτη και Επόπτη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 683 Πειθαρχικός έλεγχος υπαλλήλων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 684 Νομική υποστήριξη υπαλλήλων Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 685 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 686 Μεταβατικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Β’
ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, ΟΡΓΑΝΩΝ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 687 Σκοπός
Άρθρο 688 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, ΟΡΓΑΝΩΝ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 689 Περιεχόμενο ελέγχου νομιμότητας
Άρθρο 690 Κατηγορίες πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας
Άρθρο 691 Διαδικασία υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας
Άρθρο 692 Δικαίωμα άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής
Άρθρο 693 Προθεσμία άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής
Άρθρο 694 Διαδικασία άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής
Άρθρο 695 Παραίτηση από την ειδική διοικητική προσφυγή
Άρθρο 696 Αναστολή εκτέλεσης
Άρθρο 697 Προσωρινή διαταγή αναστολής εκτέλεσης
Άρθρο 698 Διαδικασία εξέτασης της ειδικής διοικητικής προσφυγής
Άρθρο 699 Διαδικασία λήψης απόφασης Επόπτη επί της ειδικής διοικητικής προσφυγής
Άρθρο 700 Συνεργασία των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με άλλες δημόσιες αρχές
Άρθρο 701 Αρχειοθέτηση διοικητικής προσφυγής πριν από την έκδοση απόφασης Επόπτη
Άρθρο 702 Κατ’ εξαίρεση άσκηση αυτεπάγγελτου ελέγχου για λόγους δημοσίου συμφέροντος και πρόδηλης παράβασης νόμου
Άρθρο 703 Δικαστική προστασία κατά αποφάσεων ελέγχου νομιμότητας Γενικού Επόπτη και Επόπτη
Άρθρο 704 Υποχρέωση συμμόρφωσης στις αποφάσεις Γενικού Επόπτη και Επόπτη
Άρθρο 705 Αρχείο της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Άρθρο 706 Κοινοποίηση και δημοσίευση αποφάσεων Γενικού Επόπτη και Επόπτη
Άρθρο 707 Ετήσια έκθεση Γενικού Επόπτη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ
Άρθρο 708 Αστική ευθύνη
Άρθρο 709 Πειθαρχική ευθύνη
Άρθρο 710 Παραγραφή πειθαρχικών παραπτωμάτων
Άρθρο 711 Σύνθεση και συγκρότηση πειθαρχικού συμβουλίου
Άρθρο 712 Προκαταρκτική εξέταση και κλήση σε απολογία
Άρθρο 713 Άσκηση πειθαρχικής δίωξης
Άρθρο 714 Πειθαρχική διαδικασία
Άρθρο 715 Επανάληψη πειθαρχικής διαδικασίας
Άρθρο 716 Εφαρμογή αρχών του ποινικού δικαίου στην πειθαρχική διαδικασία
Άρθρο 717 Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΚΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΓΙΑΣ - ΠΑΥΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 718 Διοικητικό μέτρο έκπτωσης λόγω καταδίκης
Άρθρο 719 Λοιπές περιπτώσεις επιβολής διοικητικού μέτρου έκπτωσης αιρετών οργάνων
Άρθρο 720 Διοικητικό μέτρο αργίας
Άρθρο 721 Ιδιάζουσα δωσιδικία, εξαίρεση από συνοπτική διαδικασία και ειδικές προβλέψεις για την προστασία των ζώων
Άρθρο 722 Κατά προτεραιότητα εκδίκαση υποθέσεων αιρετών οργάνων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Άρθρο 723 Παύση αιρετών οργάνων δήμων και περιφερειών
Άρθρο 724 Κοινοποιήσεις Κεφαλαίων Γ’ και Δ’
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 725 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 726 Τελική διάταξη
Άρθρο 727 Μεταβατικές διατάξεις
ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΤΟ
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΕΡΟΣ Α’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’
Άρθρο 728 Σκοπός
Άρθρο 729 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΓΕΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Άρθρο 730 Αμοιβή πληρεξουσίων δικηγόρων
Άρθρο 731 Δίκες για προσδιορισμό εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων δήμων και περιφερειών και των νομικών τους προσώπων
Άρθρο 732 Ενημερότητα οφειλών
Άρθρο 733 Απαλλαγές και ατέλειες δήμων, περιφερειών και των νομικών τους προσώπων και αναλογική εφαρμογή διατάξεων του δημοσίου σε δήμους και περιφέρειες
Άρθρο 734 Παραχώρηση δημοτικών χώρων σε πιστωτικά ιδρύματα και παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών
Άρθρο 735 Κατ’ εξαίρεση ανάθεση δικαιώματος υπογραφής πράξεων οικονομικής διοίκησης σε συνεργάτες δήμων
Άρθρο 736 Δάνεια αναχρηματοδότησης
Άρθρο 737 Δωρεές προς δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ
Άρθρο 738 Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας από δήμους και περιφέρειες

Άρθρο 739 Έκδοση ηλεκτρονικών αρχείων και εγγράφων
Άρθρο 740 Ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις
Άρθρο 741 Εξαιρέσεις από ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις
Άρθρο 742 Τήρηση ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων
Άρθρο 743 Παροχή στοιχείων στους δήμους και περιφέρειες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
Άρθρο 744 Προμήθεια και χρήση οχημάτων
Άρθρο 745 Αποκατάσταση έκτακτης και απρόβλεπτης βλάβης οχημάτων
Άρθρο 746 Καθορισμός κατανάλωσης καυσίμων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Άρθρο 747 Γραμματέας αποκεντρωμένης διοίκησης
Άρθρο 748 Αρμοδιότητες Γραμματέα αποκεντρωμένης διοίκησης
Άρθρο 749 Αρμοδιότητες αποκεντρωμένης διοίκησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ -ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ
Άρθρο 750 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 751 Τελικές διατάξεις
Άρθρο 752 Μεταβατικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Β’
ΚΥΡΩΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’
Άρθρο 753 Σκοπός
Άρθρο 754 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΚΥΡΩΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ - ΑΡΣΗ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΩΝ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΑΡΤΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ - ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ
Άρθρο 755 Κύρωση Πρόσθετου Πρωτοκόλλου του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας
Προοίμιο
Άρθρο 1 Δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις μιας τοπικής αρχής
Άρθρο 2 Μέτρα εφαρμογής του δικαιώματος συμμετοχής
Άρθρο 3 Οργανισμοί στους οποίους εφαρμόζεται το Πρωτόκολλο
Άρθρο 4 Εδαφική εφαρμογή
Άρθρο 5 Υπογραφή και έναρξη ισχύος
Άρθρο 6 Καταγγελία
Άρθρο 7 Κοινοποιήσεις
Άρθρο 756 Άρση επιφυλάξεων του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας - Τροποποίηση άρθρου πρώτου ν.1850/1989
ΜΕΡΟΣ Γ’
ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ, ΒΡΕΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
Άρθρο 757 Σκοπός
Άρθρο 758 Αντικείμενο
Άρθρο 759 Σύσταση θέσεων τακτικού προσωπικού
Άρθρο 760 Επιλογή με σειρά προτεραιότητας - Ηλεκτρονικός Κατάλογος Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού - Αιτήσεις και προϋποθέσεις συμμετοχής
Άρθρο 761 Κατάταξη υποψηφίων
Άρθρο 762 Διαδικασία προγραμματισμού προσλήψεων
Άρθρο 763 Διαδικασία επιλογής
Άρθρο 764 Κάλυψη παροδικών αναγκών

Άρθρο 765 Προθεσμία προσαρμογής δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών
Άρθρο 766 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 767 Μεταβατική διάταξη
Άρθρο 768 Τελικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Δ’
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ
Άρθρο 769 Προσθήκη περίπτωσης για αναστολή κυρώσεων του άρθρου 128 του ν. 4759/2020 - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 128 ν. 4759/2020
Άρθρο 770 Προσαρμογή Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος στον Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Προσθήκη περ. ιη) στο άρθρο 23, περ. ζ) στο άρθρο 46 και παρ. 10 στο άρθρο 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 771 Απολαβές συνεργατών δήμων και περιφερειών - Κατάργηση παρ. 8 και αντικατάσταση παρ. 9 άρθρου 9 ν. 4354/2015
Άρθρο 772 Παράταση διάρκειας ισχύος της Μονάδας Σύνταξης και Εφαρμογής Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 39 ν. 5143/2024
ΜΕΡΟΣ Ε’
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 773 Καταργούμενες διατάξεις
ΜΕΡΟΣ ΣΤ’
ΈΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ
Άρθρο 774 Έναρξη ισχύος
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΕΚΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ - ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α’
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α’ του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η καταγραφή:

α) Της διοικητικής διαίρεσης της επικράτειας,

β) του τρόπου σύστασης και συγκρότησης της αποκεντρωμένης διοίκησης,

γ) του τρόπου σύστασης, συγκρότησης και οργάνωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης,

δ) της έννοιας της δημοτικότητας και των προϋποθέσεων των πάσης φύσης δημοτολογικών εγγραφών και μεταβολών,

με στόχο την αποσαφήνιση της οργανωτικής δομής της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 2
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Α’ του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι:

α) Η καταγραφή των αποκεντρωμένων διοικήσεων, των περιφερειών, των περιφερειακών ενοτήτων, των δήμων, των δημοτικών ενοτήτων και των δημοτικών κοινοτήτων της χώρας, καθώς και του τρόπου σύστασης και συγκρότησής τους,

β) ο καθορισμός οργανωτικών θεμάτων των δήμων και των περιφερειών, όπως οι κατηγορίες των δήμων, οι διοικητικές μεταβολές τους, οι ονομασίες και μετονομασίες δήμων και περιφερειών, καθώς και τα εδαφικά όριά τους και

γ) ο προσδιορισμός της έννοιας του δημότη, των προϋποθέσεων και της διαδικασίας κτήσης, απώλειας και μεταβολής της δημοτικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 3
Διοικητική διαίρεση επικράτειας

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 105 του Συντάγματος, περί του καθεστώτος του Αγίου Όρους, το σύνολο της Επικράτειας διαιρείται ως εξής:

α) Αποκεντρωμένες διοικήσεις,

β) περιφέρειες,

γ) περιφερειακές ενότητες,

δ) δήμοι,

ε) δημοτικές ενότητες και

στ) δημοτικές κοινότητες.

2. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «νομός», νοείται η οικεία περιφερειακή ενότητα. Κατ’ εξαίρεση:

α) Ως νομός Καβάλας νοούνται οι Περιφερειακές Ενότητες Καβάλας και Θάσου,

β) ως νομός Μαγνησίας νοούνται οι Περιφερειακές Ενότητες Μαγνησίας και Σποράδων,

γ) ως νομός Κεφαλληνίας νοούνται οι Περιφερειακές Ενότητες Κεφαλληνίας και Ιθάκης,

δ) ως νομός Λέσβου νοούνται οι Περιφερειακές Ενότητες Λέσβου και Λήμνου,

ε) ως νομός Σάμου νοούνται οι Περιφερειακές Ενότητες Σάμου και Ικαρίας,

στ) ως νομός Αττικής νοείται η Περιφέρεια Αττικής,

ζ) ως νομός Κυκλάδων νοούνται οι Περιφερειακές Ενότητες Άνδρου, Τήνου, Μυκόνου, Κέας - Κύθνου, Μήλου, Θήρας, Πάρου, Νάξου και Σύρου,

η) ως νομός Δωδεκανήσου νοούνται οι Περιφερειακές Ενότητες Καλύμνου, Καρπάθου - Ηρωικής Νήσου Κάσου, Κω και Ρόδου.

Άρθρο 4
Σύσταση και συγκρότηση τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες της χώρας συγκροτούν την τοπική αυτοδιοίκηση, η οποία, ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, αποτελεί θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται στο άρθρο 102 του Συντάγματος, περί των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 1850/1989 (Α’ 114).

2. Οι δήμοι αποτελούν τους Ο.Τ.Α. α’ βαθμού.

3. Οι περιφέρειες αποτελούν τους Ο.Τ.Α. β’ βαθμού.

4. Οι δήμοι και οι περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα, κατά τόπο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και διακρίνονται από τα αυτοδιοικούμενα, καθ’ ύλη νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

5. Μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίστανται σχέσεις ελέγχου και ιεραρχίας, αλλά συνεργασίας και συναλληλίας, οι οποίες αναπτύσσονται βάσει των νόμων, του κανονιστικού πλαισίου, των κοινών συμφωνιών, καθώς και με τον συντονισμό κοινών δράσεων.

6. Οι δήμοι συστήνονται με νόμο, στον οποίο ορίζονται το όνομα και η έδρα του δήμου. Οι δήμοι συγκροτούνται από δημοτικές ενότητες. Οι δημοτικές ενότητες συγκροτούνται, κατά κανόνα, από μία ή περισσότερες δημοτικές κοινότητες. Οι δημοτικές κοινότητες συστήνονται με προεδρικό διάταγμα, σύμφωνα με το άρθρο 13, περί αναγνώρισης οικισμού ως δημοτικής κοινότητας, στο οποίο ορίζεται το όνομά τους.

7. Οι περιφέρειες συστήνονται με νόμο, στον οποίο ορίζονται το όνομα και η έδρα της περιφέρειας. Οι περιφέρειες συγκροτούνται από περιφερειακές ενότητες. Όπου έχει οριστεί έδρα περιφερειακής ενότητας, αυτή διατηρείται.

8. Οι περιφέρειες, οι περιφερειακές ενότητες, οι δήμοι, οι δημοτικές ενότητες και οι δημοτικές κοινότητες της χώρας είναι όσοι και όσες αναφέρονται, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, στην υπ’ αρ. 60292/14.11.2025 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Πρωτοβάθμιοι και Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Χώρας» (Β’ 6293).

Άρθρο 5
Εδαφική περιφέρεια δήμων και περιφερειών

1. Κάθε δήμος έχει ενιαία εδαφική περιφέρεια. Με την επιφύλαξη του άρθρου 105 του Συντάγματος, περί του καθεστώτος του Αγίου Όρους, κάθε τμήμα της χώρας ανήκει στην εδαφική περιφέρεια ενός δήμου, όπως

καθορίζεται, σύμφωνα με τις εκθέσεις των επιτροπών ορίων και τις σχετικές δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

2. Τα όρια της εδαφικής περιφέρειας κάθε δήμου, καθώς και αυτά των δημοτικών κοινοτήτων του, καθορίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 16 και 17 του παρόντος.

3. Η εδαφική περιφέρεια κάθε δήμου είναι το σύνολο της εδαφικής περιφέρειας των δημοτικών ενοτήτων που την αποτελούν. Η εδαφική περιφέρεια κάθε δημοτικής ενότητας είναι το σύνολο της εδαφικής περιφέρειας των δημοτικών κοινοτήτων που την αποτελούν. Σε περίπτωση που στη δημοτική ενότητα δεν υφίστανται δημοτικές κοινότητες, τότε η εδαφική της περιφέρεια ταυτίζεται με την εδαφική περιφέρεια του δήμου.

4. Όταν η εδαφική περιφέρεια του δήμου ή της δημοτικής κοινότητας συμπίπτει με τα φυσικά όρια του νησιού, δεν γίνεται καθορισμός ορίων σύμφωνα με την παρ. 2.

5. Σε νησιωτικές περιοχές, δήμοι θεωρούνται όμοροι, εφόσον περιλαμβάνονται στο ίδιο τοπικό σύμπλεγμα νησιών ή γειτνιάζουν μεταξύ τους ή με ηπειρωτικό δήμο.

6. Η εδαφική περιφέρεια των περιφερειών είναι το σύνολο της εδαφικής περιφέρειας των περιφερειακών ενοτήτων που την αποτελούν.

7. Η εδαφική περιφέρεια κάθε περιφερειακής ενότητας είναι το σύνολο της εδαφικής περιφέρειας των δήμων που την αποτελούν.

8. Δεν είναι δυνατή η προσφυγή στην επιτροπή ορίων του άρθρου 16, περί καθορισμού ορίων δήμων και δημοτικών κοινοτήτων και Επιτροπής Ορίων, στις περιπτώσεις των παρ. 4, 6 και 7 του παρόντος.

Άρθρο 6
Σφραγίδα και σήμα δήμων, δημοτικών κοινοτήτων και περιφερειών

1. Η σφραγίδα των δήμων είναι μελανού χρώματος και αποτελείται από τρεις (3) επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο μηδέν κόμμα μηδέν τέσσερα (0,04) μέτρα. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975 (Α’ 108), περί της Εθνικής Σημαίας της Ελλάδος. Στον δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα του δήμου και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ». Ειδικά για τους Δήμους Ηρακλείου της Περιφερειακής Ενότητας Βόρειου Τομέα Αττικής και Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης, στον δεύτερο κύκλο αναγράφεται η λέξη «Αττικής» ή «Κρήτης», αντίστοιχα.

2. Η σφραγίδα των δημοτικών κοινοτήτων είναι μελανού χρώματος και αποτελείται από τρεις (3) επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο μηδέν κόμμα μηδέν τέσσερα (0,04) μέτρα. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975. Στον δεύτερο κύκλο αναγράφονται οι λέξεις «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ», ακολουθούμενες από το όνομα της δημοτικής κοινότητας και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», στη συνέχεια με κεφαλαία γράμματα η λέξη «ΔΗΜΟΣ» και το όνομα του δήμου όπου ανήκουν οι δημοτικές κοινότητες.

Ειδικά για τον Δήμο Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης, στον εξωτερικό κύκλο, μετά από το όνομα του δήμου αναγράφεται η λέξη «Κρήτης».

3. Η σφραγίδα της περιφέρειας αποτελείται από τρεις (3) επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο μηδέν κόμμα μηδέν τέσσερα (0,04) μέτρα. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975, στον δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα της περιφέρειας και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

4. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να κάνουν χρήση σήματος δηλωτικού της ιδιαιτερότητας του χώρου που αποτελεί τη διοικητική τους περιφέρεια. Το σήμα καθορίζεται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου κατά συνεκτίμηση στοιχείων τα οποία σχετίζονται με την ιστορία, τη μυθολογία και τα τοπικά χαρακτηριστικά της περιοχής, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Τοπωνυμιών του άρθρου 14. Η χρήση του δηλωτικού σήματος δεν αντικαθιστά το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας στα διοικητικά έγγραφα, φακέλους και άλλο υλικό, στο οποίο δύναται να τεθεί.

Άρθρο 7
Σύσταση και συγκρότηση αποκεντρωμένης διοίκησης

1. Οι αποκεντρωμένες διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της εδαφικής τους περιφέρειας, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος, περί διοικητικής αποκέντρωσης. Συστήνονται με νόμο, στον οποίο ορίζονται το όνομα, η έκταση και η έδρα τους.

2. Οι αποκεντρωμένες διοικήσεις της χώρας είναι οι εξής:

α) Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, η οποία εκτείνεται στα όρια της Περιφέρειας Αττικής, με έδρα την Αθήνα,

β) η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, η οποία εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λάρισα,

γ) η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, η οποία εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας, με έδρα τα Ιωάννινα,

δ) η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, η οποία εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με έδρα την Πάτρα,

ε) η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, η οποία εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου, με έδρα τον Πειραιά,

στ) η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, η οποία εκτείνεται στα όρια της Περιφέρειας Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο Κρήτης, και

ζ) η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης, η οποία εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

3. Η σφραγίδα κάθε αποκεντρωμένης διοίκησης αποτελείται από τρεις (3) επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο μηδέν κόμμα μηδέν τέσσερα (0,04) μέτρα. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975 (Α’ 108), περί της Εθνικής Σημαίας της Ελλάδος, στον δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα της αποκεντρωμένης διοίκησης και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ - ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ - ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 8
Κατηγορίες δήμων

1. Οι δήμοι, με βάση τον πληθυσμό τους, τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά τους, τα βασικά χαρακτηριστικά της οικονομικής δραστηριότητας εντός των ορίων τους, τον βαθμό αστικοποίησής τους και την ένταξή τους ή μη σε ευρύτερα πολεοδομικά συγκροτήματα μητροπολιτικού χαρακτήρα, διακρίνονται σε κατηγορίες σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Ορεινοί δήμοι: δήμοι για τους οποίους συντρέχουν διαζευκτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) των δημοτικών κοινοτήτων τους χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ή

β) έχουν πληθυσμό έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατοίκους και τουλάχιστον το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) των δημοτικών κοινοτήτων τους χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ή

γ) τουλάχιστον το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού πληθυσμού τους κατοικεί σε ορεινές δημοτικές κοινότητες ή

δ) έχουν πληθυσμό έως τριάντα πέντε χιλιάδες (35.000) κατοίκους, και τουλάχιστον το εβδομήντα τοις εκατό (70%) της έκτασής τους καταλαμβάνεται από δημοτικές κοινότητες που χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ή

ε) είναι μικροί ηπειρωτικοί δήμοι, σύμφωνα με την παρ. 8, και τουλάχιστον το ογδόντα τοις εκατό (80%) των δημοτικών κοινοτήτων τους χαρακτηρίζεται αθροιστικά ως ορεινές και ημιορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ή

στ) είναι μεσαίοι ηπειρωτικοί δήμοι, σύμφωνα με την παρ. 7 ή μικροί ηπειρωτικοί δήμοι, σύμφωνα με την παρ. 8, και έχουν πυκνότητα πληθυσμού μικρότερη των δέκα (10) κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Στην κατηγορία ορεινών δήμων δεν περιλαμβάνονται οι δήμοι της παρ. 10.

Οι ορεινοί δήμοι διακρίνονται σε μικρούς ορεινούς δήμους, εφόσον έχουν πληθυσμό έως και δέκα χιλιάδες κατοίκους (10.000), και μεγάλους ορεινούς δήμους, εφόσον έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων.

3. Παραμεθόριοι δήμοι: Δήμοι οι οποίοι ανήκουν σε περιφερειακή ενότητα που συνορεύει εδαφικά με γειτονικό κράτος, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι δήμοι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, οι δήμοι της Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας, καθώς και οι δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Ρόδου, Καλύμνου, Κω και Καρπάθου - Ηρωικής Νήσου Κάσου και ο Δήμος Γαύδου.

4. Νησιωτικοί δήμοι: δήμοι οι οποίοι ανήκουν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και οι Δήμοι Γαύδου, Σκιάθου, Σκοπέλου, Αλοννήσου, Θάσου, Σαμοθράκης, Σκύρου και Ελαφονήσου.

Οι νησιωτικοί δήμοι διακρίνονται σε:

α) Μικρούς νησιωτικούς, εφόσον έχουν πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους,

β) μεσαίους νησιωτικούς, εφόσον έχουν πληθυσμό από πέντε χιλιάδες έναν (5.001) έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους και

γ) μεγάλους νησιωτικούς, εφόσον έχουν πληθυσμό από δέκα χιλιάδες και έναν (10.001) κατοίκους και άνω.

5. Μεγάλοι ηπειρωτικοί δήμοι: Οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό άνω των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) κατοίκων.

6. Δήμοι πρωτεύουσες νομών: Οι δήμοι, εντός των ορίων των οποίων βρίσκεται ο οικισμός της πρωτεύουσας του νομού, περιλαμβανομένων και των νησιωτικών νομών, ανεξαρτήτως αριθμού μονίμων κατοίκων.

7. Μεσαίοι ηπειρωτικοί δήμοι: Οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) και έως είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) κατοίκους.

8. Μικροί ηπειρωτικοί δήμοι: Οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους.

9. Αστικοί δήμοι: Δήμοι οι οποίοι έχουν στα όριά τους τουλάχιστον έναν (1) οικισμό με πληθυσμό άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων.

10. Δήμοι Μητροπολιτικών Κέντρων: Δήμοι οι οποίοι ανήκουν στα όρια των Περιφερειακών Ενοτήτων Βόρειου Τομέα Αθηνών, Νότιου Τομέα Αθηνών, Κεντρικού Τομέα Αθηνών, Δυτικού Τομέα Αθηνών και Πειραιώς της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και οι δήμοι Αμπελοκήπων - Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού - Ευόσμου, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης - Συκεών, Πυλαίας - Χορτιάτη, Παύλου Μελά, Θέρμης, Θερμαϊκού, Ωραιοκάστρου, Χαλκηδόνας και Δέλτα της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Ειδικά οι δήμοι του πρώτου εδαφίου της Περιφέρειας Αττικής αποτελούν το «Μητροπολιτικό Συγκρότημα Αθηνών» και οι δήμοι του πρώτου εδαφίου της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης αποτελούν το «Μητροπολιτικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης».

Άρθρο 9
Μεταφορά έδρας δήμου - Ορισμός οικισμού ως ιστορικής έδρας δήμου

1. Η μεταφορά της έδρας δήμου είναι δυνατή με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του.

2. Αν υπάρχει ανάγκη να μεταφερθεί η έδρα του δήμου, εξαιτίας σεισμών, κατολισθήσεων, φυσικών φαινομένων ή δημόσιας ασφαλείας, καθώς και για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, ορίζεται υποχρεωτικά προσωρινά ως έδρα του δήμου άλλος οικισμός, που υπάρχει ήδη και βρίσκεται μέσα στη διοικητική περιφέρεια του δήμου, με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ύστερα από αίτημα του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

3. Οικισμός είναι δυνατό να ορίζεται ως ιστορική έδρα δήμου, εφόσον συντρέχουν ιστορικοί λόγοι, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Τοπωνυμιών του άρθρου 14, περί μετονομασίας δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων, περιφερειών και περιφερειακών ενοτήτων και συμβουλίου τοπωνυμιών, και αίτημα του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 10
Προσάρτηση δημοτικής κοινότητας

1. Προσάρτηση δημοτικής κοινότητας σε όμορο δήμο είναι δυνατή με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας εισηγείται με απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνόλου των μελών του ή ομόφωνα αν είναι τριμελές ή με εισήγηση του εκπροσώπου αυτής,

β) ο δήμος στον οποίο ζητείται να γίνει η προσάρτηση συναινεί, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του,

γ) ο δήμος από τον οποίο πρόκειται να αποσχισθεί η δημοτική κοινότητα συναινεί, με απόφαση δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

2. Δεν επιτρέπεται να προσαρτηθεί δημοτική κοινότητα σε άλλον δήμο, πριν περάσουν δέκα (10) έτη από τότε που συστήθηκε ή προσαρτήθηκε η δημοτική κοινότητα.

3. Τα έννομα αποτελέσματα της προσάρτησης επέρχονται από την επομένη της προσάρτησης αυτοδιοικητική περίοδο.

Άρθρο 11
Συνένωση δημοτικών κοινοτήτων

1. Συνένωση δημοτικής κοινότητας με όμορη δημοτική κοινότητα της ίδιας δημοτικής ενότητας είναι δυνατή, εφόσον ο συνολικός πληθυσμός της νέας δημοτικής κοινότητας είναι τουλάχιστον τριακόσιοι (300) κάτοικοι. Η συνένωση γίνεται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου και των οικείων συμβουλίων ή των εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων.

2. Δημοτική κοινότητα, στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας οι εγγεγραμμένοι εκλογείς είναι λιγότεροι από σαράντα (40) κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της διενέργειας των αυτοδιοικητικών εκλογών έτους, συνενώνεται υποχρεωτικά με όμορη δημοτική κοινότητα. Η συνένωση πραγματοποιείται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου του οικείου δήμου, η οποία λαμβάνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την έγγραφη ενημέρωση του οικείου δήμου από το Υπουργείο Εσωτερικών. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται χωρίς απόφαση του οικείου δήμου.

3. Με τα προεδρικά διατάγματα του παρόντος, μετά από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Τοπωνυμιών του άρθρου 14, περί μετονομασίας δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων, περιφερειών και περιφερειακών ενοτήτων και του Συμβουλίου Τοπωνυμιών, δύναται να μετονομάζεται η δημοτική κοινότητα στην οποία προσαρτάται η έτερη υπό συνένωση δημοτική κοινότητα.

4. Τα έννομα αποτελέσματα των συνενώσεων των παρ. 1 και 2 επέρχονται από την επομένη της συνένωσης αυτοδιοικητική περίοδο.

Άρθρο 12
Διαίρεση οικισμών σε δημοτικές κοινότητες

1. Διαίρεση οικισμού, ο οποίος αποτελεί έδρα δήμου σε δημοτικές κοινότητες είναι δυνατή, εφόσον έχει πληθυσμό πάνω από εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους, με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

2. Εφόσον οικισμός δήμου, ο οποίος έχει διαιρεθεί σε δημοτικές κοινότητες σύμφωνα με την παρ. 1, μετά από τη διενέργεια νέας απογραφής, έχει πληθυσμό μεταξύ ενενήντα και εκατό χιλιάδων κατοίκων (90.000 - 100.000), διατηρεί τις δημοτικές κοινότητές του. Εφόσον ο πληθυσμός του ανωτέρω οικισμού, μετά από τη διενέργεια νέας απογραφής, είναι μικρότερος από ενενήντα χιλιάδες κατοίκους (90.000), οι δημοτικές κοινότητες καταργούνται, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών.

3. Τα έννομα αποτελέσματα της διαίρεσης οικισμού ή κατάργησης δημοτικών κοινοτήτων οικισμού, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2, επέρχονται από την επομένη της διαίρεσης ή κατάργησης αυτοδιοικητική περίοδο.

Άρθρο 13
Αναγνώριση οικισμού ως δημοτικής κοινότητας

1. Αναγνώριση οικισμού ως δημοτικής κοινότητας είναι δυνατή με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και αιτιολογείται για αναπτυξιακούς και ιστορικούς λόγους, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Έχει απογραφεί ως αυτοτελής οικισμός στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.),

β) έχει πληθυσμό τουλάχιστον τριακόσιους (300) κατοίκους,

γ) η δημοτική κοινότητα από την οποία αποσχίζεται έχει πληθυσμό τουλάχιστον τριακόσιους (300) επιπλέον κατοίκους.

2. Τα έννομα αποτελέσματα της αναγνώρισης οικισμού ως δημοτικής κοινότητας επέρχονται από την επομένη της αναγνώρισης αυτοδιοικητική περίοδο.

3. Στην περίπτωση αναγνώρισης οικισμού ως δημοτικής κοινότητας, τα όριά της καθορίζονται από την Επιτροπή Ορίων του άρθρου 16, περί καθορισμού ορίων δήμων και δημοτικών κοινοτήτων και της Επιτροπής Ορίων.

Άρθρο 14
Μετονομασία δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων, περιφερειών και περιφερειακών ενοτήτων - Συμβούλιο Τοπωνυμιών

1. Η μετονομασία δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων, όπως πεδιάδα, βουνό, λίμνη, ποταμός και κάθε άλλος γεωγραφικός προσδιορισμός του χώρου, καθώς και η απόδοση της ονομασίας τους στην αγγλική γλώσσα, είναι δυνατή με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ή των δημοτικών συμβουλίων, εφόσον ανήκει γεωγραφικά σε περισσότερους του ενός δήμους και σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Τοπωνυμιών. Η μετονομασία αυτών επιτρέπεται για ιστορικούς λόγους, καθώς και όταν η ονομασία τους γράφεται με εσφαλμένη ορθογραφία, προκειμένου να αποκατασταθεί η ορθή γραφή τους.

2. Η μετονομασία περιφερειών και περιφερειακών ενοτήτων, για ιστορικούς λόγους, καθώς και η απόδοση της ονομασίας τους στην αγγλική, είναι δυνατή, με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου και σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Τοπωνυμιών.

3. Το Συμβούλιο Τοπωνυμιών αποτελείται από:

α) Τον Γενικό Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών ως πρόεδρο, με αναπληρωτή τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,

β) τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με αναπληρωτή τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,

γ) τον Διοικητή της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού ή τον Διευθυντή της Υδρογραφικής Υπηρεσίας Ναυτικού, όταν συζητούνται ονομασίες νήσων ή θαλάσσιων περιοχών, με τους αναπληρωτές τους,

δ) έναν (1) καθηγητή οποιαδήποτε βαθμίδας του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, που προτείνεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Κοσμήτορα της Σχολής,

ε) έναν (1) καθηγητή οποιασδήποτε βαθμίδας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών οποιασδήποτε βαθμίδας, που προτείνεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Κοσμήτορα της Σχολής,

στ) έναν (1) υπάλληλο της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, που προτείνεται με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρό της,

ζ) έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, που προτείνεται μαζί με τον αναπληρωτή του από την Εκτελεστική Επιτροπή της,

η) έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών, που προτείνεται μαζί με τον αναπληρωτή του από την Εκτελεστική Επιτροπή της και,

θ) τον Προϊστάμενο της Δ1 Διεύθυνσης Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) και Διεθνών Ειδικευμένων Οργανισμών και Διασκέψεων του Υπουργείου Εξωτερικών ως εκπρόσωπο του Υπουργείου Εξωτερικών, με τον αναπληρωτή του, όταν συζητούνται θέματα συλλογής, επεξεργασίας, μελέτης και τυποποίησης των γεωγραφικών ονομάτων σύμφωνα με τις αρχές που έχουν τεθεί στις σχετικές αποφάσεις του Ο.Η.Ε. για τα γεωγραφικά ονόματα, καθώς και η ορθή απόδοση των ονομάτων των δήμων, περιφερειών, δημοτικών και περιφερειακών ενοτήτων, καθώς και δημοτικών κοινοτήτων στην αγγλική γλώσσα.

4. Τα θέματα προς συζήτηση εισηγείται στο Συμβούλιο ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών ή ο νόμιμος αναπληρωτής του.

Τη διοικητική υποστήριξη του Συμβουλίου παρέχει η Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών και χρέη γραμματείας του συμβουλίου εκτελούν δύο (2) υπάλληλοί της με τους αναπληρωτές τους, οποιουδήποτε κλάδου και ειδικότητας.

5. Νέο αίτημα μετονομασίας είναι δυνατόν να υποβληθεί μετά από την πάροδο είκοσι (20) ετών από την προηγούμενη μετονομασία ή παροχή αρνητικής γνώμης του Συμβουλίου της παρ. 3.

Άρθρο 15
Ονομασία και μετονομασία οδών και πλατειών - Περιφερειακό Συμβούλιο Τοπωνυμιών

1. Η ονομασία και μετονομασία οδών και πλατειών γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του συμβουλίου ή του εκπροσώπου της οικείας δημοτικής κοινότητας. Το θέμα μπορεί να το εισάγει στο δημοτικό συμβούλιο και η οικεία δημοτική κοινότητα, με την κατάθεση εισήγησης στο δημοτικό

συμβούλιο για τη λήψη σχετικής απόφασης. Με την ίδια διαδικασία μπορεί γίνεται και η μετονομασία δημοτικών αθλητικών, πολιτιστικών εγκαταστάσεων, δημοτικών αιθουσών, πάρκων ή αλσών.

2. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου διαβιβάζεται στο Περιφερειακό Συμβούλιο Τοπωνυμιών για τη διατύπωση σύμφωνης γνώμης. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την έκδοση διαπιστωτικής απόφασης του δημάρχου, μετά από σύμφωνη γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Τοπωνυμίων.

3. Το Περιφερειακό Συμβούλιο Τοπωνυμιών συστήνεται σε επίπεδο περιφέρειας για όλη τη διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το Περιφερειακό Συμβούλιο Τοπωνυμιών αποτελείται από τα εξής μέλη:

α) Έναν (1) Προϊστάμενο Διεύθυνσης της αποκεντρωμένης διοίκησης ως πρόεδρο, με αναπληρωτή του προϊστάμενο άλλης Διεύθυνσης της ίδιας αποκεντρωμένης διοίκησης,

β) δύο (2) εκπροσώπους της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων, που προτείνονται με τους αναπληρωτές τους από την Εκτελεστική Επιτροπή της και

γ) δύο (2) καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κλάδου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) 02 Φιλολόγων, οι οποίοι προτείνονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης.

Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο γραμματέας του Περιφερειακού Συμβουλίου Τοπωνυμιών και ο αναπληρωτής του, οι οποίοι είναι υπάλληλοι της αποκεντρωμένης διοίκησης.

Άρθρο 16
Καθορισμός ορίων δήμων και δημοτικών κοινοτήτων - Επιτροπή Ορίων

1. Τα όρια της εδαφικής περιφέρειας κάθε δήμου, καθώς και αυτά των δημοτικών κοινοτήτων του, καθορίζονται από την Επιτροπή Ορίων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερόμενων δήμων.

2. Για τον καθορισμό των ορίων λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, η δημοτική ιδιοκτησία, η ιδιοκτησία των κατοίκων και οι ιδιαίτερες ανάγκες των κατοίκων των οικισμών.

3. Η Επιτροπή Ορίων αποτελείται από:

α) Έναν (1) εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), ο οποίος υπηρετεί σε φορέα Γενικής Κυβέρνησης, κλάδου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) Μηχανικών, ειδικότητας ΠΕ Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών ή ΠΕ Μηχανικών Χωροταξίας και Πολεοδομίας, ως πρόεδρο, ο οποίος υποδεικνύεται από τον πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. με τον αναπληρωτή του, ομοίως ειδικότητας ΠΕ Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών ή ΠΕ Μηχανικών Χωροταξίας και Πολεοδομίας,

β) έναν (1) δικηγόρο, μέλος του οικείου δικηγορικού συλλόγου, ο οποίος υποδεικνύεται από τον πρόεδρο αυτού με τον αναπληρωτή του και

γ) τους δημάρχους των ενδιαφερόμενων δήμων ή τους οριζόμενους από τους ίδιους δημοτικούς συμβούλους, ως αναπληρωτές αυτών, έναν (1) από κάθε δήμο ή στην περίπτωση καθορισμού ορίων δημοτικής κοινότητας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 13, περί αναγνώρισης οικισμού ως δημοτικής κοινότητας, τον δήμαρχο του δήμου ή τον οριζόμενο από αυτόν δημοτικό σύμβουλο, ως αναπληρωτή του. Αν δήμαρχος αρνείται να υποδείξει δημοτικό σύμβουλο, αυτός ορίζεται από τον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

Αν μέλη της επιτροπής απουσιάζουν ή αρνούνται να λάβουν μέρος στις εργασίες της, η επιτροπή συνέρχεται και αποφασίζει νομίμως, εφόσον έχει απαρτία, με τη συμμετοχή του προέδρου.

Οι αποφάσεις της επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, επικρατεί η ψήφος του προέδρου.

4. Οι δήμοι δύνανται να ασκήσουν προσφυγή κατά της απόφασης της Επιτροπής Ορίων στο Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης.

5. Οι διοικητικές διαφορές ουσίας που αναφύονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά τον καθορισμό των ορίων της εδαφικής έκτασης των δήμων υπάγονται στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων.

6. Οι αποφάσεις των Επιτροπών Ορίων, καθώς και οι δικαστικές αποφάσεις του παρόντος άρθρου, τηρούνται υποχρεωτικά στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και στην οικεία αποκεντρωμένη διοίκηση.

7. Στα μέλη της Επιτροπής Ορίων χορηγούνται οδοιπορικά έξοδα και έξοδα μετακίνησης για την επιτόπια μετάβασή τους στους ενδιαφερόμενους δήμους, σύμφωνα με την υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ’ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α’ 94), περί του πεδίου εφαρμογής, τα οποία επιβαρύνουν τους ενδιαφερόμενους δήμους και κατανέμονται μεταξύ τους με απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης.

Άρθρο 17
Νέος καθορισμός ορίων δήμων και δημοτικών κοινοτήτων

1. Δεν επιτρέπεται νέος καθορισμός των ορίων δήμων και δημοτικών κοινοτήτων, εφόσον τα όρια αυτά έχουν καθορισθεί με απόφαση της Επιτροπής Ορίων, η οποία δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο, ή έχουν καθοριστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

2. Κατ’ εξαίρεση επιτρέπεται νέος καθορισμός ορίων εφόσον:

α) Έχει υπάρξει σημαντική μεταβολή της μορφολογίας του εδάφους από φυσικά ή τεχνικά αίτια, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερόμενων δήμων ή

β) έχει απολεσθεί η απόφαση της Επιτροπής Ορίων ή η σχετική δικαστική απόφαση, κατόπιν αιτήματος του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης ή των ενδιαφερόμενων δήμων.

Στην περίπτωση αυτή, η απώλεια της απόφασης της Επιτροπής Ορίων ή της δικαστικής απόφασης αποδεικνύεται, ιδίως, με βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας της αποκεντρωμένης διοίκησης ή της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

Άρθρο 18
Δημοτικότητα - Αποδεικτική δύναμη δημοτολογικών εγγραφών

1. Κάθε Έλληνας πολίτης είναι δημότης ενός (1) μόνο δήμου. Δημότες ενός δήμου είναι όσοι είναι εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο με ενεργή κανονική εγγραφή.

2. Τα στοιχεία του ονόματος, του επωνύμου, η οικογενειακή κατάσταση, ο τόπος, η ημερομηνία και το έτος γέννησης, καθώς και η ελληνική ιθαγένεια προκύπτουν από την τελευταία ενεργή κανονική εγγραφή στο δημοτολόγιο.

3. Επί ενεργών κανονικών εγγραφών δημοτών σε δημοτολόγια περισσότερα του ενός δήμου, επικρατεί η τελευταία χρονολογικά νόμιμη και έγκυρη κανονική εγγραφή σε δημοτολόγιο δήμου.

Άρθρο 19
Κτήση δημοτικότητας

1. Το τέκνο που γεννήθηκε σε γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης των γονέων του είναι δημότης του δήμου, όπου είναι γραμμένος ο ένας (1) εκ των δύο (2) γονέων του. Οι γονείς υποχρεούνται να προσδιορίσουν, με αμετάκλητη δήλωσή τους, ενώπιον του ληξιάρχου του τόπου κατάρτισης της σχετικής ληξιαρχικής πράξης γέννησης, τη δημοτικότητά του. Δήλωση προσδιορισμού δημοτικότητας δύναται να προσαρτηθεί στην ψηφιακή δήλωση γέννησης της παρ. 5 του άρθρου 21Α του ν. 344/1976 (Α’ 143), περί δήλωσης γέννησης που έλαβε χώρα σε μαιευτήριο ή μαιευτική κλινική/τμήμα νοσοκομείου και δημιουργίας υποσυστήματος του Πληροφοριακού Συστήματος Μητρώου Πολιτών για τη δήλωση γέννησης. Η δήλωση αυτή υπογράφεται και από τους δύο (2) γονείς, είναι αμετάκλητη και καταχωρείται εντός της συντακτέας ληξιαρχικής πράξης γέννησης.

Η δήλωση προσδιορισμού δημοτικότητας του πρώτου τέκνου προσδιορίζει τη δημοτικότητα και των τέκνων που θα γεννηθούν ή αποκτηθούν με οποιονδήποτε τρόπο από τους ίδιους γονείς μεταγενέστερα. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν γίνει η παραπάνω δήλωση, το τέκνο αποκτά τη δημοτικότητα του γονέα του οποίου το επώνυμο προηγείται αλφαβητικά. Με κοινή αίτηση των γονέων στο δημοτολόγιο εγγραφής του τέκνου, επιτρέπεται, για μία (1) μόνο φορά και μέχρι την ενηλικίωση του τέκνου, δήλωση προσδιορισμού δημοτικότητας, αν αυτή δεν έχει γίνει. Σε κάθε περίπτωση, τα ανήλικα τέκνα μίας οικογένειας έχουν πάντοτε κοινή δημοτικότητα.

2. Το τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης των γονέων του γίνεται δημότης του δήμου όπου είναι γραμμένος ο Έλληνας γονέας. Αν στη ληξιαρχική πράξη γέννησης αποτυπώνεται γονεϊκή σχέση τέκνου με δύο (2) Έλληνες γονείς, εφαρμόζεται η παρ. 1.

3. Το τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης των γονέων του και αναγνωρίστηκε ενώ ήταν ανήλικο, δύναται να αποκτήσει, με αμετάκλητη δήλωση των γονέων του στον ληξίαρχο του τόπου καταχώρησης της δήλωσης αναγνώρισης, τη δημοτικότητα του πατέρα ή της μητέρας από τότε που έγινε η αναγνώριση. Σε περίπτωση αναγνώρισης με δικαστική απόφαση, αν η δημοτικότητα δεν καθορίζεται με αυτή, το τέκνο αποκτά εκείνη της μητέρας του.

4. Αν η επιμέλεια περιέλθει ή έχει περιέλθει στον έναν (1) από τους γονείς, το τέκνο αποκτά τη δημοτικότητα του γονέα αυτού, εφόσον ο τελευταίος υποβάλλει σχετική αίτηση στον δήμο εγγραφής του.

5. Το πρόσωπο που με τη γέννησή του δεν αποκτά αλλοδαπή ιθαγένεια ή είναι άγνωστης ιθαγένειας ή είναι έκθετο, είναι δημότης του δήμου όπου γεννήθηκε ή βρέθηκε.

6. Το πρόσωπο που υιοθετείται, ενώ είναι ανήλικος, αποκτά τη δημοτικότητα του θετού γονέα, αφότου υιοθετήθηκε, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Δέκατο Τρίτο του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α’ 164). Σε περίπτωση υιοθεσίας από συζύγους ή υιοθεσίας από τον ένα σύζυγο του ανήλικου τέκνου του άλλου, εφαρμόζεται και για το θετό τέκνο ανάλογα η παρ. 1.

7. Ο ενήλικος Έλληνας, που δεν είναι εγγεγραμμένος σε δημοτολόγιο και συντρέχει νόμιμη περίπτωση εγγραφής του, με αίτησή του γίνεται δημότης στον δήμο της κατοικίας του ή αρχικής δημοτικότητας των γονέων του, και αν είναι κάτοικος εξωτερικού, στον δήμο που επιθυμεί, όπου και εγγράφεται σε νέα οικογενειακή μερίδα.

8. Ο αλλοδαπός που έχει αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια, γίνεται δημότης στον δήμο της κατοικίας του ή αν είναι κάτοικος εξωτερικού στον δήμο που επιθυμεί. Εάν ένα μέλος της οικογένειας έχει ήδη εγγραφεί σε έναν δήμο, τα ανήλικα μέλη που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια μεταγενέστερα, εγγράφονται στον ίδιο δήμο με το πρώτο μέλος.

Άρθρο 20
Απώλεια δημοτικότητας

Η απώλεια της δημοτικότητας επέρχεται αυτοδίκαια ανεξαρτήτως του χρόνου που συντελείται η σχετική διαγραφή:

α) Με την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας,

β) με την απόκτηση νέας δημοτικότητας ή

γ) με τον θάνατο ή την κήρυξη σε αφάνεια του φυσικού προσώπου.

Άρθρο 21
Μεταδημότευση

1. Ο ενήλικος που κατοικεί σε δήμο μόνιμα επί δύο (2) έτη, τουλάχιστον, δύναται να γίνει δημότης αυτού, κατόπιν σχετικής αίτησής του. Η διετία της μόνιμης κατοικίας που απαιτείται για τη μεταδημότευση, αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά του άρθρου 349, περί βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας, τα οποία ελέγχονται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου.

2. Δεν απαιτείται η προϋπόθεση της διετούς κατοικίας για τη μεταδημότευση:

α) Του ενός των συζύγων ή συμβιούντων, για να αποκτήσει τη δημοτικότητα του άλλου,

β) των πρώην συζύγων ή συμβιούντων, λόγω λύσης του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης, για να αποκτήσουν τη δημοτικότητα που είχαν πριν από τον γάμο ή το σύμφωνο συμβίωσης,

γ) του ενήλικου, προκειμένου να αποκτήσει την αρχική δημοτικότητα, που είχε ο ίδιος ή οι γονείς του, για μία (1) μόνο φορά,

δ) των εν ενεργεία βουλευτών, για κτήση δημοτικότητας σε δήμο της εκλογικής τους περιφέρειας,

ε) του ανηλίκου, λόγω οικογενειακής συνένωσης, στις περιπτώσεις που δεν φέρει κοινή δημοτικότητα με μέλος της οικογένειάς του (γονείς - αδέλφια),

στ) του ανηλίκου, λόγω αλλαγής επιμέλειας,

ζ) του ανηλίκου λόγω αναγνώρισης,

η) του ανηλίκου, λόγω προσβολής πατρότητας, εάν η μητέρα έχει εγγραφή σε άλλο δήμο και

θ) των υποψηφίων δημάρχων και περιφερειαρχών, κατόπιν αίτησης που συνυποβάλλεται με τη δήλωση υποψηφιότητας για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, αντίστοιχα.

3. Αν ένας (1) από τους γονείς αιτείται μεταδημότευση για οποιονδήποτε λόγο, συνυποβάλλει κοινή αίτηση, με τον άλλο γονέα, προσδιορισμού δημοτικότητας των ανηλίκων τέκνων τους. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν γίνει η παραπάνω δήλωση, τα ανήλικα τέκνα που έχουν τη δημοτικότητα αυτού που μεταδημοτεύει ακολουθούν τη νέα δημοτικότητά του, αν όμως δεν την έχουν, διατηρούν τη δημοτικότητά τους.

4. Η μεταδημότευση διενεργείται από τον δήμο υποδοχής, με αίτηση του ενδιαφερομένου, πάντοτε με πράξη του δημάρχου, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Κατ’ εξαίρεση, η μεταδημότευση της περ. θ) της παρ. 2 διενεργείται με μόνη την υποβολή της αίτησης, η οποία διαβιβάζεται στον οικείο δήμο, προκειμένου να καταχωρηθεί στο δημοτολόγιο. Η καταχώρηση επιφέρει αυτόματη διαγραφή του μεταδημοτεύσαντος από τον δήμο προέλευσης. Στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου, ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος δεν ανακηρύχθηκε υποψήφιος, ανακτά την προηγούμενη δημοτικότητά του με αίτησή του στον αρχικό του δήμο.

5. Η πράξη του δημάρχου περί μεταδημότευσης καθίσταται εκτελεστή από την καταχώρησή της στο δημοτολόγιο και επιφέρει αυτόματη διαγραφή του μεταδημοτεύσαντος από τον δήμο προέλευσης.

Άρθρο 22
Μεταφορά σε νέα οικογενειακή μερίδα εντός του ιδίου δήμου

Μεταφορά σε νέα οικογενειακή μερίδα εντός του ιδίου δήμου, χωρίς μεταβολή δημοτικότητας, πραγματοποιείται στις εξής περιπτώσεις:

α) Τέλεση γάμου ή συμφώνου συμβίωσης, αυτεπάγγελτα,

β) λύση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης ως προς το συζυγικό ή συμβιούν μέλος της οικογενειακής μερίδας, αυτεπάγγελτα,

γ) ακύρωση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης ως προς το συζυγικό ή συμβιούν μέλος της οικογενειακής μερίδας, αυτεπάγγελτα,

δ) απόκτηση τέκνου γεννημένου εκτός γάμου, αυτεπάγγελτα,

ε) διόρθωση φύλου, με αίτηση,

στ) ενηλικίωση, με αίτηση,

ζ) αλλαγή επιμέλειας, με αίτηση,

η) προσβολή πατρότητας, αυτεπάγγελτα,

θ) λύση υιοθεσίας, αυτεπάγγελτα και

ι) επαναπροσδιορισμός οικογενειακής μερίδας, προκειμένου να τακτοποιηθεί η οικογενειακή κατάσταση του δημότη, εάν αυτό δεν είναι εφικτό στην υφιστάμενη οικογενειακή μερίδα, με αίτηση ή αυτεπάγγελτα.

Άρθρο 23
Δημοτολόγιο

1. Δημοτολόγιο τηρείται από κάθε δήμο εντός του πληροφοριακού συστήματος «Μητρώο Πολιτών» του άρθρου 115 του ν. 4483/2017 (Α’ 107), περί της Δημιουργίας Μητρώου Πολιτών. Στο δημοτολόγιο εγγράφονται οι δημότες, κατά οικογένεια σε μερίδες, με αίτησή τους ή αυτεπάγγελτα, με ιδιαίτερο για κάθε οικογένεια αριθμό (οικογενειακή μερίδα). Κάθε μέλος μιας οικογενειακής μερίδας έχει συζυγική ή γονεϊκή σχέση με το αρχικό μέλος της μερίδας. Οι σύζυγοι ή συμβιούντες εγγράφονται σε κοινή οικογενειακή μερίδα και τα ανήλικα τέκνα εγγράφονται στην οικογενειακή μερίδα των γονέων τους.

2. Ενεργές είναι οι οικογενειακές μερίδες στις οποίες υφίσταται τουλάχιστον μία (1) ενεργής κανονική εγγραφή. Ανενεργές είναι οι οικογενειακές μερίδες στις οποίες δεν υφίσταται ενεργή κανονική εγγραφή.

3. Οι εγγραφές στο δημοτολόγιο διακρίνονται σε ενεργές και σε διαγραμμένες. Ενεργές είναι οι εγγραφές που δεν έχουν διαγραφεί για οποιαδήποτε αιτία. Διαγραμμένες είναι όσες εγγραφές διαγράφηκαν για οποιαδήποτε αιτία. Τα είδη των ενεργών εγγραφών στο δημοτολόγιο είναι:

α) Η κανονική εγγραφή Έλληνα (ΚΕ) που υποδεικνύει την ελληνική ιθαγένεια και τη δημοτικότητα,

β) η ενδεικτική εγγραφή Έλληνα (ΕΕ) που υποδεικνύει ότι ο εγγεγραμμένος έχει κανονική εγγραφή σε άλλο δήμο της χώρας και

γ) η ενδεικτική εγγραφή αλλοδαπού (ΕΑ) που υποδεικνύει ότι ο εγγεγραμμένος δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια.

4. Στο δημοτολόγιο αναγράφονται ο αριθμός της οικογενειακής μερίδας, ο αύξων αριθμός εγγραφής κάθε μέλους στην οικογενειακή μερίδα, η ιδιότητα μέλους, η ημερομηνία και το έτος εγγραφής, το επώνυμο, το κύριο όνομα, το όνομα και το επώνυμο των γονέων, η ημερομηνία, το έτος και ο τόπος γέννησης, η κατοικία, ο τρόπος, η ημερομηνία και το έτος κτήσης ή ανάκτησης της ελληνικής ιθαγένειας και της ιδιότητας του δημότη, η ημερομηνία και το έτος διαγραφής και η αιτιολογία αυτής, ο αριθμός φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.), ο αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.), τα στοιχεία γάμου και συμφώνου συμβίωσης, ο εκλογικός αριθμός, ο προσδιορισμός δημοτικότητας των ανηλίκων τέκνων και τα στοιχεία άσκησης επιμέλειας ή γονικής μέριμνας ή επιτροπείας, τα στοιχεία επικοινωνίας, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο προσωπικής και αστικής κατάστασης που προβλέπεται από τον νόμο. Για όσους γεννήθηκαν μέχρι και το έτος 2021 αναγράφονται το έτος και ο τρόπος εγγραφής στα «Μητρώα Αρρένων», εφόσον υφίστανται.

5. Οι δήμοι τηρούν φάκελο για κάθε οικογένεια με υποφακέλους για κάθε μέλος της οικογένειας, στους οποίους περιλαμβάνονται:

α) Αντίγραφα ή αποσπάσματα των ληξιαρχικών πράξεων γέννησης, γάμου ή σύμφωνου συμβίωσης των συζύγων ή συμβιούντων,

β) αντίγραφα ή αποσπάσματα ληξιαρχικών πράξεων γέννησης κάθε τέκνου,

γ) αντίγραφα ή αποσπάσματα ληξιαρχικών πράξεων θανάτου των μελών της οικογένειας,

δ) πιστοποιητικά εγγραφής των αρρένων μελών της οικογένειας στα «Μητρώα Αρρένων», εφόσον έχουν εκδοθεί έως και το έτος 2021,

ε) πιστοποιητικά εγγυτέρων συγγενών,
στ) αποφάσεις κτήσης ή ανάκτησης ελληνικής ιθαγένειας,
ζ) αποφάσεις αλλαγής επωνύμου,
η) τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά για τη διενέργεια εγγραφών, διαγραφών, μεταβολών, διορθώσεων, συμπληρώσεων ελλειπόντων στοιχείων και
θ) κάθε άλλο στοιχείο που αναφέρεται στην προσωπική και οικογενειακή κατάσταση του δημότη.

6. Οι εκλογικοί κατάλογοι των δήμων καταρτίζονται με βάση τα στοιχεία των εγγραφών και μεταβολών, που καταχωρούνται στα αντίστοιχα δημοτολόγια.

7. Σε περίπτωση σύστασης νέου δήμου ή προσάρτησης δημοτικής κοινότητας δήμου σε άλλο όμορο δήμο, καταρτίζεται νέο δημοτολόγιο, βάσει του υπάρχοντος δημοτολογίου, όπως αυτό τηρείται στο Μητρώο Πολιτών του άρθρου 115 του ν. 4483/2017.

Άρθρο 24
Τρόπος ενέργειας των εγγραφών και μεταβολών στο δημοτολόγιο

1. Κάθε εγγραφή, διαγραφή, μεταφορά από τη μία σε άλλη οικογενειακή μερίδα, προσθήκη ελλειπόντων στοιχείων, διόρθωση εσφαλμένων στοιχείων, μεταδημότευση, καθώς και κάθε άλλη μεταβολή στο δημοτολόγιο διενεργείται, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, είτε αυτεπαγγέλτως, βάσει επίσημων στοιχείων, τα οποία τηρούνται στον δήμο ή στα οποία έχει πρόσβαση ο δήμος, μέσω του πληροφοριακού συστήματος «Μητρώο Πολιτών», είτε κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, με πράξη του δημάρχου, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 21, περί μεταδημότευσης.

2. Οι πράξεις της παρ. 1 είναι άμεσα εκτελεστές και καταχωρούνται στο δημοτολόγιο με μέριμνα και ευθύνη του προϊσταμένου της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου. Έλεγχος ορθότητας και πληρότητας των ανωτέρω εγγραφών και μεταβολών στο πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών» δύναται να πραγματοποιείται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 25
Πιστοποιητικά δημοτολογίου

1. Τα πιστοποιητικά δημοτολογίου είναι τυποποιημένα και ενιαία. Εκδίδονται βάσει των στοιχείων του δημοτολογίου από ενεργές κανονικές εγγραφές και απεικονίζουν την υφιστάμενη αστική κατάσταση των εγγεγραμμένων στο δημοτολόγιο. Δεν εκδίδονται πιστοποιητικά από μη ενεργές οικογενειακές μερίδες, παρά μόνο βεβαιώσεις.

2. Τα πιστοποιητικά δημοτολογίου είναι τα εξής:
α) Γέννησης,
β) ταυτοπροσωπίας,
γ) εντοπιότητας,
δ) ιθαγένειας,
ε) οικογενειακής κατάστασης,
στ) εγγυτέρων συγγενών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 26
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) κυρώνονται και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα αποτελέσματα της εκάστοτε απογραφής αναφορικά με τον μόνιμο πληθυσμό των επιπέδων διοικητικής διαίρεσης της παρ. 1 του άρθρου 3, περί της διοικητικής διαίρεσης της επικράτειας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καταγράφονται οι περιφέρειες, οι νομοί, οι περιφερειακές ενότητες, οι δήμοι, οι δημοτικές ενότητες και οι δημοτικές κοινότητες, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4, οι κατηγορίες των δήμων σύμφωνα με το άρθρο 8, περί κατηγοριών των δήμων, καθώς και ο μόνιμος πληθυσμός τους, σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος. Η απόφαση εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την κύρωση των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής, καθώς και εντός του μήνα Ιανουαρίου κάθε έτους, εφόσον κατά το προηγούμενο έτος υπάρχει διοικητική μεταβολή ή μετονομασία δήμων και δημοτικών κοινοτήτων ή ενόψει διενέργειας των αυτοδιοικητικών εκλογών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από γνώμη του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου «Ελληνικό Κτηματολόγιο», είναι δυνατή η ψηφιοποίηση των εκθέσεων των Επιτροπών Ορίων και των δικαστικών αποφάσεων των άρθρων 5, 16 και 17 για τον καθορισμό της εδαφικής περιφέρειας των δήμων και των δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και η αποτύπωση αυτών σε ψηφιακή εφαρμογή που τηρείται στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου «Ελληνικό Κτηματολόγιο». Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες για την υλοποίηση της ψηφιοποίησης, το είδος και ο τύπος των πιστοποιητικών περί εδαφικών ορίων που εκδίδονται από την εφαρμογή και κάθε άλλο αναγκαίο σχετικό ζήτημα.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), οι κατηγορίες των δήμων του άρθρου 8 δύναται να διακρίνονται περαιτέρω σε υποκατηγορίες, σύμφωνα με τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, προκειμένου να εξυπηρετηθούν ειδικότερες λειτουργικές, οικονομικές ή αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζονται τα μέλη του Συμβουλίου Τοπωνυμιών του άρθρου 14, περί μετονομασίας δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων, περιφερειών και περιφερειακών ενοτήτων και του Συμβουλίου Τοπωνυμιών, οι αναπληρωτές τους, καθώς και η γραμματεία του συμβούλιου. Με την ίδια ή όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται ο τρόπος λειτουργίας του Συμβουλίου, λήψης απόφασης, εισήγησης των θεμάτων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία του.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση για τη συμμετοχή των μελών, εισηγητών και γραμματέων του Συμβουλίου Τοπωνυμιών του άρθρου 14 και του Περιφερειακού Συμβουλίου Τοπωνυμιών του άρθρου 15, περί ονομασίας και μετονομασίας οδών και πλατειών και του Περιφερειακού Συμβουλίου Τοπωνυμιών, στις συνεδριάσεις αυτού.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύνανται να καθορίζονται θέματα που αφορούν στη λειτουργία της Επιτροπής Ορίων του άρθρου 16, περί καθορισμού ορίων δήμων και δημοτικών κοινοτήτων και της Επιτροπής Ορίων, καθώς και τη σύνταξη, υποβολή και κοινοποίηση των εκθέσεών της.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση για τη συμμετοχή των μελών στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Ορίων του άρθρου 16.

9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της περ. θ) της παρ. 2 του άρθρου 21, περί της μεταδημότευσης των υποψηφίων δημάρχων και περιφερειαρχών.

10. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται τα στοιχεία του δημοτολογίου που τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών» σύμφωνα με το άρθρο 23, περί δημοτολόγιου, καθώς και οι αναγκαίες τεχνικές προσαρμογές του.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται η διαδικασία ανασύστασης, λόγω καταστροφής ή απώλειας, οικογενειακών φακέλων της παρ. 5 του άρθρου 23.

12. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με κάθε εγγραφή και μεταβολή στο δημοτολόγιο σύμφωνα με το άρθρο 24, περί του τρόπου ενέργειας των εγγραφών και μεταβολών στο δημοτολόγιο.

13. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να συστήνονται νέα ή να καταργούνται υφιστάμενα πιστοποιητικά του άρθρου 25, περί πιστοποιητικών του δημοτολογίου και να καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο αυτών.

Άρθρο 27
Τελικές διατάξεις

1. Όπου στον παρόντα Κώδικα γίνεται αναφορά στον όρο «πληθυσμός», συμπεριλαμβανομένων των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότηση του παρόντος, νοείται ο μόνιμος πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά τη διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου, επέρχονται από την έναρξη της αμέσως επόμενης αυτοδιοικητικής περιόδου που ακολουθεί τη δημοσίευσή τους.

Άρθρο 28
Μεταβατική διάταξη

Οι Επιτροπές του άρθρου 8 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α’ 114), περί ονομασίας και μετονομασίας συνοικιών, οδών και πλατειών, που έχουν συγκροτηθεί ανά νομό εξακολουθούν να ισχύουν για τη δημοτική περίοδο 2024-2028, αντί του άρθρου 15, περί ονομασίας και μετονομασίας οδών και πλατειών και του περιφερειακού συμβουλίου τοπωνυμιών.

ΜΕΡΟΣ Β’
ΕΚΛΟΓΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 29
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Β’ του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ο εκσυγχρονισμός του εκλογικού συστήματος ανάδειξης των αιρετών οργάνων διοίκησης των δήμων και περιφερειών, καθώς και των οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης της χώρας.

Άρθρο 30
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Β’ του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι:

α) Η θέσπιση ενός σύγχρονου, αντιπροσωπευτικού εκλογικού συστήματος ανάδειξης των αυτοδιοικητικών αρχών της χώρας που εξασφαλίζει την ισχυρή νομιμοποίησή τους και τη βέλτιστη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 102 του Συντάγματος, περί Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης,

β) η εισαγωγή της δυνατότητας ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο στις αυτοδιοικητικές εκλογές, ώστε να διευκολυνθεί η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος και να ενισχυθεί η συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία,

γ) η επικαιροποίηση των κωλυμάτων και ασυμβίβαστων για την εκλογή των αιρετών οργάνων διοίκησης των δήμων και περιφερειών, ώστε να διασφαλισθεί η αμερόληπτη και άρτια εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος των τοπικών κοινωνιών και

δ) η ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ - ΟΡΓΑΝΑ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Άρθρο 31
Αιρετά όργανα διοίκησης δήμων και περιφερειών

1. Αιρετά όργανα διοίκησης των δήμων (δημοτικές αρχές) είναι ο δήμαρχος, το δημοτικό συμβούλιο, η δημοτική επιτροπή και η αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπή του δημοτικού συμβουλίου σε δήμους με πληθυσμό πάνω από διακόσιους χιλιάδες (200.000) κατοίκους.

2. Αιρετά όργανα διοίκησης των περιφερειών (περιφερειακές αρχές) είναι ο περιφερειάρχης, το περιφερειακό συμβούλιο, η περιφερειακή επιτροπή και οι αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 32
Αιρετά όργανα ενδοδημοτικής αποκέντρωσης

1. Αιρετό όργανο ενδοδημοτικής αποκέντρωσης (αρχή δημοτικής κοινότητας) σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους είναι ο εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας.

2. Αιρετά όργανα ενδοδημοτικής αποκέντρωσης (αρχές δημοτικής κοινότητας) σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους είναι ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας.

Άρθρο 33
Αριθμός μελών δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων

1.Το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από:

α) δεκατρία (13) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους,

β) δεκαπέντε (15) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως πέντε χιλιάδες (2.001 - 5.000) κατοίκους,

γ) δεκαεννέα (19) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από πέντε χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (5.001 - 10.000) κατοίκους,

δ) είκοσι πέντε (25) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως τριάντα χιλιάδες (10.001 - 30.000) κατοίκους,

ε) είκοσι εννέα (29) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (30.001 - 50.000) κατοίκους,

στ) τριάντα πέντε (35) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν έως εκατό χιλιάδες (50.001 - 100.000) κατοίκους,

ζ) τριάντα εννέα (39) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (100.001 - 150.000) κατοίκους και

η) σαράντα τρία (43) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από εκατόν πενήντα χιλιάδες έναν (150.001) και άνω κατοίκους.

2. Στους δήμους οι οποίοι αποτελούνται από πέντε (5) ή περισσότερες δημοτικές ενότητες ο αριθμός των μελών του δημοτικού τους συμβουλίου είναι εκείνος που αντιστοιχεί στην επόμενη πληθυσμιακή κλίμακα, σε σχέση με τον συνολικό τους πληθυσμό.

3. Το περιφερειακό συμβούλιο αποτελείται από:

α) Τριάντα πέντε (35) μέλη, σε περιφέρειες με πληθυσμό έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) κατοίκους,

β) σαράντα πέντε (45) μέλη, σε περιφέρειες με πληθυσμό από τριακόσιες χιλιάδες έναν έως οκτακόσιες χιλιάδες (300.001 - 800.000) κατοίκους,

γ) εξήντα ένα (61) μέλη, σε περιφέρειες με πληθυσμό από οκτακόσιες χιλιάδες έναν (800.001) κατοίκους και άνω.

δ) Το περιφερειακό συμβούλιο της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου αποτελείται από πενήντα ένα (51) μέλη.

ε) Το περιφερειακό συμβούλιο της περιφέρειας Αττικής αποτελείται από εκατόν ένα (101) μέλη.

Άρθρο 34
Αριθμός μελών συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων

1. Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από:

α) Τρία (3) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους,

β) πέντε (5) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν (2.001) έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους,

γ) εννέα (9) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν (10.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους και

δ) έντεκα (11) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) και άνω κατοίκους.

2. Δεν εκλέγονται συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων:

α) στους δήμους των περιφερειακών ενοτήτων Κεντρικού Τομέα Αθηνών, Βορείου Τομέα Αθηνών, Νοτίου Τομέα Αθηνών, Δυτικού Τομέα Αθηνών και Πειραιώς της Περιφέρειας Αττικής, με εξαίρεση τους δήμους, όπου οι οικισμοί τους έχουν διαιρεθεί σε δημοτικές κοινότητες, σύμφωνα με το άρθρο 12, περί διαίρεσης οικισμών σε δημοτικές κοινότητες και

β) στους δήμους Νεάπολης - Συκεών, Αμπελοκήπων - Μενεμένης, Κορδελιού - Ευόσμου, Παύλου Μελά της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

3. Στην περίπτωση μη εκλογής συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, όπως ορίζει η παρ. 2, οι αρμοδιότητες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ασκούνται από τη δημοτική επιτροπή του δήμου και οι αρμοδιότητες του προέδρου του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας ή εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο.

Άρθρο 35
Χρόνος διενέργειας αυτοδιοικητικών εκλογών - Διάρκεια δημοτικής και περιφερειακής (αυτοδιοικητικής) περιόδου

1. Οι δήμαρχοι, οι περιφερειάρχες, οι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι των δημοτικών κοινοτήτων εκλέγονται κάθε πέντε (5) έτη με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

2. Η εκλογή διεξάγεται την τελευταία Κυριακή του μηνός Νοεμβρίου του πέμπτου (5ου) έτους κάθε δημοτικής και περιφερειακής περιόδου.

3. Αν κατά την ημέρα της διενέργειας των αυτοδιοικητικών εκλογών, σε δήμο ή σε περιφέρεια ή σε ένα ή περισσότερα εκλογικά τμήματα, δεν διεξαχθεί η ψηφοφορία, αυτή διεξάγεται την επόμενη Κυριακή.

4. Η εγκατάσταση των αυτοδιοικητικών αρχών γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από αυτό της διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου (5ου) έτους. Η θητεία αυτή θεωρείται πλήρης για κάθε έννομη συνέπεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΙΝ

Άρθρο 36
Δικαίωμα του εκλέγειν και άσκησή του

1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές και περιφερειακές αρχές και τις αρχές των δημοτικών κοινοτήτων έχουν όλοι οι δημότες του δήμου και για την περιφέρεια οι δημότες των δήμων της αντίστοιχης περιφέρειας. Για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν, για τις δημοτικές αρχές, προϋπόθεση αποτελεί η εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους ή στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου και, για τις περιφερειακές αρχές, η εγγραφή στους ως άνω καταλόγους των δήμων της αντίστοιχης περιφέρειας, σύμφωνα με τα άρθρα 7 έως 25 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί εκλογής βουλευτών. Το δικαίωμα του εκλέγειν για την εκλογή των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου.

2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και τις αρχές των δημοτικών κοινοτήτων έχουν, επίσης, οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων.

3. Ως προς το όριο ηλικίας για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν εφαρμόζεται το άρθρο 4 του π.δ. 26/2012, περί απόκτησης του δικαιώματος.

4. Η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 37
Εκλογικοί κατάλογοι

1. Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για την εκλογή βουλευτών ισχύουν και για τις εκλογές των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων, όπως αυτοί έχουν οριστικοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 20 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί οριστικοποίησης εκλογικών καταλόγων.

2. Για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι του π.δ. 133/1997 (Α’ 121), όπως αυτοί έχουν οριστικοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 20 του π.δ. 26/2012.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΚΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΨΗΦΟΥ

Άρθρο 38
Ειδικοί Εκλογικοί Κατάλογοι Ηλεκτρονικής Ψήφου

1. Κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές είναι δυνατή η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος με ηλεκτρονική ψήφο. Για τον σκοπό αυτό, καταρτίζονται «Ειδικοί Εκλογικοί Κατάλογοι Ηλεκτρονικής Ψήφου», οι οποίοι περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία για κάθε εκλογέα:

α) Τον αύξοντα αριθμό,
β) τον Ειδικό Εκλογικό Αριθμό,
γ) το επώνυμο,
δ) το όνομα,
ε) το όνομα του πατέρα,
στ) το όνομα της μητέρας,
ζ) το όνομα του συζύγου ή συμβιούντος και το επώνυμο του πατέρα, εφόσον πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου,
η) την ημερομηνία και τον χρόνο γέννησης,
θ) τον βασικό εκλογικό κατάλογο στη βασική εκλογική περιφέρεια όπου είναι εγγεγραμμένος, ανά περιφερειακή ενότητα, δήμο και εκλογικό διαμέρισμα,
ι) τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και
ια) το τηλέφωνο επικοινωνίας.

2. Το άρθρο 23 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί διάθεσης αντιτύπων εκλογικών καταλόγων και δημοσιευμάτων εκλογικού περιεχομένου, εφαρμόζεται αναλόγως και για τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ηλεκτρονικής

ψήφου. Από τη διάθεση αντιτύπων εκλογικών καταλόγων και δημοσιευμάτων εκλογικού περιεχομένου στα πολιτικά κόμματα, εξαιρούνται τα στοιχεία των περ. ι) και ια) της παρ. 1.

3. Οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι ηλεκτρονικής ψήφου συντάσσονται ανά δήμο, μετά από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων εγγραφής σε αυτούς της παρ. 5 του άρθρου 39, περί της ειδικής εφαρμογής εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο.

4. Εκλογείς οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ηλεκτρονικής ψήφου, ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα αποκλειστικά μέσω ειδικής εφαρμογής ηλεκτρονικής ψηφοφορίας, την ίδια ημερομηνία και κατά το ίδιο χρονικό διάστημα στο οποίο διεξάγεται η ψηφοφορία με φυσική παρουσία στα εκλογικά τμήματα.

5. Όποιος εκλογέας εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ηλεκτρονικής ψήφου δεν δύναται να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με φυσική παρουσία. Ο βασικός εκλογικός κατάλογος ενημερώνεται με βάση τις αιτήσεις των εκλογέων που επιθυμούν να ψηφίσουν με ηλεκτρονική ψήφο. Με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών τίθεται ή αφαιρείται αναλόγως στον βασικό εκλογικό κατάλογο ειδική ένδειξη στους ανωτέρω εκλογείς. Η παράβαση του πρώτου εδαφίου επισύρει τις κυρώσεις της παρ. 2 του άρθρου 113 του π.δ. 26/2012, περί της παραβίασης της μυστικότητας της ψηφοφορίας και νόθευσης εκλογής.

6. Η Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών επικαιροποιεί αμελλητί τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ηλεκτρονικής ψήφου, με βάση τις μεταβολές που επέρχονται στους εκλογείς στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους.

Άρθρο 39
Ειδική εφαρμογή εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών λειτουργεί ηλεκτρονική εφαρμογή, προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr), για την εγγραφή, τη μεταβολή στοιχείων και τη διαγραφή από τον ειδικό εκλογικό κατάλογο ηλεκτρονικής ψήφου. Οι εκλογείς που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο εγγράφονται με δική τους μέριμνα στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 38. Η καταχώρηση και η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ανωτέρω φυσικών προσώπων γίνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119) και τον ν. 4624/2019 (Α’ 137).

2. Η διαδικασία πρόσβασης στην εφαρμογή στοχεύει στην αυθεντικοποίηση του εκλογέα και στην αποτροπή κακόβουλης χρήσης αυτής. Κατά την αίτηση του εκλογέα, ο μοναδικός αριθμός κινητού τηλεφώνου εταιρείας κινητής τηλεφωνίας που εδρεύει στην Ελλάδα και η μοναδική διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του αντλούνται από το Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας, εφόσον είναι διαθέσιμα, και επιβεβαιώνονται από τον ίδιο, άλλως δηλώνονται υποχρεωτικά από τον ίδιο, και η εγκυρότητά τους επιβεβαιώνεται με κωδικό μιας χρήσης (One Time Password - Ο.Τ.Ρ.). Μετά από την επιτυχή επιβεβαίωση της εγκυρότητας, η εφαρμογή ελέγχει τη μοναδικότητα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και του αριθμού του κινητού τηλεφώνου. Για την αυθεντικοποίηση του εκλογέα γίνεται χρήση των προσωπικών κωδικών διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet).

3. Οι αιτήσεις εγγραφής, μεταβολής και ακύρωσης γίνονται αμέσως οριστικές.

4. Οι εκλογείς οφείλουν να επικαιροποιούν τα στοιχεία της επικοινωνίας τους, αμέσως μόλις αυτά μεταβληθούν. Στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου, γίνεται εκ νέου επιβεβαίωση του αριθμού ή της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με κωδικό Ο.Τ.Ρ..

5. Η υποβολή αίτησης, η ακύρωση ή η τροποποίησή της επιτρέπονται έως και εξήντα (60) ημέρες πριν από την ημερομηνία διενέργειας των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών.

6. Όποιος χωρίς δικαίωμα αποκτά πρόσβαση στην ειδική εφαρμογή για την αυθεντικοποίηση εκλογέα, με σκοπό την κακόβουλη χρήση αυτής, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης δύο (2) ετών, τουλάχιστον, και χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.

7. Η αίτηση υπέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης, με την οποία ο εκλογέας βεβαιώνει ότι τα στοιχεία της αίτησης είναι ακριβή και ότι γνωρίζει ότι δεν δύναται να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα για την ανάδειξη συμβουλίων ή εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας.

8. Για την ανάπτυξη, την ομαλή λειτουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παρ. 1 και τη συντήρηση αυτής εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 130 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί προμήθειας εκλογικών ειδών.

Άρθρο 40
Απαραίτητος αριθμός εγγεγραμμένων εκλογέων ανά δήμο για τη διεξαγωγή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας

1. Προκειμένου να διεξαχθεί ηλεκτρονική ψηφοφορία σε έναν δήμο για την ανάδειξη δημοτικών και περιφερειακών αρχών, οι εγγεγραμμένοι εκλογείς στον οικείο ειδικό εκλογικό κατάλογο ηλεκτρονικής ψήφου, μετά από το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων του άρθρου 39, περί ειδικής εφαρμογής εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο, απαιτείται να είναι τουλάχιστον τριάντα (30).

2. Σε περίπτωση μη συμπλήρωσης του απαραίτητου κατά την παρ. 1 αριθμού εγγεγραμμένων εκλογέων, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 5 του άρθρου 39, διαπιστώνεται σε ποιους δήμους δεν θα διεξαχθεί ηλεκτρονική ψηφοφορία. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος ενημέρωσης των εκλογέων, σχετικά με τη μη δυνατότητα άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος με ηλεκτρονική ψήφο.

3. Οι ενδείξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 38, περί Ειδικών Εκλογικών Καταλόγων Ηλεκτρονικής Ψήφου, στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους που τίθενται σε εκλογείς οι οποίοι ψηφίζουν σε δήμους όπου δεν θα διεξαχθεί ηλεκτρονική ψηφοφορία δεν λαμβάνονται υπόψη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ

Άρθρο 41
Προσόντα εκλογιμότητας

1. Δήμαρχος και περιφερειάρχης δύναται να εκλεγεί:

α) δημότης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και

β) πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 133/1997 (Α’ 121), περί δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών.

2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας και περιφερειακός σύμβουλος δύναται να εκλεγεί:

α) δημότης του ίδιου δήμου ή δήμου της οικείας περιφέρειας, αντίστοιχα, που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και

β) πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 133/1997, και έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών.

Άρθρο 42
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

1. Δεν δύνανται να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, περιφερειάρχες, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων, πολίτες οι οποίοι στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν.

2. Δεν δύνανται να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, περιφερειάρχες, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων:

α) θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών,

β) δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, με εξαίρεση τους αξιωματικούς των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής μέχρι και του βαθμού του Υπαστυνόμου Α’, του Υποπυραγού και του Ανθυποπλοίαρχου, αντίστοιχα.

Τα πρόσωπα της παρούσας περ. β), εάν δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου ή αντίστοιχα της περιφέρειας στην οποία επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών των δημοτικών και αντίστοιχα των περιφερειακών αρχών, μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί εκλογής βουλευτών, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων.

γ) μέλη των Ανεξαρτήτων Αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος, περί Ανεξάρτητων Αρχών, ή Αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από τον νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου

δημόσιου λειτουργήματος ή καθηκόντων, αμειβόμενων ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην Ανεξάρτητη Αρχή.

Τα πρόσωπα της παρούσας περ. γ) μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, περί εκλογής βουλευτών, πριν από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών.

δ) Πρόεδροι, μέλη διοικητικών συμβουλίων, διοικητές, υποδιοικητές, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων στους δήμους ή τις περιφέρειες στις οποίες εκτείνεται η χωρική τους αρμοδιότητα, εφόσον αυτά εντάσσονται:

δα) στον δημόσιο τομέα της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143),

δβ) στο άρθρο 186 και 189 του παρόντος,

Τα πρόσωπα της παρούσας περ δ) μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον παραιτηθούν από το αξίωμα, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, περί εκλογής βουλευτών, πριν από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών.

Στο κώλυμα της περ. δ) δεν υπάγονται όσοι έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα ή έχουν οριστεί στις θέσεις αυτές λόγω ιδιότητας ή είναι αιρετοί δήμων ή περιφερειών και κατέχουν τα ανωτέρω αξιώματα σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τα οικεία νομικά πρόσωπα.

ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης στους δήμους ή τις περιφέρειες στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, εφόσον αυτοί υπηρετούν σε:

εα) φορείς του δημόσιου τομέα της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014,

εβ) νομικά πρόσωπα της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, καθώς και νομικά πρόσωπα του άρθρου 189.

Τα πρόσωπα της παρούσας περ. ε) μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον παραιτηθούν από τα καθήκοντά τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, περί εκλογής βουλευτών, πριν από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών.

Στο κώλυμα της παρούσας περ. ε) δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

στ) Ο Γενικός Επόπτης Νομιμότητας και οι Επόπτες των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας τους, με οποιονδήποτε τρόπο.

ζ) Όποιοι συνδέονται με σύμβαση ή συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου ή παροχής υπηρεσιών ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας ή μίσθωσης έργου, συνολικής αξίας, κατ’ έτος, μεμονωμένα κατ’ είδος ή σωρευτικά, άνω των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), με:

ζα) τον οικείο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 186, περί ορισμών, ή με τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 189 στα οποία συμμετέχει, όσον αφορά τις δημοτικές εκλογές, και αντίστοιχα,

ζβ) με την οικεία περιφέρεια, και τα νομικά της πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 186, περί ορισμών, ή με τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 189 στα οποία συμμετέχει, όσον αφορά τις περιφερειακές εκλογές.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις συντρέχει κώλυμα ή ασυμβίβαστο, εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών.

Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο, ή αντίστοιχα την περιφέρεια ή τα νομικά πρόσωπα των άρθρων 186 και 189, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους.

Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, αναφορικά με τις δημοτικές εκλογές, ή ακινήτων της περιφέρειας, αναφορικά με τις περιφερειακές εκλογές, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

η) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών που έχουν συμβληθεί υπό τις προϋποθέσεις της περ. ζ):

ηα) με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 186 ή τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 189 στα οποία συμμετέχει ο δήμος με ποσοστό μεγαλύτερο από το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού κεφαλαίου τους, όσον αφορά τις δημοτικές εκλογές, και, αντίστοιχα,

ηβ) με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 186 ή τα λοιπά νομικά πρόσωπα του άρθρου 189, στα οποία συμμετέχει η περιφέρεια με ποσοστό μεγαλύτερο από το ένα

τρίτο (1/3) του συνολικού κεφαλαίου τους, όσον αφορά τις περιφερειακές εκλογές. Στο ίδιο κώλυμα ή ασυμβίβαστο εμπίπτουν και οι εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, όσον αφορά τις δημοτικές εκλογές, και, αντίστοιχα, με την περιφέρεια, όσον αφορά τις περιφερειακές εκλογές, καθώς και με τα νομικά τους πρόσωπα του άρθρου 186 ή τα λοιπά νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες του άρθρου 189, αντίστοιχα, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. ζ).

3. Δεν δύνανται να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων:

α) Γενικός Γραμματέας δήμου, συνεργάτες δημάρχων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή δήμων, υπάλληλοι δήμων, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου, καθώς και ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης, στον δήμο στον οποίο υπηρετούν, κατά και μετά από την 31η Αυγούστου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Τακτικοί υπάλληλοι καθώς και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων, οι οποίοι παραιτούνται από τη θέση τους για να θέσουν υποψηφιότητα, δύνανται να επανέλθουν σε αυτή, εάν δεν εκλεγούν ή εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, σύμφωνα με την παρ. 5.

β) Υπάλληλοι, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου, οι οποίοι υπηρετούν σε νομικά πρόσωπα δήμου του άρθρου 186 ή λοιπά νομικά πρόσωπα του άρθρου 189 στα οποία συμμετέχει ο δήμος, στον ίδιο δήμο, εφόσον υπηρέτησαν κατά και μετά από την 31η Αυγούστου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Τακτικοί υπάλληλοι των νομικών προσώπων του πρώτου εδαφίου, οι οποίοι παραιτούνται από τη θέση τους για να θέσουν υποψηφιότητα, δύνανται να επανέλθουν σε αυτή εάν δεν εκλεγούν ή εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, σύμφωνα με την παρ. 5.

4. Δεν δύνανται να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες και περιφερειακοί σύμβουλοι:

α) Εκτελεστικός γραμματέας περιφέρειας, συνεργάτες περιφερειαρχών, δικηγόροι με έμμισθη εντολή των περιφερειών, υπάλληλοι των περιφερειών, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου, καθώς και ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης στην περιφέρεια, όπου υπηρετούν, κατά και μετά από την 31η Αυγούστου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Τακτικοί υπάλληλοι καθώς και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των περιφερειών, οι οποίοι παραιτούνται από τη θέση τους για να θέσουν υποψηφιότητα, δύνανται να επανέλθουν σε αυτή εάν δεν εκλεγούν ή εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, σύμφωνα με την παρ. 5.

β) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου, οι οποίου υπηρετούν σε νομικά πρόσωπα περιφέρειας του άρθρου 186 ή λοιπά νομικά πρόσωπα του άρθρου 189 στα οποία συμμετέχει η περιφέρεια, στην ίδια περιφέρεια, εφόσον άσκησαν καθήκοντα κατά και μετά από την 31η Αυγούστου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Τακτικοί υπάλληλοι των νομικών προσώπων του πρώτου εδαφίου της περ. β), οι οποίοι παραιτούνται από τη θέση τους για να θέσουν υποψηφιότητα, δύνανται να επανέλθουν σε αυτή εάν δεν εκλεγούν ή εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, σύμφωνα με τη παρ. 5.

5. Τακτικοί υπάλληλοι δήμων, περιφερειών καθώς και νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186 και λοιπών νομικών προσώπων του άρθρου 189, οι οποίοι, λόγω υποβολής υποψηφιότητας, παραιτούνται υποχρεωτικά, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4, επανέρχονται αυτοδικαίως στην ενεργό υπηρεσία, εάν δεν εκλεγούν ή, σε περίπτωση εκλογής τους, εάν λήξει, για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, με μόνη την υποβολή αίτησης από τον ενδιαφερόμενο στην υπηρεσία και στη θέση από την οποία είχε παραιτηθεί. Αν η υπηρεσία αυτή δεν υφίσταται κατά τον χρόνο της επανόδου, η αίτηση υποβάλλεται στη διάδοχη υπηρεσία. Η αίτηση υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από την ανακήρυξη των αιρετών ή από τη λήξη, για οποιονδήποτε λόγο, της θητείας τους. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, ο υπάλληλος επανέρχεται ως υπεράριθμος και καταλαμβάνει αυτοδικαίως την πρώτη (1η) θέση που θα κενωθεί στον κλάδο του.

Τα παραπάνω πρόσωπα, μέχρι να εκλεγούν ή, εφόσον δεν εκλεγούν, μέχρι να επανέλθουν στην υπηρεσία τους, ασφαλίζονται για υγειονομική περίθαλψη στον φορέα ασφάλισης που ήταν ασφαλισμένοι από την παραίτησή τους, καταβάλλοντας οι ίδιοι τις προβλεπόμενες εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη επί των αποδοχών που είχαν κατά τον χρόνο της παραίτησής τους.

6. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει σε:

α) όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα δήμου ή περιφέρειας, κατά την αυτοδιοικητική περίοδο που λαμβάνουν χώρα οι αυτοδιοικητικές εκλογές, ύστερα από:

αα) αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 718, περί διοικητικού μέτρου έκπτωσης λόγω καταδίκης, ή

αβ) αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη Νομιμότητας για πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 709 και 714, περί πειθαρχικής ευθύνης και πειθαρχικής διαδικασίας αντίστοιχα, ή

β) όσους έχει επιβληθεί αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση,

γ) όσους έχουν παυθεί από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα δήμου ή περιφέρειας σύμφωνα με το άρθρο 723, περί παύσης αιρετών οργάνων δήμων και περιφερειών.

7. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων, που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο, με απόφασή του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, ύστερα από ένσταση που ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 72, περί επικύρωσης της εκλογής, και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α’ 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο, χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 83, περί της αίτησης αναίρεσης και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989 (Α’ 8).

8. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων, που αποκτούν δημοτικότητα σε άλλον δήμο εκπίπτουν από το αξίωμά τους αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Νομιμότητας, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που ο Γενικός Επόπτης έλαβε γνώση της απόκτησης νέας δημοτικότητας και ανέθεσε την υπόθεση στον Επόπτη Νομιμότητας, μέσω του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης www.aye - ota.gov.gr του άρθρου 672.

9. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα στον ίδιο ή σε άλλον βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται. Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα. Αν, παρ’ όλα αυτά, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 72, περί επικύρωσης της εκλογής και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά της απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 83, περί της αίτησης αναίρεσης και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989.

10. Δεν επιτρέπεται η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο (2) βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο (2) άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο (2) αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Νομιμότητας, κατ’ ανάλογη εφαρμογή της παρ. 8.

11. Δήμαρχοι, περιφερειάρχες, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων οι οποίοι, κατά τη διάρκεια της θητείας τους διορίζονται ή προσλαμβάνονται ως μόνιμοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, στον ίδιο δήμο ή στην ίδια περιφέρεια ή σε νομικά πρόσωπα των άρθρων 186 ή 189, στα οποία συμμετέχει ο οικείος δήμος ή περιφέρεια, εκπίπτουν αυτοδικαίως από τα αιρετά τους καθήκοντα. Στην περίπτωση αυτή επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση από το αιρετό αξίωμα με διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Νομιμότητας, κατ’ ανάλογη εφαρμογή της παρ. 8. Για τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου τα οποία δεν αποδέχονται τον διορισμό ή την πρόσληψή τους, δεν εφαρμόζεται η παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 4765/2021 (Α’ 6), περί πινάκων διοριστέων/προσληπτέων.

Άρθρο 43
Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών

1. Δεν δύνανται να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων, όσοι έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές, για τις οποίες έχει κοινοποιηθεί στους ίδιους πράξη βεβαίωσης οφειλής ή έχουν εφαρμοστεί σε βάρος τους αναγκαστικά μέτρα είσπραξης από οποιαδήποτε αιτία, προς τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις κοινωφελείς επιχειρήσεις και τη δημοτική επιχείρηση ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αυτού, εφόσον η συνολική οφειλή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

2. Αν οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την ενημέρωση της παρ. 5. Αν ο οφειλέτης έχει ασκήσει ένδικο βοήθημα

κατά της οφειλής πριν από την υποβολή της υποψηφιότητας, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του, εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

3. Δεν δύνανται να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι όσοι έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές, για τις οποίες έχει κοινοποιηθεί στους ίδιους πράξη βεβαίωσης οφειλής, ή έχουν εφαρμοστεί σε βάρος τους αναγκαστικά μέτρα είσπραξης από οποιαδήποτε αιτία, προς την οικεία περιφέρεια, καθώς και τα νομικά της πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφόσον η συνολική οφειλή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

4. Αν οφειλέτης της οικείας περιφέρειας ή των νομικών προσώπων της παρ. 3 εκλεγεί περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την ενημέρωση της παρ. 5. Αν ο οφειλέτης έχει ασκήσει ένδικο βοήθημα κατά της οφειλής πριν από την υποβολή υποψηφιότητας, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του, εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

5. Η οικεία οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας, κατόπιν αυτεπαγγέλτου ελέγχου όλων των επιτυχόντων και σε όλα τα νομικά πρόσωπα των παρ. 1 ή 3 αντίστοιχα, οφείλει εντός πέντε (5) ημερών από την ανακήρυξη των τακτικών συμβούλων να ενημερώσει, με κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένου του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τον οφειλέτη των παρ. 2 και 4 για την υποχρέωση εξόφλησης ή ρύθμισης της οφειλής του εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την ενημέρωση.

6. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας της παρ. 5 και δεν έχουν ασκηθεί κατά αυτής ένδικα μέσα σύμφωνα με τις παρ. 2 και 4, ο δήμαρχος, ο περιφερειάρχης, ο δημοτικός ή περιφερειακός σύμβουλος, ο σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή ο εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Στην περίπτωση αυτή, η οικεία οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας ενημερώνει αμελλητί τον Γενικό Επόπτη για τη μη εξόφληση ή ρύθμιση, προκειμένου η υπόθεση να ανατεθεί αμελλητί μέσω του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης www.aye-ota.gov.gr του άρθρου 672 στον Επόπτη Νομιμότητας, ο οποίος εκδίδει σχετική διαπιστωτική πράξη έκπτωσης, εντός πέντε (5) ημερών από την ανάθεση.

7. Αν ο δήμαρχος ή ο δημοτικός σύμβουλος ή ο σύμβουλος ή ο εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας καταστεί, μετά από την εκλογή του, οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 και, αντίστοιχα ο περιφερειάρχης ή ο περιφερειακός σύμβουλος καταστεί, μετά από την εκλογή του, οφειλέτης της οικείας περιφέρειας ή των νομικών προσώπων της παρ. 3, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών, από την κοινοποίηση της πράξης βεβαίωσης οφειλής ή αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί και δεν έχει ασκηθεί κατά αυτής ένδικο βοήθημα, εντός της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, ο δήμαρχος, ο περιφερειάρχης, ο δημοτικός ή ο περιφερειακός σύμβουλος ή ο σύμβουλος ή εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Στην περίπτωση αυτή, η οικεία οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας ενημερώνει αμελλητί τον Γενικό Επόπτη για τη μη εξόφληση ή ρύθμιση, προκειμένου η υπόθεση να ανατεθεί αμελλητί μέσω του πληροφοριακού συστήματος www.aye-ota.gov.gr στον Επόπτη Νομιμότητας, ο οποίος εκδίδει σχετική διαπιστωτική πράξη έκπτωσης, εντός πέντε (5) ημερών από την ανάθεση.

8. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή εκπρόσωποι δημοτικής κοινότητας ή περιφερειακοί σύμβουλοι καταστούν καθ’ οποιονδήποτε τρόπο τακτικοί δημοτικοί ή περιφερειακοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι ή εκπρόσωποι δημοτικής κοινότητας, πριν από την ορκωμοσία τους και την ανάληψη των καθηκόντων τους, υπάγονται στις παρ. 1 και 3. Για την ορκωμοσία τους είναι απαραίτητη η προσκόμιση βεβαίωσης του αρμόδιου προϊσταμένου της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου ή της περιφέρειας περί μη ύπαρξης οφειλών τους στον δήμο ή την περιφέρεια αντίστοιχα ή στα νομικά πρόσωπα αυτών των παρ. 1 και 3 ή πλήρωσης των προϋποθέσεων του δεύτερου εδαφίου των παρ. 2 και 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ - ΕΔΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Άρθρο 44
Εκλογικές περιφέρειες

1. Ο δήμος θεωρείται ενιαία εκλογική περιφέρεια για την εκλογή δημοτικών συμβούλων.

2. Κατ’ εξαίρεση:

α) Ο Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων διαιρείται:

αα) στην εκλογική περιφέρεια Μαθρακίου, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Μαθρακίου,

αβ) στην εκλογική περιφέρεια Οθωνών, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Οθωνών,

αγ) στην εκλογική περιφέρεια Ερεικούσσας, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Ερεικούσσας,

αδ) στην εκλογική περιφέρεια Κεντρικής Κέρκυρας, που περιλαμβάνει το υπόλοιπο του δήμου Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων.

β) Ο Δήμος Λευκάδας διαιρείται:

βα) στην εκλογική περιφέρεια Καστού, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Καστού,

ββ) στην εκλογική περιφέρεια Καλάμου, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Καλάμου,

βγ) στην εκλογική περιφέρεια Λευκάδας που περιλαμβάνει το υπόλοιπο του δήμου Λευκάδας.

γ) Ο Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων διαιρείται:

γα) στην εκλογική περιφέρεια Σχοινούσας, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Σχοινούσας,

γβ) στην εκλογική περιφέρεια Δονούσας, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Δονούσας,

γγ) στην εκλογική περιφέρεια Ηρακλειάς, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Ηρακλειάς,

γδ) στην εκλογική περιφέρεια Κουφονησίου, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Κουφονησίου,

γε) στην εκλογική περιφέρεια Νάξου, που περιλαμβάνει το υπόλοιπο του δήμου Νάξου και Μικρών Κυκλάδων.

δ) Ο Δήμος Κυθήρων διαιρείται:

δα) στην εκλογική περιφέρεια Αντικυθήρων, που περιλαμβάνει τη δημοτική ενότητα Αντικυθήρων,

δβ) στην εκλογική περιφέρεια Κυθήρων, που περιλαμβάνει το υπόλοιπο του δήμου Κυθήρων.

3. Στις εκλογικές περιφέρειες των υποπερ. αα) έως αγ), βα) και ββ), γα) έως γδ) και δα) εκλέγεται ένας δημοτικός σύμβουλος. Στις εκλογικές περιφέρειες των υποπερ. αδ), βγ), γε) και δβ) εκλέγονται οι λοιποί δημοτικοί σύμβουλοι.

4. Κάθε περιφερειακή ενότητα συνιστά αντίστοιχη εκλογική περιφέρεια για την εκλογή περιφερειακών συμβούλων.

Άρθρο 45
Έδρες περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας

1. Μέτρο για τον υπολογισμό των εδρών των περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας αποτελεί το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού της περιφέρειας δια του αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου κάθε περιφέρειας. Ο παρονομαστής του κλάσματος του πρώτου εδαφίου αποτελεί τον αριθμό των προς διάθεση εδρών του περιφερειακού συμβουλίου σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες.

2. Από το πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού κάθε εκλογικής περιφέρειας δια του εκλογικού μέτρου προκύπτουν οι έδρες των περιφερειακών της συμβούλων.

3. Οι έδρες των περιφερειακών συμβούλων στο περιφερειακό συμβούλιο που παραμένουν αδιάθετες προστίθενται ανά μία (1) στις εκλογικές περιφέρειες με τα μεγαλύτερα, κατά σειρά, υπόλοιπα, έως ότου συμπληρωθεί ο αριθμός των προς διάθεση εδρών του περιφερειακού συμβουλίου σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες.

4. Εάν από τη διαδικασία των παρ. 1 έως 3 προκύψουν εκλογικές περιφέρειες με αριθμό εδρών μικρότερο ή ίσο των δύο (2), οι ελλείπουσες συμπληρώνονται με την αφαίρεση μίας (1) από κάθε εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται μέχρι να συμπληρωθεί ο ελάχιστος αριθμός των εδρών. Σε περίπτωση εκλογικών περιφερειών με τον ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί σύμφωνα με το πρώτο και δεύτερο εδάφιο, η έδρα αφαιρείται από εκείνη με τον μικρότερο πληθυσμό. Ειδικά, για τις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας, η διαδικασία της παρούσας εφαρμόζεται αν προκύψουν εκλογικές περιφέρειες με αριθμό εδρών μικρότερο της μίας (1).

5. Ο τελικός αριθμός των μελών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια καθορίζεται ύστερα από τη διαδικασία κατανομής των εδρών ανά συνδυασμό του άρθρου 62, περί κατανομής εδρών περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

Άρθρο 46
Αρμόδιο δικαστήριο

Αρμόδιο δικαστήριο για τις ενέργειες που ορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο και στο Κεφάλαιο ΙΒ’, για τις αυτοδιοικητικές εκλογές, είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος δήμος και, αντίστοιχα, η οικεία περιφέρεια, και το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών για την Περιφέρεια Αττικής.

Άρθρο 47
Κατάρτιση συνδυασμών - Υποβολή υποψηφιοτήτων

1. Η εκλογή των δημάρχων, περιφερειαρχών, δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, καθώς και των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες για τα αξιώματα του πρώτου εδαφίου εκτός συνδυασμών αποκλείονται.

2. Κάθε περιφερειακός συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο περιφερειάρχη και τους υποψήφιους περιφερειακούς συμβούλους, ανά εκλογική περιφέρεια.

Ο ελάχιστος αριθμός υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων που πρέπει να περιλαμβάνει ένας συνδυασμός είναι:

α) Ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, με δυνατότητα προσαύξησης έως και διακόσια τοις εκατό (200%) ανά εκλογική περιφέρεια.

β) Από κάθε φύλο ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου περιφερειάρχη.

3. Κάθε δημοτικός συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο δήμαρχο, τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, τους υποψήφιους συμβούλους δημοτικών κοινοτήτων και τους υποψήφιους εκπροσώπους των δημοτικών κοινοτήτων, σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) τουλάχιστον των δημοτικών κοινοτήτων.

Ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων που πρέπει να περιλαμβάνει ένας δημοτικός συνδυασμός είναι:

α) Για τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών του δημοτικού συμβουλίου με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατόν είκοσι πέντε τοις εκατό (125%). Ειδικά για τους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, περί των εκλογικών περιφερειών, κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει δημοτικούς συμβούλους, ίσους τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατόν είκοσι πέντε τοις εκατό (125%), εφόσον εκλέγονται περισσότεροι του ενός (1) δημοτικοί σύμβουλοι ή έως διακόσια τοις εκατό (200%), εφόσον εκλέγεται ένας (1) δημοτικός σύμβουλος στην οικεία εκλογική περιφέρεια.

β) Για τους υποψήφιους συμβούλους, ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε δημοτικής κοινότητας, με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατό τοις εκατό (100%). Ειδικά στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως και τριακοσίους (300) κατοίκους ο συνδυασμός δύναται να έχει έως και τρεις (3) υποψηφίους εκπροσώπους.

γ) Από κάθε φύλο, ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου δημάρχου και εξαιρουμένων, από τον συνολικό αριθμό των υποψηφίων, των εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων και των υποψηφίων της παρ. 4.

4. Επιπλέον του αριθμού των υποψηφίων της περ. α) της παρ. 3 και κατά παρέκκλιση της περ. γ) της ίδιας παραγράφου, κάθε δημοτικός συνδυασμός δύναται να περιλαμβάνει υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους έως και το δέκα τοις εκατό (10%) του αριθμού των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, εφόσον οι υποψήφιοι αυτοί κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους διενέργειας των αυτοδιοικητικών εκλογών συμπληρώνουν έως και το τριακοστό (30ό) έτος της ηλικίας τους. Στους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, περί εκλογικών περιφερειών, οι υποψήφιοι της ίδιας παραγράφου μπορούν να είναι υποψήφιοι σε οποιαδήποτε εκλογική περιφέρεια.

5. Επιπλέον των υποψηφίων των παρ. 2, 3 και 4, κάθε συνδυασμός:

α) Για τις δημοτικές εκλογές δύναται να περιλαμβάνει:

αα) Έως έναν (1) υποψήφιο, ο οποίος εκλέγεται άνευ σταυρού προτίμησης, εφόσον το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από έως και δεκαπέντε (15) μέλη.

αβ) Έως δύο (2) υποψήφιους, οι οποίοι εκλέγονται άνευ σταυρού προτίμησης, εφόσον το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από δεκαεννέα (19) έως είκοσι εννέα (29) μέλη.

αγ) Έως τρεις (3) υποψήφιους, οι οποίοι εκλέγονται άνευ σταυρού προτίμησης, εφόσον το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από τριάντα πέντε (35) μέλη και άνω.

β) Για τις περιφερειακές εκλογές δύναται να περιλαμβάνει έως δύο (2) υποψήφιους σε περιφέρειες που εκλέγουν έως και πενήντα ένα μέλη (51) στο περιφερειακό συμβούλιο και έως τρεις (3) υποψήφιους στις λοιπές περιφέρειες, οι οποίοι εκλέγονται άνευ σταυρού προτίμησης. Ειδικά για την Περιφέρεια Αττικής, κάθε συνδυασμός δύναται να περιλαμβάνει έως πέντε (5) υποψηφίους άνευ σταυρού.

γ) Οι ανωτέρω υποψήφιοι δεν λαμβάνονται υπόψη στους υπολογισμούς της περ. β) της παρ. 2 και της περ. γ) της παρ. 3.

6. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς ή να είναι υποψήφιος για περισσότερα του ενός (1) αξιώματα των δήμων ή των περιφερειών.

7. Η δήλωση των συνδυασμών υποβάλλεται στην ηλεκτρονική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί εκλογής βουλευτών, με αναλογική εφαρμογή των άρθρων 32 έως 34 αυτού, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (ΕΨΠ - gov.gr), από τους επικεφαλής των συνδυασμών υποψήφιους δημάρχους και περιφερειάρχες το αργότερο έως τις 23:59 την 20η Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών.

Μέχρι τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων, με υποβολή συμπληρωματικής δήλωσης του υποψήφιου δημάρχου και περιφερειάρχη αντίστοιχα.

Μετά από τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 48.

8. Στη δήλωση καταχωρούνται, για κάθε συνδυασμό, το όνομα και το έμβλημά του, εφόσον αυτό υπάρχει.

9. Στη δήλωση, για κάθε υποψήφιο καταχωρούνται:

α) Το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα και η πλήρης διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), και αντίστοιχα του προτεινόμενου ως υποψηφίου περιφερειάρχη ή περιφερειακού συμβούλου,

β) όσον αφορά στις περιφερειακές εκλογές και τους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, περί εκλογικών περιφερειών, η εκλογική περιφέρεια στην οποία είναι υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος,

γ) όσον αφορά στις δημοτικές εκλογές και, συγκεκριμένα, στους συμβούλους ή στους εκπροσώπους δημοτικής κοινότητας, η δημοτική κοινότητα στην οποία είναι υποψήφιος σύμβουλος ή εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας,

δ) ο δήμος στο δημοτολόγιο του οποίου είναι εγγεγραμμένος.

10. Κάθε υποψήφιος δημοτικός και περιφερειακός σύμβουλος, σύμβουλος ή εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας επικυρώνει την υποψηφιότητά του με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, περί κατάρτισης συνδυασμών, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης για κάθε έννομη συνέπεια, με την οποία δηλώνει ότι:

α) Αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια όσον αφορά στις περιφερειακές εκλογές, και, αντίστοιχα, στη συγκεκριμένη δημοτική κοινότητα όσον αφορά στις δημοτικές εκλογές, εφόσον πρόκειται για σύμβουλο ή εκπρόσωπο της δημοτικής κοινότητας,

β) δεν στερείται του δικαιώματος του εκλέγειν και

γ) δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 42, περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων.

Σε περίπτωση μη επικύρωσης της υποψηφιότητας, ο υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται.

Όσον αφορά στους πολίτες των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάθε υποψήφιος δημοτικός και περιφερειακός σύμβουλος, σύμβουλος ή εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας επικυρώνει την υποψηφιότητά του με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης και για όσα προβλέπονται στην παρ. 12 του άρθρου 3 του π.δ. 133/1997 (Α’ 121).

Η υποβολή της δήλωσης του συνδυασμού στην ηλεκτρονική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων από τον επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιο δήμαρχο και περιφερειάρχη επέχει, αντίστοιχα, για τον ίδιο θέση υπεύθυνης δήλωσης για όλα τα παραπάνω για κάθε έννομη συνέπεια.

11. Κάθε δημοτικός συνδυασμός υποβάλλει συνολικό παράβολο ανάλογα με τον πληθυσμό του δήμου. Το παράβολο αυτό είναι ίσο με:

α) Χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ για δήμους με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους.

β) Δυο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ για δήμους με πληθυσμό μεταξύ δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων και δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων.

γ) τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ για δήμους με πληθυσμό μεταξύ δέκα χιλιάδων ενός (10.001) κατοίκων και πενήντα χιλιάδων (50.000) κατοίκων.

δ) πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για δήμους με πληθυσμό μεταξύ πενήντα χιλιάδων ενός (50.001) κατοίκων και εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) κατοίκων.

ε) επτά χιλιάδες (7.000) ευρώ για δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο των εκατόν πενήντα χιλιάδων ενός κατοίκων (150.001).

Στη δήλωση του συνδυασμού επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο, από το οποίο προκύπτει ότι ο συνδυασμός έχει καταθέσει υπέρ του Δημοσίου το σχετικό ποσό.

12. Κάθε περιφερειακός συνδυασμός υποβάλει συνολικό παράβολο ίσο με επτά χιλιάδες (7.000) ευρώ.

13. Στη δήλωση των συνδυασμών:

α) Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α’ 139), περί δημόσιας υποκίνησης βίας ή μίσους. Όταν ορίζεται ή χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα συνδυασμού σύμβολο πολιτικού κόμματος, όπως αυτά έχουν ανακηρυχθεί από τον Άρειο Πάγο, απαιτείται επιπρόσθετα της δήλωσης κατάρτισης του συνδυασμού να αναρτάται στην πύλη της παρ. 7 και δήλωση συναίνεσης του αρχηγού του εν λόγω πολιτικού κόμματος.

β) Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί, πέραν του ονόματος ή του επωνύμου του υποψηφίου και υποκοριστικό ή ψευδώνυμο, καλλιτεχνικό ή άλλο, αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή, το υποκοριστικό ακολουθεί το όνομα ή το επώνυμο και τίθεται σε παρένθεση. Δεν επιτρέπεται να τίθεται άλλο στοιχείο πέραν του υποκοριστικού ή ψευδωνύμου, όπως κάθε είδους επαγγελματική, πολιτική ή άλλη ιδιότητα. Στην περίπτωση αυτή, η αναγραφή θεωρείται μη γενόμενη και ο υποψήφιος ανακηρύσσεται από το δικαστήριο μόνο με τα ονοματεπωνυμικά του στοιχεία.

Κάθε υποψήφιος, εφόσον είναι έγγαμος ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, δύναται να προσθέσει, ανεξαρτήτως σειράς, και το επώνυμο του συζύγου ή του συμβιούντος.

Γυναίκες που είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα με το επώνυμο του συζύγου τους, δύνανται να χρησιμοποιήσουν ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό, είτε του συζύγου, είτε μόνο ένα (1) από αυτά. Αν γίνει χρήση μόνο του συζυγικού επωνύμου, αντί του πατρωνύμου τίθεται το όνομα του συζύγου, με την ένδειξη «σύζυγος» ή, συντετμημένα, «συζ.».

14. Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις συνδυασμών με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου και αντίστοιχα περιφερειακών αρχών της ίδιας περιφέρειας, δικαίωμα χρήσης έχει ο συνδυασμός που το έχει δηλώσει πρώτος.

15. Αν κατά την υποβολή της δήλωσης δεν καταχωριστούν για κάποιον υποψήφιο τα στοιχεία της παρ. 9 ή, αν από τη διασταύρωση των στοιχείων με το Πληροφοριακό Σύστημα «Μητρώο Πολιτών» του άρθρου 115 του ν. 4483/2017 (Α’ 107), περί δημιουργίας Μητρώου Πολιτών, δεν βεβαιώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 41, περί προσόντων εκλογιμότητας, ο υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται. Απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφόσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν χωρίς αμφιβολία από το πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών».

16. Η δήλωση του συνδυασμού είναι απαράδεκτη, αν βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο ότι αυτή:

α) δεν περιλαμβάνει τα στοιχεία των παρ. 2, 3 και της περ. β) της παρ. 5 ή

β) δεν περιλαμβάνει έγκυρο όνομα συνδυασμού, σύμφωνα με τις παρ. 8 και 9 ή

γ) υποβάλλεται εκπρόθεσμα ή

δ) περιλαμβάνει, εξαρχής ή κατόπιν εφαρμογής του δευτέρου εδαφίου της παρ. 7, λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παρ. 2 ή

ε) δεν περιλαμβάνει υποψήφιους συμβούλους ή εκπροσώπους των δημοτικών κοινοτήτων για ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) των δημοτικών κοινοτήτων ή

στ) δεν πληροί την ποσόστωση φύλου της περ. β) της παρ. 2 ή της περ. γ) της παρ. 3 ή

ζ) δεν έχει καταβληθεί το παράβολο που προβλέπεται στις παρ. 11 και 12.

Αν το αρμόδιο δικαστήριο για οποιονδήποτε λόγο δεν ανακηρύξει υποψήφιο ή υποψηφίους ενός συνδυασμού, τότε ο συνδυασμός ανακηρύσσεται με τους υποψηφίους που πληρούν τις προϋποθέσεις ανακήρυξης, μόνο αν η δήλωση συνδυασμού κατά την υποβολή του, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων που δεν ανακηρύχθηκαν, πληρούσε τις ανωτέρω προϋποθέσεις.

Αν βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο παράβαση της περ. α) της παρ. 13 αναφορικά με το έμβλημα του συνδυασμού, ο συνδυασμός ανακηρύσσεται μόνο με το όνομά του και χωρίς έμβλημα. Η μη επικύρωση της υποψηφιότητας από τον υποψήφιο δεν θίγει τη νομιμότητα του συνδυασμού, όταν συντρέχουν οι ελάχιστες προϋποθέσεις των παρ. 2 ή 3 αντίστοιχα.

Άρθρο 48
Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν

1. Ο υποψήφιος δήμαρχος ή περιφερειάρχης δύναται να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του πριν από τις εκλογές. Η παραίτηση υποβάλλεται με γραπτή δήλωση, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ή

παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου την εικοστή (20ή) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.

2. Αν υποψήφιος δήμαρχος ή περιφερειάρχης παραιτηθεί ή αποβιώσει, τη θέση του στον συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος, είτε ένας από τους υποψήφιους δημοτικούς ή περιφερειακούς, αντίστοιχα, συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από γραπτή δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων του συνδυασμού, που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου, το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση καταχωρούνται τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 47, περί κατάρτισης συνδυασμών και υποβολής υποψηφιοτήτων, δίχως να απαιτείται η υποβολή νέου παράβολου. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο, ο οποίος αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε, μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών.

3. Αν υποψήφιος δημοτικός ή περιφερειακός σύμβουλος ή σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας παραιτηθεί ή αποβιώσει, αυτός δεν αναπληρώνεται, εκτός αν η παραίτηση ή ο θάνατος επέλθουν πριν από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης του συνδυασμού, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 47, οπότε εφαρμόζονται οι παρ. 9 και 10 του ίδιου άρθρου.

4. Θεωρείται νόμιμος ο συνδυασμός που περιέχει αριθμό υποψήφιων δημοτικών ή περιφερειακών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή εκπροσώπων δημοτικής κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο των παρ. 2 ή 3 του άρθρου 47, περιλαμβανομένων και των ποσοστών από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων που περιέχονται σε αυτόν, μετά από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης του συνδυασμού, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 47.

Άρθρο 49
Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών

1. Την 1η Οκτωβρίου του έτους των εκλογών, το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα.

2. Ο πρόεδρος του αρμόδιου δικαστηρίου κοινοποιεί αμέσως στον περιφερειάρχη τις σχετικές αποφάσεις. Η κοινοποίηση δύναται να γίνει και με ψηφιακό τρόπο.

3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών και υποψηφίων που έχουν ανακηρυχθεί.

Άρθρο 50
Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων

1. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίσει έναν (1) αντιπρόσωπο και έως (2) δύο αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψήφιου δημάρχου και αντίστοιχα του περιφερειάρχη. Με την ίδια δήλωση δύναται να ορισθεί, επιπλέον, ένας (1) γενικός αντιπρόσωπος και έως δύο (2) αναπληρωτές του για συγκεκριμένο αριθμό εκλογικών τμημάτων.

2. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίσει έναν (1) πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου και αντίστοιχα του περιφερειάρχη. Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού οτιδήποτε δύναται να ενεργήσει ο επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιος δήμαρχος ή περιφερειάρχης, αντίστοιχα, κατά τη διεξαγωγή των εκλογών, κατ’ αναλογία του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), και ιδίως των άρθρων 40 και 88 αυτού, περί αντιπροσώπου και πληρεξούσιου υποψηφίων και περί παρουσίας υποψηφίων και αντιπροσώπων τους, αντίστοιχα.

3. Αν ο επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιος δήμαρχος και περιφερειάρχης, αντίστοιχα, έχει παραιτηθεί ή αποβιώσει, χωρίς να έχει αντικατασταθεί, ο διορισμός των αντιπροσώπων, του γενικού αντιπροσώπου, των αναπληρωτών τους και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων δημοτικών και αντίστοιχα περιφερειακών συμβούλων του οικείου συνδυασμού, που έχουν ανακηρυχθεί.

4. Οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι, οι γενικοί αντιπρόσωποι, οι αναπληρωτές τους και οι πληρεξούσιοι των συνδυασμών έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες και να υποβάλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις καθ’ όλη τη διάρκεια των εκλογών, εωσότου σφραγιστούν οι εκλογικοί σάκοι.

5. Δεν δύνανται να διοριστούν αντιπρόσωποι, γενικοί αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών οι εν ενεργεία δήμαρχοι, περιφερειάρχες, αντιδήμαρχοι, αντιπεριφερειάρχες καθώς και όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν.

Άρθρο 51
Πρόγραμμα εκλογής

Ο προϊστάμενος της διεύθυνσης του δήμου που είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, δημοσιεύει:

α) στην ιστοσελίδα του δήμου και

β) σε μία (1) ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα της παρ. 1 του άρθρου 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα,

τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, το πρόγραμμα της εκλογής, στο οποίο αναφέρονται ακριβώς η ημέρα της ψηφοφορίας, οι ώρες έναρξης και λήξης της ψηφοφορίας, ο τόπος και το κατάστημα της ψηφοφορίας, οι έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και οι συνδυασμοί μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων που συγκροτούν κάθε συνδυασμό, όπως έχουν ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο για τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές. Ειδικά για τις περιφερειακές αρχές το πρόγραμμα αναρτάται και στην ιστοσελίδα της οικείας περιφέρειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ

Άρθρο 52
Μορφή και περιεχόμενο ψηφοδελτίων

1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί.

2. Τα ψηφοδέλτια, για όλη την Επικράτεια, έχουν σχήμα ορθογώνιο.

3. Η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων είναι με μαύρη απόχρωση.

4. Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει, όπως αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης.

5. Στο ψηφοδέλτιο, μετά από το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει, αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης:

α) Για τις περιφερειακές εκλογές:

αα) Το επώνυμο και το όνομα του υποψήφιου περιφερειάρχη, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49, περί ανακήρυξης και κοινοποίησης των συνδυασμών. Δίπλα ή κάτω από τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία του υποψήφιου περιφερειάρχη τίθεται η ένδειξη «ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ», εντός ή εκτός παρένθεσης.

αβ) Ο τίτλος «ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΑΝΕΥ ΣΤΑΥΡΟΥ» και από κάτω τίθενται το επώνυμο και το όνομα των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων άνευ σταυρού, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49, με αλφαβητική σειρά. Το στοιχείο αυτό δεν είναι απαραίτητο αν ο συνδυασμός δεν έχει ανακηρύξει υποψηφίους άνευ σταυρού.

αγ) Ο τίτλος «ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ» που ακολουθείται από το όνομα της περιφερειακής ενότητας και στη συνέχεια από κάτω παρατίθενται το επώνυμο και το όνομα των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49, με αλφαβητική σειρά.

αδ) Ο τίτλος «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΨΗΦΟΣ (Έως μία επιλογή)» και στη συνέχεια τα ονόματα των λοιπών συνδυασμών κατά σειρά ανακήρυξης και σε παρένθεση το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου περιφερειάρχη, αντίστοιχα, καθενός από αυτούς. Τα στοιχεία της παρούσας περίπτωσης εκτυπώνονται με την ίδια γραμματοσειρά και ίδιου μεγέθους με τα στοιχεία της υποπερ. αα). Η αναγραφή των στοιχείων της παρούσας περίπτωσης δεν γίνεται αν οι συνδυασμοί που έχουν ανακηρυχθεί είναι ένας (1) ή δύο (2).

β) Για τις δημοτικές εκλογές:

βα) Το επώνυμο και το όνομα του υποψήφιου δημάρχου, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49. Δίπλα ή κάτω από τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία του υποψήφιου δημάρχου τίθεται η ένδειξη «ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ», εντός ή εκτός παρένθεσης.

ββ) Την ένδειξη «ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΑΝΕΥ ΣΤΑΥΡΟΥ» και από κάτω τίθενται το επώνυμο και το όνομα των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων άνευ σταυρού, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49, με αλφαβητική σειρά. Το στοιχείο αυτό δεν είναι απαραίτητο αν ο συνδυασμός δεν έχει ανακηρύξει υποψηφίους άνευ σταυρού.

βγ) Ο τίτλος «ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ» και στη συνέχεια από κάτω το επώνυμο και το όνομα των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49, με αλφαβητική σειρά. Ειδικά για τους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, περί εκλογικών περιφερειών, περιλαμβάνονται οι υποψήφιοι στην οικεία εκλογική περιφέρεια σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49, με αλφαβητική σειρά.

βδ) Ο τίτλος «ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ», που ακολουθείται από το όνομα της δημοτικής κοινότητας και από κάτω το επώνυμο και το όνομα των υποψηφίων συμβούλων της δημοτικής κοινότητας του συνδυασμού, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49 ή

βε) Ο τίτλος «ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ», που ακολουθείται από το όνομα της δημοτικής κοινότητας και στη συνέχεια το επώνυμο και το όνομα των υποψηφίων εκπροσώπων της δημοτικής κοινότητας του συνδυασμού, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 49.

βστ) Ο τίτλος «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΨΗΦΟΣ (Έως μία επιλογή)» και στη συνέχεια τα ονόματα των λοιπών συνδυασμών κατά σειρά ανακήρυξης και σε παρένθεση το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου δημάρχου καθενός από αυτούς. Τα στοιχεία της παρούσας περίπτωσης εκτυπώνονται με την ίδια γραμματοσειρά και ίδιου μεγέθους με τα στοιχεία της υποπερ. βα). Η αναγραφή των στοιχείων της παρούσας περίπτωσης δεν γίνεται, αν οι συνδυασμοί που έχουν ανακηρυχθεί είναι ένας (1) ή δύο (2).

Εφόσον σε έναν συνδυασμό υπάρχουν υποψήφιοι με το ίδιο επώνυμο και όνομα, τότε, ειδικά σε αυτούς, δύναται να αναγράφεται στο ψηφοδέλτιο το πατρώνυμο ή το μητρώνυμό τους μετά το ονοματεπώνυμό τους.

Άρθρο 53
Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων

1. Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών εκτυπώνονται με μέριμνα του οικείου συνδυασμού.

2. Οι δημοτικοί και περιφερειακοί συνδυασμοί οφείλουν να τυπώσουν τα ψηφοδέλτια και να παραδώσουν επαρκή αριθμό αυτών για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων του οικείου δήμου, ο οποίος δεν δύναται να είναι μικρότερος από τον αριθμό των αντίστοιχων εκλογέων, με δυνατότητα προσαύξησης έως και είκοσι τοις εκατό (20%), δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία.

3. Η παράδοση των ψηφοδελτίων από τους δημοτικούς συνδυασμούς γίνεται στον δήμαρχο του οικείου δήμου, με απόδειξη. Η παράδοση των ψηφοδελτίων από τους περιφερειακούς συνδυασμούς, γίνεται με απόδειξη στον κατά τόπο αρμόδιο αντιπεριφερειάρχη, και για την Περιφέρεια Αττικής στον Περιφερειάρχη, ο οποίος τα διανέμει αμελλητί στους οικείους δήμους.

4. Ο δήμαρχος του οικείου δήμου οφείλει να εφοδιάσει τις εφορευτικές επιτροπές των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειάς του με επαρκή αριθμό ψηφοδελτίων.

Άρθρο 54
Σταυροί προτίμησης

1. Ο εκλογέας εκφράζει την προτίμησή του σε υποψήφιο συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του.

2. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων, ο εκλογέας δύναται να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1), δύο (2) ή τριών (3) υποψηφίων. Αν ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου είναι μεγαλύτερος ή ίσος του είκοσι πέντε (25), ο εκλογέας δύναται να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ τεσσάρων (4) υποψηφίων κατά ανώτατο όριο. Στις εκλογικές περιφέρειες των δήμων της παρ. 2 του άρθρου 44, περί εκλογικών περιφερειών, που εκλέγουν έναν (1) δημοτικό σύμβουλο, ο εκλογέας δύναται να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψηφίου κατά ανώτατο όριο.

3. Για την εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, ο εκλογέας δύναται να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων.

4. Για την εκλογή εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας, ο εκλογέας δύναται να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψηφίου.

5. Για την εκλογή περιφερειακών συμβούλων, ο εκλογέας δύναται να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ:

α) Ενός (1) υποψηφίου, σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν έναν (1) περιφερειακό σύμβουλο,

β) ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων, σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν από δύο (2) έως επτά (7) περιφερειακούς συμβούλους,

γ) ενός (1), δύο (2) ή τριών (3) υποψηφίων, σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν από οκτώ (8) έως δώδεκα (12) περιφερειακούς συμβούλους και

δ) ενός (1), δύο (2), τριών (3) ή τεσσάρων (4) υποψηφίων, σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν περισσότερους από δώδεκα (12) περιφερειακούς συμβούλους.

6. Ο εκλογέας έχει τη δυνατότητα επιλογής ως εναλλακτικής ψήφου έως ενός (1) από τους συνδυασμούς που αναγράφονται στην υποπερ. αδ) της περ. α) και στην υποπερ. βστ) της περ. β) της παρ. 5 του άρθρου 52, περί μορφής και περιεχομένου των ψηφοδελτίων.

7. Ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης, είναι έγκυρο και προσμετράται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

8. Ψηφοδέλτιο που δεν φέρει επιλογή εναλλακτικής ψήφου της παρ. 6 είναι έγκυρο. Ψηφοδέλτιο που φέρει δύο (2) ή περισσότερες εναλλακτικές ψήφους της παρ. 6 είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη καμία εναλλακτική ψήφος σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 57, περί δεύτερου σταδίου προσμέτρησης.

9. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης.

10. Για τον υποψήφιο δήμαρχο ή περιφερειάρχη και για τους υποψηφίους δημοτικούς και περιφερειακούς συμβούλους άνευ σταυρού δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου και δεν προσμετράται στον ανώτατο επιτρεπτό αριθμό των παρ. 2 έως 5.

Άρθρο 55
Άκυρα ψηφοδέλτια

Το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο όταν:

α) δεν είναι έντυπο, έστω και μερικά, ή

β) έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζουν οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 52, περί μορφής και περιεχομένου των ψηφοδελτίων, ή

γ) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζουν η παρ. 5 του άρθρου 52 και η απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 85, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, ή

δ) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό από αυτό που ορίζει η παρ. 9 του άρθρου 54, ή

ε) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας, ή

στ) βρεθεί στον ίδιο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά, ή

ζ) βρεθεί σε φάκελο ο οποίος δεν έχει τη μονογραφή του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ή σε φάκελο που δεν είναι σύμφωνος με το άρθρο 80, περί εκλογικών φακέλων, λευκών ψηφοδελτίων και καλπών ψηφοφορίας ή

η) φέρει εγγραφές και διαγραφές, με την επιφύλαξη του άρθρου 74 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί λευκών ψηφοδελτίων, σχετικά με τη χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Άρθρο 56
Επιτυχών συνδυασμός και επιλαχόντες συνδυασμοί - Εκλογή δημάρχου και περιφερειάρχη

1. Στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές, επιτυχών θεωρείται ο συνδυασμός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του σαράντα δύο τοις εκατό (42% + 1 ψήφο) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, χωρίς να προσμετρώνται οι εναλλακτικές ψήφοι της παρ. 6 του άρθρου 54, περί σταυρών προτίμησης, και επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου αυτοί που έλαβαν έστω και μία (1) έδρα, σύμφωνα με το άρθρο 58, περί κατανομής των εδρών του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

2. Δήμαρχος και, αντίστοιχα, περιφερειάρχης εκλέγεται ο επικεφαλής του οικείου επιτυχόντος συνδυασμού.

Άρθρο 57
Δεύτερο στάδιο προσμέτρησης

1. Αν κανένας συνδυασμός δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 56, περί επιτυχόντος συνδυασμού, επιλαχόντων συνδυασμών και εκλογής δημάρχου και περιφερειάρχη, τότε, για τους δύο (2) επικρατέστερους συνδυασμούς, το αρμόδιο δικαστήριο προβαίνει στο δεύτερο στάδιο προσμέτρησης, σύμφωνα με την περ. θ) της παρ. 5 του άρθρου 68, περί διαλογής ψήφων στα καταστήματα ψηφοφορίας.

2. Αν κατά την ψηφοφορία υπάρξει ισοψηφία μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών στην πρώτη θέση, στο δεύτερο στάδιο προσμέτρησης μετέχουν οι συνδυασμοί που ισοψήφησαν στην πρώτη θέση.

3. Αν κατά την ψηφοφορία υπάρξει ισοψηφία μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών στη δεύτερη θέση, στο δεύτερο στάδιο προσμέτρησης μετέχουν ο πρώτος σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμός και όλοι οι συνδυασμοί που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.

4. Στις ψήφους των συνδυασμών που συμμετέχουν στο δεύτερο στάδιο της προσμέτρησης, αθροίζονται, ανά συνδυασμό, οι εναλλακτικές ψήφοι της παρ. 6 του άρθρου 54, περί σταυρών προτίμησης, που τους αντιστοιχούν, από τα ψηφοδέλτια των λοιπών συνδυασμών οι οποίοι δεν μετέχουν στο δεύτερο στάδιο της προσμέτρησης.

5. Επιτυχών συνδυασμός ανακηρύσσεται ο συνδυασμός που έλαβε στο δεύτερο στάδιο της προσμέτρησης, σύμφωνα με την παρ. 4, την απόλυτη ή σχετική πλειοψηφία. Αν στην προσμέτρηση αυτή ισοψηφήσουν στην

πρώτη θέση δύο (2) τουλάχιστον συνδυασμοί, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί δημόσια κλήρωση μεταξύ τους για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού.

6. Δήμαρχος ή περιφερειάρχης εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού και επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, αυτοί που έλαβαν έστω και μία (1) έδρα, σύμφωνα με το άρθρο 58, περί κατανομής των εδρών του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 58
Κατανομή εδρών δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Αν το ποσοστό επί του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, χωρίς να προσμετρώνται οι εναλλακτικές ψήφοι της παρ. 6 του άρθρου 54, περί σταυρών προτίμησης, που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός, είναι έως και εξήντα τοις εκατό (60%), ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών του δημοτικού ή περιφερειακού, αντίστοιχα, συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα.

2. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του συνόλου των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεος της μονάδας, δεν υπολογίζεται, ενώ αν προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο ή ίσο του ημίσεος, στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα.

3. Με βάση τις παρ. 1 και 2, οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δεκατρία (13) μέλη, οκτώ (8) και πέντε (5) έδρες, αντίστοιχα,

β) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δεκαπέντε (15) μέλη, εννέα (9) και έξι (6) έδρες, αντίστοιχα,

γ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δεκαεννέα (19) μέλη, έντεκα (11) και οκτώ (8) έδρες, αντίστοιχα,

δ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από είκοσι πέντε (25) μέλη, δεκαπέντε (15) και δέκα (10) έδρες, αντίστοιχα,

ε) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από είκοσι εννέα (29) μέλη, δεκαεπτά (17) και δώδεκα (12) έδρες, αντίστοιχα,

στ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα πέντε (35) μέλη, είκοσι μία (21) και δεκατέσσερις (14) έδρες, αντίστοιχα,

ζ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα εννέα (39) μέλη, είκοσι τρεις (23) και δεκαέξι (16) έδρες, αντίστοιχα, και

η) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από σαράντα τρία (43) μέλη, είκοσι έξι (26) και δεκαεπτά (17) έδρες, αντίστοιχα,

θ) κατά παρέκκλιση της παρ. 1, αν το ποσοστό του επιτυχόντος συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένων των εναλλακτικών ψήφων της παρ. 6 του άρθρου 54 επί του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, είναι μικρότερο ή ίσο του σαράντα δύο τοις εκατό (42%), τότε στις περ. δ) και ε) οι έδρες του επιτυχόντος συνδυασμού μειώνονται κατά μία (1) έδρα, στις περ. στ) και ζ) μειώνονται κατά δύο (2) έδρες και στην περ. η) μειώνονται κατά τρεις (3) έδρες. Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις του δεύτερου εδαφίου αυξάνονται ισάριθμα οι έδρες των επιλαχόντων συνδυασμών.

4. Με βάση τις παρ. 1 και 2, οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα πέντε (35) μέλη, είκοσι μία (21) και δεκατέσσερις (14) έδρες, αντίστοιχα,

β) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από σαράντα πέντε (45) μέλη, είκοσι επτά (27) και δεκαοχτώ (18) έδρες, αντίστοιχα,

γ) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από εξήντα ένα (61) μέλη, τριάντα επτά (37) και είκοσι τέσσερις (24) έδρες, αντίστοιχα,

δ) στο περιφερειακό συμβούλιο της Περιφέρειας Αττικής που αποτελείται από εκατόν ένα (101) μέλη, εξήντα μια (61) και σαράντα (40) έδρες, αντίστοιχα,

ε) στο περιφερειακό συμβούλιο της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που αποτελείται από πενήντα ένα (51) μέλη, τριάντα μια (31) και είκοσι (20) έδρες, αντίστοιχα,

Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, αν το ποσοστό του επιτυχόντος συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένων των εναλλακτικών ψήφων της παρ. 6 του άρθρου 54 επί του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, είναι μικρότερο ή ίσο του σαράντα δύο τοις εκατό (42%), τότε στην περ. α) οι έδρες του επιτυχόντος συνδυασμού μειώνονται

κατά δύο (2) έδρες, στις περ. β), γ) και ε) μειώνονται κατά τρεις (3) έδρες και στην περ. δ) μειώνονται κατά πέντε (5) έδρες. Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις του δεύτερου εδαφίου αυξάνονται ισάριθμα οι έδρες των επιλαχόντων συνδυασμών.

5. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε επιλαχόντος συνδυασμού που δικαιούται έδρα γίνεται ως εξής:

α) Δικαίωμα εκλογής δημοτικού και αντίστοιχα περιφερειακού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά την ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων.

β) Το σύνολο των ψηφοδελτίων της ψηφοφορίας των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, σύμφωνα με την περ. α), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απομένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν σύμφωνα με την παρ. 2, προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

γ) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί οι οποίοι συμμετέχουν στην κατανομή της παρούσας παραγράφου με τη διαδικασία της περ. β) είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των επιλαχόντων συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την περ. β) είτε όχι, τηρουμένης της προϋπόθεσης της περ. α), κατά φθίνουσα σειρά, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους. Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

δ) Αν μετά από την κατανομή των εδρών, με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα, παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα κατά αύξουσα σειρά, ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

ε) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει τον μικρότερο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

στ) Αν ουδείς από τους λοιπούς, πλέον του επιτυχόντος, συνδυασμούς που συμμετείχαν στην εκλογή υπερβαίνει το ποσοστό του τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων, το σύνολο των αδιάθετων εδρών προσκυρώνεται στον επιτυχόντα συνδυασμό.

Για τους υπολογισμούς της παρούσας παραγράφου στα έγκυρα ψηφοδέλτια συνδυασμών δεν προσμετρώνται οι εναλλακτικές ψήφοι της παρ. 6 του άρθρου 54, περί σταυρών προτίμησης.

6. Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός, επί του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, χωρίς να προσμετρώνται οι εναλλακτικές ψήφοι της παρ. 6 του άρθρου 54, κατά την αρχική ψηφοφορία είναι μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφο), οι έδρες κάθε συνδυασμού κατανέμονται αναλογικά, μη εφαρμοζόμενων των παρ. 1 έως και 5. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε συνδυασμού γίνεται ως εξής:

α) Δικαίωμα εκλογής δημοτικού και αντίστοιχα περιφερειακού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά την ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων.

β) Το σύνολο των ψηφοδελτίων των συνδυασμών που δικαιούνται εκλογή δημοτικού ή περιφερειακού, αντίστοιχα, συμβούλου, σύμφωνα με την περ. α), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του δημοτικού και αντίστοιχα του περιφερειακού συμβουλίου προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσες φορές περιλαμβάνεται το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων.

γ) Αν οι έδρες που λαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή, σύμφωνα με τις περ. α) και β), είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται, τηρουμένης της προϋπόθεσης της περ. α), ανά μία (1) μεταξύ των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα, σύμφωνα με την περ. β), είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους κατά φθίνουσα σειρά.

δ) Αν οι συνδυασμοί αυτοί, ή μερικοί από αυτούς, έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

ε) Αν, μετά από την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα, παραμένουν αδιάθετες έδρες, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα κατά αύξουσα σειρά ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έχουν συγκεντρώσει.

στ) Αν οι έδρες που λαμβάνουν οι συνδυασμοί με βάση το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς αχρησιμοποίητο υπόλοιπο.

ζ) Σε περίπτωση ίσου αριθμού εγκύρων ψηφοδελτίων μεταξύ δύο (2) ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

7. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, εκλέγονται από τον μοναδικό συνδυασμό.

Άρθρο 59
Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό πάνω από δύο χιλιάδες κατοίκους

1. Στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων, ο συνδυασμός του επιτυχόντος δημάρχου λαμβάνει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών των συμβούλων σε κάθε δημοτική κοινότητα και οι επιλαχόντες συνδυασμοί λαμβάνουν τα δύο πέμπτα (2/5). Για την κατανομή των εδρών των λοιπών συνδυασμών εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 58, περί κατανομής των εδρών του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα.

2. Με βάση την παρ. 1, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από πέντε (5) μέλη, τρεις (3) και δύο (2) έδρες, αντίστοιχα,

β) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από εννέα (9) μέλη, πέντε (5) και τέσσερις (4) έδρες, αντίστοιχα, και

γ) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από ένδεκα (11) μέλη, επτά (7) και τέσσερις (4) έδρες, αντίστοιχα.

3. Αν ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε στη δημοτική κοινότητα κατά την ψηφοφορία ποσοστό μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφο) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κατανέμονται αναλογικά, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 58, με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα.

4. Αν σε δημοτική κοινότητα δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του συνδυασμού του επιτυχόντος δημάρχου, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των υπόλοιπων συνδυασμών κατ’ ανάλογη εφαρμογή της παρ. 3. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας (1) μόνο συνδυασμός για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, οι σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τον μοναδικό αυτόν συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.

Άρθρο 60
Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό μεταξύ τριακοσίων ενός και δύο χιλιάδων κατοίκων

1. Σε κάθε δημοτική κοινότητα με πληθυσμό από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, η κατανομή των εδρών των συμβούλων γίνεται, μεταξύ όλων των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και έχουν υποψηφίους για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, με τον ακόλουθο τρόπο:

α) Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στη δημοτική κοινότητα όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές και είχαν υποψηφίους για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, αυξημένο κατά μία (1) μονάδα. Το πηλίκο που προκύπτει, παραλείποντας το κλάσμα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

β) Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε στη δημοτική κοινότητα κάθε συνδυασμός διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσο και το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαίρεσης.

γ) Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν, διανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων αυτών των συνδυασμών, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα που έχουν κατά φθίνουσα σειρά.

δ) Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση.

ε) Αν και μετά από τη διανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία (1), ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός στη δημοτική κοινότητα.

στ) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο υπόλοιπο έγκυρων

ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο (2) ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

ζ) Αν, μετά τη ανωτέρω διαδικασία, ο πρώτος σε αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα συνδυασμός εκλέγει ένα (1) μέλος στο συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, τότε ο συνδυασμός αυτός εκλέγει έναν (1) επιπλέον σύμβουλο δημοτικής κοινότητας. Η έδρα που προσκυρώνεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, αφαιρείται από τον συνδυασμό που εκλέγει σύμβουλο δημοτικής κοινότητας και έχει τον μικρότερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων στην δημοτική κοινότητα. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών των προηγούμενων εδαφίων, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

2. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, οι σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τον μοναδικό αυτόν συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.

3. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο (2) μόνο συνδυασμοί για το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή, κατανέμονται στον πλειοψηφούντα, κατόπιν κλήρωσης, συνδυασμό δύο (2) έδρες και στον επιλαχόντα συνδυασμό μία (1) έδρα.

Άρθρο 61
Εκλογή εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό έως και τριακόσιους κατοίκους

1. Στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους, εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του συνδυασμού που συγκέντρωσε κατά την ψηφοφορία στη δημοτική κοινότητα την απόλυτη ή σχετική πλειοψηφία του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων. Οι λοιποί υποψήφιοι του ιδίου συνδυασμού, κατά τη σειρά των σταυρών που έλαβαν, λογίζονται ως αναπληρωματικοί. Σε περίπτωση ισοψηφίας, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

2. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού, ο οποίος λαμβάνει την έδρα του εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 62
Κατανομή εδρών περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

1. Ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει ως περιφερειακούς συμβούλους όλους τους υποψηφίους άνευ σταυρού προτίμησης, εφόσον έχουν ανακηρυχθεί και δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει.

2. Από το υπόλοιπο των εδρών που απομένουν, γίνεται η κατανομή ανά εκλογική περιφέρεια μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, οι οποίοι συγκέντρωσαν ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, με βάση το αποτέλεσμα της αρχικής ψηφοφορίας και σύμφωνα με το άρθρο 58, περί κατανομής των εδρών του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, ως εξής:

α) Αρχικά, στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανέμεται μια (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια. Στη συνέχεια κατανέμονται στον επιτυχόντα συνδυασμό τα δύο πέμπτα (2/5) των εδρών σε κάθε εκλογική περιφέρεια, αν αυτές εκλέγουν πάνω από έναν (1) περιφερειακό σύμβουλο. Εφόσον το συνολικό άθροισμα των εδρών που προσκυρώνονται στον επιτυχόντα συνδυασμό, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων της παρ. 1, είναι μεγαλύτερο του αριθμού των εδρών που δικαιούται, τότε οι επιπλέον έδρες αφαιρούνται, ανά μία, από τις εκλογικές περιφέρειες στις οποίες έχουν προσκυρωθεί οι περισσότερες έδρες κατά σειρά και, στην περίπτωση ίσου αριθμού εδρών, από εκείνη με τον μικρότερο πληθυσμό.

β) Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε στην περιφέρεια ο μικρότερος σε εκλογική δύναμη συνδυασμός που δικαιούται έδρα διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία (1) μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού αυτού σε κάθε εκλογική περιφέρεια διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο περιφερειακό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας (1) από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

γ) Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός της περ. β), τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες έδρες της εκλογικής περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός εδρών της εκλογικής περιφέρειας, στον συνδυασμό κατακυρώνονται

μόνον οι διαθέσιμες έδρες. Αν μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής παραμένουν αδιάθετες για τον συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία (1) κατά σειρά στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού αδιάθετου υπολοίπου ψηφοδελτίων σε δύο (2) εκλογικές περιφέρειες, η έδρα απονέμεται σε αυτή με τον μεγαλύτερο αριθμό μόνιμων κατοίκων.

δ) Οι έδρες που κατανέμονται σύμφωνα με τις περ. α) έως και γ) αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.

ε) Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής.

στ) Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας των περ. α) έως ε) για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς, καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

Άρθρο 63
Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού εκλέγονται:

α) Όλοι οι υποψήφιοι άνευ σταυρού, εφόσον έχουν ανακηρυχθεί και δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει και

β) κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του δήμου, εφόσον δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει. Ειδικά στους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, περί των εκλογικών περιφερειών, στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν έναν (1) δημοτικό σύμβουλο, εκλέγεται δημοτικός σύμβουλος ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης του επιτυχόντος συνδυασμού στην οικεία εκλογική περιφέρεια και στην εκλογική περιφέρεια που εκλέγει περισσότερους του ενός δημοτικούς συμβούλους, εκλέγονται κατά σειρά αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης εφόσον δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει.

Όπου στον παρόντα Κώδικα, αναφέρεται ο πρώτος σε σταυρούς δημοτικός σύμβουλος, αν δεν υπάρχει ειδικότερη ρύθμιση, νοείται ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος της περ. β). Ειδικά στους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, ως πρώτος σε σταυρούς δημοτικός σύμβουλος εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια.

2. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι των επιλαχόντων συνδυασμών εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους επιλαχόντες συνδυασμούς που εκλέγουν δημοτικό σύμβουλο, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του δήμου, εφόσον δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει. Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους. Ειδικά στους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι των επιλαχόντων συνδυασμών εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους επιλαχόντες συνδυασμούς που εκλέγουν δημοτικό σύμβουλο, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στη μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια, εφόσον δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει. Στους δήμους του προηγούμενου εδαφίου, οι υποψήφιοι δήμαρχοι των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους στην εκλογική περιφέρεια που εκλέγει περισσότερους του ενός (1) δημοτικούς συμβούλους.

3. Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

4. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 64
Τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

1. Τακτικοί περιφερειακοί σύμβουλοι εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς που εκλέγουν περιφερειακό σύμβουλο σύμφωνα με τα άρθρα 58 και 62, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης ανά εκλογική περιφέρεια, εφόσον δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει. Οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

2. Τακτικοί περιφερειακοί σύμβουλοι εκλέγονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό και όλοι οι υποψήφιοι άνευ σταυρού, εφόσον αυτοί έχουν ανακηρυχθεί και δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει.

3. Αν ο επιλαχών συνδυασμός καταλαμβάνει έδρες σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ο υποψήφιος περιφερειάρχης, επιλέγει, με δήλωσή του προς τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου, την εκλογι-

κή περιφέρεια στην οποία επιθυμεί να είναι περιφερειακός σύμβουλος, εφόσον εκλέγει έδρα ο επιλαχών συνδυασμός σε αυτή. Η δήλωση υποβάλλεται έως και δύο (2) ημέρες πριν από την ορκωμοσία των νέων περιφερειακών αρχών. Αν δεν υποβληθεί δήλωση εντός της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου, ο υποψήφιος περιφερειάρχης λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες έδρες. Σε περίπτωση ίσου αριθμού εδρών σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, λαμβάνει την έδρα αυτής στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Αν σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες ο συνδυασμός έλαβε ίσο αριθμό ψήφων, προτάσσεται η εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

4. Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

5. Εάν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

6. Όπου στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, αν δεν υπάρχει ειδικότερη ρύθμιση, αναφέρεται ο πρώτος σε σταυρούς περιφερειακός σύμβουλος, νοείται ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος της παρ. 1.

Άρθρο 65
Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων - Ισοψηφία

1. Τακτικοί σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα στη δημοτική κοινότητα, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

2. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών της παρ. 1 είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της δημοτικής κοινότητας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

3. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΨΗΦΟ

Άρθρο 66
Εφορευτική επιτροπή ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο - Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης Λογισμικού Ηλεκτρονικής Ψήφου

1. Για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου εφορευτική επιτροπή ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών, η οποία αποτελείται από πέντε (5) μέλη, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου αυτής.

2. Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται ένας (1) εκ των Αντιπροέδρων ή μελών του Αρείου Πάγου, με τον αναπληρωτή του. Το άρθρο 66 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των καθηκόντων τους, εφαρμόζεται αναλόγως.

3. Στην επιτροπή της παρ. 1 συμμετέχουν ως μέλη:

α) δύο (2) πάρεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι οποίοι ορίζονται από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου, με τους αναπληρωτές τους,

β) ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, το οποίο ορίζεται από τον Κοσμήτορα της Σχολής, με τον αναπληρωτή του.

γ) ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών της Σχολής Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο ορίζεται από τον Κοσμήτορα της Σχολής, με τον αναπληρωτή του.

4. Μέλος της επιτροπής της περ. α) της παρ. 3 δεν δύναται να είναι έφορος αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής σε εκλογικό τμήμα στην επικράτεια. Μέλη της Επιτροπής των περ. β) και γ) της παρ. 3 δεν δύνανται να είναι μέλη εφορευτικής επιτροπής σε εκλογικό τμήμα στην επικράτεια.

5. Το έργο της εφορευτικής επιτροπής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο δύναται να συνεπικουρούν δικαστικοί υπάλληλοι που ορίζονται με απόφαση του προέδρου αυτής.

6. Τον Ιανουάριο του έτους διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών τριμελής Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης του Λογισμικού Ηλεκτρονικής Ψήφου. Στην Επιτροπή συμμετέχουν:

α) Ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, το οποίο ορίζεται από τον Κοσμήτορα της Σχολής, με τον αναπληρωτή του.

β) ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών της Σχολής Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο ορίζεται από τον Κοσμήτορα της Σχολής, με τον αναπληρωτή του.

γ) ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Πληροφορικής της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πειραιά, το οποίο ορίζεται από τον Κοσμήτορα της Σχολής, με τον αναπληρωτή του.

Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο πρόεδρος της Επιτροπής και ένας υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών, μαζί με τον αναπληρωτή του για τη γραμματειακή υποστήριξη της επιτροπής.

Έργο της επιτροπής αποτελεί η αξιολόγηση της ηλεκτρονικής εφαρμογής που θα χρησιμοποιηθεί για τη διενέργεια της ηλεκτρονικής ψήφου της περ. α) του άρθρου 68, περί της διαλογής ψήφων στα καταστήματα ψηφοφορίας, και η σύνταξη πορίσματος εντός τριών (3) μηνών από τη συγκρότησή της, το οποίο διαβιβάζεται στο Υπουργείο Εσωτερικών και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων. Πριν από τη σύνταξη του τελικού πορίσματος δύναται να ζητάει από τον υπεύθυνο λειτουργίας της εφαρμογής διευκρινίσεις, προσθήκες ή λοιπές βελτιώσεις.

7. Στον πρόεδρο, τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο και τους αναπληρωτές τους, στους δικαστικούς υπαλλήλους που συνεπικουρούν το έργο της, στον πρόεδρο και τα μέλη της επιτροπής της παρ. 6 και στους υπαλλήλους που τυχόν συνεπικουρούν το έργο της καταβάλλεται αποζημίωση. Η αποζημίωση του πρώτου εδαφίου είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση ή φορολόγηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων βεβαιωμένες στην Φορολογική Διοίκηση ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.

Άρθρο 67
Τρόπος διεξαγωγής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο

1. Η ψηφοφορία με ηλεκτρονική ψήφο διεξάγεται σε ειδικά εκλογικά τμήματα ηλεκτρονικής ψήφου, τα οποία συστήνονται σε όλη την Επικράτεια με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, το νωρίτερο τριάντα (30) ημέρες πριν από τη διενέργεια των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών.

2. Η εφορευτική επιτροπή ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 58 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, και αποτελείται από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής ως πρόεδρο και δύο (2) μέλη που αναπληρώνονται από ισάριθμα αναπληρωματικά.

3. Οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στον ειδικό ηλεκτρονικό κατάλογο ηλεκτρονικής ψήφου του άρθρου 38 προσέρχονται την ημέρα της εκλογής και κατά τις ώρες διεξαγωγής της ψηφοφορίας σε οποιοδήποτε ειδικό εκλογικό τμήμα της παρ. 1 επιλέξουν.

4. Για την ταυτοποίηση του εκλογέα εφαρμόζεται το άρθρο 82 του π.δ. 26/2012, περί προσέλευσης ψηφοφόρων και αναγνώρισης της ταυτότητας αυτών. Ο εκλογέας, αφού ταυτοποιηθεί, διαγράφεται από τον ηλεκτρονικό εκλογικό κατάλογο και αποσύρεται, κατ’ ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 83 του ίδιου προεδρικού διατάγματος, περί τρόπου ψηφοφορίας, σε ειδικό χώρο όπου βρίσκεται ηλεκτρονική συσκευή (ηλεκτρονικός υπολογιστής ή τάμπλετ), όπου ασκεί το εκλογικό του δικαίωμα για την εκλογή δημάρχου, δημοτικών συμβούλων, περιφερειάρχη και περιφερειακών συμβούλων, για τον δήμο και την περιφέρεια στους οποίους είναι εγγεγραμμένος στον εκλογικό κατάλογο.

5. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας.

6. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται:

α) Η ηλεκτρονική εφαρμογή που χρησιμοποιείται για την ψηφοφορία και κάθε τεχνική λεπτομέρεια για την υλοποίηση και λειτουργία της,

β) ο τρόπος διεξαγωγής της ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο, η πλατφόρμα που θα χρησιμοποιηθεί, ο τρόπος πιστοποίησης του εκλογέα και διασφάλισης της μυστικότητας, μοναδικότητας και εγκυρότητας της ψήφου και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια,

γ) οι αρμοδιότητες της Εφορευτικής Επιτροπής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο του άρθρου 66, περί της εφορευτικής επιτροπής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο και της Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης Λογισμικού Ηλεκτρονικής Ψήφου και

δ) ο τρόπος έκδοσης του αποτελέσματος της ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο και συμπερίληψής του στο συνολικό αποτέλεσμα κάθε δήμου και περιφέρειας από το αρμόδιο δικαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΔΙΑΛΟΓΗ ΨΗΦΩΝ ΣΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ, ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Άρθρο 68
Διαλογή ψήφων στα καταστήματα ψηφοφορίας

1. Η εφορευτική επιτροπή των αυτοδιοικητικών εκλογών προβαίνει στη διαλογή των ψήφων με τον εξής τρόπο:

α) Ο πρόεδρος της επιτροπής ή εκείνος που διευθύνει τις εργασίες της παίρνει από την κάλπη έναν - έναν φάκελο, τον αποσφραγίζει και αφού εξακριβώσει το έγκυρο του ψηφοδελτίου, το οποίο επιδεικνύει σε όποιον από τους παριστάμενους το ζητήσει (μέλη της εφορευτικής επιτροπής, υποψηφίους ή αντιπροσώπους τους), διαβάζει το περιεχόμενό του έτσι ώστε να τον ακούνε όλοι.

β) Κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο αριθμείται κατά τη σειρά εξαγωγής του από την κάλπη και μονογράφεται από τον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής ή εκείνον που διευθύνει τις εργασίες της, ο οποίος θέτει τη μονογραφή του και δίπλα από κάθε σταυρό προτίμησης που υπάρχει στο ψηφοδέλτιο, συμπεριλαμβανομένου του σταυρού εναλλακτικής ψήφου της παρ. 6 του άρθρου 54, περί σταυρών προτίμησης. Ακολούθως, συμπληρώνει ολογράφως τον συνολικό αριθμό σταυρών προτίμησης του ψηφοδελτίου, συμπεριλαμβανομένου του σταυρού εναλλακτικής ψήφου.

γ) Στη συνέχεια, σημειώνεται ο αριθμός του ψηφοδελτίου σε ειδικούς πίνακες, από τους οποίους ο ένας τηρείται για τους συνδυασμούς και ο άλλος για τους υποψηφίους των συνδυασμών.

Στον πρώτο από τους πίνακες αυτούς, ο αριθμός του ψηφοδελτίου αναγράφεται στο όνομα του συνδυασμού που ψηφίζεται, καθώς και στο όνομα του συνδυασμού της εναλλακτικής ψήφου, εφόσον υπάρχει, σε ειδικό πεδίο. Στον δεύτερο πίνακα, ο αριθμός του ψηφοδελτίου αναγράφεται στο όνομα του υποψηφίου υπέρ του οποίου υπάρχει έγκυρος σταυρός προτίμησης.

2. Αμέσως μόλις τελειώσει η διαλογή, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή εκείνος που διευθύνει τις εργασίες της ανακοινώνει εγγράφως με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο χωρίς καμιά καθυστέρηση στον αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού που υπάγεται το εκλογικό τμήμα, και στην περίπτωση της Περιφέρειας Αττικής στον Περιφερειάρχη, το αποτέλεσμα της διαλογής των ψήφων. Η ανακοίνωση αυτή περιλαμβάνει:

α) Τον ολικό αριθμό των εκλογέων που είναι γραμμένοι στο εκλογικό τμήμα,

β) τον ολικό αριθμό των εκλογέων που ψήφισαν,

γ) τον αριθμό των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα,

δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,

ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων,

στ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός,

ζ) τον αριθμό των εναλλακτικών ψήφων των ψηφοδελτίων αυτών προς έκαστο από τους λοιπούς συνδυασμούς, και

η) τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε μεμονωμένος υποψήφιος.

Στη συνέχεια γίνεται διαλογή των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού και μόλις τελειώσει η διαλογή αυτή το αποτέλεσμά της ανακοινώνεται στον αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του οικείου νομού και στην περίπτωση της Περιφέρειας Αττικής στον Περιφερειάρχη.

3. Για την εκτέλεση των υποχρεώσεων της παρ. 2, τίθενται στη διάθεση του προέδρου της εφορευτικής επιτροπής ή αυτού που διευθύνει τα έργα της, όλα τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας που υπηρετούν στην περιφέρεια του εκλογικού τμήματος και, εφόσον είναι αναγκαίο, και πολίτες, που είναι υποχρεωμένοι να εκτελέσουν αμέσως την εντολή που τους δόθηκε. Οποιαδήποτε παράλειψη του προέδρου της εφορευτικής επιτροπής, ή εκείνου που διευθύνει τα έργα της ή των δημόσιων οργάνων ή των πολιτών τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 118 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί των ειδικών εκλογικών αδικημάτων δημοσίων οργάνων.

4. Μετά από τον τερματισμό της διαλογής, κλείνονται οι πίνακες διαλογής που προβλέπονται στην περ. γ) της παρ. 1, με πράξη που γράφεται στους πίνακες αυτούς και υπογράφεται από τον πρόεδρο και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους τους. Στην πράξη που συντάσσεται στον πίνακα των συνδυασμών αναφέρονται το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός και το άθροισμα των εναλλακτικών ψήφων των ψηφοδελτίων αυτών προς έκαστο από τους λοιπούς συνδυασμούς. Στην πράξη που συντάσσεται στον πίνακα των υποψηφίων των συνδυασμών αναφέρεται το άθροισμα των σταυρών προτίμησης που έλαβε κάθε υποψήφιος.

5. Αμέσως μετά η εφορευτική επιτροπή συντάσσει άλλη πράξη στο βιβλίο πρακτικών της εκλογής, που την υπογράφουν ο πρόεδρος και τα μέλη της, οι παρόντες υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποι τους. Στην πράξη αναφέρονται:

α) Η ημέρα και η ώρα του πέρατος της διαλογής,

β) ο ολικός αριθμός των γραμμένων στο τμήμα εκλογέων,

γ) ο ολικός αριθμός των εκλογέων που ψήφισαν,

δ) ο ολικός αριθμός των φακέλων που βρέθηκαν στην κάλπη,

ε) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα,

στ) ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων,

ζ) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων,

η) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που προσβλήθηκαν ως άκυρα, αλλά κηρύχθηκαν έγκυρα,

θ) ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων, περιλαμβανομένων και αυτών της περ. η) που κηρύχθηκαν έγκυρα, τα οποία πήρε κάθε συνδυασμός και ο αριθμός των εναλλακτικών ψήφων των ψηφοδελτίων αυτών προς έκαστο από τους λοιπούς συνδυασμούς,

ι) κάθε άλλο στοιχείο προβλεπόμενο από το εκλογικό σύστημα που εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του π.δ. 26/2012. Η πράξη αυτή διαβάζεται δημόσια και αντίγραφό της διαβιβάζεται αμέσως στον αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού και στην περίπτωση της Περιφέρειας Αττικής στον Περιφερειάρχη, και στον δήμαρχο της περιφέρειας που υπάγεται το εκλογικό τμήμα.

6. Μετά από το πέρας της διαλογής, η εφορευτική επιτροπή παραδίδει στον δήμαρχο την κάλπη αφού κλείσει μέσα σε αυτήν όσα τυχόν εκλογικά είδη περίσσεψαν.

Άρθρο 69
Μετάδοση αποτελεσμάτων

1. Για τη μετάδοση στο Υπουργείο Εσωτερικών των αποτελεσμάτων των εκλογών των αυτοδιοικητικών αρχών, των αποτελεσμάτων υπέρ συνδυασμών και υποψηφίων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας, εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 94Α του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί μετάδοσης αποτελεσμάτων καταμέτρησης.

2. Κατά την καταχώρηση των δεδομένων δύναται να παρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό.

Άρθρο 70
Εξαγωγή και δημοσίευση αποτελεσμάτων

1. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, ως πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών, αποστέλλουν με ασφαλή τρόπο τα εκλογικά στοιχεία στον πρόεδρο πρωτοδικών. Μετά από τη συγκέντρωση των στοιχείων όλων των εκλογικών τμημάτων, συμπεριλαμβανομένου του αποτελέσματος της ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο του άρθρου 67, περί του τρόπου διεξαγωγής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψηφοφορία, του δήμου, ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, ο πρόεδρος πρωτοδικών εξάγει το γενικό αποτέλεσμα, το οποίο δημοσιεύει αμέσως στην ιστοσελίδα του δικαστηρίου και σε περίπτωση έλλειψης αυτής, στην ιστοσελίδα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και το γνωστοποιεί με ηλεκτρονικό τρόπο στον περιφερειάρχη και στον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης.

2. Η εξαγωγή του γενικού αποτελέσματος δύναται να διενεργείται με χρήση των δεδομένων που έχουν καταχωρηθεί από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής στο ηλεκτρονικό σύστημα ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων προς το Υπουργείο Εσωτερικών.

3. Η δημοσίευση της εξαγωγής του γενικού αποτελέσματος της παρ. 1 περιλαμβάνει πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας, ο οποίος καταρτίζεται από το όργανο που είναι αρμόδιο για τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας και περιέχει:

α) Τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων,

β) τον αριθμό των ψηφισάντων,

γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων,

δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,

ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων,

στ) την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός, καθώς και το σύνολο των εναλλακτικών ψήφων που έλαβε κάθε συνδυασμός από έκαστο από τους λοιπούς συνδυασμούς, εφόσον αυτοί λαμβάνονται υπόψη για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού,

ζ) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος δημοτικός ή περιφερειακός, αντίστοιχα, σύμβουλος,

η) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος σύμβουλος δημοτικής κοινότητας και

θ) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας.

Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης. Κάτω από τον πίνακα συντάσσεται πράξη, στην οποία αναγράφονται ολογράφως τα στοιχεία των περ. α) έως και θ) για κάθε περίπτωση και η οποία υπογράφεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών. Κατά την κατάρτιση του πίνακα δύναται να παρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό.

Άρθρο 71
Έκθεση πρακτικών

1. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή άλλο μέλος της παραδίδει τα πρακτικά της, τα λοιπά εκλογικά έγγραφα, τα δέματα των ψηφοδελτίων ταξινομημένα κατά συνδυασμούς και με τη σειρά που είναι αριθμημένα, καθώς και τους φακέλους στον πρόεδρο πρωτοδικών.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών εκθέτει τα πρακτικά της εκλογής μαζί με τον πίνακα των αποτελεσμάτων της στο κατάστημα του αρμοδίου πρωτοδικείου επί τρεις (3) ημέρες και συντάσσει για την έκθεση αυτή πρακτικό, που τοιχοκολλάται, έξω από το δικαστικό κατάστημα.

3. Η έκθεση των πρακτικών γνωστοποιείται με ανακοίνωση, που εκδίδει ο πρόεδρος πρωτοδικών, η οποία δημοσιεύεται αμέσως στην ιστοσελίδα του δικαστηρίου και σε περίπτωση έλλειψης αυτής στην ιστοσελίδα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και στη ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ - ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Άρθρο 72
Επικύρωση εκλογής

1. Το αρμόδιο πολυμελές πρωτοδικείο μετά από την πάροδο των τριών (3) ημερών της παρ. 2 του άρθρου 71, περί έκθεσης πρακτικών, ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς του δημοτικού ή περιφερειακού, αντίστοιχα, συμβουλίου, τον δήμαρχο ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους ή τους εκπροσώπους των δημοτικών κοινοτήτων κάθε συνδυασμού, καθώς και τους τακτικούς και αναπληρωματικούς περιφερειακούς συμβούλους της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει. Σε περίπτωση ισοψηφίας συμβούλων ή συνδυασμών, διενεργείται κλήρωση. Οι σύμβουλοι άνευ σταυρού προηγούνται στην απόφαση από τους λοιπούς συμβούλους. Αν υποψήφιος περιφερειάρχης ή δήμαρχος του επιτυχόντος συνδυασμού απεβίωσε ή παραιτήθηκε πριν από την εκλογή και δεν έγινε αντικατάστασή του, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 48, περί αντικατάστασης υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, περιφερειάρχης ανακηρύσσεται ο πλειοψηφήσας σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού στη μεγαλύτερη σε πληθυσμό εκλογική περιφέρεια και, αντίστοιχα, δήμαρχος ανακηρύσσεται ο πλειοψηφήσας σύμβουλος του επιτυχόντος δημοτικού συνδυασμού. Ειδικά για τους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, περί εκλογικών περιφερειών, η ανακήρυξη των τακτικών και αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων γίνεται ανά εκλογική περιφέρεια.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών αναρτά τις αποφάσεις της παρ. 1 στην ιστοσελίδα του δικαστηρίου και σε περίπτωση έλλειψης αυτής, στην ιστοσελίδα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και αποστέλλει ψηφιακό αντίγραφό τους στον περιφερειάρχη και στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Ψηφιακό αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλει ο αρμόδιος Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης σε κάθε δήμο που ανήκει στη χωρική αρμοδιότητα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

Άρθρο 73
Ορκωμοσία αιρετών - Εγκατάσταση και ανάληψη καθηκόντων

1. Μετά από την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, οι δημοτικοί ή περιφερειακοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι εκπρόσωποι των δημοτικών κοινοτήτων, πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων

τους, δίνουν τον ακόλουθο όρκο, που τελείται παρουσία νόμιμου θρησκευτικού λειτουργού, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α’ 223), περί μητρώου νομικών προσώπων και θρησκευτικών λειτουργών:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Ο όρκος των αλλοδαπών πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως εξής:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Όποιος δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

2. Εάν δεν τηρηθεί ένας από τους τύπους της παρ. 1, θεωρείται ότι ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, ο δημοτικός ή περιφερειακός σύμβουλος, ο σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή ο εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας δεν έχει ορκιστεί.

3. Η ορκωμοσία γίνεται στο κατάστημα του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, ή σε άλλο δημόσιο κτήριο, ή σε κατάλληλο δημόσιο χώρο εντός των διοικητικών ορίων του δήμου ή της περιφέρειας, σε δημόσια συνεδρίαση, της οποίας η ακριβής ημερομηνία και ώρα ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα δήμαρχο ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα. Η ορκωμοσία δύναται να διενεργηθεί έως και την 31η Δεκεμβρίου του έτους των αυτοδιοικητικών εκλογών. Κατ’ εξαίρεση η ορκωμοσία είναι δυνατή και μετά την ημερομηνία αυτή, εάν, για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο επιτυχών σύμβουλος ή σύμβουλος ή εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας αδυνατούσε να προσέλθει μέχρι την ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία να ορκιστεί. Στην περίπτωση αυτή ο ίδιος ο επιτυχών οφείλει να γνωστοποιήσει στον δήμαρχο ή αντίστοιχα στον περιφερειάρχη τους λόγους αντικειμενικής αδυναμίας και αντίστοιχα ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης καλεί τον επιτυχόντα δημοτικό ή περιφερειακό, αντίστοιχα, σύμβουλο, σύμβουλο ή εκπρόσωπο δημοτικής κοινότητας προς ορκωμοσία εντός δύο (2) ημερών, αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων αυτών. Αν ο επιτυχών αιρετός δεν ορκιστεί, εκπίπτει αυτοδικαίως, με διαπιστωτική απόφαση του Επόπτη Νομιμότητας και καλείται σε ορκωμοσία ο επόμενος αναπληρωματικός του σύμφωνα με το άρθρο 76, περί αντικατάστασης και αναπλήρωσης δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων. Ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, ενημερώνουν αμελλητί τον Γενικό Επόπτη, προκειμένου η υπόθεση να ανατεθεί, μέσω του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης www.aye-ota.gov.gr, του άρθρου 672 στον Επόπτη Νομιμότητας.

4. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, αντίστοιχα, τους δημοτικούς ή περιφερειακούς, αντίστοιχα συμβούλους, τους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και τους εκπροσώπους των δημοτικών κοινοτήτων που ορκίστηκαν. Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει στον δήμο ή στην περιφέρεια, αντίστοιχα, και το άλλο αποστέλλεται για ενημέρωση στον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας. Το πρακτικό ορκωμοσίας, ως εκτελεστή διοικητική πράξη, προσβάλλεται με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

5. Ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, οι δημοτικοί ή οι περιφερειακοί, αντίστοιχα σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι εκπρόσωποι των δημοτικών κοινοτήτων αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους από την ημέρα της εγκατάστασης.

6. Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 81, περί αίτησης αναίρεσης του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α’ 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση επικύρωσης της εκλογής του άρθρου 76, περί αντικατάστασης και αναπλήρωσης δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, η διαδικασία των παρ. 1 έως και 5 επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του δημάρχου ή του περιφερειάρχη που εκλέγεται με βάση τη δικαστική απόφαση.

7. Ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, καλεί το αργότερο εντός της επομένης εργάσιμης ημέρας από τη γνωστοποίηση της απόφασης της παρ. 6 αυτούς που καταλαμβάνουν τις κενωθείσες έδρες, σύμφωνα με τις παρ. 1 ή 2 ή 3 του άρθρου 63 και τις παρ. 1 ή 2 ή 3 του άρθρου 64, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, σύμφωνα με το παρόν, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως. Αν αυτοί που κλήθηκαν δεν εμφανισθούν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού, με διαπιστωτική απόφαση του Επόπτη Νομιμότητας. Ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης αντίστοιχα ενημερώνουν αμελλητί τον Γενικό Επόπτη

Νομιμότητας, προκειμένου η υπόθεση να ανατεθεί, μέσω του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης www.ayeota.gov.gr του άρθρου 672, στον Επόπτη Νομιμότητας.

8. Αν αυτός που έχει εκλεγεί δήμαρχος ή, αντίστοιχα, περιφερειάρχης αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των αρχών των δήμων και περιφερειών, η προθεσμία για την εκλογή νέου ορίζεται σε επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών των δήμων και περιφερειών. Στην περίπτωση αυτή τη συνεδρίαση καλεί για τους δήμους ο σύμβουλος της παράταξης του δημάρχου που έχει εκλεγεί κατά σειρά με τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και για τις περιφέρειες ο σύμβουλος της παράταξης του περιφερειάρχη που έχει εκλεγεί με τον μεγαλύτερο αριθμό σταυρών στη μεγαλύτερη σε πληθυσμό εκλογική περιφέρεια, ο οποίος και προεδρεύει. Για τη διαδικασία εκλογής νέου δημάρχου ή περιφερειάρχη εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 114, περί εκλογής νέου δημάρχου και νέου περιφερειάρχη.

Άρθρο 74
Αποποίηση εκλογής

Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη της αυτοδιοικητικής περιόδου, με γραπτή δήλωσή του προς τον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας, θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.

Άρθρο 75
Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη υποβάλλεται εγγράφως στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης που παραιτήθηκε, δύναται να καταλάβει τη θέση δημοτικού ή αντίστοιχα περιφερειακού, συμβούλου που πρόκειται να εκλεγεί νέος δήμαρχος ή περιφερειάρχης, με σχετική αναφορά του στη δήλωση παραίτησης και στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι είναι ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης δημοτικός ή περιφερειακός, αντίστοιχα, σύμβουλος.

2. Η παραίτηση των δημοτικών ή περιφερειακών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα, και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του οικείου δήμου ή περιφέρειας, αντίστοιχα.

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των δήμων και των περιφερειών από τις θέσεις που κατέχουν εκ της ιδιότητάς τους υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών, αυτών που παραιτήθηκαν, γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου κατά την οποία αυτοί ασκούσαν καθήκοντα.

Άρθρο 76
Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων

1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων, συμπεριλαμβανομένων και των άνευ σταυρού προτίμησης, που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές, καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού κατά σειρά εκλογής. Ειδικά στους δήμους της παρ. 2 του άρθρου 44, περί των εκλογικών περιφερειών, τις έδρες των δημοτικών συμβούλων, που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού κατά σειρά εκλογής στην οικεία εκλογική περιφέρεια. Στους δήμους του δεύτερου εδαφίου, όταν μείνει για οποιονδήποτε λόγο κενή έδρα υποψηφίου άνευ σταυρού προτίμησης, την καταλαμβάνει κατά σειρά αναπληρωματικός του επιτυχόντος συνδυασμού στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια.

2. Τις έδρες των περιφερειακών συμβούλων, που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές, καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας. Αν κενωθεί για οποιονδήποτε λόγο θέση περιφερειακού συμβούλου άνευ σταυρού, τότε αντικαθίσταται ανά μία (1) από τον πρώτο αναπληρωματικό σύμβουλο του ιδίου συνδυασμού ξεκινώντας από την κατά σειρά εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

3. α) Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές για οποιονδήποτε λόγο αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι,

ανά ένας (1), και κατά σειρά εκλογής, από τους λοιπούς συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί.

β) Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών περιφερειακών συμβούλων του συνδυασμού σε μία εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι από τον ίδιο συνδυασμό ανά μια (1) από άλλη εκλογική περιφέρεια, ανά ένας (1) και κατά τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί, ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων του συνδυασμού αυτού σε οποιαδήποτε εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι από άλλους συνδυασμούς συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος, κατά σειρά εκλογικής δύναμης στην ίδια εκλογική περιφέρεια, με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί οι αναπληρωματικοί του κάθε συνδυασμού. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών περιφερειακών συμβούλων όλων των συνδυασμών στην οικεία εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι από άλλους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος, κατά σειρά εκλογικής δύναμης από άλλη εκλογική περιφέρεια, ξεκινώντας από αυτή που έχει τον μεγαλύτερο πληθυσμό, με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί οι αναπληρωματικοί του κάθε συνδυασμού.

4. Αν δημοτικοί ή περιφερειακοί σύμβουλοι τεθούν σε αργία και ο αριθμός των δημοτικών ή περιφερειακών συμβούλων είναι μικρότερος από αυτόν που απαιτείται για την επίτευξη απαρτίας, ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, καλεί αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους ή περιφερειακούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, από τον συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους και για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν για οποιονδήποτε λόγο αυτοί που κλήθηκαν, αρνηθούν ή δεν αποδεχτούν την άσκηση των καθηκόντων, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 3 για όσο διάστημα διαρκεί η αργία.

5. Αν μείνουν κενές έδρες δημοτικών ή περιφερειακών συμβούλων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης για τους δήμους και ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης για της περιφέρειες, προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κατά την οποία οι έδρες κατέστησαν κενές, την εκλογή τόσων συμβούλων και ισάριθμων αναπληρωματικών όσες είναι οι κενές έδρες.

6. Στην αναπληρωματική εκλογή της παρ. 5 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 47, περί κατάρτισης συνδυασμών και υποβολής υποψηφιοτήτων. Η υποβολή των υποψηφιοτήτων στην αναπληρωματική εκλογή γίνεται είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία των εκλογών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς ανάλογα με την εκλογική δύναμη καθενός από αυτούς, κατ’ εφαρμογή του άρθρου 58, περί κατανομής των εδρών του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου.

7. Αναπληρωματική εκλογή της παρ. 5 διενεργείται στο τελευταίο έτος της αυτοδιοικητικής περιόδου, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την επίτευξη απαρτίας.

8. Τα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια, η δημοτική και περιφερειακή επιτροπή, καθώς και οι αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές των δήμων και των περιφερειών λειτουργούν νόμιμα και με ελλιπή σύνθεση, η οποία δεν δύναται να περιλαμβάνει μέλη λιγότερα από όσα απαιτείται για να έχουν απαρτία, αν δημοτικοί ή περιφερειακοί σύμβουλοι, αντίστοιχα, αποποιηθούν την εκλογή τους ή ακυρωθεί η εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν, παυθούν ή τεθούν σε αργία, και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με αναπλήρωση ή με εκλογές, ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

9. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων και της δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών ή περιφερειακών, αντίστοιχα, συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν τεθεί σε αργία, σύμφωνα με το άρθρο 33, περί του αριθμού μελών δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων ή με βάση τον αριθμό των μελών που αντιστοιχούν στις επιτροπές.

10. Όταν το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο δεν δύναται να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη δημοτικών ή περιφερειακών συμβούλων, αντίστοιχα, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

Άρθρο 77
Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων δημοτικής κοινότητας και εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων

1. Τις έδρες των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές καταλαμβάνουν, κατά σειρά εκλογής, οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα.

2. Την έδρα του εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας, που για οποιονδήποτε λόγο μένει κενή, καταλαμβάνει ο επόμενος κατά σειρά εκλογής υποψήφιος εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας του ιδίου συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα.

3. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων του συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα, καλούνται, αντίστοιχα, να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων, ανά ένας (1), από άλλους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης στη δημοτική κοινότητα και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια δημοτική κοινότητα. Αν και πάλι υπάρχουν κενές έδρες για οποιονδήποτε λόγο στο συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, ορίζει δημοτικό σύμβουλο ή σύμβουλο άλλης δημοτικής κοινότητας ως σύμβουλο της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου.

4. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων, το δημοτικό συμβούλιο ορίζει δημοτικό σύμβουλο, ο οποίος εκτελεί χρέη εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και αν σε μία δημοτική κοινότητα δεν έχει ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο υποψήφιος εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας.

5. Αν σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία και ο αριθμός των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων είναι μικρότερος από αυτόν που απαιτείται για την επίτευξη απαρτίας, ο δήμαρχος καλεί αναπληρωματικούς συμβούλους της ίδιας δημοτικής κοινότητας από τον συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους και για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν εκπρόσωποι των δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία, ο δήμαρχος καλεί τους αναπληρωματικούς τους για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν για οποιονδήποτε λόγο αυτοί που κλήθηκαν, σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο, αρνηθούν ή δεν αποδεχτούν την άσκηση των καθηκόντων, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 3 και 4 για όσο διάστημα διαρκεί η αργία.

6. Τα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων λειτουργούν νόμιμα και με ελλιπή σύνθεση, η οποία δεν δύναται να περιλαμβάνει μέλη λιγότερα από όσα απαιτείται για να έχουν απαρτία, αν σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν, ή τεθούν σε αργία, ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με αναπλήρωση ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

7. Για τη λήψη αποφάσεων των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, αντίστοιχα, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με το άρθρο 73, περί ορκωμοσίας αιρετών, εγκατάστασης και ανάληψης καθηκόντων.

8. Όταν το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας δεν δύναται να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη συμβούλων δημοτικής κοινότητας, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

Άρθρο 78
Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων

1. Αν ένα δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο διαλυθεί για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, σύμφωνα με το άρθρο 723, περί παύσης αιρετών οργάνων δήμων και περιφερειών, ο Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης προκηρύσσει εκλογές το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης του άρθρου 723, οι οποίες διενεργούνται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την προκήρυξή τους για το υπόλοιπο της θητείας. Κατά την εκλογή αυτή, εκλέγονται και αναπληρωματικοί σύμβουλοι. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο χρόνος κατάθεσης υποψηφιοτήτων, ο χρόνος ανακήρυξης υποψηφίων, ο οποίος συμπίπτει με τον χρόνο συγκρότησης της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων του άρθρου 100 και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

2. Η διάλυση δημοτικού συμβουλίου σύμφωνα με την παρ. 1 επιφέρει διάλυση και των οικείων συμβουλίων δημοτικής κοινότητας, καθώς και παύση των εκπροσώπων των οικείων δημοτικών κοινοτήτων. Όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβουλίου, κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και τα μέλη των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι των δημοτικών κοινοτήτων.

3. Ο Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης αναθέτει στον αρχαιότερο δημόσιο υπάλληλο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με βαθμό Α’ τα καθήκοντα του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων, καθώς και την ευθύνη της διενέργειας των εκλογών.

4. Για τη διενέργεια των νέων εκλογών εφαρμόζεται αναλογικά το παρόν Μέρος.

Άρθρο 79
Εκούσια προκήρυξη εκλογών

1. Το δημοτικό ή το περιφερειακό συμβούλιο δύναται, με εισήγηση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, και με πλειοψηφία τεσσάρων πέμπτων (4/5) του όλου αριθμού των μελών να αποφασίσει τη διενέργεια εκλογών και την ημερομηνία αυτών τουλάχιστον μετά από τριάντα (30) μέρες από τη λήψη της απόφασης και το αργότερο εντός εξήντα (60) ημερών, για την ανάδειξη νέων δημοτικών ή περιφερειακών αρχών για το υπόλοιπο της θητείας. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου δύναται να ληφθεί μόνο εντός των τριών (3) πρώτων ετών της αυτοδιοικητικής περιόδου και μόνο άπαξ ανά θητεία.

2. Η απόφαση για την εκούσια προκήρυξη των εκλογών εκδίδεται από τον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης εντός τριών (3) ημερών από τη λήψη της απόφασης της παρ. 1. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί σύμβουλοι. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο χρόνος κατάθεσης υποψηφιοτήτων, ο χρόνος ανακήρυξης υποψηφίων, ο οποίος συμπίπτει με τον χρόνο συγκρότησης της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων του άρθρου 100 και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

3. Όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβουλίου, κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και τα μέλη των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι των δημοτικών κοινοτήτων.

4. Για τη διενέργεια των νέων εκλογών εφαρμόζονται αναλογικά το παρόν Μέρος και το Μέρος Γ’ περί των εκλογικών δαπανών συνδυασμών και υποψηφίων και του ελέγχου αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 80
Εκλογικοί φάκελοι - Λευκά ψηφοδέλτια - Κάλπες ψηφοφορίας

1. Οι φάκελοι στους οποίους εσωκλείονται τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται για όλη την Επικράτεια με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών από χαρτί αδιαφανές και έχουν στην εμπρός πλευρά έντυπο γνώρισμα.

2. Το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά για την έγκαιρη αποστολή στους περιφερειάρχες επαρκούς αριθμού φακέλων. Οι περιφερειάρχες μεριμνούν για την έγκαιρη διαβίβαση των φακέλων αυτών στις δημοτικές αρχές, οι οποίες εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές κάθε εκλογικού τμήματος της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

3. Αν δεν υπάρχουν τέτοιοι φάκελοι, η εφορευτική επιτροπή πιστοποιεί την έλλειψη και προμηθεύεται από τον δήμο άλλους ομοιόμορφους φακέλους.

4. Εκτός από το έντυπο γνώρισμα, τίποτε άλλο δεν αναγράφεται πάνω στον φάκελο. Αν σημειωθούν πάνω στον φάκελο στίγματα, σημεία ή λέξεις, δύνανται να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.

5. Τα λευκά ψηφοδέλτια κατασκευάζονται για όλη την επικράτεια με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών από λευκό χαρτί. Το Υπουργείο Εσωτερικών φροντίζει να αποστέλλεται, εγκαίρως, στους περιφερειάρχες επαρκής αριθμός λευκών ψηφοδελτίων. Οι περιφερειάρχες φροντίζουν για την έγκαιρη διαβίβαση των ψηφοδελτίων αυτών στις δημοτικές αρχές, που εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές κάθε εκλογικού τμήματος της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

6. Τα λευκά ψηφοδέλτια δεν λαμβάνονται υπόψη στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

7. Κατά την ψηφοφορία χρησιμοποιούνται ιδιαίτερες κάλπες που φέρουν κατάλληλο διακριτικό γνώρισμα.

Άρθρο 81
Εφαρμογή της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών

1. Για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 106 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί ανάκλησης και απαγόρευσης κανονικών αδειών δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών κ.λπ.

2. Το π.δ. 26/2012 εφαρμόζεται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικά σε διατάξεις του παρόντος. Ειδικά για τις αυτοδιοικητικές εκλογές, οι προθεσμίες της παρ. 2 του άρθρου 54, περί του προσδιορισμού εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας, της παρ. 3 του άρθρου 57, περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, και των παρ. 6 και 8 του άρθρου 67, περί του διορισμού των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους, του π.δ. 26/2012, ορίζονται σε είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών.

3. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές των δημοτικών αρχών, μόνο αν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά.

4. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές των περιφερειακών αρχών, μόνο αν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου που ανήκει το εκλογικό τμήμα στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου της οικείας περιφέρειας, υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν.

5. Στις προθεσμίες που ορίζονται κατά τη διαδικασία εκλογής των δημοτικών και περιφερειακών αρχών δεν υπολογίζεται η ημέρα της ψηφοφορίας και οι προθεσμίες αυτές λήγουν μόλις παρέλθει και η τελευταία μέρα τους, έστω και αν είναι ημέρα αργίας.

Άρθρο 82
Εκλογικές διαφορές

Οι διαφορές που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών εκδικάζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α’ 97).

Άρθρο 83
Αίτηση αναίρεσης

1. Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα τριμελή διοικητικά πρωτοδικεία ή τα διοικητικά εφετεία σύμφωνα με τα άρθρα 244 έως 261 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α’ 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τα άρθρα 53 έως 66 του Κώδικα διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας (π.δ. 18/1989, Α’ 8), περί της αίτησης αναίρεσης εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την παρέλευση του πενθημέρου που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 260 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

2. Όταν ασκείται αίτηση αναίρεσης δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

3. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας εκδίδεται το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την περιέλευση της αίτησης αναίρεσης σε αυτό.

4. Αν η τελεσίδικη απόφαση, βάσει της οποίας μεταβλήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο η αρχική εγκατάσταση των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, αναιρεθεί και κριθεί κατ’ ουσίαν η διαφορά από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, όσοι ανακηρύσσονται ως επιτυχόντες μετά από την απόφαση θεωρούνται ότι εγκαταστάθηκαν αναδρομικά, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 35, περί του χρόνου διενέργειας αυτοδιοικητικών εκλογών και της διάρκειας της δημοτικής και περιφερειακής (αυτοδιοικητικής) περιόδου. Η αναδρομική αυτή εγκατάσταση δεν θίγει το κύρος των πράξεων που εκδόθηκαν ή δημοσιεύθηκαν από τις αρχές των οποίων η εκλογή ακυρώθηκε από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο.

Άρθρο 84
Επανάληψη εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης

1. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση νόμου ή για οποιαδήποτε πλημμέλεια, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία μεταξύ των ίδιων υποψηφίων που είχαν ανακηρυχθεί νόμιμα. Ο Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης προκηρύσσει εκλογές το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την ακύρωση της εκλογής, οι οποίες διενεργούνται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την προκήρυξή τους για το υπόλοιπο της θητείας. Κατά την εκλογή αυτή, εκλέγονται και αναπληρωματικοί σύμβουλοι. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο χρόνος κατάθεσης υποψηφιοτήτων, ο χρόνος ανακήρυξης υποψηφίων, ο οποίος συμπίπτει με τον χρόνο συγκρότησης της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων του άρθρου 100 και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

2. Στην περίπτωση αυτή, έφορος των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής είναι ο πρόεδρος του οικείου πρωτοδικείου της έδρας του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα. Αυτός διορίζει σε κάθε εκλογικό τμήμα της περιφέρειας του πρωτοδικείου τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Το άρθρο 68 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί διορισμού αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους, εφαρμόζεται αναλόγως. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται εκείνοι που υπηρετούν στην περιφέρεια του οικείου πρωτοδικείου, κατά προτεραιότητα δε εκείνοι που αναφέρονται στην παρ. 10 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012. Αν τα πρόσωπα αυτά δεν επαρκούν, ο έφορος διορίζει αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και πρόσωπα εκτός της περιφέρειας του οικείου πρωτοδικείου. Για τη διενέργεια των διορισμών, ο έφορος δύναται να ζητήσει από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου να του διαβιβάσει, από

τα συγκεντρωθέντα για την ακυρωθείσα εκλογή στοιχεία που προβλέπονται στις περ. β) έως στ) της παρ. 6 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, όσα κρίνει ο ίδιος αναγκαία. Δύναται, επίσης, να ζητήσει να του αποσταλούν από τις αρχές που αναφέρονται στις ανωτέρω περιπτώσεις επικαιροποιημένα τα σχετικά στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση, τα στοιχεία αποστέλλονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, κατάλληλη για ηλεκτρονική επεξεργασία, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη του αιτήματος.

3. Ο προϊστάμενος της διεύθυνσης του δήμου που είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών δημοσιεύει το πρόγραμμα εκλογής σύμφωνα με το άρθρο 51, περί του προγράμματος της εκλογής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 85
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η διαδικασία εγγραφής, μεταβολής και ακύρωσης της αίτησης εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ηλεκτρονικής ψήφου, ο τρόπος πιστοποίησης του εκλογέα, η πιθανή διαδικασία ηλεκτρονικής αποστολής δικαιολογητικών, ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 39, περί ειδικής εφαρμογής εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζονται οι έδρες των περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας με βάση τον πληθυσμό της και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 45, περί εδρών περιφερειακών συμβουλίων κάθε εκλογικής περιφέρειας.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό και κάθε άλλο απαραίτητο ζήτημα σχετικά με τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α’ 27), της παρ. 7 του άρθρου 47, περί της κατάρτισης συνδυασμών και της υποβολής υποψηφιοτήτων, την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την πρόσβαση των υποψηφίων και την υποβολή των δηλώσεων υποψηφιοτήτων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αναπροσαρμόζονται τα ποσά των παρ. 11 και 12 του άρθρου 47.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζονται οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων για τις αυτοδιοικητικές εκλογές και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη μορφή και το περιεχόμενό τους, σύμφωνα με το άρθρο 52, περί της μορφής και του περιεχομένου των ψηφοδελτίων.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση των προσώπων που αναφέρονται στις παρ. 1 και 6 του άρθρου 66, περί της εφορευτικής επιτροπής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο και της Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης Λογισμικού Ηλεκτρονικής Ψήφου.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζονται οι διαστάσεις των λευκών ψηφοδελτίων για τις αυτοδιοικητικές εκλογές, σύμφωνα με το άρθρο 80, περί των εκλογικών φακέλων, των λευκών ψηφοδελτίων και των καλπών ψηφοφορίας.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται οι διαστάσεις των εκλογικών φακέλων, το έντυπο γνώρισμά τους και η απόχρωσή τους για τις αυτοδιοικητικές εκλογές, σύμφωνα με το άρθρο 80.

9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται το διακριτικό γνώρισμα, το μέγεθος, το σχήμα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τις κάλπες που χρησιμοποιούνται για τις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, καθώς, επίσης, και κάθε άλλο ζήτημα για τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών.

Άρθρο 86
Τελικές διατάξεις

1. Σε περίπτωση διενέργειας εκλογών σύμφωνα με τα άρθρα 78, 79 και 84, δεν πραγματοποιείται ψηφοφορία με ηλεκτρονική ψήφο.

2. Για τη διενέργεια εκλογών σύμφωνα με το άρθρο 78, περί της εκλογής εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων και το άρθρο 79, περί της εκούσιας προκήρυξης εκλογών, εφαρμόζονται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 84, περί της επανάληψης της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης.

3. Οι θητείες των αυτοδιοικητικών αρχών που εγκαταστάθηκαν για τις αυτοδιοικητικές περιόδους από:

α) Την 1η Ιανουαρίου 2011 έως την 31η Αυγούστου 2014,

β) την 1η Σεπτεμβρίου 2014 έως την 31η Αυγούστου 2019,

γ) την 1η Σεπτεμβρίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2023 και

δ) την 1η Ιανουαρίου 2024 έως την 31η Δεκεμβρίου 2028,
λογίζονται πλήρεις για όλες τις συνέπειες.

Άρθρο 87
Μεταβατική διάταξη

Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται και ισχύει για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών της αυτοδιοικητικής περιόδου 2029-2033. Για την τρέχουσα αυτοδιοικητική περίοδο 2024-2028 εξακολουθούν να εφαρμόζονται τα Μέρη Α’, Β’, Γ’ και Δ’ του ν. 4804/2021 (Α’ 90).

ΜΕΡΟΣ Γ’
ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΥΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Γ’

Άρθρο 88
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η βελτιστοποίηση του νομοθετικού πλαισίου που ρυθμίζει τις εκλογικές δαπάνες συνδυασμών και υποψηφίων κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές και η θέση σε ισχύ ευκρινούς νομοθετικού πλαισίου για τη διεξαγωγή αποτελεσματικής προεκλογικής εκστρατείας.

Άρθρο 89
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι:
α) Ο καθορισμός των εσόδων και των εξόδων στα οποία δύνανται να προβαίνουν οι υποψήφιοι συνδυασμοί των αυτοδιοικητικών εκλογών,
β) ο προσδιορισμός του ανώτατου ποσού που δικαιούνται να διακινούν οι υποψήφιοι και οι συνδυασμοί και
γ) ο προσδιορισμός των εμφανίσεων των υποψηφίων και των απαγορεύσεων που διέπουν την προεκλογική εκστρατεία των υποψηφίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ - ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ

Άρθρο 90
Έσοδα και δαπάνες υποψήφιων περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών

1. Έσοδα περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών είναι, για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, τα ποσά που προέρχονται από εισφορές φυσικών προσώπων και πολιτικών κομμάτων ή/και συνασπισμών κομμάτων.

2. Δαπάνες περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών είναι, για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, τα ποσά που δαπανούν οι συνδυασμοί για την προετοιμασία και διεξαγωγή του προεκλογικού αγώνα, όπως αυτά προκύπτουν από τα αντίστοιχα παραστατικά, καθώς και η αξία των παροχών και διευκολύνσεων προς συνδυασμούς, που αποτιμώνται σε χρήμα.

3. Τα έσοδα και οι δαπάνες των περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών διακινούνται μέσω ειδικών λογαριασμών, που τηρούνται σε τράπεζες εγκατεστημένες στην Ελλάδα, οι οποίοι είναι ακατάσχετοι και διατηρούνται μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου των δαπανών του άρθρου 100, περί της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων.

Η διακίνηση των εσόδων μέσω των ειδικών λογαριασμών αφορά το σύνολο των αντίστοιχων ποσών, με την επιφύλαξη της παρ. 6, η δε διακίνηση των δαπανών στο ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) αυτών. Ο σχετικός λογαριασμός τηρείται στο όνομα του υποψηφίου περιφερειάρχη ή δημάρχου ή του οριζόμενου διαχειριστή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 98, περί της διαχείρισης των οικονομικών των συνδυασμών και των υποψηφίων.

4. Κατάθεση στους ανωτέρω λογαριασμούς επιτρέπεται, εφόσον ενημερωθεί και συναινέσει για την κατάθεση το πρόσωπο στο όνομα του οποίου τηρείται. Οι καταθέσεις περιλαμβάνουν, με ευθύνη της τράπεζας, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας, τον Αριθμό Δελτίου Ταυτότητας (Α.Δ.Τ.) ή τον αριθμό

διαβατηρίου του φυσικού προσώπου ή του νόμιμου εκπροσώπου του κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) του καταθέτη.

5. Το ύψος του λογαριασμού δεν δύναται να υπερβεί το επιτρεπόμενο ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών των συνδυασμών, σύμφωνα με το άρθρο 95, περί του ανώτατου ορίου των δαπανών των συνδυασμών. Τυχόν αδιάθετο ποσό, εντός του προβλεπόμενου ορίου, τελεί υπό τη διαχείριση του προσώπου στο όνομα του οποίου τηρείται ο λογαριασμός.

6. Οι συνδυασμοί δύνανται να παρέχουν υπηρεσίες και να παραδίδουν αγαθά με την ευκαιρία εκδηλώσεων που οργανώνονται από αυτούς για την οικονομική τους ενίσχυση, με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις της περ. ιζ) της παρ. 1 του άρθρου 27 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 5144/2024, Α’ 162), διαθέτοντας σχετικά εισιτήρια εκδηλώσεων.

Η διάθεση του πρώτου εδαφίου γίνεται με τον περιορισμό της παρ. 1 του άρθρου 93, περί των ορίων χρηματοδότησης. Σε κάθε περίπτωση η συνολική είσπραξη από τις εκδηλώσεις δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα τέταρτο (1/4) του ανώτατου επιτρεπτού ορίου εκλογικών δαπανών για τον συνδυασμό, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν δύναται να υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.

Ο συνολικός αριθμός εισιτηρίων που εκδίδει ο συνδυασμός ανά εκδήλωση αναρτάται υποχρεωτικά, τουλάχιστον μια (1) ημέρα πριν από την εκδήλωση, στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Δαπανών του άρθρου 99, περί της διαχείρισης και δημοσιοποίησης εσόδων και δαπανών στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του Υπουργείου Εσωτερικών και της δημοσιότητας στοιχείων.

7. Προεκλογική περίοδος για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους είναι το χρονικό διάστημα από την επόμενη της ανακήρυξης των συνδυασμών μέχρι την ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας.

8. Οι συνδυασμοί που παραβιάζουν τις διατάξεις του παρόντος τιμωρούνται με διοικητικό πρόστιμο, το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού, από πεντακόσια (500) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

Άρθρο 91
Έσοδα και δαπάνες υποψήφιων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων

1. Έσοδα των υποψήφιων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, είναι οι εισφορές φυσικών προσώπων, που καταβάλλονται σε αυτούς, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου για τις αντίστοιχες ανάγκες.

2. Δαπάνες των υποψήφιων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, για την εφαρμογή του παρόντος μέρους, είναι τα ποσά που διαθέτουν οι υποψήφιοι κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, για την αντιμετώπιση των αναγκών της. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται, ιδίως, κάθε ποσό που καταβάλλεται για την αγορά, έκδοση, κυκλοφορία και διακίνηση εντύπων, για την ηλεκτρονική επικοινωνία, για την παροχή σχετικών υπηρεσιών από τρίτους, καθώς και η αξία των αποτιμώμενων σε χρήμα παροχών και διευκολύνσεων προς τους υποψηφίους.

3. Τα έσοδα και οι δαπάνες των υποψηφίων των παρ. 1 και 2 διακινούνται, μέσω των ειδικών τραπεζικών λογαριασμών, κατ’ ανάλογη εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 90, περί των εσόδων και δαπανών υποψηφίων περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών με την επιφύλαξη της παρ. 4 του παρόντος.

4. Η παρ. 6 του άρθρου 90 εφαρμόζεται αναλόγως και για τους υποψηφίους του παρόντος, με τον περιορισμό της παρ. 2 του άρθρου 94, περί του ανώτατου ορίου των εκλογικών δαπανών των υποψηφίων. Σε κάθε περίπτωση η συνολική είσπραξη δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα πέμπτο (1/5) του ανώτατου επιτρεπτού ορίου εκλογικών δαπανών για τους υποψηφίους.

5. Δεν είναι απαραίτητο το άνοιγμα λογαριασμού υποψηφίου, εφόσον αυτός αποδεδειγμένα δεν πραγματοποιήσει καμία εκλογική δαπάνη.

6. Οι υποψήφιοι που παραβιάζουν τις διατάξεις του παρόντος τιμωρούνται με διοικητικό πρόστιμο, το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού, από πέντε χιλιάδες (5.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

Άρθρο 92
Απαγορεύσεις ως προς τη χρηματοδότηση συνδυασμών και υποψηφίων

1. Απαγορεύονται η χρηματοδότηση και κάθε είδους παροχές προς τους περιφερειακούς και δημοτικούς συνδυασμούς, καθώς και προς τους υποψήφιους περιφερειακούς και δημοτικούς συμβούλους, από πάσης φύσης νομικά πρόσωπα, καθώς και από φυσικά πρόσωπα, τα οποία είναι:

α) ιδιοκτήτες ή εκδότες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελλήνιας ή τοπικής κυκλοφορίας ή είναι ιδιοκτήτες ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών, εν γένει, σταθμών ή ιδιοκτήτες διαδικτυακών και τηλεπικοινωνιακών φορέων, καθώς και από συζύγους ή συμβιούντες με σύμφωνο συμβίωσης και κατιόντες αυτών ή

β) υπάλληλοι των οικείων δήμων και περιφερειών ή των αντίστοιχων νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών.

2. Από τον περιορισμό της παρ. 1 εξαιρούνται τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων, τα οποία δύνανται να χρηματοδοτούν και να διαθέτουν παροχές προς υποψήφιους συνδυασμούς.

3. Δεν είναι δυνατή η λήψη τραπεζικών δανείων με σκοπό τη χρηματοδότηση συνδυασμών και υποψηφίων.

Στους λήπτες, οι οποίοι παραβιάζουν την απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου, επιβάλλεται πρόστιμο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

4. Σε περίπτωση χρηματοδότησης ή άλλων παροχών, κατά παράβαση της παρ. 1, εκείνος που χρηματοδότησε ή προέβη στην παροχή τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

Άρθρο 93
Όρια χρηματοδότησης

1. Η χρηματοδότηση συνδυασμών, από το ίδιο φυσικό πρόσωπο, κατά την προεκλογική περίοδο, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των:

α) πεντακοσίων (500) ευρώ, για δήμους με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους.

β) χιλίων (1.000) ευρώ, για δήμους με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν (2.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους.

γ) χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, για δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους.

δ) δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, για δήμους με πληθυσμό από διακόσιες χιλιάδες έναν κατοίκους (200.001) και για όλες τις περιφέρειες.

Κατ’ εξαίρεση, ο επικεφαλής του περιφερειακού συνδυασμού δύναται να χρηματοδοτεί τον συνδυασμό με ποσό έως και είκοσι τοις εκατό (20%) επί του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου δαπανών του συνδυασμού, ο επικεφαλής του δημοτικού συνδυασμού δύναται να χρηματοδοτεί τον συνδυασμό με ποσό έως και πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου δαπανών και οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι δύνανται να χρηματοδοτούν τον συνδυασμό με ποσό έως και πέντε τοις εκατό (5%) επί του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου δαπανών.

2. Η χρηματοδότηση υποψήφιων και περιφερειακών και δημοτικών συμβούλων, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, από το ίδιο πρόσωπο, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των:

α) Τριακοσίων (300) ευρώ, για δήμους με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους.

β) Πεντακοσίων (500) ευρώ, για δήμους με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν (2.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους.

γ) Επτακοσίων (700) ευρώ, για δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους.

δ) Χιλίων (1.000) ευρώ, για δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από διακόσιες χιλιάδες έναν (200.001) κατοίκους και για όλες τις περιφέρειες.

3. Το ανώτατο όριο για κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων που χρηματοδοτούν δημοτικούς και περιφερειακούς συνδυασμούς ισούται με το ήμισυ των ποσών του άρθρου 95, περί του ανώτατου ορίου των εκλογικών δαπανών των συνδυασμών.

4. Σε περίπτωση χρηματοδότησης κατά παράβαση του παρόντος, ο χρηματοδότης τιμωρείται με πρόστιμο που ορίζεται στο τριπλάσιο του υπερβάλλοντος των ορίων που τίθενται με το παρόν άρθρο.

5. Το πρόστιμο της παρ. 4 καταβάλλουν και οι υπεύθυνοι διαχειριστές των συνδυασμών, κατά το άρθρο 98, περί διαχείρισης οικονομικών των συνδυασμών και των υποψηφίων, καθώς και οι επικεφαλής των συνδυασμών και οι υποψήφιοι, οι οποίοι, καίτοι γνώριζαν, δεν εναντιώθηκαν με τη χρηματοδότηση.

Άρθρο 94
Ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών των υποψηφίων

1. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο στις περιφερειακές εκλογές, στις οποίες συνυπολογίζεται και η αξία των αποτιμώμενων παροχών και διευκολύνσεων, καθορίζεται ανάλογα με τον πληθυσμό της εκλογικής περιφέρειας, στην οποία ανακηρύσσεται υποψήφιος ως εξής:

α) Σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους, ορίζεται στις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

β) Σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες και έναν κατοίκους (100.001) έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, ορίζεται στις τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ.

γ) Σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό πάνω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, ορίζεται στις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

2. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο των εκλογικών δαπανών των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, κατά τις δημοτικές εκλογές, σε όλους τους δήμους ανεξαρτήτως εκλογικής περιφέρειας, ορίζεται ως εξής:

α) Σε δήμους με πληθυσμό έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους ορίζεται στις δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ.

β) Σε δήμους με πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες και έναν (30.001) κατοίκους έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζεται στις δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ.

γ) Σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες και έναν κατοίκους (100.001) έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους ορίζεται στις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

δ) Σε δήμους με πληθυσμό πάνω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους ορίζεται στις τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ.

3. Οι δαπάνες των υποψηφίων δημάρχων και περιφερειαρχών συμπεριλαμβάνονται στο όριο δαπανών του άρθρου 95, περί του ανώτατου ορίου εκλογικών δαπανών των συνδυασμών, που προβλέπεται για τον οικείο συνδυασμό.

Άρθρο 95
Ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών των συνδυασμών

1. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο των εκλογικών δαπανών των συνδυασμών, κατά τις περιφερειακές εκλογές, στο οποίο συνυπολογίζεται και η αξία των αποτιμώμενων παροχών και διευκολύνσεων, καθορίζεται ανάλογα με τον πληθυσμό της περιφέρειας, ως εξής:

α) Σε περιφέρειες με πληθυσμό έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) κατοίκους, ορίζεται στις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

β) Σε περιφέρειες με πληθυσμό από τριακόσιες χιλιάδες και έναν κατοίκους (300.001) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) κατοίκους, ορίζεται στις τετρακόσιες χιλιάδες (400.000) ευρώ.

γ) Σε περιφέρειες με πληθυσμό από ένα εκατομμύριο και έναν (1.000.001) κατοίκους, το ανώτατο όριο δαπανών ορίζεται στις εξακόσιες χιλιάδες (600.000) ευρώ.

2. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο των εκλογικών δαπανών των συνδυασμών, κατά τις δημοτικές εκλογές, στο οποίο συνυπολογίζεται και η αξία των αποτιμώμενων παροχών και διευκολύνσεων, σε δήμους καθορίζεται ως εξής:

α) Σε δήμους με πληθυσμό έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους ορίζεται στις δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

β) Σε δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες και έναν (10.001) κατοίκους έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους ορίζεται στις τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

γ) Σε δήμους με πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες και έναν (30.001) κατοίκους έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζεται στις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

δ) Σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες και έναν (100.001) κατοίκους έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους ορίζεται στις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

ε) Σε δήμους με πληθυσμό από διακόσιες χιλιάδες και έναν (200.001) κατοίκους ορίζεται στις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

3. Η δαπάνη για τη διαφημιστική προβολή των συνδυασμών και των υποψηφίων σε ραδιοτηλεοπτικά μέσα και διαδικτυακούς τόπους υπολογίζεται με βάση τους εγκεκριμένους, κατά την κείμενη νομοθεσία, τιμοκαταλόγους που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Δεν υπολογίζονται ως εκλογικές δαπάνες συνδυασμών, και εξαιρούνται από τα ανωτέρω όρια, το παράβολο για την υποβολή υποψηφιότητας του άρθρου 47, περί κατάρτισης συνδυασμών και υποβολής υποψηφιοτήτων, καθώς και δαπάνες εκτύπωσης και μεταφοράς των ψηφοδελτίων.

Άρθρο 96
Απαγορεύσεις για συνδυασμούς και υποψηφίους κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου

1. Η δημιουργία εκλογικών κέντρων επιτρέπεται μόνο από τους συνδυασμούς, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου. Για τις δημοτικές εκλογές δεν είναι επιτρεπτή η δημιουργία πέραν του ενός (1) εκλογικού κέντρου ανά δημοτική ενότητα και για τις περιφερειακές εκλογές, πέραν, επίσης, του ενός (1), για κάθε εκλογική περιφέρεια. Για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ο ανωτέρω περιορισμός ισχύει για κάθε νομό. Για τους δήμους με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων, ο ανωτέρω περιορισμός ισχύει για κάθε δημοτική κοινότητα.

2. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω περιόδου απαγορεύεται στους συνδυασμούς και στους υποψηφίους για κάθε αξίωμα η ανάρτηση ή επικόλληση αεροπανό, πανό, αφισών, γιγαντοαφισών και κάθε άλλου είδους υλικού προβολής. Είναι επιτρεπτή, μόνο, η τοποθέτηση αφισών από τους συνδυασμούς, εντός των χώρων, που ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 14 του π.δ. 15/2022 (Α’ 39), περί χώρων υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων.

Οι δήμαρχοι, ανεξαρτήτως αν ο δήμος έχει ή όχι την αρμοδιότητα για το οδικό δίκτυο, υποχρεούνται στην άμεση καθαίρεση των αεροπανό, πανό, καθώς και των γιγαντοαφισών και αφισών, την αποκόλληση των φωτογραφιών και του λοιπού έντυπου υλικού, την αποσυναρμολόγηση των πρόσκαιρων κατασκευών και τον καθαρισμό από χρωστικές ουσίες των εξωτερικών χώρων. Παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης, από τους δημάρχους, επισύρει την κύρωση της παρ. 3 του άρθρου 103, περί διοικητικών και ποινικών κυρώσεων εις βάρος τρίτων. Για παραβάσεις της παρούσας παραγράφου οι δήμαρχοι βεβαιώνουν το αναλογούν πρόστιμο βάσει του οικείου κανονισμού καθαριότητας, το οποίο δεν δύναται να είναι κατώτερο των χιλίων (1.000) ευρώ.

3. Κατά την ημέρα διενέργειας των περιφερειακών και δημοτικών εκλογών, καθώς και την παραμονή αυτής, απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις και οποιαδήποτε άλλη προεκλογική δραστηριότητα, όπως η πραγματοποίηση ομιλιών, η διανομή έντυπου υλικού και η ανάρτηση περιεχομένου προεκλογικού χαρακτήρα στο διαδίκτυο ή προώθηση διαφημίσεων δωρεάν ή επί πληρωμή, μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Αναρτήσεις σε ιστοσελίδες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εφόσον αυτές είχαν αποδεδειγμένα αναρτηθεί πριν από την προθεσμία του πρώτου εδαφίου και εφόσον δεν συνεχίζουν να γίνονται επί πληρωμή, δεν καταλαμβάνονται από τον περιορισμό του προηγούμενου εδαφίου.

4. Απαγορεύεται η διακίνηση κάθε μορφής ένθετων φυλλαδίων των συνδυασμών και των υποψηφίων από καταστήματα δημόσιων υπηρεσιών και υπηρεσιών του δημόσιου τομέα.

5. Δεν είναι επιτρεπτή η προώθηση προεκλογικού υλικού συνδυασμών και υποψηφίων με χρήση του συστήματος διακίνησης της αλληλογραφίας του δημοσίου τομέα της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), καθώς και των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186.

6. Η παραβίαση των απαγορεύσεων του παρόντος επισύρει πρόστιμο σε βάρος του συνδυασμού από πέντε χιλιάδες (5.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού.

Άρθρο 97
Εμφανίσεις υποψηφίων κατά την προεκλογική περίοδο

1.α) Απαγορεύεται στους επικεφαλής των συνδυασμών και τους υποψηφίους περιφερειακούς και δημοτικούς συμβούλους να παρουσιάζουν ή να συμμετέχουν αμέσως ή εμμέσως σε κάθε είδους εκπομπές, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, οι οποίες μεταδίδονται από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς, ελεύθερης λήψης, καθώς και από διαδικτυακούς τόπους και ιστοσελίδες εξαιρουμένων των προσωπικών ιστοσελίδων των υποψηφίων και των ιστοσελίδων των συνδυασμών, εφόσον κατά τη διάρκεια αυτών δεν γίνεται αναφορά στην ιδιότητα του υποψηφίου ή όλων των συνδυασμών γενικότερα.

β) Οι εμφανίσεις των επικεφαλής των συνδυασμών, καθώς και των υποψήφιων περιφερειακών και δημοτικών συμβούλων, σε πάσης φύσης εκπομπές δημόσιων ή ιδιωτικών ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, φορείς παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, καθώς και σε διαδικτυακούς τόπους και ιστοσελίδες, υπό οποιαδήποτε μορφή κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου επιτρέπεται, ως εξής:

βα) Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας επιτρέπεται η εμφάνιση έως δύο (2) φορές.

ββ) Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας, επιτρέπεται η εμφάνιση μέχρι έως (3) φορές.

βγ) Σε διαδικτυακούς τόπους και ιστοσελίδες επιτρέπονται έως δύο (2) εμφανίσεις.

βδ) Ως εμφανίσεις, κατά την έννοια της παρούσας, θεωρούνται οι προσωπικές συνεντεύξεις των ανωτέρω υποψηφίων, η συμμετοχή τους σε οργανωμένες συζητήσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων που εντάσσονται στα δελτία ειδήσεων, καθώς και η κάλυψη, κατόπιν αιτήματός τους, της προεκλογικής τους δραστηριότητας.

Δηλώσεις υποψηφίων δημάρχων και περιφερειαρχών που γίνονται την ημέρα της ψηφοφορίας με την ευκαιρία της άσκησης του εκλογικού δικαιώματός τους, εξαιρούνται από τον περιορισμό της παρούσας.

Από τον περιορισμό των εμφανίσεων δεν εξαιρούνται οι υποψήφιοι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι άνευ σταυρού.

βε) Οι επικεφαλής των συνδυασμών είναι δυνατόν να μετέχουν σε οργανωμένες συζητήσεις, χωρίς περιορισμό αριθμού εμφανίσεων, εφόσον έχουν προσκληθεί τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των ανακηρυχθέντων υποψηφίων συνδυασμών.

βστ) Εμφανίσεις υποψηφίων που είναι αιρετά μονοπρόσωπα όργανα της αυτοδιοίκησης δεν υπόκεινται στους ανωτέρω περιορισμούς, εφόσον οφείλονται σε έκτακτα και απρόβλεπτα γεγονότα, που σχετίζονται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους στον οικείο δήμο και περιφέρεια.

βζ) Εμφανίσεις υποψηφίων που σχετίζονται αποκλειστικά με την επαγγελματική τους ιδιότητα εξαιρούνται από τον περιορισμό των εμφανίσεων της παρούσας, εφόσον σε αυτές δεν γίνεται μνεία στην ιδιότητα του υποψηφίου που έχουν και εφόσον αυτές οι εμφανίσεις δεν σχετίζονται με την προεκλογική δραστηριότητα άλλων υποψηφίων ή συνδυασμών.

βη) Εμφανίσεις υποψηφίων που γίνονται αποκλειστικά λόγω μετάδοσης συνεδριάσεων συλλογικών οργάνων του δήμου ή της περιφέρειας ή της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας ή των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων ή της Ένωσης Περιφερειών και στα οποία συμμετέχουν ως μέλη τους, εξαιρούνται από τον περιορισμό των εμφανίσεων.

γ) Απαγορεύεται η μετάδοση προεκλογικών μηνυμάτων υποψηφίων δημοτικών και περιφερειακών συνδυασμών, καθώς και υποψηφίων συμβούλων και εκπροσώπων δημοτικής κοινότητας στους ραδιοφωνικούς και στους τηλεοπτικούς σταθμούς.

2. Εμφανίσεις στους φορείς της παρ. 1, οι οποίες πραγματοποιούνται, έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, για μεν τους επικεφαλής των συνδυασμών και τους υποψηφίους περιφερειακούς και δημοτικούς συμβούλους συνεπάγονται έκπτωση από το αιρετό αξίωμα, για δε τους ιδιοκτήτες ή νόμιμους εκπροσώπους των οικείων φορέων συνιστούν ποινικό αδίκημα, το οποίο επισύρει ποινή φυλάκισης, τουλάχιστον ενός (1) έτους.

3.α) Εις βάρος των υποψηφίων που παραβιάζουν τους περιορισμούς της παρ. 1 του παρόντος επιβάλλεται πρόστιμο, το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού, από είκοσι χιλιάδες (20.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.

β) Στους νόμιμους εκπροσώπους των ραδιοτηλεοπτικών φορέων, καθώς και στους υπεύθυνους για τη λειτουργία διαδικτυακών τόπων και ιστοσελίδων που παραβιάζουν τις διατάξεις του άρθρου αυτού επιβάλλονται οι κυρώσεις της παρ. 2 του άρθρου 103, περί των διοικητικών και ποινικών κυρώσεων εις βάρος τρίτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ

Άρθρο 98
Διαχείριση οικονομικών συνδυασμών και υποψηφίων

1. Η διαχείριση των οικονομικών των συνδυασμών γίνεται από συγκεκριμένο πρόσωπο, που ορίζεται από τον επικεφαλής του συνδυασμού με την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της παρούσας, μέσω της Κεντρικής Βάσης Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του άρθρου 99.

Σε δήμους και περιφέρειες με πληθυσμό πάνω από είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους, ο επικεφαλής κάθε συνδυασμού υποχρεούται να ορίσει συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, ως διαχειριστή των οικονομικών του συνδυασμού και να γνωστοποιήσει την ταυτότητά του στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Δαπανών του άρθρου 100.

Σε δήμους και περιφέρειες με πληθυσμό μέχρι είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ο ορισμός διαχειριστή είναι προαιρετικός και ο επικεφαλής του συνδυασμού, εφόσον δεν ορίσει διαχειριστή, είναι προσωπικά υπεύθυνος για τη διαχείριση.

Η εξουσία του διαχειριστή παύει μετά την καθ’ οιονδήποτε τρόπο περάτωση της διαχείρισης των οικονομικών του συνδυασμού, στην οποία περιλαμβάνεται και το κλείσιμο του σχετικού τραπεζικού λογαριασμού.

2. Οι υποψήφιοι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των οικονομικών τους.

3. Στους συνδυασμούς, εφόσον δεν διαθέτουν από προηγούμενη αυτοδιοικητική εκλογή, χορηγείται, το αργότερο έως δύο (2) μέρες μετά την ανακήρυξη των συνδυασμών, ειδικός αυτοτελής Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) στο όνομα του συνδυασμού. Για τη χορήγηση του Α.Φ.Μ. υποβάλλεται στη Φορολογική Αρχή γραπτή δήλωση, στην οποία αναγράφονται η επωνυμία του συνδυασμού και το όνομα του επικεφαλής του.

Άρθρο 99
Διαχείριση και δημοσιοποίηση εσόδων και δαπανών στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του Υπουργείου Εσωτερικών - Δημοσιότητα στοιχείων

1. Για τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών των συνδυασμών και των υποψηφίων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων και τη διασφάλιση της διαφάνειάς τους για τις αυτοδιοικητικές εκλογές εγκαθίσταται και λειτουργεί, με ευθύνη του Υπουργείου Εσωτερικών, Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών. Οι

συνδυασμοί και οι υποψήφιοι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι αποκτούν πρόσβαση στην Κεντρική Βάση με χρήση των προσωπικών κωδικών διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet), έως δύο (2) μέρες μετά το πέρας της υποβολής των υποψηφιοτήτων.

2. Μετά τη χορήγηση του ανωτέρω κωδικού, υποχρεούνται να αναρτούν το σύνολο των εσόδων και των δαπανών, που πραγματοποιούν, από την έναρξη της προεκλογικής περιόδου με ρητή αναφορά της οικείας κατηγορίας αυτών και επίκληση των αντίστοιχων παραστατικών στοιχείων.

3. Οι υπόχρεοι αναρτούν αναλυτικά τα εκλογικά τους έσοδα, με επώνυμη αναφορά όσων κατέβαλαν οποιοδήποτε ποσό, καθώς και τις εκλογικές τους δαπάνες. Στην ίδια ανάρτηση των στοιχείων μνημονεύονται τα αντίστοιχα παραστατικά.

4.α) Η μη τήρηση των υποχρεώσεων των παρ. 1 έως 3 από τους συνδυασμούς και τους υποψηφίους καθώς και η απόκρυψη ή η αναληθής παράθεση δημοσιοποιούμενων στοιχείων, συνεπάγεται έκπτωση του επικεφαλής του συνδυασμού, εάν το πραγματικό ύψος δαπανών υπερβαίνει κατά το ένα τρίτο (1/3) το ανώτατο επιτρεπτό όριο.

β) Εάν δεν υφίσταται υπέρβαση του πιο πάνω ποσοστού ή η παράβαση αναφέρεται σε απόκρυψη ή αναληθή παράθεση εσόδων, επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος του επικεφαλής του συνδυασμού ή του διαχειριστή των οικονομικών του συνδυασμού καθώς και των υποψηφίων, εφόσον αποδειχθεί γνώση τούτων, ισόποσο προς το ύψος της υπέρβασης, της απόκρυψης ή της αναληθούς παράθεσης.

γ) Οποιαδήποτε άλλη αντικανονική ή ελλιπής τήρηση και ενημέρωση της Κεντρικής Βάσης Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο, ύψους έως το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών του συνδυασμού ή υποψηφίου αντίστοιχα, σύμφωνα με το άρθρο 94, περί ανώτατου ορίου των εκλογικών δαπανών των υποψηφίων και το άρθρο 95, περί ανώτατου ορίου των δαπανών των συνδυασμών, το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού.

Σε περίπτωση επιβολής προστίμου σε βάρος συνδυασμού, υποχρέωση καταβολής έχει ο επικεφαλής του συνδυασμού ή ο διαχειριστής των οικονομικών του συνδυασμού.

5. Η Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών διαλειτουργεί με βάσεις δεδομένων του ελληνικού Δημοσίου και ιδίως με την ηλεκτρονική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων της παρ. 7 του άρθρου 47, περί κατάρτισης συνδυασμών και υποβολής υποψηφιοτήτων και το Μητρώο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

6. Τα δεδομένα που καταχωρούνται στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών είναι προσβάσιμα από την Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων του άρθρου 100, περί της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων και από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Πρόσβαση δύναται να αιτηθεί και κάθε αρμόδια δικαστική αρχή ή άλλη δημόσια ελεγκτική αρχή.

7. Στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών δύναται να υποβληθεί επώνυμη καταγγελία, η οποία απευθύνεται στην αρμόδια Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών παραβάσεων του άρθρου 100.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Άρθρο 100
Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων

1. Ο έλεγχος των οικονομικών των συνδυασμών και των υποψήφιων περιφερειακών και δημοτικών συμβούλων, των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόν μέρος, καθώς και του ελέγχου των εκλογικών παραβάσεων, για τις οποίες προβλέπονται κυρώσεις, ανατίθεται σε Επιτροπή, που συστήνεται στην έδρα της αποκεντρωμένης διοίκησης και η οποία λειτουργεί ως ειδικό, ελεγκτικό όργανο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος.

2.α) Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του οικείου Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, έως την 1η Οκτωβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών.

Αποτελείται από:

αα) Εφέτη του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αποκεντρωμένης διοίκησης, ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του άλλον Εφέτη του Δικαστηρίου, ο οποίος ορίζεται από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Εφετείου ή από τον Διευθύνοντα αυτού,

αβ) ένα (1) μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

αγ) τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην έδρα της αποκεντρωμένης διοίκησης, ο οποίος υποδεικνύει και τον αναπληρωτή του και

αδ) έναν (1) εκπρόσωπο της φορολογικής αρχής της έδρας της αποκεντρωμένης διοίκησης, ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του, από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Στην Επιτροπή μετέχουν, κατ’ αντιστοιχία των θεμάτων που αναφέρονται σε περιφερειακές και δημοτικές εκλογές, ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.) και της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.), οι οποίοι δεν υπήρξαν υποψήφιοι και οι οποίοι υποδεικνύονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, από τα όργανα αυτά. Εάν δεν υποδειχθούν αντιπρόσωποι από την ΕΝ.ΠΕ. ή τις Π.Ε.Δ., εντός του χρόνου που ορίζεται από τον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, η Επιτροπή συνεδριάζει νομίμως με τα υπόλοιπα μέλη της.

β) Η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει με την ολοκλήρωση του έργου της, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, και η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από τη διενέργεια των εκλογών. Με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, ύστερα από εισήγηση του προέδρου της, δύναται να παρατείνεται η θητεία των μελών της Επιτροπής έως και τρεις (3) μήνες.

3. α) Η Επιτροπή συγκαλείται με απόφαση του προέδρου της, προκειμένου να ελέγξει καταγγελίες, οι οποίες αφορούν στην τήρηση των υποχρεώσεων των συνδυασμών και των υποψηφίων που απορρέουν, από το παρόν και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότησή του.

Οι καταγγελίες επί των οποίων επιλαμβάνεται η Επιτροπή πρέπει να είναι έγγραφες και επώνυμες και να έχουν κατατεθεί μέχρι το πέρας της διεξαγωγής της ψηφοφορίας.

β) Εάν κριθεί, ότι η καταγγελία είναι ορισμένη, η Επιτροπή καλεί τον επικεφαλής του συνδυασμού ή τον υποψήφιο, κατά του οποίου στρέφεται, προς ακρόαση, δύναται δε να συλλέγει και αυτεπαγγέλτως το αναγκαίο αποδεικτικό υλικό. Η συζήτηση της καταγγελίας, στην οποία καλείται προς παράσταση και ο καταγγέλλων, καθώς και η ακρόαση του επικεφαλής του συνδυασμού ή του υποψηφίου γίνονται κατά τη διάρκεια δημόσιας συνεδρίασης της Επιτροπής. Με τον επικεφαλής του συνδυασμού ή τον υποψήφιο δύναται να συμπαρίσταται και δικηγόρος, είναι δυνατή, δε, η κατάθεση και γραπτού υπομνήματος. Σε δημόσια, επίσης, συνεδρίαση η Επιτροπή εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση, τόσο για την περίπτωση απόρριψης της καταγγελίας, όσο και για την άμεση αφαίρεση και καταστροφή ή απάλειψη του σχετικού προεκλογικού υλικού, καθώς και πρόταση για την επιβολή των προβλεπόμενων από τον παρόντα διοικητικών κυρώσεων. Εάν κατά την άσκηση των καθηκόντων της η Επιτροπή διαπιστώσει ότι έχουν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα, υποχρεούται να τα αναφέρει στον αρμόδιο Εισαγγελέα.

γ) Εκπρόσωπος συνδυασμού δύναται να καταγγείλει, εγγράφως, στην Επιτροπή οποιαδήποτε ενέργεια τρίτου, η οποία αποσκοπεί στη θεμελίωση παράβασης των κάθε μορφής υποχρεώσεων, που απορρέουν από τις διατάξεις του παρόντος μέρους και τις κατ’ εξουσιοδότησή του εκδοθείσες αποφάσεις. Η Επιτροπή, σε δημόσια συνεδρίαση, εξετάζει την καταγγελία, μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από την κατάθεσή της και αποφαίνεται κατά τη διαδικασία της περ. β).

δ) Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου δεν είναι επιτρεπτή η δημοσιοποίηση δια του τύπου και η παρουσίαση δια των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, καθώς και από διαδικτυακούς και τηλεπικοινωνιακούς φορείς, του περιεχομένου των καταγγελιών της παρούσας παραγράφου.

ε) Όποιος παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο το έργο της Επιτροπής και, ιδίως, αρνείται την παροχή στοιχείων, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

4. Η Επιτροπή συγκαλείται, επίσης, για τον έλεγχο των οικονομικών των συνδυασμών και των υποψηφίων με απόφαση του Προέδρου της, μετά την ανακήρυξη των επιτυχόντων συνδυασμών και των υποψηφίων. Η Επιτροπή αντλεί από την Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του Υπουργείου Εσωτερικών τα στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 99, περί διαχείρισης και δημοσιοποίησης εσόδων και δαπανών στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του Υπουργείου Εσωτερικών και δημοσιότητας στοιχείων. Εάν διαπιστωθεί παράβαση, καλείται ο διαχειριστής του συνδυασμού ή εάν δεν υπάρχει διαχειριστής, ο επικεφαλής του συνδυασμού ή ο υποψήφιος προς υποβολή έγγραφων εξηγήσεων, με κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένου αυτού της αποστολής πρόσκλησης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σε δημόσια συνεδρίαση, κατ’ ανάλογη εφαρμογή της περ. β) της παρ. 3.

5. Για το έργο της, κατά τη διάρκεια της θητείας της, η Επιτροπή επικουρείται από πέντε (5) υπαλλήλους της αποκεντρωμένης διοίκησης, οι οποίοι αποσπώνται σε αυτήν με απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, για τη γραμματειακή υποστήριξη και υποβοήθηση του έργου της καθ’ όλη τη διάρκεια της θητείας της. Για το ίδιο χρονικό διάστημα με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), δύναται να ανατίθεται παράλληλη άσκηση καθηκόντων σε τρεις (3) υπαλλήλους της Α.Α.Δ.Ε στην έδρα της αποκεντρωμένης διοίκησης, προς υποβοήθηση του ελεγκτικού έργου της Επιτροπής.

Οι υπάλληλοι, που αποσπώνται και διατίθενται για παράλληλη άσκηση καθηκόντων, λαμβάνουν τις αποδοχές, τις πρόσθετες αμοιβές και τα πάσης φύσεως επιδόματα της οργανικής τους θέσης.

Άρθρο 101
Επιβολή κυρώσεων

1. Η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων, του άρθρου 100, με την οποία επιβάλλονται άμεση αφαίρεση και καταστροφή ή απάλειψη του σχετικού προεκλογικού υλικού, απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση και κοινοποιείται στους ελεγχόμενους μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η Επιτροπή δύναται να ζητεί τη συνδρομή των οργάνων της Δημοτικής Αστυνομίας ή της αρμόδιας υπηρεσίας του οικείου δήμου, τα οποία υποχρεούνται στην παροχή της.

2. Η πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 100 για την επιβολή προστίμων απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση και διαβιβάζεται ηλεκτρονικά στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, ο οποίος εκδίδει σχετική διαπιστωτική απόφαση. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται ηλεκτρονικά στους ελεγχόμενους, διαβιβάζεται στην αρμόδια φορολογική αρχή και αποτελεί νόμιμο τίτλο προς βεβαίωση του εισπρακτέου ποσού, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190).

3. Η πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 100 για την κήρυξη ως έκπτωτου αιρετού οργάνου της τοπικής αυτοδιοίκησης, διαβιβάζεται αμελλητί ηλεκτρονικά στον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας, ο οποίος αναθέτει την υπόθεση στον Επόπτη Νομιμότητας για την έκδοση σχετικής διαπιστωτικής απόφασης, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ανάθεση, σε αυτόν, της ανωτέρω υπόθεσης.

4. Οι αποφάσεις και προτάσεις της Επιτροπής των παρ. 1 έως 3, αναρτώνται στην ιστοσελίδα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, με αναφορά και της τυχόν υπάρχουσας μειοψηφίας.

5. α) Κατά των αποφάσεων των παρ. 1 έως 3 δεν χωρεί προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών.

β) Η απόφαση του Επόπτη Νομιμότητας της παρ. 3 προσβάλλεται, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της, με προσφυγή ουσίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής αναστέλλουν την εκτέλεσή της.

Άρθρο 102
Έκπτωση από τα αιρετά αξιώματα

1. Απαγγέλλεται έκπτωση από τα αξιώματα του περιφερειάρχη και του δημάρχου, όταν οι αντίστοιχοι συνδυασμοί των οποίων είναι επικεφαλής υπερβούν, κατά το ένα τρίτο (1/3), το ανώτατο επιτρεπτό όριο των εκλογικών δαπανών τους, καθώς και όταν δεν υποβληθούν σχετικές αναλυτικές καταστάσεις των οικείων συνδυασμών στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του άρθρου 99.

2. Απαγγέλλεται έκπτωση από τα αξιώματα του περιφερειακού και δημοτικού συμβούλου, για όσους υποψηφίους έχουν υπερβεί, κατά το ένα τρίτο (1/3) το ανώτατο επιτρεπτό όριο των εκλογικών δαπανών τους, για όσους πραγματοποιούν εμφανίσεις έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 97, περί εμφανίσεων υποψηφίων κατά την εκλογική περίοδο, καθώς και για όσους αρνηθούν την υποβολή των αναλυτικών καταστάσεων, εσόδων και δαπανών στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του άρθρου 100.

3. Για την επιβολή της ποινής της έκπτωσης τηρείται η διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 101, περί επιβολής κυρώσεων, και είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 5 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 103
Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις εις βάρος τρίτων

1. Η παραβίαση από τρίτους των παρ. 1 και 2 του άρθρου 96, περί απαγορεύσεων για τους συνδυασμούς και τους υποψηφίους κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, επισύρει πρόστιμο έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ.

2.α) Στους ιδιοκτήτες ή στους νόμιμους εκπροσώπους των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, φορέων συνδρομητικών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, υπεύθυνους λειτουργίας διαδικτυακών τόπων και ιστοσελίδων, στους φορείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, καθώς και στους ιδιοκτήτες ή νόμιμους εκπροσώπους εντύπων μέσων ενημέρωσης, κάθε κατηγορίας, που παραβιάζουν, κατά περίπτωση, τις απαγορεύσεις της παρ. 4 του άρθρου 96, περί απαγορεύσεων για τους συνδυασμούς και τους υποψηφίους κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, του άρθρου 97, περί εμφανίσεων υποψηφίων κατά την προεκλογική περίοδο και της περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 100, περί της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων, επιβάλλεται πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

β) Στους ιδιοκτήτες ή στους νόμιμους εκπροσώπους των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, καθώς και φορέων συνδρομητικών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, το πρόστιμο

επιβάλλεται με απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 100.

Στους ιδιοκτήτες ή νόμιμους εκπροσώπους των εντύπων μέσων, κάθε κατηγορίας, καθώς και των διαδικτυακών και τηλεπικοινωνιακών φορέων, το πρόστιμο επιβάλλεται κατόπιν απόφασης της ανωτέρω Επιτροπής.

γ) Το πρόστιμο εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190), από την αρμόδια Φορολογική Αρχή.

3. Η μη τήρηση από τους δημάρχους των υποχρεώσεων που απορρέουν από το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 96, συνιστά το πειθαρχικό αδίκημα της παράβασης καθήκοντος και ποινικό αδίκημα, για το οποίο επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

4. Κάθε παράβαση είναι αυτοτελής και επισύρει την αυτοτελή, αντίστοιχα, επιβολή των σχετικών προστίμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΡΟΥΣ Γ’

Άρθρο 104
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθορίζονται οι λεπτομέρειες για το είδος και τον τρόπο διάθεσης των εισιτηρίων της παρ. 6 του άρθρου 90, περί εσόδων και δαπανών υποψήφιων περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του καθ’ ύλην αρμόδιου Υπουργού, δύναται να προβλεφθούν το άνοιγμα και η λειτουργία εξ αποστάσεως του ειδικού τραπεζικού λογαριασμού, ο τρόπος ενημέρωσης του δικαιούχου του λογαριασμού για την κάθε κατάθεση σε αυτόν και η διαδικασία κατάσχεσης του υπερβάλλοντος ποσού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 90 και 91, περί εσόδων και δαπανών των υποψηφίων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων και συνδυασμών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών, που παρέχεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες αφότου ζητηθεί, καθορίζονται οι κατηγορίες των παροχών και διευκολύνσεων, οι οποίες συνυπολογίζονται στις εκλογικές δαπάνες, τα αρμόδια όργανα και η διαδικασία αποτίμησής τους σε χρήμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 94, περί του ανώτατου ορίου των εκλογικών δαπανών των υποψηφίων και 95, περί του ανώτατου ορίου των εκλογικών δαπανών των συνδυασμών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, καθορίζονται τεχνικά και διαδικαστικά ζητήματα, σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της Κεντρικής Βάσης Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών, την παροχή πρόσβασης σε αυτή των συνδυασμών και της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων, τον τρόπο και τον χρόνο ενημέρωσης της Βάσης για τα αναρτώμενα έσοδα και τις δαπάνες των συνδυασμών και των υποψηφίων, τη διασφάλιση τήρησης των προσωπικών δεδομένων, τον ειδικότερο τρόπο σύνταξης της αναλυτικής κατάστασης, τα στοιχεία που είναι δημόσια προσβάσιμα, το χρονικό διάστημα τήρησής της και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 98, περί διαχείρισης των οικονομικών των συνδυασμών και των υποψηφίων.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή επικεφαλής Ανεξάρτητης Αρχής, ρυθμίζονται ζητήματα διαλειτουργικότητας της Κεντρικής Βάσης Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του άρθρου 100 και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

6.α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζεται η μηνιαία αποζημίωση των μελών της Επιτροπής του άρθρου 99, περί της διαχείρισης και δημοσιοποίησης εσόδων και δαπανών στην Κεντρική Βάση Εκλογικών Εσόδων και Δαπανών του Υπουργείου Εσωτερικών και της δημοσιότητας των στοιχείων, καθώς και των υπαλλήλων που αποσπώνται και διατίθενται σε αυτήν.

β) Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, δύναται να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο ζήτημα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία της Επιτροπής του άρθρου 100.

Άρθρο 105
Μεταβατική διάταξη

Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται και ισχύει για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών της αυτοδιοικητικής περιόδου 2029-2033. Για την τρέχουσα αυτοδιοικητική περίοδο 2024-2028 εξακολουθούν να εφαρμόζονται τα άρθρα 1 έως 16 του ν. 3870/2010 (Α’ 138).

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΥΤΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α’
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 106
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α’ του Βιβλίου Δεύτερου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η επικαιροποίηση του συστήματος διακυβέρνησης των δήμων και των περιφερειών, μέσω της αποσαφήνισης των αρμοδιοτήτων και του τρόπου συγκρότησης και λειτουργίας των αιρετών οργάνων διοίκησης και των συμβουλευτικών και διαμεσολαβητικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και η ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών, ιδιαίτερα των νέων, στις τοπικές υποθέσεις.

Άρθρο 107
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Α’ του Βιβλίου Δεύτερου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η θέσπιση του θεσμικού πλαισίου για τον προσδιορισμό:

α) Των αρμοδιοτήτων του δημάρχου και του περιφερειάρχη,

β) των αντιδημάρχων, των αντιπεριφερειαρχών, του αναπληρωτή περιφερειάρχη και των αρμοδιοτήτων τους,

γ) του τρόπου λειτουργίας και των αρμοδιοτήτων του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου,

δ) του τρόπου λειτουργίας και των αρμοδιοτήτων της δημοτικής και της περιφερειακής επιτροπής,

ε) των διαμεσολαβητικών και συμβουλευτικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών και των αρμοδιοτήτων τους,

στ) του τρόπου συμμετοχής των νέων στις τοπικές υποθέσεις, μέσω των συμβουλίων νέων,

ζ) των αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης των δήμων και των αρμοδιοτήτων τους και

η) της διαδικασίας διεξαγωγής συμβουλευτικών δημοτικών δημοψηφισμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Άρθρο 108
Αιρετά όργανα διοίκησης δήμων και περιφερειών και αιρετά όργανα ενδοδημοτικής αποκέντρωσης

1. Αιρετά όργανα διοίκησης των δήμων είναι:

α) Ο δήμαρχος,

β) το δημοτικό συμβούλιο,

γ) η δημοτική επιτροπή και

δ) η αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπή του δημοτικού συμβουλίου, σε δήμους με πάνω από διακόσιους χιλιάδες (200.000) κατοίκους.

2. Αιρετά όργανα ενδοδημοτικής αποκέντρωσης του δήμου είναι:

α) Ο εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους,

β) ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους.

3. Αιρετά όργανα διοίκησης των περιφερειών είναι ο περιφερειάρχης, το περιφερειακό συμβούλιο, η περιφερειακή επιτροπή, καθώς και οι αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 109
Αρμοδιότητες δημάρχου και περιφερειάρχη

1. Ο δήμαρχος και, αντίστοιχα, ο περιφερειάρχης, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, προασπίζουν το τοπικό δημόσιο συμφέρον και ενεργούν με γνώμονα τις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας, της αμεροληψίας, της αποτελεσματικότητας, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της διασφάλισης της εδαφικής και κοινωνικής συνοχής της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

2. Ο δήμαρχος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Κατευθύνει την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάπτυξης και τις δράσεις του δήμου για την προαγωγή της ποιότητας ζωής των δημοτών και των κατοίκων,

β) είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του δήμου. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού, εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για τον διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου,

γ) εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, της δημοτικής επιτροπής, καθώς και της αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπής του,

δ) εκπροσωπεί τον δήμο δικαστικά και εξώδικα,

ε) υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο δήμος και ασκεί τις αρμοδιότητες της παρ. 5 του άρθρου 609, περί αρμόδιων οργάνων που αποφασίζουν κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης και κατά την εκτέλεση των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών,

στ) συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του δημοτικού συμβουλίου, υπαλλήλους του οικείου δήμου, υπαλλήλους του δημόσιου τομέα ή ιδιώτες, για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του δήμου, και καθορίζει τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους,

ζ) συγκροτεί συλλογικά όργανα, εφόσον η συγκρότησή τους δεν ανατίθεται από τον νόμο σε άλλα όργανα,

η) αποφασίζει, ως διατάκτης, για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων που εγγράφονται με αναμόρφωση, με την έκδοση της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης,

θ) εκδίδει βεβαιώσεις, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που διαχειρίζονται οι υπηρεσίες του δήμου, και άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις που διέπουν τις αρμοδιότητες του δήμου, εφόσον η έκδοσή τους δεν έχει αποδοθεί, από τον νόμο, σε υπηρεσία του δήμου,

ι) ορίζει τους μη αιρετούς εκπροσώπους του δήμου, όπου απαιτείται σύμφωνα με ειδικές διατάξεις, στις οποίες δεν προσδιορίζεται ρητά άλλος τρόπος ορισμού τους, και

ια) εκδίδει τα πιστοποιητικά δημοτολογίου και τις βεβαιώσεις μόνιμης κατοικίας.

3. Ο περιφερειάρχης κατευθύνει την υλοποίηση του σχεδίου περιφερειακής ανάπτυξης και έχει, κατ’ αναλογία και τις αρμοδιότητες των περ. α) έως ι) της παρ. 2.

4. Οι αρμοδιότητες της περ. β) σχετικά με την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου και των περ. δ) και ε) της παρ. 2 είναι αμεταβίβαστες.

5. Ο δήμαρχος και, αντίστοιχα, ο περιφερειάρχης, ως διατάκτης, υποχρεούνται στην τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ν. 4270/2014 (Α’ 143) και το π.δ. 80/2016 (Α’ 145). Ειδικότερα, υπό την ιδιότητα αυτή έχουν τις αρμοδιότητες ελέγχου, εποπτείας και καταλογισμού των υπόλογων, σύμφωνα με τα άρθρα 150 και 152 του ν. 4270/2014. Σε περίπτωση που έλαβαν μη νόμιμη απόφαση νομικής δέσμευσης, η οποία εκτελέστηκε, ευθύνονται μόνο για δόλο ή βαριά αμέλεια, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 144 του ν. 4820/2021 (Α’ 130), περί μέτρου ευθύνης.

6. Όταν δημιουργείται άμεσος και προφανής κίνδυνος ή απειλείται άμεση ζημία των συμφερόντων του δήμου ή της περιφέρειας από την αναβολή λήψης απόφασης, ο δήμαρχος και, αντίστοιχα, ο περιφερειάρχης δύνανται να αποφασίσουν για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της δημοτικής και, αντίστοιχα, της περιφερειακής επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή οφείλουν να υποβάλουν προς έγκριση τη σχετική απόφασή τους, κατά την επόμενη συνεδρίαση της εν λόγω επιτροπής. Εάν η απόφαση δεν υποβληθεί στην επιτροπή κατά την επόμενη συνεδρίαση ή εάν δεν εγκριθεί από αυτή, παύει να ισχύει στο εξής.

Άρθρο 110
Ορισμός, αρμοδιότητες και αριθμός αντιδημάρχων

1. Τον δήμαρχο δύναται να επικουρούν αντιδήμαρχοι.

Ο αντιδήμαρχος είναι δημοτικός σύμβουλος που ανήκει στην παράταξη του δημάρχου, ορίζεται και ανακαλείται με απόφασή του. Σε περίπτωση ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής του από την παράταξη του δημάρχου, εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα του αντιδημάρχου. Κατά τη διάρκεια της θητείας του, ο αντιδήμαρχος

δεν μπορεί να εκλεγεί ή να είναι μέλος του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου του άρθρου 117, περί συγκρότησης και θητείας προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

2. Ο δήμαρχος, με την απόφαση ορισμού της παρ. 1, μεταβιβάζει στους αντιδημάρχους την άσκηση καθ’ ύλην ή/και κατά τόπο αρμοδιοτήτων του, με εξαίρεση αυτές που είναι αμεταβίβαστες, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 109, περί αρμοδιοτήτων δημάρχου και περιφερειάρχη. Στην ίδια απόφαση καθορίζονται η θητεία τους και η σειρά με την οποία αναπληρώνουν τον δήμαρχο, στις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 113, περί αναπλήρωσης δημάρχου και περιφερειάρχη. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αντιδημάρχου, οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον δήμαρχο ή άλλον αντιδήμαρχο που ορίζει ο δήμαρχος με την απόφαση της παρ. 1.

3. Η απόφαση του δημάρχου περί ορισμού αντιδημάρχου και μεταβίβασης σε αυτόν αρμοδιοτήτων, καθώς και η απόφαση ανάκλησης ορισμού ή μεταβίβασης αρμοδιοτήτων του, δημοσιεύονται αποκλειστικά με ανάρτηση στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του δήμου.

4. Ο αριθμός των αντιδημάρχων ορίζεται ως εξής:

α) Σε δήμους με πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4) αντιδήμαρχοι.

β) Σε δήμους με πληθυσμό από πέντε χιλιάδες και έναν (5.001) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως πέντε (5) αντιδήμαρχοι.

γ) Σε δήμους με πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες και έναν (20.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους ορίζονται έως έξι (6) αντιδήμαρχοι.

δ) Σε δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες και έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζονται έως επτά (7) αντιδήμαρχοι.

ε) Σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες και έναν (100.001) κατοίκους και άνω ορίζονται έως εννέα (9) αντιδήμαρχοι.

5. Για κάθε δημοτική ενότητα που εκτείνεται στην περιφέρεια ενός νησιωτικού δήμου και εφόσον πριν από την 1η Ιανουαρίου 2011 ήταν οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης α’ βαθμού, ο δήμαρχος δύναται να ορίζει επιπρόσθετα του αριθμού αντιδημάρχων της παρ. 4 έναν (1) αντιδήμαρχο.

6. Ο αριθμός των αντιδημάρχων προσαυξάνεται κατά έναν (1), σε δήμους που αποτελούνται από πέντε (5) και άνω δημοτικές ενότητες. Στον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων δεν περιλαμβάνονται οι δημοτικές ενότητες της παρ. 5.

7. Με την απόφαση της παρ. 1 και τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, δύναται να ορίζονται άμισθοι αντιδήμαρχοι σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το ένα τρίτο (1/3) του αριθμού των αντιδημάρχων της παρ. 4. Άμισθοι αντιδήμαρχοι δεν δύνανται να είναι τα πρόσωπα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 294, περί αναστολής άσκησης δημόσιου λειτουργήματος ή δημόσιων υπαλληλικών καθηκόντων δημάρχων, περιφερειαρχών, αναπληρωτών περιφερειαρχών, αντιδημάρχων, αντιπεριφερειαρχών, αναστολής επαγγελματικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας περιφερειαρχών και ειδικής άδειας άνευ αποδοχών. Οι άμισθοι αντιδήμαρχοι δεν δικαιούνται αντιμισθίας, εξόδων παράστασης, ή της ειδικής άδειας του άρθρου 297, περί ειδικής άδειας προσώπων τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης.

Άρθρο 111
Ορισμός, αρμοδιότητες αναπληρωτή περιφερειάρχη και αντιπεριφερειαρχών, αριθμός αντιπεριφερειαρχών

1. Τον περιφερειάρχη δύναται να επικουρούν αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται και ανακαλούνται με απόφαση του περιφερειάρχη. Με όμοια απόφαση δύναται να ορίζεται και αναπληρωτής περιφερειάρχης, ο οποίος επικουρεί και αναπληρώνει τον περιφερειάρχη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 113, περί αναπλήρωσης δημάρχου και περιφερειάρχη, και στον οποίο ο περιφερειάρχης δύναται να μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων σύμφωνα με την παρ. 3. Ο αναπληρωτής περιφερειάρχης δύναται να οριστεί πρόεδρος σε κάθε συλλογικό όργανο στο οποίο προβλέπεται ο ορισμός αντιπεριφερειάρχη ως προέδρου.

2. Αντιπεριφερειάρχης και αναπληρωτής περιφερειάρχης ορίζονται περιφερειακός σύμβουλος που ανήκει στην παράταξη του περιφερειάρχη και, σε περίπτωση ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής από την παράταξη αυτή, εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα του αντιπεριφερειάρχη ή του αναπληρωτή περιφερειάρχη. Κατά τη διάρκεια της θητείας του, ο αντιπεριφερειάρχης και ο αναπληρωτής περιφερειάρχης δεν δύνανται να εκλεγούν ή να είναι μέλη του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου.

3. Ο περιφερειάρχης με την απόφαση ορισμού της παρ. 1 μεταβιβάζει στους αντιπεριφερειάρχες την άσκηση, καθ’ ύλην ή/και κατά τόπο αρμοδιοτήτων του, με εξαίρεση αυτές που είναι αμεταβίβαστες, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 109, περί αρμοδιοτήτων δημάρχου και περιφερειάρχη. Στην ίδια απόφαση καθορίζονται η θητεία τους και η σειρά με την οποία οι αντιπεριφερειάρχες αναπληρώνουν τον περιφερειάρχη

στις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 113, εφόσον δεν έχει οριστεί αναπληρωτής περιφερειάρχης. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αντιπεριφερειάρχη ή αναπληρωτή περιφερειάρχη, οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον περιφερειάρχη ή άλλον αντιπεριφερειάρχη που ορίζει ο περιφερειάρχης με την απόφαση της παρ. 1.

4. Ο αναπληρωτής περιφερειάρχης προηγείται κατά μία θέση στη σειρά προβαδίσματος των αντιπεριφερειαρχών κατά τις επίσημες εορτές και τελετές, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 10 του ν.δ. 4260/1962 (Α’ 186).

5. Η απόφαση του περιφερειάρχη, περί ορισμού αντιπεριφερειάρχη και αναπληρωτή περιφερειάρχη και μεταβίβασης σε αυτούς αρμοδιοτήτων, καθώς και η απόφαση ανάκλησης ορισμού ή μεταβίβασης αρμοδιοτήτων τους, δημοσιεύονται αποκλειστικά με ανάρτηση στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα της περιφέρειας.

6. Αντιπεριφερειάρχες δύναται να ορίζονται έως οκτώ (8) σε κάθε περιφέρεια. Ειδικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δύναται να ορίζονται έως εννέα (9) και στην Περιφέρεια Αττικής έως δέκα (10) αντιπεριφερειάρχες. Ο αριθμός αντιπεριφερειαρχών του πρώτου και δεύτερου εδαφίου δύναται να προσαυξάνεται κατά τον αριθμό των περιφερειακών ενοτήτων της οικείας περιφέρειας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων, στις οποίες ο αριθμός των αντιπεριφερειαρχών δύναται να προσαυξάνεται κατά τον αριθμό των νομών της οικείας περιφέρειας.

7. Ο περιφερειάρχης δύναται, με την απόφαση της παρ. 1, να ορίσει, επιπλέον του αριθμού της παρ. 6, έως τρεις (3) περιφερειακούς συμβούλους της παράταξής του ως άμισθους αντιπεριφερειάρχες. Άμισθοι αντιπεριφερειάρχες δεν δύνανται να είναι τα πρόσωπα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 294, περί άσκησης δημόσιου λειτουργήματος ή δημόσιων υπαλληλικών καθηκόντων δημάρχων, περιφερειαρχών, αναπληρωτών περιφερειαρχών, αντιδημάρχων, αντιπεριφερειαρχών, αναστολής επαγγελματικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας περιφερειαρχών και ειδικής άδειας άνευ αποδοχών. Οι άμισθοι αντιπεριφερειάρχες δεν δικαιούνται αντιμισθίας, εξόδων παράστασης, ή της ειδικής άδειας του άρθρου 297, περί ειδικής άδειας προσώπων τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης.

Άρθρο 112
Εξουσιοδότηση υπογραφής δημάρχου και περιφερειάρχη

1. Ο δήμαρχος δύναται, με απόφασή του, να μεταβιβάζει σε:
α) Αντιδήμαρχο,
β) δημοτικό σύμβουλο,
γ) πρόεδρο συμβουλίου δημοτικής κοινότητας,
δ) εκπρόσωπο δημοτικής κοινότητας,
ε) γενικό γραμματέα του δήμου,
στ) προϊστάμενο δημοτικής υπηρεσίας ή
ζ) υπάλληλο του δήμου, μόνιμο ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου,
το δικαίωμα υπογραφής εγγράφων και πιστοποιητικών, τα οποία φέρουν την ένδειξη «με εντολή Δημάρχου». Την ίδια δυνατότητα εξουσιοδότησης υπογραφής στα πρόσωπα των περ. β) έως ζ), μετά από σύμφωνη γνώμη του δημάρχου, έχει ο αντιδήμαρχος για τις αρμοδιότητες που του έχουν μεταβιβαστεί.

2. Ο περιφερειάρχης δύναται, με απόφασή του, να μεταβιβάζει σε:
α) Αναπληρωτή περιφερειάρχη,
β) αντιπεριφερειάρχη,
γ) περιφερειακό σύμβουλο,
δ) εκτελεστικό ή ειδικό γραμματέα της περιφέρειας,
ε) προϊστάμενο υπηρεσίας ή
στ) υπάλληλο της περιφέρειας, μόνιμο ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου,
το δικαίωμα υπογραφής εγγράφων και πιστοποιητικών, τα οποία φέρουν την ένδειξη «με εντολή Περιφερειάρχη». Την ίδια δυνατότητα εξουσιοδότησης υπογραφής, μετά από σύμφωνη γνώμη του περιφερειάρχη, έχουν ο αναπληρωτής περιφερειάρχης σε πρόσωπα των περ. β) έως στ) και ο αντιπεριφερειάρχης σε πρόσωπα των περ. γ) έως στ) για τις αρμοδιότητες που τους έχουν μεταβιβαστεί.

3. Οι αποφάσεις των παρ. 1 και 2 δημοσιεύονται, αποκλειστικά, με ανάρτηση στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα. Όταν εκδίδονται από αντιδήμαρχο, αναπληρωτή περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη, κοινοποιούνται υποχρεωτικά στον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, αντίστοιχα.

Άρθρο 113
Αναπλήρωση δημάρχου και περιφερειάρχη

1. Όταν ο δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται ή έχει τεθεί σε αργία, τον αναπληρώνει ένας από τους αντιδημάρχους με τη σειρά αναπλήρωσης που έχει ορίσει ο δήμαρχος, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 110, περί ορισμού, αρμοδιοτήτων και αριθμού αντιδημάρχων. Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου, τον περιφερειάρχη αναπληρώνει ο αναπληρωτής περιφερειάρχης ή, εφόσον δεν έχει οριστεί αναπληρωτής περιφερειάρχης, ένας από τους αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης που έχει ορίσει ο περιφερειάρχης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 111, περί ορισμού, αρμοδιοτήτων αναπληρωτή περιφερειάρχη και αντιπεριφερειαρχών και αριθμού αντιπεριφερειαρχών.

2. Αν ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει, παυθεί ή ακυρωθεί η εκλογή του, τα καθήκοντά του ασκεί, ώσπου να εκλεγεί νέος, σύμφωνα με το άρθρο 114, περί εκλογής νέου δημάρχου και νέου περιφερειάρχη, ένας από τους αντιδημάρχους ή αντίστοιχα ο αναπληρωτής περιφερειάρχης ή ένας από τους αντιπεριφερειάρχες σύμφωνα με το οριζόμενα στην παρ. 1.

3. Αν δεν έχει οριστεί αντιδήμαρχος προς αναπλήρωση του δημάρχου, η αναπλήρωση γίνεται από τον σύμβουλο της παράταξης του δημάρχου που έχει εκλεγεί κατά σειρά με τις περισσότερες ψήφους, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 72, περί της επικύρωσης της εκλογής. Αν δεν έχει οριστεί αναπληρωτής περιφερειάρχης ή, ακολούθως, αντιπεριφερειάρχης προς αναπλήρωση του περιφερειάρχη, η αναπλήρωση γίνεται από τον σύμβουλο της παράταξης του περιφερειάρχη που έχει εκλεγεί κατά σειρά με τις περισσότερες ψήφους, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 72 στη μεγαλύτερη σε πληθυσμό εκλογική περιφέρεια.

4. Ο αντιδήμαρχος ή αναπληρωτής περιφερειάρχης ή αντιπεριφερειάρχης, ο οποίος αναπληρώνει τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, αντίστοιχα, σύμφωνα με το παρόν, δύναται να ορίσει νέους αντιδημάρχους ή αντιπεριφερειάρχες για όσο χρόνο διαρκεί η αναπλήρωση, εφόσον: α) η θητεία τους λήξει κατά τη διάρκεια αναπλήρωσης του δημάρχου ή περιφερειάρχη ή β) η αργία του δημάρχου ή αντιπεριφερειάρχη διαρκεί για διάστημα μεγαλύτερο του ενός (1) μήνα.

Άρθρο 114
Εκλογή νέου δημάρχου και νέου περιφερειάρχη

1. Αν μετά την εγκατάσταση των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, η θέση του δημάρχου και, αντίστοιχα, του περιφερειάρχη μείνει κενή, λόγω ακύρωσης εκλογής, παραίτησης, έκπτωσης, θανάτου, ή παύσης, οι σύμβουλοι της παράταξής του συνέρχονται σε ειδική συνεδρίαση, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών αφότου κενώθηκε η θέση, ύστερα από πρόσκληση του προσώπου που τον αναπληρώνει σύμφωνα με το άρθρο 113, περί αναπλήρωσης δημάρχου και περιφερειάρχη και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των συμβούλων της παράταξης, έναν από αυτούς, ως δήμαρχο και, αντίστοιχα, περιφερειάρχη. Στη συνεδρίαση προεδρεύει το πρόσωπο που τη συγκάλεσε. Σε περίπτωση που ο παραιτηθείς δήμαρχος ή περιφερειάρχης δηλώσει την παραμονή του ως δημοτικός ή περιφερειακός σύμβουλος, σύμφωνα με το άρθρο 73, περί ορκωμοσίας αιρετών και εγκατάστασης και ανάληψης καθηκόντων, καθίσταται σύμβουλος μετά από την εκλογή νέου δημάρχου ή περιφερειάρχη και δεν μπορεί να συμμετάσχει στην ψηφοφορία εκλογής νέου δημάρχου ή αντίστοιχα περιφερειάρχη.

2. Αν κατά την ψηφοφορία της παρ. 1 δεν αναδειχθεί δήμαρχος ή, αντίστοιχα, περιφερειάρχης, διενεργείται στην ίδια συνεδρίαση δεύτερη ψηφοφορία, κατά την οποία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης. Σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση μεταξύ των συμβούλων που ισοψήφησαν.

3. Μετά την ολοκλήρωση της ψηφοφορίας των παρ. 1 και 2, συντάσσεται πρακτικό περί εκλογής νέου δημάρχου ή περιφερειάρχη, το οποίο κοινοποιείται στο πρωτόκολλο του δήμου ή αντίστοιχα της περιφέρειας. Το πρακτικό εκλογής νέου δημάρχου ή περιφερειάρχη, ως εκτελεστή διοικητική πράξη, προσβάλλεται μόνο δικαστικά, με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

4. Αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη ημέρα, χωρίς την έκδοση πρόσκλησης, και εφαρμόζονται οι παρ. 1 και 2.

5. Αν η εκλογή ακυρωθεί, οι σύμβουλοι της παράταξης του δημάρχου και, αντίστοιχα, του περιφερειάρχη συνέρχονται πάλι για να εκλέξουν νέο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, πέντε (5) ημέρες μετά την περιέλευση της ακυρωτικής απόφασης στο πρωτόκολλο του δήμου ή αντίστοιχα της περιφέρειας.

6. Σε περίπτωση κένωσης της θέσης του δημάρχου ή περιφερειάρχη κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών μέχρι την εγκατάσταση των νέων αυτοδιοικητικών αρχών, εφαρμόζεται η παρ. 8 του άρθρου 73.

Άρθρο 115
Συγκρότηση και λειτουργία δημοτικής και περιφερειακής παράταξης

1. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου και, αντίστοιχα, τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου από την εγκατάστασή τους, σύμφωνα με το άρθρο 73, περί ορκωμοσίας αιρετών και εγκατάστασης και ανάληψης καθηκόντων, ανήκουν σε παρατάξεις, ανάλογα με τον συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί.

2. Επικεφαλής της πλειοψηφούσας παράταξης είναι ο δήμαρχος και, αντίστοιχα, ο περιφερειάρχης. Επικεφαλής των λοιπών παρατάξεων της μειοψηφίας είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος δήμαρχος και, αντίστοιχα, υποψήφιος περιφερειάρχης και, στην περίπτωση ακύρωσης της εκλογής του, θανάτου, παραίτησης, έκπτωσης, παύσης ή ανεξαρτητοποίησής του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των συμβούλων της οικείας παράταξης. Σε περίπτωση ισοψηφίας, επαναλαμβάνεται η εκλογή και σε περίπτωση νέας, δεύτερης, ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση μεταξύ των ισοψηφησάντων συμβούλων. Η εκλογή νέου επικεφαλής παράταξης δεν ανακαλείται.

3. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των παρατάξεων, η δημοτική και, αντίστοιχα, η περιφερειακή αρχή παραχωρεί σε αυτές κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη, εφόσον το επιτρέπουν οι υπηρεσιακές ανάγκες. Οι υπηρεσίες του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας διευκολύνουν τη λειτουργία των παρατάξεων και χορηγούν στις παρατάξεις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του δήμου και αντίστοιχα της περιφέρειας.

Άρθρο 116
Ανεξαρτητοποίηση και διαγραφή μελών δημοτικής και περιφερειακής παράταξης

1. Οι δημοτικοί και, αντίστοιχα, οι περιφερειακοί σύμβουλοι έχουν απεριόριστο το δικαίωμα γνώμης και ψήφου κατά συνείδηση.

2. Μέλος του δημοτικού και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμβουλίου δύναται, με γραπτή δήλωσή του προς το προεδρείο, να ανεξαρτητοποιηθεί από την παράταξη στην οποία ανήκει. Η δήλωση ανεξαρτητοποίησης δεν ανακαλείται.

3. Είναι δυνατή η διαγραφή δημοτικού ή περιφερειακού συμβούλου από την παράταξή του, με απόφαση του επικεφαλής της, η οποία κοινοποιείται στον πρόεδρο του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, και δεν ανακαλείται.

4. Το μέλος του δημοτικού και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου ή της δημοτικής και, αντίστοιχα, της περιφερειακής επιτροπής ή των άλλων αποφασιστικών επιτροπών του συμβουλίου και λοιπών συλλογικών οργάνων των πάσης φύσεως νομικών προσώπων, κληροδοτημάτων και σωματείων, εφόσον την ιδιότητα αυτή απέκτησε ή εκλέχτηκε σε αυτή ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε.

5. Το μέλος του δημοτικού και αντίστοιχα του περιφερειακού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη υφιστάμενη παράταξη, με εξαίρεση την παρ. 6 είναι όμως δυνατή η επανένταξή του στην παράταξη με την οποία εκλέχθηκε, ύστερα από αίτησή του, με απόφαση του επικεφαλής της.

6. Δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι που διαγράφηκαν ή ανεξαρτητοποιήθηκαν, με εξαίρεση τυχόν επικεφαλής παρατάξεων της μειοψηφίας που ανεξαρτητοποιήθηκαν, καθώς και τον πρώην δήμαρχο ή περιφερειάρχη που παραμένει σύμβουλος, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 114, περί εκλογής νέου δημάρχου και νέου περιφερειάρχη, μπορούν να συγκροτήσουν νέα παράταξη μειοψηφίας, με κοινή δήλωσή τους προς το προεδρείο, εφόσον τα μέλη της είναι πάνω από το ένα τέταρτο (1/4) του συνολικού αριθμού μελών του συμβουλίου. Στη δήλωση αναφέρεται και το όνομα της νέας παράταξης, με τον επικεφαλής. Η νέα παράταξη της μειοψηφίας λύεται αυτοδικαίως, εάν απωλέσει το ανωτέρω ποσοστό. Η νέα παράταξη της μειοψηφίας δεν μπορεί, καθ’ όλη τη διάρκεια της δημοτικής και περιφερειακής περιόδου, να καταστεί παράταξη της πλειοψηφίας, ακόμα και εάν τα μέλη της είναι περισσότερα από τα μέλη της παράταξης του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, αντίστοιχα.

7. Σε περίπτωση κένωσης θέσης στο προεδρείο του δημοτικού και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμβουλίου ή νέας συγκρότησής του, κατά τη δεύτερη θητεία, η νέα παράταξη της μειοψηφίας δύναται να εκλέξει μέλος, εφόσον καταστεί δεύτερη ή τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη. Αντίστοιχα, η νέα παράταξη της μειοψηφίας δύναται να εκλέξει μέλος σε περίπτωση που εξαντληθούν τα αναπληρωματικά μέλη από το σύνολο των παρατάξεων της μειοψηφίας στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή ή σε αποφασιστική επιτροπή

του δημοτικού ή αντίστοιχα του περιφερειακού συμβουλίου, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 137, περί εκλογής μελών δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής, καθώς και σε περίπτωση νέας συγκρότησής τους κατά τη δεύτερη θητεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 117
Συγκρότηση και θητεία προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Η συγκρότηση του προεδρείου είναι προϋπόθεση νόμιμης λειτουργίας και λήψης αποφάσεων του δημοτικού και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Το προεδρείο συγκροτείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα, ως εξής:

α) Ο πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του δημάρχου και, αντίστοιχα, του περιφερειάρχη.

β) Ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την πρώτη σε αριθμό συμβούλων παράταξη της μειοψηφίας.

γ) Ο γραμματέας προέρχεται από τη δεύτερη σε αριθμό συμβούλων παράταξη της μειοψηφίας. Αν δεν υπάρχουν άλλες παρατάξεις, πλην αυτών των περ. α) και β), ο γραμματέας προέρχεται από την παράταξη της περ. α).

3. Το αξίωμα του προέδρου του συμβουλίου δεν μπορεί να συντρέχει ταυτόχρονα με άλλο αιρετό αξίωμα στον δήμο και, αντίστοιχα στην περιφέρεια και συνιστά κώλυμα συμμετοχής του ως μέλους στη δημοτική επιτροπή και, αντίστοιχα, την περιφερειακή επιτροπή και τις αποφασιστικές επιτροπές του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου.

4. Το προεδρείο έχει συνολική θητεία τριάντα (30) μηνών. Τα μέλη του εκλέγονται από το δημοτικό και, αντίστοιχα, το περιφερειακό συμβούλιο για δύο (2) επιμέρους θητείες, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 118, περί της διαδικασίας εκλογής μελών του προεδρείου του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου. Το συμβούλιο εκλέγει τα μέλη της πρώτης θητείας του προεδρείου έως την εβδόμη (7η) Ιανουαρίου του έτους έναρξης της αυτοδιοικητικής περιόδου και της δεύτερης θητείας του έως την εβδόμη (7η) Ιουλίου του τρίτου (3ου) έτους αυτής. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συνεδριάσει στις ανωτέρω προθεσμίες, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του προεδρείου την ογδόη (8η) Ιανουαρίου του έτους έναρξης της αυτοδιοικητικής περιόδου στις οκτώ (8) μετά μεσημβρίαν, στην αίθουσα συνεδριάσεών του, και για τη δεύτερη θητεία του την ογδόη (8η) Ιουλίου του τρίτου έτους της αυτοδιοικητικής περιόδου στις οκτώ (8) μετά μεσημβρίαν, αντίστοιχα.

Άρθρο 118
Διαδικασία εκλογής μελών προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Το δημοτικό και, αντίστοιχα, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχονται για την εκλογή των μελών του προεδρείου τους σε ειδική δημόσια συνεδρίαση δια ζώσης, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου της παράταξης του δημάρχου που έχει εκλεγεί κατά σειρά με τις περισσότερες ψήφους, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 72, περί επικύρωσης της εκλογής, και για τις περιφέρειες του συμβούλου της παράταξης του περιφερειάρχη που έχει εκλεγεί, κατά σειρά, με τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με το άρθρο 72, στη μεγαλύτερη σε πληθυσμό εκλογική περιφέρεια. Η πρόσκληση κοινοποιείται στους συμβούλους, τουλάχιστον, σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει προσωρινά καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου σε έναν (1) από τους υπαλλήλους του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας. Αν ο σύμβουλος της παράταξης του δημάρχου ή, αντίστοιχα, του περιφερειάρχη απουσιάζει, τα καθήκοντα του προέδρου της συνεδρίασης ασκεί ο επόμενος κατά σειρά επιτυχίας σύμβουλος της παράταξης του δημάρχου ή, αντίστοιχα, του περιφερειάρχη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου. Κατά τη δεύτερη θητεία, έως την εβδόμη (7η) Ιουλίου του τρίτου (3ου) έτους της αυτοδιοικητικής περιόδου, το συμβούλιο συνέρχεται δια ζώσης για την ανάδειξη νέου προεδρείου, με πρόσκληση του υφιστάμενου προέδρου, ο οποίος και προεδρεύει στη συνεδρίαση. Εάν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 2 του άρθρου 129, περί λειτουργίας δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου.

2. Ο επικεφαλής της κάθε παράταξης των περ. α), β) και γ) της παρ. 2 του άρθρου 117, περί συγκρότησης και θητείας του προεδρείου του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, με δήλωσή του προς τον προεδρεύοντα σύμβουλο, η οποία επιδίδεται πριν από την έναρξη της συνεδρίασης, υποδεικνύει τον σύμβουλο της παράταξής του, ο οποίος προτείνεται προς το συμβούλιο ως υποψήφιο μέλος του προεδρείου. Αν για οποιαδήποτε από τις ανωτέρω θέσεις δεν υπάρξει υποψηφιότητα που προέρχεται από την αντίστοιχη

παράταξη, τότε ο δήμαρχος και, αντίστοιχα, ο περιφερειάρχης προτείνουν σύμβουλο της παράταξής τους ως υποψήφιους για το αξίωμα αυτό.

3. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του δημοτικού και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμβουλίου, εκλέγονται χωριστά και με φανερή ψηφοφορία, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

Υποψήφιος για κάθε αξίωμα εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συμβουλίου.

Εάν κανείς από τους υποψηφίους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται στην ίδια συνεδρίαση.

Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συμβουλίου, τότε στην ίδια συνεδρίαση διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται ο σύμβουλος τον οποίο πρότεινε ο επικεφαλής της παράταξής του, υπό την προϋπόθεση ότι έλαβε τουλάχιστον τις ψήφους του ενός τετάρτου (1/4) του όλου αριθμού των μελών του συμβουλίου.

4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη Κυριακή από τις ημερομηνίες της παρ. 4 του άρθρου 117, κατ’ αντιστοιχία. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που είναι μέλη της αντίστοιχης παράταξης της παρ. 2 του άρθρου 117 και έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 72, περί επικύρωσης της εκλογής. Αν δεν υπάρχουν σύμβουλοι των παρατάξεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 117, οι θέσεις καταλαμβάνονται από τους συμβούλους της παράταξης του δημάρχου και αντίστοιχα του περιφερειάρχη, που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια απόφαση του άρθρου 72.

5. Τα πρακτικά της εκλογής αναρτώνται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργειά της στο πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 672, περί του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προκειμένου να διενεργηθεί ο υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) ελέγχει τη νομιμότητα της πράξης και ο Επόπτης εκδίδει απόφαση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών από την ανάρτηση και ταυτόχρονη ανάθεσή της στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

6. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, επαναλαμβάνεται σύμφωνα με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων εντός τριών (3) ημερών από την παραλαβή στο πρωτόκολλο του δήμου ή αντίστοιχα της περιφέρειας, της ακυρωτικής απόφασης του Επόπτη Νομιμότητας.

7. Τα πρακτικά της εκλογής, μετά τον έλεγχο νομιμότητας από τον Επόπτη Νομιμότητας, αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου και αντίστοιχα της περιφέρειας και στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια».

Άρθρο 119
Εκλογή μελών προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε περίπτωση παραίτησης ή κένωσης θέσης μέλους του

1. Η παραίτηση από τα αξιώματα του προεδρείου του δημοτικού και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμβουλίου, υποβάλλεται στο συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση, με εκλογή, ενώ το μέλος του προεδρείου συνεχίζει, έως τότε, να ασκεί τα καθήκοντά του. Ο παραιτούμενος από το αξίωμα μέλους του προεδρείου παραμένει σύμβουλος. Σε ειδική δημόσια συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιείται μετά από την υποβολή της παραίτησης και το αργότερο εντός τριών (3) ημερών από την υποβολή της, το συμβούλιο προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα, για το υπόλοιπο της θητείας, με τη διαδικασία των παρ. 2 έως 7 του άρθρου 118, περί διαδικασίας εκλογής μελών προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου και υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 117, περί συγκρότησης και θητείας προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

2. Αν μείνει κενή η θέση προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα του συμβουλίου, λόγω έκπτωσης ή θανάτου ή ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής από την παράταξη ή επειδή κάποιο μέλος του προεδρείου τελεί σε κατάσταση αργίας για διάστημα πέραν του ενός (1) μήνα, το συμβούλιο συνέρχεται σε ειδική δημόσια συνεδρίαση για την εκλογή νέου κατά περίπτωση προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα, εντός τριών (3) ημερών από την τέλεση του γεγονότος και για το υπόλοιπο της θητείας. Για την εκλογή ακολουθείται η διαδικασία των παρ. 2 έως 7 του άρθρου 118 και τηρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 117.

3. Εάν οι περιπτώσεις της παρ. 1 και 2 αφορούν τον πρόεδρο του συμβουλίου, η πρόσκληση για την εκλογή νέου προέδρου αποστέλλεται από τον σύμβουλο που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 118, ο οποίος και προεδρεύει της ειδικής συνεδρίασης.

Άρθρο 120
Αρμοδιότητες δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1.Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα:

α) Αποφασίζουν για όλα τα θέματα που αφορούν στον δήμο και στην περιφέρεια, αντίστοιχα, εκτός από εκείνα που:

αα) ανήκουν από τον νόμο στην αρμοδιότητα του δημάρχου και του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, ή σε άλλο όργανο του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας ή

αβ) το συμβούλιο έχει μεταβιβάσει στη δημοτική επιτροπή, και αντίστοιχα, στην περιφερειακή επιτροπή ή σε επιτροπή αποφασιστικού χαρακτήρα του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων.

β) Για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, δύνανται να αποφασίζουν ότι θα ασκήσουν τα ίδια αρμοδιότητες της δημοτικής και, αντίστοιχα, της περιφερειακής επιτροπής ή της αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπής τους.

γ) Καταρτίζουν με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους τον κανονισμό λειτουργίας τους. Ο κανονισμός λειτουργίας τους ψηφίζεται εντός τριών (3) μηνών μετά από την έναρξη της αυτοδιοικητικής περιόδου και τροποποιείται όποτε το αποφασίσει το συμβούλιο, με την ίδια πλειοψηφία.

δ) Γνωμοδοτούν όποτε δημόσιες αρχές ή αρμόδια όργανα ζητούν τη γνώμη τους και εκφράζουν τις θέσεις τους σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος.

2. Ένα (1) μήνα πριν από τη διενέργεια των εκλογών και μέχρι την εγκατάσταση των νέων αυτοδιοικητικών αρχών, το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, αποφασίζουν μόνο για θέματα που αναφέρονται σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης, καθώς και για θέματα που αφορούν στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Άρθρο 121
Τρόπος και τόπος συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, με απόφαση του προέδρου τους, δύνανται να συνεδριάζουν:

α) δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου ή της περιφέρειας ή και εκτός αυτού, σε τόπο εντός της χωρικής έκτασης του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας, ή

β) με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ή

γ) με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη.

Άρθρο 122
Δημοσιότητα συνεδριάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Ο δημόσιος χαρακτήρας της συνεδρίασης του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης και παρουσίας των δημοτών, κατοίκων και φορέων της τοπικής κοινωνίας σε αυτή, διασφαλίζονται τόσο στη δια ζώσης, όσο και στη συνεδρίαση με τηλεδιάσκεψη.

2. Είναι υποχρεωτική η ταυτόχρονη μετάδοση της συνεδρίασης, εφόσον διεξάγεται δημόσια, με ανάρτηση σχετικού συνδέσμου στην ιστοσελίδα του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας, ή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης του δήμου και της περιφέρειας, εφόσον υπάρχουν.

3. Η συνεδρίαση δεν δύναται να διεξαχθεί και να μεταδοθεί δημόσια, αν αυτό αποφασιστεί με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία αιτιολογείται ειδικά και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση.

4. Στους δημοσιογράφους και γενικά σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, παρέχεται κάθε διευκόλυνση, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4624/2019 (Α’ 137), περί επεξεργασίας και ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης. Επιτρέπεται η ραδιοφωνική και τηλεοπτική κάλυψη των συνεδριάσεων του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, με απόφαση του προέδρου του, υπό την επιφύλαξη της παρ. 3.

5. Κατά τη διάρκεια της δημόσιας συνεδρίασης διασφαλίζεται η προηγούμενη προσήκουσα ενημέρωση των μελών του συμβουλίου, των συμμετεχόντων και παρακολουθούντων ότι η δημόσια συνεδρίαση μεταδίδεται διαδικτυακά και λαμβάνει χώρα επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εικόνας και φωνής. Εάν κάποιος από τους συμμετέχοντες δεν επιθυμεί την επεξεργασία των ανωτέρω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παρέχεται εναλλακτικός τρόπος υποβολής ερώτησης και μέριμνα για τη μη μετάδοση της φωνής ή της εικόνας του στο διαδίκτυο. Οι δήμοι και οι περιφέρειες ενεργούν ως αυτοτελώς υπεύθυνοι επεξεργασίας για τα δεδομένα που εισάγουν και διαχειρίζονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Η τήρηση των

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα λαμβάνει χώρα μόνο για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας. Μετά την παρέλευση του διαστήματος αυτού, τα δεδομένα διαγράφονται ή ανωνυμοποιούνται, εκτός εάν η περαιτέρω τήρησή τους επιβάλλεται από ειδική διάταξη νόμου ή από υποχρέωση αρχειοθέτησης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 123
Χρόνος σύγκλησης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, συνεδριάζουν, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τους τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα, καθώς και όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή η δημοτική επιτροπή ή η αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπή του δημοτικού συμβουλίου για τους δήμους και αντίστοιχα, ο περιφερειάρχης, ή η περιφερειακή επιτροπή ή οι αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου για τις περιφέρειες.

2. Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου, για δύο (2) συνεχείς φορές, να καλέσει το συμβούλιο με οποιονδήποτε τρόπο σύμφωνα με την παρ. 1, συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, για την οποία εφαρμόζεται η πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 714, περί πειθαρχικής διαδικασίας.

Άρθρο 124
Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε τακτική συνεδρίαση

1. Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, συνεδριάζουν, ύστερα από γραπτή πρόσκληση του προέδρου τους, στην οποία αναγράφονται ο τρόπος, ο χρόνος, ο τόπος σύγκλησης της συνεδρίασης, καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

2. Η πρόσκληση αναρτάται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα, και κοινοποιείται στους συμβούλους, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης μαζί με τις εισηγήσεις των αρμόδιων υπηρεσιών, με εξαίρεση την περίπτωση κατεπείγουσας συνεδρίασης του άρθρου 125, περί πρόσκλησης για σύγκληση δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε κατεπείγουσα συνεδρίαση, και της συζήτησης θέματος εκτός ημερήσιας διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 126, περί του περιεχομένου ημερήσιας διάταξης συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

Όταν στα θέματα της ημερήσιας διάταξης περιλαμβάνονται αιτήσεις, αναφορές ή προτάσεις δημοτών και κατοίκων, ενημερώνονται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και οι ενδιαφερόμενοι δημότες και κάτοικοι τουλάχιστον μία (1) ημέρα πριν από τη συνεδρίαση.

3. Η συνεδρίαση δεν είναι νόμιμη αν δεν έχει προσκληθεί, καθόλου ή εγκαίρως, έστω και ένα μέλος του συμβουλίου, εκτός και αν το μέλος αυτό είναι παρόν και δεν αντιλέγει για την πραγματοποίηση της συνεδρίασης. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου προσκαλούνται ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη.

4. Ο πρόεδρος έχει το δικαίωμα να καλεί στη συνεδρίαση υπαλλήλους, εκπροσώπους φορέων ή ιδιώτες, καθώς και τον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης για τους δήμους και τον περιφερειακό συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης για τις περιφέρειες, αντίστοιχα, του άρθρου 152, περί συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και του περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, προκειμένου να συμβάλλουν με τις τοποθετήσεις τους στην καλύτερη διαμόρφωση της απόφασης. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου καλεί υποχρεωτικά και τον πρόεδρο συμβουλίου νέων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 160, περί προέδρου και λειτουργίας συμβουλίου νέων.

5. Αν, μετά από την αποστολή της πρόσκλησης, προκύψουν λόγοι ανωτέρας βίας για τους οποίους δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η συνεδρίαση, είναι δυνατόν ο πρόεδρος να την αναβάλει ή ακόμα και να τη ματαιώσει, αναφέροντας τους λόγους που το επιβάλλουν. Σε περίπτωση αναβολής, η συνεδρίαση δύναται να πραγματοποιηθεί με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης, μετά την άρση των λόγων αναβολής, και σε χρόνο όχι μεγαλύτερο των τριών (3) ημερών από την αρχική ορισθείσα ημερομηνία πραγματοποίησης της συνεδρίασης. Διαφορετικά η συνεδρίαση ματαιώνεται και εκδίδεται πρακτικό ματαίωσής της.

Άρθρο 125
Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε κατεπείγουσα συνεδρίαση

1. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου δύναται να κοινοποιηθεί από τον πρόεδρο ακόμα και την ημέρα της συνεδρίασης, εφόσον αναρτηθεί, αυθημερόν, στην οικεία ιστοσελίδα και αποσταλεί σχετικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στην περίπτωση

αυτή, στην πρόσκληση αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Το συμβούλιο αποφασίζει, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, τα θέματα που κρίνονται ως κατεπείγοντα, προκειμένου να ακολουθήσει η συζήτησή τους και η λήψη απόφασης.

2. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις και εφόσον ανακύπτουν θέματα για τα οποία είναι αναγκαία η άμεση λήψη απόφασης και βάσιμα πιθανολογείται κίνδυνος εκ της αναβολής, στην πρόσκληση, αντί τόπου, είναι δυνατό να αναφέρεται ότι η συνεδρίαση θα πραγματοποιηθεί δια περιφοράς. Στην πρόσκληση προσδιορίζονται και η διαδικασία διεξαγωγής της, δηλαδή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή γραπτό μήνυμα κινητής τηλεφωνίας ή τηλεφωνικώς, καθώς και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι σύμβουλοι δύνανται να αποστέλλουν τις απόψεις τους και την ψήφο τους επί της πρότασης που τίθεται σε ψηφοφορία. Για τη νομιμότητα της διά περιφοράς διαδικασίας, είναι απαραίτητη η συμμετοχή τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) των μελών του συμβουλίου. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται στη δια περιφοράς συνεδρίαση λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου, εκτός αν ορίζεται μεγαλύτερη πλειοψηφία για τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται ανακοινώνονται από τον πρόεδρο του συμβουλίου στην πρώτη, μετά τη λήψη της απόφασης, τακτική συνεδρίαση.

Άρθρο 126
Περιεχόμενο ημερήσιας διάταξης συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου καταρτίζει την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, η δημοτική επιτροπή, η περιφερειακή επιτροπή, καθώς και οι αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα.

2. Ο πρόεδρος δύναται να εντάξει στην ημερήσια διάταξη θέμα που προτείνεται από επικεφαλής κάθε παράταξης της μειοψηφίας, έως και μία (1) μέρα πριν από τη δημοσίευση της πρόσκλησης. Ο πρόεδρος υποχρεούται να εντάξει θέμα στην ημερήσια διάταξη, έως τρεις (3) φορές ανά ημερολογιακό έτος, εφόσον προτείνεται από τον επικεφαλής της μείζονος μειοψηφίας, και μία (1) φορά, για κάθε μία από τις λοιπές παρατάξεις της μειοψηφίας, όπως προτείνεται από τον επικεφαλής τους.

3. Το συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, χωρίς συζήτηση, μετά από εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου και, αντίστοιχα, του περιφερειάρχη, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον. Στη συνέχεια ακολουθεί η συζήτησή του και η λήψη απόφασης, με την εκάστοτε απαιτούμενη πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Άρθρο 127
Απαρτία δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Το δημοτικό και, αντίστοιχα, το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζουν νόμιμα, εφόσον έχουν απαρτία. Η απαρτία λαμβάνεται πριν από την έναρξη της συνεδρίασης, με βάση τον αριθμό των συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί και συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη μέχρι τη λήξη της συνεδρίασης

2. Το συμβούλιο έχει απαρτία όταν τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν.

3. Αν μετά από δύο (2) συνεχείς προσκλήσεις το συμβούλιο δεν έχει απαρτία, συνεδριάζει ύστερα από τρίτη πρόσκληση, το νωρίτερο σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες, από τη δεύτερη, με παρόντα περισσότερα από το ένα τέταρτο (¼+1) των μελών, και λαμβάνει αποφάσεις μόνο για τα θέματα που είχαν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίασης.

Άρθρο 128
Λήψη απόφασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, λαμβάνουν για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης ξεχωριστή απόφαση, με τη συνήθη πλειοψηφία, η οποία συνίσταται στην απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, εκτός εάν για τη λήψη απόφασης προβλέπεται μεγαλύτερη πλειοψηφία.

2. Κατά τη λήψη απόφασης, για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων, ως παρόντες λογίζονται οι σύμβουλοι που ψηφίζουν, θετικά ή αρνητικά, στην πρόταση που τίθεται για ψηφοφορία.

Αν κάποιο μέλος του συμβουλίου, κατά τη φανερή ψηφοφορία, απέχει με δήλωσή του από την ψηφοφορία ή, κατά τη μυστική ψηφοφορία, δώσει λευκή ψήφο, δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων.

3. Εάν ο συνολικός αριθμός αυτών που ψηφίζουν, θετικά ή αρνητικά, είναι ίσος ή κατώτερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας, η απόφαση λαμβάνεται μόνο εάν συγκεντρωθεί αριθμός θετικών ψήφων, ίσος τουλάχιστον με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαρτίας της παρ. 2 του άρθρου 127, περί απαρτίας δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου. Εάν λόγω αποχώρησης μελών από τη συνεδρίαση, δεν υπάρχει η ελάχιστη απαρτία της παρ. 2 του άρθρου 127, η απόφαση λαμβάνεται μόνο εάν συγκεντρωθεί αριθμός θετικών ψήφων, ίσος τουλάχιστον με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαρτίας της παρ. 2 του άρθρου 127.

4. Ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, μετέχουν στις συζητήσεις του συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Όταν, όμως, αναπληρώνονται νομίμως, ο αναπληρωτής τους διατηρεί το δικαίωμα ψήφου σε όλες τις περιπτώσεις αναπλήρωσης του άρθρου 113, περί αναπλήρωσης δημάρχου και περιφερειάρχη.

5. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία για κάθε θέμα ξεχωριστά. Σε περίπτωση ισοψηφίας, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάσσεται ο πρόεδρος του συμβουλίου. Δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπροέδρου ή του μέλους του συμβουλίου που προεδρεύει, λόγω απουσίας ή κωλύματος του πρόεδρου.

6. Μυστική ψηφοφορία διεξάγεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπεται ρητά ή μετά από απόφαση του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Η μυστική ψηφοφορία διεξάγεται με τη χρήση ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά, η τυχόν δε νέα ισοψηφία ισοδυναμεί με απόρριψη της πρότασης που τέθηκε σε ψηφοφορία.

Άρθρο 129
Λειτουργία δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διαπιστώνει την ύπαρξη απαρτίας και κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης, προκειμένου να αρχίσει η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

2. Αν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τον αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρόεδρος, τα καθήκοντα του προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους της παράταξης του δημάρχου και του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, έχει εκλεγεί κατά σειρά με τις περισσότερες ψήφους σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 72, περί επικύρωσης της εκλογής

3. Ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν τις απόψεις τους κατά προτεραιότητα. Όταν ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, απουσιάζουν ή κωλύονται, αναπληρώνονται νομίμως.

4. Κατά προτεραιότητα, μετά από τον δήμαρχο και τον αρμόδιο αντιδήμαρχο, τον περιφερειάρχη και τον αρμόδιο αντιπεριφερειάρχη, αντίστοιχα, εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων της μειοψηφίας, με βάση τον αριθμό των συμβούλων της παράταξης, κατά φθίνουσα σειρά, και σε περίπτωση ίσου αριθμού συμβούλων, κατόπιν κλήρωσης.

5. Στις συνεδριάσεις των συμβουλίων λαμβάνουν τον λόγο, μετά από τα πρόσωπα της παρ. 4, οι ειδικοί αγορητές ανά θέμα που ορίζονται από τις παρατάξεις, με γραπτή δήλωσή τους στο προεδρείο πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο δύνανται να εγγραφούν ως ομιλητές και σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα, καθώς και ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης ή ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, αντίστοιχα του άρθρου 152, περί συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, καθώς και ο πρόεδρος του συμβουλίου νέων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 160, περί προέδρου και λειτουργίας συμβουλίου νέων.

6. Με απόφαση του συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, δύναται να επιτραπεί να λάβουν τον λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

7. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση, λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και δύναται να αποβάλει σύμβουλο ή πολίτη που τη διαταράσσει.

8. Όταν λόγω της σοβαρότητας και της φύσης των θεμάτων παρατείνεται η συζήτηση, το συμβούλιο, με απόφασή του, είναι δυνατόν να διακόψει τη συνεδρίαση, προκειμένου αυτή να συνεχιστεί την επόμενη ημέρα και την ίδια ώρα για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης για τα οποία το συμβούλιο δεν έλαβε απόφαση. Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι η συζήτηση των θεμάτων άρχισε και τελείωσε κατά την τελευταία συνεδρίαση, αφού πρώτα ο πρόεδρος ενημερώσει το σώμα για τα όσα συζητήθηκαν στην προηγούμενη συνεδρίαση.

9. Με τον κανονισμό λειτουργίας του συμβουλίου, επιβάλλονται αντίστοιχοι χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο συμβούλιο, για τον δήμαρχο και τους αντιδημάρχους, για τον περιφερειάρχη και τους αντιπεριφερειάρχες, αντίστοιχα, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα

μέλη του συμβουλίου, καθώς και για τον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης ή τον περιφερειακό συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης και τον πρόεδρο του συμβουλίου νέων.

10. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων του συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι του δήμου ή της περιφέρειας, με απόφαση του δημάρχου και του περιφερειάρχη, αντίστοιχα.

Άρθρο 130
Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Είναι δυνατή η σύσταση επιτροπών αποφασιστικού χαρακτήρα, με σκοπό τη μεταβίβαση σε αυτές αρμοδιοτήτων του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, για συγκεκριμένους τομείς πολιτικής που ορίζονται από το συμβούλιο, με εξαίρεση τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Κεφαλαίου Β’ του Μέρους Α’ και του Μέρους Β’ του Βιβλίου Τέταρτου, ως ακολούθως:

α) Μία (1) επιτροπή αποφασιστικού χαρακτήρα αποκλειστικά σε δήμους με πληθυσμό άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων και

β) έως δύο (2) επιτροπές αποφασιστικού χαρακτήρα στις περιφέρειες, ανεξαρτήτως πληθυσμού.

Οι επιτροπές του πρώτου εδαφίου συστήνονται με απόφαση του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους.

2. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η ταυτόχρονη συμμετοχή των συμβούλων στη δημοτική και στην περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, και στις αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του συμβουλίου.

3. Πρόεδρος της κάθε επιτροπής αποφασιστικού χαρακτήρα είναι ο αρμόδιος σχετικά με το αντικείμενο της επιτροπής αντιδήμαρχος ή δημοτικός σύμβουλος της παράταξης της πλειοψηφίας και αντιπεριφερειάρχης ή αναπληρωτής περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος της παράταξης της πλειοψηφίας αντίστοιχα, που ορίζεται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, αντίστοιχα. Για την εκλογή αντιπροέδρου εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 5 του άρθρου 135, περί συγκρότησης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής.

4. Οι αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές, με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, δύνανται να παραπέμπουν συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς τους στο δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνουν ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

5. Κατά τα λοιπά, για τη συγκρότηση, τον αριθμό των μελών και την εκλογή τους εφαρμόζονται τα άρθρα 135, περί συγκρότησης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής, 136, περί αριθμού μελών δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής αντίστοιχα, και 137, περί εκλογής μελών δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής. Για τον τρόπο, τόπο, χρόνο σύγκλησης της συνεδρίασης, την πρόσκληση, το περιεχόμενο της ημερήσιας διάταξης, την απαρτία, την πλειοψηφία για τη λήψη απόφασης, τα πρακτικά, τη δημοσιότητα και κάθε άλλο σχετικό θέμα για τη λειτουργία των αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπών, εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 139 έως 147. Ειδικά για τη λήψη των αποφάσεων των αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπών που λαμβάνουν χώρα έναν (1) μήνα πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών και μέχρι την εγκατάσταση των νέων αρχών εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 120, περί αρμοδιοτήτων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 131
Συμμετοχή εκπροσώπου και προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας στο δημοτικό συμβούλιο

1. Στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν αποκλειστικά δημοτική κοινότητα του δήμου, προσκαλείται και ο εκπρόσωπος ή ο πρόεδρος του συμβουλίου της αντίστοιχης δημοτικής κοινότητας, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, μετέχει στη συζήτηση, με δικαίωμα ψήφου. Η συνεδρίαση δεν είναι νόμιμη, αν δεν έχει προσκληθεί εγκαίρως ή καθόλου, εκτός και εάν είναι παρών και δεν αντιλέγει για την πραγματοποίηση της συνεδρίασης.

2. Αν μετέχει στη συνεδρίαση ο εκπρόσωπος ή ο πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, δεν υπολογίζεται για τη διαπίστωση της απαρτίας των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

3. Για τη λήψη διαφοροποιημένων μέτρων ανά δημοτική κοινότητα, η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου είναι διακριτή ανά δημοτική κοινότητα και ο εκπρόσωπος ή ο πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας έχει δικαίωμα ψήφου μόνο για τα ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά στη δημοτική κοινότητα την οποία εκπροσωπεί. Η παράλειψη άσκησης του δικαιώματος ψήφου του εκπροσώπου ή προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας δεν θίγει το κύρος της απόφασης.

4. Κατά τη συζήτηση και λήψη απόφασης για θέματα εκτός της ημερήσιας διάταξης, κατ’ εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 126, περί περιεχομένου ημερήσιας διάταξης συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, η συμμετοχή του εκπροσώπου ή του προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας διασφαλί-

ζεται τουλάχιστον με τη διενέργεια μικτού τρόπου, δηλαδή δια ζώσης και με τηλεδιάσκεψη, συνεδρίασης. Σε περίπτωση μη συμμετοχής του, η απόφαση δεν θεωρείται μη νόμιμη εξ αυτού του λόγου.

Άρθρο 132
Πρακτικά συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Σε κάθε συνεδρίαση του συμβουλίου τηρούνται επίσημα και πρόχειρα πρακτικά, με ευθύνη του προέδρου και του γραμματέα του συμβουλίου, καθώς και υπαλλήλου του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα. Τα πρόχειρα πρακτικά προηγούνται των επισήμων, υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα του συμβουλίου, και έχουν προσωρινό και συνοπτικό χαρακτήρα, ώστε να εκδοθούν οι αντίστοιχες αποφάσεις. Τα πρόχειρα πρακτικά αποτελούν τη βάση των επίσημων πρακτικών.

2. Τα επίσημα πρακτικά καταρτίζονται με κάθε πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο. Μεταφέρονται σε κείμενο ηλεκτρονικής μορφής, υπογράφονται ψηφιακά από τον πρόεδρο και τον γραμματέα του συμβουλίου και αναρτώνται, κατά το πλήρες περιεχόμενό τους, στην ιστοσελίδα του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας. Σε περίπτωση που στα πρακτικά καταγράφονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ιδιωτών, αυτά, κατά την ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα, ανωνυμοποιούνται.

3. Τα επίσημα πρακτικά κάθε συνεδρίασης παίρνουν ιδιαίτερο αύξοντα αριθμό, με διακεκριμένη αρίθμηση κατ’ έτος. Πρακτικό συντάσσεται και όταν η συνεδρίαση ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο. Στο τέλος του έτους, τα επίσημα πρακτικά ενοποιούνται με ευθύνη του προέδρου και του γραμματέα του συμβουλίου.

4. Η μη τήρηση των επίσημων πρακτικών, σύμφωνα με τα ανωτέρω, και η μη ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του δήμου ή αντίστοιχα της περιφέρειας, συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος για τον πρόεδρο και τον γραμματέα του συμβουλίου και ελέγχεται πειθαρχικά, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 714, περί πειθαρχικής διαδικασίας.

5. Οι εργασίες μαγνητοφώνησης, μαγνητοσκόπησης, απομαγνητοφώνησης και ηλεκτρονικής απόδοσης σε μορφή κειμένου των συνεδριάσεων του συμβουλίου δύναται να ανατίθενται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών του ν. 4412/2016 (Α’ 147).

Άρθρο 133
Δημοσίευση αποφάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Οι αποφάσεις του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, με εξαίρεση τις αποφάσεις κανονιστικού χαρακτήρα, είναι άμεσα εκτελεστές, αφότου εκδοθούν, και φέρουν την υπογραφή του προέδρου και του γραμματέα του συμβουλίου.

2. Έως πέντε (5) μέρες μετά από τη συνεδρίαση του συμβουλίου, με ευθύνη του αρμόδιου υπαλλήλου σε συνεργασία με τον πρόεδρο, αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα, πίνακας που περιλαμβάνει τα θέματα που συζητήθηκαν, τον αριθμό των αποφάσεων και περίληψη του περιεχομένου τους, περιλαμβανομένης της ψήφου της μειοψηφίας.

3. Οι ατομικού περιεχομένου πράξεις δημοσιεύονται υπό μορφή περίληψης στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, σύμφωνα με την παρ. 2, και κοινοποιούνται σε πλήρες κείμενο στον ενδιαφερόμενο. Οι κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις, για τη νόμιμη υπόστασή τους, δημοσιεύονται σε πλήρες κείμενο στην ιστοσελίδα του δήμου ή αντίστοιχα της περιφέρειας, παραμένοντας συνεχώς διαθέσιμες. Επιπλέον, ο πρόεδρος του συμβουλίου λαμβάνει μέτρα για την όσο το δυνατόν ευρύτερη δημοσιοποίηση των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων, μέσω των τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης, και χρησιμοποιεί, για τον ίδιο σκοπό, οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

4. Αν ειδικές διατάξεις προβλέπουν τη δημοσίευση αποφάσεων του συμβουλίου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διατηρείται αυτός ο τρόπος δημοσίευσης.

5. Αποφάσεις του συμβουλίου, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί πεδίου εφαρμογής ψηφιακής διαφάνειας, αναρτώνται υποχρεωτικά στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια», με τις επιφυλάξεις και τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο, καθώς και στο άρθρο 79 του ίδιου νόμου, περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απόρρητων. Αποφάσεις με τις οποίες θεσπίζονται διοικητικές διαδικασίες δημοσιεύονται στο Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών (Ε.Μ.Δ.Δ. - ΜΙΤΟΣ) του άρθρου 92 του ν. 4727/2020.

6. Για τις αποφάσεις του συμβουλίου που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας, του άρθρου 690, περί κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας, εφαρμόζεται, επιπλέον, η παρ. 1 του άρθρου 691, περί διαδικασίας υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας.

7. Οι αποφάσεις των δήμων και των περιφερειών διατίθενται προς το κοινό, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Ι του ν. 4727/2020, περί ανοικτών δεδομένων και περαιτέρω χρήσης πληροφοριών δημοσίου τομέα.

Άρθρο 134
Δημοσίευση αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δημοσιεύουν τις αποφάσεις της παρ. 2 σε δύο (2) ημερήσιες ή εβδομαδιαίες εφημερίδες του υπομητρώου του Μητρώου Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου του ν. 3548/2007 (Α’ 68) του ηλεκτρονικού Μητρώου Έντυπου Τύπου (Μ.Ε.Τ.) της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης.

2. Οι αποφάσεις των δήμων και περιφερειών που δημοσιεύονται, σύμφωνα με την παρ. 1 είναι οι ακόλουθες:

α) Κατά το πλήρες περιεχόμενό τους:

αα) η απόφαση περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων του δημάρχου στους εκπροσώπους ή στους προέδρους συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων και του δημοτικού συμβουλίου στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 166, περί γενικών διατάξεων για τη λειτουργία δημοτικών κοινοτήτων,

αβ) οι τοπικές κανονιστικές αποφάσεις του άρθρου 318, περί δημοτικών κανονιστικών πράξεων τοπικού ενδιαφέροντος,

αγ) οι αποφάσεις του άρθρου 317, περί αρμοδιοτήτων που απορρέουν από το τεκμήριο καθημερινότητας,

αδ) η απόφαση προκήρυξης δημοτικού συμβουλευτικού δημοψηφίσματος του άρθρου 175, περί διαδικασίας προκήρυξης του δημοτικού δημοψηφίσματος.

β) κατά συνοπτική κατάσταση:

βα) ο προϋπολογισμός, η απόφαση επιβολής τελών και εισφορών, οι χρηματοοικονομικές αναφορές και η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7),

ββ) οι ανακοινώσεις κοινωνικών προγραμμάτων.

3. Οι αποφάσεις κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας υπέρ των δήμων και περιφερειών δημοσιεύονται σε εφημερίδα, σύμφωνα με το άρθρο 644, περί δημοσίευσης απόφασης κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας.

4. Οι διακηρύξεις δημοπρασιών και προκηρύξεις διαγωνισμών των δήμων και περιφερειών δημοσιεύονται σε εφημερίδα σύμφωνα με τον ν. 3548/2007, περί καταχώρησης δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στον νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και πεδίου εφαρμογής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Άρθρο 135
Συγκρότηση δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Η δημοτική επιτροπή αποτελείται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο, ως πρόεδρο, και από δημοτικούς συμβούλους, ως μέλη, τα οποία εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο, με θητεία τριάντα (30) μηνών.

2. Η περιφερειακή επιτροπή αποτελείται από τον περιφερειάρχη ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιπεριφερειάρχη ή τον αναπληρωτή περιφερειάρχη, ως πρόεδρο, και από περιφερειακούς συμβούλους, ως μέλη, τα οποία εκλέγονται από το περιφερειακό συμβούλιο, με θητεία τριάντα (30) μηνών.

3. Ο αριθμός των μελών της δημοτικής και της περιφερειακής επιτροπής, αντίστοιχα, εξαρτάται από τον αριθμό των μελών του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, σύμφωνα με το άρθρο 136, περί αριθμού μελών δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής.

4. Η προβλεπόμενη στις παρ. 1 και 2 εκλογή των μελών της δημοτικής και, αντίστοιχα, της περιφερειακής επιτροπής είναι προϋπόθεση νόμιμης λειτουργίας και λήψης των αποφάσεών της. Η απόφαση συγκρότησης της επιτροπής εκδίδεται από τον δήμαρχο και, αντίστοιχα, τον περιφερειάρχη, μετά από την εκλογή των μελών της.

5. Στην πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί μετά από την εκλογή των μελών της, η επιτροπή εκλέγει μεταξύ των μελών της, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο, ο οποίος προέρχεται από τις παρατάξεις της μειοψηφίας. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν αποδεχθεί το αξίωμα του αντιπρόεδρου ο σύμβουλος από τις παρατάξεις της μειοψηφίας, ή, εάν αυτός παραιτηθεί και δεν αποδέχεται το αξίωμα του αντιπροέδρου άλλος σύμβουλος, προερχόμενος από τη μειοψηφία, τότε εκλέγεται αντιπρόεδρος μέλος της επιτροπής που προέρχεται από την παράταξη της πλειοψηφίας. Μέχρι την πλήρωση της θέσης του αντιπροέδρου, η επιτροπή λειτουργεί νόμιμα.

Άρθρο 136
Αριθμός μελών δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Ο αριθμός των μελών της δημοτικής επιτροπής, πλέον του προέδρου αυτής, τα οποία εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο, ορίζεται ως εξής:

α) Τέσσερα (4) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και δεκαεννέα (19) μέλη,
β) έξι (6) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και είκοσι εννέα (29) μέλη ή
γ) οκτώ (8) μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από είκοσι εννέα (29) μέλη.

Εξ αυτών, δύο (2) μέλη στις πενταμελείς και στις επταμελείς δημοτικές επιτροπές και τρία (3) μέλη στις εννεαμελείς δημοτικές επιτροπές εκλέγονται από τις παρατάξεις της μειοψηφίας.

2. Ο αριθμός των μελών της περιφερειακής επιτροπής, πλέον του προέδρου αυτής, τα οποία εκλέγονται από το περιφερειακό συμβούλιο, ορίζεται ως εξής:

α) Έξι (6) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και τριάντα πέντε (35) μέλη,
β) οκτώ (8) μέλη αν το συμβούλιο έχει έως και πενήντα ένα (51) μέλη ή
γ) δέκα (10) μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από πενήντα ένα (51) μέλη.

Εξ αυτών, δύο (2) μέλη στις επταμελείς, τρία (3) μέλη στις εννεαμελείς και τέσσερα (4) μέλη στις ενδεκαμελείς επιτροπές εκλέγονται από τις παρατάξεις της μειοψηφίας.

Άρθρο 137
Εκλογή μελών δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, μετά από την εκλογή του προεδρείου τους, κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 117, περί συγκρότησης και θητείας προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγουν μεταξύ των μελών τους, με μυστική ψηφοφορία, τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της δημοτικής και της περιφερειακής επιτροπής, αντίστοιχα. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της επιτροπής ο πρόεδρος του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα. Τα μέλη της παράταξης της πλειοψηφίας και τα μέλη των παρατάξεων της μειοψηφίας εκλέγονται ξεχωριστά από τα αντίστοιχα μέλη των παρατάξεων του συμβουλίου.

2. Κάθε σύμβουλος της παράταξης της πλειοψηφίας ή των παρατάξεων της μειοψηφίας ψηφίζει υποψηφίους ισάριθμους με τον αντίστοιχο αριθμό μελών που εκλέγονται από την παράταξη της πλειοψηφίας ή τις παρατάξεις της μειοψηφίας, αντίστοιχα. Οι σύμβουλοι της παράταξης της πλειοψηφίας ψηφίζουν μόνο τους υποψηφίους της παράταξης της πλειοψηφίας και, αντίστοιχα, οι σύμβουλοι των παρατάξεων της μειοψηφίας ψηφίζουν μόνο τους υποψηφίους των παρατάξεων της μειοψηφίας σε ξεχωριστό ψηφοδέλτιο, ανά κατηγορία (πλειοψηφίας και μειοψηφίας).

Ως τακτικά μέλη εκλέγονται από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία, αντίστοιχα, οι πρώτοι σε αριθμό σταυρών προτίμησης, ανά κατηγορία. Αν σε οποιαδήποτε ψηφοφορία υπάρχει ισοψηφία, ο πρόεδρος του δημοτικού και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμβουλίου ενεργεί κλήρωση στην ίδια συνεδρίαση. Εάν οι παρατάξεις της μειοψηφίας δεν υποδείξουν υποψήφιο, τότε η παράταξη της πλειοψηφίας εκλέγει στη θέση του υποψήφιο σύμβουλο από την παράταξή της. Οι υποψήφιοι που δεν εκλέχθηκαν θεωρούνται αναπληρωματικά μέλη κατά τη σειρά κατάταξής τους στην ψηφοφορία για την εφαρμογή των παρ. 5 και 6.

3. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται εντός τριών (3) ημερών και εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία των παρ. 1 και 2. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, για τις θέσεις της πλειοψηφίας, οι σύμβουλοι που έλαβαν, κατά σειρά, τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης από την παράταξη της πλειοψηφίας, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 72, περί επικύρωσης της εκλογής, και για τις θέσεις της μειοψηφίας οι σύμβουλοι από τις παρατάξεις της μειοψηφίας που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια απόφαση του άρθρου 72.

4. Τα πρακτικά της εκλογής αναρτώνται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από την ολοκλήρωσή της στο πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 672, προκειμένου να διενεργηθεί ο υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) ελέγχει τη νομιμότητα της πράξης και ο Επόπτης εκδίδει απόφαση, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών από την ανάρτηση και ταυτόχρονη ανάθεσή της στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή μέλους, η διαδικασία επαναλαμβάνεται εντός τριών (3) ημερών από την παραλαβή στο πρωτόκολλο του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας της ακυρωτικής απόφασης του Επόπτη Νομιμότητας. Τα πρακτικά εκλογής, μετά από τον έλεγχο νομιμότητας από τον Επόπτη Νομιμότητας, αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας και στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια».

5. Τα αναπληρωματικά μέλη της επιτροπής, ανά κατηγορία, πλειοψηφίας και μειοψηφίας, αναπληρώνουν, με τη σειρά εκλογής τους, τα τακτικά μέλη στις συνεδριάσεις της, εφόσον αυτά δεν συμμετέχουν για οποιονδήποτε λόγο.

6. Τα αναπληρωματικά μέλη της επιτροπής, ανά κατηγορία, καταλαμβάνουν, με τη σειρά εκλογής τους, τις θέσεις των τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Αν έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών, διενεργείται νέα εκλογή για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με την ίδια διαδικασία. Στην περίπτωση κένωσης θέσης μέλους της μειοψηφίας, εφόσον δεν υπάρχουν αναπληρωματικά μέλη ή νέοι υποψήφιοι για την κάλυψη της κενής έδρας από τις παρατάξεις της μειοψηφίας, τη θέση του καταλαμβάνει μέλος της πλειοψηφίας.

7. Όταν τα μέλη της επιτροπής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την επιτροπή και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 6.

Άρθρο 138
Αρμοδιότητες δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Η δημοτική και η περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, είναι συλλογικά όργανα αρμόδια για τη διοικητική λειτουργία του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα.

2. Η δημοτική και η περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, έχουν αποφασιστικού, γνωμοδοτικού και συντονιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητες. Ειδικότερα:

α) Οι αποφασιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητες είναι οι εξής:

αα) Καταρτίζουν και δημοσιεύουν τον κανονισμό λειτουργίας τους,

αβ) αποφασίζουν για την υποβολή αιτημάτων πρόσληψης του πάσης φύσεως προσωπικού των δήμων και αντίστοιχα των περιφερειών, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και νομικών συμβούλων με σχέση έμμισθης εντολής και των συμβασιούχων μίσθωσης έργου,

αγ) αποφασίζουν για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσους δήμους ή περιφέρειες, αντίστοιχα, είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι με έμμισθη εντολή, είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια. Δύνανται, επίσης, να αναθέτουν την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι στον δήμο ή την περιφέρεια, με έμμισθη εντολή. Δύνανται, κατ’ εξαίρεση, να αποφασίζουν την ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 730, περί αμοιβής πληρεξουσίων δικηγόρων,

αδ) αποφασίζουν για την υποβολή προτάσεων εκ μέρους του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, για τη χρηματοδότηση ή επιχορήγηση δράσεων, προγραμμάτων και αντίστοιχων έργων από εθνικούς πόρους, πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οποιουδήποτε άλλου φορέα και αποφασίζουν, όπου απαιτείται, για την αποδοχή χρηματοδότησης, επιδότησης ή επιχορήγησης πράξεων που εντάσσονται στα πάσης φύσεως αναπτυξιακά προγράμματα ή προγράμματα επιχορήγησης,

αε) αποφασίζουν για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά. Με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 731, περί δικών για τον προσδιορισμό της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων δήμων και περιφερειών και των νομικών τους προσώπων, η άσκηση ένδικων μέσων στις περιπτώσεις δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και του δήμου ή της περιφέρειας και των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών, αντίστοιχα, είναι υποχρεωτική και ασκείται από τον δήμαρχο, τον περιφερειάρχη ή το αρμόδιο όργανο των νομικών προσώπων, αντίστοιχα.

αστ) αποφασίζουν τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο ποσό έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, πλέον φόρου προστιθέμενης αξίας. Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το δημοτικό ή, αντίστοιχα, από το περιφερειακό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών, οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανώτατου δικαστηρίου. Η απόφαση της επιτροπής για τις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το δημοτικό ή, αντίστοιχα, από το περιφερειακό συμβούλιο.

αζ) αποφασίζουν για:

i) την έγκριση μετακίνησης και αποζημίωσης δαπανών μετακίνησης των αιρετών προσώπων, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 300, περί δαπανών μετακίνησης,

ii) την καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης σε ιδιώτες μέλη επιτροπών ή ομάδων εργασίας ή ομάδων διοίκησης έργου, που συγκροτούνται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, για μετακινήσεις

στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους, σύμφωνα με την υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α’ 94), περί δαπανών μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας,

iii) την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοτημάτων και δωρεών προς τον δήμο ή την περιφέρεια, αντίστοιχα,

iv) τη διευκόλυνση οφειλετών για ποσά από πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, σύμφωνα με το άρθρο 513, περί διευκολύνσεων οφειλετών,

v) την εξειδίκευση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, όπου απαιτείται, κατά την παρ. 2 του άρθρου 463, περί ανάληψης υποχρεώσεων δήμων και περιφερειών,

vi) την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής, σύμφωνα με το άρθρο 482, περί της έννοιας και των προϋποθέσεων έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής.

αη) Σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητες οι οποίες αναλύονται στο Μέρος ΣΤ’ περί συμβάσεων έργων, μελετών, προμηθειών, υπηρεσιών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών του Βιβλίου Τέταρτου:

i. αποφασίζουν για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών. Στις περιπτώσεις διαγωνισμών έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών αποφασίζουν και για τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη τους ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους του δήμου ή αντίστοιχα της περιφέρειας ή δημόσιους υπαλλήλους,

ii. ασκούν όλα τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτές ειδικότερα προσδιορίζονται στον ν. 4412/2016 (Α’ 147), κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, προμηθειών, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, και γενικών υπηρεσιών,

iii. ασκούν τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της αναθέτουσας αρχής, κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4412/2016,

iv. ασκούν τις αρμοδιότητες της προϊσταμένης αρχής, κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4412/2016, καθώς και στις συμβάσεις που υλοποιούνται με σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005 (Α’ 232),

v. αποφασίζουν τη σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) για την προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων του δήμου και αντίστοιχα της περιφέρειας.

vi. αποφασίζουν τη σύναψη των προγραμματικών συμβάσεων του άρθρου 646, περί συμβαλλόμενων φορέων προγραμματικών συμβάσεων.

β) Οι εισηγητικού, γνωμοδοτικού και συντονιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητες είναι οι εξής:

βα) εισηγούνται στο δημοτικό ή στο περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, το πολυετές σχέδιο αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του δήμου ή, αντίστοιχα, της περιφέρειας και έχουν την ευθύνη και την αποφασιστική αρμοδιότητα για την υλοποίησή του. Για την ετήσια πρόοδο υλοποίησης του σχεδίου, ο πρόεδρος της επιτροπής ενημερώνει το συμβούλιο, σε ειδική συνεδρίαση, κατά τον μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους.

ββ) εισηγούνται στο συμβούλιο τα σχέδια:

i. του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας,

ii. του Κανονισμού λειτουργίας των υπηρεσιών,

iii. της Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων και αντίστοιχα για την περιφέρεια της Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων πολιτών και

βγ) μεριμνούν για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση του Οδηγού του Δημότη και, αντίστοιχα, του Πολίτη, για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

βδ) εισηγούνται στο δημοτικό συμβούλιο το τοπικό και αντίστοιχα στο περιφερειακό συμβούλιο το περιφερειακό σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και διαχείρισης συνεπειών για φυσικές, τεχνολογικές καταστροφές και λοιπές απειλές, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, σύμφωνα με την περ. ε) της παρ. 3 των άρθρων 20 και 21 του ν. 4662/2020 (Α’ 27), περί Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας και Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας, αντίστοιχα,

βε) συντονίζουν την κατάρτιση και έχουν την ευθύνη της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο και εισηγούνται στο συμβούλιο.

3. α) Η δημοτική επιτροπή έχει επιπλέον της περ. α) της παρ. 2 και τις ακόλουθες αποφασιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητες:

αα) αποφασίζει, σε επείγουσες περιπτώσεις, για το σύνολο των αρμοδιοτήτων του δήμου που του έχουν ανατεθεί με τον ν. 4375/2016 (Α’ 51), περί θεμάτων διαχείρισης μεταναστευτικών ροών και την παρ. 10 του

άρθρου 14 του ν. 4332/2015 (Α’ 76), περί εκτάκτων αναγκών στέγασης και προσωρινής φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών,

αβ) αποφασίζει την αποδοχή των πάσης φύσεως μελετών που αφορούν σε έργα και παροχές τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συντάσσονται από την τεχνική υπηρεσία του δήμου ή από τεχνικές υπηρεσίες άλλων δήμων ή περιφερειών ή νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων ή συμβάσεων διαδημοτικής ή διαπεριφερειακής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας,

αγ) αποφασίζει την επιστροφή από τον δήμο αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών,

αδ) αποφασίζει τη σύσταση της πάγιας προκαταβολής, σύμφωνα με το άρθρο 487, περί πάγιας προκαταβολής,

αε) αποφασίζει για:

i. τη χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων, μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου, όπου απαιτείται,

ii. την ανάκληση ή την οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων, επιχειρήσεων και λοιπών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αρμοδιότητας του δήμου,

iii. τη χορήγηση ή ανάκληση της άδειας παράτασης ωραρίου λειτουργίας μουσικής, με εξαίρεση την περίπτωση άσκησης της αρμοδιότητας από το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, σύμφωνα με το άρθρο 164, περί αρμοδιοτήτων συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες αφότου περιέλθουν στην επιτροπή όλα τα νόμιμα δικαιολογητικά και στοιχεία.

iv. τη χορήγηση, ύστερα από γνώμη του εκπροσώπου ή του συμβουλίου της οικείας δημοτικής κοινότητας, θέσεων στάθμευσης στους δικαιούχους κατοίκους, με βάση την κείμενη νομοθεσία και τις κανονιστικές αποφάσεις του δήμου ή με βάση ισχύον σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης, καθώς και την ανάκληση ή την τροποποίηση της χορήγησης αυτών.

β) Η δημοτική επιτροπή έχει, επιπλέον της περ. β) της παρ. 2, και τις ακόλουθες εισηγητικού χαρακτήρα αρμοδιότητες προς το δημοτικό συμβούλιο για:

βα) θέματα καθορισμού χρήσεων γης,

ββ) θέματα εφαρμογής των σχεδίων πολεοδομικού (ρυθμιστικού) επιπέδου, ανάπλασης περιοχών, πολεοδομικών επεμβάσεων, χρηματοδότησης προγραμμάτων ανάπλασης, ανασυγκρότησης υποβαθμισμένων περιοχών, πολεοδομικής αναμόρφωσης προβληματικών περιοχών, αποζημίωσης ρυμοτομούμενων, πολεοδομικών ρυθμίσεων, εισφοράς σε γη ή σε χρήμα, περιοχών ιδιωτικής πολεοδόμησης και έγκρισης πολεοδομικών μελετών,

βγ) θέματα προστασίας του περιβάλλοντος,

βδ) θέματα χωροθέτησης νεκροταφείων, κατά τις προβλέψεις του α.ν. 582/1968 (Α’ 225), του ν.2508/1997 (Α’ 124) και του Κώδικα Χωροταξίας - Πολεοδομίας «Νικόλαος Ταγαράς» (ν. 5306/2026, Α’ 88), και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και όλων των σχετικών με το αντικείμενο αρμοδιοτήτων,

γ) διατυπώνει γνώμη κατά την υποπερ. 2.3 της παρ. Α’ του άρθρου 3 του ν. 4258/2014 (Α’ 94), περί διαδικασίας οριοθέτησης υδατορεμάτων,

δ) εκκινεί τη διαδικασία εκπόνησης Τοπικού Χωρικού Σχεδίου (Τ.Χ.Σ.) και Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (Ε.Χ.Σ.) και εξετάζει τις ενστάσεις που αφορούν αναθεωρήσεις, τροποποιήσεις σχεδίου πόλης και κάθε άλλη μορφή ρύθμισης του χώρου.

4. Η περιφερειακή επιτροπή έχει, επιπλέον των αρμοδιοτήτων της παρ. 2, και την αρμοδιότητα κατάρτισης και εισήγησης στο περιφερειακό συμβούλιο των τομεακών προγραμμάτων δράσης και την ευθύνη της υλοποίησής τους.

5. Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, δύνανται να αποφασίζουν, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, ότι θα ασκήσουν τα ίδια τις αποφασιστικές αρμοδιότητες της δημοτικής και της περιφερειακής επιτροπής, αντίστοιχα.

6. Η δημοτική και η περιφερειακή επιτροπή με ειδική απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, δύναται να παραπέμπουν συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς τους στο δημοτικό ή το περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνουν ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

7. Η δημοτική επιτροπή, με ειδική απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της, δύναται να μεταβιβάζει σε προϊστάμενο υπηρεσίας του δήμου το δικαίωμα υπογραφής πράξεων, οι οποίες θα φέρουν την ένδειξη «με εντολή Δημοτικής Επιτροπής» αποκλειστικά για τις αρμοδιότητες των υποπερ. αγ) και αε) της περ. α) της παρ. 3.

Άρθρο 139
Τρόπος και τόπος συνεδρίασης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Η δημοτική και η περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, με απόφαση του προέδρου τους, δύνανται να συνεδριάζουν:

α) δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας, ή και εκτός αυτού, σε τόπο εντός της χωρικής έκτασης του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας, ή

β) με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ή

γ) με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη.

Άρθρο 140
Δημοσιότητα συνεδριάσεων δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Ο δημόσιος χαρακτήρας της συνεδρίασης της επιτροπής και η δυνατότητα πρόσβασης και παρουσίας των δημοτών, κατοίκων και των φορέων της τοπικής κοινωνίας σε αυτή πρέπει να διασφαλίζεται τόσο στη δια ζώσης, όσο και στη συνεδρίαση με τηλεδιάσκεψη.

2. Είναι υποχρεωτική η ταυτόχρονη μετάδοση της συνεδρίασης, με ανάρτηση σχετικού συνδέσμου στην ιστοσελίδα του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας, ή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης του δήμου και της περιφέρειας, εφόσον υπάρχουν.

3. Η συνεδρίαση δεν δύναται να διεξαχθεί και να μεταδοθεί δημόσια αν αυτό αποφασιστεί με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών της, η οποία αιτιολογείται ειδικά και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση.

4. Στους δημοσιογράφους και γενικά σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, παρέχεται κάθε διευκόλυνση, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4624/2019 (Α’ 137), περί επεξεργασίας και ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης. Επιτρέπεται η ραδιοφωνική και τηλεοπτική κάλυψη των συνεδριάσεων της επιτροπής, με απόφαση του προέδρου της, με την επιφύλαξη της παρ. 3.

5. Κατά τη διάρκεια της δημόσιας συνεδρίασης διασφαλίζεται η προηγούμενη προσήκουσα ενημέρωση των μελών της επιτροπής, των συμμετεχόντων και παρακολουθούντων ότι η δημόσια συνεδρίαση μεταδίδεται διαδικτυακά και λαμβάνει χώρα επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εικόνας και φωνής. Εάν κάποιος από τους συμμετέχοντες δεν επιθυμεί την επεξεργασία των ανωτέρω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παρέχεται εναλλακτικός τρόπος υποβολής ερώτησης και μέριμνα για τη μη μετάδοση της φωνής ή της εικόνας του στο διαδίκτυο. Οι δήμοι και οι περιφέρειες ενεργούν ως αυτοτελώς υπεύθυνοι επεξεργασίας για τα δεδομένα που εισάγουν και διαχειρίζονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Η τήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα λαμβάνει χώρα μόνο για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας. Μετά την παρέλευση του διαστήματος αυτού, τα δεδομένα διαγράφονται ή ανωνυμοποιούνται, εκτός εάν η περαιτέρω τήρησή τους επιβάλλεται από ειδική διάταξη νόμου ή από υποχρέωση αρχειοθέτησης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 141
Χρόνος σύγκλησης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Η δημοτική και η περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, συνεδριάζουν, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τους, τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα, καθώς και όποτε το ζητήσουν ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα.

2. Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου δύο (2) συνεχείς φορές να καλέσει την επιτροπή, με οποιονδήποτε τρόπο, σύμφωνα με την παρ. 1, συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, για την οποία εφαρμόζονται η πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 714, περί της πειθαρχικής διαδικασίας.

Άρθρο 142
Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής σε τακτική συνεδρίαση

1. Η δημοτική και η περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, συνεδριάζουν ύστερα από γραπτή πρόσκληση του προέδρου τους, στην οποία αναγράφονται:

α) Ο τρόπος,

β) ο χρόνος,

γ) ο τόπος σύγκλησης της συνεδρίασης και

δ) τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

2. Η πρόσκληση αναρτάται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας και κοινοποιείται στα μέλη, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης, μαζί με τις εισηγήσεις των αρμόδιων υπηρεσιών, με εξαίρεση την περίπτωση κατεπείγουσας συνεδρίασης του άρθρου 143, περί πρόσκλησης για σύγκληση δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής σε κατεπείγουσα συνεδρίαση και της παρ. 2 του άρθρου 144, περί περιεχομένου ημερήσιας διάταξης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής.

3. Κατά τις συνεδριάσεις των επιτροπών δύναται να μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας (1) σύμβουλος από κάθε παράταξη που δεν εξέλεξε μέλος σε αυτές.

4. Στις συνεδριάσεις της δημοτικής επιτροπής, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν αποκλειστικά δημοτική ή δημοτικές κοινότητες του δήμου, δύνανται να προσκαλούνται και οι πρόεδροι των συμβουλίων ή οι εκπρόσωποι των αντίστοιχων δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίοι δικαιούνται να λαμβάνουν τον λόγο, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

5. Η συνεδρίαση δεν είναι νόμιμη, αν δεν έχει προσκληθεί καθόλου ή εγκαίρως, έστω και ένα (1) μέλος της επιτροπής, ή ο δημοτικός και, αντίστοιχα, ο περιφερειακός σύμβουλος, με δικαίωμα παράστασης της παρ. 3, εκτός και εάν είναι παρών και δεν αντιλέγει για την πραγματοποίηση της συνεδρίασης.

6. Ο πρόεδρος της επιτροπής έχει το δικαίωμα να καλεί στη συνεδρίαση υπαλλήλους του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας, εκπροσώπους φορέων ή ιδιώτες, καθώς και τον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης ή αντίστοιχα τον περιφερειακό συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, προκειμένου να συμβάλλουν με τις τοποθετήσεις τους στην καλύτερη διαμόρφωση της απόφασης.

7. Αν μετά την αποστολή της πρόσκλησης προκύψουν λόγοι ανωτέρας βίας, για τους οποίους δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η συνεδρίαση, είναι δυνατόν ο πρόεδρος της επιτροπής να την αναβάλει ή ακόμα και να τη ματαιώσει, αναφέροντας τους λόγους που το επιβάλλουν. Σε περίπτωση αναβολής, η συνεδρίαση δύναται να πραγματοποιηθεί με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης μετά την άρση των λόγων αναβολής, και σε χρόνο όχι μεγαλύτερο των τριών (3) ημερών από την αρχική ορισθείσα ημερομηνία πραγματοποίησης της συνεδρίασης. Διαφορετικά, η συνεδρίαση ματαιώνεται και εκδίδεται πρακτικό ματαίωσής της.

Άρθρο 143
Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής σε κατεπείγουσα συνεδρίαση

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση για σύγκληση δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής δύναται να κοινοποιηθεί από τον πρόεδρο ακόμα και την ημέρα της συνεδρίασης, εφόσον αναρτηθεί στην οικεία ιστοσελίδα και αποσταλεί αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στην περίπτωση αυτή, στην πρόσκληση αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Η επιτροπή αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της τα θέματα που κρίνονται ως κατεπείγοντα, προκειμένου να ακολουθήσουν η συζήτησή τους και η λήψη απόφασης.

Άρθρο 144
Περιεχόμενο ημερήσιας διάταξης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Ο πρόεδρος της επιτροπής καταρτίζει την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνουν ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα.

2. Η επιτροπή έχει δικαίωμα να αποφασίζει, χωρίς συζήτηση, μετά από εισήγηση του προέδρου, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της, ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον. Στη συνέχεια ακολουθούν η συζήτησή του και η λήψη απόφασης, με τη συνήθη πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Άρθρο 145
Απαρτία δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Η δημοτική και, αντίστοιχα, η περιφερειακή επιτροπή συνεδριάζουν νόμιμα, εφόσον έχουν απαρτία. Η απαρτία λαμβάνεται πριν από την έναρξη της συνεδρίασης με βάση τον συνολικό αριθμό των μελών τους και συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη μέχρι τη λήξη της συνεδρίασης.

2. Η επιτροπή έχει απαρτία, όταν τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν.

3. Αν μετά από δύο (2) συνεχείς προσκλήσεις η επιτροπή δεν έχει απαρτία, αρμόδιο να λάβει απόφαση είναι το δημοτικό και, αντίστοιχα, το περιφερειακό συμβούλιο.

Άρθρο 146
Λήψη απόφασης δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Η δημοτική και, αντίστοιχα, η περιφερειακή επιτροπή λαμβάνουν για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης ξεχωριστή απόφαση, με φανερή ψηφοφορία, και με τη συνήθη πλειοψηφία, η οποία συνίσταται στην απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, εκτός εάν για τη λήψη απόφασης προβλέπεται μεγαλύτερη πλειοψηφία. Αν σε δύο (2) συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται η πλειοψηφία του πρώτου εδαφίου, αρμόδια να λάβουν απόφαση είναι το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα.

2. Κατά τη λήψη απόφασης, για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων συμβούλων, ως παρόντες, λογίζονται οι σύμβουλοι που ψηφίζουν, θετικά ή αρνητικά, στην πρόταση που τίθεται για ψηφοφορία. Αν κάποιο μέλος της επιτροπής, απέχει, με δήλωσή του, από την ψηφοφορία, δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων.

3. Εάν ο συνολικός αριθμός αυτών που ψηφίζουν, θετικά ή αρνητικά, είναι ίσος ή κατώτερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας, η απόφαση λαμβάνεται μόνο εάν συγκεντρωθεί αριθμός θετικών ψήφων, ίσος τουλάχιστον με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαρτίας της παρ. 2 του άρθρου 145, περί απαρτίας δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής. Εάν, λόγω αποχώρησης μελών από τη συνεδρίαση, δεν υπάρχει η ελάχιστη απαρτία, η απόφαση λαμβάνεται μόνο εάν συγκεντρωθεί αριθμός θετικών ψήφων, ίσος τουλάχιστον με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαρτίας της παρ. 2 του άρθρου 145.

4. Σε περίπτωση ισοψηφίας, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάσσεται ο πρόεδρος της επιτροπής. Δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπροέδρου ή του μέλους της επιτροπής που προεδρεύει, λόγω απουσίας ή κωλύματος του προέδρου ή αντιπροέδρου, αντίστοιχα.

Άρθρο 147
Λειτουργία δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής

1. Ο πρόεδρος της επιτροπής διαπιστώνει την ύπαρξη απαρτίας και κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης, προκειμένου να αρχίσει η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Αν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου, το μέλος της επιτροπής το οποίο προέρχεται από την παράταξη της πλειοψηφίας και έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στην επιτροπή. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά, με τη σειρά της εκλογής τους. Αν απουσιάζει ο πρόεδρος της επιτροπής, αναπληρώνεται, ως προς τη συμμετοχή του στην επιτροπή, από αναπληρωματικό μέλος της παράταξης της πλειοψηφίας, κατά τη σειρά εκλογής τους.

2. Αν ένα μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς τακτικές συνεδριάσεις, το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, δύνανται με απόφασή τους να το αντικαθιστούν.

3. Η επιτροπή, με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών, δύναται να επιτρέπει να λάβουν τον λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

4. Ο πρόεδρος της επιτροπής διευθύνει τη συζήτηση, λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και δύναται να αποβάλει σύμβουλο ή πολίτη που τη διαταράσσει.

5. Όταν, λόγω της σοβαρότητας και της φύσης των θεμάτων, παρατείνεται η συζήτηση, η επιτροπή, με απόφασή της, είναι δυνατόν να διακόψει τη συνεδρίαση, προκειμένου αυτή να συνεχιστεί την επόμενη ημέρα και την ίδια ώρα για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης για τα οποία η επιτροπή δεν έλαβε απόφαση. Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι η συζήτηση των θεμάτων άρχισε και τελείωσε κατά την τελευταία συνεδρίαση, αφού πρώτα ο πρόεδρος της επιτροπής ενημερώσει το σώμα για τα όσα συζητήθηκαν στην προηγούμενη συνεδρίαση.

6. Για τις συνεδριάσεις της επιτροπής τηρούνται πρακτικά, κατά ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 132, σχετικά με την τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

7. Οι αποφάσεις της επιτροπής δημοσιεύονται σύμφωνα με:

α) Το άρθρο 133, περί δημοσίευσης αποφάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 615, ως προς την εξαίρεση από την υποχρέωση ανάρτησης και

β) το άρθρο 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα.

8. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων της επιτροπής ορίζονται υπάλληλοι του δήμου ή της περιφέρειας, με απόφαση του δημάρχου και αντίστοιχα του περιφερειάρχη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Άρθρο 148
Υποχρεώσεις αιρετών οργάνων διοίκησης δήμων και περιφερειών

1. Ο δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος, ο περιφερειάρχης, ο αναπληρωτής περιφερειάρχης, ο αντιπεριφερειάρχης, τα μέλη της δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής, τα μέλη του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου και των αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπών τους, ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης και ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, πρέπει:

α) να εκπληρώνουν ευσυνείδητα τις υποχρεώσεις τους και να ασκούν τα καθήκοντά τους με γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος,

β) να έχουν άξια και αρμόζουσα για το αξίωμα συμπεριφορά στον δημόσιο βίο τους,

γ) να σέβονται και να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των δημοτών και κατοίκων και να μεριμνούν για την καθολική εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους προς τον δήμο και την περιφέρεια, αντίστοιχα,

δ) να απέχουν από κάθε ενέργεια ή πράξη που επηρεάζει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων τους, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 71 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί υποχρεώσεων κατά την άσκηση καθηκόντων. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής καθιστά τυχόν σχετική απόφαση αυτοδικαίως άκυρη και συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος, για την οποία εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 714, περί της πειθαρχικής διαδικασίας,

ε) να ενθαρρύνουν και να προωθούν κάθε μέτρο και κάθε δράση που προάγει τη διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς, στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους και της λειτουργίας του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα.

2. Ο δήμαρχος, αντιδήμαρχος, περιφερειάρχης, αναπληρωτής περιφερειάρχης και αντιπεριφερειάρχης σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν. 4622/2019, οφείλουν να υποβάλουν σχετική δήλωση στον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας του άρθρου 663, περί των αρμοδιοτήτων του Γενικού Επόπτη Νομιμότητας οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης:

α) Κατά την ανάληψη άσκησης των καθηκόντων τους,

β) σε περιπτώσεις που ανακύπτει μεταγενέστερα. Επιπλέον, υποχρεούνται σε υποβολή στον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας σχετικής δήλωσης, εάν βρίσκονται σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων ή όχι, οποτεδήποτε τους ζητηθεί.

3. Στις περιπτώσεις της παρ. 2, τα καθήκοντα του δημάρχου και του περιφερειάρχη ασκούν οι νόμιμοι αναπληρωτές τους. Σε ό,τι αφορά τη δημοτική και περιφερειακή επιτροπή, καθώς και τις αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 147, περί λειτουργίας δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής.

Άρθρο 149
Ειδικότερες υποχρεώσεις δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων

1. Ο σύμβουλος εκφράζει τη γνώμη του και ψηφίζει κατά συνείδηση, αποβλέποντας πάντοτε στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του συνόλου των δημοτών και κατοίκων.

2. Οι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι έχουν υποχρέωση να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου και να εκτελούν με επιμέλεια τα καθήκοντά τους και κάθε εργασία που τους αναθέτουν το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα. Αδικαιολόγητη απουσία συμβούλου στις τακτικές συνεδριάσεις του συμβουλίου για διάστημα τριών συνεχόμενων (3) μηνών συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, για την οποία ο πρόεδρος του συμβουλίου υποχρεούται να ενημερώνει γραπτώς τον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας. Η παράλειψη εκπλήρωσης αυτής της υποχρέωσης από τον πρόεδρο του συμβουλίου αποτελεί, ομοίως, σοβαρή παράβαση καθήκοντος, για την οποία εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 714, περί της πειθαρχικής διαδικασίας.

3. Στους συμβούλους παρέχεται κάθε δυνατή διευκόλυνση για την άσκηση των καθηκόντων τους από τις υπηρεσίες του οικείου δήμου και περιφέρειας. Στους συμβούλους, χορηγούνται, με την ανάληψη των καθηκόντων, υπηρεσιακές ηλεκτρονικές διευθύνσεις που δημοσιεύονται στην επίσημη ιστοσελίδα του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα, προκειμένου να διευκολύνεται η επικοινωνία τους με τους πολίτες και τις υπηρεσίες.

Άρθρο 150
Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής και περιφερειακής αρχής

1. Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, συγκαλούνται υποχρεωτικά σε ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας της δημοτικής και περιφερειακής αρχής το αργότερο κάθε τέσσερις (4) μήνες, εκτός και εάν δεν υποβληθεί κανένα θέμα σύμφωνα με το παρόν ή προκύψουν λόγοι ανωτέρας βίας.

2. Κάθε σύμβουλος δύναται να καταθέσει εγγράφως στο προεδρείο του συμβουλίου, τρεις (3) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, ένα θέμα το οποίο αφορά στις αρμοδιότητες του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, ή των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών. Εφόσον έχουν υποβληθεί από τους συμβούλους συνολικά πάνω από δέκα (10) θέματα, διενεργείται δημόσια κλήρωση από το προεδρείο για τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν και τα οποία εγγράφονται στη συνέχεια στην ημερήσια διάταξη. Από τα θέματα της κλήρωσης, έως τρία (3) προέρχονται από συμβούλους της πλειοψηφίας. Στην ημερήσια διάταξη εγγράφεται υποχρεωτικά επιπλέον ένα (1) θέμα που δύναται να θέσει ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης ή ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, αντίστοιχα, του άρθρου 152, περί συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, ένα (1) θέμα που δύναται να θέσει ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου και αφορά ζήτημα του συμβουλίου ένταξης μεταναστών και προσφύγων, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 154, περί συμβουλίου ένταξης μεταναστών και προσφύγων, ένα (1) θέμα που δύναται να θέσει ο πρόεδρος του συμβουλίου νέων, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 160, περί προέδρου και λειτουργίας συμβουλίου νεών, καθώς και ένα (1) θέμα που δύναται να θέσει ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου και αφορά προτάσεις της συνέλευσης κατοίκων δημοτικής κοινότητας του άρθρου 172.

3. Στη συνεδρίαση λογοδοσίας της δημοτικής αρχής επιπλέον των θεμάτων της παρ. 2 συζητούνται και έως δύο (2) θέματα που έχουν τεθεί από τους εκπροσώπους ή προέδρους συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων. Αν έχουν υποβληθεί πάνω από δύο (2) θέματα, τότε διενεργείται κλήρωση.

4. Ο πρόεδρος του συμβουλίου αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα, δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, την πρόσκληση, η οποία κοινοποιείται στους συμμετέχοντες, αυθημερόν, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η πρόσκληση περιλαμβάνει:

α) Την ημερομηνία,

β) τον τόπο,

γ) τον τρόπο της συνεδρίασης και

δ) την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προς συζήτηση θεμάτων.

5. Η παρουσία στη συνεδρίαση:

α) Του δημάρχου και του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, ή

β) του αρμόδιου αντιδημάρχου και του αναπληρωτή περιφερειάρχη ή του αρμόδιου αντιπεριφερειάρχη, αντίστοιχα, ή

γ) του πρόεδρου νομικού προσώπου

είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει υποβληθεί θέμα της αρμοδιότητάς τους στο προεδρείο και εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη.

Αν ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, κωλύονται, αναπληρώνονται σύμφωνα με το άρθρο 113, περί αναπλήρωσης δημάρχου και περιφερειάρχη. Όταν κωλύεται ο αντιδήμαρχος ή ο αντιπεριφερειάρχης, ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, ορίζουν τον σύμβουλο που θα τους αναπληρώσει.

6. Απαγορεύεται η συζήτηση οποιουδήποτε άλλου θέματος κατά τη συνεδρίαση αυτή, καθώς και η λήψη οποιαδήποτε απόφασης. Για τη συνεδρίαση δεν απαιτείται η ύπαρξη απαρτίας του συμβουλίου.

7. Θέματα διεξαγωγής της συνεδρίασης και του χρόνου υποβολής και απάντησης των θεμάτων συζήτησης καθορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του συμβουλίου.

Άρθρο 151
Απολογισμός πεπραγμένων δημοτικής και περιφερειακής αρχής

1. Σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, πραγματοποιούνται ο απολογισμός πεπραγμένων της δημοτικής και της περιφερειακής αρχής, αντίστοιχα.

2. Η ειδική δημόσια συνεδρίαση διεξάγεται έως την 30η Ιουνίου του δεύτερου (2ου), τρίτου (3ου) και τέταρτου (4ου) έτους της αυτοδιοικητικής περιόδου, και ανακοινώνεται δεκαπέντε (15), τουλάχιστον, ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας, καθώς και σε κάθε πρόσφορο μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Το δημοτικό και, αντίστοιχα, το περιφερειακό συμβούλιο επιλέγει τον προσφορότερο χώρο για τη διεξαγωγή της ανωτέρω δημόσιας συνεδρίασης.

3. Κατά τον απολογισμό πεπραγμένων δύνανται να τοποθετηθούν όλες οι παρατάξεις και να πάρουν τον λόγο τα μέλη του συμβουλίου. Στους δήμους δύνανται να τοποθετηθούν, επιπλέον, οι εκπρόσωποι των δημοτικών κοινοτήτων και τα μέλη των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων.

4. Ο δήμος και η περιφέρεια, αντίστοιχα, μεριμνούν για τη μετάδοση της συνεδρίασης από τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, το διαδίκτυο, καθώς και με τη χρήση κάθε άλλου μέσου ενημέρωσης των δημοτών και κατοίκων.

5. Στον απολογισμό πεπραγμένων παρουσιάζεται και συζητείται η ετήσια έκθεση του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης του άρθρου 152, περί Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 152
Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης και περιφερειακός Συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης

1. Στους δήμους είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων και άνω, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιλέγεται ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης. Στους δήμους κάτω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, δύναται να επιλέγεται Συμπαραστάτης. Στις περιφέρειες, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, επιλέγεται ο περιφερειακός Συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης.

2. Ως Συμπαραστάτης επιλέγεται, κατόπιν προκήρυξης που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής. Ως Συμπαραστάτης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου ή περιφέρειας ή βουλευτής. Ως προς το αξίωμα του Συμπαραστάτη ισχύουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα που προβλέπονται στο άρθρο 42, περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 148, περί υποχρεώσεων αιρετών οργάνων διοίκησης δήμων και περιφερειών. Η θητεία του Συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών και αντίστοιχα των περιφερειακών αρχών.

3.α) Η διαδικασία για την επιλογή του Συμπαραστάτη γίνεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών και περιφερειακών αρχών. Ο Συμπαραστάτης επιλέγεται με απόφαση, η οποία λαμβάνεται με φανερή ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Αν και πάλι δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την επόμενη τακτική συνεδρίαση με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3) των παρόντων μελών, χωρίς να προσμετρώνται στον αριθμό των παρόντων μελών οι δηλώσεις αποχής από την ψηφοφορία. Αν δεν επιτευχθεί η απαραίτητη πλειοψηφία και στην τρίτη ψηφοφορία, ο οικείος χωρικά Επόπτης Νομιμότητας επιλέγει έναν (1) από τους υποψηφίους που πλειοψήφησαν, ως Συμπαραστάτη για τον δήμο ή την περιφέρεια, αντίστοιχα.

β) Είναι επιτρεπτή, με την πλειοψηφία του δεύτερου εδαφίου της περ. α) και την ίδια διαδικασία, η ανάκληση του Συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού και, αντίστοιχα, του περιφερειακού συμβουλίου.

4.α) Ο Συμπαραστάτης δέχεται ενυπόγραφες καταγγελίες άμεσα θιγόμενων φυσικών ή νομικών προσώπων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας και των πάσης φύσεως νομικών τους προσώπων και ασκεί διαμεσολάβηση, προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερομένους ως προς τις ενέργειες στις οποίες προέβη μετά τη λήψη της καταγγελίας τους.

β) Ο Συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να παρέχουν κάθε δυνατή συνδρομή. Κατά την εξέταση των καταγγελιών, ο Συμπαραστάτης δύναται να αιτηθεί στοιχεία από το αρχείο των υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας και των νομικών τους προσώπων σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, περί της πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα (ν. 2690/1999, Α’ 45). Εφόσον, ύστερα από εξέταση καταγγελίας, προκύψουν φαινόμενα κακοδιοίκησης, ο Συμπαραστάτης δύναται να υποβάλλει συστάσεις προς τις αντίστοιχες υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας ή των νομικών τους προσώπων για την αποτροπή επανάληψής τους.

5. Η υποβολή καταγγελίας ή αναφοράς στον Συμπαραστάτη δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής, ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, καθώς και του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη Νομιμότητας.

6. Ο Συμπαραστάτης συντάσσει έκθεση. Η έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται και κατά τον απολογισμό της δημοτικής και αντίστοιχα της περιφερειακής αρχής σύμφωνα με το άρθρο 151, περί απολογισμού πεπραγμένων δημοτικής και περιφερειακής αρχής. Ο Συμπαραστάτης δύναται επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της διοίκησης του δήμου και της περιφέρειας και των σχέσεων με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της έκθεσής του, όσο και επ’ ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι ειδικές προτάσεις του Συμπαραστάτη υποβάλλονται στον δήμαρχο και, αντίστοιχα, στον περιφερειάρχη και κοινοποιούνται στο δημοτικό και, αντίστοιχα, στο περιφερειακό συμβούλιο, στον γενικό γραμματέα του δήμου και, αντίστοιχα, στον εκτελεστικό γραμματέα της περιφέρειας. Τόσο η έκθεση, όσο και οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, με φροντίδα των αρμόδιων υπηρεσιών.

7. Ως προς τις ευθύνες του Συμπαραστάτη, ισχύουν οι προβλέψεις για τους δημοτικούς και περιφερειακούς συμβούλους του Κεφαλαίου Γ’ περί αστικής και πειθαρχικής ευθύνης του Μέρους Β’ του Βιβλίου Πέμπτου.

Άρθρο 153
Γνωμοδοτικές επιτροπές δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

1. Με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, δύναται να προβλέπεται η σύσταση γνωμοδοτικών επιτροπών, οι οποίες μελετούν και εισηγούνται θέματα που συζητά το συμβούλιο. Κατ’ εξαίρεση του πρώτου εδαφίου είναι υποχρεωτική η σύσταση: α) γνωμοδοτικής επιτροπής δήμου και περιφέρειας με αντικείμενο θέματα κοινωνικής συνοχής, συμπερίληψης και ισότητας φύλων, δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και εξάλειψης έμφυλων, φυλετικών, κοινωνικών και θρησκευτικών διακρίσεων και β) γνωμοδοτικής επιτροπής δήμου με αντικείμενο την υποστήριξή του στην εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.

2. Στις γνωμοδοτικές επιτροπές προεδρεύει αντιδήμαρχος ή δημοτικός σύμβουλος και αντιπεριφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος, αντίστοιχα, οι οποίοι ορίζονται με την απόφαση του οικείου συμβουλίου για τη συγκρότησή τους. Στις γνωμοδοτικές επιτροπές μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις δημοτικές ή περιφερειακές παρατάξεις του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης του δήμου ή της περιφέρειας, ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα του συλλογικού γνωμοδοτικού οργάνου και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους. Ειδικά στη γνωμοδοτική επιτροπή της περ. β) της παρ. 1 μετέχει υποχρεωτικά ένας (1) διευθυντής σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και ένας (1) διευθυντής σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του οικείου δήμου, καθώς και από ένας (1) εκπρόσωπος της αντίστοιχης ένωσης γονέων ή όπου δεν υπάρχει, ένας (1) εκπρόσωπος των συλλόγων γονέων, κατά προτεραιότητα μεγέθους σε μαθητικό δυναμικό, με τους αναπληρωτές τους. Κατά τις συνεδριάσεις της ανωτέρω επιτροπής, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν μια συγκεκριμένη σχολική μονάδα, δύναται να καλείται επιπλέον ο οικείος διευθυντής.

3. Με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) των παρόντων μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη των γνωμοδοτικών επιτροπών, που συγκροτούνται από το δημοτικό ή το περιφερειακό συμβούλιο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για τις μετακινήσεις στο εσωτερικό καθορίζεται σύμφωνα με την υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ’ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α’ 94), περί του πεδίου εφαρμογής.

4. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, ύστερα από πρόταση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, δύνανται να παραπεμφθούν σε γνωμοδοτική επιτροπή, με απόφαση του δημοτικού ή αντίστοιχα του περιφερειακού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισήγησης. Θέματα που εισάγει προς συζήτηση η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή ή οι αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του συμβουλίου παραπέμπονται σε γνωμοδοτική επιτροπή μόνο αν τη σχετική απόφαση λάβει η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα. Πλην των ανωτέρω θεμάτων, ο πρόεδρος δύναται να παραπέμπει σε γνωμοδοτική επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη.

5. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων των γνωμοδοτικού χαρακτήρα επιτροπών ορίζονται υπάλληλοι του δήμου ή της περιφέρειας, με απόφαση του δημάρχου και αντίστοιχα του περιφερειάρχη.

Άρθρο 154
Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων

1. Σε κάθε δήμο δύναται να συγκροτείται και να λειτουργεί, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και σύμφωνα με την παρ. 4, Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Η απόφαση συγκρότησης κοινοποιείται στη Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

2. Τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων αποτελούνται, τουλάχιστον, από:

α) Τέσσερις (4) δημοτικούς συμβούλους, αν το συμβούλιο έχει έως και δεκαεννέα (19) μέλη, και τρεις (3) εκπροσώπους αναγνωρισμένων φορέων συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων,

β) έξι (6) δημοτικούς συμβούλους, αν το συμβούλιο έχει έως είκοσι εννέα (29) μέλη, και πέντε (5) εκπροσώπους αναγνωρισμένων φορέων συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων,

γ) οκτώ (8) δημοτικούς συμβούλους, αν το συμβούλιο έχει πάνω από είκοσι εννέα (29) μέλη και επτά (7) εκπροσώπους αναγνωρισμένων φορέων συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων.

Ένα (1), τουλάχιστον, μέλος στα συμβούλια της περ. α), δύο (2), τουλάχιστον, μέλη στα συμβούλια της περ. β) και τρία (3), τουλάχιστον, μέλη στα συμβούλια της περ. γ) προέρχονται από τη μειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου.

3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζονται οι δημοτικοί σύμβουλοι, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 2 και ως πρόεδρος του συμβουλίου ένας εκ των δημοτικών συμβούλων μελών του. Οι εκπρόσωποι αναγνωρισμένων φορέων συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων προτείνονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, στο δημοτικό συμβούλιο, σύμφωνα με την παρ. 4. Όλα τα μέλη του συμβουλίου ορίζονται για θητεία τριάντα (30) μηνών. Η συμμετοχή στα ανωτέρω συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη.

4. α) Αν υπάρχουν αναγνωρισμένοι φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή προσφύγων ή προσφύγων, οι οποίοι, σύμφωνα με το καταστατικό τους, δραστηριοποιούνται στο επίπεδο του οικείου δήμου, το δημοτικό συμβούλιο καλεί αντίστοιχο αριθμό φορέων με τον αριθμό των εκπροσώπων τους που αντιστοιχεί στις περ. α) έως γ) της παρ. 2, να ορίσουν από έναν (1) εκπρόσωπο.

β) Αν ελλείπουν οι φορείς της περ. α) στο επίπεδο του δήμου ή αυτοί είναι λιγότεροι από τις θέσεις που αντιστοιχούν στους εκπροσώπους των φορέων, σύμφωνα με τις περ. α) έως γ) της παρ. 2, το δημοτικό συμβούλιο καλεί για την κάλυψη των θέσεων τους μετανάστες και πρόσφυγες που διαμένουν στον οικείο δήμο, για να εγγραφούν σε ειδικό κατάλογο. Το δημοτικό συμβούλιο με κλήρωση ορίζει, μαζί με τους αναπληρωτές τους, τους μετανάστες και πρόσφυγες που θα καλύψουν τις αντίστοιχες υπολειπόμενες θέσεις.

Αν δεν μπορούν να καλυφθούν οι υπολειπόμενες θέσεις που αντιστοιχούν στους εκπροσώπους των φορέων, σύμφωνα με τις περ. α) έως γ) της παρ. 2, τότε το συμβούλιο λειτουργεί νόμιμα με μειωμένη σύνθεση.

5. Αρμοδιότητες των Συμβουλίων Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων είναι:

α) Η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του οικείου δήμου, ως προς την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες αρχές ή τη δημοτική αρχή,

β) η υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων και προγραμμάτων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και προσφύγων και, εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες και

γ) η διοργάνωση, σε συνεργασία με τον οικείο δήμο, εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού.

Με απόφαση του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων δύναται να τεθεί θέμα αρμοδιότητάς του για συζήτηση στην ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας του άρθρου 150, περί ειδικής συνεδρίασης λογοδοσίας δημοτικής και περιφερειακής αρχής, το οποίο εγγράφεται υποχρεωτικά στην ημερήσια διάταξη, επιπλέον των δέκα (10) θεμάτων του άρθρου 150, από τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου.

6. Εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων υποβάλλει προς το δημοτικό συμβούλιο ετήσια έκθεση, στην οποία καταγράφονται αναλυτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες που διαμένουν στον δήμο τόσο ως προς τον βαθμό ένταξής τους στην τοπική κοινωνία, όσο και ως προς τη σχέση τους και τον βαθμό εξυπηρέτησής τους από τις δημοτικές και άλλες δημόσιες αρχές. Στην ετήσια έκθεση διατυπώνονται και συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών και για τη διευκόλυνση, εν γένει, της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου εισάγει υποχρεωτικά την

έκθεση του πρώτου εδαφίου, προς συζήτηση, στην πρώτη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μετά την υποβολή της.

7. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου ένταξης μεταναστών και προσφύγων καλείται ο δήμαρχος ή ο αρμόδιος αντιδήμαρχος, ενώ είναι δυνατόν να καλούνται οι εκπρόσωποι των κατά περίπτωση αρμόδιων κρατικών φορέων, καθώς και εκπρόσωποι οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε θέματα υποστήριξης και ένταξης μεταναστών και προσφύγων.

Άρθρο 155
Επιστημονική Επιτροπή Διαχείρισης και Αντιμετώπισης Κινδύνων και Κρίσεων

1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, δύναται να συστήνεται Επιστημονική Επιτροπή Διαχείρισης και Αντιμετώπισης Κινδύνων και Κρίσεων, η οποία αποτελείται από τον πρόεδρο και οκτώ (8) μέλη, με θητεία η οποία καθορίζεται με την απόφαση σύστασής της και δεν μπορεί να υπερβαίνει τη λήξη της θητείας των μελών του περιφερειακού συμβουλίου.

Ως μέλη της επιτροπής ορίζονται:

α) Ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή οριζόμενο από αυτόν πρόσωπο,

β) ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας ή οριζόμενο από αυτόν πρόσωπο,

γ) ένας (1) εκπρόσωπος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, που ορίζεται με απόφαση του πρόεδρου του,

δ) ένας (1) εκπρόσωπος του Γεωτεχνικού Επιμελητήριου Ελλάδας, που ορίζεται με απόφαση του προέδρου του και

ε) τέσσερα (4) μέλη εγνωσμένου κύρους και υψηλής επιστημονικής κατάρτισης, με ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση στο πεδίο της διαχείρισης και αντιμετώπισης κινδύνων και κρίσεων για το περιβάλλον και τον τουρισμό ή σε συναφή επιστημονικά πεδία, που ορίζονται με απόφαση του περιφερειάρχη.

Στην επιτροπή δύναται να μετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, και εκπρόσωποι των παραγωγικών φορέων και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο θεματικό πεδίο της επιτροπής, κατόπιν αιτήματος του περιφερειάρχη. Με απόφαση του περιφερειάρχη ορίζεται ο πρόεδρος και συγκροτείται η επιτροπή. Με την ίδια απόφαση ορίζονται έως τρεις (3) υπάλληλοι της περιφέρειας, οι οποίοι επιφορτίζονται με τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη της επιτροπής.

2. Η επιτροπή είναι αρμόδια για:

α) Την εισήγηση πολιτικών διαχείρισης και αντιμετώπισης κινδύνων και κρίσεων σε περιφερειακό επίπεδο, με ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία και την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων, όπως τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα με χρόνιες παθήσεις και οι ηλικιωμένοι,

β) την επιστημονική τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα των προτεινόμενων πολιτικών,

γ) τη γνωμοδότηση για κάθε θέμα σχετικό με τη διαχείριση και αντιμετώπιση κινδύνων και κρίσεων,

δ) τη συνεργασία με άλλες επιστημονικές επιτροπές για την προώθηση λύσεων ως προς τη διαχείριση και την αντιμετώπιση κινδύνων και κρίσεων,

ε) τον συντονισμό της διαβούλευσης με φορείς, εκπροσώπους των παραγωγικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, σε σχέση με ζητήματα διαχείρισης και αντιμετώπισης κινδύνων και κρίσεων και την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της στην ετήσια έκθεση προόδου της,

στ) την υποβολή προτάσεων νομοθετικών παρεμβάσεων για την επικαιροποίηση των στόχων, των δράσεων και μεθόδων επίτευξης αυτών, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία και το διεθνές δίκαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Άρθρο 156
Συμβούλια νέων

1. Σε κάθε δήμο, με πληθυσμό πάνω από δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, συγκροτείται συμβούλιο νέων. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται εντός των δύο (2) πρώτων μηνών κάθε αυτοδιοικητικής περιόδου, δύναται να συστήνονται συμβούλια νέων και στους λοιπούς δήμους. Η πλήρης ονομασία των συμβουλίων νέων είναι οι λέξεις «Συμβούλιο νέων» ακολουθούμενες από το όνομα του δήμου.

2. Έργο των συμβουλίων νέων είναι ο εντοπισμός, η ανάδειξη και η παρακολούθηση των αναγκών και των προβλημάτων της νεολαίας σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τους νέους

με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις, καθώς και η παροχή γνώμης προς τον δήμαρχο, το δημοτικό συμβούλιο, τη δημοτική επιτροπή και την αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπή για ζητήματα αρμοδιότητας του δήμου. Επιπλέον το συμβούλιο νέων δύναται να αναλαμβάνει, σε συνεργασία με τον οικείο δήμο, πρωτοβουλίες και δραστηριότητες για την πλήρη και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων, την ενεργό και αποτελεσματική συμμετοχή των νέων στην τοπική κοινωνία και την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με άλλα συμβούλια νέων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για θέματα κοινωνικής πολιτικής, εκπαίδευσης, πολιτισμού και αθλητισμού.

3. Για τη διοργάνωση των πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων της παρ. 2 εγγράφονται σχετικές δαπάνες στον προϋπολογισμό των δήμων.

Άρθρο 157
Αριθμός μελών συμβουλίων νέων

Το συμβούλιο νέων αποτελείται από:

α) Τρία (3) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους,

β) πέντε (5) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες και έναν (10.001) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους,

γ) επτά (7) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες και έναν (30.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους,

δ) έντεκα (11) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες και έναν (100.001) κατοίκους.

Ειδικά στον δήμο Αθηναίων, το συμβούλιο νέων αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη.

Άρθρο 158
Εκλογή μελών συμβουλίων νέων

1. Το συμβούλιο νέων εκλέγεται με άμεση, καθολική και μυστική ηλεκτρονική ψηφοφορία για χρονικό διάστημα τριάντα (30) μηνών. Η εκλογή διεξάγεται την πρώτη Κυριακή του Απριλίου του πρώτου (1ου) έτους της δημοτικής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του Οκτωβρίου του τρίτου (3ου) έτους της δημοτικής περιόδου.

2. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στα συμβούλια νέων έχουν όσοι το έτος διεξαγωγής των εκλογών για το συμβούλιο νέων δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό ένατο (29ο) έτος της ηλικίας τους και έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν στις εκλογές για την ανάδειξη των οικείων δημοτικών αρχών. Οι εκλεγέντες σύμβουλοι νέων διατηρούν το αξίωμά τους έως το πέρας της θητείας του συμβουλίου, ακόμα και αν υπερβούν το ηλικιακό όριο του πρώτου εδαφίου.

3. Δεν μπορούν να είναι μέλη του συμβουλίου νέων βουλευτές, δήμαρχοι, περιφερειάρχες, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, σύμβουλοι και εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης ή περιφερειακοί συμπαραστάτες του πολίτη και της επιχείρησης.

4. Υποψηφιότητες για το συμβούλιο νέων υποβάλλονται, για την πρώτη περίοδο, από την 1η έως τη 15η Μαρτίου και, για τη δεύτερη περίοδο, από την 1η έως τη 15η Σεπτεμβρίου. Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται στην ειδική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων συμβουλίων νέων της παρ. 5. Η εκλογή των μελών των συμβουλίων νέων γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Υποψηφιότητες συνδυασμών δεν είναι επιτρεπτές.

5. Στο Υπουργείο Εσωτερικών δημιουργείται ηλεκτρονική εφαρμογή, προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr), για την υποβολή αίτησης υποψηφιότητας. Η ανάκληση της υποψηφιότητας γίνεται έως την καταληκτική ημερομηνία της παρ. 4, με αίτηση του ενδιαφερομένου, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος. Η καταχώρηση και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ανωτέρω φυσικών προσώπων γίνεται σύμφωνα με τον ν. 4624/2019 (Α’ 137) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119). Για την ταυτοποίηση του υποψηφίου γίνεται χρήση των προσωπικών κωδικών διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet). Κατά την αίτηση του υποψηφίου, ο αριθμός κινητού τηλεφώνου και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του αντλούνται υποχρεωτικά από το Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (Ε.Μ.Επ).

6. Για την ομαλή λειτουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παρ. 5 και το κόστος συντήρησης αυτής εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 130 του π.δ. 26/2012 (Α’ 57), περί προμήθειας εκλογικών ειδών.

7. Δέκα (10) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή των εκλογών, ο δήμος προβαίνει σε διασταύρωση των στοιχείων των εκλογέων της παρ. 2 με τα τηρούμενα στοιχεία στο Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (Ε.Μ.Επ.), προκειμένου

να αντλήσει την ηλεκτρονική διεύθυνση αλληλογραφίας και το κινητό τους τηλέφωνο και να συντάξει τον εκλογικό κατάλογο για την ανάδειξη των μελών του συμβουλίου νέων. Εκλογείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι στο Ε.Μ.Επ., έως την παραμονή της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου δεν δύνανται να συμμετάσχουν στην ηλεκτρονική ψηφοφορία.

8. Η εκλογή του συμβουλίου νέων διεξάγεται με ηλεκτρονική ψηφοφορία, σε συνεργασία με το Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (Ε.Δ.Υ.ΤΕ. Α.Ε).

9. Η ψηφοφορία διεξάγεται από τις επτά (7:00) προ μεσημβρίας έως τις επτά (19:00) μετά μεσημβρίαν της ίδιας ημέρας.

10. Ο εκλογέας δύναται να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ:

α) Ενός (1) υποψηφίου, εάν το συμβούλιο νέων αποτελείται από τρία (3) μέλη,

β) ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων, εάν το συμβούλιο νέων αποτελείται από πέντε (5) ή επτά (7) μέλη και

γ) ενός (1) ή δύο (2) ή τριών (3) υποψηφίων, εάν το συμβούλιο νέων αποτελείται πάνω από επτά (7) μέλη.

Άρθρο 159
Διεξάγουσα αρχή, όργανο διεξαγωγής εκλογής και διαχειριστής ηλεκτρονικής ψηφοφορίας

1. Διεξάγουσα αρχή της εκλογής συμβουλίου νέων είναι ο δήμος. Η διεξάγουσα αρχή έχει την αποκλειστική ευθύνη για την προετοιμασία, τη διεξαγωγή της εκλογής, καθώς και την εξαγωγή του αποτελέσματος.

2. Όργανο διεξαγωγής της εκλογής είναι το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου. Στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου δύναται να μετέχει, ως παρατηρητής, με δικαίωμα λόγου, και ένας εκπρόσωπος από κάθε παράταξη που δεν εκπροσωπείται στο προεδρείο. Τα μέλη του προεδρείου οφείλουν να διασφαλίζουν την ουσιαστική και ακώλυτη άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των εκλογέων, να παρακολουθούν την ορθή και ομαλή διεξαγωγή της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας, καθώς και να υποβοηθούν και να επιλύουν οποιοδήποτε ζήτημα προκύπτει κατά τη διάρκεια αυτής.

3. Διαχειριστής της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας είναι ο υπάλληλος του δήμου που εκτελεί χρέη γραμματέα του οργάνου της παρ. 2.

4. Μετά το πέρας της ψηφοφορίας, το όργανο διεξαγωγής της εκλογής εκδίδει τον πίνακα των αποτελεσμάτων. Στον πίνακα αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται:

α) Ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων,

β) ο αριθμός των ψηφοφόρων που ψήφισαν,

γ) ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων,

δ) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων, και

ε) ο αριθμός των σταυρών προτίμησης που έλαβε κάθε υποψήφιος, κατά φθίνουσα σειρά κατάταξης. Σε περίπτωση ισοψηφίας, διεξάγεται από το όργανο εκλογής δημόσια κλήρωση.

5. Τακτικοί σύμβουλοι νέων εκλέγονται, κατά σειρά ψήφων, υποψήφιοι, σε αριθμό ίσο με τον αριθμό των μελών του συμβουλίου νέων. Οι επόμενοι υποψήφιοι είναι, κατά σειρά ψήφων, αναπληρωματικά μέλη και αναλαμβάνουν τη θέση τακτικού μέλους, εάν για οποιονδήποτε λόγο κενωθεί η θέση τακτικού μέλους του συμβουλίου νέων. Αν ο αριθμός των υποψηφίων είναι λιγότερος του αριθμού των μελών του συμβουλίου νέων, το συμβούλιο νέων λειτουργεί με όσα μέλη έχουν υποβάλει υποψηφιότητα. Αν κενωθεί θέση τακτικού μέλους του συμβουλίου νέων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί υποψήφιοι, το συμβούλιο νέων λειτουργεί με τον υπολειπόμενο αριθμό μελών. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, κενωθούν όλες οι θέσεις των μελών του συμβουλίου νέων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί, το συμβούλιο νέων αναστέλλει τη λειτουργία του μέχρι τη διεξαγωγή των επόμενων εκλογών σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 158, περί εκλογής μελών συμβουλίου νέων.

6. Το αποτέλεσμα της εκλογής δημοσιεύεται, με μέριμνα του οργάνου διεξαγωγής του δημοψηφίσματος, στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στην οικεία αποκεντρωμένη διοίκηση.

7. Για τον έλεγχο κύρους της εκλογής συμβουλίου νέων και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας εφαρμόζεται το άρθρο 181, περί του ελέγχου του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας.

Άρθρο 160
Πρόεδρος και λειτουργία συμβουλίου νέων

1. Το συμβούλιο νεών εκπροσωπείται από τον πρόεδρό του, ο οποίος εκλέγεται μεταξύ των μελών του με φανερή ψηφοφορία.

2. Ο πρόεδρος του συμβουλίου νέων μετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, στο οποίο καλείται υποχρεωτικά, με δικαίωμα λόγου.

3. Το συμβούλιο νέων έχει τη δυνατότητα υποβολής ενός θέματος σε κάθε ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας του άρθρου 150, περί ειδικής συνεδρίασης λογοδοσίας δημοτικής και περιφερειακής αρχής. Όταν ο πρόεδρος

του συμβουλίου νέων κωλύεται ή απουσιάζει, τον αναπληρώνει, κατά σειρά, το μέλος του συμβουλίου νέων που έχει εκλεγεί με τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων.

4. Για τον τόπο και τρόπο σύγκλησης του συμβουλίου νέων, καθώς και τη λήψη αποφάσεων εφαρμόζονται αναλογικά το άρθρο 121, περί τρόπου και τόπου συνεδρίασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 127, περί απαρτίας δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου και το άρθρο 128, περί λήψης απόφασης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, για το δημοτικό συμβούλιο. Με απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συμβουλίου νέων, είναι δυνατή η κατάρτιση κανονισμού λειτουργίας.

5. Στην ημερήσια διάταξη κάθε συνεδρίασης του συμβουλίου νέων εγγράφονται υποχρεωτικά τα θέματα που προτείνονται από τον πρόεδρο και όσα προτείνονται από τουλάχιστον το ένα δεύτερο (1/2) των μελών του συμβουλίου. Στην ημερήσια διάταξη εγγράφονται και όσα θέματα έχει παραπέμψει για γνώμη το δημοτικό συμβούλιο, η δημοτική επιτροπή, η αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπή ή ο δήμαρχος. Στις περιπτώσεις του δεύτερου εδαφίου, το δημοτικό συμβούλιο νέων συγκαλείται εντός δέκα (10) ημερών από τη στιγμή που υποβάλλεται το αίτημα, εκτός αν έχει ορίσει μεγαλύτερη προθεσμία το όργανο που παραπέμπει το θέμα στο συμβούλιο νέων.

6. Το συμβούλιο νέων συγκαλείται τουλάχιστον μία (1) φορά ανά δύο (2) μήνες.

7. Για τη διαδικασία υλοποίησης των αποφάσεων των συμβουλίων νέων εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 170, περί διαδικασίας υλοποίησης αποφάσεων αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 161
Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν και άνω κατοίκους

1.α) Πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, ορίζεται ο σύμβουλος του πρώτου, κατά σειρά, σε εκλογική δύναμη συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα, ο οποίος έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του και σε περίπτωση ισοψηφίας, αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του άρθρου 72, περί της επικύρωσης εκλογής.

β) Πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων, ορίζεται ο σύμβουλος του συνδυασμού του δημάρχου που έλαβε στη δημοτική κοινότητα τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 72. Αν σε δημοτική κοινότητα με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του συνδυασμού του δημάρχου, πρόεδρος του συμβουλίου ορίζεται ο σύμβουλος του πρώτου, κατά σειρά, σε εκλογική δύναμη συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα, ο οποίος έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, μεταξύ των υποψηφίων του, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 72. Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ των δύο (2) πρώτων συνδυασμών, πρόεδρος ορίζεται ο υποψήφιος που έλαβε τις περισσότερες ψήφους στον συνδυασμό που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του άρθρου 72.

γ) Η μη αποδοχή ή η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας δεν οδηγεί σε απώλεια της ιδιότητας μέλους του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας.

2. Όταν ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί μέλος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, που ορίζεται από αυτόν, ως αναπληρωτής του, με εξαίρεση τα καθήκοντα της περ. γ) του άρθρου 163, περί αρμοδιοτήτων προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους ένα (301) και άνω κατοίκους.

3. Τα μέλη του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας δύνανται, με γραπτή δήλωσή τους προς τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου και τον πρόεδρο του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, να ανεξαρτητοποιηθούν από τον συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί. Σε περίπτωση ανεξαρτητοποίησης του προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, αυτός εκπίπτει από το αξίωμά του και εφαρμόζεται η διαδικασία της περ. β) της παρ. 5. Η ανεξαρτητοποίηση μέλους του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας από τον συνδυασμό του δεν οδηγεί σε απώλεια της ιδιότητάς του ως μέλους του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας.

4. Είναι δυνατή η διαγραφή από τον συνδυασμό με τον οποίο έχει εκλεγεί, μέλος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, με απόφαση του επικεφαλής του συνδυασμού, η οποία κοινοποιείται στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου και στον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας. Η διαγραφή μέλους του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας από τον συνδυασμό του δεν οδηγεί σε απώλεια της ιδιότητάς του, ως μέ-

λους του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας. Σε περίπτωση διαγραφής του προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, αυτός εκπίπτει από το αξίωμά του και εφαρμόζεται η διαδικασία της περ. β) της παρ. 5.

5. α) Εάν η θέση του προέδρου της δημοτικής κοινότητας κενωθεί, λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από την ιδιότητα μέλους συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, τότε η θέση του προέδρου καλύπτεται από άλλο τακτικό μέλος του ίδιου συνδυασμού, που έχει λάβει κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στη δημοτική κοινότητα, ενώ η θέση του συμβούλου αναπληρώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 77, περί αντικατάστασης και αναπλήρωσης συμβούλων δημοτικής κοινότητας και εκπροσώπων δημοτικών κοινοτητων. Εάν δεν υπάρχει άλλο τακτικό μέλος του ίδιου συνδυασμού, το αναπληρωματικό μέλος καταλαμβάνει αυτοδίκαια και τη θέση του προέδρου. Εάν εξαντληθούν οι αναπληρωματικοί του πρώτου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού σε δημοτική κοινότητα, με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, ή του συνδυασμού του δημάρχου σε δημοτική κοινότητα με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων, τη θέση του προέδρου καταλαμβάνει, αυτοδίκαια, το τακτικό μέλος του επόμενου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα, που έλαβε κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, ενώ η θέση του συμβούλου αναπληρώνεται από αναπληρωματικό μέλος του ίδιου συνδυασμού.

β) Εάν ο πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας παραιτηθεί από το αξίωμα του προέδρου ή η θέση του προέδρου κενωθεί, λόγω ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής ή θέσης σε αργία άνω του ενός (1) μήνα, πρόεδρος ορίζεται το επόμενο, εάν υπάρχει, κατά σειρά, τακτικό μέλος του ίδιου συνδυασμού που έλαβε στη δημοτική κοινότητα τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, διαφορετικά τη θέση του προέδρου καταλαμβάνει το τακτικό μέλος του επόμενου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα, που έλαβε, κατά σειρά, τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και ούτω καθεξής.

Άρθρο 162
Εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό έως και τριακόσιους κατοίκους

1. Εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας, με μόνιμο πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους, είναι ο επιτυχών υποψήφιος, σύμφωνα με το άρθρο 61, περί της εκλογής εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους.

2. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας, αναπληρώνεται ως προς την άσκηση των καθηκόντων του, με εξαίρεση την περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 165, περί αρμοδιοτήτων εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους, από τον δημοτικό σύμβουλο ή από άλλον εκπρόσωπο ή σύμβουλο όμορης δημοτικής κοινότητας που ορίζει το δημοτικό συμβούλιο, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 77, περί αντικατάστασης και αναπλήρωσης συμβούλων δημοτικής κοινότητας και εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων.

3. Η ανεξαρτητοποίηση ή η διαγραφή εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας από τον συνδυασμό του, με απόφαση του επικεφαλής του συνδυασμού, δεν επιφέρει συνέπειες στη διοίκηση και την εκπροσώπηση της δημοτικής κοινότητας στο δημοτικό συμβούλιο ή σε άλλον φορέα.

Άρθρο 163
Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν και άνω κατοίκους

Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους, ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Εκπροσωπεί το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας και εκτελεί τις αποφάσεις του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας. Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προσκαλεί τα μέλη του συμβουλίου για συνεδρίαση τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα,

β) συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη δημοτική κοινότητα,

γ) ενεργεί, ως υπόλογος, πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συστήνεται σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 487, περί πάγιας προκαταβολής,

δ) ασκεί κάθε αρμοδιότητα που του μεταβιβάζει ο δήμαρχος,

ε) μεταφέρει και παρουσιάζει στον δήμαρχο και στα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου τα προβλήματα της δημοτικής κοινότητας. Συνεργάζεται με τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους και τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες, προκειμένου να προετοιμάσει κάθε θέμα που θα συζητηθεί στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας και παρακολουθεί την προώθηση από τον δήμο των θεμάτων που αναφέρονται στις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν τη δημοτική κοινότητα.

Άρθρο 164
Αρμοδιότητες συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν και άνω κατοίκους

1. Το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους, ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες, εντός των ορίων της δημοτικής κοινότητας:

α) Αποφασίζει για την παράταση ωραρίου λειτουργίας μουσικής,

β) προτείνει στο δημοτικό συμβούλιο τις θέσεις για την ίδρυση, κατάργηση, μετακίνηση, επέκταση και χωροθέτηση λαϊκών αγορών, βραχυχρόνιων αγορών, αγοράς χειροτεχνών - καλλιτεχνών, αγοράς παρασκευής και πώλησης έτοιμου φαγητού και ποτών επί του δρόμου, καθώς και τον προσδιορισμό θέσεων άσκησης στάσιμου υπαίθριου εμπορίου, σύμφωνα με τον ν. 4849/2021 (Α’ 207),

γ) διατυπώνει γνώμη στη δημοτική επιτροπή για την αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς, η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά σε δημοτική κοινότητα με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους,

δ) διατυπώνει γνώμη στη δημοτική επιτροπή για τις θέσεις στάθμευσης στους δικαιούχους κατοίκους, με βάση την κείμενη νομοθεσία και τις κανονιστικές αποφάσεις του δήμου ή με βάση ισχύον σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης, καθώς και για την ανάκληση ή την τροποποίηση της χορήγησης αυτών,

ε) εισηγείται, με αιτιολογημένη απόφασή του, στο δημοτικό συμβούλιο, σχετικά με τη λήψη απόφασης για τα προβλεπόμενα βοηθήματα, ενισχύσεις και ελαφρύνσεις των παρ. 3 έως 6 του άρθρου 525, περί επιχορηγήσεων και βοηθημάτων δήμων,

στ) εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο την κατασκευή οικογενειακών τάφων και λοιπών ταφικών μνημείων,

ζ) εκδίδει τις άδειες για την παράταση ταφής και την ανακομιδή οστών,

η) ασκεί κάθε αρμοδιότητα που μεταβιβάζεται σε αυτό από το δημοτικό συμβούλιο.

θ) συμμετέχει, μέσω μέλους ή μελών του, στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα τη δημοτική κοινότητα στην οποία ασκούν τα καθήκοντά τους, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται,

ι) διατυπώνει απόψεις προς το δημοτικό συμβούλιο για την εκτέλεση νέων έργων, εντός της δημοτικής κοινότητας, καθώς και για τη συντήρηση και τη λειτουργία των έργων που έχουν εκτελεστεί,

ια) καταγράφει τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που δύναται να συμβάλει στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών,

ιβ) συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα του δήμου για την κατάρτιση και την υποστήριξη της εφαρμογής των ειδικών σχεδίων πρόληψης του άρθρου 23Α του ν. 4662/2020 (Α’ 27) για φυσικές, τεχνολογικές καταστροφές και λοιπές απειλές, και τίθεται στη διάθεση των αρμοδίων αρχών κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων αντιμετώπισής τους,

ιγ) μεριμνά για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια της δημοτικής κοινότητας και αναφέρει αμελλητί στον δήμαρχο ή στον αρμόδιο αντιδήμαρχο ζημίες ή προσβολές των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του δήμου,

ιδ) μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της δημοτικής κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία, διά του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα, όπου αναγράφονται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές,

ιε) μεριμνά για την άμεση αποκατάσταση, εντός του ορίου της πάγιας προκαταβολής, των ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας, εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης προκαλείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της δημοτικής κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για τον λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης,

ιστ) μεριμνά για την άμεση αποκατάσταση, εντός του ορίου της πάγιας προκαταβολής, ζημιών για την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι’ αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου,

ιζ) μεριμνά για την άμεση αποκατάσταση, εντός του ορίου της πάγιας προκαταβολής, ζημιών για την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών,

ιη) μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής,

ιθ) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία, τη συντήρηση και την ευταξία του νεκροταφείου της δημοτικής κοινότητας, και

κ) προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της δημοτικής κοινότητας.

2. Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας διατυπώνει είτε εισηγήσεις, με δική του πρωτοβουλία, είτε γνώμη, κατόπιν παραπομπής από τα αρμόδια όργανα του δήμου, σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

α) Την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου που βρίσκονται στη δημοτική κοινότητα, την κάθε μορφής εκμίσθωση ή παραχώρηση εκτάσεων εντός των ορίων αυτής, καθώς και την εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά περιουσιακών εν γένει στοιχείων του δήμου που βρίσκονται στα όρια της δημοτικής κοινότητας,

β) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής,

γ) τη συντήρηση των δημοτικών και αγροτικών οδών, τη συντήρηση, καθαριότητα και λειτουργία των πλατειών, δημοτικών αλσών, κήπων, υπαίθριων χώρων αναψυχής και γενικά όλων των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων της περιοχής της δημοτικής κοινότητας,

δ) την κυκλοφορία και τη συγκοινωνία της περιοχής της δημοτικής κοινότητας,

ε) την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της αισθητικής περιοχών, καθώς και την καθαριότητα αυτών,

στ) την προστασία των κατοίκων από την ηχορύπανση,

ζ) την περισυλλογή και εν γένει τη μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς,

η) τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και γενικότερα την ανάπτυξη της περιοχής της δημοτικής κοινότητας σε πολιτιστικά, πνευματικά και κοινωνικά θέματα,

θ) τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα, ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της δημοτικής κοινότητας να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της,

ι) την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών νομικών προσώπων, σχολικών μονάδων και γενικότερα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιφέρεια της δημοτικής κοινότητας,

ια) την εξέταση γενικών ή ειδικών προβλημάτων που αφορούν τους κατοίκους και την περιφέρεια της δημοτικής κοινότητας, ιδίως αστέγων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της περιοχής της, και

ιβ) την αξιοποίηση των τοπικών πόρων της περιοχής της δημοτικής κοινότητας.

Άρθρο 165
Αρμοδιότητες εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό έως και τριακόσιους κατοίκους

1. Ο εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας, με πληθυσμό έως και τριακοσίους (300) κατοίκους, ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Μεταφέρει και παρουσιάζει στον δήμαρχο και στα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου τα προβλήματα της δημοτικής κοινότητας και παρακολουθεί την προώθηση από τον δήμο των θεμάτων της δημοτικής κοινότητας που αναφέρονται στις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου και έχουν σταλεί σε αυτόν,

β) συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, με δικαίωμα ψήφου, στις οποίες καλείται υποχρεωτικά, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά τη δημοτική κοινότητα,

γ) ασκεί κάθε αρμοδιότητα που μεταβιβάζεται σε αυτόν από τον δήμαρχο,

δ) ενεργεί, ως υπόλογος, πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συστήνεται σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 487, περί πάγιας προκαταβολής, και

ε) συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα τη δημοτική κοινότητα στην οποία ασκεί τα καθήκοντά του, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται.

2. Ο εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας έως τριακόσιους (300) κατοίκους, ασκεί επιπλέον των αρμοδιοτήτων της παρ. 1 και τις αρμοδιότητες του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας του άρθρου 164, περί αρμοδιοτήτων συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους, με εξαίρεση την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 164 σχετικά με την απόφαση παράτασης του ωραρίου λειτουργίας μουσικής, η οποία λαμβάνεται από τη δημοτική επιτροπή.

Άρθρο 166
Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία δημοτικών κοινοτήτων

1. Ο δήμαρχος, με απόφασή του, δύναται να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στους εκπροσώπους ή στους προέδρους των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, με εξαίρεση αυτές που είναι αμεταβίβαστες. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται με ανάρτηση στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια», στην ιστοσελίδα του δήμου και σε εφημερίδα, σύμφωνα με το άρθρο 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα.

2. Το δημοτικό συμβούλιο, με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, δύναται να μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητές του στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται με ανάρτηση στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια», στην ιστοσελίδα του δήμου και σε εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 134. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται αποκλειστικά μέσα στα όρια της οικείας δημοτικής κοινότητας.

Δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση των ακόλουθων αρμοδιοτήτων:

α) Της έκδοσης κανονιστικών πράξεων,

β) της επιβολής φόρων, τελών και δικαιωμάτων,

γ) της σύναψης δανείων, και

δ) των αποφάσεων για τις οποίες απαιτείται ειδική πλειοψηφία των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

3. Εάν μετά από εισήγηση του δημάρχου ή του αρμόδιου αντιδημάρχου, διαπιστωθεί, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ότι ο εκπρόσωπος της δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος ή τα μέλη του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας δεν ασκούν τα καθήκοντά τους για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις (3) συνεχείς μήνες, τότε ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου ενημερώνει τον Γενικό Επόπτη για την εφαρμογή της πειθαρχικής διαδικασίας του Κεφαλαίου Γ’ του Βιβλίου Πέμπτου. Μέχρι την έκδοση απόφασης του Επόπτη Νομιμότητας περί επιβολής πειθαρχικής ποινής, τα καθήκοντα του εκπροσώπου ή του προέδρου συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ασκεί προσωρινά ο δημοτικός σύμβουλος που ορίζει το δημοτικό συμβούλιο και τα καθήκοντα του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ασκεί προσωρινά η δημοτική επιτροπή.

4. Με απόφαση του δημάρχου, ορίζονται υπάλληλοι του δήμου για:

α) Τη γραμματειακή εξυπηρέτηση των οργάνων των δημοτικών κοινοτήτων,

β) τη στελέχωση των υπηρεσιών του δήμου που εδρεύουν σε δημοτικές κοινότητες και

γ) την παροχή διοικητικής βοήθειας στους κατοίκους.

Επιπλέον, για τις ανάγκες των δημοτικών κοινοτήτων, διατίθενται κατάλληλοι χώροι και εξοπλισμός.

5. Σε κάθε συνεδρίαση του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας τηρούνται πρόχειρα πρακτικά με συνοπτικό χαρακτήρα, ώστε να εκδοθούν οι αντίστοιχες αποφάσεις. Τα πρόχειρα πρακτικά αποτελούν τη βάση των αντίστοιχων αποφάσεων. Μη τήρηση πρόχειρων συνοπτικών πρακτικών συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος για τον πρόεδρο του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας και ελέγχεται πειθαρχικά σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 714, περί πειθαρχικής διαδικασίας.

Άρθρο 167
Λειτουργία συμβουλίου δημοτικής κοινότητας

1. Για τη λειτουργία του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, εφαρμόζονται αναλογικά:

α) Το άρθρο 121, περί του τρόπου και τόπου συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου και περιφερειακού συμβουλίου,

β) οι παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 122, περί δημοσιότητας των συνεδριάσεων του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου. Σε περίπτωση τριμελούς συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, η απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 122 λαμβάνεται με τα δυο τρίτα (2/3) των μελών του συμβουλίου,

γ) η παρ. 2 του άρθρου 123, περί του χρόνου σύγκλησης δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, σε περίπτωση που ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα να καλέσει το συμβούλιο, σύμφωνα με την περ. α) του άρθρου 163, περί αρμοδιοτήτων προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους,

δ) το άρθρο 124, περί πρόσκλησης για σύγκληση του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε τακτική συνεδρίαση,

ε) η παρ. 1 του άρθρου 125, περί πρόσκλησης για σύγκληση του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε κατεπείγουσα συνεδρίαση,

στ) οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 127, περί απαρτίας δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου. Η παρ. 3 του άρθρου 127 εφαρμόζεται αναλογικά στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων με έντεκα (11) ή περισσότερα μέλη. Στην περίπτωση τριμελούς συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, αν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης κάποιο μέλος ή μέλη αποχωρήσουν και δεν συντρέχει πλέον η απαιτούμενη απαρτία, η συνεδρίαση αναβάλλεται.

ζ) οι παρ. 1, 7 και 8 του άρθρου 129, περί λειτουργίας του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

2. Το συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που ορίζει διαφορετικά. Στην περίπτωση τριμελούς συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, όταν πληρούται μόνο η ελάχιστη απαρτία, για τη λήψη απόφασης απαιτείται ομοφωνία. Εάν σε τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις δεν ληφθεί απόφαση, κατά πλειοψηφία ή ομόφωνα, αποφασίζει η δημοτική επιτροπή, εκτός εάν πρόκειται για αρμοδιότητα που έχει μεταβιβαστεί από το δημοτικό συμβούλιο, όποτε η απόφαση λαμβάνεται από το δημοτικό συμβούλιο.

Άρθρο 168
Υποχρεώσεις συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων

1. Οι σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας έχουν υποχρέωση να μετέχουν στις συνεδριάσεις του οικείου συμβουλίου και να εκτελούν τα λοιπά καθήκοντά τους, όπως προβλέπει ο νόμος.

Έχουν, επίσης, υποχρέωση, μέσα στο πλαίσιο των καθηκόντων τους, να εκτελούν με επιμέλεια κάθε εργασία που τους αναθέτει νόμιμα το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας.

2. Ο σύμβουλος της δημοτικής κοινότητας εκφράζει τη γνώμη του και ψηφίζει κατά συνείδηση, αποβλέποντας πάντοτε στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του συνόλου των κατοίκων της δημοτικής κοινότητας.

3. Οι σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων έχουν τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των δημοτικών συμβούλων. Η παραβίαση των σχετικών διατάξεων ελέγχεται πειθαρχικά, σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 714, περί πειθαρχικής διαδικασίας.

Άρθρο 169
Δημοσίευση και εκτελεστότητα αποφάσεων αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης

1. Οι αποφάσεις των αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, εκτός από τις γνωμοδοτικές και εισηγητικές, είναι εκτελεστές από την έκδοσή τους.

2. Οι εκτελεστές αποφάσεις των αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης δημοσιεύονται, σύμφωνα με το άρθρο 133, περί δημοσίευσης των αποφάσεων του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

3. Οι εκτελεστές αποφάσεις των αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης προσβάλλονται με ειδική διοικητική προσφυγή, ενώπιον του Επόπτη Νομιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 692, περί δικαιωμάτων άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου εφαρμόζουν και για τις αποφάσεις αυτές τα άρθρα 672, περί του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, 698, περί της διαδικασίας εξέτασης της ειδικής διοικητικής προσφυγής και 704, περί της υποχρέωσης συμμόρφωσης στις αποφάσεις του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη.

Άρθρο 170
Διαδικασία υλοποίησης αποφάσεων αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης

1. Οι αποφάσεις των αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, με τις οποίες διατυπώνονται προτάσεις ή γνώμες για τα θέματα της αρμοδιότητάς τους, διαβιβάζονται στον δήμαρχο μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) ημερών από τη λήψη τους. Ο δήμαρχος φροντίζει να τεθούν, αμέσως, υπόψη των αρμόδιων οργάνων του δήμου, τα οποία οφείλουν να τις μελετήσουν και να ενημερώσουν σχετικά για κάθε θέμα το αρμόδιο όργανο της δημοτικής κοινότητας μέσα σε έναν (1) μήνα.

2. Τα αρμόδια όργανα του δήμου δύνανται:

α) να υποβάλουν παρατηρήσεις για επανεξέταση του θέματος,

β) να παραπέμψουν την απόφαση στο δημοτικό συμβούλιο,

γ) να τη διαβιβάσουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου, για να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες.

Σε κάθε περίπτωση τα αρμόδια όργανα του δήμου οφείλουν να ενημερώνουν τον εκπρόσωπο της δημοτικής κοινότητας ή τον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας για τα μέτρα που λαμβάνονται και την προώθηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις των οργάνων της δημοτικής κοινότητας.

3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, στον οποίον κοινοποιούνται όλες οι ενέργειες, πράξεις και παρατηρήσεις των οργάνων και υπηρεσιών του δήμου που αναφέρονται στις αποφάσεις του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, υποχρεούται να ενημερώνει αμέσως το συμβούλιο.

4. Στους εκπροσώπους και στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων αποστέλλεται αντίγραφο της ημερήσιας διάταξης του δημοτικού συμβουλίου και των αποφάσεων αυτού και των άλλων συλλογικών οργάνων του δήμου.

Άρθρο 171
Γραφείο δημοτικής κοινότητας

Κάθε δημοτική κοινότητα διαθέτει δημοτικό γραφείο. Το δημοτικό συμβούλιο καθορίζει ποιες υπηρεσιακές μονάδες δύνανται να λειτουργήσουν στις δημοτικές κοινότητες.

Άρθρο 172
Συνέλευση κατοίκων δημοτικής κοινότητας

Σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, με ευθύνη του εκπροσώπου ή του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, σε συνεργασία με τον τυχόν κατά τόπο αρμόδιο αντιδήμαρχο,

δύνανται να καλούνται οι κάτοικοι και οι φορείς της δημοτικής κοινότητας σε συνέλευση και να προτείνουν στα αρμόδια όργανα του δήμου, ανάλογα με τον χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της δημοτικής κοινότητας και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει ο δήμος, ιδίως ως προς:

α) Την παροχή κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής τους,

β) τη λήψη μέτρων για την προστασία των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις και των παιδιών στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου,

γ) τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν στη δημοτική κοινότητα,

δ) την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της δημοτικής κοινότητας,

ε) την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και

στ) κάθε άλλο θέμα που αφορά τη δημοτική κοινότητα.

Για την ανωτέρω διαδικασία τηρούνται πρακτικά από υπάλληλο του δήμου, τα οποία αποστέλλονται με ευθύνη του εκπροσώπου ή του προέδρου του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου, προς περαιτέρω διανομή στα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Άρθρο 173
Αντικείμενο δημοτικού δημοψηφίσματος

και πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή του

1. Οι δήμοι δύνανται να προκηρύσσουν συμβουλευτικό δημοψήφισμα για κάθε θέμα αποκλειστικής αρμοδιότητάς τους, εκτός από ζητήματα δημοσιονομικής διαχείρισής τους, επιβολής τελών, ανακαθορισμού του αριθμού, των ορίων τους και αντίστοιχα ανακαθορισμού του αριθμού και των ορίων των δημοτικών κοινοτήτων της χώρας.

2. Δημοτικό δημοψήφισμα διεξάγεται, μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, με την επιφύλαξη του ελέγχου νομιμότητάς της σύμφωνα με το άρθρο 176, περί υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας απόφασης περί διενέργειας δημοτικού δημοψηφίσματος, η οποία λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου και δημοσιεύεται, αυθημερόν, στην ιστοσελίδα του δήμου, με ευθύνη του προέδρου του, καθώς και σε εφημερίδα, σύμφωνα με το άρθρο 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα. Επιπλέον, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου λαμβάνει μέτρα για την όσο το δυνατόν ευρύτερη δημοσιοποίηση της απόφασης, μέσω των τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

3. Δημοτικό δημοψήφισμα για τα θέματα της παρ. 1 μπορεί να διεξαχθεί και με πρωτοβουλία δημοτών του οικείου δήμου. Για να εισαχθεί το αίτημα στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, με απλή πλειοψηφία των παρόντων, απαιτείται να υπάρχει η υπογραφή του αιτήματος του δημοψηφίσματος από αριθμό εγγεγραμμένων εκλογέων του οικείου δήμου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού αριθμού των εγγεγραμμένων εκλογέων. Η υποβολή του αιτήματος και η διαδικασία συγκέντρωσης των υπογραφών γίνονται σε ειδική ψηφιακή πύλη. Πριν από την έναρξη συλλογής υπογραφών, ο Επόπτης Νομιμότητας ελέγχει το περιεχόμενο του αιτήματος ως προς τις προϋποθέσεις της παρ. 1.

4. Το αποτέλεσμα του δημοτικού δημοψηφίσματος αποτελεί απλή γνώμη προς το οικείο συμβούλιο, ως προς το θέμα επί του οποίου έχει διεξαχθεί.

Άρθρο 174
Περιορισμοί στη διεξαγωγή δημοτικού δημοψηφίσματος

1. Δεν επιτρέπεται να διεξαχθεί δημοτικό δημοψήφισμα:

α) Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου για την ανάδειξη των μελών του εθνικού ή του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου ή τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε εθνικό επίπεδο,

β) κατά το ημερολογιακό έτος της διενέργειας των εκλογών για την ανάδειξη των αυτοδιοικητικών αρχών,

γ) πριν περάσει ένα (1) έτος από τη διεξαγωγή του προηγούμενου.

2. Σε περίπτωση προκήρυξης εκλογών για την ανάδειξη των μελών του εθνικού κοινοβουλίου ή προκήρυξης εθνικού δημοψηφίσματος, μετά τη λήψη της απόφασης του άρθρου 173, περί αντικειμένου δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλίας για τη διεξαγωγή του, η διεξαγωγή δημοτικού δημοψηφίσματος αναστέλλεται αυτοδίκαια.

Άρθρο 175
Διαδικασία προκήρυξης δημοτικού δημοψηφίσματος - Ερώτημα

1. Το δημοψήφισμα προκηρύσσεται με τη δημοσίευση της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου της παρ. 2 του άρθρου 173, περί αντικειμένου δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλίας για τη διεξαγωγή του, με την επιφύλαξη της ολοκλήρωσης του υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 176. Στην απόφαση αυτή προσδιορίζονται επίσης το ερώτημα ή τα ερωτήματα που πρόκειται να τεθούν σε ψηφοφορία και οι εναλλακτικές απαντήσεις που θα τεθούν υπόψη των εκλογέων, η ημερομηνία διεξαγωγής της ψηφοφορίας, το ύψος της προκαλούμενης δαπάνης, η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του δήμου, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

2. Το ερώτημα ή τα ερωτήματα στα οποία θα κληθούν να απαντήσουν οι εκλογείς πρέπει να είναι κατά το δυνατόν πλήρη, αμερόληπτα, σύντομα και σαφή. Η προτίμηση του εκλογικού σώματος εκφράζεται επί δύο (2) εκ των προτέρων καθορισμένων απαντήσεων, είτε με τη χρήση των όρων «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ» και άλλων συναφών, είτε με την επιλογή μεταξύ δύο (2) προτεινόμενων λύσεων ή επιλογών.

Άρθρο 176
Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας απόφασης περί διενέργειας δημοτικού δημοψηφίσματος

1. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για τη διενέργεια του δημοψηφίσματος, αποστέλλεται για υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την επομένη της συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 690, περί των κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας.

2. Ο Επόπτης Νομιμότητας εκδίδει απόφαση επί της νομιμότητας της πράξης ή την ακυρώνει σε περίπτωση που αυτή είναι παράνομη, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία επτά (7) ημερών από την ανάθεσή της στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.).

3. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον δύναται να προσβάλλει την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ενώπιον του Επόπτη Νομιμότητας για λόγους νομιμότητας μέσα σε προθεσμία τριών (3) ημερών από την επομένη της συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου.

4. Ο Επόπτης Νομιμότητας αποφαίνεται υποχρεωτικά επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία επτά (7) ημερών από την ημερομηνία ανάθεσής της στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., μέσω του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας δήμων και περιφερειών του άρθρου 672, χωρίς τη δυνατότητα χορήγησης αναστολής εκτέλεσης της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου.

5. Η απόφαση του Επόπτη Νομιμότητας αναρτάται στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672. Η απόφαση επί της ειδικής διοικητικής προσφυγής προσβάλλεται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

Άρθρο 177
Δημόσιος διάλογος

1. Στον δημόσιο διάλογο, επί του ερωτήματος ή των ερωτημάτων που τίθενται στην ψηφοφορία σε δημοτικό δημοψήφισμα, δύναται να συμμετέχουν δημοτικές παρατάξεις, τοπικές και περιφερειακές επιστημονικές ενώσεις, επαγγελματικές ή συνδικαλιστικές οργανώσεις, οργανώσεις ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και κάθε άλλος φορέας της κοινωνίας των πολιτών.

2. Το δημοτικό συμβούλιο οφείλει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την επαρκή και πολύπλευρη ενημέρωση των δημοτών σχετικά με το θέμα επί του οποίου καλούνται να αποφασίσουν.

Στο πλαίσιο αυτό δύναται να διοργανώνει εκδηλώσεις και συζητήσεις, να εκδίδει πληροφοριακό υλικό και να λαμβάνει όλα τα μέτρα που ενθαρρύνουν τον δημόσιο διάλογο για το θέμα του δημοψηφίσματος, με τρόπο που να διασφαλίζει την ισότιμη και πλουραλιστική προβολή και έκφραση των διαφορετικών απόψεων.

Άρθρο 178
Διεξαγωγή δημοτικού δημοψηφίσματος - Ψηφοφορία - Δικαίωμα εκλέγειν

1. Το δημοτικό δημοψήφισμα διεξάγεται με ηλεκτρονική ψηφοφορία, σε συνεργασία με το Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (Ε.Δ.Υ.ΤΕ. Α.Ε).

2. Το δημοψήφισμα διενεργείται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

3. Η ψηφοφορία διεξάγεται μετά από την παρέλευση τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης, με την οποία προκηρύσσεται το δημοψήφισμα.

4. Η ψηφοφορία διεξάγεται πάντοτε ημέρα Κυριακή και διαρκεί από τις επτά (7) προ μεσημβρίας έως τις επτά (7) μετά μεσημβρίαν της ίδιας ημέρας.

5. Δικαίωμα ψήφου στο δημοτικό δημοψήφισμα έχουν όσοι έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν στις εκλογές για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών και πληρούν τις προϋποθέσεις άσκησής του, σύμφωνα με το άρθρο 36, περί του δικαιώματος του εκλέγειν και της άσκησής του.

6. Δικαίωμα συμμετοχής στο δημοτικό δημοψήφισμα έχουν όσοι είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου. Μετά την πάροδο δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου της παρ. 2 του άρθρου 173, περί αντικειμένου δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλίας για τη διεξαγωγή του, ο δήμος προβαίνει σε διασταύρωση των στοιχείων των εκλογέων του προηγούμενου εδαφίου με τα τηρούμενα στοιχεία στο Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (Ε.Μ.Επ.), προκειμένου να αντλήσει την ηλεκτρονική διεύθυνση αλληλογραφίας και το κινητό τους τηλέφωνο και να συντάξει τον εκλογικό κατάλογο του δημοψηφίσματος. Εκλογείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι στο Ε.Μ.Επ., εντός της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, δεν δύνανται να συμμετάσχουν στην ηλεκτρονική ψηφοφορία.

Άρθρο 179
Διεξάγουσα αρχή - Όργανο διεξαγωγής δημοτικού δημοψηφίσματος-
Διαχειριστής ηλεκτρονικής ψηφοφορίας

1. Διεξάγουσα αρχή του δημοτικού δημοψηφίσματος είναι ο δήμος. Η διεξάγουσα αρχή έχει την αποκλειστική ευθύνη για την προετοιμασία, τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος, καθώς και την εξαγωγή του αποτελέσματος.

2. Όργανο διεξαγωγής του δημοτικού δημοψηφίσματος είναι το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου. Στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου δύναται να μετέχει, ως παρατηρητής, με δικαίωμα λόγου, και ένας (1) εκπρόσωπος από κάθε παράταξη που δεν εκπροσωπείται στο προεδρείο. Τα μέλη του προεδρείου διασφαλίζουν την ουσιαστική και ακώλυτη άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των εκλογέων, παρακολουθούν την ορθή και ομαλή διεξαγωγή της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας, υποβοηθούν και επιλύουν οποιοδήποτε ζήτημα προκύπτει κατά τη διάρκεια αυτής.

3. Διαχειριστής της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας είναι ο υπάλληλος του δήμου που εκτελεί χρέη γραμματέα του οργάνου της παρ. 2.

Άρθρο 180
Διαλογή ψήφων - Επικρατούσα απάντηση επί δημοψηφίσματος

1. Από τις προτιμήσεις των ψηφοφόρων σε κάθε ερώτημα επικρατεί εκείνη, η οποία συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία των έγκυρων ψηφοδελτίων.

2. Έγκυρο θεωρείται το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, εφόσον στην ψηφοφορία συμμετείχε το τριάντα τοις εκατό (30%) των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους ή τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) όσων ψήφισαν κατά τις τελευταίες αυτοδιοικητικές εκλογές.

3. Τα λευκά δεν προσμετρώνται στα έγκυρα ψηφοδέλτια.

4. Στον πίνακα αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται:

α) Ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων,

β) ο αριθμός των ψηφοφόρων που ψήφισαν,

γ) ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων,

δ) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων,

ε) ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων και

στ) ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν οι απαντήσεις σε κάθε ερώτημα.

5. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος δημοσιεύεται με μέριμνα του οργάνου διεξαγωγής του δημοψηφίσματος της παρ. 2 του άρθρου 179, περί διεξάγουσας αρχής, οργάνου διεξαγωγής δημοτικού δημοψηφίσματος και διαχειριστή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας, στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου.

Άρθρο 181
Έλεγχος κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας

1. Ο έλεγχος του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας ανήκει στην αρμοδιότητα του Διοικητικού Εφετείου, στο οποίο υπάγεται η έδρα του οικείου δήμου.

2. Η ένσταση κατά του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη δημοσίευση της πράξης με την οποία ανακηρύσσεται το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 182
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής εφαρμογής υποβολής υποψηφιοτήτων για το συμβούλιο νέων του άρθρου 158, περί εκλογής μελών συμβουλίου νέων, η διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 158 και την έγκαιρη ενημέρωση των εκλογέων προκειμένου να καταρτιστούν οι εκλογικοί κατάλογοι της παρ. 7 αυτού. Με όμοια απόφαση ρυθμίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας διεξαγωγής της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας του συμβουλίου νέων, της διαδικασίας ψηφοφορίας και εξαγωγής του αποτελέσματος, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 159, περί διεξάγουσας αρχής, οργάνου διεξαγωγής εκλογής και διαχειριστή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

2. Με προεδρικό διάταγμα, μετά από εισήγηση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, δύναται να συσταθεί Εθνική Επιτροπή Συμβουλίων Νέων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα εκλογής μεταξύ των μελών των συμβουλίων νέων, οργάνωσης, συγκρότησης και λειτουργίας της Εθνικής Επιτροπής.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να προβλέπεται επιπλέον χρηματοδότηση των δήμων για την υλοποίηση δράσεων των συμβουλίων νέων σύμφωνα με το άρθρο 156, περί των συμβουλίων νέων, από πόρους που διαχειρίζεται το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών εκδίδεται πρότυπος κανονισμός οργάνωσης και λειτουργίας συμβουλίων νέων.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές της πύλης υποβολής αιτήματος δημοψηφίσματος, συγκέντρωσης αιτήσεων εκλογέων για τη διενέργεια δημοψηφίσματος της παρ. 3 του άρθρου 173, περί αντικείμενου δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλίας για τη διεξαγωγή του και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με την ίδια απόφαση, δύναται να ορίζεται ηλεκτρονικό παράβολο για την ενεργοποίηση της διαδικασίας συλλογής υπογραφών των εκλογέων, το οποίο δεν υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ και επιστρέφεται, εφόσον συγκεντρωθεί ο αριθμός υπογραφών του δευτέρου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 173.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας διεξαγωγής της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας του δημοτικού δημοψηφίσματος, η διαδικασία ψηφοφορίας και εξαγωγής του αποτελέσματος και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 178, περί της διεξαγωγής δημοτικού δημοψηφίσματος, της ψηφοφορίας και του δικαιώματος του εκλέγειν, του άρθρου 179, περί διεξάγουσας αρχής, οργάνου διεξαγωγής δημοτικού δημοψηφίσματος και διαχειριστή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας και του άρθρου 180, περί της διαλογής των ψήφων και της επικρατούσας απάντησης επί δημοψηφίσματος.

Άρθρο 183
Μεταβατικές διατάξεις

1. Μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου 2024-2028, ο ανώτατος αριθμός των αντιδημάρχων, συμπεριλαμβανομένων των άμισθων αντιδημάρχων του άρθρου 59 του ν. 3852/2010 (Α’ 87), όπως αυτό καταργείται με το άρθρο 773, περί καταργούμενων διατάξεων, διατηρείται αμετάβλητος.

2. Η θητεία των συμπαραστατών του δημότη και της επιχείρησης, καθώς και των περιφερειακών συμπαραστατών του πολίτη και της επιχείρησης, οι οποίοι έχουν ήδη επιλεγεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συνεχίζεται μέχρι τη λήξη της. Μέχρι την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 685, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, για την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., σε περίπτωση πρόωρης λήξης της θητείας τους ή για την εκλογή νέων, εφαρμόζεται το άρθρο 77 του ν. 3852/2010, περί συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και το άρθρο 179 του ν. 38520/2010 περί περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, αντίστοιχα.

3. Μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου 2024-2028, όπου γίνεται αναφορά στον παρόντα:

α) σε δημοτική κοινότητα με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) και άνω κατοίκους, νοείται η δημοτική κοινότητα με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των διακοσίων ενός (201) κατοίκους,

β) σε δημοτική κοινότητα με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους, νοείται η δημοτική κοινότητα με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων,

γ) σε εκπρόσωπο δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους, νοείται ο πρόεδρος δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων.

4. Μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου 2024-2028 δεν εφαρμόζεται η περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 108, περί των αιρετών οργάνων διοίκησης δήμων και περιφερειών και αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης.

5. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά σε χωρικό αντιπεριφερειάρχη, νοείται εφεξής ο αντιπεριφερειάρχης στον οποίο ο περιφερειάρχης έχει μεταβιβάσει την άσκηση κατά τόπο αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 111, περί ορισμού, αρμοδιοτήτων αναπληρωτή περιφερειάρχη και αντιπεριφερειαρχών και αριθμού αντιπεριφερειαρχών, ή αυτός στον οποίο αναθέτει την τυχόν σχετική αρμοδιότητα.

6. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η εκλογή του συμβουλίου νέων του άρθρου 158, περί εκλογής μελών συμβουλίων νέων, διεξάγεται την πρώτη Κυριακή του Φεβρουαρίου του τέταρτου (4ου) έτους της δημοτικής περιόδου και οι υποψηφιότητες υποβάλλονται από τη 2α έως τη 15η Ιανουαρίου του ίδιου έτους.

ΜΕΡΟΣ Β’
ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 184
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Β’ του Βιβλίου Δεύτερου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η καταγραφή, η κωδικοποίηση και ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 185
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Β’ του Βιβλίου Δεύτερου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι:

α) Η ενιαία και ομοιογενής ρύθμιση, ανά κατηγορία, θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης,

β) ο καθορισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης, με εξειδικευμένο σκοπό, όπως οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), οι αναπτυξιακοί οργανισμοί και τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης.

Άρθρο 186
Ορισμοί

Ως «νομικά πρόσωπα τοπικής αυτοδιοίκησης» νοούνται, για τον παρόντα Κώδικα, όσα περιγράφονται, κατά κατηγορία, στα άρθρα 187, περί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης και 188, περί νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα νομικά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου νοούνται ως «φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 187
Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Στους δήμους συνεχίζουν να λειτουργούν τα εξής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου:

α) Τα υφιστάμενα δημοτικά ιδρύματα,

β) οι υφιστάμενοι διαδημοτικοί και διαβαθμιδικοί σύνδεσμοι,

γ) τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία διατηρήθηκαν με:

γα) την υπ’ αρ. 103036/29.11.2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών «Εξαίρεση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α’ βαθμού, από την αυτοδίκαιη κατάργηση/λύση των άρθρων 27 και 29 του ν. 5056/2023 (Α’ 163)» (Β’ 6719) και

γβ) την υπ’ αρ. 108912/19.12.2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών «Εξαίρεση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Ο.Τ.Α. α’ βαθμού, από την αυτοδίκαιη κατάργηση του άρθρου 27 του ν. 5056/2023» (Β’ 7549),

δ) η «Επιτροπή Εγχώριας Περιουσίας Κυθήρων και Αντικυθήρων», η οποία λειτουργεί σύμφωνα με το π.δ. 272/1985 (Α’ 101),

ε) η «Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή» Δήμου Καλαμάτας, της οποίας το καταστατικό εγκρίθηκε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Α’ 290/9.12.1968),

στ) τα υφιστάμενα δημοτικά ή διαδημοτικά λιμενικά ταμεία, τα οποία συστάθηκαν σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 2738/1999 (Α’ 180) ή την παρ. 8 του άρθρου 140 του ν. 4504/2017 (Α’ 184). Ειδικά για τα διαδημοτικά λιμενικά ταμεία εφαρμόζονται αναλογικά οι προβλέψεις του Κεφαλαίου Ε’ του παρόντος μέρους και Βιβλίου, περί διαδημοτικών και διαβαθμιδικών συνδέσμων,

ζ) το υφιστάμενο αγαθοεργό ίδρυμα «Γηροκομείο - Πτωχοκομείο Κέρκυρας» του οποίου το καταστατικό εγκρίθηκε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Α’ 194/1.9.1949).

2. Στις περιφέρειες συνεχίζουν να λειτουργούν τα εξής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου:

α) Τα υφιστάμενα περιφερειακά ιδρύματα, με την επιφύλαξη του άρθρου 287, περί τελικών διατάξεων των Κεφαλαίων Δ’, Ε’ και Ζ’,

β) οι υφιστάμενοι διαβαθμιδικοί σύνδεσμοι,

γ) οι φορείς λειτουργίας λαϊκών αγορών της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν είναι δυνατή η σύσταση νέου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 188
Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Στους δήμους συνεχίζουν να λειτουργούν τα εξής νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου:

α) Οι υφιστάμενοι αναπτυξιακοί οργανισμοί, με την επιφύλαξη του άρθρου 207, περί της διαδικασίας μετατροπής υφιστάμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς,

β) οι υφιστάμενες Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), οι υφιστάμενες Δημοτικές Επιχειρήσεις Τηλεθέρμανσης, οι οποίες διέπονται από τις διατάξεις που διέπουν τις Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και η Διαδημοτική Επιχείρηση Τηλεθέρμανσης Δυτικής Μακεδονίας του άρθρου 24 του ν. 4872/2021 (Α’ 247),

γ) οι υφιστάμενοι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), με τη μορφή ανωνύμων εταιρειών,

δ) τα υφιστάμενα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στους σκοπούς των οποίων περιλαμβάνεται και η λειτουργία Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.),

ε) οι υφιστάμενες δημοτικές επιχειρήσεις, με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού,

στ) οι κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι οποίες διατηρήθηκαν με την υπ’ αρ. 103036/29.11.2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών «Εξαίρεση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α’ βαθμού, από την αυτοδίκαιη κατάργηση/λύση των άρθρων 27 και 29 του ν. 5056/2023 (Α’ 163)» (Β’ 6719),

ζ) η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Εθνικός Κήπος - Μητροπολιτικό Πράσινο Α.Ε.», η οποία λειτουργεί σύμφωνα με τα άρθρα 100 έως 104 του ν. 4674/2020 (Α’ 53),

η) η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ξινό Νερό Μονομετοχική Α.Ε. Ο.Τ.Α.», η οποία λειτουργεί σύμφωνα με το καταστατικό της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην κείμενη νομοθεσία,

θ) οι υφιστάμενες ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α’ 114), οι οποίες υλοποιούν προγράμματα LEADER στο Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 ή στο Πρόγραμμα Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα 2021-2027 και λειτουργούν σύμφωνα με το καταστατικό τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην κείμενη νομοθεσία,

ι) η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων Α.Ε. Ο.Τ.Α.», η οποία λειτουργεί σύμφωνα με το καταστατικό της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην κείμενη νομοθεσία.

2. Στις περιφέρειες συνεχίζουν να λειτουργούν τα εξής νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου:

α) Οι υφιστάμενοι αναπτυξιακοί οργανισμοί, με την επιφύλαξη του άρθρου 207, περί της διαδικασίας μετατροπής υφιστάμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς,

β) τα υφιστάμενα περιφερειακά ταμεία ανάπτυξης,

γ) οι υφιστάμενοι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), με τη μορφή ανωνύμων εταιρειών,

δ) το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου «Φορέας Διαχείρισης Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης» το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με το Μέρος Τέταρτο του ν. 4414/2016 (Α’ 149),

ε) οι υφιστάμενες αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 194 του ν. 3852/2010 (Α’ 87), περί επιχειρήσεων περιφερειών, οι οποίες υλοποιούν προγράμματα LEADER στο Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 ή στο Πρόγραμμα Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα 2021-2027 και λειτουργούν σύμφωνα με το καταστατικό τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην κείμενη νομοθεσία.

3. Συνεχίζουν να λειτουργούν, επίσης, τα εξής νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου: η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), η Ένωση Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.) και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων (Π.Ε.Δ.).

4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, κάθε δήμος, με την επιφύλαξη της παρ. 6, δύναται να συστήσει ή να συμμετέχει μόνο στα εξής νομικά πρόσωπα τοπικής αυτοδιοίκησης:

α) Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» σύμφωνα με το άρθρο 283, περί σύστασης εταιρείας για τον θεσμό «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης»,

β) δημοτική επιχείρηση ύδρευσης και αποχέτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 250, περί ίδρυσης, νομικής μορφής, σκοπού και αρμοδιοτήτων Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης. Από τη δυνατότητα αυτή εξαιρούνται οι δήμοι της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας,

γ) αναπτυξιακό οργανισμό, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Ζ’, περί των αναπτυξιακών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και το άρθρο 207, περί της διαδικασίας μετατροπής υφιστάμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος κάθε περιφέρεια, με την επιφύλαξη της παρ. 6, δύναται να συστήσει ή να συμμετέχει μόνο σε αναπτυξιακό οργανισμό, σύμφωνα με το παρόν Μέρος.

6. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος κάθε δήμος ή περιφέρεια δύναται να συμμετέχει σε υφιστάμενη δημοτική επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού.

Άρθρο 189
Λοιπά νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες

1. Δεν αποτελούν νομικά πρόσωπα τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 186, περί ορισμών, τα εξής:

α) Οι υφιστάμενες αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, στις οποίες συμμετέχουν δήμοι, περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα τοπικής αυτοδιοίκησης, συμπεριλαμβανομένων των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (Ε.Ο.Ε.Σ.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο και ειδικότερα στα άρθρα 108 έως 114 του ν. 4483/2017 (Α’ 107) και το άρθρο 342 του παρόντος, περί διεθνών συνεργασιών,

β) οι υφιστάμενες κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας, στις οποίες συμμετέχουν δήμοι, περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα αυτών, και οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τον ν. 3468/2006 (Α’ 129),

γ) οι υφιστάμενες ενεργειακές κοινότητες, στις οποίες συμμετέχουν δήμοι ή περιφέρειες, και οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τον ν. 4513/2018 (Α’ 9) και τον ν. 4843/2021 (Α’ 193),

δ) οι υφιστάμενες εταιρείες μεικτής οικονομίας, στις οποίες συμμετέχουν δήμοι ή περιφέρειες, και οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 947/1979 (Α’ 169),

ε) οι υφιστάμενες ναυτικές εταιρείες, στις οποίες συμμετέχουν δήμοι, περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα αυτών, και οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τον ν. 959/1979 (Α’ 192),

στ) οι υφιστάμενες ανώνυμες εταιρείες και οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, τις οποίες έχουν ιδρύσει ή στις οποίες συμμετέχουν δήμοι, περιφέρειες, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, η Ένωση Περιφερειών και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, με την επιφύλαξη του άρθρου 207, περί διαδικασίας μετατροπής υφιστάμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς,

ζ) η υφιστάμενη ανώνυμη εταιρεία «Πληροφόρηση - Επιμόρφωση - Τοπική Ανάπτυξη Ανώνυμη εταιρεία» (Π.Ε.Τ.Α.) Α.Ε.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται να συμμετάσχουν σε άλλα νομικά πρόσωπα τα οποία δεν εντάσσονται στο άρθρο

186, περί ορισμών, με εξαίρεση τη συμμετοχή τους στις ενεργειακές κοινότητες, σύμφωνα με τον ν. 4513/2018 και σε Ε.Ο.Ε.Σ., σύμφωνα με τα άρθρα 108 έως 113 του ν. 4483/2017, και το άρθρο 342 του παρόντος, περί διεθνών συνεργασιών.

3. Τα νομικά πρόσωπα του παρόντος άρθρου, στα οποία ο δήμος ή η περιφέρεια κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών ή των μεριδίων, οφείλουν να εντάσσονται στον Κόμβο Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 533.

4. Οι ναυτικές εταιρείες του ν. 959/1979 που διεξάγουν θαλάσσιες συγκοινωνίες και μεταφορές, οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, στις οποίες συμμετέχουν κατά πλειοψηφία οι δήμοι και οι περιφέρειες, καθώς και οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες στις οποίες συμμετέχουν οι δήμοι και οι περιφέρειες και έχουν ως σκοπό την αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν στη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και θέματα πρόληψης αυτών, επιχορηγούνται από αυτούς σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 198, περί πόρων και χρηματοδότησης νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 190
Γενικές ρυθμίσεις

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δεν δύνανται να μεταβιβάζουν στα νομικά τους πρόσωπα αρμοδιότητες που συνιστούν αποστολή του κράτους, κατά το άρθρο 316, περί αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του κράτους.

2. Όλα τα νομικά πρόσωπα τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών:

α) Εντάσσονται στον Κόμβο Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 533,

β) υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4765/2021 (Α’ 6),

γ) υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4727/2020 (Α’ 184),

δ) υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α’ 147), εφόσον συνιστούν αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς, σύμφωνα με τις περ. 1, 3 ή 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου,

ε) εκπροσωπούνται στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου και, όταν αυτός κωλύεται ή απουσιάζει, από τον αντιπρόεδρο.

3. Τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των δήμων και των περιφερειών έχουν διακριτή νομική υποστήριξη, σε σχέση με τον δήμο και την περιφέρεια.

4. Η ευθύνη του δήμου ή της περιφέρειας, η οποία συμμετέχει σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, περιορίζεται κατά το τμήμα της συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της επιχείρησης. Ο δήμος ή η περιφέρεια δεν ευθύνεται για οφειλές ή οποιεσδήποτε υποχρεώσεις έχει αναλάβει το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου έναντι τρίτων.

5. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στα νομικά πρόσωπα της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, κατά το μέρος που δεν υφίσταται ειδικότερη διάταξη στο παρόν Μέρος. Ειδικά για τα νομικά πρόσωπα των περ. α), δ), ε) και ζ) της παρ. 1 και της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 187, τα άρθρα 191, περί συγκρότησης διοικητικών συμβουλίων, και 192, περί ιδιοτήτων και θητείας μελών διοικητικού συμβουλίου, εφαρμόζονται μόνο εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στην ιδρυτική τους πράξη και τον οργανισμό τους.

Άρθρο 191
Συγκρότηση Διοικητικών Συμβουλίων

1. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του άρθρου 187 διοικούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τον πρόεδρο αυτού, με την επιφύλαξη των συνδέσμων, οι οποίοι διοικούνται από το διοικητικό συμβούλιο, τον πρόεδρό του και την εκτελεστική επιτροπή. Το Διοικητικό Συμβούλιο, με την επιφύλαξη του άρθρου 210, περί διαδημοτικών και διαβαθμιδικών συνδέσμων, και της παρ. 9 του παρόντος, αποτελείται από πέντε (5) έως δεκαπέντε (15) μέλη, με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, όπως καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα.

2. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων της παρ. 1 δύνανται να ορίζονται μεταξύ των ακόλουθων προσώπων:

α) δημάρχου ή περιφερειάρχη,

β) δημοτικών ή περιφερειακών συμβούλων,

γ) δημοτών ή κατοίκων που είναι χρήστες των υπηρεσιών του νομικού προσώπου ή έχουν ανάλογη επαγ-

γελματική ή κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις, ανάλογα με τον σκοπό του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

3. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 188, είναι τα οριζόμενα στο καταστατικό τους ή αυτά που προβλέπονται στις ειδικότερες κατηγορίες νομικών προσώπων του παρόντος Μέρους.

4. Μετά από πρόσκληση του προέδρου του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, οι παρατάξεις ορίζουν τους εκπροσώπους τους στο Διοικητικό Συμβούλιο των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και αφαιρουμένων τυχόν μελών που ορίζονται εκ της θέσης τους ή υποδεικνύονται από φορείς με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται από την παράταξη της πλειοψηφίας του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, με τους αναπληρωτές τους. Τα υπόλοιπα μέλη, με τους αναπληρωτές τους, εκλέγονται από τις παρατάξεις της μειοψηφίας του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου.

5. Ο υπολογισμός της ποσόστωσης του ενός τρίτου (1/3) από κάθε φύλο εφαρμόζεται για τους εκπροσώπους που ορίζονται από την πλειοψηφία.

6. Μετά από τον ορισμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων, το δημοτικό ή αντίστοιχα το περιφερειακό συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη αυτά τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο. Αν ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης έχει ορισθεί ως μέλος, καθίσταται, εφόσον το επιθυμεί, αυτοδικαίως και πρόεδρος του αντίστοιχου διοικητικού συμβουλίου.

7. Με απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη συγκροτείται το Διοικητικό Συμβούλιο των νομικών προσώπων του παρόντος. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου αποκτά νόμιμη υπόσταση για όλες τις έννομες συνέπειες από τη δημοσίευσή τους στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια».

8. Τα μη αιρετά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης, πριν από την εγκατάστασή τους, ορκίζονται ενώπιον του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, αντίστοιχα.

9. Τα δημοτικά λιμενικά ταμεία γεωγραφικής περιοχής ευθύνης ενός δήμου, διατηρούν τον υφιστάμενο αριθμό και τις ιδιότητες των μελών του Διοικητικού τους Συμβουλίου.

Άρθρο 192
Ιδιότητες και θητεία μελών Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών και, σε όσα από αυτά προβλέπεται, της εκτελεστικής επιτροπής, πρέπει να είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων της παρ. 1 έχουν τα ασυμβίβαστα των δημοτικών ή των περιφερειακών συμβούλων, αντίστοιχα. Ειδικά για τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο ισχύουν, επιπλέον, τα οριζόμενα στο άρθρο 70 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί των ασυμβιβάστων, τα οποία αφορούν την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 68 του ίδιου νόμου.

3. Δεν επιτρέπεται να ορισθούν ή να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων της παρ. 1 ιδιώτες οι οποίοι έχουν στερηθεί τη διαχείριση της περιουσίας τους, με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, ή στους οποίους έχει επιβληθεί αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση και για όσο διάστημα διαρκεί η στέρηση αυτή, καθώς και όσοι έχουν καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ως αυτουργοί ή συμμέτοχοι σε κακούργημα ή σε κάποιο από τα πλημμελήματα που αναφέρονται στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 718, περί του διοικητικού μέτρου έκπτωσης λόγω καταδίκης.

4. Ο ορισμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων της παρ. 1, με εξαίρεση τους συνδέσμους, διεξάγεται ανά τριάντα (30) μήνες και λήγει σε κάθε περίπτωση με την εγκατάσταση των νέων μελών. Μέσα σε έναν (1) μήνα από την εκλογή των μελών του προεδρείου του, το δημοτικό ή το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζει και ορίζει τα νέα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που θα το εκπροσωπούν.

Άρθρο 193
Αναπλήρωση και αντικατάσταση μελών Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα αναπληρωματικά μέλη αναπληρώνουν τα τακτικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών, όταν απουσιάζουν ή κωλύονται ή η θέση τους μείνει κενή, λόγω παραίτησης ή θανάτου ή έκπτωσης ή απώλειας της ιδιότητας βάσει της οποίας ορίστηκαν, καθώς και λόγω ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής από την παράταξή τους, αν πρόκειται για δημοτικούς ή περιφερειακούς συμβούλους. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, αναπληρώνεται από τον αντιπρόεδρο.

2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δύνανται να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους, κατ’ εφαρμογή των παρ. 4 και 7 του άρθρου 191, περί συγκρότησης διοικητικών συμβουλίων.

Τα λοιπά μέλη αντικαθίστανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, από τους φορείς που τα όρισαν.

3. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου υποβάλλουν την παραίτησή τους από το αξίωμά τους στον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η παραίτησή τους γίνεται αποδεκτή αυτοδίκαια από την επομένη της κατάθεσης στο πρωτόκολλο του νομικού προσώπου.

4. Μέλος του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του δεν δύναται να εξακολουθήσει να είναι ή να ορισθεί μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων δήμων και περιφερειών. Για την αντικατάστασή του εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 2 του άρθρου 119, περί εκλογής μελών προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου σε περίπτωση παραίτησης ή κενής θέσης μέλους του.

Άρθρο 194
Αρμοδιότητες και λειτουργία οργάνων διοίκησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του άρθρου 187, εξαιρουμένων των συνδέσμων, έχει αντίστοιχα τις αρμοδιότητες του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου του άρθρου 120, περί αρμοδιοτήτων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, και επιπρόσθετα της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής του άρθρου 138, περί αρμοδιοτήτων της δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής.

2. Ειδικότερα στους συνδέσμους, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τις αρμοδιότητες του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου του άρθρου 120 και η εκτελεστική επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής του άρθρου 138 και όσες αρμοδιότητες της αναθέτει το διοικητικό συμβούλιο, στις οποίες δεν περιλαμβάνονται αυτές που προβλέπονται για τη διάλυση του συνδέσμου.

3. Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις αρμοδιότητες του δημάρχου ή του περιφερειάρχη του άρθρου 109, περί αρμοδιοτήτων δημάρχου και περιφερειάρχη, και επιπρόσθετα τις αρμοδιότητες του προέδρου του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου. 4. Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δύναται, με απόφασή του, να αναθέτει την υπογραφή, με εντολή του, εγγράφων και πιστοποιητικών στον γενικό διευθυντή που τυχόν προβλέπεται από τον οργανισμό του νομικού προσώπου ή σε άλλο υπάλληλό του. Όσον αφορά τους συνδέσμους, ο πρόεδρος του συνδέσμου δύναται, επιπλέον, με απόφασή του, να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στον αντιπρόεδρο. Οι ανωτέρω αποφάσεις δημοσιεύονται αποκλειστικά με ανάρτηση στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του νομικού προσώπου.

5. Όταν ο πρόεδρος του συνδέσμου απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί ο αντιπρόεδρος και όταν απουσιάζει ή κωλύεται και αυτός, το μέλος της εκτελεστικής επιτροπής που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους.

6. Ως προς τα θέματα σχετικά με τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και, όσον αφορά τους συνδέσμους, και της εκτελεστικής επιτροπής και, ιδίως:

α) Την πρόσκληση των μελών σε συνεδρίαση,

β) τον τόπο και τρόπο σύγκλησης σε τακτική ή κατεπείγουσα συνεδρίαση,

γ) την απαιτούμενη πλειοψηφία για τη λήψη απόφασης,

δ) την τήρηση των πρακτικών,

ε) το κώλυμα συμμετοχής στις συνεδριάσεις,

στ) τις υποχρεώσεις των μελών,

ζ) την παραίτηση από τα αξιώματα του προέδρου και του αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής,

εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις του Κεφαλαίου Γ’ του Μέρους Α’ του παρόντος βιβλίου, που αφορούν στο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο και τα μέλη του. Για τη διεξαγωγή της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου απαιτείται υποχρεωτικά η παρουσία του προέδρου ή ο αντιπροέδρου αυτού.

7. Το Διοικητικό Συμβούλιο του συνδέσμου δήμων ή περιφερειών, ο οποίος υπάγεται σε περισσότερους νομούς, δύναται να συνεδριάζει και στην έδρα οποιουδήποτε δήμου ή περιφέρειας μέλους, αν αυτό το αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του συνδέσμου, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται και για τις συνεδριάσεις της εκτελεστικής επιτροπής.

8. Με κανονισμό που καταρτίζει το Διοικητικό Συμβούλιο ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη λειτουργία του νομικού προσώπου. Ο κανονισμός λειτουργίας του πρώτου εδαφίου εγκρίνεται από το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, με εξαίρεση αυτόν των συνδέσμων, ο οποίος καταρτίζεται από το Διοικητικό του Συμβούλιο.

Άρθρο 195
Κανονισμοί νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 188, συντάσσει τους ακόλουθους κανονισμούς:

α) Εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών, με τον οποίο καθορίζονται η οργάνωση, η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών του νομικού προσώπου, οι θέσεις του προσωπικού, κατά ειδικότητα, και το ανώτατο όριο αυτού,

β) Κανονισμό προσωπικού, ο οποίος καθορίζει την υπηρεσιακή κατάσταση αυτού, τα δικαιώματα, τις άδειες προσωπικού, τις υπηρεσιακές μεταβολές, τις υποχρεώσεις, τις πειθαρχικές ευθύνες και τη λύση της υπαλληλικής σχέσης,

γ) Κανονισμό οικονομικής διαχείρισης,

δ) Προαιρετικά, άλλους κανονισμούς, οι οποίοι κρίνονται απαραίτητοι για τη λειτουργία τους.

2. Στους κανονισμούς της παρ. 1 των νομικών προσώπων του παρόντος, τα οποία ανήκουν στον υποτομέα Ο.Τ.Α., όπως αυτός οριοθετείται στις περ. β) και δ) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), προβλέπονται υποχρεωτικά οι αρμοδιότητες του προέδρου και των λοιπών οργάνων διοίκησης. Στους ίδιους κανονισμούς προβλέπεται ρητά ότι η αρμοδιότητα έγκρισης του προϋπολογισμού του νομικού προσώπου ανήκει στο Διοικητικό Συμβούλιο αυτού.

Άρθρο 196
Οικονομική διοίκηση νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του άρθρου 187 εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις που ισχύουν για τους δήμους ή τις περιφέρειες αναφορικά με:

α) Τον προϋπολογισμό,

β) τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και αναφορές,

γ) την οικονομική υπηρεσία,

δ) τα δάνεια και

ε) τη λογιστική, η οποία διενεργείται σύμφωνα με το Λογιστικό Πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης.

2. Οι δαπάνες κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης των νομικών προσώπων της παρ. 1 δύνανται να εξοφλούνται, με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, σε βάρος του προϋπολογισμού του δήμου ή της περιφέρειας που τα έχει συστήσει. Τα αντίστοιχα ποσά παρακρατούνται στη συνέχεια και συμψηφίζονται με τους πόρους που αποδίδονται στα νομικά αυτά πρόσωπα από τον οικείο δήμο ή την περιφέρεια.

3. Για τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 188, τα θέματα της οικονομικής τους διοίκησης διέπονται ως προς:

α) Τις ετήσιες χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις, από τα εκάστοτε ισχύοντα, ελληνικά λογιστικά πρότυπα,

β) τον προϋπολογισμό τους, από τον τύπο που καθορίζεται με την περ. γ της παρ. 5 του άρθρου 2 της υπό στοιχεία 2/45253/ΔΠΓΚ/26.6.2025 απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Σχέδιο λογαριασμών του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης και κοινή οικονομική ταξινόμηση του Προϋπολογισμού των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης» (Β’ 3364) και τις αποφάσεις της παρ. 4 του άρθρου 380, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. Το άρθρο 374, περί διάρκειας ισχύος προϋπολογισμού, ισχύει και για τα νομικά πρόσωπα της παρούσας,

γ) τα δάνεια, από το άρθρο 202, περί των αποφάσεων νομικών προσώπων για τις οποίες απαιτείται κοινοποίηση ή σύμφωνη γνώμη δήμων ή περιφερειών, αντίστοιχα.

4. Για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος, τα νομικά πρόσωπα του παρόντος δύνανται, σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας κάλυψης των σχετικών αναγκών λόγω έλλειψης προσωπικού με τα απαιτούμενα τυπικά ή και ουσιαστικά προσόντα, να αναθέτουν κάθε εργασία της τήρησης σε εξωτερικούς συνεργάτες που διαθέτουν τα κατά νόμο προβλεπόμενα προσόντα ή σε λογιστικά γραφεία που πληρούν τις οικείες προϋποθέσεις. Τη σχετική αδυναμία διαπιστώνει το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου, μετά από εισήγηση του προέδρου. Οι εξωτερικοί συνεργάτες λογιστές δεν υποκαθιστούν τους υπαλλήλους των οικονομικών υπηρεσιών ως προς τα καθήκοντα που κατά νόμο προβλέπονται για αυτούς.

5. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, αν τα νομικά πρόσωπα του παρόντος δεν διαθέτουν ίδια οικονομική υπηρεσία, το σύνολο των αρμοδιοτήτων οικονομικής υπηρεσίας, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η ταμειακή υπηρεσία, ασκείται από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας που τα έχει συστήσει.

Εάν πρόκειται για διαδημοτικό ή διαπεριφερειακό ή διαβαθμιδικό νομικό πρόσωπο, την υποστήριξη της παρούσας αναλαμβάνει υποχρεωτικά ο μεγαλύτερος από τους συμμετέχοντες σε πληθυσμό δήμος ή περιφέρεια, με βάση τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής. Σε αυτή την περίπτωση το σύνολο των απαιτούμενων σχετικών πράξεων υπογράφεται από τα αρμόδια κατά νόμο όργανα του δήμου ή της περιφέρειας. Για την εφαρμογή της παρούσας απαιτούνται υποβολή σχετικού αιτήματος από το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου και αποδοχή αυτού από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο.

Άρθρο 197
Διαχείριση περιουσίας νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Οι διατάξεις του Μέρους Ε’ του Βιβλίου Τέταρτου για τη διαχείριση της περιουσίας των δήμων και περιφερειών, εφαρμόζονται αναλόγως στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του άρθρου 187.

2. Η διαχείριση της περιουσίας των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 188, γίνεται βάσει κανονισμού που συντάσσεται από το διοικητικό συμβούλιο, με εξαίρεση την εκποίηση, αγορά, εκμίσθωση και μίσθωση ακινήτων, καθώς και την εκποίηση κινητών πραγμάτων, για τα οποία απαιτείται δημοπρασία, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Η’ του Μέρους Ε’ του Βιβλίου Τέταρτου, περί δημοπρασιών.

Άρθρο 198
Πόροι και χρηματοδότηση νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Πόροι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του άρθρου 187, είναι:

α) Η ετήσια τακτική ή τυχόν έκτακτη επιχορήγηση του δήμου ή της περιφέρειας,

β) κάθε είδους εισφορές, επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες,

γ) εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή των υπηρεσιών, που παρέχουν τα νομικά πρόσωπα,

δ) πρόσοδοι από τη δική τους περιουσία, καθώς και από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα.

Τα λιμενικά ταμεία λαμβάνουν, επιπλέον, τους πόρους των περ. κ), κα), κβ), λγ) και λδ) της παρ. 3 του άρθρου 383, περί προσδιορισμού εσόδων των δήμων.

2. Πόροι των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 188 είναι:

α) Τα ίδια κεφάλαιά τους από την εισφορά των μετόχων ή μελών,

β) οι κάθε είδους χρηματοδοτήσεις ή συγχρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο εθνικών ή ενωσιακών προγραμμάτων, δωρεές, κληρονομιές και κληροδοσίες,

γ) οι εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή των υπηρεσιών, που παρέχουν τα νομικά πρόσωπα,

δ) οι πρόσοδοι από τη δική τους περιουσία.

3. Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις ειδικού σκοπού ραδιοφωνίας- τηλεόρασης, στις οποίες συμμετέχουν κατά πλειοψηφία οι δήμοι και οι περιφέρειες, είναι δυνατόν να επιχορηγούνται από τον οικείο δήμο ή την οικεία περιφέρεια για τις δραστηριότητές τους, μετά από απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Προϋπόθεση για την επιχορήγηση αποτελεί η υποβολή τεκμηριωμένου αιτήματος από το οποίο προκύπτουν με σαφήνεια η οικονομική κατάσταση του νομικού προσώπου, η αναγκαιότητα της επιχορήγησης και οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτή, οι δαπάνες που θα καλυφθούν από αυτή και κάθε άλλο στοιχείο που δύναται να ζητείται από το συμβούλιο, προκειμένου αυτό να λάβει απόφαση επιχορήγησης.

4. Οι αναπτυξιακοί οργανισμοί είναι δυνατό να χρηματοδοτούνται από τους δήμους και τις περιφέρειες που είναι μέτοχοι αυτών, μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους, αποκλειστικά για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού τους, εφόσον δεν προβλέπονται έσοδα από άλλη πηγή. Η εν λόγω απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου. Προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση αποτελεί η υποβολή τεκμηριωμένου αιτήματος του οργανισμού, το οποίο συνοδεύεται από ετήσιο πρόγραμμα δράσης και αναλυτική κατάσταση εσόδων και εξόδων για το έτος που αφορά ο προϋπολογισμός. Το ύψος της χρηματοδότησης εκάστου δήμου και περιφέρειας προκύπτει από τον λόγο συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο του οργανισμού.

Άρθρο 199
Έλεγχος διαχείρισης νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών, γίνεται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7), οι οποίοι επιλέγονται και διορίζονται με απόφαση

του διοικητικού τους συμβουλίου στην αρχή κάθε οικονομικού έτους. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και η αμοιβή τους.

2. Έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος δύναται να διενεργείται από τη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από αίτημα του Υπουργού Εσωτερικών. Έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος δύναται, επίσης, να διενεργείται από ελεγκτές της παρ. 1 με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου.

3. Εκθέσεις τακτικού ή έκτακτου διαχειριστικού ελέγχου από ορκωτούς ελεγκτές ή από τα αρμόδια όργανα ελέγχου σύμφωνα με ειδικές διατάξεις νόμου, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στον Γενικό Επόπτη, για την παρακολούθηση και υλοποίηση των σχετικών συστάσεων ή πορισμάτων.

4. Για την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186 εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου Γ’ του Μέρους Β’ του Βιβλίου Πέμπτου του παρόντος Κώδικα και το άρθρο 49 του ν. 5104/2024 (Α’ 58). Ειδικά για τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας εφαρμόζεται συμπληρωματικά ο ν. 4548/2018 (Α’ 104).

Άρθρο 200
Αύξηση κεφαλαίου νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης

Αύξηση κεφαλαίου νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 188 επιτρέπεται μόνον για:

α) Επενδυτικό πρόγραμμα ή

β) επέκταση των σκοπών του νομικού προσώπου ή

γ) για υποχρεωτική με νόμο μετατροπή του, για την οποία απαιτείται καταβολή κεφαλαίου, κατά την προσαρμογή του καταστατικού του στις σχετικές διατάξεις, αποκλειόμενης απολύτως της χρησιμοποίησής του για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών του.

Άρθρο 201
Διάθεση καθαρών κερδών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης

Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 188, που εγκρίνεται από το δημοτικό ή περιφερειακό ή διοικητικό συμβούλιο, τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τη διαχείριση, μετά από την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, την αφαίρεση των αποσβέσεων και τη δημιουργία του απαραίτητου αποθεματικού, δύναται να διατίθενται στον δήμο ή την περιφέρεια.

Άρθρο 202
Αποφάσεις νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης για τις οποίες απαιτείται κοινοποίηση ή σύμφωνη γνώμη δήμων ή περιφερειών

1. Οι αποφάσεις του αρμόδιου οργάνου των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, οι οποίες αφορούν στον προϋπολογισμό και την αποδοχή κληρονομιών και δωρεών που περιέχουν όρο, ή κληροδοσιών, κοινοποιούνται υποχρεωτικά στα οικεία δημοτικά ή περιφερειακά συμβούλια.

2. Για την εκποίηση ή ανταλλαγή ή σύσταση εμπράγματου βάρους επί ακινήτου μόνο για τα ακίνητα που έχουν εισφερθεί από δήμο ή περιφέρεια, καθώς και τη συνομολόγηση δανείων, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 203
Λύση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων προβλέψεων του παρόντος Μέρους ανά κατηγορία νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εξαιρούμενων των ιδρυμάτων, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 187 λύονται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών. Για τη λύση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Τα ιδρύματα λύονται με τον ίδιο τρόπο που συστάθηκαν και η περιουσία τους περιέρχεται στον δήμο ή την περιφέρεια που τα συνέστησε. Ο δήμος ή η περιφέρεια εξακολουθούν να διαθέτουν τις ιδιωτικές περιουσίες που έχουν περιέλθει στο ίδρυμα, με πράξεις εν ζωή ή αιτία θανάτου, αποκλειστικά για τον ειδικό σκοπό

για τον οποίο αφιερώθηκαν, με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν την επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση του περιουσιακού στοιχείου που έχει καταληφθεί ή δωρηθεί για τον ίδιο ή άλλον κοινωφελή σκοπό.

3. Οι αρμοδιότητες των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που λύονται, ασκούνται από τον δήμο ή την περιφέρεια, υπό καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί.

4. Με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, δύναται να καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που λύονται από τις υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας. Μέχρι την έκδοση του νέου κανονισμού, για την εύρυθμη άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων, εφαρμόζεται ο υφιστάμενος κατά τη δημοσίευση του Κώδικα κανονισμός λειτουργίας του νομικού προσώπου.

Άρθρο 204
Λύση κοινωφελών επιχειρήσεων

1. Για τη λύση κοινωφελών επιχειρήσεων εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

2. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, δύναται να καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται από τις υπηρεσίες των δήμων. Μέχρι την έκδοση των νέων κανονισμών, για την εύρυθμη άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων εφαρμόζονται οι υφιστάμενοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος Κώδικα κανονισμοί λειτουργίας των νομικών αυτών προσώπων.

Άρθρο 205
Θέματα προσωπικού νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται

1. Το πάσης φύσης προσωπικό, οι νομικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, που απασχολούνται σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή σε κοινωφελείς επιχειρήσεις που λύονται, καθίστανται αυτοδικαίως προσωπικό του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας και παρέχουν τις υπηρεσίες τους με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας τους. Οι εργαζόμενοι με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου συνεχίζουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους έως τη λήξη της διάρκειας της σύμβασής τους. Συμβάσεις μίσθωσης έργου συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον οικείο δήμο ή την οικεία περιφέρεια μέχρι τη λήξη τους.

2. Το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάσσεται σε κενές οργανικές θέσεις για τις οποίες έχει τα τυπικά προσόντα ή, αν δεν υφίστανται τέτοιες, σε προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται για τον σκοπό αυτό αυτοδίκαια, με παράλληλη δέσμευση ισάριθμων οργανικών θέσεων. Επιπλέον, συστήνονται αυτοδικαίως οι οργανικές θέσεις των νομικών προσώπων, τα οποία λύονται, για την κάλυψη των οποίων έχει εκδοθεί προκήρυξη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού. Οι προσωποπαγείς θέσεις, που τυχόν συστήνονται, καταργούνται κατά τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου.

3. Η κατάταξη του προσωπικού στις οργανικές θέσεις διενεργείται με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του δήμου ή της περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σε χρονικό διάστημα ενός (1) μηνός από την έκδοση της απόφασης περί λύσης του νομικού προσώπου και ισχύει από την ημερομηνία λύσης του για όλες τις έννομες συνέπειες.

4. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο προγραμμάτων συνεχίζονται από τον καθολικό διάδοχο δήμο ή περιφέρεια και δύνανται να ανανεώνονται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α’ 28), περί της διάρκειας απασχόλησης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για κάλυψη παροδικών αναγκών. Οι συμβάσεις έργου στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων διέπονται από το άρθρο 30 του ν. 4314/2014 (Α’ 265), περί συμβάσεων μίσθωσης έργου σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις και την υπ’ αρ. 114947/29.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 - 2027» (Β’ 6132). Εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί στα νομικά πρόσωπα που λύονται, για την πρόσληψη προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου υλοποιούνται από τον οικείο δήμο ή την οικεία περιφέρεια.

5. Το προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση ή μετακίνηση δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α’ 93) στα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 τα οποία λύονται, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον οικείο δήμο

μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης. Ομοίως, προσωπικό που έχει αποσπαστεί ή μετακινηθεί δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014, από τα ως άνω νομικά πρόσωπα, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης.

6. Εντός έξι (6) μηνών από τη λύση των νομικών προσώπων της παρ. 1, οι οικείοι δήμοι ή περιφέρειες τροποποιούν τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας τους. Η γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου της παρ. 2 του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143) παρέχεται εντός είκοσι πέντε (25) ημερών, άλλως τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί. Μέχρι την τροποποίηση του πρώτου εδαφίου, με απόφαση του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη ορίζεται ότι ο δήμος ή η περιφέρεια εκπληρώνει τους σκοπούς του νομικού προσώπου που λύεται και εξυπηρετεί τις δραστηριότητες που ασκούσε με τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες του δήμου ή της περιφέρειας.

7. Συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα ή προγράμματα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και υλοποιούνται από τα νομικά πρόσωπα που λύονται δύνανται να μεταφέρονται στον οικείο δήμο ή την οικεία περιφέρεια, εφόσον προβλέπονται ως δυνητικοί φορείς υλοποίησης των σχετικών υπηρεσιών, από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση εκάστου προγράμματος. Η μεταφορά των προγραμμάτων γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα. Τα μεταφερόμενα προγράμματα συνεχίζουν να υλοποιούνται από τους ανωτέρω φορείς, οι οποίοι θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι, ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά, στα οποία περιλαμβάνονται όσα απορρέουν από τις συμβάσεις έργου ή από τις συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, οι οποίες συνεχίζονται μέχρι τη λήξη τους.

8. Είναι δυνατή η συνέχιση όλων των υλοποιούμενων προγραμμάτων επιχορήγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) για τους ωφελούμενους που απασχολούνται ή προεργάζονται σε νομικά πρόσωπα του παρόντος που λύονται, σε κάθε έναν εξυπηρετούμενο δήμο ή περιφέρεια που αναλαμβάνει την εκπλήρωση των σκοπών του φορέα που καταργείται. Η συνέχιση των προγραμμάτων αυτών πραγματοποιείται κατόπιν γνωστοποίησης στη Δ.ΥΠ.Α. της πράξης λύσης του νομικού προσώπου και της πράξης ανάληψης της σχετικής δραστηριότητας από τον διάδοχο φορέα, με αναφορά στους ωφελούμενους, στις θέσεις απασχόλησης ή προεργασίας και στο υπολειπόμενο διάστημα υλοποίησης. Η συνέχιση τελεί υπό την επιφύλαξη των ειδικών όρων της οικείας δημόσιας πρόσκλησης, της απόφασης υπαγωγής και του κανονιστικού πλαισίου του εκάστοτε προγράμματος.

Οι ανωτέρω φορείς, οι οποίοι πρόκειται να συνεχίσουν την υλοποίηση των προγραμμάτων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης:

α) Επιχορηγούνται από την ημερομηνία μεταφοράς των απασχολουμένων και για το υπόλοιπο διάστημα, σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιχορηγούμενου διαστήματος,

β) απασχολούν τους προεργαζόμενους, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού διαστήματος, και για το υπόλοιπο διάστημα σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιδοτούμενου διαστήματος.

Άρθρο 206
Θέματα περιουσιακών και οικονομικών στοιχείων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται

1. Από τη λύση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή των κοινωφελών επιχειρήσεων, τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά τους στοιχεία περιέρχονται αυτοδικαίως στον δήμο ή την περιφέρεια, αντίστοιχα, που υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον καθολικό διάδοχο ή κατά του καθολικού διαδόχου, χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης.

2. Εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση των αποφάσεων περί λύσης, με απόφαση του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη, συστήνεται Επιτροπή Καταγραφής και Απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται στον δήμο από το νομικό πρόσωπο που λύεται, που αποτελείται από:

α) Τον Προϊστάμενο ή ένα (1) στέλεχος των Οικονομικών Υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας, ως πρόεδρο,

β) τον αντιδήμαρχο ή αντιπεριφερειάρχη οικονομικών ή άλλον αντιδήμαρχο, ή αντιπεριφερειάρχη σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί αντιδήμαρχος ή αντιπεριφερειάρχης οικονομικών,

γ) έναν (1) σύμβουλο της παράταξης της πλειοψηφίας,

δ) τον απερχόμενο πρόεδρο του νομικού προσώπου που λύεται.

Για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής δύναται να ανατίθεται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, αντίστοιχα, η διεκπεραίωση συγκεκριμένων διαδικασιών και ενεργειών σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή σε ελεγκτική εταιρεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7). Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής και απογραφής μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη σύστασή της. Η έκθεση καταγραφής και απογραφής εγκρίνεται από το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα. Η απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, η οποία συνοδεύεται από απόσπασμα της έκθεσης του τέταρτου εδαφίου που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από τον δήμο ή την περιφέρεια ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρισή τους στα κτηματολογικά βιβλία, όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, όταν πρόκειται για μη κτηματογραφημένη περιοχή, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια κτηματολογικά γραφεία. Όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα, για αυτά αναγράφεται στη συντασσόμενη έκθεση του προηγούμενου εδαφίου, και ο Κωδικός Αριθμός Εθνικού Κτηματολογίου που φέρουν στην τηρούμενη περιγραφική και χωρική βάση του Εθνικού Κτηματολογίου.

3. Ταμειακά υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών των νομικών προσώπων που λύονται μεταφέρονται με απόφαση της οικείας δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής σε λογαριασμό του δήμου ή της περιφέρειας. Με την ίδια ή όμοια απόφαση κλείνουν οι προαναφερθέντες τραπεζικοί λογαριασμοί των νομικών προσώπων που λύονται.

Άρθρο 207
Διαδικασία μετατροπής υφιστάμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς

1. Τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των ακόλουθων κατηγοριών μετατρέπονται σε αναπτυξιακούς οργανισμούς του άρθρου 224 ή συγχωνεύονται σε υπάρχοντες, διατηρώντας τον σκοπό τους, ή λύονται:

α) Οι μονομετοχικές εταιρείες νησιωτικών δήμων, οι οποίες είχαν συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 184 του ν. 4555/2018 (Α’ 133), περί σύστασης δημοτικών μονομετοχικών Α.Ε. λειτουργίας πρατηρίου καυσίμων, για την κάλυψη των αναγκών μικρών νησιωτικών δήμων,

β) οι κάθε είδους ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α’ 114), περί ορισμών και διακρίσεων των επιχειρήσεων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συμπεριλαμβανομένων όσων συστάθηκαν σύμφωνα με αυτό, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 188 του παρόντος, περί των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης,

γ) οι αμιγείς επιχειρήσεις, οι οποίες είχαν συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 277 του π.δ. 410/1995 (Α’ 231), περί σύστασης και νομικής φύσης και το άρθρο 76 του π.δ. 30/1996 (Α’ 21), περί αμιγών νομαρχιακών επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 188 του παρόντος, περί των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης και

δ) οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 194 του ν. 3852/2010 (Α’ 87), περί επιχειρήσεων περιφερειών, συμπεριλαμβανομένων όσων συστάθηκαν σύμφωνα με αυτό, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 188 του παρόντος, περί των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1, μέχρι τη μετατροπή ή συγχώνευση ή λύση τους, συνεχίζουν να λειτουργούν σύμφωνα με το καταστατικό τους.

3. Οι αρμοδιότητες των νομικών προσώπων της παρ. 1, καθώς και εκτελούμενα προγράμματα ή έργα ή υπηρεσίες, χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους ή διεθνείς οργανισμούς, συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον διάδοχο αναπτυξιακό οργανισμό, υπό καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί.

4. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026, λαμβάνοντας υπόψη τις προϋποθέσεις της παρ. 6 του άρθρου 224, περί αναπτυξιακών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης:

α) Τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1, στα οποία συμμετέχει αποκλειστικά ένας (1) δήμος ή περιφέρεια:

αα) λύονται και τίθενται σε εκκαθάριση ή

αβ) μετατρέπονται ή συγχωνεύονται:

i) σε μονομετοχικό αναπτυξιακό οργανισμό, με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου ή

ii) σε υφιστάμενο αναπτυξιακό οργανισμό, με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, μετά από αποδοχή του διοικητικού συμβουλίου του αναπτυξιακού οργανισμού.

β) τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 στα οποία συμμετέχουν περισσότεροι από ένας δήμοι ή περιφέρειες λύονται ή μετατρέπονται ή συγχωνεύονται σε υφιστάμενο αναπτυξιακό οργανισμό, με απόφαση των οικείων δημοτικών ή περιφερειακών συμβουλίων, μετά από αποδοχή του διοικητικού συμβουλίου του αναπτυξιακού οργανισμού.

5. Από την 1η Ιανουαρίου 2027 τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1, τα οποία δεν λύθηκαν, συγχωνεύτηκαν ή μετατράπηκαν σε αναπτυξιακούς οργανισμούς, λύονται αυτοδίκαια, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Τμήματος Ενδέκατου του ν. 4548/2018 (Α’ 104).

6. Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαδικασίες λύσης και εκκαθάρισης νομικών προσώπων της παρ. 1 συνεχίζουν, χωρίς να απαιτείται έκδοση νέας διοικητικής πράξης.

Άρθρο 208
Θέματα προσωπικού μετατρεπόμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς

Το πάσης φύσης προσωπικό, οι νομικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής που απασχολούνται σε νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 207, περί διαδικασίας μετατροπής υφιστάμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς, τα οποία μετατρέπονται ή συγχωνεύονται σε αναπτυξιακό οργανισμό, καθίστανται αυτοδικαίως προσωπικό αυτού. Οι εργαζόμενοι με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου συνεχίζουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους έως τη λήξη της διάρκειας της σύμβασής τους. Συμβάσεις μίσθωσης έργου συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον διάδοχο αναπτυξιακό οργανισμό μέχρι τη λήξη τους. Το άρθρο 205, περί των θεμάτων προσωπικού νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται, εφαρμόζεται αναλογικά.

Άρθρο 209
Καταγραφή νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Ο Υπουργός Εσωτερικών, εντός δύο (2) μηνών από την παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 4 του άρθρου 207, περί διαδικασίας μετατροπής υφιστάμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακούς οργανισμούς, εκδίδει απόφαση, κατόπιν υποβολής σχετικών στοιχείων από τον δήμαρχο, περιφερειάρχη ή τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.) ή των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων (Π.Ε.Δ.) κατά περίπτωση, στην οποία καταγράφονται:

α) Το σύνολο των πάσης φύσης νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών,

β) το σύνολο των πάσης φύσης νομικών προσώπων στα οποία συμμετέχουν δήμοι ή περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα αυτών του άρθρου 189, περί λοιπών νομικών προσώπων στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες, καθώς και

γ) όσα νομικά πρόσωπα των περ. α) και β) έχουν τεθεί σε καθεστώς εκκαθάρισης, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Για την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου, οι δήμοι, οι περιφέρειες, η Κ.Ε.Δ.Ε., η ΕΝ.ΠΕ. και οι Π.Ε.Δ. διαβιβάζουν στο Υπουργείο Εσωτερικών τα σχετικά με τη σύσταση, μετατροπή, συγχώνευση ή λύση των νομικών προσώπων έγγραφα.

2. Η παράλειψη τήρησης των υποχρεώσεων της παρ. 1 συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος για τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη ή τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε., της ΕΝ.ΠΕ. ή των Π.Ε.Δ. κατά περίπτωση.

3. Η απόφαση της παρ. 1 επικαιροποιείται ετησίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΘΜΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Άρθρο 210
Διαδημοτικοί και διαβαθμιδικοί σύνδεσμοι

Συνεχίζουν να λειτουργούν οι υφιστάμενοι διαδημοτικοί και διαβαθμιδικοί σύνδεσμοι οι οποίοι έχουν συσταθεί με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, με ειδικό σκοπό τη μελέτη και εκτέλεση έργων των συμμετεχόντων δήμων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή την άσκηση των αρμοδιοτήτων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και τον σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους.

Άρθρο 211
Συμμετοχή, αποχώρηση μελών και οικονομική διοίκηση συνδέσμου

1. Η συμμετοχή νέου δήμου σε υφιστάμενο σύνδεσμο ή η αποχώρηση από αυτόν επιτρέπεται, εάν το αποφασίσει το δημοτικό συμβούλιο του ενδιαφερομένου δήμου και αποδεχθεί την απόφαση το Διοικητικό

Συμβούλιο του συνδέσμου, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Σε κάθε περίπτωση, για τη συμμετοχή νέου δήμου σε υφιστάμενο σύνδεσμο ή για την αποχώρηση από αυτόν, λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του τοπικού πληθυσμού και οι εναλλακτικές δυνατότητες που υπάρχουν, ενόψει των ειδικών συνθηκών κάθε περίπτωσης, για την κατά το δυνατόν πληρέστερη εκπλήρωση του σκοπού του συνδέσμου. Άρνηση αποδοχής της συμμετοχής νέου δήμου ή της αποχώρησης δήμου ή περιφέρειας από σύνδεσμο, εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, αιτιολογείται ειδικά.

Αν το Διοικητικό Συμβούλιο του συνδέσμου δεν αποδέχεται, χωρίς ειδική αιτιολογία, τη συμμετοχή δήμου ή την αποχώρηση δήμου ή περιφέρειας από τον σύνδεσμο, η συμμετοχή ή η αποχώρηση αποφασίζεται από τον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, της έδρας του συνδέσμου, αν οι ανάγκες των κατοίκων δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν διαφορετικά και δεν παρεμποδίζεται η εκπλήρωση του σκοπού του συνδέσμου.

Με απόφαση του Επόπτη Νομιμότητας ελέγχεται υποχρεωτικά η νομιμότητα της απόφασης συμμετοχής ή αποχώρησης και ακολούθως εκδίδεται σχετική απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης της έδρας του συνδέσμου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου εγκρίνεται από τον Γραμματέα αποκεντρωμένης διοίκησης, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

2. Τα συμβούλια των δήμων και περιφερειών που μετέχουν στον σύνδεσμο δύνανται, με απόφασή τους, να παρατείνουν τη διάρκεια, να μεταφέρουν την έδρα του συνδέσμου, να επεκτείνουν ή περιορίσουν τους σκοπούς του, καθώς και να αναπροσαρμόσουν τις εισφορές των μελών του πέρα από τα όρια της συστατικής πράξης.

3. Η αναπροσαρμογή της εισφοράς δήμων ή περιφερειών, οι οποίοι είναι μέλη συνδέσμου, στον οποίο συμμετέχουν άνω των τριών (3) δήμων και περιφερειών, γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του συνδέσμου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών του. Η πληρωμή των εισφορών αυτών γίνεται χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη έκδοση χρηματικού εντάλματος, από τους ταμίες των δήμων και των περιφερειών στην αρχή του οικονομικού έτους.

4. Η συνομολόγηση δανείων από τους συνδέσμους, για την εκπλήρωση σκοπών της αρμοδιότητας ή της δράσης τους, συμπεριλαμβανομένης και της αποπληρωμής ληξιπρόθεσμων ή μη οφειλών, γίνεται ύστερα από απόφαση των διοικητικών τους συμβουλίων, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη συναίνεση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων των δήμων και των περιφερειών, που είναι μέλη τους. Οι ρυθμίσεις του Κεφαλαίου ΙΖ’ του Μέρους Β’ του Βιβλίου Τέταρτου, περί πιστοληπτικής πολιτικής, εφαρμόζονται, αναλόγως, για τη συνομολόγηση των ανωτέρω δανείων.

5. Πριν από την έκδοση της απόφασης του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης του πέμπτου εδαφίου της παρ. 1, ακολουθείται η διαδικασία των παρ. 3 και 4 του άρθρου 214, περί λύσης συνδέσμου, οι οποίες εφαρμόζονται αναλογικά.

6. Ειδικά ως προς τα διαδημοτικά λιμενικά ταμεία:

α) Η συμμετοχή δήμου σε υφιστάμενο διαδημοτικό λιμενικό ταμείο δεν είναι δυνατή.

β) Σε περίπτωση αποχώρησης δήμου από διαδημοτικό λιμενικό ταμείο, η αρμοδιότητα του λιμενικού ταμείου επί της εδαφικής περιφέρειας του δήμου που αποχωρεί, ασκείται υποχρεωτικά από αυτόν.

γ) Η παρ. 2 δεν εφαρμόζεται ως προς την επέκταση ή τον περιορισμό των σκοπών τους, καθώς και τις εισφορές των μελών.

Άρθρο 212
Συγκρότηση διοικητικού συμβουλίου συνδέσμου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται από συμβούλους του κάθε δήμου ή περιφέρειας, οι οποίοι εκλέγονται από τα συμβούλιά τους για όλη τη διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου, ανάλογα με τον πληθυσμό τους, με βάση τον πληθυσμό του μικρότερου δήμου, που εκπροσωπείται με έναν (1) εκπρόσωπο. Ο αριθμός των εκπροσώπων του καθενός από τους λοιπούς δήμους, που μετέχουν στον σύνδεσμο, βρίσκεται με τη διαίρεση του πληθυσμού του δια του πληθυσμού του μικρότερου από αυτούς.

2. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του συνδέσμου, σύμφωνα με τον υπολογισμό της παρ. 1, είναι περισσότερα από είκοσι πέντε (25), κάθε δημοτικό συμβούλιο εκλέγει εκπροσώπους για το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου ως εξής:

α) δήμοι με πληθυσμό από έναν (1) έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους εκλέγουν έναν (1) εκπρόσωπο,

β) δήμοι με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν (10.001) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους εκλέγουν δύο (2) εκπροσώπους,

γ) δήμοι με πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες έναν (30.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους εκλέγουν τρεις (3) εκπροσώπους,

δ) δήμοι με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000), κατοίκους εκλέγουν τέσσερις (4) εκπροσώπους και

ε) δήμοι με πληθυσμό από τριακόσιες χιλιάδες έναν (300.001) κατοίκους και άνω εκλέγουν πέντε (5) εκπροσώπους.

3. Αν, με τον υπολογισμό που προβλέπει η παρ. 2, ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου υπερβαίνει τα εβδομήντα πέντε (75), κάθε δημοτικό συμβούλιο εκλέγει εκπροσώπους για το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου ως εξής:

α) δήμοι έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους εκλέγουν έναν (1) εκπρόσωπο,

β) δήμοι από τριάντα χιλιάδες έναν (30.001) και μέχρι ογδόντα χιλιάδες (80.000) κατοίκους εκλέγουν δύο (2) εκπροσώπους,

γ) δήμοι από ογδόντα χιλιάδες έναν (80.001) και μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) κατοίκους εκλέγουν τρεις (3) εκπροσώπους,

δ) δήμοι από εκατόν πενήντα χιλιάδες έναν (150.001) και μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) κατοίκους εκλέγουν τέσσερις (4) εκπροσώπους,

ε) δήμοι από τριακόσιες χιλιάδες έναν (300.001) και μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) κατοίκους εκλέγουν πέντε (5) εκπροσώπους και

στ) δήμοι από πεντακόσιες χιλιάδες έναν (500.001) και άνω κατοίκους εκλέγουν έξι (6) εκπροσώπους.

4. Σε συνδέσμους δύο (2) έως και τεσσάρων (4) δήμων, αν ο αριθμός των εκπροσώπων, σύμφωνα με τον υπολογισμό που προβλέπει η παρ. 1, είναι μεγαλύτερος από είκοσι πέντε (25) ή μικρότερος από πέντε (5), το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται σύμφωνα με την παρ. 2.

Αν τυχόν, και κατά τον υπολογισμό που προβλέπει η παρ. 2, ο αριθμός των εκπροσώπων είναι μικρότερος από πέντε (5), το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου συγκροτείται πάλι από πέντε (5) εκπροσώπους. Για να συμπληρωθούν οι κενές θέσεις ορίζεται από ένας (1) εκπρόσωπος των δήμων που έχουν τον μεγαλύτερο πληθυσμό κατά σειρά. Σε συνδέσμους δύο (2) δήμων, αν δεν συμπληρώνεται ο αριθμός πέντε (5) εκπροσώπων ούτε με τον υπολογισμό αυτόν, το συμβούλιο του συνδέσμου συγκροτείται από δύο (2) εκπροσώπους του δήμου που έχει τον μικρότερο πληθυσμό και από τρεις (3) εκπροσώπους του δήμου που έχει τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

5. Σε περίπτωση συμμετοχής της περιφέρειας στον σύνδεσμο, ο αριθμός των μελών του προσαυξάνεται, με εκπροσώπους της περιφέρειας, στο ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των εκπροσώπων των μελών των δήμων στον σύνδεσμο.

6. Ένα (1) από τα μέλη που εκπροσωπούν κάθε δήμο ή περιφέρεια στο διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου είναι υποχρεωτικά ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα.

7. Το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου, εφόσον έχει περισσότερα από είκοσι πέντε (25) μέλη, έχει απαρτία, όταν παρίσταται το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του.

8. Η συμμετοχή νέου δήμου σε υφιστάμενο σύνδεσμο είναι δυνατή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 211, περί συμμετοχής, αποχώρησης μελών και οικονομικής διοίκησης συνδέσμου, διαρκούσης της αυτοδιοικητικής περιόδου. Η εκπροσώπησή του στα όργανα διοίκησης του συνδέσμου γίνεται αμέσως μετά την εκλογή του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου της παρ. 4 του άρθρου 117, περί συγκρότησης και θητείας προεδρείου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

9. Ειδικά ως προς τα διαδημοτικά λιμενικά ταμεία, διατηρούνται ο υφιστάμενος αριθμός και οι ιδιότητες των μελών του διοικητικού τους συμβουλίου. Σε περίπτωση αποχώρησης δήμου, ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται:

α) σε εννέα (9) στην περίπτωση που η γεωγραφική περιοχή του ταμείου εκτείνεται στα όρια δύο (2) δήμων,

β) σε έντεκα (11) στα όρια τριών (3) δήμων και

γ) μέχρι δεκαπέντε (15) στα όρια περισσοτέρων των τριών (3) δήμων, στον οποίο περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και ο προϊστάμενος της λιμενικής αρχής της έδρας του νομικού προσώπου και, όπου δεν υπάρχει τέτοια αρχή στην έδρα, ο προϊστάμενος της πλησιέστερης προς αυτήν λιμενικής αρχής.

Ο αριθμός των αιρετών εκπροσώπων καθενός από τους συμμετέχοντες δήμους προσδιορίζεται από το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου, δια του αριθμού των μετεχόντων δήμων.

Σε περίπτωση κατά την οποία προκύπτει υπόλοιπο προς συμπλήρωση του αριθμού των μελών, οι αντίστοιχες θέσεις του διοικητικού συμβουλίου κατανέμονται ανά μία (1) στους συμμετέχοντες δήμους με το μεγαλύτερο πληθυσμό.

Τα μη αιρετά μέλη του διοικητικού συμβουλίου του διαδημοτικού λιμενικού ταμείου ορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου του δήμου της έδρας του νομικού προσώπου.

Άρθρο 213
Εκλογή προέδρου διοικητικού συμβουλίου και μελών εκτελεστικής επιτροπής συνδέσμου

1. Στην πρώτη συνεδρίασή του το Διοικητικό Συμβούλιο του συνδέσμου εκλέγει από τα μέλη του τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρό του, καθώς και τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής για όλη τη διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου. Για τη διεξαγωγή της εκλογής το Διοικητικό Συμβούλιο του συνδέσμου έχει νόμιμη συγκρότηση, εφόσον έχει ορισθεί αριθμός εκπροσώπων ίσος με τα τρία πέμπτα (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του. Η απαρτία υπολογίζεται με βάση τον συνολικό αριθμό των μελών.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται στην έδρα του συνδέσμου, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την εκλογή των εκπροσώπων, ύστερα από γραπτή πρόσκληση του δημάρχου του δήμου της έδρας του συνδέσμου. Αν ο δήμαρχος της έδρας του συνδέσμου δεν συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία, η πρόσκληση γίνεται από τον εκπρόσωπο του δήμου μέλους του συνδέσμου που έχει τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

3. Στη συνεδρίαση προεδρεύει αυτός που συγκάλεσε το Διοικητικό Συμβούλιο και, αν δεν παρίσταται, άλλος εκπρόσωπος του ίδιου δήμου κατά τη σειρά που είναι γραμμένοι στην απόφαση του άρθρου 72, περί επικύρωσης της εκλογής, ή ο εκπρόσωπος του μεγαλύτερου κατά σειρά σε πληθυσμό, δήμου, από αυτούς που οι εκπρόσωποί τους παρίστανται στη συνεδρίαση, σύμφωνα με τη σειρά που είναι γραμμένοι στην ίδια απόφαση.

4. Η εκτελεστική επιτροπή αποτελείται από τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του συνδέσμου, ως πρόεδρο, και δύο (2) μέλη, σε συμβούλια έως και είκοσι πέντε (25) μελών. Σε συμβούλια από είκοσι έξι (26) έως εβδομήντα πέντε (75) μέλη, η εκτελεστική επιτροπή αποτελείται από τον πρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη και, σε πολυμελέστερα συμβούλια, από τον πρόεδρο και έξι (6) μέλη. Από τα μέλη αυτά το ένα (1) εκλέγεται αντιπρόεδρος. Σε περίπτωση συμμετοχής της περιφέρειας στον σύνδεσμο, ο αριθμός των μελών της εκτελεστικής επιτροπής προσαυξάνεται στο ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών της κατά τα ανωτέρω.

5. Για την εκλογή των μελών της εκτελεστικής επιτροπής, καταρτίζεται ενιαία λίστα υποψηφίων, από την οποία εκλέγονται τα μέλη που έχουν συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία, όπως προβλέπονται στην παρ. 4 ανά περίπτωση.

6. Τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής δύνανται να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους για σοβαρό λόγο σχετικό με τη λειτουργία του συνδέσμου, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του.

Άρθρο 214
Λύση συνδέσμου

1. Ο σύνδεσμος λύεται:

α) Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του όταν:

αα) έχει εκπληρωθεί ο σκοπός του ή

αβ) λήξει το χρονικό διάστημα για το οποίο έχει συσταθεί.

β) Με απόφαση των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των συμβουλίων των δήμων και της περιφέρειας που μετέχουν σε αυτόν, αν διαπιστώσουν αδυναμία για την εκπλήρωση του σκοπού του.

γ) Εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν έχουν συγκροτηθεί τα όργανά του για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις (3) μήνες.

2. Με την απόφαση της περ. α) της παρ. 1 ρυθμίζονται, επίσης, θέματα σχετικά με την κατανομή του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του συνδέσμου που λύεται, καθώς και κάθε άλλη έννομη σχέση, ανάλογα με το ύψος της ετήσιας εισφοράς κάθε δήμου ή περιφέρειας που συμμετέχει, καθώς και των τυχόν ακινήτων ή οχημάτων που έχει εισφέρει. Τυχόν επιχορήγηση του συνδέσμου που λύεται για εξόφληση οφειλών του προς τρίτους, περιέρχεται στον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, ο οποίος και προβαίνει, απευθείας, σε αυτήν.

3. α) Στις περ. β) και γ) της παρ. 1 με απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης συστήνεται Επιτροπή Καταγραφής και Κατανομής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων του συνδέσμου, αποτελούμενη:

αα) από τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικής Λειτουργίας ή έναν (1) Διευθυντή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης στον νομό ως Πρόεδρο,

αβ) έναν (1) υπάλληλο της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, κατά προτίμηση νομικό ή πολιτικό μηχανικό, ο οποίος ορίζεται με την απόφαση του Γραμματέα,

αγ) τον Πρόεδρο του συνδέσμου,

αδ) έναν (1) εκπρόσωπο από κάθε δήμο που συμμετέχει στον σύνδεσμο, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου και

αε) τους Προϊστάμενους Οικονομικών Υπηρεσιών των συμμετεχόντων δήμων.

Εφόσον προκύπτουν ειδικότερα ζητήματα νομικής, τεχνικής ή οικονομικής φύσης, η Επιτροπή δύναται να ζητά τη συνδρομή των υπηρεσιών των δήμων ή εξωτερικών συνεργατών κατά την κρίση της. Η Επιτροπή συνεδριάζει σε χώρο που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτής και ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τη σύστασή της, εκδίδοντας σχετική απόφαση κατανομής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων στους δήμους. Η ανωτέρω απόφαση διαβιβάζεται στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, ο οποίος εκδίδει αμελλητί διαπιστωτική πράξη λύσης του συνδέσμου και περιέλευσης των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων αυτών στους οικείους δήμους. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τυχόν κινήσεις ή πράξεις που συντελούνται μετά από το πέρας της καταγραφής και κατανομής των περιουσιακών στοιχείων του συνδέσμου και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης του Γραμματέα, καταγράφονται σε συμπληρωματική έκθεση από την Επιτροπή. Εφόσον προκύπτει ανάγκη ανακατανομής της περιουσίας, η Επιτροπή επιλαμβάνεται άμεσα με τροποποιητική - συμπληρωματική πράξη της. Ομοίως, εκδίδεται συμπληρωματική απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι δήμοι που συνιστούσαν τον σύνδεσμο υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε όλα τα ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα, τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διαπιστωτική πράξη, από την ημέρα δημοσίευσής της. Η αναδοχή τυχόν οφειλών των λυόμενων συνδέσμων από τους δήμους είναι στερητική. Η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί των ακινήτων και δικτύων του συνδέσμου μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στον δήμο, εντός των διοικητικών ορίων του οποίου βρίσκονται. Τα κινητά και ο κάθε είδους εξοπλισμός που εξυπηρετεί ή συνδέεται λειτουργικά με τα ακίνητα που μεταβιβάζονται, μεταφέρονται κατά προτεραιότητα στον κύριο του ακινήτου ή των δικτύων.

β) Τυχόν ρυθμίσεις οφειλών συνεχίζουν να εξυπηρετούνται από τον δήμο που αποτελούσε την έδρα του συνδέσμου. Οι δήμοι υπεισέρχονται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση της απόφασης του Γραμματέα στις ενεργές συμβάσεις μίσθωσης των ακινήτων που βρίσκονται εντός των διοικητικών τους ορίων και τα οποία εκμισθώνει ή μισθώνει ο σύνδεσμος. Λοιπές ενεργές συμβάσεις υλοποιούνται από τον δήμο που αποτελούσε την έδρα του συνδέσμου, προκειμένου να εισπράξει και να καταβάλλει όλες τις απαιτήσεις και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις. Πράξεις, έργα και δράσεις που έχουν ενταχθεί και προτάσεις που έχουν υποβληθεί για χρηματοδότηση από οποιαδήποτε πηγή με δικαιούχο τον σύνδεσμο δύναται να συνεχιστούν από τον δήμο της έδρας αυτού ή από τους δήμους που αυτά αφορούν. Για την εφαρμογή των ανωτέρω συνάπτονται προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ των εμπλεκομένων δήμων, στις οποίες καθορίζονται, ιδίως, οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις τους, ο τρόπος καταβολής και είσπραξης των ποσών που τους αφορούν, ο τρόπος απασχόλησης του προσωπικού αυτών εφόσον απαιτείται, καθώς και οι επιτροπές παρακολούθησης για την υλοποίηση των όρων της σύμβασης. Εφόσον προκύπτει οικονομική επιβάρυνση ή έσοδο για τους δήμους που δεν συνυπολογίσθηκαν στην κατανομή των περιουσιακών στοιχείων, αυτά επιμερίζονται από τον Προϊστάμενο της Οικονομικής Υπηρεσίας του δήμου της έδρας του συνδέσμου με μοναδικό κριτήριο το μέγεθος του πληθυσμού τους.

γ) Για την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων, συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής.

δ) Η απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης και απόσπασμα της έκθεσης απογραφής, η οποία περιγράφει τα ακίνητα που αποκτώνται κατά κυριότητα καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα, καταχωρούνται ατελώς στα οικεία κτηματολογικά γραφεία.

ε) Από τη λύση του συνδέσμου, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη για καθεμία από αυτές, από τον διάδοχο δήμο επί του αντικειμένου της δίκης.

4. Το προσωπικό που υπηρετεί στους συνδέσμους που λύονται, μεταφέρεται αυτοδικαίως και κατανέμεται με την ίδια σχέση εργασίας, με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στους δήμους και τις περιφέρειες, που αποτελούσαν τον σύνδεσμο ανάλογα με τον πληθυσμό τους ή τις οικονομικές τους δυνατότητες, βάσει των προϋπολογισμών των τριών (3) τελευταίων ετών.

Άρθρο 215
Απαλλοτριώσεις συνδέσμων

Επιτρέπεται να απαλλοτριωθούν αναγκαστικά υπέρ των συνδέσμων δήμων και περιφερειών, για λόγους δημόσιας ωφέλειας, αστικά ή αγροτικά ακίνητα ή να συσταθεί δουλεία σε βάρος τους, για την υλοποίηση κάθε

σκοπού που βρίσκεται μέσα στις αρμοδιότητές τους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το Κεφάλαιο Ζ’ του Μέρους ΣΤ’ του Βιβλίου Τέταρτου, περί απαλλοτριώσεων και επεμβάσεων στην ιδιοκτησία, υπέρ των δήμων και των περιφερειών εφαρμόζεται ανάλογα στο παρόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΦΟΡΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΛΑΪΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

Άρθρο 216
Φορείς Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης

1. Συνεχίζουν να λειτουργούν με τη μορφή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας οι ακόλουθοι φορείς λειτουργίας λαϊκών αγορών, οι οποίοι συστάθηκαν με το άρθρο 40 του ν. 5003/2022 (Α’ 230):

α) «Φορέας Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής», για τη λειτουργία των λαϊκών αγορών που βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφέρειας Αττικής και

β) «Φορέας Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης», για τις λαϊκές αγορές που βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

2. Ο Φορέας Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής έχει έδρα τον Δήμο Αθηναίων και ο Φορέας Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης έχει έδρα τον Δήμο Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 217
Διοίκηση Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης

1. Κάθε φορέας λειτουργίας λαϊκών αγορών διοικείται από δεκαπενταμελές (15μελές) διοικητικό συμβούλιο, τα μέλη του οποίου, με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη, με τριετή θητεία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από:

α) Έναν (1) απόφοιτο ανώτατης εκπαίδευσης πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα, ως πρόεδρο με πενταετή τουλάχιστον διοικητική εμπειρία σε ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς,

β) επτά (7) εκπροσώπους της Περιφέρειας Αττικής για τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής, πέντε (5) εκ των οποίων είναι περιφερειακοί σύμβουλοι και οκτώ (8) εκπροσώπους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, έξι (6) εκ των οποίων είναι περιφερειακοί σύμβουλοι,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Αττικής για τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και έναν (1) εκπρόσωπο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Θεσσαλονίκης για τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης,

δ) δύο (2) εκπροσώπους της Παναττικής Ομοσπονδίας Σωματείων Πωλητών Λαϊκών Αγορών, δύο (2) εκπροσώπους της Ομοσπονδίας Επαγγελματιών και Παραγωγών Πωλητών Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και δύο (2) εκπροσώπους της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Παραγωγών Πωλητών Λαϊκών Αγορών για τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και δύο (2) εκπροσώπους της Ομοσπονδίας Συλλόγων Παραγωγών Λαϊκών Αγορών Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Θράκης, δύο (2) εκπροσώπους της Ομοσπονδίας Σωματείων Επαγγελματιών Παραγωγών και Επαγγελματιών Πωλητών Λαϊκών Αγορών Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Θράκης και έναν (1) εκπρόσωπο του Σωματείου Παραγωγών και Επαγγελματιών Πωλητών Λαϊκών Αγορών δραστηριοποιούμενων εκτός του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης για τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζεται ως αντιπρόεδρος ένας (1) εκ των περιφερειακών συμβούλων της περ. β).

2. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου των περ. γ) και δ) της παρ. 1 προτείνονται αντιστοίχως, από τον φορέα από τον οποίο προέρχονται.

3. Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου δύναται να μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εισηγητής, ανάλογα με το θέμα που συζητείται, ο προϊστάμενος της καθ’ ύλην αρμόδιας διεύθυνσης του φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών.

4. Χρέη γραμματείας του διοικητικού συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος του φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ, ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται στην έδρα του οικείου φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών, τακτικά, σε ημέρα και ώρα που ορίζονται από τον πρόεδρο, κατόπιν πρόσκλησης που αποστέλλεται στα μέλη του με κάθε πρόσφορο τρόπο, ιδίως μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται έκτακτα όταν ο πρόεδρος κρίνει σκόπιμη ή αναγκαία τη σύγκλησή του ή όποτε το ζητήσουν εγγράφως τουλάχιστον έξι (6) από τα μέλη του. Οι συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου δύνανται να λαμβάνουν χώρα και μέσω τηλεδιάσκεψης.

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα περισσότερα από τα μισά μέλη του και λαμβάνει έγκυρα τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου, αυτός αναπληρώνεται από τον αντιπρόεδρο. Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά, τα οποία υπογράφονται από το σύνολο των παρόντων μελών με φυσική ή εγκεκριμένη ψηφιακή υπογραφή.

7. Για θέματα λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου των φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του Δεύτερου Κεφαλαίου του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45), περί συλλογικών οργάνων της διοίκησης.

Άρθρο 218
Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών

Το Διοικητικό Συμβούλιο του φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Αποφασίζει την έκδοση της προκήρυξης για τη χορήγηση αδειών και θέσεων στις λαϊκές αγορές,

β) αποφασίζει, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας οργανικής μονάδας, τη μεταβίβαση της άδειας και των θέσεων δραστηριοποίησης πωλητή, για το σύνολο των λαϊκών αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 4849/2021 (Α’ 207), περί της μεταβίβασης άδειας παραγωγού και επαγγελματία πωλητή, μεταβίβασης θέσεων δραστηριοποίησης παραγωγού και επαγγελματία πωλητή και μεταβίβασης δικαιώματος δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο,

γ) αποφασίζει την αμοιβαία ανταλλαγή και αλλαγή θέσης δραστηριοποίησης στην ίδια λαϊκή αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 4849/2021, περί αμοιβαίας ανταλλαγής και αλλαγής θέσης δραστηριοποίησης στο υπαίθριο εμπόριο,

δ) καταρτίζει και ψηφίζει τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, μετά από σύμφωνη γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα,

ε) εισηγείται στην οικεία περιφέρεια τον κανονισμό λειτουργίας λαϊκής αγοράς,

στ) αποφασίζει την ανάθεση υπηρεσιών ελέγχου της καθαριότητας και υγιεινής, της φύλαξης, της διαγράμμισης και άλλων αντίστοιχων υπηρεσιών, σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147), καθώς και τη σύναψη οποιουδήποτε άλλου είδους συμβάσεων,

ζ) ψηφίζει τον ετήσιο προϋπολογισμό και τον οικονομικό απολογισμό,

η) αποφασίζει για θέματα εύρυθμης λειτουργίας και ελέγχου των λαϊκών αγορών, σύμφωνα με τον ν. 4849/2021,

θ) εγκρίνει τα επιχειρησιακά σχέδια δράσης του φορέα λειτουργίας,

ι) αποφασίζει την πραγματοποίηση ερευνών, την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων για την ασφάλεια και υγιεινή των προϊόντων, τον τρόπο προώθησής τους, διαφημιστικές ενέργειες και ενέργειες επικοινωνίας και γενικά προβαίνει σε κάθε δραστηριότητα για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των λαϊκών αγορών.

Άρθρο 219
Καθήκοντα προέδρου διοικητικού συμβουλίου φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών

Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) Συγκαλεί σε συνεδρίαση το διοικητικό συμβούλιο και εισηγείται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης,

β) παρακολουθεί και κατευθύνει τη λειτουργία του φορέα λειτουργίας, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

γ) εκδίδει τις διοικητικές πράξεις που αφορούν στο προσωπικό του φορέα,

δ) αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, με την έκδοση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης,

ε) εκπροσωπεί τον φορέα σε κάθε δημόσια αρχή και στα δικαστήρια και

στ) υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο φορέας.

Άρθρο 220
Αρμοδιότητες Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης

Τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 216, περί Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) Την έκδοση προκήρυξης για τη χορήγηση αδειών και θέσεων στις λαϊκές αγορές,

β) την έκδοση, τη χορήγηση και την ανανέωση αδειών παραγωγού και επαγγελματία πωλητή σε λαϊκή αγορά και την παραχώρηση των νέων θέσεων δραστηριοποίησης σε κάθε λαϊκή αγορά, σύμφωνα με τα άρθρα 14 έως 17 του ν. 4849/2021 (Α’ 207),

γ) τη μεταβίβαση της άδειας και των θέσεων δραστηριοποίησης πωλητή, για το σύνολο των λαϊκών αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 4849/2021,

δ) τη διαπίστωση της αυτοδίκαιης απώλειας της θέσης πωλητή σε λαϊκή αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4849/2021,

ε) την αμοιβαία ανταλλαγή και αλλαγή θέσης δραστηριοποίησης στην ίδια ή σε διαφορετική λαϊκή αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 4849/2021,

στ) την επιβολή κυρώσεων και προστίμων στους πωλητές λαϊκών αγορών, σε περιπτώσεις παραβάσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 58 έως 65 του ν. 4849/2021,

ζ) την εποπτεία της διαδικασίας αναπλήρωσης υποβοήθησης πωλητή και πρόσληψης υπαλλήλου, για το σύνολο των λαϊκών αγορών, στις οποίες δραστηριοποιείται ο πωλητής, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 4849/2021,

η) την ίδρυση, την κατάργηση, τη μετακίνηση, την επέκταση και τη χωροθέτηση των λαϊκών αγορών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 27 του ν. 4849/2021, καθώς και την εύρυθμη λειτουργία τους, και ιδίως τη μέριμνα για την καθαριότητα του χώρου κατά τη διάρκεια λειτουργίας τους και αντιστοίχως την καταχώρηση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (Ο.Π.Σ.Α.Α.), για κάθε λαϊκή αγορά, των ακόλουθων στοιχείων: της απόφασης ίδρυσης, μετακίνησης ή επέκτασης της λαϊκής αγοράς, του Κανονισμού Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών και του τοπογραφικού διαγράμματος της λαϊκής αγοράς, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 25 του ν. 4849/2021,

θ) την έκδοση Κανονισμού Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών, με τον οποίο ρυθμίζεται κάθε ζήτημα που σχετίζεται με τη λειτουργία των λαϊκών αγορών, που δεν ορίζεται με τον παρόντα νόμο, και ιδίως το ύψος του ημερήσιου ανταποδοτικού τέλους και ο τρόπος καταβολής του.

Άρθρο 221
Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών

1. Με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) καθορίζονται ιδίως η εσωτερική διάρθρωση των υπηρεσιών, οι αρμοδιότητες κάθε οργανικής μονάδας, οι θέσεις κατά κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες προσωπικού, καθώς και οι κατηγορίες και οι κλάδοι των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κάλυψη θέσεων προϊσταμένων, ανάλογα με την ειδικότητα του κλάδου και το αντικείμενο των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων.

2. Ο Ο.Ε.Υ. ψηφίζεται από το διοικητικό συμβούλιο του φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών, μετά από σύμφωνη γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου εγκρίνεται από τον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Για την τροποποίηση του Ο.Ε.Υ. ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 2.

4. Δεν επιτρέπεται τροποποίηση του Ο.Ε.Υ. κατά το τελευταίο εξάμηνο της θητείας των αιρετών οργάνων της οικείας περιφέρειας.

Άρθρο 222
Θέματα προσωπικού φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών

1. Η πλήρωση των θέσεων προσωπικού των φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών πραγματοποιείται ως εξής:

α) Με πρόσληψη προσωπικού, σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α’ 6), εφόσον οι εν λόγω προσλήψεις έχουν ενταχθεί στον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί ετήσιου προγραμματισμού ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα και το άρθρο 25 του ν. 4829/2021 (Α’ 166), περί επιλογής χώρου λειτουργίας υπαίθριων οργανωμένων αγορών,

β) με απόσπαση ή μετάταξη προσωπικού, σύμφωνα με τον ν. 4440/2016 (Α’ 224),

γ) ειδικά για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, είναι δυνατή η απόσπαση υπαλλήλων από την Περιφέρεια Αττικής και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα, για χρονικό διάστημα έως δύο (2) έτη, που δύναται να παραταθεί για δύο (2) ακόμα έτη, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται η υπηρεσιακή ανάγκη.

Οι αποδοχές των αποσπασμένων υπαλλήλων καταβάλλονται από τον φορέα υποδοχής. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη, μετά από αίτημα του φορέα υποδοχής, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016. Το προσωπικό αποσπάται με την ίδια σχέση εργασίας και εξακολουθεί να διέπεται από το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς, στο οποίο υπαγόταν πριν από την απόσπασή του. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις συνέπειες.

2. Για την υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκά ή διεθνή προγράμματα ο φορέας λαϊκών αγορών δύναται να απασχολεί προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α’ 28) ή με σύμβαση μίσθωσης έργου στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 4314/2014 (Α’ 265), περί συμβάσεων μίσθωσης έργου σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις και την υπ’ αρ. 114947/29.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β’ 6132), για όσο χρονικό διάστημα διαρκούν τα ανωτέρω έργα, συμπεριλαμβανομένων και παρατάσεών τους, κατ’ αναλογία με το άρθρο 87 του ν. 4605/2019 (Α’ 52), περί της διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού σε χρηματοδοτούμενα, από ευρωπαϊκούς πόρους, προγράμματα Life.

Άρθρο 223
Πόροι φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών

1. Οι πόροι του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης προέρχονται από:

α) Το ημερήσιο ανταποδοτικό τέλος που καταβάλλουν οι επαγγελματίες και παραγωγοί πωλητές που προσέρχονται στις λαϊκές αγορές της αρμοδιότητάς τους και εισπράττεται από τον φορέα λαϊκών αγορών,

β) πρόστιμα που επιβάλλονται με αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του,

γ) δωρεές, κληρονομιές, κληροδοσίες, χρηματοδοτήσεις, επιδοτήσεις, ενισχύσεις, χορηγίες ή επιχορηγήσεις και κάθε είδους εισφορές από φυσικά ή νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, της ημεδαπής ή αλλοδαπής, περιλαμβανομένων των οργάνων και οργανισμών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών ή διεθνών οργανισμών, ιδίως για τα έργα που αναλαμβάνει να υλοποιήσει,

δ) έσοδα από την αξιοποίηση στοιχείων της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του και από δάνεια κάθε μορφής, και

ε) έσοδα από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

2. Ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του ημερήσιου ανταποδοτικού τέλους που καταβάλλουν οι επαγγελματίες και παραγωγοί πωλητές που προσέρχονται στις λαϊκές αγορές της αρμοδιότητάς τους, και εισπράττεται από τον φορέα λαϊκών αγορών, περιέρχεται στους δήμους στα γεωγραφικά όρια των οποίων λειτουργούν οι λαϊκές αγορές και ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) περιέρχεται στον οικείο φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών με την επιφύλαξη του άρθρου 23 του ν. 4849/2021 (Α’ 207), περί καθορισμού τέλους θέσης και δικαιώματος δραστηριοποίησης στο υπαίθριο εμπόριο. Από το τέλος που εισπράττει ο φορέας λειτουργίας λαϊκών αγορών, πριν από την απόδοσή του στους δικαιούχους, παρακρατείται ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) που εμφανίζεται στα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού σε διακριτό Αναλυτικό Λογαριασμό Εσόδου (Α.Λ.Ε.).

3.α) Οι αναγκαίες πιστώσεις για τη λειτουργία του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό τους.

β) Οι φορείς λειτουργίας λαϊκών αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης τηρούν τα απαραίτητα παραστατικά και δικαιολογητικά, τα οποία θέτουν στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων, όποτε ζητηθούν. Οι επαληθεύσεις, επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι των προγραμμάτων και των έργων που έχουν χρηματοδοτηθεί διενεργούνται για την παρακολούθηση των πραγματοποιούμενων δράσεων και τη διασφάλιση ότι τα ποσά που διατίθενται από τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης επενδύονται, σύμφωνα με τους στόχους και τα προβλεπόμενα στο παρόν και τις αποφάσεις των οργάνων τους.

γ) Μέχρι το τέλος Μαρτίου κάθε έτους ο Φορέας Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και ο Φορέας Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης συντάσσουν ετήσια έκθεση, που περιλαμβάνει τον οικονομικό απολογισμό και τον απολογισμό πεπραγμένων του φορέα, η οποία αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο του φορέα. Ο οικονομικός απολογισμός περιλαμβάνει ισολογισμό, κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και τις χρηματοροές του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους υποβάλλεται στο περιφερειακό συμβούλιο Αττικής και στο περιφερειακό συμβούλιο Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα, η ετήσια έκθεση που αφορά στο προηγούμενο έτος.

δ) Ο τακτικός έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης των πόρων του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης και ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεών τους γίνονται από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7), που ορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Οι δαπάνες του ελέγχου βαρύνουν τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και τον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που ασκούν τον τακτικό διαχειριστικό έλεγχο υποβάλλουν μέχρι την 30ή Ιουνίου κάθε έτους στα διοικητικά συμβούλια του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης έκθεση για τη διαχείριση και τον απολογισμό του διαχειριστικού έτους που έληξε. Οι εκθέσεις γνωστοποιούνται από τον Πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης στο περιφερειακό συμβούλιο Αττικής και στο περιφερειακό συμβούλιο Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου Αττικής και του περιφερειακού συμβουλίου Κεντρικής Μακεδονίας δύναται να διατάσσεται οποτεδήποτε έκτακτος έλεγχος του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, αντίστοιχα.

ε) Το διαχειριστικό έτος του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και του Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 224
Αναπτυξιακοί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Οι αναπτυξιακοί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ανώνυμες εταιρείες ειδικού σκοπού των δήμων και των περιφερειών, οι οποίες λειτουργούν υπέρ του δημοσίου συμφέροντος. Σκοπός των αναπτυξιακών οργανισμών, επιπλέον του αρχικού σκοπού που έχουν οι εταιρείες της παρ. 1 του άρθρου 207, είναι:

α) Η υποστήριξη των δήμων και των περιφερειών για την άσκηση αυτοδιοικητικών αρμοδιοτήτων και για την παροχή υπηρεσιών προς όφελος της τοπικής κοινωνίας, σύμφωνα με το άρθρο 647, περί προγραμματικών συμβάσεων με αναπτυξιακούς οργανισμούς,

β) η ωρίμανση και εκτέλεση έργων υποδομής,

γ) η υλοποίηση δράσεων και έργων που εντάσσονται στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης της Ατζέντας 2030 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών,

δ) η εκτέλεση έργων και η παροχή υπηρεσιών ψηφιακής σύγκλισης,

ε) η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, η συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα και η εφαρμογή των σχετικών πολιτικών,

στ) η λειτουργία τους ως Οργανισμών Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4875/2021 (Α’ 250), περί Οργανισμών Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού και

ζ) η διαχείριση της δημοτικής ή περιφερειακής περιουσίας.

2. Η περιοχή παρέμβασης των αναπτυξιακών οργανισμών καθορίζεται με το οικείο καταστατικό.

3. Για την επίτευξη των σκοπών τους, οι αναπτυξιακοί οργανισμοί αναλαμβάνουν την εκτέλεση δράσεων κρατικών ενισχύσεων, αξιοποιούν χρηματοδοτικά εργαλεία και διαχειρίζονται αναπτυξιακά, επενδυτικά και ειδικά προγράμματα, χρηματοδοτούμενα από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους.

4. Στο μετοχικό κεφάλαιο των αναπτυξιακών οργανισμών μετέχουν είτε περισσότεροι του ενός (1) οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης ή περιφερειακές ενώσεις δήμων, είτε τουλάχιστον ένας (1) οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης ή μία (1) περιφερειακή ένωση δήμων και τουλάχιστον ένα (1) από τα εξής: Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης, Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, Ένωση Περιφερειών, Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. και σύνδεσμοι δήμων, υπό την προϋπόθεση ότι οι δήμοι, οι περιφέρειες και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Στο μετοχικό κεφάλαιο δύνανται να συμμετέχουν και φορείς του δημόσιου τομέα, επιστημονικοί φορείς, επιμελητήρια, φορείς συλλογικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών, πολιτιστικών και οικονομικών συμφερόντων, συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι εκπροσωπούν αθροιστικά ποσοστό μικρότερο του τρία τοις εκατό (3%).

5. Οι αναπτυξιακοί οργανισμοί δεν επιχορηγούνται άμεσα ή έμμεσα από τους δήμους και τις περιφέρειες ή τον κρατικό προϋπολογισμό, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 198. Η λειτουργία των αναπτυξιακών

οργανισμών διέπεται από τον ν. 4548/2018 (Α’ 104), υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος ή τυχόν συναφών νόμων. Οι εταιρείες του άρθρου αυτού:

α) Εμπίπτουν στα νομικά πρόσωπα του άρθρου 13 του ν. 4914/2022 (Α’ 61), περί ενδιάμεσων φορέων,

β) δύνανται να συστήσουν ή να συμμετέχουν σε ομάδες τοπικής δράσης, σύμφωνα με την περ. β’ της παρ. 2 του άρθρου 31 και το άρθρο 33 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων,

γ) δύνανται να ορίζονται τεχνικοί σύμβουλοι Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης για την παροχή εξειδικευμένης τεχνικής, επιστημονικής και διοικητικής υποστήριξης,

δ) δύνανται να παρέχουν τεχνικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας των μετόχων δήμων και των περιφερειών,

ε) δύνανται να προτείνουν προς τους αρμόδιους φορείς και να υλοποιούν για λογαριασμό των δήμων και των περιφερειών Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (Ο.Χ.Ε.) χωρικών στρατηγικών, με βάση τα πρωτόκολλα συγκρότησης της κατά περίπτωση προβλεπόμενης Αρχής Διακυβέρνησης της Ο.Χ.Ε., υπό την επιφύλαξη των ειδικών προϋποθέσεων του ισχύοντος Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του εκάστοτε προγράμματος, καθώς και να υλοποιούν από κοινού με τους δήμους και τις περιφέρειες Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Σ.Β.Α.Κ.),

στ) δύνανται να συμπράττουν στην αξιοποίηση τοπικών φυσικών πόρων ή περιοχών ή εγκαταστάσεων σημαντικής τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας.

6. Σε κάθε δήμο:

α) Με πληθυσμό, έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους, δύναται να λειτουργεί ένας (1) μονομετοχικός αναπτυξιακός οργανισμός,

β) με πληθυσμό, άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων, δύνανται να λειτουργούν έως δύο (2) και ειδικά στον δήμο Αθηναίων έως τρεις (3) μονομετοχικοί αναπτυξιακοί οργανισμοί. Επιπλέον, κάθε δήμος δύναται να συμμετέχει σε έναν (1) αναπτυξιακό οργανισμό.

Σε κάθε περιφέρεια δύναται να λειτουργεί ένας (1) μονομετοχικός αναπτυξιακός οργανισμός. Επιπλέον, κάθε περιφέρεια δύναται να συμμετέχει σε άλλον έναν (1) αναπτυξιακό οργανισμό. Ο αναπτυξιακός οργανισμός «Αττικός Πολιτισμός - Μητροπολιτικό Κέντρο Πολιτιστικής Δημιουργίας και Καινοτομίας» εξαιρείται από τους αριθμητικούς περιορισμούς της παρούσας και συνεχίζει να λειτουργεί σύμφωνα με το άρθρο 110 του ν. 5225/2025 (Α’ 152).

Δήμος ή περιφέρεια που συμμετέχει σε περισσότερους από έναν (1) αναπτυξιακούς οργανισμούς, καθένας εκ των οποίων υλοποιεί προγράμματα LEADER στο Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 ή στο Πρόγραμμα Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα 2021-2027, διατηρεί τη συμμετοχή σε αυτούς, κατ’ εξαίρεση των περιορισμών της παρούσας.

7. Για τη σύσταση, μετατροπή, συγχώνευση ή λύση των αναπτυξιακών οργανισμών εφαρμόζονται ο ν. 4601/2019 (Α’ 44) και το Τμήμα Ενδέκατο του ν. 4548/2018 (Α’ 104).

Άρθρο 225
Διοίκηση αναπτυξιακών οργανισμών

1. Οι αναπτυξιακοί οργανισμοί διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων, κατά τις διατάξεις του ν. 4548/2018 (Α’ 104). Το διοικητικό συμβούλιο εγκρίνει τον προϋπολογισμό του οργανισμού και ασκεί κάθε αρμοδιότητα που προβλέπεται για αυτό από τον σχετικό κανονισμό του άρθρου 195, περί κανονισμών των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης.

Εξαιρουμένου του Προέδρου, ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας και τα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου, όπως ορίζονται στο οικείο καταστατικό, δεν δύναται να είναι αιρετοί εκπρόσωποι των δημοτικών ή περιφερειακών συμβουλίων των μετόχων δήμων και περιφερειών. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, πλην του προέδρου, του αντιπροέδρου και των εκτελεστικών μελών, δεν δικαιούνται απολαβών ή άλλων παροχών.

2. Τα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου, όπως ορίζονται στο οικείο καταστατικό, και ο γενικός διευθυντής κατέχουν υποχρεωτικά αποδεδειγμένη εργασιακή εμπειρία στον σχεδιασμό, την εκτέλεση και εφαρμογή αναπτυξιακών προγραμμάτων και την επιχειρηματική, οικονομική και γενικότερα βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

Άρθρο 226
Προσωπικό αναπτυξιακών οργανισμών

1. Το τακτικό προσωπικό των αναπτυξιακών οργανισμών προσλαμβάνεται, σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α’ 6) για την κάλυψη θέσεων, βάσει κανονισμού εσωτερικής υπηρεσίας (Κ.Ε.Υ.), που εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων, με τον οποίο καθορίζονται η εσωτερική διάρθρωση των υπηρεσιών σε Γενική Διεύθυνση και επιμέρους Διευθύνσεις και Τμήματα, οι αρμοδιότητές τους και οι θέσεις κατά κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες προσωπικού.

2. Το έκτακτο προσωπικό προσλαμβάνεται, σύμφωνα με τον ν. 4765/2021, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ασκεί τις αποφασιστικές αρμοδιότητες που προβλέπονται από τα καθήκοντα που του ανατίθενται.

3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου είναι, επίσης, δυνατή:

α) Η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, για την εκτέλεση προγράμματος ή σύμβασης, που αναλαμβάνει ο αναπτυξιακός οργανισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2527/1997 (Α’ 206), περί συμβάσεων μίσθωσης έργου. Για την έκδοση της απόφασης απαιτείται μόνο η απόφαση ένταξης στο πρόγραμμα από την αρμόδια Αρχή ή η υπογραφή της σύμβασης, από τις οποίες τεκμαίρεται ότι δεν υποκρύπτεται σχέση εξαρτημένης εργασίας, χωρίς να απαιτούνται πρόσθετα δικαιολογητικά ή εγκριτικές αποφάσεις.

β) Κατ’ εξαίρεση, εφόσον δεν επαρκεί το προσωπικό του αναπτυξιακού οργανισμού, η συνεργασία με ιδιώτες επαγγελματίες, με καθεστώς έκδοσης από αυτούς δελτίου απόδειξης παροχής υπηρεσιών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους. Η συνεργασία με τους ανωτέρω πραγματοποιείται κατά παρέκκλιση του άρθρου 6 του ν. 2527/1997, καθώς και της περ. α’ της παρ. 20 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 (Α’ 54), περί θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από πλήρως αιτιολογημένη έκθεση του φορέα και έγκριση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

4. Οι επαγγελματίες της παρ. 3 δύνανται να συντάσσουν μελέτες έργων και υπηρεσιών, καθώς και τεύχη δημοσίων διαγωνισμών, υπό τις οδηγίες του Προϊσταμένου της οικείας υπηρεσίας του αναπτυξιακού οργανισμού. Οι επαγγελματίες της παρ. 3 δεν επιτρέπεται να συμβάλλονται με οποιοδήποτε άλλο τρόπο με τον αναπτυξιακό οργανισμό, πέραν της άσκησης των δραστηριοτήτων τις οποίες έχουν ήδη συμβατικά αναλάβει.

5. Η κάλυψη κενών θέσεων που προβλέπονται στον Κ.Ε.Υ., δύναται να γίνεται σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 6 του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α’ 93), καθώς και με απόσπαση υπαλλήλων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίοι κατέχουν τουλάχιστον τριετή αποδεδειγμένη προϋπηρεσία σε θέματα οικονομικής και λογιστικής διαχείρισης, στη διαχείριση, παρακολούθηση και διοικητική υποστήριξη συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή σε τεχνική υπηρεσία φορέα που ασχολείται με την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων, κατόπιν πρόσκλησης του ενδιαφερόμενου αναπτυξιακού οργανισμού, με την οποία προσδιορίζονται ο αριθμός των θέσεων και τα προσόντα των υποψηφίων. Η απόσπαση έχει διάρκεια δύο (2) ετών με δυνατότητα ανανέωσης και πραγματοποιείται με κοινή απόφαση των αρμοδίων για τον διορισμό οργάνων του φορέα προέλευσης και του φορέα υποδοχής, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας. Η μισθοδοσία του αποσπώμενου προσωπικού βαρύνει τον φορέα υποδοχής, με εξαίρεση τη μισθοδοσία του προσωπικού που αποσπάται από φορείς - μετόχους του αναπτυξιακού οργανισμού, η οποία βαρύνει τον φορέα προέλευσης. Για την απόσπαση υπαλλήλων της Μονάδας Οργάνωσης Διαχείρισης Α.Ε. (Μ.Ο.Δ. Α.Ε.) εφαρμόζονται οι ειδικότερες διατάξεις του Καταστατικού της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., που κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 33 του ν. 3614/2007 (Α’ 267), περί της Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης - Μ.Ο.Δ. Α.Ε. Από τις αποσπάσεις της παρούσας παραγράφου εξαιρείται το προσωπικό του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής.

6. Ο γενικός διευθυντής και ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, εφόσον υφίσταται τέτοια, ορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. Η θητεία τους ακολουθεί τη θητεία του διοικητικού συμβουλίου και δύναται να ανανεώνεται. Ως προϊστάμενοι Διευθύνσεων Τεχνικών Υπηρεσιών ορίζονται πτυχιούχοι ειδικοτήτων του κλάδου ΠΕ Μηχανικών και ΤΕ Μηχανικών με ελάχιστη προϋπηρεσία πέντε (5) ετών στο γνωστικό τους αντικείμενο. Με όμοια απόφαση, ορίζονται οι προϊστάμενοι των λοιπών διευθύνσεων, καθώς και οι προϊστάμενοι των υποκείμενων οργανικών μονάδων του συνόλου των διευθύνσεων, όπως προβλέπονται στον Κ.Ε.Υ.. Στις θέσεις ευθύνης της παρούσας δύνανται να ορίζονται υπάλληλοι που έχουν μετακινηθεί ή αποσπασθεί στον αναπτυξιακό οργανισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5.

7. Ειδικά για περιπτώσεις υπαλλήλων που έχουν αποσπασθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και τοποθετούνται σε θέσεις ευθύνης, η διάρκεια της απόσπασης δύναται να παρατείνεται μέχρι τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου, με κοινή απόφαση των αρμοδίων για τον διορισμό οργάνων του φορέα προέλευσης και του φορέα υποδοχής.

8. Ο χρόνος της απόσπασης κατά την παρ. 6 λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις συνέπειες στην οργανική θέση του υπαλλήλου. Για τον υπάλληλο που αποσπάται και τοποθετείται σε θέση ευθύνης αναπτυξιακού οργανισμού σύμφωνα με την παρ. 6, ο χρόνος άσκησης καθηκόντων ευθύνης λογίζεται, κατά τη διαδικασία επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων σύμφωνα με τα άρθρα 87 έως 89 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143), ότι διανύθηκε σε θέση ευθύνης αντίστοιχου επιπέδου εφόσον, πριν από την απόσπασή του στον αναπτυξιακό οργανισμό, κατείχε θέση ευθύνης στον φορέα προέλευσής του.

9. Κατά παρέκκλιση γενικών προβλέψεων, περί κινητικότητας εντός της Γενικής Κυβέρνησης, το προσωπικό των φορέων της παρ. 1 εξαιρείται από το ενιαίο σύστημα κινητικότητας.

10. Απαγορεύεται η άσκηση ιδιωτικού έργου ή εργασίας με αμοιβή για το προσωπικό των φορέων της παρ. 1 χωρίς χορήγηση της προβλεπόμενης άδειας, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007), περί άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή.

11. Οι δήμοι και οι περιφέρειες για την υποστήριξη της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με αναπτυξιακό οργανισμό, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του άρθρου 647, περί προγραμματικών συμβάσεων με αναπτυξιακούς οργανισμούς. Κατά την εκτέλεση της ανάθεσης της υποστήριξης άσκησης της αρμοδιότητας οι αρμόδιοι υπάλληλοι του αναπτυξιακού οργανισμού έχουν το δικαίωμα της υπογραφής όλων των διοικητικών εγγράφων, που εκδίδονται από αυτόν, και υπέχουν την αντίστοιχη πειθαρχική, αστική και ποινική ευθύνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 227
Σκοπός - Αρμοδιότητες περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης

1. Τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης (Π.Τ.Α.), τα οποία έχουν συσταθεί ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, συνεχίζουν να λειτουργούν στην έδρα κάθε περιφέρειας.

2. Σκοπός και αρμοδιότητες των Π.Τ.Α. είναι:

α) Η διαχείριση, σύμφωνα με τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, πιστώσεων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, χρηματοδοτήσεων φορέων του δημόσιου τομέα και άλλων νομικών προσώπων, χρηματοδοτήσεων προερχομένων από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνών οργανισμών και λοιπών φορέων του εξωτερικού, οι οποίες αφορούν τα περιφερειακά και τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα της περιοχής της περιφέρειας.

Το Π.Τ.Α. ορίζεται υπόλογος διαχειριστής για πληρωμές έργων σε βάρος του προϋπολογισμού δημόσιων επενδύσεων.

β) Η υποστήριξη του έργου της οικείας περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένων των οργάνων της και των υπηρεσιών της, στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της, αναλαμβάνοντας την επιστημονική, συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξή της, με ίδιους πόρους ή με χρηματοδότηση της περιφέρειας.

γ) Η υποστήριξη του αναπτυξιακού σχεδιασμού ευρύτερων της περιφέρειας χωρικών αναπτυξιακών ενοτήτων, με την παροχή αναγκαίων στοιχείων, στις οικείες υπηρεσίες.

Η υποστήριξη των δικαιούχων κατά τη διαδικασία ιεράρχησης των έργων προς υλοποίηση, προετοιμασία και ένταξή τους στα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα, καθώς και η υποστήριξη κατά την εκτέλεση έως και την ολοκλήρωσή τους.

δ) Η υλοποίηση προγραμμάτων που αναθέτει στο Π.Τ.Α. η περιφέρεια για την αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων.

ε) Η άσκηση της ταμειακής τους διαχείρισης.

στ) Η επιβολή, βεβαίωση και η είσπραξη τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υπέρ του Π.Τ.Α., μετά από απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου και έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

ζ) Η συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

η) Η σύναψη δανείων με χρηματοδοτικούς φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού για την εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών και την εφαρμογή προγραμμάτων.

θ) Η παροχή υπηρεσιών, η διεξαγωγή ερευνών και η εκπόνηση αναπτυξιακών, τεχνικοοικονομικών, οργανωτικών μελετών, καθώς και η επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων η διενέργεια των οποίων ανατίθεται στο Π.Τ.Α., από τα Υπουργεία, από την αποκεντρωμένη διοίκηση, από την περιφέρεια, από δήμους και από άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Στην πράξη της ανάθεσης προβλέπονται οι όροι διενέργειας και

η αμοιβή του Π.Τ.Α. Σε περίπτωση περαιτέρω ανάθεσης από το Π.Τ.Α. των ανωτέρω μελετών και υπηρεσιών, αυτή διενεργείται με τους όρους και τις προϋποθέσεις του ν. 4412/2016 (Α’ 147).

ι) Η λειτουργία τους ως ενδιάμεσων φορέων για τη διαχείριση πράξεων κρατικών ενισχύσεων επιχειρησιακών προγραμμάτων της περιφέρειας και άλλων φορέων.

ια) Η λειτουργία τους ως εκκολαπτηρίων νέων ιδεών, μεθόδων και εισαγωγής καινοτομιών για την οικεία περιφέρεια, με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, μέσω της εφαρμογής και διαχείρισης αντίστοιχων πολιτικών, προς όφελος της περιφέρειας, των δημοτών, των κατοίκων,της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας.

Άρθρο 228
Διοίκηση - Όργανα - Αρμοδιότητες οργάνων διοίκησης περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης

1. Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης (Π.Τ.Α.) διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο και τον πρόεδρο. Το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του περιφερειάρχη για πενταετή θητεία και αποτελείται από:

α) Τον περιφερειάρχη, ως πρόεδρο,

β) δύο (2) μέλη της περιφερειακής επιτροπής,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού που υποδεικνύεται από αυτόν,

δ) δύο (2) εκπροσώπους προερχόμενους από τις εργοδοτικές οργανώσεις και τα οικεία Επιμελητήρια,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο προερχόμενο από τις ενώσεις εργαζομένων,

στ) δύο (2) προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας, οριζόμενους από τον περιφερειάρχη, κατά προτίμηση από την οικεία διεύθυνση.

Τα μέλη των περ. β), δ), ε) και στ) ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, από τον περιφερειάρχη. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ένα από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ως αντιπρόεδρος.

2. Το διοικητικό συμβούλιο επιμελείται των υποθέσεων και των συμφερόντων του Π.Τ.Α. και το διοικεί. Εγκρίνει τον προϋπολογισμό του Π.Τ.Α. και αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητές του, εκτός από τα θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του προέδρου.

3. Ο πρόεδρος του Π.Τ.Α.:

α) Εκπροσωπεί το Π.Τ.Α. στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή και δίνει όρκους που επιβάλλονται σε αυτό.

β) Εκτελεί τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

γ) Είναι προϊστάμενος του προσωπικού του Π.Τ.Α., αποφασίζει για τον διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου, σύμφωνα με τον οικείο κανονισμό και εκδίδει τις σχετικές πράξεις.

δ) Εισηγείται στο διοικητικό συμβούλιο τον προϋπολογισμό του Π.Τ.Α.

ε) Αποφασίζει, ως διατάκτης, για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων που εγγράφονται με αναμόρφωση, με την έκδοση σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, αναπληρούμενος από τον νόμιμο αναπληρωτή του.

στ) Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει το Π.Τ.Α.

ζ) Ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται από τον νόμο ή άλλες διατάξεις, από τον κανονισμό και με αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

η) Δύναται, με απόφασή του, να αναθέτει στον αντιπρόεδρο και σε στελέχη του Π.Τ.Α. την εξουσία να υπογράφουν, με εντολή αυτού, αποφάσεις, έγγραφα, εντάλματα ή άλλες πράξεις της αρμοδιότητάς του.

Τον περιφερειάρχη, ως πρόεδρο του Π.Τ.Α., όταν απουσιάζει ή κωλύεται ή η θέση είναι κενή, αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος.

Άρθρο 229
Πόροι - Οικονομική διαχείριση περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης

1. Οι πόροι του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης (Π.Τ.Α.) είναι:

α) Ποσοστό από τις χρηματοδοτήσεις τις οποίες διαχειρίζεται,

β) έσοδα από την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών,

γ) πόροι για τη συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

δ) έσοδα από τη σύναψη δανείων,

ε) έσοδα από την παροχή υπηρεσιών, την εκτέλεση εργασιών, τη διεξαγωγή ερευνών και την εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων.

στ) έσοδα από κάθε είδους επιχορηγήσεις,

ζ) έσοδα από δωρεές, κληροδοτήματα, κληρονομιές,

η) έσοδα από την περιουσία του Π.Τ.Α.,

θ) έσοδα από κάθε άλλη πηγή.

2. Η οικονομική διαχείριση του Π.Τ.Α. γίνεται με τον δικό του προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων. Το οικονομικό έτος συμπίπτει με το ημερολογιακό. Το Π.Τ.Α. έχει τη δική του ταμειακή υπηρεσία.

3. Για τη χρήση σημαντικών έργων που εκτελούνται με δαπάνες του Π.Τ.Α. ή υπηρεσιών που παρέχονται με μέριμνα και δαπάνες του Π.Τ.Α., επιτρέπεται η επιβολή τελών ή δικαιωμάτων υπέρ αυτού, σύμφωνα με την περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 227, περί σκοπού και αρμοδιοτήτων των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, κατόπιν εισήγησης του διοικητικού συμβουλίου του.

4. Οι πόροι από κάθε πηγή του Π.Τ.Α., καθώς και οι μεταβιβαζόμενες κάθε φορά πιστώσεις προς διαχείριση στο πλαίσιο υλοποίησης των σκοπών και αρμοδιοτήτων αυτού, κατατίθενται έντοκα σε λογαριασμούς που ορίζει το διοικητικό του συμβούλιο στην Τράπεζα της Ελλάδος ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε άλλη τράπεζα.

5. Το διοικητικό συμβούλιο του Π.Τ.Α. καταρτίζει κανονισμό οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 286, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έκδοση αυτής. Ο κανονισμός κοινοποιείται υποχρεωτικά στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Άρθρο 230
Οργάνωση - Κανονισμοί - Προσωπικό περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης

1. Στον κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης (Π.Τ.Α.) καθορίζονται η εσωτερική διάρθρωσή του, οι θέσεις του προσωπικού, οι θέσεις ειδικών επιστημόνων που δύναται να προσλαμβάνονται με θητεία και τα προσόντα αυτών.

2. Το τακτικό και έκτακτο προσωπικό του Π.Τ.Α. προσλαμβάνεται, σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α’ 6). Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ασκεί τις αποφασιστικές αρμοδιότητες που προβλέπονται από τα καθήκοντα που του ανατίθενται.

3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου είναι, επίσης, δυνατή:

α) Η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου για την εκτέλεση προγράμματος ή σύμβασης που αναλαμβάνει το Π.Τ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2527/1997 (Α’ 206), περί συμβάσεων μίσθωσης έργου. Για την έκδοση της απόφασης απαιτείται μόνο η απόφαση ένταξης στο πρόγραμμα από την αρμόδια αρχή ή η υπογραφή της σύμβασης, από τις οποίες τεκμαίρεται ότι δεν υποκρύπτεται σχέση εξαρτημένης εργασίας, χωρίς να απαιτούνται πρόσθετα δικαιολογητικά ή εγκριτικές αποφάσεις.

β) Κατ’ εξαίρεση, εφόσον δεν επαρκεί το προσωπικό του Π.Τ.Α., η συνεργασία με ιδιώτες επαγγελματίες, με καθεστώς έκδοσης από αυτούς δελτίου απόδειξης παροχής υπηρεσιών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους. Η συνεργασία με τους ανωτέρω πραγματοποιείται κατά παρέκκλιση του άρθρου 6 του ν. 2527/1997, περί των συμβάσεων μίσθωσης έργου, καθώς και της περ. α’ της παρ. 20 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 (Α’ 54), περί θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από πλήρως αιτιολογημένη έκθεση του φορέα και έγκριση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

Οι επαγγελματίες των περ. α) και β) δύνανται να συντάσσουν μελέτες έργων και υπηρεσιών, καθώς και τεύχη δημοσίων διαγωνισμών, υπό τις οδηγίες του προϊσταμένου της οικείας υπηρεσίας του Π.Τ.Α. Οι επαγγελματίες της παρούσας δεν επιτρέπεται να συμβάλλονται με οποιοδήποτε άλλο τρόπο με το ταμείο, πέραν της άσκησης των δραστηριοτήτων τις οποίες έχουν ήδη συμβατικά αναλάβει.

4.α) Στο Π.Τ.Α. δύναται να αποσπώνται, με απόφαση του περιφερειάρχη, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης διάταξης, υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις στην οικεία περιφέρεια. Με την ίδια διαδικασία δύναται να καλύπτονται η θέση γενικού διευθυντή και οι θέσεις διευθυντών των Π.Τ.Α.

β) Οι αποσπάσεις της προηγούμενης περίπτωσης γίνονται για χρονικό διάστημα μέχρι τεσσάρων (4) ετών, το οποίο δύναται να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα μία ή και περισσότερες φορές. Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι λαμβάνουν τις αποδοχές τους από τον φορέα της οργανικής τους θέσης και εξακολουθούν να διέπονται από το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπάγονταν πριν από την απόσπασή τους.

γ) Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων δημοσίων υπαλλήλων σε θέση γενικού διευθυντή ή διευθυντή ή προϊσταμένου τμήματος στο Π.Τ.Α. συνυπολογίζεται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης ή τμήματος, αντιστοίχως όπου κατά τις οικείες διατάξεις ή κανονισμούς εσωτερικής υπηρεσίας απαιτείται ως προϋπόθεση για την εξέλιξη σε προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης ή την επιλογή σε αντίστοιχο επίπεδο καθηκόντων. Κατ’ όμοιο τρόπο συνυπολογίζεται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης ή τμήματος, αντιστοίχως και για τους αποσπασμένους υπαλλήλους που κατέχουν οργανικές θέσεις στην οικεία περιφέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Άρθρο 231
Γενικές ρυθμίσεις για τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες λειτουργούν Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) είτε ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με τη μορφή συνδέσμου είτε ως επιχειρήσεις με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, η οποία συστήνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τον ν. 4548/2018 (Α’ 104).

2. Οι Φο.Δ.Σ.Α., ανεξαρτήτως νομικής μορφής, έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και αποτελούν νομικά πρόσωπα ειδικού σκοπού.

3. Σε κάθε Φο.Δ.Σ.Α. συμμετέχουν, πλέον του ενός δήμου, οι όμοροι δήμοι και όσοι δήμοι ανήκουν είτε στην ίδια περιφερειακή ενότητα, είτε σε διαφορετικές, αλλά όμορες, περιφερειακές ενότητες της ίδιας περιφέρειας.

4. Σε κάθε Φο.Δ.Σ.Α. λειτουργεί τουλάχιστον ένας (1) Χώρος Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων (Χ.Υ.Τ.Α.). Επιπρόσθετα, λειτουργεί ή πρέπει να έχει προβλεφθεί στον οικείο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.) μία (1) μονάδα μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας, ώστε ο Φο.Δ.Σ.Α. να διαχειρίζεται τα τρία (3) κύρια ρεύματα αστικών αποβλήτων και συγκεκριμένα βιοαπόβλητα, ανακυκλώσιμα και υπολειμματικά αστικά απόβλητα.

5. Για τη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου του Φο.Δ.Σ.Α. με τη μορφή συνδέσμου εφαρμόζεται το άρθρο 212, περί συγκρότησης διοικητικού συμβουλίου συνδέσμου, για όλη τη διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου.

6. Για την εκλογή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής του Φο.Δ.Σ.Α. με τη μορφή συνδέσμου εφαρμόζεται το άρθρο 213, περί εκλογής προέδρου διοικητικού συμβουλίου και μελών εκτελεστικής επιτροπής συνδέσμου.

7. Για τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των οργάνων διοίκησης των Φο.Δ.Σ.Α. με τη μορφή συνδέσμου εφαρμόζεται, συμπληρωματικά με τα άρθρα του παρόντος Κεφαλαίου, το άρθρο 194, περί αρμοδιοτήτων και λειτουργίας οργάνων διοίκησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

8. Για θέματα που διέπουν την τροποποίηση, συγχώνευση και λύση των Φο.Δ.Σ.Α. που λειτουργούν με τη μορφή συνδέσμου και δεν ρυθμίζονται από ειδικές διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, εφαρμόζονται αναλογικά οι σχετικές περί συνδέσμων διατάξεις του Κεφαλαίου Ε’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου, περί διαδημοτικών και διαβαθμιδικών συνδέσμων.

Άρθρο 232
Αρμοδιότητες Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

1. Οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) είναι αποκλειστικά αρμόδιοι για:

α) Την κατασκευή και λειτουργία εγκαταστάσεων επεξεργασίας αστικών στερεών αποβλήτων και σταθμών μεταφόρτωσης, σύμφωνα με το οικείο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.), πλην αυτών που υλοποιούνται από τους δήμους, σύμφωνα με το άρθρο 233, περί αρμοδιοτήτων των δήμων επί αστικών στερεών αποβλήτων. Είναι δυνατόν να μην γίνονται αποδεκτά απόβλητα, εξαιρουμένων των αστικών, τα οποία λόγω της σύνθεσης, του είδους ή της ποιότητας και ποσότητάς τους δεν καθιστούν, με τις υπάρχουσες δυνατότητες, εφικτή την επεξεργασία των αποβλήτων αυτών,

β) την υγειονομική ταφή της περ. δ’ και τη λειτουργία χώρων της περ. ε’ του άρθρου 2 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/90439/1846/29.9.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων σε εναρμόνιση με την οδηγία 99/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 «περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων», όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/850 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018» (Β’ 4514) για τα αστικά απόβλητα, με δυνατότητα αποδοχής και λοιπών στερεών μη επικινδύνων, καθώς και επικινδύνων αποβλήτων,

γ) τη μηχανική βιολογική επεξεργασία σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, της παρ. 5 του άρθρου 1 της υπ’ αρ. 56366/4351/4.12.2014 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Καθορισμός απαιτήσεων (προδιαγραφών) για εργασίες επεξεργασίας στο πλαίσιο της μηχανικής-βιολογικής επεξεργασίας των σύμμεικτων αστικών αποβλήτων και καθορισμός χαρακτηριστικών των παραγόμενων υλικών ανάλογα με τις χρήσεις τους, σύμφωνα με το εδάφιο β της παραγράφου 1 του άρθρου 38 του ν. 4042/2012 (Α’/24)» (Β’ 3339),

δ) την παρακολούθηση και εξειδίκευση της υλοποίησης των στόχων και των δράσεων του ΠΕ.Σ.Δ.Α.,

ε) την εκπόνηση του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης και τον προσδιορισμό της τιμολογιακής πολιτικής προς τους δήμους, σε ετήσια βάση σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔ Α/53457/780/2023/15.5.2023 κοινή

απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών «Κανονισμός τιμολόγησης Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.)» (Β’ 3203),

στ) τη συλλογή των στοιχείων που επιβάλλεται σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 2150/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2002 για τις στατιστικές των αποβλήτων (L 332) και την αποστολή αυτών στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και

ζ) τη διενέργεια ανάλυσης της σύστασης των αστικών στερεών αποβλήτων ανά τριετία και την καταχώρηση των σχετικών στοιχείων στην τυποποιημένη ηλεκτρονική φόρμα που τηρεί η Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Αν λειτουργεί μόνο ένας (1) Φο.Δ.Σ.Α. εντός των ορίων μίας περιφέρειας, αυτός έχει την αρμοδιότητα της εκπόνησης και υλοποίησης του Π.Ε.Σ.Δ.Α. της εν λόγω περιφέρειας. Στην περιφέρεια Κρήτης, όπου λειτουργούν δύο Φο.Δ.Σ.Α., εκπονούνται και υλοποιούνται δύο (2) Π.Ε.Σ.Δ.Α. κατά λόγο χωρικής αρμοδιότητάς τους. Στη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, μέχρι την ολοκλήρωση της συγχώνευσης του άρθρου 248, περί διαχείρισης στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, το Π.Ε.Σ.Δ.Α. υλοποιείται και εκπονείται από τον Σύνδεσμο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων νομού Αχαΐας.

3. Τις ακόλουθες αρμοδιότητες δύνανται να τις ασκούν αυτοτελώς, τόσο οι Φο.Δ.Σ.Α. όσο και οι δήμοι και οι περιφέρειες:

α) υλοποίηση μέτρων και έργων που προωθούν την ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης αποβλήτων κατ’ εφαρμογή του άρθρου 4 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί ιεράρχησης των αποβλήτων, και των προβλέψεων του Π.Ε.Σ.Δ.Α.,

β) εκπόνηση προγραμμάτων πρόληψης-μείωσης παραγωγής αποβλήτων,

γ) προετοιμασία των έργων και εκπόνηση των απαραίτητων μελετών, καθώς και υλοποίηση δράσεων για την επεξεργασία αποβλήτων της περιοχής ευθύνης τους, σύμφωνα με το Π.Ε.Σ.Δ.Α. και υποβολή αιτήσεων σε επιχειρησιακά προγράμματα για χρηματοδότηση ως τελικός δικαιούχος,

δ) προώθηση δράσεων και υλοποίηση έργων που συμβάλλουν στην κυκλική οικονομία,

ε) καταχώρηση των σχετικών στοιχείων στην τυποποιημένη ηλεκτρονική φόρμα που τηρεί η Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

στ) επίτευξη των ποσοτικών στόχων προετοιμασίας για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση κατ’ εφαρμογή του άρθρου 25 του ν. 4819/2021, περί προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση, και των προβλέψεων του οικείου Π.Ε.Σ.Δ.Α., σε συνεργασία με τους οικείους δήμους.

4. Οι Φο.Δ.Σ.Α. δύνανται να προβαίνουν:

α) στη διαχείριση ιλύος αστικού τύπου,

β) στην κατασκευή και λειτουργία πράσινων σημείων,

γ) στην υλοποίηση και λειτουργία Σταθμών Μεταφόρτωσης Αποβλήτων ανεξαρτήτως της κατάταξής τους στις κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων του ν. 4014/2011 (Α’ 209),

δ) στην υλοποίηση και λειτουργία Κέντρων Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών (Κ.Δ.Ε.Υ.) του άρθρου 18 του ν. 4819/2021 ανεξαρτήτως δυναμικότητας,

ε) στην υλοποίηση και λειτουργία Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών,

στ) στην επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των δήμων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη δημιουργία δράσεων και έργων, και

ζ) στην παροχή στους δήμους συνδρομής για την εξάλειψη του φαινομένου της ανεξέλεγκτης διάθεσης και την αποκατάσταση των υφιστάμενων Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (Χ.Α.Δ.Α.).

Άρθρο 233
Αρμοδιότητες δήμων επί αστικών στερεών αποβλήτων

1. Οι δήμοι έχουν τις εξής αρμοδιότητες επί των αστικών στερεών αποβλήτων:

α) Την εκπόνηση και υλοποίηση Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (Τ.Σ.Δ.Α.) στα διοικητικά όρια του οικείου δήμου που αποτελεί τη βάση των συμβάσεων που συνάπτει ο δήμος με Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης και άλλους φορείς διαχείρισης αποβλήτων. Το Τ.Σ.Δ.Α. πρέπει να είναι σύμφωνο με το οικείο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.),

β) την εκπόνηση προγραμμάτων πρόληψης - μείωσης παραγωγής αποβλήτων και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση,

γ) την οργάνωση και την εφαρμογή της διαλογής στην πηγή των αστικών αποβλήτων στα διοικητικά όριά τους σύμφωνα με τα οικεία Τ.Σ.Δ.Α. και ΠΕ.Σ.Δ.Α.,

δ) την οργάνωση και εφαρμογή χωριστής συλλογής για τέσσερα (4) τουλάχιστον διακριτά ρεύματα ανακυκλώσιμων αποβλήτων υλικών, ήτοι γυαλί, χαρτί, πλαστικά και μέταλλα από αστικά απόβλητα, οι ίδιοι ή σε συνεργασία με Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης,

ε) την οργάνωση και εφαρμογή χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων που προέρχονται ιδίως από χώρους εστίασης, νοικοκυριά, λοιπούς παραγωγούς και πράσινα απόβλητα πάρκων και κήπων, κατ’ εφαρμογή του άρθρου 50 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί βιολογικών αποβλήτων (βιοαποβλήτων),

στ) τη συλλογή και μεταφορά των υπολειπόμενων σύμμεικτων αστικών αποβλήτων και των προδιαλεγμένων ύστερα από διαλογή στην πηγή σε κατάλληλες υποδομές ανακύκλωσης, ανάκτησης ή διάθεσης και με την επιφύλαξη των προβλέψεων του οικείου ΠΕ.Σ.Δ.Α.,

ζ) την εξάλειψη της ανεξέλεγκτης διάθεσης των αστικών στερεών αποβλήτων και την αποκατάσταση των υφισταμένων Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων,

η) την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και επιβράβευση των δημοτών και των επιχειρήσεων που λειτουργούν στα διοικητικά τους όρια,

θ) τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης - μείωσης αποβλήτων και γενικότερα μέτρων για την προώθηση της ιεράρχησης εργασιών και δράσεων διαχείρισης αποβλήτων που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση της τελικής διάθεσης των αστικών στερεών αποβλήτων,

ι) με την επιφύλαξη της περ. γ) την προετοιμασία έργων και δράσεων του Τ.Σ.Δ.Α. για την επεξεργασία των αστικών στερεών αποβλήτων, που παράγονται στα διοικητικά τους όρια, και την υποβολή τους για χρηματοδότηση από επιχειρησιακά προγράμματα ή ευρωπαϊκά προγράμματα με την ιδιότητα του τελικού δικαιούχου,

ια) την προώθηση δράσεων και την υλοποίηση έργων που συμβάλλουν στην κυκλική οικονομία,

ιβ) την καταχώρηση στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (Η.Μ.Α.) στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατ’ εφαρμογή του άρθρου 53 του ν. 4819/2021, περί καταχώρησης και Ηλεκτρονικού Μητρώου Αποβλήτων, πάσης φύσεως στοιχείων που απαιτούνται για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των έργων διαχείρισης αποβλήτων και των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων των Π.Ε.Σ.Δ.Α.,

ιγ) σε συνεργασία με τον οικείο Φο.Δ.Σ.Α., την επίτευξη των ποσοτικών στόχων προετοιμασίας για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα οικεία Τ.Σ.Δ.Α. και ΠΕ.Σ.Δ.Α., και

ιδ) την υλοποίηση και λειτουργία Κέντρων Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών (Κ.Δ.Ε.Υ.) του άρθρου 18 του ν. 4819/2021, περί δημιουργίας Κέντρων Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών, σε δήμους με πληθυσμό άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων.

2. Οι δήμοι, με την επιφύλαξη του οικείου ΠΕ.Σ.Δ.Α. και σύμφωνα με το οικείο Τ.Σ.Δ.Α., δύναται να προβαίνουν:

α) στην κατασκευή και λειτουργία γωνιών ανακύκλωσης,

β) στην κατασκευή και λειτουργία πράσινων σημείων,

γ) στην υλοποίηση και λειτουργία Κ.Δ.Ε.Υ. του άρθρου 18 του ν. 4819/2021, σε δήμους με πληθυσμό κάτω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, και

δ) στην υλοποίηση και λειτουργία Σταθμών Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (Σ.Μ.Α.) μέχρι Β’ κατηγορίας του ν. 4014/2011 (Α’ 209), πλην των δήμων με πληθυσμό άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) κατοίκων, οι οποίοι δύνανται να υλοποιούν και να λειτουργούν Σ.Μ.Α. Α’ κατηγορίας του ν. 4014/2011.

Άρθρο 234
Αρμοδιότητες διοικητικού συμβουλίου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή συνδέσμου

1. Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο για όλα τα θέματα που αφορούν τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), εκτός από εκείνα που από τον νόμο ανήκουν στην αρμοδιότητα του προέδρου και της εκτελεστικής επιτροπής.

Το διοικητικό συμβούλιο είναι αποκλειστικά αρμόδιο για να:

α) διαχειρίζεται την περιουσία του νομικού προσώπου,

β) καθορίζει την τιμολογιακή πολιτική προς τους δήμους - μέλη του Φο.Δ.Σ.Α., σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 39 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, περί των κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων,

γ) εγκρίνει τον προϋπολογισμό και τις οικονομικές καταστάσεις του Φο.Δ.Σ.Α.,

δ) εγκρίνει το τεχνικό πρόγραμμα,

ε) καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας του,

στ) ψηφίζει τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας,

ζ) γνωμοδοτεί σε δημόσιες αρχές ή αρμόδια όργανα όταν ζητούν τη γνώμη του και

η) έχει την ευθύνη εκπόνησης, υλοποίησης και παρακολούθησης της υλοποίησης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων.

2. Το διοικητικό συμβούλιο δύναται, με απόφασή του, να μεταβιβάζει στην εκτελεστική επιτροπή, στον πρόεδρο ή στον αντιπρόεδρο την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, πλην των αποκλειστικώς ασκουμένων από αυτό, σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος. Στην απόφαση αυτή δύναται να ορίζεται ότι οι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται ασκούνται παράλληλα και από το διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 235
Αρμοδιότητες εκτελεστικής επιτροπής Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή συνδέσμου

1. Η εκτελεστική επιτροπή:

α) Ασκεί τις αρμοδιότητες που της μεταβιβάζονται από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 234, περί αρμοδιοτήτων διοικητικού συμβουλίου των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή συνδέσμου, και

β) αποφασίζει για την άσκηση κάθε είδους διοικητικής προσφυγής, ένδικου μέσου ή βοηθήματος ή την παραίτηση από αυτά και παρέχει την εντολή και κάθε αναγκαία πληρεξουσιότητα σε δικηγόρο για την επιχείρηση οποιαδήποτε δικαστικής ή εξώδικης ενέργειας ή την παροχή νομικών συμβουλών.

2. Η εκτελεστική επιτροπή δύναται να παραπέμπει οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της στο διοικητικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, αν κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Άρθρο 236
Αρμοδιότητες προέδρου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή συνδέσμου

1. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.):

α) Εκπροσωπεί τον Φο.Δ.Σ.Α. στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή,

β) εκτελεί τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου,

γ) συγκαλεί και προεδρεύει του διοικητικού συμβουλίου και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών του,

δ) είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του Φο.Δ.Σ.Α. και εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για τον διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου,

ε) υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο Φο.Δ.Σ.Α.,

στ) συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του διοικητικού συμβουλίου, υπαλλήλους του Φο.Δ.Σ.Α., ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του Φο.Δ.Σ.Α., καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους,

ζ) δύναται να αναθέτει, χωρίς αμοιβή, την εποπτεία και τον συντονισμό συγκεκριμένων δράσεων του Φο.Δ.Σ.Α. σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

Ο πρόεδρος του Φο.Δ.Σ.Α., με απόφασή του, δύναται να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στον αντιπρόεδρο και σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής σε προϊσταμένους ή υπαλλήλους του συνδέσμου. Ο πρόεδρος αναπληρώνεται στα καθήκοντά του από τον αντιπρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται.

2. Οι αρμοδιότητες του αντιπροέδρου καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, μετά από εισήγηση του προέδρου.

Άρθρο 237
Διοίκηση και λειτουργία Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας

1. Ο Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) με τη νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και το καταστατικό του, σε συνδυασμό με τον ν. 4548/2018 (Α’ 104).

2. Η συμμετοχή των δήμων στο αρχικό κεφάλαιο κατανέμεται σε κοινές, ονομαστικές, μη προνομιούχες και μη μεταβιβάσιμες μετοχές, και προσδιορίζεται σύμφωνα με τον πληθυσμό του κάθε δήμου. Οι δήμοι που συμμετέχουν στον Φο.Δ.Σ.Α. με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, ορίζουν τους εκπροσώπους τους σε αυτόν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του ν. 4548/2018.

3. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή τρίτων, εκτός δήμων στο μετοχικό κεφάλαιο του Φο.Δ.Σ.Α. με τη μορφή του παρόντος άρθρου.

4. Η χρονική διάρκεια λειτουργίας του Φο.Δ.Σ.Α. ορίζεται σε τριάντα (30) έτη και δύναται να παρατείνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης του Φο.Δ.Σ.Α.

5. Στο καταστατικό των Φο.Δ.Σ.Α., με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, προβλέπονται υποχρεωτικά τα παρακάτω:

α) Το ελάχιστο ποσοστό του κατατεθειμένου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την άσκηση των δικαιωμάτων της μειοψηφίας καθορίζεται στο ένα τριακοστό (1/30). Το ίδιο ποσοστό απαιτείται για την εγγραφή πρόσθετου θέματος στην ημερήσια διάταξη της γενικής συνέλευσης που έχει ήδη συγκληθεί,

β) η υποχρεωτική συμμετοχή στο διοικητικό συμβούλιο του Φο.Δ.Σ.Α. ενός, τουλάχιστον, μέλους από κάθε δήμο - μέτοχο κάθε περιφερειακής ενότητας της οικείας περιφέρειας, αν λειτουργεί μόνον ένας Φο.Δ.Σ.Α. σε αυτήν. Κατά τη διαδικασία εκλογής του διοικητικού συμβουλίου του Φο.Δ.Σ.Α., η εκπροσώπηση όλων των περιφερειακών ενοτήτων διασφαλίζεται με την ανάδειξη ως τακτικού μέλους του διοικητικού συμβουλίου του πρώτου επιλαχόντος εκπροσώπου δήμου της περιφερειακής ενότητας που δεν εκπροσωπείται στο διοικητικό συμβούλιο με βάση το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας αντί του τελευταίου εκλεγέντος μέλους του διοικητικού συμβουλίου,

γ) η αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης, υποχρεωτικά για τη λήψη απόφασης για τα παρακάτω ζητήματα:

γα) ο καθορισμός τιμολογιακής πολιτικής προς τους δήμους - μέλη του Φο.Δ.Σ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 39 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων,

γβ) η ευθύνη εκπόνησης, υλοποίησης και παρακολούθησης της υλοποίησης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων,

γγ) η έγκριση του προϋπολογισμού και των οικονομικών καταστάσεων του Φο.Δ.Σ.Α.,

γδ) η έγκριση του τεχνικού προγράμματος,

γε) η κατάρτιση του κανονισμού λειτουργίας του,

γστ) η ψήφιση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, και

γζ) η παράταση της χρονικής διάρκειας λειτουργίας του Φο.Δ.Σ.Α.

Άρθρο 238
Τιμολογιακή πολιτική - Πόροι Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

1. Η τιμολογιακή πολιτική των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), καθορίζεται στη βάση της επίτευξης των στόχων της ολοκληρωμένης διαχείρισης των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (Α.Σ.Α.) και της κυκλικής οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη τις γεωγραφικές και πληθυσμιακές, κοινωνικές και οικονομικές ιδιαιτερότητες των δήμων. Η τιμολογιακή πολιτική προσδιορίζεται από:

α) Την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει»,

β) τις αρχές της ανταποδοτικότητας και της διαφάνειας,

γ) τη δημιουργία κινήτρων για τη μείωση του όγκου και της επικινδυνότητας των αποβλήτων και της ανακύκλωσης - ανάκτησής τους και

δ) την κάλυψη των απαιτήσεων που θέτει ο ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί του ολοκληρωμένου πλαισίου για τη διαχείριση των αποβλήτων.

2. Το ετήσιο κόστος διαχείρισης, σε επίπεδο διαχειριστικής ενότητας, καθορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Φο.Δ.Σ.Α. και βάσει αυτού προσδιορίζεται σε ετήσια βάση το κόστος των υπηρεσιών που παρέχονται σε ευρώ/τόνο. Επιχορηγήσεις, έσοδα από συμμετοχή σε προγράμματα και ενισχύσεις από συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης του ν. 4819/2021 συνυπολογίζονται κατά τον καθορισμό του ετήσιου κόστους διαχείρισης. Το κόστος διαχείρισης επαναπροσδιορίζεται με τη χρήση απολογιστικών στοιχείων και οι αποκλίσεις συνυπολογίζονται κατά τον προσδιορισμό του κόστους διαχείρισης του επόμενου, από τον απολογισμό, έτους.

3. Το ετήσιο κόστος διαχείρισης του Φο.Δ.Σ.Α., προσδιορίζεται διακεκριμένα με βάση:

α) Το ετήσιο κόστος λειτουργίας του,

β) τα ποσά που αφορούν στο κόστος αποκατάστασης και μεταφροντίδας των Χώρων Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων (Χ.Υ.Τ.Α.) ή άλλων εγκαταστάσεων του συστήματος διαχείρισης, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά της κάθε εγκατάστασης, σύμφωνα με σχετική τεχνικο-οικονομική μελέτη και εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού που διατίθεται για έργα αποκατάστασης και μεταφροντίδας,

γ) τα ποσά που αφορούν στο κατασκευαστικό και επενδυτικό πρόγραμμα του Φο.Δ.Σ.Α. (μελέτη και κατασκευή έργων), τα οποία επίσης εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού που διατίθεται για επενδύσεις.

4. Το ετήσιο κόστος λειτουργίας του Φο.Δ.Σ.Α. προκύπτει από το κόστος των λειτουργιών παραγωγής, διοίκησης, διάθεσης, ερευνών και ανάπτυξης. Τα στοιχεία του κόστους κατά είδος ενδεικτικά διαρθρώνονται ως εξής:

α) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού,

β) αμοιβές και έξοδα τρίτων,

γ) παροχές τρίτων,

δ) φόροι - τέλη,

ε) διάφορα έξοδα,

στ) τόκοι και συναφή έξοδα,

ζ) αποσβέσεις παγίων,

η) προβλέψεις εκμετάλλευσης,

θ) αναλώσεις αποθεμάτων, όπως πρώτες ύλες, αναλώσιμα υλικά, ανταλλακτικά, πάγια, υλικά συσκευασίας. Στα λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για τις ενέργειες ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης των δημοτών και κατοίκων,

ι) αντισταθμιστικά ωφελήματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Απαλλάσσονται από κάθε φόρο και τέλος οι περ. β) και γ) της παρ. 3.

6. Οι Φο.Δ.Σ.Α. δημοσιοποιούν υποχρεωτικά το ετήσιο κόστος διαχείρισης και ενημερώνουν τους πολίτες για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και το κόστος τους.

7. Οι πόροι των Φο.Δ.Σ.Α. είναι:

α) Οι ετήσιες εισφορές, τα τέλη και οι εισπράξεις από το αντίτιμο των υπηρεσιών που παρέχουν προς τους δήμους, τις περιφέρειες και προς τρίτους,

β) κάθε είδους επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομιές και κληροδοσίες,

γ) έσοδα από τη δική τους περιουσία, καθώς και από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα,

δ) έσοδα από συμβάσεις με φορείς συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης του ν. 4819/2021,

ε) λοιπά έσοδα από κάθε πηγή, όπως από την εμπορία υλικών, βιοαερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και πρόστιμα που επιβάλλονται για την καθυστερημένη καταβολή εισφορών των δήμων ή λοιπών υπόχρεων.

Άρθρο 239
Οικονομική διοίκηση και διαχείριση Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

1. Οι ακόλουθες λογιστικές και ταμειακές πράξεις εκτελούνται υποχρεωτικά από τις οικονομικές υπηρεσίες των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), ανεξαρτήτως νομικής μορφής:

α) λογιστική διαχείριση και έκδοση των λογιστικών/οικονομικών καταστάσεων,

β) διαχείριση του προϋπολογισμού και του απολογισμού,

γ) οικονομική διαχείριση προγραμμάτων - έργων και συμβάσεων,

δ) διαχείριση δαπανών (εξόδων),

ε) διαχείριση των εσόδων,

στ) διαχείριση της περιουσίας,

ζ) διαχείριση αποθεμάτων και εξοπλισμού,

η) διαχείριση μισθοδοσίας,

θ) διαχείριση ταμείου.

2. Οι οικονομικές καταστάσεις των Φο.Δ.Σ.Α., με οποιαδήποτε νομική μορφή και ανεξαρτήτως ύψους εσόδων, ελέγχονται από ορκωτό ελεγκτή-λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7).

3. Για την οικονομική διαχείριση των Φο.Δ.Σ.Α. με τη νομική μορφή του συνδέσμου εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις περί συνδέσμων των Κεφαλαίων Γ’ και Ε’ του παρόντος Μέρους και του π.δ. 54/2018 (Α’ 103), περί του ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης.

Άρθρο 240
Εισφορές δήμων υπέρ Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και διαδικασίες είσπραξης

1. Οι δήμοι που συμμετέχουν στον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) εισφέρουν στο ετήσιο κόστος διαχείρισης, σύμφωνα με τον κανονισμό τιμολόγησης των Φο.Δ.Σ.Α., που διαμορφώνεται σύμφωνα με το άρθρο 39 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Η απόφαση καθορισμού του ετήσιου κόστους διαχείρισης και της εισφοράς ή του τέλους των δήμων κοινοποιείται στα δημοτικά συμβούλια μέχρι το τέλος του μήνα Αυγούστου κάθε έτους, ώστε να συμπεριληφθεί στους προϋπολογισμούς των δήμων.

2. Η ετήσια εισφορά των δήμων καταβάλλεται σε δώδεκα (12) ισόποσες μηνιαίες δόσεις.

3. Το ποσό της ετήσιας εισφοράς ή του τέλους ή οποιουδήποτε ποσού πάσης φύσεως συμμετοχής μετοχικού κεφαλαίου των δήμων προς τον οικείο Φο.Δ.Σ.Α. ή οποιουδήποτε τέλους παρεχόμενων υπηρεσιών ή οι, τυχόν, ληξιπρόθεσμες οφειλές δήμων προς Φο.Δ.Σ.Α. από προγραμματικές συμβάσεις συνεργασίας τους, παρακρατείται από τη «Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε.» ή τον εναλλακτικό πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας, από τα έσοδα του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού του οικείου δήμου και αποδίδεται στον δικαιούχο Φο.Δ.Σ.Α. κατά το άρθρο 43 του ν. 3979/2011 (Α’ 138), περί ρυθμίσεων οικονομικών θεμάτων Ο.Τ.Α.

4. Αν το οφειλόμενο ποσό του οικείου δήμου είναι μεγαλύτερο των αντίστοιχων εσόδων αυτού από το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού, ο πρόεδρος του Φο.Δ.Σ.Α., ύστερα από εισήγηση του διευθυντή των οικονομικών υπηρεσιών, υποβάλλει αίτημα στο Υπουργείο Εσωτερικών με αντικείμενο την παρακράτηση του οφειλόμενου ποσού, από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους του υπόχρεου δήμου. Το ποσό αυτό αποδίδεται στον οικείο Φο.Δ.Σ.Α., με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών.

5. Αν οι Φο.Δ.Σ.Α. συνάπτουν συμβάσεις σύμπραξης σύμφωνα με τον ν. 3389/2005 (Α’ 232), καθορίζουν τις ετήσιες εισφορές των δήμων σε ύψος που εξασφαλίζει την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων του Φο.Δ.Σ.Α. από τη σύμβαση σύμπραξης και αυτές υπολογίζονται κατ’ ελάχιστον με τιμή ανά τόνο αποβλήτων, ίση με την αντίστοιχη της σύμβασης σύμπραξης. Για όλη τη διάρκεια της σύμβασης σύμπραξης, ο Φο.Δ.Σ.Α. γνωστοποιεί εγγράφως, τον προηγούμενο μήνα πριν από την έναρξη κάθε ημερολογιακού εξαμήνου της σύμβασης σύμπραξης, προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας ή άλλα πρόσωπα, στα οποία έχει ανατεθεί με νόμο ή σύμβαση η είσπραξη των ανταποδοτικών τελών για λογαριασμό των δήμων, το ποσό της ετήσιας εισφοράς κάθε δήμου προς τον Φο.Δ.Σ.Α. που προορίζεται για την εξυπηρέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων της σύμβασης σύμπραξης. Τα πρόσωπα αυτά αποδίδουν το ανωτέρω ποσό απευθείας στον Φο.Δ.Σ.Α. κατά προτεραιότητα, πριν από την απόδοση στον οικείο δήμο οποιουδήποτε ποσού έναντι εισπραχθέντων ανταποδοτικών τελών. Για το ποσό της ετήσιας εισφοράς, που δεν αφορά την εξυπηρέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων της σύμβασης σύμπραξης, ισχύει η παρ. 3. Τα ποσά του τρίτου εδαφίου κατατίθενται σε ειδικό λογαριασμό του Φο.Δ.Σ.Α., ο οποίος εξυπηρετεί αποκλειστικά τις οικονομικές υποχρεώσεις του Φο.Δ.Σ.Α. από τη σύμβαση σύμπραξης. Αν το καταβληθέν ανά δήμο ποσό δεν καλύπτει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις της σύμβασης σύμπραξης, εφαρμόζεται η παρ. 4. Οι Φο.Δ.Σ.Α. επιτρέπεται να συστήνουν υπέρ των δανειστών της εταιρείας ειδικού σκοπού της σύμβασης σύμπραξης εξασφάλιση επί του λογαριασμού του προηγούμενου εδαφίου και να εκχωρούν τα έσοδα που προέρχονται από τις εισφορές των μελών τους ή τα τέλη παροχής των υπηρεσιών τους, για την ασφάλεια των συμβάσεων αυτών.

6. Η παρ. 5 εφαρμόζεται και στους Φο.Δ.Σ.Α. που συνάπτουν ή έχουν συνάψει προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 646, περί συμβαλλόμενων φορέων προγραμματικών συμβάσεων για έργα διαχείρισης αποβλήτων που υλοποιούνται μέσω συμβάσεων σύμπραξης του ν. 3389/2005.

7. Οφειλές των δήμων προς τον Φο.Δ.Σ.Α., που γεννήθηκαν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2024, δύνανται να ρυθμιστούν σε έως εβδομήντα δύο (72) ισόποσες δόσεις, κατόπιν απόφασης του οικείου Φο.Δ.Σ.Α., με παρακράτηση υπέρ Φο.Δ.Σ.Α. του ποσού κάθε δόσης από τη μηνιαία κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων.

Άρθρο 241
Ενημέρωση δημοτικών συμβουλίων

1. Το σχέδιο καθορισμού της τιμολογιακής πολιτικής του άρθρου 238, περί τιμολογιακής πολιτικής και πόρων Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), καθώς και το σχέδιο του τεχνικού προγράμματος του Φο.Δ.Σ.Α., αποστέλλονται μέχρι το τέλος του έκτου (6ου) μήνα κάθε ημερολογιακού έτους από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του Φο.Δ.Σ.Α. στα δημοτικά συμβούλια των δήμων - μελών του Φο.Δ.Σ.Α. προς παροχή γνώμης μέσα σε έναν (1) μήνα από την αποστολή τους. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, εγκρίνονται από τα αρμόδια διοικητικά όργανα του Φο.Δ.Σ.Α.

2. Μέχρι την 31η Ιανουαρίου κάθε έτους αποστέλλεται από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του Φο.Δ.Σ.Α. στα δημοτικά συμβούλια των δήμων - μελών του Φο.Δ.Σ.Α. ο ετήσιος απολογισμός και προγραμματισμός της επόμενης χρονιάς με βάση το οικείο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και εισάγεται ως θέμα στην αμέσως επόμενη ημερήσια διάταξη του δημοτικού συμβουλίου. Αποστέλλεται, επίσης, στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 242
Οργανωτική διάρθρωση και κανονισμός προσωπικού
Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

1. Αν ο Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) λειτουργεί με νομική μορφή συνδέσμου, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του οικείου Φο.Δ.Σ.Α., η οποία λαμβάνεται μέσα σε έναν (1) μήνα από

τη συγκρότησή του σε σώμα, καταρτίζεται Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας. Για την οργανωτική δομή των Φο.Δ.Σ.Α. με τη μορφή συνδέσμου εφαρμόζεται το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 134).

2. Αν ο Φο.Δ.Σ.Α. λειτουργεί με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης καταρτίζεται Κανονισμός Εργασίας, σύμφωνα με την περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 395 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α’ 121), περί του περιεχομένου της συλλογικής σύμβασης εργασίας, τις παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 436 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, περί των αρμοδιοτήτων των συμβουλίων των εργαζομένων και των σχέσεων με το συνδικαλιστικό κίνημα και το ν.δ. 3789/1957 (Α’ 21). Στην τελευταία περίπτωση, οι Κανονισμοί κυρώνονται από την Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με την περ. ια’ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α’ 170), περί έργων και αρμοδιοτήτων και ελεγκτικής και υποστηρικτικής δράσης.

Άρθρο 243
Αντισταθμιστικό όφελος

1. Οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) καταβάλλουν αντισταθμιστικό όφελος στους δήμους που φιλοξενούν τη λειτουργία εγκαταστάσεων μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων και χώρων υγειονομικής ταφής, κατηγοριών Α1 και Α2, σύμφωνα με την υπ’ αρ. 1958/13.1.2012 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 4 του ν. 4014/21.09.2011 (Φ.Ε.Κ. Α’ 209/2011)» (Β’ 21).

2. Το ύψος του αντισταθμιστικού οφέλους καθορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Φο.Δ.Σ.Α. και δεν δύναται να είναι μικρότερο από το ένα τοις εκατό (1%) επί των εσόδων του ετήσιου προϋπολογισμού τους. Το αντισταθμιστικό όφελος συμψηφίζεται με τα ποσά που οι δήμοι υπέρ των οποίων επιβάλλεται, υποχρεούνται να καταβάλουν στον Φο.Δ.Σ.Α. για τις υπηρεσίες που τους παρέχει. Τυχόν εναπομείναντα από το όφελος ποσά δύναται να διατίθενται από τους δήμους αυτούς για την κάλυψη κάθε είδους δαπάνης, κατά προτεραιότητα σχετιζόμενης με περιβαλλοντική αντιστάθμιση από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων.

Άρθρο 244
Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος Νομού Αττικής

1. Στην Περιφέρεια Αττικής εξακολουθεί να λειτουργεί ο Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος Νομού Αττικής (Ε.Δ.Σ.Ν.Α.), ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με έδρα την Αθήνα, ο οποίος συστάθηκε με την υπό στοιχεία οικ. 52546/16.12.2011 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Σύσταση Ειδικού Διαβαθμιδικού Συνδέσμου για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων στην μητροπολιτική περιφέρεια Αττικής» (Β’ 2854), λειτουργεί, με διάρκεια τριάντα (30) χρόνων από την έναρξη λειτουργίας του, και σε αυτόν συμμετέχουν υποχρεωτικά η Περιφέρεια Αττικής και όλοι οι δήμοι του Νομού Αττικής.

2. Σκοπός του συνδέσμου της παρ. 1 είναι η προσωρινή αποθήκευση, η επεξεργασία, η μεταφόρτωση, η ανακύκλωση και η εν γένει αξιοποίηση και διάθεση στερεών αποβλήτων, η λειτουργία σχετικών εγκαταστάσεων, η κατασκευή μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και η αποκατάσταση υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.) εντός της χωρικής αρμοδιότητας της Περιφέρειας Αττικής.

Επιπλέον των παραπάνω σκοπών, ο Ε.Δ.Σ.Ν.Α. δύναται να κατασκευάζει και να λειτουργεί Κέντρα Αποτέφρωσης Νεκρών (Κ.Α.Ν.) σε εκτάσεις ιδιοκτησίας του ή που του έχουν παραχωρηθεί κατά χρήση, κατόπιν απόφασης του διοικητικού του συμβουλίου και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 35 του ν. 3448/2006 (Α’ 57).

3. Η θητεία των συλλογικών οργάνων του συνδέσμου ισχύει για όλη τη δημοτική και περιφερειακή περίοδο και παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τη συγκρότηση των νέων οργάνων. Μέχρι τη συγκρότηση των νέων συλλογικών οργάνων, σε αυτά προεδρεύει ο νέος περιφερειάρχης ή ο αναπληρωτής περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης ή ο περιφερειακός σύμβουλος που αυτός θα ορίσει.

4. Πρόεδρος του συνδέσμου είναι ο Περιφερειάρχης Αττικής ή αντιπεριφερειάρχης ή ο αναπληρωτής περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος της πλειοψηφίας που ορίζεται από αυτόν. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από εξήντα (60) μέλη, εκ των οποίων τα είκοσι τέσσερα (24) εκλέγονται μεταξύ των αντιπεριφερειαρχών και των περιφερειακών συμβούλων από το περιφερειακό συμβούλιο και εκπροσωπούν την περιφέρεια και τα υπόλοιπα τριάντα έξι (36) ορίζονται από την Περιφερειακή Ένωση Δήμων Αττικής μεταξύ των δημάρχων και δημοτικών συμβούλων των δήμων που είναι μέλη του εν λόγω συνδέσμου και εκπροσωπούν τους δήμους.

5. Η εκτελεστική επιτροπή αποτελείται από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ως πρόεδρο και έξι (6) μέλη, τα οποία, μαζί με τέσσερα (4) αναπληρωματικά, εκλέγονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Δύο (2) τακτικά μέλη και δύο (2) αναπληρωματικά εκλέγονται μεταξύ

όσων υποδεικνύονται από τους εκπροσώπους της περιφέρειας και τα άλλα τέσσερα (4) και δύο (2) αντιστοίχως, εκλέγονται μεταξύ όσων υποδεικνύονται από τους εκπροσώπους των δήμων. Αν δεν καταστεί δυνατή η εκλογή μελών της εκτελεστικής επιτροπής κατά την πρώτη ψηφοφορία, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία και εκλέγονται αυτοί που θα συγκεντρώσουν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης από κάθε κατηγορία εκπροσώπων. Κατά την πρώτη συνεδρίαση της εκτελεστικής επιτροπής εκλέγεται ως αντιπρόεδρος αυτής ένα από τα μέλη της.

6. Ο πρόεδρος του συνδέσμου, με απόφασή του, δύναται να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στον αντιπρόεδρο και τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής. Η εκτελεστική επιτροπή ασκεί κάθε αρμοδιότητα σχετική με τη λειτουργία του Ε.Δ.Σ.Ν.Α. εκτός από εκείνες που ανήκουν στο διοικητικό συμβούλιο και στον πρόεδρο. Σε περίπτωση κωλύματος, ο πρόεδρος αναπληρώνεται στα καθήκοντά του από τον αντιπρόεδρο της εκτελεστικής επιτροπής. Στις συνεδριάσεις της εκτελεστικής επιτροπής αναπληρώνεται από αναπληρωματικό μέλος που προέχεται από τους εκπροσώπους της περιφέρειας, που συμμετέχει ως μέλος στη συνεδρίαση.

7. Στις περιπτώσεις που ο Ε.Δ.Σ.Ν.Α. συνάπτει συμβάσεις σύμπραξης βάσει του άρθρου 17 του ν. 3389/2005 (Α’ 232), για την ασφάλεια των συμβάσεων αυτών, επιτρέπεται να εκχωρεί έσοδά του, που προέρχονται από τις εισφορές των μελών του ή τα τέλη παροχής των υπηρεσιών του.

8.α) Με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής του Ε.Δ.Σ.Ν.Α., οι αρμοδιότητες της Προϊσταμένης αρχής ή και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για τις μελέτες, τις υπηρεσίες και τα έργα της παρ. 3 του άρθρου 1 της υπ’ αρ. 2527/7.1.2009 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Ειδικότερα ζητήματα και θέματα αναφορικά με τη λειτουργία, την άσκηση των δραστηριοτήτων και την άσκηση τιμολογιακής πολιτικής των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.)» (Β’ 83) δύναται να ανατίθενται στην Περιφέρεια Αττικής ύστερα από σύμφωνη γνώμη του περιφερειάρχη.

β) Με την ίδια ως άνω διαδικασία, δύναται η Περιφέρεια Αττικής να παρέχει διοικητική και τεχνική υποστήριξη στον Ε.Δ.Σ.Ν.Α., όταν αυτός ενεργεί ως αναθέτουσα αρχή κατά τις διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α’ 147). Στην απόφαση που λαμβάνεται κατά τα ανωτέρω, αναφέρονται οι αρμόδιες υπηρεσίες, επιτροπές ή άλλα γνωμοδοτικά όργανα της περιφέρειας που παρέχουν τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη, τα οποία ενεργούν για λογαριασμό του Ε.Δ.Σ.Ν.Α. ως αναθέτουσας αρχής.

9. Για τη διοίκηση και λειτουργία του Ε.Δ.Σ.Ν.Α. εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του παρόντος που αφορούν τους Φο.Δ.Σ.Α. οι οποίοι λειτουργούν με τη μορφή συνδέσμου.

10. Τα άρθρα 232, 238, 239, 240, 241 και 243 εφαρμόζονται και στον Ε.Δ.Σ.Ν.Α..

Άρθρο 245
Διαχείριση στερεών αποβλήτων στις νησιωτικές περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου και των Ιονίων Νήσων

1. Για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων στις νησιωτικές περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου και των Ιονίων Νήσων, λειτουργεί για κάθε μία από αυτές Ειδικός Περιφερειακός Διαβαθμιδικός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), ως ανώνυμη εταιρεία. Στον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό Φο.Δ.Σ.Α. μετέχουν υποχρεωτικά η οικεία περιφέρεια και όλοι οι δήμοι της περιφέρειας αυτής. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η έδρα των Ειδικών Περιφερειακών Διαβαθμιδικών Φο.Δ.Σ.Α. του παρόντος.

2. Οι Ειδικοί Περιφερειακοί Διαβαθμιδικοί Φο.Δ.Σ.Α. έχουν τις αρμοδιότητες της παρ. 1 του άρθρου 232, περί αρμοδιοτήτων Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

3. Ειδικά για τους δήμους της νήσου Κεφαλλονιάς, οι αρμοδιότητες του άρθρου 233, περί αρμοδιοτήτων των δήμων επί αστικών στερεών αποβλήτων, ασκούνται από την Εταιρεία Διαχείρισης Αποβλήτων Κεφαλονιάς και Ιθάκης (Ε.Δ.Α.Κ.Ι. Α.Ε.).

4. Η συμμετοχή των δήμων στο αρχικό μετοχικό κεφάλαιο των Ειδικών Περιφερειακών Φο.Δ.Σ.Α. της παρ. 1 ανέρχεται σε εξήντα τοις εκατό (60%), και κατανέμεται σε αυτούς ανάλογα με τον αριθμό του μόνιμου πληθυσμού τους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ενώ η συμμετοχή της οικείας περιφέρειας ανέρχεται σε σαράντα τοις εκατό (40%) του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου. Οι δήμοι ορίζουν τους εκπροσώπους τους σύμφωνα με τον ν. 4548/2018 (Α’ 104). Στο μετοχικό κεφάλαιο δεν δύνανται να συμμετέχουν τρίτοι μέτοχοι, εκτός των δήμων και της οικείας περιφέρειας.

5. Όργανα διοίκησης του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού Φο.Δ.Σ.Α. είναι η γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου. Η γενική συνέλευση του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού Φο.Δ.Σ.Α. συγκαλείται σύμφωνα με τον ν. 4548/2018. Τα διοικητικά συμβούλια των Ειδικών Περιφερειακών Διαβαθμιδικών Φο.Δ.Σ.Α. της παρ. 1 αποτελούνται από επτά (7) μέλη. Ειδικότερα,

αποτελούνται από τον περιφερειάρχη και από άλλα δύο (2) μέλη του περιφερειακού συμβουλίου και από τέσσερα (4) μέλη, που εκλέγονται από τους εκπροσώπους των δήμων που συμμετέχουν στη γενική συνέλευση. Ο περιφερειάρχης και οι εκπρόσωποι του περιφερειακού συμβουλίου δεν συμμετέχουν στην ψηφοφορία ανάδειξης των λοιπών μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Κάθε δήμος δικαιούται να συμμετέχει μόνο με έναν (1) υποψήφιο στις εκλογές για την ανάδειξη του διοικητικού συμβουλίου του Διαβαθμιδικού Φο.Δ.Σ.Α. Η εκλογή δύο (2) εκπροσώπων από την ίδια περιφερειακή ενότητα ή από τον ίδιο δήμο στο διοικητικό συμβούλιο είναι επιτρεπτή μόνο στην περίπτωση που οι υποψήφιοι σύμβουλοι δεν επαρκούν για την κάλυψη των θέσεων του διοικητικού συμβουλίου.

Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται για κάθε Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό Φο.Δ.Σ.Α. ο οικείος περιφερειάρχης ή αντιπεριφερειάρχης που ορίζεται από τον περιφερειάρχη.

6. Οι δύο (2) Ειδικοί Περιφερειακοί Διαβαθμιδικοί Φο.Δ.Σ.Α. της παρ. 1 αποτελούν καθολικούς διαδόχους σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία των προϋφιστάμενων Φο.Δ.Σ.Α. σε κάθε μία από τις δύο ως άνω περιφέρειες, καθώς και στις εγκαταστάσεις υγειονομικής ταφής αποβλήτων, μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων συμπεριλαμβανομένων των βιοαποβλήτων και λοιπών εγκαταστάσεων διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων των δήμων μελών τους, ενώ υπεισήλθαν αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των προϋφιστάμενων Φο.Δ.Σ.Α., συμπεριλαμβανομένων και συμβάσεων έργου. Εξαιρούνται οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός που εξυπηρετούν τις ανάγκες συλλογής και μεταφοράς των στερεών αποβλήτων, τα οποία ανήκουν:

α) στον οικείο δήμο, συμπεριλαμβανομένου του δήμου Ιθάκης, και

β) στην Ε.Δ.Α.Κ.Ι. Α.Ε. για την περίπτωση των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας.

Οι εκκρεμείς δίκες σχετικά με πάσης φύσεως διαφορές που πηγάζουν από εργασίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων συνεχίζονται από τον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό Φο.Δ.Σ.Α., χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Οι τυχόν εκκρεμείς δίκες σχετικά με πάσης φύσεως διαφορές που πηγάζουν από εργασίες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων συνεχίζονται από τον οικείο δήμο, συμπεριλαμβανομένου του Δήμου Ιθάκης, ενώ στην περίπτωση των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας συνεχίζονται από την Ε.Δ.Α.Κ.Ι. Α.Ε., χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Οφειλές που προέρχονται από εργασίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας και του Δήμου Ιθάκης, βαρύνουν τον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό Φο.Δ.Σ.Α. και οι πάσης φύσεως απαιτήσεις που προέρχονται από τις ανωτέρω εργασίες ανήκουν στον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό Φο.Δ.Σ.Α.

Οφειλές που προέρχονται από εργασίες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων βαρύνουν τον οικείο δήμο, συμπεριλαμβανομένου του Δήμου Ιθάκης και την Ε.Δ.Α.Κ.Ι. Α.Ε. στην περίπτωση των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας. Οι πάσης φύσεως απαιτήσεις που προέρχονται από τις ανωτέρω εργασίες ανήκουν στον οικείο δήμο, συμπεριλαμβανομένου του Δήμου Ιθάκης και στην περίπτωση των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας παραμένουν στην Ε.Δ.Α.Κ.Ι. Α.Ε.

Οφειλές που προέρχονται από εργασίες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων και οι οποίες υλοποιήθηκαν για οποιονδήποτε λόγο από τους προϋφιστάμενους Φο.Δ.Σ.Α. βαρύνουν τον οικείο δήμο.

7. Το μόνιμο προσωπικό καθώς και εκείνο με σχέση Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου των προϋφιστάμενων Φο.Δ.Σ.Α. κατέστη αυτοδικαίως προσωπικό των δύο (2) Ειδικών Περιφερειακών Διαβαθμιδικών Φο.Δ.Σ.Α. με την ίδια σχέση εργασίας. Το προσωπικό της Ε.Δ.Α.Κ.Ι. Α.Ε., μόνιμο και με σχέση Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, που απασχολείται σε εργασίες συλλογής και μεταφοράς, παραμένει στην Ε.Δ.Α.Κ.Ι. Α.Ε. Το προσωπικό της Ε.Δ.Α.Κ.Ι. Α.Ε. μόνιμο και με σχέση Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, που απασχολούνταν σε εργασίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων, κατέστη αυτοδικαίως προσωπικό του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού Φο.Δ.Σ.Α. Ιονίων Νήσων με την ίδια σχέση εργασίας.

8. Το προσωπικό του καταργημένου Συνδέσμου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Νομού Ζακύνθου, μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, που απασχολείται σε εργασίες συλλογής και μεταφοράς, το οποίο, πριν από την κατάργηση του νομικού προσώπου δυνάμει της υπ’ αρ. 122234/14.12.2020 απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Κατάργηση του Συνδέσμου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Νομού Ζακύνθου, καταγραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων του καταργούμενου Συνδέσμου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Νομού Ζακύνθου και περιέλευση αυτών στον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ Ιονίων Νήσων» (Β’ 5776), μετακινήθηκε στον δήμο Ζακύνθου κατ’ εφαρμογή του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α’ 93), μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος της μετακίνησης της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του δήμου Ζακύνθου με την ίδια σχέση εργασίας. Το προσωπικό του καταργημένου συνδέσμου, μόνιμο και με

σχέση Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που απασχολείται σε εργασίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων, κατέστη αυτοδικαίως προσωπικό του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού Φο.Δ.Σ.Α. Ιονίων Νήσων με την ίδια σχέση εργασίας. Εκκρεμείς προσλήψεις, για την πλήρωση οργανικών θέσεων κλάδων και ειδικοτήτων του κατηργημένου Συνδέσμου, που προκηρύχθηκαν από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), ολοκληρώνονται στον δήμο Ζακύνθου, εφόσον εξυπηρετούν ανάγκες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων. Η πρόσληψη διενεργείται σε αντίστοιχη κενή οργανική θέση και αν αυτή δεν υπάρχει, σε προσωποπαγή θέση, που συστήνεται με την πράξη πρόσληψης του πέμπτου εδαφίου. Η πράξη πρόσληψης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σε περίληψη, με μέριμνα του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

Άρθρο 246
Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

1. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΣΒΟΥ Ανώνυμη εταιρεία Ο.Τ.Α.» και διακριτικό τίτλο «Δ.Ε.Δ.Α.Π.Α.Λ. Α.Ε.» και η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Διαχείριση Απορριμμάτων Νομού Χίου Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «ΔΙ.Α.ΝΟ.Χ. Α.Ε.», συγχωνεύθηκαν, με την απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η απορροφώμενη εταιρεία ΔΙ.Α.ΝΟ.Χ. Α.Ε. λύθηκε χωρίς να τεθεί σε εκκαθάριση και μεταβίβασε στην απορροφώσα εταιρεία Δ.Ε.Δ.Α.Π.Α.Λ. Α.Ε. το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεών της.

2. Η συμμετοχή των δήμων μετόχων των συγχωνευόμενων εταιρειών καθορίζεται κατά το πληθυσμιακό ποσοστό εκάστου δήμου μετόχου στον συνολικό αριθμό μονίμων κατοίκων των δήμων μετόχων τους, σύμφωνα με την υπό στοιχεία 2846/Β4-461/21.4.2023 απόφαση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής «Αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού - Κατοικιών έτους 2021 που αφορούν στο Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας» (Β’ 2802).

3. Η εταιρεία «ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΣΒΟΥ Ανώνυμη εταιρεία Ο.Τ.Α.» μετονομάστηκε σε «Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Ανώνυμη εταιρεία Ο.Τ.Α.», με διακριτικό τίτλο «Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε.» και χωρική αρμοδιότητα το σύνολο των δήμων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

4. Η απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης με την οποία ολοκληρώθηκε η συγχώνευση και το απόσπασμα της έκθεσης καταγραφής, που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από την εταιρεία Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε. ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρησή τους ατελώς στα κτηματολογικά βιβλία, όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, όταν πρόκειται για μη κτηματογραφημένη περιοχή, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία. Όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα, για αυτά αναγράφεται στη συντασσόμενη έκθεση του προηγούμενου εδαφίου, και ο Κωδικός Αριθμός Εθνικού Κτηματολογίου που φέρουν στην τηρούμενη περιγραφική και χωρική βάση του Εθνικού Κτηματολογίου.

5.α) Οι εκκρεμείς δίκες της εταιρείας ΔΙ.Α.ΝΟ.Χ. Α.Ε. συνεχίζονται από την εταιρεία Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε., χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή αυτών και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη για καθεμία από αυτές.

β) Οφειλές της εταιρείας ΔΙ.Α.ΝΟ.Χ. Α.Ε. βαρύνουν αυτοδίκαια την εταιρεία Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε.

γ) Απαιτήσεις, υποχρεώσεις και πάσης φύσεως εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας ΔΙ.Α.ΝΟ.Χ. Α.Ε. έχουν μεταφερθεί στην εταιρεία Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε. Απαιτήσεις τρίτων που δεν έχουν αποτυπωθεί βαρύνουν τους Δήμους Χίου, Ανατολικής Σάμου, Δυτικής Σάμου, Ικαρίας, Φούρνων Κορσεών, Οινουσσών και Ηρωικής Νήσου Ψαρών κατά το μέρος που αφορούν έκαστο εξ αυτών.

δ) Για τα πάσης φύσεως έργα, δράσεις και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή διεθνείς οργανισμούς ή εθνικούς πόρους, τα οποία είχαν αναληφθεί και υλοποιούνταν από την εταιρεία ΔΙ.Α.ΝΟ.Χ. Α.Ε., η εταιρεία Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε. κατέστη καθολικός διάδοχος ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις ανωτέρω πράξεις, δράσεις και προγράμματα, καθώς και δικαιούχος των τραπεζικών λογαριασμών για τη χρηματοδότησή τους. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών ανανεώνονται ή παρατείνονται από τον καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α’ 28).

6. Το προσωπικό της εταιρείας ΔΙ.Α.ΝΟ.Χ. Α.Ε. με σχέση Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, καθώς και αυτό με σχέση Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, συμπεριλαμβανομένων και όσων απασχολούνταν με

σχέση έμμισθης εντολής, κατέστη αυτοδικαίως από τη συντέλεση της συγχώνευσης προσωπικό της εταιρείας Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε. και παρέχει τις υπηρεσίες του με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής. Το ως άνω προσωπικό εξακολουθεί και διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης και κλάδου εφάπαξ παροχών, στο οποίο υπαγόταν πριν καταστεί προσωπικό της Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάχθηκε σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οι οποίες συστάθηκαν αυτοδικαίως και καταργούνται κατά τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί στην εταιρεία ΔΙ.Α.Ν.Ο.Χ. Α.Ε. κατά τις κείμενες διατάξεις για την πρόσληψη προσωπικού, υλοποιούνται από την εταιρεία Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε. Συμβάσεις Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή μίσθωσης έργου που βρίσκονταν σε ισχύ, συνεχίζονται από την εταιρεία Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε., έως τη λήξη ή ανανέωση ή παράτασή τους, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021. Το προσωπικό που υπηρετούσε με απόσπαση ή μετακίνηση δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α’ 93) στη ΔΙ.Α.Ν.Ο.Χ. Α.Ε., συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στην εταιρεία Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε. μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης και στη συνέχεια επιστρέφει στον φορέα προέλευσης. Το προσωπικό που είχε αποσπαστεί ή μετακινηθεί δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014, από τη ΔΙ.Α.Ν.Ο.Χ. Α.Ε., κατατάσσεται στο προσωπικό της εταιρείας Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε., αλλά συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης.

7. Εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 4, ο Φο.Δ.Σ.Α Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου Α.Ε. τροποποιεί τον Εσωτερικό Κανονισμό Υπηρεσιών του σε συμμόρφωση με αυτή.

8. Από την 1η Νοεμβρίου 2024 και μέχρι και την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης, όλες οι πράξεις και συναλλαγές της απορροφώμενης εταιρείας που εμφανίζονται στα τηρούμενα από αυτή βιβλία και στοιχεία θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό και όφελος αποκλειστικά και μόνο της απορροφώσας εταιρείας, και μεταφέρονται με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της τελευταίας. Τα οικονομικά αποτελέσματα που προκύπτουν κατά το παραπάνω χρονικό διάστημα θεωρούνται ως αποτελέσματα της απορροφώσας εταιρείας και ωφελούν ή βαρύνουν αποκλειστικά και μόνον αυτή.

9. Η απορροφώμενη εταιρεία μέχρι την ολοκλήρωση της συγχώνευσης συνεχίζει να λειτουργεί και να ασκεί τις αρμοδιότητές της, λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα και μεριμνά για την ομαλή μετάβαση των λειτουργιών της στην απορροφώσα εταιρεία.

Άρθρο 247
Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Κρήτης

1. Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Κρήτης μοναδικοί φορείς για την άσκηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων είναι:

α) Για την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ο.Τ.Α.)», με διακριτικό τίτλο «Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. Α.Ε. (Ο.Τ.Α.), έδρα τα Χανιά και δήμους μέλη τους δήμους της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων και

β) για τις Περιφερειακές Ενότητες Ηρακλείου, Ρεθύμνης και Λασιθίου ο σύνδεσμος με την επωνυμία «ΕΝΙΑΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ», με διακριτικό τίτλο «Ε.Σ.Δ.Α.Κ.», έδρα το Ηράκλειο και δήμους μέλη τους δήμους των Περιφερειακών Ενοτήτων Ηρακλείου, Ρεθύμνης και Λασιθίου.

2. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Φο.ΔΙ.Σ.Α. ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» και τον διακριτικό τίτλο «Φο.ΔΙ.Σ.Α. ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α.» με μέλη τους Δήμους Χερσονήσου και Μινώα Πεδιάδας, λύθηκε και οι δήμοι - μέλη της εντάχθηκαν στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΕΝΙΑΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ» (Ε.Σ.Δ.Α.Κ.), στον οποίο μεταβιβάστηκε το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεών της. Ο Ε.Σ.Δ.Α.Κ. εκπληρώνει τους σχετικούς με τη διαχείριση αποβλήτων σκοπούς της λυθείσας κοινής ανώνυμης εταιρείας, εξυπηρετεί τις αντίστοιχες δραστηριότητες που η τελευταία ασκούσε και αποτελεί καθολικό διάδοχο σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτής, σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία της, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χερσονήσου και προβλέπονται στο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων της Περιφέρειας Κρήτης και τον εν γένει εξοπλισμό διαχείρισης στερεών αποβλήτων, καθώς και τα εν εξελίξει έργων και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα, ενοχικά και εμπράγματα, υποχρεώσεις, απαιτήσεις, αξιώσεις, διοικητικές άδειες ή εγκρίσεις και έννομες σχέσεις αυτής.

3. Η απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης με την οποία ολοκληρώθηκε η ένταξη της Φο.ΔΙ.ΣΑ. ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α. στον Ε.Σ.Δ.Α.Κ. και το απόσπασμα της έκθεσης καταγραφής που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από τον Ε.Σ.Δ.Α.Κ. ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δι-

καιώματα επί των ακινήτων, αποτελούν τον τίτλο για την καταχώρησή τους ατελώς στα κτηματολογικά βιβλία, όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, όταν πρόκειται για μη κτηματογραφημένη περιοχή, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία. Όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα, για αυτά αναγράφεται στη συντασσόμενη έκθεση του προηγούμενου εδαφίου, και ο Κωδικός Αριθμός Εθνικού Κτηματολογίου που φέρουν στην τηρούμενη περιγραφική και χωρική βάση του Εθνικού Κτηματολογίου.

4.α) Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον Ε.Σ.Δ.Α.Κ. ή κατά του Ε.Σ.Δ.Α.Κ. χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης,

β) οφειλές της εταιρείας Φο.ΔΙ.Σ.Α. ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α. βαρύνουν αυτοδίκαια τον Ε.Σ.Δ.Α.Κ.,

γ) απαιτήσεις, υποχρεώσεις και εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας Φο.ΔΙ.Σ.Α. ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α., συμπεριλαμβανομένων εκκρεμών διαδικασιών σύναψης σύμβασης και συμβάσεων της εταιρείας, εξακολουθούν να διενεργούνται και να εκτελούνται από τον Ε.Σ.Δ.Α.Κ. Απαιτήσεις τρίτων που δεν έχουν αποτυπωθεί βαρύνουν τους Δήμους Χερσονήσου και Μινώα - Πεδιάδας κατά το μέρος που αφορούν έκαστο εξ αυτών,

δ) οι αρμοδιότητες της λυθείσας εταιρείας, η ανάληψη ή η συνέχιση εκτελούμενων χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή έργων ή υπηρεσιών από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους ή διεθνείς οργανισμούς συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον Ε.Σ.Δ.Α.Κ., υπό καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων της παρούσας περίπτωσης, ανανεώνονται ή παρατείνονται από τον Ε.Σ.Δ.Α.Κ., σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α’ 28), περί διάρκειας απασχόλησης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για κάλυψη παροδικών αναγκών και εξαιρέσεων. Οι συμβάσεις έργου στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων διέπονται από το άρθρο 30 του ν. 4314/2014 (Α’ 265), περί συμβάσεων μίσθωσης έργου σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις και την υπ’ αρ. 114947/29.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 - 2027» (Β’ 6132).

5. Το προσωπικό με σχέση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου και αορίστου χρόνου που υπηρετούσε στον Φο.ΔΙ.Σ.Α. ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ Α.Ε., καθώς και αυτό που απασχολούνταν με σχέση έμμισθης εντολής, κατέστη αυτοδικαίως, από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 3, προσωπικό του Ε.Σ.Δ.Α.Κ, εξαιρουμένου του προσωπικού για το οποίο ο Δήμος Χερσονήσου έχει αποδεχθεί αίτημα περί απασχόλησής του στον τελευταίο. Το προσωπικό που κατέστη προσωπικό του Ε.Σ.Δ.Α.Κ., παρέχει τις υπηρεσίες του με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής και εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης και κλάδου εφάπαξ παροχών, στο οποίο υπάγονταν πριν καταστεί προσωπικό του Ε.Σ.Δ.Α.Κ. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάχθηκε σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οι οποίες συστάθηκαν αυτοδικαίως και καταργούνται κατά τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Το προσωπικό που υπηρετούσε με απόσπαση ή μετακίνηση δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α’ 93) στον Φο.ΔΙ.Σ.Α. ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α., συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον Ε.Σ.Δ.Α.Κ. μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης και στη συνέχεια επιστρέφει στον φορέα προέλευσης. Το προσωπικό που έχει αποσπαστεί ή μετακινηθεί δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014, από τον Φο.ΔΙ.Σ.Α. ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α., κατατάχθηκε στο προσωπικό του Ε.Σ.Δ.Α.Κ. αλλά συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης. Συμβάσεις Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή μίσθωσης έργου που βρίσκονται σε ισχύ συνεχίζονται από τον Ε.Σ.Δ.Α.Κ. έως τη λήξη ή ανανέωση ή παράτασή τους, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021. Εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί στη λυόμενη εταιρεία, κατά τις κείμενες διατάξεις για την πρόσληψη προσωπικού, υλοποιούνται από τον Ε.Σ.Δ.Α.Κ..

6. Εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 3, ο Ε.Σ.Δ.Α.Κ. τροποποιεί τη συστατική του πράξη, σε συμμόρφωση και με το περιεχόμενο της απόφασης της παρ. 3, καθώς και τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του.

Άρθρο 248

Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

1. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΕΝΙΑΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ» και «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ Ν. ΗΛΕΙΑΣ» συγχωνεύονται υποχρεωτικά, κατά τη διαδικασία των παρ. 3 έως 8, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

(ΣΥ.ΔΙ.Σ.Α.) Ν. Αχαΐας», το οποίο μετονομάζεται σε «Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» με διακριτικό τίτλο «Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας», με χωρική αρμοδιότητα το σύνολο των δήμων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και έδρα τον Δήμο Πατρέων.

2. Οι προς συγχώνευση σύνδεσμοι έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσής τους, συνεχίζουν να λειτουργούν και να ασκούν τις αρμοδιότητές τους, λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα και μεριμνούν για την ομαλή μετάβαση των λειτουργιών τους στον Φορέα στον οποίο συγχωνεύονται.

3. Με απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου έχει συσταθεί και συγκροτηθεί επιτροπή, με σκοπό την καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων των προς συγχώνευση συνδέσμων. Η επιτροπή καταγραφής αποτελείται από έναν (1) εκπρόσωπο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, ως πρόεδρο, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, τους προέδρους των προς συγχώνευση συνδέσμων και τον πρόεδρο του ΣΥ.ΔΙ.Σ.Α. Ν. Αχαΐας, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Για την υποβοήθηση του έργου της επιτροπής δύναται να ανατίθεται, με απόφαση των διοικητικών συμβουλίων των συνδέσμων, η διεκπεραίωση συγκεκριμένων διαδικασιών και ενεργειών σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή σε ελεγκτική εταιρεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7). Η επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής και σύνταξης της σχετικής έκθεσης εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία σύστασής της και αποστέλλει, εντός πέντε (5) ημερών από την ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών, τη σχετική έκθεση στον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, για την έκδοση της απόφασης της παρ. 5.

4. Αν η επιτροπή αδυνατεί να ολοκληρώσει το έργο της για οποιονδήποτε λόγο, ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη διαπίστωση της αδυναμίας ολοκλήρωσης της διαδικασίας, εκδίδει απόφαση με την οποία ορίζει ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή η ελεγκτική εταιρεία διενεργούν την καταγραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων των Συνδέσμων που συγχωνεύονται και ολοκληρώνουν το έργο τους εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία ορισμού τους. Με την ίδια απόφαση ορίζεται το ύψος της αμοιβής τους, η οποία βαρύνει τον υπαίτιο φορέα. Οι προς συγχώνευση σύνδεσμοι, οι δήμοι-μέλη τους και οι υπηρεσίες αυτών υποχρεούνται να διαθέτουν στους ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή στην ελεγκτική εταιρεία που έχει αναλάβει το έργο της καταγραφής της περιουσίας τους το σύνολο των στοιχείων εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία που αυτά ζητηθούν εγγράφως και, σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από τη συμπλήρωση των είκοσι (20) ημερών από την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των είκοσι (20) ημερών, οι ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές ή η ελεγκτική εταιρεία συντάσσουν την έκθεση καταγραφής με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία και με ρητή αναφορά σε αυτήν των στοιχείων που δεν χορηγήθηκαν και ολοκληρώνουν το έργο τους εντός της προθεσμίας του δευτέρου εδαφίου. Η έκθεση των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή της ελεγκτικής εταιρείας διαβιβάζεται, εντός πέντε (5) ημερών από την ολοκλήρωση του έργου τους, με ευθύνη των ιδίων, στον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, ο οποίος εκδίδει απόφαση συγχώνευσης και περιέλευσης των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων συνδέσμων στον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

5. Για τη συγχώνευση και περιέλευση της κυριότητας των περιουσιακών στοιχείων των συνδέσμων στον Φορέα στον οποίο συγχωνεύονται εκδίδεται, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την αποστολή της έκθεσης καταγραφής της παρ. 3 ή της παρ. 4, απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανεξαρτήτως της πληρότητάς της. Τυχόν ελλείψεις στην καταγραφή δεν αναστέλλουν ούτε κωλύουν τη συγχώνευση και τα αποτελέσματα της καθολικής διαδοχής της παρ. 9.

6. Εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 5, τα αρμόδια όργανα διοίκησης του ΣΥ.ΔΙ.ΣΑ. Ν. Αχαΐας προβαίνουν στην τροποποίηση της συστατικής του πράξης και στην προσαρμογή αυτής στο παρόν, σε συμμόρφωση και με το περιεχόμενο της απόφασης της παρ. 5. Η ως άνω τροποποίηση εγκρίνεται με απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εντός της ίδιας προθεσμίας, ο Φο.Δ.Σ.Α. στον οποίο συγχωνεύονται οι Σύνδεσμοι τροποποιεί τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του.

7. Εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 5 συντάσσεται και υπογράφεται πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων συνδέσμων. Εάν κατά τη σύνταξη και υπογραφή του πρωτόκολλου παράδοσης - παραλαβής δεν έχουν προσκομιστεί από τους προς συγχώνευση συνδέσμους, τους δήμους - μέλη τους ή τις υπηρεσίες τους τα εκκρεμή στοιχεία, επισυνάπτεται διακριτός κατάλογος των τελευταίων στο πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής. Εάν τα στοιχεία που

εκκρεμούν, χορηγηθούν σε μεταγενέστερο της υπογραφής του πρωτοκόλλου παράδοσης-παραλαβής χρόνο, αποτυπώνονται σε νέο πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής. Η μη προσέλευση των νομίμων εκπροσώπων των συνδέσμων κατά την υπογραφή του πρωτοκόλλου παράδοσης - παραλαβής ή άρνηση υπογραφής του τελευταίου δεν αναστέλλει ούτε κωλύει τη συγχώνευση και τα αποτελέσματα της καθολικής διαδοχής της παρ. 9. Το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής συντάσσεται και υπογράφεται από τα λοιπά παρόντα μέρη, με σχετική μνεία της μη προσέλευσης ή της άρνησης υπογραφής και κοινοποιείται στο πρόσωπο που δεν προσήλθε ή σε αυτό που αρνήθηκε να υπογράψει.

8. Η απόφαση του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου και το απόσπασμα της έκθεσης καταγραφής, που περιγράφει τα αποκτώμενα ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων, αποτελούν τον τίτλο για την καταχώρησή τους ατελώς στα κτηματολογικά βιβλία, όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, όταν πρόκειται για μη κτηματογραφημένη περιοχή, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία. Όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα, για αυτά αναγράφεται στη συντασσόμενη έκθεση του προηγούμενου εδαφίου, και ο Κωδικός Αριθμός Εθνικού Κτηματολογίου που φέρουν στην τηρούμενη περιγραφική και χωρική βάση του Εθνικού Κτηματολογίου. Ακίνητα και εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων που δεν περιγράφονται στο απόσπασμα της έκθεσης καταγραφής της παρούσας λόγω μη χορήγησης των στοιχείων τους, αλλά χορηγούνται σε μεταγενέστερο χρόνο, καταγράφονται σε συμπληρωματικό απόσπασμα της αρχικής έκθεσης και με την απόφαση της παρ. 5 αποτελούν τον τίτλο για την καταχώρηση σύμφωνα με την παρούσα.

9. Από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 5 και της έγκρισης της τροποποίησης της παρ. 6:

α) Ο Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας καθίσταται καθολικός διάδοχος των συγχωνευόμενων Συνδέσμων αυτοδίκαια, σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία τους, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων που προβλέπονται στο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και του εν γένει εξοπλισμού διαχείρισης στερεών αποβλήτων, καθώς και των εν εξελίξει έργων και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα, ενοχικά και εμπράγματα, υποχρεώσεις, απαιτήσεις, αξιώσεις, διοικητικές άδειες ή εγκρίσεις και έννομες σχέσεις αυτής.

β) Οι εκκρεμείς δίκες των συγχωνευόμενων Συνδέσμων συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης.

γ) Οφειλές των συγχωνευόμενων Συνδέσμων αναλαμβάνονται αυτοδίκαια από τον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

δ) Απαιτήσεις, υποχρεώσεις και πάσης φύσεως εκκρεμείς υποθέσεις των συγχωνευόμενων συνδέσμων μεταφέρονται στον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Απαιτήσεις τρίτων που δεν έχουν αποτυπωθεί στην έκθεση της Επιτροπής καταγραφής της παρ. 3 ή στην έκθεση των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή της ελεγκτικής εταιρείας της παρ. 4 βαρύνουν τους δήμους μέλη των συγχωνευόμενων συνδέσμων κατά το μέρος που αφορούν έκαστο εξ αυτών.

ε) Οι αρμοδιότητες των συγχωνευόμενων συνδέσμων, η ανάληψη ή η συνέχιση εκτελούμενων χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή έργων ή υπηρεσιών από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους ή διεθνείς οργανισμούς συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, υπό καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών ανανεώνονται ή παρατείνονται από τον καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α’ 28), περί της διάρκειας απασχόλησης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για κάλυψη παροδικών αναγκών και εξαιρέσεων.

10. Το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου και αορίστου χρόνου των συγχωνευόμενων Συνδέσμων, καθώς και όσοι απασχολούνται με σχέση έμμισθης εντολής, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και παρέχει τις υπηρεσίες του με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής. Το ως άνω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης και κλάδου εφάπαξ παροχών, στο οποίο υπαγόταν πριν από τη μεταφορά του. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάσσεται σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οι οποίες συστήνονται αυτοδικαίως. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται, καταργούνται κατά τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη του προσωπικού στις

θέσεις που συστήνονται με την παρούσα γίνεται με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 5, με όλες τις έννομες συνέπειες. Επιπλέον, συστήνονται αυτοδικαίως οι οργανικές θέσεις των Συνδέσμων που συγχωνεύονται, για την κάλυψη των οποίων έχει εκδοθεί προκήρυξη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού ή προκήρυξη σύμφωνα με τον ν. 2643/1998 (Α’ 220), περί μέριμνας για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών ή των οποίων έχει εγκριθεί η κάλυψη στο πλαίσιο του προγραμματισμού προσλήψεων ή για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία μετάταξης. Συμβάσεις Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή μίσθωσης έργου που βρίσκονται σε ισχύ συνεχίζονται από τον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έως τη λήξη τους υπό την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της περ. ε) της παρ. 9. Το προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση ή μετακίνηση, δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α’ 93) ή σύμφωνα με το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α’ 224) στους συγχωνευόμενους Συνδέσμους, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης και στη συνέχεια επιστρέφει στον φορέα προέλευσης. Το προσωπικό που έχει αποσπαστεί ή μετακινηθεί, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, από τους συγχωνευόμενους Συνδέσμους, κατατάσσεται στο προσωπικό του Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, αλλά συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης.

11. Η παρακώλυση της διαδικασίας της καταγραφής, ιδίως η μη παροχή στοιχείων στους ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή στην ελεγκτική εταιρεία εντός της προθεσμίας του τρίτου εδαφίου της παρ. 4, καθώς και η αναιτιολόγητη απουσία νομίμου εκπροσώπου συνδέσμου κατά την υπογραφή του πρωτόκολλου παράδοσης - παραλαβής της παρ. 7 ή η άρνηση υπογραφής του, συνιστά για τον υπαίτιο που είναι αιρετό όργανο πειθαρχικό αδίκημα.

Άρθρο 249
Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

1. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΛΑΡΙΣΑΣ» και «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ», καταργήθηκαν και οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με την επωνυμία «Περιβαλλοντική Αναπτυξιακή Δυτικής Θεσσαλίας Α.Ε. Ανώνυμη Εταιρεία των Ο.Τ.Α. Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Δυτικής Θεσσαλίας» και διακριτικό τίτλο «Π.Α.ΔΥ.Θ. Α.Ε.», στον οποίο εντάχθηκαν οι δήμοι μέλη των καταργηθέντων Συνδέσμων, καθώς και οι δήμοι της Περιφερειακής Ενότητας Σποράδων, και η Π.Α.ΔΥ.Θ. Α.Ε. μετονομάστηκε σε «Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Θεσσαλίας Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» με διακριτικό τίτλο «Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε.», με χωρική αρμοδιότητα το σύνολο των δήμων της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Οι δήμοι που εντάχθηκαν στον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε., συμμετέχουν σε αυτόν κατά το πληθυσμιακό τους ποσοστό, σύμφωνα με την υπό στοιχεία 2846/Β4-461/21.4.2023 απόφαση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (Β’ 2802).

2. Από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης για την κατάργηση των Συνδέσμων της παρ. 1 και την ένταξη των δήμων - μελών τους, καθώς και των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Σποράδων, στην ΠΑ.ΔΥ.Θ. Α.Ε., που μετονομάστηκε σε «Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Θεσσαλίας - Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» με διακριτικό τίτλο «Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε.», ο Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. κατέστη καθολικός διάδοχος των καταργούμενων Συνδέσμων, σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία τους, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων που προβλέπονται στο ΠΕ.Σ.Δ.Α. της Περιφέρειας Θεσσαλίας και του εν γένει εξοπλισμού διαχείρισης στερεών αποβλήτων, καθώς και των εν εξελίξει έργων και υπεισήλθε σε όλα τα δικαιώματα, ενοχικά και εμπράγματα, υποχρεώσεις, απαιτήσεις, αξιώσεις, διοικητικές άδειες ή εγκρίσεις και έννομες σχέσεις αυτής. Στον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. περιήλθε και η κυριότητα των έργων, εγκαταστάσεων και ακινήτων, καθώς και του εν γένει εξοπλισμού διαχείρισης στερεών αποβλήτων, εξαιρουμένων όσων εξυπηρετούν τις ανάγκες συλλογής και μεταφοράς των στερεών αποβλήτων των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Σποράδων.

3. Η διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας και το απόσπασμα της έκθεσης καταγραφής που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων, αποτελούν τον τίτλο για την καταχώρησή τους ατελώς στα κτηματολογικά βιβλία, όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, όταν πρόκειται για μη κτηματογραφημένη περιοχή, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία. Όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα, για αυτά αναγράφεται στη συντασσόμενη έκθεση του προηγούμενου εδαφίου, και ο Κωδικός Αριθμός Εθνικού Κτηματολογίου που φέρουν στην τηρούμενη περιγραφική και χωρική βάση του Εθνικού Κτηματολογίου.

4. Εκκρεμείς δίκες των καταργημένων Συνδέσμων συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης. Εκκρεμείς δίκες των Δήμων Αλοννήσου, Σκιάθου και Σκοπέλου σχετικά με τις πάσης φύσεως διαφορές που πηγάζουν από εργασίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων συνεχίζονται από τον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε., χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για κάθε μία από αυτές. Οι εκκρεμείς δίκες των Δήμων Αλοννήσου, Σκιάθου και Σκοπέλου σχετικά με τις πάσης φύσεως διαφορές που πηγάζουν από εργασίες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων συνεχίζονται αντίστοιχα από τους ανωτέρω Δήμους. Οφειλές των καταργημένων Συνδέσμων βαρύνουν αυτοδίκαια τον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. Απαιτήσεις, υποχρεώσεις και πάσης φύσεως εκκρεμείς υποθέσεις μεταφέρθηκαν στον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. Απαιτήσεις τρίτων που δεν έχουν αποτυπωθεί βαρύνουν τους δήμους, οι οποίοι συμμετείχαν ως μέλη στους καταργούμενους Συνδέσμους κατά το μέρος που αφορά έκαστο εξ αυτών.

5. Για πάσης φύσεως έργα, δράσεις και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή διεθνείς οργανισμούς ή εθνικούς πόρους, τα οποία είχαν αναληφθεί και υλοποιούνταν από τους καταργημένους Συνδέσμους, καθώς και από τους Δήμους Αλοννήσου, Σκιάθου και Σκοπέλου, κατά το μέρος που αφορούν υποδομές διαχείρισης αποβλήτων, ο Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. κατέστη καθολικός διάδοχος ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις ανωτέρω πράξεις, δράσεις και προγράμματα, καθώς και δικαιούχος των τραπεζικών λογαριασμών για τη χρηματοδότησή τους. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών ανανεώνονται ή παρατείνονται από τον καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α’ 28).

6. Το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου και αορίστου χρόνου των καταργημένων Συνδέσμων, καθώς και όσοι απασχολούνταν με σχέση έμμισθης εντολής, κατέστη αυτοδικαίως προσωπικό του Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. και παρέχει τις υπηρεσίες του με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής. Το ως άνω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης και κλάδου εφάπαξ παροχών, στο οποίο υπαγόταν πριν καταστεί προσωπικό του Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάχθηκε σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οι οποίες συστάθηκαν αυτοδικαίως και καταργούνται κατά τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Επιπλέον, συστάθηκαν αυτοδικαίως οι οργανικές θέσεις των Συνδέσμων που καταργήθηκαν, για την κάλυψη των οποίων έχει εκδοθεί προκήρυξη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού ή προκήρυξη σύμφωνα με τον ν. 2643/1998 (Α’ 220), περί μέριμνας για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών ή των οποίων έχει εγκριθεί η κάλυψη στο πλαίσιο του προγραμματισμού προσλήψεων ή για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία μετάταξης. Συμβάσεις Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή μίσθωσης έργου που βρίσκονταν σε ισχύ συνεχίζονται από τον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. έως τη λήξη τους, υπό την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της παρ. 5. Το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που υπηρετούσε στους καταργούμενους Συνδέσμους με απόσπαση, σύμφωνα με το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α’ 224) ή με μετακίνηση κατά το άρθρο 15 του ν. 4257/2014 (Α’ 93), συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή της μετακίνησης και στη συνέχεια επιστρέφει στον φορέα προέλευσης. Το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που είχε αποσπαστεί ή μετακινηθεί από τους καταργημένους Συνδέσμους κατατάχθηκε στο προσωπικό του Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε., αλλά συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της απόσπασης ή της μετακίνησης.

7. Εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 2, ο Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. τροποποιεί τον Εσωτερικό Κανονισμό Υπηρεσιών του σε συμμόρφωση με αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ

Άρθρο 250
Ίδρυση, νομική μορφή, σκοπός και αρμοδιότητες Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ειδικού σκοπού, οι οποίες έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

2. Οι Δ.Ε.Υ.Α. συστήνονται από έναν ή περισσότερους δήμους, με σκοπό τη μεταφορά σε αυτές της άσκησης των αρμοδιοτήτων ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων των δημοτικών υπηρεσιών ύδρευσης, ύστερα από σύνταξη οικονομικοτεχνικής μελέτης, με απόφαση του οικείου ή των οικείων δημοτικών συμβουλίων, με την οποία ορίζονται:

α) Η επωνυμία,

β) η έδρα,

γ) οι λόγοι που δικαιολογούν τη σύστασή τους,

δ) τα περιουσιακά στοιχεία που παραχωρούνται σε αυτές,

ε) ο τρόπος εκμετάλλευσης των περιουσιακών στοιχείων, των έργων και των υπηρεσιών τους και των εσόδων από αυτή,

στ) η περιοχή αρμοδιότητάς τους, η οποία εκτείνεται υποχρεωτικά στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας κάθε δήμου και

ζ) ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου και η ποσόστωση εκπροσώπησης των δήμων σε περίπτωση συμμετοχής περισσότερων του ενός (1).

Η απόφαση για τη σύσταση Δ.Ε.Υ.Α. εγκρίνεται με πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Οι Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι αρμόδιες για:

α) Την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 1 της υπό στοιχεία Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 27829/15.5.2023 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2020 (L435/1, 23.12.2020)» (Β’ 3525),

β) τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», σύμφωνα και με την υπό στοιχεία αριθμ. οικ. 5673/400/5.3.1997 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Υγείας και Πρόνοιας (Β’ 192),

γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων και λυμάτων, διάθεσης αυτών, καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους,

δ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση και επισκευή του δικτύου ομβρίων υδάτων, στις περιοχές αρμοδιότητάς της. Εξαιρείται ο καθαρισμός των φρεατίων ομβρίων υδάτων που αποτελεί αρμοδιότητα των οικείων δήμων, καθώς και

ε) κάθε άλλη δραστηριότητα, την οποία έχουν ήδη αναπτύξει οι Δ.Ε.Υ.Α., κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα δεν εφαρμόζονται:

α) Εντός της περιοχής δραστηριότητας της Ε.Υ.Δ.Α.Π., όπως αυτή καθορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 2744/1999 (Α’ 222), και

β) εντός της περιοχής δραστηριότητας της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.), όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 26 του ν. 2937/2001 (Α’ 169).

Άρθρο 251
Διεύρυνση σκοπού Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Ο σκοπός των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) δύναται να διευρυνθεί και να περιλάβει, εκτός από την ύδρευση, την αποχέτευση και τη διαχείριση δικτύων όμβριων υδάτων, και τους ακόλουθους τομείς στην περιοχή αρμοδιότητάς τους:

α) Τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων τηλεθέρμανσης,

β) την παραγωγή ύδατος προς επαναχρησιμοποίηση, καθώς και την εκμετάλλευση μη πόσιμου ύδατος, κυρίως για αρδευτικούς σκοπούς, για τον εμπλουτισμό υπόγειων υδροφορέων, για βιομηχανική και δημοτική χρήση,

γ) την κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση δικτύων άρδευσης,

δ) την εμφιάλωση και εμπορία νερού, και

ε) την ανάπτυξη ενεργειακών δραστηριοτήτων και κυρίως τη μελέτη, κατασκευή, εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση, αναβάθμιση, επέκταση και εκμετάλλευση έργων και συστημάτων παραγωγής και αποθήκευσης ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης φωτοβολταϊκών συστημάτων.

2. Για τη διεύρυνση του σκοπού μιας Δ.Ε.Υ.Α. λαμβάνεται απόφαση του οικείου ή των οικείων δημοτικών συμβουλίων, η οποία προκύπτει βάσει μελέτης σκοπιμότητας και υπό την προϋπόθεση ότι με αυτή τεκμηριώνονται ιδίως:

α) Η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις άσκησης της πρόσθετης αρμοδιότητας σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία,

β) η προοπτική αυτοτελούς οικονομικής βιωσιμότητας της πρόσθετης δραστηριότητας και

γ) η διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας της επιχείρησης και της επίτευξης των στόχων του Γενικού Σχεδίου Υπηρεσιών Ύδατος (Γ.Σ.Υ.Υ) της παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 5037/2023 (Α’ 78).

Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, υποχρεώσεων, πόρων και συναφών θεμάτων, αναγκαίων για την εκτέλεση των παραπάνω έργων.

3. Η διεύρυνση δεν δύναται να χρηματοδοτηθεί από τους πόρους της παρ. 1 του άρθρου 261, περί πόρων Δ.Ε.Υ.Α., συμπεριλαμβανομένων των χρηματικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν σχηματιστεί από τη διαχείρισή τους.

4. Η απόφαση της παρ. 2 εγκρίνεται με πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 252
Υποχρεωτική επέκταση περιοχής αρμοδιότητας
Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Σε δήμους που έχουν συστήσει ή συμμετέχουν σε Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) είναι υποχρεωτική η επέκταση της αρμοδιότητάς τους στις εδαφικές περιφέρειες όλων των δημοτικών κοινοτήτων του οικείου ή των οικείων δήμων οι οποίες εξυπηρετούνται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες αυτών. Η επέκταση της αρμοδιότητας της Δ.Ε.Υ.Α. διαπιστώνεται με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το αργότερο έως την 31η.12.2026.

2. Οι δήμοι της παρ. 1 συνεχίζουν την εκτέλεση πάσης φύσεως συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και κάθε είδους χρηματοδοτικό πρόγραμμα, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές, έως την ολοκλήρωσή τους και ενημερώνουν σχετικά τη Δ.Ε.Υ.Α., με σκοπό τον ορθό σχεδιασμό και λειτουργία του συνολικού δικτύου των σχετικών υποδομών.

3. Η κυριότητα των υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων παραμένει στον οικείο δήμο. Στην περιουσία του οικείου δήμου ανήκουν, επίσης, τα υπό εκτέλεση και τα συμβασιοποιημένα έργα τα οποία ολοκληρώνονται σύμφωνα με την παρ. 2 από αυτόν. Με σύμβαση, η οποία συνάπτεται μεταξύ της Δ.Ε.Υ.Α. και του δήμου, δύναται να συμφωνηθεί η περιέλευση του ήδη κατασκευασμένου δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης και των λοιπών συναφών υποδομών του δήμου κατά κυριότητα στη Δ.Ε.Υ.Α. Σε κάθε περίπτωση, η Δ.Ε.Υ.Α. έχει την κατοχή και τη δυνατότητα χρήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με την παροχή από αυτή των υπηρεσιών της.

4. Η Δ.Ε.Υ.Α. αναλαμβάνει τη συντήρηση, την επισκευή και την αντικατάσταση του δικτύου και των υπολοίπων υποδομών, στις περιοχές αρμοδιότητάς της. Τα δίκτυα και οι υποδομές που κατασκευάζονται ή αντικαθίστανται από τη Δ.Ε.Υ.Α. περιέρχονται αυτοδικαίως στην κυριότητά της.

5. Το σύνολο των ταμειακών διαθεσίμων και των υπολοίπων τραπεζικών λογαριασμών που σχετίζονται με τις υπηρεσίες ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων των δήμων, καθώς και το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς αυτούς και των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους περιέρχονται στη Δ.Ε.Υ.Α. της οποίας η περιοχή αρμοδιότητας επεκτείνεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

6. Το προσωπικό των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων των δήμων του παρόντος άρθρου, που υπηρετεί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, καθώς και έμμισθης εντολής, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων, μεταφέρεται αυτοδικαίως στη Δ.Ε.Υ.Α., με την ίδια σχέση εργασίας, από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 1. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάσσεται σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις, οι οποίες συστήνονται αυτοδικαίως. Οι θέσεις των προηγούμενων εδαφίων συστήνονται επιπλέον των υφιστάμενων θέσεων της οικείας Δ.Ε.Υ.Α. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται καταργούνται κατά τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη του προσωπικού στις θέσεις που συστήνονται με την παρούσα γίνεται με απόφαση

του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου της Δ.Ε.Υ.Α, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2026. Το μόνιμο προσωπικό των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων των δήμων του παρόντος αποσπάται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, στη Δ.Ε.Υ.Α., η οποία αναλαμβάνει τη μισθοδοσία του. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση των αρμόδιων προς διορισμό οργάνων του δήμου και της Δ.Ε.Υ.Α., η οποία λαμβάνεται το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2026. Το εν λόγω προσωπικό δύναται να συμμετέχει στο Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α’ 224).

Άρθρο 253
Οικειοθελής συγχώνευση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και μεταφορά οικείων αρμοδιοτήτων δήμων

1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) δύνανται να προβαίνουν σε οικειοθελείς συγχωνεύσεις μεταξύ τους, είτε με μια, είτε με περισσότερες, κατόπιν απόφασης των οικείων διοικητικών συμβουλίων και σύμφωνης γνώμης των οικείων δημοτικών συμβουλίων. Οι δήμοι, με την επιφύλαξη του άρθρου 252, περί υποχρεωτικής επέκτασης περιοχής αρμοδιότητας Δ.Ε.Υ.Α. δύνανται να προβαίνουν σε οικειοθελή μεταφορά των αρμοδιοτήτων των δημοτικών υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων σε Δ.Ε.Υ.Α., κατόπιν απόφασης των οικείων δημοτικών συμβουλίων και του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α.

2. Με πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διαπιστώνονται η συγχώνευση των Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και η μεταφορά των αρμοδιοτήτων των οικείων δημοτικών υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων σε Δ.Ε.Υ.Α. Το πρώτο διοικητικό συμβούλιο (Δ.Σ.) κάθε Δ.Ε.Υ.Α. συνέρχεται στην έδρα της, εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης του προηγούμενου εδαφίου, σε ιδρυτική συνεδρίαση, κατά την οποία συγκροτείται σε σώμα, σύμφωνα με το άρθρο 254, περί διοικητικού συμβουλίου Δ.Ε.Υ.Α. Οι υφιστάμενες Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και οι μεταφερόμενες υπηρεσίες των δήμων, μέχρι την έναρξη λειτουργίας των νέων Δ.Ε.Υ.Α. του παρόντος, συνεχίζουν να λειτουργούν και να ασκούν τα καθήκοντά τους στις περιοχές δραστηριότητάς τους, λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα και μεριμνούν για την ομαλή μετάβαση των λειτουργιών τους στις Δ.Ε.Υ.Α. στις οποίες συγχωνεύονται ή μεταφέρονται οι αρμοδιότητές τους.

3. Η επωνυμία των Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2 συντίθεται, αφενός από τις λέξεις «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης» (Δ.Ε.Υ.Α.), αφετέρου από τον γεωγραφικό προσδιορισμό της οικείας περιοχής αρμοδιότητας της κάθε επιχείρησης. Ως έδρα της κάθε Δ.Ε.Υ.Α. ορίζεται ο δήμος που διαθέτει τον μεγαλύτερο πληθυσμό μεταξύ των δήμων της γεωγραφικής αρμοδιότητας της Δ.Ε.Υ.Α. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α., που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, δύναται να ορίζεται άλλος δήμος ως έδρα της επιχείρησης.

4. Οι Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2 συνεχίζουν την εκτέλεση πάσης φύσεως συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και κάθε είδους χρηματοδοτικό πρόγραμμα, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές, ως καθολικοί διάδοχοι των υφιστάμενων Δ.Ε.Υ.Α.

5. Οι δήμοι που διαθέτουν δημοτικές υπηρεσίες ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων, η άσκηση των αρμοδιοτήτων των οποίων μεταφέρεται στις Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2, συνεχίζουν την εκτέλεση πάσης φύσεως συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και κάθε είδους χρηματοδοτικό πρόγραμμα, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές, έως την ολοκλήρωσή τους. Οι ανωτέρω δήμοι ενημερώνουν τη Δ.Ε.Υ.Α., της παρ. 2 για τα έργα του προηγούμενου εδαφίου.

6. Κάθε κινητό ή ακίνητο περιουσιακό στοιχείο των υφιστάμενων Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και κάθε κινητό ή ακίνητο περιουσιακό στοιχείο επί του οποίου έχουν δικαίωμα αποκλειστικής ή μη χρήσης, περιέρχεται στην περιουσία της Δ.Ε.Υ.Α., της παρ. 2, αυτοδικαίως και χωρίς υποχρέωση καταβολής οιουδήποτε φόρου, τέλους ή οιουδήποτε άλλου δικαιώματος.

7. Τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων Δ.Ε.Υ.Α. προσδιορίζονται σε Έκθεση Καταγραφής και Απογραφής Περιουσίας των Δ.Ε.Υ.Α., η οποία διενεργείται με μέριμνα του διοικητικού συμβουλίου κάθε Δ.Ε.Υ.Α. που συγχωνεύεται, και η οποία εγκρίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. της νέας Δ.Ε.Υ.Α. Η απόφαση έγκρισης, η οποία συνοδεύεται από απόσπασμα της έκθεσης του πρώτου εδαφίου που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρησή τους ατελώς στα κτηματολογικά βιβλία, όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, όταν πρόκειται για μη κτηματογραφημένη περιοχή, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία. Όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα, για αυτά αναγράφεται στη συντασσόμενη έκθεση του προηγούμενου εδαφίου, και ο Κωδικός

Αριθμός Εθνικού Κτηματολογίου που φέρουν στην τηρούμενη περιγραφική και χωρική βάση του Εθνικού Κτηματολογίου.

8.α) Αν η αρμοδιότητα παροχής των οικείων υπηρεσιών των δήμων μεταφέρεται στις Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2, η κυριότητα των υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων παραμένει στον οικείο δήμο. Οι Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2 έχουν την κατοχή των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με την παροχή από αυτές των υπηρεσιών τους.

β) Στην περιουσία του οικείου δήμου ανήκουν τα υπό εκτέλεση και συμβασιοποιημένα έργα τα οποία ολοκληρώνονται σύμφωνα με την παρ. 5 από τον οικείο δήμο. Με απόφαση του κάθε δήμου, η οποία λαμβάνεται πριν από την έναρξη λειτουργίας της Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2, καθορίζονται τα εκτελούμενα έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες των δήμων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, οι φορείς ή οι μονάδες υλοποίησης αυτών, καθώς και κάθε απαραίτητη λεπτομέρεια για την ομαλή εκτέλεση και ολοκλήρωσή τους. Μέχρι την έκδοση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου τα εν λόγω έργα συνεχίζουν να υλοποιούνται από τους υφιστάμενους φορείς υλοποίησης αυτών.

γ) Με σύμβαση, που συνάπτεται μεταξύ της Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2 και του οικείου δήμου, δύναται να συμφωνηθεί η περιέλευση του ήδη κατασκευασμένου δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης και των λοιπών συναφών υποδομών του δήμου, κατά κυριότητα, στη Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2.

9. Οι Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2 αναλαμβάνουν τη συντήρηση, την επισκευή και την αντικατάσταση του δικτύου και των υπολοίπων υποδομών, στις περιοχές αρμοδιότητάς τους. Τα δίκτυα και οι υποδομές, που κατασκευάζονται ή αντικαθίστανται από τις Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2, περιέρχονται αυτοδικαίως στην κυριότητά τους.

10. Τα ταμειακά διαθέσιμα και τα υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών των υφιστάμενων Δ.Ε.Υ.Α. μεταφέρονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς των αντίστοιχων Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2 και χρησιμοποιούνται, κάθε έτος και για πέντε (5) έτη, σε ποσοστό τουλάχιστον είκοσι τοις εκατό (20%) για την αποπληρωμή των χρεών τους. Αν μετά την αποπληρωμή των χρεών, υπάρχουν πρόσθετοι διαθέσιμοι πόροι από την περαιτέρω αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τις Δ.Ε.Υ.Α., τα πρόσθετα έσοδα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την υλοποίηση έργων στη γεωγραφική περιοχή ευθύνης της Δ.Ε.Υ.Α. που συνενώθηκε.

11. Στους δήμους οι οποίοι διαθέτουν δημοτικές υπηρεσίες ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων, η άσκηση των αρμοδιοτήτων των οποίων μεταφέρεται στις Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2, παραμένει το σύνολο των ταμειακών διαθεσίμων και των υπολοίπων τραπεζικών λογαριασμών που σχετίζονται με τις υπηρεσίες αυτές, καθώς και το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τους δήμους και των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους.

12. Το προσωπικό που υπηρετεί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στις υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης των δήμων, η άσκηση της αρμοδιότητας των οποίων μεταφέρεται σε Δ.Ε.Υ.Α. της παρ. 2, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό αυτής από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 2, με την ίδια σχέση εργασίας και κατατάσσεται σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις, οι οποίες συστήνονται αυτοδικαίως. Οι θέσεις των προηγούμενων εδαφίων συστήνονται επιπλέον των υφιστάμενων θέσεων της οικείας Δ.Ε.Υ.Α.. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται καταργούνται κατά τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη του προσωπικού στις θέσεις που συστήνονται με την παρούσα γίνεται με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου της Δ.Ε.Υ.Α., η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το μόνιμο προσωπικό των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων των δήμων του παρόντος άρθρου αποσπάται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, στη Δ.Ε.Υ.Α. η οποία αναλαμβάνει τη μισθοδοσία του. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση των αρμόδιων προς διορισμό οργάνων του δήμου και της Δ.Ε.Υ.Α. Το εν λόγω προσωπικό δύναται να συμμετέχει στο Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α’ 224).

Άρθρο 254
Διοικητικό συμβούλιο Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) που συστήνεται σε έναν (1) δήμο διοικείται από τον Πρόεδρο και δεκαμελές (10μελές) διοικητικό συμβούλιο. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου της κάθε Δ.Ε.Υ.Α. είναι πενταετής. Η συγκρότησή του λαμβάνει χώρα εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων των οικείων δημοτικών αρχών. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι:

α) Ο δήμαρχος, ως πρόεδρος, ή οριζόμενος από αυτόν δημοτικός σύμβουλος της παράταξής του,

β) επτά (7) αιρετοί εκπρόσωποι του δήμου, εκ των οποίων οι πέντε (5) εκπροσωπούν την παράταξη της πλειοψηφίας και οι δύο (2) τις παρατάξεις της μειοψηφίας, με προηγούμενη μεταξύ τους ψηφοφορία,

γ) ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, που υποδεικνύεται από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για τον σκοπό αυτό,

δ) ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και

ε) ένα (1) μέλος δημότη με εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της Δ.Ε.Υ.Α., ο οποίος επιλέγεται από το δημοτικό συμβούλιο. Ο αντιπρόεδρος ορίζεται κατά την πρώτη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου με ψηφοφορία μεταξύ των μελών του. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

2. Σε περίπτωση συμμετοχής στη Δ.Ε.Υ.Α. περισσότερων του ενός (1) δήμων, ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν δύναται να υπερβαίνει τα δέκα έξι (16) συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, και ορίζεται, όπως και ο τρόπος εκπροσώπησης, σύμφωνα με την περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 250, περί ίδρυσης, νομικής μορφής, σκοπού και αρμοδιοτήτων Δ.Ε.Υ.Α. Σε κάθε περίπτωση, κάθε δήμος που συμμετέχει στη Δ.Ε.Υ.Α. εκπροσωπείται από τουλάχιστον ένα (1) μέλος.

3. Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της διαδημοτικής Δ.Ε.Υ.Α. είναι ο δήμαρχος της έδρας της Δ.Ε.Υ.Α. ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος της παράταξής του.

Ο αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι ο δήμαρχος του μεγαλύτερου, κατά σειρά, σε πληθυσμό δήμου που συμμετέχει στη Δ.Ε.Υ.Α., πλην του δήμου της έδρας της, ή ο οριζόμενος από αυτόν δημοτικός σύμβουλος της παράταξής του.

4. Εφόσον ο δήμαρχος ορίσει άλλον δημοτικό σύμβουλο ως πρόεδρο, δεν κωλύεται να συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο ως ένας από τους εκπροσώπους της παράταξής του.

5. Στο διοικητικό συμβούλιο μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εισηγητής θεμάτων προς συζήτηση, ο γενικός διευθυντής της επιχείρησης.

6. Καθήκοντα γραμματέα του διοικητικού συμβουλίου ασκεί υπάλληλος της Δ.Ε.Υ.Α., που ορίζεται από τον πρόεδρό του.

7. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν δύναται να είναι συγγενείς μεταξύ τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού ή σύζυγοι ή πρόσωπα που βρίσκονται σε σύμφωνο συμβίωσης του ν. 4356/2015 (Α’ 181), καθώς και οι, με οποιαδήποτε μορφή, εργολάβοι ή προμηθευτές της Δ.Ε.Υ.Α. ή υπάλληλοι ομοειδούς επιχείρησης.

8. Ένα από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, δύναται, με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, ύστερα από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου, να παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στη Δ.Ε.Υ.Α. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ύψους των εξόδων παράστασης του προέδρου της επιχείρησης.

Άρθρο 255
Αρμοδιότητες διοικητικού συμβουλίου και προέδρου
Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Το διοικητικό συμβούλιο διοικεί τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους αυτής και αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στην επιχείρηση, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν Μέρος.

2. Ειδικότερα το διοικητικό συμβούλιο:

α) Μεριμνά για τις υποθέσεις και τα συμφέροντα της Δ.Ε.Υ.Α.,

β) επιλέγει τον γενικό διευθυντή, σύμφωνα με το άρθρο 256, περί Γενικού Διευθυντή Δ.Ε.Υ.Α. και την παρ. 14 του άρθρου 12 του ν. 4071/2012 (Α’ 85),

γ) εγκρίνει, κατά το πρώτο έτος της θητείας του, το στρατηγικό πρόγραμμα της Δ.Ε.Υ.Α., πενταετούς διάρκειας, το οποίο περιλαμβάνει το Γενικό Σχέδιο Υπηρεσιών Ύδατος (Γ.Σ.Υ.Υ.) πενταετούς διάρκειας της παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 5037/2023 (Α’ 78) και στο οποίο αποτυπώνονται οι στρατηγικές προτεραιότητες και οι ποσοτικοποιημένοι στόχοι της, ανά υπηρεσία, αναφορικά με:

γα) τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους τελικούς καταναλωτές και χρήστες,

γβ) την επέκταση, αναβάθμιση, συμπλήρωση και συντήρηση των δικτύων και των λοιπών υποδομών της,

γγ) τα οικονομικά αποτελέσματα και τους χρηματοοικονομικούς δείκτες της,

γδ) την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας της και

γε) οποιοδήποτε άλλο ζήτημα κρίνεται απαραίτητο να περιλαμβάνεται σε αυτό,

δ) εγκρίνει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Δ.Ε.Υ.Α. και ελέγχει τον βαθμό επίτευξης των στόχων του στρατηγικού προγράμματος,

ε) αναθεωρεί το στρατηγικό πρόγραμμα της Δ.Ε.Υ.Α., όποτε το κρίνει σκόπιμο,

στ) εγκρίνει τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Δ.Ε.Υ.Α.,

ζ) εγκρίνει την τιμολογιακή πολιτική της Δ.Ε.Υ.Α.,

η) εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό και το ετήσιο πρόγραμμα εκτελεστέων έργων της Δ.Ε.Υ.Α., παρακολουθεί την υλοποίησή τους και τα τροποποιεί όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο,

θ) ασκεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, όπως ειδικότερα προσδιορίζονται στον ν. 4412/2016 (Α’ 147) κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, πλην των περιπτώσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του γενικού διευθυντή,

ι) ασκεί τις αρμοδιότητες της προϊσταμένης αρχής κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όπως ορίζονται στον ν. 4412/2016, πλην των περιπτώσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του γενικού διευθυντή,

ια) ασκεί τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4412/2016, πλην των περιπτώσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του γενικού διευθυντή,

ιβ) αποφασίζει για την έγκριση και παραλαβή των πάσης φύσεως μελετών, σύμφωνα με το άρθρο 328 του ν. 4412/2016. Ειδικά για τις συμβάσεις που υλοποιούνται με σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005 (Α’ 232) ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών και αποφασίζει για την τροποποίηση του φυσικού ή του οικονομικού αντικειμένου τους, κατά τους όρους της σύμβασης σύμπραξης και της, κατά περίπτωση, εφαρμοζόμενης νομοθεσίας,

ιγ) αποφασίζει την αποδοχή των πάσης φύσεως μελετών που αφορούν σε έργα και παροχές τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συντάσσονται από τις τεχνικές υπηρεσίες της Δ.Ε.Υ.Α.,

ιδ) αποφασίζει για την υποβολή προτάσεων εκ μέρους της Δ.Ε.Υ.Α. για τη χρηματοδότηση ή επιχορήγηση δράσεων, προγραμμάτων και αντίστοιχων έργων από εθνικούς πόρους, πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οποιουδήποτε άλλου φορέα και αποφασίζει, όπου απαιτείται, για την αποδοχή χρηματοδότησης ή επιδότησης ή επιχορήγησης πράξεων που εντάσσονται στα πάσης φύσεως αναπτυξιακά προγράμματα ή προγράμματα επιχορήγησης,

ιε) αποφασίζει για τη σύναψη πάσης φύσεως δανείων της Δ.Ε.Υ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 268, περί δανειοδότησης των Δ.Ε.Υ.Α. για τη σύναψη συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και για την εκχώρηση του συνόλου ή μέρους των εσόδων της επιχείρησης ή για την εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα, με την επιφύλαξη του άρθρου 264, περί ακατάσχετου υποδομών Δ.Ε.Υ.Α., προς εξασφάλιση των δανείων,

ιστ) αποφασίζει για κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών που ανήκουν στη Δ.Ε.Υ.Α.,

ιζ) εγκρίνει τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή δήμων ή περιφερειών ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής αγωγών, των οποίων η κατασκευή ζητείται κατά προτεραιότητα από τους ανωτέρω και καθορίζει τους όρους καταβολής της δαπάνης της συμμετοχής, τις τυχόν εγγυήσεις και κάθε συναφή λεπτομέρεια,

ιη) αποφασίζει για τη μετακίνηση και την έγκριση της αποζημίωσης των δαπανών μετακίνησης των μελών του διοικητικού συμβουλίου για εκτέλεση υπηρεσίας, σύμφωνα με την υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ’ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α’ 94),

ιθ) αποφασίζει για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν σε έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους της Δ.Ε.Υ.Α. ή δημόσιους υπαλλήλους,

κ) αποφασίζει για συμβιβασμούς, δικαστικούς ή εξώδικους, καθώς και για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές, καθώς και για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά, πλην των περιπτώσεων δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και Δ.Ε.Υ.Α., στις οποίες η άσκηση ενδίκων μέσων είναι υποχρεωτική. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανώτατου δικαστηρίου. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου για τις περιπτώσεις της παρούσας περίπτωσης, πλην αυτών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης,

κα) αποφασίζει την απόσπαση ή μετάταξη προσωπικού από και προς τη Δ.Ε.Υ.Α., κατόπιν εισήγησης του γενικού διευθυντή,

κβ) εγκρίνει και υποβάλλει, κάθε έτος, την έκθεση προγραμματισμού της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 5037/2023 στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων προς έγκριση, και

κγ) ελέγχει τη μη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών της Δ.Ε.Υ.Α. και λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα κατόπιν εισήγησης του γενικού διευθυντή.

3. Ο πρόεδρος ή, σε περίπτωση κωλύματος αυτού, ο αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου:

α) Εκπροσωπεί τη Δ.Ε.Υ.Α. ενώπιον των δικαστηρίων και κάθε αρχής,

β) δύναται, μόνο σε περίπτωση προφανούς κινδύνου από την αναβολή, και χωρίς απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, να εγείρει και να αντικρούει αγωγές, να ασκεί ένδικα μέσα, να διορίζει πληρεξουσίους και να προβαίνει σε κάθε δικαστική ή εξώδικη πράξη για την προστασία των συμφερόντων της Δ.Ε.Υ.Α., υποβάλλοντας τις πράξεις αυτές αμέσως στο διοικητικό συμβούλιο για έγκριση.

Άρθρο 256
Γενικός διευθυντής Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Ο γενικός διευθυντής προΐσταται των υπηρεσιών της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.).

2. Ο γενικός διευθυντής διαθέτει, κατ’ ελάχιστον, τα ακόλουθα προσόντα:

α) Είναι κάτοχος πτυχίου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής, ή αναγνωρισμένου ισότιμου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της αλλοδαπής, στα γνωστικά πεδία νομικών, πολυτεχνικών, διοικητικών, οικονομικών σχολών, ή άλλων σχολών συναφών με το αντικείμενο της Δ.Ε.Υ.Α.,

β) αποδεικνύει ότι έχει προϋπηρεσία τουλάχιστον πέντε (5) ετών σε θέση ευθύνης στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, και

γ) κατέχει πιστοποιητικό γλωσσομάθειας που αποδεικνύει άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας.

Τα πρόσθετα προσόντα, καθώς και η διαδικασία πρόσληψης και αναπλήρωσης του γενικού διευθυντή καθορίζονται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της Δ.Ε.Υ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 257, περί Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, Κανονισμού Εργασίας και προσωπικού Δ.Ε.Υ.Α.

3. Ο γενικός διευθυντής έχει αρμοδιότητα ιδίως για τα ακόλουθα:

α) Ελέγχει την καθημερινή λειτουργία της Δ.Ε.Υ.Α., εποπτεύει τη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας και διαχειρίζεται τους αντίστοιχους πόρους, με γνώμονα την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της Δ.Ε.Υ.Α.,

β) είναι ο διατάκτης των δαπανών του προϋπολογισμού της,

γ) καταρτίζει και εισηγείται προς έγκριση στο διοικητικό συμβούλιο, το σχέδιο προϋπολογισμού σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 269, περί προϋπολογισμού Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης, τις αναμορφώσεις αυτού και το ετήσιο πρόγραμμα έργων ύδρευσης και αποχέτευσης,

δ) συντάσσει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τις υποβάλλει στο διοικητικό συμβούλιο για τον έλεγχο επίτευξης των στόχων,

ε) υποβάλλει στο διοικητικό συμβούλιο εισήγηση αναφορικά με την τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης,

στ) λαμβάνει, επικουρούμενος από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Δ.Ε.Υ.Α., τα απαραίτητα μέτρα για την ορθή εκτέλεση του προϋπολογισμού και την επίτευξη των στόχων της,

ζ) καλείται και μετέχει στη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου, ως εισηγητής, ιδίως για θέματα που αφορούν:

ζα) την ανάθεση μελετών έργων, την εκτέλεση έργων και προμηθειών,

ζβ) την εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών, που ανήκουν στην επιχείρηση,

ζγ) την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ή μέσων, την παραίτηση από αυτά και κάθε δικαστικό ή εξωδικαστικό συμβιβασμό,

ζδ) τη σύναψη δανείων,

ζε) τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή δήμου ή περιφέρειας ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής έργων τα οποία επιθυμούν να κατασκευάσει η επιχείρηση, κατά προτεραιότητα, καθώς και τους όρους αυτής της συμμετοχής,

ζστ) την απόσπαση ή μετάταξη προσωπικού από και προς τη Δ.Ε.Υ.Α.,

ζζ) το Γενικό Σχέδιο Υπηρεσιών Ύδατος (Γ.Σ.Υ.Υ.) πενταετούς διάρκειας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 35 και την έκθεση προγραμματισμού της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 5037/2023 (Α’ 78),

η) είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου,

θ) ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, εφόσον ο προϋπολογισμός της δαπάνης δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ,

ι) αποφασίζει για την τοποθέτηση του προσωπικού στις προβλεπόμενες από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας θέσεις, καθώς και για τη χορήγηση αδειών σε αυτό,

ια) μεριμνά για την καταγραφή και απογραφή της περιουσίας της επιχείρησης και εγκρίνει τη σχετική έκθεση,

ιβ) αποφασίζει για τον διακανονισμό απλήρωτων υποχρεώσεων προς τρίτους, κατόπιν έγγραφης αποδοχής των σχετικών όρων από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη,

ιγ) εισηγείται στο διοικητικό συμβούλιο τα απαραίτητα μέτρα προς αποφυγή συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων οφειλών της Δ.Ε.Υ.Α.,

ιδ) μεριμνά για την είσπραξη των εσόδων της Δ.Ε.Υ.Α., συνεπικουρούμενος από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Δ.Ε.Υ.Α.,

ιε) υπογράφει τα συμβόλαια σύνδεσης της επιχείρησης,

ιστ) ελέγχει και διασφαλίζει ότι η αρμόδια οικονομική υπηρεσία της Δ.Ε.Υ.Α. προβαίνει στην εμπρόθεσμη και πλήρη αποπληρωμή των οφειλών της Δ.Ε.Υ.Α. προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας, ή ότι η ρύθμιση οφειλών της Δ.Ε.Υ.Α. προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας είναι ενήμερη και ότι οι δόσεις της καταβάλλονται κανονικά,

ιζ) ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητες που του ανατίθενται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της επιχείρησης, και

ιη) αποφασίζει για την παροχή διευκολύνσεων σε οφειλέτες της Δ.Ε.Υ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 272, περί διευκολύνσεων οφειλετών Δ.Ε.Υ.Α.

4. Με απόφασή του το διοικητικό συμβούλιο κάθε Δ.Ε.Υ.Α., δύναται να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στον γενικό διευθυντή, με εξαίρεση αυτές για τις οποίες η αρμοδιότητα εισήγησης ανήκει στον γενικό διευθυντή, ή να τον εξουσιοδοτεί για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν σε συγκεκριμένες υποθέσεις.

5. Αν δεν έχει διοριστεί γενικός διευθυντής ή αν αυτός κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α., ο ανώτερος σε βαθμό και, επί ισόβαθμων, ο αρχαιότερος υπάλληλος.

6. Ο γενικός διευθυντής λαμβάνει, μετά από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου:

α) Απολαβές που αντιστοιχούν στο ογδόντα τοις εκατό (80%) της αντιμισθίας του δημάρχου του μεγαλύτερου σε πληθυσμό δήμου που συμμετέχει στη Δ.Ε.Υ.Α. ή

β) τις απολαβές του προϊσταμένου διεύθυνσης σύμφωνα με τον ν. 4354/2015 (Α’ 176) προσαυξημένες κατά πέντε τοις εκατό (5%).

7. Οι παρ. 2 και 6 δεν εφαρμόζονται για τους ήδη υπηρετούντες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, γενικούς διευθυντές.

Άρθρο 257
Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας - Κανονισμός Εργασίας-
Προσωπικό Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), ο οποίος συντάσσεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), καθορίζονται:

α) Η διοικητική διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών της επιχείρησης,

β) το σύνολο των θέσεων του προσωπικού, η κατανομή αυτών σε εργασιακή σχέση, κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες και

γ) ο τρόπος πλήρωσης των θέσεων ευθύνης.

2. Ο Ο.Ε.Υ. αποστέλλεται στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) για παροχή γνώμης εντός ενός (1) μηνός από την αποστολή του, ιδίως ως προς την ύπαρξη οργανογράμματος που καλύπτει το σύνολο των λειτουργιών της Δ.Ε.Υ.Α. Η άπρακτη παρέλευση τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, έχει ως συνέπεια να θεωρείται θετική η γνωμοδότηση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. Στη συνέχεια ο Ο.Ε.Υ. αποστέλλεται, μέσω του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας του άρθρου 672, σε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας των άρθρων 689 και 690.

3. Οι Δ.Ε.Υ.Α. καταρτίζουν κανονισμούς εργασίας σύμφωνα με την περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 395 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α’ 121), περί του περιεχομένου της συλλογικής σύμβασης εργασίας, τις παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 436 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, περί αρμοδιοτήτων των συμβουλίων των εργαζομένων και τις σχέσεις με το συνδικαλιστικό κίνημα, την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 2224/1994 (Α’ 112), περί συμβουλίων εργαζομένων και το ν.δ. 3789/1957 (Α’ 21). Στην τελευταία περίπτωση, οι κανονισμοί κυρώνονται από την Επιθεώρηση Εργασίας, σύμφωνα με την περ. ια) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α’ 170), περί έργων και αρμοδιοτήτων και της ελεγκτικής και υποστηρικτικής δράσης.

4. Το προσωπικό της Δ.Ε.Υ.Α. συνδέεται με αυτή μέσω συμβάσης εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Οι διατάξεις για τις αρμοδιότητες του δημάρχου ως προς το προσωπικό των δήμων, ασκούνται, για το προσωπικό των Δ.Ε.Υ.Α., από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της.

5.α) Επιτρέπεται η μετάταξη υπαλλήλου Δ.Ε.Υ.Α. σε άλλη Δ.Ε.Υ.Α., με αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου, σε κενή θέση και εφόσον δεν υπάρχει, με μεταφορά της θέσης, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. υποδοχής, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. προέλευσης.

β) Επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλου Δ.Ε.Υ.Α. σε άλλη Δ.Ε.Υ.Α., με αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου και απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. υποδοχής, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. προέλευσης. Η διάρκεια της απόσπασης αυτής δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) έτος, με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) ακόμα έτος.

γ) Επιτρέπεται η αμοιβαία μετάταξη υπαλλήλων Δ.Ε.Υ.Α., μετά από αίτηση των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων, σε κενή θέση και, εφόσον δεν υπάρχει, με μεταφορά της θέσης, με την προϋπόθεση να ανήκουν στην ίδια κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, σύμφωνα με το π.δ. 85/2022 (Α’ 232), με απόφαση των αρμόδιων προς διορισμό οργάνων των φορέων προέλευσης και υποδοχής.

δ) Επιτρέπεται, μετά από αίτηση, η απόσπαση υπαλλήλου Δ.Ε.Υ.Α. σε άλλη Δ.Ε.Υ.Α., για αποδεδειγμένα ιδιαίτερα σοβαρούς λόγους υγείας του ιδίου, συζύγου ή συμβιούντος, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4356/2015 (Α’ 181) ή προσώπου με α’ βαθμό συγγένειας προς τον αιτούντα, με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του φορέα υποδοχής. Αν οι λόγοι υγείας αφορούν σε γονέα, απαιτείται βεβαίωση από το αρμόδιο Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) που να πιστοποιεί ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση πρέπει να είναι ειδικώς αιτιολογημένη και να προκύπτει αιτιώδης σύνδεσμος της αναγκαιότητας για απόσπαση και των λόγων υγείας. Αποσπάσεις, οι οποίες διενεργούνται για λόγους υγείας, ανανεώνονται με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του φορέα υποδοχής για μια ή και περισσότερες φορές και για όσο χρόνο εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι υγείας για τους οποίους έγιναν, οι οποίοι αποδεικνύονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρούσα.

ε) Επιτρέπεται, μετά από αίτηση, η απόσπαση υπαλλήλου Δ.Ε.Υ.Α. σε άλλη Δ.Ε.Υ.Α. για συνυπηρέτηση στην περιοχή όπου υπηρετεί ο σύζυγος ή ο συμβιών υπάλληλος δημόσιας υπηρεσίας, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), δήμου, περιφέρειας και νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), με απόφαση των αρμόδιων για τον διορισμό οργάνων των φορέων προέλευσης και υποδοχής. Η χρονική διάρκεια της απόσπασης δεν δύναται να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, μετά το πέρας των οποίων απαιτείται η επανεξέταση του αιτήματος του υπαλλήλου για εκ νέου απόσπαση έως δύο (2) έτη κατόπιν συνεκτίμησης των υπηρεσιακών αναγκών.

στ) Οι αποσπάσεις για λόγους υγείας και συνυπηρέτησης, καθώς και οι αμοιβαίες μετατάξεις εξαιρούνται από τους περιορισμούς του άρθρου 74 του ν. 4674/2020 (Α’ 53).

ζ) Οι ανωτέρω μετατάξεις και αποσπάσεις διενεργούνται αποκλειστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α’ 224).

6. Σε περίπτωση λύσης Δ.Ε.Υ.Α. και ανάληψης των δραστηριοτήτων της από τον οικείο δήμο, για το προσωπικό της εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 205, περί θεμάτων προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ. και κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται.

7. Σε περίπτωση σύστασης Δ.Ε.Υ.Α., το προσωπικό των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης όμβριων υδάτων των δήμων που τη συστήνουν, που υπηρετεί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, καθίσταται αυτοδίκαια προσωπικό της Δ.Ε.Υ.Α. από τη δημοσίευση της πράξης έγκρισης σύστασης Δ.Ε.Υ.Α. του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με την ίδια σχέση εργασίας, ύστερα από απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου της Δ.Ε.Υ.Α. Το μόνιμο προσωπικό των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων των δήμων του πρώτου εδαφίου αποσπάται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, στη Δ.Ε.Υ.Α. η οποία αναλαμβάνει τη μισθοδοσία του. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση των αρμόδιων προς διορισμό οργάνων του δήμου και της Δ.Ε.Υ.Α. Κατά τη διάρκεια της απόσπασης το εν λόγω προσωπικό μπορεί να καταλαμβάνει θέσεις ευθύνης, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, και να συμμετέχει στο Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας του ν. 4440/2016.

8. Ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού στη Δ.Ε.Υ.Α. λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που μεταφέρεται σε νεοσύστατη Δ.Ε.Υ.Α., κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις, αντίστοιχες των τυπικών προσόντων του, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για τη μισθολογική και βαθμολογική του κατάταξη.

9. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, ο Ο.Ε.Υ. της παρ. 1 αποστέλλεται στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Μέχρι την παροχή γνώμης ή την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 2, παραμένουν σε ισχύ Ο.Ε.Υ. που έχουν συνταχθεί νομίμως και ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 258
Κανονισμοί λειτουργίας και διαχείρισης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Με κανονισμούς, που συντάσσονται και ψηφίζονται από το διοικητικό συμβούλιο της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία και διαχείριση της επιχείρησης, σύμφωνα με τις γενικής παραδοχής λογιστικές και οργανωτικές αρχές.

2. Οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του παρόντος Κώδικα περί εκσκαφών για την εκτέλεση έργων και δραστηριοτήτων αξιοποίησης υδατικών πόρων και εγκατάστασης δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης εφαρμόζονται και προκειμένου περί των Δ.Ε.Υ.Α.

Άρθρο 259
Κανονισμοί λειτουργίας δικτύων αποχέτευσης και ύδρευσης και διαχείρισης του δικτύου όμβριων υδάτων

1. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), εκδίδεται κανονισμός, με τον οποίο καθορίζονται τα ζητήματα λειτουργίας του αποχετευτικού δικτύου. Ειδικότερα, ορίζονται οι πρόσθετες υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε βιομηχανίες ή βιοτεχνίες, οι ουσίες των οποίων απαγορεύεται να διατίθενται στο δίκτυο με οποιονδήποτε τρόπο, τα επιτρεπτά όρια συγκέντρωσης ρυπογόνων ουσιών, τα όρια φυσικών και άλλων παραμέτρων των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων που διατίθενται στα δίκτυα, θέματα που αφορούν τη χρήση των υδάτων και των προϊόντων της αποχέτευσης, οι όροι προστασίας των αποδεκτών υδάτων, καθώς και τα υλικά κατασκευής των αποχετευτικών δικτύων.

2. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. εκδίδεται κανονισμός, με τον οποίο ρυθμίζεται ο τρόπος λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του αποχετευτικού δικτύου. Με τον κανονισμό του πρώτου εδαφίου καθορίζονται ιδίως:

α) Τα ακίνητα που υποχρεούνται σε σύνδεση,

β) ο αριθμός των εξωτερικών διακλαδώσεων για την αποχέτευση των ομβρίων υδάτων των ακινήτων και την αποχέτευση χώρων ή επιφανειών χαμηλού υψομέτρου,

γ) η διαδικασία σύνδεσης με το δίκτυο αποχέτευσης,

δ) η διακοπή των συνδέσεων,

ε) οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών ακινήτων, των κατοίκων και των λοιπών οργανισμών ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας,

στ) τα σχετικά δικαιώματα των οργάνων της Δ.Ε.Υ.Α.,

ζ) το μήκος σύνδεσης για ακίνητα με πρόσοψη σε περισσότερους από έναν δρόμους που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του τέλους σύνδεσης,

η) ο τρόπος επιμερισμού της επιβάρυνσης για ακίνητα στο ίδιο οικόπεδο με κάθετη ιδιοκτησία, και

θ) η διαδικασία κατασκευής της εξωτερικής διακλάδωσης από την επιχείρηση όταν οι υπόχρεοι δεν προσκομίζουν εγκαίρως τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και ο καθορισμός του τρόπου είσπραξης της σχετικής δαπάνης.

3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α., εκδίδεται κανονισμός με τον οποίο καθορίζονται όλα τα ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του δικτύου ύδρευσης. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου καθορίζονται ιδίως:

α) Ο τρόπος του καθορισμού της διανομής του ύδατος,

β) η διαδικασία σύνδεσης με το δίκτυο ύδρευσης,

γ) η διακοπή των συνδέσεων,

δ) η εγγύηση για τη χρήση υδρομετρητών,

ε) οι διακλαδώσεις του δικτύου,

στ) τα ακίνητα που υποχρεούνται σε σύνδεση,

ζ) οι υπόχρεοι καταβολής τελών ύδρευσης κάθε είδους και οι υποχρεώσεις τους, και

η) οι σχετικές κυρώσεις.

Με τον κανονισμό του πρώτου εδαφίου δύνανται να καθορίζονται και όσα ζητήματα αφορούν στη διαχείριση του δικτύου ομβρίων υδάτων.

Άρθρο 260
Περιουσία Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Στην περιουσία της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) ανήκει κάθε κινητό ή ακίνητο περιουσιακό στοιχείο της.

2. Οι επιφάνειες που προκύπτουν από την εκτέλεση των έργων ύδρευσης και αποχέτευσης περιέρχονται κατά κυριότητα στην οικεία Δ.Ε.Υ.Α., η οποία δύναται να τις παραχωρεί δωρεάν στον οικείο δήμο προς δημιουργία κοινοχρήστων χώρων ή προς εκπλήρωση άλλου κοινωφελούς σκοπού.

3. Το άρθρο 545, περί γενικών υποχρεώσεων και προστασίας περιουσίας, εφαρμόζονται και για την περιουσία της Δ.Ε.Υ.Α.

Άρθρο 261
Πόροι Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Πόροι της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) είναι:

α) Το ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης του άρθρου 262,

β) το τέλος σύνδεσης με τα δίκτυα ύδρευσης,

γ) το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο αποχέτευσης,

δ) το μηνιαίο πάγιο τέλος για την κάλυψη μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης,

ε) το τέλος χρήσης δικτύων αποχέτευσης,

στ) το τέλος διαχείρισης ομβρίων,

ζ) η αξία του νερού που καταναλώνεται,

η) η εγγύηση χρήσης υδρομετρητή,

θ) το τέλος αντικατάστασης υδρομετρητή,

ι) η δαπάνη μετατόπισης αγωγών διακλάδωσης και συνδέσεων ύδρευσης ή αποχέτευσης υδρομετρητών ή άλλων συναφών εργασιών,

ια) οι συνεισφορές όσων επιθυμούν την εκτέλεση κατά προτεραιότητα έργων,

ιβ) χρηματοδοτήσεις από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Α.Π.Δ.Ε.) σύμφωνα με τον ν. 5140/2024 (Α’ 154) και το θεσμικό πλαίσιο των Προγραμμάτων που χρηματοδοτεί το Α.Π.Δ.Ε., για τη μελέτη και κατασκευή έργων αρμοδιότητας της Δ.Ε.Υ.Α.,

ιγ) τα έσοδα από την περιουσία της Δ.Ε.Υ.Α. ή το τίμημα από την εκποίησή της, και

ιδ) δάνεια, κληρονομιές, δωρεές και λοιπές επιχορηγήσεις.

2. Ο πόρος που προβλέπεται στην περ. α) της παρ. 1 χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη μελέτη, κατασκευή, ανακατασκευή ή επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, για την απόκτηση πάγιου εξοπλισμού ή την εξόφληση τοκοχρεολυσίων από δάνεια.

3. Εάν στο αντικείμενο της Δ.Ε.Υ.Α. συμπεριλαμβάνεται η άρδευση ή η δραστηριότητα της Δ.Ε.Υ.Α. επεκταθεί σε αυτήν, στους πόρους της επιχείρησης περιλαμβάνονται:

α) Η αξία του νερού που καταναλώνεται,

β) το μηνιαίο πάγιο τέλος κάλυψης μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου άρδευσης,

γ) δαπάνη διακλάδωσης και σύνδεσης προς το δίκτυο άρδευσης,

δ) τέλος σύνδεσης με το δίκτυο άρδευσης,

ε) τέλος χρήσης δικτύου άρδευσης,

στ) εγγύηση χρήσης υδρομετρητή,

ζ) τέλος αντικατάστασης υδρομετρητή,

η) δαπάνη μετατόπισης αγωγών, διακλαδώσεων και συνδέσεων άρδευσης, υδρομετρητών, ή άλλων συναφών εργασιών, και

θ) ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων άρδευσης.

4. Αν η δραστηριότητα της Δ.Ε.Υ.Α. επεκταθεί και στο αντικείμενο της τηλεθέρμανσης, στους πόρους της επιχείρησης περιλαμβάνονται:

α) Η χρέωση σύνδεσης με το δίκτυο τηλεθέρμανσης,

β) τα εισπραττόμενα ποσά για τη δαπάνη της μετατόπισης αγωγών και συνδέσεων τηλεθέρμανσης, εναλλακτικών ή άλλων συναφών εργασιών,

γ) η αξία των καταναλισκόμενων θερμικών μονάδων,

δ) οι συνεισφορές όσων επιθυμούν την εκτέλεση κατά προτεραιότητα έργων,

ε) τα εισπραττόμενα ποσά για οποιαδήποτε απαραίτητη δαπάνη σχετική με τις παρεχόμενες υπηρεσίες από το νέο αντικείμενο της επιχείρησης.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις διεύρυνσης του αντικειμένου των Δ.Ε.Υ.Α., σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 251, περί διεύρυνσης σκοπού Δ.Ε.Υ.Α.

5. Αν η δραστηριότητα της Δ.Ε.Υ.Α. επεκταθεί και στο αντικείμενο της εμφιάλωσης και εμπορίας του νερού και της διαχείρισης, αξιοποίησης και εμπορίας των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), καθώς και στην παραγωγή ύδατος προς επαναχρησιμοποίηση, στους πόρους της επιχείρησης περιλαμβάνονται:

α) Τα εισπραττόμενα ποσά για οποιαδήποτε απαραίτητη δαπάνη σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες από τα νέα αντικείμενα της επιχείρησης,

β) τα έσοδα από την εμπορία εμφιαλωμένου νερού και των Α.Π.Ε. και

γ) τα έσοδα από την παραγωγή ύδατος προς επαναχρησιμοποίηση.

6. Οι διατάξεις του άρθρου 266, περί τιμολογιακής πολιτικής Δ.Ε.Υ.Α. εφαρμόζονται αναλόγως για όλες τις περιπτώσεις διεύρυνσης του αντικειμένου της Δ.Ε.Υ.Α.

7. Στα τέλη και τις δαπάνες που προβλέπονται στο παρόν υπόκεινται όλα ανεξαιρέτως τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων και των φορέων της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143).

Άρθρο 262
Ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης

1. Με απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) δύναται να επιβάλλεται πρόσθετο ειδικό τέλος, υπολογιζόμενο σε ποσοστό μέχρι εκατό τοις εκατό (100%) επί της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος, με σκοπό τη μελέτη, κατασκευή ή επέκταση έργων δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και ομβρίων υδάτων.

2. Το τέλος της παρ. 1 βεβαιώνεται και εισπράττεται από τη Δ.Ε.Υ.Α. κατά τα οριζόμενα στον κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης αυτής.

3. Τα έσοδα από το τέλος του παρόντος αποτελούν ειδικευμένα έσοδα για την πραγματοποίηση παγίων επενδύσεων των Δ.Ε.Υ.Α. Στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις το μη αναλωθέν υπόλοιπό τους αποτυπώνεται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού.

Άρθρο 263
Τέλος χρήσης αποχέτευσης και τέλος ύδρευσης

1. Οι ιδιοκτήτες των ακινήτων που συνδέονται με τα δίκτυα υποχρεούνται στην καταβολή τέλους χρήσης αποχέτευσης και τέλους ύδρευσης, που εισπράττεται μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης ύδατος, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓρΓΓΦΠΥ/103755/2994/26.9.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος, μέτρα βελτίωσης αυτών. Διαδικασίες και μέθοδος ανάκτησης κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του» (Β’ 5438).

2. Συνοφειλέτες εις ολόκληρο για την καταβολή του τέλους θεωρούνται και όσοι κάνουν οποιασδήποτε μορφής χρήση του ακινήτου.

3. Το τέλος οφείλεται και από ιδιοκτήτη ακινήτου που έχει συνδεθεί αυθαίρετα, με οποιονδήποτε τρόπο, άμεσα ή έμμεσα, με το αποχετευτικό δίκτυο Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) για όσο διάστημα διαρκεί ή προβλέπεται να διαρκέσει αυτή η σύνδεση.

Σε περίπτωση αυθαίρετης σύνδεσης, η καταβολή του τέλους δεν απαλλάσσει τον υπόχρεο από τις λοιπές νομικές συνέπειες.

Για τη σύνδεση της εσωτερικής αποχετευτικής εγκατάστασης του ακινήτου με το δίκτυο αποχέτευσης, ορίζεται προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ολοκλήρωση της εξωτερικής διακλάδωσης. Μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας, αρχίζει η υποχρέωση καταβολής του τέλους χρήσης αποχέτευσης.

4. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, καθώς και δήμοι ή περιφέρειες ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, που επιθυμούν να εκτελεστούν έργα αποχέτευσης με προτεραιότητα από τη Δ.Ε.Υ.Α., υποχρεούνται να συμμετάσχουν στη σχετική δαπάνη εκτέλεσης των έργων αυτών.

Άρθρο 264
Ακατάσχετο υποδομών Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, που χρησιμοποιούνται από τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης για την παροχή των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων είναι ακατάσχετα.

Άρθρο 265
Απαλλοτριώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Τα έργα που εκτελούνται από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) χαρακτηρίζονται ως έργα δημόσιας ωφέλειας και για τα έργα αυτά, καθώς και για τις συναφείς εγκαταστάσεις, τα αναγκαία ακίνητα, απαλλοτριώνονται αναγκαστικά υπέρ και με δαπάνες αυτής, ύστερα από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. Το άρθρο 642, περί κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύσταση δουλείας, που αφορούν στους δήμους, εφαρμόζονται αναλόγως και στις Δ.Ε.Υ.Α. Με τον ίδιο τρόπο συνιστάται και αναγκαστική δουλεία οποιασδήποτε μορφής.

2. Εφόσον τα έργα πρόκειται να κατασκευαστούν σε χώρους που έχουν προβλεφθεί ως οδοί, πλατείες ή άλλοι κοινόχρηστοι χώροι, η απαλλοτρίωση υπέρ του δήμου δύναται να επισπεύδεται από τη Δ.Ε.Υ.Α. με δαπάνες αυτής.

Άρθρο 266
Τιμολογιακή πολιτική Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), καθορίζεται η τιμολογιακή πολιτική της, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓρΓΓΦΠΥ/103755/2994/26.9.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος, μέτρα βελτίωσης αυτών. Διαδικασίες και μέθοδος ανάκτησης κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του» (Β’ 5438) και την παρ. 6 του άρθρου 12 του ν. 3199/2003 (Α’ 24).

2. Στην τιμολογιακή πολιτική δύναται να περιλαμβάνεται η επιβολή ειδικού τέλους σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 261, περί πόρων Δ.Ε.Υ.Α.

3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α., δύναται να καθορίζεται ειδικό τιμολόγιο ύδρευσης ή αποχέτευσης για τους χρήστες, οι οποίοι εξυπηρετούνται με δικό τους δίκτυο ανεξάρτητο από το δίκτυο της επιχείρησης, υπό την επιφύλαξη της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓρΓΓΦΠΥ/103755/2994/26.9.2024 κοινής υπουργικής απόφασης. Με την ίδια ή όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται ειδικά τέλη και τιμολόγια για δημότες και κατοίκους που αναγνωρίζονται ως ευάλωτοι σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση και τα κριτήρια της παρ. 6 του άρθρου 525, περί επιχορηγήσεων και βοηθημάτων δήμων.

4. Η τιμολογιακή πολιτική για τις πρόσθετες αρμοδιότητες του άρθρου 251, περί διεύρυνσης σκοπού Δ.Ε.Υ.Α., διαμορφώνεται σύμφωνα με το πλήρες κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και βάσει του προγραμματισμού επενδύσεων της επιχείρησης, διασφαλίζει την άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων χωρίς οικονομική επιβάρυνση του τομέα ύδρευσης και αποχέτευσης, διασφαλίζει την αποτροπή συσσώρευσης απλήρωτων υποχρεώσεων και δύναται να αποσκοπεί στη δημιουργία αποθεματικών για την εκτέλεση των συνολικών σκοπών της επιχείρησης.

Άρθρο 267
Συμβολή του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Οι μελέτες και οι κατασκευές κάθε είδους έργων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης, δύνανται να χρηματοδοτούνται από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Α.Π.Δ.Ε.), σύμφωνα με τον ν. 5140/2024 (Α’ 154) και τα ειδικά θεσμικά πλαίσια των Προγραμμάτων που χρηματοδοτεί το Α.Π.Δ.Ε., εντός των εγκεκριμένων ορίων των οικείων Προγραμμάτων και εντός των ορίων των εγκρινόμενων για τον σκοπό αυτόν ετήσιων πιστώσεων.

Άρθρο 268
Δανειοδότηση των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) δύνανται να συνομολογούν δάνεια με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, στο πλαίσιο πραγματοποίησης σκοπών της αρμοδιότητας ή της δράσης τους, αποκλειστικά για:

α) Την εκτέλεση πάσης φύσης έργων για την επίτευξη των σκοπών τους ή την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής σε έργα ύδρευσης, αποχέτευσης και δικτύων ομβρίων υδάτων και ενεργειακών δραστηριοτήτων,

β) τη χρηματοδότηση των πάσης φύσεως υποχρεώσεών τους, οι οποίες κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος ή

γ) τη συμμετοχή τους, ως μελών Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας του ν. 3468/2006 (Α’ 129) ή Ενεργειακών Κοινοτήτων του ν. 4513/2018 (Α’ 9), σε έργα αυτοκατανάλωσης και ενεργειακού συμψηφισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εφόσον οι συνεταιριστικές μερίδες των Κοινοτήτων ανήκουν αποκλειστικά σε δήμους, περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα των άρθρων 187 έως 189 του παρόντος.

2. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. λαμβάνεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

3. Για την εξυπηρέτηση και ασφάλεια των χορηγουμένων δανείων επιτρέπεται η εκχώρηση του συνόλου ή μέρους των εσόδων της Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και η εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα, με την επιφύλαξη του άρθρου 264, περί ακατάσχετου υποδομών Δ.Ε.Υ.Α.,

4. Η χορήγηση δανείου σε Δ.Ε.Υ.Α. με εγγυητή δήμο επιτρέπεται με εκχώρηση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 439, περί σκοπών και προϋποθέσεων δανεισμού.

5. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 του ν. 3965/2011 (Α’ 113) και αποκλειστικά για τους σκοπούς των περ. β) και γ) της παρ. 1, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δύναται να χορηγεί στις Δ.Ε.Υ.Α. δάνεια, τα οποία συνομολογούνται, με όρους που καθορίζονται από το διοικητικό συμβούλιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, και με εγγυητή τον οικείο δήμο σύμφωνα με την παρ. 4.

6. Για τη συνομολόγηση των δανείων του παρόντος δεν εφαρμόζονται για τις Δ.Ε.Υ.Α. οι περ. α) και β) της παρ. 2 του άρθρου 439, περί σκοπών και προϋποθέσεων δανεισμού.

Άρθρο 269
Προϋπολογισμός Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Η οικονομική διαχείριση της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) διενεργείται σύμφωνα με ιδιαίτερο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων κατά τον τύπο που καθορίζεται με την περ. γ της παρ. 5 του άρθρου 2 της υπό στοιχεία 2/45253/ΔΠΓΚ/26.6.2025 απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Σχέδιο λογαριασμών του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης και κοινή οικονομική ταξινόμηση του Προϋπολογισμού των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης» (Β’ 3364). Ειδικότερες οδηγίες για τον τύπο, την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του ετήσιου προϋπολογισμού των Δ.Ε.Υ.Α. παρέχονται με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 380, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

2. Το άρθρο 374, περί διάρκειας ισχύος προϋπολογισμού, εφαρμόζεται αναλόγως από τις Δ.Ε.Υ.Α.

3. Έως το τέλος Σεπτεμβρίου, και σε κάθε περίπτωση πριν από την υποβολή στο διοικητικό συμβούλιο προς έγκριση της ετήσιας έκθεσης προγραμματισμού της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 5037/2023 (Α’ 78), ο γενικός διευθυντής μέσω της οικονομικής υπηρεσίας υποβάλλει σχέδιο του προϋπολογισμού, του επόμενου έτους, στον Κόμβο Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 533, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) να παράσχει τη γνώμη του επ’ αυτού, βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στην απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 542, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. Στη γνώμη, εφόσον συντρέχει περίπτωση, περιλαμβάνονται και τα ποσά που εγγράφονται σε επιμέρους αναλυτικούς λογαριασμούς ή ομάδες αναλυτικών λογαριασμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Η γνώμη του Παρατηρητηρίου και οι σχετικές οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών για τη διαμόρφωση του σχεδίου προϋπολογισμού κοινοποιούνται στις Δ.Ε.Υ.Α., στις επιλεγείσες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α., στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

4. Κατόπιν της διαμόρφωσής του, το τελικό σχέδιο προϋπολογισμού υποβάλλεται από τον γενικό διευθυντή στο διοικητικό συμβούλιο, προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως τη δεύτερη εβδομάδα του Νοεμβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις οδηγίες της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και του Υπουργείου Εσωτερικών και από αιτιολογική έκθεση, στην οποία συμπεριλαμβάνονται και οι τυχόν προσαρμογές που επήλθαν στον ετήσιο προγραμματισμό και στο σχέδιο προϋπολογισμού της επιχείρησης μετά τις ως άνω οδηγίες. Το διοικητικό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό. Στη συνεδρίαση, παρίσταται, πέραν του εισηγητή γενικού διευθυντή, και ο προϊστάμενος των οικονομικών υπηρεσιών της Δ.Ε.Υ.Α.

5. Προκειμένου να αναληφθεί οποιαδήποτε υποχρέωση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη από Δ.Ε.Υ.Α., εκδίδεται από τον διατάκτη σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης με την οποία:

α) Δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση επί του εκτελούμενου προϋπολογισμού και

β) προσδιορίζεται το ύψος της κατ’ έτος ενδεχόμενης επιβάρυνσης των οικονομικών ετών πέραν του τρέχοντος.

6. Η απόφαση εκδίδεται κατόπιν βεβαίωσης της οικονομικής υπηρεσίας:

α) Περί ύπαρξης σχετικής πίστωσης στον ετήσιο προϋπολογισμό και

β) περί δυνατότητας εγγραφής της πέραν του τρέχοντος έτους υποχρέωσης στους προϋπολογισμούς των επόμενων ετών στο πλαίσιο της υφιστάμενης τιμολογιακής πολιτικής.

Στην περίπτωση αδυναμίας παροχής της βεβαίωσης της περ. β) από την οικονομική υπηρεσία, η απόφαση παραπέμπεται στο διοικητικό συμβούλιο το οποίο αποφασίζει σχετικά. Ειδικά, όσον αφορά στις δαπάνες για την πραγματοποίηση προμηθειών, την παροχή υπηρεσιών, τη διενέργεια μισθώσεων και την εκτέλεση έργων, η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης εκδίδεται πριν από την υπογραφή της σχετικής διακήρυξης ή πρόσκλησης όπου απαιτείται.

Άρθρο 270
Χρηματοοικονομικές καταστάσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Με τη λήξη του ημερολογιακού έτους κλείνουν οι ετήσιοι λογαριασμοί, διενεργείται η απογραφή της περιουσίας της επιχείρησης και συντάσσονται οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, καθώς και έκθεση πεπραγμένων, σε παράρτημα της οποίας ενσωματώνεται πίνακας εκτέλεσης του ετήσιου προϋπολογισμού.

2. Εντός της προθεσμίας της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4308/2014 (Α’ 251), περί χρόνου ενημέρωσης λογιστικών αρχείων, η έκθεση πεπραγμένων και οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται στο διοικητικό συμβούλιο προς έγκριση. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις υπογράφονται από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου, τον γενικό διευθυντή και τον κατά νόμο υπεύθυνο λογιστή για τη σύνταξή τους και συνοδεύονται από την έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7). Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς τη νομιμότητα του τρόπου κατάρτισης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι υπογράφοντες του δευτέρου εδαφίου εκθέτουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους στο διοικητικό συμβούλιο.

3. Ο ορκωτός ελεγκτής επιλέγεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, σύμφωνα με τον ν. 4449/2017, ύστερα από διαδικασία υποβολής προσφορών που διενεργείται από τη Δ.Ε.Υ.Α., με κριτήριο την οικονομικότερη προσφορά. Η αμοιβή των ορκωτών ελεγκτών βαρύνει τη Δ.Ε.Υ.Α. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου περί επιλογής του ορκωτού λογιστή αποστέλλεται στον δήμαρχο, ο οποίος διορίζει τον ορκωτό ελεγκτή που επιλέχθηκε με τη διαδικασία του πρώτου εδαφίου. Στην περίπτωση διαδημοτικής Δ.Ε.Υ.Α., η απόφαση διορισμού του ορκωτού λογιστή εκδίδεται με ευθύνη του δημάρχου της έδρας.

4. Αμέσως μετά την έγκρισή τους, η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η έκθεση πεπραγμένων και οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, συνοδευόμενες από την έκθεση ελέγχου:

α) Αναρτώνται σε διακριτή μόνιμη ενότητα της ιστοσελίδας της επιχείρησης όπου παραμένουν προσπελάσιμες για χρονικό διάστημα δέκα (10) τουλάχιστον ετών από την πρώτη δημοσίευσή τους,

β) αποστέλλονται στον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης και στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ.

5. Ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης του δήμου της έδρας της Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. δύνανται, βάσει των υποβαλλόμενων οικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων πεπραγμένων, να διατάξουν τη διενέργεια έκτακτου διαχειριστικού και ταμειακού ελέγχου από ορκωτό ελεγκτή λογιστή. Η αμοιβή του ορκωτού ελεγκτή βαρύνει τη Δ.Ε.Υ.Α.

6. Έκτακτος διαχειριστικός και ταμειακός έλεγχος δύναται να διενεργείται και κατόπιν απόφασης του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Η αμοιβή από ορκωτό ελεγκτή λογιστή βαρύνει τον δήμο.

7. Εκθέσεις τακτικού ή έκτακτου διαχειριστικού ελέγχου από ορκωτούς ελεγκτές διαβιβάζονται υποχρεωτικά στον Γενικό Επόπτη, για την παρακολούθηση και υλοποίηση των σχετικών συστάσεων ή πορισμάτων.

Άρθρο 271
Είσπραξη εσόδων Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Η έγκαιρη βεβαίωση και η διασφάλιση της είσπραξης των εσόδων των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) ανήκουν στα καθήκοντα του γενικού διευθυντή και του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών. Τα άρθρα 510, περί των προθεσμιών βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων και 511, περί της διαγραφής των παραγεγραμμένων απαιτήσεων, εφαρμόζονται και για τις Δ.Ε.Υ.Α.

2. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τις Δ.Ε.Υ.Α., οι οποίες δεν έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση σύμφωνα με το άρθρο 272, περί διευκολύνσεων οφειλετών των Δ.Ε.Υ.Α. ή των οποίων η ρύθμιση δεν εξυπηρετείται, μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας αποπληρωμής τους, βαρύνονται με πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) της οφειλής, το οποίο επιβάλλεται με απόφαση του γενικού διευθυντή και εισπράττονται υποχρεωτικά σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4.

3. Η διαδικασία για την υπαγωγή των ληξιπρόθεσμων οφειλών και των προστίμων της παρ. 2 στο άρθρο 98 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί απόδοσης εσόδων υπέρ τρίτων, εκκινεί κατόπιν αιτήματος του γενικού διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α. Η ανάθεση της είσπραξης στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων πραγματοποιείται με την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο.

4. Από το συνολικό ποσό που εισπράττεται υπέρ κάθε Δ.Ε.Υ.Α. σύμφωνα με την παρ. 2 παρακρατείται ως δαπάνη βεβαίωσης και είσπραξης ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της συνολικής οφειλής.

5. Η παράλειψη εκπλήρωσης των κατά περίπτωση υποχρεώσεων του παρόντος επισύρει για τον γενικό διευθυντή πειθαρχική και αστική ευθύνη, ο οποίος υποχρεούται να αποκαταστήσει κάθε σχετική ζημία που προκαλείται σε αυτήν.

6. Για την παρακολούθηση της κανονικής είσπραξης των εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α. εφαρμόζονται τα άρθρα 129 και 130 του ν. 4820/2021 (Α’ 130).

7. Το παρόν εφαρμόζεται και για την είσπραξη οφειλών προς Δ.Ε.Υ.Α. των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, εξαιρουμένων των φορέων Κεντρικής Διοίκησης και των δήμων.

Άρθρο 272
Διευκολύνσεις οφειλετών Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης

1. Στους οφειλέτες των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), παρέχονται διευκολύνσεις τμηματικής καταβολής των οφειλών τους, κατόπιν απόφασης του γενικού διευθυντή αυτών. Η ρύθμιση των οφειλών δεν δύναται να εκτείνεται σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των πέντε (5) ετών και σε περισσότερες από εξήντα (60) δόσεις. Για το επιτόκιο των δόσεων εφαρμόζεται η παρ. 3 της υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α’ 107), περί της πάγιας ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών.

2. Στη ρύθμιση του παρόντος υπάγονται νομικά και φυσικά πρόσωπα, ανεξάρτητα από την ύπαρξη εμπορικής ιδιότητας, τη διακοπή της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, ή τη διακοπή ή αλλαγή της ιδιότητας λόγω της οποίας δημιουργήθηκε η οφειλή.

3. Η παραγραφή των οφειλών, για τις οποίες υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση, αναστέλλεται και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα (1) έτος από τη λήξη της ρύθμισης.

4. Η ρύθμιση απόλλυται, με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου της οφειλής σύμφωνα με τα στοιχεία της αρχικής βεβαίωσης, την απώλεια των τυχόν ευεργετημάτων της ρύθμισης, και την άμεση επιδίωξη της είσπραξής της εάν ο οφειλέτης δεν καταβάλει:

α) ποσό δόσεων που αντιστοιχεί σε δύο (2) συνεχόμενες δόσεις της ρύθμισης ή

β) δύο (2) λογαριασμούς, που αντιστοιχούν στις τρέχουσες οφειλές του για ύδρευση και αποχέτευση, εφόσον έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμοι.

5. Ζητήματα περί καταβολής των οφειλών, παροχής τυχόν ευεργετημάτων, διαδικασιών υπαγωγής της ρύθμισης, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα εφαρμογής του παρόντος ρυθμίζονται με του κανονισμούς του άρθρου 258, περί κανονισμών λειτουργίας και διαχείρισης Δ.Ε.Υ.Α.

Άρθρο 273
Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών μεταξύ Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και οικείου δήμου

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), από οποιαδήποτε αιτία, προς τον οικείο δήμο, δύνανται να ρυθμίζονται σε πολλαπλές ισόποσες δόσεις, κατόπιν απόφασης του δημοτικού συμβουλίου. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο αριθμός των δόσεων, η περιοδικότητά τους, ο χρόνος αποπληρωμής, ο οποίος δεν δύναται να υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη, καθώς και η δυνατότητα απαλλαγής από προσαυξήσεις και πρόστιμα.

2. Ληξιπρόθεσμες οφειλές του οικείου δήμου προς τη Δ.Ε.Υ.Α., που προέρχονται από την τιμολόγηση των υπηρεσιών της αρμοδιότητάς της, δύναται να συμψηφίζονται με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της Δ.Ε.Υ.Α. προς τον δήμο. Για την εφαρμογή του συμψηφισμού υποβάλλει πρόταση το διοικητικό συμβούλιο της Δ.Ε.Υ.Α. και αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο. Τυχόν καταβληθείσες προσαυξήσεις και πρόστιμα, που αφορούν στις οφειλές που συμψηφίζονται, περιλαμβάνονται στον συμψηφισμό και αφαιρούνται από το τελικό ποσό.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος, οι Δ.Ε.Υ.Α. εξαιρούνται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α’ 58), καθώς και αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας της περ. α) του άρθρου 23 του ν. 4611/2019 (Α’ 73).

Άρθρο 274
Εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης προς παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας

1. Για την εξόφληση μέρους των οφειλών των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευση (Δ.Ε.Υ.Α.) και των συνδέσμων ύδρευσης προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025, επιδοτείται ποσοστό αυτών με το ποσό των διακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (200.000.000) που έχει μεταφερθεί από τα έσοδα του ειδικού λογαριασμού με την ονομασία «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης» της παρ. 1 του άρθρου εξηκοστού πρώτου του ν. 4839/2021 (Α’ 236) σε τραπεζικούς λογαριασμούς των παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας σε πιστωτικά ιδρύματα δυνάμει του άρθρου 47 του ν. 5167/2024 (Α’ 207). Ο τρόπος επιμερισμού της επιδότησης συσχετίζεται με το ύψος της επιβάρυνσης κάθε φορέα από την αύξηση του ενεργειακού κόστους, λαμβάνοντας ως έτος αναφοράς το έτος 2020. Προϋπόθεση για την επιδότηση αποτελεί η προηγούμενη εξόφληση ή ρύθμιση του υπολοίπου των οφειλών κάθε Δ.Ε.Υ.Α. και συνδέσμου ύδρευσης προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αυτό υπολογίζεται αφαιρουμένου του επιδοτούμενου ποσού. Οι τριμερείς συμβάσεις μεσεγγύησης που έχουν συναφθεί δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5167/2024 τροποποιούνται, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με τον παρόντα.

Κατ’ εξαίρεση, και αποκλειστικά για την εξόφληση του ανωτέρω υπολοίπου ή την εξυπηρέτηση της σχετικής ρύθμισης, οι δήμοι δύνανται να επιχορηγούν τις οικείες Δ.Ε.Υ.Α. κατόπιν απόφασης του δημοτικού συμβουλίου

ή, στην περίπτωση διαδημοτικής Δ.Ε.Υ.Α., των οικείων δημοτικών συμβουλίων. Κατά παρέκκλιση των κριτηρίων των προηγούμενων εδαφίων, τμήμα της συνολικής ανωτέρω επιχορήγησης κατανέμεται κατά προτεραιότητα για την εξόφληση μέρους των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων σε παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι την 31η Μαρτίου 2026, των Δ.Ε.Υ.Α. που εντάσσονται στην Ε.ΥΔ.Α.Π. ή στην Ε.Υ.Α.Θ. εντός δώδεκα (12) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Αρμόδια όργανα για την εφαρμογή του παρόντος καθίστανται:

α) στην περίπτωση των Δ.Ε.Υ.Α., το διοικητικό συμβούλιο αυτής και ο γενικός διευθυντής αυτής και

β) στην περίπτωση των συνδέσμων ύδρευσης, το διοικητικό συμβούλιο και ο πρόεδρος αυτού.

Η παράλειψη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του παρόντος επισύρει για τα πρόσωπα των περ. α) και β) πειθαρχική ευθύνη.

3. Για οφειλές των Δ.Ε.Υ.Α. και των συνδέσμων ύδρευσης προς παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες καθίστανται ληξιπρόθεσμες μετά τη δημοσίευση του παρόντος, και για τις οποίες διαπιστώνεται, επί τρία (3) συνεχόμενα τρίμηνα, απόκλιση εξόφλησης ή εξυπηρέτησης σχετικής ρύθμισης μεγαλύτερη του δέκα τοις εκατό (10%), το διοικητικό συμβούλιο αυτής υπέχει πειθαρχική και ποινική ευθύνη.

4. Οι δήμοι δύνανται να προσχωρούν ως εγγυητές στις σχετικές συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου των οικείων Δ.Ε.Υ.Α. Στην περίπτωση της προσχώρησης του πρώτου εδαφίου, οι δήμοι ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για οποιαδήποτε οφειλή δημιουργηθεί από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα από τους σχετικούς λογαριασμούς.

Άρθρο 275
Καταβολή και συμψηφισμός οφειλών Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης στο ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία από τον οικείο δήμο

1. Βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, οφειλές Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) προς το ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και όσες έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις ή διευκολύνσεις τμηματικής καταβολής που είναι σε ισχύ, επί του εναπομείναντος ποσού, καθώς και όσες τελούν σε αναστολή, δύνανται να καταβάλλονται από τον δήμο ή τους δήμους που την έχουν συστήσει, με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών.

2. Οι οφειλές που καταβάλλονται κατά την παρ. 1 συμψηφίζονται με ποσά που αντιστοιχούν σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) επί των εσόδων του οικείου δήμου από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) που προορίζονται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών του. Ο συμψηφισμός πραγματοποιείται σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. Με την ίδια ή όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται επιπλέον στοιχεία ως προς τη διαδικασία και τον τρόπο διενέργειας του συμψηφισμού των οφειλών του παρόντος, καθώς κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του.

3. Κατά τα λοιπά, για την εφαρμογή της παρ. 1 εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 2 έως 4 του άρθρου 437, περί συμψηφισμού των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων δήμων και περιφερειών με οφειλές τους προς το ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Η επιστροφή των ποσών που καταβάλλει ο δήμος για λογαριασμό της Δ.Ε.Υ.Α. πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 273, περί ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών μεταξύ Δ.Ε.Υ.Α. και οικείου δήμου.

5. Οι οφειλές προς το ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία που καταβάλλονται σύμφωνα με το παρόν απαλλάσσονται από πρόσθετους φόρους, πρόστιμα, προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής και κάθε μορφής επιβαρύνσεις με πράξη της βεβαιούσας αρχής, εφόσον εξοφλείται το σύνολο της κύριας οφειλής.

Άρθρο 276
Ειδικές ποινικές διατάξεις

1. Απαγορεύεται η εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας αποχέτευσης εκτός του σιφονιού στο οποίο καταλήγουν οι εσωτερικές εγκαταστάσεις αποχέτευσης του ακινήτου, χωρίς έγγραφη άδεια της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.). Επίσης, απαγορεύεται η εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας, με σκοπό τη δημιουργία λαθραίας αποχέτευσης ακαθάρτων ή ομβρίων υδάτων του ακινήτου στο δίκτυο αποχέτευσης.

2. Η παράβαση της παρ. 1 τιμωρείται με φυλάκιση έως έξι (6) μηνών και με χρηματική ποινή έως τετρακόσια (400) ευρώ. Εάν η αξιόποινη πράξη γίνεται με σκοπό τη δημιουργία παράνομης αποχέτευσης περισσοτέρων ακινήτων, με την κατασκευή και τη σύνδεση αποχέτευσης με το δίκτυο αποχέτευσης, η πράξη τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα (1) έτος και με χρηματική ποινή έως εξακόσια (600) ευρώ.

3. Όποιος δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα τη δήλωση του άρθρου 279, περί δήλωσης αποχέτευσης ακινήτου, καθώς και όποιος αρνείται στα αρμόδια όργανα κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος της περ. α της

παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 5037/2023 (Α’ 78), την είσοδό τους στο ακίνητό του για τον έλεγχο της ακρίβειας της ανωτέρω δήλωσης, ή παρακωλύει καθ’ οιονδήποτε τρόπο τη διενέργεια του ελέγχου, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών (3) μηνών, ή με χρηματική ποινή. Όποιος υποβάλλει ψευδή δήλωση τιμωρείται με φυλάκιση έως έξι (6) μηνών, ή με χρηματική ποινή.

Άρθρο 277
Διοικητικές κυρώσεις

Στους κυρίους των ακινήτων, τα οποία βρίσκονται σε περιοχή αρμοδιότητας Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης όπου έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή εξωτερικών διακλαδώσεων, και οι οποίοι δεν προβαίνουν στη διαδικασία σύνδεσης του ακινήτου τους με το δίκτυο αποχέτευσης, επιβάλλεται πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 96Α του ν. 4685/2020 (Α’ 92), περί υποχρέωσης πραγματοποίησης εσωτερικών συνδέσεων ιδιοκτησιών στο δίκτυο αποχέτευσης.

Άρθρο 278
Επιθεώρηση και βλάβες των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης

1. Η επιθεώρηση των συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης της επιχείρησης ανατίθεται σε τεχνικούς, που αποτελούν προσωπικό των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) ή συνδέονται με αυτήν με σύμβαση έργου.

2. Κάθε βλάβη σε αποχετεύσεις ή σε άλλα στοιχεία των συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης της Δ.Ε.Υ.Α. βεβαιώνεται με πρωτόκολλο που συντάσσεται από τους αρμόδιους υπαλλήλους. Η βεβαίωση των ποσών της ζημίας διενεργείται από την επιχείρηση σε βάρος του υπαιτίου, κατόπιν εντολής του γενικού διευθυντή της επιχείρησης, και εισπράττεται υπέρ της οικείας Δ.Ε.Υ.Α. κατά τη διαδικασία του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190), ο οποίος εφαρμόζεται αναλόγως.

Άρθρο 279
Δήλωση αποχέτευσης ακινήτου

Ο κύριος ακινήτου που βρίσκεται στην περιοχή αρμοδιότητας του οικείου παρόχου υπηρεσιών ύδατος της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 5037/2023 (Α’ 78), εντός της τασσόμενης από τον πάροχο προθεσμίας, η οποία δεν δύναται να είναι μικρότερη του ενός (1) μηνός, δηλώνει εγγράφως τον τρόπο αποχέτευσης του ακινήτου του και επιτρέπει και διευκολύνει τον έλεγχο από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης της ακρίβειας της δήλωσής του. Εάν είναι δυσχερής ή αδύνατη η ανεύρεση του κυρίου, ή αμφισβητείται η κυριότητα του ακινήτου, η ανωτέρω υποχρέωση ισχύει για αυτόν που ασκεί νομή καθ’ οιονδήποτε τρόπο, καθώς και για τον καθολικό ή ειδικό διάδοχο.

Άρθρο 280
Λύση και εκκαθάριση Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης

1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) λύονται με απόφαση του οικείου ή των οικείων δημοτικών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών τους και διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για όσες Δ.Ε.Υ.Α. λυθούν έως την 31η Δεκεμβρίου 2026, η απόφαση του πρώτου εδαφίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του οικείου ή των οικείων δημοτικών συμβουλίων.

2. Τη λύση της Δ.Ε.Υ.Α. ακολουθεί η εκκαθάριση αυτής. Μετά την εκκαθάριση, όσα περιουσιακά στοιχεία απομένουν περιέρχονται στον δήμο ή στους δήμους που την είχαν συστήσει.

3. Η εκκαθάριση διενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7) οι οποίοι επιλέγονται και διορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 270, περί χρηματοοικονομικών καταστάσεων Δ.Ε.Υ.Α.

4. Για το προσωπικό Δ.Ε.Υ.Α. που λύεται εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 205, περί θεμάτων προσωπικού νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 281
Επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού

1. Οι δήμοι συνεχίζουν να λειτουργούν ή να συμμετέχουν σε μία (1) υφιστάμενη δημοτική επιχείρηση για τη λειτουργία ραδιοφωνικού και τηλεοπτικού σταθμού, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με το καταστατικό της

και, συμπληρωματικά, με το παρόν, καθώς και με τον ν. 4548/2018 (Α’ 104), εφόσον έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρείας.

2. Δήμοι και περιφέρειες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε υφιστάμενες δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού άλλου όμορου δήμου ή δήμου εντός της ίδιας περιφέρειας. Για τη συμμετοχή του δήμου ή της περιφέρειας στις επιχειρήσεις αυτές απαιτείται απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και συνοδεύεται υποχρεωτικά από οικονομικοτεχνική μελέτη που περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που εισφέρει ο δήμος ή η περιφέρεια, βάσει των οποίων και σε συνδυασμό με τις εισφορές των άλλων δήμων ή της περιφέρειας, καθορίζεται το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της επιχείρησης, όπως προκύπτει από το άθροισμα του κεφαλαίου της υφιστάμενης επιχείρησης και των συμμετοχών των άλλων δήμων ή της περιφέρειας σε αυτό. Η συμμετοχή στην επιχείρηση, βάσει των ανωτέρω αποφάσεων, εγκρίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου μετά από σύμφωνη γνώμη του δημοτικού συμβουλίου του δήμου στον οποίο ανήκει η υφιστάμενη επιχείρηση, με την οποία τροποποιούνται και τα στοιχεία της επιχείρησης. Με απόφαση του Επόπτη Νομιμότητας ελέγχεται η νομιμότητα των αποφάσεων των δύο προηγούμενων εδαφίων και ακολούθως εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η συμμετοχή νέου δήμου ή περιφέρειας στην εταιρεία ειδικού σκοπού, σύμφωνα με την παρ. 2, δεν επάγεται μεταβολή της επωνυμίας, της έδρας, του σκοπού και της διάρκειας της υφιστάμενης επιχείρησης. Τα ανωτέρω δύνανται να τροποποιούνται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της επιχείρησης.

4. Η υφιστάμενη εταιρεία ειδικού σκοπού, μετά την είσοδο νέου δήμου ή περιφέρειας, σύμφωνα με την παρ. 2, δύναται να επιχορηγείται από όλους τους συμμετέχοντες δήμους ή περιφέρεια, κατά το ποσοστό της συμμετοχής τους. Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε ημερολογιακό έτος ορίζεται με την απόφαση του αρμόδιου οργάνου για την έγκριση του προϋπολογισμού της επιχείρησης και καταβάλλεται το αργότερο μέχρι το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου του έτους στο οποίο αφορά.

5. Η ελάχιστη υποχρεωτική διάρκεια της συμμετοχής των νεοεισερχόμενων δήμων ή περιφέρειας ορίζεται σε επτά (7) έτη από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 2. Μετά την παρέλευση του χρονικού αυτού διαστήματος, κάθε συμμετέχων δήμος ή η περιφέρεια δύναται να αποχωρήσει από την επιχείρηση, μεταβιβάζοντας το ποσοστό της συμμετοχής του στους λοιπούς συμμετέχοντες στην επιχείρηση δήμους ή περιφέρειες ή σε άλλον δήμο, υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 1. Σε περίπτωση αποχώρησης δήμου προ της συμπληρώσεως επτά (7) ετών από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 1 ή αποβολής του, λόγω μη πληρωμής των επιχορηγήσεων της παρ. 3, το μερίδιο συμμετοχής του προσαυξάνει τα μερίδια των υπόλοιπων δήμων ή περιφέρειας κατά το ποσοστό συμμετοχής.

6. Το ανώτατο όργανο της επιχείρησης, εφόσον έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, είναι η γενική συνέλευση, στην οποία όλοι οι συμμετέχοντες δήμοι και η περιφέρεια, υπό την προϋπόθεση της εκ μέρους τους καταβολής της ετήσιας επιχορήγησης, συμμετέχουν ανάλογα με το ποσοστό τους στο συνολικό κεφάλαιο της επιχείρησης, εκπροσωπούμενοι από αντιπρόσωπο που ορίζεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Η γενική συνέλευση είναι αρμόδια να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά στην επιχείρηση, πλην αυτών που ανήκουν στην αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου.

7. Η επιχείρηση διοικείται από διοικητικό συμβούλιο που συγκροτείται και λειτουργεί, σύμφωνα με τον κανονισμό της. Τα μέλη του επιλέγονται από τη γενική συνέλευση, εφόσον η επιχείρηση έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, μεταξύ δημάρχων, περιφερειαρχών, των συμβούλων του δήμου και της περιφέρειας και τρίτων προσώπων που διαμένουν μόνιμα σε έναν από τους δήμους που συμμετέχουν, εφόσον τα τελευταία έχουν διοικητική ή εργασιακή εμπειρία σε ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές επιχειρήσεις. Για τη νόμιμη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου, δεν απαιτείται η εκπροσώπηση σε αυτό όλων των δήμων και της περιφέρειας που συμμετέχουν στην επιχείρηση. Στο διοικητικό συμβούλιο συμμετέχει υποχρεωτικά εκπρόσωπος των εργαζομένων της επιχείρησης, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι (20) εργαζόμενους, καθώς και εκπρόσωπος της οικείας Ένωσης Συντακτών. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από τον δήμο με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής. Αντιπρόεδρος εκλέγεται από το διοικητικό συμβούλιο ένα (1) από τα μέλη του.

8. Σε περίπτωση λύσης της επιχείρησης, το προσωπικό της δεν μεταφέρεται στους δήμους ή την περιφέρεια που συμμετέχουν σε αυτή.

Άρθρο 282
Αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες

1. Οι υφιστάμενες αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες στις οποίες συμμετέχουν δήμοι, περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα αυτών, συνεχίζουν να λειτουργούν σύμφωνα με το καταστατικό τους και τον Αστικό Κώδικα

μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, ο οποίος δεν δύναται να παραταθεί. Η ανάληψη νέων υποχρεώσεων και η συμμετοχή σε προγράμματα, η διάρκεια των οποίων υπερβαίνει τον χρόνο λήξης λειτουργίας των εταιρειών, δεν επιτρέπεται. Σε περίπτωση που, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι εταιρείες του πρώτου εδαφίου υλοποιούν προγράμματα τα οποία χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται άμεσα ή έμμεσα από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους και η διάρκειά τους ξεπερνά τον χρόνο λειτουργίας των εταιρειών, αυτή παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωσή τους.

Τα λογιστικά στοιχεία τους τηρούνται σύμφωνα με τον ν. 4308/2014 (Α’ 251) και για τον έλεγχο της διαχείρισής τους εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 199, περί ελέγχου διαχείρισης νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Οι ετήσιες εισφορές, τις οποίες οι δήμοι και οι περιφέρειες υποχρεούνται να καταβάλλουν ως εταίροι σε αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, όπου αυτοί συμμετέχουν, σύμφωνα με το καταστατικό τους, δεν αποτελούν επιχορήγηση.

3. Σε περίπτωση λύσης των εταιρειών του παρόντος, το προσωπικό τους δεν μεταφέρεται στους δήμους ή τις περιφέρειες ή τα νομικά πρόσωπα αυτών που συμμετέχουν σε αυτή.

Άρθρο 283
Σύσταση εταιρείας για τον θεσμό «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης»

1. Κάθε δήμος που θέτει υποψηφιότητα για τη φιλοξενία του θεσμού «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» δύναται να συστήσει αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία του Αστικού Κώδικα, με αποκλειστικό σκοπό την προώθηση της υποψηφιότητας αυτής και την υλοποίηση των δράσεων που συνεπάγεται η φιλοξενία του θεσμού.

2. Επιτρέπεται η επιχορήγηση της εν λόγω εταιρείας από τον δήμο που την έχει συστήσει από προγράμματα του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, από την κατά τόπο αρμόδια περιφέρεια, επιμελητήρια και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου. Επιτρέπεται, επίσης, η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με τους φορείς του πρώτου εδαφίου, για την πραγματοποίηση του σκοπού της.

3. Οι εταιρείες που συστήνονται για τη φιλοξενία του θεσμού «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» δύνανται να απασχολούν εξειδικευμένο προσωπικό μέχρι είκοσι οκτώ (28) ατόμων, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή με σύμβαση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή με σύμβαση μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στους σχετικούς κανονισμούς λειτουργίας τους, κατ’ εξαίρεση των εφαρμοζόμενων διατάξεων της περ. α’ της παρ. 20 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 (Α’ 54), των άρθρων 2, 7 και 37 έως 42 του ν. 4765/2021 (Α’ 6), περί τρόπου πρόσληψης του προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) και του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α’ 206), περί σύναψης συμβάσεων μίσθωσης έργου. Η διάρκεια των ως άνω συμβάσεων επιτρέπεται να είναι μέχρι ένα (1) έτος, με δυνατότητα ανανέωσης ή παράτασής τους έως τη λήξη της διάρκειας των εταιρειών, σύμφωνα με το καταστατικό τους, αποκλειόμενης σε κάθε περίπτωση της αναγνώρισής τους ως συμβάσεων αορίστου χρόνου. Για την κάλυψη των αναγκών των εταιρειών, επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, με κοινή απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου, η απόσπαση υπαλλήλων, ύστερα από αίτησή τους, φορέων που υπάγονται στον δημόσιο τομέα, σύμφωνα με την περ. α της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143). Η διάρκεια της απόσπασης ορίζεται σε ένα (1) έτος, με δυνατότητα ανανέωσης μέχρι τη λήξη της διάρκειας της οικείας επιχείρησης. Οι αποδοχές των αποσπασμένων υπαλλήλων καταβάλλονται από τον φορέα υποδοχής. Το προσωπικό που αποσπάται εξακολουθεί να διέπεται από το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν από την απόσπασή του.

4. Οι εταιρείες που συστήνονται για τη φιλοξενία του θεσμού «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» απαλλάσσονται από την υποχρέωση λήψης εγγυήσεων συμμετοχής και εγγυήσεων καλής εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 72 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, στόχος των οποίων είναι οποιοσδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:

α) δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, όπως ορίζεται στην υποπερ. αα’ της περ. β’ της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 ή

β) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, όπως ορίζεται στην υποπερ. γγ’ της περ. β’ της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016.

5. Οι εταιρείες των δήμων που δεν επιλέγονται να φιλοξενήσουν τον θεσμό λύονται υποχρεωτικά και τίθενται σε εκκαθάριση, αμέσως μετά την ανακήρυξη της πόλης που θα φέρει τον τίτλο «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης». Το πάσης φύσης προσωπικό τους δεν μεταφέρεται στους δήμους που συμμετέχουν σε αυτές μετά τη λύση τους.

Άρθρο 284
Οργάνωση Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων και της Ένωσης Περιφερειών

1. Συνεχίζουν να λειτουργούν, με σκοπό την οργανωμένη συνεργασία, προαγωγή κοινών σκοπών και εκπροσώπηση των δήμων και των περιφερειών της χώρας, τα εξής νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, τα οποία συστάθηκαν με την παρ. 9 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 (Α’ 87):

α) Οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων (Π.Ε.Δ.), στις οποίες συμμετέχουν υποχρεωτικά ως μέλη, δια των εκπροσώπων τους, όλοι οι δήμοι εντός της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας των περιφερειών,

β) η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά, δια των εκπροσώπων τους, οι Π.Ε.Δ., και

γ) η Ένωση Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.), στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά, δια των εκπροσώπων τους, οι περιφέρειες της χώρας.

Η Κ.Ε.Δ.Ε. και η ΕΝ.ΠΕ. εποπτεύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών και οι Π.Ε.Δ. από τον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης,.

2. Έδρα κάθε Π.Ε.Δ. είναι η έδρα της περιφέρειας, ενώ της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ. είναι η Αθήνα.

3. Όργανα διοίκησης των Π.Ε.Δ. είναι η γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή, ο πρόεδρος και το εποπτικό συμβούλιο.

4. Όργανα διοίκησης της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ. είναι η γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή, ο πρόεδρος και το εποπτικό συμβούλιο.

5. Πόροι των ενώσεων είναι οι εισφορές των μελών τους που καθορίζονται με την κοινή απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, ως ποσοστό επί του ποσού των αντίστοιχων Κ.Α.Π., καθώς και έσοδα από κάθε άλλη πηγή.

6. Η Κ.Ε.Δ.Ε. και η ΕΝ.ΠΕ. διατυπώνουν απόψεις σε περίπτωση μεταβίβασης αρμοδιοτήτων σε δήμους και σε περιφέρειες, αντιστοίχως, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 314, περί θέσπισης, μεταβίβασης και τροποποίησης αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών.

7. Επιτρέπεται η απόσπαση έως πέντε (5) υπαλλήλων ή μελών ειδικού επιστημονικού προσωπικού από νομικά πρόσωπα και φορείς που ανήκουν στον δημόσιο τομέα της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), στην Κ.Ε.Δ.Ε. και έως πέντε (5) στην ΕΝ.ΠΕ., με κοινή απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών και του εποπτεύοντος Υπουργείου του νομικού προσώπου ή φορέα στον οποίο ανήκει ο υπάλληλος ή το ειδικό επιστημονικό προσωπικό. Κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου και σύμφωνης γνώμης του Διοικητικού Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε. ή της ΕΝ.ΠΕ., αντίστοιχα, οι αποδοχές των αποσπασμένων καταβάλλονται από τον φορέα υποδοχής. Η διάρκεια των αποσπάσεων είναι ίση με τη διάρκεια της θητείας των οργάνων της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ.. Το προσωπικό που αποσπάται εξακολουθεί να διέπεται από το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν από την απόσπασή του. Η κατά το πρώτο και δεύτερο εδάφιο απόσπαση δύναται να παραταθεί και μετά την εγκατάσταση νέων οργάνων της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ., εφόσον ο νέος πρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Ε.. και της ΕΝ.ΠΕ. δηλώσει τη συγκατάθεσή του για τη διατήρηση των αποσπασμένων, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ανάληψη των καθηκόντων του. Για την παράταση της απόσπασης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Πρόεδρο της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ., αντίστοιχα.

8. Στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και στην Ένωση Περιφερειών, δύναται να συσταθούν Αυτοτελή Γραφεία κοινωνικής συνοχής, συμπερίληψης και ισότητας φύλων, τα οποία συνεργάζονται με τις γνωμοδοτικές επιτροπές κοινωνικής συνοχής, συμπερίληψης και ισότητας φύλων των δήμων και των περιφερειών του άρθρου 153, περί γνωμοδοτικών επιτροπών δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων και των περιφερειών για ζητήματα κοινωνικής συνοχής, συμπερίληψης και ισότητας φύλων και ενημερώνουν για τις δράσεις της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

9. Με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε. ή της ΕΝ.ΠΕ., αντίστοιχα, δύναται να τροποποιούνται τα π.δ. 75/2011 (Α’ 182), περί των Π.Ε.Δ. και της Κ.Ε.Δ.Ε., και 74/2011 (Α’ 181), περί της ΕΝ.ΠΕ., τα οποία καθορίζουν:

α) Τον σκοπό σύστασής τους,

β) την εκπροσώπηση των δήμων και των περιφερειών, τον τρόπο και τη διαδικασία ανάδειξης των εκπροσώπων τους σε αυτές,

γ) τη σύνθεση και συγκρότηση των οργάνων διοίκησής τους και τον τρόπο ανάδειξης αυτών,

δ) τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των οργάνων τους, την περιουσία, οικονομική διοίκηση, διαχείριση και τον οικονομικό έλεγχο των πόρων τους,

ε) το προσωπικό, την οργάνωση και τον τρόπο κατάρτισης των οργανισμών λειτουργίας τους και

στ) τη δυνατότητα λειτουργίας των Π.Ε.Δ., υπό μορφή παραρτημάτων, ανά περιφερειακή ενότητα και στις έδρες των αντίστοιχων νομών. Είναι, επίσης, δυνατή η πρόβλεψη ειδικών ρυθμίσεων για την περιφέρεια Αττικής και τις νησιωτικές περιφέρειες.

Άρθρο 285
Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία

1. Η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.), συνεχίζει να λειτουργεί με βάση το παρόν άρθρο και τον ν. 4548/2018 (Α’ 104), με κύριους σκοπούς:

α) Την τεχνική υποστήριξη των δήμων, των περιφερειών και των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών, και ιδιαίτερα τη διενέργεια ερευνών, την εκπόνηση μελετών και εκδόσεων, την παροχή πληροφοριών και συμβουλών, την οργάνωση των φορέων αυτών και την επιμόρφωση των στελεχών τους,

β) την ενθάρρυνση τοπικών παραγωγικών πρωτοβουλιών, την εκπαίδευση συμβούλων της τοπικής ανάπτυξης και την τεχνική υποστήριξη τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων που ενδιαφέρουν την τοπική αυτοδιοίκηση,

γ) την ανάληψη από φορείς του δημόσιου τομέα ερευνών, μελετών, επιμορφωτικών και άλλων προγραμμάτων, που έχουν σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση,

δ) τη συνεργασία με αρχές και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ζητήματα τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης,

ε) την υποστήριξη των δήμων της χώρας στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και, ιδίως των ορεινών και νησιωτικών δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 340, περί υποστήριξης των ορεινών και νησιωτικών δήμων από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης της λειτουργίας των οικονομικών υπηρεσιών και της υλοποίησης έργων, της ανάληψης, διενέργειας και εκτέλεσης διαγωνιστικών διαδικασιών, της επίβλεψης και παραλαβής του αντικειμένου αυτών.

2. Όλες οι μετοχές της εταιρείας είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο χρηματιστήριο αξιών. Μέτοχοι της εταιρείας είναι μόνον:

α) Φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, οι οποίοι διατηρούν πάντοτε κοινές μετοχές, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό αθροιστικά πενήντα ένα τοις εκατό (51%) έως εξήντα τοις εκατό (60%) του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών,

β) τα Υπουργεία Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, που διατηρούν πάντοτε κοινές μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό αθροιστικά τριάντα τέσσερα τοις εκατό (34%) του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών,

γ) κοινωνικοί φορείς και οργανώσεις, όπως επιστημονικά επιμελητήρια δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, συνεταιρισμοί, συνδικαλιστικοί φορείς, με το υπόλοιπο του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών.

3. Ο τρόπος εκπροσώπησης των φορέων της περ. β) της παρ. 2 στη γενική συνέλευση καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών. Η συμμετοχή των λοιπών φορέων του δημόσιου τομέα αποφασίζεται από το όργανο διοίκησης κάθε φορέα.

4. Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας είναι δεκαπενταμελές. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου δύνανται να είναι πρόσωπα που υποδεικνύονται μόνον από τους μετόχους των περ. α) και β) της παρ. 2 και εκλέγονται από τη γενική συνέλευση της εταιρείας με την παρακάτω αναλογία:

α) Εννέα (9) μέλη εκλέγονται από τα πρόσωπα, που υποδεικνύουν οι μέτοχοι της περ. α) και β) έξι (6) μέλη εκλέγονται από τα πρόσωπα που υποδεικνύουν οι μέτοχοι της περ. β).

5. Είναι δυνατή η συμμετοχή υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, όπως ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), σε επιτροπές ή ομάδες εργασίας που συγκροτεί η εταιρεία για την επιδίωξη των καταστατικών της σκοπών ή την εκπλήρωση των συμβατικών ή άλλων υποχρεώσεών της. Η αποζημίωση των προσώπων αυτών για την ανωτέρω συμμετοχή καθορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας, τηρουμένων των ορίων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α’ 176).

6. Οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 226, περί του προσωπικού αναπτυξιακών οργανισμών, εφαρμόζονται αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 286
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Τα υφιστάμενα προεδρικά διατάγματα με τα οποία έχουν συσταθεί τα ιδρύματα της περ. α) των παρ. 1 και 2 του άρθρου 187, περί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης, δύναται να

τροποποιηθούν, μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και του καθ’ ύλην αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε., καθορίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες είναι δυνατή η καταβολή της αμοιβής του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης από τους πόρους του άρθρου 434, περί Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων δήμων, όταν η ανάθεση προς το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης έχει γίνει από δήμο, σύμφωνα με την περ. θ) της παρ. 2 του άρθρου 227, περί σκοπού και αρμοδιοτήτων των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών προσδιορίζεται το ποσοστό από τις χρηματοδοτήσεις που διαχειρίζεται το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 229, περί πόρων και οικονομικής διαχείρισης των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζεται η χρήση των εσόδων του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης από τους τόκους των πόρων από κάθε πηγή αυτού και των μεταβιβαζόμενων πιστώσεων που κατατίθενται έντοκα σε λογαριασμούς που ορίζει το διοικητικό του συμβούλιο στην Τράπεζα της Ελλάδος ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε άλλη τράπεζα, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 229.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καταρτίζεται ο πρότυπος κανονισμός της οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης, της επιβολής, βεβαίωσης και είσπραξης των τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, καθώς και του τακτικού και έκτακτου οικονομικού ελέγχου των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης για την εφαρμογή του άρθρου 229.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλουν τα μέλη του συνδέσμου, οι υπηρεσίες για τις οποίες επιβάλλονται τέλη, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία του Ειδικού Διαβαθμιδικού Συνδέσμου Νομού Αττικής του άρθρου 244.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν γνώμης της Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξειδικεύεται ο επιμερισμός της επιχορήγησης της παρ. 1 του άρθρου 274, περί της εξόφλησης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας, καθορίζονται, κατά περίπτωση, οι προϋποθέσεις για την καταβολή της και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση καταβάλλεται η επιχορήγηση στις Δ.Ε.Υ.Α. Επίσης με όμοια απόφαση καθορίζεται το ποσοστό επιδότησης των Δ.Ε.Υ.Α. που εντάσσονται στην Ε.ΥΔ.Α.Π. ή την Ε.Υ.Α.Θ., το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο του εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους σε παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), δύναται να οριστούν οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης της περ. α) και οι κοινωνικοί φορείς και οργανώσεις της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 285, περί της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.) που δύνανται να είναι μέτοχοι της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., το μέγιστο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου που δύναται να διατηρούν, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 285. Με ίδια απόφαση δύναται να αυξηθεί ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου, με τήρηση της αναλογίας της παρ. 4 του ανωτέρω άρθρου.

9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών η Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. του άρθρου 285 επιχορηγείται κάθε χρόνο από την τακτική οικονομική ενίσχυση, που γράφεται στον κρατικό προϋπολογισμό για τους δήμους, με ποσό που δεν δύναται να είναι μικρότερο από ένα τοις χιλίοις (1‰) και μεγαλύτερο από πέντε τοις χιλίοις (5‰) της ετήσιας οικονομικής ενίσχυσης, έπειτα από σύμφωνη γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε., με ανάλογη μείωση της κατανεμόμενης ενίσχυσης στους δήμους.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. επιχορηγείται κάθε χρόνο με ποσό ίσο με το ποσό της παρ. 8, από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών δύναται να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής του άρθρου 291, περί μεταβατικών διατάξεων του Κεφαλαίου Ζ’, ιδίως θέματα αντιστοίχισης θέσεων ευθύνης και διαδικασίας κατάταξης.

12. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2027, δύναται να καταβάλλεται από τον Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α. του άρθρου 537, χρηματοδότηση προς: α) Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης και β) δήμους στους οποίους έχουν ενταχθεί καταργούμενοι σύνδεσμοι ύδρευσης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 287, για την εξόφληση μέρους των ληξιπρόθεσμων

οφειλών τους προς παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες έως την 31η Δεκεμβρίου 2025. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι δικαιούχοι, το ύψος της χρηματοδότησης, τα κριτήρια, η διαδικασία κατανομής και καταβολής της χρηματοδότησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

Άρθρο 287
Τελικές διατάξεις Κεφαλαίων Δ’, Ε’ και Ζ’

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος το περιφερειακό ίδρυμα «Κεφαλληνιακό Ίδρυμα Ερευνών» του π.δ. 252/2005 (Α’ 301) καταργείται και η εκκαθάριση εκκινεί άμεσα από την κατάργησή του από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, ύστερα από απόφαση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου. Για την εκκαθάριση λαμβάνονται υπόψη όλες οι προγενέστερες συμφωνίες που διέπουν την κυριότητα ή εγκατάσταση εντός αυτού του επιστημονικού εξοπλισμού.

Η λοιπή περιουσία του νομικού προσώπου που δεν διέπεται από άλλο καθεστώς περιέρχεται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και διατίθεται αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκε.

2. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα οποία υπήχθησαν στο άρθρο 27 του. ν. 5056/2023 (Α’ 163) και δεν περιλαμβάνονται στην υπ’ αρ. 103036/29.11.2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών «Εξαίρεση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α’ βαθμού, από την αυτοδίκαιη κατάργηση/λύση των άρθρων 27 και 29 του ν. 5056/2023 (Α’ 163)» (Β’ 6719) και στην υπ’ αρ. 108912/19.12.2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών «Εξαίρεση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Ο.Τ.Α. α’ βαθμού, από την αυτοδίκαιη κατάργηση του άρθρου 27 του ν. 5056/2023» (Β’ 7549), καταργούνται αυτοδικαίως την 31η Δεκεμβρίου 2026 και οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από την 1η Ιανουαρίου 2027 από τον οικείο δήμο. Με πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός ενός (1) μηνός από την ως άνω ημερομηνία διαπιστώνεται η κατάργησή τους. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα άρθρα 203, 205 και 206.

3. Οι σύνδεσμοι των δήμων με αντικείμενο την ύδρευση ή αποχέτευση και, συγκεκριμένα:
α) Ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Δήμων Καλαμάτας-Μεσσήνης και Κοινοτήτων περιοχής Καλαμάτας,
β) ο Σύνδεσμος Δήμων Τρίπολης και Γορτυνίας Υδατικών Έργων Μεθυδρίου,
γ) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Πεδινών και Ημιορεινών Δήμων Ν. Άρτας,
δ) ο Σύνδεσμος Αποχέτευσης Ανδραβίδας, Λεχαινών, Κάστρου, Κυλλήνης, Τραγανού «Ο ΗΡΑΚΛΗΣ»,
ε) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Σμοκόβου,
στ) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Πρέβεζας Φιλιππιάδας - Λούρου,
ζ) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης δήμου Καρδίτσας και Λοιπών Δήμων,
η) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης δήμου Γρεβενών και Κοινοτήτων Νομού Γρεβενών,
θ) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης κοινοτήτων Διάσελλου, Δημαρίου, Μεγάρχης, Πέτρας, Φωτεινού Νομού Άρτας,
ι) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Ολυμπιάδας - Γαλάτειας - Αγίων Αναργύρων,
ια) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Λεκανοπεδίου Ιωαννίνων,
ιβ) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Ποιμενικού - Αμπελακίων,
ιγ) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Δήμων Λευκάδας και Αιτωλοακαρνανίας,
ιδ) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Ο.Τ.Α. Νομού Φθιώτιδας από Πηγές «Κανάλια» Δήμου Υπάτης,
ιε) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Καταφυγίου Λαμπερού Ν. Καρδίτσας,
ιστ) ο Σύνδεσμος Ύδρευσης «Ο ΠΗΝΕΙΟΣ»,
καταργούνται την 31η Δεκεμβρίου 2026.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη των οικείων δημοτικών συμβουλίων και της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. αποφασίζονται:

α) Η ανάληψη των αρμοδιοτήτων του καταργούμενου συνδέσμου της παρ. 3 από μία υφιστάμενη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) συμμετέχοντα δήμου για όλους τους δήμους - μέλη του συνδέσμου ή

β) η σύσταση νέας Δ.Ε.Υ.Α. για την ανάληψη των αρμοδιοτήτων του καταργούμενου συνδέσμου για όλους τους δήμους, εάν κανένας από αυτούς δεν διαθέτει ή

γ) η ανάληψη των αρμοδιοτήτων του καταργούμενου συνδέσμου, ανά εδαφική περιφέρεια δήμου, από την οικεία Δ.Ε.Υ.Α., εάν υφίσταται ή από τον οικείο δήμο.

5. Για την κατάργηση των συνδέσμων ύδρευσης της παρ. 3, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εντός ενός (1) μήνα από την ημερομηνία της παρ. 3.

6. Η Δ.Ε.Υ.Α. στην οποία εντάσσεται ο δήμος - μέλος του καταργούμενου συνδέσμου ή ο δήμος, εφόσον αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες καταργούμενου συνδέσμου σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 4, υπεισέρχεται αυτοδικαίως σε όλα τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, πόρους, εν γένει, και υποχρεώσεις του καταργημένου συνδέσμου, κατά το μέρος που του αντιστοιχεί, σύμφωνα με το άρθρο 214, περί λύσης συνδέσμου. Το τακτικό προσωπικό του καταργούμενου συνδέσμου μεταφέρεται στον δήμο μέλος, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 214 και με απόφαση του αρμοδίου για τον διορισμό οργάνου του δήμου αποσπάται υποχρεωτικά στη Δ.Ε.Υ.Α. μέχρι την, με οποιονδήποτε τρόπο, αποχώρησή του.

7. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης για τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, οι οποίες καταργούνται την 1η Αυγούστου 2026, σύμφωνα με το άρθρο 34 του ν. 5270/2026 (Α’ 9), εφαρμόζεται η υπ’ αρ. 45120/31.5.2024 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας και οικονομικής διαχείρισης των σχολικών επιτροπών» (Β’ 3229). Μετά από την κατάργησή τους, οι Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης επιχορηγούν τους κατά περίπτωση αρμόδιους δήμους κατόπιν αιτήματός τους, ώστε να καλυφθεί η δαπάνη για την προμήθεια από το ελεύθερο εμπόριο του βιβλίου μαθητή για τη διδασκαλία μαθημάτων ξένων γλωσσών του δημοτικού σχολείου και του γυμνασίου.

8. Σε περίπτωση λύσης αναπτυξιακού οργανισμού του άρθρου 224, το τακτικό του προσωπικό μεταφέρεται στους μετόχους δήμους και περιφέρειες ή στις ενώσεις αυτών.

Άρθρο 288
Τελικές διατάξεις Κεφαλαίου Θ’

1. Το μόνιμο προσωπικό των καταργηθέντων συνδέσμων Λάρισας και Μαγνησίας που κατέστη αυτοδικαίως προσωπικό του Φο.Δ.Σ.Α. Περιφέρειας Θεσσαλίας Α.Ε. με την ίδια σχέση εργασίας, εξακολουθεί να διέπεται για τα δικαιώματα και τις υπηρεσιακές μεταβολές από τις διατάξεις στις οποίες υπαγόταν πριν από την κατάργηση των Συνδέσμων.

2. Το άρθρο 646, περί συμβαλλόμενων φορέων προγραμματικών συμβάσεων, εφαρμόζεται στους Φο.Δ.Σ.Α. του Κεφαλαίου Θ’, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής. Αν αντικείμενο της προγραμματικής σύμβασης είναι οι αρμοδιότητες του άρθρου 233, περί αρμοδιοτήτων των δήμων επί αστικών στερεών αποβλήτων, αντισυμβαλλόμενος του Φο.Δ.Σ.Α. δύναται να είναι μόνο δήμος - μέλος του ή η περιφέρεια στην οποία ανήκει.

3. Συμβάσεις σύμπραξης του ν. 3389/2005 (Α’ 232), που αφορούν στην υλοποίηση έργων διαχείρισης απορριμμάτων αρμοδιότητας ΦοΔ.Σ.Α. και βρίσκονται στο στάδιο λειτουργίας των εγκαταστάσεων, εφόσον αντισυμβαλλόμενος του Ιδιωτικού Φορέα Σύμπραξης δεν είναι ο οικείος Φο.Δ.Σ.Α. αλλά τρίτος φορέας, δυνάμει προγραμματικής σύμβασης των άρθρων 646 και 650, περί συμμετεχόντων φορέων στις προγραμματικές συμβάσεις, η οποία είχε συναφθεί για λόγους που ανάγονται στην έλλειψη διοικητικής και τεχνικής επάρκειας του Φο.Δ.Σ.Α., αναλαμβάνονται εξ ολοκλήρου από τον τελευταίο, με υπεισέλευσή του στο σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση Σύμπραξης, υπό τους όρους της παρούσας. Η υποκατάσταση επέρχεται αυτοδίκαια, με διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εκδίδεται μετά από εισήγηση του Προϊσταμένου του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Νομικών Προσώπων της Διεύθυνσης Διοίκησης της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, αφού προηγηθεί γραπτό αίτημα εκ μέρους του ενδιαφερομένου Φο.Δ.Σ.Α., στο οποίο σωρευτικά αναφέρονται τα στοιχεία που τεκμηριώνουν την επάρκειά του, ήτοι:

α) Η σύστασή του, σύμφωνα με τη νομοθεσία,

β) η οργανωτική του διάρθρωση και η κατάρτιση Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας, αν ο Φο.Δ.Σ.Α. λειτουργεί υπό τη νομική μορφή συνδέσμου, ή Κανονισμού Εργασίας, αν ο Φο.Δ.Σ.Α. λειτουργεί υπό τη νομική μορφή Α.Ε., καθώς και

γ) η σύσταση των υπηρεσιών και οργανωτικών μονάδων που προβλέπονται σε αυτόν.

Εφόσον συντρέχουν οι ως άνω προϋποθέσεις, η έκδοση της διαπιστωτικής πράξης είναι υποχρεωτική για τη Διοίκηση εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος του Φο.Δ.Σ.Α. Με τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οι προηγηθείσες προγραμματικές συμβάσεις λύονται αυτοδικαίως, οι Φο.Δ.Σ.Α. καθίστανται διάδοχοι των τρίτων φορέων στις συμβάσεις σύμπραξης και οι αντισυμβαλλόμενοι των ιδιωτικών φορέων σύμπραξης υπεισέρχονται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές. Οι τρίτοι φορείς υποχρεούνται να παραδώσουν αμελλητί στους Φο.Δ.Σ.Α. κατά χρήση τις εγκαταστάσεις που διαχειρίζονται σύμφωνα με τις συμβάσεις σύμπραξης, τα περιουσιακά στοιχεία και τους λογαριασμούς που εξυπηρετούν τις εγκαταστάσεις και την αποπληρωμή τους, συντάσσοντας σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης παραλαβής. Εκκρεμείς δίκες ή διαδικασίες επίλυσης διαφορών ή διαιτησίας, κατά την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης, συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον οικείο Φο.Δ.Σ.Α., χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές. Η παρούσα δεν εφαρμόζεται

σε προγραμματικές συμβάσεις με αντικείμενο την υλοποίηση έργων διαχείρισης απορριμμάτων με Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, τα οποία βρίσκονται σε φάση ωρίμανσης, δημοπράτησης ή κατασκευής. Στις περιπτώσεις αυτές, η υποκατάσταση επέρχεται μετά από την ολοκλήρωση της περιόδου κατασκευής των εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης της δοκιμαστικής λειτουργίας αυτών. Στην περίπτωση συμβάσεων σύμπραξης, στις οποίες προβλέπεται, πέρα από τη δοκιμαστική, και μεταβατική περίοδος λειτουργίας των εγκαταστάσεων, η υποκατάσταση επέρχεται με την ολοκλήρωση της μεταβατικής λειτουργίας τους και την επέλευση της ημερομηνίας διαθεσιμότητας των υπηρεσιών.

Άρθρο 289
Μεταβατική διάταξη Μέρους Β’

Τα διοικητικά συμβούλια των νομικών προσώπων της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 187, περί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης και της περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 188, περί νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης προσαρμόζονται, ως προς τα μέλη που ορίζονται από τα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια στις διατάξεις του παρόντος Μέρους, αμέσως μετά τις δημαιρεσίες που λαμβάνουν χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 290
Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου ΣΤ’

1. Το προσωπικό της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, το οποίο υπηρετεί με απόσπαση στους οικείους Φορείς Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, μετά την ολοκλήρωση του χρονικού διαστήματος απόσπασής του, δύναται να υποβάλει αίτηση μετάταξης στον οικείο φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α’ 224). Η μετάταξη διενεργείται με κοινή απόφαση του οικείου περιφερειάρχη και του αρμοδίου για τον διορισμό οργάνου του φορέα υποδοχής, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι υπάλληλοι μετατάσσονται με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχουν, την ίδια σχέση εργασίας και με τη διατήρηση τυχόν προσωπικής διαφοράς, σε κενές θέσεις κλάδου/ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας εφόσον κατέχουν τα τυπικά προσόντα της θέσης στην οποία μετατάσσονται ή σε συστηνόμενη προσωποπαγή θέση. Μέχρι τη δημοσίευση της πράξης μετάταξης παρατείνεται αυτοδικαίως ο χρόνος της απόσπασης.

2. Οι φορείς λειτουργίας λαϊκών αγορών της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, στην περίπτωση που δεν διαθέτουν προσωπικό για την άσκηση των διοικητικών και των οικονομικών αρμοδιοτήτων τους, εξυπηρετούνται από τις διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες των οικείων περιφερειών.

3. Έργα, δράσεις και προγράμματα, συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή εθνικούς πόρους, τα οποία είχαν αναληφθεί και υλοποιούνταν από τη Διεύθυνση Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα, πριν από τη σύσταση των φορέων λειτουργίας λαϊκών αγορών, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από τους φορείς λειτουργίας λαϊκών αγορών.

Άρθρο 291
Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ’

1. Ειδικά για τους αναπτυξιακούς οργανισμούς οι οποίοι εντάχθηκαν στους φορείς του υποτομέα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Γενικής Κυβέρνησης εντός του 2026, οι υποχρεώσεις που επιβάλλει το πλαίσιο του ν. 4270/2014 (Α’ 143) εκκινούν από την 1η Ιανουαρίου 2027, εξαιρουμένων των υποχρεώσεων που αφορούν στην κατάρτιση του πολυετούς δημοσιονομικού προγραμματισμού 2027-2030 και του ετήσιου αναλυτικού προϋπολογισμού έτους 2027, οι οποίες εκκινούν και ολοκληρώνονται εντός του 2026 σύμφωνα με τις οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Κατά παρέκκλιση της παρ. 5 του άρθρου 196, περί οικονομικής διοίκησης νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης, η άσκηση των αρμοδιοτήτων οικονομικής υπηρεσίας, των φορέων της παρ. 1, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η ταμιακή υπηρεσία, δύναται να αναλαμβάνεται από άλλο δήμο ή περιφέρεια που συμμετέχει σε αυτούς, με απόφαση του διοικητικού τους συμβουλίου, η οποία εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου.

3. Το μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού των φορέων του παρόντος διέπεται από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β’ του ν. 4354/2015 (Α’ 176). Η κατάταξή του σε μισθολογικά κλιμάκια διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του φορέα, σύμφωνα με τον συνολικό χρόνο υπηρεσίας που έχει διανυθεί στον φορέα και σε άλλους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, τα τυπικά προσόντα και την κατηγορία εκπαίδευ-

σης. Μέχρι την έκδοση της πράξης κατάταξης και, το αργότερο έως την 30ή Σεπτεμβρίου 2026, το προσωπικό εξακολουθεί να λαμβάνει το σύνολο των νομίμως καταβαλλόμενων τακτικών αποδοχών του.

4. Αν, από την ένταξη του προσωπικού των φορέων του παρόντος στις διατάξεις του ν. 4354/2015, προκύπτουν τακτικές μηνιαίες αποδοχές χαμηλότερες από αυτές που δικαιούνταν ο υπάλληλος κατά την ως άνω ημερομηνία, η διαφορά διατηρείται ως προσωπική. Για τον υπολογισμό της προσωπικής διαφοράς δεν λαμβάνεται υπόψη η οικογενειακή παροχή, καθώς επίσης και τα επιδόματα θέσης ευθύνης και παραμεθορίου. Η προσωπική διαφορά του παρόντος συμψηφίζεται σύμφωνα με το άρθρο 206 του ν. 5193/2025 (Α’ 56).

5. Το προσωπικό διατηρεί το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν κατά τον χρόνο ένταξης του φορέα στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, με την επιφύλαξη των γενικών διατάξεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας.

6. Οι παρ. 3, 4 και 5 εφαρμόζονται και για τους δικηγόρους με σύμβαση έμμισθης εντολής, οι οποίοι συνεχίζουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους επί θεμάτων που άπτονται των αρμοδιοτήτων των φορέων του παρόντος.

7. Οι συμβάσεις του εντασσόμενου προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου εξακολουθούν να ισχύουν έως τη λύση τους, με δυνατότητα διετούς παράτασης άπαξ. Οι όροι αμοιβής που προβλέπονται στις εν λόγω συμβάσεις αναπροσαρμόζονται αυτοδίκαια σύμφωνα με το παρόν.

8. Οι ενεργές κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αποσπάσεις προσωπικού στους φορείς της παρ. 1, διατηρούνται σε ισχύ με δυνατότητα ανάκλησης για υπηρεσιακούς λόγους. Σε περίπτωση λήξης της απόσπασης και επανόδου του υπαλλήλου στην οργανική του θέση, πραγματοποιείται εκ νέου σύγκριση των αποδοχών του, προκειμένου να υπολογιστεί η τυχόν προσωπική διαφορά που θα είχε δημιουργηθεί εάν υπηρετούσε στην οργανική του θέση και όχι στη θέση απόσπασης. Ο εκ νέου υπολογισμός ισχύει και σε περίπτωση που την απόσπαση ακολουθεί είτε απόσπαση σε άλλη θέση είτε μετάταξη σε άλλη θέση.

9. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται αυτοδίκαια κάθε γενική ή ειδική διάταξη, όρος συλλογικής σύμβασης εργασίας, κανονισμού προσωπικού ή ατομικής συμφωνίας, κατά το μέρος που αντίκειται στο παρόν άρθρο και τον ν. 4354/2015.

10. Εντός της προθεσμίας του τρίτου εδαφίου της παρ. 3, οι φορείς του παρόντος υποχρεούνται να:

α) Ανοίξουν λογαριασμό ταμειακής διαχείρισης στην Τράπεζα της Ελλάδας,

β) μεταφέρουν σε αυτόν τα πλεονάζοντα ταμειακά διαθέσιμά τους σύμφωνα με τις παρ. 10 και 11 του άρθρου 69Α του ν. 4270/2024 (Α’ 143), καταρτίζοντας ταμειακό προγραμματισμό σύμφωνα με την παρ. 14 του ίδιου άρθρου,

γ) απογράψουν το προσωπικό τους στο Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιας Διοίκησης με ευθύνη του διοικητικού τους συμβουλίου.

11. Το προσωπικό των φορέων του παρόντος υποβάλλει, το αργότερο μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2026, υπεύθυνη δήλωση προς την αρμόδια Διεύθυνση Διοικητικού αν ασκεί ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή. Ο φορέας εξετάζει αμελλητί τις περιπτώσεις αυτές και αξιολογεί τη συνέχιση ή τη διακοπή της χορηγηθείσας άδειας, κατόπιν ειδικώς αιτιολογημένης απόφασης του διοικητικού συμβουλίου.

ΜΕΡΟΣ Γ’
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΥΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Γ’

Άρθρο 292
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Δεύτερου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η αναδιαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την καταστατική θέση των αιρετών και των μελών οργάνων διοίκησης των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και του καθεστώτος των γραμματέων και συνεργατών των δημάρχων, των περιφερειαρχών και των προέδρων των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 293

Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Δεύτερου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί ο προσδιορισμός:

α) Της αναστολής άσκησης δημόσιου λειτουργήματος ή δημόσιων υπαλληλικών καθηκόντων των δημάρχων, περιφερειαρχών, αντιδημάρχων, αντιπεριφερειαρχών και αναπληρωτών περιφερειαρχών και της

λήψης ειδικής άδειας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και της αναστολής επαγγελματικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας των περιφερειαρχών,

β) των προσώπων τα οποία λαμβάνουν αντιμισθία και έξοδα παράστασης,

γ) των προσώπων που λαμβάνουν αποζημίωση για τη συμμετοχή σε συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων και των εξόδων για τις μετακινήσεις τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και

δ) των συνεργατών που επικουρούν το έργο των αιρετών και των οργάνων διοίκησης των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 294
Αναστολή άσκησης δημόσιου λειτουργήματος ή δημόσιων υπαλληλικών καθηκόντων δημάρχων, περιφερειαρχών, αναπληρωτών περιφερειαρχών, αντιδημάρχων, αντιπεριφερειαρχών - Αναστολή επαγγελματικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας περιφερειαρχών - Ειδική άδεια άνευ αποδοχών

1. Κατά τη διάρκεια της θητείας των δημάρχων, περιφερειαρχών, αναπληρωτών περιφερειαρχών, αντιδημάρχων και αντιπεριφερειαρχών, οι οποίοι είναι:

α) Μόνιμοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου ή δικηγόροι με έμμισθη εντολή, σε οποιαδήποτε θέση στο δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα, όπως ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί γενικών διατάξεων,

β) ιατροί του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) ή

γ) στελέχη των ενόπλων δυνάμεων και ένστολο προσωπικό των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, αναστέλλεται αυτοδίκαια το δημόσιο λειτούργημα ή η άσκηση των καθηκόντων τους.

Ο χρόνος υπηρεσίας που διανύεται στα ανωτέρω αιρετά αξιώματα λογίζεται για όλες τις συνέπειες ως πραγματική δημόσια υπηρεσία για όλα τα πρόσωπα των περ. α) έως γ). Ειδικά για τα πρόσωπα της περ. γ) ο χρόνος αυτός λογίζεται ως χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και δεν υπολογίζεται για τις βαθμολογικές προαγωγές και τις μισθολογικές προσαυξήσεις του συνόλου των στελεχών, καθώς και για τη συμπλήρωση του χρόνου μονιμοποίησης των Επαγγελματιών Οπλιτών, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2936/2001 (Α’ 166), περί υποχρέωσης παραμονής. Σε περίπτωση λήξης της θητείας τους ή αποχώρησής τους με οποιονδήποτε τρόπο από τα αιρετά αξιώματά τους, τα πρόσωπα της παρούσας επανέρχονται αυτοδίκαια στα καθήκοντά τους.

2. Κατά τη διάρκεια της θητείας των δημάρχων, περιφερειαρχών, αναπληρωτών περιφερειαρχών και αντιπεριφερειαρχών, οι οποίοι είναι μέλη:

α) Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος,

β) λοιπών κατηγοριών διδακτικού προσωπικού του άρθρου 162 του ν. 4957/2022 (Α’ 141), περί κατηγοριών ειδικού διδακτικού προσωπικού,

γ) Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού ανώτατου στρατιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος, καθώς και

δ) Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού των Ανώτατων Σχολών Μονίμων Υπαξιωματικών,

αναστέλλεται αυτοδίκαια η άσκηση των καθηκόντων τους.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται για τις περ. α) και β) το άρθρο 160 του ν. 4957/2022, περί αναστολής καθηκόντων και για τις περ. γ) και δ) το άρθρο 15 του ν. 3187/2003 (Α’ 233) περί αναστολής καθηκόντων.

Σε περίπτωση αποχώρησης ή λήξης της θητείας τους, με οποιονδήποτε τρόπο από τα αιρετά αξιώματά τους, επανέρχονται αυτοδίκαια στα καθήκοντά τους.

3. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, οι δήμαρχοι, περιφερειάρχες, αντιδήμαρχοι, αντιπεριφερειάρχες και οι αναπληρωτές περιφερειάρχες, οι οποίοι είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, εκτός του δημοσίου τομέα, δύνανται να λάβουν ειδική άδεια άνευ αποδοχών από τον φορέα εργασίας τους για όλο το διάστημα της θητείας τους. Η ενάσκηση του δικαιώματος επιλογής λήψης ειδικής άδειας πραγματοποιείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανάληψη των αιρετών τους καθηκόντων, με δήλωσή τους στον δήμο ή, αντίστοιχα, στην περιφέρεια, όπου εκλέχθηκαν, καθώς και στον εργασιακό τους φορέα, για τον οποίο η ικανοποίηση του δικαιώματος χορήγησης ειδικής άδειας είναι υποχρεωτική.

4. Οι δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, αντιπεριφερειάρχες και οι αναπληρωτές περιφερειάρχες που υπηρετούν στον δημόσιο τομέα με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, δύνανται να λάβουν ειδική

άδεια συγκεκριμένου αριθμού ημερών από τον φορέα εργασίας τους, σύμφωνα με το άρθρο 297, περί ειδικής άδειας προσώπων τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης. Η ενάσκηση του δικαιώματος πραγματοποιείται, με δήλωσή τους στον δήμο ή, αντίστοιχα, στην περιφέρεια όπου εκλέχθηκαν, καθώς και στον εργασιακό τους φορέα, για τον οποίο η ικανοποίηση του ανωτέρω δικαιώματος είναι υποχρεωτική.

5. Κατά τη διάρκεια της θητείας του περιφερειάρχη, αναστέλλεται η άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής ή επιχειρηματικής του δραστηριότητας.

6. Ο χρόνος λήψης ειδικής άδειας άνευ αποδοχών της παρ. 3, καθώς και ο χρόνος αναστολής άσκησης της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας σύμφωνα με την παρ. 5, θεωρείται πραγματικός χρόνος για όλα τα ασφαλιστικά και εργασιακά δικαιώματα.

Κατά τον ίδιο χρόνο, για όσους τελούν σε αναστολή άσκησης επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών τους βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου ή της περιφέρειας.

7. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 22 του ν. 4488/2017 (Α’ 137), περί ασφάλισης αιρετών.

8. Δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, περιφερειάρχες και αντιπεριφερειάρχες ή αναπληρωτές περιφερειάρχες οι οποίοι, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, αποκτούν κάποια από τις ιδιότητες της παρ. 1, τίθενται αυτοδίκαια σε αναστολή των καθηκόντων τους, σύμφωνα με την ίδια παράγραφο, με την επιφύλαξη της παρ. 11 του άρθρου 42, περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων.

Άρθρο 295
Αιρετά πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν αντιμισθία

Οι δήμαρχοι, περιφερειάρχες, αναπληρωτές περιφερειάρχες, αντιδήμαρχοι και αντιπεριφερειάρχες λαμβάνουν αντιμισθία, η οποία καταβάλλεται από τον δήμο και την περιφέρεια, αντίστοιχα, και καθορίζεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 305, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

Δεν λαμβάνουν αντιμισθία τα πρόσωπα:

α) Της παρ. 3 του άρθρου 294, που επιλέγουν τη μη χορήγηση από τον εργασιακό τους φορέα, της ειδικής άδειας άνευ αποδοχών καθ’ όλη τη διάρκεια της θητείας τους,

β) της παρ. 4 του άρθρου 294, που επιλέγουν τη διατήρηση της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου με τον εργασιακό τους φορέα,

γ) αντιδήμαρχοι που έχουν την ιδιότητα μέλους Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος ή ανώτατου στρατιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος ή διδακτικού και εκπαιδευτικού προσωπικού των Ανώτατων Σχολών Μονίμων Υπαξιωματικών ή λοιπών κατηγοριών διδακτικού προσωπικού του άρθρου 162 του ν. 4957/2022 (Α’ 141), περί κατηγοριών ειδικού διδακτικού προσωπικού.

Άρθρο 296
Πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης

1. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους:

α) Τα πρόσωπα τα οποία δεν λαμβάνουν αντιμισθία, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 295,

β) οι πρόεδροι δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων,

γ) ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης, του άρθρου 152,

δ) ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, του άρθρου 152,

ε) ο εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας, του άρθρου 162, και

στ) ο πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, του άρθρου 161,

λαμβάνουν έξοδα παράστασης, τα οποία καταβάλλονται από τον δήμο και αντίστοιχα την περιφέρεια και καθορίζονται σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 305, περί εξουσιοδοτικής διάταξης. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης λαμβάνει έξοδα παράστασης, ισόποσου ύψους με τα έξοδα παράστασης του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου και ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης λαμβάνει έξοδα παράστασης, ισόποσου ύψους με τα έξοδα παράστασης του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των δήμων και των περιφερειών, των κοινωφελών επιχειρήσεων των δήμων, των Δημοτικών και Περιφερειακών Θεάτρων, των αναπτυξιακών οργανισμών, καθώς και των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης λαμβάνουν έξοδα παράστασης, τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 305, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 301, περί γενικών ρυθμίσεων, από το οικείο νομικό πρόσωπο.

3. Ειδικά ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), ανεξαρτήτως νομικής μορφής, λαμβάνουν έξοδα παράστασης ισόποσα με το εβδομήντα τοις εκατό (70%) της

αντιμισθίας του δημάρχου του μεγαλύτερου σε πληθυσμού δήμου που μετέχει στον Φο.Δ.Σ.Α., με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 301.

Άρθρο 297
Ειδική άδεια προσώπων τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης

1.α) Κατά τη διάρκεια της θητείας:

αα) των εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων και

αβ) των προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων,

χορηγείται από την υπηρεσία τους ειδική άδεια τριάντα (30) ημερών κατ’ έτος, επιπλέον της κατά νόμο προβλεπόμενης κανονικής άδειας.

β) Κατά τη διάρκεια της θητείας των λοιπών προσώπων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 296, περί προσώπων που λαμβάνουν έξοδα παράστασης, τους χορηγείται ειδική άδεια εξήντα (60) ημερών, κατ’ έτος, επιπλέον της κατά νόμο προβλεπόμενης κανονικής άδειας.

2. Την ειδική άδεια λαμβάνουν τα δικαιούμενα πρόσωπα, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν εργάζονται στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, κατόπιν υποβολής αίτησης, η αποδοχή της οποίας είναι υποχρεωτική για τον εργοδότη ή την υπηρεσία τους. Κατά τη λήψη της ειδικής άδειας τα δικαιούμενα πρόσωπα λαμβάνουν από την υπηρεσία τους τις αποδοχές της θέσης τους.

3. Η ειδική άδεια δύναται να χορηγείται και τμηματικά σε εργάσιμες ημέρες και ώρες μετά από σχετική αίτηση. Το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα.

Άρθρο 298
Ειδική άδεια επικεφαλής παρατάξεων, αιρετών μελών συλλογικών οργάνων δήμων, περιφερειών και οργάνων διοίκησης των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

1.α) Στους επικεφαλής των δημοτικών και περιφερειακών παρατάξεων, οι οποίοι είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί υπάλληλοι, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν εργάζονται, χορηγείται από την υπηρεσία τους ειδική άδεια τριάντα (30) ημερών, κατ’ έτος, επιπλέον της κατά νόμο προβλεπόμενης κανονικής άδειας.

β) Στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και του Εποπτικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.), οι οποίοι είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί υπάλληλοι, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν εργάζονται, χορηγείται από την υπηρεσία τους ειδική άδεια εκατόν είκοσι (120) ημερών κατ’ έτος, επιπλέον της κανονικής, και με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι δεν είναι δήμαρχοι ή αντιδήμαρχοι ή αντίστοιχα περιφερειάρχες, αναπληρωτές περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, των οποίων αναστέλλεται αυτοδίκαια το δημόσιο λειτούργημα ή η άσκηση των καθηκόντων τους ή επιλέγουν την ειδική άδεια άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα της θητείας τους. Με τις ίδιες προϋποθέσεις χορηγείται ειδική άδεια μέχρι ενενήντα (90) εργάσιμες ημέρες ετησίως, επιπλέον της κανονικής τους άδειας, στους προέδρους των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων (Π.Ε.Δ.).

γ) Η ειδική άδεια των περ. α) και β) δύναται να χορηγείται και τμηματικά σε εργάσιμες ημέρες και ώρες, μετά από σχετική αίτηση.

2. Μέλη:

α) Του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου,

β) της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, καθώς και των αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου και του δημοτικού συμβουλίου σε δήμους άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων,

γ) των διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186,

δ) του διοικητικού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής, του εποπτικού συμβουλίου και των επιμέρους επιτροπών της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ.,

ε) του διοικητικού συμβουλίου, των εκτελεστικών επιτροπών και των εποπτικών συμβουλίων των Π.Ε.Δ.,

στ) της εκτελεστικής επιτροπής συνδέσμων με πληθυσμό άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων, καθώς και

ζ) ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης και ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, οι οποίοι είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί υπάλληλοι, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν εργάζονται, δικαιούνται, επιπλέον της ειδικής άδειας της παρ. 1 του παρόντος και της παρ. 1 του άρθρου 297, να απουσιάζουν από την εργασία τους για τη συμμετοχή τους κατά την ημέρα συνεδρίασης του συλλογικού οργάνου, ανεξαρτήτως εάν διεξάγεται σε εργάσιμες ώρες και ημέρες. Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου, εφόσον υπηρετούν ή κατοικούν σε νησιά διάφορα από την έδρα του δήμου ή της περιφέρειας ή του νομικού

προσώπου, αντίστοιχα, δικαιούνται να απουσιάζουν από την εργασία τους για τον ίδιο λόγο επί δύο (2) ημέρες, περιλαμβανομένης της ημέρας συνεδρίασης του οικείου συμβουλίου.

Δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι που συμμετέχουν στην Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, δικαιούνται να απουσιάσουν από την εργασία τους τις ημέρες συνεδρίασης των ανωτέρω οργάνων, καθώς και τις ημέρες μετάβασης και επιστροφής τους.

3. Την ειδική άδεια των παρ. 1 και 2 λαμβάνουν τα δικαιούμενα πρόσωπα κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, η αποδοχή της οποίας είναι υποχρεωτική για τον εργοδότη ή την υπηρεσία τους. Κατά τη λήψη της ειδικής άδειας τα δικαιούμενα πρόσωπα λαμβάνουν από τον εργοδότη τους τις πλήρεις αποδοχές της θέσης τους.

4. Η ειδική άδεια των παρ. 1 και 2 θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα.

5. Ο πρόεδρος του αρμόδιου συλλογικού οργάνου χορηγεί βεβαίωση συμμετοχής στη συνεδρίαση για κάθε νόμιμη χρήση.

Άρθρο 299
Αποζημίωση μελών δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών, διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, κοινωφελών επιχειρήσεων δήμων και περιφερειών, Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και συνδέσμων

1.α) Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία ή έξοδα παράστασης, καθώς και οι πρόεδροι συμβουλίων και οι εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων, δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους, με όλους τους προβλεπόμενους τρόπους, στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και μέχρι δύο (2) συνεδριάσεις τον μήνα. Επιπλέον της ανωτέρω αποζημίωσης, δικαιούνται αποζημίωση και για τη συμμετοχή τους στην ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας. Το ύψος της αποζημίωσης, για κάθε συνεδρίαση, καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με ανώτατο όριο τα πενήντα (50) ευρώ και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου.

β) Ειδικότερα, στους δημοτικούς συμβούλους, καθώς και στους προέδρους συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων και εκπροσώπους δημοτικών κοινοτήτων για τη συμμετοχή τους στο δημοτικό συμβούλιο, των οποίων η κατοικία απέχει λιγότερο από δέκα (10) χιλιόμετρα από τον χώρο διεξαγωγής της συνεδρίασης, καταβάλλεται αποζημίωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α), με εξαίρεση το ανώτατο ύψος αυτής, το οποίο δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό των σαράντα (40) ευρώ, και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου.

γ) Τα μέλη της δημοτικής επιτροπής και της επιτροπής αποφασιστικού χαρακτήρα, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία ή έξοδα παράστασης, δικαιούνται, επιπλέον των περ. α) και β), αποζημίωση για τη συμμετοχή τους, με όλους τους προβλεπόμενους τρόπους, στις συνεδριάσεις της αντίστοιχης επιτροπής και μέχρι τέσσερις (4) συνεδριάσεις τον μήνα. Το ύψος της αποζημίωσης, για κάθε συνεδρίαση, καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με ανώτατο όριο το ποσό των τριάντα (30) ευρώ και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου.

2.α) Οι περιφερειακοί σύμβουλοι, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία και έξοδα παράστασης, δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους, με όλους τους προβλεπόμενους τρόπους, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, και μέχρι δύο (2) συνεδριάσεις τον μήνα. Επιπλέον της ανωτέρω αποζημίωσης, δικαιούνται αποζημίωση και για την ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας. Το ύψος της αποζημίωσης, για κάθε συνεδρίαση, καθορίζεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, με ανώτατο όριο τα εξήντα (60) ευρώ και βαρύνει τον προϋπολογισμό της οικείας περιφέρειας.

β) Τα μέλη της περιφερειακής επιτροπής και της επιτροπής αποφασιστικού χαρακτήρα, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία ή έξοδα παράστασης, δικαιούνται, επιπλέον της περ. α), αποζημίωση για τη συμμετοχή τους, με όλους τους προβλεπόμενους τρόπους, στις συνεδριάσεις της αντίστοιχης επιτροπής και μέχρι τέσσερις (4) συνεδριάσεις τον μήνα. Το ύψος της αποζημίωσης, για κάθε συνεδρίαση, καθορίζεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, με ανώτατο όριο το ποσό των τριάντα (30) ευρώ.

3. Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων, εκτός των προέδρων και αντιπροέδρων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των δήμων και των περιφερειών, των δημοτικών και περιφερειακών θεάτρων, τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των κοινωφελών επιχειρήσεων των δήμων, των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης, καθώς και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής των συνδέσμων, εκτός των προέδρων και αντιπροέδρων, λαμβάνουν αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση και μέχρι τρεις (3) συνεδριάσεις τον μήνα. Το ύψος της αποζημίωσης, για κάθε συνεδρίαση, καθορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, με ανώτατο όριο το ποσό που αντιστοιχεί στο ένα τοις εκατό (1%) των εξόδων παράστασης που λαμβάνει ο πρόεδρος του νομικού προσώπου και βαρύνει τον προϋπολογισμό του.

Άρθρο 300
Δαπάνες μετακίνησης

1. Οι αντιδήμαρχοι, οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων και οι δημοτικοί σύμβουλοι μετακινούνται εκτός της έδρας του δήμου ή της περιφέρειας ή εκτός του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, όπου έχουν εκλεγεί στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό της χώρας για εκτέλεση υπηρεσίας, μετά από απόφαση του δημάρχου.

2. Οι αναπληρωτές περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι πρόεδροι των περιφερειακών συμβουλίων και οι περιφερειακοί σύμβουλοι μετακινούνται εκτός της έδρας της περιφέρειας ή εκτός της οικείας περιφερειακής ενότητας ή εκτός της περιφέρειας όπου έχουν εκλεγεί, στο εσωτερικό της χώρας ή στο εξωτερικό, για εκτέλεση υπηρεσίας μετά από απόφαση του περιφερειάρχη, καθώς και για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της περιφερειακής επιτροπής και των αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου.

3. Οι δήμαρχοι και οι περιφερειάρχες, οι αναπληρωτές περιφερειάρχες, καθώς και οι αντιδήμαρχοι και αντιπεριφερειάρχες, όταν συνοδεύουν τους δημάρχους και τους περιφερειάρχες, μετακινούνται χωρίς προηγούμενη απόφαση, εκτός της έδρας του δήμου ή εκτός του δήμου όπου έχουν εκλεγεί στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό της χώρας για εκτέλεση υπηρεσίας.

4. Σε όσους μετακινούνται, κατά το παρόν, καταβάλλονται, με απόφαση του οικείου προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών, οι δαπάνες που προβλέπονται από την υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α’ 94), περί δαπανών μετακινούμενων εντός και εκτός περιφέρειας.

Άρθρο 301
Γενικές ρυθμίσεις

1. Τα πρόσωπα που λαμβάνουν αντιμισθία σύμφωνα με το άρθρο 295, περί των αιρετών προσώπων που λαμβάνουν αντιμισθία, δεν δύνανται να λαμβάνουν αυτή ή έξοδα παράστασης για οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα κατέχουν σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο. Τα πρόσωπα που δύνανται να λάβουν έξοδα παράστασης για περισσότερες από μία (1) ιδιότητες σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο, επιλέγουν τη λήψη αυτών αποκλειστικά από μία (1), με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλουν στους οικείους φορείς. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζονται για τα έξοδα παράστασης που προβλέπονται στην παρ. 6 του άρθρου 18 του π.δ. 74/2011 (Α’ 181), περί Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, καθώς και στο άρθρο 7 και την παρ. 7 του άρθρου 37 του π.δ. 75/2011 (Α’ 182), περί Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων και Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας. Αν ο δήμαρχος και, αντίστοιχα, ο περιφερειάρχης έχει τεθεί σε αργία ή απουσιάζει, κατόπιν άδειας του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός (1) μήνα, την αντιμισθία ή τα έξοδα παράστασης λαμβάνει για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα ο αναπληρωτής του, σύμφωνα με το άρθρο 113, περί αναπλήρωσης δημάρχου και περιφερειάρχη.

2. Σε περίπτωση που η αντιμισθία των δημάρχων και περιφερειαρχών, όπως αυτή καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 305, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, είναι μικρότερη των πάσης φύσεως αποδοχών της θέσης τους στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί ορισμών, προσαυξάνεται κατά το ποσό της διαφοράς και μέχρι το ύψος των πλήρων αποδοχών Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

Σε περίπτωση που η αντιμισθία των αντιδημάρχων, αντιπεριφερειαρχών και αναπληρωτών περιφερειαρχών, όπως αυτή καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 305, είναι μικρότερη των πάσης φύσεως αποδοχών της θέσης τους στον δημόσιο τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, προσαυξάνεται κατά το ποσό της διαφοράς και μέχρι το ύψος της αντιμισθίας του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα.

3. Οι συνταξιούχοι που καταλαμβάνουν τα αιρετά αξιώματα των άρθρων 295, περί αιρετών προσώπων που λαμβάνουν αντιμισθία και 296, περί προσώπων που λαμβάνουν έξοδα παράστασης, υπάγονται στις ρυθμίσεις του ν. 4387/2016 (Α’ 85), ως προς τα κίνητρα απασχόλησης συνταξιούχων.

4. Τα μέλη του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου ως προς την αποζημίωσή τους ανά συνεδρίαση, καθώς και τα πρόσωπα που λαμβάνουν αντιμισθία ή έξοδα παράστασης έχουν τη δυνατότητα άρνησης λήψης αυτών ή παραχώρησής τους προς οποιονδήποτε κοινωνικό σκοπό. Η άρνηση ή η παραχώρηση γνωστοποιούνται με αίτηση του προσώπου προς την οικονομική υπηρεσία του οικείου δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας.

5. Τα αιρετά πρόσωπα του άρθρου 294 δύνανται να παρέχουν εθελοντικά τον απολύτως απαραίτητο σε ετήσια βάση αριθμό υπηρεσιών στην υπηρεσία από την οποία προέρχονται, αποκλειστικά για λόγους διατήρησης της επαγγελματικής τους επάρκειας, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες προβλέψεις της εθνικής

και ενωσιακής νομοθεσίας. Για την εκτέλεση της υπηρεσίας εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις που προβλέπονται από το οργανικό δίκαιο του φορέα προς τον οποίο παρέχεται η υπηρεσία, κατά τη διάρκεια της οποίας ο αιρετός κωλύεται από την άσκηση των καθηκόντων του.

6. Μόνιμοι υπάλληλοι και υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, οι οποίοι υπηρετούν σε φορείς του δημοσίου τομέα της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, εφόσον εκλεγούν δήμαρχοι, περιφερειάρχες, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, καθώς και οι πρόεδροι και μέλη συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων κατά τη διάρκεια της θητείας τους, δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται, ούτε μετακινούνται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφερειακής ενότητας όπου έχουν εκλεγεί. Στην παρούσα ρύθμιση εμπίπτουν και ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης και ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, οι οποίοι δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας όπου έχουν εκλεγεί ή επιλεγεί, σύμφωνα με το άρθρο 152, περί συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης.

7. Οι υπάλληλοι της παρ. 6 οι οποίοι:

α) Έχουν εκλεγεί πρόεδροι συμβουλίου δημοτικής κοινότητας ή εκπρόσωποι δημοτικής κοινότητας ή δημοτικοί σύμβουλοι σε δήμους των παρ. 2, 3 ή 4 του άρθρου 8, περί κατηγοριών δήμων, αλλά υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλου δήμου, μετατίθενται ή αποσπώνται στον ίδιο φορέα εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν ή, σε οποιοδήποτε άλλο φορέα, εφόσον δεν λειτουργεί υπηρεσία του ίδιου φορέα στον δήμο εκλογής,

β) έχουν εκλεγεί περιφερειακοί σύμβουλοι σε νησιωτική περιφερειακή ενότητα αλλά υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλης περιφερειακής ενότητας, μετατίθενται ή αποσπώνται στον ίδιο φορέα εντός των ορίων της περιφερειακής ενότητας όπου εξελέγησαν, ή, σε οποιοδήποτε άλλο φορέα, εφόσον δεν λειτουργεί υπηρεσία του ίδιου φορέα στην περιφερειακή ενότητα εκλογής.

Η παρούσα εφαρμόζεται, εφόσον οι υπάλληλοι δεν έχουν υποχρέωση παραμονής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα στην υπηρεσία που υπηρετούν.

8. Η θητεία των υπαλλήλων της παρ. 6 ως δημάρχων ή περιφερειαρχών, που εκλέχθηκαν μετά την 1η Ιανουαρίου 2011, αναγνωρίζεται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4354/2015 (Α’ 176) και λογίζεται ότι διανύθηκε σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου διεύθυνσης. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και για όσα πρόσωπα διοριστούν σε φορείς του δημοσίου τομέα της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 μετά τη λήξη της θητείας τους ως δημάρχων ή περιφερειαρχών.

9. Η κηδεία των δημάρχων, περιφερειαρχών και όσων κατείχαν τα αξιώματα αυτά, συμπεριλαμβανομένων των αιρετών νομαρχών, δύναται να γίνεται με δαπάνη του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας. Το ανώτατο όριο της δαπάνης αυτής καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα.

10. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής ψηφιακού τέλους συναλλαγής του ν. 5135/2024 (Α’ 147) η αντιμισθία, τα έξοδα παράστασης και οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται σε αιρετά και μη αιρετά μέλη των δημοτικών, περιφερειακών συμβουλίων και των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 302
Γραμματείς δήμων, περιφερειών και συνδέσμων

1.α) Στους δήμους προβλέπεται μία (1) θέση μετακλητού γενικού γραμματέα.

β) Στις περιφέρειες προβλέπονται μία (1) θέση μετακλητού εκτελεστικού γραμματέα και μία (1) θέση μετακλητού ειδικού γραμματέα, ο οποίος συνεπικουρεί το έργο του εκτελεστικού γραμματέα.

2. Οι γραμματείς της παρ. 1 διορίζονται και παύονται με απόφαση του δημάρχου και του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, η οποία ισχύει από την υπογραφή της, για όλες τις έννομες συνέπειες και δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Οι γραμματείς της παρ. 1 πρέπει να κατέχουν πτυχίο ή δίπλωμα πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο αναγνωρισμένου ιδρύματος της αλλοδαπής, με εξαίρεση την περίπτωση που τη θέση του γενικού γραμματέα δήμου καταλαμβάνει πρώην δήμαρχος.

4. Στις θέσεις γραμματέα επιτρέπεται και ο διορισμός υπαλλήλων και λειτουργών του δημόσιου τομέα, ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας με την οποία υπηρετούν σε αυτόν. Επίσης στις θέσεις αυτές επιτρέπεται,

εφόσον συντρέχουν τα ανωτέρω προσόντα, και ο διορισμός υπαλλήλων ή λειτουργών οι οποίοι υπηρετούν ακόμα και στον ίδιο δήμο ή περιφέρεια, αντίστοιχα, ή στα νομικά τους πρόσωπα.

5. Ο χρόνος υπηρεσίας που διανύεται στις θέσεις γραμματέα λογίζεται, για όλες τις έννομες συνέπειες, ως πραγματική υπηρεσία στην οργανική τους θέση. Ειδικά για τους γραμματείς δήμων, ο χρόνος υπηρεσίας στη θέση αυτή λογίζεται ως επιπέδου προϊσταμένου τμήματος, σε όσους υπηρετούν σε δήμους με πληθυσμό έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους και διεύθυνσης σε όσους υπηρετούν στους λοιπούς δήμους, για δε τους γραμματείς περιφερειών λογίζεται ως επιπέδου διεύθυνσης, ανεξαρτήτως πληθυσμού της περιφέρειας στην οποία υπηρετούν.

Σε περίπτωση αποχώρησης των γραμματέων από τη θέση τους, επανέρχονται αυτοδικαίως στη θέση που κατείχαν πριν από τον διορισμό τους. Αν δεν υπάρχει κενή θέση του ίδιου κλάδου και ειδικότητας, θεωρείται ότι κατέχουν αντίστοιχη προσωποπαγή θέση, που συστήνεται αυτοδίκαια και καταργείται, επίσης, αυτοδικαίως, όταν αποχωρήσουν από την υπηρεσία.

6. Για τους γραμματείς δήμων και περιφερειών ισχύει το άρθρο 69 του ν. 4622/2019 (Α’ 133) περί των κωλυμάτων διορισμού.

7. Οι αποδοχές:

α) Του γενικού γραμματέα δήμου είναι ίσες με τα δύο τρίτα (2/3) της αντιμισθίας του δημάρχου,

β) του εκτελεστικού γραμματέα της περιφέρειας είναι ίσες με τα δύο τρίτα (2/3) της αντιμισθίας του περιφερειάρχη. Οι αποδοχές του ειδικού γραμματέα της περιφέρειας ισούνται με το εξήντα τοις εκατό (60%) της αντιμισθίας του περιφερειάρχη.

Οι μηνιαίες αποδοχές των ανωτέρω προσώπων δεν μπορεί να είναι κατώτερες των αντίστοιχων αποδοχών των υπαλλήλων με βαθμό πρώτο των ειδικών θέσεων, όπως αυτές καθορίζονται κάθε φορά.

8. Οι γραμματείς της παρ. 4 δεν λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά, η οποία καταβάλλεται επιπρόσθετα από τον δήμο ή αντίστοιχα την περιφέρεια, στο ύψος που αυτή έχει προσδιοριστεί κατά την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων τους.

Οι γραμματείς λαμβάνουν και την οικογενειακή παροχή, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 15 του ν. 4354/2015 (Α’ 176), περί οικογενειακής παροχής.

9. Ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης δύναται, με απόφασή του, να αναθέτει στον γενικό ή τον εκτελεστικό γραμματέα, αντίστοιχα, την υπογραφή, με εντολή του, εγγράφων και πιστοποιητικών.

10. Ο γενικός γραμματέας δήμου και ο εκτελεστικός γραμματέας περιφέρειας έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα,

β) παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, κατά την άσκηση του έργου τους,

γ) προβαίνει στη μελέτη και εισήγηση μέτρων για τη βελτίωση και προαγωγή των λειτουργιών του δήμου ή της περιφέρειας,

δ) μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του συμβουλίου ή της δημοτικής ή αντίστοιχα της περιφερειακής επιτροπής, καθώς και των αποφασιστικών επιτροπών του συμβουλίου των δήμων άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων και των περιφερειών, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη, και τα υποστηρίζει ενώπιον των ανωτέρω οργάνων, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από τον πρόεδρο του συμβουλίου ή της επιτροπής,

ε) παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του συμβουλίου και της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, καθώς και των αποφασιστικών επιτροπών του συμβουλίου των δήμων άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων και των περιφερειών, από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα,

στ) μεριμνά για την έγκαιρη προετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης του δήμου ή της περιφέρειας, σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο και τη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, καθώς και τις αποφασιστικές επιτροπές του συμβουλίου των δήμων άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων και των περιφερειών, αντίστοιχα,

ζ) μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της δράσης των υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχικού δυναμικού και των τεχνικών μέσων τους,

η) οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στον δήμο ή την περιφέρεια και

θ) ασκεί κάθε επιπλέον αρμοδιότητα που του εκχωρεί ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 109, περί αρμοδιοτήτων δημάρχου και περιφερειάρχη, και του άρθρου 112, περί εξουσιοδότησης υπογραφής δημάρχου και περιφερειάρχη.

11. Ο γενικός ή εκτελεστικός γραμματέας δύναται να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής, με εντολή του, σε προϊσταμένους υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας για την έκδοση των αποφάσεων της περ. α) της παρ. 10. Η απόφαση δημοσιεύεται, μόνο, με ανάρτηση στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» και στον ιστότοπο του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα.

12. Σε περίπτωση κένωσης της θέσης του γενικού ή του εκτελεστικού γραμματέα, για οποιονδήποτε λόγο και μέχρι την κάλυψη της θέσης αυτής, οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη και τους νόμιμους αναπληρωτές του.

13. Σε κάθε σύνδεσμο, προβλέπεται μία (1) θέση μετακλητού γενικού γραμματέα για τον οποίο εφαρμόζεται αναλογικά το παρόν. Οι αποδοχές του ισούνται με τα δύο τρίτα (2/3) της αντιμισθίας του δημάρχου στον μεγαλύτερο σε πληθυσμό δήμο του συνδέσμου ή του περιφερειάρχη αν ο σύνδεσμος είναι διαβαθμιδικός, με την επιφύλαξη ειδικότερων προβλέψεων στο Κεφάλαιο Θ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου, περί Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

Άρθρο 303
Συνεργάτες δημάρχων και περιφερειαρχών

1. Σε κάθε δήμο, για την κάλυψη των αναγκών του δημάρχου, συστήνονται θέσεις συνεργατών, ανάλογα με τον πληθυσμό του δήμου, ως εξής:

α) Σε δήμους με πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους συστήνονται τέσσερις (4) θέσεις.

β) Σε δήμους με πληθυσμό από πέντε χιλιάδες έναν (5.001) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους συστήνονται πέντε (5) θέσεις.

γ) Σε δήμους με πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους συστήνονται επίσης (5) θέσεις.

δ) Σε δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους συστήνονται έξι (6) θέσεις.

ε) Σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω συστήνονται οκτώ (8) θέσεις.

Μία (1) εκ των προβλεπόμενων θέσεων συνεργατών των περ. α) έως ε) δύναται να είναι θέση διευθυντή γραφείου δημάρχου. Η πλήρωση μίας εκ των θέσεων των περ. α) έως β) δύναται να γίνεται με δημοσιογράφο. Σε δήμους με μόνιμο πληθυσμό άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, δύναται να προβλέπεται επιπλέον των αναφερόμενων στις περ. γ) έως και ε), μία (1) θέση συνεργάτη, αποκλειστικά δημοσιογράφου, με την προϋπόθεση ότι αυτός είναι μέλος αναγνωρισμένης στην Ελλάδα επαγγελματικής δημοσιογραφικής ένωσης, η οποία είναι μέλος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών.

2. Σε κάθε περιφέρεια για την κάλυψη των αναγκών του περιφερειάρχη προβλέπονται δεκαπέντε (15) θέσεις συνεργατών. Οι θέσεις των συνεργατών του πρώτου εδαφίου ανέρχονται ειδικά:

α) για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε είκοσι (20) θέσεις και

β) για την Περιφέρεια Αττικής σε είκοσι πέντε (25) θέσεις.

Μία (1) εκ των θέσεων αυτών δύναται να είναι θέση διευθυντή γραφείου περιφερειάρχη. Οι συνεργάτες του πρώτου εδαφίου δύνανται, με απόφαση του περιφερειάρχη, να διατίθενται για την κάλυψη αναγκών αντιπεριφερειαρχών.

Επιπλέον των θέσεων του πρώτου εδαφίου, σε κάθε περιφέρεια προβλέπονται δύο (2) θέσεις συνεργατών, αποκλειστικά δημοσιογράφων, με την προϋπόθεση ότι αυτοί είναι μέλη αναγνωρισμένης στην Ελλάδα επαγγελματικής δημοσιογραφικής ένωσης, η οποία είναι μέλος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών.

3. Στους δήμους και τις περιφέρειες, πλέον των θέσεων των παρ. 1 και 2, προβλέπεται θέση ενός (1) συνεργάτη σε άτομα με αναπηρία που έχουν το αξίωμα του δημάρχου, αντιδημάρχου, περιφερειάρχη, αναπληρωτή περιφερειάρχη και αντιπεριφερειάρχη, προέδρου δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου για τη διευκόλυνση άσκησης των καθηκόντων τους, καθ’ όλη τη διάρκεια της θητείας τους.

4. Οι θέσεις των συνεργατών του παρόντος, δύνανται να καλύπτονται από:

α) ιδιώτες μέσω πρόσληψης, οι οποίοι καταλαμβάνουν αποκλειστικά θέσεις μετακλητών,

β) δημοσίους υπαλλήλους ή λειτουργούς με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που υπηρετούν σε φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί ορισμών, μέσω απόσπασης, με εξαίρεση το προσωπικό του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, με την επιφύλαξη του άρθρου 32 του ν. 4937/2022 (Α’ 106), περί

μετάταξης ή απόσπασης υπαλλήλων καταστημάτων κράτησης και του Ιδρύματος Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου, σε συνδυασμό με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 4440/2016 (Α’ 224), περί έκτασης εφαρμογής,

γ) δικηγόρους με έμμισθη εντολή του Δημοσίου που υπηρετούν στους φορείς της περ. β) μέσω απόσπασης.

5. Για τα ελάχιστα προσόντα και τις αποδοχές όσων καλύπτουν θέσεις συνεργατών με πρόσληψη, εφαρμόζεται το άρθρο 48 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί ελάχιστων προσόντων και αποδοχών μετακλητών υπαλλήλων.

6.α) Οι συνεργάτες δεν ασκούν αποφασιστικές αρμοδιότητες οποιασδήποτε μορφής, με την επιφύλαξη του άρθρου 735, περί κατ’ εξαίρεση ανάθεσης δικαιώματος υπογραφής πράξεων οικονομικής διοίκησης σε συνεργάτες δήμων. Παρέχουν συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες, γραπτά ή προφορικά, για τον συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων του δήμου ή της περιφέρειας, τον οποίο έχουν ορισθεί να υπηρετήσουν.

Το έργο τους απευθύνεται προς τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, αντίστοιχα, το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο και τη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους.

β) Υπό τη διεύθυνση του προϊσταμένου της οικείας υπηρεσίας του δήμου, ή άλλης αντίστοιχης που ασκεί καθήκοντα διευθύνουσας υπηρεσίας με σύμβαση διαδημοτικής ή διαπεριφερειακής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας, οι συνεργάτες, εφόσον κατέχουν τον απαιτούμενο τίτλο σπουδών και τα λοιπά προσόντα, δύνανται να συντάσσουν, χωρίς πρόσθετη αμοιβή, μελέτες και τεύχη διαγωνισμών για έργα, υπηρεσίες και προμήθειες του δήμου, καθώς και σχέδια αποφάσεων αναθέσεων και συμβάσεων. Ειδικά σε δήμους με πληθυσμό έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους με απόφαση του γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, δύναται τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου να θεωρούν, χωρίς πρόσθετη αμοιβή, μελέτες και τεύχη διαγωνισμών για έργα, υπηρεσίες και προμήθειες του δήμου.

7. Οι συνεργάτες δεν παρεμβάλλονται στην οργανωτική και βαθμολογική κλίμακα, ούτε οι θέσεις τους έχουν αντιστοιχία με τις θέσεις της κλίμακας αυτής. Υπόκεινται απευθείας στην ιεραρχική εξάρτηση του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα, για την επικουρία του οποίου έχουν προσληφθεί, και είναι ανεξάρτητοι από το ειδικό επιστημονικό προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, που προσλαμβάνεται σε οργανικές θέσεις για την εξυπηρέτηση διαρκών αναγκών.

8. Η πλήρωση των θέσεων των συνεργατών γίνεται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης:

α) Με πράξη πρόσληψης, την οποία υπογράφει ο δήμαρχος ή περιφερειάρχης ή

β) με απόσπαση, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου Υπουργού προέλευσης, η οποία έχει διάρκεια ίση με τη διάρκεια της θητείας του οικείου δημάρχου ή του περιφερειάρχη. Ο χρόνος απόσπασης λογίζεται για κάθε συνέπεια, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση που ο αποσπώμενος συνεργάτης κατέχει οργανικά. Η κατά το πρώτο εδάφιο απόσπαση δύναται να παραταθεί και μετά την εγκατάσταση νέων δημοτικών ή περιφερειακών αρχών, με έκδοση διαπιστωτικής πράξης του νέου δημάρχου ή περιφερειάρχη, εντός πέντε (5) ημερών από την αποχώρηση του προηγούμενου δημάρχου ή περιφερειάρχη. Η μισθοδοσία των αποσπασμένων υπαλλήλων καταβάλλεται από την υπηρεσία υποδοχής. Οι αποσπασμένοι κατά τον χρόνο απόσπασής τους εξακολουθούν να υπάγονται στους φορείς ασφάλισης στους οποίους είναι ασφαλισμένοι.

Οι πράξεις του πρώτου εδαφίου, στις οποίες καθορίζεται και το μισθολογικό κλιμάκιο στο οποίο εντάσσονται οι συνεργάτες, δημοσιεύονται, σε περίληψη, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ειδικά για την πλήρωση θέσεων συνεργατών δημοσιογράφων, δημοσιεύεται γνωστοποίηση του δημάρχου ή περιφερειάρχη στον τύπο και, ακολούθως, εκδίδεται απόφαση πρόσληψης, η οποία δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η πρόσληψη συνεργάτη δημοσιογράφου ολοκληρώνεται με την υπογραφή ειδικής σύμβασης εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, από την οποία και εκκινεί η υποχρέωση του προσλαμβανόμενου για παροχή υπηρεσιών.

9. Η πρόσληψη συνεργάτη λήγει:

α) Οποτεδήποτε, με πράξη του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη ή

β) αυτοδικαίως, με την κατά οποιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα, εκτός εάν εντός πέντε (5) ημερών από την αποχώρησή τους, οι αντικαταστάτες τους εκδώσουν διαπιστωτική πράξη για τη διατήρησή τους ή

γ) ειδικά για τους συνεργάτες δημοσιογράφους, και με καταγγελία της σύμβασης.

Η λήξη της πρόσληψης ή η καταγγελία της σύμβασης δεν γεννά κανένα δικαίωμα αποζημίωσης στον συνεργάτη του οποίου η σχέση εργασίας τερματίστηκε.

Άρθρο 304
Συνεργάτες προέδρων νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Για την επικουρία του προέδρου κάθε αναπτυξιακού οργανισμού ανεξαρτήτως πληθυσμού, καθώς και κάθε συνδέσμου με συνολικό πληθυσμό των μελών του πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες κατοίκους (150.000), προβλέπεται μία (1) θέση συνεργάτη.

2. Για την επικουρία του προέδρου των Φο.Δ.Σ.Α., ανεξαρτήτως νομικής μορφής, προβλέπονται σε κάθε Φο.Δ.Σ.Α., με βάση τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής:

α) Έως δύο (2) θέσεις συνεργατών για συνολικό πληθυσμό μελών έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) κατοίκους,

β) έως τρεις (3) θέσεις για συνολικό πληθυσμό μελών έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) κατοίκους και

γ) έως τέσσερις (4) θέσεις για συνολικό πληθυσμό μελών από ένα εκατομμύριο (1.000.000) και άνω κατοίκους. Το παρόν ισχύει αναλογικά και για τον πρόεδρο του Ε.Δ.Σ.Ν.Α..

3. Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος και η Ένωση Περιφερειών δύνανται να προσλαμβάνουν έως τέσσερις (4) συνεργάτες και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων έως έναν (1).

4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 4, 5, η περ. α) της παρ. 6 και οι παρ. 7, 8 και 9 του άρθρου 303, περί συνεργατών δημάρχων και περιφερειαρχών, καθώς και του άρθρου 771, περί απολαβών συνεργατών δήμων και περιφερειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ’

Άρθρο 305
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αντιμισθίας που λαμβάνουν τα πρόσωπα του άρθρου 295, περί αιρετών προσώπων που λαμβάνουν αντιμισθία.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος των εξόδων παράστασης που λαμβάνουν τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 296, περί προσώπων που λαμβάνουν έξοδα παράστασης.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζονται οι προϋποθέσεις και το, κατά ανώτατο όριο, ύψος των εξόδων παράστασης για τα πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 296. Το ακριβές ύψος αυτών εξειδικεύεται με απόφαση του οικείου νομικού προσώπου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών δύνανται να αναπροσαρμόζονται τα ανώτατα ποσοστά των αποδοχών του γενικού γραμματέα δήμου, του εκτελεστικού γραμματέα της περιφέρειας, του ειδικού γραμματέα της περιφέρειας της παρ. 7 και του γενικού γραμματέα συνδέσμου της παρ. 13, του άρθρου 302, περί γραμματέων δήμων, περιφερειών και συνδέσμων. Τα ποσοστά του πρώτου εδαφίου δεν μπορούν να υπερβούν τις απολαβές του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

Άρθρο 306
Τελικές διατάξεις

Οι θητείες των άμεσα εκλεγέντων αντιπεριφερειαρχών των αυτοδιοκητικών περιόδων 2011 έως 2014 και 2014 έως 2019, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 120 του ν. 3852/2010, περί των υποψηφιοτήτων, όπως ίσχυε μέχρι την τροποποίησή του με το άρθρο 51 του ν. 4555/2018 (Α’ 133), περί των υποψηφιοτήτων, λογίζονται ως θητείες περιφερειακών συμβούλων με την ιδιότητα του αντιπεριφερειάρχη για όλα τα υπαλληλικά, ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα.

Άρθρο 307
Μεταβατικές διατάξεις

1. Το Κεφάλαιο Β’ «ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ» του παρόντος Μέρους εφαρμόζεται για κάθε δήμο, περιφέρεια, νομικό πρόσωπο τοπικής αυτοδιοίκησης από τη διεξαγωγή της εκλογής των μελών του οικείου προεδρείου του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και της εκλογής των μελών του οικείου διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων, αντίστοιχα και, σε κάθε περίπτωση, από την 7η Ιουλίου 2026.

2. Δήμαρχοι που είναι υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου εκτός δημοσίου τομέα εξακολουθούν για την τρέχουσα αυτοδιοικητική περίοδο να λαμβάνουν τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής τους θέσης, εάν εντός δέκα (10) ημερών από την έναρξη ισχύος του Κώδικα επιλέξουν τη συνέχιση της ειδικής άδειας άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα της θητείας τους.

3. Δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή υπάλληλοι κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, οι οποίοι έχουν εκλεγεί δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι,

πρόεδροι και μέλη συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων και μετατέθηκαν ή αποσπάστηκαν, μετά από αίτησή τους, εκεί όπου έχουν εκλεγεί ή στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν ή για τους υπηρετούντες σε παραμεθόριες περιοχές σε άλλη παραμεθόρια περιοχή, παραμένουν μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου 2024-2028. Αντίστοιχα παραμένουν μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου και οι περιφερειακοί σύμβουλοι που μετατέθηκαν ή αποσπάστηκαν, με αίτησή τους, εκεί όπου έχουν εκλεγεί ή στην πλησιέστερη υπηρεσία προς την εκλογική περιφέρεια όπου εξελέγησαν.

4. Ο αριθμός, η σχέση εργασίας και οι απολαβές των ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών και επιστημονικών συνεργατών των δημάρχων, περιφερειαρχών, αντιπεριφερειαρχών και προέδρων νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι ήδη υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, παραμένουν αμετάβλητες μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου. Σε οποιαδήποτε περίπτωση πρόωρης λήξης αυτής, καθώς και για τον διορισμό νέων συνεργατών, εφαρμόζονται τα άρθρα 303, περί συνεργατών δημάρχων και περιφερειαρχών, 304, περί των συνεργατών προέδρων νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης, και 771, περί απολαβών συνεργατών δήμων και περιφερειών. Σε περίπτωση πρόωρης λήξης σχέσης εργασίας των προσώπων του πρώτου εδαφίου, δεν είναι δυνατή η εκ νέου πρόσληψη ή ο διορισμός τους στον ίδιο φορέα, σύμφωνα με τα άρθρα 303 και 304, μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου.

5. Προσωπικό αποσπασμένο σε γραφείο περιφερειάρχη σύμφωνα με την περ. α’ της παρ. 11 του άρθρου 247 του ν. 3852/2010 (Α’ 87), περί αποσπάσεων, το οποίο καλύπτει θέση διευθυντή γραφείου περιφερειάρχη, διατηρεί την ιδιότητα αυτή καθ’ όλη τη διάρκεια της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου. Το προσωπικό του πρώτου εδαφίου λαμβάνει τον βασικό μισθό και τα επιδόματα της οργανικής του θέσης, που δεν συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων του.

ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α’
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 308
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α’ του Βιβλίου Τρίτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ο προσδιορισμός του πλαισίου οργάνωσης των αρμοδιοτήτων των δήμων και των περιφερειών, με την εξειδίκευση του εύρους των κανονιστικών τους αρμοδιοτήτων εντός των συνταγματικών προβλέψεων.

Άρθρο 309
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Α’ του Βιβλίου Τρίτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί:

α) Η καταγραφή των αρχών τις οποίες οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τα όργανα διοίκησης των δήμων και των περιφερειών κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους,

β) η καταγραφή των αρμοδιοτήτων των δήμων και των περιφερειών,

γ) η θέσπιση της διαδικασίας τροποποίησης και μεταβίβασης αρμοδιοτήτων προς τους δήμους και τις περιφέρειες, και

δ) η καταγραφή των περιπτώσεων άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας των δήμων και περιφερειών.

Άρθρο 310
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος Βιβλίου, καθώς και για την καταγραφή των αρμοδιοτήτων των δήμων και των περιφερειών, όπως αυτές εμφανίζονται στον Πίνακα με τον τίτλο «Αρμοδιότητες Δήμων και Περιφερειών» στο Παράρτημα του παρόντος Κώδικα, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «αρμοδιότητα»: ο προσδιορισμός του συνόλου των διοικητικών πράξεων και των υλικών ενεργειών, οι οποίες είναι ενταγμένες σε μια δημόσια πολιτική, στην οποία υποχρεούται ή δύναται να προβεί όργανο διοίκησης των δήμων και των περιφερειών,

2. «αρχή της εγγύτητας»: η ανάληψη δράσης και ενεργειών από τον δημόσιο φορέα ο οποίος λειτουργεί στο εγγύτερο για τον πολίτη επίπεδο,

3. «αρχή της επικουρικότητας»: η ανάληψη δράσης και ενεργειών διοικητικών οργάνων στους τομείς που δεν υπάγονται στην αποκλειστική τους αρμοδιότητα, στις περιπτώσεις που, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, οι στόχοι τους δεν επιτυγχάνονται επαρκώς από τους δήμους και τις περιφέρειες,

4. «διαχείριση»: το σύνολο των ενεργειών που αναλαμβάνονται για την εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής στο πλαίσιο άσκησής μιας αρμοδιότητας,

5. «έλεγχος»: η ανάληψη ενεργειών για την τήρηση της νομιμότητας σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, τα διδάγματα της επιστήμης και της κοινής πείρας,

6. «έγκριση ενέργειας»: η τελική πράξη με την οποία ολοκληρώνεται μία διοικητική διαδικασία, κατόπιν ελέγχου των ενδιάμεσων πράξεων στο πλαίσιο άσκησης μιας αρμοδιότητας,

7. «εποπτεία άλλου εποπτευόμενου φορέα από τον δήμο ή την περιφέρεια»: η υποχρέωση παρακολούθησης, άσκησης ελέγχου και διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας, σύμφωνα με το ειδικότερο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο,

8. «οργάνωση άσκησης της αρμοδιότητας»: η επιλογή του τρόπου άσκησης της αρμοδιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 324, περί επιλογών οργάνωσης άσκησης αρμοδιότητας, και η έκδοση των προβλεπόμενων αποφάσεων για τον ειδικότερο τρόπο άσκησής τους,

9. «σχεδίαση»: η διαδικασία προκαθορισμού σειράς ενεργειών κατ’ αλληλουχία και συνάφεια προς επίτευξη αντικειμενικών σκοπών στο πλαίσιο άσκησης μιας αρμοδιότητας,

10. «συντονισμός»: η σύγκλιση και η εναρμόνιση των διοικητικών ενεργειών των συναρμόδιων υπηρεσιών, ώστε να ασκείται αποτελεσματικότερα μια αρμοδιότητα,

11. «τεκμήριο καθημερινότητας»: η δυνατότητα των δήμων να εκδίδουν διοικητικές πράξεις, για την έκδοση των οποίων δεν έχει αρμοδιότητα όργανο του Κράτους, και να πραγματώνουν κάθε υλική ενέργεια στο αναγκαίο και προσήκον μέτρο, στο πλαίσιο της οικείας κατηγορίας που ορίζεται στο άρθρο 317, περί αρμοδιοτήτων που απορρέουν από το τεκμήριο καθημερινότητας, πέραν των αρμοδιοτήτων που ρητώς τους έχουν αποδοθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 311
Γενικές αρχές άσκησης αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών

Τα όργανα διοίκησης των δήμων και των περιφερειών, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, λαμβάνουν υπόψη:

α) Τις εθνικές, περιφερειακές και ευρωπαϊκές πολιτικές, καθώς και τις διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από τη χώρα, όπως η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους,

β) την ανάγκη συμμετοχής των δημοτών και των κατοίκων στις τοπικές υποθέσεις και ανάπτυξης του αισθήματος της κοινωνικής αλληλεγγύης,

γ) την ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με άλλες τοπικές ή δημόσιες αρχές και οργανισμούς, οι οποίοι έχουν την αρμοδιότητα να δρουν και να διαθέτουν πόρους στην εδαφική περιφέρειά τους,

δ) τους διαθέσιμους πόρους για την άσκηση της αρμοδιότητας και την ανάγκη να διασφαλισθούν η επωφελής και αποτελεσματική χρήση και η ισόρροπη κατανομή τους,

ε) την ανάγκη να οργανώνουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες με τρόπο, ώστε να διασφαλίζονται η επάρκεια, η ποιότητα και η αποτελεσματικότητά τους, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και των κατοίκων,

στ) την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης δημοτών και κατοίκων στην πληροφόρηση,

ζ) την ανάγκη διασφάλισης της ανεμπόδιστης πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στις δημόσιες υπηρεσίες και σε κοινόχρηστους χώρους,

η) την ανάγκη για υψηλής ποιότητας περιβαλλοντική προστασία και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και την ανάγκη προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών τους,

θ) τη χρήση των νέων τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και οι αλυσίδες συστοιχιών ή άλλης τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού των άρθρων 47 έως 51 του ν. 4961/2022 (Α’ 146),

ι) τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης του άρθρου 6 του ν. 5013/2023 (Α’ 12), περί γενικών αρχών του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης,

ια) τις αρχές καλής διακυβέρνησης και χρηστής διοίκησης του άρθρου 19 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί αρχών καλής διακυβέρνησης και χρηστής διοίκησης,

ιβ) τις προβλέψεις του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας, όπως έχει κυρωθεί με τον ν. 1850/1989 (Α’ 114) και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας για το δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις τοπικής αρχής του Κεφαλαίου Β’ του Μέρους Β’ του Βιβλίου Έκτου του παρόντος,

ιγ) τον σκοπό και τις αρχές κατάρτισης των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας του άρθρου 3 του ν. 4784/2021 (Α’ 40), και

ιδ) τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Τοπίο (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Τοπίου 2000) όπως κυρώθηκε με τον ν. 3827/2010 (Α’ 30).

Άρθρο 312
Προγραμματισμός δράσεων δήμων και περιφερειών

1. Εντός των πρώτων επτά (7) μηνών της αυτοδιοικητικής περιόδου, οι δήμοι και οι περιφέρειες, με απόφαση του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, δύνανται να καταρτίζουν Πενταετές Σχέδιο Δράσεων, το οποίο εξειδικεύεται κατ’ έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσεων.

2. Το Πενταετές Σχέδιο Δράσεων σχετίζεται με τις αρμοδιότητες του δήμου και της περιφέρειας αντίστοιχα. Για την κατάρτιση του λαμβάνονται υπόψη:

α) Οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού και χωρικού σχεδιασμού εθνικού και περιφερειακού επιπέδου,

β) οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα,

γ) οι πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν την ανάπτυξη του χώρου και το μεταφορικό σύστημα του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα και

δ) στρατηγικά κείμενα και εθνικές πολιτικές που αφορούν τον σχεδιασμό μεταφορών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και οι κατευθύνσεις του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού Μεταφορών και του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας του δήμου και της περιφέρειας.

3. Το Πενταετές Σχέδιο Δράσεων του δήμου και της περιφέρειας αντίστοιχα, κατ’ ελάχιστο περιλαμβάνει:

α) συνοπτική αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος,

β) τους στρατηγικούς στόχους, τις προτεραιότητες που θα υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου και τις δράσεις ανά κατηγορία αρμοδιοτήτων, όπως αυτές εμφανίζονται στον Πίνακα Καταγραφής Αρμοδιοτήτων Δήμων και Περιφερειών του Παραρτήματος του παρόντος Κώδικα και

γ) τους δείκτες μέτρησης και αξιολόγησης των επιδόσεων των δήμων και των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 52 του ν. 5056/2023 (Α’ 163), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

4. Κατά την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών από τους δήμους και τις περιφέρειες λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις και προτεραιότητες των Πενταετών Σχεδίων Δράσεών τους.

5. Το περιεχόμενο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσεων δύναται να συνδέεται με τη διαδικασία καθορισμού και επιμερισμού στόχων του δήμου και της περιφέρειας, του άρθρου 9 του ν. 4940/2022 (Α’ 112), περί της διαδικασίας καθορισμού και αναθεώρησης στόχων.

6. Το Πενταετές Σχέδιο Δράσεων και το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσεων τίθενται σε δημόσια διαβούλευση στον ιστότοπο του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες. Μετά το πέρας της προθεσμίας διαβούλευσης λαμβάνεται η απόφαση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων, αντίστοιχα, της παρ. 1, η οποία αναρτάται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου ή περιφέρειας.

7. Τα θέματα που αφορούν στην εκπόνηση και υλοποίηση του Πενταετούς Σχεδίου Δράσεων και του Ετήσιου Προγράμματος Δράσεων εγγράφονται υποχρεωτικά στην ημερήσια διάταξη και συζητούνται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του απολογισμού πεπραγμένων της δημοτικής ή της περιφερειακής αρχής, αντίστοιχα, του άρθρου 151 περί απολογισμού πεπραγμένων δημοτικής και περιφερειακής αρχής.

Άρθρο 313
Καταγραφή αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών

1. Ο Πίνακας με τον τίτλο «Αρμοδιότητες Δήμων και Περιφερειών» στο Παράρτημα του παρόντος Κώδικα, αποτελεί καταγραφή αρμοδιοτήτων που έχουν απονεμηθεί στους δήμους και τις περιφέρειες από νομοθετήματα, εξαιρουμένου του παρόντος Κώδικα. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται βάσει του εκάστοτε θεσμικού πλαισίου για το οποίο καθ’ ύλην αρμόδιο είναι το Υπουργείο που έχει την ευθύνη για την υλοποίηση της αντίστοιχης δημόσιας πολιτικής.

2. Το Παράρτημα της παρ. 1 διαιρείται σε επίπεδα δημοσίων πολιτικών, σύμφωνα με:

α) Το άρθρο 7 του ν. 5013/2023 (Α’ 12), περί μεθοδολογίας κατανομής αρμοδιοτήτων στα επίπεδα διακυβέρνησης σύμφωνα με τη λειτουργική ταξινόμηση, και

β) την υπό στοιχεία ΔΙΔΔΑ/Φ.30/οικ. 4490/16.3.2023 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Καθορισμός του περιεχομένου και του εύρους κάθε επιπέδου της λειτουργικής ταξινόμησης των δημοσίων πολιτικών καθώς και της μεθοδολογίας κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης του άρθρου 7 του ν. 5013/2023 «Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις» (Α’ 12)» (Β’ 1694).

3. Οι ορεινοί δήμοι ασκούν, επιπρόσθετα των αρμοδιοτήτων που έχουν απονεμηθεί σε όλους τους δήμους της χώρας, και τις αρμοδιότητες που ορίζονται ρητά στο Παράρτημα της παρ. 1 και οι οποίες ασκούνται στην υπόλοιπη επικράτεια από τις περιφέρειες.

Άρθρο 314
Θέσπιση, μεταβίβαση και τροποποίηση αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών

1. Κατά τη διαδικασία θέσπισης νέας αρμοδιότητας ή μεταβίβασης αρμοδιότητας άλλου φορέα στους δήμους ή τις περιφέρειες ή τροποποίησης υφιστάμενης αρμοδιότητας των δήμων ή περιφερειών, λαμβάνονται υπόψη:

α) Οι αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, καθώς και

β) η δυνατότητα του δήμου ή της περιφέρειας να λειτουργεί αυτοτελώς ως επισπεύδον όργανο για την υλοποίηση της εκάστοτε δημόσιας πολιτικής.

2. Η νομοθετική πρωτοβουλία για τη θέσπιση νέας αρμοδιότητας ή μεταβίβαση αρμοδιότητας άλλου φορέα στους δήμους ή τις περιφέρειες ή τροποποίηση υφιστάμενης αρμοδιότητας των δήμων και των περιφερειών, σύμφωνα με τους κανόνες της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης του άρθρου 6 του ν. 5013/2023 (Α’ 12), περί γενικών αρχών του συστήματος πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, περιλαμβάνει, κατ’ ελάχιστον:

α) Αναφορές στο περιεχόμενο της δημόσιας πολιτικής,

β) την ειδικότερη νομοθεσία που διέπει την εν λόγω αρμοδιότητα,

γ) τον ορισμό του αρμόδιου αιρετού οργάνου των δήμων και περιφερειών για την άσκησή της, και

δ) τον καθορισμό αρμόδιου οργάνου παρακολούθησης της ορθής εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής.

3. Η νομοθετική πρωτοβουλία της παρ. 2 διασφαλίζει τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους, το ανθρώπινο δυναμικό, την αναγκαία υποδομή και εξοπλισμό, καθώς και τα απαιτούμενα διοικητικά και τεχνολογικά εργαλεία.

4. Οι αρχές που έχουν τη σχετική αρμοδιότητα ενημερώνουν για τη νομοθετική πρωτοβουλία της παρ. 2 το Επιχειρησιακό Κέντρο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης (Ε.Κ.ΠΕ.Δ.), σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 5013/2023, το οποίο προβαίνει σε σχετική γνωμοδότηση εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών, η οποία είναι απαραίτητη για την κατάθεση της νομοθετικής πρωτοβουλίας προς ψήφιση στη Βουλή. Για τη γνωμοδότηση, το Ε.Κ.ΠΕ.Δ. ζητά απόψεις από την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και την Ένωση Περιφερειών, κατά περίπτωση. Η Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών συνεπικουρεί το Ε.Κ.ΠΕ.Δ. στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντα Κώδικα και των σχετικών με τον Κώδικα λειτουργιών του Πληροφοριακού Συστήματος της Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης.

5. Για τη διασφάλιση της ορθής, έγκαιρης και πλήρους διενέργειας της διαδικασίας, το Ε.Κ.ΠΕ.Δ. συνεπικουρείται από τη Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης.

6. Σε περίπτωση αρνητικής γνωμοδότησης για τη νομοθετική πρωτοβουλία, η Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων δεν προβαίνει στην κατάθεση αυτής. Αν παρέλθει η προθεσμία της παρ. 4 χωρίς να δοθεί η γνωμοδότηση του Ε.Κ.ΠΕ.Δ., τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη του.

Άρθρο 315
Κατηγορίες αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες ασκούν, στο αναγκαίο και προσήκον μέτρο, τις αρμοδιότητές τους, οι οποίες:

α) συνδέονται λειτουργικά με τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων χωρικής τους αρμοδιότητας ή

β) συνιστούν αποστολή του Κράτους.

2. Οι αρμοδιότητες της παρ. 1 δύνανται να ασκηθούν προς όφελος:

α) Ολόκληρης ή τμήματος της χωρικής τους αρμοδιότητας,

β) όλων ή μερικών δημοτών ή κατοίκων της χωρικής τους αρμοδιότητας.

Άρθρο 316
Αρμοδιότητες που συνιστούν αποστολή του κράτους

1. Ως προς τον καθορισμό του περιεχομένου των αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του κράτους και έχουν μεταβιβαστεί στους δήμους και στις περιφέρειες, καθώς και την εφαρμογή του εκάστοτε ειδικού

θεσμικού πλαισίου, καθ’ ύλην αρμόδιος είναι ο κατά περίπτωση δημόσιος φορέας, ο οποίος δεν αποξενώνεται από τη συγκεκριμένη αρμοδιότητά του, λόγω της άσκησης αυτής από τους δήμους και τις περιφέρειες.

2. Στην περίπτωση μεταβίβασης αρμοδιότητας στον δήμο ή στην περιφέρεια, το δημοτικό ή το περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, δύνανται να εκδώσουν κανονιστική απόφαση για την ειδικότερη ρύθμιση συμπληρωματικών θεμάτων τοπικής σημασίας, εντός του νομοθετικού πλαισίου και των τυχόν κατ’ εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών αποφάσεων, η οποία υπόκειται σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας από τον Επόπτη Νομιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 690, περί κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας.

Άρθρο 317
Αρμοδιότητες που απορρέουν από το τεκμήριο καθημερινότητας

1. Στο τεκμήριο καθημερινότητας των δημοτών και των κατοίκων των δήμων εντάσσονται οι κατωτέρω αρμοδιότητες:

α) Η ανάληψη πρωτοβουλιών, εντός του πλαισίου του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία του ν. 4675/2020 (Α’ 54), για θέματα δημιουργίας και ενίσχυσης δημοτικών ιατρείων, κοινωνικών φαρμακείων καθώς και παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών υγείας,

β) η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη δια βίου μάθηση, όπως σε θέματα τοπικής ιστορίας, οικοτεχνίας και παραδόσεων,

γ) η ανάληψη πρωτοβουλιών για την προαγωγή της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, όπως δομές και προγράμματα άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας, καθώς και φροντίδας και υποστήριξης ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρία,

δ) η ανάληψη πρωτοβουλιών για θέματα που αφορούν το φυσικό, αρχιτεκτονικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

2. Για την ανάληψη αρμοδιότητας, η οποία εντάσσεται λειτουργικά στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της παρ. 1 και η οποία:

α) δεν έχει αποδοθεί σε δήμους ή περιφέρειες με τον παρόντα Κώδικα ή άλλο νόμο και

β) δεν έχει απονεμηθεί ρητά σε άλλο δημόσιο όργανο, ο δήμος δύναται να απευθύνει αίτημα στο αρμόδιο Υπουργείο, σχετικά με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο για την εκάστοτε αρμοδιότητα, καθώς και για την έγκριση της ανάληψης αυτής. Το αρμόδιο Υπουργείο δύναται να ζητήσει όλα τα απαραίτητα στοιχεία από τον δήμο και υποχρεούται να απαντήσει επί του αιτήματος του δήμου, εντός τριών (3) μηνών. Σε περίπτωση παρέλευσης του τριμήνου, τεκμαίρεται η έγκριση του Υπουργείου.

3. Η ανάληψη της αρμοδιότητας της παρ. 2 πραγματοποιείται με έκδοση κανονιστικής πράξης του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται ο ειδικός τρόπος άσκησής της, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα μορφολογικά και ανθρωπολογικά χαρακτηριστικά του δήμου.

4. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου υπόκειται σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας από τον Επόπτη Νομιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 690, περί κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας.

5. Εφόσον η ανάληψη των αρμοδιοτήτων σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 4 δεν είναι δυνατό να γίνει μόνο από έναν δήμο, δύναται να προβλέπεται η συνεργασία περισσότερων δήμων ή δήμων και περιφερειών σύμφωνα με το Μέρος Β’ του παρόντος Βιβλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 318
Δημοτικές κανονιστικές πράξεις τοπικού ενδιαφέροντος

1. Οι δήμοι ρυθμίζουν θέματα της αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με το Παράρτημα της παρ. 1 του άρθρου 313, περί καταγραφής των αρμοδιοτήτων των δήμων και των περιφερειών, εκδίδοντας τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας, με τις οποίες:

α) Θέτουν κανόνες για:

αα) Την προστασία του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, των θαλασσών από πηγές ξηράς και των υπόγειων και επιφανειακών υδάτινων αποθεμάτων από τη ρύπανση.

αβ) Την προστασία της υγείας των κατοίκων από οχλούσες δραστηριότητες και ειδικότερα στις τουριστικές περιοχές κατά την τουριστική περίοδο.

αγ) Την τήρηση της καθαριότητας σε κοινόχρηστους και ιδιωτικούς υπαίθριους χώρους της εδαφικής τους περιφέρειας και γενικότερα για τη διασφάλιση και αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών,

λαμβάνοντας υπόψη ιδιαίτερα τη διατήρηση και ανάδειξη των παραδοσιακών, ιστορικών και τουριστικών περιοχών.

Στους κανόνες αυτούς δύνανται να περιλαμβάνονται και όροι λειτουργίας επιχειρήσεων σχετικά με την προσωρινή αποθήκευση και τη διάθεση των απορριμμάτων τους, με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας αποκομιδής τους.

Οι αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνονται, σύμφωνα με την απόφαση του άρθρου 65 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί κανονισμού καθαριότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α’ βαθμού, καθώς και τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων.

αδ) Την τοποθέτηση και λειτουργία μετρητών ή εγκαταστάσεων ρύθμισης της στάθμευσης οχημάτων σε κοινόχρηστους χώρους.

αε) Τον καθορισμό τεχνικών προδιαγραφών και απαιτήσεων αποκατάστασης των τομών στους κοινόχρηστους χώρους και το οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 634, περί διενέργειας τομών ή εκσκαφών στο οδικό δίκτυο των δήμων και των περιφερειών.

β) Καθορίζουν τον τρόπο εφαρμογής των αναγκαίων, κατά περίπτωση, μέτρων για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών σε κοινόχρηστους χώρους και ιδιαίτερα στους χώρους διάθεσης των απορριμμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές πυροσβεστικές, πολεοδομικές και περί διαχείρισης αποβλήτων διατάξεις, σύμφωνα με τα Τοπικά Σχέδια Πολιτικής Προστασίας και την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/119776/2429/14.12.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών «Δομή και ελάχιστο περιεχόμενο του Κανονισμού Καθαριότητας των Ο.Τ.Α. Α’ βαθμού» (Β’ 5888).

γ) Προσδιορίζουν, στο πλαίσιο της Αστυνομικής Διάταξης υπ’ αρ. 3 (Β’ 15, διορθ. σφαλμ. Β’ 109/22.2.1996), τους όρους και τις ώρες λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα που λειτουργούν στην πόλη, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες και την προστασία των κατοίκων από την ηχορύπανση.

δ) Καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις για:

δα) Τη χρήση των αλσών και των κήπων, των πλατειών, των παιδικών χαρών και των λοιπών κοινόχρηστων χώρων, για κάθε περίπτωση. Επίσης, καθορίζουν τις θέσεις επί των δημοτικών κοινόχρηστων χώρων στις οποίες επιτρέπεται να λαμβάνει χώρα οποιαδήποτε χρήση.

δβ) Τη χρήση και λειτουργία των συστημάτων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης, με την επιφύλαξη της χρήσης και της λειτουργίας των συστημάτων αυτών από τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, την Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας και την Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης.

δγ) Τη λειτουργία των δημοτικών κατοικιών, των κατασκηνώσεων και των τουριστικών εγκαταστάσεων.

ε) Αποφασίζουν για:

εα) την ίδρυση, κατάργηση, μετακίνηση, επέκταση και χωροθέτηση των λαϊκών αγορών καθώς και την έκδοση του Κανονισμού Λειτουργίας τους, σύμφωνα με το Υποκεφάλαιο Β’ του Κεφαλαίου Γ’ του ν. 4849/2021 (Α’ 207). Της αρμοδιότητας της παρούσας υποπερίπτωσης εξαιρούνται οι λαϊκές αγορές της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης,

εβ) την ίδρυση, κατάργηση, μετακίνηση, επέκταση και χωροθέτηση βραχυχρόνιων αγορών καθώς και την έκδοση του Κανονισμού Λειτουργίας τους, σύμφωνα με το Υποκεφάλαιο Γ’ του Κεφαλαίου Γ’ του ν. 4849/2021,

εγ) την ίδρυση, κατάργηση, μετακίνηση, επέκταση και χωροθέτηση αγοράς χειροτεχνών - καλλιτεχνών καθώς και την έκδοση Κανονισμού Λειτουργίας της, σύμφωνα με το Υποκεφάλαιο Δ’ του Κεφαλαίου Γ’ του ν. 4849/2021,

εδ) την ίδρυση κατάργηση, μετακίνηση, επέκταση και χωροθέτηση αγοράς παρασκευής και πώλησης έτοιμου φαγητού και ποτών επί των κοινοχρήστων χώρων και οδών και την έκδοση Κανονισμού Λειτουργίας της, σύμφωνα με το Υποκεφάλαιο Ε’ του Κεφαλαίου Γ’ του ν. 4849/2021,

εε) τον προσδιορισμό θέσεων άσκησης στάσιμου υπαίθριου εμπορίου, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Δ’ του ν. 4849/2021.

στ) Καθορίζουν τους κοινόχρηστους χώρους στους οποίους επιτρέπεται να τοποθετούνται ειδικά διαμορφωμένα πλαίσια για την προβολή των διαφημίσεων, σύμφωνα με το Κεφάλαιο ΙΒ’ του Βιβλίου Τέταρτου του παρόντος Κώδικα.

ζ) Καθορίζουν τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις αναφορικά με τις δράσεις που δύνανται να λαμβάνουν χώρα στα παραχωρούμενα σχολικά ακίνητα της διοικητικής του αρμοδιότητας, καθώς και κάθε θέμα που άπτεται της διαδικασίας παραχώρησής τους.

2. Οι αποφάσεις της παρ. 1 λαμβάνονται από το δημοτικό συμβούλιο με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Για τη διαμόρφωση της απόφασης, το δημοτικό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις

παρατηρήσεις και τις προτάσεις των αρμόδιων κοινωνικών και επαγγελματικών φορέων και ομάδων δημοτών και κατοίκων της περιφέρειας του δήμου, με τους οποίους έρχεται σε διαβούλευση, καθώς και τυχόν ειδικές μελέτες που έχουν εκπονηθεί για την αντιμετώπιση των ανωτέρω ζητημάτων. Το σχέδιο της κανονιστικής απόφασης αναρτάται σε δημόσια διαβούλευση για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες στον ιστότοπο του δήμου και η αρμόδια υπηρεσία καταρτίζει έκθεση για τις παρατηρήσεις επί των σχολίων της διαβούλευσης, πριν από την εισαγωγή και ψήφισή του στο δημοτικό συμβούλιο.

Εάν η κανονιστική απόφαση αφορά αποκλειστικά στην περιφέρεια μίας δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο λαμβάνει την απόφασή του μετά από γνώμη του οικείου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας ή εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας.

3. Με τις κανονιστικές αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου δύναται να καθορίζονται οι περιπτώσεις, για τις οποίες επιβάλλονται διοικητικά μέτρα και πρόστιμα και ορίζονται το ύψος του προστίμου και η διαδικασία επιβολής τους, εκτός εάν ήδη ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 319
Δημοτικές κανονιστικές πράξεις κατ’ εξουσιοδότηση άλλων νομοθετημάτων και σχέδια δράσης δήμων

1. Οι δήμοι οφείλουν να εκδίδουν πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα, κατ’ εξουσιοδότηση ειδικότερης νομοθεσίας, κατ’ ελάχιστον, για τα εξής:

α) Τον Κανονισμό λειτουργίας Τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης Παραβατικότητας (ΤοΣΠΠΑ), σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 2713/1999 (Α’ 89), περί σύστασης του ΤοΣΠΠΑ,

β) τον Κανονισμό λειτουργίας, χρήσης και διάθεσης αθλητικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 142 του ν. 4714/2020 (Α’ 148), περί ηλεκτρονικού μητρώου αθλητικών σωματείων και καταβολής ποσού οικονομικής ενίσχυσης στα ερασιτεχνικά αθλητικά σωματεία,

γ) τον Κανονισμό Καθαριότητας, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/119776/2429/14.12.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών «Δομή και ελάχιστο περιεχόμενο του Κανονισμού καθαριότητας των ΟΤΑ Α’ βαθμού» (Β’ 5888),

δ) τον Κανονισμό διαχείρισης αδέσποτων ζώων, λειτουργίας καταφυγίου αδέσποτων ζώων και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα διαχείρισης, σύμφωνα με τον ν. 4830/2021 (Α’ 169),

ε) τον Κανονισμό Λαϊκών Αγορών, άσκησης υπαίθριου εμπορίου, εμποροπανηγύρεων - εποχικών υπαίθριων αγορών και λοιπών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τον ν. 4849/2021 (Α’ 207),

στ) τον Κανονισμό ύδρευσης/άρδευσης, σύμφωνα με το άρθρο 34 του ν. 5037/2023 (Α’ 78), περί ανάκτησης κόστους για υπηρεσίες ύδατος,

ζ) τον Κανονισμό Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 11 του ν. 4795/2021 (Α’ 62), περί σύστασης, οργάνωσης και στελέχωσης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, αντίστοιχα, και

η) τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143), περί της συγκρότησης των οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας - υπηρεσιών.

2. Οι δήμοι οφείλουν να εκδίδουν, κατ’ ελάχιστον, τα ακόλουθα Σχέδια:

α) Το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων (ΣΕΑΚ), σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 (Α’ 143), περί υποδειγματικού ρόλου κτηρίων που ανήκουν στον δημόσιο τομέα,

β) το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ), σύμφωνα με το άρθρο 56 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί ΤΣΔΑ,

γ) το Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ), σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4936/2022 (Α’ 105), περί ΔηΣΜΕ,

δ) το Γενικό Σχέδιο Υπηρεσιών Ύδατος (ΓΣΥΥ), σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 5037/2023, περί υποχρεώσεων των παρόχων υπηρεσιών ύδατος,

ε) την έγκριση Σχεδίου Δράσης Αειφόρου Ενέργειας και Κλίματος (ΣΔΑΕΚ), σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (υπ’ αρ. 4/2019 απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)», Β’ 4893).

3. Οι δήμοι κατ’ ελάχιστον:

α) Εκπονούν και επικαιροποιούν το Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ), σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4710/2020 (Α’ 142), περί χωροθέτησης σημείων στάθμευσης και επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.),

β) εκπονούν το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ), σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 121, περί ειδικών πολεοδομικών ρυθμίσεων και την παρ. 1 του άρθρου 126 του ν. 4819/2021, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων,

γ) δύναται να είναι φορείς εκπόνησης και σε κάθε περίπτωση συμμετέχουν στην εκπόνηση του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ), σύμφωνα με τα άρθρα 1 έως 14 του ν. 4784/2021 (Α’ 40),

δ) συντάσσουν το Σχέδιο Αστικής Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 5106/2024 (Α’ 63), περί εκπόνησης ΣΑΑ,

ε) δύνανται να εκκινούν τη διαδικασία σύνταξης του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κώδικα Πολεοδομίας - Χωροταξίας «Νικόλαος Ταγαράς» (ν. 5306/2026 (Α’ 88), περί Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων,

στ) εγκρίνουν, με απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής, το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την εξασφάλιση κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 4759/2020 (Α’ 245),

ζ) δύναται να εκκινούν τη διαδικασία σύνταξης Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Κώδικα Πολεοδομίας - Χωροταξίας «Νικόλαος Ταγαράς»,

η) συντάσσουν, ανά είδος κινδύνου, Τοπικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών για φυσικές, τεχνολογικές καταστροφές και λοιπές απειλές, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4662/2020 (Α’ 27),

θ) εκπονούν τα Ειδικά Σχέδια Πρόληψης Πυρκαγιών και λοιπών φυσικών, τεχνολογικών και ανθρωπογενών καταστροφών, σύμφωνα με το άρθρο 23Α του ν. 4662/2020,

ι) επιλέγουν και εφαρμόζουν το σύστημα «πληρώνω όσο πετάω», σύμφωνα με το άρθρο 37 του ν. 4819/2021 (Α’ 129),

ια) μεριμνούν για τη χωριστή συλλογή και διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων παραγόμενων από νοικοκυριά, σύμφωνα με το άρθρο 46 του ν. 4819/2021,

ιβ) μεριμνούν για την οργάνωση της συλλογής, τη λειτουργία και τη μεταφορά χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 4819/2021, περί βιολογικών αποβλήτων (βιοαπόβλητα),

ιγ) χωροθετούν τα Πράσινα Σημεία, Κέντρα Ανακύκλωσης, Εκπαίδευσης, Διαλογής στην Πηγή, σύμφωνα με το άρθρο 75 του ν. 4819/2021, περί παραρτημάτων του Μέρους Β’ και συγκεκριμένα την Ενότητα Α1 του Παραρτήματος VI,

ιδ) οργανώνουν τη χωριστή συλλογή αποβλήτων συσκευασίας σε διακριτά ρεύματα σε αθλητικές εγκαταστάσεις, παιδικές χαρές, βρεφονηπιακούς σταθμούς και άλλες δημοτικές εγκαταστάσεις συνάθροισης κοινού, σύμφωνα με το άρθρο 86 του ν. 4819/2021, περί συστημάτων επιστροφής, συλλογής και ανάκτησης,

ιε) οργανώνουν την εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων συσκευασιών, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4819/2021, περί όρων και προϋποθέσεων για την εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών, και

ιστ) οργανώνουν τη χωριστή συλλογή Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), σύμφωνα με την υπό στοιχεία Η.Π.23615/651/Ε.103/8.5.2014 «Καθορισμός κανόνων, όρων και προϋποθέσεων για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/19/ΕΚ «σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)», του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012 και άλλες διατάξεις» κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β’ 1184).

Άρθρο 320
Περιφερειακές κανονιστικές πράξεις κατ’ εξουσιοδότηση άλλων νομοθετημάτων

Οι περιφέρειες εκδίδουν πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα, κατ’ εξουσιοδότηση ειδικότερης νομοθεσίας, κατ’ ελάχιστον για τα εξής:

α) Τους αδειούχους επαγγελματίες πωλητές στις λαϊκές αγορές, σύμφωνα με τον ν. 4849/2021 (Α’ 207),

β) το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων (ΣΕΑΚ), σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 (Α’ 143),

γ) το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 55 του ν. 4819/2021 (Α’ 129),

δ) το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4936/2022 (Α’ 105),

ε) τον Κανονισμό Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 11 του ν. 4795/2021 (Α’ 62) και

στ) τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 241 του ν. 3852/2010,

ζ) ανά είδος κινδύνου, το Περιφερειακό Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών

για φυσικές, τεχνολογικές καταστροφές και λοιπές απειλές, σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 4662/2020 (Α’ 27),

η) τα Ειδικά Σχέδια Πρόληψης Πυρκαγιών και λοιπών φυσικών, τεχνολογικών και ανθρωπογενών καταστροφών, σύμφωνα με το άρθρο 23Α του ν. 4662/2020.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 321
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Για κάθε θέσπιση, μεταβίβαση ή τροποποίηση αρμοδιότητας δήμων ή περιφερειών με διάταξη νόμου, γίνεται σχετική καταγραφή και τροποποιείται αντίστοιχα υποχρεωτικά το Παράρτημα του παρόντος με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, κατόπιν ενημέρωσής του από τον επισπεύδοντα Υπουργό. Υφιστάμενες αρμοδιότητες των δήμων και των περιφερειών, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα, ενσωματώνονται σε αυτό με ίδια ή όμοια απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από εισήγηση του καθ’ ύλην αρμόδιου Υπουργείου ή της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) ή της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.) ή του Επιχειρησιακού Κέντρου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης (Ε.Κ.ΠΕ.Δ.).

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ., κατά περίπτωση, δύναται να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης, παρακολούθησης και αναθεώρησης, του Πενταετούς Σχεδίου Δράσεων και του Ετήσιου Προγράμματος Δράσεων του άρθρου 312, περί προγραμματισμού δράσεων δήμων και περιφερειών. Με την ίδια απόφαση δύναται να καθορίζονται τα όργανα σύνταξης, ελέγχου και αξιολόγησης και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να εξειδικεύονται:

α) Η διαδικασία ενημέρωσης και έκδοσης γνωμοδότησης του Ε.Κ.ΠΕ.Δ.,

β) η συνεργασία του Ε.Κ.ΠΕ.Δ. με κάθε κατά περίπτωση αρμόδια υπηρεσία ή φορέα,

γ) τα εργαλεία και οι μέθοδοι που δύναται να αξιοποιεί και

δ) τα αναγκαία στοιχεία που δύναται να ζητά το Ε.Κ.ΠΕ.Δ. για την εφαρμογή του άρθρου 314, περί θέσπισης, μεταβίβασης και τροποποίησης αρμοδιοτήτων δήμων και περιφερειών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, δύναται να μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα συντήρησης δημοτικού οδικού δικτύου από τον δήμο στην οικεία χωρικά περιφέρεια και, αντίστροφα, επαρχιακού οδικού δικτύου από περιφέρεια σε δήμο από τη χωρική έκταση του οποίου διέρχεται το επαρχιακό οδικό δίκτυο. Με την ίδια ή όμοια απόφαση μεταβιβάζονται οι απαραίτητοι πόροι και μεταφέρεται προσωπικό.

ΜΕΡΟΣ Β’
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 322
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Β’ του Βιβλίου Τρίτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η εισαγωγή και διάθεση θεσμικών εργαλείων στην ευχέρεια των δήμων και των περιφερειών, για την αποτελεσματική διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων που θεσπίζονται ή μεταβιβάζονται στους δήμους και στις περιφέρειες.

Άρθρο 323
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Β’ του Βιβλίου Τρίτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί η καταγραφή υφιστάμενων και η θέσπιση νέων επικουρικών διοικητικών συστημάτων άσκησης των αρμοδιοτήτων των δήμων και των περιφερειών, όπως η σύσταση ειδικής υπηρεσίας, κοινής υπηρεσίας, θέσης κοινού θεματικού διευθυντή, η σύμβαση έργου με υπαλλήλους άλλων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η σύναψη συμβάσεων διαδημοτικής, διαπεριφερειακής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας, καθώς και προγραμματικών συμβάσεων ή συμβάσεων με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να επιλέγουν τη βέλτιστη μέθοδο, σύμφωνα με την πολιτική τους, για την εξυπηρέτηση και ικανοποίηση των αναγκών των δημοτών και των κατοίκων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 324
Επιλογές οργάνωσης άσκησης αρμοδιότητας

1. Οι αρμοδιότητες των δήμων και των περιφερειών ασκούνται με το προσωπικό του φορέα και σύμφωνα με τα οριζόμενα στον οικείο Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.). Σε περίπτωση που η δημοτική ή η περιφερειακή επιτροπή, με αιτιολογημένη απόφασή της, διαπιστώνει ότι μια αρμοδιότητα δεν δύναται να ασκηθεί καθ’ ολοκληρία από τις υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, εισηγείται στο δημοτικό ή στο περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, τον επικουρικό προς τις υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας τρόπο αποτελεσματικής άσκησης της εν λόγω αρμοδιότητας. Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, κατά περίπτωση, με αιτιολογημένη απόφασή του επιλέγει τον επικουρικό προς τις υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας τρόπο άσκησης της εν λόγω αρμοδιότητας ορίζοντας, παράλληλα, την κατάλληλη οργανική μονάδα άσκησης, εάν δεν προβλέπεται ρητά σε διάταξη νόμου ή στον οικείο Ο.Ε.Υ., με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) Με τη σύσταση ειδικής υπηρεσίας του άρθρου 327,

β) με τη σύσταση κοινής υπηρεσίας δήμων και περιφερειών του άρθρου 328,

γ) με τη σύσταση κοινής θέσης θεματικού διευθυντή του άρθρου 329,

δ) με σύμβαση έργου με υπάλληλο άλλου δήμου ή περιφέρειας του άρθρου 330,

ε) με σύμβαση διαδημοτικής, διαπεριφερειακής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας του άρθρου 331,

στ) με σύναψη προγραμματικής σύμβασης του άρθρου 332,

ζ) με συμβάσεις με φορείς της κοινωνίας των πολιτών του άρθρου 333.

Επίσης, οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους να λειτουργούν νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με το Μέρος Β’ του Βιβλίου Δεύτερου, καθώς και να συνάπτουν συμβάσεις, σύμφωνα με το Μέρος Στ’ του Βιβλίου Τέταρτου του παρόντος Κώδικα.

2. Εφόσον αξιοποιείται επικουρικός τρόπος άσκησης μιας αρμοδιότητας σύμφωνα με τις περ. α) έως στ) της παρ. 1, το δικαίωμα υπογραφής για πράξεις που σχετίζονται με αυτήν, δύναται να ασκείται από τον κατά περίπτωση φορέα.

3. Οι επικουρικοί τρόποι άσκησης μιας αρμοδιότητας των περ. β), γ), ε) και στ) της παρ. 1 δύνανται να αξιοποιούνται και σε περιπτώσεις που κρίνεται προσφορότερη η άσκηση μιας αρμοδιότητας με τη συνεργασία των δήμων μητροπολιτικών κέντρων της παρ. 10 του άρθρου 8, περί κατηγοριών δήμων, και της οικείας περιφέρειας. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται σωρευτικά η συμφωνία:

α) Της απόλυτης πλειοψηφίας του συνόλου των μελών του οικείου περιφερειακού συμβουλίου και

β) των τριών τετάρτων (¾) του συνόλου των οικείων μητροπολιτικών δήμων, εφόσον αντιπροσωπεύουν τα τρία τέταρτα (¾) του συνολικού πληθυσμού τους, μέσω της λήψης αποφάσεων με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών των οικείων δημοτικών συμβουλίων.

Κατά την από κοινού άσκηση αρμοδιότητας σύμφωνα με την παρούσα, η συμμετοχή του συνόλου των μητροπολιτικών δήμων είναι υποχρεωτική, ενώ δεν είναι δυνατή η υπαναχώρηση πριν από τη λήξη της συμφωνηθείσας διάρκειας συνεργασίας.

Άρθρο 325
Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας δήμου

Το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143), περί Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας και συγκρότησης υπηρεσιών:

α) για την οργανωτική δομή των υπηρεσιών του δήμου, και

β) για τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων του και

διαπιστώνει ότι όλες οι αρμοδιότητες που έχουν απονεμηθεί στον δήμο αποτυπώνονται στις οργανικές του μονάδες.

Άρθρο 326
Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας περιφέρειας

Το περιφερειακό συμβούλιο αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 241 του ν. 3852/2010 (Α’ 87), περί Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας:

α) για την οργανωτική δομή των υπηρεσιών της περιφέρειας και

β) για τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων της και

διαπιστώνει ότι όλες οι αρμοδιότητες που έχουν απονεμηθεί στην περιφέρεια αποτυπώνονται στις οργανικές μονάδες της περιφέρειας.

Άρθρο 327
Σύσταση ειδικής υπηρεσίας

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες, με απόφαση του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, δύνανται να συστήνουν στον οικείο δήμο ή περιφέρεια ειδική υπηρεσία, ως οργανική μονάδα επιπέδου τμήματος, με σχετική πρόβλεψη στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), προς αντιμετώπιση ειδικών υπηρεσιακών αναγκών και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ανάλογα με την αιτιολογική βάση δημιουργίας της, το οποίο δεν δύναται να ξεπερνά τα δύο (2) έτη. Στην απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζονται ο σκοπός δημιουργίας της ειδικής υπηρεσίας, οι αρμοδιότητές της και η σχέση της με τις άλλες υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα. Η χρονική διάρκεια λειτουργίας της υπηρεσίας δύναται να ανανεωθεί ισόχρονα άπαξ, και, σε κάθε περίπτωση μετά το πέρας της ειδικής υπηρεσιακής ανάγκης καταργείται.

2. Η ειδική υπηρεσία στελεχώνεται με μετακίνηση σε αυτή υπαλλήλων του ίδιου δήμου και περιφέρειας, αντίστοιχα, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, η χρονική διάρκεια της οποίας ταυτίζεται με αυτή της ειδικής υπηρεσίας. Η τοποθέτηση υπαλλήλων και προϊσταμένων διενεργείται με απόφαση του δημάρχου ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα.

Οι κλάδοι και οι ειδικότητες των υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένου του προϊσταμένου της ειδικής υπηρεσίας, τελούν σε άμεση συνάφεια με τον σκοπό της και καθορίζονται με την απόφαση σύστασής της.

Άρθρο 328
Σύσταση κοινής υπηρεσίας δήμων και περιφερειών

1. Δήμοι οι οποίοι ανήκουν στην ίδια περιφερειακή ενότητα δύνανται να συστήνουν, με απόφαση των οικείων συμβουλίων τους, μεταξύ τους ή με την οικεία περιφέρεια, κοινή υπηρεσία οποιασδήποτε αρμοδιότητας με σχετική πρόβλεψη στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) του δήμου ή της περιφέρειας, που αναλαμβάνει την άσκηση της αρμοδιότητας. Η στελέχωση της κοινής υπηρεσίας πραγματοποιείται με μετακίνηση ή απόσπαση υπαλλήλων των συμμετεχόντων δήμων ή περιφέρειας, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Α’ 224), με απόφαση των αρμοδίων για τον διορισμό οργάνων των φορέων προέλευσης και υποδοχής, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, με δυνατότητα παράτασης έως δύο (2) έτη. Οι αποδοχές των αποσπασμένων υπαλλήλων βαρύνουν τον φορέα υποδοχής.

2. Με τον Ο.Ε.Υ. ορίζονται το επίπεδο λειτουργίας της οργανικής μονάδας, ο αριθμός των θέσεων, κλάδων και ειδικοτήτων που προβλέπονται στην κοινή υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων και των κλάδων και ειδικοτήτων του προϊσταμένου αυτής, οι οποίοι τελούν σε συνάφεια με τον σκοπό της, καθώς και κάθε συναφές με τη σύστασή της θέμα. Αρμόδιο προς διορισμό όργανο για την τοποθέτηση προϊσταμένου και τις μετακινήσεις ή αποσπάσεις υπαλλήλων είναι ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης στον δήμο ή στην περιφέρεια, αντίστοιχα, όπου έχει προβλεφθεί στον οικείο Ο.Ε.Υ. η σύσταση κοινής υπηρεσίας.

3. Αποχώρηση δήμου ή περιφέρειας από την κοινή υπηρεσία δεν είναι δυνατή πριν από την παρέλευση του χρονικού διαστήματος της παρ. 1.

Άρθρο 329
Σύσταση κοινής θέσης θεματικού διευθυντή

1. Αν δήμοι της χώρας επιθυμούν να ασκήσουν από κοινού μία αρμοδιότητά τους, η οποία απαιτεί εξειδικευμένη γνώση, δύνανται να συστήσουν, με απόφαση των δημοτικών τους συμβουλίων, κοινή θέση θεματικού διευθυντή, ύστερα από έγκριση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, για χρονικό διάστημα έως τριών (3) ετών. Με την ίδια απόφαση ορίζονται:

α) Ο δήμος στον οποίο συστήνεται η θέση,

β) ο τρόπος καταβολής της μισθοδοσίας του θεματικού διευθυντή,

γ) τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του θεματικού διευθυντή,

δ) η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων των ενδιαφερομένων,

ε) η σύσταση και συγκρότηση τριμελούς Επιτροπής Αξιολόγησης των υποψηφίων για την κάλυψη της θέσης του θεματικού διευθυντή,

στ) ο καθορισμός των απαιτούμενων τυπικών και των πρόσθετων επιθυμητών προσόντων, όπως αυτά προσδιορίζονται ειδικότερα στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος,

ζ) η δομή της συνέντευξης των τριών (3) επικρατέστερων υποψηφίων,

η) η μοριοδότηση των τυπικών και απαιτούμενων προσόντων και της συνέντευξης,
θ) τα ειδικότερα καθήκοντα συντονισμού των αντικειμένων που του ανατίθενται,
ι) η χρονική διάρκεια άσκησης των καθηκόντων και
ια) κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο για την άσκηση των καθηκόντων του.

2. Στη σύσταση κοινής θέσης θεματικού διευθυντή δύναται να συμμετέχει και η οικεία περιφέρεια, μετά από απόφαση του περιφερειακού της συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή, η θέση του θεματικού διευθυντή δύναται να συσταθεί στην περιφέρεια. Αρμόδιο προς διορισμό όργανο για την τοποθέτηση προϊσταμένου είναι ο δήμαρχος του δήμου στον οποίο συστήνεται η κοινή θέση θεματικού διευθυντή.

3. α) Η θέση του θεματικού διευθυντή είναι πλήρους απασχόλησης. Δεν επιτρέπεται θεματικός διευθυντής να επιλέγεται σε άλλη θέση θεματικού διευθυντή, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του.

β) Ως θεματικός διευθυντής ορίζεται, με την απόφαση της παρ. 1, μόνιμος ή με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου πολιτικός διοικητικός υπάλληλος, οποιουδήποτε κλάδου και ειδικότητας ή ειδικό επιστημονικό προσωπικό, ο οποίος ανήκει οργανικά σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με την περ. β’ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί ορισμών.

γ) Η θέση του θεματικού διευθυντή πληρούται κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδει ο δήμαρχος στον δήμο του οποίου συστήνεται η θέση ή ο περιφερειάρχης, αντίστοιχα. Η πρόσκληση αναρτάται στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα των ενδιαφερόμενων δήμων και της περιφέρειας. Με την πρόσκληση καθορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής αίτησης των ενδιαφερομένων, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεών τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα το οποίο περιλαμβάνεται στην απόφαση της παρ. 1.

δ) Η μισθοδοσία του θεματικού διευθυντή καταβάλλεται από τον δήμο ή την περιφέρεια στην οποία συστήνεται. Ο θεματικός διευθυντής διατηρεί τις αποδοχές της οργανικής του θέσης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις χορήγησής τους, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής διαφοράς του άρθρου 27 του ν. 4354/2015 (Α’ 176), περί διασφάλισης αποδοχών. Ο χρόνος που διανύεται σε θέση θεματικού διευθυντή λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου επιπέδου διεύθυνσης, ως προς όλες τις υπηρεσιακές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένης της καταβολής του μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης της υποπερ. αε) της περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015, περί επιδόματος θέσης ευθύνης. Σε περίπτωση αποχώρησης από τη θέση, ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδικαίως στην οργανική του θέση.

Άρθρο 330
Σύμβαση έργου με υπάλληλο άλλου δήμου ή περιφέρειας

1. Για την άσκηση συγκεκριμένης αρμοδιότητας, με απόφαση δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου δύναται να συνάπτεται σύμβαση έργου με υπάλληλο άλλου δήμου ή περιφέρειας ή υπάλληλο των νομικών τους προσώπων με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, ο οποίος διαθέτει ειδικές γνώσεις και εμπειρία, μετά από γνώμη της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής της οργανικής θέσης προέλευσής του και έγκριση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Στη σύμβαση προβλέπονται το αντικείμενο του έργου, που θα επιτελέσει ο δημοτικός υπάλληλος ή ο υπάλληλος της περιφέρειας ή ο υπάλληλος του νομικού τους προσώπου, η λήξη της σύμβασης και η αμοιβή για την εκτέλεση του έργου.

2. Η σύμβαση της παρ. 1 επέχει θέση ανάθεσης άσκησης ιδιωτικού έργου, από δημοτικό υπάλληλο ή υπάλληλο της περιφέρειας, με αμοιβή, κατά την παρ. 2 του άρθρου 38 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143), περί άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή, και της παρ. 2 του άρθρου 31 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26), περί άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή, το ύψος της οποίας δεν δύναται να υπερβαίνει το εξήντα τοις εκατό (60%) του χρηματικού ορίου της απευθείας ανάθεσης για θέματα υπηρεσιών του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί απευθείας ανάθεσης, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση του υπηρεσιακού συμβουλίου. Η αμοιβή του πρώτου εδαφίου θεωρείται πρόσθετη αμοιβή και εμπίπτει στους περιορισμούς του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α’ 176), περί ανώτατου ορίου αποδοχών. Ο ανωτέρω υπάλληλος δεν υπάγεται στους περιορισμούς του ν. 1256/1982 (Α’ 65) και δεν μπορεί να εκτελεί ταυτόχρονα περισσότερες από μια συμβάσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 331
Συμβάσεις διαδημοτικής ή διαπεριφερειακής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας

1. Δήμοι δύνανται να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησής της. Αντίστοιχη δυνατότητα σύναψης σύμβασης διαπεριφερειακής συνεργασίας έχουν και μεταξύ τους οι περιφέρειες.

2. Δήμοι της ίδιας περιφέρειας και η οικεία περιφέρεια δύνανται να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις διαβαθμιδικής συνεργασίας, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας ή την υποστήριξη της άσκησής της, για λογαριασμό ενός ή περισσοτέρων συμβαλλόμενων μερών.

3. Στις συμβάσεις των παρ. 1 και 2 ορίζονται ο τρόπος άσκησης της ανατιθέμενης αρμοδιότητας ή υποστήριξης της άσκησής της και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμβαλλόμενων μερών.

4. Ειδικότερα στη σύμβαση ορίζονται:

α) Ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης,

β) η διαχείριση του προσωπικού των συμβαλλομένων μερών για την κάλυψη των αναγκών της σύμβασης,

γ) η διάθεση μηχανολογικού εξοπλισμού, οχημάτων και άλλων τεχνικών μέσων ή ακινήτων και εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση του σκοπού της σύμβασης,

δ) τα ποσά χρηματοδότησης των επενδυτικών και των λειτουργικών δαπανών για την εφαρμογή της σύμβασης,

ε) το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της σύμβασης,

στ) το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης,

ζ) ο προϋπολογισμός της,

η) η κατανομή των εξόδων,

θ) ο τρόπος εκπλήρωσης του αντικειμένου της σύμβασης,

ι) η επιτροπή παραλαβής και

ια) η διαδικασία πιστοποίησης της ποιοτικής και ποσοτικής επάρκειας του έργου.

5. Τα χρησιμοποιούμενα τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις δύναται να φέρουν τον διακριτικό τίτλο «Διαδημοτική Συνεργασία» ή «Διαπεριφερειακή Συνεργασία» ή «Διαβαθμιδική Συνεργασία», αντίστοιχα, που συμπληρώνεται με τα ονόματα των συμβαλλόμενων φορέων ή με άλλο όνομα δηλωτικό της γεωγραφικής ενότητας των φορέων αυτών.

6. Οι αποφάσεις των οικείων δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών για την έγκριση συμβάσεων διαδημοτικής ή διαπεριφερειακής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών εκάστου.

Άρθρο 332
Προγραμματικές συμβάσεις

Οι δήμοι και οι περιφέρειες για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Η’ του Μέρους ΣΤ’ του Βιβλίου Τέταρτου του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 333
Συμβάσεις δήμων και περιφερειών με φορείς της κοινωνίας των πολιτών

Οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται, με απόφαση του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία τριών πέμπτων (3/5) του όλου αριθμού των μελών, να αναθέτουν δράσεις επικουρικού χαρακτήρα για τη λειτουργία μιας κοινωνικής δομής σε φορείς της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίοι είναι ενταγμένοι στο ειδικό μητρώο Οργανώσεων Κοινωνίας των Πολιτών του ν. 4873/2021 (Α’ 248). Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο ειδικότερος τρόπος λειτουργίας της κοινωνικής δομής με τη συμμετοχή του φορέα της κοινωνίας των πολιτών, η τυχόν αμοιβή του, τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις τους, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εύρυθμη λειτουργία της δομής.

Άρθρο 334
Ανάθεση άσκησης αρμοδιότητας σε άλλο φορέα

Μετά από αίτημα του δήμου για παροχή συνδρομής κατά την άσκηση συγκεκριμένης αρμοδιότητας λόγω αδυναμίας άσκησής της, ο Υπουργός Εσωτερικών, ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και ο καθ’ ύλην αρμόδιος Υπουργός, με αιτιολογημένη απόφασή τους, δύναται να την αναθέσουν σε άλλο όργανο της διοίκησης, με συναφές αντικείμενο δραστηριότητας, ή σε άλλο δήμο, μετά από την έκδοση απόφασης για την αποδοχή άσκησης της αρμοδιότητας. Στην ίδια απόφαση ορίζονται το χρονικό διάστημα άσκησής της και η απαιτούμενη δαπάνη. Με την ίδια απόφαση δύναται να παρακρατείται ποσό από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους του δήμου που αδυνατεί να ασκήσει την αρμοδιότητα, το οποίο αποδίδεται στο όργανο ή τον δήμο στον οποίο ανατίθεται.

Άρθρο 335
Αδικαιολόγητη αποχή από την άσκηση αρμοδιότητας

Όταν αιρετό όργανο, της παρ. 1 του άρθρου 108, δήμου ή περιφέρειας απέχει αδικαιολόγητα από την άσκηση της αρμοδιότητάς του, θέτοντας σε σοβαρό και προφανή κίνδυνο το δημόσιο συμφέρον, ο Υπουργός Εσωτερικών, με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή του, αναθέτει την άσκησή της, για τον απολύτως αναγκαίο κατά τις περιστάσεις χρόνο, στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης ή σε άλλο όργανο της διοίκησης, ή άλλου δήμου ή άλλης περιφέρειας και ενημερώνει τον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις δικές του ενέργειες, στο πλαίσιο των άρθρων 709 έως 717. Με την ίδια απόφαση δύναται να παρακρατείται ποσό από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους του δήμου ή της περιφέρειας που απέχει από την άσκηση της αρμοδιότητας, το οποίο αποδίδεται στο όργανο ή τον δήμο ή την περιφέρεια στους οποίους ανατίθεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Άρθρο 336
Γνώμη δήμων και περιφερειών για ειδικά θέματα

1. Προκειμένου οι κρατικές αρχές να εκδώσουν οποιαδήποτε κανονιστική διοικητική πράξη, που αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, τα ρυθμιστικά ή χωροταξικά σχέδια και τις αποφάσεις χωροθέτησης εγκαταστάσεων και λοιπών δραστηριοτήτων, απαιτείται η προηγούμενη παροχή γνώμης των δημοτικών συμβουλίων ή των διοικητικών συμβουλίων των περιφερειακών ενώσεων δήμων και των περιφερειακών συμβουλίων, στην περιφέρεια των οποίων πρόκειται να ισχύσουν, κατά τις ακόλουθες διακρίσεις:

α) για πράξεις που αφορούν τους δήμους μιας περιφερειακής ενότητας απαιτείται η γνώμη όλων των δημοτικών συμβουλίων,

β) για πράξεις που αφορούν δήμους που υπάγονται σε περισσότερες περιφερειακές ενότητες, απαιτείται η γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων,

γ) για πράξεις που αφορούν σε όλη την επικράτεια, απαιτείται η γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.).

2. Όταν οι πράξεις που αναφέρονται στην παρ. 1 αφορούν πολεοδομικά σχέδια, για την έκδοσή τους απαιτείται η γνώμη των δημοτικών συμβουλίων, στη διοικητική περιφέρεια των οποίων είναι εφαρμοστέες οι πράξεις αυτές.

3. Στις παρ. 1 και 2 η γνώμη παρέχεται στην αρμόδια αρχή μέσα σε ένα (1) μήνα, από τότε που ο δήμος ή η περιφέρεια ή η ένωση έλαβε το σχετικό ερώτημα, υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, θεωρείται ότι η γνώμη έχει παρασχεθεί.

4. Δεν επιτρέπεται απαλλοτρίωση, διάθεση, δέσμευση ή οποιουδήποτε είδους επέμβαση ή περιορισμός στη διοίκηση, στη διαχείριση και στη διάθεση δημοτικών κτημάτων, έργων, υπηρεσιών και υδάτων άρδευσης ή ύδρευσης, χωρίς προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

5. Σε συμβούλια ή επιτροπές που συστήνονται από Υπουργεία για την κατάρτιση προγραμμάτων τα οποία αφορούν την περιφερειακή και αειφόρο ανάπτυξη, μετέχουν υποχρεωτικά εκπρόσωποι της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ..

Άρθρο 337
Προθεσμία για έκδοση απόφασης ή παροχή γνωμοδότησης από άλλες αρχές

Όπου απαιτείται προηγούμενη απόφαση ή γνώμη οποιασδήποτε αρχής, για θέματα που αποφασίζουν οι δήμοι ή οι περιφέρειες, η σχετική απόφαση εκδίδεται ή η γνώμη παρέχεται σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μήνα, αφότου η αρμόδια αρχή παρέλαβε το σχετικό ερώτημα με τα προβλεπόμενα στοιχεία. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τότε τα αρμόδια δημοτικά και περιφερειακά όργανα αποφασίζουν, χωρίς να απαιτείται η έκδοση ή η παροχή της γνώμης ή της απόφασης του πρώτου εδαφίου κάνοντας ειδική μνεία στο προοίμιο της απόφασης.

Άρθρο 338
Θέματα προσωπικού και περιουσίας σε περίπτωση μεταφοράς κρατικών υπηρεσιών σε δήμους και περιφέρειες

1. Σε περίπτωση μεταφοράς υπηρεσιών του κράτους σε δήμους και περιφέρειες εφαρμόζονται τα ακόλουθα για τα θέματα του μεταφερόμενου προσωπικού, και της περιουσίας:

α) Το μόνιμο προσωπικό, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου που απασχολούνται στις υπηρεσίες που μεταφέρονται σε δήμους ή περιφέρειες, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, και παρέχει τις υπηρεσίες του με την ίδια σχέση εργασίας. Συμβάσεις μίσθωσης έργου συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο ή την περιφέρεια, αντίστοιχα, μέχρι τη λήξη τους. Ειδικά οι εργαζόμενοι με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου συνεχίζουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους έως τη λήξη της διάρκειας της σύμβασής τους.

β) Το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάσσονται σε αντίστοιχες οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις με αυτές που ήδη κατείχε, ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οι οποίες συστήνονται αυτοδικαίως. Με τη σύσταση των θέσεων του πρώτου εδαφίου καταργούνται αυτοδικαίως οι αντίστοιχες θέσεις στον φορέα προέλευσης. Οι θέσεις του πρώτου εδαφίου συστήνονται επιπλέον των υφιστάμενων θέσεων του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του οικείου δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται, καταργούνται κατά τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη του προσωπικού στις θέσεις που συστήνονται με την παρούσα, διενεργείται με απόφαση του δημάρχου ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο έως έναν (1) μήνα μετά τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από την ημερομηνία της κατάταξής του για όλες τις έννομες συνέπειες.

γ) Από τη μεταφορά των υπηρεσιών, τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία της μεταβιβαζόμενης υπηρεσίας, περιέρχονται αυτοδικαίως στον δήμο ή την περιφέρεια, αντίστοιχα, η οποία υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον δήμο ή την περιφέρεια ή κατά του δήμου ή κατά της περιφέρειας, χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης.

δ) Εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης της περ. β), με απόφαση δημάρχου ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα, συστήνεται επιτροπή καταγραφής και απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται στον δήμο ή την περιφέρεια, αντίστοιχα, από τη μεταφορά της υπηρεσίας, που αποτελείται από:

δα) τον εκπρόσωπο του αρμόδιου οργάνου διοίκησης της υπηρεσίας, η οποία μεταφέρεται,

δβ) ένα (1) στέλεχος των οικονομικών υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας,

δγ) τον αντιδήμαρχο ή αντιπεριφερειάρχη οικονομικών ή άλλον αντιδήμαρχο ή άλλον αντιπεριφερειάρχη.

2. Η Επιτροπή της περ. δ) της παρ. 1 ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής και απογραφής μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη σύστασή της. Η έκθεση καταγραφής και απογραφής εγκρίνεται από το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Η απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία συνοδεύεται από απόσπασμα της έκθεσης που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από τον δήμο ή την περιφέρεια ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρησή τους στα κτηματολογικά βιβλία, όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, όταν πρόκειται για μη κτηματογραφημένη περιοχή, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία. Όταν πρόκειται για κτηματογραφημένα ακίνητα, για αυτά αναγράφεται στη συντασσόμενη έκθεση του προηγούμενου εδαφίου, και ο Κωδικός Αριθμός Εθνικού Κτηματολογίου (ΚΑΕΚ) που φέρουν στην τηρούμενη περιγραφική και χωρική βάση του Εθνικού Κτηματολογίου.

3. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού της περ. α) της παρ. 1 που απασχολείται στο πλαίσιο προγραμμάτων, ανανεώνονται από τον καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α’ 28), περί διάρκειας απασχόλησης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για κάλυψη παροδικών αναγκών και εξαιρέσεων. Οι συμβάσεις έργου στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων διέπονται από το άρθρο 30 του ν. 4314/2014 (Α’ 265), περί συμβάσεων μίσθωσης έργου σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΟΡΕΙΝΟΥΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Άρθρο 339
Υποστηρικτική υπηρεσία ορεινών και νησιωτικών δήμων

1. Στην περίπτωση μεταφοράς υπηρεσίας του κράτους σύμφωνα με το άρθρο 338, περί θεμάτων προσωπικού και περιουσίας σε περίπτωση μεταφοράς κρατικών υπηρεσιών σε δήμους και περιφέρειες, σε μικρό ορεινό ή νησιωτικό δήμο, αυτή δύναται να χαρακτηριστεί ως Υποστηρικτική Υπηρεσία από το ίδιο νομοθετικό πλαίσιο που προβλέπει την εν λόγω μεταβίβαση, προκειμένου η χωρική της αρμοδιότητα να περιλαμβάνει και άλλους ορεινούς ή νησιωτικούς δήμους. Ο χαρακτηρισμός της Υποστηρικτικής Υπηρεσίας και η μεταφορά του προσωπικού της αποτυπώνονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του οικείου μικρού ορεινού ή νησιωτικού δήμου.

2. Οι λοιποί ορεινοί και νησιωτικοί δήμοι της χωρικής αρμοδιότητας της Υποστηρικτικής Υπηρεσίας δύνανται να προβλέψουν την αντίστοιχη υπηρεσία, προκειμένου να ασκούν αυτοτελώς την οικεία αρμοδιότητα, με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του καθ’ ύλην αρμόδιου Υπουργού.

3. Ο δήμος ή η περιφέρεια στην οποία εδρεύει η Υποστηρικτική Υπηρεσία δύναται να ενισχύεται οικονομικά για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της με ειδική κατανομή Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, καθώς και να προτάσσεται η στελέχωσή της στην κατανομή θέσεων τακτικών υπαλλήλων και υπαλλήλων Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου.

Άρθρο 340
Υποστήριξη ορεινών και νησιωτικών δήμων από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία

1. Ορεινοί και νησιωτικοί δήμοι δύνανται να υποστηρίζονται, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους από την «Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία Α.Ε.» (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.). Στην αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, περί της υποστήριξης των αρμοδιοτήτων του δήμου, και της αντίστοιχης σύμφωνης γνώμης της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. περιλαμβάνονται, κατ’ ελάχιστο, το αντικείμενο της συγκεκριμένης αρμοδιότητας, η διάρκεια άσκησής της, ο τρόπος έκδοσης των διοικητικών πράξεων και η αναλογούσα αμοιβή. Στην περίπτωση αυτή, το δικαίωμα υπογραφής για πράξεις που σχετίζονται με την ανατεθείσα αρμοδιότητα, δύναται να ασκείται από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

2. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. συγκροτείται Κεντρική Δομή Υποστήριξης ως αυτοτελής υπηρεσία της. Η υπηρεσία δύναται να αναλάβει ρόλο Κεντρικής Αρχής Αγορών (Κ.Α.Α.), της περ. 17 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί ορισμών, για προμήθειες, γενικές υπηρεσίες, μελέτες και τεχνικές υπηρεσίες προς όφελος των ορεινών και νησιωτικών δήμων.

Άρθρο 341
Μεταφορά μαθητών σε νησιωτικούς δήμους

1. Σε νησιωτικούς δήμους, η εδαφική έκταση των οποίων εκτείνεται στο σύνολο του νησιού, η μεταφορά μαθητών των δημόσιων σχολείων από τον τόπο κατοικίας τους προς τις σχολικές μονάδες και αντίστροφα κατά την παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 1566/1985 (Α’ 167), περί διάρθρωσης και βαθμίδων της εκπαίδευσης και παροχών, ασκείται από τον νησιωτικό δήμο από το σχολικό έτος 2027-2028 και εφεξής. Στην περίπτωση αυτή, οι αποδιδόμενοι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι για την άσκηση της αρμοδιότητας, μεταβιβάζονται από την περιφέρεια στον νησιωτικό δήμο.

2. Από το παρόν άρθρο εξαιρούνται τα νησιά στην εδαφική έκταση των οποίων έχουν συσταθεί περισσότεροι από ένας δήμοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 342
Διεθνείς συνεργασίες

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες συνεργάζονται με αντίστοιχους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και με λοιπούς φορείς της αλλοδαπής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και υπό την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας:

α) Σε διεθνές επίπεδο, για την προαγωγή της συνεργασίας και της αλληλεγγύης, καθώς και της συμμετοχής τους σε δίκτυα πόλεων και περιφερειών, καθώς και ενώσεων αυτών και σε λοιπούς διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς.

β) Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για τη συμμετοχή τους σε δίκτυα πόλεων και περιφερειών, καθώς και σε προγράμματα, δίκτυα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης και σε λοιπούς ευρωπαϊκούς οργανισμούς με σκοπό την προαγωγή και διευκόλυνση της διακρατικής, διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και της εν γένει εδαφικής συνεργασίας.

2. Οι δήμοι και οι περιφέρειες, στο πλαίσιο της παρ. 1, δύνανται να πραγματοποιούν πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές εκδηλώσεις και ανταλλαγές αποστολών για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους, να συνάπτουν μνημόνια φιλίας και συνεργασίας, πρωτόκολλα συνεργασίας για θέματα συναντίληψης και την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής τους, καθώς και να συμμετέχουν σε δράσεις διεθνούς αλληλεγγύης, και σε δράσεις σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, με την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών προς τις πληγείσες περιοχές.

3. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να συμμετέχουν σε Ευρωπαϊκούς Ομίλους Εδαφικής Συνεργασίας (Ε.Ο.Ε.Σ.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο και ειδικότερα στα άρθρα 108 έως 113 του ν. 4483/2017 (Α’ 107).

4. Επιτρέπεται η μετακίνηση υπαλλήλων από συμμετέχοντες δήμους ή περιφέρειες για τις ανάγκες εκπλήρωσης των καθηκόντων των Ε.Ο.Ε.Σ. για χρονικό διάστημα έως δύο (2) έτη, που μπορεί να παραταθεί για δύο (2) ακόμα έτη, εφόσον υφίσταται η υπηρεσιακή ανάγκη. Η μετακίνηση διενεργείται, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου, με κοινή απόφαση του δημάρχου ή περιφερειάρχη και του αρμόδιου προς διορισμό όργανο του Ε.Ο.Ε.Σ.. Με την απόφαση μετακίνησης καθορίζεται ο φορέας καταβολής των αποδοχών του προσωπικού που μετακινείται. Το προσωπικό μετακινείται με τη σχέση που υπηρετεί και εξακολουθεί να διέπεται από το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν από τη μετακίνησή του.

5. Η συμβατότητα της δράσης των δήμων και των περιφερειών με τις εθνικές πολιτικές, την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία και σε σχέση με το εύρος των αρμοδιοτήτων τους, κρίνεται από τριμελή Επιτροπή που συνιστάται για τον σκοπό αυτόν με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 344, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. Στην Επιτροπή συμμετέχουν εκπρόσωποι της Ένωσης Περιφερειών και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

6. Για την υλοποίηση των συνεργασιών των παρ. 1 έως 5, οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να προβλέπουν σχετική πίστωση στον αναλυτικό λογαριασμό του προϋπολογισμού τους, καθώς και να καταρτίζουν ειδικό επιχειρησιακό σχέδιο όπου προβλέπονται η στρατηγική, οι στόχοι, οι συνέργειες, τα οφέλη και οι πόροι για την επωφελή εθνικά, περιφερειακά και τοπικά παρουσία τους σε διεθνή επίπεδο.

7. Οι δημοτικές και οι περιφερειακές αρχές εκπροσωπούνται στην αντιπροσωπευτική συνέλευση της Επιτροπής των Περιφερειών και στο Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο.

8. α) Για τη γραμματειακή υποστήριξη δικτύων πόλεων, περιφερειών και ενώσεων των παρ. 1 και παρ. 7 δύναται να αποσπαστεί υπάλληλος δήμου ή περιφέρειας που είναι μέλος αυτού, μετά από αίτησή του.

β) Η απόσπαση γίνεται ύστερα από απόφαση του διοικούντος το δίκτυο οργάνου και σύμφωνη γνώμη του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη, που είναι μέλος του δικτύου ή της ένωσης.

γ) Η διάρκεια της απόσπασης είναι διετής με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης. Η μισθοδοσία του αποσπασμένου βαρύνει τον οικείο δήμο ή περιφέρεια.

Άρθρο 343
Αδελφοποιήσεις πόλεων και περιφερειών

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες, στο πλαίσιο μακροχρόνιας συνεργασίας τους με αντίστοιχους οργανισμούς χωρών της αλλοδαπής, δύνανται να αναπτύσσουν τις κατά νόμο πρωτοβουλίες τους για θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους και να προβαίνουν σε πράξεις αδελφοποίησης των πόλεών τους ή των περιφερειών τους, με στόχο τη μεταξύ τους προαγωγή των οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων.

2. Η αδελφοποίηση ή οποιοδήποτε άλλο είδος διεθνούς συνεργασίας κατά την παρ. 1, γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή αντίστοιχα του περιφερειακού συμβουλίου και ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 5 του άρθρου 342, περί διεθνών συνεργασιών.

3. Για την οργάνωση και προώθηση εθνικά και τοπικά επωφελών στόχων, καθώς και τον συντονισμό και την υλοποίηση των σχετικών δράσεων της διαδικασίας αδελφοποίησης, οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να συστήνουν Επιτροπή Αδελφοποιήσεων, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι της τοπικής αρχής και της τοπικής κοινότητας.

4. Για τη μετακίνηση κάθε αιρετού εκπροσώπου δήμου ή περιφέρειας στο εξωτερικό για τις ανάγκες των αδελφοποιήσεων απαιτείται απόφαση της οικείας δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 300, περί δαπανών μετακίνησης, εφόσον για την αδελφοποίηση έχει προηγηθεί η παροχή σύμφωνης γνώμης από την Επιτροπή της παρ. 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 344
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, δύναται να παρέχονται ειδικά κίνητρα και να προβλέπονται ειδικές χρηματοδοτήσεις για την κάλυψη άσκησης αρμοδιοτήτων από ορεινούς ή νησιωτικούς δήμους, ανάλογα με το εάν αυτές ασκούνται από τους ίδιους ή σε διαδημοτικό επίπεδο.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών, συστήνεται η τριμελής Επιτροπή της παρ. 5 του άρθρου 342, περί διεθνών συνεργασιών και ρυθμίζονται το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας της Επιτροπής και η αμοιβή των μελών της, καθώς και του γραμματέα της.

ΜΕΡΟΣ Γ’
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ - ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Γ’

Άρθρο 345
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Τρίτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η μεταφορά εντός του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης αρμοδιοτήτων που έχουν αποδοθεί στους δήμους από λοιπά νομοθετήματα του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και η πρόβλεψη ενός πιο ολοκληρωμένου και συνεκτικού θεσμικού πλαισίου για αυτά.

Άρθρο 346
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Τρίτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί η μεταφορά ρυθμίσεων στον παρόντα Κώδικα για:

α) Τη δυνατότητα άσκησης από τους δήμους των αρμοδιοτήτων της λειτουργίας δημοτικής συγκοινωνίας, κοινωνικών παντοπωλείων, καθώς και της χορήγησης βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας,

β) τις αρμοδιότητες της δημοτικής αστυνομίας και του τρόπου άσκησής τους και

γ) την αδειοδότηση κέντρων διασκέδασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 347
Δημοτική συγκοινωνία

1. Οι δήμοι δύνανται να ασκούν συγκοινωνιακό έργο για την εξυπηρέτηση της μετακίνησης των κατοίκων της εδαφικής περιφέρειάς τους, εντός των διοικητικών τους ορίων, εφόσον το έργο αυτό δεν εξυπηρετείται επαρκώς από υφιστάμενη γραμμή, όπως τούτο διαπιστώνεται από τον οικείο περιφερειάρχη. Για την εκτέλεση του έργου αυτού επιτρέπεται, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η επιβολή κομίστρου, το οποίο έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και καλύπτει αποκλειστικώς λειτουργικές ανάγκες.

2. Η εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου της παρ. 1 δύναται να ασκείται, με τις ίδιες προϋποθέσεις, και εκτός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου, με τελικό και μόνο σταθμό επιβίβασης και αποβίβασης, στην περίπτωση αυτή, την έδρα της περιφερειακής ενότητας.

3. Οι δήμοι δύνανται, επίσης, να διενεργούν μεταφορές για τη μετακίνηση:

α) Κατοίκων που ανήκουν σε κοινωνικές ομάδες, όπως ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων και παιδιών, στους οποίους παρέχουν υπηρεσίες,

β) των εργαζομένων στους οικείους Δήμους και στα νομικά πρόσωπα αυτών,

γ) μαθητών και φοιτητών προς και από τα δημόσια σχολεία και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα,

δ) μαθητών για αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις,

ε) αθλητικών συλλόγων για τη συμμετοχή σε επίσημες διοργανώσεις αναγνωρισμένης αθλητικής ομοσπονδίας και

στ) πολιτιστικών συλλόγων.

Ειδικά για τη μεταφορά των εργαζομένων της περ. β) σε ορεινούς δήμους της παρ. 2 του άρθρου 8, η μετακίνηση είναι δυνατή και εκτός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου με σταθμό επιβίβασης και αποβίβασης την έδρα άλλου δήμου της ίδιας περιφερειακής ενότητας.

4. Η αρμοδιότητα του παρόντος ασκείται είτε με ιδιόκτητα μέσα είτε με τη χρήση των συνήθων αστικών ή υπεραστικών μέσων είτε με μίσθωση τουριστικών Δ.Χ. λεωφορείων. Για την εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου δεν απαιτείται προηγουμένως η έκδοση της απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία οικ. Β-54871/4060/17.9.2003 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Όροι, προϋποθέσεις και

διαδικασία για το χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως αστικής, μιας γραμμής ως αστικής ή υπεραστικής, καθώς και για τον καθορισμό αφετηριών, τερμάτων, διαδρομών στάσεων σταθμών, πρακτορείων εξυπηρέτησης και εκδοτηρίων εισιτηρίων» (Β’ 1364) για τον χαρακτηρισμό περιοχής ως αστικής, κατά τις οριζόμενες στην ίδια παράγραφο προϋποθέσεις.

Άρθρο 348
Κοινωνικά παντοπωλεία

1. Τα κοινωνικά παντοπωλεία είναι υπηρεσία παροχής ειδών πρώτης ανάγκης για τη σίτιση και την ένδυση απόρων κατοίκων. Τα παρεχόμενα είδη προέρχονται από δωρεές και χορηγίες και, εφόσον διαπιστώνεται ανεπάρκεια ειδών, είναι δυνατή η προμήθειά τους σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147). Στο πλαίσιο των παντοπωλείων, οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να διοργανώνουν και συσσίτια για τη διανομή φαγητού σε απόρους και αστέγους. Δύνανται επίσης, να λαμβάνουν κάθε άλλο μέτρο υποστήριξης αστέγων και απόρων.

2. Τα κοινωνικά παντοπωλεία ιδρύονται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του. Η λειτουργία τους εποπτεύεται από επιτροπή διαχείρισης στην οποία εκπροσωπούνται αναλογικά με τη δύναμή τους, οι δημοτικές ή περιφερειακές παρατάξεις. Στην επιτροπή διαχείρισης προεδρεύει ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης αντίστοιχα ή οι οριζόμενοι από αυτούς αντιδήμαρχοι ή αντιπεριφερειάρχες. Η επιτροπή διαχείρισης υποχρεούται να παρουσιάζει ανά εξάμηνο έκθεση πεπραγμένων και διαχειριστικό απολογισμό στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή. Η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή εγκρίνει, με απόφασή της, τον διαχειριστικό απολογισμό και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας.

Άρθρο 349
Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας

1. Για την απόδειξη της ιδιότητας μόνιμου κατοίκου, όπου απαιτείται, εκδίδεται βεβαίωση μόνιμης κατοικίας ηλεκτρονικά, μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ), μετά από ηλεκτρονική αίτηση εκ μέρους του ενδιαφερομένου και προηγούμενη αυθεντικοποίησή του, με τη χρήση των κωδικών διαπιστευτηρίων (taxisnet) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο ΣΤ’ του Μέρους Α’ του ν. 4727/2020 (Α’ 184). Τα στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας αντλούνται από το φορολογικό μητρώο που διαχειρίζεται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4727/2020, περί διαλειτουργικότητας των φορέων του δημοσίου τομέα.

2. Εφόσον η έκδοση ηλεκτρονικής βεβαίωσης δεν είναι εφικτή για οποιονδήποτε λόγο, η ιδιότητα μόνιμου κατοίκου, βεβαιώνεται από τον δήμαρχο, με την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο αντιγράφου της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1) ή αντιγράφου της πράξης προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος. Εάν, αιτιολογημένα, η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου δεν δύναται να αποδειχθεί από τα ανωτέρω δικαιολογητικά, αποδεικνύεται, εφόσον προκύπτει πραγματική εγκατάσταση στον δήμο, από τον ενδιαφερόμενο με κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο όπως λογαριασμό σταθερής τηλεφωνίας, λογαριασμό ηλεκτροδότησης, λογαριασμό ύδρευσης ή φυσικού αερίου. Η υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί ως μοναδικό αποδεικτικό μέσο. Στην περίπτωση απόδειξης μόνιμης κατοικίας με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, ο δήμαρχος δύναται να αρνηθεί τη χορήγηση της βεβαίωσης με παράθεση ειδικής αιτιολογίας.

Άρθρο 350
Αρμόδια όργανα επιβολής κυρώσεων σε καταστήματα και επιχειρήσεις αρμοδιότητας δήμου

1. Όπου δεν προβλέπεται αρμόδιο όργανο επιβολής κυρώσεων σε καταστήματα και επιχειρήσεις αρμοδιότητας του δήμου, ορίζεται ως αρμόδιος ο δήμαρχος ή ο αρμόδιος αντιδήμαρχος. Η απόφαση του δημάρχου λαμβάνεται εντός χρονικού διαστήματος δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνδρομή των προϋποθέσεων. Σε περίπτωση λόγων δημοσίου συμφέροντος, η απόφαση λαμβάνεται άμεσα.

2. Όπου προβλέπεται επιβολή κύρωσης σε καταστήματα και επιχειρήσεις αρμοδιότητας του δήμου δια σφράγισης αυτών, η έγγραφη εντολή δίνεται από τον δήμαρχο εντός χρονικού διαστήματος δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνδρομή των προϋποθέσεων. Σε περίπτωση λόγων δημοσίου συμφέροντος, η εντολή δίνεται άμεσα.

3. Αρμόδιο όργανο για τη σφράγιση και την εκτέλεση των διοικητικών πράξεων επιβολής κυρώσεων, σε όλα τα καταστήματα και τις επιχειρήσεις αρμοδιότητας του οικείου δήμου, είναι, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 357, περί άσκησης αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας, η δημοτική αστυνομία ή το όργανο,

που ορίζεται για τον σκοπό αυτό από το οικείο δημοτικό συμβούλιο, αποτελούμενο από υπαλλήλους ή και αιρετούς στην περίπτωση που δεν έχει συσταθεί δημοτική αστυνομία.

Το αρμόδιο όργανο, κατά την εκτέλεση των ανωτέρω πράξεων, δύναται, όπου κρίνει αναγκαίο, να ζητά τη συνδρομή της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία υποχρεούται να την παρέχει, σύμφωνα με τα άρθρα 159 και 161 του π.δ. 141/1991 (Α’ 58), περί γενικών αρχών και συνδρομής σε άλλες αρχές αντίστοιχα.

4. Κατ’ εξαίρεση, η αστυνομική αρχή του τόπου της έδρας των κέντρων διασκέδασης και των καταστημάτων της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 180/1979 (Α’ 46), καθώς και των λοιπών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, στα οποία, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά υγειονομικές διατάξεις, προσφέρονται οινοπνευματώδη ποτά για άμεση εντός αυτών κατανάλωση, σφραγίζει υποχρεωτικά τον χώρο του καταστήματος για χρονικό διάστημα δέκα (10) ημερών, αν βεβαιώνονται από αστυνομικούς συνολικά, εντός ενός (1) έτους, τρεις (3) παραβάσεις της περ. α’ της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 180/1979, περί προϋποθέσεων αφαίρεσης άδειας λειτουργίας.

Αντίγραφο της απόφασης σφράγισης του καταστήματος και της σχετικής έκθεσης κοινοποιείται αυθημερόν στον κατά τόπον αρμόδιο δήμο, ο οποίος οφείλει στο χρονικό αυτό διάστημα να εκδώσει:

α) Την απόφαση αφαίρεσης της άδειας λειτουργίας του κέντρου διασκέδασης ή άλλου καταστήματος που τυχόν λειτουργεί με άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ή

β) σε περίπτωση που η δραστηριότητα ασκείται με γνωστοποίηση, να εκδώσει απόφαση προσωρινής διακοπής λειτουργίας.

Σε περίπτωση που αποφασισθεί από τον οικείο δήμο η αφαίρεση της άδειας λειτουργίας ή η διακοπή λειτουργίας για διάστημα μεγαλύτερο των δέκα (10) ημερών, η σφράγιση του πρώτου εδαφίου διατηρείται για ισόχρονο διάστημα.

5. Ειδικώς για τις παραβάσεις της περ. α’ της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 180/1979, ανεξαρτήτως οργάνου βεβαίωσής τους, η τυχόν αλλαγή στη νομική μορφή ή στο πρόσωπο του φορέα της επιχείρησης ή η διακοπή της επιχείρησης, από τον χρόνο πλήρωσης των προϋποθέσεων επιβολής της κύρωσης μέχρι την εκτέλεσή της δεν κωλύει την εφαρμογή της, εφόσον στον ίδιο χώρο δραστηριοποιείται επιχείρηση με ίδιο ή παραπλήσιο αντικείμενο εργασιών και σε αυτήν συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, στη διοίκηση, στον έλεγχο ή στο κεφάλαιο ένα ή περισσότερα από τα αρχικά μέλη του φορέα ή συνδεόμενα με αυτούς πρόσωπα.

Ως συνδεόμενα πρόσωπα θεωρούνται οι σύζυγοι και συμβιούντες με σύμφωνο συμβίωσης, οι γονείς και τα παιδιά των αρχικών μελών του φορέα της επιχείρησης για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιβολής της κύρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ - ΑΡΜΟΔΙΑ ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ

Άρθρο 351
Ορισμός καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και κέντρων διασκέδασης

1. Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος είναι εκείνα, στα οποία γίνεται παρασκευή ή/και διάθεση σε πελάτες ή διανομή φαγητών ή γλυκισμάτων ή οποιουδήποτε άλλου παρασκευάσματος τροφίμων ή ποτών ή αποθήκευση ή συντήρηση ή εμπορία κάθε είδους τροφίμων ή ποτών, καθώς και τα καταστήματα προσφοράς υπηρεσιών, εξαιτίας των οποίων μπορεί να προκληθεί βλάβη στη δημόσια υγεία, όπως αναλυτικά αναφέρονται στις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις.

2. Κέντρο διασκέδασης είναι ο στεγασμένος ή υπαίθριος χώρος συγκεντρώσεως του κοινού για την παρακολούθηση καλλιτεχνικού, κυρίως, μουσικού προγράμματος, με μέγιστη επιτρεπόμενη Α-ηχοστάθμη εκατό ντεσιμπέλ (100 db), σε συνδυασμό με την παροχή φαγητών ή/και ποτών, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829/21.6.2017 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων/ποτών και άλλες διατάξεις» (Β’ 2161).

3.α) Για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων διασκέδασης απαιτείται άδεια, η οποία χορηγείται από τον δήμο. Πριν από τη χορήγηση της άδειας χορηγείται προέγκριση ίδρυσης, η οποία εκδίδεται από τη δημοτική επιτροπή, μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου.

β) Για τη λειτουργία των κέντρων διασκέδασης δεν απαιτείται χορήγηση παράτασης λειτουργίας μουσικής.

Άρθρο 352
Προέγκριση ίδρυσης κέντρου διασκέδασης

1. Η προέγκριση ίδρυσης συνίσταται στη δυνατότητα ίδρυσης από τον ενδιαφερόμενο του καταστήματος στην αιτούμενη θέση και χορηγείται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του αιτήματος.

2. Για τον προέλεγχο λαμβάνονται υπόψη ζητήματα που αφορούν τις χρήσεις γης, την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος, την προστασία του αιγιαλού και της παραλίας, των δασικών περιοχών, των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων, καθώς και την αισθητική, φυσιογνωμία και τις εν γένει λειτουργίες της πόλης, όπως αυτά ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία και από τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις, που τίθενται στις κανονιστικές αποφάσεις των δήμων του άρθρου 318, περί δημοτικών κανονιστικών πράξεων τοπικού ενδιαφέροντος.

3. Για τη χορήγηση της προέγκρισης ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στον δήμο τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση κατοικίας του. Αν πρόκειται για εταιρεία, αναγράφονται η επωνυμία και η έδρα αυτής.

Όταν πρόκειται για υπό σύσταση εταιρεία, η υποβολή της αίτησης-υπεύθυνης δήλωσης γίνεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο των ιδρυτών, όπως αυτός δηλώνεται στο κείμενο της αίτησης. Στην αίτηση-υπεύθυνη δήλωση περιγράφεται πλήρως η τοποθεσία του αντίστοιχου οικήματος ή ακινήτου, όπως η περιοχή, η οδός, ο αριθμός ή το οικοδομικό τετράγωνο.

β) Εφόσον το κατάστημα στεγάζεται σε χώρο οριζόντιας ιδιοκτησίας, υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή της πολυκατοικίας, ή, σε περίπτωση έλλειψης ή άρνησης αυτού, υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη του χώρου, στον οποίο θα εγκατασταθεί το κατάστημα. Σε αυτήν δηλώνεται ότι ο Κανονισμός της Πολυκατοικίας ή ελλείψει Κανονισμού, η πλειοψηφία των ιδιοκτητών των στεγαζόμενων στο ίδιο κτήριο διαμερισμάτων, μη συμπεριλαμβανομένων των λοιπών χώρων, όπως καταστημάτων και βοηθητικών χώρων, δεν απαγορεύει τη χρήση του χώρου αυτού για τη λειτουργία του υπό ίδρυση καταστήματος.

Άρθρο 353
Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης

1. Για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στον δήμο, εντός τριών (3) μηνών από τη χορήγηση της προέγκρισης, αίτηση με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) φωτοαντίγραφο δελτίου ταυτότητας ή άλλου εγγράφου από τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45), περί αιτήσεων προς τη διοίκηση. Εάν ο αιτών είναι αλλοδαπός - πολίτης κράτους μη μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, φωτοαντίγραφο ισχύουσας άδειας διαμονής που του επιτρέπει την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας. Αν ο ενδιαφερόμενος είναι ομογενής, υποβάλλει ειδική ταυτότητα ομογενούς ή προξενική θεώρηση για επαναπατρισμό. Αντίγραφο του ισχύοντος και καταχωρημένου στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) καταστατικού της εταιρείας θεωρημένο από την αρμόδια για την τήρηση του μητρώου Αρχή και ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, στην περίπτωση που την αίτηση υποβάλλει εταιρεία. Υποβάλλονται επίσης υπεύθυνη δήλωση ορισμού του υγειονομικού υπεύθυνου και του υπεύθυνου τήρησης Κανόνων Διακίνησης και Εμπορίας Προϊόντων και Παροχής Υπηρεσιών (ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.) από τον εκπρόσωπο της εταιρείας και υπεύθυνη δήλωση αποδοχής από τον ορισθέντα.

β) Βεβαίωση χώρου κύριας χρήσης υπογεγραμμένη από μηχανικό, στην οποία βεβαιώνεται ότι ο χώρος πληροί τις προϋποθέσεις χώρου κύριας χρήσης σύμφωνα με τον Κώδικα Πολεοδομίας - Χωροταξίας «Νικόλαος Ταγαράς» (ν. 5306/2026, Α’ 88), τον Κτιριοδομικό Κανονισμό (υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/66006/2360/16.6.2023 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Κτιριοδομικού Κανονισμού», Β’ 3985), τον Κανονισμό Πυροπροστασίας, καθώς και τις εκάστοτε ισχύουσες πολεοδομικές και χωροταξικές διατάξεις για την αιτούμενη χρήση και περιγράφονται αναλυτικά τα νομιμοποιητικά στοιχεία αυτού.

Η βεβαίωση συνοδεύεται από αντίγραφα των στοιχείων νομιμότητας του χώρου, στα οποία αναφέρεται και από σχεδιαγράμματα κατόψεων και τομών του καταστήματος εις τριπλούν σε κλίμακα που αναφέρεται ρητά επί των σχεδίων, στα οποία αποτυπώνονται όλοι οι χώροι του καταστήματος, περιλαμβανομένων και αυτών που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις του ισχύοντος νομικού πλαισίου.

γ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α’ 75) (αντί αποσπάσματος ποινικού μητρώου) στην οποία δηλώνονται τα ακόλουθα: «Ο/Η κάτωθι υπογράφων/φουσα δεν έχω καταδικαστεί τελεσίδικα για κανένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 180/1979 (Α’ 46)».

Αν την αίτηση υποβάλλει εταιρεία, κατατίθενται υπεύθυνες αντίστοιχες δηλώσεις του εκπροσώπου της εταιρείας και του υγειονομικά υπευθύνου, όλων των μελών προσωπικής εταιρείας, όλων των μελών του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας, όλων των διαχειριστών εταιρείας περιορισμένης ευθύνης και όλων των εκπροσώπων ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας.

δ) Πιστοποιητικό (ενεργητικής) πυροπροστασίας για την τήρηση των μέτρων και μέσων πυροπροστασίας που προβλέπονται κατά περίπτωση στις ισχύουσες πυροσβεστικές διατάξεις.

ε) Το προβλεπόμενο παράβολο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία οικ.61167/17.12.2007 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός ύψους παραβόλου

έκδοσης και αντικατάστασης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος» (Β’ 2438).

στ) Αναλυτικό διάγραμμα ροής της δραστηριότητας της επιχείρησης με περιγραφή, όπου απαιτείται, της παραγωγικής διαδικασίας σε τρία (3) αντίτυπα, το οποίο συντάσσεται και υπογράφεται από τον Υγειονομικά υπεύθυνο ή Υγιεινολόγο Τ.Ε. ή επιστήμονα σχετικής ειδικότητας όταν φέρει συγκρότηση μπαρ και από Υγιεινολόγο Τ.Ε. ή επιστήμονα σχετικής ειδικότητας όταν φέρει συγκρότηση εστιατορίου.

Οι επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών υποχρεούνται να τηρούν αρχεία, όπως πιστοποιητικά υγείας, εκπαίδευσης, εντομοκτονιών, τα οποία επιδεικνύονται από τους υπευθύνους σε κάθε υγειονομικό έλεγχο. Τα αρχεία του προηγούμενου εδαφίου δεν αποτελούν προϋπόθεση αδειοδότησης του καταστήματος.

ζ) Τεχνική έκθεση μηχανικού, με σχεδιαγράμματα σε τρία (3) αντίτυπα, για την ηλεκτρομηχανολογική εγκατάσταση, αερισμό - εξαερισμό και τα μέτρα ηχομόνωσης που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την προβλεπόμενη ηχοπροστασία με μέγιστη Α-ηχοστάθμη εκατό ντεσιμπέλ (100 db). Στην τεχνική έκθεση αποδεικνύεται η αποτελεσματικότητα της ηχομόνωσης και αποτυπώνεται η θέση των ηχείων στην κάτοψη των χώρων.

Για τα υπαίθρια κέντρα διασκέδασης η έκθεση αναφέρει και την απόσταση από σημεία ηχοπροστασίας καθώς και τα τυχόν μέτρα ηχοπροστασίας που έχουν ληφθεί με μέγιστη Α-ηχοστάθμη εκατό ντεσιμπέλ (100db) και δεν δημιουργούν προβλήματα στα σημεία προστασίας σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α5/3010/7.8.1985 απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Μέτρα Προστασίας της Δημόσιας Υγείας από θορύβους μουσικής των Κέντρων διασκέδασης και λοιπών Καταστημάτων» (Β’ 593).

η) Άδεια δημόσιας εκτέλεσης μουσικών συνθέσεων χορηγούμενη από αντίστοιχο οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, εφόσον η διαχείριση των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών έχει ανατεθεί σε Οργανισμό Συλλογικής Διαχείρισης και Προστασίας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, με άδεια του αρμόδιου υπουργείου.

θ) Για κέντρα διασκέδασης που βρίσκονται στην Περιφέρεια Αττικής πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων, στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης καθώς και σε πόλεις άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων, υπεύθυνη δήλωση ότι διαθέτει τον απαιτούμενο από τις διατάξεις του π.δ. 257/2001 (Α’ 184) χώρο στάθμευσης.

ι) Εφόσον απαιτείται κατά τα άρθρα 24 έως 29 του β.δ. 465/1970 (Α’ 150), δήλωση αρμόδιου μηχανικού ότι η κυκλοφοριακή σύνδεση υλοποιήθηκε σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια αυτής.

Αν δεν υποβληθούν εμπρόθεσμα τα δικαιολογητικά των περ. α) έως ι) η προέγκριση ανακαλείται αυτοδικαίως.

2. Μετά τη συμπλήρωσή του, ο φάκελος διαβιβάζεται, εντός πέντε (5) ημερών, στην υγειονομική υπηρεσία για τον υγειονομικό έλεγχο του καταστήματος, αναφορικά με τη χορήγηση ή μη της υγειονομικής καταλληλότητας, και στην πυροσβεστική υπηρεσία για χορήγηση πιστοποιητικού ενεργητικής πυροπροστασίας, εφόσον το πιστοποιητικό δεν έχει κατατεθεί από τον ενδιαφερόμενο.

3. Οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας κέντρων διασκέδασης κοινοποιούνται:

α) στην οικεία υγειονομική υπηρεσία,

β) στην οικεία πυροσβεστική υπηρεσία,

γ) στην αρμόδια για τη συντήρηση της οδού υπηρεσία, εφόσον για την αδειοδότηση απαιτείται το δικαιολογητικό της περ. ι) της παρ. 1 του παρόντος.

Άρθρο 354
Απαγορεύσεις χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης

1. Απαγορεύεται η χορήγηση της άδειας για την ίδρυση και τη λειτουργία κέντρου διασκέδασης:

α) Σε όσους έχουν καταδικασθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση για:

αα) αντίσταση του άρθρου 167 του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ., ν. 4619/2019, Α’ 95),

αβ) σύσταση εγκληματικής οργάνωσης του άρθρου 187 του Π.Κ.,

αγ) εγκλήματα περί το νόμισμα του δεύτερου βιβλίου του Ένατου Κεφαλαίου του Π.Κ.,

αδ) υπόθαλψη και παρεμπόδιση δικαιοσύνης του άρθρου 231 του Π.Κ.,

αε) παρασιώπηση εγκλημάτων του άρθρου 232 του Π.Κ.,

αστ) κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα του Δέκατου Τρίτου Κεφαλαίου του Δεύτερου Βιβλίου του Π.Κ.,

αζ) ανθρωποκτονία με δόλο του άρθρου 299 του Π.Κ.,

αη) σωματική βλάβη από πρόθεση των άρθρων 309 έως 311 του Π.Κ.,

αθ) αρπαγή του άρθρου 322 του Π.Κ.,

αι) αρπαγή ανηλίκου του άρθρου 324 του Π.Κ.,

αια) κλοπή του άρθρου 372 του Π.Κ.,

αιβ) διακεκριμένη κλοπή του άρθρου 374 του Π.Κ.,
αιγ) ληστεία του άρθρου 380 του Π.Κ.,
αιδ) εκβίαση του άρθρου 385 Π.Κ.,
αιε) απάτη του άρθρου 386 του Π.Κ.,
αιστ) απάτη με υπολογιστή του άρθρου 386 Α του Π.Κ.,
αιζ) αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος του άρθρου 394 του Π.Κ.,
αιη) παραβάσεις των διατάξεων της περί όπλων, εκρηκτικών υλών και εκρηκτικών μηχανημάτων ισχύουσας νομοθεσίας,
αιθ) παραβάσεις των νόμων περί ναρκωτικών,
ακ) κακουργήματα ή πλημμελήματα αναφερόμενα στα κεφάλαια περί εσχάτης προδοσίας και προδοσίας της Χώρας του Π.Κ. ή ειδικών ποινικών νόμων, καθώς και
ακα) εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής του Δέκατου Ένατου Κεφαλαίου του Δεύτερου Βιβλίου του Π.Κ..
β) Σε ανηλίκους που δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους.
γ) Σε όσους κρίνονται ως επικίνδυνοι για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια κατά την αιτιολογημένη γνώμη της Αστυνομικής Αρχής.
2. Οι απαγορεύσεις της περ. α) της παρ. 1 δεν ισχύουν, εάν παρήλθαν πέντε (5) έτη από την έκτιση ή την παραγραφή της ποινής ή αν δόθηκε χάρη.

Άρθρο 355
Αντικατάσταση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης

1. Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης αντικαθίσταται με νέα χωρίς την τήρηση περαιτέρω διαδικασίας στις ακόλουθες περιπτώσεις:
α) Λειτουργίας καταστήματος από νέο πρόσωπο εφόσον δεν έχει γίνει μεταφορά, επέκταση, αλλαγή της χρήσης ή τροποποίηση των υγειονομικών όρων λειτουργίας του καταστήματος. Η αντικατάσταση της άδειας δεν είναι δυνατή αν έχει βεβαιωθεί παράβαση που συνεπάγεται την ανάκλησή της.
Η αντικατάσταση της άδειας δεν είναι δυνατή αν έχει επιβληθεί στο κατάστημα η διοικητική ποινή της προσωρινής αφαίρεσης της άδειας ή έχει βεβαιωθεί παράβαση που συνεπάγεται την επιβολή της.
β) Αποχώρησης ή αντικατάστασης για οποιονδήποτε λόγο του νόμιμου εκπροσώπου ή του υγειονομικού υπευθύνου ή του υπεύθυνου τήρησης Κανόνων Διακίνησης και Εμπορίας Προϊόντων και Παροχής Υπηρεσιών (ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.) της επιχείρησης.
γ) Αλλαγή νομικής μορφής εταιρείας, εφόσον ο αριθμός φορολογικού μητρώου παραμένει ίδιος.
δ) Αλλαγής επωνυμίας.
Για την αντικατάσταση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του άρθρου 353, περί άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης, υποβάλλονται τα δικαιολογητικά των περ. α), γ), ε), η) και θ) του άρθρου 353. Δεν απαιτείται εκ νέου υποβολή των δικαιολογητικών των περ. β), δ), στ), ζ), και ι) υπό την προϋπόθεση ότι είναι εν ισχύ.
Επιπλέον υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α’ 75), με την οποία δηλώνεται ότι:
«Ως νέος κύριος του κέντρου διασκέδασης στην οδό..., δηλώνω ότι δεν έχει επέλθει μεταφορά, επέκταση, αλλαγή χρήσης ή τροποποίηση των υγειονομικών όρων λειτουργίας, βάσει των οποίων χορηγήθηκε η ισχύουσα άδεια στον/στην...(αναφέρεται το όνομα του κατόχου της άδειας που αντικαθίσταται)», καθώς και υπεύθυνη δήλωση του προσώπου - κατόχου της άδειας περί αποδοχής της αντικατάστασής της.
2. Ειδικότερα σε περίπτωση αντικατάστασης της άδειας λόγω κληρονομικής διαδοχής απαιτούνται:
α) Επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης του οικείου Πρωτοδικείου με το οποίο δημοσιεύθηκε η διαθήκη, καθώς και πιστοποιητικό του ίδιου δικαστηρίου περί μη δημοσίευσης άλλης διαθήκης. Σε περίπτωση κατά την οποία η διαθήκη είναι ιδιόγραφη, απαιτείται από το ανωτέρω δικαστήριο η κήρυξή της ως «κυρίας».
β) Αν δεν υπάρχει διαθήκη, προσκομίσει κληρονομητήριο των άρθρων 1956 έως 1966 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α’ 164). Μέχρι την έκδοση του κληρονομητηρίου είναι δυνατή η αντικατάσταση της άδειας στο όνομα του ενδιαφερομένου, υπό την προϋπόθεση κατάθεσης στην αδειοδοτούσα αρχή πιστοποιητικού εγγύτερων συγγενών και υπευθύνων δηλώσεων αυτών περί της συνέχισης της δραστηριότητας από το συγκεκριμένο πρόσωπο.
Για τις περ. β), γ) και δ) της παρ. 1 υποβάλλεται αίτηση του ενδιαφερομένου στην οποία αναγράφεται για ποια/ποιες από τις περιπτώσεις αιτείται την αντικατάσταση της άδειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Άρθρο 356
Αρμοδιότητες δημοτικής αστυνομίας

Η δημοτική αστυνομία ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Πρώτη κατηγορία αρμοδιοτήτων:

α) Ελέγχει την τήρηση κάθε είδους κανονιστικών αποφάσεων που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, και επιβάλλει τα αντίστοιχα διοικητικά μέτρα που προβλέπονται για την παραβίασή τους,

β) ελέγχει την τήρηση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ., ν. 5209/2025, Α’ 100), και επιβάλει τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις των άρθρων 106 έως 110 του Κ.Ο.Κ. που αφορούν:

βα) στην κίνηση, στη στάση και στάθμευση, καθώς και στην ελεγχόμενη στάθμευση οχημάτων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κ.Ο.Κ., αναφορικά με τις υποδείξεις και τα σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας,

ββ) στις παρ. 3 και 11 του άρθρου 7 του Κ.Ο.Κ., αναφορικά με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με τις πινακίδες Ρ-2, Ρ-7, Ρ-8, Ρ-39, Ρ-40, Ρ-41, Ρ-42, Ρ-43, Ρ- 55, Ρ-69, Ρ-70, Ρ-71 και Ρ-72,

βγ) στην απαγόρευση κίνησης ή στάσης ή στάθμευσης σύμφωνα με τις περ. η), θ) και ι) της παρ. 8 του άρθρου 8 του Κ.Ο.Κ., περί οριζόντιας σήμανσης οδών, υποχρεώσεων οδηγών και κατηγοριών παραβάσεων,

βδ) στην υποχρέωση τήρησης της φωτεινής σηματοδότησης για την κυκλοφορία των οχημάτων σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κ.Ο.Κ., περί φωτεινής σηματοδότησης για την κυκλοφορία οχημάτων,

βε) στην τήρηση της σήμανσης ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 31 του Κ.Ο.Κ., περί σήμανσης ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων και ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων αντίστοιχα,

βστ) στην εφαρμογή της σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κ.Ο.Κ., περί σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς,

βζ) στην εγκατάσταση μέσων σήμανσης και σηματοδότησης σύμφωνα με τις παρ. 7, 8 και 9 του άρθρου 14 του Κ.Ο.Κ., περί εγκατάστασης μέσων σήμανσης και σηματοδότησης,

βη) στις παραβάσεις σχετικά με τις επιγραφές και τις διαφημίσεις σύμφωνα με το άρθρο 15, περί επιγραφών και διαφημίσεων,

βθ) στις παραβάσεις των γενικών κανόνων οδικής συμπεριφοράς των παρ. 1, 2, 3, 5, 6 και 11 του άρθρου 16 του Κ.Ο.Κ., περί κανόνων οδικής συμπεριφοράς,

βι) στην τήρηση υποχρεώσεων των οδηγών σύμφωνα με τις παρ. 2 και 6 του άρθρου 17 του Κ.Ο.Κ., περί οδηγών,

βια) στους κανόνες περί απαγόρευσης εκπομπών, ρύπων και θορύβων, του άρθρου 19 του Κ.Ο.Κ., καθώς και στην εκ μέρους των οδηγών τήρηση της υποχρέωσης έκδοσης κάρτας καυσαερίων του π.δ. 363/1995 (Α’ 193),

βιβ) στην απαγόρευση κυκλοφορίας σε κοινόχρηστους χώρους και μονόδρομους σύμφωνα με τις παρ. 4, 7 και 8 του άρθρου 20 του Κ.Ο.Κ., περί θέσεων επί της οδού,

βιγ) στην τήρηση των κανόνων ταχύτητας και χρήσης αντιολισθητικών μέσων σύμφωνα με τις παρ. 3 και 10 του άρθρου 23 του Κ.Ο.Κ., περί ταχύτητας και απόστασης μεταξύ οχημάτων τήρησης κανόνων ταχύτητας και χρήσης αντιολισθητικών μέσων,

βιδ) στις παραβάσεις της μέριμνας του οδηγού για την ασφάλεια των συνεπιβατών του σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4γ του άρθρου 37 του Κ.Ο.Κ., περί μεταφοράς επιβατών με οχήματα,

βιε) στις παραβάσεις σχετικά με την απαγόρευση στάσης και στάθμευσης σύμφωνα με τις περ. α) έως ια) και ιστ) έως ιθ)της παρ. 2, τις περ. α) έως ια) της παρ. 3 και τις παρ. 5, 6, 7, 9, 10, 11, 19 και 21 του άρθρου 38 του Κ.Ο.Κ., περί στάσης και στάθμευσης,

βιστ) στην εφαρμογή των κανόνων κυκλοφορίας πεζών σύμφωνα με το άρθρο 42 του Κ.Ο.Κ., περί κανόνων κυκλοφορίας πεζών,

βιζ) στον έλεγχο της συμπεριφοράς των οδηγών προς τους πεζούς σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κ.Ο.Κ., περί συμπεριφοράς των οδηγών προς του πεζούς,

βιη) στην τήρηση των ειδικών υποχρεώσεων των οδηγών και πεζών προς τα αστυνομικά όργανα και τους σχολικούς τροχονόμους σύμφωνα με το άρθρο 49 του Κ.Ο.Κ., περί ειδικών υποχρεώσεων οδηγών και πεζών προς τα αστυνομικά όργανα και τους σχολικούς τροχονόμους,

βιθ) στην ακινητοποίηση των οχημάτων σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κ.Ο.Κ., περί ακινητοποίησης του οχήματος,

βκ) στην τήρηση των υποχρεώσεων για εργασίες και εναπόθεση υλικών στις οδούς σύμφωνα με το άρθρο 51 του Κ.Ο.Κ., περί εργασιών και εναπόθεσης υλικών στις οδούς,

βκα) στην απαγόρευση κατάληψης τμήματος οδού και πεζόδρομου σύμφωνα με το άρθρο 52 του Κ.Ο.Κ., περί κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου,

βκβ) στη λήψη των μέτρων ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας που λαμβάνονται σύμφωνα με την παρ. 6, καθώς και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 55 του Κ.Ο.Κ., περί μέτρων ρύθμισης της οδικής κυκλοφορίας,

βκγ) στη διενέργεια τεχνικού ελέγχου οχημάτων σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 4 του άρθρου 90 του Κ.Ο.Κ., περί τεχνικού ελέγχου οχημάτων,

βκδ) στον έλεγχο της άδειας κυκλοφορίας οχημάτων, εξαιρουμένων των φορτηγών, σύμφωνα με το άρθρο 92 του Κ.Ο.Κ., περί άδειας κυκλοφορίας οχημάτων,

βκε) στα σχετικά με τις πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας οχημάτων, εξαιρουμένων των φορτηγών, σύμφωνα με το άρθρο 94 του Κ.Ο.Κ., περί πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας,

βκστ) στην αφαίρεση άδειας και αριθμού κυκλοφορίας σύμφωνα με το άρθρο 96 του Κ.Ο.Κ., περί αφαίρεσης άδειας και αριθμού κυκλοφορίας,

βκζ) στον έλεγχο των αδειών οδήγησης οχημάτων, εξαιρουμένων των φορτηγών, σύμφωνα με το άρθρο 98 του Κ.Ο.Κ., περί αδειών οδήγησης, κυρώσεων και αδειών εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών,

βκη) στον έλεγχο ισχύος των αδειών οδήγησης, εξαιρουμένων των οχημάτων δημόσιας χρήσης και των φορτηγών σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 99 του Κ.Ο.Κ., περί ισχύος αδειών οδήγησης,

βκθ) στον έλεγχο εγγράφων που πρέπει να φέρει ο οδηγός, εξαιρουμένων των φορτηγών, σύμφωνα με το άρθρο 103 του Κ.Ο.Κ., περί εγγράφων τα οποία πρέπει να φέρει ο οδηγός,

βλ) στην εφαρμογή των προβλέψεων των παρ. 6 και 12 του άρθρου 24, των παρ. 4, 12 και 14 του άρθρου 38, των παρ. 1 έως 5, 9, 10 και 12 έως 16 του άρθρου 44, των παρ. 1 έως 3 του άρθρου 63, των παρ. 2 και 3 του άρθρου 80, των παρ. 7 και 24 του άρθρου 85, των παρ. 1 και 5 του άρθρου 86 και του άρθρου 103 του Κ.Ο.Κ. που αφορούν στα Ελαφρά Προσωπικά Ηλεκτροκίνητα Οχήματα (Ε.Π.Η.Ο.),

βλα) στην εφαρμογή των ειδικών κανόνων για τους οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και τρίτροχων οχημάτων παρ. 1 έως 9, 11, 12, 13, 15 και 16 του άρθρου 44 του Κ.Ο.Κ., περί ειδικών κανόνων για τους οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ε.Π.Η.Ο..

Επίσης, ελέγχει την τήρηση του άρθρου 7 του ν. 3181/2003 (Α’ 218), περί χρηματισμού για εξασφάλιση θέσης στάθμευσης σε δημόσιους χώρους και τα προβλεπόμενα στην απόφαση της περ. ια) της παρ. 23 του άρθρου 112 του ν. 5209/2025 (Α’ 100) περί εφοδιασμού οχημάτων με εξαρτήματα και συσκευές.

γ) ελέγχει την τήρηση των προβλεπόμενων στην απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 360 περί της χορήγησης και της ανάκλησης των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων,

δ) εκτελεί τις διοικητικές κυρώσεις σε καταστήματα ή επιχειρήσεις αρμοδιότητας του οικείου δήμου,

ε) συμμετέχει στην εφαρμογή σχεδίων για την πολιτική προστασία, υποστηρίζοντας το έργο του οικείου δήμου σε μέτρα και δράσεις πολιτικής προστασίας,

στ) διενεργεί αυτοψία για την εξακρίβωση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την έκδοση διοικητικών πράξεων από τα όργανα του δήμου και, ιδίως, διενεργεί αυτοψία και συντάσσει έκθεση για την έκδοση πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του άρθρου 2 του α.ν. 263/1968 (Α’ 12), περί πρωτοκόλλου αποβολής εφόρου, ανακοπής και μη αναστολής και για τη χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας,

ζ) εφαρμόζει τις προβλέψεις του άρθρου 9 του π.δ. 116/2004 (Α’ 81), περί της διαδικασίας συλλογής των εγκαταλελειμμένων οχημάτων,

η) προστατεύει τη δημοτική περιουσία από πράξεις φθοράς ξένης ιδιοκτησίας,

θ) αποτρέπει τη διατάραξη της λειτουργίας των υπηρεσιών του οικείου δήμου σύμφωνα με το άρθρο 168 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί της διατάραξης της λειτουργίας υπηρεσίας,

ι) ελέγχει την ύπαρξη οικοδομικών αδειών κατά την εκτέλεση εργασιών και λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την ασφάλεια από τις επικίνδυνες οικοδομές, προκειμένου να διασφαλισθούν η προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων και η ακώλυτη λειτουργία της πόλης, ενημερώνοντας αμελλητί την αρμόδια υπηρεσία δόμησης,

ια) ελέγχει την τήρηση των άρθρων 1 έως 6Α του ν. 3730/2008 (Α’ 262), περί προϊόντων καπνού και αλκοολούχων ποτών, καθώς και των άρθρων 28, 29, 30, 32, 33 και 34 του ν. 5216/2025 (Α’ 118), περί μη καπνικών προϊόντων,

ιβ) επιδίδει τα πάσης φύσεως έγγραφα του οικείου δήμου ή άλλων δημοτικών αρχών εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 741, περί εξαιρέσεων από τις ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις,

ιγ) βεβαιώνει, κατ’ οίκον, το γνήσιο της υπογραφής για φυσικά πρόσωπα με κινητικά προβλήματα, υπερήλικες ή ασθενείς,

ιδ) ελέγχει την τήρηση των προβλέψεων που αφορούν στα ζώα συντροφιάς σύμφωνα με τον ν. 4830/2021 (Α’ 169).

2. Δεύτερη κατηγορία αρμοδιοτήτων:

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν:

α) στην υπαίθρια διαφήμιση σύμφωνα με τον ν. 2946/2001 (Α’ 224),

β) στο υπαίθριο εμπόριο και στις λαϊκές αγορές, είτε αυτοτελώς είτε στο πλαίσιο συμμετοχής στελεχών της στα μικτά κλιμάκια που συγκροτούνται με απόφαση της Ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου της Αγοράς και Προστασίας του Καταναλωτή του ν. 5255/2025 (Α’ 219)

3. Τρίτη κατηγορία αρμοδιοτήτων:

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν:

α) στην αδειοδότηση καταστημάτων για την οποία αρμόδιος είναι ο οικείος δήμος ή στη γνωστοποίηση λειτουργίας τους που υποβάλλεται στον δήμο, όπως καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, θεάτρων, κινηματογράφων, καταστημάτων ενοικίασης ποδηλάτων και μοτοποδηλάτων,

β) στην ηχορύπανση, στην κοινή ησυχία και στη λειτουργία μουσικής στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, σε δώματα ή υπαίθριους χώρους κτηρίων, σύμφωνα με τις οικείες αστυνομικές διατάξεις και σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία,

γ) στο ωράριο λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπών εμπορικών καταστημάτων και

δ) στη λειτουργία εμποροπανηγύρεων, εποχικών υπαίθριων αγορών και λοιπών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.

4. Ελεγκτικές αρμοδιότητες που ασκούνται από άλλους φορείς του Δημοσίου, πλην δημοτικής αστυνομίας, κατ’ εφαρμογή νόμων ή κανονιστικών πράξεων δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 357
Άσκηση αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας

1. Οι αρμοδιότητες της πρώτης κατηγορίας της παρ. 1 του άρθρου 356, περί αρμοδιοτήτων της δημοτικής αστυνομίας, ασκούνται από υπηρεσίες δημοτικής αστυνομίας δήμων με μόνιμο πληθυσμό έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, οι οποίες στελεχώνονται με προσωπικό τουλάχιστον εφτά (7) ατόμων.

2. Οι αρμοδιότητες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 356 ασκούνται από υπηρεσίες δημοτικής αστυνομίας δήμων με μόνιμο πληθυσμό από δεκαπέντε χιλιάδες έναν (15.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, οι οποίες στελεχώνονται με προσωπικό τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ατόμων.

3. Οι αρμοδιότητες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 356 ασκούνται από υπηρεσίες δημοτικής αστυνομίας δήμων με μόνιμο πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, οι οποίες στελεχώνονται με προσωπικό τουλάχιστον τριάντα (30) ατόμων.

4. Σε περίπτωση που δεν πληρούται η προϋπόθεση της ελάχιστης στελέχωσης, κατά τις παρ. 1, 2 και 3 είναι δυνατή με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του:

α) Η αφαίρεση της άσκησης μιας ή περισσοτέρων εκ των αρμοδιοτήτων των περ. α), γ), δ), στ), ζ), ιβ) και ιγ) της παρ. 1 του άρθρου 356 για τις υπηρεσίες της παρ. 1 του παρόντος και

β) η αφαίρεση της άσκησης μιας ή περισσοτέρων εκ των αρμοδιοτήτων των περ. α), γ), δ), στ), ζ), ιβ) και ιγ) της παρ. 1 του άρθρου 356 και της παρ. 2 του άρθρου 356 για τις υπηρεσίες των παρ. 2 και 3 του παρόντος.

Οι αρμοδιότητες που αφαιρούνται σύμφωνα με τις περ. α) και β) ασκούνται από το λοιπό προσωπικό του δήμου, τηρουμένου του άρθρου 35 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143), περί καθηκόντων υπαλλήλου.

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, είναι δυνατόν να ανατίθενται στις υπηρεσίες των παρ. 1, 2 και 3 αρμοδιότητες από τις τρεις (3) κατηγορίες των παρ. 1 έως 3 του άρθρου 356, ανεξαρτήτως στελέχωσης.

Ειδικά η αρμοδιότητα της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 356, σε περιπτώσεις έκτακτων αναγκών, ασκείται καθ’ όλο το εικοσιτετράωρο, σύμφωνα με τις οδηγίες του κατά περίπτωση αρμόδιου συντονιστικού οργάνου σύμφωνα με τα άρθρα 11 έως 16 του ν. 4662/2020 (Α’ 27), ανεξαρτήτως στελέχωσης.

5. Οι αρμοδιότητες όλων των κατηγοριών του άρθρου 356 ασκούνται από υπηρεσίες δημοτικής αστυνομίας δήμων με μόνιμο πληθυσμό από εκατόν έναν χιλιάδες (100.001) κατοίκους και άνω, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, οι οποίες στελεχώνονται από προσωπικό που προκύπτει από το πηλίκο της διαίρεσης του μόνιμου πληθυσμού διά δύο χιλιάδες (μόνιμος πληθυσμός/2.000). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη μονάδα, εφόσον είναι από μισή μονάδα (0,5) και άνω.

Σε περίπτωση που δεν πληρούται η προϋπόθεση της ελάχιστης στελέχωσης του πρώτου εδαφίου, εφαρμόζεται η παρ. 4.

6. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 5, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Η διαπιστωτική πράξη αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου.

7. Οι παραβάσεις αρμοδιότητας της δημοτικής αστυνομίας βεβαιώνονται με έντυπο ή ηλεκτρονικό τρόπο. Αντιρρήσεις ή ιεραρχικές προσφυγές κατά πράξεων βεβαίωσης παράβασης της δημοτικής αστυνομίας εξετάζονται από τον Προϊστάμενο δημοτικό αστυνομικό του οργάνου που βεβαίωσε την παράβαση και σε περίπτωση που δεν υπάρχει προϊστάμενος, από τον δήμαρχο.

Άρθρο 358
Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας

1. Το προσωπικό της δημοτικής αστυνομίας υποχρεούται να εργάζεται εντός και εκτός γραφείων της υπηρεσίας, ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες και τα καθήκοντα που του ανατίθενται. Τελεί σε διαρκή ετοιμότητα για την ταχεία επέμβασή του, σε κάθε τόπο και χρόνο, σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς και τις εντολές των προϊσταμένων. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του δύναται να χρησιμοποιεί τεχνολογικά μέσα, εφαρμοζομένης της κατά περίπτωση κείμενης νομοθεσίας. Κάθε δημοτικός αστυνομικός φέρει, με δαπάνες του οικείου δήμου, ειδικό εξοπλισμό και μέσα δέσμευσης, όπως, αλεξίσφαιρο γιλέκο, χειροπέδες και αστυνομική ράβδο, η οποία δύναται να χρησιμοποιείται σε περίπτωση άμυνας. Επίσης, φέρει στολή, το ειδικό διακριτικό σήμα της δημοτικής αστυνομίας, διακριτικό του οικείου βαθμού ιεραρχίας, καθώς και ειδική ταυτότητα προσωπικού.

2. Για αξιόποινες πράξεις αρμοδιότητας της δημοτικής αστυνομίας, το προσωπικό της ενεργεί καθήκοντα ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 31 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α’ 96), περί γενικών και ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων. Η δημοτική αστυνομία, για την εκπλήρωση της αποστολής της, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της, προβαίνει σε συλλήψεις σύμφωνα με το πέμπτο κεφάλαιο του δεύτερου τμήματος του Τρίτου Βιβλίου του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

3. Κάθε ελεγχόμενος από το προσωπικό της δημοτικής αστυνομίας υποχρεούται να παρέχει τα αιτούμενα, γραπτά ή προφορικά, στοιχεία ή την οφειλόμενη συνδρομή, καθώς και να επιτρέπει την είσοδο στους χώρους στους οποίους διεξάγεται έλεγχος, άλλως υποπίπτει στο αδίκημα της απείθειας κατά το άρθρο 169 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί σύντμησης της προθεσμίας.

4. Κάθε αντίσταση, απείθεια, εξύβριση, άσκηση ή απειλή βίας εναντίον του προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, επισύρει τις κυρώσεις που προβλέπονται από την ποινική νομοθεσία, ανεξάρτητα από την αποκατάσταση των ζημιών που προκαλούνται σε αυτό, σύμφωνα με τα άρθρα 914 έως 938 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α’ 164). Σε περίπτωση διάπραξης των ανωτέρω αδικημάτων συντάσσεται από αυτό σχετική έκθεση προς την υπηρεσία του, η οποία διαβιβάζεται, αμέσως, στον αρμόδιο εισαγγελέα.

5. Η Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.) παρέχει συνδρομή στο προσωπικό της δημοτικής αστυνομίας κατά την άσκηση του έργου της και, ειδικότερα, σε προγραμματισμένους ελέγχους της δημοτικής αστυνομίας ή σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπου αυτό προβλέπεται. Η συνδρομή της ΕΛ.ΑΣ. προς τη δημοτική αστυνομία παρέχεται, σύμφωνα με το άρθρο 161 του π.δ. 141/1991 (Α’ 58), περί συνδρομής σε άλλες αρχές.

6. Για τα αδικήματα που διώκονται κατ’ έγκληση και φέρεται ότι διαπράχθηκαν από το ένστολο προσωπικό της δημοτικής αστυνομίας κατά την άσκηση των καθηκόντων του και εξαιτίας αυτής, δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 275 και 417 έως 426 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 359
Συμβάσεις υποστήριξης αρμοδιοτήτων

Δήμοι, οι οποίοι δεν έχουν συστήσει υπηρεσία δημοτικής αστυνομίας δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας με όμορους δήμους που διαθέτουν υπηρεσία δημοτικής αστυνομίας, σύμφωνα

με το άρθρο 331, περί συμβάσεων διαδημοτικής, διαπεριφερειακής και διαβαθμιδικής συνεργασίας, με τις οποίες τους αναθέτουν την άσκηση ή την υποστήριξη της άσκησης αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας. Με τις συμβάσεις αυτές προσδιορίζονται ειδικότερα οι αρμοδιότητες που ασκούνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ’

Άρθρο 360
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες και κάθε αναγκαίο τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την υλοποίηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 349, περί βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κατόπιν γνώμης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Ε.), καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών που λειτουργούν ως υπηρεσία των δήμων ή εντός νομικών προσώπων αυτών, οι τεχνικές προδιαγραφές τους και ειδικοί όροι καταλληλότητας τους, η διαδικασία ελέγχου τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κατόπιν γνώμης της Κ.Ε.Δ.Ε., της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζόμενων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Π.Ο.Ε. - Ο.Τ.Α.) και της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Προσωπικού (Π.Ο.Π.) Ο.Τ.Α. εκδίδεται πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας των δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών.

4. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας των δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, με βάση τον Πρότυπο Κανονισμό Λειτουργίας που εκδίδεται κατ’ εξουσιοδότηση της παρ. 3 του παρόντος.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ανάπτυξης, Υγείας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη χορήγηση και την ανάκληση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων.

6. Με απόφαση του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου δύναται να εκδίδεται κανονισμός λειτουργίας των κοινωνικών παντοπωλείων του άρθρου 348.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να καθορίζεται η διαδικασία σφράγισης σε καταστήματα και επιχειρήσεις αρμοδιότητας του δήμου κατ’ εφαρμογή του άρθρου 350, περί αρμόδιων οργάνων επιβολής κυρώσεων σε καταστήματα και επιχειρήσεις αρμοδιότητας του δήμου.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να τροποποιούνται τα δικαιολογητικά, η διαδικασία έκδοσης και αντικατάστασης της άδειας και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα για την εφαρμογή του άρθρου 353, περί άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης και 355, περί αντικατάστασης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης.

Άρθρο 361
Τελικές διατάξεις

1. Η αρμοδιότητα της στέγασης των περιφερειακών υπηρεσιών νομαρχιακού επιπέδου πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ. 161/2000 (Α’ 145) και των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ), καθώς και της αντιμετώπισης των λειτουργικών δαπανών των υπηρεσιών αυτών, από 1η Ιανουαρίου 2027 μεταφέρεται από τις Περιφέρειες στις δεκατρείς (13) Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού οι οποίες συνιστούν διακριτούς Ειδικούς Φορείς του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου, στον προϋπολογισμό των οποίων εγγράφονται οι απαραίτητες πιστώσεις.

2. Το προσωπικό που υπηρετεί κατά την 1η Μαΐου 2026 στο Γραφείο Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Ιθάκης μεταφέρεται αυτοδίκαια από την έναρξη ισχύος του παρόντος στον δήμο Ιθάκης. Για τη μεταφορά του εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης εντός ενός (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Οι αρμοδιότητες του Γραφείου ασκούνται εφεξής από τη Διεύθυνση Τεχνικών έργων της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας.

ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α’
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 362
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι η ενοποίηση και αναμόρφωση του συνολικού θεσμικού πλαισίου κατάρτισης του προϋπολογισμού των δήμων και των περιφερειών.

Άρθρο 363
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Α’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι ο προσδιορισμός του προϋπολογισμού των δήμων και των περιφερειών και των διαδικασιών κατάρτισης, ψήφισης, ελέγχου, δημοσιοποίησης και αναμόρφωσής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 364
Έννοια και περιεχόμενο προϋπολογισμού

1. Προϋπολογισμός είναι η διοικητική πράξη με την οποία προσδιορίζονται τα έσοδα που προβλέπονται να εισπραχθούν και καθορίζονται τα έξοδα για το οικονομικό έτος αναφοράς. Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

2. Τα έσοδα και τα έξοδα ταξινομούνται κατά τον ενιαίο τύπο που καθορίζεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

3. Οι προϋπολογισμοί των δήμων και περιφερειών καταρτίζονται με βάση τις κοινές αρχές του ν. 4270/2014 (Α’ 143) για τους προϋπολογισμούς όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Κατ’ εξαίρεση, ο κανόνας του μη ειδικού προορισμού των εσόδων δεν έχει εφαρμογή στα έσοδα των δήμων και περιφερειών με ειδικό προορισμό, νομοθετικά προσδιορισμένο. Τυποποιημένη ανάλυση πέραν του πέμπτου βαθμού και πρόσθετη ταξινόμηση δύνανται να ορίζονται με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 380, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

4. Στον προϋπολογισμό εγγράφονται έσοδα και έξοδα που προβλέπονται από τον νόμο. Εγγράφονται επίσης έξοδα που δεν προβλέπονται μεν ρητά από τον νόμο, εξυπηρετούν όμως τις λειτουργικές ανάγκες του δήμου ή της περιφέρειας ή συντελούν στην εκπλήρωση της αποστολής τους. Δαπάνες που δεν πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις δεν νομιμοποιούνται με την εγγραφή τους στον προϋπολογισμό, έστω και αν ο τύπος του προϋπολογισμού περιλαμβάνει αντίστοιχους αναλυτικούς λογαριασμούς.

5. Οι ετήσιοι προϋπολογισμοί καταρτίζονται σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο και τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών και του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Κατά την παροχή των οδηγιών κατάρτισης των ετήσιων προϋπολογισμών λαμβάνεται μέριμνα ώστε αυτοί να εντάσσονται στο συνολικό πλαίσιο επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου ή της πορείας προσαρμογής προς αυτόν. Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 534, το οποίο είναι αρμόδιο για τη συμμόρφωση των προϋπολογισμών με τους ετήσιους στόχους οικονομικών αποτελεσμάτων, αξιολογεί και διατυπώνει γνώμη επί των σχεδίων των προϋπολογισμών και μέσω της μηνιαίας παρακολούθησης διασφαλίζει την ορθή εκτέλεσή τους.

6. Η εκτός προϋπολογισμού διαχείριση δεν επιτρέπεται. Έσοδα που εισπράττονται ή πληρωμές που διενεργούνται χωρίς να εμφανίζονται στον προϋπολογισμό, συνιστούν έλλειμμα που καταλογίζεται σε βάρος των υπαιτίων, ανεξαρτήτως αν επήλθε ή όχι θετική ζημία σε βάρος του δήμου και της περιφέρειας.

Άρθρο 365
Έσοδα

1. Έσοδα του ετήσιου προϋπολογισμού είναι τα ποσά που προβλέπεται ότι θα εισπραχθούν κατά τη διάρκεια του αντίστοιχου οικονομικού έτους, ανεξαρτήτως της χρονικής περιόδου από την οποία προέρχονται.

2. Έσοδα που προέρχονται από παρελθόντα οικονομικά έτη, εφόσον βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά μετά τη λήξη του έτους από το οποίο προέρχονται, καταχωρούνται στους οικείους λογαριασμούς ανάλογα με την προέλευσή τους.

3. Τα έσοδα των δήμων και περιφερειών προέρχονται από:

α) θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους,

β) εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους,

γ) ανταποδοτικά τέλη,

δ) φόρους, τέλη και εισφορές,

ε) τοπικά δυνητικά τέλη και εισφορές,

στ) δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομιές,

ζ) διάθεση, εκποίηση και εν γένει εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων,

η) συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος Κώδικα,

θ) κάθε είδους πρόστιμα ή άλλες διοικητικές κυρώσεις,

ι) τέλη για χρήση έργων που γίνονται με δανεισμό και για παροχή υπηρεσιών και κατασκευή έργων και

ια) κάθε άλλη πηγή.

Άρθρο 366
Έξοδα

1. Έξοδα του προϋπολογισμού είναι οι δαπάνες που πρέπει να εξοφληθούν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αφορά ο προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από τον χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε η υποχρέωση πληρωμής.

2. Στους προϋπολογισμούς εγγράφονται μόνο δαπάνες που δύναται να χρηματοδοτηθούν από το χρηματικό υπόλοιπο της προηγούμενης χρήσης και τα έσοδα που αναμένεται να εισπραχθούν.

3. Οι πιστώσεις για την πληρωμή οφειλών, οι οποίες έχουν ενταλματοποιηθεί και δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι τη λήξη του προηγούμενου έτους ή για τις οποίες το προβλεπόμενο κατά περίπτωση φορολογικό στοιχείο εκδόθηκε μέχρι την ημερομηνία αυτή χωρίς η δαπάνη να έχει ενταλματοποιηθεί, εγγράφονται στον αναλυτικό λογαριασμό του προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους και πληρώνονται κατά προτεραιότητα έναντι των ομοειδών υποχρεώσεων του έτους αυτού.

4. Υποχρεώσεις που ανάγονται σε προηγούμενα οικονομικά έτη και δεν εμπίπτουν στην παρ. 3, εγγράφονται στους οικείους λογαριασμούς του προϋπολογισμού, ανάλογα με το αντικείμενό τους. Οι πιστώσεις που αντιστοιχούν στις υποχρεώσεις αυτές δεσμεύονται εκ νέου με την έναρξη του έτους, ώστε νέες υποχρεώσεις να αναλαμβάνονται μόνον εάν απομένει υπόλοιπο της πίστωσης στον οικείο λογαριασμό.

Άρθρο 367
Γενικό και ειδικά αποθεματικά

1. Για την ενίσχυση των πιστώσεων που αποδεικνύονται κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού ανεπαρκείς ή για τη δημιουργία νέων πιστώσεων προς αντιμετώπιση δαπανών που δεν έχουν προβλεφθεί, εγγράφεται στον προϋπολογισμό του δήμου και της περιφέρειας ειδική πίστωση με τον τίτλο «Αποθεματικό» (Γενικό Αποθεματικό). Το ύψος των πιστώσεων που εγγράφονται ως γενικό αποθεματικό κεφάλαιο καθορίζεται από το δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο με την απόφαση ψήφισης του προϋπολογισμού.

2. Με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 368, περί κατάρτισης και ψήφισης του προϋπολογισμού, καθορίζεται το ελάχιστο ύψος των πιστώσεων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό ως ειδικό αποθεματικό, για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και την αποκατάσταση των επιπτώσεών τους.

3. Εγγραφή πίστωσης ειδικού αποθεματικού στους προϋπολογισμούς των δήμων και των περιφερειών δύναται να προβλέπεται για κάθε οικονομικό έτος με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 380, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

Άρθρο 368
Κατάρτιση και ψήφιση προϋπολογισμού

1. Ο προϋπολογισμός των δήμων και των περιφερειών καταρτίζεται, εκτελείται και αναμορφώνεται σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται με τις αποφάσεις της παρ. 4 του άρθρου 380, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

2. Έως το τέλος Σεπτεμβρίου, ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης καταρτίζουν το σχέδιο του προϋπολογισμού με τη συνοδευτική αιτιολογική έκθεση, μέσω της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου και της περιφέρειας. Η δαπάνη των προς εκτέλεση έργων εκτιμάται, σύμφωνα με προκαταρκτικές εκθέσεις, προμελέτες, μελέτες ή άλλα στοιχεία. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού των δήμων, αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν

στις δημοτικές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους και σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού των περιφερειών αναφέρονται οι δράσεις, καθώς και οι λειτουργικές και επενδυτικές δαπάνες, που αφορούν τις περιφερειακές ενότητες κάθε περιφέρειας. Το σχέδιο του προϋπολογισμού δύναται να συνοδεύεται από χρηματοοικονομικούς και άλλους δείκτες κατά την κρίση της υπηρεσίας.

3. Η οικονομική υπηρεσία, έως την ημερομηνία του πρώτου εδαφίου της παρ. 2, ενσωματώνει το σχέδιο του προϋπολογισμού στον Κόμβο Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 533, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Παρατηρητήριο) να παράσχει τη γνώμη του επ’ αυτού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός, βάσει κριτηρίων που καθορίζονται με απόφασή του, τα οποία υποχρεωτικά παραπέμπουν στις οδηγίες της απόφασης της παρ. 1. Στη γνώμη, εφόσον συντρέχει περίπτωση, περιλαμβάνονται και τα ποσά που πρέπει να εγγραφούν σε επιμέρους αναλυτικούς λογαριασμούς ή ομάδες αναλυτικών λογαριασμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Η γνώμη του Παρατηρητηρίου κοινοποιείται στους δήμους και τις περιφέρειες, στις επιλεγείσες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α. και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

4. Το Υπουργείο Εσωτερικών παρέχει οδηγίες για την ανάλογη διαμόρφωση του σχεδίου του προϋπολογισμού. Κατόπιν της κατάλληλης διαμόρφωσής του, το σχέδιο υποβάλλεται από τον δήμαρχο και τον περιφερειάρχη στο δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών και από την αιτιολογική έκθεση, στην οποία συμπεριλαμβάνονται και οι τυχόν προσαρμογές που επήλθαν μετά τις ως άνω οδηγίες.

5. Το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό σε μία ειδική γι’ αυτόν τον σκοπό συνεδρίαση, στην οποία παρίσταται ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας. Η συζήτηση και η ψήφιση του προϋπολογισμού διεξάγονται επί της εισήγησης του δημάρχου και του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, και επί των εναλλακτικών προτάσεων του άρθρου 369 που τυχόν υποβλήθηκαν στο δημοτικό και στο περιφερειακό συμβούλιο.

Άρθρο 369
Εναλλακτικές προτάσεις επί του προϋπολογισμού

1. Εναλλακτικές προτάσεις παρατάξεων ή συμβούλων δύνανται να υποβάλλονται στο δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο, κατά τη συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού και γίνονται δεκτές προς συζήτηση μόνο εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) υπογράφονται από το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα,

β) συνοδεύονται από αιτιολογική έκθεση, η οποία συντάσσεται από αυτούς που τις καταθέτουν και

γ) συνοδεύονται από εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα.

2. Οι εναλλακτικές προτάσεις συντάσσονται από τις ενδιαφερόμενες παρατάξεις ή συμβούλους με τη συνδρομή ως προς την παροχή κάθε σχετικού στοιχείου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και της περιφέρειας. Το αίτημα για την έκδοση της εισήγησης της περ. γ) της παρ. 1 υποβάλλεται στην οικονομική υπηρεσία τουλάχιστον μια (1) πλήρη εργάσιμη ημέρα πριν από την ημέρα της συνεδρίασης του συμβουλίου.

3. Οι εναλλακτικές προτάσεις συζητούνται διακριτά και τίθενται σε ψηφοφορία κατά την ίδια συνεδρίαση που συζητείται το σχέδιο του προϋπολογισμού. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου συνιστά τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο (2) πρώτων σε ψήφους προτάσεων και θεωρείται εγκεκριμένη η πρόταση που λαμβάνει τις περισσότερες ψήφους επί των παρόντων. Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από τον δήμαρχο και τον περιφερειάρχη, είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας.

Άρθρο 370
Έλεγχος προϋπολογισμού

1. Η απόφαση ψήφισης του προϋπολογισμού αναρτάται για έλεγχο νομιμότητας στο Πληροφοριακό Σύστημα Ελέγχου Νομιμότητας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 672, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη συνεδρίαση. Εντός της ίδιας προθεσμίας, η οικονομική υπηρεσία ενσωματώνει τον ψηφισμένο προϋπολογισμό στον Κόμβο Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 533. Απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία της απόφασης του προϋπολογισμού αποτελούν η αιτιολογική έκθεση

και οι αποφάσεις του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών και εισφορών.

2. Κατά τον έλεγχο νομιμότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 689, 690 και 691, εξετάζεται εάν:

α) Οι δαπάνες αφορούν σε αρμοδιότητες των δήμων και των περιφερειών ή εξυπηρετούν τις λειτουργικές ανάγκες ή συντελούν στην εκπλήρωση της αποστολής τους,

β) τα έσοδα και οι δαπάνες προβλέπονται από τυπικό νόμο ή κανονιστική διοικητική πράξη,

γ) έχουν εγγραφεί οι δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και

δ) τηρούνται οι οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με τις αποφάσεις της παρ. 4 του άρθρου 380, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. Κατά την άσκηση του ελέγχου, η επιλεγείσα Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α. έχει πρόσβαση σε αναφορές στοιχείων που αναπτύσσονται για αυτόν τον σκοπό στον Κόμβο Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται τα άρθρα 692 έως 704.

Άρθρο 371
Ανάρτηση στο διαδίκτυο και δημοσίευση προϋπολογισμού

Μετά από την έκδοση της απόφασης περί της νομιμότητας του προϋπολογισμού, σύμφωνα με το άρθρο 370, η οικονομική υπηρεσία του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα, αναρτά τον προϋπολογισμό και συνοπτική κατάσταση αυτού στην ιστοσελίδα του φορέα και στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια». Η ίδια συνοπτική κατάσταση δημοσιεύεται από τον δήμο και την περιφέρεια σε εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 134. Η παράλειψη δημοσίευσης σε εφημερίδα δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, ο προϋπολογισμός όμως δεν ισχύει και δεν εκτελείται πριν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του φορέα και στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια».

Άρθρο 372
Ανάρτηση στο διαδίκτυο της εκτέλεσης προϋπολογισμού

Οι οικονομικές υπηρεσίες του δήμου και της περιφέρειας, αναρτούν στην ιστοσελίδα τους, καθώς και στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια», μηνιαία στοιχεία για την εκτέλεση του προϋπολογισμού τους, τα οποία αφορούν:

α) Ως προς τα έσοδα, τα προϋπολογισθέντα, τα βεβαιωθέντα και εισπραχθέντα ποσά ανά αναλυτικό λογαριασμό εσόδου,

β) ως προς τα έξοδα, τα προϋπολογισθέντα, τα ενταλματοποιηθέντα και τα πληρωθέντα ποσά ανά αναλυτικό λογαριασμό εξόδου.

Η ανάρτηση γίνεται μέσα σε δέκα (10), το αργότερο, ημέρες από τη λήξη κάθε ημερολογιακού μήνα.

Άρθρο 373
Αναμόρφωση προϋπολογισμού

1. Για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 370, περί ελέγχου του προϋπολογισμού.

2. Αναμόρφωση του προϋπολογισμού δύναται να πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν παραστεί ανάγκη εγγραφής εσόδου,

β) για τη μεταφορά πιστώσεων από το αποθεματικό ή από αναλυτικό λογαριασμό σε αναλυτικό λογαριασμό μέσω του «Αποθεματικού» (Γενικό Αποθεματικό), προκειμένου να δημιουργηθούν νέες πιστώσεις ή να ενισχυθούν πιστώσεις που αποδείχθηκαν ανεπαρκείς, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται ο ανταποδοτικός ή εξειδικευμένος χαρακτήρας των πιστώσεων και με την επιφύλαξη ειδικότερων προβλέψεων για τις πιστώσεις αυτές καθώς και αυτών του άρθρου 367, περί γενικού και ειδικών αποθεματικών,

γ) κατόπιν υπόδειξης του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 535, περί παρακολούθησης εκτέλεσης προϋπολογισμών από το Παρατηρητήριο,

δ) όταν διαπιστωθεί από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών και κατόπιν σχετικής εισήγησής του στον δήμαρχο και τον περιφερειάρχη, αντίστοιχα, ότι στον προϋπολογισμό έχουν εγγραφεί υπερεκτιμημένα έσοδα ή έσοδα που εκτιμάται ότι δεν θα εισπραχθούν έως το τέλος της χρήσης, ώστε να μην καταστεί σε καμία περίπτωση ελλειμματικός ο προϋπολογισμός. Σχετική εισήγηση για ανάγκη αναμόρφωσης ή μη του προϋπολογισμού υποβάλλεται, επίσης, στον δήμαρχο και τον περιφερειάρχη υποχρεωτικά από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών μετά το πέρας του δεύτερου και τρίτου τριμήνου κάθε οικονομικού έτους,

ε) σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται στις αποφάσεις της παρ. 4 του άρθρου 380, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

3. Στο πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του άρθρου 672 αναρτάται προς έλεγχο νομιμότητας ο προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων.

4. Για την αποδοχή πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεων, επιδοτήσεων, επιχορηγήσεων, συμπεριλαμβανομένων των κατανομών από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, δεν απαιτείται απόφαση μονομελούς ή συλλογικού οργάνου του δήμου και της περιφέρειας, εφόσον οι σχετικές πιστώσεις είναι ήδη εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό και δεν απαιτείται αναμόρφωσή του.

5. Εάν η χρηματοδότηση, επιδότηση και επιχορήγηση αφορά σε απόφαση ένταξης πράξης σε κάθε είδους προγράμματα, η οποία εκδόθηκε κατόπιν αιτήματος του δήμου και της περιφέρειας, αντίστοιχα, η εγγραφή των σχετικών πιστώσεων στον προϋπολογισμό του δήμου και της περιφέρειας γίνεται από την οικονομική υπηρεσία κατόπιν εντολής του δημάρχου και του περιφερειάρχη. Σε αυτήν την περίπτωση ο προϋπολογισμός εκτελείται άμεσα και το δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο ενημερώνεται για τις εγγραφές των πιστώσεων που διενεργήθηκαν.

Άρθρο 374
Διάρκεια ισχύος προϋπολογισμού

1. Μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου προϋπολογισμού και, πάντως, όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους ισχύει ο προϋπολογισμός του έτους που έχει λήξει, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, για την είσπραξη κάθε είδους εσόδου και για τη διενέργεια και την πληρωμή κάθε είδους δαπάνης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που γίνονται:

α) Για ειδικούς σκοπούς, βάσει διάταξης νόμου, κατόπιν αποφάσεων χρηματοδότησης από την κεντρική διοίκηση, καθώς και αυτών που γίνονται στο πλαίσιο της υλοποίησης εγκεκριμένων έργων ή δράσεων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β) Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων νομικών προσώπων που έχουν λυθεί ή καταργηθεί το προηγούμενο οικονομικό έτος.

2. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 1 απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τον προϋπολογισμό του περασμένου έτους, πλην των δαπανών που απορρέουν από συμβάσεις ανάθεσης εκτέλεσης έργων, τεχνικών εργασιών, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών, καθώς και αυτών που αφορούν σε:

α) Κάθε είδους προβλεπόμενες οικονομικές απολαβές, συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων για υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού, των συμβασιούχων έργου, του ιατρού εργασίας, του τεχνικού ασφαλείας, των πληρεξούσιων δικηγόρων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για τον διορισμό ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών, επιστημονικών συνεργατών και γενικών γραμματέων, καθώς και οι προβλεπόμενες δαπάνες μετακίνησης εκτός έδρας,

β) παροχές σε είδος και σε χρήμα για την προστασία των εργαζομένων,

γ) γραφική ύλη, έντυπα και βιβλία των υπηρεσιών, κάθε είδους καύσιμο και ελαιολιπαντικό, ανταλλακτικά και συντήρηση των μηχανημάτων και των οχημάτων, κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης, τέλη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, καθώς και δαπάνες υποχρεωτικών δημοσιεύσεων,

δ) έξοδα υποχρεωτικής από τον νόμο ασφάλισης και διενέργειας τεχνικού ελέγχου σε Κέντρο Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων των οχημάτων, και τελών κυκλοφορίας και διοδίων.

ε) ποσά για την καταβολή επιδομάτων και την προμήθεια υλικών και τροφίμων για την άσκηση της αρμοδιότητας κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης,

στ) υλικά και κόστος επισκευής βλαβών στο οδικό δίκτυο και στο δίκτυο ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης και ηλεκτροφωτισμού,

ζ) επισκευή εξοπλισμού των παιδικών σταθμών και των παιδικών χαρών και εν γένει συντήρηση αυτών,

η) πάσης φύσεως δαπάνες των σχολικών μονάδων, περιλαμβανομένων των πάγιων προκαταβολών της παρ. 9 του άρθρου 487, περί σύστασης πάγιας προκαταβολής στους διευθυντές των σχολικών μονάδων,

θ) δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος και την πολιτική προστασία,

ι) δαπάνες που αφορούν στη λειτουργία των νεκροταφείων και

ια) δαπάνες προμήθειας ζωοτροφών και περίθαλψης αδέσποτων ζώων.

3. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 1 και έως την ψήφιση του προϋπολογισμού, οι κάθε είδους προβλεπόμενες οικονομικές απολαβές των αιρετών του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Δεύτερου, περί της καταστατικής

θέσης αιρετών και οργάνων διοίκησης νομικών προσώπων δήμων και περιφερειών και των συνεργατών αυτών, καταβάλλονται κατά το ήμισυ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 375
Διακανονισμός οφειλών για ισοσκέλιση προϋπολογισμού

Σε περίπτωση αδυναμίας κατάρτισης ή αναμόρφωσης ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, παρέχεται η δυνατότητα στους δήμους και τις περιφέρειες, κατόπιν απόφασης του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, να προβαίνουν σε συμφωνία με πιστωτές τους για τον διακανονισμό οφειλών τους.

Άρθρο 376
Ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών

Αν η αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού του δήμου οφείλεται σε μη ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών, εξαιτίας χρεών ή πραγματοποίησης επενδύσεων, και υπάρχει το δημοσιονομικό περιθώριο σε λογαριασμούς εσόδων αυτού, από λοιπά μη ειδικευμένα έσοδα ή και μη ειδικευμένο χρηματικό υπόλοιπο, παρέχεται η δυνατότητα πρόσκαιρης κάλυψης των δαπανών και ισοσκέλισης των ανταποδοτικών υπηρεσιών από τους εν λόγω λογαριασμούς. Το χρηματικό ποσό που απαιτείται κάθε φορά για την ισοσκέλιση των ανταποδοτικών υπηρεσιών, λογίζεται ως δαπάνη της οικείας ανταποδοτικής υπηρεσίας, κατά τη συζήτηση και ψήφιση των ετήσιων αποφάσεων επιβολής των σχετικών τελών προκειμένου να καλυφθεί, βάσει συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, το οποίο αποτελεί συστατικό στοιχείο των ως άνω αποφάσεων, το αργότερο εντός πέντε (5) ετών, αρχής γενομένης από το επόμενο οικονομικό έτος από αυτό της εφαρμογής του παρόντος. Τα επιπλέον εισπραττόμενα έσοδα της οικείας ανταποδοτικής υπηρεσίας, που αφορούν στο κάθε έτος της πενταετίας, προορίζονται να καλύψουν κάθε είδους δαπάνες, εξαιρουμένων των ανταποδοτικών δαπανών εν γένει. Οι προϋποθέσεις του παρόντος εξετάζονται κατά τον έλεγχο νομιμότητας της σχετικής πράξης.

Άρθρο 377
Ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών μικρών δήμων

1. Για την ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών τους, οι δήμοι με πληθυσμό έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους δύνανται, όταν τα έσοδα των ανταποδοτικών τους υπηρεσιών δεν επαρκούν για να καλύψουν τις αντίστοιχες δαπάνες, να τις καλύπτουν από κάθε είδους τακτικά και έκτακτα έσοδά τους, που δεν προορίζονται για ειδικό σκοπό.

2. Προϋπόθεση, η οποία εξετάζεται κατά τον έλεγχο νομιμότητας της οικείας πράξης, είναι να έχουν ληφθεί:

α) σχετική απόφαση επιβολής τελών, που να αφορά το έτος στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός και

β) απόφαση αναπροσαρμογής των τελών για το επόμενο οικονομικό έτος.

Το ύψος των τελών σε αυτήν την περίπτωση δύναται να καθοριστεί, εάν απαιτείται, έως το ύψος των αντίστοιχων τελών του δήμου της έδρας του νομού.

Άρθρο 378
Προϋπολογισμός δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών

1. Στον προϋπολογισμό του δήμου εγγράφεται, σε ιδιαίτερο κωδικό φορέα, το σύνολο των εσόδων και των δαπανών που αφορούν στη λειτουργία των δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών.

2. Στα έσοδα του ιδιαίτερου κωδικού φορέα της παρ. 1 εγγράφονται ιδίως:

α) Ανειδίκευτα έσοδα που μεταφέρονται από λοιπούς φορείς του προϋπολογισμού του δήμου,

β) οικονομικές ενισχύσεις και επιχορηγήσεις από την Κεντρική Κυβέρνηση κατά την έννοια της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143) και άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κουπονιών ενίσχυσης (voucher),

γ) πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεις από εθνικά, ενωσιακά ή άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα,

δ) δωρεές, χορηγίες, κληρονομιές και κληροδοσίες που προορίζονται για την υποστήριξη της λειτουργίας των σταθμών,

ε) τυχόν αντίτιμο φιλοξενίας (τροφεία) ή χρήσης των υπηρεσιών των σταθμών, εφόσον αυτό προβλέπεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

3. Στις δαπάνες του ιδιαίτερου κωδικού φορέα της παρ. 1 εγγράφονται ιδίως:

α) Οι πάσης φύσεως λειτουργικές δαπάνες των παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών προσωπικού, μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών και

β) τυχόν δαπάνες μεταφοράς των φιλοξενούμενων παιδιών.

4. Ο προϋπολογισμός του ιδιαίτερου κωδικού φορέα της παρ. 1 είναι υποχρεωτικά ισοσκελισμένος, με τα συνολικά έσοδά του να καλύπτουν το σύνολο των δαπανών του.

Άρθρο 379
Τήρηση λογιστικού πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης από δήμους και περιφέρειες

1. Για τις ανάγκες συμμόρφωσης με το Λογιστικό Πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης (Λ.Π.Γ.Κ.), οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να αναθέτουν σε εξωτερικούς συνεργάτες που διαθέτουν τα απαιτούμενα από τον νόμο προσόντα ή σε λογιστικά γραφεία που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις, τη διεξαγωγή κάθε εργασίας απαραίτητης για την εφαρμογή του ως άνω Λ.Π.Γ.Κ..

2. Ανάθεση των υπηρεσιών της παρ. 1 σε εξωτερικούς συνεργάτες επιτρέπεται σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας πλήρους και λυσιτελούς εφαρμογής του Λ.Π.Γ.Κ., είτε επειδή δεν υπηρετεί στον δήμο ή την περιφέρεια προσωπικό με τα κατάλληλα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα είτε επειδή το υφιστάμενο προσωπικό δεν καλύπτει τις αντίστοιχες οργανικές θέσεις της οικείας υπηρεσίας. Τη σχετική αδυναμία διαπιστώνει η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, μετά από εισήγηση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας. Με την πρώτη τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, εφόσον δεν υπάρχουν αντίστοιχες θέσεις για την κάλυψη των σχετικών αναγκών, καθίσταται υποχρεωτική η συμπερίληψή τους σε αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 380
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δύναται να ορίζεται τυποποιημένη ανάλυση πέραν του πέμπτου (5ου) βαθμού για μέρος ή το σύνολο των εσόδων και εξόδων του προϋπολογισμού των δήμων και των περιφερειών, όπως και πρόσθετη ταξινόμηση αυτών για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 364, περί της έννοιας και του περιεχομένου του προϋπολογισμού.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Κεντρικής Ένωσης Περιφερειών (Ε.Ν.ΠΕ.), αντίστοιχα, καθορίζεται το ποσοστό επί των κεντρικών αυτοτελών πόρων για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών με τους οποίους επιχορηγήθηκαν ο δήμος και η περιφέρεια την προηγούμενη χρήση, τυχόν κριτήρια και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά στον υπολογισμό των εισφορών που επιβάλλονται με ειδικούς νόμους.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δύναται να προβλέπεται για κάθε οικονομικό έτος η εγγραφή πίστωσης ειδικού αποθεματικού στους προϋπολογισμούς των δήμων και των περιφερειών. Από το αποθεματικό αυτό δεν μεταφέρονται πιστώσεις για ενίσχυση άλλων πιστώσεων εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό ή για εγγραφή νέων που δεν είχαν προβλεφθεί. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το ύψος των ως άνω πιστώσεων, το οποίο δύναται να μεταβάλλεται εντός της χρήσης, ανάλογα με την επίτευξη των στόχων που αναλογούν στον ενοποιημένο προϋπολογισμό των δήμων και περιφερειών, στο πλαίσιο του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού καθώς και κάθε σχετικό αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

4. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, οι οποίες εκδίδονται τον Ιούλιο κάθε έτους, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε. και της Ε.Ν.ΠΕ., αντίστοιχα, παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των δήμων και των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 187 καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 188. Με τις ίδιες αποφάσεις, δύνανται να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό, να ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών και να ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 368, περί κατάρτισης και ψήφισης του προϋπολογισμού και του άρθρου 378, περί προϋπολογισμού δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να προβλέπεται η σύσταση ιδιαίτερων κωδικών φορέων στον προϋπολογισμό των δήμων, ανάλογων με τον φορέα του άρθρου 378, περί προϋπολογισμού δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, και για άλλους τομείς κοινωνικής, πολιτιστικής ή αθλητικής δραστηριότητάς τους, καθώς και να καθορίζονται οι ειδικότερες κατηγορίες εσόδων και δαπανών που εγγράφονται σε αυτούς.

ΜΕΡΟΣ Β’
ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 381
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Β’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αποτελεί η διαμόρφωση ενός συνεκτικού και δομημένου θεσμικού πλαισίου όσον αφορά στα έσοδα των δήμων και των περιφερειών, του οποίου η ύλη καταστρώνεται με τρόπο που να το καθιστά εύχρηστο και αποτελεσματικό προς χρήση εργαλείο.

Άρθρο 382
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Β’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αποτελεί:

α) Ο προσδιορισμός των εσόδων των δήμων και των περιφερειών,

β) η κατά είδος εσόδου ρύθμιση των ζητημάτων αναφορικά με τη βάση επιβολής του, τον καθορισμό των υπόχρεων, των διαδικασιών είσπραξης και των επιβαλλόμενων κυρώσεων,

γ) ο προσδιορισμός των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων των δήμων και των περιφερειών, και

δ) η εισαγωγή προβλέψεων επίλυσης αμφισβητήσεων με συμβιβασμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 383
Προσδιορισμός εσόδων δήμων

Τα έσοδα των δήμων που προέρχονται από επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά προγράμματα, μισθώματα, τέλη, εισφορές, πρόστιμα, αντισταθμιστικά οφέλη, παράβολα και λοιπά έσοδα είναι τα ακόλουθα:

1. Επιχορηγήσεις - κατανομές - χρηματοδοτικά προγράμματα:

α) Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι του άρθρου 434,

β) κατανομή σε δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων λειτουργούν αλυκές, από τα μισθώματα κάθε έτους που καταβάλλονται από την εταιρεία «Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.» προς το ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 25 του ν. 3066/2002 (Α’ 252), περί παραχώρησης εκτάσεων από το ελληνικό Δημόσιο προς την ανώνυμη εταιρεία «Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.» και την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4484/2017 (Α’ 110), περί ειδικών ρυθμίσεων για τη σύμπραξη του Υπουργού Οικονομικών στην έκδοση κανονιστικών διοικητικών πράξεων,

γ) κατανομή ποσού εσόδων από το Τέλος Διαφήμισης, Κατηγορίας Δ’ του άρθρου 418,

δ) επιχορήγηση στον Δήμο Παύλου Μελά για τις ανάγκες του μητροπολιτικού πάρκου του πρώην Στρατοπέδου Παύλου Μελά, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 115 του ν. 5225/2025 (Α’ 152), περί επιχορήγησης δήμων της χώρας για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών,

ε) επιχορήγηση στον Δήμο Αθηναίων για τη λειτουργία και συντήρηση του Εθνικού Κήπου και την αντιμετώπιση της μισθοδοσίας του προσωπικού του, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 25 του ν. 3274/2004 (Α’ 195),

στ) του εθνικού σκέλους του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του ν. 5140/2024 (Α’ 154),

ζ) του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του ν. 5140/2024,

η) από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

θ) από προγράμματα διεθνών οργανισμών.

2. Μισθώματα:

α) δημοτικών ακινήτων, του άρθρου 553,

β) καλλιεργήσιμης γης του άρθρου 570,

γ) παραχώρησης κοινόχρηστων χώρων για τοποθέτηση διαφημιστικών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 554,

δ) πάγια και αναλογικά μισθώματα δημοτικών λατομείων του άρθρου 572, περί εκμετάλλευσης δημοτικών λατομείων και της παρ. 4 του άρθρου 45 του ν. 4512/2018 (Α’ 5), περί παραχώρησης του δικαιώματος εκμετάλλευσης και πάγιων και αναλογικών μισθωμάτων,

ε) δημοσίων λατομείων της παρ. 6 του άρθρου 45 του ν. 4512/2018,

στ) εκμετάλλευσης δημοτικών δασών του άρθρου 571 και του άρθρου 39 του ν. 998/1979 (Α’ 289), περί εκμίσθωσης δημοσίων εκτάσεων προς αναδάσωση,

ζ) αναδασωτέων εκτάσεων του άρθρου 40 του ν. 998/1979, περί διάθεσης εκτάσεων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου προς αναδάσωση,

η) ιχθυοτροφείων σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 127/1975 (Α’ 175), περί εκμίσθωσης ιχθυοτροφείων που ανήκουν σε δήμους, το άρθρο 75 ν. 2065/1992 (Α’ 113), περί παραχωρήσεων ιχθυοτροφείων σε δήμους και την υπ’ αρ. 32489/26.4.1982 κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Εσωτερικών «Αναμόρφωση Συλλογικών Οργάνων Γνωμοδοτικής και Αποφασιστικής αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών» (Β’ 213),

θ) θαλάσσιων και λιμναίων υδάτινων εκτάσεων για μονάδες υδατοκαλλιέργειας, του άρθρου 12 του ν. 4282/2014 (Α’ 182), περί εισπράξεως και αποδόσεως μισθωμάτων, δημόσιων φυσικών ιχθυοτροφείων, λιμνοθαλασσών σύμφωνα με τα άρθρα 65, 66, 67 και 68 του ν.δ. 420/1970 (Α’ 27),

ι) περιπτέρων του Κεφαλαίου Ζ’ του Μέρους Ε’ του Βιβλίου Τέταρτου του παρόντος Κώδικα,

ια) κυλικείων εντός κτηρίων που στεγάζονται υπηρεσίες των δήμων του άρθρου 555,

ιβ) χρήσης δημοτικών κατοικιών του άρθρου 573, περί στεγαστικής αποκατάστασης δημοτών,

ιγ) κινητών πραγμάτων των δήμων του άρθρου 559, περί εκμίσθωσης κινητών πραγμάτων, και

ιδ) εκμίσθωσης δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας Δημοσίου του άρθρου 84 του ν.δ. 210/1973 (Α’ 277).

3. Τέλη:

α) Καθαριότητας - φωτισμού του Κεφαλαίου Γ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

β) τοπικής ανάπτυξης του Κεφαλαίου Δ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

γ) επί των ακαθαρίστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων του Κεφαλαίου Ζ’, του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

δ) διαμονής παρεπιδημούντων του Κεφαλαίου ΣΤ’, του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

ε) χρήσης κοινόχρηστων χώρων του Κεφαλαίου Ε’, του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

στ) εμπορίας ποσίμων υδάτων του Κεφαλαίου Θ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

ζ) χρήσης ιαματικών πηγών του Κεφαλαίου Η’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

η) δυνητικά ανταποδοτικά τέλη του άρθρου 430,

θ) ύδατος του Κεφαλαίου ΙΑ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

ι) βοσκής του άρθρου 427,

ια) χρήσης δημοτικών κτημάτων, έργων ή υπηρεσιών του άρθρου 429,

ιβ) χρήσης σφαγείων του άρθρου 424,

ιγ) λειτουργίας νεκροταφείων του άρθρου 423,

ιδ) διαφήμισης του Κεφαλαίου Ι, του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

ιε) συγκοινωνιακών φορέων για διαφημίσεις σε στάσεις και στέγαστρα λεωφορείων της παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4974/2022 (Α’ 185), περί στάσεων - στεγάστρων αναμονής επιβατών, εσόδων από διαφημίσεις επί στεγάστρων, στάσεων και λεωφορείων,

ιστ) συγκοινωνιακών φορέων για διαφημίσεις σε εσωτερικές και εξωτερικές επιφάνειες (ολικά ή μερικά) των αστικών και υπεραστικών λεωφορείων, της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 4974/2022,

ιζ) οικοδομικών αδειών του άρθρου 426,

ιη) ανανεώσιμων πηγών ενέργειας του άρθρου 87 του ν. 4964/2022 (Α’ 150), περί Ειδικού Τέλους Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας,

ιθ) λατομικών προϊόντων της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 4512/2018, περί παραβόλων και ειδικού τέλους υπέρ δήμων,

κ) παροπλιζομένων πλοίων του άρθρου 3 του ν. 995/1979 (Α’ 279), περί κατανομής τελών και της υπό στοιχεία 42760/Δ-Ε/1899/12.4.1980 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας «Περί διαδικασίας βεβαιώσεως, εισπράξεως και αποδόσεως, του τέλους παροπλιζομένων πλοίων που επιβλήθηκε με τον Νόμο 995/1979» (Β’ 421),

κα) επιβατών και οχημάτων του άρθρου 2 του π.δ. 242/2003 (Α’ 219), περί τροποποίησης του άρθρου 6 του ν. 2399/1996 (Κ 90) και του άρθρου 20 του ν. 3622/2007 (Α’ 281), περί λιμενικών τελών επιβατών και οχημάτων, σκοπού και τρόπου επιβολής τους,

κβ) παροχής υπηρεσιών ενίσχυσης ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων του ν. 3622/2007 (Α’ 281) και της υπ’ αρ. 3113.11/43730/2017/16.6.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Καθορισμός ανταποδοτικών τελών για την παροχή υπηρεσιών ενίσχυσης της ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων» (Β’ 2127),

κγ) δραστηριοποίησης υπαίθριου εμπορίου του άρθρου 23 του ν. 4849/2021 (Α’ 207), περί καθορισμού τέλους θέσης και δικαιώματος δραστηριοποίησης στο υπαίθριο εμπόριο,

κδ) απαλλοτρίωσης του άρθρου 428,

κε) αμμοληψίας του άρθρου 429,

κστ) χρήσης αποκαλυπτομένων καλλιεργητικών εκτάσεων του άρθρου 569,

κζ) ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων του άρθρου 8 του ν. 2515/1997 (Α’ 154) και της παρ. 2 του άρθρου 49 του ν. 5177/2025 (Α’ 21), περί ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων,

κη) επανάχρησης κτηρίων τουριστικών καταλυμάτων της υποπερ. β) της περ. 3 της παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 1577/1985 (Α’ 210), περί παρεκκλίσεων,

κθ) διέλευσης και χρήσης δικαιωμάτων διέλευσης, σε παρόχους δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών του άρθρου 151 του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί δικαιωμάτων διέλευσης και της υπ’ αρ. 874/2/3.12.2018 απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων «Κανονισμός καθορισμού των τελών διέλευσης και των τελών χρήσης δικαιωμάτων διέλευσης, κατ’ εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 28 του ν. 4070/2012.» (Β’ 6168),

λ) κρουαζιέρας σε δήμους εντός των διοικητικών ορίων των οποίων ευρίσκονται οι λιμένες αποβίβασης του άρθρου 27 του ν. 5162/2024 (Α’ 198),

λα) μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%) επί των καταστημάτων των Ολυμπιακών Συγκροτημάτων του άρθρου 32 του ν. 4179/2013 (Α’ 175), περί ρύθμισης θεμάτων ειδικών φόρων και τελών σε ακίνητα του ν. 3342/2005 (Α’ 131),

λβ) ελεγχόμενης στάθμευσης του άρθρου 425,

λγ) λιμενικών τελών του Κεφαλαίου ΙΒ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

λδ) παραλαβής και επεξεργασίας αποβλήτων από πλοία του άρθρου 8 της υπ’ αρ. 3122.3-15/71164/2021/30.9.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της Οδηγίας 2000/59/ΕΚ» (Β’ 4790),

λε) ειδικού πολιτιστικού τέλος Δήμου Ζαγορίου του άρθρου 94 του ν. 5179/2025 (Α’ 26),

λστ) ειδικού τέλος φορέα εξερεύνησης διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς της παρ. 6 του άρθρου 12 του ν. 5261/2025 (Α’ 231).

4. Εισφορές:

Εισφορές/έσοδα πολεοδομικής νομοθεσίας κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος, τα άρθρα 73, 79, 105, 115, 116, 131, 132, 134, 139, 140, 141, 142, 143, 180, 182, του Κώδικα Πολεοδομίας - Χωροταξίας «Νικόλαος Ταγαράς» (ν. 5306/2026, Α’ 88), 34 του ν. 1337/1983 (Α’ 33) και την παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 947/1979 (Α’ 169).

5. Πρόστιμα:

α) παραβάσεων Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας του άρθρου 107 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 5209/2025, Α’ 100), περί επιβολής διοικητικών προστίμων από αστυνομικά όργανα,

β) παραβάσεων της νομοθεσίας για το υπαίθριο εμπόριο των άρθρων 52, 62 και 63 του ν. 4264/2014 (Α’ 118),

γ) παραβάσεων της νομοθεσίας για την καθαριότητα και τη διαχείριση των αποβλήτων του άρθρου 66 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί επιβολής της εφαρμογής και κυρώσεων,

δ) λειτουργίας θεάτρων χωρίς άδεια του άρθρου 6 του ν. 4229/2014 (Α’ 8), περί κυρώσεων,

ε) παράνομης λειτουργίας εμπορικής έκθεσης των άρθρων 113 και 116 του ν. 4512/2018 (Α’ 5),

στ) μη καθαριότητας κτήματος σε αντιπυρική περίοδο του άρθρου 167 του ν. 4662/2020 (Α’ 27), περί πυροσβεστικών διατάξεων και πυροπροστασίας και της υπό στοιχεία ΥΠ. 1157/15.4.2026 «Καθορισμός των μέτρων προληπτικής πυροπροστασίας και των υποχρεώσεων καθαρισμού οικοπεδικών και ακάλυπτων χώρων, της διαδικασίας υποβολής δηλώσεων, καθώς και των ειδικότερων θεμάτων σχετικά με τη διενέργεια ελέγχων από τις αρμόδιες αρχές, τη διαδικασία επιβολής, βεβαίωσης και είσπραξης των προβλεπόμενων διοικητικών προστίμων, της διαδικασίας υποβολής ένστασης και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων περί του Εθνικού Μητρώου Τήρησης Μέτρων Προληπτικής Πυροπροστασίας Ιδιοκτησιών του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας των άρθρων 53Α και 53ΙΔ του ν. 4662/2020 (Α’ 27)» κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (Β’ 2323),

ζ) παραβάσεων κοινής ησυχίας και καθαριότητας του άρθρου 356, περί των αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας,

η) παραβάσεων του άρθρου 6 του ν. 3730/2008 (Α’ 262),

θ) παράνομης εγκατάστασης σκηνών και στάθμευσης τροχόσπιτων του άρθρου 7 του ν. 4276/2014 (Α’ 155), περί ελεγκτικής διαδικασίας και κυρώσεων και του άρθρου 107 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, περί επιβολής διοικητικών προστίμων από αστυνομικά όργανα,

ι) παραβάσεων νομοθεσίας δραστηριοποίησης υπαίθριου εμπορίου των άρθρων 58 και 63 του ν. 4849/2021 (Α’ 207),

ια) παραβάσεων νομοθεσίας περί προστασίας των ζώων συντροφιάς και εξασφάλισης της ευζωίας τους του άρθρου 35 του ν. 4830/2021 (Α’ 169), περί διοικητικών κυρώσεων,

ιβ) παράλειψης γνωστοποίησης για άσκηση οικονομικής δραστηριότητας με γνωστοποίηση του άρθρου 15 του ν. 4442/2016 (Α’ 230), περί διοικητικών κυρώσεων σε ασκούντες οικονομική δραστηριότητα,

ιγ) εγκατάστασης ή λειτουργίας χωρίς την απαιτούμενη έγκριση και λοιπών παραβάσεων του άρθρου 117 του ν. 4442/2016, περί παραβάσεων και κυρώσεων,

ιδ) παραβάσεων των διατάξεων που θεσπίζονται με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων, όπως σε ζητήματα τήρησης της καθαριότητας σε κοινόχρηστους και ιδιωτικούς υπαίθριους χώρους και διασφάλισης της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.

6. Αντισταθμιστικά οφέλη:

α) σε δήμους που φιλοξενούν ή επιβαρύνονται από τη λειτουργία εγκαταστάσεων μηχανική- βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων και χώρων υγειονομικής ταφής του άρθρου 243 του ν. 4555/2018 (Α’ 133), περί αντισταθμιστικού οφέλους,

β) του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4404/2016 (Α’ 126), περί εσόδων λιμένα και τιμολογιακής πολιτικής,

γ) των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε. των οποίων οι Συμβάσεις Παραχώρησης κυρώθηκαν με τον ν. 4597/2019 (Α’ 35) και ειδικά της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4597/2019, περί ρυθμίσεων Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. για τον ηλεκτροφωτισμό, την αποκομιδή απορριμμάτων και το εργασιακό καθεστώς σε περιοχές δικαιοδοσίας τους και αυξημένου αντισταθμιστικού τέλους,

δ) του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε των παρ. 3 και 4 του άρθρου 11 του ν. 4522/2018 (Α’ 39), περί φορολόγησης και σχετικών θεμάτων,

ε) μετεγκατάστασης εγκαταστάσεων κράτησης Κορυδαλλού της παρ. 1 του άρθρου 186 του ν. 4662/2020 (Α’ 27), περί αντισταθμιστικών οφελών για τοπικές κοινωνίες,

στ) του αεροδρομίου Ελευθέριος Βενιζέλος υπέρ όμορων δήμων, του άρθρου 25.6 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου (Σ.Α.Α.), όπως αυτή κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2338/1995 (Α’ 202),

ζ) αντιστάθμισμα διέλευσης αγωγού τροφοδοσίας αεροπορικού καυσίμου του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 25 του ν. 3054/2002 (Α’ 230), περί αγωγού αεροπορικών καυσίμων,

η) του Οργανισμού Λιμένος Ηγουμενίτσας Α.Ε. της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 5048/2023 (Α’ 149), περί φορολόγησης, τελών και συναφών θεμάτων,

θ) του Οργανισμού Λιμένος Ηρακλείου Α.Ε. της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου ένατου του ν. 5126/2024 (Α’ 115), περί φορολόγησης, τελών και συναφών θεμάτων

7. Παράβολα:

α) Χορήγησης αδειών ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος της υπό στοιχεία οικ.61167/17.12.2007 κοινής απόφασης των Υφυπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών «Καθορισμός ύψους παραβόλου έκδοσης και αντικατάστασης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος» (Β’ 2438),

β) άσκησης οικονομικής δραστηριότητας υπό καθεστώς γνωστοποίησης ή και έγκρισης του άρθρου 11 του ν. 4442/2016, περί παραβόλων,

γ) χορήγησης άδειας κυκλοφορίας ζωήλατων οχημάτων του άρθρου 92 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, περί άδειας κυκλοφορίας οχήματος και της υπ’ αρ. 65274/11.12.2025 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών«Διαδικασία χορήγησης άδειας κυκλοφορίας ζωήλατων οχημάτων» (Β’ 6947).

8. Λοιπά έσοδα:

α) Εκποίησης ακινήτων του άρθρου 549,

β) εκποίησης κινητών πραγμάτων του άρθρου 556,

γ) από την παραχώρηση από τις αρμόδιες Κτηματικές Υπηρεσίες της απλής χρήσης αιγιαλού-παραλίας σε τρίτους σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 5092/2024 (Α’ 33), περί καθορισμού φορέα που παραχωρεί την απλή χρήση,

δ) καταβολής δημοτικών τελών στους δήμους όπου λειτουργούν μονάδες φιλοξενίας μεταναστών και χρηματοδότησης δήμων που επιβαρύνονται με μεταναστευτικές ροές του άρθρου 195 του ν. 4662/2020, περί

καταβολής δημοτικών τελών στους δήμους όπου λειτουργούν μονάδες φιλοξενίας μεταναστών και χρηματοδότησης δήμων που επιβαρύνονται με μεταναστευτικές ροές για την κάλυψη έκτακτων αναγκών,

ε) εγκατάστασης αυτόματων μηχανήματων παραλαβής και παράδοσης ταχυδρομικών αντικειμένων του άρθρου 55 του ν. 4796/2021 (Α’ 63), περί αυτόματων μηχανημάτων παράδοσης ταχυδρομικών αντικειμένων,

στ) της νομοθεσίας περί προστασίας των ζώων συντροφιάς και εξασφάλισης της ευζωίας τους των άρθρων 11, 14 και 35 του ν. 4830/2021 (Α’ 169),

ζ) κατασκευής, ανακατασκευής, επισκευής ή συντήρησης πεζοδρομίων της παρ. 4 του άρθρου 23 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/66006/2360/16.6.2023 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Κτιριοδομικού Κανονισμού» (Β’ 3985), περί πεζοδρομίων,

η) μεταβολής χρήσης κτηρίου που συνεπάγεται αύξηση των απαιτούμενων χώρων στάθμευσης και για αυθαίρετη μεταβολή της χρήσης των χώρων στάθμευσης του άρθρου 6 του ν. 960/1979 (Α’ 194).

Άρθρο 384
Προσδιορισμός εσόδων περιφερειών

Τα έσοδα των περιφερειών που προέρχονται από επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά προγράμματα, μισθώματα, τέλη, πρόστιμα, παράβολα και λοιπά έσοδα είναι τα ακόλουθα:

1. Επιχορηγήσεις - χρηματοδοτήσεις - μεταβιβασθείσες πιστώσεις:

α) Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι του άρθρου 435,

β) μεταβιβασθείσα πίστωση, για την ανταποδοτική υποστήριξη και ανατροφοδότηση του ελεγκτικού μηχανισμού της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 4633/2019 (Α’ 161), περί απαγόρευσης χρήσης προϊόντων καπνού,

γ) μεταβιβασθείσα πίστωση, για την κάλυψη πάσης φύσεως αναγκών που αφορούν τις εξετάσεις και τη διενέργεια δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιων οδηγών του άρθρου 13 του ν. 4599/2019 (Α’ 40),

δ) του εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του ν. 5140/2024 (Α’ 154),

ε) του συγχρηματοδοτούμενου Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του ν. 5140/2024,

στ) προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ζ) προγράμματα διεθνών οργανισμών,

η) επιχορήγηση για δαπάνες λειτουργίας των πάσης φύσεως προνοιακών ιδρυμάτων του άρθρου 5 του ν. 2646/1998 (Α’ 236), περί μητρώων και ειδικής πιστοποίησης,

θ) επιχορήγηση από κατανομή των καθαρών εσόδων του Ειδικού Κρατικού Λαχείου Κοινωνικής Αντίληψης σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου τρίτου του ν. 4183/2013 (Α’ 186), περί διάθεσης ποσών.

2. Μισθώματα:

α) Ακινήτων των περιφερειών του άρθρου 553,

β) βοσκήσιμων γαιών του άρθρου 6 και της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4351/2015 (Α’ 164), περί δικαιώματος χρήσης βόσκησης και μισθώματος δικαιώματος χρήσης βόσκησης, αντίστοιχα,

γ) κυλικείων εντός κτηρίων που στεγάζονται υπηρεσίες των περιφερειών του άρθρου 555,

δ) κινητών πραγμάτων των περιφερειών του άρθρου 559,

ε) πάγια και αναλογικά μισθώματα δημόσιων λατομείων του άρθρου 45 του ν. 4512/2018 (Α’ 5).

3. Τέλη:

α) δυνητικά τέλη του άρθρου 430,

β) χρήσης περιφερειακών κτημάτων, έργων ή υπηρεσιών του άρθρου 429,

γ) άδειας και μεταβίβασης οχημάτων του άρθρου 27 του ν. 3220/2004 (Α’ 15), περί είσπραξης τέλους αδείας και τέλους μεταβίβασης αυτοκινήτων οχημάτων,

δ) διέλευσης και χρήσης δικαιωμάτων διέλευσης, σε παρόχους δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών του άρθρου 151 του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί δικαιώματος διέλευσης και της υπ’ αρ. 874/2/3.12.2018 απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων «Κανονισμός καθορισμού των τελών διέλευσης και των τελών χρήσης δικαιωμάτων διέλευσης, κατ’ εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 28 του ν. 4070/2012» (Β’ 6168),

ε) δραστηριοποίησης υπαίθριου εμπορίου του άρθρου 23 του ν. 4849/2021 (Α’ 207), περί καθορισμού τέλους θέσης και δικαιώματος δραστηριοποίησης στο υπαίθριο εμπόριο,

στ) ανταποδοτικό τέλος απαλλοτριώσεων του άρθρου 428,

ζ) έκδοσης, τροποποίησης, ή επέκτασης των αδειών άσκησης των δραστηριοτήτων λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων και εμφιάλωσης υγραερίων του άρθρου 4 του ν. 3054/2002 (Α’ 230), περί αδειών.

η) τεχνικού ελέγχου στα δημόσια Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων ορισμένης περιφέρειας, του άρθρου 19 του ν. 3446/2006 (Α’ 49).

θ) αρδευτικά τέλη Κωπαΐδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας), του άρθρου 13 του ν. 4250/2014 (Α’ 74), περί κατάργησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου «Οργανισμός Κωπαΐδας» και μεταφορά των αρμοδιοτήτων του.

4. Πρόστιμα:

α) παραβάσεων νομοθεσίας δραστηριοποίησης υπαίθριου εμπορίου των άρθρων 52, 62 και 63 του ν. 4849/2021,

β) παράνομης λειτουργίας εμπορικής έκθεσης των άρθρων 113 έως 116 του ν. 4512/2018,

γ) μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας ως προς τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές των άρθρων 23 έως 25 του ν. 4235/2014 (Α’ 32),

δ) λειτουργίας κτηνιατρείων, κτηνιατρικών κλινικών και ενδιαιτημάτων ζώων του άρθρου 12 του ν. 607/1977 (Α’ 163),

ε) λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης κτηνιατρικών φαρμάκων του άρθρου 10 του ν. 2538/1997 (Α’ 242), περί κυρώσεων,

στ) σε μελισσοκόμους για μη συμμόρφωση με την υπ’ αρ. 140/106513/16.4.2021 απόφαση της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (Β’ 1560),

ζ) σε φορείς κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων για μη συμμόρφωση με την παρ. 7 του άρθρου 12 του ν. 4056/2012 (Β’ 52), περί διοικητικών κυρώσεων και μέτρων,

η) παραβάσεων περιβαλλοντικής νομοθεσίας της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986 (Α’ 160), περί διοικητικών κυρώσεων,

θ) παραβάσεων εγκατάστασης και λειτουργίας μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων του άρθρου 29 του ν. 3982/2011 (Α’ 143), περί κυρώσεων,

ι) παράλειψης γνωστοποίησης της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 4442/2016 (Α’ 230), περί διοικητικών κυρώσεων σε ασκούντες οικονομική δραστηριότητα,

ια) παραβάσεων που αφορούν στην εγκατάσταση και λειτουργία Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής του άρθρου 48ΙΑ του ν. 4442/2016, περί εξουσιοδότησης,

ιβ) παράλειψης γνωστοποίησης άσκησης οικονομικής δραστηριότητας με γνωστοποίηση του άρθρου 15 του ν. 4442/2016,

ιγ) λειτουργίας χωρίς την απαιτούμενη έγκριση του άρθρου 117 του ν. 4442/2016, περί παραβάσεων και κυρώσεων,

ιδ) παραβάσεων που αφορούν στις άδειες πετρελαιοειδών προϊόντων του άρθρου 17 του ν. 3054/2002 (Α’ 230), περί διοικητικών κυρώσεων,

ιε) παραβάσεων της αρτοποιητικής νομοθεσίας του άρθρου 18 του ν. 3526/2007 (Α’ 24), περί ποινικών και διοικητικών κυρώσεων,

ιστ) παραβάσεων αναφορικά με το Μητρώο επιχειρήσεων ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων του άρθρου 7 του ν. 3551/2007 (Α’ 76), περί ελέγχου και διοικητικών κυρώσεων,

ιζ) παραβάσεων που αφορούν σε άδειες εγκατάστασης για ίδια χρήση ενεργειακών συστημάτων θέρμανσης - ψύξης χώρων της υπό στοιχεία Δ9Β,Δ/Φ166/οικ13068/ΓΔΦΠ2488/11.6.2009 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης «Άδειες εγκατάστασης για ίδια χρήση ενεργειακών συστημάτων θέρμανσης - ψύξης χώρων μέσω εκμετάλλευσης της θερμότητας των γεωλογικών σχηματισμών και των νερών, επιφανειακών και υπόγειων, που δεν χαρακτηρίζονται γεωθερμικό δυναμικό» (Β’ 1249),

ιη) παραβάσεων που αφορούν στον καθορισμό προδιαγραφών λειτουργίας, διαδικασίας και δικαιολογητικών που απαιτούνται για την υπαγωγή υπαίθριων και στεγασμένων χώρων παιδικής αναψυχής, αντίστοιχα, στο καθεστώς του άρθρου 15 του ν. 4442/2016,

ιθ) παραβάσεων των κανόνων ρύθμισης της αγοράς προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών του άρθρου 22 του ν. 4177/2013 (Α’ 173), περί διοικητικών κυρώσεων,

κ) παραβάσεων του προγράμματος ενημέρωσης και παροχής πληροφοριών προς τους καταναλωτές σχετικά με την οικονομία καυσίμου και τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) των προς εμπορία νέων επιβατηγών αυτοκινήτων του άρθρου 24 του ν. 4177/2013, περί διαδικασίας επιβολής προστίμου,

κα) παραβάσεων για υποχρέωση αποδοχής μέσων πληρωμής με κάρτα του άρθρου 65 του ν. 4446/2016 (Α’ 240), περί υποχρέωσης αποδοχής μέσων πληρωμής με κάρτα,

κβ) σε Κέντρα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος σε περίπτωση μη συμμόρφωσης σε σχέση με τις απαιτήσεις των διατάξεων στους τομείς των τροφίμων των άρθρων 24 και 25 του ν. 4235/2014 (Α’ 32),

κγ) παραβάσεων της νομοθεσίας περί προστασίας των καταναλωτών του άρθρου 13Α του ν. 2251/1994 (Α’ 191), περί κυρώσεων,

κδ) παραβάσεων σχετικά με την εγκατάσταση, επίβλεψη λειτουργίας και συντήρηση ατμολεβήτων, της υπό στοιχεία οικ. 10735/651/21.9.2012 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Εγκατάσταση, Λειτουργία και Έλεγχος Ατμολεβήτων» (Β’ 2656),

κε) παραβάσεων άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας (παροχής υπηρεσιών κακής ποιότητας) των άρθρων 3, 11 και 12 του ν. 3982/2011 (Α’ 143),

κστ) παραβάσεων ιδιοκτητών - διαχειριστών, φορέων ελέγχου και επαγγελματιών κατά την άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας στους ανελκυστήρες του άρθρου 13 της υπό στοιχεία οικ. Φ.Α/9.2/ΟΙΚ. 28425/22.12.2008 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Συμπλήρωση διατάξεων σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση και ασφάλεια των ανελκυστήρων» (Β’ 2604),

κζ) παραβάσεων που αφορούν τη γνωστοποίηση λειτουργίας των κέντρων δεδομένων (Data Centers) του άρθρου 328 του ν. 4442/2016, περί παραβάσεων - κυρώσεων,

κη) από Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου Οχημάτων του άρθρου 1 του ν. 3446/2006 (Α’ 49),

κθ) οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών, υποκαταστημάτων αυτών και Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψήφιων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) των άρθρων 15 και 220 του ν. 4446/2016,

κι) για πειθαρχικά παραπτώματα οδηγών επιβατηγών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτων του άρθρου 8 του ν. 4530/2018 (Α’ 59), περί πειθαρχικών ποινών,

λ) παραβάσεων νομοθεσίας περί ηλεκτρομαγνητικής συμβατότητας των παρ. 5 έως 16 του άρθρου 40 του ν. 4070/2012 (Α’ 82), περί τυποποίησης και πιστοποίησης εξοπλισμού και υπηρεσιών και ηλεκτρομαγνητικής συμβατότητας,

λα) γνωστοποίησης λειτουργίας των πλυντηρίων και λιπαντηρίων οχημάτων των άρθρων 15 και 187 του ν. 4446/2016,

λβ) γνωστοποίησης λειτουργίας χώρων στάθμευσης βαρέων οχημάτων των άρθρων 15 και 204 του ν. 4446/2016,

λγ) γνωστοποίησης λειτουργίας χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων των άρθρων 15 και 179 του ν. 4446/2016,

λδ) προστίμων που επιβάλλονται για παραβάσεις του ν. 3868/2010 (Α’ 129),

λε) λειτουργίας συνεργείων συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων του άρθρου 17 του π.δ. 78/1988 (Α’ 34), περί κυρώσεων,

λστ) γνωστοποίησης λειτουργίας συνεργείων συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων των άρθρων 15 και 171 του ν. 4446/2016,

λζ) στους φορείς Ιδιωτικών Κέντρων Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (ΚΤΕΟ), για παραβάσεις που αφορούν ελλείψεις οχημάτων ή παραβάσεις που αφορούν διοικητικής ή οικονομικής φύσης υποχρεώσεις των ιδιωτικών ΚΤΕΟ, των οργάνων και της διαδικασίας είσπραξης των προστίμων του άρθρου 41 του ν. 2963/2001 (Α’ 268), περί διοικητικών κυρώσεων και ποινών,

λη) λειτουργίας συνεργείων ψηφιακού ταχογράφου του άρθρου 12 του ν. 3534/2007 (Α’ 40), περί κυρώσεων,

λθ) παραβάσεων των διατάξεων που αφορούν στα ολοκληρωμένα συστήματα παρακολούθησης εισροών - εκροών στα πρατήρια υγρών καυσίμων της παρ. 9 του άρθρου 31 του ν. 3784/2009 (Α’ 137), περί Εθνικού Μητρώου Αδειών Πετρελαιοειδών Προϊόντων,

λι) στα πρατήρια καυσίμων του άρθρου 17 του ν. 3054/2002 (Α’ 230), περί διοικητικών κυρώσεων,

λκ) σε Επιβατηγά Δημοσίας Χρήσης (ΕΔΧ) του άρθρου 95 του ν. 4070/2012, περί ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου,

μ) διακοπής λειτουργίας - ανάκλησης βεβαίωσης καλής λειτουργίας Ιδιωτικών Κλινικών των άρθρων 19 και 21 του ν. 4600/2019 (Α’ 43),

μα) διακοπής λειτουργίας - ανάκλησης βεβαίωσης καλής λειτουργίας Ιδιωτικών Μονάδων Ημερήσιας Φροντίδας του άρθρου 19 της υπό στοιχεία Γ1β/Γ.Π./οικ.46632/15.6.2018 απόφασης του Υπουργού Υγείας «Όροι, προϋποθέσεις και προδιαγραφές λειτουργίας των αυτοτελών ιδιωτικών Μονάδων Ημερήσιας Νοσηλείας (Μ.Η.Ν.) ειδικότητας: α) οφθαλμολογίας, β) πλαστικής/επανορθωτικής χειρουργικής, γ) ωτορινολαρυγγολογίας και δ) δερματολογίας/αφροδισιολογίας» (Β’ 2283),

μβ) υπέρβασης του ωραρίου λειτουργίας φαρμακείων του άρθρου 257 του ν. 4512/2018 (Α’ 5), περί ωραρίου λειτουργίας φαρμακείου,

μγ) πρόστιμο σε φαρμακείο που μένει κλειστό χωρίς άδεια αρμόδιου Περιφερειάρχη, του άρθρου 11 του ν. 5607/1932 (Α’ 300),

μδ) σε φαρμακοποιό περί παράβασης νομοθεσίας ναρκωτικών του άρθρου 8 του ν. 4139/2013 (Α’ 74), περί συνταγών χορήγησης ναρκωτικών και παραβατών αυτών,

με) αντιποίησης επαγγέλματος φαρμακοποιού του άρθρου 34 του ν. 5607/1932 (Α’ 300),

μστ) παραβάσεων για αυτοτελή διαιτολογικά γραφεία και πολυδύναμες διαιτολογικές μονάδες του άρθρου 239 του ν. 4442/2016,

μζ) παραβάσεων για εργαστήρια αισθητικής του άρθρου 247 του ν. 4442/2016,

μη) για τους ασκούντες το επάγγελμα του οπτικού ή διατηρούντες κατάστημα οπτικών ειδών άνευ της σχετικής βεβαίωσης/αδείας του άρθρου 16 του ν. 971/1979 (Α’ 223),

μθ) παραβάσεων αντιποίησης φυσικοθεραπευτικού επαγγέλματος του άρθρου 118 του ν. 4600/2019 (Α’ 118),

μι) παραβάσεων Μονάδων/Κέντρων Φροντίδας Ηλικιωμένων του άρθρου 2 του ν. 2345/1995 (Α’ 213), περί εποπτείας και κυρώσεων,

μκ) παραβάσεων Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 4756/2020 (Α’ 235),

μλ) παραβάσεων Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων και Παιδιών με Αναπηρία της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4756/2020,

ν) παραβάσεων Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες του άρθρου 2 του ν. 2345/1995 (Α’ 213),

να) παραβάσεων Κέντρων Διημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Αναπηρία του άρθρου 126 του ν. 4442/2016,

νβ) παραβάσεων Κέντρων Αποθεραπείας - Αποκατάστασης των άρθρων 18 και 19 του π.δ. 395/1993 (Α’ 166), περί λειτουργίας χωρίς άδεια και ποινών, αντίστοιχα,

νγ) παραβάσεων Βρεφονηπιακών Σταθμών Ολοκληρωμένης Φροντίδας του άρθρου 2 του ν. 2345/1995,

νδ) παραβάσεων Μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας του άρθρου 2 του ν. 2345/1995,

νε) παραβάσεων παιδικών κατασκηνώσεων της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 2556/1997 (Α’ 270), περί εσόδων Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

5. Παράβολα:

α) Έγκρισης ίδρυσης κτηνιατρείων και κτηνιατρικών κλινικών του άρθρου 92 του ν. 4442/2016,

β) έγκρισης ίδρυσης δραστηριοτήτων εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς του άρθρου 99 του ν. 4442/2016,

γ) εξέτασης για έκδοση αδειών άσκησης επαγγέλματος και αναγγελίας άσκησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων του άρθρου 5 του ν. 3982/2011 (Α’ 143), περί έκδοσης αδειών και βεβαιώσεων αναγγελίας,

δ) άσκησης οικονομικής δραστηριότητας υπό καθεστώς γνωστοποίησης ή και έγκρισης των άρθρων 11, 75, 76, 78, 79, 127 και 239 του ν. 4442/2016,

ε) χορήγησης έγκρισης εγκατάστασης μεταποιητικών επιχειρήσεων του άρθρου 28 του ν. 3982/2011, περί παραβόλων,

στ) αντικατάστασης βοηθητικών αδειών με βεβαίωση αναγγελίας του άρθρου 32 του ν. 4608/2019 (Α’ 66), περί αντιστοίχισης υφιστάμενων αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων,

ζ) έγκρισης/γνωστοποίησης λειτουργίας έργων και δραστηριοτήτων «Συστημάτων περιβαλλοντικών Υποδομών» του άρθρου 78 του ν. 4549/2018 (Α’ 105), περί απλούστευσης εγκατάστασης και λειτουργίας Συστημάτων Περιβαλλοντικών Υποδομών,

η) εγγραφής στο Ειδικό Μητρώο επιχειρήσεων ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων της παρ. 7 του άρθρου 6 του ν. 3551/2007 (Α’ 76), περί διαδικασίας και δικαιολογητικών εγγραφής,

θ) ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Αποθεραπείας Αποκατάστασης του άρθρου 10 του π.δ. 395/1993 (Α’ 166), περί απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης,

ι) αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων του άρθρου 28 του ν. 3982/2011, περί παραβόλων,

ια) έγκρισης/γνωστοποίησης λειτουργίας έργων και δραστηριοτήτων «Συστημάτων περιβαλλοντικών Υποδομών» του άρθρου 78 του ν. 4549/2018 (Α’ 105),

ιβ) γνωστοποίησης συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων των άρθρων 11 και 171 του ν. 4442/2016,

ιγ) γνωστοποίησης χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων των άρθρων 11 και 179 του ν. 4442/2016,

ιδ) γνωστοποίησης χώρων στάθμευσης βαρέων οχημάτων των άρθρων 11 και 204 του ν. 4442/2016,

ιε) γνωστοποίησης πλυντηρίων ή/και λιπαντηρίων οχημάτων των άρθρων 11 και 187 του ν. 4442/2016,

ιστ) γνωστοποίησης σταθμών υπεραστικών λεωφορείων των άρθρων 11 και 195 του ν. 4442/2016,

ιζ) γνωστοποίησης της έναρξης λειτουργίας Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.) των άρθρων 11, 158 και 162 του ν. 4442/2016,

ιη) γνωστοποίησης της λειτουργίας επιχειρήσεων οδικής βοήθειας οχημάτων και συνεργατών οδικής βοήθειας οχημάτων των άρθρων 11 και 209 του ν. 4442/2016,

ιθ) γνωστοποίησης ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρου Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψήφιων Οδηγών (Κ.Ε.Θ.Ε.Υ.Ο.) και Σχολής Οδηγών των άρθρων 11 και 221 του ν. 4442/2016,

κ) έγκρισης λειτουργίας σχολών/κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης για τη χορήγηση πιστοποιητικού επαγγελματικής ικανότητας σε οδηγούς οχημάτων μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων των άρθρων 11 και 230 του ν. 4442/2016,

κα) γνωστοποίησης της ίδρυσης και λειτουργίας αυτοτελών διαιτολογικών γραφείων και πολυδύναμων διαιτολογικών μονάδων των άρθρων 11 και 236 ν. 4442/2016,

κβ) γνωστοποίησης της ίδρυσης και λειτουργίας εργαστηρίων αισθητικής των άρθρων 11 και 244 του ν. 4442/2016,

κγ) χορήγησης έγκρισης άσκησης δραστηριοτήτων Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η) και Κέντρων Διημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για άτομα με αναπηρία (Κ.Δ.Η.Φ) των άρθρων 11 και 127 του ν. 4442/2016,

κδ) ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Αποθεραπείας Αποκατάστασης του άρθρου 10 του π.δ. 395/1993,

κε) έκδοσης αδειών και συμμετοχής στις εξετάσεις για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας της εκτέλεσης, συντήρησης, επισκευής και λειτουργίας ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων του άρθρου 5 του ν. 3982/2011,

κστ) έκδοσης των αδειών συμμετοχής στις εξετάσεις για την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που ρυθμίζονται με τα π.δ. 112/2012 (Α’ 197), 114/2012 (Α’ 199) και 115/2012 (Α’ 200) και το άρθρο 5 του ν. 3982/2011, περί έκδοσης αδειών και βεβαίωσης αναγγελίας,

κζ) έκδοσης αδειών και συμμετοχής στις εξετάσεις για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του χειρισμού μηχανημάτων έργου του άρθρου 5 του ν. 3982/2011,

κη) έκδοσης αδειών και συμμετοχής στις εξετάσεις για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας της εκτέλεσης, συντήρησης, επισκευής και επιτήρησης της λειτουργίας ψυκτικών εγκαταστάσεων του άρθρου 5 του ν. 3982/2011,

κθ) υποβολής γνωστοποίησης εγκατάστασης και λειτουργίας μεταποιητικών επιχειρήσεων των άρθρων 11 και 48Δ του ν. 4442/2016,

κι) χορήγησης έγκρισης εγκατάστασης μεταποιητικών επιχειρήσεων του άρθρου 28 του ν. 3982/2011,

λ) χορήγησης έγκρισης εγκατάστασης, ή υποβολής γνωστοποίησης λειτουργίας Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής των άρθρων 11 και 48ΙΑ του ν. 4442/2016,

λα) έκδοσης απόφασης χορήγησης προθεσμίας για τη μεταφορά ή την τεχνική ανασυγκρότηση των εγκαταστάσεων των μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων του άρθρου 28 του ν. 3982/2011,

λβ) έκδοσης της βεβαίωσης αναγγελίας άσκησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων κατά την έννοια των άρθρων 2 και 3 του ν. 3982/2011 και του άρθρου 5 του ν. 3982/2011,

λγ) έκδοσης της βεβαίωσης αναγγελίας άσκησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων του π.δ. 108/2013 (Α’ 141) και του άρθρου 5 του ν. 3982/2011,

λδ) αντικατάστασης βοηθητικών αδειών τεχνίτη υδραυλικού, τεχνίτη ψυκτικού, τεχνίτη εγκαταστάσεων καύσης, τεχνίτη μηχανικού εγκαταστάσεων με βεβαίωση αναγγελίας του άρθρου 32 του ν. 4608/2019, περί αντιστοίχισης υφιστάμενων αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων,

λε) χορήγησης έγκρισης λειτουργίας υπαίθριων και στεγασμένων χώρων παιδικής αναψυχής του άρθρου 78 του ν. 4442/2016,

λστ) γνωστοποίησης λειτουργίας των κέντρων δεδομένων των άρθρων 11, 321 και 331 του ν. 4442/2016,

λζ) περιπτώσεις επιβολής πάγιου Ψηφιακού Τέλους Συναλλαγής επί αδειών του άρθρου 29 του Κώδικα εμμέσων φόρων επί των συναλλαγών του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, καθώς και λοιπών εμμέσων φόρων (ν. 5177/2025, Α’ 21),

λη) χορήγησης οποιασδήποτε έγκρισης που προβλέπεται από τον ν. 4512/2018 (Α’ 5).

6. Λοιπά έσοδα:

α) Εκποίησης ακινήτων του άρθρου 549,

β) εκποίησης κινητών πραγμάτων του άρθρου 556,

γ) έσοδα του κατηργημένου λογαριασμού πρώτων κοινωνικών βοηθειών του άρθρου 7 του ν.δ. 57/1973 (Α’ 149), περί συστάσεως Λογαριασμού Πρώτων Κοινωνικών Βοηθειών,

δ) έσοδα από διάθεση κυκλοφοριακών στοιχείων, της υπό στοιχεία Αριθ. ΤΚΦΣΤ 2004/οικ. 0188/ΦΚ 351/9.3.2006 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Τροποποίηση

και συμπλήρωση της υπ’ αρ. ΤΚΦ- ΣΤ2004/οικ/0766/ΦΚ351/26.7.2005 απόφασης Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., που αφορά στην «Παροχή κυκλοφοριακών στοιχείων από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σε τρίτους»» (Β’ 600),

ε) έσοδο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί των εισπράξεων από τα τέλη περιοδικού ελέγχου μέτρων και σταθμών των Διευθύνσεων Ανάπτυξης των Περιφερειών, της παρ. 9 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Φ2-2312/20.12.2012 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Περιοδικός Έλεγχος Μέτρων και Σταθμών» (Β’ 3460),

στ) δικαιώματα έρευνας λιγνίτη του άρθρου 7 του ν. 4533/2018 (Α’ 75), περί ειδικού τέλους δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης λιγνίτη, και της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/74784/1070/5.8.2021 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ειδικό τέλος δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης λιγνίτη του άρθρου 7 του ν. 4533/2018» (Β’ 3730) υπέρ των περιφερειών Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου.

Άρθρο 385
Επιβολή τελών και εισφορών

1. Τα τέλη και οι εισφορές υπέρ δήμων και περιφερειών επιβάλλονται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, σε όσες περιπτώσεις απαιτείται. Με την ίδια απόφαση προβλέπεται και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου.

2. Η απόφαση της παρ. 1 λαμβάνεται τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους στο οποίο αφορά, και ισχύει από την 1η Ιανουαρίου του έτους αυτού, με την επιφύλαξη των ειδικότερων προβλέψεων του παρόντος Κώδικα, όπως αυτές του άρθρου 402, περί συντελεστή του τέλους διαμονής παρεπιδημούντων, και του άρθρου 406, περί συντελεστή του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων, με τις οποίες ορίζεται διαφορετική έναρξης ισχύος των σχετικών αποφάσεων.

3. Η συζήτηση και η ψήφιση για τη λήψη της απόφασης της παρ. 1 διεξάγονται επί της εισήγησης του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, η οποία συντάσσεται μέσω της οικονομικής υπηρεσίας, και επί των εναλλακτικών προτάσεων παρατάξεων ή συμβούλων του άρθρου 386, περί εναλλακτικών προτάσεων τελών και εισφορών που τυχόν υποβλήθηκαν στο δημοτικό και στο περιφερειακό συμβούλιο. Στη συνεδρίαση του συμβουλίου παρίσταται ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα.

4. Η απόφαση της παρ. 1 αναρτάται από τον δήμο ή την περιφέρεια, στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» και περίληψη αυτής δημοσιεύεται σε εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα. Η παράλειψη δημοσίευσης σε εφημερίδα δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

5. Κατόπιν της ανάρτησης στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» η απόφαση της παρ. 1 αναρτάται για έλεγχο νομιμότητας στο πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 672.

6. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 133, περί δημοσίευσης αποφάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, τα επιβαλλόμενα τέλη κατόπιν του ελέγχου της παρ. 5 δημοσιεύονται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου ή της περιφέρειας διακεκριμένα ανά κατηγορία τέλους και παραμένουν διαθέσιμα καθ’ όλη τη διάρκεια ισχύος τους. Για το κάθε τέλος παρατίθενται, κατά τρόπο πλήρη και διαφανή, τα στοιχεία που συγκροτούν τη βάση υπολογισμού και τη μεθοδολογία καθορισμού του και περιλαμβάνονται ιδίως:

α) Το ύψος των συντελεστών και η κατηγοριοποίησή τους,

β) οι κατηγορίες της βάσης επιβολής,

γ) τυχόν ζώνες διαφοροποιημένης επιβολής,

δ) οι προβλεπόμενες μειώσεις, απαλλαγές ή λοιπές ειδικές ρυθμίσεις ανά κατηγορία τέλους.

Άρθρο 386
Εναλλακτικές προτάσεις τελών και εισφορών

1. Εναλλακτικές προτάσεις παρατάξεων ή συμβούλων δύνανται να υποβάλλονται στο δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, κατά τη συζήτηση και ψήφιση των αποφάσεων καθορισμού τελών και εισφορών και γίνονται δεκτές προς συζήτηση, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) υπογράφονται από το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου,

β) προβλέπουν ισοσκέλιση εσόδων - δαπανών,

γ) συνοδεύονται από αιτιολογική έκθεση, η οποία συντάσσεται από αυτούς που τις καταθέτουν και

δ) συνοδεύονται από εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα.

2. Οι εναλλακτικές προτάσεις συντάσσονται από τις ενδιαφερόμενες παρατάξεις ή συμβούλους με τη συνδρομή ως προς την παροχή κάθε σχετικού στοιχείου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και της

περιφέρειας. Το αίτημα για την έκδοση της εισήγησης της περ. δ) της παρ. 1 υποβάλλεται στην οικονομική υπηρεσία τουλάχιστον μια (1) πλήρη εργάσιμη ημέρα πριν από την ημέρα της συνεδρίασης του συμβουλίου.

3. Οι εναλλακτικές προτάσεις συζητούνται διακριτά, ανά γενικό ή ειδικό συντελεστή και τίθενται σε ψηφοφορία κατ’ αντιπαράθεση. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του συμβουλίου συνιστά και τον εγκεκριμένο, γενικό ή ειδικό συντελεστή. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία του δεύτερου εδαφίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο (2) πρώτων σε ψήφους προτάσεων και θεωρείται εγκεκριμένη η πρόταση που λαμβάνει τις περισσότερες ψήφους επί των παρόντων. Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας.

Άρθρο 387
Διοικητικές - χρηματικές κυρώσεις

1. Στις περιπτώσεις μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς ή εκπρόθεσμης υπεύθυνης δήλωσης όταν για βεβαίωση εσόδου των δήμων και των περιφερειών απαιτείται η υποβολή δήλωσης, ή μη εκπλήρωσης άλλων προβλεπόμενων σε νόμο υποχρεώσεων, και εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από ειδικότερες προβλέψεις, επιβάλλεται χρηματική κύρωση (πρόστιμο ή προσαύξηση) ως εξής:

α) σε περίπτωση μη υποβολής ή μη εκπλήρωσης άλλων προβλεπόμενων σε νόμο υποχρεώσεων, πρόστιμο ίσο προς το οφειλόμενο ποσό,

β) σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς υπεύθυνης δήλωσης, την πληρωμή του ποσού του οποίου θα απέκρυπτε λόγω της δηλωθείσας ανακρίβειας, προσαυξημένου έως εξήντα τοις εκατό (60%),

γ) σε όλες τις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής υπεύθυνης δήλωσης ή άλλων απαιτούμενων στοιχείων, προσαύξηση δύο τοις εκατό (2%) επί του οφειλόμενου ποσού, για κάθε μήνα καθυστέρησης, η οποία όμως δεν μπορεί να ξεπεράσει το εκατό τοις εκατό (100%) του οφειλόμενου κάθε φορά χρέους.

2. Σε περίπτωση μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς υπεύθυνης δήλωσης, καθώς και σε όλες τις περιπτώσεις μη εκπλήρωσης άλλων προβλεπόμενων σε νόμο υποχρεώσεων, το πρόστιμο επιβάλλεται με πράξη δημάρχου ή περιφερειάρχη, κατά περίπτωση, βάσει σχετικής έκθεσης της αρμόδιας υπηρεσίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικότερη διάταξη. Η πράξη επιβολής προστίμου αποτελεί τίτλο βεβαίωσης για την εγγραφή στον οικείο χρηματικό κατάλογο και την έκδοση και κοινοποίηση της σχετικής πράξης βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 456, κατά της οποίας ο οφειλέτης δικαιούται να ασκήσει τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα.

3. Πριν από την έκδοση πράξης επιβολής προστίμου της παρ. 2, καλείται σε ακρόαση ο οφειλέτης, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση προς αυτόν αντιγράφου της έκθεσης της παρ. 2, σύμφωνα με τα άρθρα 740, περί ηλεκτρονικών επιδόσεων και κοινοποιήσεων και 741, περί εξαιρέσεων από αυτές. Η παρούσα δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που η επιβολή προστίμου και το ύψος αυτού προβλέπονται ευθέως από νόμο και δεν συντρέχει διακριτική ευχέρεια της διοίκησης.

4. Οι οφειλές προς τους δήμους και τις περιφέρειες καθίστανται ληξιπρόθεσμες σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190) και υπόκεινται σε τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ίδιου Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΕΝΙΑΙΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΦΩΤΙΣΜΟΥ

Άρθρο 388
Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής ενιαίου τέλους καθαριότητας - φωτισμού

1. Επί των κάθε είδους ακινήτων που βρίσκονται εντός της εδαφικής περιφέρειας του δήμου επιβάλλεται υπέρ αυτού ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας - φωτισμού (Τ.Κ.Φ.). Τα εισπραττόμενα έσοδα από το τέλος διατίθενται αποκλειστικά για την κάλυψη των πάσης φύσεως δαπανών που απαιτεί η παροχή:

α) υπηρεσιών καθαριότητας, δηλαδή αποκομιδής και διαχείρισης των παραγόμενων απορριμμάτων,

β) υπηρεσιών φωτισμού των οδών, των πλατειών και όλων των κοινόχρηστων χώρων και

γ) κάθε άλλης υπηρεσίας που σχετίζεται ή είναι συναφής με αυτές και η οποία πάγια παρέχεται από τον δήμο.

2. Το Τ.Κ.Φ. υπολογίζεται επί της επιφάνειας του κάθε ακινήτου και προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων αυτής επί του συντελεστή του Τ.Κ.Φ., ο οποίος ορίζεται, ανά κατηγορία χρήσης των ακινήτων, με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 385, περί επιβολής τελών και εισφορών, και παρέχει ακριβή, επίκαιρη και πλήρη αιτιολογία του καθορισμού των συντελεστών του τέλους στο προσήκον ύψος, το οποίο υποχρεωτικά καλύπτει το σύνολο των δαπανών της ανταποδοτικής υπηρεσίας.

Άρθρο 389
Συντελεστές ενιαίου τέλους καθαριότητας - φωτισμού

1. Οι συντελεστές του τέλους καθαριότητας - φωτισμού (Τ.Κ.Φ.), που καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 388, περί βάσης επιβολής και υπόχρεων καταβολής του ενιαίου τέλους καθαριότητας και φωτισμού, διακρίνονται σε γενικούς και ειδικούς συντελεστές. Οι γενικοί συντελεστές είναι ανεξάρτητοι μεταξύ τους, πέντε (5) κατ’ ανώτατο αριθμό και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη χρήση κάθε ακινήτου ως εξής:

α) Πρώτος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κατοικία.

β) Δεύτερος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κατοικία δημοτών και κατοίκων, οι οποίοι αναγνωρίζονται ως ευάλωτοι με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, στη βάση της κατηγοριοποίησης και των κριτηρίων της παρ. 6 του άρθρου 525, περί επιχορηγήσεων και βοηθημάτων δήμων. Ο συντελεστής αυτός υπολογίζεται στο είκοσι τοις εκατό (20%) του πρώτου συντελεστή, εκτός εάν ορίζεται χαμηλότερος με την απόφαση του πρώτου εδαφίου.

γ) Τρίτος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για την άσκηση πάσης φύσης οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες, λόγω της φύσης και της έντασης της δραστηριότητάς τους, συνεπάγονται αυξημένο κόστος παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και φωτισμού, καθώς και αυξημένη επιβάρυνση των κοινόχρηστων χώρων και των πέριξ αυτών χώρων.

δ) Τέταρτος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για την άσκηση πάσης φύσης οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες, λόγω της φύσης και της έντασης της δραστηριότητάς τους, δεν εμπίπτουν στην περ. γ).

ε) Πέμπτος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για κοινωφελείς, μη κερδοσκοπικούς και φιλανθρωπικούς σκοπούς.

2. Για την κατάταξη μιας δραστηριότητας στον τρίτο ή στον τέταρτο συντελεστή της παρ. 1, λαμβάνονται υπόψη η κατηγορία, το αντικείμενο, ο Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) της ασκούμενης στο ακίνητο δραστηριότητας, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο προκύπτει η χρήση του ακινήτου. Τα στοιχεία του Κ.Α.Δ, των εγκαταστάσεων και των υποκαταστημάτων και κάθε συναφές στοιχείο για την εφαρμογή της παρούσας αντλούνται από:

α) Το Φορολογικό Μητρώο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.),

β) το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), και

γ) το πληροφοριακό σύστημα OpenBusiness (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων) του άρθρου 14 του ν. 4442/2016 (Α’ 230),

Επίσης, στοιχεία λαμβάνονται από τις δηλώσεις πληροφοριακού χαρακτήρα και τις δηλώσεις δημοτικών τελών που υποβάλλονται στον δήμο, καθώς και από κάθε άλλο δημόσιο μητρώο ή διοικητική πράξη από την οποία προκύπτουν η δραστηριότητα και η χρήση του ακινήτου.

Η συνδυαστική χρήση των ανωτέρω κριτηρίων και η κατάταξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στους αντίστοιχους συντελεστές αιτιολογούνται στην απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 388.

3. Το δημοτικό συμβούλιο δύναται να ορίσει και ειδικούς συντελεστές, ως διαβαθμίσεις των γενικών συντελεστών της παρ. 1, για συγκεκριμένες κατηγορίες ακινήτων, υπό την προϋπόθεση, ότι αυτό αιτιολογείται ειδικά λόγω της επιφάνειας, της χρήσης τους ή της γεωγραφικής ζώνης στην οποία βρίσκονται τα ακίνητα ή άλλων ιδιαίτερων αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους.

4. Κατά τον καθορισμό των γενικών και ειδικών συντελεστών λαμβάνονται υπόψη οι ιδιότητες των ακινήτων, όπως το εμβαδό, στεγασμένο ή μη, ο χρόνος χρήσης, ο βαθμός κατά τον οποίο τα ακίνητα επιβαρύνουν τις παρεχόμενες από τον οικείο δήμο ανταποδοτικές υπηρεσίες, καθώς και την ευρύτερη λειτουργία αυτού. Σε κάθε περίπτωση, ο εκάστοτε ανώτατος σε ύψος γενικός ή ειδικός συντελεστής δεν μπορεί να οριστεί πέραν του δεκαπλάσιου του πρώτου γενικού συντελεστή της κατοικίας.

5. Ο υπολογισμός του Τ.Κ.Φ. δύναται να γίνεται και στη βάση της παραγωγής αποβλήτων ανά νοικοκυριό ή κτηριακό συγκρότημα, επαγγελματική δραστηριότητα, πολεοδομική ή δημοτική ενότητα, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικείος δήμος διαθέτει σύστημα μέτρησης των παραγομένων αποβλήτων ή για κάποιο από τα ρεύματα των παραγόμενων αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 37, περί της θέσπισης του συστήματος «πληρώνω όσο πετάω» του ν. 4819/2021 (Α’ 129).

6. α) Για χώρους που διαθέτουν ηλεκτρική εγκατάσταση, στεγασμένους ή μη και χρησιμοποιούνται για την άσκηση πάσης φύσης οικονομικής δραστηριότητας, ο συντελεστής του Τ.Κ.Φ. ορίζεται για επιφάνειες συνολικού εμβαδού άνω των χιλίων (1.000) τετραγωνικών μέτρων, ως εξής:

αα) για επιφάνειες έως δύο χιλιάδες (2.000) τετραγωνικά μέτρα, έως το ενενήντα τοις εκατό (90%) του οριοθέντος συντελεστή για ανάλογους χώρους, οι οποίοι έχουν εμβαδόν μέχρι χίλια (1.000) τετραγωνικά μέτρα,

αβ) για επιφάνειες άνω των δύο χιλιάδων (2.000) και έως τέσσερις χιλιάδες (4.000) τετραγωνικά μέτρα, έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ορισθέντος συντελεστή για ανάλογους χώρους, οι οποίοι έχουν εμβαδόν μέχρι χίλια (1.000) τετραγωνικά μέτρα,

αγ) για επιφάνειες άνω των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) και έως έξι χιλιάδες (6.000) τετραγωνικά μέτρα, έως το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ορισθέντος συντελεστή για ανάλογους χώρους, οι οποίοι έχουν εμβαδόν μέχρι χίλια (1.000) τετραγωνικά μέτρα,

αδ) για επιφάνειες άνω των έξι χιλιάδων (6.000) τετραγωνικών μέτρων, έως το εξήντα τοις εκατό (60%) του ορισθέντος συντελεστή για ανάλογους χώρους, οι οποίοι έχουν εμβαδόν μέχρι χίλια (1.000) τετραγωνικά μέτρα.

β) Ειδικά:

βα) για υπαίθριους και στεγασμένους χώρους που λειτουργούν ως χώροι στάθμευσης δημόσιας χρήσης οχημάτων, το Τ.Κ.Φ. υπολογίζεται κατ’ ανώτατο όριο στο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της συνολικής επιφάνειάς τους,

ββ) για στεγασμένους ή μη χώρους, που αναγνωρίζονται ως Ελεύθερα Τελωνειακά Συγκροτήματα σύμφωνα με το άρθρο 34 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 5222/2025, Α’ 134), περί Ελευθέρων Ζωνών και Ελευθέρων Τελωνειακών Συγκροτημάτων, ο συντελεστής του Τ.Κ.Φ. δεν μπορεί να ορίζεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50%) του ορισθέντος συντελεστή για τους αντίστοιχους χώρους άνω των έξι χιλιάδων (6.000) τετραγωνικών μέτρων.

7. Για στεγασμένους χώρους που δεν διαθέτουν ηλεκτρική εγκατάσταση και δεν τελούν σε χρήση, το Τ.Κ.Φ. υπολογίζεται από την οικονομική υπηρεσία του δήμου στο ένα δέκατο (1/10) εκείνου που θα όφειλε εάν διέθετε παροχή ηλεκτρικού ρεύματος. Στον ίδιο συντελεστή, και με την ίδια προϋπόθεση, περί μη χρήσης, εντάσσονται και τα ακίνητα, τα οποία διαθέτουν ηλεκτροδότηση, η οποία διακόπτεται. Η ένταξη στον μειωμένο συντελεστή γίνεται αυτοδικαίως, από την ημερομηνία διακοπής της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, για την οποία ο Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) ή ο υπόχρεος ενημερώνει αμελλητί τον οικείο δήμο, η αρμόδια υπηρεσία του οποίου πραγματοποιεί τη μετάπτωση εντός ενός (1) μηνός από τη γνωστοποίηση.

8. Για τους χώρους των κάθε είδους επιχειρήσεων εποχικής λειτουργίας και για το χρονικό διάστημα μη λειτουργίας αυτών, το Τ.Κ.Φ. υπολογίζεται, με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 388, μειωμένο ανάλογα προς τον χρόνο λειτουργίας, όσον αφορά τις υπηρεσίες καθαριότητας της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 388. Για την εφαρμογή της παρούσας υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του υπόχρεου, στην οποία δηλώνονται:

α) Το είδος της επιχείρησης,

β) η έδρα/διεύθυνση,

γ) το χρονικό διάστημα λειτουργίας,

δ) ο αριθμός του φορολογικού μητρώου,

ε) τα τετραγωνικά μέτρα που καλύπτει η επιχείρηση,

στ) ο αριθμός Γενικού Εμπορικού Μητρώου.

Δεν εντάσσεται στην έννοια της εποχικής λειτουργίας το χρονικό διάστημα κατά το οποίο εκτελούνται εργασίες επισκευής ή συντήρησης εντός των χώρων των επιχειρήσεων της παρούσας.

Για την εξακρίβωση των στοιχείων της υποβληθείσας δήλωσης, οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου δύνανται να ενεργούν ελέγχους με κάθε πρόσφορο τρόπο και να αιτούνται τη χορήγηση στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 743, περί παροχής στοιχείων στους δήμους και τις περιφέρειες.

9. Ο προσδιορισμός της επιφανείας των κάθε είδους και χρήσης χώρων που υπόκεινται στο Τ.Κ.Φ. ενεργείται ως ακολούθως:

α) για χώρους κάθε είδους και χρήσης, στεγασμένους ή μη, που διαθέτουν παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το εμβαδόν, το οποίο σημειώνεται από τους υπόχρεους στις υποβαλλόμενες προς τον Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. για τη σύνδεσή τους υπεύθυνες δηλώσεις, οι οποίες κοινοποιούνται αμελλητί από τον Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. στον αρμόδιο δήμο με κάθε πρόσφορο τρόπο. Ομοίως και για τους χώρους, οι οποίοι ηλεκτροδοτούνται για πρώτη φορά. Με την περιέλευση της υπεύθυνης δήλωσης στον αρμόδιο δήμο, οι υπηρεσίες του ενεργούν έλεγχο, είτε ζητώντας τη χορήγηση στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 743, είτε πραγματοποιώντας επιτόπιο έλεγχο, προκειμένου να επαληθεύσουν το ακριβές εμβαδόν. Κατά τον υπολογισμό των τετραγωνικών μέτρων, προσμετράται η συνολικά φωτιζόμενη επιφάνεια και ως στεγασμένοι χώροι νοούνται όλοι οι εσωτερικοί χώροι των κτηρίων,

β) για στεγασμένους χώρους κάθε είδους και χρήσης που δεν διαθέτουν παροχή ρεύματος, οι υπηρεσίες του δήμου αναζητούν στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 743, ή πραγματοποιούν επιτόπιο έλεγχο, προκειμένου να διαπιστώσουν το ακριβές εμβαδόν,

γ) για τον υπολογισμό σε τετραγωνικά μέτρα της επιφανείας των κατοικιών, οι οποίες βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές, δεν λαμβάνονται υπόψη οι χώροι σταυλισμού των κάθε είδους ζώων και οι λοιποί χώροι εκτός της κυρίας κατοικίας, οι οποίοι δεν προορίζονται για κατοικία,

δ) για τον υπολογισμό σε τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειας των θερμοκηπίων δεν λαμβάνονται υπόψη οι χώροι που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη δημιουργία αγροτικών εκμεταλλεύσεων με ελεγχόμενες συνθήκες κλιματισμού,

ε) για τον υπολογισμό σε τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειας των ξενοδοχείων, οι μεν χώροι που διατίθενται για ύπνο όπως και οι βοηθητικοί αυτών θεωρούνται ως κατοικίες και το τέλος υπολογίζεται με τον ισχύοντα για τις κατοικίες συντελεστή. Οι λοιποί χώροι θεωρούνται ως χώροι οικονομικής δραστηριότητας και το Τ.Κ.Φ. υπολογίζεται με τον αντίστοιχο συντελεστή, που καθορίζεται για την εν λόγω κατηγορία με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου,

στ) για τον υπολογισμό σε τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειας των διαμερισμάτων ακινήτων που διατίθενται για βραχυχρόνια μίσθωση μέσω συστήματος διαμοιρασμού (AirBnB), λαμβάνεται μεν υπόψη το σύνολο των διατιθεμένων τετραγωνικών μέτρων του ακινήτου πολλαπλασιαζόμενο όμως με διαφορετικό συντελεστή, ανάλογα το αν πρόκειται για μίσθωση επαγγελματική (επαγγελματικός συντελεστής) ή ατομική ευκαιριακή (οικιακός συντελεστής),

ζ) για τον υπολογισμό σε τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειας των χώρων αθλητικών σωματείων, ενώσεων, ομοσπονδιών που έχουν αναγνωρισθεί από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού δυνάμει της εγγραφής τους στη διαδικτυακή ηλεκτρονική πλατφόρμα με τίτλο «Ηλεκτρονικό Μητρώο Αθλητικών Σωματείων με Ειδική Αθλητική Αναγνώριση», δεν λαμβάνονται υπόψη οι χώροι που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως γήπεδα άθλησης ή ως εγκαταστάσεις για την πραγματοποίηση των αθλητικών τους σκοπών, υπό την προϋπόθεση της χρήσης τους από τα μέλη του σωματείου-ένωσης-ομοσπονδίας χωρίς την καταβολή πρόσθετου αντιτίμου πέραν της συνδρομής μέλους,

η) οι κοινόχρηστοι χώροι επιβαρύνονται σύμφωνα με τα χιλιοστά ιδιοκτησίας καθενός νομέα ή ιδιοκτήτη.

Άρθρο 390
Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης ενιαίου τέλους καθαριότητας - φωτισμού

1.α) Η βεβαίωση και είσπραξη του τέλους καθαριότητας - φωτισμού (Τ.Κ.Φ.) για τα ακίνητα που έχουν μετρητή παροχής ηλεκτρικής ενέργειας του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) πραγματοποιείται ως εξής:

Οι δήμοι τηρούν μητρώα με τα ακίνητα της εδαφικής τους περιφέρειας, λαμβάνοντας τα απαραίτητα στοιχεία από τις δηλώσεις των υπόχρεων, καθώς και τα στοιχεία άλλων μητρώων που τηρούνται και παρέχονται σε αυτούς σύμφωνα με το άρθρο 743, περί παροχής στοιχείων στους δήμους και τις περιφέρειες.

Για την εξασφάλιση της ακρίβειας των στοιχείων τους, οι υπηρεσίες των δήμων δύνανται να πραγματοποιούν ελέγχους με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Με βάση τα μητρώα ακινήτων, οι οικονομικές υπηρεσίες τηρούν πίνακες Τ.Κ.Φ. όπου καταχωρούν κατά υπόχρεο καταναλωτή τα στοιχεία του ακινήτου, συμπεριλαμβανομένου του μετρητή που αντιστοιχεί σε αυτό, την κατηγορία στην οποία αυτό εντάσσεται, τον συντελεστή στον οποίο εμπίπτει και το ποσό που οφείλει να πληρώσει ο υπόχρεος. Οι υπόχρεοι καταγράφονται είτε έχουν υποβάλει είτε όχι δήλωση ακινήτου.

Τα στοιχεία των πινάκων και η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου περί καθορισμού του συντελεστή του Τ.Κ.Φ., ο οποίος ισχύει από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους, καταχωρούνται στη σχετική ηλεκτρονική εφαρμογή του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. μέχρι την 30ή Νοεμβρίου εκάστου έτους, προκειμένου αυτός να ενημερώσει τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Η βεβαίωση του Τ.Κ.Φ. συντελείται με την καταχώρηση του προηγούμενου εδαφίου.

β) Το Τ.Κ.Φ. βαρύνει τον υπόχρεο στην πληρωμή του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος και συνεισπράττεται μαζί με αυτόν ενιαία, από τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας, σε δόσεις ίσες προς τον αριθμό των εκδιδομένων κατ’ έτος λογαριασμών.

γ) Το Τ.Κ.Φ. συνεισπράττεται από τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας, με δόσεις ίσες προς τον αριθμό των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, που εκδίδονται από αυτόν κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου στην οποία εκτείνεται ο κύκλος καταμέτρησης που εφαρμόζεται από αυτόν, ανεξάρτητα εάν ο κύκλος αυτός συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος και ανεξάρτητα από τυχόν μεταβολή των συντελεστών. Για λογαριασμούς που εκδίδονται για χρονικό διάστημα μικρότερο ή μεγαλύτερο της εκάστοτε κανονισμένης χρονικής περιόδου, ενεργείται από τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας ανάλογη χρέωση του Τ.Κ.Φ.

δ) Τα ποσά του Τ.Κ.Φ. που εισπράττει ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας αποδίδονται στους δικαιούχους δήμους εντός του τρίτου μήνα από τη λήξη του μήνα στον οποίο αφορούν λογιστικά οι σχετικοί λογαριασμοί.

Τα οφειλόμενα ποσά προσαυξάνονται με τον νόμιμο τόκο, εάν καθυστερήσει η απόδοσή τους. Οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας δύνανται να χορηγούν στους δικαιούχους δήμους χρηματικές προκαταβολές έναντι των ποσών που πρέπει να αποδώσουν από τις εισπράξεις του Τ.Κ.Φ. και μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του προς είσπραξη ποσού. Για την αντιμετώπιση των δαπανών είσπραξης του Τ.Κ.Φ. οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας παρακρατούν από τις εισπράξεις ποσοστό δύο τοις εκατό (2%).

ε) Όταν ο υπόχρεος αρνείται να καταβάλλει το Τ.Κ.Φ., μη πληρώνοντας τρεις (3) συνεχόμενους μηνιαίους λογαριασμούς ή έναν τριμηνιαίο, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειαςυποχρεούται, εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας πληρωμής, να γνωστοποιήσει στον οικείο δήμο τα στοιχεία της παροχής, τα στοιχεία του υπόχρεου και το ύψος της ανεξόφλητης οφειλής από Τ.Κ.Φ., προκειμένου ο δήμος να προβεί στις ενέργειες βεβαίωσης και είσπραξής της. Η μη καταβολή του Τ.Κ.Φ. δεν συνιστά λόγο διακοπής της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Η γνωστοποίηση δεν θίγει την υποχρέωση του προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας για τη συνέχιση της διαδικασίας είσπραξης του Τ.Κ.Φ. για όσο διάστημα η παροχή παραμένει ενεργή. Σε περίπτωση προσωρινής διακοπής της ηλεκτροδότησης, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας γνωστοποιεί, επιπλέον, στον οικείο δήμο την ημερομηνία διακοπής και κάθε μεταγενέστερη μεταβολή της οφειλής.Σε περίπτωση μη επαναχορήγησης ηλεκτρικού ρεύματος, ο προμηθευτής υποχρεούται να γνωστοποιήσει στον οικείο δήμο, ώστε να μεριμνήσει ο δήμος για την είσπραξη του οφειλόμενου Τ.Κ.Φ. σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος.

στ) Στις περιπτώσεις αλλαγής προμηθευτή ή διαδοχής του οφειλέτη καταναλωτή στη χρήση του ακινήτου από τρίτο, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούται να γνωστοποιήσει στον οικείο δήμο τη διαδοχή ή το γεγονός ότι ο εν λόγω καταναλωτής δεν εκπροσωπείται πλέον από τον συγκεκριμένο προμηθευτή, μαζί με το τυχόν, απομένον ανεξόφλητο ποσό του Τ.Κ.Φ. που βαρύνει τον αποχωρούντα καταναλωτή.

2.α) Για τα ακίνητα που δεν έχουν μετρητή του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. η βεβαίωση και είσπραξη του Τ.Κ.Φ. γίνεται σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις για τη βεβαίωση και είσπραξη των εσόδων των δήμων του Μέρους Γ’ του παρόντος Βιβλίου.

Στις περιπτώσεις αυτές, με βάση τα στοιχεία του μητρώου ακινήτων της εδαφικής τους περιφέρειας, οι οικονομικές υπηρεσίες των δήμων τηρούν πίνακες Τ.Κ.Φ., όπου καταχωρούν κατά υπόχρεο τα στοιχεία του ακινήτου, την κατηγορία στην οποία αυτό εντάσσεται, τον συντελεστή στον οποίο εμπίπτει και το ποσό που οφείλει να πληρώσει ο υπόχρεος. Οι οικονομικές υπηρεσίες των δήμων συντάσσουν χρηματικούς καταλόγους τόσο για τα δηλωθέντα, όσο και για τα αδήλωτα ακίνητα με βάση τα στοιχεία που διαθέτουν οι δήμοι στα μητρώα τους ή με αυτά που προκύπτουν ύστερα από έλεγχο για τον προσδιορισμό των αδήλωτων ακινήτων.

β) Το Τ.Κ.Φ. καταβάλλεται από τον υπόχρεο σε τρεις (3) τετραμηνιαίες δόσεις μέχρι τη λήξη του αντίστοιχου οικονομικού έτους, εκτός αν ο υπόχρεος επιθυμεί την εφάπαξ καταβολή του. Αν το Τ.Κ.Φ. δεν καταβληθεί μέσα στις ανωτέρω προθεσμίες, εφαρμόζεται ανάλογα η παρ. 4 του άρθρου 387, περί διοικητικών - χρηματικών κυρώσεων.

3. Από τη στιγμή της κοινοποίησης στους δήμους τελεσιδίκων δικαστικών αποφάσεων, με τις οποίες αναγνωρίζεται η υποχρέωσή τους να επιστρέψουν τα εισπραχθέντα ποσά, οφείλουν να το πράξουν εντός ενός (1) μήνα.

Άρθρο 391
Κυρώσεις

1. Οι υπόχρεοι σε καταβολή τέλους καθαριότητας - φωτισμού (Τ.Κ.Φ.) υποχρεούνται σε υποβολή συμπληρωματικής δήλωσης, εντός δύο (2) μηνών από τη αύξηση ή τη μείωση της επιφάνειας που υπόκειται στο τέλος.

2. Σε περίπτωση μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς δήλωσης, ο υπόχρεος υπόκειται σε χρηματικό πρόστιμο διπλάσιο του οφειλόμενου ποσού του Τ.Κ.Φ. που αντιστοιχεί στο ακίνητο. Κατά τα λοιπά για την επιβολή του προστίμου εφαρμόζονται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 387, περί διοικητικών - χρηματικών κυρώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΤΕΛΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 392
Βάση επιβολής Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης

1. Επί της συνολικής αξίας της κάθε είδους ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται εντός της εδαφικής περιφέρειας των δήμων, επιβάλλεται υπέρ αυτών τέλος τοπικής ανάπτυξης (Τ.Τ.Α.), σύμφωνα με τα παρακάτω οριζόμενα:

α) στα πάσης φύσεως ακίνητα που βρίσκονται εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή εντός των ορίων οικισμών υφιστάμενων προ του έτους 1923 ή εντός ορίων οικισμών πληθυσμού κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων και

β) στα κάθε είδους κτίσματα που βρίσκονται εκτός του εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή εκτός ορίων οικισμών υφιστάμενων προ του έτους 1923 ή εκτός ορίων οικισμών πληθυσμού κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων. Σε αυτήν την περίπτωση, για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη, από το δημοτικό συμβούλιο, η αξία των κτισμάτων συν την αξία της διπλάσιας έκτασης από εκείνης που καταλαμβάνουν τα κτίσματα.

2. Στο Τ.Τ.Α. δεν υπόκεινται τα πάσης φύσεως ακίνητα που ανήκουν:

α) Στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί ορισμών,

β) στους Ναούς, στις Ιερές Μονές, στο Ιερό Κοινό του Παναγίου Τάφου, στην Ιερά Μονή του Θεοβαδίστου Όρους Σινά, στο Άγιο Όρος, στην Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος και στα θρησκευτικά γενικά ιδρύματα,

γ) στα αναγνωρισμένα ξένα θρησκεύματα και δόγματα, όταν τα χρησιμοποιούν αποκλειστικά για την άσκηση δημόσιας λατρείας και τη διεξαγωγή υποστηρικτικών υπηρεσιών θρησκευτικής φύσης,

δ) στα κοινωφελή ιδρύματα που είναι καταχωρημένα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Κοινωφελών Ιδρυμάτων και Περιουσιών,

ε) στα ημεδαπά νομικά πρόσωπα που υπάρχουν ή θα συσταθούν και δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα, καθώς και στις περιουσίες του άρθρου 50 του Κώδικα κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπών διατάξεων (ν. 4182/2013, Α’ 185), εφόσον με τη λειτουργία τους επιδιώκονται από αυτά σκοποί εθνωφελείς ή φιλανθρωπικοί ή εκπαιδευτικοί ή καλλιτεχνικοί ή κοινωφελείς,

στ) στα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν σκοπούς όμοιους με αυτούς της περ. ε) υπό τον όρο της αμοιβαιότητας όπως αυτά καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων,

ζ) στα αθλητικά σωματεία, ενώσεις, ομοσπονδίες που έχουν νόμιμα αναγνωρισθεί από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού δυνάμει της εγγραφής τους στη διαδικτυακή ηλεκτρονική πλατφόρμα με τίτλο «Ηλεκτρονικό Μητρώο Αθλητικών Σωματείων με Ειδική Αθλητική Αναγνώριση» που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, και τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως γήπεδα ή χώροι αθλητικών εγκαταστάσεων για την πραγματοποίηση των αθλητικών τους σκοπών,

η) σε ξένα κράτη, όταν αυτά χρησιμοποιούνται ως χώροι διπλωματικής αποστολής ή προξενικής αρχής κατά την έννοια των Συμβάσεων της Βιέννης για τις διπλωματικές σχέσεις του 1961 (ν.δ. 503/1970, Α’ 108) και για τις προξενικές σχέσεις του 1963 (ν. 90/1975, Α’ 150), αντίστοιχα, ή ως κατοικία του αρχηγού διπλωματικής αποστολής ή προξενικής αρχής, κατά τα προβλεπόμενα στις εν λόγω διεθνείς συμβάσεις, καθώς και σε διεθνείς οργανισμούς, εφόσον αυτό προβλέπεται από διεθνή συμφωνία.

3. Του Τ.Τ.Α. απαλλάσσονται:

α) Οι χαρακτηρισμένοι ως κοινόχρηστοι χώροι πολυκατοικιών, ανεξαρτήτως παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και

β) τα ακίνητα που έχουν χαρακτηρισθεί:

βα) ως δημόσιοι χώροι ταφής (νεκροταφεία),

ββ) ως διατηρητέα, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, και δεν ιδιοχρησιμοποιούνται ή δεν αποφέρουν εισόδημα, σύμφωνα με τη φορολογική δήλωση του υπόχρεου,

βγ) ως μνημεία, σύμφωνα με τον Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α’ 218)

βδ) τα κτίσματα που βρίσκονται εκτός οικισμού ή σε αγροτικές περιοχές και χρησιμοποιούνται για τον σταυλισμό ζώων,

βε) τα ακίνητα για τα οποία υφίσταται απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα πολεοδομικό σχεδιασμό, ιδίως ρυμοτομικό βάρος, ρυμοτομική απαλλοτρίωση, δέσμευση ακινήτου για κοινωφελή ή κοινόχρηστο σκοπό ή για λόγους προστασίας μνημείων και αρχαιοτήτων, ιδίως αρχαιολογική δέσμευση για ανασκαφές, κήρυξη αρχαιολογικού χώρου, καθώς και για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, που έχει επιβληθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αποκλειστικά κατά το μέρος για το οποίο υφίσταται η ως άνω απαγόρευση.

4. Ειδικότερα:

α) Στα κτίσματα οικοδομής που ανεγείρεται, επιβάλλεται Τ.Τ.Α. μετά από την πάροδο επτά (7) ετών από τη χορήγηση της οικοδομικής άδειας, εκτός εάν κατά τη χρονική αυτή περίοδο τα διαμερίσματα εκμισθωθούν ή κατά οιονδήποτε τρόπο χρησιμοποιηθούν. Το Τ.Τ.Α. επιβάλλεται, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 393, περί συντελεστή του Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης.

Μετά από:

αα) την πάροδο της επταετίας από τη χορήγηση της οικοδομικής άδειας ή

αβ) την εκμίσθωση ή τη χρησιμοποίησή τους με οποιονδήποτε τρόπο πριν από την πάροδο των επτά (7) ετών, τα διαμερίσματα πολυκατοικίας που ανεγείρεται και δεν έχουν πωληθεί, τα οποία συμφωνήθηκε να μεταβιβασθούν στον εργολάβο ή σε τρίτα πρόσωπα που αυτός θα υποδείξει, για την εφαρμογή του παρόντος, θεωρούνται, κατ’ αμάχητο τεκμήριο, ότι έχουν μεταβιβασθεί στον εργολάβο μαζί με το ποσοστό του οικοπέδου που τους αναλογεί.

Σε περίπτωση που ο εργολάβος υποσχέθηκε με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο τη μεταβίβαση διαμερίσματος σε τρίτο πρόσωπο, το διαμέρισμα αυτό, θεωρείται, κατ’ αμάχητο τεκμήριο, ότι μεταβιβάσθηκε στον αγοραστή μαζί με το ποσοστό του οικοπέδου που αναλογεί από την παράδοσή του σε αυτόν, η οποία αποδεικνύεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο που καταρτίζεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την παράδοση.

β) Στις περιπτώσεις ηλεκτροδότησης οποιασδήποτε κατασκευής κεραίας κινητής τηλεφωνίας που εγκαθίσταται και λειτουργεί σύμφωνα με τον ν. 4635/2019 (Α’ 167), αρκεί η υποβολή στον Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, με κοινοποίηση στον οικείο δήμο, υπεύθυνης δήλωσης του αρμόδιου μηχανικού, η οποία περιλαμβάνει κάθε στοιχείο που απαιτείται για τον υπολογισμό του Τ.Τ.Α. και ιδίως:

βα) τα πλήρη στοιχεία αναφορικά με την οδό, τον αριθμό, τον Κωδικό Αριθμό Εθνικού Κτηματολογίου, το εμβαδόν του κτηρίου ή του υπαίθριου χώρου που πρόκειται να εγκατασταθεί η κατασκευή της κεραίας,

ββ) τον αριθμό του μετρητή παροχής ηλεκτρικής ενέργειας που αντιστοιχεί στην κατασκευή της κεραίας, εφόσον αυτός υφίσταται,

βγ) τα πλήρη στοιχεία του κατόχου της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας της εγκατάστασης, ο οποίος αποτελεί τον υπόχρεο καταβολής του Τ.Τ.Α.

5. Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ελληνικό Κτηματολόγιο», με την ολοκλήρωση καταχώρησης κάθε εγγραπτέας πράξης με την οποία μεταβιβάζεται η κυριότητα ή νομή ή επικαρπία ακίνητου, ενημερώνει εντός δέκα (10) ημερών τον δήμο, στην εδαφική περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο,

α) Για τα πλήρη στοιχεία του ακινήτου αναφορικά με την οδό, τον αριθμό, τον όροφο, τον Κωδικό Αριθμό Εθνικού Κτηματολογίου, το εμβαδόν του ακίνητου, του οποίου η κυριότητα ή νομή ή επικαρπία μεταβάλλεται και

β) για τα στοιχεία του δικαιοπάροχου και του αποκτώντα την κυριότητα ή νομή ή επικαρπία του ακινήτου, όπως αυτά καταχωρήθηκαν στη βάση δεδομένων του Ελληνικού Κτηματολογίου.

Οφειλή Τ.Τ.Α., μέχρι την ημερομηνία της μεταβολής του πρώτου εδαφίου, βαρύνει τον δικαιοπάροχο.

Άρθρο 393
Συντελεστής Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης

1. Ο συντελεστής του τέλους τοπικής ανάπτυξης καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 385, περί επιβολής τελών και εισφορών, κυμαίνεται από μηδέν κόμμα τριάντα τοις χιλίοις (0,30‰) μέχρι μηδέν κόμμα εβδομήντα τοις χιλίοις (0,70‰) επί της αξίας των ακινήτων και δύναται να διαφοροποιείται ανά δημοτική ενότητα.

Κατ’ εξαίρεση, εφόσον από ειδική έκθεση της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου προκύπτει ότι η επιβολή του τέλους με τον ανώτατο συντελεστή μηδέν κόμμα εβδομήντα τοις χιλίοις (0,70‰) οδηγεί σε εκτιμώμενα ετήσια έσοδα κατώτερα του ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) των συνολικώς εισπραχθέντων εσόδων από το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π.) και τον Φόρο Ηλεκτροδοτούμενων Χώρων (Φ.Η.Χ.) του οικονομικού έτους 2025, το δημοτικό συμβούλιο δύναται, με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή του, να καθορίζει συντελεστή ανώτερο του μηδέν κόμμα εβδομήντα τοις χιλίοις (0,70‰), αποκλειστικά μέχρι του ύψους που απαιτείται, ώστε τα εκτιμώμενα έσοδα από το Τέλος Τοπικής Ανάπτυξης να ανέρχονται στο ανωτέρω ποσοστό.

2. Για τον υπολογισμό της αξίας των ακινήτων λαμβάνονται υπόψη τα τετραγωνικά μέτρα, το ύψος της τιμής ζώνης και ο συντελεστής παλαιότητας, όπως καθορίζονται με την κατ’ εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 5219/2025 (Α’ 130), περί προσδιορισμού αξίας ακινήτων με βάση το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων, απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Στις περιοχές που δεν έχει γίνει καθορισμός της τιμής των ακινήτων με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατά την ανωτέρω διαδικασία, ο υπολογισμός της αξίας τους γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, το οποίο λαμβάνει υπόψη και τα τηρούμενα στην αρμόδια Φορολογική Αρχή στοιχεία καθώς και τα στοιχεία των άλλων μητρώων που τηρούνται και παρέχονται στους δήμους σύμφωνα με το άρθρο 743, περί παροχής στοιχείων στους δήμους και τις περιφέρειες.

Άρθρο 394
Υπόχρεοι καταβολής Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης

1. Το τέλος τοπικής ανάπτυξης (Τ.Τ.Α.) βαρύνει τον κύριο του ακινήτου κατά την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους και σε περίπτωση επικαρπίας ή νομής τον επικαρπωτή ή νομέα. 2. Το Τ.Τ.Α. υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη το

σύνολο των ακινήτων της παρ. 1 του άρθρου 392, περί βάσης επιβολής του Τ.Τ.Α. που ανήκουν στον ίδιο υπόχρεο και βρίσκονται μέσα στην εδαφική περιφέρεια του δήμου κατά τις διακρίσεις της παρ. 1 του άρθρου 395 περί διαδικασιών βεβαίωσης και είσπραξης του Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης, και το άρθρο 396, περί κυρώσεων. Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας, το ποσό του Τ.Τ.Α. υπολογίζεται κατά τον λόγο της μερίδας κάθε συνιδιοκτήτη.

3. Ο καθιστάμενος για πρώτη φορά, ιδιοκτήτης ή επικαρπωτής ή νομέας ακινήτων, οφείλει να υποβάλει ηλεκτρονικά στον δήμο που βρίσκονται τα ακίνητα, μέσα σε έναν (1) μήνα από την πράξη αναγνώρισης του δικαιώματός του, δήλωση ακινήτων. Ομοίως, οφείλει να υποβάλλει με ηλεκτρονικό τρόπο νέα δήλωση, για τα ακίνητα εκείνα στα οποία έχει επέλθει μεταβολή στα στοιχεία της αρχικής δήλωσης, εντός δύο (2) μηνών από τη μεταβολή αυτή.

Άρθρο 395
Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης

1. Η βεβαίωση και είσπραξη του τέλους τοπικής ανάπτυξης (Τ.Τ.Α.) για τα ακίνητα που έχουν μετρητή παροχής ηλεκτρικής ενέργειας του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) πραγματοποιείται με βάση τα μητρώα ακινήτων, τα οποία οι δήμοι τηρούν και στα οποία περιλαμβάνονται τα ακίνητα της εδαφικής τους περιφέρειας, λαμβάνοντας τα απαραίτητα στοιχεία από τις δηλώσεις των υπόχρεων, καθώς και τα στοιχεία που τηρούνται και παρέχονται σε αυτούς σύμφωνα με το άρθρο 743, περί παροχής στοιχείων στους δήμους και τις περιφέρειες. Για την εξασφάλιση της ακρίβειας των στοιχείων τους, οι υπηρεσίες των δήμων δύνανται να πραγματοποιούν ελέγχους με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Οι οικονομικές υπηρεσίες τηρούν καταστάσεις υπόχρεων όπου καταχωρούν κατά υπόχρεο καταναλωτή τον αριθμό του μετρητή προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας που αντιστοιχεί στο ακίνητο, την αξία του εν λόγω ακινήτου ανά μετρητή και το ποσό που οφείλει να πληρώσει ο υπόχρεος. Το ποσό προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της αξίας κάθε ακινήτου επί του συντελεστή του τέλους. Οι υπόχρεοι καταγράφονται είτε έχουν υποβάλει δήλωση ακινήτου είτε όχι.

Τα στοιχεία των καταστάσεων και η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου περί καθορισμού του συντελεστή του Τ.Τ.Α., ο οποίος ισχύει από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους, καταχωρούνται στη σχετική ηλεκτρονική εφαρμογή του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. μέχρι την 30ή Νοεμβρίου εκάστου έτους, προκειμένου αυτός να ενημερώσει τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Η ταμειακή βεβαίωση του Τ.Τ.Α. συντελείται με την ως άνω καταχώρηση στη σχετική ηλεκτρονική εφαρμογή του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.

2. Το Τ.Τ.Α. καταβάλλεται από τον υπόχρεο στην πληρωμή του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος και συνεισπράττεται μαζί με αυτόν ενιαία, από τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας, σε δόσεις ίσες προς τον αριθμό των εκδιδομένων κατ’ έτος λογαριασμών. Εάν ο λογαριασμός ηλεκτρικού ρεύματος εκδίδεται στο όνομα του μισθωτή του ακινήτου, το Τ.Τ.Α. καταβάλλεται απ’ αυτόν μαζί με τον λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος και αφαιρείται από το καταβαλλόμενο μίσθωμα, εκτός αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά στη σύμβαση μίσθωσης.

3. Το Τ.Τ.Α. συνεισπράττεται από τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας, με δόσεις ίσες προς τον αριθμό των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, που εκδίδονται από αυτόν κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου στην οποία εκτείνεται ο κύκλος καταμέτρησης που εφαρμόζεται από αυτόν, ανεξάρτητα εάν ο κύκλος αυτός συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος και ανεξάρτητα από τυχόν μεταβολή των συντελεστών. Για λογαριασμούς που εκδίδονται για χρονικό διάστημα μικρότερο ή μεγαλύτερο της εκάστοτε κανονισμένης χρονικής περιόδου, ενεργείται από τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας ανάλογη χρέωση του Τ.Τ.Α.

4. Τα ποσά του Τ.Τ.Α. που εισπράττει ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας αποδίδονται στους δικαιούχους δήμους εντός του τρίτου μήνα από τη λήξη του μήνα στον οποίο αφορούν λογιστικά οι σχετικοί λογαριασμοί. Σε περίπτωση καθυστερημένης απόδοσης, τα οφειλόμενα ποσά προσαυξάνονται με τον νόμιμο τόκο. Οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας δύνανται να χορηγούν στους δικαιούχους δήμους χρηματικές προκαταβολές έναντι των ποσών που πρέπει να αποδώσουν από τις εισπράξεις του Τ.Τ.Α. και μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του προς είσπραξη ποσού. Για την αντιμετώπιση των δαπανών είσπραξης του Τ.Τ.Α. οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας παρακρατούν από τις εισπράξεις ποσοστό δύο τοις εκατό (2%).

5. Όταν ο υπόχρεος αρνείται να καταβάλλει το τέλος, μη πληρώνοντας τρεις (3) συνεχόμενους μηνιαίους λογαριασμούς ή έναν τριμηνιαίο, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούται, εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας πληρωμής, να γνωστοποιήσει στον οικείο δήμο τα στοιχεία της παροχής, τα στοιχεία του υπόχρεου και το ύψος της ανεξόφλητης οφειλής από Τ.Τ.Α., προκειμένου ο δήμος να προβεί στις ενέργειες βεβαίωσης και είσπραξής της. Η γνωστοποίηση δεν θίγει την υποχρέωση του προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας για τη συνέχιση της διαδικασίας είσπραξης του Τ.Τ.Α. για όσο διάστημα η παροχή παραμένει ενεργή. Η μη καταβολή του Τ.Τ.Α. δεν συνιστά λόγο διακοπής της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Σε περίπτωση προσωρινής διακοπής της ηλεκτροδότησης, ο προμηθευτής ηλεκτρικής

ενέργειας γνωστοποιεί, επιπλέον, στον οικείο δήμο την ημερομηνία διακοπής και κάθε μεταγενέστερη μεταβολή της οφειλής. Σε περίπτωση μη επαναχορήγησης ηλεκτρικού ρεύματος, ο προμηθευτής υποχρεούται να γνωστοποιήσει τούτο στον οικείο δήμο, ώστε να μεριμνήσει ο δήμος για την είσπραξη του οφειλόμενου Τ.Τ.Α. σύμφωνα με την παρ. 7 του παρόντος.

6. Στις περιπτώσεις αλλαγής προμηθευτή ή διαδοχής του οφειλέτη καταναλωτή στη χρήση του ακινήτου από τρίτο, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούται να γνωστοποιήσει αμελλητί στον οικείο δήμο τη διαδοχή ή το γεγονός ότι ο εν λόγω καταναλωτής δεν εκπροσωπείται πλέον από τον συγκεκριμένο προμηθευτή, μαζί με το τυχόν απομένον ανεξόφλητο ποσό από το Τ.Τ.Α.

7. Για τα ακίνητα που δεν έχουν μετρητή του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.:

α) Η βεβαίωση και είσπραξη του τέλους γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Μέρους Γ’ του παρόντος Βιβλίου.

Στις περιπτώσεις αυτές, με βάση τα στοιχεία του μητρώου ακινήτων της εδαφικής τους περιφέρειας, οι ταμειακές υπηρεσίες των δήμων τηρούν πίνακες Τ.Τ.Α., όπου καταχωρούν κατά υπόχρεο καταναλωτή τα στοιχεία του ακινήτου, την κατηγορία στην οποία αυτό εντάσσεται, τον συντελεστή στον οποίο εμπίπτει και το ποσό το οποίο οφείλει να πληρώσει ο υπόχρεος. Οι οικονομικές υπηρεσίες των δήμων συντάσσουν χρηματικούς καταλόγους τόσο για τα δηλωθέντα όσο και για τα αδήλωτα ακίνητα με βάση τα στοιχεία που διαθέτουν οι δήμοι στα μητρώα τους ή με αυτά που προκύπτουν ύστερα από έλεγχο για τον προσδιορισμό των αδήλωτων ακινήτων.

β) Το Τ.Τ.Α. καταβάλλεται από τον υπόχρεο σε τρεις (3) τετραμηνιαίες δόσεις μέχρι τη λήξη του αντίστοιχου οικονομικού έτους, εκτός αν ο υπόχρεος επιθυμεί την εφάπαξ καταβολή του. Αν το Τ.Τ.Α. δεν καταβληθεί μέσα στις ανωτέρω προθεσμίες, εφαρμόζεται ανάλογα η παρ. 4 του άρθρου 387, περί διοικητικών - χρηματικών κυρώσεων.

8. Οι δήμοι υποχρεούνται, εντός ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση σε αυτούς τελεσιδίκων δικαστικών αποφάσεων, με τις οποίες δικαιώνονται πολίτες, να επιστρέψουν τα αχρεωστήτως εισπραχθέντα από αυτούς ποσά.

9. Τα έσοδα του Τ.Τ.Α. διατίθενται για την κάλυψη πάσης φύσης δαπανών του δήμου.

Άρθρο 396
Κυρώσεις

Σε περίπτωση μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς δήλωσης, ο υπόχρεος αυτής υπόκειται σε χρηματικό πρόστιμο διπλάσιο του οφειλόμενου τέλους τοπικής ανάπτυξης (Τ.Τ.Α.) που αντιστοιχεί στο ακίνητο. Κατά τα λοιπά για την επιβολή του προστίμου εφαρμόζονται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 387, περί διοικητικών - χρηματικών κυρώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Άρθρο 397
Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων

Οι κοινόχρηστοι χώροι ή τα τμήματα αυτών των οποίων επιτρέπεται η παραχώρηση χρήσης, καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 576, περί παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστων χώρων. Για την πρόσκαιρη ή διαρκή χρήση αυτών επιβάλλεται τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων σε βάρος των χρηστών.

Άρθρο 398
Συντελεστής τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων

1. Με την απόφαση του άρθρου 397, περί βάσης επιβολής και υπόχρεων καταβολής του τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων, ή με όμοια απόφαση καθορίζεται το ύψος του τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων ανά τετραγωνικό μέτρο (τ.μ.) διατιθέμενης προς χρήση επιφάνειας, το οποίο ορίζεται ετήσιο ανεξάρτητα από τη διάρκεια της άδειας που προβλέπεται στο άρθρο 576, περί παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστων χώρων και δύναται να διαφοροποιείται:

α) Κατά χρονικές περιόδους που προσδιορίζονται επακριβώς,

β) κατά οικιστικές περιοχές που οριοθετούνται σαφώς με την εν λόγω απόφαση και

γ) κατά κατηγορίες καταστημάτων.

2. Ειδικά για περιπτώσεις κατάληψης πεζοδρομίου ή οδού για εκτέλεση οποιασδήποτε φύσης τεχνικοοικοδομικών εργασιών, το τέλος ορίζεται μηνιαίο, κατά ζώνες και κατά τετραγωνικά μέτρα κατειλημμένου χώρου.

Για την πληρωμή του τέλους της παρούσας ευθύνονται από κοινού και εις ολόκληρο και εκείνος που πήρε την άδεια οικοδομής και ο ιδιοκτήτης του ακινήτου.

3. Δεν υπόκεινται στο τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων, οι χρησιμοποιούντες κοινοχρήστους χώρους δήμων ή το υπέδαφος αυτών δυνάμει ειδικής διάταξης νόμου ή σύμβασης με το δημόσιο η οποία κυρώθηκε με νόμο, σε εκτέλεση των οποίων γίνεται χρήση των ως άνω δημοτικών χώρων εφόσον από τις διατάξεις αυτές προβλέπεται απαλλαγή από το τέλος.

Άρθρο 399
Διαδικασία είσπραξης τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων

1. Το τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων καταβάλλεται στον οικείο δήμο, πριν από την παράδοση της άδειας που προβλέπεται στο άρθρο 576, περί παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστων χώρων. Η είσπραξη πραγματοποιείται κατόπιν σχετικού βεβαιωτικού σημειώματος του δικαιούχου δήμου και ο αριθμός του σχετικού γραμματίου είσπραξης αναγράφεται επί της άδειας. Με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου της παρ. 1 του άρθρου 398, περί συντελεστή του τέλους χρήσης κοινοχρήστων χώρων, για την επιβολή του τέλους, δύναται:

α) να προβλέπεται η καταβολή του τέλους εντός του έτους σε ισόποσες δόσεις, χωρίς να απαιτείται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής, εφόσον πριν από την παράδοση της άδειας καταβληθεί από τον υπόχρεο, ποσοστό του τέλους. Το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου, το οποίο δεν δύναται να είναι μικρότερο του τριάντα τοις εκατό (30%) της οφειλής, καθώς και ο αριθμός των δόσεων για την εξόφληση του υπολειπόμενου ποσού καθορίζονται με την ίδια απόφαση. Η άδεια χορηγείται υπό την αίρεση εξόφλησης όλων των δόσεων εντός των τασσόμενων προθεσμιών, και στο σώμα αυτής αναγράφονται τα στοιχεία του γραμματίου είσπραξης που αντιστοιχεί στο ποσό που καταβλήθηκε πριν από τη χορήγησή της, ο αριθμός των δόσεων που απομένουν προς εξόφληση και οι προθεσμίες καταβολής τους. Η εκπρόθεσμη καταβολή ή μη καταβολή έστω και μίας (1) δόσης συνεπάγεται αυτοδίκαια την ανάκληση της άδειας και την αυθαίρετη χρήση του κοινόχρηστου χώρου εκ μέρους του υπόχρεου. Ήδη καταβληθείσες δόσεις δεν επιστρέφονται. Η καταβολή των δόσεων αποδεικνύεται με την αναγραφή των στοιχείων των σχετικών γραμματίων είσπραξης, στο σώμα της άδειας, που θεωρείται από τον δήμο, ή

β) να προβλέπονται η προκαταβολή ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) της οφειλής έως την 31η Μαρτίου και η εξόφληση του υπόλοιπου ποσού έως την 31η Οκτωβρίου του έτους χρήσης. Οι καταβολές αποδεικνύονται με την αναγραφή των στοιχείων των σχετικών γραμματίων είσπραξης, στο σώμα της άδειας. Από την ημερομηνία κατάθεσης της προκαταβολής της περ. α) ή της προκαταβολής της περ. β) και έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους χρήσης, η χρήση του κοινόχρηστου χώρου θεωρείται νόμιμη.

2. Σε περίπτωση ανανέωσης της άδειας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 576 και εφόσον η απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 398 έχει τροποποιηθεί, το ποσό του τέλους αναπροσαρμόζεται.

3. Η χορηγηθείσα άδεια ανακαλείται υποχρεωτικά από τον δήμαρχο εντός δέκα (10) ημερών από την έγγραφη ειδοποίησή του από την αστυνομική αρχή, ότι συντρέχουν λόγοι ασφαλείας της κυκλοφορίας πεζών ή οχημάτων ή λόγω μέτρων που λαμβάνονται από δημόσια ή δημοτική ή περιφερειακή αρχή ή κατόπιν δικαστικής απόφασης. Η ανάκληση συνεπάγεται επιστροφή μόνον του καταβληθέντος ποσού τέλους, το οποίο καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο για την οποία ανακλήθηκε η χορηγηθείσα άδεια.

Άρθρο 400
Κυρώσεις αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων

1. Σε περίπτωση παράβασης των όρων χορηγηθείσας άδειας χρήσης κοινόχρηστων χώρων επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη εκτός από το αναλογούν τέλος, και χρηματικό πρόστιμο τριπλάσιο αυτού.

2. Σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστου χώρου, του οποίου η παραχώρηση χρήσης έχει επιτραπεί, επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη, εκτός από το αναλογούν τέλος, πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίσθηκε με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 398, περί συντελεστή του τέλους χρήσης κοινοχρήστων χώρων, για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση όμοιας χρήσης. Σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστου χώρου, του οποίου η παραχώρηση χρήσης δεν έχει επιτραπεί, επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 398. Αν η αυθαίρετη χρήση χώρου του δεύτερου εδαφίου αφορά οδεύσεις τυφλών ή ελεύθερη ζώνη πλάτους τριών κόμμα πέντε (3,5) μέτρων σε πεζόδρομο, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το τετραπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίσθηκε με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 398 για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση όμοιας χρήσης.

3. Η χρήση κοινόχρηστου χώρου άνευ άδειας διαπιστώνεται από τις υπηρεσίες του δήμου ή την οικεία υπηρεσία δημοτικής αστυνομίας ή την οικεία αστυνομική αρχή, μετά από διενέργεια αυτοψίας. Στην οικεία έκθεση περιγράφονται αναλυτικά:

α) Η κατάσταση του χώρου,

β) οι επεμβάσεις που έχουν γίνει σε αυτόν,

γ) το είδος της χρήσης και

δ) τα αντικείμενα που έχουν τοποθετηθεί.

Επισυνάπτεται δε σχετικό σχεδιάγραμμα και, αν απαιτείται, φωτογραφίες, ή ηλεκτρονικό αρχείο τους. Αντίγραφο της έκθεσης παραδίδεται στον ενεργούντα την αυθαίρετη χρήση του χώρου αυτού ή θυροκολλείται στο κατάστημα σε κάθε άλλη περίπτωση. Παράλληλα, επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 740, περί ηλεκτρονικών επιδόσεων και κοινοποιήσεων και 741, περί εξαιρέσεων από τις ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις, στον παραβάτη εντολή να άρει την αυθαίρετη κατάληψη του κοινόχρηστου χώρου, αφαιρώντας τα κάθε είδους αντικείμενα που έχουν τοποθετηθεί σε αυτόν μέσα σε επτά (7) ημέρες από την επομένη της επίδοσης. Αν ο παραβάτης δεν συμμορφωθεί, τα εν λόγω αντικείμενα απομακρύνονται άμεσα από συνεργείο του δήμου, ο οποίος δύναται να ζητήσει, την άμεση συνδρομή των Αστυνομικών Αρχών.

Τα αντικείμενα που αφαιρούνται καταγράφονται σε ειδική έκθεση, η οποία υπογράφεται από τον επικεφαλής του συνεργείου του δήμου που τα απομακρύνει και δεν επιστρέφονται αν προηγουμένως δεν καταβληθεί ειδικό πρόστιμο για τα έξοδα μεταφοράς και αποθήκευσης αυτών, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου της παρ. 1 του άρθρου 398, περί συντελεστή τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων. Αν το ανωτέρω ειδικό πρόστιμο δεν εξοφληθεί εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της αφαίρεσης, τα αφαιρεθέντα αντικείμενα κατάσχονται άμεσα και δύναται να διατίθενται, να εκποιούνται ή να καταστρέφονται από τον δήμο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κεφαλαίου Δ’ του Μέρους Ε’ του παρόντος Βιβλίου.

4. Αν, μετά την παρέλευση επτά (7) ημερών από την επομένη της επίδοσης της εντολής άρσης της αυθαίρετης κατάληψης, και εντός του έτους, ανεξάρτητα αν έχουν απομακρυνθεί ή όχι από τον δήμο τα εν λόγω αντικείμενα, διαπιστωθεί δεύτερη παράβαση, αφαιρείται η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Ειδικά στην περίπτωση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, επιπλέον της αφαίρεσης της άδειας χρήσης για έξι (6) μήνες, επιβάλλεται είτε το διπλάσιο του προστίμου της παρ. 1 ή της παρ. 2 κατά περίπτωση ή σφράγιση από τρεις (3) έως δέκα (10) ημέρες. Σε περίπτωση παραβίασης της σφράγισης του καταστήματος, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, και θέσης του σε λειτουργία, αφαιρείται οριστικά η άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή εφόσον λειτουργεί με γνωστοποίηση αυτό σφραγίζεται για τριάντα (30) έως ενενήντα (90) ημέρες, χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο χώρος του καταστήματος δεν μπορεί να τεθεί σε γνωστοποίηση. Για κάθε επόμενη παράβαση, οι κυρώσεις επιβάλλονται εκ νέου. Αν το ανωτέρω χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών δεν συμπληρώνεται εντός του ημερολογιακού έτους που αφορά η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου, δεν χορηγείται στον παραβάτη νέα αντίστοιχη άδεια στο επόμενο ημερολογιακό έτος μέχρι συμπλήρωσης του χρονικού διαστήματος αυτού.

5. Το τέλος και τα πρόστιμα του παρόντος επιβάλλονται με απόφαση του δημάρχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΠΑΡΕΠΙΔΗΜΟΥΝΤΩΝ

Άρθρο 401
Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους διαμονής παρεπιδημούντων

1. Επί του καταβαλλόμενου μισθώματος κλίνης, ενοικιαζόμενου δωματίου, διαμερίσματος, χώρου ή θέσης σε οργανωμένη κατασκήνωση, και επί της τιμής κλίνης για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και τα τουριστικά καταλύματα κάθε λειτουργικής μορφής, όπως προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α’ 155), περί τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και επί του μισθώματος καταλύματος κάθε κατηγορίας βραχυχρόνιας μίσθωσης, επιβάλλεται τέλος διαμονής παρεπιδημούντων όταν η διαμονή διαρκεί λιγότερο από έξι (6) μήνες.

2. Το τέλος του παρόντος δύναται να διατίθεται για την πληρωμή οποιασδήποτε δαπάνης.

Άρθρο 402
Συντελεστής τέλους διαμονής παρεπιδημούντων

Το ποσοστό του τέλους του άρθρου 401, περί βάσης επιβολής του τέλους διαμονής παρεπιδημούντων και υπόχρεων καταβολής του τέλους, ορίζεται σε μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%). Το ποσοστό του πρώτου εδαφίου δύναται να αυξάνεται σε μηδέν κόμμα εβδομήντα πέντε τοις εκατό (0,75%), με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία ισχύει τρεις (3) μήνες μετά από τη δημοσίευσή της. Με την ίδια απόφαση

το τέλος δύναται να διαφοροποιείται είτε κατά οικιστικές περιοχές που οριοθετούνται σαφώς είτε κατά τις μορφές-κατηγορίες καταλυμάτων.

Άρθρο 403
Διαδικασία είσπραξης τέλους διαμονής παρεπιδημούντων

1. Το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων βαρύνει τον διαμένοντα πελάτη, αναγράφεται επί των εκδιδόμενων φορολογικών στοιχείων, εισπράττεται από τον εκμισθωτή και αποδίδεται από αυτόν στον δικαιούχο δήμο με δήλωση, η οποία υποβάλλεται ψηφιακά μέσω της ψηφιακής πύλης «myAADE» κατά τον ίδιο χρόνο που υποβάλλεται η δήλωση Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και το δηλωθέν ποσό καταβάλλεται εμπρόθεσμα στον χρόνο καταβολής του φόρου αυτού. Για τους μη υπόχρεους σε υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α., η δήλωση των τελών υποβάλλεται εμπρόθεσμα στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα που ακολουθεί κάθε ημερολογιακό τρίμηνο.

2. Από το συνολικό ποσό των εισπραχθέντων κάθε μήνα εσόδων, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης και απόδοσης στον Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδων (ΑΛΕ) 1440103001 του κρατικού προϋπολογισμού ύψους πέντε τοις εκατό (5%), κατά παρέκκλιση του άρθρου 98 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί απόδοσης εσόδων υπέρ τρίτων.

Άρθρο 404
Κυρώσεις

Στις περιπτώσεις μη υποβολής δήλωσης για το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 387, περί διοικητικών - χρηματικών κυρώσεων. Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης ή μη καταβολής των τελών, αντί του τόκου εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 6 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190), επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου προσαύξηση δύο τοις εκατό (2%) επί του οφειλόμενου τέλους, για κάθε μήνα καθυστέρησης, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβεί το εκατό τοις εκατό (100%) του οφειλόμενου κάθε φορά χρέους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΤΕΛΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Άρθρο 405
Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους επί των ακαθάριστων εσόδων

1. Επί των ακαθαρίστων εσόδων των:

α) Κάθε είδους, μορφής και ονομασίας καταστημάτων, στα οποία πωλούνται για κατανάλωση εντός των χώρων δραστηριοποίησης του καταστήματος ή σε πακέτο, φαγητά, ποτά, καφές, αναψυκτικά, γαλακτοκομικά προϊόντα και γλυκίσματα, εφόσον διαθέτουν πάγκους ή τραπεζοκαθίσματα,

β) ζυθοπωλείων και μπαρ, ανεξαρτήτως ιδιαίτερης ονομασίας και κατηγορίας,

γ) καντινών,

δ) νυχτερινών κέντρων, αιθουσών χορού και άλλων καταστημάτων με ποτά και θέαμα, καφωδείων, κέντρων διασκέδασης και χορευτικών κέντρων με μουσική,

ε) επιχειρήσεων καζίνο και των επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός αυτού,

επιβάλλεται τέλος ακαθάριστων εσόδων υπέρ των δήμων, στην εδαφική περιφέρεια των οποίων ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων

2. Στους δήμους και στις περιοχές - τμήματα δήμων, όπου δεν ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, το τέλος δύναται να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού τους συμβουλίου.

3. Στο τέλος του παρόντος υπάγονται και τα κέντρα διασκέδασης και τα καταστήματα, των αναφερόμενων σε αυτή περιπτώσεων, που λειτουργούν μέσα σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, κάθε λειτουργικής μορφής και κατηγορίας, τα καταστήματα των πιο πάνω περιπτώσεων που λειτουργούν μέσα σε εμπορικά κέντρα, καθώς και στα οργανωμένα τμήματα των υπεραγορών (Super Markets) και των πολυκαταστημάτων, στα οποία πωλούνται έτοιμα φαγητά.

4. Το τέλος του παρόντος δύναται να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου στα καταστήματα ειδών λαϊκής τέχνης, ενθυμίων και δώρων, ενοικιάσεως σκαφών αναψυχής τοπικού χαρακτήρα, θαλάσσιων ποδηλάτων, ιστιοσανίδων, ειδών χρησιμοποιούμενων στην παραλία, σχολών εκμάθησης θαλάσσιων σπορ και καταδύσεων, γενικότερα ειδών που χρησιμοποιούνται στη θάλασσα από τους λουόμενους, ειδών χειμερινών σπορ, σκι και ορειβασίας, σχολών εκμάθησης χειμερινών σπορ, ενοικιάσεων αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων (Ε.Π.Η.Ο.) και παρόχων Ε.Π.Η.Ο. προς κοινή χρήση και τουριστικών προϊόντων-αναμνηστικών κάθε είδους.

5. Το τέλος του παρόντος δύναται να διατίθεται για την πληρωμή οποιασδήποτε δαπάνης.

Άρθρο 406
Συντελεστής τέλους ακαθάριστων εσόδων

1. Τα ποσοστά του τέλους επί των ακαθάριστων εσόδων για τα καταστήματα της παρ. 1 του άρθρου 405, περί βάσης επιβολής και υπόχρεων καταβολής του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων, υπολογίζονται ως εξής:

α) Μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%) για τα καταστήματα των περ. α), β) και γ),

β) πέντε τοις εκατό (5%) για τα καταστήματα της περ. δ),

γ) δύο τοις εκατό (2%) για τα καταστήματα της περ. ε).

2. Το τέλος επί των ακαθαρίστων εσόδων των καταστημάτων της παρ. 1 δύναται να αυξάνεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα εβδομήντα πέντε τοις εκατό (0,75%) με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η ισχύς της οποίας αρχίζει τρεις (3) μήνες μετά τη δημοσίευσή της. Με την ίδια απόφαση το τέλος δύναται να διαφοροποιείται είτε κατά οικιστικές περιοχές που οριοθετούνται σαφώς είτε κατά κατηγορίες καταστημάτων.

3. Στα καταστήματα της παρ. 4 του άρθρου 405 το ποσοστό του τέλους καθορίζεται σε μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%).

Άρθρο 407
Διαδικασία είσπραξης τέλους ακαθάριστων εσόδων

1. Το τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων βαρύνει τον πελάτη, αναγράφεται ξεχωριστά επί των εκδιδόμενων φορολογικών στοιχείων, εισπράττεται από αυτόν που εκδίδει τον λογαριασμό και αποδίδεται από αυτόν στον δικαιούχο δήμο με δήλωση, η οποία υποβάλλεται ψηφιακά μέσω της ψηφιακής πύλης «myAADE» κατά τον ίδιο χρόνο που υποβάλλεται η δήλωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και το δηλωθέν ποσό καταβάλλεται εμπρόθεσμα στον χρόνο καταβολής του φόρου αυτού. Για τους μη υπόχρεους σε υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α., η δήλωση των τελών υποβάλλεται εμπρόθεσμα στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα που ακολουθεί κάθε ημερολογιακό τρίμηνο.

2. Σε περίπτωση διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο άσκησης πολλαπλών οικονομικών δραστηριοτήτων από τα καταστήματα της παρ. 4 του άρθρου 405 για τον προσδιορισμό του οφειλόμενου τέλους λαμβάνονται υπόψη τα ακαθάριστα έσοδα, τα οποία προέρχονται μόνο από τη λιανική πώληση των προϊόντων και των υπηρεσιών των καταστημάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ανωτέρω άρθρου.

3. Από το συνολικό ποσό των εισπραχθέντων κάθε μήνα εσόδων, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης και απόδοσης στον Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδων (ΑΛΕ) 1440103001 του κρατικού προϋπολογισμού ύψους πέντε τοις εκατό (5%), κατά παρέκκλιση του άρθρου 98 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί απόδοσης εσόδων υπέρ τρίτων.

Άρθρο 408
Κυρώσεις

Στις περιπτώσεις μη υποβολής δήλωσης για το τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 387, περί διοικητικών - χρηματικών κυρώσεων. Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης ή μη καταβολής των τελών, αντί του τόκου εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 6 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190), επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου προσαύξηση δύο τοις εκατό (2%) επί του οφειλόμενου τέλους, για κάθε μήνα καθυστέρησης, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβεί το εκατό τοις εκατό (100%) του οφειλόμενου κάθε φορά χρέους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

Άρθρο 409
Βάση επιβολής, συντελεστής και υπόχρεοι καταβολής τέλους χρήσης ιαματικών πηγών

1. Επί του αντίτιμου χρήσης των φυσικών ιαματικών πηγών δύναται να επιβάλλεται τέλος σε ποσοστό μέχρι δεκαπέντε τοις εκατό (15%), με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η ισχύς της οποίας αρχίζει τρεις (3) μήνες μετά τη δημοσίευσή της.

2. Το τέλος του παρόντος δύναται να διατίθεται για την πληρωμή οποιασδήποτε δαπάνης.

Άρθρο 410
Διαδικασία είσπραξης τέλους χρήσης ιαματικών πηγών

1. Το τέλος χρήσης ιαματικών πηγών βαρύνει τον χρήστη της υπηρεσίας και αναγράφεται ξεχωριστά στα εκδιδόμενα στοιχεία, εισπράττεται δε από αυτόν που εκδίδει τον λογαριασμό, ο οποίος υποχρεούται να το

καταβάλλει στον οικείο δήμο μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα που ακολουθεί κάθε ημερολογιακό τρίμηνο.

2. Με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, από το συνολικό ποσό των εισπραχθέντων κάθε μήνα εσόδων, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης και απόδοσης στον Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδων (ΑΛΕ) 1440103001 του κρατικού προϋπολογισμού ύψους πέντε τοις εκατό (5%), κατά παρέκκλιση των όσων ορίζονται στο άρθρο 98 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί απόδοσης εσόδων υπέρ τρίτων.

Άρθρο 411
Κυρώσεις

Στις περιπτώσεις μη υποβολής δήλωσης για το τέλος επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 387, περί διοικητικών - χρηματικών κυρώσεων. Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης ή μη καταβολής των τελών, αντί του τόκου εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 6 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190), επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου προσαύξηση δύο τοις εκατό (2%) επί του οφειλόμενου τέλους, για κάθε μήνα καθυστέρησης, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβεί το εκατό τοις εκατό (100%) του οφειλόμενου κάθε φορά χρέους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΤΕΛΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΟΣΙΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Άρθρο 412
Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων

1. Η εμπορία των ποσίμων ιαματικών ή μη ιαματικών νερών που διατίθενται είτε σε φυσική κατάσταση, είτε με ανάμειξη με χημικές ή άλλες ουσίες ή χυμούς και με οποιαδήποτε ονομασία, κατάσταση και συσκευασία, επιτρέπεται μόνο έπειτα από άδεια που χορηγείται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, στην εδαφική περιφέρεια του οποίου βρίσκονται τα νερά. Η άδεια χορηγείται κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, η οποία συνοδεύεται από την απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου ή της δραστηριότητας, εφόσον απαιτείται, καθώς και από σύμφωνη γνώμη του προϊσταμένου της υγειονομικής υπηρεσίας της οικείας περιφέρειας για την καταλληλότητα του νερού.

2. Στην απόφαση της παρ. 1 προσδιορίζεται και η διάρκεια της άδειας, σύμφωνα με τη διάρκεια ισχύος της υποβληθείσας απόφασης περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου ή της δραστηριότητας. Αν τέτοια αδειοδότηση δεν απαιτείται, η διάρκεια της άδειας εμπορίας καθορίζεται με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Η απόφαση της παρ. 1 εκδίδεται εντός προθεσμίας πενήντα (50) ημερών από την υποβολή της αίτησης και του πλήρους φακέλου από τον ενδιαφερόμενο. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της ως άνω προθεσμίας, η άδεια εμπορίας τεκμαίρεται ότι εκδόθηκε με διάρκεια ισχύος ισόχρονη με την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου ή της δραστηριότητας και αν τέτοια δεν απαιτείται, με διετή διάρκεια ισχύος. Η απόδειξη ύπαρξης του σχετικού τεκμηρίου προκύπτει από την επίδειξη της αίτησης και των συνημμένων δικαιολογητικών, μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρούσας.

3. Όταν το δικαίωμα εκμετάλλευσης των υδάτων που διατίθενται ανήκει στον δήμο, με την απόφαση της παρ. 1, προσδιορίζονται η ελάχιστη ποσότητα νερού, για την οποία καταβάλλεται το ανάλογο τέλος ανεξάρτητα από τη λήψη ή μη της ποσότητας αυτής, ο χρόνος καταβολής του τέλους και κάθε όρος που διασφαλίζει τα συμφέροντα του δήμου. Σε αντίθετη περίπτωση, ο αρμόδιος να χορηγήσει την άδεια, να ορίσει τη διάρκειά της, κατά την παρ. 1 και να προσδιορίσει το τέλος, κατά το άρθρο 413, περί συντελεστή του τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων, είναι ο δήμος, στην περιφέρεια του οποίου γίνεται η υδροληψία.

4. Στο τέλος του παρόντος δεν υπόκεινται τα εξαγόμενα προς κατανάλωση ύδατα. Η εξαγωγή βεβαιώνεται από την αρμόδια τελωνειακή αρχή.

Άρθρο 413
Συντελεστής τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων

Το ύψος του τέλους καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 412, περί βάσης επιβολής και υπόχρεων καταβολής του τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων σε ποσοστό:

α) Από τρία τοις χιλίοις (3‰) έως πέντε τοις χιλίοις (5 ‰),

β) από τρία τοις χιλίοις (3‰) έως τρία κόμμα πέντε τοις χιλίοις (3,5 ‰), όταν γίνεται πρόσμιξη του νερού με χυμούς,

γ) σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης του δημοτικού συμβουλίου να εκδώσει την απόφαση καθορισμού του ποσοστού του τέλους εντός προθεσμίας πενήντα (50) ημερών από την έκδοση άδειας εμπορίας, το ύψος

του τέλους εμπορίας τεκμαίρεται σε ποσοστό πέντε τοις χιλίοις (5‰) και σε ποσοστό τρία κόμμα πέντε τοις χιλίοις (3,5 ‰), όταν γίνεται πρόσμιξη του νερού με χυμούς.

Άρθρο 414
Διαδικασία είσπραξης τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων

1. Το ποσό του τέλους που προκύπτει βάσει του άρθρου 413, περί συντελεστή του τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων, καταβάλλεται από τον υπόχρεο στην ταμειακή υπηρεσία του δικαιούχου δήμου μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από την έκδοση των παραστατικών των πωλήσεων.

2. Ο λήπτης της άδειας της παρ. 1 του άρθρου 412 υποχρεούται να καταβάλει υπέρ του δήμου για τις ποσότητες νερού που εμφιαλώνονται τέλος επί της συνολικής αξίας των αντίστοιχων πωλήσεων, όπως προκύπτουν από τα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) της οντότητας και τα αποτελέσματα του ελέγχου από τη Φορολογική Αρχή. Η αξία των προϊόντων που διατίθενται δωρεάν υπολογίζεται με τιμή αναφοράς τη μέση τιμή πώλησης αυτών.

Ο λήπτης της αδείας υποχρεούται να τηρεί τους όρους που διασφαλίζουν τη γνησιότητα και την υγιεινή κατάσταση των υδάτων.

Άρθρο 415
Κυρώσεις

1. Σε περίπτωση μη καταβολής ή ελλιπούς ή εκπρόθεσμης καταβολής του τέλους, επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου, με πράξη του δημάρχου, το αναλογούν τέλος εμπορίας πόσιμων υδάτων, προσαυξημένο με ισόποσο πρόστιμο. Η δημοτική αρχή υποχρεούται να διεξάγει ελέγχους περί της κανονικής έκδοσης του σχετικού παραστατικού και της καταβολής του τέλους.

2. Στους παραβάτες του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 414, περί διαδικασίας είσπραξης του τέλους εμπορίας πόσιμων υδάτων, που αφορούν στη γνησιότητα και υγιεινή των υδάτων επιβάλλεται χρηματική ποινή μέχρι χίλια (1.000) ευρώ.

3. Για οποιαδήποτε βεβαιωμένη παράβαση των όρων που περιέχονται στην απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία χορηγείται η άδεια εμπορίας υδάτων που ανήκουν στον δήμο, το συμβούλιο με αιτιολογημένη απόφασή του δύναται να προβαίνει σε ανάκληση της άδειας.

4. Σε όποιον προβαίνει σε εμπορία ποσίμων υδάτων χωρίς άδεια, επιβάλλονται σε βάρος του, με απόφαση δημάρχου, το ανάλογο με την ποσότητα του ύδατος τέλος και ισόποσο πρόστιμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

Άρθρο 416
Βάση επιβολής και υπόχρεοι καταβολής τέλους διαφήμισης

1. Στη δραστηριότητα της προβολής διαφήμισης κατά το παρόν Κεφάλαιο περιλαμβάνονται οι διαφημίσεις που αναλαμβάνονται από πολίτη ή συλλογικό φορέα κάθε κατηγορίας, με οποιονδήποτε τρόπο, μέσο και μορφή, μηνυμάτων κάθε μορφής, για τη γνωστοποίηση στο κοινό προϊόντος, γεγονότος ή δραστηριότητας, με απώτερο σκοπό την προώθηση στόχων οικονομικού ή κοινωνικού ή πολιτιστικού χαρακτήρα σε ανοιχτό ή κλειστό χώρο. Στις δραστηριότητες προβολής της διαφήμισης της παρούσας επιβάλλεται τέλος υπέρ του δήμου εντός των χωρικών ορίων του οποίου αυτές διενεργούνται.

2. Εξαιρούνται του τέλους:

α) Οι διαφημίσεις που γίνονται στις εφημερίδες, στα περιοδικά, στο ραδιόφωνο, στην τηλεόραση και σε ιστοσελίδες, σε επιγραμμικές πλατφόρμες υπό την έννοια της περ. θ) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2065 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) (L 277) και σε επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης υπό την έννοια της περ. ι) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2065 και οι κάθε είδους ενέργειες προβολής και προώθησης μηνυμάτων πολιτικού χαρακτήρα,

β) οι επιγραφές του άρθρου 6 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), περί επιγραφών,

γ) η επιγραφή περιορισμένου μεγέθους του παραγωγού κάποιου προϊόντος ή υπεύθυνου κάποιας δραστηριότητας, που προσαρτάται ή σημειώνεται διακριτά επί της συσκευασίας του προϊόντος ή της ανακοίνωσης της δραστηριότητας,

δ) κάθε επιγραφή γραμμένη ή προσηρτημένη ή αναρτημένη σε τοίχους, παράθυρα, προθήκες, πόρτες καταστήματος, γραφείου ή κατοικίας που αφορά τις εργασίες αυτού,

ε) οι επιχειρήσεις δημόσιας ωφέλειας που εκτελούν συγκοινωνιακό έργο για διαφημίσεις, που τοποθετούνται στους χώρους και τις επιφάνειες των σταθμών, των στάσεων και των οχημάτων αυτών,

στ) η προβολή δραστηριοτήτων και μηνυμάτων του άρθρου 7 του ν. 2946/2001, περί παραχώρησης χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς.

Άρθρο 417
Συντελεστής τέλους διαφήμισης

1. Το ύψος του τέλους και η χρονική διάρκειά του διαφοροποιούνται κατά κατηγορίες διαφήμισης, ως εξής:

α) Κατηγορία Α’: Διαφημίσεις με επιγραφές κάθε μορφής σε ανοιχτούς χώρους. Το τέλος υπολογίζεται από μηδέν κόμμα είκοσι πέντε (0.25) έως ένα κόμμα είκοσι (1,20) ευρώ εβδομαδιαίως το τετραγωνικό μέτρο (τ.μ.), για διαφημίσεις που αναγράφονται ή αναρτώνται ή επικολλώνται:

αα) μέσα σε μόνιμα και σταθερά ή προσωρινά και κινητά πλαίσια, τα οποία τοποθετούνται σε πλατείες, οδούς, πεζοδρόμια, δημόσιους και κοινόχρηστους γενικά χώρους, που καθορίζονται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου,

αβ) σε ιδιωτικά κτήρια, περίπτερα, οικόπεδα και στις περιφράξεις αυτών,

αγ) σε χώρους σιδηροδρομικών, λιμενικών και αεροπορικών σταθμών, σε γήπεδα εκτός σχεδίου και σε χώρους σταδίων,

αδ) σε στέγαστρα αφετηριών και στάσεων αναμονής επιβατών λεωφορείων αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών,

β) Κατηγορία Β’: Διαφημίσεις με επιγραφές κάθε μορφής σε κλειστούς χώρους και σε οχήματα.

Το τέλος υπολογίζεται από μηδέν κόμμα πέντε (0,5) έως δύο (2) ευρώ μηνιαίως, ανεξαρτήτως του πραγματικού χρόνου λειτουργίας ή χρήσης του χώρου, για διαφημίσεις που προβάλλονται με επιγραφές σε κάθε είδους κλειστούς χώρους με δημόσια πρόσβαση, όπως, ιδίως, εστιατόρια, καφενεία, καταστήματα, κινηματογράφοι, θέατρα, γυμναστήρια, καθώς και για τις διαφημίσεις στα οχήματα σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων, ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων και κάθε τύπου οχήματα δημόσιας χρήσης ή στην εξωτερική επιφάνεια αυτών, διαστάσεων μέχρι τριάντα (30) επί πενήντα (50) εκατοστόμετρα (εκατ.). Για διαφημίσεις μεγαλύτερων διαστάσεων καταβάλλεται ανάλογο πολλαπλάσιο τέλος.

γ) Κατηγορία Γ’: Φωτεινές ή φωτιζόμενες διαφημίσεις.

Για φωτεινές ή φωτιζόμενες διαφημίσεις σε οποιουσδήποτε χώρους, από δέκα (10) μέχρι πενήντα (50) ευρώ ετησίως το τετραγωνικό μέτρο.

Τα τέλη της παρούσας δεν επιβάλλονται εκ νέου όταν μεταβάλλεται, εντός του έτους, το διαφημιστικό μήνυμα.

δ) Κατηγορία Δ’: Διαφημίσεις σε δώρα - αναμνηστικά κάθε μορφής και διαφημίσεις από αέρος.

Το τέλος της παρούσας ορίζεται σε ποσοστό δυο τοις εκατό (2%), επί της δαπάνης των διαφημίσεων που γίνονται σε κάθε είδους δώρα, όπως ημερολόγια, μπρελόκ, τετράδια, βιβλία, έντυπα άλλου τύπου, με παραστάσεις ή λέξεις σε αυτοκόλλητα ή είδη με διαφημιστικές παραστάσεις ή λέξεις, καθώς και επί διαφημίσεων που γίνονται από αέρος με οποιονδήποτε τρόπο.

Τα ένθετα διαφημιστικά φυλλάδια, που διανέμονται μαζί με τις εφημερίδες και τα περιοδικά, υπόκεινται στο παραπάνω τέλος διαφήμισης.

Για τις διαφημίσεις της παρούσας κατηγορίας που προβάλλονται σε συνέχειες, το τέλος υπολογίζεται μόνον επί των νέων, δηλαδή των προστιθέμενων δαπανών αυτών και όχι επί των αρχικών.

ε) Κατηγορία Ε’: Διαφημίσεις μέσω προβολής προϊόντων και παροχής συναφών υπηρεσιών χάριν της διεξαγωγής της.

Το τέλος υπολογίζεται με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%) επί της διαφημιστικής δαπάνης που καταβάλλεται για διαφημίσεις που γίνονται με προβολή προϊόντων σε χώρους καταστημάτων, είτε με την τοποθέτησή τους σε εμφανή σημεία εντός του καταστήματος είτε με διακριτές παραστάσεις, είτε με έντυπα, δώρα, επιγραφές κάθε είδους είτε με παροχή διευκολύνσεων, όπως αποθήκευση, διανομή προϊόντων ή άλλο τρόπο.

στ) Κατηγορία ΣΤ’: Διαφημίσεις σε εκθέσεις.

Τέλος ένα τοις εκατό (1%) επί του μισθώματος του ειδικού χώρου (περιπτέρου) για διαφημίσεις που γίνονται στο πλαίσιο οργανωμένης επιχείρησης, και για ορισμένο χρόνο (εκθέσεων).

2. Για τις διαφημίσεις των περ. α), β), και γ) της παρ. 1 απαιτείται άδεια του δημάρχου, η οποία εκδίδεται με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 5 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), περί άδειας για την υπαίθρια διαφήμιση και την τοποθέτηση πλαισίων διαφημίσεων.

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, τα τέλη των περιπτώσεων της παρούσας δύνανται να αναπροσαρμόζονται μέχρι δεκαπέντε τοις εκατό (15%) ετησίως.

3. Για διαφημίσεις των περ. δ), εξαιρουμένων των διαφημίσεων από αέρος με οποιοδήποτε τρόπο, ε) και στ) της παρ. 1 δεν απαιτείται άδεια.

4. Η μίσθωση κοινόχρηστων χώρων για τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων δεν υπάγεται στις διατάξεις περί εμπορικών μισθώσεων.

Άρθρο 418
Διαδικασία είσπραξης τέλους διαφήμισης

1. Η καταβολή των τελών του άρθρου 417, περί συντελεστή του τέλους διαφήμισης, διενεργείται ως εξής:

α) για τις περ. α), β), γ) και στ) της παρ. 1 του άρθρου 417, δικαιούχος είναι ο δήμος στα όρια του οποίου πραγματοποιήθηκε η διαφήμιση και τα σχετικά ποσά καταβάλλονται στην ταμειακή του υπηρεσία ή με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό που ο δήμος τηρεί σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Ειδικά για τα οχήματα της περ. β), δικαιούχος του τέλους είναι ο δήμος στον οποίο βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης που εκμεταλλεύεται το όχημα.

β) Για την περ. δ) της παρ. 1, του άρθρου 417 ως δαπάνη διαφήμισης για την κατηγορία της παρούσας λογίζεται το ποσό που καταβάλλεται από τον διαφημιζόμενο για τη διενέργεια της διαφήμισης, στο οποίο περιλαμβάνεται και οποιαδήποτε άλλης φύσης δαπάνη που έγινε χάρη της διαφήμισης. Επί των διαφημίσεων της παρούσας το τέλος χρεώνεται επί του εκδιδομένου τιμολογίου της δαπάνης της διαφήμισης και καταβάλλεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σύμφωνα με την υπ’ αρ. 25538/18.4.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Επικρατείας «Καταβολή τέλους διαφήμισης μέσω ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» (Β’ 2004). Το σύνολο των ποσών που καταβάλλονται αποτελούν πόρο του λογαριασμού του Υπουργείου Εσωτερικών που τηρείται σε αυτό και αποδίδονται στους δήμους με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

γ) Για την περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 417, το τέλος βαρύνει τον διαφημιζόμενο και εισπράττεται από τον παρέχοντα την υπηρεσία της διαφήμισης κατά τον χρόνο έκδοσης του σχετικού φορολογικού στοιχείου. Δικαιούχος είναι ο δήμος στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης του διαφημιζόμενου και τα σχετικά ποσά καταβάλλονται στην ταμειακή υπηρεσία ή με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό που ο δήμος τηρεί σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

δ) Για την περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 417 το τέλος καταβάλλεται από κάθε διαφημιζόμενο-μισθωτή του ειδικού χώρου και εισπράττεται από την επιχείρηση-διοργανωτή της έκθεσης μαζί με το δικαίωμα συμμετοχής-μίσθωμα του ειδικού χώρου και αποδίδεται από αυτήν στον δήμο, στα διοικητικά όρια του οποίου εδρεύει η επιχείρηση, εντός έξι (6) μηνών. Μαζί με τα εισπραχθέντα από τους συμμετέχοντες διαφημιζόμενους μισθωτές, οι επιχειρήσεις διοργάνωσης εκθέσεων καταβάλλουν επιπλέον μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%) επί των ακαθαρίστων εσόδων τους ως δική τους συμμετοχή στη διενέργεια διαφήμισης.

2. Σε κάθε περίπτωση, για την καταβολή του τέλους και του τυχόν προστίμου, είναι υπόχρεοι εις ολόκληρο ο διαφημιστής, ο διαφημιζόμενος, καθώς και ο κύριος, ο νομέας και ο επικαρπωτής του χώρου στον οποίο γίνεται η διαφήμιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΤΕΛΟΣ ΥΔΑΤΟΣ

Άρθρο 419
Επιβολή τέλους ύδατος

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αρμοδιότητες ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης ασκούνται από τον δήμο, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 385, περί επιβολής τελών και εισφορών, επιβάλλονται ανταποδοτικά τέλη χρήσης των υπηρεσιών αυτών.

2. Τα τέλη των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης αποτελούνται από σειρά επιμέρους τελών και δαπανών, που αντιστοιχούν στις δραστηριότητες παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών. Ο τρόπος υπολογισμού τους καθορίζεται με βάση την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓρΓΓΦΠΥ/103755/2994/26.9.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος, μέτρα βελτίωσης αυτών. Διαδικασίες και μέθοδος ανάκτησης κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του» (Β’ 5438) και τις δαπάνες που προκύπτουν από την παροχή των σχετικών υπηρεσιών στους τελικούς χρήστες και διακρίνεται σε σταθερά και μεταβλητά στοιχεία κόστους.

3. Ειδικότερα το τέλος κάθε υπηρεσίας δύναται να διαμορφώνεται, κατά περίπτωση ως εξής:

α) Τέλος υπηρεσίας ύδρευσης:

αα) η αξία του νερού που καταναλώνεται,

αβ) μηνιαίο πάγιο τέλος ύδρευσης, για την κάλυψη μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης,

αγ) τέλος σύνδεσης με το δίκτυο ύδρευσης,

αδ) δαπάνη εσωτερικών εγκαταστάσεων και διακλάδωσης,

αε) εγγύηση χρήσης υδρομετρητή,

αστ) τέλος αντικατάστασης υδρομετρητή,

αζ) δαπάνη μετατόπισης αγωγών, διακλαδώσεων και συνδέσεων ύδρευσης, υδρομετρητών, ή άλλων συναφών εργασιών,

αη) ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων ύδρευσης.

β) Τέλος υπηρεσίας αποχέτευσης:

βα) η αξία του νερού για τη χρήση αποχέτευσης,

ββ) μηνιαίο πάγιο τέλος κάλυψης μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου αποχέτευσης,

βγ) δαπάνη διακλάδωσης και σύνδεσης προς τον αγωγό αποχέτευσης,

βδ) τέλος σύνδεσης με το δίκτυο αποχέτευσης,

βε) τέλος χρήσης δικτύων αποχέτευσης,

βστ) δαπάνη μετατόπισης αγωγών διακλάδωσης και συνδέσεων αποχέτευσης ή άλλων συναφών εργασιών,

βζ) ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων αποχέτευσης,

βη) τέλος διαχείρισης ομβρίων.

γ) Τέλος υπηρεσίας άρδευσης:

γα) η αξία του νερού που καταναλώνεται,

γβ) μηνιαίο πάγιο τέλος κάλυψης μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου άρδευσης,

γγ) δαπάνη διακλάδωσης και σύνδεσης προς το δίκτυο άρδευσης,

γδ) τέλος σύνδεσης με το δίκτυο άρδευσης,

γε) τέλος χρήσης δικτύου άρδευσης,

γστ) εγγύηση χρήσης υδρομετρητή,

γζ) τέλος αντικατάστασης υδρομετρητή,

γη) δαπάνη μετατόπισης αγωγών, διακλαδώσεων και συνδέσεων άρδευσης, υδρομετρητών, ή άλλων συναφών εργασιών,

γθ) ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων άρδευσης.

5. Για την επιβολή του ειδικού τέλους της υποπερ. αη) της περ. α), της υποπερ. βη) της περ. β) και της υποπερ. γθ) της παρ. γ) της παρ. 4, η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου λαμβάνεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων. Το ειδικό τέλος της παρούσας υπολογίζεται σε ποσοστό μέχρι ογδόντα τοις εκατό (80%) επί της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος και αποτελεί ειδικευμένο έσοδο για την πραγματοποίηση μελέτης, κατασκευής, ανακατασκευής, συντήρησης ή επέκτασης έργων ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης.

6. Η κατά προτεραιότητα εκτέλεση έργων ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης προϋποθέτει την καταβολή σχετικών συνεισφορών από τους ωφελούμενους χρήστες, το ύψος των οποίων καθορίζεται κάθε φορά με την απόφαση της παρ. 1 του παρόντος ή με όμοια απόφαση.

7. Με την απόφαση της παρ. 1 δύνανται να καθορίζονται χωριστά τιμολόγια για κάθε υπηρεσία ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης, να εξειδικεύονται τα επιμέρους ποσά, να διαφοροποιούνται κατά περιοχές ανάλογα με τα εκτελούμενα έργα ή το κόστος λειτουργίας των εγκαταστάσεων, τις χρήσεις ύδατος, τον καταναλισκόμενο όγκο ύδατος και άλλα συναφή κριτήρια και να καθορίζονται ειδικά τέλη και τιμολόγια για κατοίκους του δήμου ή των Δημοτικών Ενοτήτων, οι οποίοι εξυπηρετούνται με δίκτυο ανεξάρτητο από το ενιαίο δίκτυο του δήμου, υπό την επιφύλαξη της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓρΓΓΦΠΥ/103755/2994/26.9.2024 κοινής απόφασης. Με την ίδια ή όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται ειδικά τέλη και τιμολόγια για δημότες και κατοίκους που αναγνωρίζονται ως ευάλωτοι σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση και τα κριτήρια της παρ. 6 του άρθρου 525, περί επιχορηγήσεων και βοηθημάτων δήμων.

8. Η οργάνωση, λειτουργία, και εκμετάλλευση των συστημάτων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης του δήμου, οι όροι χρήσης αυτών, οι υπόχρεοι καταβολής, η συχνότητα καταμέτρησης της κατανάλωσης, η προθεσμία και ο τρόπος εξόφλησης των σχετικών λογαριασμών, το πρόγραμμα άρδευσης, οι επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι των δικτύων, οι παραβάσεις και οι αντίστοιχες προς αυτές κυρώσεις, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του δήμου και των καταναλωτών, η ορθολογική χρήση των δικτύων και των συστημάτων, η αειφόρος διαχείριση και προστασία των επιφανειακών και υπογείων υδάτων των υδατικών πόρων της περιοχής σύμφωνα

με τα ισχύοντα εθνικά και περιφερειακά σχέδια και προγράμματα διαχείρισης υδάτων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την παροχή των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης, ρυθμίζεται με κανονισμούς, οι οποίοι ψηφίζονται από το δημοτικό συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 318, περί δημοτικών κανονιστικών πράξεων τοπικού ενδιαφέροντος.

9. Τα έσοδα από τα τέλη της παρ. 1 καθώς και κάθε τιμολόγιο που αφορά σε αντικείμενο που περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης οφείλουν υποχρεωτικά να καλύπτουν τις αναγκαίες λειτουργικές δαπάνες, το κόστος επενδύσεων, το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος ανάκτησης υπηρεσιών ύδατος, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3199/2003 (Α’ 24), περί ανάκτησης κόστους για υπηρεσίες ύδατος, το άρθρο πέμπτο του ν. 4117/2013 (Α’ 29), περί θεμάτων τιμολογιακής πολιτικής των υδάτων και λοιπών διατάξεων, και την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓρΓΓΦΠΥ/103755/2994/26.9.2024 κοινή απόφαση.

Άρθρο 420
Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης τέλους ύδατος

1. Η βεβαίωση και είσπραξη του τέλους ύδατος από τους δήμους που ασκούν τις αρμοδιότητες ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης και παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες, ενεργούνται με μηχανογραφημένους λογαριασμούς, οι οποίοι εκδίδονται βάσει των ενδείξεων των υδρομετρητών.

2. Οι χρηματικοί κατάλογοι συντάσσονται από την αρμόδια για τη βεβαίωση των εσόδων υπηρεσία και από αυτούς εκδίδονται οι αντίστοιχοι λογαριασμοί κατανάλωσης. Η βεβαίωση των σχετικών εσόδων συντελείται με την έκδοση των λογαριασμών στους υπόχρεους.

3.Οι λογαριασμοί εξοφλούνται εντός της προθεσμίας που αναγράφεται σε αυτούς.

4. Η ενημέρωση των καταναλωτών για την έκδοση των λογαριασμών του παρόντος καθώς και η εξόφληση αυτών, δύναται να πραγματοποιούνται και μέσω ψηφιακών υπηρεσιών και ηλεκτρονικών μέσων, εφόσον αυτό υποστηρίζεται από τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του δήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΤΕΛΗ

Άρθρο 421
Επιβολή λιμενικών τελών

1. Επιβάλλονται ανταποδοτικά τέλη προσόρμισης, παραβολής, πρυμνοδέτησης και ειδικά τέλη ελλιμενισμού, το ύψος των οποίων και οι κατηγορίες των υπόχρεων καθορίζονται με την υπ’ αρ. 8122.1/03/04/3.2.2004 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας «Αναπροσδιορισμός δικαιωμάτων Λιμενικών Ταμείων και Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων» (Β’ 310).

2. Τα τέλη της παρ. 1 αποτελούν έσοδο των δημοτικών λιμενικών ταμείων ή των δήμων, κατά περίπτωση, βεβαιώνονται και εισπράττονται από αυτούς και διατίθενται αποκλειστικά για την κάλυψη δαπανών εκτέλεσης, συντήρησης και βελτίωσης των λιμενικών έργων και εγκαταστάσεων και των παρεχόμενων λιμενικών υπηρεσιών προς τους χρήστες.

3. Τα δημοτικά λιμενικά ταμεία ή οι δήμοι δύνανται με κανονισμούς, οι οποίοι ψηφίζονται από το διοικητικό ή το δημοτικό συμβούλιο, κατά περίπτωση, να ρυθμίζουν ζητήματα διαδικασίας επιβολής, προθεσμιών και τρόπου καταβολής των τελών της παρ. 1, τα απαιτούμενα κατά περίπτωση έγγραφα, πιστοποιητικά, άδειες και τον εν γένει χειρισμό θεμάτων που σχετίζονται με τη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των ζωνών λιμένων (χερσαίων και θαλάσσιων), της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

4. Τα δημοτικά λιμενικά ταμεία ή οι δήμοι οφείλουν να συνεργάζονται αρμονικά με τις Λιμενικές Αρχές για την εφαρμογή του παρόντος και των συναφών διοικητικών πράξεων που κάθε φορά εκδίδονται.

Άρθρο 422
Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης λιμενικών τελών

1. Η βεβαίωση και είσπραξη των τελών του άρθρου 421, περί επιβολής λιμενικών τελών, διενεργείται σύμφωνα με τις προβλέψεις του Μέρους Γ’ του παρόντος Βιβλίου, από το προσωπικό των οικείων δήμων ή των δημοτικών λιμενικών ταμείων και τους εξουσιοδοτημένους προς τούτο υπαλλήλους τους.

2. Αν το προσωπικό των δήμων ή των δημοτικών λιμενικών ταμείων δεν επαρκεί για τη βεβαίωση και είσπραξη των τελών του άρθρου 421, οι εν λόγω υπηρεσίες δύνανται:

α) Είτε να διενεργούνται από προσωπικό που προσλαμβάνεται για τον σκοπό αυτόν, με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α’ 6),

β) είτε να ανατίθενται σε τρίτα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, δυνάμει σύμβασης που συνάπτεται σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147). Στην περίπτωση αυτή απαιτούνται βεβαίωση του δημάρχου ή του προέδρου

του διοικητικού συμβουλίου, κατά περίπτωση, περί μη επάρκειας του υπηρετούντος προσωπικού και σαφή αιτιολόγηση της προϋπολογισθείσας δαπάνης.

3. Ειδικότερα ζητήματα αναφορικά με τη διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης των τελών του άρθρου 421 δύνανται να ρυθμίζονται με τους κανονισμούς της παρ. 3 του ίδιου άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ’
ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 423
Τέλος λειτουργίας νεκροταφείων

1. Επί του συνόλου των ενεργειών ταφής ή αποτέφρωσης και διατήρησης της μνήμης, οι δήμοι επιβάλλουν υποχρεωτικά με τον κανονισμό λειτουργίας του νεκροταφείου και του κέντρου αποτέφρωσης νεκρών αντίστοιχα, τέλη, τα οποία διατίθενται αποκλειστικά για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών λειτουργίας των νεκροταφείων και των κέντρων αποτέφρωσης νεκρών.

2. Ως ενέργειες ταφής και διατήρησης μνήμης νοούνται:

α) Η σύσταση οικογενειακού τάφου,

β) ο ενταφιασμός,

γ) η παράταση της ταφής πέραν του προβλεπόμενου από τον κανονισμό χρονικού ορίου,

δ) η ανακομιδή λειψάνων,

ε) η φύλαξη οστών σε οστεοφυλάκιο,

στ) η ανέγερση και χρήση ταφικού μνημείου,

ζ) η περιποίηση του περιβάλλοντος χώρου των τάφων και η γενικότερη ευταξία του νεκροταφείου.

3. Ως ενέργειες αποτέφρωσης νοούνται τόσο η αποτέφρωση νεκρού όσο και η αποτέφρωση οστών νεκρού.

4. Απαγορεύονται η επιβολή και η είσπραξη οποιουδήποτε είδους τελών από τους δήμους και τα νομικά τους πρόσωπα, για τις ιεροτελεστίες που τελούνται από θρησκευτικούς λειτουργούς εντός των νεκροταφείων.

Άρθρο 424
Τέλος χρήσης σφαγείων

1. Οι δήμοι δύνανται να ιδρύουν και να λειτουργούν σφαγεία, τα οποία διέπονται από το π.δ. 79/2007 (Α’ 95) και τον ν. 4442/2016 (Α’ 230).

2. Η λειτουργία των σφαγείων ρυθμίζεται με κανονισμό λειτουργίας, ο οποίος ψηφίζεται από το δημοτικό συμβούλιο, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας κτηνιατρικής αρχής.

3. Για τη χρήση των σφαγείων επιβάλλεται τέλος, το ύψος, οι όροι καταβολής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια του οποίου καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 385, περί επιβολής τελών και εισφορών.

Άρθρο 425
Τέλη ελεγχόμενης στάθμευσης

1. Τα τέλη στάθμευσης, τα οποία καταβάλλονται μέσω μετρητών χρόνου στάθμευσης ή με οποιοδήποτε άλλο σύστημα χρονομέτρησης, καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 385, περί επιβολής τελών και εισφορών, και διατίθενται αποκλειστικά για τη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών του δήμου.

2. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που ισχύουν στους χώρους ελεγχόμενης στάθμευσης επιβάλλεται στον παραβάτη διοικητικό πρόστιμο κατά την παρ. 11 του άρθρου 7 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 5209/2025, Α’ 100).

Άρθρο 426
Τέλος οικοδομικών αδειών

1. Υπέρ των δήμων στους οποίους υφίσταται εγκεκριμένο σχέδιο πόλης επιβάλλεται τέλος σε κάθε άδεια ανέγερσης, συμπλήρωσης, προσθήκης, επέκτασης ή διαρρύθμισης οικοδομών.

2. Το τέλος υπολογίζεται επί της αξίας των οικοδομικών εργασιών, για τις οποίες εκδίδεται η άδεια, όπως αυτή προκύπτει από τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό δαπάνης, και ανέρχεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%) επί του τμήματος του προϋπολογισμού το οποίο υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων ενενήντα (290) ευρώ. Η καταβολή του τέλους ενεργείται βάσει επισήμου αντιγράφου του εγκεκριμένου προϋπολογισμού δαπάνης, το οποίο χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.).

3. Η οικοδομική άδεια δεν χορηγείται από την Υ.ΔΟΜ., ούτε θεωρείται έγκυρη, εάν δεν προσκομισθεί από τον ενδιαφερόμενο διπλότυπο είσπραξης του τέλους υπέρ του οικείου δήμου, ο αριθμός και η χρονολογία του οποίου αναγράφονται στην άδεια.

4. Το τέλος καταβάλλεται στην ταμειακή υπηρεσία του δήμου βάσει σημειώματος θεωρημένου από την Υ.ΔΟΜ..

5. Τα έσοδα του τέλους του παρόντος διατίθενται αποκλειστικά για την εκτέλεση έργων και την πραγματοποίηση απαλλοτριώσεων προς εφαρμογή εγκεκριμένου σχεδίου πόλης.

Άρθρο 427
Τέλος βοσκής

1. Για τις βοσκήσιμες γαίες του άρθρου 10 του ν. 4351/2015 (Α’ 164) επιβάλλεται τέλος βόσκησης ως εξής:

Δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους, ο δήμαρχος δημοσιεύει προκήρυξη, με την οποία καλεί τους δημότες να υποβάλουν στον δήμο δήλωση, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση, για τον αριθμό των μικρών και μεγάλων ζώων που θα οδηγήσουν για βοσκή στους βοσκήσιμους τόπους του δήμου κατά το επόμενο έτος. Στη δήλωση περιλαμβάνονται και τα ζώα των τυχόν προσληφθέντων ετεροδημοτών ποιμένων ή επίμορτων καλλιεργητών των αγρών που ανήκουν στους δημότες. Η δήλωση πρωτοκολλείται αυθημερόν κατά το άρθρο 12 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45). Η προκήρυξη δημοσιεύεται με κάθε πρόσφορο τρόπο προκειμένου να καταστήσει γνωστό το περιεχόμενό της στους ενδιαφερόμενους.

2. Με βάση τις δηλώσεις που υποβλήθηκαν, η αρμόδια για τη βεβαίωση των εσόδων υπηρεσία του δήμου, μέσα σε πέντε (5) το αργότερο ημέρες από την παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 1, καταρτίζει κατάσταση με τα ονόματα των δημοτών και των τυχόν προσληφθέντων ετεροδημοτών ή επίμορτων καλλιεργητών και τον αριθμό των μικρών και μεγάλων ζώων που έχει δηλώσει ο καθένας ότι θα οδηγήσει στις βοσκήσιμες εκτάσεις.

Για την οδήγηση των ζώων στις βοσκήσιμες εκτάσεις ισχύουν κατά περίπτωση τα άρθρα 18, 20, 33, 36 38 και 39 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 5209/2025, Α’ 100).

3. Η κατάσταση της παρ. 2 υποβάλλεται από τον δήμαρχο στο δημοτικό συμβούλιο, προκειμένου να εκδοθεί απόφαση με την οποία:

α) Καθορίζεται το τέλος, το οποίο κυμαίνεται από μηδέν κόμμα είκοσι ένα (0,21) ευρώ έως μηδέν κόμμα τριάντα πέντε (0,35) ευρώ για κάθε μικρό ζώο και από μηδέν κόμμα τριάντα πέντε (0,35) ευρώ έως μηδέν κόμμα πενήντα τρία (0,53) ευρώ για κάθε μεγάλο ζώο,

β) ορίζονται λεπτομερώς κατά θέση και έκταση οι βοσκήσιμοι τόποι, ο τρόπος χρήσης αυτών και ο αριθμός των μικρών και μεγάλων ζώων των οποίων επιτρέπεται η βοσκή,

γ) ορίζεται το τυχόν περίσσευμα βοσκήσιμων τόπων που διατίθεται σε κτηνοτρόφους όμορων περιοχών,

δ) καθορίζεται ο συνολικός αριθμός των μικρών και μεγάλων ζώων που δικαιούται ο καθένας να εισάγει στις βοσκές και

ε) καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Με την ίδια ή όμοια απόφαση το δημοτικό συμβούλιο δύναται να εκμισθώνει βοσκήσιμες εκτάσεις που βρίσκονται σε βραχονησίδες.

4. Κατόπιν έκδοσης της απόφασης της παρ. 3 συντάσσεται χρηματικός κατάλογος, στον οποίο αναγράφονται, πέραν των στοιχείων του άρθρου 454, περί χρηματικών καταλόγων, οι αριθμοί των μικρών και μεγάλων ζώων που δικαιούται ο οφειλέτης να εισάγει στις βοσκήσιμες εκτάσεις, το καθορισμένο κατά κεφαλή ζώου τέλους βοσκής και το συνολικό οφειλόμενο ποσό.

5. Η άδεια βόσκησης εκδίδεται από τον δήμαρχο μετά από την πληρωμή του καταβλητέου ποσού τα στοιχεία δε του σχετικού τριπλοτύπου είσπραξης καταχωρούνται στο σώμα της άδειας.

6. Η αυθαίρετη βόσκηση διαπιστώνεται από υπαλλήλους του δήμου, από τη δασική υπηρεσία ή από την τριμελή επιτροπή, η οποία συγκροτείται με την απόφαση της παρ. 3 και αποτελείται από υπαλλήλους του δήμου και δημοτικούς συμβούλους ή μέλη του οικείου συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας.

Η επιτροπή μεταβαίνει περιοδικά στις βοσκήσιμες εκτάσεις, διενεργεί ελέγχους και συντάσσει σχετική έκθεση, την οποία υποβάλλει στο δημοτικό συμβούλιο.

7. Σε περίπτωση διαπίστωσης βόσκησης χωρίς άδεια ή εφόσον από τη σχετική έκθεση ελέγχου προκύπτει ανακρίβεια των υποβληθεισών δηλώσεων, επιβάλλεται, με πράξη του δημάρχου σε βάρος των υπόχρεων, το τέλος που αντιστοιχεί στα μη δηλωθέντα ζώα, καθώς και διοικητικό πρόστιμο. Το ύψος του προστίμου καθορίζεται αναλόγως της βαρύτητας της παράβασης και δεν δύναται να υπερβαίνει το διπλάσιο του αναλογούντος τέλους. Πριν από την έκδοση πράξης επιβολής προστίμου της παρούσας καλείται σε ακρόαση ο οφειλέτης, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση προς αυτόν αντιγράφου της έκθεσης. Το τέλος και το πρόστιμο βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους Γ’ του παρόντος Βιβλίου.

8. Όταν πρόκειται για δημοτικές βοσκήσιμες εκτάσεις, οι οποίες, κατόπιν επιλογής του δήμου, περιλαμβάνονται στα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης που εκπονούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4351/2015 (Α’ 164), οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων, συμπεριλαμβανομένου του μισθώματος, καθορίζονται με τα σχέδια αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ’
ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 428
Ανταποδοτικό τέλος απαλλοτρίωσης

1. Για τις απαλλοτριώσεις των άρθρων 641 έως 644, δύναται να επιβάλλεται, με απόφαση του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, ανταποδοτικό τέλος. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται το ύψος του τέλους, οι υπόχρεοι και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια επιβολής αυτού.

2. Τα έσοδα του τέλους διατίθενται για:

α) Την αποζημίωση των ιδιοκτητών των απαλλοτριωμένων ακινήτων,

β) την κατεδάφιση και ανακατασκευή υφιστάμενων κτηρίων ή υποδομών,

γ) την κατασκευή νέων κτηρίων και υποδομών στα υπό απαλλοτρίωση ακίνητα,

δ) έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, αντιδιαβρωτικής θωράκισης, αποκατάστασης ζημιών από φυσικές ή τεχνολογικές καταστροφές, πρόληψης και μείωσης κινδύνων καθώς και κάθε έργο που αποσκοπεί άμεσα στην προστασία της ζωής, της υγείας, της περιουσίας των πολιτών και του φυσικού περιβάλλοντος.

3. Το τέλος του παρόντος δεν επιβάλλεται στα ακίνητα που βαρύνονται με την ειδική εισφορά της παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 4067/2012 (Α’ 79), περί χρηματοδότησης και ειδικής εισφοράς εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων.

Άρθρο 429
Τέλος χρήσης κτημάτων, έργων ή υπηρεσιών

1. Επί της χρήσης δημοτικών ή περιφερειακών κτημάτων, έργων ή υπηρεσιών, δύναται να επιβάλλονται τέλη υπέρ του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα, που ορίζονται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα κριτήρια υπολογισμού του τέλους, ο τρόπος είσπραξης και κάθε άλλη λεπτομέρεια επιβολής των τελών. Υπόχρεοι για την καταβολή των τελών είναι εκείνοι που κάνουν χρήση των κτημάτων, των έργων ή των υπηρεσιών.

2. Για τις περιπτώσεις χρήσης δημοτικού ή περιφερειακού κτήματος, έργου ή υπηρεσίας, χωρίς την πληρωμή του τέλους της παρ. 1, ο δήμος ή η περιφέρεια υποχρεούνται σε σχετική ενημέρωση της εισαγγελικής Αρχής και επιβολή προστίμου υπέρ του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, μέχρι του διπλάσιου του αναλογούντος για τη χρήση τέλους. Το πρόστιμο της παρούσας επιβάλλεται με πράξη του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, αντίστοιχα.

3. Το παρόν εφαρμόζεται και για τους χώρους αμμοληψίας, των οποίων το δικαίωμα εκμετάλλευσης έχει παραχωρηθεί στους δήμους.

Άρθρο 430
Δυνητικά τέλη

1. Επί των υπηρεσιών που αναλαμβάνουν να παρέχουν οι δήμοι ή οι περιφέρειες και των έργων/δράσεων που αναλαμβάνουν να πραγματοποιήσουν, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, την ανάπτυξη της περιοχής τους, ή την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών από τις διάφορες τοπικές δομές, δύνανται να επιβάλλουν τέλη ή εισφορές.

2. Ως υπηρεσίες ή έργα που εμπίπτουν στην έννοια του παρόντος, νοούνται οι κάθε είδους δράσεις/ενέργειες που αναλαμβάνουν οι δήμοι ή οι περιφέρειες επιπλέον των όσων απαιτούνται για την κατ’ ελάχιστο ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων της περιοχής τους. Οι υπηρεσίες αυτές ή τα έργα δύνανται να παρέχονται ή να αναφέρονται αντίστοιχα, στα πεδία των κάθε κατηγορίας κρατικών αρμοδιοτήτων, τη διοίκηση των οποίων έχουν οι δήμοι ή οι περιφέρειες, είτε επειδή τους ανήκει είτε επειδή τους έχει εκχωρηθεί, όπως και στα πεδία δραστηριοποίησης φορέων της οικονομίας, της κοινωνίας των πολιτών και του πολιτισμού.

3. Το τέλος ή η εισφορά έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, στην οποία προσδιορίζεται με σαφήνεια η παρεχόμενη υπηρεσία ή το προς εκτέλεση έργο, καθώς και η συγκεκριμένη ωφέλεια που θα προκύψει από αυτά. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται, επίσης, οι πραγματικοί και δυνητικοί ωφελούμενοι, οι οποίοι καθίστανται υπόχρεοι καταβολής, το ύψος του τέλους ή της εισφοράς, η χρονική διάρκεια επιβολής τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Ως δαπάνη για την παροχή της υπηρεσίας ή την πραγματοποίηση του έργου υπολογίζεται οποιοδήποτε κόστος απαιτείται για την υλοποίησή τους, συμπεριλαμβανόμενου και του διοικητικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 431
Απαλλαγές από δημοτικά και περιφερειακά τέλη και εισφορές

1. Απαλλάσσονται από κάθε δημοτικό ή περιφερειακό τέλος και εισφορά:

α) Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί ορισμών,

β) οι ιεροί ναοί,

γ) εκείνοι οι οποίοι έχουν φορολογικές απαλλαγές και συμβάσεις που έχουν συνάψει με το ελληνικό Δημόσιο και κυρώθηκαν με νόμο και αναφέρουν ρητά την απαλλαγή από δημοτικά και περιφερειακά τέλη και εισφορές,

δ) οι δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, που εκτελούν συγκοινωνιακό έργο, για την ακίνητη περιουσία τους, δομημένη και μη, που χρησιμοποιείται για τη δραστηριότητα και την ομαλή εκπλήρωση του έργου τους.

2. Δεν απαλλάσσονται από τα ανταποδοτικά τέλη, που επιβάλλουν οι δήμοι, οι αναφερόμενοι στην περ. γ) της παρ. 1.

3. Δεν απαλλάσσονται από τα τέλη του Κεφαλαίου ΙΑ’, περί τέλους ύδατος του παρόντος Μέρους, που επιβάλλουν οι δήμοι, οι φορείς της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014.

4. Δεν επιβάλλονται ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας από δήμους σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες προς τους οποίους το ελληνικό Δημόσιο ή η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (Ε.Ε.ΣΥ.Π.) ή δήμοι και περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ελέγχονται από το ελληνικό Δημόσιο, έχουν αναθέσει την παροχή υπηρεσίας ή την εκτέλεση έργου με σύμβαση παραχώρησης, που έχει κυρωθεί με τυπικό νόμο, εφόσον στην εν λόγω σύμβαση προβλέπεται ότι οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται από τα ανωτέρω πρόσωπα ή οντότητες.

5. Δεν επιβάλλονται ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού από τους δήμους στις ανώνυμες εταιρείες με την επωνυμία Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας Α.Ε. και Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Α.Ε., για υπηρεσίες ηλεκτροφωτισμού, αποκομιδής και διαχείρισης απορριμμάτων, που έχουν αναληφθεί με ίδια μέσα ή έχουν ανατεθεί σε ιδιώτες εργολάβους, με έξοδα που βαραίνουν τις ως άνω ανώνυμες εταιρείες.

Άρθρο 432
Απαλλαγές λόγω εξαιρετικών συνθηκών

1. Απαλλάσσονται από το ενιαίο Τέλος Καθαριότητας - Φωτισμού του Κεφαλαίου Γ’ και το Τέλος Τοπικής Ανάπτυξης του Κεφαλαίου Δ’ του παρόντος Μέρους, ακίνητα, τα οποία βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω φυσικής καταστροφής όπως σεισμού, πυρκαγιάς ή πλημμύρας και έχουν αποδεδειγμένα ολοσχερώς καταστραφεί ή υποστεί λειτουργικές ζημιές που τα καθιστούν μη κατοικήσιμα. Η απαλλαγή του πρώτου εδαφίου ισχύει για όσο χρονικό διάστημα τα ακίνητα είναι μη κατοικήσιμα και ως εκ τούτου δεν χρησιμοποιούνται. Για το ανωτέρω χρονικό διάστημα, το έλλειμμα που εμφανίζεται στο ισοζύγιο της ανταποδοτικής υπηρεσίας, εξαιτίας της απαλλαγής, δύναται να καλύπτεται από κάθε είδους, γενικά και μη προοριζόμενα για την κάλυψη συγκεκριμένης δαπάνης, έσοδα του προϋπολογισμού του οικείου δήμου.

2. Οι δήμοι στην εδαφική περιφέρεια των οποίων βρίσκονται τα ακίνητα της παρ. 1 αναζητούν αυτεπαγγέλτως τις εκθέσεις αυτοψίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας για τα μη κατοικήσιμα ακίνητα, προκειμένου οι αρμόδιες για την επιβολή και είσπραξη των παραπάνω εσόδων υπηρεσίες τους να παρακολουθούν τυχόν μεταβολές σε ό,τι αφορά την κατάστασή τους.

Άρθρο 433
Συμβιβαστική επίλυση αμφισβητήσεων σε δήμους και περιφέρειες

1. Συνιστάται σε κάθε δήμο και περιφέρεια επιτροπή συμβιβαστικής επίλυσης αμφισβητήσεων, για την αναγνώριση διαγραφής ή μείωσης οποιουδήποτε τέλους και προστίμου, μεταξύ δήμου ή συνδέσμου δήμων ή περιφέρειας και οφειλετών τους. Σε δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους δύναται να συστήνονται περισσότερες από μία (1) επιτροπές.

Σε κάθε περιφέρεια δύνανται να συστήνονται έως τρεις (3) επιτροπές.

2. Η επιτροπή της παρ. 1 συγκροτείται τον Ιανουάριο κάθε έτους, με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου αντίστοιχα, και αποτελείται από έναν δημοτικό ή περιφερειακό σύμβουλο, έναν υπάλληλο της οικονο-

μικής υπηρεσίας και από τον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης ή τον περιφερειακό συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, του άρθρου 152, αντίστοιχα. Στην περίπτωση μη συμμετοχής του συμπαραστάτη στην επιτροπή, αυτός αντικαθίσταται από έναν δημότη, ο οποίος επιλέγεται από το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζεται ο πρόεδρος της επιτροπής με τον αναπληρωτή του καθώς και ο δημοτικός ή περιφερειακός υπάλληλος που εκτελεί χρέη γραμματέα με τον αναπληρωτή αυτού.

Η επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα όλα τα μέλη ή οι αναπληρωτές τους.

3. Κάθε οφειλέτης που ασκεί προσφυγή στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, δικαιούται να ζητήσει, με το ίδιο δικόγραφο της προσφυγής και τη διά συμβιβασμού επίλυση της μεταξύ αυτού και του δήμου ή της περιφέρειας υφισταμένης αμφισβήτησης. Σε αυτή την περίπτωση, η υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας που παραλαμβάνει το δικόγραφο της προσφυγής υποχρεούται να διαβιβάσει χωρίς καθυστέρηση, αντίγραφο αυτής στην επιτροπή της παρ. 1.

4. Η επιτροπή υποχρεούται, εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή του δικογράφου, να ορίσει ημερομηνία συζήτησης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από τη λήψη της απόφασης προσδιορισμού και να καλέσει τον προσφεύγοντα ή τον αντίκλητό του τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισθείσα για τη συζήτηση της υπόθεσης ημερομηνία. Η πρόσκληση αποστέλλεται στην ταχυδρομική διεύθυνση ή στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του προσφεύγοντα ή του αντίκλητού του, όπως αυτές αναφέρονται στο δικόγραφο της προσφυγής.

5. Εάν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, η επιτροπή διαπιστώσει ότι συντρέχουν λόγοι μείωσης ή διαγραφής του ποσού που βεβαιώθηκε, προτείνει στον προσφεύγοντα τη δέουσα μείωση ή τη διαγραφή και, αν εκείνος συμφωνήσει, συντάσσει πρακτικό εντός είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση της υπόθεσης, που υπογράφεται και από τον προσφεύγοντα ή τον αντίκλητό του.

6. Εάν η επιτροπή διαπιστώσει ότι δεν συντρέχουν λόγοι διαγραφής του ποσού που βεβαιώθηκε στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και πρόστιμο ή πρόκειται για αυτοτελές πρόστιμο, εφόσον εκτιμά πως συντρέχουν λόγοι επιεικείας, η μείωση του προστίμου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του πενήντα τοις εκατό (50%) αυτού.

7. Το πρακτικό της παρ. 5 διαβιβάζεται στο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο αντίστοιχα, εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη των είκοσι (20) ημερών της ίδιας παραγράφου, προκειμένου αυτό κατά την πρώτη συνεδρίασή του να αποφασίσει για την αποδοχή ή μη της πρότασης της επιτροπής.

8. Ο συμβιβασμός ολοκληρώνεται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου περί αποδοχής της πρότασης της επιτροπής και η ασκηθείσα προς τα δικαστήρια προσφυγή ανακαλείται με ευθύνη του προσφεύγοντος.

9. Εάν δεν επιτευχθεί συμβιβασμός κατά την παρ. 5 ή δεν ολοκληρωθεί η διαδικασία της παρ. 8, η οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση τον σχετικό φάκελο στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ’
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Άρθρο 434
Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι δήμων

1. Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των δήμων αφορούν σε θεσμοθετημένους πόρους που αποδίδονται σε αυτούς προς εκπλήρωση της αποστολής τους. Οι Κ.Α.Π. των δήμων προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού:

α) Τον Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό δεκαεννέα κόμμα πέντε τοις εκατό (19,5%) επί των συνολικών καθαρών εισπράξεων του φόρου αυτού που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

β) τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) σε ποσοστό δώδεκα τοις εκατό (12%) επί των συνολικών καθαρών εισπράξεων του φόρου αυτού που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, και

γ) τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α) σε ποσοστό έντεκα κόμμα τρία τοις εκατό (11,3%) επί των συνολικών καθαρών εισπράξεων του φόρου αυτού που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

2. Τα έσοδα της παρ. 1 εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων». Ποσοστό μέχρι ένα τρίτο (1/3) των εσόδων της περ. α) της παρ. 1, διατίθεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών των δήμων. Τα λοιπά έσοδα της ίδιας παραγράφου διατίθενται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των δήμων, καθώς και λοιπών υποχρεώσεων που βαρύνουν τους Κ.Α.Π.

3. Η απόδοση των ανωτέρω εσόδων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό γίνεται με ισόποσες μηνιαίες καταβολές, βάσει των προβλεπόμενων εκτιμώμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους.

4. Η κατανομή των Κ.Α.Π. στους δήμους γίνεται με αποφάσεις του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 435
Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι περιφερειών

1. Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των περιφερειών αφορούν σε θεσμοθετημένους πόρους που αποδίδονται σε αυτές προς εκπλήρωση της αποστολής τους. Οι Κ.Α.Π. των περιφερειών προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού:

α) Τον Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό τέσσερα κόμμα δύο τοις εκατό (4,2%) επί των συνολικών καθαρών εισπράξεων του φόρου αυτού που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, και

β) τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) σε ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) επί των συνολικών καθαρών εισπράξεων του φόρου αυτού που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

2. Τα έσοδα των περ. α) και β) της παρ. 1 εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών».

3. Η απόδοση των ανωτέρω εσόδων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό γίνεται με ισόποσες μηνιαίες καταβολές, βάσει των προβλεπόμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους.

4. Η κατανομή των Κ.Α.Π. στις περιφέρειες γίνεται με αποφάσεις του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 436
Προκαταβολές Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων

Προκαταβολές από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) προς τους δήμους και τις περιφέρειες από το Υπουργείο Εσωτερικών, καταβάλλονται εφόσον συντρέχουν τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Ο δήμος ή η περιφέρεια έχει εξαντλήσει το σύνολο των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων και ιδίως αυτών που έχουν σχέση με την είσπραξη των ιδίων εσόδων,

β) το αντικείμενο της προκαταβολής αφορά στην κάλυψη ανελαστικής δαπάνης,

γ) υπάρχει δυνατότητα οικονομικής αναπλήρωσης εντός ενός ημερολογιακού έτους,

δ) η προκαταβολή δεν υπερβαίνει το ποσοστό του εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%) του ύψος της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου ή της περιφέρειας από τους Κ.Α.Π.

Άρθρο 437
Συμψηφισμός Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων δήμων και περιφερειών με οφειλές τους στο ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία

1. Βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές δήμων και περιφερειών στο ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και όσες έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις ή διευκολύνσεις τμηματικής καταβολής που είναι σε ισχύ, επί του εναπομείναντος ποσού, καθώς και όσες τελούν σε αναστολή, δύνανται να συμψηφίζονται με ποσά που αναλογούν σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) επί των εσόδων τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) που προορίζονται για κάλυψη των λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών τους. Ο συμψηφισμός διενεργείται με την απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

2. Οι αποφάσεις της παρ. 10 του άρθρου 446 εκδίδονται με μέριμνα της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, κατόπιν αίτησης του δήμου ή της περιφέρειας, σχετικής απόφασης του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου και συγκέντρωσης βεβαιωτικών στοιχείων, ως προς το ύψος και το είδος των οφειλών, από τους δικαιούχους φορείς. Με την απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, καθορίζεται το ύψος του επιπλέον του πέντε τοις εκατό (5%) ποσοστού επί των εσόδων των Κ.Α.Π. που ο δήμος ή η περιφέρεια επιθυμεί να παρακρατείται προς απόδοση στους δικαιούχους φορείς. Οι ανωτέρω βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές δεν επιβαρύνονται από την ημερομηνία έκδοσης των αποφάσεων της παρ. 1 με προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής. Τα ανωτέρω ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν. 4316/2014 (Α’ 270). Τυχόν καταβληθέντα ποσά δεν αναζητούνται.

3. Οι οφειλές της παρ. 1 απαλλάσσονται από πρόσθετους φόρους, τόκους, πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής, καθώς και από κάθε είδους προσαυξήσεις και επιβαρύνσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προέκυψαν ή προκύπτουν από κάθε είδους φορολογικές παραβάσεις του ν. 4093/2012 (Α’ 222) και από παραβάσεις περί του φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 5144/2024, Α’ 162), ανάλογα με τον χρόνο ολοκλήρωσης του συμψηφισμού από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της παρ. 1, ως εξής:

α) Εντός ενός (1) έτους: απαλλαγή κατά ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%),

β) εντός δύο (2) ετών: απαλλαγή κατά ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%),

γ) εντός τριών (3) ετών: απαλλαγή κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%),

δ) εντός τεσσάρων (4) ετών: απαλλαγή κατά ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%),

ε) εντός πέντε (5) ετών: απαλλαγή κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%),

στ) εντός έξι (6) ετών: απαλλαγή κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

ζ) Μετά την πάροδο της εξαετίας: δεν παρέχεται απαλλαγή.

Στην περίπτωση που δήμος ή περιφέρεια επιλέξει, σε οποιοδήποτε στάδιο της ρύθμισης, να εκχωρήσει προς παρακράτηση και συμψηφισμό τέτοιο ποσοστό επί των εσόδων των Κ.Α.Π, ώστε με το ποσό που προκύπτει να εξοφληθεί εφάπαξ με την υπουργική απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 446 το υπόλοιπο ποσό της κύριας οφειλής, τυγχάνει όλων των απαλλαγών επί του εναπομείναντος αυτού ποσού.

4. Στους δήμους και τις περιφέρειες που υπάγονται στον συμψηφισμό, με την έκδοση της απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 446 παρέχονται για τα ποσά που ρυθμίζονται τα ακόλουθα ευεργετήματα:

α) Χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α’58) και ασφαλιστικής ενημερότητας,

β) αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε κατά το άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (Α’ 43), περί ποινικού αδικήματος μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται. Αναστέλλεται η παραγραφή του αδικήματος κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής της ποινικής δίωξης, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί αναστολής της παραγραφής,

γ) αναστέλλονται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η συνέχιση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης επί απαιτήσεων κινητών και ακινήτων. Οι κατασχέσεις που έχουν ήδη επιβληθεί στα χέρια τρίτων, αίρονται μετά από αίτηση του δήμου ή της περιφέρειας στην αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης οφειλών Υπηρεσία, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας απόδοσης και αν βρίσκονται, μη εφαρμοζόμενης της παρ. 3 του άρθρου 30 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190), περί αναγκαστικής εκχώρησης των απαιτήσεων. Ποσά που έχουν αποδοθεί, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης δεν επιστρέφονται και η κατάσχεση ανατρέπεται μόνο ως προς τις υφιστάμενες ή μελλοντικές απαιτήσεις που δεν έχουν αποδοθεί. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις που έχουν εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις ανεξαρτήτως βαθμού σχετικά με το κύρος των κατασχέσεων στα χέρια τρίτου ή των δηλώσεων των τρίτων, εφόσον κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος οι τρίτοι δεν έχουν αποδώσει τα κατασχεθέντα ποσά στον κατάσχοντα,

δ) δεν εφαρμόζονται το άρθρο 14 του ν. 2523/1997 (Α’ 179), περί διασφάλισης των συμφερόντων του δημοσίου σε περίπτωση φοροδιαφυγής και το άρθρο 20 του ν. 2648/1998 (Α’ 238), περί των δικαιωμάτων του δημοσίου, πλην της παρ. 2 αυτού και

ε) αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος των υπευθύνων κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 (Α’ 136), περί ποινικοποίησης μη καταβολής ασφαλιστικών εισφορών και αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται.

Άρθρο 438
Επιχορήγηση δήμων για περιβαλλοντικές παρεμβάσεις

1. Ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) των διαθεσίμων του Πράσινου Ταμείου, όπως αυτά προκύπτουν από τον δημοσιευμένο ετήσιο ισολογισμό του Ταμείου και τα οποία τηρούνται στον δεσμευμένο τομέα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, μεταφέρεται υποχρεωτικά ετησίως, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου, στον λογαριασμό «Κάλυψη των πάσης φύσεως αναγκών των Ο.Τ.Α. κ.λπ.», που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, κατ’ εξαίρεση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής πρόβλεψης.

2. Η μεταφορά του ποσού της παρ. 1 πραγματοποιείται εντός ενός (1) μηνός από την έγκριση του ετήσιου ισολογισμού του Πράσινου Ταμείου από το Διοικητικό Συμβούλιο.

3. Το ποσό αυτό διατίθεται με την απόφαση της παρ. 11 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, για:

α) Τη χρηματοδότηση δράσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα των δήμων και

β) την ενίσχυση των πιστώσεων του ειδικού αποθεματικού, για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και την αποκατάσταση των επιπτώσεών τους, της παρ. 2 του άρθρου 367, περί γενικού και ειδικών αποθεματικών.

Η απόφαση αυτή αξιοποιείται από το Πράσινο Ταμείο στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 3889/2010 (Α’ 182), περί σκοπού και αρμοδιοτήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ’
ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Άρθρο 439
Σκοποί και προϋποθέσεις δανεισμού

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να συνομολογούν δάνεια με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, περιλαμβανόμενου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και των δράσεων που απορρέουν από αυτές αποκλειστικά για τους ακόλουθους σκοπούς:

α) Τη χρηματοδότηση επενδύσεων,

β) την κάλυψη του ελλείμματος του προϋπολογισμού τους,

γ) την αναχρηματοδότηση ήδη συναφθέντων δανείων τους, του άρθρου 736, περί δανείων αναχρηματοδότησης,

δ) την εκπόνηση Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων, σύμφωνα με το άρθρο 70 του ν. 4509/2017 (Α’ 201), περί επενδυτικών δανείων για εκπόνηση Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων,

ε) την ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτηρίων, σύμφωνα με το άρθρο 37 του ν. 4608/2019 (Α’ 66), περί προγράμματος χρηματοδότησης για την ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτηρίων και δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας,

στ) την υλοποίηση δράσεων, έργων και υπηρεσιών βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου ηλεκτροφωτισμού, μηχανημάτων ή οχημάτων τους καθώς και λοιπών επενδυτικών σχεδίων ενεργειακής εξοικονόμησης. Η χρηματοδότηση επιτρέπεται εφόσον, σύμφωνα με τη σχετική μελέτη, η οποία αξιολογείται από τον φορέα δανειοδότησης, προκύπτει μείωση του κόστους λειτουργίας τους και από την εξοικονόμηση αυτή, δύναται να καλύπτεται και το κόστος εξυπηρέτησης των σχετικών τοκοχρεολυσίων,

ζ) την ένταξή τους σε ειδικά αναπτυξιακά και επενδυτικά προγράμματα,

η) τη συμμετοχή τους σε Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας του ν. 3468/2006 (Α’ 129) ή σε Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018 (Α’ 9)και έργα αυτοκατανάλωσης και ενεργειακού συμψηφισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,

θ) την υλοποίηση έργων ψηφιακού μετασχηματισμού, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών υποδομών, πληροφοριακών συστημάτων και ψηφιακών υπηρεσιών,

Η συνομολόγηση των δανείων της παρούσας είναι επίσης δυνατή στις περιπτώσεις που προβλέπονται από ειδική διάταξη νόμου.

2. Για τη σύναψη δανείου πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε δήμου και περιφέρειας δεν υπερβαίνει ποσοστό των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) για κάλυψη των λειτουργικών αναγκών με τους οποίους επιχορηγήθηκε την προηγούμενη χρήση, όπως αυτό καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 12 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων και

β) το συνολικό χρέος του δήμου ή της περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό δεν υπερβαίνει ποσοστό των συνολικών εσόδων του, όπως αυτό καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 13 του άρθρου 446.

Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους.

Στις υποχρεώσεις του πρώτου εδαφίου δεν συνυπολογίζονται δάνεια των οποίων η εξυπηρέτηση και η κάλυψη κάθε είδους εξόδων και λοιπών δαπανών συνομολόγησης και εξόφλησης δεν γίνονται σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού του δήμου ή της περιφέρειας.

3. Οι προϋποθέσεις της παρ. 2 δεν ισχύουν για τη σύναψη των δανείων των περ. β) και γ) της παρ. 1.

4. Για να συναφθεί δάνειο για την εκτέλεση έργων ή προμηθειών, πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον προκαταρκτική τεχνική μελέτη των έργων ή των προμηθειών, για τα οποία θα συνομολογηθεί το δάνειο, που να έχει συνταχθεί και εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα.

5. Απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί το δάνειο για σκοπό άλλον από εκείνο για τον οποίο συνομολογήθηκε. Αν και ο σκοπός αυτός ματαιωθεί, λύεται η δανειακή σύμβαση και το δάνειο ή το τμήμα αυτού επιστρέφεται στον δανειστή.

Άρθρο 440
Διαδικασία συνομολόγησης δανείου

1. Η απόφαση του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία αφορά στη σύναψη του δανείου λαμβάνεται, κατόπιν εισήγησης του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, υπό την επιφύλαξη της παρ. 2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο σκοπός του δανείου, οι όροι του και η τοκοχρεωλυτική δόση.

2. Για τη συνομολόγηση δανείου ποσού:

α) άνω του τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ από δήμο ή περιφέρεια με πληθυσμό έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους,

β) άνω των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ από δήμο ή περιφέρεια με πληθυσμό άνω των πενήντα χιλιάδων ενός (50.001) κατοίκων,

γ) άνω των οκτώ εκατομμυρίων (8.000.000) ευρώ από δήμο ή περιφέρεια με πληθυσμό άνω των ογδόντα χιλιάδων ενός (80.001) κατοίκων,

δ) άνω των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ από δήμο ή περιφέρεια με πληθυσμό άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων ενός (150.001) κατοίκων,

ε) άνω των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ από δήμο ή περιφέρεια με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων ενός (300.001) κατοίκων,

η σχετική απόφαση του οικείου συμβουλίου λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του.

Τα ποσά της παρούσας δύνανται να αναπροσαρμόζονται με την απόφαση της παρ. 14 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

3. Η αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) της παρ. 2 δεν απαιτείται για δάνεια που συνομολογούνται:

α) προς καταβολή αποζημιώσεων για αναγκαστικές απαλλοτριώσεις,

β) προς εξαγορά ακινήτων που προορίζονται για τη δημιουργία κοινοχρήστων ή κοινωφελών εγκαταστάσεων και

γ) σύμφωνα με τις περ. β) έως ζ) της παρ. 1 του άρθρου 439, περί σκοπών και προϋποθέσεων δανεισμού.

4. Προϋπόθεση για την υπογραφή της δανειακής σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των δανείων που συνομολογούνται με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, αποτελεί η πράξη της επιλεγείσας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από την οποία προκύπτει η νομιμότητα της απόφασης του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 441
Ασφάλεια και εξυπηρέτηση δανείου

1. Επιτρέπεται η λήψη δανείου με ασφάλεια την εκχώρηση εσόδων από εξειδικευμένες επιχορηγήσεις ή από το τμήμα των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.), που προορίζονται για επενδυτικές δραστηριότητες των δήμων και των περιφερειών υπό την προϋπόθεση ότι το δάνειο συνάπτεται για την εξυπηρέτηση ή εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών ή δράσεων, που προβλέπονται από την επιχορήγηση. Ομοίως, επιτρέπεται η λήψη δανείου με εκχώρηση εσόδων για την ασφάλειά του από ανταποδοτικά τέλη με την προϋπόθεση ότι το δάνειο συνάπτεται για την εξυπηρέτηση της αντίστοιχης υπηρεσίας χάριν της οποίας επιβάλλονται τα ανταποδοτικά τέλη. Στους ανωτέρω περιορισμούς δεν περιλαμβάνονται τα κάθε είδους λοιπά έσοδα των δήμων και των περιφερειών τα οποία είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται για λήψη δανείων, κατόπιν εκχώρησης ή ενεχυρίασης, με την επιφύλαξη τυχόν ρητής αντίθετης πρόβλεψης.

2. Εφόσον υπάρχει ζήτημα ταμειακής ρευστότητας, η εξυπηρέτηση του δανείου επιτρέπεται να γίνεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) από έσοδα που προέρχονται από εξειδικευμένες επιχορηγήσεις, ή από τα ανταποδοτικά τέλη, ή από το τμήμα των Κ.Α.Π. που προορίζονται για επενδυτικές δραστηριότητες των δήμων και των περιφερειών, τα οποία στη συνέχεια αναπληρώνονται εντός ενός (1) ημερολογιακού έτους.

Άρθρο 442
Δάνεια με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου

Εγγυήσεις του Δημοσίου για τη σύναψη δανείων δήμων και περιφερειών παρέχονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Η εγγύηση δύναται να παρέχεται με όρους που αφορούν τη χρονική διάρκεια, τις προϋποθέσεις για την παροχή και εξόφληση του δανείου και τις ασφάλειες που πρέπει να παράσχει ο δανειζόμενος, στις οποίες δύναται να περιλαμβάνεται και η εκχώρηση πόρων.

Άρθρο 443
Ομολογιακά δάνεια

Οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να εκδίδουν ομολογιακά δάνεια, για την πραγματοποίηση των σκοπών της αρμοδιότητάς τους, ύστερα από έγκριση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Η σχετική απόφαση του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 440, περί διαδικασίας συνομολόγησης δανείου.

Άρθρο 444
Λοιπά τραπεζικά προϊόντα

Οι δήμοι και οι περιφέρειες, με σκοπό την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων αναγκών ρευστότητάς τους και αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών τους δαπανών, δύνανται να συνομολογούν με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας ή του εξωτερικού και με κάθε είδους δημόσιους οργανισμούς και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου:

α) βραχυπρόθεσμες πιστώσεις Ανοιχτών Αλληλόχρεων Λογαριασμών με όριο έως τέσσερα τοις εκατό (4%) του κυκλοφορούντος ενεργητικού της τελευταίας κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης τους,

β) συμβάσεις δημιουργίας χρεωστικού υπολοίπου σε λογαριασμούς καταθέσεων. Το χρεωστικό υπόλοιπο αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του μέσου ετήσιου πιστωτικού υπολοίπου των τηρούμενων καταθετικών λογαριασμών τους.

Άρθρο 445
Δαπάνες για τη συνομολόγηση δανείων

1. Οι διατάξεις, που επιβάλλουν την παράσταση δικηγόρων κατά τη σύνταξη δανειστικών συμβολαιογραφικών εγγράφων, δεν εφαρμόζονται για τους δήμους και τις περιφέρειες. Οι συμβάσεις για τη συνομολόγηση των δανείων δεν επιβαρύνονται με τέλη και δικαιώματα υπέρ τρίτων.

2. Τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα στις συμβάσεις συνομολόγησης δανείων εκ μέρους των δήμων και των περιφερειών μειώνονται στο ένα δεύτερο (1/2) και δεν δύνανται πάντως να υπερβούν το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ. Τα κάθε είδους κτηματολογικά τέλη και δικαιώματα, για την εγγραφή υποθήκης, προσημείωσης ή κατάσχεσης σε βάρος δήμου και περιφέρειας, σε εκτέλεση συμβάσεων συνομολόγησης δανείων, μειώνονται στο ένα πέμπτο (1/5).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 446
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να καθορίζονται τα απαιτούμενα στοιχεία, για την απόδειξη της πραγματικής επιδίωξης των σκοπών για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα καθώς και της εξασφάλισης του όρου της αμοιβαιότητας της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 392, περί βάσης επιβολής του Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, δύναται να καθορίζονται η διαδικασία ενημέρωσης του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 392 και ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα διαλειτουργικοτήτων με άλλα πληροφοριακά συστήματα ή μητρώα του δημόσιου τομέα, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και κάθε αναγκαία, τεχνική ή άλλη, λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι ακριβείς όροι της διαδικασίας, η λειτουργία της κατάλληλης ψηφιακής εφαρμογής και οι τεχνικές λεπτομέρειες της είσπραξης των τελών των Κεφαλαίων ΣΤ’ και του Ζ’ του παρόντος Μέρους.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να καθορίζονται οι ακριβείς όροι της διαδικασίας, η λειτουργία της κατάλληλης ψηφιακής εφαρμογής και οι τεχνικές λεπτομέρειες για τη διαδικασία ένταξης της είσπραξης του τέλους του Κεφαλαίου Η’ του παρόντος Μέρους μέσω της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), καθορίζονται η διαδικασία, ο χρόνος, ο τρόπος, τα κριτήρια και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, για την απόδοση των τελών της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 418, περί διαδικασιών είσπραξης τέλους διαφήμισης.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατ’ έτος ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε., καθορίζονται το ύψος των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) του άρθρου 434 που προορίζονται για την κάλυψη επενδυτικών, λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των δήμων, καθώς και λοιπών υποχρεώσεων, όπως επίσης τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής τους, στη βάση ιδίως των δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών εκάστου.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατ’ έτος ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.), καθορίζεται το ύψος των Κ.Α.Π. του άρθρου 435 που προορίζονται για την κάλυψη επενδυτικών, λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των περιφερειών, καθώς και λοιπών υποχρεώσεων, όπως επίσης τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής τους στη βάση ιδίως των δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών εκάστης.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, δύναται να αναπροσαρμόζεται το ποσό της παρ. 4 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 (Α’ 152), περί ανώτατου ορίου μεταβιβάσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό στους Κ.Α.Π.

9. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών δύναται να κατανέμονται πιστώσεις των Κ.Α.Π. των δήμων του άρθρου 434 απευθείας στους συνδέσμους αυτών, ειδικά για την κάλυψη δράσεων πυροπροστασίας.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, διενεργείται ο συμψηφισμός της παρ. 1 του άρθρου 437, περί συμψηφισμού των Κ.Α.Π. δήμων και περιφερειών με οφειλές τους στο ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία. Με την ίδια ή όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται επιπλέον στοιχεία ως προς τη διαδικασία του συμψηφισμού των οφειλών, μεταξύ του ελληνικού Δημοσίου, των ασφαλιστικών ταμείων και των δήμων και περιφερειών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 437.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε., καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής του ποσού στη βάση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών εκάστου δήμου, τα ποσά επιχορήγησης ανά δήμο, οι επιλέξιμες περιβαλλοντικές δράσεις που δύνανται να χρηματοδοτηθούν και κάθε σχετικό ζήτημα για την εφαρμογή του άρθρου 438, περί επιχορήγησης δήμων για περιβαλλοντικές παρεμβάσεις.

12. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ., αντίστοιχα, καθορίζεται το ποσοστό της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 439, περί σκοπών και προϋποθέσεων δανεισμού, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

13. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ., αντίστοιχα, καθορίζεται το ποσοστό της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 439, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

14. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να αναπροσαρμόζονται τα ποσά της παρ. 2 του άρθρου 440, περί διαδικασίας συνομολόγησης δανείου.

15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις, οι όροι και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την έκδοση κάθε ομολογιακού δανείου, του άρθρου 443, περί ομολογιακών δανείων.

16. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε., δύναται να καθορίζονται:

α) Εναλλακτικός, δημόσιος φορέας είσπραξης του ενιαίου Τέλους Καθαριότητας - Φωτισμού (Τ.Κ.Φ.) του Κεφαλαίου Γ’, του Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης (Τ.Τ.Α.) του Κεφαλαίου Δ’ και των δυνητικών τελών του άρθρου του 430 του παρόντος Μέρους,

β) ο τρόπος ενημέρωσης του εναλλακτικού φορέα είσπραξης για τους υπόχρεους καταβολής και το ύψος των τελών,

γ) ο τρόπος είσπραξης των τελών, συμπεριλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων οφειλών,

δ) ο πιθανός αριθμός των δόσεων καταβολής και τυχόν εκπτώσεις για την εφάπαξ καταβολή,

ε) η αμοιβή του φορέα είσπραξης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του εισπραχθέντος τέλους,

στ) ο τρόπος απόδοσης των εσόδων στους δικαιούχους δήμους ή περιφέρειες,

ζ) ο τρόπος άντλησης στοιχείων των υπόχρεων και της βάσης επιβολής των τελών, από τα σχετικά μητρώα του Δημοσίου, και

η) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 447
Τελικές διατάξεις

1. Εάν στην οικεία διάταξη στην οποία προβλέπεται έσοδο υπέρ των δήμων και των περιφερειών δεν αναφέρεται διαδικασία βεβαίωσής του, νοείται η διαδικασία βεβαίωσης του Κεφαλαίου Β’ του Μέρους Γ’ του παρόντος Βιβλίου.

2. Με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 495, περί είσπραξης εσόδων, όπου στην ισχύουσα νομοθεσία αναφέρεται είσπραξη εσόδου υπέρ δήμου σύμφωνα με τον Κώδικα Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190) εφεξής εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου.

3. Κάθε αναφορά της κείμενης νομοθεσίας, διοικητικής πράξης, δικαστικής απόφασης ή άλλου εκτελεστού τίτλου σε έσοδα, αποδόσεις, παρακρατήσεις, επιστροφές ή λοιπές υποχρεώσεις που αφορούν στον Φ.Η.Χ. ή το Τ.Α.Π. νοείται από την 1η Ιανουαρίου 2027 ως αναφορά στα έσοδα από το Τέλος Τοπικής Ανάπτυξης (Τ.Τ.Α.).

Άρθρο 448
Μεταβατικές διατάξεις

1. Το Τέλος Τοπικής Ανάπτυξης (Τ.Τ.Α.) επιβάλλεται από την 1η Ιανουαρίου 2027, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τις σχετικές κανονιστικές αποφάσεις των οικείων δημοτικών συμβουλίων, οι οποίες εκδίδονται εντός του 2026. Οι διατάξεις περί επιβολής του Τ.Τ.Α. εφαρμόζονται επί λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος που αφορούν περιόδους κατανάλωσης οι οποίες αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2027 και εφεξής. Για περιόδους κατανάλωσης που έχουν αρχίσει πριν από την ημερομηνία αυτή, οι σχετικές επιβαρύνσεις υπολογίζονται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο έναρξης της οικείας περιόδου κατανάλωσης, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης του λογαριασμού.

2. Ο Φόρος Ηλεκτροδοτούμενων Χώρων (Φ.Η.Χ.) και το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π.) επιβάλλονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος και έως την 31η Δεκεμβρίου 2026, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 1080/1980 (Α’ 246) και το άρθρο 24 του ν. 2130/1993 (Α’ 62). Οφειλές από Φ.Η.Χ. και Τ.Α.Π. βεβαιώνονται και εισπράττονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ’ του παρόντος Μέρους, περί του Τέλους Τοπικής Ανάπτυξης.

3. Διαδικασίες βεβαίωσης, είσπραξης, ρύθμισης, συμψηφισμού, επιστροφής ή αναγκαστικής εκτέλεσης ή κατάσχεσης εις χείρας τρίτου που αφορούν οφειλές Φ.Η.Χ. και Τ.Α.Π. και ανάγονται σε υποχρεώσεις ή απαιτήσεις που γεννήθηκαν έως και την 31η Δεκεμβρίου 2026 συνεχίζονται και μετά την 1η Ιανουαρίου 2027, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε νέα πράξη ή διαδικασία λόγω της κατάργησης των εν λόγω τελών.

4. Οι κανονιστικές αποφάσεις επιβολής των τελών, εισφορών και δικαιωμάτων που αφορούν στο έτος 2026 συνεχίζουν να ισχύουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026.

5. Από την 31η Δεκεμβρίου 2026, ο λογαριασμός που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο «Έσοδα υπέρ δήμων και κοινοτήτων από το τέλος ακίνητης περιουσίας (Τ.Α.Π)» κλείνει. Τυχόν χρηματικό υπόλοιπο μεταφέρεται στον λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων», προστίθεται στους προς απόδοση Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους των Δήμων και κατανέμεται στους δήμους της χώρας σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 446, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

6. Η διάρκεια και η είσπραξη των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών που είχαν εκχωρήσει οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή εκχωρούν οι δήμοι και οι περιφέρειες για την ασφάλεια και την εξυπηρέτηση των δανείων, παρατείνονται αυτοδικαίως έως την πλήρη εξόφληση των δανείων αυτών.

7. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, τα αδιάθετα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υπόλοιπα από εισπραχθέντα ποσά των τελών:

α) Της παρ. 5 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 (Α’ 138) περί ειδικών ρυθμίσεων, και

β) της παρ. 13 (14) του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 περί εσόδων δήμων και κοινοτήτων (Α’ 2), τα οποία καταργούνται με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, δύνανται να διατίθενται για τους σκοπούς των περ. α) έως δ) της παρ. 2 του άρθρου 428, περί ανταποδοτικού τέλους απαλλοτρίωσης.

8. Έσοδα, για τα οποία έχουν αποσταλεί αποσπάσματα βεβαιωτικών καταλόγων μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2027, βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και ειδικότερα τα άρθρα 70, 71, 79 και 84 του β.δ. 24/9-20.10.1958 (Α’ 171), τα άρθρα 3, 4, 5, 52, 53, 68, 69, 84 και 85 του β.δ. 17/5-15.6.1959 (Α’ 114), τα άρθρα 21 και 22 του ν.δ. 318/1969 (Α’ 212), το άρθρο 3 του ν. 505/1976 (Α’ 353), το άρθρο 61 του ν. 1416/1984 (Α’ 18), το άρθρο 27 του ν. 1828/1989 (Α’ 2), τα άρθρα 54, 55 και 61 του π.δ. 16/1989 (Α’ 6), το άρθρο 166Α του ν. 3463/2006 και το άρθρο 2 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190).

9. Για όσο χρόνο ισχύει η παρ. 4 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 (Α’ 152), ως τελικές αποδόσεις εσόδων από τον τακτικό προϋπολογισμό στους δήμους και στις περιφέρειες αντίστοιχα, λογίζονται τα ποσά που αποδόθη-

καν με καταβολές βάσει των προβλεπόμενων εσόδων ανά έτος. Ως άρθρα 259 και 260 τα οποία αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της ανωτέρω διάταξης νοούνται εφεξής τα άρθρα 434 και 435 του παρόντος, αντίστοιχα.

ΜΕΡΟΣ Γ’
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Γ’

Άρθρο 449
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η συστηματική ρύθμιση του συνόλου των θεμάτων που άπτονται της οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης των δήμων και των περιφερειών, όπως αυτή αποτυπώνεται στη διαδικασία εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει όλα τα επιμέρους στάδια, από τη βεβαίωση και είσπραξη των εσόδων έως την πληρωμή των δαπανών και τη σύνταξη και έγκριση των οικονομικών καταστάσεων.

Στο παρόν Μέρος κωδικοποιούνται, αναδιατυπώνονται και αναθεωρούνται οι προβλέψεις του β.δ. 17/5-15/6/1959 (Α’ 114), καθώς και επιμέρους προβλέψεις μεταγενέστερων νομοθετημάτων που ρύθμιζαν αποσπασματικά τα σχετικά ζητήματα, με σκοπό τη δημιουργία ενιαίου, συνεκτικού και επικαιροποιημένου πλαισίου, κατά τρόπο συναφή προς τις γενικές δημοσιολογιστικές ρυθμίσεις και εναρμονισμένο με τις γενικές αρχές του δημοσίου λογιστικού, όπως αυτές ρυθμίζονται στον ν. 4270/2014 (Α’ 143) και τα π.δ. 80/2016 (Α’ 145) και 54/2018 (Α’ 103).

Παράλληλα, επιχειρείται ένα ουσιώδες εκσυγχρονιστικό βήμα, μέσω της ενσωμάτωσης τεχνολογικών εργαλείων, λογισμικών, πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών στις επιμέρους διαδικασίες της οικονομικής λειτουργίας. Οι τροποποιήσεις αυτές υλοποιούνται σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί ψηφιακής διακυβέρνησης.

Άρθρο 450
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Γ’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί:

α) Ο εκσυγχρονισμός των προβλέψεων και η αναμόρφωση των διαδικασιών που αφορούν στις διαδικασίες βεβαίωσης των εσόδων των δήμων και των περιφερειών,

β) η εισαγωγή ρυθμίσεων για το πλήρες φάσμα της οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης των δήμων και των περιφερειών αναφορικά με:

βα) τη διαχείριση των πιστώσεων του προϋπολογισμού,

ββ) τα στάδια και τις διαδικασίες εκκαθάρισης των δαπανών,

βγ) το πλαίσιο έκδοσης και διαχείρισης των χρηματικών ενταλμάτων,

βδ) τη λειτουργία της ταμειακής υπηρεσίας,

βε) την κατάστρωση των χρηματοοικονομικών αναφορών,

γ) η αποτύπωση του πλαισίου παροχής επιχορηγήσεων, βοηθημάτων και κινήτρων από τους δήμους και τις περιφέρειες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 451
Γενικές διατάξεις Κεφαλαίου Β’

1. Οι διαδικασίες δημιουργίας, παραγωγικής έκδοσης, διαβίβασης, διακίνησης και τήρησης:

α) Των χρηματικών καταλόγων του άρθρου 454,

β) των πράξεων βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 456,

γ) των ατομικών ειδοποιήσεων υπερημερίας του άρθρου 457,

δ) των αποδεικτικών παραλαβής εισπρακτέων εσόδων του άρθρου 457,

ε) των βεβαιωτικών σημειωμάτων και των συγκεντρωτικών καταστάσεων του άρθρου 458, περί οίκοθεν βεβαίωσης εσόδων και

στ) κάθε εγγράφου και αρχείου που προβλέπεται για την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου,

συντελούνται σύμφωνα με τα άρθρα 738, 739 και 742, περί χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και

Επικοινωνίας από τους δήμους και τις περιφέρειες, έκδοσης ηλεκτρονικών αρχείων και εγγράφων και τήρησης αυτών, αντίστοιχα.

2. Οι κοινοποιήσεις των άρθρων 456, 457, 459, καθώς και οποιαδήποτε κοινοποίηση προβλέπεται για την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου, γίνονται σύμφωνα με τα άρθρα 740, περί ηλεκτρονικών επιδόσεων και κοινοποιήσεων και 741, περί εξαιρέσεων από τις ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις.

3. Για την ταυτοποίηση των οφειλετών και των λοιπών στοιχείων που απαιτούνται για τον προσδιορισμό του ύψους της οφειλής και τη διασφάλιση των εσόδων τους, οι δήμοι και οι περιφέρειες πέραν της χρήσης των μητρώων τους, δύνανται να αιτούνται την παροχή στοιχείων Φορολογικού Μητρώου, σύμφωνα το άρθρο 743, περί παροχής στοιχείων στους δήμους και τις περιφέρειες.

Άρθρο 452
Βεβαίωση εσόδων

1. Βεβαίωση εσόδου είναι η πράξη της δημοτικής ή περιφερειακής ή άλλης αρμόδιας αρχής, με την οποία προσδιορίζονται το οφειλόμενο στον δήμο ή στην περιφέρεια ποσό, το πρόσωπο του οφειλέτη, το είδος του εσόδου και η γενεσιουργός αιτία της οφειλής.

2. Η βεβαίωση κάθε εσόδου ενεργείται βάσει τίτλου βεβαίωσης του άρθρου 453, και συντελείται με την έκδοση της πράξης βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 456. Η ημερομηνία της έκδοσης πράξης βεβαίωσης οφειλής αποτελεί τη χρονολογία βεβαίωσης του εσόδου.

Άρθρο 453
Τίτλοι βεβαίωσης

1. Τίτλο βεβαίωσης αποτελεί κάθε πράξη, ανεξαρτήτως του μέσου καταγραφής της, με την οποία πιστοποιείται η πραγματοποίηση γεγονότος γενεσιουργού οφειλής προς τον δήμο ή την περιφέρεια.

2. Έγγραφα που αποτελούν τίτλους βεβαίωσης είναι ιδίως:

α) Οι δηλώσεις των φορολογουμένων και οι χρηματικοί κατάλογοι, οι οποίοι καταρτίζονται από τις υπηρεσίες ή τα δημοτικά ή περιφερειακά όργανα που είναι αρμόδια για τη βεβαίωση του εσόδου στο οποίο αυτοί αφορούν,

β) οι οριστικές και τελεσίδικες αποφάσεις των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων,

γ) οι καταλογιστικές αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

δ) οι καταλογιστικές πράξεις των αρμοδίων δημοσίων ή δημοτικών ή περιφερειακών αρχών,

ε) οι πειθαρχικές αποφάσεις,

στ) οι συμβάσεις εκποίησης ή εκμίσθωσης κινητών και ακινήτων,

ζ) τα πρακτικά συμβιβαστικής επίλυσης αμφισβητήσεων, μετά την αποδοχή τους από το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο,

η) τα κηρυσσόμενα από τον νόμο διοικητικώς εκτελεστά πρωτόκολλα,

θ) τα έγγραφα από τα οποία οι αρμόδιες αρχές προσδιορίζουν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τον οφειλέτη, το είδος, το ποσό και την αιτία της οφειλής.

Άρθρο 454
Χρηματικοί κατάλογοι

1. Για κάθε είδος εσόδου και για κάθε οικονομικό έτος συντάσσεται ξεχωριστός χρηματικός κατάλογος. Αν πρόκειται να βεβαιωθούν ποσά του ίδιου εσόδου, που αφορούν παρελθόντα οικονομικά έτη, συντάσσεται ένας χρηματικός κατάλογος στον οποίο αναλύεται για κάθε οφειλέτη το εισπρακτέο ποσό για κάθε έτος.

2. Κατ’ εξαίρεση της παρ. 1, δύναται να περιλαμβάνονται στον ίδιο χρηματικό κατάλογο, στον οικείο αναλυτικό λογαριασμό και σε αντιστοιχία με τα ποσά της κύριας οφειλής, τα συναφή με αυτήν πρόστιμα. Στις περιπτώσεις εσόδων προερχόμενων από παρελθόντα οικονομικά έτη, τα έσοδα από τα πρόστιμα εγγράφονται στους αναλυτικούς λογαριασμούς που αφορούν την κύρια οφειλή.

3. Κάθε χρηματικός κατάλογος περιλαμβάνει:

α) Το όνομα του δήμου ή της περιφέρειας και τον τίτλο της υπηρεσίας που συντάσσει τον κατάλογο,

β) την αρμόδια προς είσπραξη υπηρεσία,

γ) εάν ο οφειλέτης είναι φυσικό πρόσωπο:

γα) το επώνυμο,

γβ) το όνομα,

γγ) το πατρώνυμο,

γδ) τον αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) και

γε) την ακριβή διεύθυνση της κατοικίας ή του επαγγέλματος,

δ) εάν ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα:

δα) την επωνυμία,

δβ) την έδρα,

δγ) τον Α.Φ.Μ. και

δδ) τα στοιχεία των φυσικών προσώπων που είναι υπόχρεα αυτοτελώς ή αλληλεγγύως, ήτοι το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση κατοικίας,

ε) το οφειλόμενο ποσό και, εάν συντρέχει περίπτωση, τον αριθμό των δόσεων, το ποσό κάθε δόσης και την αντίστοιχη ημερομηνία καταβολής,

στ) τα στοιχεία του τίτλου βεβαίωσης,

ζ) τον αναλυτικό λογαριασμό εσόδου του προϋπολογισμού και το είδος του εσόδου.

Η διεύθυνση της κατοικίας ή του επαγγέλματος στα φυσικά πρόσωπα της περ. γ) και η έδρα στα νομικά πρόσωπα ή της νομικές οντότητες της περ. δ) αναπληρώνονται από έγκυρη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου φυσικού προσώπου ή έγκυρη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, κατά περίπτωση, όπως αυτές ορίζονται στην περ. β) της παρ. 2 και στην παρ. 3 του άρθρου 740, περί ηλεκτρονικών επιδόσεων και κοινοποιήσεων.

Η παράλειψη αναφοράς των συνυπόχρεων τρίτων δεν θίγει το κύρος του νόμιμου τίτλου ούτε τη νομιμότητα της εισπρακτικής διαδικασίας ή της διαδικασίας εκτέλεσης.

4. Σε περίπτωση θανάτου του οφειλέτη, ο οποίος έχει εγγραφεί σε χρηματικό κατάλογο, η εκδοθείσα στο όνομα του αποβιώσαντος εγγραφή διαγράφεται, με πράξη διαγραφής, η οποία υπογράφεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για τη βεβαίωση εσόδων υπηρεσίας του δήμου ή της περιφέρειας και εκδίδεται νέος χρηματικός κατάλογος με τον οποίο η οφειλή επιμερίζεται στους κληρονόμους του. Τα στοιχεία της πράξης ακύρωσης του πρώτου εδαφίου συσχετίζονται με τον σχετικό τίτλο βεβαίωσης.

5. Οφειλές ύψους έως ένα (1) ευρώ δύνανται να μην εγγράφονται σε χρηματικό κατάλογο και να μην βεβαιώνονται, κατόπιν απόφασης του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας.

Άρθρο 455
Σύνταξη χρηματικών καταλόγων

1. Κάθε δημόσια αρχή ή δημοτική υπηρεσία ή υπηρεσία της περιφέρειας, η οποία ενεργεί ή επιμελείται λόγω αρμοδιότητάς της, την έκδοση τίτλων βεβαίωσης, υποχρεούται να κοινοποιήσει εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την έκδοσή τους, τους τίτλους βεβαίωσης και κάθε σχετικό έγγραφο και στοιχείο στην αρμόδια υπηρεσία της παρ. 2. Η μη εμπρόθεσμη κοινοποίηση των τίτλων βεβαίωσης, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα σύμφωνα με την περ. κη) της παρ. 1 του άρθρου 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26).

2. Οι χρηματικοί κατάλογοι συντάσσονται από την αρμόδια για τη βεβαίωση των εσόδων οργανική μονάδα της οικονομικής υπηρεσίας, όπως αυτή ορίζεται στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου ή της περιφέρειας και υπογράφονται:

α) Από τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών (Π.Ο.Υ.) ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν προϊστάμενο της αρμόδιας οργανικής μονάδας και

β) τον υπάλληλο που συνέπραξε στη σύνταξη.

Ειδικά στους μικρούς δήμους, στους οποίους, λόγω έλλειψης προσωπικού ή οργανικών μονάδων:

α) υφίστανται Π.Ο.Υ. και ένας μοναδικός υπάλληλος που ασκεί αρμοδιότητες οικονομικής υπηρεσίας, οι χρηματικοί κατάλογοι υπογράφονται από τον Π.Ο.Υ. και τον εν λόγω υπάλληλο,

β) δεν υφίσταται Π.Ο.Υ., οι χρηματικοί κατάλογοι υπογράφονται μόνο από τον υπάλληλο που ορίζεται για τον σκοπό αυτόν με απόφαση δημάρχου.

3. Εάν κατά τη σύνταξη των χρηματικών καταλόγων διαπιστωθούν ελλείψεις, λάθη, αλλοιώσεις που δημιουργούν αμφιβολία για την ακρίβεια των στοιχείων βεβαίωσης, τότε τα στοιχεία ως προς τα οποία υφίσταται αμφιβολία επιστρέφονται στην υπηρεσία που απέστειλε τον τίτλο βεβαίωσης, προκειμένου να εκδοθεί εκ νέου ή να συμπληρωθεί ή να διορθωθεί.

4. Όλα τα πρωτότυπα σε φυσική μορφή παραστατικά, τίτλοι, στοιχεία, έγγραφα και πράξεις που αφορούν στη διαδικασία της βεβαίωσης των εσόδων φυλάσσονται στην αρμόδια υπηρεσία σε ξεχωριστούς κατά έσοδο και έτος αρχεία.

5. Η έγκαιρη βεβαίωση των εσόδων των δήμων και των περιφερειών ανήκει στα καθήκοντα των προσώπων της παρ. 2, τα οποία υποχρεούνται να αποκαταστήσουν κάθε σχετική ζημία που προκαλείται στον δήμο ή στην περιφέρεια, ευθυνόμενα παράλληλα ποινικώς και πειθαρχικώς κατά τις ισχύουσες προβλέψεις.

Στα καθήκοντα των ίδιων προσώπων περιλαμβάνεται επίσης ο έλεγχος της ακρίβειας των απαιτούμενων για τη βεβαίωση στοιχείων.

Άρθρο 456
Πράξη βεβαίωσης οφειλής

1. Μετά από τη σύνταξη και υπογραφή των χρηματικών καταλόγων του άρθρου 454, για κάθε εγγραφή εσόδου σε αυτούς εκδίδεται «Πράξη Βεβαίωσης Οφειλής», με την επιφύλαξη της παρ. 3 του παρόντος, η οποία υπογράφεται από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν προϊστάμενο της αρμόδιας οργανικής μονάδας. Οι οφειλέτες των δήμων και των περιφερειών λαμβάνουν γνώση της οφειλής τους, με την κοινοποίηση σε αυτούς της πράξης βεβαίωσης οφειλής του πρώτου εδαφίου, η οποία συντελείται σύμφωνα με τα άρθρα 740, περί ηλεκτρονικών επιδόσεων και κοινοποιήσεων και 741, περί εξαιρέσεων από τις ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις, κατά περίπτωση.

Η αρμόδια για τη βεβαίωση εσόδων υπηρεσία δύναται να τηρεί ειδικό βιβλίο κοινοποίησης πράξεων βεβαίωσης οφειλής, στο οποίο καταχωρούνται οι σχετικές ημερομηνίες αυτών, εφόσον αυτό υποβοηθά το έργο της.

2. Στην πράξη βεβαίωσης οφειλής περιέχονται υποχρεωτικά:

α) Τα στοιχεία του οφειλέτη,

β) το είδος και το ποσό της οφειλής,

γ) το οικονομικό έτος στο οποίο γεννήθηκε η οφειλή,

δ) ο αριθμός του χρηματικού καταλόγου,

ε) η λήξη της προθεσμίας καταβολής της οφειλής, η οποία είναι η τελευταία εργάσιμη μέρα του δεύτερου μήνα από την έκδοση της πράξης βεβαίωσης οφειλής,

στ) η μνεία ότι η εκπρόθεσμη καταβολή της οφειλής συνεπάγεται πρόσθετες επιβαρύνσεις, ζ) η ανάλυση δόσεων και η ημερομηνία καταβολής τους, εάν πρόκειται για οφειλή που καταβάλλεται σε δόσεις,

η) ο Κωδικός Ηλεκτρονικής Πληρωμής ή η ηλεκτρονική διεύθυνση πληρωμής (URL) στην πλατφόρμα πληρωμών του δήμου και της περιφέρειας,

θ) η προθεσμία άσκησης προσφυγής κατά αυτής, ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 66 τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α’ 97),

ι) η δυνατότητα του οφειλέτη να ζητήσει με το ίδιο δικόγραφο τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς του με τον δήμο ή την περιφέρεια, στην επιτροπή του άρθρου 433, περί συμβιβαστικής επίλυσης αμφισβητήσεων σε δήμους και περιφέρειες.

3. Δεν απαιτείται κοινοποίηση πράξης βεβαίωσης οφειλής σε οφειλέτες, η βεβαίωση σε βάρος των οποίων στηρίζεται σε συμβάσεις με αντισυμβαλλόμενο τον δήμο ή δικαστικές ή διοικητικές αποφάσεις, που ορίζουν ρητά τον χρόνο πληρωμής του χρέους, είτε κατά το σύνολό του είτε κατά δόσεις.

4. Στην περίπτωση εμπρόθεσμης δικαστικής προσφυγής κατά καταλογιστικής διοικητικής πράξης για κύρια οφειλή ή επιβολή αυτοτελούς προστίμου, αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού μέχρι την οριστικοποίηση της διοικητικής καταλογιστικής πράξης, υπό την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί από τον οφειλέτη το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%).

5. Η παρ. 4 δεν ισχύει στην περίπτωση που η έκδοση της προσβαλλόμενης καταλογιστικής πράξης στηρίζεται σε στοιχεία που δηλώθηκαν από τον υπόχρεο στον δήμο ή στην περιφέρεια ή σε άλλη αρχή ή υπηρεσία του δημόσιου τομέα.

Άρθρο 457
Ατομική ειδοποίηση υπερημερίας

1. Ο χρηματικός κατάλογος του άρθρου 454 περιέρχεται στο αρμόδιο για την είσπραξη ταμείο με έγγραφο του προϊσταμένου των οικονομικών υπηρεσιών ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν προϊσταμένου της αρμόδιας οργανικής μονάδας. Στο έγγραφο αναφέρονται ο αριθμός του χρηματικού καταλόγου, το είδος και ο αναλυτικός λογαριασμός εσόδου του προϋπολογισμού και το συνολικό ποσό που βεβαιώθηκε με τον κατάλογο αυτό.

2. Ο ταμίας για κάθε χρηματικό κατάλογο εκδίδει αποδεικτικό παραλαβής εισπρακτέων εσόδων της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 522, περί βιβλίων ταμείου, το οποίο διαβιβάζεται:

α) στην αρχή ή την υπηρεσία που απέστειλε τον τίτλο βεβαίωσης,

β) στην υπηρεσία που συνέταξε τον χρηματικό κατάλογο, καθώς και

γ) στη λογιστική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας.

3. Τα στοιχεία του αποδεικτικού παραλαβής καταχωρούνται αμέσως μετά την έκδοσή του στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 522, κατά οικονομικό έτος και λογαριασμό εσόδου του προϋπολογισμού.

4. Τα έσοδα των οποίων η νόμιμη προθεσμία καταβολής υπερβαίνει τη λήξη του έτους βεβαίωσης, καταχωρούνται εξ ολοκλήρου στους οικείους αναλυτικούς λογαριασμούς εσόδων του έτους αυτού. Για τα ποσά των οποίων η προθεσμία καταβολής εμπίπτει στο επόμενο ή σε επόμενα έτη, σημειώνεται σχετική παρατήρηση στους αντίστοιχους αναλυτικούς λογαριασμούς του βιβλίου εισπρακτέων εσόδων.

5. Σε περίπτωση μη καταβολής του ποσού που αναφέρεται στην πράξη βεβαίωσης οφειλής μέχρι την προβλεπόμενη σε αυτή προθεσμία της περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 456, ο ταμίας κοινοποιεί υποχρεωτικά στον οφειλέτη ατομική ειδοποίηση υπερημερίας, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 46 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α’ 58), πριν από την έναρξη της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190).

6. Αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται για οφειλές, η πληρωμή των οποίων τελεί σε αναστολή σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 456, και για όσο χρόνο αυτή διαρκεί. Αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται επίσης για οφειλές που έχουν υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών, εφόσον ο οφειλέτης συμμορφώνεται με το πρόγραμμα.

7. Η έγκαιρη κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης υπερημερίας καθώς και η εκκίνηση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης κατά των υπερήμερων οφειλετών, ανήκει στα καθήκοντα του ταμία, ο οποίος καθίσταται υπεύθυνος, σύμφωνα με το Κεφάλαιο ΣΤ’ του ν. 4820/2021 (Α’ 130), ευθυνόμενος παράλληλα ποινικώς και πειθαρχικώς κατά τις ισχύουσες προβλέψεις.

Άρθρο 458
Οίκοθεν βεβαίωση εσόδων

1. Η οίκοθεν βεβαίωση των εσόδων πραγματοποιείται για:

α) Κάθε περίπτωση κατά την οποία η είσπραξη πραγματοποιείται βάσει δήλωσης ή αίτησης των υπόχρεων και εν γένει σε κάθε περίπτωση κατά την οποία δεν έχουν προηγηθεί εγγραφή σε χρηματικό κατάλογο και κοινοποίηση πράξης βεβαίωσης οφειλής του εισπραχθέντος ποσού,

β) τα έσοδα που αποδίδουν στους δήμους και τις περιφέρειες το δημόσιο ή άλλοι φορείς,

γ) τα δάνεια,

δ) το συνεισπραττόμενο με τα δημοτικά ή περιφερειακά έσοδα ψηφιακό τέλος συναλλαγής,

ε) άλλα έσοδα υπέρ τρίτων,

στ) τις κάθε είδους επιβαρύνσεις εκπρόθεσμης καταβολής και τους τόκους των τραπεζικών καταθέσεων,

ζ) τις χρηματικές δωρεές,

η) τις κληρονομιές και κληροδοσίες,

θ) τα έσοδα του δήμου ή της περιφέρειας από τα κέρδη των δημοτικών ή περιφερειακών νομικών προσώπων.

2. Η οίκοθεν βεβαίωση πραγματοποιείται με βάση βεβαιωτικό σημείωμα που προσκομίζει στο ταμείο ο οφειλέτης, το οποίο εκδίδεται σε δυο (2) αντίτυπα από την αρμόδια για τη βεβαίωση του εσόδου υπηρεσία και υπογράφεται από τον αρμόδιο υπάλληλο αυτής. Σε αυτό αναγράφονται:

α) Το ονοματεπώνυμο του οφειλέτη,

β) ο αριθμός φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.),

γ) το είδος και ο αναλυτικός λογαριασμός εσόδου του προϋπολογισμού,

δ) το καταβλητέο ποσό και τα στοιχεία βάσει των οποίων αυτό προσδιορίζεται.

Προαιρετικά αναγράφεται η διεύθυνση κατοικίας ή επαγγέλματος του οφειλέτη.

3. Τα δυο (2) αντίτυπα παραδίδονται στον οφειλέτη, για να τα καταθέσει μαζί με το αντίστοιχο ποσό στον ταμία ή τον εισπράκτορα ή τον εντεταλμένο για την είσπραξη κάθε φύσης δημοτικών εσόδων υπάλληλο.

Ακολούθως, το ένα (1) αντίτυπο επισυνάπτεται στο διπλότυπο είσπραξης και το δεύτερο επιστρέφεται υπογεγραμμένο από τον διενεργούντα την είσπραξη υπάλληλο στον εκδότη του βεβαιωτικού σημειώματος με σημειωμένα επ’ αυτού τα στοιχεία του διπλότυπου είσπραξης.

4. Βεβαιωτικά σημειώματα που δεν εκτελέσθηκαν για οποιονδήποτε λόγο μέχρι το τέλος της ημέρας μέσα στην οποία εκδόθηκαν, ακυρώνονται από την αρμόδια υπηρεσία έκδοσης αυτού, κατόπιν σχετικής ενημέρωσής της από τον διενεργούντα την είσπραξη υπάλληλο.

5. Η έκδοση βεβαιωτικού σημειώματος δύναται να παραλείπεται για την:

α) Είσπραξη των εσόδων της περ. β) της παρ. 1,

β) είσπραξη των προστίμων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 5209/2025, Α’ 100), καθώς και των επιτόπια επιβαλλόμενων προστίμων για παραβάσεις του ν. 4849/2021 (Α’ 207),

γ) είσπραξη του τέλους οικοδομικών αδειών και της εισφοράς του ΚΗ/1947 ψηφίσματος του άρθρου 34 του ν. 1337/1983 (Α’ 33), η πληρωμή των οποίων γίνεται βάσει σημειώματος θεωρημένου από την πολεοδομική υπηρεσία,

δ) οίκοθεν είσπραξη εσόδων εκτός του ταμείου, κατά το άρθρο 499, περί εσόδων εισπραττόμενων οίκοθεν εκτός του ταμείου.

6. Για το σύνολο των εσόδων που εισπράχθηκαν οίκοθεν κατά τη διάρκεια της ημέρας, συντάσσεται από το ταμείο συγκεντρωτική κατάσταση στην οποία καταχωρούνται κατά αναλυτικό λογαριασμό εσόδου του προϋπολογισμού και λογαριασμό τα στοιχεία των εκδοθέντων διπλότυπων είσπραξης, δηλαδή ο αριθμός, η ημερομηνία, το ποσό, το ονοματεπώνυμο και ο Α.Φ.Μ. του οφειλέτη και το ονοματεπώνυμο υπαλλήλου που διενήργησε την είσπραξη. Βάσει της συγκεντρωτικής κατάστασης εκδίδονται στη συνέχεια τα σχετικά αποδεικτικά παραλαβής εισπρακτέων εσόδων.

7. Οι συγκεντρωτικές καταστάσεις υπογράφονται από τον ελεγκτή εσόδων και τον ταμία.

Άρθρο 459
Βεβαίωση δαπάνης κατασκευής και επισκευής πεζοδρομίων σε βάρος υπόχρεων ιδιοκτητών

Για τη βεβαίωση σε βάρος των υπόχρεων ιδιοκτητών της δαπάνης στην οποία υποβάλλεται ο δήμος για την κατασκευή, ανακατασκευή, επισκευή και συντήρηση των πεζοδρομίων, ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

α) Μετά την εκτέλεση των σχετικών εργασιών ο δήμος συντάσσει πίνακα, στον οποίο φαίνονται:

αα) η συνολική δαπάνη κατασκευής ή επισκευής του πεζοδρομίου,

αβ) το ποσοστό της δαπάνης που αναλογεί σε κάθε παρόδιο ακίνητο. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με βάση το μήκος που έχει το πρόσωπο του ακινήτου στη ρυμοτομική γραμμή και το ύψος της δαπάνης ανά τρέχον μέτρο πεζοδρομίου ή κρασπεδορείθρων,

αγ) το ποσό της δαπάνης με την οποία βαρύνεται κάθε υπόχρεος.

Εάν το παρόδιο ακίνητο είναι πολυόροφο κτίσμα, στο οποίο υπάρχουν χωριστές ιδιοκτησίες κατ’ όροφο ή κατά μέρη (διαμερίσματα) του ακινήτου, το ποσό της δαπάνης που βαρύνει κάθε υπόχρεο υπολογίζεται με βάση το εμβαδόν της ιδιοκτησίας του.

β) Ο πίνακας αυτός, αφού υπογραφεί από τον δήμαρχο, επιδίδεται σε κάθε υπόχρεο, ο οποίος δικαιούται να υποβάλει ένσταση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση.

Για τις ενστάσεις αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση της τεχνικής υπηρεσίας του δήμου.

γ) Μετά την οριστικοποίηση του πίνακα, δηλαδή μετά την παρέλευση της προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερών ή την εκδίκαση των ενστάσεων που τυχόν υποβλήθηκαν, συντάσσεται ο χρηματικός κατάλογος και αποστέλλεται στην αρμόδια για τη βεβαίωση εσόδων υπηρεσία, του δήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 460
Έννοια πιστώσεων

1. Πιστώσεις είναι τα ποσά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό για την πληρωμή συγκεκριμένων δαπανών, όπως αυτές περιγράφονται στους οικείους αναλυτικούς λογαριασμούς.

2. Η πρόβλεψη ανάλογης πίστωσης στον προϋπολογισμό συνιστά προϋπόθεση για την πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης. Δαπάνες που πραγματοποιούνται χωρίς την προϋπόθεση αυτή, είναι μη νόμιμες.

Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζονται στις εξαιρετικές περιπτώσεις που ο νόμος επιτρέπει ρητά την ανάθεση επείγοντος χαρακτήρα έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών, ακόμη και όταν κατά τον χρόνο ανάθεσης δεν υπάρχει πίστωση στον προϋπολογισμό, με την προϋπόθεση ότι η αναγκαία αναμόρφωση του προϋπολογισμού γίνεται στην πρώτη μετά την ανάθεση συνεδρίαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα.

Το ίδιο ισχύει και όταν η γενεσιουργός της δαπάνης πράξη ή απόφαση ή άλλη ενέργεια ή γεγονός προέρχεται από άλλη αρχή ή δεν ήταν αντικειμενικά δυνατό να προβλεφθεί από τον οικείο δήμο ή περιφέρεια.

3. Με έλλειψη πίστωσης ισοδυναμεί και η πρόδηλη έλλειψη αντιστοιχίας μεταξύ της δαπάνης και της πίστωσης του αναλυτικού λογαριασμού, σε βάρος του οποίου εκδίδεται το χρηματικό ένταλμα για την πληρωμή της.

4. Δεν επιτρέπεται η έναρξη της διαδικασίας για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης ή τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης, εάν δεν υπάρχει στον προϋπολογισμό σχετική πίστωση, χωρίς να απαιτείται αυτή να αντικρίζεται πλήρως σε έσοδα ήδη διαθέσιμα κατά την ημερομηνία αυτή. Δεν εμπίπτει στην απαγόρευση η διαδικασία εκπόνησης μελέτης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, εφόσον αυτή εκπονείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας.

Όταν πρόκειται για έργο, εργασία, μεταφορά ή προμήθεια που εκτελείται σταδιακά σε περισσότερα έτη, η ανωτέρω απαγόρευση ισχύει εάν δεν υπάρχει στον προϋπολογισμό πίστωση, ίσης τουλάχιστον αξίας με το τμήμα του έργου, της εργασίας, της μεταφοράς ή της προμήθειας που πρόκειται να εκτελεσθεί μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους. Το τμήμα αυτό και η αντίστοιχη αξία πρέπει να προκύπτουν από τη σχετική μελέτη.

5. Ειδικά στις συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, προκειμένου να εκκινήσει η διαδικασία δημοπράτησης, απαιτείται η δέσμευση ποσοστού τουλάχιστον σαράντα τοις εκατό (40%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, σύμφωνα με την περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 49 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί επάρκειας προϋπολογισμού, ωριμότητας και μελετών.

Άρθρο 461
Ειδικότητα πιστώσεων

1. Κάθε πίστωση που έχει εγγραφεί στον προϋπολογισμό, διατίθεται αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται, όπως αυτός προσδιορίζεται από τον οικείο αναλυτικό λογαριασμό. Η χρησιμοποίηση της πίστωσης ενός αναλυτικού λογαριασμού για την πληρωμή εξόδων άλλου αναλυτικού λογαριασμού δεν επιτρέπεται.

2. Για κάθε ενιαίο και αυτοτελές έργο που περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό, εγγράφεται μία και μόνη πίστωση. Η κατάτμηση ενός ενιαίου και αυτοτελούς έργου σε περισσότερα έργα μικρότερης αξίας, για καθένα από τα οποία εγγράφεται ξεχωριστή πίστωση, απαγορεύεται. Η ίδια απαγόρευση ισχύει και για τις προμήθειες, τις εργασίες και τις μελέτες.

3. Δεν θεωρείται κατάτμηση η ταυτόχρονη εκτέλεση έργων επισκευής και συντήρησης σχολικών κτηρίων, που λαμβάνει χώρα εντός της ίδιας δημοτικής ενότητας καθώς και εντός της ίδιας δημοτικής κοινότητας όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο 12, περί διαίρεσης οικισμών σε δημοτικές κοινότητες.

4. Οι επαναλαμβανόμενες εντός του έτους όμοιες ή ομοειδείς συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών δεν συνιστούν κατάτμηση, εφόσον απέχουν χρονικά ή γεωγραφικά μεταξύ τους και επιβάλλονται από διαφορετικές κάθε φορά ανάγκες, οι οποίες είναι αντικειμενικά αδύνατο να προβλεφθούν, ώστε να ανατεθεί μία μόνο ενιαία σύμβαση.

5. Η σταδιακή εντός του έτους ανάλωση της πίστωσης που έχει γραφεί για την επισκευή και συντήρηση οχημάτων των δήμων και των περιφερειών, κατά τις ειδικές περί αυτών ρυθμίσεις, δεν συνιστά κατάτμηση, εφόσον και για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει συναφθεί για το έτος αυτό συμφωνία-πλαίσιο ή άλλη δημόσια σύμβαση με αντίστοιχο αντικείμενο. Το ίδιο ισχύει και σε κάθε άλλη περίπτωση επισκευής και συντήρησης εξοπλισμού.

6. Για κάθε σύμβαση διαδημοτικής συνεργασίας, για την επιχορήγηση κάθε δημοτικού ή περιφερειακού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, για την εισφορά σε Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και σε κάθε διαβαθμιδικό σύνδεσμο δήμων και περιφερειών, για κάθε προγραμματική σύμβαση, για κάθε τεχνικό έργο και για τη συμμετοχή σε κάθε επιχείρηση ή άλλο νομικό πρόσωπο, εγγράφεται πίστωση σε χωριστό αναλυτικό λογαριασμό του προϋπολογισμού. Το ίδιο ισχύει και σε κάθε άλλη περίπτωση πίστωσης που επιβάλλεται να παρακολουθείται διακριτά.

Άρθρο 462
Μεταφορά πιστώσεων

1. Κατά παρέκκλιση των περιορισμών της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 373, περί αναμόρφωσης του προϋπολογισμού, και εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από ειδικότερες διατάξεις, τα υπόλοιπα κρατικών ή άλλων επιχορηγήσεων τα οποία τυχόν απομένουν, μετά από την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο διατέθηκαν, δύνανται να διατεθούν σε άλλες δαπάνες, με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, κατόπιν έγγραφης συναίνεσης του φορέα ή της υπηρεσίας που επιχορήγησε τον δήμο ή την περιφέρεια. Η συναίνεση αυτή θεωρείται ότι έχει παρασχεθεί, σε περίπτωση που παρέλθει άπρακτη προθεσμία τριών (3) μηνών από την περιέλευση του σχετικού αιτήματος του δήμου ή της περιφέρειας στον αρμόδιο χρηματοδοτικό φορέα. Δεν απαιτείται τέτοια συναίνεση, εάν ο δήμος ή η περιφέρεια έχει ήδη καλύψει με δικά του έσοδα τη δαπάνη, για την πληρωμή της οποίας εισπράττει την επιχορήγηση.

2. Έσοδα του δήμου προερχόμενα από το τμήμα των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων που προορίζεται για επενδύσεις, ανεξαρτήτως του έτους στο οποίο ανάγονται, δύναται στο τελευταίο τρίμηνο του έτους να διατίθενται σε ποσοστό μέχρι πενήντα τοις εκατό (50%), για την πληρωμή λειτουργικών ή υποχρεωτικών δαπανών, οι οποίες δεν δύνανται να πληρωθούν με τα λοιπά έσοδα του δήμου.

3. Υποχρεώσεις των δήμων και των περιφερειών που αφορούν σε έργα ή εν γένει επενδυτικές δραστηριότητες ή σε άλλες δράσεις, χρηματοδοτούμενες ή συγχρηματοδοτούμενες από εθνικούς πόρους ή από ευρωπαϊκά

προγράμματα, δύνανται να καλύπτονται προσωρινά από άλλους πόρους, μέχρι να περιέλθει στον δήμο ή την περιφέρεια το ποσό της χρηματοδότησης. Με την περιέλευση του σχετικού ποσού αναπληρώνονται με αυτό οι πιστώσεις που διατέθηκαν.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος, ισχύουν τα προβλεπόμενα του άρθρου 373, περί αναμόρφωσης του προϋπολογισμού.

Άρθρο 463
Ανάληψη υποχρεώσεων δήμων και περιφερειών

1. Αρμόδιος διατάκτης για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης και της απόφασης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης, δηλαδή για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των πιστώσεων που εγγράφονται σε αυτόν με αναμόρφωση, είναι ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης αντίστοιχα.

2. Για την άσκηση της αρμοδιότητας της παρ. 1 δεν απαιτείται προηγούμενη απόφαση συλλογικού οργάνου, εκτός αν αυτή είναι απαραίτητη, προκειμένου να επιτευχθεί η απαιτούμενη εξειδίκευση της πίστωσης. Στην περίπτωση αυτή, πριν από την απόφαση του διατάκτη, προηγείται απόφαση της δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής, αντίστοιχα, για μέρος ή το σύνολο των πιστώσεων που χρήζουν εξειδίκευσης. Εξειδικευμένη θεωρείται η πίστωση, όταν κατονομάζεται ρητά η συγκεκριμένη δαπάνη για την οποία προορίζεται και προσδιορίζεται στο αναλυτικότερο δυνατό επίπεδο ανάπτυξης του προϋπολογισμού.

3. Οι εγγεγραμμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού των δήμων και των περιφερειών δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό για τον οποίο έχουν προβλεφθεί, χωρίς την έκδοση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης.

4. Η ανάληψη υποχρεώσεων σε βάρος του προϋπολογισμού των δήμων και των περιφερειών γίνεται με χωριστές κατά περίπτωση αποφάσεις, ανάλογα με το είδος και τον χρόνο που πρέπει να πραγματοποιηθεί κάθε δαπάνη. Δύναται να εκδίδεται απόφαση ανάληψης υποχρέωσης σε βάρος του προϋπολογισμού των δήμων και των περιφερειών, όταν πρόκειται για δαπάνες, οι οποίες λόγω της φύσης τους αναλαμβάνονται από την έναρξη του έτους για ολόκληρο το ποσό των εγγεγραμμένων πιστώσεων.

Πιστώσεις που προορίζονται για την εκτέλεση έργων, προμηθειών και εργασιών, για τις οποίες απαιτείται η εκπόνηση μελέτης, δεν δύναται να διατεθούν πριν συνταχθεί και θεωρηθεί, όπου απαιτείται, η σχετική μελέτη.

Άρθρο 464
Ειδικές κατηγορίες δαπανών

1. Από την αρχή του έτους για ολόκληρο το ποσό των εγγεγραμμένων πιστώσεων, χωρίς να απαιτείται προηγούμενο αίτημα του διατάκτη, αναλαμβάνονται οι δαπάνες που αφορούν: α) αποδοχές προσωπικού με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και έμμισθων δικηγόρων, με εξαίρεση τις υπερωριακές και λοιπές πρόσθετες αμοιβές,

β) αντιμισθία, έξοδα παράστασης και αποζημιώσεις των αιρετών δήμων και περιφερειών, του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και του περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης,

γ) έξοδα παράστασης και αποζημιώσεις προέδρων, αντιπροέδρων και μελών του διοικητικού συμβουλίου δημοτικών και περιφερειακών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, συνδέσμων δήμων και περιφερειών και επιχειρήσεων καθώς και αποζημιώσεις των μελών διοικητικού συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του,

δ) έξοδα κίνησης των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων,

ε) μισθώματα ακινήτων,

στ) υποχρεωτικές εισφορές που επιβάλλονται σε βάρος των προϋπολογισμών των δήμων,

ζ) τοκοχρεωλυτικές δόσεις δανείων,

η) αποδόσεις ασφαλιστικών εισφορών και κρατήσεων υπέρ τρίτων που δεν εμπίπτουν στην παρ. 1,

θ) έξοδα διοικητικής εκτέλεσης,

ι) ετήσιες εισφορές προς τους συνδέσμους δήμων ή οφειλές προς αυτούς από ανταποδοτικά τέλη,

κ) κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης,

κα) τέλη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών,

κβ) τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων και τέλη χρήσης μηχανημάτων έργου,

κγ) τακτικές επιχορηγήσεις δημοτικών ή περιφερειακών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που προβλέπονται στη συστατική πράξη ή καθορίζονται με τον ετήσιο προϋπολογισμό,

κδ) κοινόχρηστα πολυκατοικιών,

κε) τρόφιμα για προνοιακές δομές,

κστ) προμήθεια του προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας για την είσπραξη του ενιαίου τέλους καθαριότητας και φωτισμού και του τέλους τοπικής ανάπτυξης,

κζ) ετήσιες συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά ή ηλεκτρονικές βάσεις πληροφοριών,

κη) οι χρηματικές εισφορές σε αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στις οποίες τυχόν συμμετέχει ο δήμος ή η περιφέρεια.

2. Από την αρχή του έτους για ολόκληρο το ποσό των εγγεγραμμένων πιστώσεων, χωρίς να απαιτείται προηγούμενο αίτημα του διατάκτη, δύναται να αναλαμβάνεται και κάθε άλλη δαπάνη πάγιου χαρακτήρα.

3. Για τις πληρωμές που γίνονται από την πάγια προκαταβολή, οι αποφάσεις ανάληψης υποχρεώσεων συντάσσονται από την οικονομική υπηρεσία αμέσως μετά τη σύσταση της πάγιας προκαταβολής, χωρίς να απαιτείται τεκμηριωμένο αίτημα του διατάκτη.

4. Για παρακρατήσεις, κατασχέσεις και παρόμοιες πληρωμές που διενεργούνται χωρίς χρηματικό ένταλμα, η υποχρέωση αναλαμβάνεται ταυτόχρονα με την έκδοση του χρηματικού εντάλματος λογιστικής τακτοποίησης, εφόσον δεν έχει αναληφθεί σε προγενέστερο χρόνο.

5. Για δαπάνες για τις οποίες από τη φύση τους δεν μπορεί να τηρηθεί η διαδικασία έκδοσης της απόφασης ανάληψης πριν από την πραγματοποίηση της δαπάνης, όπως συναλλαγματικές διαφορές, εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, δαπάνες πολιτικής προστασίας και διοικητικής εκτέλεσης, η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης εκδίδεται αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, της γνωστοποίησης της εκτελεστής, δικαστικής απόφασης ή της σχετικής ειδοποίησης ή με την καθ’ οιονδήποτε τρόπο γνωστοποίηση του ύψους και του χρόνου εξόφλησής τους.

Άρθρο 465
Συμβάσεις

1. Συμβάσεις με τις οποίες δημιουργούνται οικονομικές υποχρεώσεις σε βάρος των δήμων και των περιφερειών, δεν επιτρέπεται να συνομολογηθούν, εάν δεν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες ή εάν δεν προβλέπονται από γενικές ή ειδικές διατάξεις ή δεν συντελούν στην εκπλήρωση της αποστολής των δήμων και των περιφερειών, όπως αυτή ορίζεται από την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία.

2. Κάθε σύμβαση για λογαριασμό των δήμων και των περιφερειών, με την οποία δημιουργείται διαρκής οικονομική υποχρέωση αυτών ή της οποίας το αντικείμενο υπερβαίνει το ποσό των συμβάσεων ήσσονος αξίας, κατά την έννοια της περ. 30α) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, ή το ποσό που ορίζεται κάθε φορά με την υπουργική απόφαση του άρθρου 130 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί τύπων συμβάσεων, καταρτίζεται με ιδιωτικό τουλάχιστον έγγραφο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο.

3. Για την κατάρτιση της σύμβασης, η πρόταση και η αποδοχή είναι δυνατό να γίνονται με χωριστά έγγραφα. Κατά τα λοιπά, για την κατάρτιση των διοικητικών συμβάσεων, εφαρμόζονται τα άρθρα 22 και 23 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45), περί τύπου και κατάρτισης, αντίστοιχα, και οι ειδικές για κάθε κατηγορία συμβάσεων ρυθμίσεις.

4. Συμβάσεις που συνάπτονται κατά παράβαση των παρ. 1 έως 3 είναι άκυρες. Η εκπλήρωση όμως από τον αντισυμβαλλόμενο της παροχής του αίρει την ακυρότητα που επέρχεται λόγω της έλλειψης του γραπτού τύπου της αποδοχής.

Άρθρο 466
Λοιπές ρυθμίσεις

Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από το παρόν Κεφάλαιο, εφαρμόζονται ο ν. 4270/2014 (Α’ 143) και οι κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότησή του, κατά το μέρος που αφορούν όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Άρθρο 467
Έννοια, έλεγχος και εκκαθάριση δαπανών

1. Εκκαθάριση δαπάνης είναι η πράξη με την οποία προσδιορίζονται το ύψος υφισταμένης οφειλής και το πρόσωπο του δικαιούχου έναντι του οποίου αυτή υφίσταται.

2. Η εκκαθάριση της δαπάνης ενεργείται με βάση τα προβλεπόμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά και συνίσταται ειδικότερα:

α) στην επαλήθευση της προηγούμενης ανάληψης της δαπάνης κατά τις ισχύουσες διατάξεις,

β) στον έλεγχο της νομιμότητας και της πληρότητας των απαιτούμενων δικαιολογητικών, συμπεριλαμβανομένης της ορθότητας των αριθμητικών πράξεων που αποτυπώνονται σε αυτά,

γ) στην εξακρίβωση ότι η απαίτηση δεν έχει παραγραφεί ή αποσβεσθεί με άλλο τρόπο και

δ) στον ακριβή προσδιορισμό του δικαιούχου και του ποσού της πληρωτέας οφειλής.

Η ουσιαστική νομιμότητα της δαπάνης, υπό την έννοια της πρόβλεψης ή μη αυτής από τον νόμο, άμεσης ή έμμεσης, δεν ελέγχεται εκ νέου κατά το στάδιο της εκκαθάρισης.

Κατά τον ασκούμενο έλεγχο εξετάζονται και τα παρεμπιπτόντως αναφυόμενα ζητήματα.

3. Κατά την εκκαθάριση της δαπάνης επιτρέπεται ο παρεμπίπτων έλεγχος των σχετικών με αυτή διοικητικών πράξεων, μόνον όσον αφορά τα εξωτερικά (τυπικά) στοιχεία της εγκυρότητάς τους όπως αυτά ορίζονται από την παρ. 8 του άρθρου 15, περί αποφάσεων, και την παρ. 1 του άρθρου 16, περί περιεχομένου και τύπου, του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) ή άλλες ειδικότερες διατάξεις. Σε περίπτωση ακύρωσης των πράξεων αυτών μετά από την εκκαθάριση και την πληρωμή της δαπάνης, την ευθύνη φέρουν αποκλειστικά τα όργανα που τις εξέδωσαν, εφόσον ενήργησαν με δόλο ή βαρεία αμέλεια.

4. Εάν από τον έλεγχο των δικαιολογητικών προκύπτουν σοβαρές αμφιβολίες για την πραγματοποίηση της δαπάνης, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών δύναται να ζητήσει την άσκηση επιτόπιου ελέγχου, με έκθεσή του προς τη Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Η άσκηση του επιτόπιου ελέγχου ανατίθεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και αναστέλλει την πληρωμή των ελεγχόμενων δαπανών, εκτός αν δοθεί εντολή πληρωμής από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη με αιτιολογημένη απόφασή του. Η αρμοδιότητα του δημάρχου ή του περιφερειάρχη είναι μη μεταβιβάσιμη. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις που διέπουν την άσκηση επιτόπιου ελέγχου στις δαπάνες του δημοσίου και των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Άρθρο 468
Αρμόδια υπηρεσία εκκαθάρισης δαπανών

1. Η εκκαθάριση όλων των δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των αποδοχών, ενεργείται από την αρμόδια για τον σκοπό αυτό οργανική μονάδα της οικονομικής υπηρεσίας, που συνιστάται με τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου ή της περιφέρειας.

Τα καθήκοντα της υπηρεσίας εκκαθάρισης και της ταμειακής υπηρεσίας δεν δύνανται να ασκούνται παράλληλα από τον ίδιο υπάλληλο.

Ο δήμαρχος, ο περιφερειάρχης και τα λοιπά αιρετά όργανα των δήμων και των περιφερειών δεν έχουν την ιδιότητα του εκκαθαριστή και δεν ασκούν αρμοδιότητες εκκαθάρισης των δαπανών.

2. Στους μικρούς δήμους, στους οποίους δεν υφίσταται προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών, η εκκαθάριση διενεργείται από τον υπάλληλο που ορίζεται για τον σκοπό αυτό με απόφαση δημάρχου. Από τον ίδιο υπάλληλο υπογράφεται η βεβαίωση που συντάσσεται επί της απόφασης ανάληψης της υποχρέωσης.

Άρθρο 469
Δικαιολογητικά

1. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για κάθε κατηγορία δαπάνης, συγκεντρώνονται και προελέγχονται από την υπηρεσία που επιμελήθηκε την εκτέλεση της δαπάνης ή διαχειρίστηκε λόγω αρμοδιότητας την πίστωση και υποβάλλονται από αυτή στην οικονομική υπηρεσία, προκειμένου να γίνει εκκαθάριση της δαπάνης. Η υποβολή των δικαιολογητικών γίνεται υποχρεωτικά με διαβιβαστικό έγγραφο του προϊσταμένου της αρμόδιας υπηρεσίας, στο οποίο περιλαμβάνονται:

α) Ο αριθμός της σχετικής απόφασης του διατάκτη,

β) το όνομα του δικαιούχου,

γ) ο οικείος αναλυτικός λογαριασμός του προϋπολογισμού

δ) το ύψος της εκκαθαριζόμενης δαπάνης και

ε) πλήρης κατάλογος με τα συνημμένα δικαιολογητικά.

Κατά τη διενέργεια του ελέγχου η αρμόδια για την εκκαθάριση υπηρεσία δύναται να ζητήσει κάθε αναγκαία πληροφορία ή στοιχείο σε σχέση με τα διαβιβασθέντα δικαιολογητικά.

2. Εάν η συγκέντρωση και η υποβολή των δικαιολογητικών στην οικονομική υπηρεσία δεν είναι δυνατό να γίνουν μέσα σε τρείς (3) ημέρες από τη λήψη του σχετικού φορολογικού στοιχείου ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 3 της υποπαρ. Ζ. 5 της παρ. Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α’ 107), περί συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, ο προϊστάμενος της αρμόδιας υπηρεσίας υποχρε-

ούται με προσωπική του ευθύνη να αποστείλει μέσα στην προθεσμία αυτή στην οικονομική υπηρεσία φωτοαντίγραφα των παραληφθέντων φορολογικών στοιχείων, δελτίων αποστολής, τιμολογίων και αντιστοίχων στοιχείων, προκειμένου να ενεργηθούν από αυτή οι απαραίτητες λογιστικές εγγραφές. Στην περίπτωση αυτή, η αναγνώριση της δαπάνης εκ μέρους του δήμου ή της περιφέρειας συνάγεται από την υποβολή των φωτοαντιγράφων των φορολογικών στοιχείων, υπογεγραμμένων από τον προϊστάμενο της αρμόδιας υπηρεσίας. Η παράλειψη αποστολής ή η εκπρόθεσμη αποστολή των φορολογικών στοιχείων στην οικονομική υπηρεσία συνιστά αυτοτελές πειθαρχικό αδίκημα.

Όταν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υπάρχουν ήδη στη λογιστική υπηρεσία, η εκκαθάριση ενεργείται αυτεπάγγελτα από αυτή.

3. Κάθε έλλειψη, ανωμαλία ή λάθος γνωστοποιείται εγγράφως από την οικονομική υπηρεσία στην υπηρεσία που διαχειρίστηκε την πίστωση, προκειμένου η τελευταία να φροντίσει για τη συμπλήρωση και την τακτοποίηση των δικαιολογητικών μέσα σε εύλογη προθεσμία. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των υπηρεσιών, εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 471, περί πράξης εκκαθάρισης.

4. Τα δικαιολογητικά πρέπει να είναι πρωτότυπα και χωρίς αλλοιώσεις. Κατ’ εξαίρεση, όταν τα πρωτότυπα υποβάλλονται υποχρεωτικά ή φυλάσσονται σε άλλη δημόσια αρχή, γίνονται δεκτά αντίγραφα επικυρωμένα από την αρχή αυτή.

Τα ξενόγλωσσα δικαιολογητικά πρέπει να είναι επίσημα μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα.

Αντίγραφα παραστατικών, τα πρωτότυπα των οποίων προσκομίζονται σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις για την καταβολή ασφαλιστικών αποζημιώσεων, θεωρούνται νόμιμα δικαιολογητικά εκκαθάρισης εάν συνοδεύονται από βεβαίωση της ασφαλιστικής επιχείρησης, ότι τα πρωτότυπα βρίσκονται στα χέρια της.

Εάν έχει εκδοθεί τιμολόγιο πώλησης, το αντίστοιχο παραστατικό διακίνησης δεν είναι απαραίτητο δικαιολογητικό για την εκκαθάριση της δαπάνης. Η εκπρόθεσμη έκδοση του τιμολογίου δεν επηρεάζει την κανονικότητα της δαπάνης.

5. Η πώληση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών προς τους δήμους και τις περιφέρειες θεωρείται πάντα χονδρική πώληση. Η δαπάνη που αποδεικνύεται από αποδείξεις λιανικής πώλησης είναι μη κανονική.

Άρθρο 470
Απώλεια ή καταστροφή δικαιολογητικών

1. Σε περίπτωση απώλειας των πρωτότυπων έντυπων δικαιολογητικών της φορολογικής νομοθεσίας, ακολουθείται η εξής διαδικασία:

α) Εάν η απώλεια οφείλεται σε υπαιτιότητα του δήμου ή της περιφέρειας, διενεργείται ένορκη διοικητική εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 130 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143) ή το άρθρο 126 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26), αντίστοιχα. Με βάση το πόρισμα της ένορκης διοικητικής εξέτασης ο δήμος ή η περιφέρεια επικυρώνει τα αντίγραφα των απωλεσθέντων δικαιολογητικών. Η εκκαθάριση και η εντολή της δαπάνης γίνονται με βάση τα αντίγραφα αυτά και υπεύθυνη δήλωση του εκδότη, με την οποία βεβαιώνεται η ακρίβεια των στοιχείων τους.

Ένορκη διοικητική εξέταση δύναται να διενεργείται και από δημοσιονομικό ελεγκτή του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Το αίτημα για τη διενέργεια της εξέτασης από δημοσιονομικό ελεγκτή υποβάλλεται μέσω της Φορολογικής Αρχής στην οποία υπάγεται ο δήμος ή η περιφέρεια.

β) Εάν η απώλεια οφείλεται σε υπαιτιότητα του πιστωτή, εκδίδεται νέο φορολογικό στοιχείο.

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατό να διακριβωθεί εκ των προτέρων το πρόσωπο που βαρύνεται με την απώλεια των δικαιολογητικών, διενεργείται ένορκη διοικητική εξέταση και στη συνέχεια ακολουθείται η διαδικασία των περ. α) και β).

2. Σε περίπτωση καταστροφής δικαιολογητικών στον δήμο ή στην περιφέρεια λόγω πυρκαγιάς ή άλλου φυσικού φαινομένου, η εκκαθάριση της δαπάνης ενεργείται με βάση τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Αίτηση του δικαιούχου συνοδευόμενη με κάθε τυχόν διαθέσιμο στοιχείο, στην οποία αναγράφονται λεπτομερώς η αιτία και το ποσό της απαίτησης,

β) πόρισμα ένορκης διοικητικής εξέτασης από δημοσιονομικό ελεγκτή ή υπάλληλο της αποκεντρωμένης διοίκησης, από το οποίο προκύπτει σαφώς η υφιστάμενη απαίτηση κατά του δήμου ή της περιφέρειας, η αδυναμία να αποδειχθεί αυτή με επίσημα κατά τον νόμο στοιχεία, το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου και το ποσό της απαίτησης,

γ) απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, με την οποία αναγνωρίζεται η απαίτηση και εγκρίνεται η πληρωμή της.

Άρθρο 471
Πράξη εκκαθάρισης

1. Μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συντάσσεται πράξη εκκαθάρισης, σε ειδικό έντυπο, στο οποίο αναγράφονται:

α) Το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου ή των δικαιούχων ή η επωνυμία, αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο,

β) το εκκαθαριζόμενο ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως, αναλυτικά και στο σύνολο, αν εκκαθαρίζονται ενιαία περισσότερες απαιτήσεις του ιδίου ή πολλών δικαιούχων,

γ) η χρονολογία της εκκαθάρισης.

Για τις αποδοχές, τις αποζημιώσεις και τις συναφείς παροχές, πράξη εκκαθάρισης αποτελεί η μισθοδοτική κατάσταση, στην οποία αναγράφονται οι δικαιούχοι, η αιτία πληρωμής, οι καταβαλλόμενες αποδοχές αναλυτικά, οι εισφορές και οι λοιπές κρατήσεις που υπολογίζονται στις αποδοχές, καθώς και το καθαρό πληρωτέο ποσό σε κάθε δικαιούχο.

2. Η πράξη εκκαθάρισης υπογράφεται από τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν προϊστάμενο της υποκείμενης οργανικής μονάδας και τον υπάλληλο που συνέπραξε στον έλεγχο των δικαιολογητικών και στον προσδιορισμό της πληρωτέας οφειλής. Στους μικρούς δήμους που δεν διαθέτουν προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών, οι πράξεις εκκαθάρισης υπογράφονται μόνο από τον υπάλληλο που ορίζεται για τον σκοπό αυτό με απόφαση του δημάρχου, χωρίς να απαιτείται δεύτερη υπογραφή.

3. Εάν τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή ή εμφανίζουν ατέλειες, εξαιτίας των οποίων η δαπάνη δεν μπορεί να δικαιολογηθεί επαρκώς ή να προσδιορισθεί με ακρίβεια, τα πρόσωπα της παρ. 2 υποχρεούνται κατά περίπτωση να αρνηθούν την εκκαθάριση και την εντολή της δαπάνης.

Η άρνηση είναι αιτιολογημένη και υποβάλλεται εγγράφως αποκλειστικά στον δήμαρχο ή στον περιφερειάρχη, με απόφαση του οποίου δύναται να απορριφθεί και να διαταχθούν η εκκαθάριση της δαπάνης και η έκδοση του χρηματικού εντάλματος.

Στην περίπτωση αυτή αίρεται η προσωπική ευθύνη των υπαλλήλων, αντίγραφο δε της σχετικής απόφασης επισυνάπτεται στο οικείο χρηματικό ένταλμα.

4. Αν υπάρξει ανάγκη διόρθωσης στην πράξη εκκαθάρισης, το λανθασμένο στοιχείο διαγράφεται με μία μόνο ερυθρά γραμμή και η αναγραφή του ορθού γίνεται με παραπομπή ή παρεγγραφή. Οι διορθώσεις υπογράφονται από τον υπάλληλο που εκκαθαρίζει τη δαπάνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ

Άρθρο 472
Έκδοση χρηματικών ενταλμάτων

1. Μετά από την εκκαθάριση της δαπάνης ακολουθεί η έκδοση χρηματικού εντάλματος για την πληρωμή της. Χρηματικό ένταλμα είναι η διοικητική πράξη, με την οποία εντέλλεται το αρμόδιο ταμείο να πληρώσει συγκεκριμένο έξοδο του δήμου ή της περιφέρειας.

Καμία δαπάνη δεν πληρώνεται από το ταμείο του δήμου ή της περιφέρειας χωρίς αντίστοιχο χρηματικό ένταλμα.

2. Το χρηματικό ένταλμα πληρωμής υπογράφεται από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν προϊστάμενο της υποκείμενης οργανικής μονάδας και από τον συντάκτη. Στους μικρούς δήμους που δεν διαθέτουν προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών, τα χρηματικά εντάλματα υπογράφονται μόνο από τον υπάλληλο που ορίζεται για τον σκοπό αυτό με απόφαση του δημάρχου, χωρίς να απαιτείται δεύτερη υπογραφή. Το ένταλμα σφραγίζεται με τη σφραγίδα του δήμου ή της περιφέρειας.

3. Το χρηματικό ένταλμα αναρτάται στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» σύμφωνα με το άρθρο 76, περί πεδίου εφαρμογής ψηφιακής διαφάνειας, του ν. 4727/2020 (Α’ 184).

4. Τα χρηματικά εντάλματα εκδίδονται εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην περ. ζ) της παρ. 1 του άρθρου 69Ζ του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί προθεσμιών αποστολής δικαιολογητικών δημοσίων δαπανών και δαπανών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, έκδοσης τίτλου πληρωμής και εξόφλησης αυτών.

5. Υπογραφή χρηματικού εντάλματος με επιφύλαξη δεν νοείται.

Άρθρο 473
Τύπος και περιεχόμενο χρηματικών ενταλμάτων

1. Τα χρηματικά εντάλματα εκδίδονται, μέσω του πληροφοριακού συστήματος ή της μηχανογραφικής εφαρμογής του δήμου ή της περιφέρειας και σε αυτά επισυνάπτονται τα πρωτότυπα δικαιολογητικά. Τα χρηματικά

εντάλματα μετά των συνημμένων δικαιολογητικών αρχειοθετούνται από την οικονομική υπηρεσία κατά έτος ή με τρόπο που καθιστά ευχερή την αναζήτησή τους και τη διαθεσιμότητά τους σε κάθε απαίτηση πρόσβασης.

2. Στο χρηματικό ένταλμα αναγράφονται τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Ο αύξων αριθμός του εντάλματος, η αντίστοιχη σειρά και το οικονομικό έτος,

β) ο αναλυτικός λογαριασμός εξόδου του προϋπολογισμού σε βάρος του οποίου εκδίδεται το χρηματικό ένταλμα,

γ) ο αριθμός της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης

δ) ο αριθμός και το είδος των δικαιολογητικών,

ε) το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και ο αριθμός φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) του δικαιούχου ή, αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, η επωνυμία, η έδρα και ο Α.Φ.Μ. αυτού,

στ) σαφής και πλήρης αιτία πληρωμής,

ζ) το συνολικό πληρωτέο ποσό αριθμητικώς και ολογράφως, οι υπέρ τρίτων κρατήσεις και το πληρωτέο στο δικαιούχο ποσό,

η) η χρονολογία έκδοσης του εντάλματος.

3. Επιτρέπεται η έκδοση χρηματικού εντάλματος σε βάρος περισσότερων του ενός αναλυτικού λογαριασμού εξόδου. Στην περίπτωση αυτή, το ένταλμα εκδίδεται υποχρεωτικά στο όνομα ενός και μόνο δικαιούχου ή μιας και μόνης σύμβασης. Τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής αποδοχών και συναφών παροχών με τα οποία συνεντέλλονται και οι αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές καθώς και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής για κοινές ομοειδείς απαιτήσεις περισσοτέρων δικαιούχων, δύνανται να εκδίδονται στο όνομα του πρώτου δικαιούχου με την προσθήκη του όρου «και λοιποί ως συνημμένη κατάσταση», των οποίων τα στοιχεία των περ. στ) και η) της παρ. 2 αναγράφονται στην κατάσταση πληρωμής.

4. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις νόμιμης εκχώρησης της απαίτησης ή κατάσχεσης αυτής στα χέρια του δήμου ή της περιφέρειας ως τρίτου, το χρηματικό ένταλμα εκδίδεται πάντα στο όνομα του δικαιούχου και όχι στο όνομα αυτού που τον εκπροσωπεί ή είναι εξουσιοδοτημένος από τον δικαιούχο να εισπράττει.

Σε περίπτωση εκχώρησης ή κατάσχεσης, το χρηματικό ένταλμα δύναται εναλλακτικά να εκδίδεται στο όνομα του αρχικού δικαιούχου, με την υποχρέωση αναγραφής επί του σώματος αυτού των στοιχείων της εκχώρησης ή της κατάσχεσης, έτσι ώστε το ταμείο να καταβάλει το ποσό στον νόμιμο δικαιούχο.

Εάν ο δικαιούχος της απαίτησης είναι κοινοπραξία κατά την έννοια του εμπορικού δικαίου, το χρηματικό ένταλμα εκδίδεται στο όνομα όλων των κοινοπρακτούντων και όχι μόνο στο όνομα του μέλους που έχει τυχόν εξουσιοδοτηθεί από τα άλλα να εισπράττει χωρίς τη σύμπραξή τους τα οφειλόμενα ποσά. Επί απλής ένωσης (σύμπραξης) προσώπων, το φορολογικό στοιχείο και το αντίστοιχο χρηματικό ένταλμα εκδίδονται για κάθε μέλος της ένωσης χωριστά.

Εάν ο δικαιούχος της απαίτησης έχει αποβιώσει, το χρηματικό ένταλμα εκδίδεται στο όνομα των κληρονόμων του και όχι στο όνομα του αποβιώσαντος.

5. Δεν επιτρέπονται στα χρηματικά εντάλματα ξέσματα, προσθήκες, αλλοιώσεις, διαγραφές και παρεγγραφές.

6. Δύναται να τηρούνται διαφορετικές σειρές χρηματικών ενταλμάτων ανάλογα με το τμήμα έκδοσης αυτών ή με βάση άλλο κριτήριο.

Άρθρο 474
Δικαιολογητικά χρηματικών ενταλμάτων

1. Στο χρηματικό ένταλμα επισυνάπτονται με ευθύνη της αρμόδιας υπηρεσίας η απόφαση ανάληψης της υποχρέωσης, η πράξη εκκαθάρισης (κατάσταση πληρωμής) και όλα τα δικαιολογητικά που είναι απαραίτητα για να προσδιορισθούν σαφώς η βασιμότητα και το ύψος της απαίτησης του δικαιούχου.

Εάν το χρηματικό ένταλμα εκδίδεται βάσει δικαιολογητικών που επισυνάπτονται σε άλλο χρηματικό ένταλμα του ίδιου οικονομικού έτους, σημειώνεται πάνω σε αυτό παραπομπή στα στοιχεία του εντάλματος (αύξων αριθμός και λογαριασμός εξόδου του προϋπολογισμού), στο οποίο έχουν επισυναφθεί τα δικαιολογητικά.

Το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζεται και σε περίπτωση τμηματικής πληρωμής της απαίτησης, για το συνολικό ποσό της οποίας εκδόθηκε ένα μόνο φορολογικό στοιχείο.

Εάν τα δικαιολογητικά έχουν επισυναφθεί σε χρηματικό ένταλμα προηγούμενου οικονομικού έτους, επισυνάπτεται εκτύπωση από το πληροφορικό σύστημα του αρχικού εντάλματος όπου σε αυτό γίνεται αναφορά στα συνημμένα πρωτότυπα δικαιολογητικά που έχουν επισυναφθεί.

2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος επαναχρησιμοποίησης των δικαιολογητικών για την πληρωμή της ίδιας δαπάνης.

Άρθρο 475
Καταχώρηση χρηματικών ενταλμάτων

1. Μετά την υπογραφή τους τα χρηματικά εντάλματα καταχωρούνται από την οικονομική υπηρεσία στο καθολικό χρηματικών ενταλμάτων, κατά αναλυτικό λογαριασμό και σε στήλες, στις οποίες αναγράφονται:

α) Ο αύξων αριθμός καθολικού,

β) ο αύξων αριθμός του εντάλματος και η αντίστοιχη σειρά,

γ) η χρονολογία έκδοσης,

δ) το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου,

ε) η αιτία πληρωμής,

στ) το ενταλθέν ποσό και

ζ) τα ακυρωθέντα και εκπεσθέντα ποσά χρηματικών ενταλμάτων.

Στην επικεφαλίδα κάθε μερίδας του καθολικού αναγράφεται το ύψος της πίστωσης που έχει εγγραφεί στον αντίστοιχο αναλυτικό λογαριασμό και σημειώνονται οι τυχόν αυξομειώσεις αυτής κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, μαζί με τις αντίστοιχες αποφάσεις του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου.

2. Το καθολικό θεωρείται πριν από τη χρήση του κατά τις ισχύουσες διατάξεις και ισοζυγίζεται κατά μήνα, τα μηνιαία δε αθροίσματα προστίθενται κατά τη λήξη του οικονομικού έτους.

Για κάθε οικονομικό έτος τηρείται ξεχωριστό βιβλίο.

Άρθρο 476
Φύλαξη χρηματικών ενταλμάτων

1. Τα χρηματικά εντάλματα, με όλα τα δικαιολογητικά τους μετά την εξόφλησή τους, αρχειοθετούνται από την ταμειακή υπηρεσία του δήμου και της περιφέρειας και φυλάσσονται με ευθύνη του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών σε ασφαλές μέρος, μέχρι τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής της αξίωσης για την αναπλήρωση διαχειριστικού ελλείμματος σύμφωνα με τα άρθρα 68, περί τήρησης δικαιολογητικών διαχείρισης, 152, περί παραγραφής αξίωσης για αναπλήρωση ελλείμματος, 160, περί καταστροφής δικαιολογητικών και λοιπών εγγράφων και 163, περί εκκρεμών ελέγχων λογαριασμών του ν. 4820/2021 (Α’ 130) εκτός εάν εντός του χρόνου αυτού εκδοθεί πράξη καταλογισμού, οπότε η φύλαξή τους παρατείνεται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης για τη δημοσιονομική διαφορά. Ίδιος χρόνος παραγραφής ισχύει και για τους καταλογισμούς που διενεργούνται από διοικητικά όργανα.

2. Μετά από την παρέλευση των προθεσμιών της παρ. 1 τα αρχεία δύναται να καταστραφούν ή να εκποιηθούν με πρωτοβουλία της οικείας υπηρεσίας. Κατ’ εξαίρεση, επιτρέπεται η καταστροφή των στοιχείων που έχουν ελεγχθεί και πριν από την παρέλευση του χρόνου παραγραφής, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον δεν εκκρεμεί διαδικασία καταλογισμού ή δίκη σχετική με αυτά.

3. Ο χρόνος διατήρησης της παρ. 1 ισχύει και για τα αντίγραφα των χρηματικών ενταλμάτων και των δικαιολογητικών που έχουν επισυναφθεί σε αυτά. Η καταστροφή των ανωτέρω στοιχείων ενεργείται κατά τις προβλέψεις που διέπουν την εκκαθάριση των αρχείων των δήμων και των περιφερειών χωρίς να απαιτείται απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή ενημέρωση των Γενικών Αρχείων του Κράτους.

Άρθρο 477
Ακύρωση χρηματικών ενταλμάτων

1. Μέχρι να εξοφληθούν, τα εκδοθέντα χρηματικά εντάλματα είναι δυνατό να ακυρωθούν. Η ακύρωση γίνεται με πράξη που καταχωρείται στο πρωτότυπο του εντάλματος ή με την έκδοση ακυρωτικού σημειώματος που υπογράφεται από τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών ή από τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν προϊστάμενο της υποκείμενης οργανικής μονάδας ή από τον ορισθέντα από τον δήμαρχο υπάλληλο, κατά περίπτωση.

Τα ακυρωθέντα χρηματικά εντάλματα καταχωρούνται σε ιδιαίτερη στήλη του καθολικού του άρθρου 475, περί καταχώρησης χρηματικών ενταλμάτων, και τηρούνται στο αρχείο της οικονομικής υπηρεσίας.

Κατά το μηνιαίο κλείσιμο των βιβλίων το άθροισμα των ακυρωθέντων ενταλμάτων αφαιρείται από το συνολικό ποσό των ενταλθέντων εξόδων, ανάλογη δε εγγραφή γίνεται και στο μητρώο δεσμεύσεων.

2. Τα χρηματικά εντάλματα που παραμένουν για οποιοδήποτε λόγο ανεξόφλητα κατά τη λήξη του οικονομικού έτους, επιστρέφονται από τον ταμία στην οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας, αφού προηγουμένως συνταχθεί επ’ αυτών και υπογραφεί από τον ταμία πράξη ακύρωσης, στην οποία αναγράφεται και η αιτία της μη εξόφλησης.

Τα επιστρεφόμενα εντάλματα συνοδεύονται από αναλυτικό πίνακα, υπογεγραμμένο από τον ταμία, στον οποίο αναγράφονται ο αριθμός του εντάλματος, ο αναλυτικός λογαριασμός προϋπολογισμού, το όνομα του δικαιούχου, το πληρωτέο ποσό και η αιτία πληρωμής.

Η οικονομική υπηρεσία καταχωρεί τα ακυρωθέντα χρηματικά εντάλματα στο καθολικό χρηματικών ενταλμάτων του άρθρου 475, οι πιστώσεις δε που αντιπροσωπεύονται από αυτά διαγράφονται από το μητρώο δεσμεύσεων του λήξαντος οικονομικού έτους και αναλαμβάνονται εκ νέου σε βάρος της πίστωσης του οικείου αναλυτικού λογαριασμού του νέου προϋπολογισμού.

Για την πληρωμή των δικαιούχων εκδίδονται, ύστερα από αίτησή τους, νέα χρηματικά εντάλματα μετά από την ψήφιση του νέου προϋπολογισμού, ή κατά το χρονικό διάστημα παράτασης της ισχύος του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους. Στα νέα εντάλματα επισυνάπτονται τα ακυρωθέντα με όλα τα συνημμένα σε αυτά δικαιολογητικά.

3. Εάν χρηματικό ένταλμα με περισσότερους του ενός δικαιούχους δεν εξοφληθεί από όλους τους δικαιούχους μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους, ο ταμίας το φέρει ως εξοφλημένο μόνο για τα ποσά που πληρώθηκαν, συντάσσοντας επί του εντάλματος πράξη εκπτώσεως των μη πληρωθέντων ποσών κατά δικαιούχο. Απόσπασμα της πράξης αυτής για κάθε δικαιούχο αποστέλλεται στην οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας, η οποία εκδίδει βάσει της πράξης και ύστερα από αίτηση των δικαιούχων νέα χρηματικά εντάλματα σε βάρος των πιστώσεων του νέου προϋπολογισμού.

Άρθρο 478
Απώλεια χρηματικών ενταλμάτων

1. Σε περίπτωση απώλειας χρηματικού εντάλματος εκδίδεται νέο χρηματικό ένταλμα, ύστερα από αίτηση του δικαιούχου ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Στο νέο χρηματικό ένταλμα καταχωρείται η ακόλουθη σημείωση: «Εκδίδεται λόγω απώλειας του υπ’ αρ. … χρηματικού εντάλματος». Το ένταλμα εκδίδεται από την οικονομική υπηρεσία βάσει έγγραφης βεβαίωσης του ταμία, ότι το απωλεσθέν χρηματικό ένταλμα δεν πληρώθηκε από το ταμείο.

Εάν έχει χαθεί μόνο το πρωτότυπο, το αντίγραφο του εντάλματος ακυρώνεται από την εκδούσα υπηρεσία με πράξη του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών που καταχωρείται στο σώμα του τίτλου ή, σε περίπτωση μηχανογραφικής έκδοσης των ενταλμάτων, με την έκδοση ακυρωτικού σημειώματος.

Αν ο ίδιος ο ταμίας ενδιαφέρεται για την έκδοση του αντιγράφου, υποβάλλει με έγγραφη αναφορά σχετικό αίτημα στην οικονομική υπηρεσία.

Για τα εκδιδόμενα λόγω απώλειας και εξοφλούμενα χρηματικά εντάλματα τηρείται ιδιαίτερο βοηθητικό βιβλίο, στο ταμείο και στην οικονομική υπηρεσία αντίστοιχα του δήμου ή της περιφέρειας.

2. Εάν το χρηματικό ένταλμα δεν εξοφλήθηκε επειδή χάθηκε, η ακύρωση που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 477, γίνεται επί του αντιγράφου και το νέο ένταλμα εκδίδεται με τη διαδικασία που ορίζεται στην ίδια παράγραφο.

Άρθρο 479
Εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων

1. Τα χρηματικά εντάλματα εξοφλούνται από τον δήμο ή την περιφέρεια με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) Με μεταφορά ή κατάθεση του πληρωτέου ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου, αφού προηγηθεί ταυτοποίηση του λογαριασμού IBAN αυτού,

β) με τη σύσταση χρηματικής παρακαταθήκης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων όταν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις δημόσιας κατάθεσης Η πληρωμή κατά τον τρόπο αυτό είναι υποχρεωτική σε περίπτωση που το χρηματικό ένταλμα δεν μπορεί να εξοφληθεί λόγω έλλειψης αποδεικτικού ενημερότητας του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α’ 58) ή ασφαλιστικής ενημερότητας. Στην περίπτωση αυτή ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 23 του ν. 4638/2019 (Α’ 181) σε συνδυασμό με την υπ’ αρ. 15953/9.2.2021 απόφαση του αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Δημόσια κατάθεση οφειλών φορέων Γενικής Κυβέρνησης προς τρίτους» (Β’ 674),

γ) με συμψηφισμό.

Προμήθειες, τέλη και λοιπά έξοδα που προκύπτουν στις περ. α) έως γ) βαρύνουν τον δικαιούχο και αφαιρούνται από το πληρωτέο ποσό, με εξαίρεση τις αποδοχές των υπαλλήλων. Το ίδιο ισχύει και όταν η πληρωμή με έναν από τους παραπάνω τρόπους είναι αδύνατη και διενεργείται με ταχυδρομική επιταγή ή με τραπεζικό έμβασμα.

Τα δικαιώματα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων βαρύνουν τον δικαιούχο και καταβάλλονται από αυτόν κατά την εξόφληση της χρηματικής παρακαταθήκης.

2. Η συμψηφιστική εξόφληση χρηματικού εντάλματος ενεργείται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 75 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 90), περί ενεργειών και αποτελεσμάτων συμψηφισμού.

Εάν η απαίτηση του οφειλέτη βαρύνεται με φόρους ή άλλες κρατήσεις υπέρ τρίτων, συμψηφιστέο θεωρείται το ποσό που απομένει μετά από την αφαίρεση των κρατήσεων, αυτό δηλαδή που θα καταβαλλόταν στον οφειλέτη εάν, αντί του συμψηφισμού, γινόταν ευθέως εξόφληση.

Εφόσον το καθαρό πληρωτέο ποσό είναι ίσο ή μικρότερο της οφειλής του δικαιούχου προς τον δήμο ή την περιφέρεια, δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικών ενημερότητας του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και ασφαλιστικής ενημερότητας για την εξόφληση του εντάλματος.

Εάν το ποσό είναι μεγαλύτερο της οφειλής και προσκομίζεται αποδεικτικό ενημερότητας του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και ασφαλιστικής ενημερότητας με τον όρο της παρακράτησης μέρους ή ολόκληρης της απαίτησης υπέρ του δημοσίου ή του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), η παρακράτηση ενεργείται στο ποσό που απομένει μετά από τον συμψηφισμό.

Ένα από τα αντίτυπα του γραμματίου είσπραξης που εκδίδεται για τον συμψηφισμό, επισυνάπτεται στο χρηματικό ένταλμα πληρωμής.

3. Μερική εξόφληση χρηματικού εντάλματος δεν επιτρέπεται, εκτός αν πρόκειται για ένταλμα με πολλούς δικαιούχους, οι οποίοι δεν πληρώνονται ταυτόχρονα.

Χρηματικά εντάλματα που περιέχουν κρατήσεις υπέρ τρίτων, δεν επιτρέπεται να εξοφλούνται μόνο κατά το καθαρό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους, εάν οι πιστώσεις ή τα ταμειακά διαθέσιμα δεν επαρκούν για το συνολικό ποσό που εντέλλεται.

4. Εάν για την εξόφληση του εντάλματος προσκομίζονται βεβαιώσεις οφειλής ή αποδεικτικά ενημερότητας του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και ασφαλιστικής ενημερότητας με τον όρο της παρακράτησης και το συνολικό ποσό που πρέπει να παρακρατηθεί υπερβαίνει το πληρωτέο ποσό, αυτό αποδίδεται κατά σειρά προτεραιότητας στο ελληνικό Δημόσιο, στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και στους δήμους και περιφέρειες.

5. Για την πληρωμή των δαπανών του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων εφαρμόζονται οι ειδικές περί αυτού ρυθμίσεις.

6. Σε περίπτωση συρροής κατασχέσεων εις χείρας του δήμου ή της περιφέρειας ως τρίτου ή εκχωρήσεων, τηρείται η ακόλουθη σειρά προτεραιότητας μεταξύ των δικαιούχων:

α) Ελληνικό Δημόσιο,

β) e-Ε.Φ.Κ.Α.,

γ) λοιποί κατάσχοντες ή εκδοχείς κατά τη χρονολογική σειρά που προκύπτει από το πρωτόκολλο της υπηρεσίας.

Σε περίπτωση αμφιβολίας, δύναται να διενεργείται η δημόσια κατάθεση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 988 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 530/1985, Α’ 182).

Άρθρο 480
Συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα

Για την έκδοση συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων από τους δήμους και τις περιφέρειες εφαρμόζεται ο ν. 4270/2014 (Α’ 143) και οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότηση αυτού.

Άρθρο 481
Ευθύνες οργάνων

1. Οι υπάλληλοι που εμπλέκονται στη διαδικασία εκκαθάρισης και εντολής πληρωμής δαπανών ευθύνονται εις ολόκληρον έναντι του δήμου ή της περιφέρειας για κάθε θετική ζημία που προκαλείται από ενέργεια ή παράλειψή τους κατά τον έλεγχο, την εκκαθάριση και την έκδοση των σχετικών ενταλμάτων, εφόσον αυτή οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια. Παράλληλα, υπέχουν ποινική και πειθαρχική ευθύνη σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι υπάλληλοι που εμπλέκονται στη διαδικασία εξόφλησης των χρηματικών ενταλμάτων ευθύνονται εις ολόκληρον έναντι του δήμου ή της περιφέρειας για κάθε θετική ζημία που προκαλείται από ενέργεια ή παράλειψή τους κατά την εξόφληση των σχετικών ενταλμάτων, εφόσον αυτή οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια. Παράλληλα υπέχουν ποινική και πειθαρχική ευθύνη σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Οι αχρεωστήτως λαβόντες ευθύνονται ανεξάρτητα από υπαιτιότητα αυτών σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής, σύμφωνα με το άρθρο 148 του ν. 4820/2021 (Α’ 130), περί καταλογισμού λαβόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ - ΠΑΓΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ

Άρθρο 482
Έννοια και προϋποθέσεις έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής

1. Χρηματικό ένταλμα προπληρωμής είναι το ένταλμα, με το οποίο προκαταβάλλεται σε δημοτικό υπάλληλο ή υπάλληλο της περιφέρειας (υπόλογο) χρηματικό ποσό για συγκεκριμένη δαπάνη, με την υποχρέωση να αποδώσει λογαριασμό σε καθορισμένη προθεσμία.

2. Το χρηματικό ένταλμα προπληρωμής εκδίδεται κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, εφόσον η πληρωμή με χρηματικό ένταλμα στο όνομα του δικαιούχου είναι αδύνατη ή απρόσφορη ή ιδιαιτέρως δυσχερής.

3. Στην απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής ορίζονται το ποσό του χρηματικού εντάλματος και ο αντίστοιχος λογαριασμός εξόδου του προϋπολογισμού, το είδος της δαπάνης, το ονοματεπώνυμο του υπολόγου και η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού.

4. Υπόλογος χρηματικού εντάλματος προπληρωμής ορίζεται τακτικός υπάλληλος που υπηρετεί στον οικείο φορέα, ανεξαρτήτως κλάδου ή ειδικότητας. Δεν επιτρέπεται η έκδοση χρηματικού εντάλματος προπληρωμής στο όνομα υπόλογου, ο οποίος δεν έχει αποδώσει λογαριασμό για προηγούμενο ένταλμα, ενώ έχει λήξει η ταχθείσα προθεσμία.

5. Εάν το χρηματικό ένταλμα προπληρωμής εκδίδεται για δαπάνες μετακίνησης αιρετών ή υπαλλήλων στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, ο υπόλογος προκαταβάλλει τα προβλεπόμενα ποσά στους μετακινούμενους, οι οποίοι υποχρεούνται με προσωπική τους ευθύνη να παραδώσουν σε αυτόν κατά την επιστροφή τους τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, μαζί με το τυχόν αχρησιμοποίητο υπόλοιπο. Στην ίδια περίπτωση, όταν πρόκειται για μετακίνηση ενός (1) μόνο υπαλλήλου, το χρηματικό ένταλμα προπληρωμής δύναται να εκδίδεται στο όνομα του ίδιου του μετακινούμενου, ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου της παρ. 4.

6. Εάν υπάρξει ανάγκη μεταβολής στο πρόσωπο του υπολόγου λόγω απουσίας ή κωλύματος αυτού, ο νέος υπόλογος ορίζεται με απόφαση του αρμοδίου κατά την παρ. 2 οργάνου. Στην περίπτωση αυτή, ο λογαριασμός είτε αποδίδεται ενιαίος, οπότε κάθε υπόλογος ευθύνεται μόνο για το ποσό που διαχειρίσθηκε ο ίδιος, είτε αποδίδεται αυτοτελώς από κάθε υπόλογο για το αντίστοιχο ποσό που διαχειρίσθηκε.

Σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας του υπολόγου η απόδοση λογαριασμού γίνεται από τους κληρονόμους ή τον νόμιμο αντιπρόσωπό του, με φροντίδα της υπηρεσίας του.

Άρθρο 483
Προθεσμία απόδοσης λογαριασμού

1. Η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού, η οποία ορίζεται με την απόφαση του αρμοδίου οργάνου, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των έξι (6) μηνών και δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η Δεκεμβρίου του έτους, μέσα στο οποίο εκδόθηκε το χρηματικό ένταλμα προπληρωμής.

2. Εφόσον η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού είναι μικρότερη του εξαμήνου και λήγει πριν από την 31η Δεκεμβρίου του έτους έκδοσης του χρηματικού εντάλματος προπληρωμής, δύναται, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου, να παρατείνεται κατά τον χρόνο που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση έξι (6) μηνών, όχι όμως πέραν της ημερομηνίας αυτής. Η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση του υπόλογου, η οποία υποβάλλεται πριν από τη λήξη της αρχικής προθεσμίας.

3. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου δύναται να εγκρίνεται η έκδοση συμπληρωματικού χρηματικού εντάλματος προπληρωμής στο όνομα του ίδιου υπόλογου και για την ίδια αιτία, για την οποία εκδόθηκε το αρχικό. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται για το συμπληρωματικό χρηματικό ένταλμα προπληρωμής, όχι όμως πέραν των χρονικών ορίων της παρ. 1.

4. Η οικονομική υπηρεσία τηρεί βιβλίο παρακολούθησης των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής.

Άρθρο 484
Υποχρεώσεις υπολόγων

1. Τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής εξοφλούνται με εντολή μεταφοράς του ποσού σε λογαριασμό ειδικού σκοπού που ανοίγεται σε πιστωτικό ίδρυμα που εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος στο όνομα του δήμου ή της περιφέρειας. Αποκλειστικός υπεύθυνος κίνησης του λογαριασμού είναι ο υπόλογος.

2. Δεν επιτρέπεται η κατάθεση στον ίδιο λογαριασμό χρηματικών ποσών που προέρχονται από άλλο χρηματικό ένταλμα προπληρωμής, εκτός αν στο όνομα του ίδιου υπολόγου εκδίδονται περισσότερα του ενός για την ίδια αιτία.

3. Οι πληρωμές σε βάρος του χρηματικού εντάλματος προπληρωμής ενεργούνται με βάση τα δικαιολογητικά που ορίζει ο νόμος για κάθε κατηγορία δαπάνης. Ο υπόλογος είναι υπεύθυνος για τη διενέργεια των τυχόν προβλεπόμενων κρατήσεων και την εμπρόθεσμη απόδοσή τους στους δικαιούχους.

Άρθρο 485
Απόδοση λογαριασμού

1. Μέχρι τη λήξη της καθορισμένης προθεσμίας ο υπόλογος υποβάλλει με αναφορά του τα δικαιολογητικά των πληρωθέντων εξόδων στην οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας. Αν δεν χρησιμοποιήθηκε

ολόκληρο το ποσό του χρηματικού εντάλματος προπληρωμής, στα δικαιολογητικά περιλαμβάνεται και το διπλότυπο είσπραξης, με το οποίο επεστράφη στο ταμείο του δήμου ή της περιφέρειας το αδιάθετο υπόλοιπο.

2. Η οικονομική υπηρεσία ελέγχει τα δικαιολογητικά και στη συνέχεια τα διαβιβάζει δια του δημάρχου ή του περιφερειάρχη για έγκριση στο όργανο του δήμου ή της περιφέρειας που αποφάσισε για την έκδοση του εντάλματος. Τα εγκριθέντα κατά τα ανωτέρω δικαιολογητικά επισυνάπτονται στο χρηματικό ένταλμα, με μέριμνα της οικονομικής υπηρεσίας.

3. Σε περίπτωση ματαίωσης ή πρόωρης εκπλήρωσης του σκοπού για τον οποίο εκδόθηκε το χρηματικό ένταλμα προπληρωμής, ο υπόλογος υποχρεούται να αποδώσει άμεσα λογαριασμό και να επιστρέψει το σύνολο του ποσού ή το τυχόν αδιάθετο υπόλοιπο, χωρίς να περιμένει τη λήξη της καθορισμένης προθεσμίας.

4. Σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας απόδοσης λογαριασμού, διενεργείται έρευνα από υπάλληλο που ορίζεται με απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη και το πόρισμα αυτής επισυνάπτεται στην ετήσια κατάσταση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής που υποβάλλεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με το άρθρο 133 του ν. 4820/2021 (Α’ 130), περί διαδικασίας υποβολής στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 486
Έλεγχος χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής από το Ελεγκτικό Συνέδριο

1. Ο έλεγχος των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής και η απαλλαγή ή ο καταλογισμός των υπολόγων διενεργούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 133 και 134 του ν. 4820/2021 (Α’ 130), περί διαδικασίας υποβολής στο Ελεγκτικό Συνέδριο και ενεργειών Επιτρόπου, αντίστοιχα.

2. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης απόδοσης λογαριασμού, το ποσό του χρηματικού εντάλματος προπληρωμής θεωρείται έλλειμμα καταλογιστέο εντόκως σε βάρος του υπολόγου, εκτός αν αυτός αποδείξει είτε ότι δεν βαρύνεται με υπαιτιότητα οποιασδήποτε μορφής, οπότε απαλλάσσεται πλήρως του καταλογισμού, είτε ότι δεν βαρύνεται με δόλο ή βαριά αμέλεια, οπότε απαλλάσσεται των προαυξήσεων.

Άρθρο 487
Πάγια προκαταβολή

1. Πάγια προκαταβολή του δήμου και της περιφέρειας είναι το χρηματικό ποσό που τίθεται στη διάθεση του τακτικού υπαλλήλου, για την άμεση αντιμετώπιση δαπανών μικρού ύψους ή δαπανών των οποίων λόγω της φύσης τους δεν μπορεί να αναβληθεί η πληρωμή μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας δικαιολόγησης αυτών. Προϋπόθεση πληρωμής δαπάνης από την παγία προκαταβολή αποτελεί η ύπαρξη εγγραφής σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα.

2. Η πάγια προκαταβολή του δήμου και της περιφέρειας συνιστάται με χρηματικό ένταλμα, το οποίο εκδίδεται σε βάρος του σχετικού λογαριασμού του προϋπολογισμού ύστερα από απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, αντίστοιχα. Με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, δύνανται να κατονομάζονται συγκεκριμένα είδη δαπανών που επιτρέπεται να πληρώνονται από την πάγια προκαταβολή, να καθορίζεται το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος αυτών ή, αντίστροφα, να απαριθμούνται κατηγορίες δαπανών των οποίων δεν επιτρέπεται η πληρωμή από το ποσό της πάγιας προκαταβολής. Με την ίδια απόφαση δύναται να ορίζεται υπάλληλος του δήμου ή της περιφέρειας ως αναπληρωτής του υπόλογου της πάγιας προκαταβολής, ο οποίος ευθύνεται μόνο για τις διαχειριστικές πράξεις που διενεργεί κατά τον χρόνο της αναπλήρωσης. Κατά την έναρξη και τη λήξη της αναπλήρωσης υπογράφεται από τον υπόλογο και τον αναπληρωτή του πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής.

3. Με την απόφαση της παρ. 2 ορίζεται το ποσό της πάγιας προκαταβολής, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει για:

α) Τους δήμους με μόνιμο πληθυσμό, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 27, περί τελικών διατάξεων:

αα) έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους, το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ,

αβ) από δέκα χιλιάδες και ένα (10.001) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους, το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ και

αγ) άνω των τριάντα χιλιάδων και ένα (30.001) κατοίκους, το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ,

β) τις περιφέρειες το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

4. Το ποσό της πάγιας προκαταβολής που διαχειρίζεται κάθε ένας από τους υπόλογους, κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό που ανοίγεται με απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής στο όνομα του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα, σε πιστωτικό ίδρυμα που εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Υπεύθυνος κίνησης του λογαριασμού είναι ο υπόλογος και, αν έχει ορισθεί, ο αναπληρωτής του.

5. Για τη διενέργεια πληρωμών από την πάγια προκαταβολή του δήμου ή της περιφέρειας απαιτείται έγγραφη εντολή του δήμαρχου ή του περιφερειάρχη ή των οργάνων που εξουσιοδοτούνται από αυτούς, αντίστοιχα.

6. Για την αποκατάσταση του αναλωθέντος ποσού της πάγιας προκαταβολής του δήμου και της περιφέρειας και για την απόδοση αυτού κατά τη λήξη του έτους ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

α) Κάθε φορά που ο υπόλογος έχει διαθέσει μέσα στο έτος το συνολικό ποσό της πάγιας προκαταβολής ή τουλάχιστον το ήμισυ αυτού, παραδίδει στην οικονομική υπηρεσία τα δικαιολογητικά των δαπανών που έχουν πληρωθεί, προκειμένου να ελεγχθούν ως προς τη νομιμότητά τους. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται για έγκριση στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, μαζί με συγκεντρωτική κατάσταση, η οποία υπογράφεται από τον υπόλογο και τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών και περιλαμβάνει:

αα) το όνομα του πληρωθέντος δικαιούχου,

αβ) την αιτία πληρωμής,

αγ) το ποσό της δαπάνης,

αδ) τον λογαριασμό του προϋπολογισμού της πίστωσης και

αε) το συνολικό ποσό κατά λογαριασμό προϋπολογισμού,

β) κατόπιν έκδοσης της εγκριτικής απόφασης εκδίδονται στο όνομα του υπολόγου τα αντίστοιχα με τα ποσά της υποπερ. αε) της περ. α) χρηματικά εντάλματα, με την εξόφληση των οποίων ο υπόλογος αναπληρώνει κάθε φορά το ποσό που έχει δαπανήσει,

γ) κατά τη λήξη του οικονομικού έτους ο υπόλογος επιστρέφει ολόκληρο το ποσό της πάγιας προκαταβολής στη διαχείριση του δήμου ή της περιφέρειας και το σχετικό αποδεικτικό είσπραξης επισυνάπτεται στο χρηματικό ένταλμα, με το οποίο αυτή είχε συσταθεί,

δ) η έγκαιρη και κανονική επιστροφή της πάγιας προκαταβολής διαπιστώνεται από το αρμόδιο όργανο του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, με την απόφαση έγκρισης του ετήσιου απολογισμού.

7. Εάν τα υποβληθέντα από τον υπόλογο δικαιολογητικά απορριφθούν ή δεν επιστραφεί ακέραιο το ποσό της πάγιας προκαταβολής, γίνεται καταλογισμός στον υπόλογο με πράξη του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, η οποία υπόκειται στα ένδικα βοηθήματα του ν. 4820/2021 (Α’ 130). Για δαπάνες που πληρώθηκαν ενώ εκφεύγουν του σκοπού της πάγιας προκαταβολής, ευθύνεται το πρόσωπο που υπέγραψε την έγγραφη εντολή για την πληρωμή της. Επί αχρεώστητης πληρωμής, ο καταλογισμός ενεργείται εις ολόκληρον σε βάρος του αχρεωστήτως λαβόντος και των τυχόν συνυπευθύνων οργάνων.

8. Με απόφαση της δημοτικής επιτροπής συνιστάται υποχρεωτικά πάγια προκαταβολή για τις δημοτικές κοινότητες σε βάρος του σχετικού λογαριασμού του προϋπολογισμού του οικείου δήμου. Για τη διενέργεια πληρωμών από την πάγια προκαταβολή της παρούσας δεν απαιτείται έγγραφη εντολή του δημάρχου ή των οργάνων που εξουσιοδοτούνται από αυτόν. Ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην πάγια προκαταβολή των δημοτικών κοινοτήτων ρυθμίζονται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 530, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

9. Με απόφαση της δημοτικής επιτροπής συνίσταται υποχρεωτικά πάγια προκαταβολή για τον διευθυντή, ή τον εκτελούντα χρέη διευθυντή της σχολικής μονάδας ή τους αναπληρωτές αυτών, σε βάρος του σχετικού λογαριασμού του προϋπολογισμού του οικείου δήμου. Για τη διενέργεια πληρωμών από την πάγια προκαταβολή της παρούσας δεν απαιτείται έγγραφη εντολή του δήμαρχου ή των οργάνων που εξουσιοδοτούνται από αυτόν και οι πληρωμές διενεργούνται κατόπιν έγκρισης της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου. Ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην πάγια προκαταβολή της παρούσας ρυθμίζονται με την κανονιστική πράξη που εκδίδεται κατ’ εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 530.

10. Δεν επιτρέπεται κατάσχεση τραπεζικών λογαριασμών, για οφειλές έναντι του δημοσίου, των ασφαλιστικών φορέων και ιδιωτών, στους οποίους έχουν κατατεθεί χρηματικά ποσά που προορίζονται για κάλυψη δαπανών από τις πάγιες προκαταβολές του παρόντος.

11. Για τις δαπάνες που εκτελούνται μέσω της παγίας προκαταβολής του παρόντος και αφορούν συμβάσεις ήσσονος αξίας, κατά την έννοια της περ. 30α) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), εφαρμόζεται το άρθρο 117Α του ιδίου νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 488
Διεξαγωγή ταμειακής υπηρεσίας

1. Η ταμειακή λειτουργία των δήμων και των περιφερειών διεξάγεται υποχρεωτικά από ταμειακή υπηρεσία που συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

2. Δήμοι δύνανται να συστήσουν κοινή ταμειακή υπηρεσία, συνάπτοντας σχετική σύμβαση διαδημοτικής συνεργασίας του άρθρου 331.

3. Εάν ο Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης διαπιστώσει ότι δήμος στερείται ή αδυνατεί να συστήσει ίδια ταμειακή υπηρεσία και ότι έχει εξαντληθεί η δυνατότητα σύναψης διαδημοτικής συνεργασίας για τον σκοπό αυτόν, με αιτιολογημένη απόφασή του ορίζει τον δήμο που θα παρέχει την ταμειακή εξυπηρέτηση, λαμβανομένων υπόψη ιδίως της γεωγραφικής εγγύτητας και της επιχειρησιακής του δυνατότητας.

4. Στην περίπτωση της παρ. 3 η άσκηση της ταμειακής υπηρεσίας από τον οριζόμενο δήμο συνεπάγεται την εν γένει άσκηση της οικονομικής υπηρεσίας από αυτόν. Οι αρμοδιότητες ανάληψης υποχρεώσεων, εκκαθάρισης και εντολής δαπανών ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου που παρέχει την εξυπηρέτηση και οι σχετικές πράξεις υπογράφονται από τα αρμόδια όργανα αυτού. Αποφασιστικές ή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες που ανήκουν, κατά την κείμενη νομοθεσία, σε μονομελή ή συλλογικά αιρετά όργανα εξακολουθούν να ασκούνται από τον εξυπηρετούμενο δήμο.

5. Με την απόφαση της παρ. 3 ρυθμίζονται τυχόν ειδικότερα διαδικαστικά ζητήματα, το αντισταθμιστικό όφελος υπέρ του δήμου που παρέχει τις υπηρεσίες του, καθώς και λοιπές υποχρεώσεις και δικαιώματα των δύο εμπλεκόμενων δήμων.

6. Η απόφαση της παρ. 3 παύει να ισχύει αυτοδικαίως από τη σύσταση και λειτουργία ίδιας ταμειακής υπηρεσίας του εξυπηρετούμενου δήμου.

Άρθρο 489
Οργάνωση ταμειακής υπηρεσίας

1. Στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) ορίζεται η βαθμίδα της οργανικής μονάδας που αποτελεί η ταμειακή υπηρεσία και περιγράφονται οι αρμοδιότητές της. Με τον Ο.Ε.Υ., η ταμειακή υπηρεσία δύναται να διαιρείται σε ένα ή περισσότερα τμήματα, ανάλογα με τις αρμοδιότητές της και την οργανωτική δομή του κάθε φορέα, όπως α) εσόδων, β) εξόδων και γ) ταμειακών διαχειριστών.

2. Εάν λόγω περιορισμένης κίνησης του ταμείου δεν είναι αναγκαία η σύσταση των τμημάτων της παρ. 1, τα καθήκοντα της ταμειακής υπηρεσίας ασκεί εξ ολοκλήρου ο ταμίας, βοηθούμενος από τους υπαλλήλους που υπηρετούν στα ταμείο.

Άρθρο 490
Καθήκοντα ταμία

1. Ο ταμίας έχει τα ακόλουθα καθήκοντα και αρμοδιότητες:

α) διευθύνει την ταμειακή υπηρεσία και προϊσταται των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτή,

β) κοινοποιεί ο ίδιος ή με φροντίδα των υπαλλήλων του Τμήματος Εσόδων της ταμειακής υπηρεσίας, στους οφειλέτες την ατομική ειδοποίηση υπερημερίας του άρθρου 457, λαμβάνει κατά αυτών τα μέτρα αναγκαστικής είσπραξης που προβλέπει ο νόμος και ασκεί γενικά όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπουν οι διατάξεις για την είσπραξη των εσόδων,

γ) εισπράττει ο ίδιος ή αναθέτει την είσπραξη των εσόδων στους εισπράκτορες,

δ) παραλαμβάνει ο ίδιος, αν δεν έχει ορισθεί ταμειακός διαχειριστής, τις εισπράξεις από τα εισπρακτικά όργανα, ελέγχει τα ποσά και εκδίδει τα γραμμάτια είσπραξης για την τακτική εισαγωγή των εισπράξεων στο ταμείο,

ε) εξοφλεί τις επιταγές που κατατίθενται στο ταμείο και καταθέτει ή αναλαμβάνει χρήματα από τον τραπεζικό λογαριασμό του δήμου ή της περιφέρειας,

στ) ελέγχει την εξωτερική (τυπική) νομιμότητα και εγκυρότητα των χρηματικών ενταλμάτων, κατά την παρ. 8 του άρθρου 15, περί αποφάσεων, και την παρ. 1 του άρθρου 16, περί περιεχομένου και τύπου, του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) ή άλλες ειδικότερες διατάξεις, τα οποία θεωρεί και στη συνέχεια εξοφλεί ο ίδιος ή ο διαχειριστής του ταμείου,

ζ) συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λογαριασμού του άρθρου 36 του ν. 5140/2025 (Α’ 154), περί υπεύθυνων λογαριασμού Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ο οποίος έχει δηλωθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος ως εξουσιοδοτημένο πρόσωπο για τη διενέργεια των ηλεκτρονικών πληρωμών κατά το μέρος που αφορούν το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, μέσω του πληροφοριακού συστήματος πληρωμών και οφειλών δημοσίων επενδύσεων (Π.ΣΥ.Π.Ο.Δ.Ε.), παρέχοντάς του τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να προβεί στην εκτέλεση της εντολής πληρωμής,

η) πιστοποιεί την απώλεια χρηματικών ενταλμάτων, προκειμένου να εκδοθούν αντίγραφα αυτών,

θ) έχει την ευθύνη της τήρησης και ορθής ενημέρωσης των λογιστικών και διαχειριστικών βιβλίων του ταμείου,

ι) παρέχει στους οφειλέτες τις διευκολύνσεις που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία, εφόσον απονέμεται σε αυτόν η σχετική αρμοδιότητα,

ια) υποβάλλει στις αρμόδιες αρχές τα στατιστικά στοιχεία που κατά περίπτωση απαιτούνται,

ιβ) υποβάλλει δια του δημάρχου ή του περιφερειάρχη στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή τους λογαριασμούς του προηγούμενου οικονομικού έτους, δηλαδή τον ετήσιο απολογισμό,

ιγ) μεριμνά για την εμπρόθεσμη απόδοση των κρατήσεων υπέρ τρίτων,

ιδ) συνυπογράφει με τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών το πρωτόκολλο διαγραφής των βεβαιωμένων οφειλών του άρθρου 511, περί διαγραφής παραγεγγραμμένων απαιτήσεων, και

ιε) εισηγείται στο αρμόδιο όργανο τη διαγραφή βεβαιωμένων οφειλών σύμφωνα με το άρθρο 512.

Άρθρο 491
Καθήκοντα υπηρετούντων στο Τμήμα Εσόδων ταμειακής υπηρεσίας

1. Οι υπηρετούντες στο τμήμα εσόδων της ταμειακής υπηρεσίας έχουν τα εξής καθήκοντα:

α) παραδίδουν αντίγραφα των χρηματικών καταλόγων στους εισπράκτορες, ελέγχουν τους λογαριασμούς τους και μεριμνούν για την πίστωση των οφειλετών στους χρηματικούς καταλόγους,

β) ασκούν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 458, περί οίκοθεν βεβαίωσης εσόδων και

γ) μεριμνούν για την τακτική εισαγωγή των εισπράξεων και των αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων για τη διαγραφή χρεών και για την παροχή διευκολύνσεων στους οφειλέτες,

δ) φροντίζουν για την προάσπιση των συμφερόντων του δήμου και της περιφέρειας και για την είσπραξη όλων των νομοθετημένων εσόδων.

2. Οι εισπράκτορες εισπράττουν τα νόμιμα έσοδα εκδίδοντας το προβλεπόμενο από τον νόμο αποδεικτικό είσπραξης και παραδίδουν τις ημερήσιες εισπράξεις εντός της ημέρας ή σε τυχόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα που ορίζει ο ταμίας στους ίδιους ή στον διαχειριστή του ταμείου. Ο ταμίας ή ο ελεγκτής εσόδων του ταμείου ελέγχει την ακρίβεια του παραδιδόμενου ποσού σε σχέση με τα εκδοθέντα διπλότυπα είσπραξης.

Άρθρο 492
Καθήκοντα υπηρετούντων στο Τμήμα Εξόδων ταμειακής υπηρεσίας

Οι υπηρετούντες στο Τμήμα Εξόδων της ταμειακής υπηρεσίας έχουν τα εξής καθήκοντα:

α) Ενεργούν τον έλεγχο της εξωτερικής (τυπικής) νομιμότητας και της εγκυρότητας των πάσης φύσεως τίτλων πληρωμής,

β) στην περίπτωση μη άμεσης εξόφλησης των χρηματικών ενταλμάτων ειδοποιούν, κατά το άρθρο 740, περί ηλεκτρονικών επιδόσεων και κοινοποιήσεων, τους δικαιούχους των ενταλμάτων πληρωμής, πλην αυτών της μισθοδοσίας,

γ) τηρούν τα λογιστικά βιβλία του ταμείου και καταρτίζουν τον ετήσιο λογαριασμό της ταμειακής διαχείρισης.

Άρθρο 493
Καθήκοντα υπηρετούντων στο Τμήμα Ταμειακών Διαχειριστών

Οι υπηρετούντες στο Τμήμα Ταμειακών Διαχειριστών έχουν τα εξής καθήκοντα:

α) Εξοφλούν τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής,

β) παραλαμβάνουν τις εισπράξεις από τους εισπράκτορες του ταμείου,

γ) αποδίδουν τις διενεργηθείσες υπέρ τρίτων κρατήσεις.

Άρθρο 494
Ημερήσια τακτοποίηση διαχείρισης

1. Το ημερήσιο δελτίο εισπράξεων που συντάσσει κάθε υπάλληλος εντεταλμένος για την είσπραξη, περιλαμβάνει τον αριθμό και τη χρονολογία του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής εισπρακτέων εσόδων, τον αριθμό του διπλοτύπου είσπραξης, το ονοματεπώνυμο του οφειλέτη και τα εισπραχθέντα ποσά αναλυτικά κατά λογαριασμό εσόδου του προϋπολογισμού και λογαριασμό.

2. Με βάση τα ημερήσια δελτία εισπράξεων και μετά από τον έλεγχο που πραγματοποιείται από το Τμήμα Εσόδων εκδίδεται από τον ταμία το γραμμάτιο είσπραξης, βάσει του οποίου ολοκληρώνεται η τακτική εισαγωγή των εισπράξεων στο ταμείο.

Άρθρο 495
Είσπραξη εσόδων

1. Για την είσπραξη των εσόδων των δήμων και των περιφερειών εφαρμόζεται ο παρών Κώδικας. Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται με τον παρόντα εφαρμόζεται αναλογικά ο Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν. 4978/2022, Α’ 190).

2. Για την εφαρμογή του άρθρου 32 του Κ.Ε.Δ.Ε., περί κατασχέσεων στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων με ηλεκτρονικά μέσα, στις περιπτώσεις ηλεκτρονικής κατάσχεσης στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων για οφειλές προς δήμους ή περιφέρειες, όπου στην παρ. 1 του ως άνω άρθρου αναφέρεται ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), νοείται ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και όπου στην παρ. 5 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε., νοείται ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας.

3. Με την επιφύλαξη των παρ. 1 και 2, τα μέτρα αναγκαστικής είσπραξης που προβλέπει ο Κ.Ε.Δ.Ε., λαμβάνει ο ταμίας του δήμου ή της περιφέρειας.

4. Οι προβλέψεις περί της ποινικής ευθύνης για μη καταβολή οφειλών βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (Α’ 43), ισχύουν και για τις οφειλές προς τους δήμους και τις περιφέρειες.

5. Ειδικές προβλέψεις νόμων και κανονιστικές αποφάσεις, με τις οποίες παρατείνεται η προθεσμία καταβολής ή αναστέλλεται η καταβολή χρεών προς το δημόσιο, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, εφαρμόζονται αναλογικά και για τις οφειλές προς τους δήμους ή τις περιφέρειες.

6. Ο α.ν. 1819/1951 (Α’ 149), περί του τρόπου διεξαγωγής των πάσης φύσεως συναλλαγών του Δημοσίου, και οι κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτού, ισχύουν και για την είσπραξη των εσόδων των δήμων και των περιφερειών.

Άρθρο 496
Αποδεικτικά είσπραξης

1. Για κάθε είσπραξη του δήμου ή της περιφέρειας εκδίδεται υποχρεωτικά διπλότυπο είσπραξης, από εισπράκτορες ή γραμμάτιο είσπραξης, από το δημοτικό ή περιφερειακό ταμία.

2. Το διπλότυπο είσπραξης περιλαμβάνει:
α) Το ονοματεπώνυμο του εισπράκτορα,
β) το ονοματεπώνυμο του οφειλέτη,
γ) τα στοιχεία της βεβαίωσης,
δ) το είδος της οφειλής,
ε) το οικονομικό έτος,
στ) τον αριθμό της δόσης,
ζ) τους αναλυτικούς λογαριασμούς εσόδων,
η) το ποσό που εισπράττεται και την ημερομηνία έκδοσης.
Σε ιδιαίτερη στήλη αναγράφονται οι προσαυξήσεις ή οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής.

3. Το γραμμάτιο είσπραξης είναι διπλότυπο ή τριπλότυπο, εκδίδεται από τον ταμία και αναγράφει:
α) Την αιτία είσπραξης,
β) τον πληρωτή,
γ) το οικονομικό έτος,
δ) τα εισπραττόμενα ποσά κατά λογαριασμό εσόδου και
ε) τη χρονολογία έκδοσης.

Άρθρο 497
Είσπραξη εσόδων εντός ταμείου

1. Για την είσπραξη εσόδων εντός του ταμείου, ο εισπράκτορας εκδίδει διπλότυπο είσπραξης και παραδίδει ένα αντίτυπο στον οφειλέτη. Μετά από την είσπραξη του ποσού, καταχωρεί μέσω του πληροφοριακού συστήματος στο σχετικό ημερήσιο δελτίο εισπράξεων τα στοιχεία του διπλοτύπου και το εισπραχθέν ποσό.

2. Στο τέλος της ημέρας, παραδίδει στο αρμόδιο τμήμα εσόδων της ταμειακής υπηρεσίας, τα εκδοθέντα διπλότυπα με το ημερήσιο δελτίο εισπράξεων σε δυο (2) αντίτυπα και στον ταμειακό διαχειριστή το χρηματικό ποσό που καλύπτει το σύνολο των εισπράξεων με ένα αντίγραφο του ημερήσιου δελτίου εισπράξεων.

3. Ο αρμόδιος υπάλληλος του τμήματος εσόδων, αφού επαληθεύσει τον αριθμό των διπλοτύπων και τα ποσά, υπογράφει για την παραλαβή στο ένα αντίτυπο του ημερήσιου δελτίου και το επιστρέφει στον εισπράκτορα.

4. Ο εισπράκτορας δύναται, εφόσον συμφωνεί ο ταμίας, να καταθέσει το χρηματικό ποσό απευθείας σε τραπεζικό λογαριασμό του δήμου ή της περιφέρειας, οπότε η τακτοποίηση της ημερήσιας κίνησής του γίνεται με το αποδεικτικό κατάθεσης της τράπεζας.

Άρθρο 498
Ακύρωση διπλοτύπου είσπραξης

1. Αν ο οφειλέτης δεν καταβάλει το ποσό που αναγράφεται στο εκδοθέν διπλότυπο είσπραξης, αυτό ακυρώνεται και στο σώμα του αναφέρεται ότι δεν καταβλήθηκε το ποσό.

2. Στα εκδιδόμενα διπλότυπα είσπραξης απαγορεύονται απολύτως οι διορθώσεις, τα ξέσματα και κάθε αλλοίωση αυτών. Σε περίπτωση λάθους, αυτά ακυρώνονται σύμφωνα με την παρ. 1.

3. Τα ακυρωθέντα διπλότυπα εμφανίζονται στο ημερήσιο δελτίο του εισπράκτορα.

Άρθρο 499
Έσοδα εισπραττόμενα οίκοθεν εκτός ταμείου

1. Τα τέλη που καταβάλλονται από τον υπόχρεο εκτός του ταμείου, ταυτόχρονα με τη χρήση του έργου ή της υπηρεσίας, δύνανται να εισπράττονται από εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους του δήμου και με ειδικές αποδείξεις είσπραξης ή με αποδείξεις τύπου εισιτηρίων.

2. Οι αποδείξεις είσπραξης είναι τριπλότυπες και πριν από τη χρήση τους αριθμούνται και σφραγίζονται με τη σφραγίδα του δήμου, θεωρούνται δε στην τελευταία σελίδα τους από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών. Η διάθεση των αποδείξεων στους εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους παρακολουθείται με ειδικό βιβλίο, το οποίο τηρείται από τον δημοτικό ταμία.

3. Σε κάθε απόδειξη είσπραξης αναγράφονται:

α) Το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου που εισπράττει.

β) η ημερομηνία είσπραξης, το ονοματεπώνυμο, ο αριθμός φορολογικού μητρώου και η διεύθυνση κατοικίας ή επαγγέλματος του οφειλέτη,

γ) το είδος της οφειλής.

δ) το εισπραχθέν ποσό αριθμητικώς και ολογράφως.

Από τα τρία (3) φύλλα κάθε απόδειξης το πρώτο παραδίδεται στον οφειλέτη, το δεύτερο κατατίθεται στο δημοτικό ταμείο και το τρίτο παραμένει στο στέλεχος.

4. Τα εισιτήρια μουσείων, καλλιτεχνικών παραστάσεων, κινηματογράφων και λοιπών υπηρεσιών, έργων και δράσεων του άρθρου 430, περί δυνητικών τελών, τυπώνονται σε δεσμίδες των πενήντα (50) ή εκατό (100) τρίπτυχων φύλλων, σε σειρές αντίστοιχες με το είδος του εσόδου και την αξία (τιμή) του εισιτηρίου, και αριθμούνται, θεωρούνται και διατίθενται κατά την παρ. 2.

5. Για την κατάθεση των εισπράξεων από τον εξουσιοδοτημένο υπάλληλο και την έκδοση του τριπλοτύπου είσπραξης συντάσσεται από αυτόν κατάσταση σε δύο (2) αντίτυπα, στην οποία καταχωρούνται τα στοιχεία των αποδείξεων που εκδόθηκαν ή ο αριθμός των εισιτηρίων κατά κατηγορία και αύξοντα αριθμό. Η αρμόδια για τη βεβαίωση των εσόδων υπηρεσία ελέγχει τα στοιχεία της κατάστασης σε αντιπαραβολή με τα φύλλα των αποδείξεων ή των εισιτηρίων με τα οποία αυτή συνοδεύεται και εκδίδει στη συνέχεια βεβαιωτικό σημείωμα στο όνομα του υπαλλήλου. Το ένα αντίτυπο της κατάστασης παραμένει στο στέλεχος του βεβαιωτικού σημειώματος και το άλλο επιστρέφεται στον υπάλληλο, αφού καταχωρηθούν σε αυτή τα στοιχεία του εκδοθέντος τριπλοτύπου είσπραξης.

6. Οι εισπράξεις που πραγματοποιεί καθημερινά ο εξουσιοδοτημένος υπάλληλος, κατατίθενται στο ταμείο του δήμου εντός της επόμενης ημέρας ή σε τραπεζικό λογαριασμό του δήμου εφόσον έχει λάβει τέτοια εντολή από τον ταμία του δήμου. Εάν πρόκειται για ποσά μικρότερα των πεντακοσίων (500) ευρώ, ο δημοτικός ταμίας δύναται να ορίσει κατά την κρίση του άλλο χρόνο κατάθεσης των εισπράξεων, όχι πάντως μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) ημερών.

7. Εάν πρόκειται για το τέλος χρήσης σφαγείων του άρθρου 424, στην κατάσταση της παρ. 5 καταχωρούνται, αντί των αποδείξεων είσπραξης, τα στοιχεία των εκδοθέντων και εξοφληθέντων τιμολογίων, όπως αυτά καθορίζονται από τη φορολογική νομοθεσία.

8. Το σύνολο των παραστατικών του παρόντος δύνανται να εκδίδονται ψηφιακά, με χρήση tablet ή άλλων ηλεκτρονικών συσκευών, να φέρουν συγκεκριμένες προδιαγραφές και σημάνσεις, και οι σχετικές πληρωμές να διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον οι ανωτέρω διαδικασίες υποστηρίζονται από τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του δήμου.

9. Οι παρ. 1 έως 8 εφαρμόζονται ανάλογα και για την είσπραξη αντίστοιχης φύσεως εσόδων των περιφερειών.

Άρθρο 500
Είσπραξη εσόδων μέσω λογαριασμών ύδρευσης - αποχέτευσης

Δήμοι που ασκούν τις αρμοδιότητες ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης και παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες ή έχουν δημοτική επιχείρηση ύδρευσης και αποχέτευσης δύνανται να συνεισπράττουν με τους

λογαριασμούς ύδρευσης και άλλες βεβαιωμένες οφειλές από τέλη και εισφορές ανταποδοτικού χαρακτήρα, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 501
Είσπραξη εσόδων μέσω φορέων είσπραξης

1. Με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η είσπραξη των εσόδων των δήμων και περιφερειών δύναται να ανατεθεί σε πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς υπό την προϋπόθεση της παρ. 3 του άρθρου 2 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190), στα ελληνικά ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.) ή σε εταιρείες παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών πληρωμών. Ο τρόπος και η διαδικασία της είσπραξης καθορίζονται με την απόφαση του πρώτου εδαφίου, ύστερα από συμφωνία των μερών.

2. Επιτρέπεται επίσης, με την ίδια διαδικασία, η είσπραξη οφειλών προς τους δήμους και τις περιφέρειες με χρέωση τραπεζικών λογαριασμών ή λογαριασμών πληρωμής που τηρούν οι υπόχρεοι ή με χρέωση καρτών πληρωμής που έχουν εκδοθεί στο όνομά τους.

3. Στις παρ. 1 και 2, νόμιμη θεωρείται η καταβολή προμήθειας από τους δήμους και τις περιφέρειες προς:

α) Τα πιστωτικά ιδρύματα,

β) τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς,

γ) τα ΕΛ.ΤΑ. και

δ) τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών,

για την είσπραξη εσόδων, τη χρήση τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και μέσων πληρωμών (Point of Sale - POS), καθώς και τη μεταφορά χρημάτων μέσω λογαριασμών πληρωμών με υπηρεσίες τύπου ηλεκτρονικής τραπεζικής (web-banking).

Άρθρο 502
Είσπραξη βάσει γραμματίων

Γραμμάτια είσπραξης εκδίδονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) για την τακτική εισαγωγή των εισπράξεων που έχουν διενεργηθεί με διπλότυπα είσπραξης,

β) για την είσπραξη εσόδων από δάνεια, επιχορηγήσεις από το δημόσιο ή άλλους φορείς, από τόκους καταθέσεων, από δωρεές, κληρονομιές και κληροδοσίες και από τα κέρδη δημοτικών ή περιφερειακών επιχειρήσεων,

γ) για την εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων με συμψηφισμό.

Άρθρο 503
Απώλεια αποδεικτικών είσπραξης

Σε περίπτωση απώλειας αποδεικτικού είσπραξης, το οποίο εκδόθηκε για ποσό που έχει εισαχθεί στο ταμείο, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου, εκδίδεται αντίγραφο αυτού, το οποίο φέρει την ένδειξη ότι αποτελεί αντίγραφο του απωλεσθέντος πρωτοτύπου.

Άρθρο 504
Πληρωμή δαπανών

1. Τα χρηματικά εντάλματα παραδίδονται στο τμήμα εξόδων της ταμειακής υπηρεσίας. Ο ταμίας, είτε ο ίδιος είτε δια του προϊσταμένου του τμήματος εξόδων της ταμειακής υπηρεσίας, ελέγχει:

α) Την εξωτερική (τυπική) νομιμότητα του χρηματικού εντάλματος, κατά την παρ. 8 του άρθρου 15 και την παρ. 1 του άρθρου 16 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999), περί αποφάσεων και περιεχομένου και τύπου.

β) την πληρότητα και κανονικότητα των συνημμένων σε αυτό δικαιολογητικών και

γ) την ύπαρξη επαρκούς υπολοίπου τόσο στον αντίστοιχο αναλυτικό λογαριασμό εξόδου του προϋπολογισμού όσο και στον ταμειακό λογαριασμό εσόδων που βαρύνεται με τη δαπάνη.

2. Η ουσιαστική (εσωτερική) νομιμότητα της δαπάνης, της παρ. 2 του άρθρου 91 του ν. 4270/2014, περί ελέγχου και εκκαθάρισης των δαπανών του Δημοσίου, δεν ελέγχεται από την ταμειακή υπηρεσία.

3. Τα χρηματικά εντάλματα εξοφλούνται εντός των προθεσμιών που ορίζει η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

4. Εάν ο ταμίας κατά τον ασκούμενο έλεγχο της παρ. 1 αμφισβητεί τη νομιμότητα χρηματικού εντάλματος, γνωστοποιεί με ειδική αναφορά στον δήμαρχο ή στον περιφερειάρχη τους λόγους της αμφισβήτησης. Αν ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης απορρίψει εγγράφως τους λόγους της αμφισβήτησης, ή δεν απαντήσει εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών, το χρηματικό ένταλμα εξοφλείται και στη συνέχεια αποστέλλεται αμέσως, με φροντίδα του ταμία, στην οικεία Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου για κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο.

5. Πληρωμή χρηματικού εντάλματος, το οποίο δεν συνοδεύεται από τα απαιτούμενα αποδεικτικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, δεν δύναται να διαταχθεί με προσωπική ευθύνη του δημάρχου ή του περιφερειάρχη.

Άρθρο 505
Δικαιολογητικά νομιμοποίησης δικαιούχων

Οι ισχύουσες εκάστοτε κανονιστικές αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται βάσει του νόμου περί δημοσίου λογιστικού και καθορίζουν τα δικαιολογητικά νομιμοποίησης των δικαιούχων και τα συναφή θέματα εξόφλησης των χρηματικών ενταλμάτων, εφαρμόζονται αναλογικά και για την εξόφληση των χρηματικών ενταλμάτων των δήμων και των περιφερειών.

Άρθρο 506
Είσπραξη και απόδοση κρατήσεων

1. Κατά την εξόφληση των χρηματικών ενταλμάτων, ο ταμίας ή ο ταμειακός διαχειριστής καταχωρεί σε κατάσταση κρατήσεων τις κρατήσεις υπέρ του δημοσίου και τρίτων. Με την εξόφληση των ενταλμάτων εκδίδει γραμμάτιο είσπραξης ή στο τέλος της ημέρας εκδίδει ένα γραμμάτιο είσπραξης, το οποίο περιλαμβάνει τις κατά λογαριασμό του προϋπολογισμού κρατήσεις της ημέρας.

Με ευθύνη του ταμία ή του ταμειακού διαχειριστή οι κρατήσεις αποδίδονται εμπρόθεσμα στους δικαιούχους τα δε παραστατικά απόδοσης καταχωρούνται στην κατάσταση. Στο τέλος κάθε μήνα αθροίζονται τα ποσά των κρατήσεων που έγιναν και αυτών που αποδόθηκαν. Η διαφορά μεταξύ των δύο αυτών ποσών, που αντιστοιχεί στις μη αποδοθείσες κρατήσεις, μεταφέρεται στον επόμενο μήνα.

2. Η κατάσταση κρατήσεων περιέχει:

α) Τον αριθμό του χρηματικού εντάλματος,

β) την ημερομηνία εξόφλησης,

γ) τις κρατήσεις ανά δικαιούχο και το σύνολο αυτών,

δ) την ημερομηνία απόδοσης της κράτησης,

ε) το είδος και τον αριθμό του αποδεικτικού απόδοσης και το ποσό αυτού και

στ) τον αριθμό του χρηματικού εντάλματος τακτοποίησης των κρατήσεων.

3. Τα αποδεικτικά απόδοσης επισυνάπτονται στο χρηματικό ένταλμα τακτοποίησης των κρατήσεων.

Άρθρο 507
Δημοσιονομικός έλεγχος

1. Η Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να διενεργεί δημοσιονομικούς ελέγχους στις διαχειρίσεις των δήμων και των περιφερειών και μετά από αίτημα του Υπουργού Εσωτερικών ή του Επόπτη Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

2. Οι εκθέσεις των ως άνω δημοσιονομικών ελέγχων, καθώς και αυτές των τακτικών και έκτακτων διαχειριστικών ελέγχων σε δήμους και περιφέρειες, από ορκωτούς λογιστές ελεγκτές ή ελεγκτική εταιρεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7), καθώς και όσες διενεργούνται από άλλα κατά νόμο αρμόδια όργανα ελέγχου, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στον Επόπτη Νομιμότητας Ο.Τ.Α., για την παρακολούθηση και υλοποίηση των σχετικών συστάσεων.

Άρθρο 508
Έντοκη κατάθεση εσόδων δήμων και περιφερειών

Το ανώτατο ποσό που δύναται να διατηρεί σε μετρητά στο ταμείο ο ταμίας του δήμου και της περιφέρειας ορίζεται σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ και δύναται να αναπροσαρμόζεται με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 530, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. Τα υπόλοιπα, με απόφαση της δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής, κατατίθενται εντόκως στην Τράπεζα της Ελλάδος και σε πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, στο πλαίσιο της λειτουργίας του θεσμοθετημένου Συστήματος Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου και του άρθρου 69Α του ν. 4270/2014 (Α’ 143), καθώς και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότηση αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

Άρθρο 509
Απαλλαγή από επιβαρύνσεις εκπρόθεσμης καταβολής

1. Με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, για ποσά βασικής οφειλής ίσης ή άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, ή της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, για

ποσά έως εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, δύναται ο οφειλέτης να απαλλάσσεται με αίτησή του από τις προσαυξήσεις ή τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, όταν η εκπρόθεσμη καταβολή οφείλεται σε:

α) Μη κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης υπερημερίας του άρθρου 457 και μη περιέλευση αυτής αποδεδειγμένα σε γνώση του οφειλέτη με οποιονδήποτε τρόπο,

β) λόγους ανωτέρας βίας, που αποδεικνύονται από τον οφειλέτη.

2. Δεν υπόκεινται σε προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής οι από κάθε αιτία οφειλές:

α) όσων εκπληρώνουν κύρια στρατιωτική υποχρέωση ή κύρια εναλλακτική υπηρεσία, από την πρώτη ημέρα κατάταξής τους στις Ένοπλες Δυνάμεις ή παρουσίασής τους στον αρμόδιο φορέα μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του τρίτου μήνα από την απόλυσή τους, λογιζομένου ως πρώτου του μήνα της απόλυσης, με εξαίρεση τα ελλείμματα δημόσιας διαχείρισης και

β) των ανηλίκων, για όσο διάστημα στερούνται εκπροσώπησης και επί ένα (1) εξάμηνο μετά την απόκτηση αυτής.

3. Για τις οφειλές που είναι βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση, εφαρμόζονται οι προβλέψεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190).

Άρθρο 510
Προθεσμίες βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες εκδίδουν πράξη βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 456 για τα πάσης φύσεως έσοδά τους, εντός προθεσμίας πέντε (5) ετών, από τη λήξη του έτους εντός του οποίου γεννήθηκε η οφειλή, εκτός αν με ειδικές ρυθμίσεις ορίζονται διαφορετικές προθεσμίες. Ειδικά ως προς την εισφορά σε χρήμα που προβλέπει η πολεοδομική νομοθεσία και τα αχρεωστήτως καταβληθέντα από τους δήμους και τις περιφέρειες ποσά, η πενταετής προθεσμία αρχίζει στη μεν πρώτη περίπτωση από τη λήξη του έτους εντός του οποίου κυρώθηκε η πράξη εφαρμογής, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από την ισχύουσα κάθε φορά πολεοδομική νομοθεσία, στη δε δεύτερη περίπτωση από τη λήξη του έτους εντός του οποίου έλαβε χώρα η καταβολή ή κατέστη αχρεώστητη.

2. Αν οι υπόχρεοι, στις περιπτώσεις που απαιτείται, δεν έχουν υποβάλει δήλωση αναγκαίων στοιχείων ή υπέβαλαν δήλωση με ανακριβή ή ελλιπή στοιχεία, βεβαιώνονται σε βάρος τους οι κύριες οφειλές από τη γένεση της υποχρέωσής τους, αλλά όχι πέραν των δέκα (10) ετών, και τα πρόστιμα που τους αναλογούν κατά περίπτωση επί των οφειλών των πέντε (5) τελευταίων ετών.

3. Οι αξιώσεις των δήμων και των περιφερειών για την είσπραξη των πάσης φύσης εσόδων τους παραγράφονται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου εκδόθηκε η πράξη βεβαίωσης οφειλής. Εάν πρόκειται για οφειλή καταβλητέα σε δόσεις, οι οποίες βεβαιώνονται πριν καταστούν ληξιπρόθεσμες, η παραγραφή του πρώτου εδαφίου αρχίζει από τη λήξη του έτους εντός του οποίου κάθε δόση κατέστη ληξιπρόθεσμη.

4. Για την αναστολή και διακοπή της παραγραφής της παρ. 3 εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 137 και 138 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), αντίστοιχα.

Άρθρο 511
Διαγραφή παραγεγραμμένων απαιτήσεων

1. Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους συντάσσεται από την ταμειακή υπηρεσία πρωτόκολλο διαγραφής των βεβαιωμένων οφειλών, για τις οποίες έχει συμπληρωθεί η προβλεπόμενη από τον νόμο προθεσμία είσπραξης.

Στο πρωτόκολλο, το οποίο υπογράφεται από τον ταμία και τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών αναγράφονται:

α) Το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός φορολογικού μητρώου του οφειλέτη,

β) τα στοιχεία του βεβαιωμένου εσόδου, δηλαδή ο αριθμός και η ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης βεβαίωσης οφειλής, καθώς και ο αναλυτικός λογαριασμός και το είδος εσόδου,

γ) το ποσό που έχει παραγραφεί και

δ) η ημερομηνία κατά την οποία συμπληρώθηκε ο χρόνος της προθεσμίας είσπραξης.

2. Με βάση τα στοιχεία του πρωτοκόλλου ενημερώνονται στη συνέχεια οι χρηματικοί κατάλογοι.

Άρθρο 512
Διαγραφή βεβαιωμένων οφειλών

1. Κάθε είδους βεβαιωμένες οφειλές προς τους δήμους και τις περιφέρειες δύναται να διαγραφούν ολόκληρες ή εν μέρει όταν:

α) Οι οφειλέτες πέθαναν, χωρίς να αφήσουν καμιά περιουσία και οι κληρονόμοι τους αποποιήθηκαν την κληρονομία,

β) οι οφειλέτες δεν έχουν καθόλου περιουσία και η επιδίωξη της είσπραξης δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα επί τρία (3) χρόνια, αφότου έληξε η χρήση κατά την οποία βεβαιώθηκαν,

γ) οι οφειλέτες δεν έχουν περιουσία και είναι αγνώστου διαμονής, εφόσον οι προσπάθειες που έγιναν για τρία (3) έτη για την ανεύρεση της διαμονής τους, δεν έφεραν αποτέλεσμα,

δ) η εγγραφή στους χρηματικούς καταλόγους έγινε κατά τρόπο προφανώς λανθασμένο ως προς τη φορολογητέα ύλη ή το πρόσωπο του φορολογουμένου ή έγινε κατά λάθος πολλαπλή εγγραφή για το ίδιο είδος εσόδου και για το ίδιο πρόσωπο.

2. Τη διαγραφή των οφειλών εισηγείται ο ταμίας και για αυτήν αποφασίζει η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, εάν η βασική οφειλή είναι ίση ή κάτω των εκατό πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, ή το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, σε περίπτωση οφειλής άνω των εκατό πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

Άρθρο 513
Διευκολύνσεις οφειλετών

1. Οι κάθε είδους βεβαιωμένες οφειλές προς τους δήμους και τις περιφέρειες δύνανται, κατόπιν αίτησης των οφειλετών, πριν ή μετά τη λήξη της προθεσμίας καταβολής αυτών, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται σε δύο (2) έως σαράντα οκτώ (48) μηνιαίες δόσεις.

Κατά τα λοιπά για την εφαρμογή της παρούσας εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της υποπαρ. Α.2 της παρ. Α’ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α’ 107), που ισχύουν για την υποπερ. (ii) της περ. 1α αυτής.

2. Με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, καθορίζεται γενικό, αντικειμενικό πλαίσιο κριτηρίων για τον προσδιορισμό του αριθμού των δόσεων της παρ. 1, το οποίο εφαρμόζεται ομοιόμορφα σε όλες τις αιτήσεις ρύθμισης. Στα κριτήρια λαμβάνονται ιδίως υπόψη το ύψος της οφειλής, η παλαιότητα αυτής και η συνέπεια του οφειλέτη σε τυχόν προηγούμενες ρυθμίσεις, καθώς και κάθε άλλο αντικειμενικό και ποσοτικώς προσδιορίσιμο στοιχείο σχετικό με την εξυπηρέτηση της οφειλής.

3. Αρμόδιο όργανο για την παροχή των διευκολύνσεων της παρ. 1 και τη ρύθμιση είναι ο ταμίας για βασική οφειλή ποσού έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, για βασική οφειλή ποσού μεγαλύτερου των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ και έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ και το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, για βασική οφειλή ποσού μεγαλύτερου των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου της παρούσας για την υπαγωγή σε ρύθμιση και τον αριθμό των δόσεων είναι αιτιολογημένη, με ρητή αναφορά στα κριτήρια του πλαισίου της παρ. 2.

4. Ειδικά για τους δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος των άρθρων 235 του ν. 4389/2016 (Α’ 94) και 29 του ν. 4659/2020 (Α’ 21), με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, δύναται να αποφασίζεται η μείωση ή διαγραφή των τόκων και προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής και των προστίμων, καθώς και η διαγραφή έως ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) της κύριας οφειλής.

5. Για οφειλές των περιφερειών, των οποίων η ταμειακή υπηρεσία διεξάγεται από τη Φορολογική Διοίκηση, αρμόδια όργανα για τη χορήγηση των διευκολύνσεων του παρόντος είναι τα οριζόμενα στην παρ. 3.

6. Από το παρόν εξαιρούνται οι οφειλές από συμβάσεις.

Άρθρο 514
Εξωδικαστικός μηχανισμός για οφειλές προς δήμους και περιφέρειες

1. Για κάθε είδους οφειλές προς τους δήμους, τις περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα, το ύψος των οποίων υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, ο οφειλέτης δικαιούται να υπαχθεί, με αίτησή του, στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών του ν. 4738/2020 (Α’ 207). Σε αυτήν την περίπτωση, το χρέος ως σύνολο απαιτήσεων (αρχικού οφειλόμενου ποσού, τυχόν προστίμων και προσαυξήσεων) βεβαιώνεται στη Φορολογική Διοίκηση. Οι οφειλές του προηγούμενου εδαφίου λογίζονται ως οφειλές προς το Δημόσιο αποκλειστικά για τον σκοπό ρύθμισής τους στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού του ν. 4738/2020. Στις περιπτώσεις επιτυχούς προόδου του μηχανισμού και είσπραξης οφειλομένων, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων παρακρατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) αυτών και αποδίδει τα υπόλοιπα εισπραχθέντα στον δικαιούχο, δήμο, περιφέρεια ή νομικό πρόσωπο, εντός εξήντα (60) ημερών από την είσπραξή τους.

2. Αν για τις οφειλές της παρ. 1 έχουν επιβληθεί από τον δήμο, την περιφέρεια ή τα νομικά τους πρόσωπα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης ή ασφαλιστικά μέτρα, αυτά δεν εμποδίζουν την υποβολή της αίτησης της παρ. 1. Το άρθρο 18 του ν. 4738/2020, περί της αναστολής των μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης των συμμετεχόντων πιστωτών, και οι δυνάμει αυτού εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις σχετικά με την αναστολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης από τη Φορολογική Διοίκηση, μετά την οριστική υποβολή αίτησης για υπαγωγή στον

εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών του ν. 4738/2020, ισχύουν και για τον δικαιούχους φορείς του πρώτου εδαφίου. Με τη σύναψη σύμβασης αναδιάρθρωσης της οφειλής, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α’ του Μέρους Δεύτερου του Βιβλίου Πρώτου του ν. 4738/2020, αίρονται τα ήδη ληφθέντα μέτρα αναγκαστικής είσπραξης ή μέτρα διασφάλισης. Αν ανατραπεί ή ακυρωθεί η σύμβαση αναδιάρθρωσης, οι φορείς του πρώτου εδαφίου προβαίνουν στην άμεση λήψη αναγκαστικών και διασφαλιστικών μέτρων είσπραξης της οφειλής. Αν γίνει επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης από τρίτο, οι φορείς του πρώτου εδαφίου αναγγέλλονται ως δανειστές. Σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω φορείς διατηρούν την αποκλειστική αρμοδιότητα της διαχείρισης των μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των οφειλών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Άρθρο 515
Ετήσιος οικονομικός απολογισμός - Χρηματοοικονομικές αναφορές

1. Ετήσιος οικονομικός απολογισμός του δήμου και της περιφέρειας είναι το σύνολο των χρηματοοικονομικών αναφορών, των διαχειριστικών στοιχείων και των λοιπών εγγράφων τα οποία υποβάλλονται μαζί με το πιστοποιητικό ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7) και την έκθεσή του στο δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο αντίστοιχα.

2. Οι χρηματοοικονομικές αναφορές συμπεριλαμβάνουν:

α) Την κατάσταση προϋπολογισμού/απολογισμού και

β) τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Άρθρο 516
Κατάσταση προϋπολογισμού/απολογισμού

1. Η κατάρτιση της χρηματοοικονομικής αναφοράς του προϋπολογισμού/απολογισμού διέπεται από τις αρχές:

α) Της ενότητας,

β) της καθολικότητας,

γ) του ενιαυσίου και

δ) της ειδικότητας των πιστώσεων

και σε αυτή εμφανίζονται τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους.

2. Η κατάσταση προϋπολογισμού/απολογισμού εμφανίζει κατά αναλυτικό λογαριασμό του προϋπολογισμού:

α) όσον αφορά στα έσοδα:

αα) τα προϋπολογισθέντα,

αβ) τα διαμορφωθέντα,

αγ) τα βεβαιωθέντα,

αδ) τα διαγραφέντα,

αε) τα εισπραχθέντα, και

αστ) τα εισπρακτέα υπόλοιπα.

β) όσον αφορά τα έξοδα:

βα) τα προϋπολογισθέντα,

ββ) τα διαμορφωθέντα,

βγ) τα δεσμευθέντα,

βδ) τα πληρωθέντα, και

βε) τις απλήρωτες υποχρεώσεις συμπεριλαμβανομένων και των υποχρεώσεων καθ’ υπέρβαση των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού.

3. Στο τέλος της κατάστασης παρατίθενται:

α) συνοπτική ανακεφαλαίωση του απολογισμού με τα εισπραχθέντα μέσα στο έτος έσοδα ανά κατηγορία και τα πληρωθέντα για επενδύσεις και λειτουργικές δαπάνες ποσά διακριτά, συμπεριλαμβανομένου του χρηματικού υπολοίπου του προηγούμενου έτους, καθώς και το αδιάθετο υπόλοιπο και

β) συνοπτική ανακεφαλαίωση των απλήρωτων υποχρεώσεων προς φορείς εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης.

4. Έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του δήμου και της περιφέρειας, μέσω του δημάρχου και του περιφερειάρχη αντίστοιχα, υποβάλλει για έγκριση την κατάσταση προϋπολογι-

σμού/απολογισμού στο δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο. Διαθέσιμα στην υπηρεσία έγγραφα στοιχεία, τα οποία δύναται να αναζητήσουν τα μέλη του συμβουλίου, προκειμένου να λάβουν την απόφαση έγκρισης, είναι:

α) Η κατάσταση εσόδων, στην οποία αναγράφονται κατά αναλυτικό λογαριασμό και κατ’ αύξοντα αριθμό και ποσό τα εκδοθέντα τριπλότυπα αποδεικτικά παραλαβής εισπρακτέων εσόδων και γραμμάτια είσπραξης,

β) τα στελέχη των αποδεικτικών παραλαβής εισπρακτέων και των γραμματίων είσπραξης, που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω κατάσταση, καθώς και τα στελέχη των τριπλοτύπων αποδεικτικών είσπραξης,

γ) η βεβαίωση του προϊσταμένου της οικονομικής υπηρεσίας για τον αριθμό των θεωρηθέντων τριπλοτύπων είσπραξης, γραμματίων είσπραξης και τριπλοτύπων παραλαβής εισπρακτέων εσόδων, εάν για την είσπραξη χρησιμοποιήθηκαν χειρόγραφα στοιχεία,

δ) ο πίνακας των εσόδων κατά αναλυτικό λογαριασμό που έχουν παραγραφεί ή διαγραφεί ή εκπέσει, με μνεία της διάταξης νόμου ή της δικαστικής απόφασης ή της πράξης, με την οποία επήλθε η διαγραφή ή έκπτωση,

ε) η αναλυτική κατάσταση εξόδων, στην οποία καταχωρούνται κατά αναλυτικό λογαριασμό και κατ’ αύξοντα αριθμό και ποσό τα εξοφληθέντα χρηματικά εντάλματα,

στ) τα εξοφληθέντα χρηματικά εντάλματα με τα δικαιολογητικά τους,

ζ) βεβαιώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, όπου κατατίθενται τα έσοδα του δήμου και της περιφέρειας, για το ύψος του χρηματικού υπολοίπου κατά την 31η Δεκεμβρίου του ελεγχόμενου έτους, καθώς και βεβαίωση του ταμία για το χρηματικό ποσό που βρίσκεται στα χέρια του την ίδια ημερομηνία.

Άρθρο 517
Χρηματοοικονομικές καταστάσεις

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες συντάσσουν για κάθε οικονομικό έτος τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που ορίζονται στο π.δ. 54/2018 (Α’ 108), δηλαδή:

α) Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης,

β) κατάσταση χρηματοοικονομικής επίδοσης,

γ) κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης,

δ) κατάσταση ταμιακών ροών και

ε) επεξηγηματικές σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως ισχύουν κάθε φορά.

2. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις κάθε χρήσης συντάσσονται από την οικονομική υπηρεσία του δήμου και της περιφέρειας μέχρι το τέλος Απριλίου του επόμενου έτους και υπογράφονται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, τον προϊστάμενο της οικονομικής υπηρεσίας, από τον υπεύθυνο για την κατάρτιση αυτών υπάλληλο του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα και, στην περίπτωση συμβολής στη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων εξωτερικού συνεργάτη - λογιστή, και του εξωτερικού αυτού συνεργάτη.

Άρθρο 518
Έλεγχος, έγκριση και δημοσίευση χρηματοοικονομικών αναφορών

1. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του άρθρου 517 ελέγχονται από ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α’ 7), που επιλέγεται σύμφωνα με τις προβλέψεις που διέπουν την παροχή υπηρεσιών προς τους δήμους και τις περιφέρειες. Ο ορκωτός ελεγκτής - λογιστής, για τον έλεγχο των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, εφαρμόζει τις αρχές και τους κανόνες ελεγκτικής που ακολουθεί το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών - Λογιστών, οι οποίες συμφωνούν με τις βασικές αρχές των διεθνών ελεγκτικών προτύπων και συντάσσει έκθεση ελέγχου. Στην έκθεση ελέγχου ο ορκωτός ελεγκτής - λογιστής αναφέρει εάν ο δήμος ή η περιφέρεια εφάρμοσε ορθά το λογιστικό πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης και εάν τηρήθηκαν οι αντίστοιχες κανονιστικές ρυθμίσεις οι οποίες αφορούν το οικονομικό, λογιστικό και διαχειριστικό σύστημα των δήμων και των περιφερειών. Περιλαμβάνει επίσης όλες τις παρατηρήσεις που αφορούν σε σημαντικές ανεπάρκειες που έχουν ουσιώδη επίδραση στην ακρίβεια ή ορθότητα κονδυλίων της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης και της κατάστασης χρηματοοικονομικής επίδοσης, καθώς και τις αναγκαίες υποδείξεις του για κάθε θέμα. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων ολοκληρώνεται εντός ενός (1) μηνός από τη σύνταξή τους.

2. Ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, μέσω της αντίστοιχης οικονομικής υπηρεσίας, υποβάλλει για έγκριση στο δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο:

α) Την κατάσταση προϋπολογισμού/απολογισμού,

β) τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του, οι οποίες συνοδεύονται από την έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή.

Το συμβούλιο, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός αφότου παρέλαβε τις χρηματοοικονομικές αναφορές, αποφασίζει, με πράξη του, την έγκριση αυτών και διατυπώνει τις παρατηρήσεις του. Στη συνεδρίαση παρίσταται ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα.

3. Στη συνεδρίαση της παρ. 2 καλείται και παρίσταται και ο ορκωτός ελεγκτής - λογιστής ή ο αναπληρωτής του, ο οποίος συνέταξε το πιστοποιητικό ελέγχου. Η απουσία του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή του αναπληρωτή του δεν επηρεάζει τη λήψη απόφασης του συμβουλίου, υπό τον όρο ότι αποδεικνύεται η εμπρόθεσμη πρόσκλησή του στη συνεδρίαση. Ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης, με έγγραφό του, κοινοποιεί την απουσία του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή από τη συνεδρίαση στο Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, και ο δήμος ή η περιφέρεια έχει δικαίωμα να αποκλείσει τον ορκωτό ελεγκτή - λογιστή που δεν προσήλθε, από επόμενο έλεγχο.

4. Οι χρηματοοικονομικές αναφορές, εντός δέκα (10) ημερών από την έγκρισή τους από το δημοτικό ή το περιφερειακό συμβούλιο, με την έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή, υποβάλλονται από την οικονομική υπηρεσία του δήμου και της περιφέρειας:

α) στην αρμόδια υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και

β) στο Ελεγκτικό Συνέδριο,

προκειμένου να ελεγχθούν από αυτό η νομιμότητα και η κανονικότητα της διαχείρισης του λήξαντος οικονομικού έτους. Εφόσον με απόφασή της η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά τις ισχύουσες κάθε φορά προβλέψεις, έχει ορίσει λοιπά πρόσθετα στοιχεία, αυτά συνοδεύουν τις οικονομικές καταστάσεις.

5. Η απόφαση του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου για την έγκριση των χρηματοοικονομικών αναφορών και τα στοιχεία που ορίζει με απόφασή της η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά τις ισχύουσες κάθε φορά προβλέψεις, υποβάλλονται μέσα στην προθεσμία της παρ. 4 στο Ελεγκτικό Συνέδριο, προκειμένου να ελεγχθούν από αυτό η νομιμότητα και η κανονικότητα της διαχείρισης του λήξαντος οικονομικού έτους.

6. Εντός της ίδιας ως άνω προθεσμίας, η οικονομική υπηρεσία του δήμου και της περιφέρειας αναρτά τις εγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή στην ιστοσελίδα του δήμου και της περιφέρειας, όπου και παραμένουν για πέντε (5) τουλάχιστον έτη.

7. Οι χρηματοοικονομικές αναφορές και η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή δημοσιεύονται εντός της ίδιας προθεσμίας από την οικονομική υπηρεσία του δήμου και της περιφέρειας σε εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων των δήμων και των περιφερειών σε εφημερίδα. Η παράλειψη δημοσίευσης δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων από το δημοτικό και το περιφερειακό συμβούλιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΑΡΧΕΙΑ (ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

Άρθρο 519
Τρόπος τήρησης βιβλίων και έκδοσης στοιχείων

1. Τα βιβλία των δήμων και των περιφερειών τηρούνται ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού τους συστήματος κατά οικονομικό έτος και είναι αθεώρητα.

2. Σε όλα τα στοιχεία αναφέρονται το όνομα του δήμου ή της περιφέρειας, καθώς και η αρμόδια υπηρεσία.

3. Ο αριθμός των αντιγράφων των στοιχείων που κατά περίπτωση ορίζονται στον παρόντα Κώδικα, δύναται να διαφοροποιείται για οργανωτικούς λόγους και ανάλογα με τις ανάγκες των συναλλαγών των δήμων και των περιφερειών.

4. Χειρόγραφα στοιχεία, όπως διπλότυπα/γραμμάτια είσπραξης, βεβαιωτικά σημειώματα, θεωρούνται πριν από τη χρησιμοποίησή τους από τον προϊστάμενο της οικονομικής υπηρεσίας με πράξη που συντάσσεται στην τελευταία σελίδα σημειώνοντας τον αριθμό των σελίδων. Ο αρμόδιος για τη θεώρηση καταγράφει την παράδοσή τους στο βιβλίο κίνησης διαχειριστικών βιβλίων και εντύπων.

5. Η καταχώρηση σε χειρόγραφα βιβλία γίνεται, χωρίς κενά διαστήματα, επεγγραφές, ή ξέσματα. Σε περίπτωση διόρθωσης ή διαγραφής, το ποσό και το κείμενο που διορθώνεται ή διαγράφεται πρέπει να διαβάζονται με ευχέρεια.

Άρθρο 520
Λογιστικά αρχεία και μητρώα

Το λογιστικό σύστημα παρακολουθεί σε αρχείο κάθε στοιχείο ισολογισμού, καθώς και κάθε μεταβολή αυτού. Τα απαραίτητα βιβλία και Μητρώα τηρούνται μέσω των πληροφοριακών συστημάτων των δήμων και των περιφερειών:

α) Τηρούμενα βιβλία:

αα) αρχείο αναλυτικής καταχώρισης κάθε συναλλαγής και γεγονότος (ημερολόγιο),

αβ) αρχείο μεταβολών κάθε τηρούμενου λογαριασμού (αναλυτικό καθολικό),

αγ) σύστημα συγκέντρωσης του αθροίσματος των αυξήσεων και μειώσεων (χρεώσεων και πιστώσεων), καθώς και υπόλοιπο κάθε τηρούμενου λογαριασμού (ισοζύγιο).

β) Μητρώα:
βα) παγίων,
ββ) αποθεμάτων/βιβλίο αποθήκης,
βγ) μισθώσεων,
βδ) προμηθευτών/πιστωτών/μητρώο πελατών/χρεωστών και συμπληρωματικά μητρώο έργων/πιστώσεων έργων
βε) επισφαλών απαιτήσεων,
βστ) τραπεζικών λογαριασμών,
βη) χρεογράφων,
βθ) συμμετοχών,
βι) παραχωρήσεων,
βκ) προβλέψεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων και
βλ) εγγυήσεων.

Άρθρο 521
Διαχειριστικά βιβλία

Οι δήμοι και οι περιφέρειες υποχρεούνται στην τήρηση των παρακάτω βιβλίων:
α) Μητρώο δεσμεύσεων,
β) ημερολόγιο καταχώρησης χρηματικών ενταλμάτων,
γ) καθολικό καταχώρησης χρηματικών ενταλμάτων,
δ) παρακολούθησης χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής,
ε) μισθολογικού μητρώου υπαλλήλων,
στ) κοινοποιούμενων κατασχέσεων στα χέρια του δήμου και της περιφέρειας ως τρίτου και εκχωρήσεων απαιτήσεων κατά του δήμου και της περιφέρειας,
ζ) κοινοποιήσεων πράξεων βεβαίωσης οφειλής.

Άρθρο 522
Βιβλία ταμείου

1. Στην ταμειακή υπηρεσία τηρούνται, μέσω του πληροφοριακού συστήματος, με ευθύνη του ταμία, τα ακόλουθα βιβλία:
α) Βιβλίο ημερολόγιο (καθημερινό).
Στο ημερολόγιο καταχωρούνται κατά χρονολογική σειρά οι διενεργούμενες από το ταμείο εισπράξεις και πληρωμές κατά γραμμάτιο είσπραξης και χρηματικό ένταλμα αντίστοιχα. Το βιβλίο περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες:
αα) χρονολογία της είσπραξης ή της πληρωμής,
αβ) ονοματεπώνυμο του πληρώσαντος υποχρέου ή του πληρωθέντος δικαιούχου,
αγ) αιτιολογία της είσπραξης ή της πληρωμής, δηλαδή το είδος του εσόδου ή του εξόδου, αδ) λογαριασμό εσόδου ή εξόδου του προϋπολογισμού,
αε) αριθμό του γραμματίου είσπραξης ή του εντάλματος πληρωμής,
αστ) ποσό του εσόδου ή της δαπάνης,
αζ) τη σελίδα του καθολικού εσόδων ή εξόδων στην οποία καταχωρήθηκε η εγγραφή.
Οι καταχωρήσεις στο ημερολόγιο γίνονται άμεσα και πάντως στο τέλος κάθε δεκαημέρου.
β) Καθολικό Εσόδων.
Το Καθολικό Εσόδων περιέχει ξεχωριστή μερίδα για κάθε λογαριασμό εσόδων του προϋπολογισμού. Στην επικεφαλίδα κάθε μερίδας αναγράφεται το προϋπολογιζόμενο στον λογαριασμό ποσό.
Το αρχείο περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες:
βα) τον αριθμό και τη χρονολογία έκδοσης της πράξης βεβαίωσης οφειλής,
ββ) το βεβαιωθέν κατά αποδεικτικό και κατά μήνα ποσό,
βγ) τον αριθμό και τη χρονολογία του γραμματίου είσπραξης,
βδ) το ονοματεπώνυμο του πληρωτή,
βε) το εισπραχθέν κατά γραμμάτιο και κατά μήνα ποσό,
βστ) τη σελίδα του καθημερινού στην οποία καταχωρίσθηκε η εγγραφή.
Οι εγγραφές στο Καθολικό Εσόδων ενεργούνται κατά γραμμάτιο είσπραξης και όχι κατά διπλότυπο αποδεικτικό που εκδίδει ο εισπράκτορας.
γ) Καθολικό Εξόδων.

Το Καθολικό Εξόδων περιέχει ξεχωριστή μερίδα για κάθε λογαριασμό εξόδου του προϋπολογισμού. Στην επικεφαλίδα κάθε μερίδας αναγράφονται το είδος του εξόδου, η προϋπολογισθείσα πίστωση και οι τυχόν αυξομειώσεις αυτής που εγκρίθηκαν με αποφάσεις του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου.

Μετά από την εγγραφή τους στο ημερολόγιο, τα χρηματικά εντάλματα καταχωρούνται στο Καθολικό Εξόδων κατά χρονολογική σειρά. Το Καθολικό Εξόδων περιλαμβάνει τις παρακάτω πληροφορίες:

γα) τη χρονολογία πληρωμής,

γβ) το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου,

γγ) την αιτία πληρωμής,

γδ) τον αριθμό του χρηματικού εντάλματος,

γε) το ενταλθέν ποσό,

γστ) το πληρωθέν ποσό,

γζ) το εκπεσθέν ποσό,

γη) τα πληρωθέντα κατά μήνα ποσά,

γθ) τη σελίδα του Καθημερινού στην οποία καταχωρήθηκε η εγγραφή.

Οι εγγραφές στο Καθολικό Εξόδων διενεργούνται κατά χρηματικό ένταλμα.

δ) Εισπρακτέων Εσόδων.

Στο βιβλίο Εισπρακτέων Εσόδων, το οποίο περιέχει ξεχωριστή μερίδα για κάθε λογαριασμό εσόδου του προϋπολογισμού, καταχωρούνται από τον ταμία τα βεβαιωθέντα έσοδα, αμέσως μόλις εκδοθεί από αυτόν το αποδεικτικό παραλαβής εισπρακτέων εσόδων.

Το βιβλίο περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες:

δα) τον αριθμό και χρονολογία του τίτλου βεβαίωσης,

δβ) τα ονοματεπώνυμα των οφειλετών,

δγ) τα ονοματεπώνυμα των τυχόν εγγυητών,

δδ) την αιτία της οφειλής,

δε) τα βεβαιωθέντα ποσά και τα κατά μήνα βεβαιωθέντα ποσά,

δστ) τα διαγραφέντα ποσά,

δζ) τον αριθμό και τη χρονολογία του διπλοτύπου είσπραξης,

δη) το εισπραχθέν κατά διπλότυπο ποσό,

δθ) τα κατά μήνα εισπραχθέντα ποσά.

Στις παρατηρήσεις αποτυπώνονται τα μέτρα αναγκαστικής είσπραξης που ελήφθησαν κατά των υπερήμερων οφειλετών.

ε) Βιβλίο αποδεικτικών παραλαβής εισπρακτέων εσόδων.

Από το βιβλίο αυτό εκδίδονται τα αποδεικτικά παραλαβής των χρηματικών καταλόγων, οι οποίοι διαβιβάζονται στο ταμείο. Για κάθε χρηματικό κατάλογο εκδίδεται ξεχωριστό αποδεικτικό παραλαβής.

Εκτός των ανωτέρω βιβλίων, στο ταμείο δύναται να τηρούνται και βοηθητικά βιβλία, κατά την κρίση του ταμία.

2. Οι εκάστοτε ισχύουσες προβλέψεις του δημοσίου λογιστικού και οι σχετικές κανονιστικές πράξεις που καθορίζουν τη διαδικασία του ετησίου κλεισίματος των διαχειριστικών βιβλίων, εφαρμόζονται και για το κλείσιμο των βιβλίων του ταμείου των δήμων και των περιφερειών.

Άρθρο 523
Ειδικά βιβλία λειτουργίας δημοτικών υπηρεσιών

1. Για τη λειτουργία ειδικών δημοτικών υπηρεσιών οι δήμοι τηρούν βιβλία προς διευκόλυνση αυτών. Ειδικότερα και κατά την κρίση του αρμόδιου οργάνου του δήμου εφόσον υφίσταται σχετικό αντικείμενο τηρούνται:

α) Βιβλία διαχείρισης νεκροταφείων:

αα) ενεργούμενων ενταφιασμών,

αβ) αλφαβητικού ευρετηρίου ενταφιασμένων,

αγ) οικογενειακών τάφων,

αδ) ενεργούμενων ανακομιδών,

αε) παράτασης ανακομιδών,

αστ) φυλασσόμενων στο οστεοφυλάκιο οστών,

αζ) έκδοσης αδειών δομήσεων τάφων,

αη) επιβλέψεων οικογενειακών τάφων,

αθ) ανευρισκόμενων τιμαλφών.

β) Βιβλία αυτοκινήτων και μηχανημάτων:

βα) μητρώου αυτοκινήτων ή μηχανημάτων και εργαλείων αυτών,
ββ) ημερήσιας κίνησης,
βγ) καταχώρησης καταναλισκόμενων καυσίμων,
βδ) καταχώρησης ημερήσιας προμήθειας καυσίμων,
βε) καταχώρησης προμηθειών,
βστ) κίνησης συσσωρευτών,
βζ) κίνησης ελαστικών,
βη) συντήρησης και επισκευών,
βθ) εισαγομένων αυτοκινήτων και μηχανημάτων προς επισκευή,
βι) εργαλείων συνεργείου.

Στην περίπτωση που από τα τηρούμενα βιβλία και τους λογαριασμούς της γενικής ή αναλυτικής λογιστικής, παρέχονται οι πληροφορίες των περ. α) και β) του παρόντος, ο δήμος απαλλάσσεται της τήρησης των βιβλίων αυτών.

2. Ανάλογα με τα βιβλία του παρόντος δύνανται να τηρούνται βιβλία και για άλλες ειδικές υπηρεσίες των δήμων όπως δημοτικής λαχαναγοράς, δημοτικής φιλαρμονικής, δημοτικών λουτρών, δημοτικών σφαγείων και δημοτικών μηχανημάτων καθαριότητας.

3. Οι δήμοι δύνανται, προς διευκόλυνση των υπηρεσιών τους, να τηρούν κατά την κρίση τους και άλλα βοηθητικά βιβλία.

Άρθρο 524
Ενημέρωση και διαφύλαξη λογιστικών αρχείων

1. Η ενημέρωση για τα εκδιδόμενα ή λαμβανόμενα παραστατικά του κάθε μήνα γίνεται το αργότερο μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα.

2. Κάθε άλλο ειδικό ή πρόσθετο βιβλίο, που αφορά σε εισπράξεις ή πληρωμές χρηματικών διαθέσιμων ενημερώνεται μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης ή λήψης του κατά περίπτωση δικαιολογητικού.

3. Τα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) διαφυλάσσονται σε οποιαδήποτε μορφή εφόσον υπάρχει σύστημα αναζήτησης, εμφάνισης και εκτύπωσης ή αναπαραγωγής και διαθεσιμότητας αυτών για κάθε απαίτηση πρόσβασης προς διευκόλυνση οποιουδήποτε ελέγχου.

4. Το σύνολο των λογιστικών αρχείων που τηρούν οι δήμοι και οι περιφέρειες διαφυλάσσεται για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου στην οποία αφορούν και εφόσον περατώθηκε ο έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, άλλως για είκοσι (20) χρόνια χωρίς να επιτρέπεται η καταστροφή ή εκποίησή τους πριν από την παρέλευση της προς άσκηση των ενδίκων μέσων προθεσμίας. Οι ανωτέρω χρόνοι παρατείνονται, κατά περίπτωση, όπως μέχρι την αμετάκλητη περαίωση σχετικών υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ή μέχρι να εξαλειφθεί η αιτία δημιουργίας των απαιτήσεων κατά του δήμου και της περιφέρειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ - ΒΡΑΒΕΙΑ - ΚΙΝΗΤΡΑ

Άρθρο 525
Επιχορηγήσεις και βοηθήματα δήμων

1. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, κατά παρέκκλιση του ν. 4873/2021 (Α’ 248), είναι δυνατή η παροχή χρηματικών επιχορηγήσεων σε:

α) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων των εκκλησιαστικών, αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, πολιτιστικούς συλλόγους, αθλητικούς συλλόγους εγγεγραμμένους στο πληροφοριακό σύστημα «e-Kouros» του άρθρου 18 του ν. 5085/2024 (Α’ 17), που αναπτύσσουν πολιτιστικού και αθλητικού χαρακτήρα δραστηριότητες και που έχουν την έδρα τους εντός των διοικητικών ορίων του δήμου,

β) τοπικά παραρτήματα οργανώσεων πανελλήνιας δράσης, που αναπτύσσουν κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα,

γ) συλλόγους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με πανελλήνια δράση, οι οποίοι έχουν ως σκοπό την παροχή βοήθειας και υποστήριξης κάθε μορφής σε παιδιά που είναι, ιδίως, θύματα εξάρτησης, κακοποίησης, παραμέλησης, οικονομικής εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης, ανεξαρτήτως υπηκοότητας. Πρόσθετες προϋποθέσεις για την επιχορήγηση αυτή αποτελούν η κατάρτιση σχετικού προγράμματος δράσης του συλλόγου, για τον αντίστοιχο δήμο και ο έλεγχος νομιμότητας από την Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης,

δ) πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στον οικείο δήμο για την πραγματοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων,

ε) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του δήμου, επιπροσθέτως της τακτικής επιχορήγησης που λαμβάνουν,

στ) φιλοζωικά σωματεία ή φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που εδρεύουν στον οικείο δήμο και είναι εγγεγραμμένα στο ΥποΜητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ), που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Πρόσθετες προϋποθέσεις για την επιχορήγηση αυτή αποτελούν η κατάρτιση σχετικού προγράμματος δράσης του σωματείου ή της οργάνωσης, για τον αντίστοιχο δήμο και η έγκρισή του από την πενταμελή Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων του οικείου δήμου. Με τις ίδιες προϋποθέσεις, τα ανωτέρω σωματεία και οργανώσεις μπορούν να λαμβάνουν επιχορήγηση και από την οικεία περιφέρεια, εφόσον δραστηριοποιούνται εντός των ορίων της, και

ζ) σχολικές μονάδες, οι οποίες βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων τους, για την κάλυψη των δαπανών των αθλητικών τους ομάδων, που συμμετέχουν σε πανελλήνιους σχολικούς αγώνες.

2. Η παροχή χρηματικών επιχορηγήσεων επιτρέπεται μόνον εφόσον έχει εγγραφεί σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό για τον σκοπό αυτόν. Το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό των κεντρικών αυτοτελών πόρων για κάλυψη των λειτουργικών αναγκών με τους οποίους επιχορηγήθηκε την προηγούμενη χρήση, όπως αυτό καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 9 του άρθρου 530, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. Το δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζεται, αν τα ποσά των χορηγούμενων ενισχύσεων από τους δήμους προς τους παραπάνω φορείς προέρχονται από έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις που προορίζονται για τους ανωτέρω φορείς.

3. Για την αντιμετώπιση έκτακτης και σοβαρής ανάγκης επιτρέπεται να χορηγούνται στους οικονομικά αδύναμους κατοίκους, τους τρίτεκνους, και τους πολύτεκνους είδη διαβίωσης ή περίθαλψης, κυρίως ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Με τους ίδιους όρους επιτρέπεται να χορηγούνται χρηματικά βοηθήματα.

4. Επιτρέπεται η χορήγηση εφάπαξ χρηματικού βοηθήματος στις περιπτώσεις γέννησης τέκνου μόνιμων κατοίκων και δημοτών, κατόπιν προϋποθέσεων που καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, το ύψος του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ανά τέκνο.

5. Τα βοηθήματα των παρ. 3 και 4 είναι αφορολόγητα, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, δεν κατάσχονται ούτε συμψηφίζονται με βεβαιωμένες οφειλές στη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, ασφαλιστικούς φορείς και ταμεία, δήμους, περιφέρειες και νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

6. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του, είναι δυνατή η μείωση δημοτικών τελών ή η απαλλαγή από αυτά για οικονομικά αδύναμους, άτομα με αναπηρία, πολύτεκνους, τρίτεκνους, μονογονεϊκές οικογένειες και μακροχρόνια ανέργους, όπως η ιδιότητα των ανωτέρω οριοθετείται αντίστοιχα από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και τους δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος των άρθρων 235 του ν. 4389/2016 (Α’ 94) και 29 του ν. 4659/2020 (Α’ 21).

Με την ίδια απόφαση δύναται να τίθενται και εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση της ως άνω μείωσης ή απαλλαγής. Η επίπτωση στα έσοδα του δήμου που προκύπτει από τη λήψη της απόφασης του πρώτου εδαφίου αποτυπώνεται υποχρεωτικά και λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έτους εφαρμογής της, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ειδικά για την κοινωνική ομάδα των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με αναπηρία, σε περίπτωση καθορισμού εισοδηματικών κριτηρίων λαμβάνεται υπόψη τυχόν πρόσθετο κόστος που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών αναπηρίας. Στο εισοδηματικό κριτήριο που αφορά στην ανωτέρω κοινωνική ομάδα υπολογίζεται μόνο το φορολογητέο εισόδημα, ατομικό στην περίπτωση μονοπρόσωπου νοικοκυριού και οικογενειακό στην περίπτωση πολυπρόσωπου νοικοκυριού.

Άρθρο 526
Κάλυψη δαπανών ταφής θανόντων και ανακομιδής οστών οικονομικά αδύναμων προσώπων

Οι δαπάνες για ταφή και ανακομιδή των οστών προσώπων τα οποία εν ζωή βρίσκονταν σε οικονομική αδυναμία ή είχαν την ιδιότητα δικαιούχου διεθνούς προστασίας ή είχαν αιτηθεί την αναγνώριση της ιδιότητας αυτής μπορούν να καλυφθούν από τον δήμο ή, σε περίπτωση μη ύπαρξης σχετικών πιστώσεων του δήμου, από την περιφέρεια εντός των διοικητικών ορίων των οποίων πραγματοποιείται η ταφή ή ανακομιδή, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου και εφόσον υποβληθεί δήλωση των οικείων του θανόντος περί αδυναμίας κάλυψης της σχετικής δαπάνης ή εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν υφίστανται ή δεν ανευρίσκονται οικείοι του θανόντος που μπορούν να αναλάβουν τη δαπάνη.

Άρθρο 527
Βραβεία και χορηγίες δήμων και περιφερειών

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δύναται να θεσπίζουν βραβεία, χορηγίες και ενισχύσεις σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και οργανισμούς εντός των ορίων χωρικής αρμοδιότητάς τους για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης των γραμμάτων και των τεχνών με απόφαση του οικείου συμβουλίου.

2. Η απόφαση διάθεσης των σχετικών πιστώσεων λαμβάνεται εφόσον έχουν εγγραφεί αντίστοιχες πιστώσεις στον οικείο προϋπολογισμό, οι οποίες σε καμιά περίπτωση δεν δύνανται να υπερβαίνουν ποσοστό των κεντρικών αυτοτελών πόρων για κάλυψη των λειτουργικών αναγκών με τους οποίους επιχορηγήθηκαν ο δήμος και η περιφέρεια την προηγούμενη χρήση, όπως αυτό καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 9 του άρθρου 530, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται, εφόσον τα ποσά των βραβείων, χορηγιών και ενισχύσεων από τους δήμους και τις περιφέρειες προέρχονται από έκτακτες για αυτό τον σκοπό οικονομικές ενισχύσεις.

3. Προϋποθέσεις ειδικά για την επιχορήγηση συλλόγων και φορέων, είναι η κατάθεση σχετικού προγράμματος δράσεων από αυτούς στο οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, που αφορούν τον αντίστοιχο δήμο ή περιφέρεια και ο έλεγχος νομιμότητας από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 528
Επιχορηγήσεις κρατικών υπηρεσιών και δομών από δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα

Οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα αυτών του άρθρου 186, μετά από απόφαση του οικείου συμβουλίου, δύνανται να επιχορηγούν τις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, των πρωτοβάθμιων δομών υγείας προς κάλυψη των δαπανών καυσίμων των οχημάτων τους που μεταφέρουν ιατρονοσηλευτικό προσωπικό σε απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και των σωφρονιστικών καταστημάτων και του Ιδρύματος Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου, οι οποίες βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων τους, για την κάλυψη των λειτουργικών και επιχειρησιακών αναγκών τους που συναρτώνται με την ασφάλεια των δημοτών και κατοίκων και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αποκλειστικά εντός της διοικητικής επικράτειας του επιχορηγούντος φορέα. Με την ίδια απόφαση δύναται να καλύπτονται οι δαπάνες μίσθωσης ακινήτων για χρήση από τους ανωτέρω φορείς.

Άρθρο 529
Παροχή κινήτρων σε εργαζομένους από δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα

1. Οι ορεινοί δήμοι της παρ. 2 του άρθρου 8, περί κατηγοριών δήμων, οι δήμοι με μόνιμο πληθυσμό έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους στους οποίους τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) των δημοτικών κοινοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), οι νησιωτικοί δήμοι, τα νομικά πρόσωπα αυτών, καθώς και οι περιφέρειες εντός των οποίων ανήκουν χωρικά οι προαναφερόμενοι δήμοι, δύνανται να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλυμα διαμονής:

α) στους υπάλληλους τους, συμπεριλαμβανομένων των αποσπασμένων που υπηρετούν σε αυτούς και ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας,

β) στο παραϊατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των κέντρων υγείας και των δημόσιων νοσοκομείων και στο προσωπικό του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.),

γ) στο ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος και των σωφρονιστικών καταστημάτων,

δ) στους νεοδιόριστους έως και για πέντε (5) έτη από την τοποθέτησή τους και τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (Ε.Β.Π.).

Οι παροχές της παρούσας επιτρέπεται να καταβάλλονται σε είδος ή με τη μορφή χρηματικού επιδόματος προς κάλυψη της σχετικής δαπάνης των δικαιούχων.

2. Για τις παροχές της παρ. 1 λαμβάνεται απόφαση από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό ή διοικητικό συμβούλιο, με την οποία εξειδικεύονται οι κατά περίπτωση παροχές και το χρονικό διάστημα ισχύος αυτών, κατόπιν βεβαίωσης της ύπαρξης ανάλογων πόρων από την οικονομική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα. Με την ίδια απόφαση εξειδικεύεται ο τρόπος παροχής της σίτισης και του καταλύματος διαμονής και καθορίζεται το ύψος του χρηματικού επιδόματος.

Το συνολικό ύψος της παροχής, σε είδος και σε χρήμα, δεν μπορεί να υπερβαίνει τη δαπάνη των δικαιούχων.

3. Τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους κατοίκους των περιοχών αυτών ή τους συζύγους τους ή τα ανήλικα τέκνα αυτών που έχουν την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία κατοικίας στην περιοχή υπηρέτησης. Στην περίπτωση των περιφερειών, ως περιοχή υπηρέτησης νοείται η περιφερειακή ενότητα στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος. Στην περίπτωση των περιφερειών που περιλαμβάνουν και νησιωτικές περιοχές, ως περιοχή υπηρέτησης νοείται, κατά περίπτωση, η περιφερειακή ενότητα ή το νησί στο οποίο υπηρετεί ο υπάλληλος.

4. Οι παροχές της παρ. 1 δύναται να χορηγούνται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις στο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των δημόσιων δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και των δημόσιων νοσοκομείων από το σύνολο των δήμων της χώρας, με εξαίρεση τους δήμους της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Η εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου δεν αφορά στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων της Περιφέρειας Αττικής. Στο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό του πρώτου εδαφίου περιλαμβάνονται οι ιατρικές ειδικότητες που απασχολούνται με οποιαδήποτε μορφή απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης και αυτής με καθεστώς έκδοσης δελτίου απόδειξης παροχής υπηρεσιών.

5. Οι παροχές του παρόντος, ανεξαρτήτως του τρόπου χορήγησής τους, δεν επιτρέπεται να καταβάλλονται σωρευτικά από περισσότερους του ενός φορείς για τον ίδιο δικαιούχο. Πριν από την έναρξη χορήγησης της παροχής, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνει ότι δεν λαμβάνει όμοια παροχή από άλλο φορέα της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143) και ότι θα ενημερώσει αμελλητί τον χορηγούντα φορέα για κάθε μεταβολή που έχει ως αποτέλεσμα τη λήψη διπλής ή πολλαπλής παροχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ’

Άρθρο 530
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, δύναται να καθορίζονται οι περιπτώσεις, στις οποίες βάσει νόμου προηγείται απόφαση συλλογικού ή μονομελούς διοικητικού οργάνου της ανάληψης υποχρέωσης του άρθρου 463.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται το ύψος της πάγιας προκαταβολής με βάση τον πληθυσμό των δημοτικών κοινοτήτων, οι δαπάνες που καλύπτονται από αυτή, οι ευθύνες και υποχρεώσεις των υπόλογων διαχειριστών, οι υπεύθυνοι κίνησης των σχετικών λογαριασμών και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά στη διαδικασία σύστασης, διαχείρισης, εκκαθάρισης και απόδοσης της πάγιας προκαταβολής της παρ. 8 του άρθρου 487, περί πάγιας προκαταβολής.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται το ύψος της πάγιας προκαταβολής της παρ. 9 του άρθρου 487, οι δαπάνες που καλύπτονται αυτήν και οι σχετικές προϋποθέσεις, οι ευθύνες και υποχρεώσεις των υπόλογων διαχειριστών αυτής και κάθε άλλο ζήτημα οικονομικής διαχείρισης που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δύναται να καθορίζονται τα δικαιολογητικά για κάθε κατηγορία δαπανών των δήμων και των περιφερειών. Μέχρι την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου ισχύουν οι ειδικές για κάθε δαπάνη διατάξεις καθώς και οι τυχόν οδηγίες της κεντρικής διοίκησης.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, το ανώτατο ποσό του άρθρου 508, περί έντοκης κατάθεσης εσόδων των δήμων και των περιφερειών, δύναται να αναπροσαρμόζεται.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα που αφορά στην εφαρμογή του άρθρου 513, περί διευκολύνσεων οφειλετών.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) δύναται να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, την είσπραξή τους από την Α.Α.Δ.Ε., την απόδοσή τους στον δικαιούχο δήμο ή περιφέρεια και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του άρθρου 514, περί εξωδικαστικού μηχανισμού για οφειλές προς δήμους και περιφέρειες.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, δύναται να αναπροσαρμόζονται το είδος, ο αριθμός και το περιεχόμενο των βιβλίων του Κεφαλαίου ΙΑ, περί τηρούμενων αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) και να καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του.

9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται το ποσοστό της παρ. 2 του άρθρου 525, περί επιχορηγήσεων και βοηθημάτων δήμων και της παρ. 2 του άρθρου 527, περί βραβείων και χορηγιών δήμων και περιφερειών.

10. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, δύναται να καθοριστεί σύστημα παρακολούθησης των οικονομικών αποτελεσμάτων της εφαρμογής του άρθρου 529, περί παροχής κινήτρων σε εργαζομένους από δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα.

ΜΕΡΟΣ Δ’
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Δ’

Άρθρο 531
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Δ’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η βελτίωση του πλαισίου παρακολούθησης της οικονομικής και μη οικονομικής δραστηριότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και η μέτρηση και αξιολόγηση των οικονομικών και των μη οικονομικών επιδόσεων τους.

Άρθρο 532
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Δ’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ο προσδιορισμός του τρόπου και των μηχανισμών με τους οποίους επιτυγχάνεται η οικονομική παρακολούθηση των δήμων, των περιφερειών και των λοιπών νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και η αποτύπωση του θεσμικού πλαισίου και του τρόπου με τον οποίο συντελείται η παρακολούθηση των επιδόσεών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Άρθρο 533
Κόμβος Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Η συλλογή, η επεξεργασία και η διάδοση των οικονομικών στοιχείων:

α) Των δήμων,

β) των περιφερειών,

γ) των νομικών προσώπων του άρθρου 186, περί ορισμών και

δ) των λοιπών νομικών προσώπων στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 189, πραγματοποιούνται μέσω του Κόμβου Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών (Κόμβος).

2. Στον Κόμβο συλλέγονται ενδεικτικά τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για:

α) Τον προσδιορισμό της περιμέτρου και των δημοσιονομικών στοιχείων του υποτομέα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) της Γενικής Κυβέρνησης από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.),

β) την κατάρτιση των δημοσιονομικών και χρηματοοικονομικών αναφορών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.),

γ) την κατάρτιση και παρακολούθηση του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού και του Ενοποιημένου Προϋπολογισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Γ.Λ.Κ. και του Υπουργείου Εσωτερικών,

δ) την παρακολούθηση της κατάρτισης και της εκτέλεσης των προϋπολογισμών των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης από το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α.,

ε) την παρακολούθηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, των απαιτήσεων και της εν γένει οικονομικής κατάστασής τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών,

στ) την τροφοδότηση του Κόμβου Παρακολούθησης Επιδόσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τον υπολογισμό των δεικτών του άρθρου 540,

ζ) την καταγραφή των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών,

η) την εφαρμογή του Μηχανισμού Αποτροπής Συσσώρευσης Ληξιπρόθεσμων Οφειλών προς τρίτους του άρθρου 539.

3. Μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.), ο Κόμβος διαλειτουργεί δυνητικά με όλα τα μητρώα του δημοσίου τομέα και υποχρεωτικά με τα πληροφοριακά συστήματα των υπόχρεων φορέων, της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και του Γ.Λ.Κ., με

το πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας Ο.Τ.Α. του άρθρου 672, περί πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και με τον Κόμβο Παρακολούθησης Επιδόσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 540.

4. Την ευθύνη για την τακτική, έγκαιρη και ορθή ενημέρωση του Κόμβου σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών έχουν οι εκτελούντες χρέη προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών στους υπόχρεους φορείς.

5. Οι προϊστάμενοι των οικονομικών υπηρεσιών των δήμων και των περιφερειών είναι υπεύθυνοι για την εποπτεία και τον συντονισμό της διαδικασίας παραγωγής και διάθεσης των οικονομικών στοιχείων:

α) Των υπόχρεων φορέων των οποίων η οικονομική λειτουργία ασκείται από τις υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας και

β) των υπόχρεων νομικών προσώπων στα οποία ο δήμος ή η περιφέρεια κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών ή των μεριδίων. Στην περίπτωση κατοχής ίσου αριθμού μετοχών ή μεριδίων, η εποπτεία και ο συντονισμός ασκούνται από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας της έδρας. Από την εφαρμογή της περ. β) εξαιρούνται οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) του Κεφαλαίου Θ’ του Μέρους Β’ του Βιβλίου Δεύτερου.

6. Πρόσβαση σε οπτικοποιημένες αναφορές του Κόμβου Διαλειτουργικότητας έχουν η ΕΛ.ΣΤΑΤ. το Γ.Λ.Κ., οι Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., το Ελεγκτικό Συνέδριο, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος και η Ένωση Περιφερειών, κατόπιν εφαρμογής συγκεκριμένης διαδικασίας εξουσιοδότησης πρόσβασης.

Άρθρο 534
Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών λειτουργεί το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) (Παρατηρητήριο) για την παρακολούθηση των προϋπολογισμών και της εν γένει οικονομικής κατάστασης:

α) Των δήμων και των περιφερειών,

β) των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών,

γ) των συνδέσμων,

δ) των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), και

ε) των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τα οποία ανήκουν στον υποτομέα Ο.Τ.Α. όπως αυτός οριοθετείται στις περ. β) και δ) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί ορισμών.

2. Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι:

α) Η κατάρτιση ρεαλιστικών προϋπολογισμών από τους φορείς αρμοδιότητάς του,

β) η παρακολούθηση της εκτέλεσης των προϋπολογισμών τους και

γ) η διαχείριση προβλημάτων υπερχρέωσης ή οικονομικής βιωσιμότητας.

3. Έργο του Παρατηρητηρίου είναι:

α) Η παροχή γνώμης επί των σχεδίων προϋπολογισμού των φορέων αρμοδιότητάς του πριν από την υποβολή τους προς έγκριση στα αρμόδια όργανα, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση οδηγίες κατάρτισης προϋπολογισμών και τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 368, περί κατάρτισης και ψήφισης του προϋπολογισμού,

β) η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών, σύμφωνα με το άρθρο 535 και

γ) ο εντοπισμός και η διαχείριση προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 536, περί διαχείρισης προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας.

4. Το Παρατηρητήριο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από:

α) Έναν (1) Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως πρόεδρο, ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με τον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 4938/2022, Α’ 109),

β) τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών,

γ) τον Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους,

δ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,

ε) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,

στ) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Οικονομικής Διοίκησης και Προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών,

ζ) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Παρακολούθησης και Επεξεργασίας Οικονομικών Στοιχείων Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,

η) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Επιχορηγήσεων του Υπουργείου Εσωτερικών,

θ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους,

ι) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Ε’ Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους,

ια) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής της ίδιας υπηρεσίας,

ιβ) έναν (1) εμπειρογνώμονα εγνωσμένου κύρους,

ιγ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και,

ιδ) προκειμένου για δήμους, από τρεις (3) εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας εκ των οποίων ο ένας (1) υποχρεωτικά από τη μειοψηφία του διοικητικού συμβουλίου αυτής, ή, προκειμένου για περιφέρειες, από τρεις (3) εκπροσώπους της Ένωσης Περιφερειών, εκ των οποίων ο ένας (1) υποχρεωτικά από τη μειοψηφία του διοικητικού συμβουλίου αυτής, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση των οικείων διοικητικών συμβουλίων. Οι ανωτέρω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους.

5. Για τις ανάγκες λειτουργίας του Παρατηρητηρίου απασχολούνται ως γραμματείς πέντε (5) υπάλληλοι της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

6. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, τα μέλη του Παρατηρητηρίου παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης, ως προς την εκ μέρους τους έκφραση γνώμης και την παροχή ψήφου.

7. Το Παρατηρητήριο για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του δύναται να ζητεί στοιχεία και να καλεί κατά την κρίση του σε ακρόαση ή διαβούλευση τους αιρετούς εκπροσώπους των δήμων και των περιφερειών, τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων, καθώς και τους προϊσταμένους των οικονομικών υπηρεσιών και διευθύνσεων αυτών.

8. Οι Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. που είναι αρμόδιες για την εποπτεία των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών συνεργάζονται με το Παρατηρητήριο και το διευκολύνουν με κάθε απαραίτητη πληροφορία στην εκτέλεση του έργου του.

9. Ως τόπος διενέργειας των συνεδριάσεων ορίζεται το κεντρικό κατάστημα του Υπουργείου Εσωτερικών. Το Παρατηρητήριο υποστηρίζεται διοικητικά και επιχειρησιακά από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 535
Παρακολούθηση εκτέλεσης προϋπολογισμών από το Παρατηρητήριο

1. Εντός δέκα (10) ημερών από την επικύρωση του προϋπολογισμού ο δήμαρχος, ο περιφερειάρχης και ο πρόεδρος του νομικού προσώπου που περιλαμβάνεται στους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 534, περί παρατηρητηρίου οικονομικής αυτοτέλειας οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσω της οικονομικής υπηρεσίας υποβάλλει τον ετήσιο Πίνακα Οικονομικής Στοχοθεσίας στο Παρατηρητήριο μέσω του Κόμβου Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 533. Για τα νομικά πρόσωπα για τα οποία δεν προβλέπεται διαδικασία επικύρωσης προϋπολογισμού, η ως άνω προθεσμία εκκινεί από την ημερομηνία ψήφισης αυτού.

2. Στον Πίνακα Οικονομικής Στοχοθεσίας:

α) συνοψίζονται τα στοιχεία εσόδων και εξόδων και το οικονομικό αποτέλεσμα του προϋπολογισμού,

β) καταγράφονται τα βασικά στοιχεία ισολογισμού, ιδίως τα χρηματικά διαθέσιμα έναρξης και οι απλήρωτες υποχρεώσεις και

γ) τίθενται μηνιαίοι δημοσιονομικοί στόχοι.

3. Ο Πίνακας Οικονομικής Στοχοθεσίας αναμορφώνεται υποχρεωτικά όταν διαπιστωθεί είτε από τον φορέα είτε από το Παρατηρητήριο ότι δεν έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες οδηγίες ή ότι τα στοιχεία του αποκλίνουν ουσιωδώς από τα στοιχεία του ετήσιου διαμορφωμένου προϋπολογισμού με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής η παρακολούθηση της εκτέλεσης.

4. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί και ελέγχει τον βαθμό επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης προϋπολογισμού των παρακολουθούμενων φορέων, όπως αυτά υποβάλλονται από τους ίδιους τους φορείς στον Κόμβο Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης σύμφωνα με το άρθρο 533.

5. Εάν κατά τον έλεγχο επίτευξης των στόχων, το Παρατηρητήριο διαπιστώσει ουσιώδη δυσμενή απόκλιση από τους στόχους που έχουν τεθεί, ενημερώνει εγγράφως τον φορέα στον οποίο αφορά διατυπώνοντας γνώμη για τις, κατά την κρίση του, ενδεδειγμένες μεθόδους για τη βελτίωση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Άρθρο 536
Διαχείριση προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας

1. Αν το Παρατηρητήριο του άρθρου 534 διαπιστώσει με οποιονδήποτε τρόπο για φορέα της παρ. 1 του ίδιου άρθρου ότι τα χρηματικά διαθέσιμα έναρξης και τα εκτιμώμενα έσοδα του προϋπολογισμού δεν επαρ-

κούν για τη χρηματοδότηση των δαπανών του ή ότι έχει καταρτίσει προϋπολογισμό με υπερεκτιμημένα έσοδα ή ότι έχει συσσωρεύσει εκκρεμείς υποχρεώσεις καθ’ υπέρβαση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων, ζητεί από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του φορέα τη σύνταξη έκθεσης αξιολόγησης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης αυτού, σε προθεσμία που αυτό ορίζει.

2. Στην έκθεση καταγράφονται αναλυτικά:

α) Το ύψος των χρηματικών διαθεσίμων του φορέα,

β) το ύψος των απαιτήσεων του φορέα με διακριτή αναφορά στο επισφαλές και το επίδικο μέρος αυτών,

γ) το ύψος των απλήρωτων υποχρεώσεων, με διακριτή αναφορά στις εκκρεμείς, στις ληξιπρόθεσμες και στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις,

δ) ο συνολικός δανεισμός, το ανεξόφλητο κεφάλαιο και το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης, καθώς και τυχόν εγγυήσεις που έχει παραχωρήσει ο δήμος ή η περιφέρεια για τη συνομολόγηση δανείων και για ρυθμίσεις οφειλών από νομικά τους πρόσωπα,

ε) οι υποχρεώσεις και απαιτήσεις που δύναται να προκύψουν από δίκες που βρίσκονται σε εξέλιξη και από τυχόν αναδοχή οφειλών νομικών τους προσώπων,

στ) εκτίμηση της δυνατότητας εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων,

ζ) το ύψος του χρηματοδοτικού κενού,

η) καταγραφή των μέτρων που έχουν ληφθεί από τον φορέα για την αντιμετώπιση του προβλήματος, και

θ) οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνεται από το Παρατηρητήριο ή από τον φορέα αναγκαίο να αξιολογηθεί.

3. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί την παραπάνω έκθεση και εφόσον κρίνει ότι οι διαπιστώσεις της παρ. 1 εξακολουθούν να υφίστανται, ενημερώνει σχετικά τον οικείο φορέα και τον Υπουργό Εσωτερικών.

4. Ο φορέας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρηματοδότησή του από τον Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) του άρθρου 537, περί λογαριασμού οικονομικής ενίσχυσης οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, για μέρος του χρηματοδοτικού κενού, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί με συνομολόγηση δανείου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 439, περί σκοπών και προϋποθέσεων δανεισμού, με απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου, αντίστοιχα, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, προτείνει και πραγματοποιεί τις αναγκαίες παρεμβάσεις για τον εξορθολογισμό της οικονομικής του διαχείρισης. Η απόφαση αποστέλλεται υποχρεωτικά στην Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Ο.Τ.Α. για έλεγχο νομιμότητας και κοινοποιείται στο Παρατηρητήριο και στον Υπουργό Εσωτερικών.

5. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του σχεδίου εξορθολογισμού της οικονομικής διαχείρισης της παρ. 4 και αν οι αναγκαίες παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται σε αυτό κρίνονται ανεπαρκείς, ενημερώνει τον φορέα, προκειμένου να προβεί σε τροποποίηση ή συμπλήρωσή του. Για την οριστική αξιολόγηση συντάσσεται από το Παρατηρητήριο έκθεση, η οποία υποβάλλεται στον φορέα και στον Υπουργό Εσωτερικών.

6. Ο Υπουργός Εσωτερικών δύναται να ζητήσει νέα έκθεση αξιολόγησης από το Παρατηρητήριο, εφόσον διαπιστώσει ότι υπάρχουν στοιχεία, όπως ιδιαίτερες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της περιοχής, τα οποία δεν λήφθηκαν υπόψη από αυτό κατά την αρχική αξιολόγηση.

7. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με το παρόν, τα υπαίτια αιρετά όργανα, καθώς και οι υπάλληλοι των φορέων υπέχουν αστική και πειθαρχική ευθύνη για σοβαρή παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 537
Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων τηρείται λογαριασμός, για τη χρηματοδότηση και την ενίσχυση των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 534, οι οποίοι εφαρμόζουν σχέδιο εξορθολογισμού της οικονομικής τους διαχείρισης κατά το άρθρο 536, περί διαχείρισης προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας, με την ονομασία «Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.» (Λογαριασμός), τον οποίο διαχειρίζεται η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Ο Λογαριασμός χρηματοδοτείται σε ετήσια βάση από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) και συγκεκριμένα σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί αυτών που αποδίδονται στους δήμους και τις περιφέρειες και εφόσον κριθεί απολύτως αναγκαίο, με χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, πέραν αυτής που προορίζεται για την ενίσχυση των Κ.Α.Π. και ανάλογα με τις δυνατότητες αυτού.

3. Ο Λογαριασμός είναι έντοκος και οι τόκοι του πιστώνονται κάθε ημερολογιακό εξάμηνο. Το επιτόκιο κατάθεσης είναι κυμαινόμενο για κάθε εξάμηνο και αντιστοιχεί με το ποσοστό της απόδοσης του «Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων», το οποίο διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά κατά την τελευταία διαχειριστική χρήση του. Για τα ποσά

που κινούνται μέσω του Λογαριασμού, ο δικαιούχος φορέας επιβαρύνεται μόνο με τα έξοδα ηλεκτρονικής μεταφοράς προς τον λογαριασμό του και με το λειτουργικό κόστος του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Άρθρο 538
Προγραμματική συμφωνία οικονομικής υποστήριξης

1. Για τη χρηματοδότηση των φορέων που εφαρμόζουν σχέδιο εξορθολογισμού της οικονομικής τους διαχείρισης κατά το άρθρο 536, περί διαχείρισης προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας, από τον Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 537, συνάπτεται μεταξύ του Υπουργού Εσωτερικών και του οικείου φορέα Προγραμματική Συμφωνία Οικονομικής Υποστήριξης (Προγραμματική Συμφωνία), υπό την προϋπόθεση ότι έχει προηγηθεί, με απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου, η διαδικασία προσφυγής του ενδιαφερόμενου φορέα σε δανεισμό της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 439, περί σκοπών και προϋποθέσεων δανεισμού.

2. Στην Προγραμματική Συμφωνία ορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο αυτής, οι προϋποθέσεις και η ροή της χρηματοδότησης, η διάρκεια και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δύο μερών.

3. Το Παρατηρητήριο του άρθρου 534 είναι το αρμόδιο όργανο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Προγραμματικής Συμφωνίας, στην οποία καθορίζονται η διαδικασία της παρακολούθησης, καθώς και οι ειδικότερες αρμοδιότητες αυτού.

4. Οι Προγραμματικές Συμφωνίες της παρ. 1 αναρτώνται υποχρεωτικά, με ποινή ακυρότητας, στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» του Υπουργείου Εσωτερικών και του οικείου φορέα και δεν υπόκεινται σε προσυμβατικό έλεγχο.

Άρθρο 539
Μηχανισμός αποτροπής συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τρίτους από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Στον δεσμευμένο τομέα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, συστήνεται άτοκος και ακατάσχετος λογαριασμός με την ονομασία «Ειδικός λογαριασμός κάλυψης ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τρίτους» για κάθε δήμο και περιφέρεια, ο οποίος χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις που οι δήμοι και οι περιφέρειες συσσωρεύουν ληξιπρόθεσμες οφειλές, σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ. 80/2016 (Α’ 145), περί του τρόπου τήρησης Μητρώου Δεσμεύσεων.

2. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη κάθε ημερολογιακού τριμήνου, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών εκάστου δήμου και περιφέρειας:

α) υποβάλλει στο Υπουργείο Εσωτερικών αναλυτική κατάσταση με τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τρίτους κατά την τελευταία ημέρα του τριμήνου. Στην κατάσταση παρατίθενται ανά παραστατικό δαπάνης κατ’ ελάχιστον τα στοιχεία που προβλέπεται να τηρούνται στο Μητρώο Δεσμεύσεων και οι λόγοι μη εξόφλησης και

β) καταθέτει στον ειδικό λογαριασμό της παρ. 1 το χρηματικό ποσό που απαιτείται, προκειμένου το υπόλοιπο του λογαριασμού να καλύπτει το σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του δήμου και της περιφέρειας προς τρίτους, εξαιρουμένων των δαπανών που δεν έχουν εξοφληθεί με υπαιτιότητα των δικαιούχων ή είναι ενταγμένες σε ειδικά προγράμματα και εκκρεμεί η εκταμίευση χρηματοδότησης από τον αρμόδιο φορέα ή έχουν εξοφληθεί και εκκρεμεί η λογιστική τακτοποίησή τους ή έχουν νομίμως πραγματοποιηθεί και τελούν υπό δικαστική διεκδίκηση, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές τεκμηριώνονται επαρκώς σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

3. Εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη του τριμήνου, το Υπουργείο Εσωτερικών ελέγχει το ισοζύγιο του υπολοίπου του ειδικού λογαριασμού και των ληξιπρόθεσμων οφειλών του δήμου και της περιφέρειας προς τρίτους κατά την τελευταία ημέρα του τριμήνου, εξαιρουμένων των δαπανών της περ. β) της παρ. 2. Όταν το ισοζύγιο είναι αρνητικό, τότε το έλλειμμα καλύπτεται με ισόποση παρακράτηση από την επόμενη μηνιαία επιχορήγηση μέσω των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) προς τον δήμο ή την περιφέρεια αντίστοιχα, για λειτουργικές και λοιπές γενικές δαπάνες. Το παρακρατούμενο ποσό κατατίθεται στον ειδικό λογαριασμό προς αποκατάσταση του ισοζυγίου και προς εξόφληση των απαιτήσεων των δικαιούχων που περιλαμβάνονται στην κατάσταση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων. Το ποσό που παρακρατείται δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) του ενός δωδεκάτου (1/12) της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης που δικαιούται ο δήμος και η περιφέρεια, αντίστοιχα, για λειτουργικές και λοιπές γενικές δαπάνες μέσω των Κ.Α.Π. Όταν από τον έλεγχο προκύπτει θετικό ισοζύγιο, το ποσό του πλεονάσματος αποδεσμεύεται από τον ειδικό λογαριασμό και, με εντολή της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, μεταφέρεται στον τραπεζικό λογαριασμό του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα, που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή στην Τράπεζα της Ελλάδος.

4. Ο έλεγχος της παρ. 3 πραγματοποιείται με βάση τα στοιχεία της κατάστασης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, τα στοιχεία που τηρούνται στον Κόμβο Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 533 και τα στοιχεία του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων αναφορικά με τα υπόλοιπα των ειδικών λογαριασμών κάλυψης των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τρίτους. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής της κατάστασης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, ο έλεγχος πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τα υπόλοιπα στοιχεία, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εξαιρέσεις της περ. β) της παρ. 2, και το ανώτατο ποσοστό παρακράτησης της παρ. 3 αυξάνεται σε πενήντα τοις εκατό (50%).

5. Κάθε δήμος και περιφέρεια έχουν πρόσβαση στα ποσά του ειδικού λογαριασμού μόνο για την πληρωμή των παραστατικών που περιλαμβάνονται στην κατάσταση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων. Η εξόφληση των δικαιούχων μέσω του ειδικού λογαριασμού του δήμου ή της περιφέρειας πραγματοποιείται με εντολή αυτού προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για απευθείας καταβολή των οφειλόμενων ποσών στους λογαριασμούς που τηρούν οι δικαιούχοι σε πιστωτικά ιδρύματα, μέχρι την εξάντληση του υπολοίπου του λογαριασμού. Κατά την εξόφληση των δικαιούχων, ο δήμος και η περιφέρεια επιβαρύνονται μόνο με τα έξοδα ηλεκτρονικής μεταφοράς προς τους λογαριασμούς των δικαιούχων και με το λειτουργικό κόστος του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

6. Με ευθύνη του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών, τηρείται υποχρεωτικά στον δήμο και στην περιφέρεια αρχείο με τα αντίγραφα των καταστάσεων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της παρ. 2, των εντολών εξόφλησης μέσω του ειδικού λογαριασμού και των καταστάσεων κίνησης του ειδικού λογαριασμού του φορέα. Το αρχείο τίθεται στη διάθεση οποιουδήποτε ελεγκτικού οργάνου, του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και του Υπουργείου Εσωτερικών.

7. Με ευθύνη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, δημοσιεύεται σε τριμηνιαία βάση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών σύνοψη των στοιχείων διαθεσίμων, απλήρωτων, εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τρίτους ανά δήμο και περιφέρεια και ανά νομικό πρόσωπο, καθώς και των παρακρατηθέντων ποσών για την εξασφάλιση των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τρίτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

Άρθρο 540
Κόμβος Παρακολούθησης Επιδόσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ω1. Για τη χάραξη αποτελεσματικών και στοχευμένων πολιτικών για την τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και για την παρακολούθηση των επιδόσεων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων του άρθρου 186, περί ορισμών, λειτουργεί στο Υπουργείο Εσωτερικών διαδικτυακός Κόμβος Παρακολούθησης Επιδόσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κόμβος Επιδόσεων) στον ηλεκτρονικό σύνδεσμο «deiktesOTA.gov.gr», στον οποίο:

α) συλλέγονται ανωνυμοποιημένα στοιχεία που αφορούν στην οικονομική και διοικητική λειτουργία και δραστηριότητα των φορέων της παρούσας, σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα και

β) δημοσιεύονται, κατόπιν επεξεργασίας, δείκτες μέτρησης και αξιολόγησης των επιδόσεών τους.

2. Τα στοιχεία των φορέων της παρ. 1 υποβάλλονται στον Κόμβο Επιδόσεων σε ενοποιημένη βάση με ευθύνη του γενικού γραμματέα του δήμου ή του εκτελεστικού γραμματέα της περιφέρειας, σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σε περίπτωση έλλειψης γενικού ή εκτελεστικού γραμματέα, τα στοιχεία αποστέλλονται με ευθύνη του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών ή του ασκούντος χρέη προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών. Με απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, αντίστοιχα, δύναται να αποφασίζονται η απαλλαγή του προσώπου του δεύτερου εδαφίου και η ανάθεση της αρμοδιότητας σε αντιδήμαρχο ή αντιπεριφερειάρχη ή σε προϊστάμενο άλλης οργανικής μονάδας ανώτατου επιπέδου.

Για τους συνδέσμους δήμων και περιφερειών και τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), αρμόδιος για τη συγκέντρωση και αποστολή των στοιχείων είναι ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, ο οποίος δύναται να εκχωρήσει την αρμοδιότητα σε αρμόδιο προϊστάμενο οργανικής μονάδας.

3. Τα πρόσωπα της παρ. 2 φέρουν την ευθύνη για την ακρίβεια, την εγκυρότητα και την έγκαιρη αποστολή αυτών των στοιχείων, καθώς και για την αντίστοιχη ενημέρωση των βάσεων δεδομένων της απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 542, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, για τις οποίες υφίσταται υποχρέωση υποβολής στοιχείων από τους φορείς ευθύνης τους.

4. Με μέριμνα των προσώπων της παρ. 2, στους φορείς τηρείται υποχρεωτικά ηλεκτρονικός φάκελος τεκμηρίωσης των υποβαλλόμενων στοιχείων στον Κόμβο Επιδόσεων. Ο έλεγχος επάρκειας της τεκμηρίωσης και της δυνατότητας επαλήθευσης των υποβληθέντων στοιχείων ολοκληρώνεται εντός τριάντα (30) ημερών

από την ολοκλήρωση της υποβολής των ετήσιων στοιχείων. Τα αποτελέσματα των ελέγχων καταχωρίζονται στον Κόμβο Επιδόσεων με ευθύνη του προϊσταμένου ή του υπευθύνου της αρμόδιας Μ.Ε.Ε. και λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των στοιχείων και κατά την έκδοση της απόφασης της παρ. 11 του άρθρου 542.

5. Εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 542 αναρτώνται στην πλατφόρμα «deiktesOTA.gov.gr» τα πρότυπα ερωτηματολόγια υποβολής στοιχείων, με ενσωματωμένες τις οδηγίες συμπλήρωσής τους και το ενδεικτικό περιεχόμενο του ηλεκτρονικού φακέλου τεκμηρίωσης και παρέχονται οι απαιτούμενες οδηγίες στα πρόσωπα της παρ. 2 αναφορικά με τον χρόνο και τον τρόπο ενημέρωσης του Κόμβου Επιδόσεων.

6. Οι δείκτες μέτρησης και αξιολόγησης επιδόσεων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων υπολογίζονται και δημοσιεύονται στην πλατφόρμα «deiktesOTA.gov.gr» σε ετήσια βάση, εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ολοκλήρωση του έτους αναφοράς. Στην πλατφόρμα δημοσιεύεται υποχρεωτικά και η μεθοδολογία υπολογισμού των δεικτών.

7. Τα υποβαλλόμενα στοιχεία στον Κόμβο Επιδόσεων είναι διαθέσιμα ως ανοικτά δεδομένα που δημοσιοποιούνται στον ηλεκτρονικό σύνδεσμο «data.gov.gr» με βάση τις απαιτήσεις του άρθρου 63 του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί διαθέσιμων μορφότυπων, εντός δύο (2) μηνών από την ολοκλήρωση της δημοσίευσης των δεικτών στην πλατφόρμα «deiktesOTA.gov.gr».

8. Η συλλογή των στοιχείων της παρ. 1 γίνεται σε συμμόρφωση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) και τον ν. 4624/2019 (Α’ 137).

Άρθρο 541
Βραβεία επιδόσεων

1. Στους δήμους και τις περιφέρειες που έχουν επιδείξει τη μεγαλύτερη βελτίωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος συνολικά ή σε επιμέρους δείκτες του άρθρου 540, περί κόμβου παρακολούθησης επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης, δύναται να απονέμονται ετήσια βραβεία.

2. Τα βραβεία της παρ. 1 δύνανται να συνοδεύονται από χρηματικό έπαθλο, το συνολικό ύψος των οποίων δύναται να ανέλθει σε ποσοστό μέχρι πέντε τοις χιλίοις (5‰) επί του συνολικού ετήσιου ύψους των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) των δήμων και των περιφερειών αντίστοιχα.

3. Τα ποσά των επάθλων εντάσσονται στον προγραμματισμό του Υπουργείου Εσωτερικών αναφορικά με την κατανομή και την απόδοση των Κ.Α.Π. του επόμενου οικονομικού έτους.

4. Ποσοστό μέχρι ένα τοις εκατό (1%) του χρηματικού επάθλου της παρ. 2 εγγράφεται στον προϋπολογισμό εξόδων για παροχές προσωπικού του επόμενου οικονομικού έτους του δήμου και της περιφέρειας προκειμένου να αποδοθεί στα πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 540, και στους υπαλλήλους που συνέβαλαν στην πραγματοποίηση ή στη βελτίωση των επιδόσεων. Το ύψος της ανταμοιβής ανά δικαιούχο καθορίζεται με απόφαση του δημάρχου και του περιφερειάρχη και η σχετική δαπάνη εκκαθαρίζεται και αποδίδεται στους δικαιούχους εντός τριών (3) μηνών από την καταβολή του επάθλου στον φορέα. Η ανταμοιβή ανά δικαιούχο, δεν συμψηφίζεται με την προσωπική διαφορά της παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 4354/2015 (Α’ 176) και του άρθρου 155 του ν. 4472/2017 (Α’ 74).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Δ’

Άρθρο 542
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται το περιεχόμενο και ο τύπος των στοιχείων, ο χρόνος και η συχνότητα ενημέρωσης ανά κατηγορία φορέα και ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με τους υπόχρεους ενημέρωσης του Κόμβου Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 533.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να ρυθμίζονται ο τρόπος λειτουργίας του Κόμβου Οικονομικής Πληροφόρησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο τρόπος διάθεσης των στοιχείων από τους υπόχρεους και δύναται να καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της εφαρμογής, η είσοδος, ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση των χρηστών, οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα ή μητρώα του δημοσίου τομέα, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 533.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση για τον πρόεδρο, τα μέλη και τους γραμματείς, του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 534, η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ρυθμίζονται ζητήματα λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθορίζονται τα κριτήρια αξιολόγησης των σχεδίων προϋπολογισμού των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) για την παροχή γνώμης από αυτό, το ακριβές περιεχόμενο του Πίνακα Οικονομικής Στοχοθεσίας, η μεθοδολογία ελέγχου επίτευξης των στόχων, τα κριτήρια προσδιορισμού των ουσιωδών δυσμενών αποκλίσεων και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 535, περί παρακολούθησης εκτέλεσης προϋπολογισμών από το Παρατηρητήριο. Με την ίδια απόφαση δύναται να ρυθμίζεται κάθε απαραίτητο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 536, περί διαχείρισης προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται έως τον Νοέμβριο κάθε έτους και ισχύει για το επόμενο οικονομικό έτος, ύστερα από εισήγηση του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και αφού ληφθεί υπόψη το πιστωτικό υπόλοιπο του Λογαριασμού Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α. του άρθρου 537, δύναται να διαφοροποιείται συνολικά ή ανά βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης το ποσοστό της παρ. 2 του ως άνω άρθρου.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα λειτουργίας του Λογαριασμού Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α., καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 537.

7. Από τα χρηματικά διαθέσιμα του Λογαριασμού Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α. του άρθρου 537, όπως αυτά εμφανίζονται στην έναρξη κάθε έτους και σε ποσοστό που δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτών, δύναται, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, να παρέχονται σε δήμους οικονομικές ενισχύσεις για την κάλυψη εξαιρετικά επειγουσών αναγκών, οι οποίες προκύπτουν λόγω επέλευσης έκτακτων και απρόβλεπτων γεγονότων, περιστάσεων και φαινομένων. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου εκδίδεται κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

8. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών ή των Προέδρων και Διοικητών Ανεξάρτητων Αρχών, δύνανται να συμπεριλαμβάνονται στα στοιχεία του Κόμβου Παρακολούθησης Επιδόσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 540, και δεδομένα από βάσεις δεδομένων του δημόσιου τομέα, εφόσον έχουν γεωγραφική αναφορά σε επίπεδο ταχυδρομικού κώδικα ή δημοτικής κοινότητας ή δήμου ή περιφερειακής ενότητας ή περιφέρειας και ρυθμίζεται κάθε απαραίτητο ζήτημα για τον τρόπο και τη συχνότητα διάθεσης των δεδομένων του Κόμβου του ανωτέρω άρθρου.

9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται μέχρι το τέλος Μαΐου εκάστου έτους, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.), καθορίζονται το περιεχόμενο των υποβαλλόμενων στοιχείων και οι δείκτες μέτρησης και αξιολόγησης επιδόσεων για το έτος. Το περιεχόμενο των δεικτών βασίζεται στα υποβαλλόμενα στοιχεία της απόφασης του πρώτου εδαφίου και στα στοιχεία των αποφάσεων διάθεσης δεδομένων των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότηση της παρ. 8 του παρόντος, με τις οποίες ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα του Κόμβου Παρακολούθησης Επιδόσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 540.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ο τρόπος λειτουργίας του Κόμβου Παρακολούθησης Επιδόσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 540, ο τρόπος αποστολής των στοιχείων από τους υπόχρεους, ο τρόπος διάθεσης δεδομένων, και δύναται να καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της εφαρμογής, η είσοδος, ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση των χρηστών, οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα ή μητρώα του δημοσίου τομέα, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται μέχρι το τέλος Ιουνίου εκάστου έτους, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ., αντίστοιχα, δύναται να απονέμονται τα βραβεία επιδόσεων της παρ. 1 του άρθρου 541. Η απόφαση της παρούσας αφορά στις επιδόσεις των φορέων κατά το προηγούμενο έτος. Σε αυτήν αναφέρονται υποχρεωτικά τα κριτήρια που έχουν ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό των φορέων στους οποίους απονέμονται τα βραβεία επιδόσεων.

ΜΕΡΟΣ Ε’
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Ε’

Άρθρο 543
Σκοπός

Ο σκοπός του Μέρους Ε’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συνίσταται στη θέσπιση ενός σαφούς, ενιαίου, λειτουργικού και συνεκτικού θεσμικού πλαισίου, το οποίο περιλαμβάνει σαφείς διαδικασίες και κατάλληλα εργαλεία διαχείρισης και αξιοποίησης της δημοτικής και περιφερειακής περιουσίας.

Άρθρο 544
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Ε’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αποτελούν:

α) Η αποτύπωση των βασικών αρχών, που διέπουν τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων των δήμων και των περιφερειών,

β) οι ρυθμίσεις για την απόκτηση ή μίσθωση ακινήτων για την εκπλήρωση των σκοπών τους,

γ) οι διατάξεις διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων ειδικού σκοπού, όπως είναι η σχολική περιουσία, και κοινόχρηστων χώρων, στο πλαίσιο των ειδικότερων αρμοδιοτήτων των δήμων, και

δ) η διαδικασία των δημοπρασιών των δήμων και περιφερειών για τις περιπτώσεις εκμίσθωσης και εκποίησης κινητών και ακινήτων, καθώς και μίσθωσης ή αγοράς ακινήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 545
Γενικές υποχρεώσεις - Προστασία περιουσίας

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες οφείλουν να διατηρούν, να προστατεύουν, να διαχειρίζονται και να αξιοποιούν την κάθε είδους περιουσία τους με τρόπο επιμελή και αποδοτικό.

2. Ακίνητα και κινητά πράγματα, αξίες και οτιδήποτε άλλο ανήκει στην περιουσία των δήμων και των περιφερειών καταγράφονται υποχρεωτικά στα βιβλία τους.

3. Η απόκτηση και η διάθεση περιουσιακών στοιχείων των δήμων και των περιφερειών επιτρέπονται, εφόσον τηρηθούν οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα για την εκπλήρωση των σκοπών τους και την άσκηση των κατά νόμο αρμοδιοτήτων τους.

4. Οι δήμοι και οι περιφέρειες οφείλουν να καταρτίζουν πρόγραμμα διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας τους, σύμφωνα με το άρθρο 546.

5. Η ακίνητη περιουσία των δήμων και των περιφερειών προστατεύεται, σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου. Επί διοικητικής αποβολής αποφαίνεται το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Το σχετικό πρωτόκολλο εκδίδει ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 546
Πρόγραμμα διαχείρισης και αξιοποίησης περιουσίας δήμων και περιφερειών

Η συζήτηση και η ψήφιση του προγράμματος διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας των δήμων και των περιφερειών πραγματοποιούνται κατά το πρώτο έτος της δημοτικής ή περιφερειακής περιόδου αντίστοιχα σύμφωνα με το σχέδιο της οικείας δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής και τις τυχόν εναλλακτικές προτάσεις προγράμματος διαχείρισης και αξιοποίησης που συντάσσονται και κατατίθενται από τους επικεφαλής των παρατάξεων. Οι τυχόν εναλλακτικές προτάσεις συνοδεύονται από εισήγηση των αρμοδίων υπηρεσιών. Κατά τη σύνταξη των προτάσεων από τις ενδιαφερόμενες παρατάξεις, οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου ή της περιφέρειας παρέχουν κάθε σχετικό στοιχείο. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του συμβουλίου συνιστά και το εγκεκριμένο πρόγραμμα. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του συμβουλίου, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων και θεωρείται εγκεκριμένη

η πρόταση που λαμβάνει τις περισσότερες ψήφους επί των παρόντων. Το πρόγραμμα δύναται να αναθεωρείται με την ίδια διαδικασία.

Άρθρο 547
Δωρεά ακινήτων

1. Δωρεές ακινήτων των δήμων και περιφερειών για την εκπλήρωση σπουδαίου κοινωφελούς σκοπού που συνδέεται με την προαγωγή των τοπικών συμφερόντων και την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής, επιτρέπονται ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του αριθμού των μελών του.

Στην περίπτωση δωρεάς δημοτικού ακινήτου, η απόφαση του πρώτου εδαφίου λαμβάνεται ύστερα από γνώμη του συμβουλίου ή εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας κατά περίπτωση. Ο τελευταίος συμμετέχει στη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου και έχει δικαίωμα ψήφου κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης.

2. Αν η χρήση των ακινήτων, που έχουν δωρηθεί, μεταβληθεί ή ο σκοπός της δωρεάς δεν εκπληρωθεί μέσα στην προθεσμία που έχει οριστεί, η σύμβαση της δωρεάς λύεται, και η κυριότητα των ακινήτων επανέρχεται αυτοδικαίως στον δήμο ή την περιφέρεια. Οι αποφάσεις της παρ. 1 καταχωρούνται στα κτηματολογικά βιβλία ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία.

Άρθρο 548
Δωρεάν παραχώρηση χρήσης ακινήτων

1. Η δωρεάν παραχώρηση της χρήσης ακινήτων των δήμων και των περιφερειών επιτρέπεται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα. Η παραχώρηση ανακαλείται με όμοια απόφαση, εφόσον οι λόγοι ή οι προϋποθέσεις που την είχαν υπαγορεύσει έχουν εκλείψει, καθώς και σε περίπτωση παράβασης των όρων της παραχώρησης από τον παραχωρησιούχο φορέα.

Η παραχώρηση γίνεται για ορισμένο χρόνο:

α) στα νομικά πρόσωπα του οικείου δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα, σε άλλους δήμους ή περιφέρειες, στο Δημόσιο και σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εν γένει, καθώς και σε οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας για την εξυπηρέτηση του σκοπού τους, καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτης και επείγουσας ανάγκης,

β) σε άλλα νομικά πρόσωπα, αθλητικούς συλλόγους, οι οποίοι φέρουν την ειδική αθλητική αναγνώριση του άρθρου 8 του ν. 2725/1999 (Α’ 121) και είναι εγγεγραμμένοι στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αθλητικών Σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α’ 148), ή πολιτιστικούς συλλόγους που ασκούν αποκλειστικά δραστηριότητα η οποία είναι κοινωφελής ή προάγει τα τοπικά συμφέροντα,

γ) σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ν. 4430/2016 (Α’ 205) που έχουν την έδρα τους ή ασκούν τη δραστηριότητά τους στον οικείο δήμο ή περιφέρεια, για την ενίσχυση της τοπικής και κοινωνικής ωφέλειας, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4430/2016,

δ) σε ναυταθλητικά σωματεία, τα οποία φέρουν την ειδική αθλητική αναγνώριση του άρθρου 8 του ν. 2725/1999 και είναι εγγεγραμμένα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αθλητικών Σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020.

2. Για τις περ. γ) και δ), η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του οικείου συμβουλίου. Η διάρκεια της παραχώρησης χρήσης δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη για την περ. γ) και δεν δύναται να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ετών για την περ. δ), αντίστοιχα. Μετά τη λήξη της διάρκειας παραχώρησης για τις περιπτώσεις της παρούσας, επιτρέπεται η απευθείας εκμίσθωση του ίδιου ακινήτου στον παραχωρησιούχο φορέα, κατόπιν αίτησής του, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 553, περί εκμίσθωσης ακινήτων.

Άρθρο 549
Εκποίηση ακινήτων

1. Η εκποίηση δημοτικών ή περιφερειακών ακινήτων επιτρέπεται, κατόπιν δημοπρασίας, μόνο για ωφέλεια του δήμου ή της περιφέρειας, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

2. Το προϊόν της εκποίησης διατίθεται αποκλειστικά για την εκπλήρωση του σκοπού, για τον οποίο έγινε η εκποίηση. Τυχόν υπόλοιπο του προϊόντος εκποίησης, διατίθεται για την εκτέλεση έργων, την αποζημίωση δικαιούχων από απαλλοτριώσεις ακινήτων, καθώς και για την κάλυψη λοιπών αναγκών των δήμων και των περιφερειών.

3. Με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του οικείου συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται η απευθείας και χωρίς δημοπρασία εκποίηση δημοτικών ή περιφερειακών ακινήτων σε άλλους δήμους ή περιφέρειες, στα νομικά πρόσωπα αυτών του άρθρου 186, στο Δημόσιο, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καθώς και σε οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, για την εκπλήρωση των σκοπών τους. Ομοίως, επιτρέπεται η απευθείας εκποίηση δημοτικών εκτάσεων σε κατηγορίες συνεταιρισμών που καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα που δύνανται να εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Με τα ίδια διατάγματα δύναται να προσδιορίζονται και οι προϋποθέσεις της απευθείας εκποίησης.

4. Τα έξοδα μεταβίβασης του ακινήτου βαρύνουν τον αγοραστή.

5. Ο πλειοδότης σε δημοπρασία που διενεργήθηκε για την εκποίηση ακινήτου δύναται, έως την κατάρτιση της σχετικής σύμβασης, να υποδείξει εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης ως αγοράστρια, υπό τον όρο, ότι ο ανωτέρω πλειοδότης θα έχει, ήδη, προσυμφωνήσει τη χρηματοδοτική μίσθωση του εν λόγω ακινήτου με την υποδεικνυόμενη από αυτόν εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης.

6. Για ακίνητα των δήμων και των περιφερειών που βρίσκονται στην αλλοδαπή, η εκποίηση γίνεται με απόφαση του οικείου συμβουλίου, η οποία περιλαμβάνει και τους όρους της εκποίησης, τα όργανα και τα πρόσωπα ενώπιον των οποίων θα διενεργηθεί.

Άρθρο 550
Αξιοποίηση ακινήτων με σύμβαση κοινωνικής αντιπαροχής

1. Δήμοι και περιφέρειες, με την ιδιότητα της αναθέτουσας αρχής, δύνανται να συνάπτουν σύμβαση κοινωνικής αντιπαροχής του άρθρου 5 του ν. 5006/2022 (Α’ 239), περί της έννοιας της κοινωνικής αντιπαροχής, με ιδιώτη ανάδοχο, με σκοπό την ενίσχυση του οικιστικού αποθέματος και τη δημιουργία κοινωνικών κατοικιών, μέσω της αξιοποίησης της ακίνητης ιδιωτικής περιουσίας τους. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ο ν. 5006/2022.

2. Για την κίνηση της διαδικασίας ένταξης συμβάσεων κοινωνικής αντιπαροχής στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, η οποία χορηγείται μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση του οικείου δήμου ή της περιφέρειας για την αναγκαιότητα σύναψης σύμβασης κοινωνικής αντιπαροχής. Για τα ίδια ακίνητα, σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας απαιτείται και για τη δημοσίευση προκήρυξης για την επιλογή αναδόχου σύμβασης κοινωνικής αντιπαροχής.

Άρθρο 551
Ανταλλαγή ακινήτων

Η ανταλλαγή ακινήτων των δήμων και των περιφερειών με άλλα ακίνητα, δύναται να γίνει χωρίς δημοπρασία. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και στην περίπτωση της επιβάρυνσής τους με εμπράγματα δικαιώματα, ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 549, περί εκποίησης ακινήτων.

Άρθρο 552
Αγορά ακινήτων

1. Η αγορά ακινήτων επιτρέπεται κατόπιν δημοπρασίας, με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

2. Κατ’ εξαίρεση, επιτρέπεται η απευθείας αγορά ακινήτου εφόσον το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο κρίνει, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, ότι το ακίνητο αυτό είναι το μοναδικό κατάλληλο για την εκπλήρωση των σκοπών του:

α) Με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του όταν έχουν προηγηθεί δύο (2) άγονες δημοπρασίες ή

β) με πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του σε κάθε άλλη περίπτωση.

3. Επιτρέπεται η αγορά κτίσματος έτοιμου προς χρήση με τον λειτουργικό του εξοπλισμό, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους όρους διακήρυξης της δημοπρασίας. Για τον σκοπό αυτόν καταρτίζεται προσύμφωνο αγοραπωλησίας ακινήτου, το οποίο προβλέπει την κατάρτιση οριστικής σύμβασης μεταβίβασης και την παράδοση του οικοδομήματος εντός της προβλεπόμενης, από τη διακήρυξη, προθεσμίας και σύμφωνα με τους όρους αυτής.

4. Η εκ μέρους των δήμων και των περιφερειών απευθείας και χωρίς δημοπρασία αγορά ακινήτων που ανήκουν σε επιχειρήσεις στις οποίες αυτοί μετέχουν με αντάλλαγμα τη διάθεση μέρους ή του συνόλου των μετοχών τους σε αυτές, επιτρέπεται με απόφαση του οικείου συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη

πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Εάν υπάρχει απόκλιση αξιών των ανταλλασσόμενων πραγμάτων, η απόφαση αγοράς λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του οικείου συμβουλίου.

5. Τα έξοδα μεταβίβασης του ακινήτου βαρύνουν τον αγοραστή.

Άρθρο 553
Εκμίσθωση ακινήτων

1. Η εκμίσθωση ακινήτων των δήμων και περιφερειών γίνεται με δημοπρασία. Η δημοπρασία επαναλαμβάνεται υποχρεωτικά για μία (1) φορά, εάν δεν παρουσιάστηκε κανένας πλειοδότης. Αν και η δεύτερη δημοπρασία δεν φέρει αποτέλεσμα, η εκμίσθωση δύναται να γίνει με απευθείας συμφωνία, της οποίας τους όρους καθορίζει το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα.

2. Κατ’ εξαίρεση, με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, επιτρέπεται η εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία:

α) Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη, αν η ετήσια πρόσοδος του υπό εκμίσθωση ακινήτου δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

β) Αν πρόκειται για την εκμίσθωση ακινήτων στο δημόσιο, σε άλλους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, σε νομικά πρόσωπα αυτών του άρθρου 186, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, σε ναυταθλητικά σωματεία, σε συνεταιρισμούς για την ικανοποίηση των αναγκών τους, καθώς και σε Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018 (Α’ 9) και σε Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας του άρθρου 6Β του ν. 3468/2006 (Α’ 129), εφόσον η πλειοψηφία του συνεταιριστικού τους κεφαλαίου ανήκει σε δήμους και περιφέρειες, σε νομικά πρόσωπα αυτών του άρθρου 186, και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εν γένει. Για την εκμίσθωση σε συνεταιρισμούς εφαρμόζεται αναλογικά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 549, περί εκποίησης ακινήτων.

γ) Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τέσσερις (4) μήνες, θεάτρων και κινηματοθεάτρων ή άλλων χώρων, για επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς, αθλητικούς πολιτιστικούς και λοιπούς σκοπούς ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος, αφού το συμβούλιο εκτιμήσει την ποιότητα των εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν.

Στην περ. β), η απόφαση του συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

3. Η εκμίσθωση με δημοπρασία ακινήτων με μειωμένο μίσθωμα επιτρέπεται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι πέντε (25) έτη, υπό τον όρο ότι ο μισθωτής αναλαμβάνει το σύνολο ή μέρος της δαπάνης ανακαίνισης ή ανακατασκευής του ακινήτου και προβαίνει σε τυχόν πρόσθετες παροχές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ειδικότερα στους όρους διακήρυξης της δημοπρασίας. Με όμοια απόφαση, χωρεί παράταση των υφιστάμενων μισθώσεων για έως είκοσι πέντε (25) έτη υπό τους όρους του πρώτου εδαφίου, ύστερα από συνεκτίμηση της προτεινόμενης επένδυσης για την ανακαίνιση ή ανακατασκευή, την αναπροσαρμογή του μισθώματος και την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του εκμισθωτή φορέα.

4. Επιτρέπεται, κατόπιν δημοπρασίας, κατά παρέκκλιση του άρθρου 610 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α’ 164), με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, η μακροχρόνια εκμίσθωση:

α) Ακινήτων για διάρκεια μέχρι ενενήντα εννέα (99) έτη, με σκοπό την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993 (Α’ 118),

β) ακάλυπτων εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την εγκατάσταση και εκμετάλλευση στο μίσθιο επιχειρήσεων αθλητικών δραστηριοτήτων πάσης φύσεως και υποστηρικτικών προς αυτές υπηρεσιών, που προϋποθέτουν ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή,

γ) ακάλυπτων εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων της πρωτογενούς παραγωγής, που προϋποθέτουν ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή,

δ) ακάλυπτων εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την ίδρυση ή επέκταση βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Για την παράταση των ανωτέρω συμβάσεων συνεκτιμάται εκ νέου ο αναπτυξιακός χαρακτήρας των μισθώσεων.

Οι ανωτέρω συμβάσεις απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος ή δικαίωμα Δημοσίου ή τρίτων. Τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών για τη σύμβαση και κάθε άλλη προς πραγμάτωση αυτής πράξη περιορίζονται στο δέκα τοις εκατό (10%) αυτών.

Κάθε κτίριο και κάθε άλλη μόνιμη εγκατάσταση που ανεγείρεται επί του μισθίου σύμφωνα με τη σύμβαση, περιέρχεται, μετά τη λύση ή τη λήξη της σύμβασης, στην κυριότητα του εκμισθωτή δήμου ή περιφέρειας, χωρίς υποχρέωση του εκμισθωτή και χωρίς δικαίωμα του μισθωτή να τα αφαιρέσει, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά.

5. Υπεκμίσθωση επιτρέπεται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τον χρόνο λήξης της μίσθωσης. Ο σχετικός όρος συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά στη διακήρυξη και στη σύμβαση. Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης, ο αρχικός μισθωτής εξακολουθεί να ευθύνεται εις ολόκληρο έναντι του δήμου ή της περιφέρειας, σύμφωνα με τους όρους της κύριας σύμβασης μίσθωσης.

6. Οι παρ. 1 έως 5 δεν εφαρμόζονται στα ακίνητα που εντάσσονται σε προγράμματα κοινωνικής μίσθωσης της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 5229/2025 (Α’ 158), περί κοινωνικής μίσθωσης, ή εντάσσονται σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται ή επιδοτούνται από ευρωπαϊκούς πόρους για την επίτευξη σκοπών στέγασης ευάλωτων ομάδων.

Άρθρο 554
Μίσθωση ακινήτων

1. Για ακίνητα που μισθώνουν οι δήμοι και οι περιφέρειες απαιτείται δημοπρασία.

2. Κατ’ εξαίρεση, επιτρέπεται η απευθείας μίσθωση ακινήτου, με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του:

α) Όταν έχουν διενεργηθεί τουλάχιστον δύο (2) άγονες δημοπρασίες.

β) Όταν κριθεί ότι μόνο ένα ακίνητο είναι κατάλληλο για την εκπλήρωση του σκοπού και την κάλυψη των αναγκών του δήμου ή της περιφέρειας. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση του συμβουλίου λαμβάνεται με πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του.

γ) Όταν η ανάγκη μίσθωσης ακινήτου έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Η διάρκεια της μίσθωσης δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες, με δυνατότητα παράτασής της για ίσο χρονικό διάστημα.

δ) Όταν πρόκειται για την επέκταση ήδη εγκατεστημένης υπηρεσίας σε μη μισθωμένους χώρους του ίδιου ή παρακείμενου ακινήτου, οι οποίοι δεν υπερβαίνουν την επιφάνεια του ήδη μισθωμένου ακινήτου. Η μίσθωση συνάπτεται για χρονική διάρκεια που δεν υπερβαίνει τον χρόνο λήξης της κύριας μίσθωσης.

ε) Όταν το προς μίσθωση ακίνητο είναι ιδιοκτησίας του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δήμων, περιφερειών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του άρθρου 187.

στ) Ειδικά για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στην περίπτωση που δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες της δημοπρασίας από τους δήμους έως και δύο (2) μήνες πριν από την έναρξη του σχολικού έτους ή προκύπτουν επείγοντες και απρόβλεπτοι λόγοι κατά τη διάρκεια αυτού που υπαγορεύουν την προσωρινή μεταστέγαση του σχολείου σε άλλο κτήριο. Η διάρκεια της μίσθωσης ορίζεται για δύο (2) έτη με δυνατότητα παράτασης για άλλο ένα έτος, εφόσον εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι του πρώτου εδαφίου. Αναμίσθωση δεν επιτρέπεται.

Στις περ. β), γ), δ) και στ), απαιτείται ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του οικείου συμβουλίου.

3. Η διάρκεια των μισθώσεων είναι έως δώδεκα (12) έτη, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του και κατόπιν γνώμης της επιτροπής αξιολόγησης περιουσιακών στοιχείων του άρθρου 563, η μίσθωση δύναται να παρατείνεται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δώδεκα (12) έτη, υπό την προϋπόθεση της ρητής συναίνεσης του εκμισθωτή στους όρους της παράτασης.

4. Ο δήμος ή η περιφέρεια δύναται να προβεί μονομερώς σε λύση της μίσθωσης πριν από τη λήξη του συμβατικού χρόνου αζημίως, εφόσον η στεγασμένη στο μίσθιο υπηρεσία καταργηθεί ή μεταστεγαστεί σε ιδιόκτητο ή δωρηθέν ακίνητο και η υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης έως τη λήξη της δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη. Η απόφαση πρόωρης λύσης της μίσθωσης κοινοποιείται στον εκμισθωτή του ακινήτου και επιφέρει τα αποτελέσματά της τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες μετά από την κοινοποίησή της, εφόσον, κατά τον χρόνο αυτό, το ακίνητο έχει αποδοθεί ελεύθερο προς χρήση στον εκμισθωτή. Σε διαφορετική περίπτωση, η υποχρέωση καταβολής μισθωμάτων διατηρείται μέχρι την ημερομηνία πραγματικής απόδοσης της ελεύθερης χρήσης του μισθίου στον εκμισθωτή.

5. Σιωπηρή αναμίσθωση δεν επιτρέπεται. Η συνέχιση της χρήσης ακινήτου, που μισθώθηκε, πέρα από τον χρόνο λήξης της μίσθωσης, θεωρείται ως σιωπηρή παράταση της μίσθωσης. Για τη χρήση αυτή καταβάλλεται μίσθωμα ίσο με αυτό της μίσθωσης που έληξε, το οποίο αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση.

6. Επιτρέπεται η από πλευράς του μισθωτή μονομερής παράταση της μίσθωσης για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη, με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον εκμισθωτή έναν (1) τουλάχιστον μήνα πριν από την ημερομηνία λήξης της μίσθωσης, αφού προηγηθεί η διενέργεια δύο (2) τουλάχιστον δημοπρασιών για μίσθωση άλλου ακινήτου, οι οποίες απέβησαν άγονες ή ασύμφορες. Ο σχετικός όρος, καθώς και η αναπροσαρμογή του μισθώματος αναγράφονται υποχρεωτικά στην οικεία διακήρυξη και σύμβαση.

7. Επιτρέπεται η μίσθωση κτιρίου από δήμο για τη στέγαση σχολικής μονάδας πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από τη θεσμοθετημένη χρήση της περιοχής, εφόσον μετά από δύο (2) άγονες δημοπρασίες δεν βρέθηκε κατάλληλο κτήριο σε περιοχή όπου επιτρέπεται η ζητούμενη χρήση. Για τη μίσθωση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται ανάλογα η παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 3130/2003 (Α’ 76) και η παρ. 9 του άρθρου 16 του ν. 627/1968 (Α’ 266).

8. Δεν απαιτείται δημοπρασία όταν η μίσθωση αφορά ακίνητα εθνικών κληροδοτημάτων, τα οποία εποπτεύονται από το Δημόσιο, καθώς και ακίνητα που έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα. Στην περίπτωση αυτή η μίσθωση συνάπτεται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Όταν η μίσθωση υπερβαίνει σε διάρκεια τα σαράντα εννέα (49) έτη, δύναται ο μισθωτής να προβαίνει σε εργασίες ανακαίνισης και αποκατάστασης του μισθίου, σύμφωνα με τις λειτουργικές του ανάγκες. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό του δήμου ή της περιφέρειας. Σε περίπτωση μίσθωσης ακινήτων εθνικών κληροδοτημάτων, οι όροι της σχετικής σύμβασης μίσθωσης εγκρίνονται από το εποπτεύον όργανο.

Άρθρο 555
Δικαίωμα εκμετάλλευσης κυλικείων εντός κτηρίων που στεγάζονται υπηρεσίες των δήμων και περιφερειών

Η παραχώρηση δικαιώματος εκμετάλλευσης των κυλικείων, εντός κτηρίων που στεγάζονται υπηρεσίες των δήμων και περιφερειών προς εξυπηρέτηση του προσωπικού αυτών και των συναλλασσομένων με αυτούς, γίνεται με δημοπρασία από τους στεγαζόμενους φορείς, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις δημοπρασιών περί εκμίσθωσης ακινήτων του Κεφαλαίου Η’ του παρόντος Μέρους, περί δημοπρασιών. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για τα ακίνητα αρμοδιότητας της Εταιρείας Ακινήτων του Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ.) που παραχωρούνται ή εκμισθώνονται στους ανωτέρω φορείς για στέγαση ή εν γένει εξυπηρέτηση των σκοπών τους, οπότε το σχετικό δικαίωμα ασκείται από την ΕΤ.Α.Δ., σύμφωνα με τον κανονισμό της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση παραχώρησης ή μίσθωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 556
Εκποίηση κινητών πραγμάτων

1. Η εκποίηση κινητών πραγμάτων και ειδών τεχνικού εξοπλισμού, εξαιρουμένων των οχημάτων, των δήμων και των περιφερειών επιτρέπεται:

α) Κατόπιν διενέργειας δημοπρασίας με σχετική απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου. Όταν πρόκειται για πράγματα που έχουν αξία έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, δύναται με αιτιολογημένη απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής να γίνεται πρόχειρη άτυπη δημοπρασία.

β) απευθείας και χωρίς δημοπρασία προς το Δημόσιο, άλλους δήμους και περιφέρειες, νομικά πρόσωπα αυτών του άρθρου 186, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, για την κάλυψη των αναγκών τους. Στην περίπτωση αυτή, η σχετική απόφαση του οικείου συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

2. Οι δήμοι, τα νομικά πρόσωπα αυτών που ασκούν αρμοδιότητες αποκομιδής και διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων δύνανται να εκποιούν με διενέργεια δημοπρασίας, τα υλικά ή και την τυχόν παραγόμενη ενέργεια που προέρχονται από τη χωριστή συλλογή, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την επεξεργασία και ανάκτηση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) και των βιοαποβλήτων μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού ή διοικητικού συμβουλίου.

3. Για τον σκοπό της παρ. 2, συντάσσεται έκθεση από την Επιτροπή Εκτίμησης του εκάστοτε φορέα, σχετική με τις ποσότητες και τα χαρακτηριστικά των προς διάθεση υλικών ή και της τυχόν παραγόμενης ενέργειας και τον καθορισμό του ελάχιστου ορίου της πρώτης προσφοράς ανά υλικό. Στην περίπτωση που δεν υφίσταται το κατάλληλο προσωπικό για τη συγκρότηση της Επιτροπής, αυτή συγκροτείται κατ’ εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Η’ του παρόντος Βιβλίου, περί προγραμματικών συμβάσεων.

4. Τα έσοδα από την εκποίηση των υλικών ή και της τυχόν παραγόμενης ενέργειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο οικείο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, που προέρχονται από τη διαδικασία της παρ. 2, διατίθενται αποκλειστικά για την ενίσχυση της χωριστής συλλογής των Αστικών Στερεών Αποβλήτων και των βιοαποβλήτων και εν γένει για δαπάνες της υπηρεσίας καθαριότητας και φωτισμού, για τα νομικά πρόσωπα στα οποία υφίσταται τέτοια υπηρεσία.

5. Επιτρέπεται σε δήμους, η σύναψη σύμβασης με εταιρείες που τηρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, μετά από πλειοδοτικό διαγωνισμό, με βάση το Κεφάλαιο Η του παρόντος Βιβλίου, περί δημοπρασιών, με αντικείμενο την εντός των διοικητικών του ορίων:

α) περισυλλογή εγκαταλελειμμένων οχημάτων, σύμφωνα με το π.δ. 116/2004 (Α’ 81),

β) συλλογή αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, σύμφωνα με το π.δ. 117/2004 (Α’ 82).

Άρθρο 557
Δωρεά κινητών πραγμάτων

1. Δωρεές κινητών πραγμάτων των δήμων και περιφερειών, εξαιρουμένων των οχημάτων, επιτρέπονται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, προς το Δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δήμους και περιφέρειες, νομικά πρόσωπα αυτών, καθώς και οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, για την εκπλήρωση κοινωφελούς σκοπού ή σκοπού που συνδέεται με την προαγωγή των τοπικών συμφερόντων ή την άμεση εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής.

2. Οι δωρεές χρηματικών παροχών δεν επιτρέπονται. Κατ’ εξαίρεση, με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται η δωρεά χρημάτων εξ ιδίων πόρων από δήμο ή περιφέρεια προς άλλο δήμο ή περιφέρεια, για την υλοποίηση έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών, για την αντιμετώπιση των συνεπειών από φυσικές καταστροφές, ιδίως πλημμυρών, πυρκαγιών ή σεισμών και εφόσον ο δωρεοδόχος έχει κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας. Χρήματα που δεν αξιοποιούνται για τον ανωτέρω σκοπό, εντός δώδεκα (12) ετών από την εκτέλεση της δωρεάς, όπως προκύπτει από παραστατικά για δαπάνες που εκτελέστηκαν ή από δαπάνες που απορρέουν ή σχετίζονται με υπογραφείσες συμβάσεις ή από δαπάνες που εντάσσονται σε εν εξελίξει δημοπρασίες ή λοιπές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών, επιστρέφονται στον δωρητή.

Άρθρο 558
Δωρεάν παραχώρηση χρήσης κινητών πραγμάτων

Επιτρέπεται η δωρεάν παραχώρηση της χρήσης κινητών πραγμάτων και ειδών τεχνικού εξοπλισμού, εξαιρουμένων των οχημάτων, για ορισμένο χρονικό διάστημα:

α) στο δημόσιο, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε άλλους δήμους, περιφέρειες, και σε νομικά πρόσωπα του άρθρου 186, για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους, κατόπιν απόφασης του οικείου συμβουλίου,

β) στο δημόσιο, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε άλλους δήμους, περιφέρειες και σε νομικά πρόσωπα του άρθρου 186, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, κατόπιν απόφασης του δημάρχου ή περιφερειάρχη, κατά περίπτωση.

γ) σε φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας του ν. 4430/2016 (Α’ 205) που έχουν την έδρα τους ή ασκούν τη δραστηριότητά τους εντός του δήμου ή της περιφέρειας κατά περίπτωση, για την επιτέλεση των σκοπών τους, κατόπιν απόφασης του οικείου συμβουλίου.

Άρθρο 559
Εκμίσθωση κινητών πραγμάτων

Η εκμίσθωση κινητών πραγμάτων των δήμων και περιφερειών, εξαιρουμένων των οχημάτων, γίνεται με δημοπρασία. Κατ’ εξαίρεση, με απόφαση της οικείας δημοτικής η περιφερειακής επιτροπής η εκμίσθωση δύναται να γίνει με απευθείας συμφωνία, εάν η δημοπρασία δεν φέρει αποτέλεσμα ή για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

Άρθρο 560
Καταστροφή κινητών πραγμάτων

Αντικείμενα που δεν έχουν καμία αξία καταστρέφονται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη επιτροπής, η οποία αποτελείται από τρεις (3) συμβούλους που ορίζονται από το συμβούλιο και από τους οποίους ο ένας προέρχεται από τη μειοψηφία. Αν κατά την κρίση του συμβουλίου για τη διατύπωση της γνώμης της επιτροπής απαιτούνται τεχνικές γνώσεις, τις οποίες δεν διαθέτει, η επιτροπή συγκροτείται από δύο (2) συμβούλους και έναν (1) τεχνικό υπάλληλο του δήμου ή της περιφέρειας.

Άρθρο 561
Οχήματα

1. Η δωρεά κατά κυριότητα οχημάτων ή πλωτών μέσων από δήμο ή περιφέρεια, επιτρέπεται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου,

α) σε άλλο δήμο ή περιφέρεια για την εξυπηρέτηση του σκοπού τους και την κάλυψη των αναγκών τους,

β) στις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, των Σωφρονιστικών Καταστημάτων, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος, οι οποίες βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων τους, για την κάλυψη των λειτουργικών και επιχειρησιακών αναγκών τους.

2. Η δωρεάν παραχώρηση χρήσης οχημάτων των δήμων και των περιφερειών επιτρέπεται:

α) Με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου στα νομικά πρόσωπα αυτών ή σε άλλους δήμους και περιφέρειες για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους και για ορισμένο χρονικό διάστημα.

β) με απόφαση του δημάρχου ή περιφερειάρχη κατά περίπτωση, σε άλλους δήμους και περιφέρειες, στο Δημόσιο και σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 562
Χρηματοδοτική μίσθωση

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να συμβάλλονται στο πλαίσιο συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν ως αντικείμενο πράγματα κινητά ή ακίνητα, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

2. Όταν αντικείμενο της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι ακίνητο τρίτου: α) η επιλογή του κατάλληλου ακινήτου γίνεται με ανάλογη εφαρμογή των προβλέψεων περί αγοράς ακινήτων του άρθρου 552, περί αγοράς ακινήτων, β) η σύναψη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης γίνεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί δανείων του παρόντος Βιβλίου.

3. Όταν αντικείμενο της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι κινητά πράγματα, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί προμηθειών του Μέρους ΣΤ’ του παρόντος Βιβλίου.

4. Η δυνατότητα σύναψης χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 1665/1986 (Α’ 194), δεν καταλαμβάνει τους δήμους και τις περιφέρειες.

5. Στην περίπτωση μίσθωσης παγίων με χρηματοδοτική μίσθωση, αυτά αποτιμώνται και απογράφονται στο Μητρώο Παγίων του φορέα, σύμφωνα με το Λογιστικό Πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης.

Άρθρο 563
Επιτροπές αξιολόγησης περιουσιακών στοιχείων

1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, κατόπιν απόφασης του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, συστήνονται επιτροπές αξιολόγησης των περιουσιακών στοιχείων των δήμων και περιφερειών. Οι επιτροπές αποτελούνται από:

α) Ένα (1) μέλος του συμβουλίου, ως πρόεδρο,

β) έναν (1) μηχανικό του οικείου δήμου ή περιφέρειας και

γ) έναν (1) υπάλληλο της οικονομικής υπηρεσίας.

Για την υποβοήθηση του έργου τους, στις επιτροπές δύνανται να συμμετέχουν και αιρετοί, υπάλληλοι ή ειδικοί επιστήμονες, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Έργο των επιτροπών είναι η σύνταξη έκθεσης για την εκτίμηση της αξίας και της καταλληλότητας των ακινήτων και κινητών κατά περίπτωση. Στις περιπτώσεις αγοράς ή μίσθωσης ακινήτων, αντί του υπαλλήλου της οικονομικής υπηρεσίας, δύναται να ορίζεται δεύτερο μέλος του συμβουλίου. Στην περίπτωση διάθεσης μετοχών από δήμο ή περιφέρεια, αντί του υπαλλήλου της οικονομικής υπηρεσίας, ορίζεται υποχρεωτικά ένας (1) ορκωτός λογιστής - εκτιμητής.

2. Στις περιπτώσεις απευθείας εκποίησης, αγοράς, ανταλλαγής, μίσθωσης, εκμίσθωσης ακινήτων, καθώς και απευθείας εκποίησης ή εκμίσθωσης κινητών, το τίμημα ή το μίσθωμα καθορίζεται από τις επιτροπές της παρ. 1.

3. Στις περιπτώσεις δημοπρασίας για εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων καθώς και δημοπρασίας για εκποίηση ή εκμίσθωση κινητών πραγμάτων, η τιμή εκκίνησης ορίζεται από τη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, ύστερα από εισήγηση της επιτροπής της παρ. 1.

4. Για την εκποίηση ακινήτων, η επιτροπή αξιολόγησης συντάσσει έκθεση στην οποία αναφέρονται ιδίως:

α) Ο δήμος όπου βρίσκεται το ακίνητο,

β) ο οικισμός, η θέση, τυχόν τοπωνυμία όπου κείται το ακίνητο,

γ) η οδός και ο αριθμός, καθώς και η υφιστάμενη χρήση του ακινήτου, στην περίπτωση των αστικών ακινήτων,

δ) το εμβαδόν και οι διαστάσεις του,

ε) η πραγματική αξία κατά στρέμμα ή τετραγωνικό μέτρο και συνολικά,

στ) η αξία κτισμάτων ή φυτειών που τυχόν υπάρχουν στο ακίνητο και

ζ) η ωριαία παροχή ύδατος και η αξία του εάν στο ακίνητο αναβλύζει νερό που δύναται να χρησιμοποιηθεί για ύδρευση ή άρδευση ή ως κινητήρια δύναμη.

Προκειμένου περί μη οικοδομήσιμων εκτάσεων η επιτροπή συντάσσει πλήρες τοπογραφικό διάγραμμα, προκειμένου δε περί οικοδομημένης έκτασης ή αστικού ακινήτου συντάσσονται πλέον των ανωτέρω και σχέδια κατόψεων όλων των ορόφων, όπου φαίνονται η συνολική οικοδομημένη επιφάνεια και ο όγκος των κτισμάτων.

5. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, οι επιτροπές αξιολόγησης δύνανται να συσταθούν και ανά περιφερειακή ενότητα.

6. Για την κατάρτιση σύμβασης μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτων ή σύστασης επ’ αυτών εμπραγμάτων δικαιωμάτων, εφόσον συμβάλλεται δήμος ή περιφέρεια, απαιτείται εκτίμηση της αγοραίας αξίας, η οποία γίνεται από πιστοποιημένους εκτιμητές, στην περίπτωση που η αξία αυτή υπερβαίνει το χρηματικό όριο που καθορίζεται κάθε φορά από τις ισχύουσες διατάξεις. Απόκλιση από την έκθεση των εκτιμητών αιτιολογείται ειδικά.

Άρθρο 564
Μεταγραφή συμβάσεων

Το πλήρες κείμενο των συμβάσεων, με τις οποίες γίνεται εκμίσθωση ακινήτων των δήμων και των περιφερειών για χρονική διάρκεια μεγαλύτερη από εννέα (9) έτη, μεταγράφεται - καταχωρείται ατελώς στα κτηματολογικά βιβλία ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία.

Άρθρο 565
Συγκυριότητα

1. Ο τρόπος με τον οποίο ασκούνται η διαχείριση και η εκμετάλλευση ακινήτων που ανήκουν εξ αδιαιρέτου σε περισσότερους δήμους ή περιφέρειες, καθορίζεται με ομόφωνη απόφαση όλων των ενδιαφερόμενων φορέων. Σε περίπτωση διαφωνίας, επικρατεί η πλειοψηφία που υπολογίζεται, σύμφωνα με το μέγεθος του εξ αδιαιρέτου ποσοστού.

2. Οι δημοπρασίες για την εκποίηση ή την εκμίσθωση των ακινήτων αυτών γίνονται στην έδρα του δήμου ή της περιφέρειας όπου βρίσκονται τα ακίνητα ολόκληρα ή κατά το μεγαλύτερο τμήμα τους. Στη δημοπρασία παρίστανται όλοι οι συγκύριοι φορείς, εκπροσωπούμενοι από τους οικείους δημάρχους ή περιφερειάρχες κατά περίπτωση ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Με απόφαση των συμβουλίων τους, δύναται να ανατεθεί σε έναν από τους συγκύριους δήμους ή περιφέρειες η διενέργεια της δημοπρασίας από αρμόδιο όργανό του. Και στις δύο περιπτώσεις, η κατακύρωση της δημοπρασίας εγκρίνεται από τα οικεία συμβούλια των φορέων που έχουν συγκυριότητα.

3. Αν συγκύριοι κινητών πραγμάτων είναι περισσότεροι δήμοι ή περιφέρειες για τη διαχείριση, την εκμετάλλευση και την εκποίησή τους εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 1 και 2.

Άρθρο 566
Παραχώρηση περιουσιακών στοιχείων σε δήμους και περιφέρειες

1. Περιουσιακά στοιχεία οποιασδήποτε φύσης που ανήκουν στο ελληνικό Δημόσιο και σε δημόσια νομικά πρόσωπα επιτρέπεται να παραχωρηθούν ή να διατεθούν δωρεάν στους δήμους και στις περιφέρειες και να παραχωρηθούν μόνον κατά χρήση και άνευ ανταλλάγματος στους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) που λειτουργούν με τη μορφή συνδέσμου, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 597, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

2. Περιουσιακά στοιχεία οποιασδήποτε φύσης που ανήκουν στο ελληνικό Δημόσιο και σε δημόσια νομικά πρόσωπα επιτρέπεται να παραχωρηθούν μόνο κατά χρήση και άνευ ανταλλάγματος στις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης και στους Φο.Δ.Σ.Α. που λειτουργούν με τη μορφή επιχείρησης δήμων και περιφερειών σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 597, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 567
Ακίνητη περιουσία σε περίπτωση προσάρτησης δημοτικής κοινότητας σε δήμο

1. Εάν δημοτική κοινότητα αποσπάται από έναν δήμο και προσαρτάται σε άλλο όμορο δήμο σύμφωνα με το άρθρο 10, περί προσάρτησης δημοτικής κοινότητας, η ακίνητη περιουσία ρυθμίζεται, ως ακολούθως:

α) Τα ακίνητα της δημοτικής κοινότητας που είχαν περιέλθει στον δήμο από όπου αυτή αποσπάται, περιέρχονται στον δήμο, όπου προσαρτάται,

β) τα ακίνητα που βρίσκονται στην περιφέρεια της δημοτικής κοινότητας και ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του δήμου, από όπου αυτή αποσπάται, περιέρχονται στην κυριότητα του δήμου, όπου προσαρτάται,

γ) τα ακίνητα της περιφέρειας της δημοτικής κοινότητας, που είναι προορισμένα για την εκπλήρωση δημοτικού σκοπού, περιέρχονται στην κυριότητα του δήμου, όπου προσαρτάται μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται επάνω σε αυτά,

δ) τα κοινόχρηστα ακίνητα που βρίσκονται στην περιφέρεια της δημοτικής κοινότητας περιέρχονται στον δήμο, όπου αυτή προσαρτάται.

2. Τα δικαιώματα για αποκλειστική χρήση ακινήτων, που προϋπήρχαν υπέρ των κατοίκων της δημοτικής κοινότητας, διατηρούνται.

3. Ο δήμος, σε περίπτωση προσάρτησης δημοτικής κοινότητας, οφείλει να καταβάλει το μέρος που αναλογεί στη δημοτική κοινότητα που προσαρτήθηκε από τις οφειλές, που προέκυψαν αποκλειστικά από την εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας, τα οποία εξυπηρετούν και τη δημοτική κοινότητα. Η υποχρέωση αυτή υφίσταται έναντι του δήμου από όπου αποσπάστηκε η δημοτική κοινότητα, και η σχετική δαπάνη εγγράφεται στον προϋπολογισμό του δήμου προσάρτησης. Η κατανομή της οφειλής γίνεται ανάλογα με την ωφέλεια που προέκυψε για τη δημοτική κοινότητα από τα έργα, αφού ληφθεί υπόψη και ο πληθυσμός, με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

Άρθρο 568
Διάθεση βοσκοτόπων

Βοσκότοποι που ανήκουν στο κράτος διατίθενται για εκμετάλλευση στους δήμους στη διοικητική περιφέρεια των οποίων βρίσκονται, κατά προτεραιότητα, αποκλειστικά και μόνο για την ικανοποίηση κτηνοτροφικών αναγκών, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 569
Διάθεση αποκαλυπτόμενων καλλιεργητικών εκτάσεων

1. Επιτρέπεται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, να παραχωρηθεί, χωρίς δημοπρασία και χρονικό περιορισμό, σε γεωργούς δημότες κατοίκους για αυτοκαλλιέργεια, η χρήση:

α) Των καλλιεργήσιμων δημοτικών εκτάσεων, που αποκαλύπτονται ύστερα από αποστράγγιση ή αποξήρανση, που έγινε με δαπάνες του δήμου,

β) των εκτάσεων που προσκτάται ο δήμος και

γ) των εκτάσεων που αποκαλύπτονται με την αποξήρανση εθνικών τελμάτων, ελών και λιμνών, που παραχωρούνται από το δημόσιο στους δήμους.

Αν οι παραπάνω εκτάσεις βρίσκονται εξ ολοκλήρου σε μία δημοτική κοινότητα, η ανωτέρω απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνώμη του οικείου συμβουλίου ή εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ή ο εκπρόσωπος αυτής μετέχει με δικαίωμα ψήφου στη λήψη της απόφασης.

2. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθορίζονται:

α) Οι εκτάσεις που θα παραχωρηθούν,

β) οι δικαιούχοι σύμφωνα με γενικά κριτήρια, όπως η παντελής έλλειψη ή η ανεπάρκεια κλήρου, ο αριθμός των μελών της οικογένειας και το ύψος του ετήσιου εισοδήματος,

γ) το ετήσιο δικαίωμα χρήσης, που πρέπει να καταβάλλεται, ανάλογα με τις κατηγορίες των εκτάσεων και το οποίο δεν μπορεί να ορίζεται κατώτερο από το ένα δέκατο (1/10) της τρέχουσας μισθωτικής αξίας τους, για κάθε χρόνο.

3. Η παραχώρηση ανακαλείται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, αν δεν καλλιεργείται η έκταση από αυτόν προς τον οποίο έγινε η παραχώρηση ή από τους κληρονόμους του εξ αδιαθέτου, για δυο (2), τουλάχιστον, έτη ή αν οι προϋποθέσεις της παραχώρησης έχουν εκλείψει. Με όμοια απόφαση, δύναται να ανακληθεί η παραχώρηση, αν άλλαξε ο γεωργικός χαρακτήρας της έκτασης ή η έκταση βρίσκεται σε περιοχή που έχει διαμορφωθεί τουριστικά.

4. Για να δημιουργηθούν συνεχόμενες εκτάσεις, που η χρήση τους θα παραχωρηθεί κατά τις παρ. 1 και 2, επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση για λόγους δημόσιας ωφέλειας ιδιωτικών γαιών, που βρίσκονται μέσα στην περιοχή των δημοτικών εκτάσεων, που αποξηραίνονται. Εφόσον συναινούν τα ενδιαφερόμενα μέρη, δύναται να γίνει και ανταλλαγή των ανωτέρω ιδιωτικών γαιών με διαθέσιμες δημοτικές εκτάσεις ίσης αξίας, σύμφωνα με το άρθρο 551, περί ανταλλαγής ακινήτων.

Η αποζημίωση των ιδιοκτητών μειώνεται κατά ποσοστό ανάλογο με τις δαπάνες που έχουν γίνει για τη βελτίωση ολόκληρης της έκτασης.

Άρθρο 570
Εκμίσθωση καλλιεργήσιμης γης

1. Η καλλιεργήσιμη γη του δήμου, που περιλαμβάνεται στη δημοτική περιφέρεια, αφού βεβαιωθεί ως προς τη θέση, τα όρια και την έκταση, εκμισθώνεται ολόκληρη ή σε τμήματα, με δημοπρασία, που γίνεται ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ανάμεσα σε δημότες κατοίκους του δήμου που έχει την κυριότητα της γης, εφόσον στην απόφαση βεβαιώνεται ότι η έκταση δεν είναι απαραίτητη για τις ανάγκες της τοπικής κτηνοτροφίας. Με απόφαση της δημοτικής επιτροπής ορίζονται το κατώτατο όριο του μισθώματος και οι λοιποί όροι της δημοπρασίας, και δύναται να απαγορευθεί να συμμετάσχουν στη δημοπρασία ιδιοκτήτες καλλιεργήσιμων εκτάσεων ορισμένου αριθμού στρεμμάτων.

Αν η καλλιεργήσιμη έκταση βρίσκεται εξ ολοκλήρου στην περιφέρεια δημοτικής κοινότητας, η δημοπρασία γίνεται ανάμεσα σε δημότες κατοίκους της και σε περίπτωση που δεν φέρει αποτέλεσμα, επαναλαμβάνεται ανάμεσα σε δημότες κατοίκους του δήμου.

2. Αν η δημοπρασία της παρ. 1 δεν φέρει αποτέλεσμα, επαναλαμβάνεται ανάμεσα σε όλους τους δημότες, ανεξάρτητα από την έκταση της καλλιεργήσιμης ιδιοκτησίας τους. Αν και στην περίπτωση αυτή, η δημοπρασία δεν φέρει αποτέλεσμα, επαναλαμβάνεται και δύναται να συμμετάσχει σε αυτήν οποιοσδήποτε.

3. Οι δήμοι δύνανται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου τους, να εκμισθώνουν με δημοπρασία, για χρονικό διάστημα έως τριάντα (30) ετών, δημοτικές εκτάσεις που επιδέχονται καλλιέργεια και δενδροκομία και δεν υπάγονται στη ρύθμιση της παρ. 1, ώστε οι εκτάσεις αυτές να αξιοποιηθούν. Με απόφαση της δημοτικής επιτροπής ορίζονται το κατώτατο όριο του μισθώματος και οι λοιποί όροι της δημοπρασίας.

Άρθρο 571
Εκμετάλλευση δημοτικών δασών

1. Η διαχείριση, η καλλιέργεια και η εκμετάλλευση των δημοτικών δασών και των δασικών γενικά εκτάσεων γίνονται σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία. Η εκμίσθωση της εκμετάλλευσης γίνεται με δημοπρασία.

2. Οι δήμοι που έχουν στην ιδιοκτησία τους δάση δύνανται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, να εκμισθώνουν απευθείας και χωρίς δημοπρασία για χρονικό διάστημα έως τριών (3) ετών την εκμετάλλευση του δάσους σε δασικούς συνεταιρισμούς εργασίας, των οποίων τα δύο τρίτα (2/3) των μελών είναι δημότες ή κάτοικοι του δήμου και τα λοιπά μέλη κάτοικοι της οικείας περιφερειακής ενότητας. Απαγορεύεται στον μισθωτή συνεταιρισμό, να παραχωρήσει, με οποιαδήποτε μορφή, το δικαίωμα εκμετάλλευσης. Στην περίπτωση αυτή, η σχετική σύμβαση, καθώς και η παραχώρηση θεωρούνται αυτοδικαίως άκυρες. Στους παραβάτες επιβάλλεται χρηματική ποινή που είναι ίση τουλάχιστον με το δεκαπλάσιο της αξίας του ανταλλάγματος.

Άρθρο 572
Εκμετάλλευση δημοτικών λατομείων

Η εκμίσθωση λατομείων που ανήκουν στην κυριότητα των δήμων, πραγματοποιείται ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με απευθείας σύμβαση ή με πλειοδοτική δημοπρασία, σύμφωνα με τα άρθρα 54 και 65 του ν. 4512/2018 (Α’ 5), περί εκμίσθωσης δημοτικών λατομείων και εξουσιοδοτικών διατάξεων, αντίστοιχα.

Άρθρο 573
Στεγαστική αποκατάσταση δημοτών

1. Η απευθείας εκποίηση δημοτικών οικοπέδων σε οικονομικά αδύνατους δημότες που στερούνται πρώτης κατοικίας, κατά προτίμηση εκείνους που κατοικούν στον δήμο, επιτρέπεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Με άλλη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθορίζονται οι κατηγορίες των δικαιούχων, σύμφωνα με κριτήρια, όπως το ύψος του ετήσιου εισοδήματος, ο αριθμός των ανήλικων τέκνων, η αναπηρία, η κατάσταση της υγείας των μελών της οικογένειας και οι καταστροφές από θεομηνίες. Η επιλογή των δικαιούχων και η παραχώρηση των οικοπέδων γίνονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Αν οι δικαιούχοι που πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις είναι περισσότεροι, γίνεται δημόσια κλήρωση μεταξύ αυτών.

2. Το τίμημα των οικοπέδων, που εκποιούνται με αυτόν τον τρόπο, καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου στο ένα τέταρτο (1/4) τουλάχιστον της τρέχουσας αξίας τους, καταβάλλεται σε οκτώ (8) ετήσιες δόσεις και διατίθεται για να εκτελεστούν έργα, κατά προτίμηση μέσα στον παραχωρούμενο χώρο. Εφόσον εκείνοι στους οποίους παραχωρούνται τα οικόπεδα δεν ανεγείρουν οικοδομή μέσα σε οκτώ (8) χρόνια από την

παραχώρηση, εκπίπτουν αυτοδικαίως από τα δικαιώματά τους, εκτός αν ζητήσουν παράταση της προθεσμίας με αίτησή τους, που περιέχει επαρκή αιτιολογία και υποβάλλεται κατά το τελευταίο έτος της προθεσμίας. Η προθεσμία δεν μπορεί πάντως να παραταθεί περισσότερο από τέσσερα (4) έτη ακόμη. Το συμβόλαιο για τη μεταβίβαση της κυριότητας συντάσσεται, αφού τηρηθούν οι όροι και προϋποθέσεις του παρόντος.

3. Επιτρέπεται να παραχωρηθεί από τον δήμο δικαίωμα εγγραφής υποθήκης, ώστε να λάβει στεγαστικό δάνειο εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εκποίηση.

Άρθρο 574
Δωρεάν παραχώρηση κυριότητας δημοτικών ακινήτων

1. Επιτρέπεται να παραχωρούνται δωρεάν, κατά πλήρη κυριότητα, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, δημοτικά ακίνητα σε Ρομά και ομογενείς που εγκαθίστανται στην Ελλάδα και οι οποίοι έχουν ενταχθεί σε κρατικά προγράμματα στεγαστικής αποκατάστασης ή σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται, καθ’ οιονδήποτε τρόπο. Πέραν των προϋποθέσεων των ανωτέρω προγραμμάτων, με όμοια απόφαση δύνανται να τίθενται περαιτέρω προϋποθέσεις και ειδικότερα κριτήρια παραχώρησης.

2. Με όμοια απόφαση, επιτρέπεται η κατά κυριότητα παραχώρηση δημοτικού ακινήτου στο Δημόσιο, για την υλοποίηση προγραμμάτων στεγαστικής αποκατάστασης πληγέντων από φυσικές καταστροφές.

3. Η παραχώρηση των παρ. 1 και 2 συντελείται υπό τη διαλυτική αίρεση, ότι επί μία εικοσαετία, το παραχωρούμενο ακίνητο δεν θα πωληθεί ή δεν θα εκμισθωθεί από τον δικαιούχο της στεγαστικής αποκατάστασης, με εξαίρεση τη γονική παροχή. Για τις ανωτέρω παραχωρήσεις, η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου αποτελεί τίτλο για την εγγραφή στα κτηματολογικά βιβλία ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία.

Άρθρο 575
Δωρεάν παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, επιτρέπεται η δωρεάν παραχώρηση της χρήσης υφιστάμενων ακινήτων του δήμου, για στέγαση φυσικών προσώπων λόγω οικονομικής αδυναμίας ή για άλλους λόγους που συνδέονται με την εξυπηρέτηση των αναγκών κοινωνικής πολιτικής και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας, όπως για λόγους αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης. Η παραχώρηση του πρώτου εδαφίου γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Με την ίδια απόφαση, καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι της παραχώρησης, η διάρκεια καθώς και η τυχόν κάλυψη των λειτουργικών δαπανών από τον δήμο σε περίπτωση οικονομικής αδυναμίας του παραχωρησιούχου.

Άρθρο 576
Παραχώρηση χρήσης κοινόχρηστων χώρων

1. Επιτρέπεται η παραχώρηση χρήσης πεζοδρομίων, πλατειών, οδών και εν γένει κοινόχρηστων χώρων και του υπεδάφους αυτών. Ως κοινόχρηστος χώρος για την εφαρμογή του παρόντος νοούνται και η επιφάνεια χώρων με τις προσόψεις των ισογείων των οικοδομών και των εγκεκριμένων οικοδομικών γραμμών, οι στοές, οι αποτμήσεις γωνιών οικοδομικών τετραγώνων και το υπέδαφος των ανωτέρω χώρων, εφόσον οι χώροι αυτοί αποτελούν προεκτάσεις πεζοδρομίων και έχουν τεθεί σε κοινή χρήση.

2. Τα τμήματα κοινόχρηστων χώρων, των οποίων επιτρέπεται η παραχώρηση χρήσης, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες αυτή συντελείται, καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, του άρθρου 318, περί δημοτικών κανονιστικών πράξεων τοπικού ενδιαφέροντος.

3. Η αρμοδιότητα έκδοσης άδειας χρήσης δημοτικών κοινόχρηστων χώρων ή κοινόχρηστων χώρων που έχουν παραχωρηθεί στους δήμους και τεθεί σε κοινή χρήση, ανήκει αποκλειστικά σε αυτούς. Η άδεια χορηγείται με απόφαση δημάρχου και σε αυτήν αναγράφονται η τοποθεσία, η έκταση του παραχωρούμενου κοινόχρηστου χώρου, το είδος και η διάρκεια χρήσης καθώς και το ακριβές ποσό του καταβαλλόμενου τέλους. Η διάρκειά της δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) ημερολογιακό έτος. Η άδεια δύναται να ανανεώνεται με αίτηση του ενδιαφερόμενου, χωρίς να απαιτείται εκ νέου η γνώμη της αστυνομικής αρχής, εφαρμοζομένης της παρ. 2 του άρθρου 399, περί διαδικασίας είσπραξης του τέλους χρήσης κοινοχρήστων χώρων εφόσον απαιτείται. Στην άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου με σκοπό το υπαίθριο στάσιμο εμπόριο γίνεται επιπλέον και μνεία κάθε υπόδειξης που τυχόν εξυπηρετεί αισθητικώς ή τουριστικώς την πόλη. Η εν λόγω άδεια χρήσης κοινοποιείται και στις λοιπές αρμόδιες για τον έλεγχο αρχές, προκειμένου να ελεγχθεί η άνευ άδειας χρήση ή η καθ’ υπέρβαση της χορηγηθείσας άδειας χρήσης εγκατάσταση των πάσης φύσεως μικροπωλητών. Η άδεια

αυτή δύναται να χορηγείται και μετά από διενέργεια δημοπρασίας σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία του πρώτου εδαφίου της παρ. 9. Για τους χώρους που έχουν παραχωρηθεί στους δήμους από την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε.) ή τη Γενική Γραμματεία Δημοσίας Περιουσίας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, το έσοδο από το τέλος παραχώρησης χρήσης κοινοχρήστων χώρων θεωρείται έσοδο της σύμβασης παραχώρησης.

4. Η άδεια χρήσης κοινόχρηστων χώρων εκδίδεται κατόπιν υποβολής αίτησης προς τον δήμο. Στην αίτηση αναγράφονται:

α) Το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του αιτούντος,

β) το είδος και η διεύθυνση της ασκούμενης επιχείρησης,

γ) η θέση, η έκταση και το είδος του αιτούμενου προς χρήση χώρου, καθώς και

δ) η αιτούμενη χρονική διάρκεια για την παραχώρηση.

Εφόσον έχει εκδοθεί ανάλογη προηγούμενη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η αίτηση συνοδεύεται από εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης των όρων της άδειας χρήσης ίσης έως το διακόσια τοις εκατό (200%) του αναλογούντος τέλους, η οποία δύναται να εκπέσει ύστερα από διαπίστωση κατ’ ελάχιστον δύο (2) φορές της παραβίασης των όρων που προβλέπονται. Η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής δεν είναι αναγκαία, αν το τέλος του παραχωρούμενου χώρου είναι μικρότερο των χιλίων διακοσίων (1.200) ευρώ. Το ύψος και ο τύπος της εγγυητικής επιστολής καθορίζονται με την ανωτέρω απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερο από το διακόσια τοις εκατό (200%) του αναλογούντος τέλους.

5. Κατόπιν της υποβολής της ανωτέρω αίτησης, η αρμόδια υπηρεσία διενεργεί αυτοψία και εκδίδει έκθεση που καθορίζει την ακριβή θέση και έκταση του χώρου που δίνεται προς χρήση, σύμφωνα με τους όρους της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου περί παραχωρούμενων χώρων. Με την έκδοση της ανωτέρω έκθεσης, η οποία διαβιβάζεται στην αρμόδια για έκδοση της άδειας υπηρεσία και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο, επιτρέπεται προσωρινά η χρήση του χώρου, σύμφωνα με τους όρους της έκθεσης, για το χρονικό διάστημα έως την έκδοση της άδειας.

6. Προκειμένου να χορηγηθεί η άδεια χρήσης, η αστυνομική αρχή, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού ερωτήματος του δήμου, γνωματεύει αν υφίστανται λόγοι ασφάλειας της κυκλοφορίας πεζών ή τροχοφόρων που επιβάλλουν τη μη χορήγηση της αιτουμένης αδείας οπότε αυτή δεν χορηγείται. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία, η άδεια χορηγείται και χωρίς τη γνωμάτευση της αστυνομικής αρχής.

7. Η χορηγηθείσα άδεια καταχωρείται στο πληροφοριακό σύστημα με την ονομασία «Μητρώο Καταχώρισης Αδειών Χρήσης Κοινόχρηστων Χώρων», σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 5188/2025 (Α’ 49). Μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «mystreet» για έλεγχο της αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων, οι πολίτες οι οποίοι διαπιστώνουν αυθαίρετη χρήση κοινόχρηστων χώρων, δύνανται να υποβάλλουν καταγγελία σύμφωνα με την παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου 20 του ν. 5188/2025.

8. Η χρήση των πλατειών διατίθεται σε όσους εκμεταλλεύονται καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος που έχουν πρόσοψη σε αυτές σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στην απόφαση του δήμου. Επιτρέπεται η παραχώρηση της χρήσης συνεχόμενου κοινόχρηστου χώρου, εφόσον δεν θίγονται δικαιώματα άλλου που δικαιούται τη χρήση αυτού. Εάν όμως οι έχοντες δικαίωμα χρήσης του ανωτέρω κοινόχρηστου χώρου είναι περισσότεροι του ενός, η χρήση του παραχωρείται ανάλογα με τις προσόψεις των καταστημάτων αυτών ή ανάλογα με άλλα κριτήρια, όπως τοπικά, τουριστικά και κυκλοφοριακά. Δεν επιτρέπεται ο παραχωρούμενος προς χρήση κοινόχρηστος χώρος να επεκτείνεται μπροστά από παρακείμενο κατάστημα ή κατοικία, παρά μόνο με την έγγραφη συγκατάθεση αυτών που χρησιμοποιούν ή κατέχουν τα ακίνητα αυτά. Σε κάθε εκμεταλλευτή καταστήματος που έχει προβολή σε πλατείες, ο κοινόχρηστος χώρος που παραχωρείται είναι ανάλογος της πρόσοψης του καταστήματος και ορίζεται στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) της προβολής του αντίστοιχου χώρου του επί της πλατείας. Το υπόλοιπο τριάντα τοις εκατό (30%) του χώρου διατίθεται στους ίδιους εκμεταλλευτές εφόσον δεν παρεμποδίζεται με τον τρόπο αυτό ουσιωδώς η ελεύθερη χρήση του κοινόχρηστου χώρου. Εάν κάποιος από τους δικαιούχους δεν χρησιμοποιεί τον κοινόχρηστο χώρο που του αναλογεί, η χρήση του χώρου δύναται να παραχωρηθεί από τον δήμο σε εκμεταλλευτές συνεχόμενων καταστημάτων, ανάλογα με την πρόσοψή τους.

9. Η παραχώρηση της χρήσης κοινόχρηστων χώρων, οι οποίοι δεν βρίσκονται μπροστά από καταστήματα ή στην προβολή αυτών, επιτρέπεται εφόσον δεν αναιρείται εξ ολοκλήρου η ιδιότητα του κοινόχρηστου χώρου και μόνον κατόπιν διενέργειας δημοπρασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν στους όρους διενέργειας δημοπρασιών για την εκμίσθωση δημοτικών ακινήτων του παρόντος Βιβλίου. Κατ’ εξαίρεση, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου δύναται να προβλέπεται ποιοι από τους ανωτέρω χώρους παραχωρούνται και χωρίς διενέργεια δημοπρασίας για πρόσκαιρη χρήση που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες και αφορά

αποκλειστικά τη διεξαγωγή εκδηλώσεων κοινωνικής αλληλεγγύης ή δράσεων τουριστικής, πολιτιστικής, καλλιτεχνικής ή δημόσιας εμπορικής προβολής. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία για την παραχώρηση της χρήσης των εν λόγω κοινόχρηστων χώρων, καθώς και το ύψος του τέλους, το οποίο εξαρτάται και από τον κοινωφελή ή μη χαρακτήρα της εκδήλωσης.

10. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος δεν εμπίπτουν:

α) Οι εταιρείες που εκτελούν εργασίες εγκατάστασης, τακτικής και έκτακτης συντήρησης των υπογείων δικτύων διανομής και παροχετεύσεων φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών εγκατάστασης, τακτικής και έκτακτης συντήρησης των μετρητικών και των ρυθμιστικών διατάξεων φυσικού αερίου, καθώς και οι εταιρείες παραγωγής και διανομής θερμικής ενέργειας για την εγκατάσταση υπογείων δικτύων διανομής θερμότητας, για τις οποίες εφαρμόζονται οι σχετικές προβλέψεις της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 2364/1995 (Α’ 252), και

β) οι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α’ 289), περί της εκτάσεως εφαρμογής.

Άρθρο 577
Σχολική περιουσία

1. Η κινητή και ακίνητη περιουσία των δημοσίων σχολείων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μετά των κτηριακών εγκαταστάσεων, οικοπέδων και εν γένει υποδομών τους, αποτελεί περιουσία των δήμων στη διοικητική περιφέρεια της οποίας αυτά βρίσκονται. Σχολικά κτήρια και εν γένει σχολικές υποδομές που ανεγείρονται από λοιπούς φορείς, πλην δήμων, μετά την αποπεράτωσή τους μεταβιβάζονται στον οικείο δήμο με πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής και ύστερα από απόφαση του αρμοδίου οργάνου του φορέα κατασκευής τους, η οποία αποτελεί τίτλο κυριότητας αυτών και εγγράφεται ατελώς στα κτηματολογικά βιβλία ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία.

2. Στην ακίνητη περιουσία της παρ. 1 δεν περιλαμβάνονται τα ακίνητα με εγκατεστημένη χρήση πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μετά των κτηριακών εγκαταστάσεών τους και εν γένει υποδομών, που στεγάζουν τις περιφερειακές υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ. 161/2000 (Α’ 145), τα οποία περιήλθαν με οποιοδήποτε τρόπο στην κυριότητα των περιφερειών.

3. Οι δήμοι καταγράφουν και προστατεύουν την κινητή και ακίνητη σχολική περιουσία, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις που εφαρμόζονται για τη λοιπή δημοτική περιουσία, καθώς και τις ειδικότερες διατάξεις που εφαρμόζονται για τη σχολική περιουσία.

4. Η σχολική περιουσία των δημόσιων σχολείων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Μέρους και του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 (Α’ 110), περί σχολικής περιουσίας και λειτουργίας σχολείων.

Άρθρο 578
Αξιοποίηση σχολικών χώρων, υποδομών και λοιπών εγκαταστάσεων

1. Τα σχολικά κτήρια, υποδομές και εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη στέγαση δημόσιων σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που λειτουργούν στην περιοχή του δήμου. Κατ’ εξαίρεση, επιτρέπεται:

α) Καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους και, ειδικά κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, μετά το πέρας του ωρολογίου διδακτικού προγράμματος και τη λήξη του ολοήμερου σχολείου, με απόφαση δημάρχου η διάθεση διδακτηρίου της σχολικής μονάδας για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την οργάνωση και πραγματοποίηση εκδηλώσεων κοινού ενδιαφέροντος.

Με κανονιστική απόφαση του δήμου του άρθρου 318, περί δημοτικών κανονιστικών πράξεων τοπικού ενδιαφέροντος η οποία εκδίδεται στην αρχή του σχολικού έτους, δύναται να καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις αναφορικά με τις δράσεις που δύνανται να λαμβάνουν χώρα στα παραχωρούμενα σχολικά ακίνητα της διοικητικής του αρμοδιότητας, καθώς και κάθε θέμα που άπτεται της διαδικασίας παραχώρησής τους. Οι δράσεις του προηγούμενου εδαφίου δύνανται να περιλαμβάνουν εκδηλώσεις πολιτιστικού, κοινωνικού, αθλητικού ή επιστημονικού ενδιαφέροντος και σε κάθε περίπτωση συνάδουν με τη φύση, τον χαρακτήρα και τη λειτουργία των σχολικών χώρων.

β) Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, μετά το πέρας του ωρολογίου διδακτικού προγράμματος και τη λήξη του ολοήμερου σχολείου, με απόφαση του σχολικού συμβουλίου, η οποία γνωστοποιείται στον οικείο δήμο, να διοργανώνονται και να υλοποιούνται από τη σχολική μονάδα, με ή χωρίς συνεργασία με τρίτους φορείς, εκδηλώσεις, προγράμματα και συνέδρια που απευθύνονται στην εκπαιδευτική κοινότητα. Οι εκδηλώσεις, τα προγράμματα και τα συνέδρια διοργανώνονται, ύστερα από εισήγηση του διευθυντή της σχολικής μονάδας.

Σε κάθε περίπτωση, μετά τη χρήση το διδακτήριο παραδίδεται καθ’ όλα έτοιμο για τη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Δαπάνες για την αποκατάσταση τυχόν φθορών και ζημιών, όπως και επιπλέον δαπάνες φωτισμού, θέρμανσης και ύδρευσης, βαρύνουν τον χρήστη.

Τα έσοδα που εισπράττονται από τις εκδηλώσεις των περ. α) και β) διατίθενται για τις ανάγκες των σχολικών μονάδων του δήμου και κατά προτεραιότητα για τις ανάγκες της οικείας σχολικής μονάδας.

2. Η παρ. 1 δεν θίγει τη λειτουργία των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) που στεγάζονται σε δημόσια σχολικά κτήρια και λειτουργούν μετά το πέρας του ωρολόγιου διδακτικού προγράμματος και μετά τη λήξη του ολοήμερου σχολείου, ούτε την εφαρμογή των άρθρων 10, περί όρων και διαδικασίας ίδρυσης των Ε.Σ.Κ. και των ΕΠΑ.Σ και μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ., ήδη Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, 23, περί όρων και διαδικασιών ίδρυσης των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.) και 36, περί φοίτησης στο μεταλυκειακό έτος του ν. 4763/2020 (Α’ 254) και κάθε άλλης ειδικότερης διάταξης.

3. Η συστέγαση δημόσιων σχολείων στο ίδιο διδακτήριο, η αποκλειστική χρήση ορισμένων χώρων του διδακτηρίου από κάθε σχολείο, η κοινή χρήση των υπόλοιπων χώρων και οι ώρες λειτουργίας του κάθε συστεγαζόμενου σχολείου καθορίζονται με απόφαση του δημάρχου κατά την έναρξη κάθε διδακτικού έτους, ύστερα από γνώμη του συλλόγου διδασκόντων του συστεγαζόμενου σχολείου.

4. Σχολικά κτήρια, οι υποδομές και οι εγκαταστάσεις τους που δεν χρησιμοποιούνται για στέγαση δημόσιων σχολείων και έχει παύσει η λειτουργία τους είναι δυνατόν να διατίθενται κατά χρήση με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, για άλλες χρήσεις, εφόσον δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρών φθορών και ζημιών και υπό τον όρο η χρήση αυτή να μην αποκλείει την τυχόν επαναλειτουργία τους. Κατά τη διάρκεια της παραχώρησης, ο χρήστης βαρύνεται με τις δαπάνες αποκατάστασης για τυχόν φθορές και ζημίες στο παραχωρούμενο ακίνητο, καθώς και για τις δαπάνες φωτισμού, θέρμανσης και ύδρευσης. Ενδεχόμενα έσοδα από την εκμετάλλευση των ακινήτων του πρώτου εδαφίου που δεν χρησιμοποιούνται, διατίθενται από τον δήμο για τις ανάγκες επισκευής και συντήρησης του ακινήτου, τις αντίστοιχες ανάγκες των λειτουργούντων σχολικών του μονάδων ή για τη χρηματοδότηση πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι οποίες συνάδουν με τη φύση και τον χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Άρθρο 579
Εκμετάλλευση κυλικείων δημόσιων σχολείων

Η διάθεση και εκμετάλλευση κυλικείων δημοσίων σχολείων γίνεται με δημοπρασία. Τα θέματα λειτουργίας καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις της δημοπρασίας καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 597, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

Άρθρο 580
Ίδρυση και λειτουργία νεκροταφείων

1. Η ίδρυση και συντήρηση νεκροταφείων ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των δήμων.

2. Η διοίκηση και διαχείριση όλων των λειτουργούντων νεκροταφείων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων. Με κανονιστική απόφαση του δήμου ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εύρυθμη λειτουργία του νεκροταφείου και των δικαιωμάτων ταφής, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, της προστασίας της δημόσιας υγείας και των αρχών της ισότητας, του σεβασμού και της αξιοπρέπειας.

3. Η παραχώρηση ιδιαιτέρου δικαιώματος ταφής εκ μέρους του δήμου αποτελεί διοικητικής φύσεως παραχώρηση άδειας χρήσης δημοτικού πράγματος. Οι σχετικές πράξεις συνιστούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις. Ο χώρος επί του οποίου παραχωρείται δικαίωμα χρήσης, δεν αποτελεί περιουσιακό στοιχείο του προσώπου προς το οποίο γίνεται η παραχώρηση και απαγορεύεται η μεταβίβασή του σε τρίτους, είτε ειδικούς είτε καθολικούς διαδόχους του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

Άρθρο 581
Δικαίωμα εκμετάλλευσης περιπτέρου

1. Η αρμοδιότητα χορήγησης του δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρων εντός κοινόχρηστων χώρων, των οποίων την κυριότητα ή τη διαχείριση έχουν οι δήμοι, ανήκει αποκλειστικά σε αυτούς.

2. Οι θέσεις των περιπτέρων καθορίζονται και αποτυπώνονται σε σχετικά τοπογραφικά διαγράμματα αρμόζουσας κλίμακας, στα οποία απεικονίζονται ευκρινώς και με βάση την τέχνη και την επιστήμη, το κουβούκλιο του περιπτέρου, ο περιβάλλων χώρος του και ο ευρύτερος κοινόχρηστος, περιβάλλων χώρος. Για τον καθορι-

σμό και την αποτύπωση των στοιχείων του πρώτου εδαφίου εκδίδεται απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, μετά από γνώμη της οικείας δημοτικής κοινότητας και εισήγηση της δημοτικής επιτροπής. Για την έκδοση της απόφασης του δευτέρου εδαφίου απαιτείται γνώμη της οικείας αστυνομικής αρχής, η οποία εξετάζει την καταλληλότητα του χώρου από πλευράς ασφάλειας της κυκλοφορίας πεζών και των οχημάτων. Σε περίπτωση αρνητικής γνώμης, δεν επιτρέπεται ο καθορισμός θέσεων περιπτέρων. Η γνώμη παρέχεται εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του ερωτήματος του δήμου και παρερχομένης άπρακτης αυτής, τεκμαίρεται η θετική γνώμη αυτής ως προς την καταλληλότητα του χώρου από πλευράς ασφάλειας.

3. Για τον καθορισμό των θέσεων περιπτέρων λαμβάνονται υπόψη οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις που αφορούν στην προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος, των δασικών περιοχών, των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων, της δημόσιας κυκλοφορίας, την αισθητική και λειτουργική φυσιογνωμία του αστικού περιβάλλοντος, καθώς και την εν γένει προστασία της κοινής χρήσης. Με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις του άρθρου 318, περί δημοτικών κανονιστικών πράξεων τοπικού ενδιαφέροντος, καθορίζονται οι προδιαγραφές κατασκευής και τοποθέτησης των κουβουκλίων, ανάλογα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες.

4. Με την απόφαση της παρ. 2 καθορίζεται ο χρόνος παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης των θέσεων των περιπτέρων, ο οποίος σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη.

5. Σε κάθε περίπτωση παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης κοινόχρηστου χώρου, πέραν αυτού που καταλαμβάνει η κατασκευή του περιπτέρου, εφαρμόζεται το άρθρο 576, περί παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστων χώρων.

6. Σε κάθε περίπτωση παραβίασης των όρων της παραχώρησης, καθώς και σε περίπτωση μη λειτουργίας του περιπτέρου για μακρό χρονικό διάστημα, χωρεί ανάκληση της παραχώρησης, κατόπιν απόφασης του δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 582
Παραχώρηση δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου με δημόσια κλήρωση

1. Επί του συνόλου των περιπτέρων, ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) κατ’ ελάχιστο, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%), παραχωρείται κατόπιν δημόσιας κλήρωσης με την καταβολή τέλους, σύμφωνα με τα άρθρα 397 έως 400 του Κεφαλαίου Ε’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου, περί τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων, βάσει του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος και εφόσον δεν υφίστανται βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον δήμο:

α) σε άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και

β) σε πολύτεκνους.

2. Για την παραχώρηση του δικαιώματος αυτού, υποβάλλονται αιτήσεις από τους δικαιούχους, κατόπιν σχετικής προκήρυξης, στην οποία ορίζονται ιδίως οι θέσεις, το ύψος του ετήσιου τέλους και τα δικαιολογητικά. Επιπλέον των λοιπών δικαιολογητικών, απαιτούνται:

α) για τα άτομα με αναπηρία η προσκόμιση πιστοποιητικού, από το οποίο προκύπτουν η πάθηση και το ποσοστό αναπηρίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και

β) για τους πολύτεκνους πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, που πιστοποιεί την πολυτεκνική ιδιότητα. Οι ανωτέρω προϋποθέσεις ελέγχονται άπαξ κατά τον χρόνο χορήγησης του δικαιώματος.

3. Οι θέσεις παραχωρούνται στους δικαιούχους με δημόσια κλήρωση, στην οποία δύναται να παρίστανται εκπρόσωποι των ενώσεών τους. Ειδικές διατάξεις περί απαλλαγής των προσώπων της παρ. 1 από την καταβολή τέλους ή ανταλλάγματος δεν ισχύουν.

4. Τον δικαιούχο δύναται να αναπληρώνει ο σύζυγος ή η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα, τα στοιχεία των οποίων αναγράφονται στην πράξη παραχώρησης.

Άρθρο 583
Παραχώρηση δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου με δημοπρασία

1. Η παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης των λοιπών θέσεων της παρ. 1 του άρθρου 582, περί παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου με δημόσια κλήρωση, γίνεται με δημοπρασία, σύμφωνα με το άρθρο 553, περί εκμίσθωσης ακινήτων, καθώς και το Κεφάλαιο Η’ του παρόντος μέρους, περί δημοπρασιών, αποκλειομένης της δυνατότητας απευθείας παραχώρησης αυτών. Η διακήρυξη, πέραν των οριζομένων στις ανωτέρω διατάξεις, υποχρεωτικά περιλαμβάνει και τους εξής όρους:

α) Απαγορεύεται η περαιτέρω παραχώρηση του δικαιώματος σε τρίτους, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 584, περί διαδοχής και εκμίσθωσης δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου,

β) για τη σύναψη της σύμβασης παραχώρησης απαιτείται η κατάθεση εγγύησης υπέρ του οικείου δήμου για την εξασφάλιση της καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης που αφορούν στη χωροθέτηση της κατασκευής του περιπτέρου. Το ποσό της εγγύησης επιστρέφεται άτοκα, όταν διαπιστωθεί από τον δήμο η τήρηση των ανωτέρω όρων και σε κάθε περίπτωση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την ημερομηνία γνωστοποίησης σε αυτόν της ολοκλήρωσης της κατασκευής του περιπτέρου. Το ύψος της εγγύησης ορίζεται σε ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) του κόστους κατεδάφισης της κατασκευής του περιπτέρου και επαναφοράς των πραγμάτων στην πρότερη κατάσταση της κατασκευής του. Στη σχετική διακήρυξη καθορίζονται από τη δημοτική επιτροπή το ποσο της ανωτέρω εγγύησης, ο τρόπος καταβολής αυτής και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

2. Για τον καθορισμό της τιμής εκκίνησης του καταβλητέου μισθώματος, λαμβάνεται υπόψη κάθε στοιχείο προσδιοριστικό της αξίας της θέσης του περιπτέρου και ιδίως τα κυκλοφοριακά δεδομένα, η εμπορικότητα των οδών και η δυνατότητα περαιτέρω παραχώρησης του περιβάλλοντος κοινόχρηστου χώρου για την ανάπτυξη της οικονομικής του δραστηριότητας.

Άρθρο 584
Διαδοχή - Εκμίσθωση δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου

1. Σύζυγος ή ενήλικα τέκνα, που καθίστανται κληρονόμοι των δικαιούχων κατά το διάστημα της παραχώρησης υπεισέρχονται αυτοδίκαια στο ανωτέρω δικαίωμα, εφόσον δηλώσουν την επιθυμία τους στην αρμόδια αρχή. Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός διαδόχων κατά τα ανωτέρω, προσκομίζεται και υπεύθυνη δήλωση με την οποία δηλώνεται η βούληση των λοιπών να παραχωρηθεί το δικαίωμα στον αιτούντα.

2. Εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης σε τρίτους, επιτρέπεται για χρόνο που δεν υπερβαίνει τον χρόνο λήξης της αρχικής παραχώρησης. Αντίγραφο του μισθωτηρίου προσκομίζεται εντός τριάντα (30) ημερών στον οικείο δήμο, ο οποίος εκδίδει πράξη με την οποία διαπιστώνεται η ανωτέρω παραχώρηση.

3. Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου, οι κληρονόμοι αυτού ή ο μισθωτής υποχρεούνται να αναγγείλουν εντός ενός (1) μηνός τον θάνατο στον οικείο δήμο. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και σε περίπτωση παραίτησης του δικαιούχου από το δικαίωμα, οι συμβάσεις μίσθωσης που δεν έχουν λήξει, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη τους. Εάν δεν υπάρχουν διάδοχοι, η μίσθωση συνεχίζεται μέχρι τη λήξη της, κατόπιν αιτήματος του μισθωτή. Στην περίπτωση αυτή, το μίσθωμα καθώς και το τέλος του περιβάλλοντος χώρου της περιόδου αυτής καταβάλλονται απευθείας στον δήμο. Υπεκμίσθωση δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 585
Μετατόπιση περιπτέρου

1. Η μετατόπιση περιπτέρου γίνεται με πρωτοβουλία του δήμου για λόγους ασφάλειας, κυκλοφορίας, εκτέλεσης δημοσίων, δημοτικών ή άλλων εργασιών κοινής ωφέλειας. Μετατόπιση επιτρέπεται και κατόπιν αίτησης του δικαιούχου, με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Η μετατόπιση γίνεται κατά το δυνατόν πλησιέστερα της παλαιάς θέσης λαμβανομένης υπόψη και της αποδοτικότητας της νέας, καθώς και των γειτνιαζόντων περιπτέρων.

2. Η μετατόπιση γίνεται είτε σε θέση που έχει κενωθεί είτε σε νέα θέση και συντελείται με τις προϋποθέσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 581, περί του δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου.

3. Σε περίπτωση μετατόπισης περιπτέρου κατόπιν αίτησης του δικαιούχου η δαπάνη βαρύνει αυτόν. Σε περίπτωση αυτεπάγγελτης μετατόπισης, η σχετική δαπάνη, η αποκατάσταση λειτουργίας περιπτέρου, καθώς και οι τυχόν φθορές που οφείλονται στη μετατόπιση βαρύνουν αυτόν επ’ ωφελεία του οποίου γίνεται η μετατόπιση. Σε περίπτωση προσωρινής μετατόπισης, το περίπτερο επαναφέρεται στην αρχική του θέση μόλις εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν τη μετατόπιση. Η δαπάνη προσωρινής μετατόπισης του περιπτέρου, η επαναφορά του και οι τυχόν φθορές βαρύνουν αυτόν επ’ ωφελεία του οποίου γίνεται η μετατόπιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΕΣ

Άρθρο 586
Όργανα δημοπρασιών

1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, για τις δημοπρασίες εκποίησης και εκμίσθωσης ακινήτων και κινητών πραγμάτων δήμων και περιφερειών, καθώς και αγοράς και μίσθωσης ακινήτων από τους δήμους και τις περιφέρειες, εφαρμόζονται τα άρθρα 586 έως 595.

2. Η δημοτική ή η περιφερειακή επιτροπή είναι το αρμόδιο όργανο για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, την εκδίκαση των ενστάσεων και την κατακύρωση των δημοπρασιών.

3. Η δημοπρασία διεξάγεται από τριμελή επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, αποτελούμενη από τουλάχιστον έναν (1) σύμβουλο, ως πρόεδρο. Στην επιτροπή δύναται να συμμετέχουν και ειδικοί επιστήμονες ή υπάλληλοι του οικείου δήμου ή της περιφέρειας.

Άρθρο 587
Τόπος διεξαγωγής δημοπρασιών

1. Η δημοπρασία διεξάγεται στο κατάστημα του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα.

2. Εφόσον το ακίνητο προς εκποίηση ή εκμίσθωση δεν βρίσκεται στον δήμο ή στην περιφέρεια στους οποίους ανήκει, η δημοπρασία δύναται, έπειτα από απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, να διεξάγεται στο κατάστημα του δήμου ή της περιφέρειας όπου βρίσκεται και ενώπιον της επιτροπής διενέργειας του δήμου ή της περιφέρειας όπου ανήκει το ακίνητο.

Άρθρο 588
Όροι διακήρυξης πλειοδοτικής δημοπρασίας

1. Οι όροι για την εκμίσθωση και εκποίηση ακινήτων και κινητών πραγμάτων καθορίζονται από τη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή και περιλαμβάνονται στην οικεία διακήρυξη.

2. Η διακήρυξη περιλαμβάνει υποχρεωτικά:

α) Τον ακριβή χρόνο και τον τόπο της διενέργειας της δημοπρασίας,

β) το είδος, τη θέση και κάθε άλλο προσδιοριστικό στοιχείο του υπό εκμίσθωση ή εκποίηση ακινήτου και, στην περίπτωση κινητού, το είδος και λεπτομερή περιγραφή αυτού,

γ) την τιμή εκκίνησης του καταβλητέου μισθώματος ή τιμήματος,

δ) όρο ότι ο τελευταίος πλειοδότης που θα αναδειχθεί υποχρεούται να παρουσιάσει εγγυητή, ο οποίος θα υπογράψει τα πρακτικά της δημοπρασίας, καθιστάμενος υπεύθυνος εις ολόκληρον με τον πλειοδότη για την εκπλήρωση των όρων της σύμβασης,

ε) όρο ότι ο τελευταίος πλειοδότης δεν αποκτά δικαίωμα αποζημίωσης από τη μη έγκριση των πρακτικών της δημοπρασίας,

στ) την υποχρέωση κατάθεσης από τον τελευταίο πλειοδότη, μετά από την υπογραφή της σύμβασης, εγγυητικής επιστολής καλής και έγκαιρης εκτέλεσης των όρων της διακήρυξης και της σύμβασης, ποσού ίσου προς το δέκα τοις εκατό (10%) επί του επιτευχθέντος μισθώματος ή τιμήματος. Στις περιπτώσεις εκμίσθωσης, ο υπολογισμός γίνεται, προκειμένου για χρονική διάρκεια μικρότερη του έτους, για ολόκληρο τον χρόνο της μίσθωσης, προκειμένου δε για χρονική διάρκεια μεγαλύτερη του έτους, για ένα (1) έτος. Η εγγυητική επιστολή καταπίπτει υπέρ του δήμου ή της περιφέρειας, σε κάθε περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης.

ζ) όρο ότι οι δαπάνες δημοσίευσης βαρύνουν τον εκάστοτε τελικό πλειοδότη,

η) οποιονδήποτε άλλο όρο που σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τείνει στην καλύτερη εξασφάλιση των συμφερόντων του δήμου ή της περιφέρειας.

3. Στις περιπτώσεις εκμίσθωσης, η διακήρυξη, πλέον των οριζομένων στην παρ. 2, περιλαμβάνει:

α) Τις σταδιακές αναπροσαρμογές του μισθώματος, τον τόπο και χρόνο της καταβολής του,

β) τη διάρκεια της μίσθωσης και τη δυνατότητα τυχόν παράτασης,

γ) την υποχρέωση κατάθεσης εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος για τη συμμετοχή στη δημοπρασία σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του ορίου προσφοράς. Ο υπολογισμός γίνεται, προκειμένου για χρονική διάρκεια μικρότερη του έτους, για ολόκληρο τον χρόνο της μίσθωσης, προκειμένου δε για χρονική διάρκεια μεγαλύτερη του έτους, για ένα (1) έτος,

δ) όρο ότι, μετά την κατακύρωση, ο τελευταίος πλειοδότης υποχρεούται να προσέλθει για την υπογραφή του μισθωτηρίου εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν έγγραφης πρόσκλησης,

ε) όρο ότι ο μισθωτής υποχρεούται να διατηρεί την κατοχή του μίσθιου, τις δουλείες υπέρ του μίσθιου, τα όρια του μίσθιου και γενικά να διατηρεί το μίσθιο σε καλή κατάσταση,

στ) όρο ότι ο εκμισθωτής δεν ευθύνεται έναντι του μισθωτού για την πραγματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το μίσθιο, για την οποία τεκμαίρεται ότι ο μισθωτής έχει λάβει γνώση, ούτε για την ύπαρξη δουλείας επί του ακινήτου,

ζ) όρο ότι απαγορεύεται απολύτως η σιωπηρή αναμίσθωση,

η) όρο ότι ο μισθωτής υποχρεούται μετά τη λήξη της μίσθωσης να παραδώσει το μίσθιο αμέσως, διαφορετικά υπόκειται σε έξωση κατά τη νόμιμη διαδικασία.

4. Στις περιπτώσεις εκποίησης, η διακήρυξη, πλέον των οριζομένων στην παρ. 2, περιλαμβάνει ότι:

α) Ουδείς γίνεται δεκτός στη δημοπρασία εάν δεν προσκομίσει για τη συμμετοχή στη δημοπρασία, ως εγγύηση, γραμμάτιο σύστασης παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, ή εγγυητική επι-

στολή αναγνωρισμένης τράπεζας, ποσού ίσου προς το ένα δέκατο (1/10) της τιμής εκκίνησης που ορίζεται στη διακήρυξη,

β) ο τελευταίος πλειοδότης υποχρεούται να καταβάλει ολόκληρο το τίμημα στο ταμείο του δήμου ή της περιφέρειας εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης περί κατακύρωσης της δημοπρασίας και πριν από τη σύνταξη και υπογραφή του συμβολαίου ή εφόσον πρόκειται για κινητό πριν από την παράδοσή του,

γ) ο πωλητής δεν ευθύνεται έναντι του αγοραστή για νομικά ή πραγματικά ελαττώματα του πράγματος ή για τα υφιστάμενα σε αυτό βάρη και δουλείες.

Άρθρο 589
Δημοσίευση διακήρυξης πλειοδοτικής δημοπρασίας

1. Η διακήρυξη δημοσιεύεται με επιμέλεια του δημάρχου ή περιφερειάρχη κατά περίπτωση, τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες προ της διενέργειας της δημοπρασίας στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας σύμφωνα με το άρθρο 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου. Στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 587, περί τόπου διεξαγωγής δημοπρασιών, γίνεται επιπλέον δημοσίευση της διακήρυξης στην ιστοσελίδα του δήμου και της περιφέρειας αντίστοιχα, όπου βρίσκεται το ακίνητο.

2. Περίληψη της διακήρυξης δημοσιεύεται υποχρεωτικά με απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, σε εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 134, δέκα (10) πλήρεις ημέρες πριν από τη διενέργεια της δημοπρασίας.

3. Σε περίπτωση επανάληψης της δημοπρασίας, με επιμέλεια του δημάρχου ή περιφερειάρχη, αντίστοιχα, δημοσιεύεται περίληψη της διακήρυξης, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2, πέντε (5) πλήρεις ημέρες πριν από τη διενέργεια της δημοπρασίας.

4. Οι δαπάνες δημοσίευσης βαρύνουν τον εκάστοτε τελικό πλειοδότη.

Άρθρο 590
Διενέργεια πλειοδοτικής δημοπρασίας

1. Η δημοπρασία είναι φανερή και προφορική και διεξάγεται κατά την ορισθείσα ημέρα και ώρα. Η δημοπρασία δύναται να συνεχίζεται και πέραν της ώρας που ορίζεται στη διακήρυξη, εφόσον εξακολουθούν αδιάκοπα οι προσφορές. Η επιτροπή που διεξάγει τη δημοπρασία αποφασίζει για τη συνέχισή της και πέραν της οριζομένης ώρας, η δε απόφαση αυτή καταχωρείται στα πρακτικά.

2. Οι προσφορές των πλειοδοτών αναγράφονται στα πρακτικά κατά σειρά εκφώνησης μαζί με το ονοματεπώνυμο του πλειοδότη. Κάθε προσφορά είναι δεσμευτική για τον εκάστοτε πλειοδότη, η δέσμευση δε αυτή μεταφέρεται διαδοχικά από τον πρώτο στους επόμενους και επιβαρύνει οριστικά τον τελευταίο πλειοδότη.

3. Αν κάποιος πλειοδοτεί για λογαριασμό άλλου, οφείλει να το δηλώσει προς την επιτροπή διενέργειας πριν από την έναρξη της διαδικασίας της δημοπρασίας, παρουσιάζοντας σχετικό νόμιμο πληρεξούσιο έγγραφο, διαφορετικά θεωρείται ότι μετέχει για δικό του λογαριασμό.

4. Η απόφαση της επιτροπής διενέργειας για τον αποκλεισμό ενδιαφερομένου να λάβει μέρος στη δημοπρασία, επειδή δεν εκπληρώνει τους όρους της διακήρυξης, αναγράφεται στα πρακτικά.

5. Μετά τη λήξη της δημοπρασίας τα πρακτικά υπογράφονται από την επιτροπή διενέργειας, από τον τελευταίο πλειοδότη και τον εγγυητή του.

6. Ένσταση κατά της νομιμότητας της διενέργειας του διαγωνισμού ή της συμμετοχής κάποιου σε αυτόν, υποβάλλεται από τους συμμετέχοντες εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) ημερών από την ημερομηνία διενέργειάς του. Η επιτροπή διενέργειας υποβάλλει εντός τεσσάρων (4) ημερών την ένσταση με αιτιολογημένη γνωμοδότησή της στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, προκειμένου αυτή να αποφανθεί τελικά για την αποδοχή ή την απόρριψή της. Εφόσον η ένσταση στρέφεται κατά συμμετέχοντος στον διαγωνισμό, η επιτροπή διενέργειας την κοινοποιεί υποχρεωτικά στον καθ’ ου, ο οποίος έχει δικαίωμα να υποβάλει εγγράφως τις απόψεις του, εντός προθεσμίας δύο (2) ημερών από την κοινοποίηση.

7. Η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, μετά από την εκδίκαση τυχόν ενστάσεων, αποφασίζει για την κατακύρωση ή μη της δημοπρασίας, εντός δέκα (10) ημερών από τη διενέργειά της. Κατακύρωση χωρεί εφόσον κριθεί συμφέρουσα η προσφορά του πλειοδότη.

Άρθρο 591
Επανάληψη πλειοδοτικής δημοπρασίας

1. Η δημοπρασία επαναλαμβάνεται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη υποχρεωτικά μία φορά και με τους ίδιους όρους, εάν δεν παρουσιάστηκε κανένας πλειοδότης. Με απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, επιτρέπεται η μείωση της τιμής εκκίνησης του μισθώματος ή τιμήματος.

2. Με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, επιτρέπεται η επανάληψη της δημοπρασίας με τους ίδιους όρους:

α) Εφόσον δεν κατακυρωθεί το αποτέλεσμά της λόγω ασυμφόρου του επιτευχθέντος αποτελέσματος,

β) εάν η περί κατακύρωσης απόφαση ακυρωθεί για λόγους νομιμότητας,

γ) εάν ο τελευταίος πλειοδότης και ο εγγυητής του αρνούνται να υπογράψουν τα πρακτικά, καθώς και όταν ο τελευταίος πλειοδότης δεν προσέλθει εντός των προθεσμιών που τίθενται για την υπογραφή της σύμβασης ή την καταβολή του τιμήματος. Στην περίπτωση αυτή, η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει υπέρ του οικείου δήμου ή περιφέρειας, αντίστοιχα, και η δημοπρασία επαναλαμβάνεται σε βάρος του τελευταίου πλειοδότη και του εγγυητή του. Ως τιμή εκκίνησης ορίζεται το ποσό που κατακυρώθηκε επ’ ονόματι του τελευταίου πλειοδότη με τη δυνατότητα μείωσής του έπειτα από απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, αντίστοιχα, μέχρι δέκα τοις εκατό (10%).

3. Στην περ. γ) της παρ. 2, αντί για την επανάληψη της δημοπρασίας, επιτρέπεται, με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου συμβουλίου, για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ιδίως όταν η αξία του ακινήτου είναι μικρή, να καλείται ο δεύτερος κατά σειρά πλειοδότης για την υπογραφή της σύμβασης, εάν θέλει, με την τιμή της προσφοράς του. Σε περίπτωση άρνησής του, παραμένουν αναλλοίωτα τα δικαιώματα του δήμου ή της περιφέρειας κατά του τελευταίου πλειοδότη.

Άρθρο 592
Όροι διακήρυξης μειοδοτικής δημοπρασίας

1. Οι όροι για τη μίσθωση και αγορά ακινήτων καθορίζονται από τη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή και περιλαμβάνονται στην οικεία διακήρυξη.

2. Η διακήρυξη περιλαμβάνει υποχρεωτικά:

α) Την υποχρέωση υποβολής προσφορών των ενδιαφερόμενων εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη δημοσίευση,

β) τον ακριβή τρόπο και τη διεύθυνση υποβολής των προσφορών,

γ) το είδος, τις προδιαγραφές και κάθε άλλο προσδιοριστικό στοιχείο του ζητούμενου ακινήτου,

δ) το ανώτατο ποσό μισθώματος ή τιμήματος ειδικά και μόνον για τις περ. α) και γ) της παρ. 2 του άρθρου 595 και της παρ. 3 του ιδίου άρθρου,

ε) την υποχρέωση κατάθεσης εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος για τη συμμετοχή στη δημοπρασία, καθώς και τις προϋποθέσεις κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής υπέρ του δήμου ή της περιφέρειας,

στ) όρο ότι ο τελευταίος μειοδότης που θα αναδειχθεί υποχρεούται να παρουσιάσει εγγυητή, ο οποίος θα υπογράψει τα πρακτικά της δημοπρασίας, καθιστάμενος υπεύθυνος εις ολόκληρον με τον μειοδότη για την εκπλήρωση των όρων της σύμβασης,

ζ) ότι οι δαπάνες δημοσίευσης βαρύνουν τον εκάστοτε τελικό μειοδότη και

η) οποιονδήποτε άλλο όρο που σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τείνει στην καλύτερη εξασφάλιση των συμφερόντων του δήμου ή της περιφέρειας.

3. Στις περιπτώσεις μίσθωσης, η διακήρυξη περιλαμβάνει επιπλέον:

α) Τη διάρκεια της μίσθωσης,

β) τη δυνατότητα μονομερούς παράτασης εκ μέρους του μισθωτή, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 554,

γ) τη δυνατότητα μονομερούς λύσης της σύμβασης εκ μέρους του μισθωτή, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 554.

Άρθρο 593
Δημοσίευση διακήρυξης μειοδοτικής δημοπρασίας

1. Η διακήρυξη δημοσιεύεται με επιμέλεια του δημάρχου ή περιφερειάρχη κατά περίπτωση, στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας σύμφωνα με το άρθρο 133, περί δημοσίευσης αποφάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου. Στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 587, περί τόπου διεξαγωγής δημοπρασιών, γίνεται επιπλέον δημοσίευση της διακήρυξης στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα, όπου βρίσκεται το ακίνητο.

2. Περίληψη της διακήρυξης δημοσιεύεται υποχρεωτικά με απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, σε εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων των δήμων και των περιφερειών σε εφημερίδα.

3. Σε περίπτωση επανάληψης της δημοπρασίας, με επιμέλεια του δημάρχου ή περιφερειάρχη κατά περίπτωση, δημοσιεύεται περίληψη της διακήρυξης, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2.

4. Οι δαπάνες δημοσίευσης βαρύνουν τον εκάστοτε τελικό μειοδότη.

Άρθρο 594
Διενέργεια μειοδοτικής δημοπρασίας

1. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη δημοσίευση της διακήρυξης, οι προσφορές ενδιαφέροντος αποστέλλονται στην επιτροπή του άρθρου 563, περί επιτροπών αξιολόγησης περιουσιακών στοιχείων, η οποία μετά από επιτόπια έρευνα κρίνει την καταλληλότητα των προσφερομένων ακινήτων καθώς και εάν αυτά πληρούν τους όρους της οικείας διακήρυξης. Η επιτροπή συντάσσει σχετική έκθεση εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη των προσφορών. Οι λόγοι αποκλεισμού ακινήτου αιτιολογούνται επαρκώς στην έκθεση. Η έκθεση αυτή, η οποία περιλαμβάνει και τις προσφορές ενδιαφέροντος, αποστέλλεται στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα, η οποία μεριμνά άμεσα για την κοινοποίηση της έκθεσης επί αποδείξει σε όλους, όσους εκδήλωσαν ενδιαφέρον. Ενστάσεις κατά της έκθεσης καταλληλόλητας υποβάλλονται στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή εντός αποκλειστικής προθεσμίας σαράντα οκτώ (48) ωρών από την κοινοποίηση της έκθεσης.

2. Μετά την εκδίκαση ενστάσεων, με απόφαση του δημάρχου ή περιφερειάρχη, ορίζονται ο τόπος, η ημέρα και η ώρα διεξαγωγής της δημοπρασίας. Η απόφαση κοινοποιείται επί αποδείξει στους ενδιαφερόμενους, των οποίων τα ακίνητα κρίθηκαν κατάλληλα, προκειμένου να συμμετάσχουν στη δημοπρασία.

3. Η δημοπρασία είναι φανερή και προφορική. Η δημοπρασία δύναται να συνεχίζεται και πέραν της ώρας που ορίζεται στη διακήρυξη, εφόσον εξακολουθούν αδιάκοπα οι προσφορές. Η επιτροπή που διεξάγει τη δημοπρασία αποφασίζει για τη συνέχισή της και πέραν της οριζομένης ώρας, η δε απόφαση αυτή καταχωρείται στα πρακτικά.

4. Οι προσφορές αναγράφονται στα πρακτικά κατά σειρά εκφώνησης μαζί με το ονοματεπώνυμο του μειοδότη. Κάθε προσφορά είναι δεσμευτική για τον εκάστοτε μειοδότη, η δέσμευση δε αυτή μεταφέρεται διαδοχικά από τον πρώτο στους επόμενους και επιβαρύνει οριστικά τον τελευταίο μειοδότη.

5. Αν κάποιος μειοδοτεί για λογαριασμό άλλου, οφείλει να το δηλώσει προς την επιτροπή διενέργειας πριν από την έναρξη της διαδικασίας της δημοπρασίας, παρουσιάζοντας σχετικό νόμιμο πληρεξούσιο έγγραφο, διαφορετικά θεωρείται ότι μετέχει για δικό του λογαριασμό.

6. Η απόφαση της επιτροπής με την οποίο αποκλείεται να λάβει μέρος στη δημοπρασία κάποιος ενδιαφερόμενος επειδή δεν πληροί τους όρους της διακήρυξης, αναγράφεται στα πρακτικά.

7. Μετά τη λήξη της δημοπρασίας τα πρακτικά υπογράφονται από την οικεία επιτροπή και από τον τελευταίο μειοδότη με τον εγγυητή του.

8. Ένσταση κατά της νομιμότητας της διενέργειας του διαγωνισμού ή της συμμετοχής κάποιου σε αυτόν, υποβάλλεται από τους συμμετέχοντες εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) ημερών από την ημερομηνία διενέργειάς του. Η επιτροπή διενέργειας υποβάλλει εντός τεσσάρων (4) ημερών την ένσταση με αιτιολογημένη γνωμοδότησή της στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, προκειμένου αυτή να αποφανθεί τελικά για την αποδοχή ή την απόρριψή της. Εφόσον η ένσταση στρέφεται κατά συμμετέχοντος στο διαγωνισμό, η επιτροπή διενέργειας την κοινοποιεί υποχρεωτικά στον καθ’ ου, ο οποίος έχει δικαίωμα να υποβάλει εγγράφως τις απόψεις του, εντός προθεσμίας δύο (2) ημερών από την κοινοποίηση.

9. Η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, μετά την εκδίκαση τυχόν ενστάσεων, αποφασίζει για την κατακύρωση ή μη της δημοπρασίας, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη διενέργειά της.

Άρθρο 595
Επανάληψη μειοδοτικής δημοπρασίας

1. Η δημοπρασία επαναλαμβάνεται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη υποχρεωτικά για μία φορά και με τους ίδιους όρους, εάν δεν παρουσιάστηκε κανένας μειοδότης.

2. Με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, επιτρέπεται η επανάληψη της δημοπρασίας με τους ίδιους όρους:

α) Εφόσον δεν κατακυρωθεί το αποτέλεσμά της λόγω ασυμφόρου του επιτευχθέντος αποτελέσματος,

β) εάν η περί κατακύρωσης απόφαση ακυρωθεί,

γ) εάν ο τελευταίος μειοδότης και ο εγγυητής του αρνούνται να υπογράψουν τα πρακτικά, καθώς και όταν ο τελευταίος μειοδότης δεν προσέλθει εντός των προθεσμιών που τίθενται για την υπογραφή της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει υπέρ του οικείου δήμου ή περιφέρειας και η δημοπρασία επαναλαμβάνεται σε βάρος του τελευταίου μειοδότη και του εγγυητή του.

3. Η δημοπρασία επαναλαμβάνεται υποχρεωτικά εφόσον, πριν κοινοποιηθεί η έγκριση στον τελευταίο μειοδότη, επιδοθεί με δικαστικό επιμελητή στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή νέα προσφορά από πρό-

σωπο δικαιούμενο να συμμετάσχει στη δημοπρασία και υπό την προϋπόθεση ότι η νέα αυτή προσφορά είναι τουλάχιστον κατά δέκα τοις εκατό (10%) μικρότερη εκείνης η οποία έχει επιτευχθεί κατά τη δημοπρασία. Η επαναληπτική δημοπρασία διεξάγεται μόνον με τη συμμετοχή όσων τα ακίνητα έχουν κριθεί κατάλληλα κατά την πρώτη δημοπρασία.

4. Στις περ. α) και γ) της παρ. 2, ορίζεται ως ανώτατο όριο το μίσθωμα ή τίμημα που επετεύχθη κατά την πρώτη δημοπρασία. Στην περίπτωση της παρ. 3, ορίζεται ως ανώτατο όριο το ποσό της νέας προσφοράς.

Άρθρο 596
Ηλεκτρονικές δημοπρασίες

Οι πλειοδοτικές δημοπρασίες για την εκποίηση και την εκμίσθωση ακινήτων των δήμων και περιφερειών διενεργούνται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας δημοπρασιών. Έως την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 5 του άρθρου 597, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων και τη θέση σε λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του παρόντος, οι δημοπρασίες διενεργούνται σύμφωνα με το παρόν Μέρος του Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ε’

Άρθρο 597
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, δύναται να καθορίζονται πρόσθετες ειδικές προϋποθέσεις, καθώς και θέματα τεχνικού χαρακτήρα για την εφαρμογή των προβλέψεων του άρθρου 562, περί χρηματοδοτικής μίσθωσης.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού περιουσιακά στοιχεία οποιασδήποτε φύσεως που ανήκουν στο ελληνικό Δημόσιο και σε δημόσια νομικά πρόσωπα επιτρέπεται να παραχωρηθούν ή να διατεθούν δωρεάν στους δήμους και στις περιφέρειες και να παραχωρηθούν μόνον κατά χρήση και άνευ ανταλλάγματος στους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) που λειτουργούν με τη μορφή συνδέσμου, ύστερα από απόφαση του αρμοδίου οργάνου που διοικεί τους φορείς, οι οποίοι προβαίνουν στην ανωτέρω παραχώρηση των περιουσιακών τους στοιχείων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση, καθώς και οι συνέπειες που επιφέρει η μη τήρησή τους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, περιουσιακά στοιχεία οποιασδήποτε φύσεως που ανήκουν στο ελληνικό Δημόσιο και σε δημόσια νομικά πρόσωπα επιτρέπεται να παραχωρηθούν μόνο κατά χρήση και άνευ ανταλλάγματος στις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης και στους Φο.Δ.Σ.Α. που λειτουργούν με τη μορφή επιχείρησης δήμου ή περιφέρειας, ύστερα από απόφαση του συλλογικού οργάνου που διοικεί τους φορείς, οι οποίοι προβαίνουν στην ανωτέρω παραχώρηση των περιουσιακών τους στοιχείων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση, καθώς και οι συνέπειες που επιφέρει η μη τήρησή τους.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, καθορίζονται τα θέματα λειτουργίας των κυλικείων δημόσιων σχολείων, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις της δημοπρασίας αυτών σύμφωνα με το άρθρο 579, περί εκμετάλλευσης κυλικείων δημόσιων σχολείων.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες που αφορούν στις λειτουργίες της ηλεκτρονικής πλατφόρμας δημοπρασιών, η έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας αυτής, ο προγραμματισμός ένταξης των δημοπρασιών στην πλατφόρμα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αφορά στη λειτουργία του συστήματος και την εφαρμογή του άρθρου 596, περί ηλεκτρονικών δημοπρασιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ε’

Άρθρο 598
Ολοκλήρωση μεταβίβασης και μεταγραφής σχολικής περιουσίας δήμων

1. Ως απόφαση του Νομάρχη της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 (Α’ 110) νοείται εφεξής απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

2. Ως νεοπροσλαμβανόμενο σχολικό κτήριο της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 νοείται κάθε σχολικό κτίριο το οποίο αποπερατώθηκε από την έναρξη ισχύος του ν. 1894/1990 και έπειτα.

3. Όπου στην παρ. 16 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 αναφέρεται ο νομάρχης νοείται ο Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

4. Αποφάσεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990, οι οποίες αφορούν μεταβίβαση ακινήτων στους δήμους, εγγράφονται ατελώς στα κτηματολογικά βιβλία ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, που τηρούνται στα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία και κοινοποιούνται αμελλητί στην εταιρεία Κτιριακές Υποδομές Α.Ε. του άρθρου 132 του ν. 4199/2013 (Α’ 216) Για τους σκοπούς της μεταβίβασης της κυριότητας των ακινήτων του παρόντος στους δήμους, τα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία χορηγούν στους δήμους ατελώς πιστοποιητικά, αντίγραφα, διαγράμματα και αποσπάσματα από τα κτηματολογικά φύλλα, από τα διαγράμματα και γενικώς από κάθε τηρούμενο σε αυτά αρχείο για κάθε σύστημα δημοσιότητας.

5. Η έκδοση των αποφάσεων της παρ. 4 δεν κωλύεται από τυχόν ύπαρξη αυθαίρετων κατασκευών στον χώρο ή απουσία οικοδομικής άδειας κατά την ανέγερσή τους, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 89 του ν. 4495/2017 (Α’ 167), περί απαγόρευσης υπαγωγής. Για την έκδοση των αποφάσεων του πρώτου εδαφίου, συντάσσεται με μέριμνα του ενδιαφερόμενου δήμου, έκθεση καταγραφής των μεταβιβαζόμενων ακινήτων συνοδευόμενη από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Τοπογραφικό διάγραμμα του κάθε ακινήτου, το οποίο επιπλέον των όσων ορίζονται με τις ισχύουσες διατάξεις των προδιαγραφών, είναι εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4495/2017, περί ελέγχου και προστασίας του δομημένου περιβάλλοντος και άλλων διατάξεων.

β) τεχνική έκθεση που περιλαμβάνει τα κάτωθι στοιχεία:

βα) στοιχεία ακινήτου - οικοπέδου, θέση του ακινήτου, περιφέρεια, δήμο, χρήση χώρου πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οικοδομικό τετράγωνο, οδούς που περικλείουν το οικόπεδο, εμβαδόν οικοπέδου σε τετραγωνικά μέτρα (τ.μ.),

ββ) στοιχεία κτηρίου ή κτηρίων, συνολικό εμβαδόν κτηρίου/κτηρίων σε τ.μ., καταγραφή χώρου κτηρίου/κτηρίων, εμβαδόν χώρων ανά όροφο κτηρίου, χρήσεις χώρων ανά όροφο κτηρίου και φωτογραφίες κτηρίου/κτηρίων.

6. Μετά την ολοκλήρωσή της μεταγραφής, οι δήμοι οφείλουν να προβούν σε σύνταξη ηλεκτρονικής ταυτότητας κτιρίου σύμφωνα με τον ν. 4495/2017. Η σύνταξη ηλεκτρονικής ταυτότητας κτιρίου για ακίνητα του άρθρου 5 του ν. 1894/1990, τα οποία έχουν ήδη μεταγραφεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, είναι δυνατή εφόσον υποβληθούν τα δικαιολογητικά των περ. α) και β) της παρ. 5.

7. Εάν η σύνταξη ηλεκτρονικής ταυτότητας κτιρίου της παρ. 6 δεν ολοκληρωθεί εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, κάθε δήμος υποχρεούται να υποβάλει την έκθεση καταγραφής της παρ. 5, συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά των περ. α) και β) της ίδιας παραγράφου, εφόσον υφίστανται, στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), με κοινοποίηση στο Υπουργείο Εσωτερικών. Για την υποβολή της έκθεσης καταγραφής του πρώτου εδαφίου λαμβάνεται απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, με την οποία εξουσιοδοτείται το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου «Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας» (Τ.Ε.Ε.) για την ολοκλήρωση των διαδικασιών της παρ. 8.

8. Μετά από την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 7:

α) Η έκδοση, όπου απαιτείται, των δικαιολογητικών των περ. α) και β) της παρ. 5,

β) η μέριμνα για την έκδοση των αποφάσεων της παρ. 4 και η μεταγραφή τους στα κτηματολογικά βιβλία ή στα βιβλία του Συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών,

γ) η αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του ν. 4495/2017 για αναστολή κυρώσεων σύμφωνα με την περ. ζ) της παρ. 1 του άρθρου 128 του ν. 4759/2020 (Α’ 245), περί ειδικών περιπτώσεων αυθαιρέτων και παράτασης υποβολής δικαιολογητικών, καθώς και

δ) η σύνταξη της ηλεκτρονικής ταυτότητας κτιρίου της παρ. 6,

ανατίθενται στο Τ.Ε.Ε. Για την ανάθεση των εργασιών του πρώτου εδαφίου συνάπτεται προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τ.Ε.Ε. και της Κ.Ε.Δ.Ε., η διάρκεια της οποίας δεν δύναται να υπερβεί την προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 344 του Κώδικα Πολεοδομίας - Χωροταξίας (ν. 5306/2026, Α’ 88), περί παρατάσεων πολεοδομικών προθεσμιών. Για την υλοποίηση της προγραμματικής σύμβασης της παρούσας:

α) Το Τ.Ε.Ε. δημιουργεί ειδικό μητρώο μηχανικών μελών του, στους οποίους ανατίθεται η σύνταξη της ηλεκτρονικής ταυτότητας κάθε κτιρίου,

β) οι δήμοι της παρ. 7 οφείλουν να προσκομίζουν κάθε αναγκαίο, διαθέσιμο στοιχείο στο Τ.Ε.Ε..

Άρθρο 599
Διατήρηση διατάξεων που προβλέπουν παραχώρηση ακινήτου

Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν την παραχώρηση, εκ μέρους του Δημοσίου ή άλλων νομικών προσώπων, ακινήτων στους δήμους, στις περιφέρειες, στα ιδρύματα και στα άλλα νομικά πρόσωπα των δήμων και των περιφερειών, διατηρούν την ισχύ τους.

Άρθρο 600
Ασφάλιση περιουσιακών στοιχείων

Οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα δύνανται να ασφαλίζουν τα περιουσιακά τους στοιχεία, καθώς και την αστική τους ευθύνη εκ των δραστηριοτήτων που συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών τους.

Άρθρο 601
Λειτουργία δημοτικών κινηματογράφων

Οι υφιστάμενοι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος δημοτικοί κινηματογράφοι, οι οποίοι βρίσκονται εντός κοινόχρηστων χώρων, εξακολουθούν να λειτουργούν έως την έγκριση τοπικού ή ειδικού πολεοδομικού σχεδίου και πάντως όχι πέραν της 31ης Οκτωβρίου 2026, υπό την προϋπόθεση τήρησης των κείμενων διατάξεων ως προς την ασφάλεια της εγκατάστασης. Για το ίδιο διάστημα επιτρέπονται επί αυτών εργασίες συντήρησης, επισκευής και διαρρυθμίσεων, οι οποίες αποσκοπούν στον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και στη λειτουργική τους αναβάθμιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ε’

Άρθρο 602
Εφαρμοστέο δίκαιο συμβάσεων

Συμβάσεις εκμίσθωσης ακινήτων και κινητών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων, καθώς και συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων τρίτων που έχουν συναφθεί πριν από τη δημοσίευση του παρόντος, δεν θίγονται και διέπονται από τις προβλέψεις της οικείας διακήρυξης ή σύμβασης μέχρι τη λήξη τους. Τα ανωτέρω ισχύουν και για δημοπρασίες των συμβάσεων του πρώτου εδαφίου, εφόσον το αποτέλεσμα έχει κατακυρωθεί από το αρμόδιο όργανο πριν από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 603
Άδειες περιπτέρων

1. Υφιστάμενες άδειες εκμετάλλευσης περιπτέρων που εκδόθηκαν εφ’ όρου ζωής των δικαιούχων πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4093/2012 (Α’ 222), δεν θίγονται. Οι δικαιούχοι υπόκεινται σε καταβολή τέλους, τόσο για τον κοινόχρηστο χώρο που καταλαμβάνει η κατασκευή του περιπτέρου όσο και για τυχόν χρήση πέραν αυτού, σύμφωνα με τα άρθρα 397 έως 400. Μεταβίβαση των αδειών του πρώτου εδαφίου επιτρέπεται άπαξ:

α) στον σύζυγο του αποθανόντος δικαιούχου ή

β) σε ενήλικα τέκνα του δικαιούχου εφόσον ανήκουν στην κατηγορία των ατόμων με αναπηρία, με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω και για χρονικό διάστημα δεκατριών (13) ετών. Εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης των αδειών του παρόντος σε τρίτους επιτρέπεται για χρονικό διάστημα δεκατριών (13) ετών.

2. Υφιστάμενα δικαιώματα εκμετάλλευσης περιπτέρων που χορηγήθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4093/2012 (Α’ 222) έως την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα, δεν θίγονται. Ως προς τη διαδοχή και την εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης εφαρμόζεται το άρθρο 584, περί διαδοχής και εκμίσθωσης δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου.

3. Σε υφιστάμενες, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, άδειες κατά ιδανικά μερίδια, εφόσον παύσει να υφίσταται δικαιούχος μεριδίου, κατόπιν αίτησης των λοιπών, παραχωρείται σε αυτούς το ανωτέρω απομένον μερίδιο.

4. Άδειες εκμετάλλευσης περιπτέρων που διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 47 του ν. 4954/2022 (Α’ 136), περί χρονικού διαστήματος μεταβίβασης διοικητικών αδειών, παρατείνονται αυτοδίκαια από τη λήξη τους και για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών. Για ίσο χρονικό διάστημα δύναται να παρατείνονται και οι μισθώσεις των εκμεταλλεύσεων των αδειών του πρώτου εδαφίου. Εφόσον κατά τον χρόνο λήξης της τριετούς παράτασης δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες έκδοσης νέας πράξης παραχώρησης ή κατάργησης της θέσης και ο μισθωτής εξακολουθεί να βρίσκεται στο μίσθιο, η μίσθωση δύναται να ανανεωθεί έως την ολοκλήρωση των προηγούμενων διαδικασιών και πάντως όχι πέραν του εξαμήνου.

Άρθρο 604
Παράταση συμβάσεων δωρεάν παραχώρησης προς ναυταθλητικά σωματεία

Ενεργές συμβάσεις δωρεάν παραχώρησης χρήσης ακινήτων προς τα ναυταθλητικά σωματεία της περ. δ) του άρθρου 548, περί δωρεάν παραχώρησης ακινήτων, παρατείνονται αυτοδικαίως έως την 31η Δεκεμβρίου 2036.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ’
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΥΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤ’

Άρθρο 605
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους ΣΤ’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η συγκέντρωση και κωδικοποίηση των διατάξεων που αφορούν τις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, προμηθειών και γενικών υπηρεσιών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, η εναρμόνισή τους με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147) και η αποσαφήνιση του ρόλου των εμπλεκόμενων στις ως άνω διαδικασίες οργάνων.

Άρθρο 606
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους ΣΤ’ του Βιβλίου Τέταρτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ο καθορισμός των αποφαινόμενων και γνωμοδοτούντων οργάνων κατά τη διαδικασία σύναψης, την εποπτεία, την παρακολούθηση και την παραλαβή των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, προμηθειών και γενικών υπηρεσιών των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του άρθρου 187, καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου των άρθρων 188 και 189, εφόσον συνιστούν αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς σύμφωνα με τις περ. 1, 3 ή 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α’ 147).

Άρθρο 607
Πεδίο εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους εμπίπτουν όλα τα έργα, οι μελέτες, οι παροχές τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι προμήθειες και οι γενικές υπηρεσίες που ανατίθενται και εκτελούνται από τους δήμους, τις περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 187, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 188 καθώς και τα λοιπά νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες του άρθρου 189, εφόσον συνιστούν αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς κατά τις περ. 1, 3 ή 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α’ 147).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ - ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 608
Διευθύνουσα υπηρεσία ή επιβλέπουσα υπηρεσία

Ως «διευθύνουσα υπηρεσία» ή «επιβλέπουσα υπηρεσία» για τα έργα, τις μελέτες και παροχές τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών νοείται:

α) για τους δήμους και τις περιφέρειες, η αρμόδια τεχνική υπηρεσία (διεύθυνση ή τμήμα αυτής). Εάν ο δήμος έχει αναθέσει με διαδημοτική, διαπεριφερειακή ή διαβαθμιδική συνεργασία του άρθρου 331 την τεχνική του υπηρεσία σε άλλο δήμο ή περιφέρεια, καθήκοντα διευθύνουσας υπηρεσίας αναλαμβάνει η τεχνική διεύθυνση ή τμήμα αυτής του αντισυμβαλλόμενου φορέα, όπως προσδιορίζεται στη συγκεκριμένη σύμβαση,

β) για τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 607, η τεχνική τους υπηρεσία και όπου αυτή δεν υφίσταται:

βα) η τεχνική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας που τα έχει συστήσει ή

ββ) η τεχνική υπηρεσία δήμου ή περιφέρειας μέλους τους, που ορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου.

Άρθρο 609
Αρμόδια όργανα που αποφασίζουν κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης και κατά την εκτέλεση των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών

1. Η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή ασκεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτές ειδικότερα προσδιορίζονται στον ν. 4412/2016 (Α’ 147) κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

2. Η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή ασκεί τις αρμοδιότητες της προϊσταμένης αρχής κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4412/2016.

3. Το διοικητικό συμβούλιο των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, ασκεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

4. Η εκτελεστική επιτροπή των νομικών προσώπων με τη μορφή συνδέσμου ασκεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

5. Ειδικά στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών, ασκούν ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης ή ο πρόεδρος του νομικού προσώπου του άρθρου 607 και ειδικά α) για τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, το διοικητικό συμβούλιο ή ο γενικός διευθυντής σύμφωνα με τα άρθρα 255 και 256 και β) για τα νομικά πρόσωπα με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, το όργανο που ορίζεται στο καταστατικό ή τον οικείο κανονισμό τους.

6. Για τις συμβάσεις που υλοποιούνται με σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005 (Α’ 232), η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή ασκεί τα καθήκοντα προϊσταμένης αρχής και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών και αποφασίζει για την τροποποίηση του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου τους, κατά τους όρους της σύμβασης σύμπραξης και της, κατά περίπτωση, εφαρμοζόμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 610
Τεχνικό συμβούλιο

1. Το τεχνικό συμβούλιο συστήνεται στην έδρα της οικείας περιφέρειας, συγκροτείται με απόφαση του περιφερειάρχη και αποτελείται από:

α) δύο (2) τεχνικούς υπαλλήλους με τους αναπληρωτές τους, κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) με βαθμό Α’ ή Β’, που υπηρετούν στις διευθύνσεις Τεχνικών Έργων της περιφέρειας ή των περιφερειακών ενοτήτων ή άλλες διευθύνσεις της με ομοειδές αντικείμενο και, σε περίπτωση μη ύπαρξης, από τεχνικούς υπαλλήλους κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) με βαθμό Α’ ή Β’,

β) έναν (1) τεχνικό υπάλληλο με τον αναπληρωτή του κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α’ ή Β’ και, σε περίπτωση μη ύπαρξης, από τεχνικό υπάλληλο κατηγορίας ΤΕ με βαθμό Α’ ή Β’. Ο ανωτέρω υπάλληλος με τον αναπληρωτή του υποδεικνύεται από τον δήμαρχο και ορίζεται από την τεχνική υπηρεσία του δήμου της έδρας του νομού που εδρεύει το τεχνικό συμβούλιο,

γ) ένα (1) νομικό με τον αναπληρωτή του, της νομικής υπηρεσίας της περιφέρειας. Σε περίπτωση μη ύπαρξης νομικού, είναι δυνατή η συμμετοχή υπαλλήλου κάτοχου πτυχίου νομικής σχολής, της οικείας περιφέρειας. Η συμμετοχή του μέλους της παρούσας είναι υποχρεωτική όταν ανακύπτει νομικό ζήτημα,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), ο οποίος υπηρετεί στον δημόσιο τομέα, με τον αναπληρωτή του, που ορίζεται από τα μέλη του Τ.Ε.Ε. που είναι εγκατεστημένα στην οικεία περιφέρεια,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο δήμου της οικείας περιφέρειας με τον αναπληρωτή του, που ορίζεται από την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας,

στ) έναν (1) εκπρόσωπο των πανελλήνιων εργοληπτικών οργανώσεων με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύεται από τις οργανώσεις αυτές.

Στις περιπτώσεις που συζητούνται θέματα μελετών, συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου και ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της περιφέρειας, με τον νόμιμο αναπληρωτή του.

Στις περιπτώσεις που κρίνονται ζητήματα χορήγησης ή αναθεώρησης των εμπειροτεχνικών εργοληπτικών βεβαιώσεων, συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου και ένας (1) εκπρόσωπος του κλάδου των Εμπειροτεχνών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, που ορίζεται από την οικεία επαγγελματική οργάνωση, με τον αναπληρωτή του.

2. Με την απόφαση της παρ. 1 ορίζονται ο πρόεδρος του τεχνικού συμβουλίου και ο αναπληρωτής του, που προέρχονται από τους υπαλλήλους της περ. α) αυτής και ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του, που προέρχονται από τεχνικούς υπαλλήλους των αρμοδίων διευθύνσεων της περιφέρειας.

3. Η θητεία των μελών του τεχνικού συμβουλίου και του γραμματέα είναι διετής.

4. Εισηγητής του τεχνικού συμβουλίου είναι ο προϊστάμενος του αρμόδιου τμήματος για το θέμα που συζητείται κάθε φορά, ο οποίος αναπληρώνεται, σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας, από τον νόμιμο αναπληρωτή του.

5. Η συγκρότηση, η σύνθεση και η λειτουργία του τεχνικού συμβουλίου της παρ. 1 διέπεται από το Δεύτερο Κεφάλαιο του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’45).

6. Το τεχνικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να γνωμοδοτήσει για θέματα έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που εκτελούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες του δήμου, της περιφέρειας ή της περιφερειακής ενότητας και των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, για τα οποία απαιτείται γνωμοδότηση σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147).

7. Με απόφαση του περιφερειάρχη, μετά από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου της έδρας της περιφέρειας, δύναται η μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση τεχνικού έργου μίας περιφερειακής ενότητας να εκτελείται από τη διεύθυνση τεχνικών έργων άλλης περιφερειακής ενότητας.

8. Με απόφαση του περιφερειάρχη, δύναται να συσταθούν και άλλα τεχνικά συμβούλια με τοπική αρμοδιότητα σε μία ή περισσότερες περιφερειακές ενότητες. Με την ίδια απόφαση ορίζεται η έδρα τους σε μία από τις έδρες των περιφερειακών ενοτήτων που εξυπηρετούν.

9. Τα τεχνικά συμβούλια της παρ. 8 γνωμοδοτούν:

α) για θέματα έργων, μελετών και τεχνικών υπηρεσιών αρμοδιότητας των διευθύνσεων τεχνικών έργων των περιφερειακών ενοτήτων που εξυπηρετούν, και

β) για θέματα έργων, μελετών και τεχνικών υπηρεσιών των δήμων, των συνδέσμων τους, των ιδρυμάτων τους, των νομικών τους προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής χωρικής αρμοδιότητας των περιφερειακών ενοτήτων που εξυπηρετούν.

10. Για έργα, μελέτες και παροχές τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που εκτελούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) Α.Ε. και του Δικτύου Ελληνικών Πόλεων για την Ανάπτυξη (Δ.Ε.Π.ΑΝ.) Α.Ε. τεχνικό συμβούλιο είναι αυτό της Περιφέρειας Αττικής.

Άρθρο 611
Απευθείας ανάθεση - Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας

1. Η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης έργου, μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το εκάστοτε ισχύον χρηματικό όριο, όπως αυτό κάθε φορά διαμορφώνεται, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 118, καθώς και του άρθρου 328 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί απευθείας ανάθεσης.

2. Η απευθείας ανάθεση συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών διενεργείται με απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη αντίστοιχα, με την επιφύλαξη: α) των άρθρων 255 και 256 και β) των οριζόμενων στο καταστατικό ή τον οικείο κανονισμό των νομικών προσώπων με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας, χωρίς προηγούμενη κατά περίπτωση απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου, αντίστοιχα. Τα όργανα του πρώτου εδαφίου εγκρίνουν τα συντασσόμενα τεύχη και αποφασίζουν για κάθε ζήτημα που ανακύπτει, τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων απευθείας ανάθεσης έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

3. Σε περίπτωση ανάθεσης συμβάσεων μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με τη διαδικασία των άρθρων 119 και 329 του ν. 4412/2016, η σύναψή τους διενεργείται με αιτιολογημένη απόφαση των οργάνων της παρ. 2. Τα ίδια όργανα αποφασίζουν για κάθε ζήτημα που ανακύπτει τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων απευθείας ανάθεσης, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

Άρθρο 612
Εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία

1. Η εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία, διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 177 του ν. 4412/2016 (Α’ 147). Ως προϊσταμένη αρχή νοείται η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή, αντίστοιχα και ως διευθύνουσα υπηρεσία η εκάστοτε αρμόδια τεχνική υπηρεσία (διεύθυνση ή τμήμα αυτής).

2. Για την εκτέλεση ενός έργου με αυτεπιστασία από τον δήμο ή την περιφέρεια, απαιτείται απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, μετά από εισήγηση της εκάστοτε αρμόδιας τεχνικής διεύθυνσης.

3. Για την εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία από τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, ως προϊσταμένη αρχή νοείται το διοικητικό συμβούλιο αυτών και ως διευθύνουσα υπηρεσία η τεχνική τους υπηρεσία και όπου αυτή δεν υφίσταται:

α) Η τεχνική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας που τα έχει συστήσει ή

β) η τεχνική υπηρεσία δήμου ή περιφέρειας μέλους, που ορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου.

4. Για τα νομικά πρόσωπα με τη μορφή συνδέσμου, ως προϊσταμένη αρχή νοείται η εκτελεστική τους επιτροπή και ως διευθύνουσα υπηρεσία η τεχνική τους υπηρεσία και, σε περίπτωση που αυτή δεν υφίσταται, η τεχνική υπηρεσία δήμου ή περιφέρειας μέλους τους.

Άρθρο 613
Σύσταση επιτροπών παραλαβής έργων

1. Οι επιτροπές παραλαβής των έργων, η εκτιμώμενη αξία των οποίων υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον χρηματικό όριο μέχρι του οποίου επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση, συγκροτούνται με απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής και για τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, αντίστοιχα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 172 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί παραλαβής.

Η εκτελεστική επιτροπή των νομικών προσώπων με τη μορφή συνδέσμου αποφασίζει για τη συγκρότηση επιτροπών παραλαβής συμβάσεων έργων.

2. Η συγκρότηση των επιτροπών παραλαβής συμβάσεων έργων, εκτιμώμενης αξίας ίσης ή κατώτερης του χρηματικού ορίου της απευθείας ανάθεσης, διενεργείται με απόφαση του δημάρχου, ή του περιφερειάρχη ή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων, αντίστοιχα, με την επιφύλαξη α) της περ. θ) της παρ. 3 του άρθρου 256 και β) των οριζομένων στο καταστατικό ή τον οικείο κανονισμό των νομικών προσώπων με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας.

3. Κατά τα λοιπά, αναφορικά με τη σύσταση επιτροπών παραλαβής έργων, εφαρμόζεται το άρθρο 172 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 614
Διοικητική και δικαστική επίλυση συμβατικών διαφορών

1. Κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της διευθύνουσας υπηρεσίας ή της προϊσταμένης αρχής ή του κυρίου του έργου, που προσβάλλουν για πρώτη φορά δικαίωμα του αναδόχου, χωρεί ένσταση.

2. Για τις ενστάσεις, οι οποίες αφορούν έργα τα οποία εκτελούνται από τους δήμους ή τις περιφέρειες ή τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, με προϋπολογισμό κατώτερο του εκάστοτε ισχύοντος ορίου εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου, αποφασίζει ο Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, κατόπιν γνώμης του Τεχνικού Συμβουλίου της οικείας περιφέρειας. Για συμβάσεις έργων προϋπολογισμού μεγαλύτερου του εκάστοτε ισχύοντος ορίου εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου, αποφασίζει ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, μετά από γνώμη του τεχνικού συμβούλιου Δημόσιων Έργων του άρθρου 5 της υπ’ αρ. 80855/5439/6.8.1992 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων «Περιορισμός συλλογικών οργάνων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων» (Β’ 573).

3. Επί των ενστάσεων που αφορούν εκτελούμενες συμβάσεις μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με προεκτιμώμενη αμοιβή κατώτερη των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, χωρίς τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), οι οποίες εκτελούνται από τους δήμους, τις περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 606, περί πεδίου εφαρμογής, αποφασίζει ο Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, κατόπιν γνώμης του τεχνικού συμβουλίου της οικείας περιφέρειας. Για συμβάσεις μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με προεκτιμώμενη αμοιβή

μεγαλύτερη των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., αποφασίζει ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβούλιου Δημόσιων Έργων του άρθρου 5 της υπ’ αρ. 80855/5439/6.8.1992 κοινής απόφασης.

4. Για τη δικαστική επίλυση των διαφορών που προκύπτουν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, εφαρμόζονται τα άρθρα 175 και 198 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί δικαστικής επίλυσης διαφορών και διοικητικής και δικαστικής επίλυσης διαφορών, αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 615
Αρμόδια όργανα για τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών

1. Η δημοτική και περιφερειακή επιτροπή ασκούν τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτά ειδικότερα προσδιορίζονται στον ν. 4412/2016 (Α’ 147) τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

2. Το διοικητικό συμβούλιο των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, ασκεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών, με την επιφύλαξη της περ. θ) της παρ. 3 του άρθρου 256 του παρόντος.

3. Στο πλαίσιο της ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών για τα νομικά πρόσωπα με τη μορφή συνδέσμου, η εκτελεστική επιτροπή ασκεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της ανάθεσης της σύμβασης, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτής.

4. Ειδικά στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων παροχής προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών, ασκούν ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης ή ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων του άρθρου 607, και, ειδικά α) για τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, το διοικητικό συμβούλιο ή ο γενικός διευθυντής σύμφωνα με τα άρθρα 255 και 256, β) για τα νομικά πρόσωπα με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, το όργανο που ορίζεται στο καταστατικό ή τον οικείο κανονισμό τους.

5. Εξαιρούνται της υποχρέωσης ανάρτησης, όπως αυτή προβλέπεται στο Κεφάλαιο ΙΑ’ του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί ψηφιακής διαφάνειας και προγράμματος «Διαύγεια», οι αποφάσεις της δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής, καθώς και οι αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων του άρθρου 607, με τις οποίες εγκρίνονται τα πρακτικά της επιτροπής διαγωνισμού στις συμβάσεις προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, που προηγούνται της κατακύρωσης σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, περί αποσφράγισης και αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών.

Άρθρο 616
Απευθείας ανάθεση - Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας

1. Η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης προμηθειών και γενικών υπηρεσιών επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το εκάστοτε ισχύον χρηματικό όριο, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α’ 147) και στην παρ. 1 του άρθρου 328 του ν. 4412/2016, περί απευθείας ανάθεσης.

2. Για συμβάσεις κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών των άρθρων 107 έως 110, καθώς και των άρθρων 318 έως 321 του ν. 4412/2016, η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το εκάστοτε ισχύον χρηματικό όριο, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 109Α και στην παρ. 1 του άρθρου 320Α του ν. 4412/2016, περί διαδικασίας ανάθεσης.

3. Η απευθείας ανάθεση συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών και κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, διενεργείται με απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, ή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου

του νομικού προσώπου, αντίστοιχα, και, ειδικά α) για τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή του γενικού διευθυντή σύμφωνα με τα άρθρα 255 και 256, και β) για τα νομικά πρόσωπα με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας με απόφαση του οργάνου που ορίζεται στο καταστατικό ή τον οικείο κανονισμό τους, χωρίς προηγούμενη, κατά περίπτωση, απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου.

4. Για τις συμβάσεις της παρ. 3, που ανατίθενται απευθείας, τα συντασσόμενα τεύχη εγκρίνονται από τα όργανα της ίδιας παραγράφου. Τα ίδια όργανα αποφασίζουν για κάθε ζήτημα που ανακύπτει τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων απευθείας ανάθεσης, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

5. Σε περίπτωση ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών με τη διαδικασία των άρθρων 119 και 329 του ν. 4412/2016, η σύναψή τους διενεργείται με αιτιολογημένη απόφαση των οργάνων της παρ. 3. Τα ίδια όργανα αποφασίζουν για κάθε ζήτημα που ανακύπτει τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων απευθείας ανάθεσης, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

Άρθρο 617
Σύσταση επιτροπών παραλαβής και παρακολούθησης συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών

1. Οι επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, οι οποίες δεν εμπίπτουν στην περ. 30α της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α’ 147) συγκροτούνται με απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής, ή του διοικητικού συμβούλιου των νομικών προσώπων του άρθρου 607, αντίστοιχα, για συγκεκριμένη ή περισσότερες συμβάσεις ή σε ετήσια βάση για τις συμβάσεις που συνάπτει η αναθέτουσα αρχή. Για τη συγκρότηση επιτροπών συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών των νομικών προσώπων με τη μορφή συνδέσμου αποφασίζει η εκτελεστική επιτροπή αυτών.

2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι περί παρακολούθησης και παραλαβής προμηθειών και γενικών υπηρεσιών διατάξεις του ν. 4412/2016.

3. Στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών δεν είναι υποχρεωτική η συγκρότηση επιτροπής παραλαβής κατά τα άρθρα 208 και 219 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 618
Διοικητικές προσφυγές κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών

Επί των προσφυγών του αναδόχου που ασκούνται κατ’ εφαρμογή του άρθρου 205 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), αποφασίζει το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο ή το διοικητικό συμβούλιο των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, ύστερα από γνωμοδότηση του προβλεπόμενου στις περ. β) και δ) της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 οργάνου.

Άρθρο 619
Μελέτες και τεύχη προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών

1. Οι μελέτες προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, καθώς και τα τεύχη που τις συνοδεύουν (περιγραφή, συγγραφές υποχρεώσεων και τεχνικές προδιαγραφές), για την εκτέλεση των οποίων δεν απαιτούνται τεχνικές γνώσεις ή τεχνική εμπειρία, δύνανται να συντάσσονται από υπάλληλο της υπηρεσίας που διαχειρίζεται την πίστωση, και θεωρούνται από τον προϊστάμενο της αντίστοιχης κατά περίπτωση αρμόδιας υπηρεσίας, τηρουμένων κατά τα λοιπά των ισχυουσών διατάξεων. Σε περίπτωση έλλειψης προϊσταμένου, η αρμοδιότητα θεώρησης ασκείται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη ή τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου αντίστοιχα.

2. Η επίβλεψη, η παρακολούθηση και εποπτεία των ανωτέρω συμβάσεων γίνεται από τις αντίστοιχες καθ’ ύλην αρμόδιες υπηρεσίες των φορέων, κατ’ εφαρμογή του ν. 4412/2016 (Α’ 147).

3. Για τις υπηρεσίες και προμήθειες, εφόσον η δαπάνη τους δεν υπερβαίνει το ποσό μέχρι του οποίου γίνεται απευθείας ανάθεση, η ανάθεση γίνεται, κατόπιν έρευνας αγοράς, με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη, την περιγραφή της υπηρεσίας, την περιγραφή της προμήθειας και τα λοιπά στοιχεία, τα οποία περιέχονται σε σχετική απόφαση του δημάρχου, του περιφερειάρχη ή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του αντίστοιχου νομικού προσώπου η οποία υποκαθιστά τη μελέτη και τα ανωτέρω τεύχη.

Άρθρο 620
Διαδικασίες σύναψης, εποπτεία και παρακολούθηση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών

1. Επιτρέπεται η διεξαγωγή των διαδικασιών σύναψης, η εποπτεία και η παρακολούθηση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών από δήμο ή περιφέρεια με βάση τον ν. 4412/2016 (Α’ 147) για λογαριασμό των νομικών τους προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, μετά από σχετική απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου με μεταφορά και της σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα.

2. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, κατά την κρίση του, να αποφασίζει για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016 για την εκτέλεση συγκεκριμένων υπηρεσιών συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών, καθαριότητας κοινόχρηστων χώρων και δημοτικών κτηρίων, συντήρησης χώρων πρασίνου και ηλεκτροφωτισμού. Με την απόφαση καθορίζονται ιδίως, το αντικείμενο των παρεχόμενων υπηρεσιών, η διάρκεια και η περιοχή, εντός της οποίας αυτές παρέχονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΘΕΩΡΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 621
Σύνταξη και θεώρηση μελετών από το προσωπικό της τεχνικής υπηρεσίας δήμων και περιφερειών

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 189 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί έγκρισης των μελετών και παραλαβής του αντικειμένου των συμβάσεων, οι μελέτες έργων και παροχής τεχνικών και συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών των δήμων και των περιφερειών συντάσσονται από υπάλληλο της τεχνικής τους υπηρεσίας (διεύθυνσης ή τμήματος αυτής) και θεωρούνται από τον προϊστάμενό της.

2. Η μελέτη θεωρείται εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός από την υποβολή της στον προϊστάμενο της τεχνικής υπηρεσίας. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η θεώρηση λογίζεται ότι έχει εκδοθεί. Η μελέτη μετά τη θεώρησή της, αποστέλλεται, με επιμέλεια του προϊσταμένου της τεχνικής υπηρεσίας, στη δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή αντίστοιχα, η οποία εντός ενός (1) μηνός την αποδέχεται ή την επιστρέφει στην τεχνική υπηρεσία με παρατηρήσεις.

Άρθρο 622
Σύνταξη και θεώρηση μελετών από το προσωπικό της τεχνικής υπηρεσίας νομικών προσώπων

1. Οι μελέτες έργων και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών, ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, συντάσσονται από το προσωπικό της τεχνικής υπηρεσίας (διεύθυνσης ή τμήματος αυτής) και θεωρούνται από τον προϊστάμενό της και, σε περίπτωση που αυτή δεν υφίσταται ή αδυνατεί:

α) Από την τεχνική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας που τα έχει συστήσει ή

β) από την τεχνική υπηρεσία δήμου ή περιφέρειας μέλους, που ορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου.

2. Η μελέτη θεωρείται εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός από την υποβολή της στον προϊστάμενο της τεχνικής υπηρεσίας. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η θεώρηση λογίζεται ότι έχει εκδοθεί. Η μελέτη μετά τη θεώρησή της αποστέλλεται, με επιμέλεια του προϊσταμένου της τεχνικής υπηρεσίας, στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου για αποδοχή, το οποίο, εντός ενός (1) μηνός, την αποδέχεται ή την επιστρέφει στην τεχνική υπηρεσία με παρατηρήσεις.

Άρθρο 623
Αδυναμία σύνταξης μελέτης

1. Η αδυναμία σύνταξης μελέτης από τον δήμο ή την περιφέρεια ή τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, βεβαιώνεται από τον προϊστάμενο της τεχνικής τους υπηρεσίας. Στην περίπτωση

αυτή, επιτρέπεται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής ή του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου αντίστοιχα, η ανάθεση εκπόνησης πάσης φύσεως μελετών σε ιδιώτες μελετητές και ιδιωτικά γραφεία μελετών σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147). Για τις περιπτώσεις της απευθείας ανάθεσης η αιτιολογημένη απόφαση εκδίδεται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη ή τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του οικείου νομικού προσώπου.

2. Αν οι φορείς της παρ. 1 έχουν αναθέσει με προγραμματική σύμβαση τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, σε άλλον φορέα, κατά την παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016, περί κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών και κεντρικών αρχών αγορών η σύνταξη και θεώρηση λαμβάνουν χώρα από τη νέα τεχνική υπηρεσία, κατ’ ανάλογη εφαρμογή της παρ. 1.

Άρθρο 624
Όρια θεώρησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με γνωμοδότηση τεχνικού συμβουλίου

1. Η θεώρηση μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών των δήμων και των νομικών προσώπων αυτών του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, διενεργείται:

α) Από την τεχνική τους υπηρεσία, κατόπιν γνώμης του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, εφόσον το όριο προϋπολογισμού των μελετών έργων και υπηρεσιών υπερβαίνει το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.),

β) από την αρμόδια υπηρεσία της αποκεντρωμένης διοίκησης, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου αυτής, εφόσον το όριο προϋπολογισμού των μελετών έργων και υπηρεσιών:

βα) για τους Δήμους Αθηναίων, Πειραιά και Θεσσαλονίκης και τα νομικά πρόσωπα αυτών, υπερβαίνει το ποσό των είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.,

ββ) για τους λοιπούς δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών υπερβαίνει το ποσό των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α..

2. Η γνώμη του κάθε φορά αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου παρέχεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την πρωτοκόλληση υποβληθέντος αιτήματος.

Αν εντός της ανωτέρω προθεσμίας ζητηθούν συμπληρωματικά στοιχεία, αυτή παρατείνεται κατά δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την πρωτοκόλληση των συμπληρωματικών στοιχείων. Αν η ταχθείσα προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η αναθέτουσα ή προϊσταμένη αρχή δύναται να προχωρήσει στις περαιτέρω ενέργειες, χωρίς τη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου.

3. Τα χρηματικά όρια του παρόντος δύνανται να αναπροσαρμόζονται με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 655, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

Άρθρο 625
Συγκρότηση Τεχνικού Συμβουλίου αποκεντρωμένης διοίκησης

1. Με απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης συγκροτείται στην έδρα της τεχνικό συμβούλιο το οποίο αποτελείται από:

α) Τον γενικό διευθυντή Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ως πρόεδρο με αναπληρωτή του τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικού Ελέγχου της αποκεντρωμένης διοίκησης,

β) έναν (1) μηχανικό της αποκεντρωμένης διοίκησης με τον αναπληρωτή του,

γ) έναν (1) μηχανικό της περιφέρειας στην έδρα της αποκεντρωμένης διοίκησης με τον αναπληρωτή του,

δ) έναν (1) κοινό εκπρόσωπο των πανελλήνιων εργοληπτικών οργανώσεων, που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τις οργανώσεις αυτές,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων με τον αναπληρωτή του.

2. Η θεώρηση μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών των δήμων και των νομικών προσώπων αυτών του άρθρου 607, ασκείται από την αρμόδια υπηρεσία της αποκεντρωμένης διοίκησης, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου της παρ. 1.

3. Με απόφαση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, δύναται να συσταθούν και άλλα τεχνικά συμβούλια και να καθορίζονται η χωρική αρμοδιότητα και η έδρα αυτών. Στα τεχνικά συμβούλια της παρούσας, ως πρόεδρος ορίζεται ένας προϊστάμενος που υπηρετεί στη Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της αποκεντρωμένης διοίκησης, με τον αναπληρωτή του. Κατά τα λοιπά για τα τεχνικά συμβούλια της παρούσας εφαρμόζονται αναλογικά οι περ. β) έως ε) της παρ. 1 και η παρ. 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 626
Αρμόδια όργανα για τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων καλλιτεχνικών έργων

1. Η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή ή το διοικητικό συμβούλιο των νομικών προσώπων του άρθρου 607, αντίστοιχα, ασκεί όλα τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτές ειδικότερα προσδιορίζονται στον ν. 4412/2016 (Α’ 147) τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων καλλιτεχνικών έργων, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

2. Η εκτελεστική επιτροπή των νομικών προσώπων των δήμων και των περιφερειών με τη μορφή συνδέσμου ασκεί όλα τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων καλλιτεχνικών έργων, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

3. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται για τις συμβάσεις απευθείας ανάθεσης, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή του περιφερειάρχη ή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων αντίστοιχα.

4. Η ανάθεση των συμβάσεων καλλιτεχνικών έργων σε κάθε περίπτωση αποβλέπει στην επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος από καλλιτεχνικής και αισθητικής αντίληψης, αρτιότητας και πληρότητας και δεν βασίζεται υποχρεωτικά στη μειοδοσία επί της αξίας του έργου, αλλά δύναται να βασίζεται και στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχέδιο της σύμβασης ή της διακήρυξης.

5. Για τα ζητήματα που αφορούν στην εκτέλεση, παρακολούθηση και παραλαβή καλλιτεχνικού έργου, ανεξαρτήτως προϋπολογιζόμενης δαπάνης αυτού, τα οποία δεν ρυθμίζονται με το παρόν Κεφάλαιο, έχουν εφαρμογή τα άρθρα 216, 219 και 221 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 627
Επιτροπή κρίσης καλλιτεχνικών έργων

1. Η επιτροπή κρίσης καλλιτεχνικών έργων (Επιτροπή), συστήνεται σε κάθε δήμο και περιφέρεια με απόφαση του δημάρχου και του περιφερειάρχη, αντίστοιχα και αποτελείται από:

α) Έναν (1) αρχιτέκτονα εκπρόσωπο του οικείου Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου εκτελείται το καλλιτεχνικό έργο του δήμου ή της περιφέρειας, με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύεται από το Τ.Ε.Ε.,

β) δύο (2) μέλη του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος (Ε.Ε.Τ.Ε.) με τους αναπληρωτές τους και, σε περίπτωση μη ύπαρξης, από καλλιτέχνες εικαστικών τεχνών, που υποδεικνύονται από το Ε.Ε.Τ.Ε.,

γ) έναν (1) μηχανικό υπάλληλο του δήμου ή της περιφέρειας, κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) με τον αναπληρωτή του και, σε περίπτωση μη ύπαρξης, από μηχανικό κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), που ορίζεται με την απόφαση της παρούσας,

δ) δημοτικούς και περιφερειακούς συμβούλους ή μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, αντίστοιχα, με τον αναπληρωτή τους, που ορίζονται με την απόφαση της παρούσας.

Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρούσας ορίζονται ο πρόεδρος και ο γραμματέας της Επιτροπής.

Η Επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη της.

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής δύνανται να συμμετέχουν, κατόπιν πρόσκλησης του προέδρου της, πρόσωπα, που διαθέτουν τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις και προσόντα σχετικά με το καλλιτεχνικό έργο της υπό ανάθεση σύμβασης. Τα πρόσωπα της παρούσας δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Η Επιτροπή υποκαθιστά το έργο των οργάνων διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων της παρ. 1 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

2. Εάν οι φορείς των περ. α) και β) δεν ανταποκριθούν εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση του αιτήματος ορισμού, επιλέγονται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, ένα (1) μέλος του Τ.Ε.Ε. και δυο (2) εικαστικοί καλλιτέχνες.

3. Η Επιτροπή συγκροτείται κατά περίπτωση για συγκεκριμένη σύμβαση μέχρι την ολοκλήρωση και παραλαβή του καλλιτεχνικού έργου.

4. Έργο της Επιτροπής αποτελεί η παροχή γνώμης για κάθε σχετικό θέμα που άπτεται της ανάθεσης εργασιών πολιτιστικού χαρακτήρα καθώς και:

α) ζητήματα προδιαγραφών των εικαστικών έργων που αποκτώνται, δημιουργούνται και τοποθετούνται σε δημόσιους χώρους και κτήρια,

β) ζητήματα προδιαγραφών συντήρησης εικαστικών έργων,
γ) ζητήματα καλλιτεχνικής αρτιότητας του εικαστικού έργου,
δ) τα ειδικά επαγγελματικά προσόντα που απαιτούνται για την επιλογή του καλλιτέχνη.

5. Η Επιτροπή καθίσταται το αρμόδιο όργανο γνωμάτευσης επί ζητημάτων ανάθεσης της παρακολούθησης της εκτέλεσης του καλλιτεχνικού έργου κατά τα διάφορα στάδια, της ποιοτικής παραλαβής του και της σύνταξης του τελικού πρωτοκόλλου σύμφωνα με τους εγκεκριμένους όρους της προκήρυξης/διακήρυξης του σχετικού καλλιτεχνικού διαγωνισμού.

Άρθρο 628
Απευθείας ανάθεση καλλιτεχνικών έργων

1. Η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης συμβάσεων καλλιτεχνικών έργων των δήμων και των περιφερειών επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το εκάστοτε ισχύον χρηματικό όριο, όπως αυτό κάθε φορά διαμορφώνεται, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί απευθείας ανάθεσης.

2. Η απευθείας ανάθεση των συμβάσεων της παρ. 1 διενεργείται, με απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη ή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, η οποία λαμβάνεται ύστερα από γνώμη της Επιτροπή κρίσης καλλιτεχνικών έργων του άρθρου 627.

3. Στην περίπτωση αυτή τα συντασσόμενα τεύχη εγκρίνονται από τον δήμαρχο, τον περιφερειάρχη ή τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου. Τα ίδια όργανα αποφασίζουν για κάθε ζήτημα που ανακύπτει τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων απευθείας ανάθεσης καλλιτεχνικών έργων, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών.

Άρθρο 629
Διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

1. Η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για την ανάθεση καλλιτεχνικών έργων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, διενεργείται δυνάμει της υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α’ 147). Η ανάθεση διενεργείται με απόφαση της δημοτικής ή της περιφερειακής επιτροπή ή του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, αντίστοιχα, η οποία λαμβάνεται ύστερα από γνώμη της Επιτροπή κρίσης καλλιτεχνικών έργων του άρθρου 627. Η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή ή το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου, αντίστοιχα, εγκρίνει και τα συντασσόμενα τεύχη.

2. Για τα νομικά πρόσωπα των δήμων και των περιφερειών με τη μορφή συνδέσμου αποφασίζει η εκτελεστική τους επιτροπή, η οποία εγκρίνει και τα συντασσόμενα τεύχη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 630
Ανάδειξη προμηθευτών δήμων, περιφερειών και νομικών προσώπων αυτών

1. Η διαδικασία ανάδειξης προμηθευτών, για προμήθειες
α) Τροφίμων,
β) λοιπών αναλώσιμων ειδών παντοπωλείου, καθώς και παροχών των σχετικών υπηρεσιών,
γ) πετρελαιοειδών και
δ) φαρμάκων και αναλώσιμου υγειονομικού υλικού για τις ανάγκες των δήμων και των περιφερειών, και των νομικών προσώπων του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, πραγματοποιείται από τους οικείους δήμους και τις περιφέρειες.

2. Τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα των δήμων και των περιφερειών δύναται να διενεργούν και αυτοτελώς τις διαδικασίες ανάδειξης προμηθευτών για τις δικές τους ανάγκες των ειδών της παρ. 1.

3. Οι προμήθειες των παρ. 1 και 2 πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147).

Άρθρο 631
Συμπράξεις δήμων και περιφερειών με τον ιδιωτικό τομέα

Για την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών, οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις με νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα, σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες των ν. 3389/2005 (Α’ 232) και 4412/2016 (Α’ 147).

Άρθρο 632
Έλεγχος ασφάλειας και λειτουργίας έργων

Ο έλεγχος και η εποπτεία για την ασφάλεια και λειτουργικότητα των δημοτικών και περιφερειακών έργων ασκούνται από τις αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες των δήμων και των περιφερειών. Οι υπηρεσίες αυτές προτείνουν στον κύριο του έργου τα αναγκαία μέτρα, για την αποτροπή κινδύνων και τις αναγκαίες εργασίες για αποκατάσταση σε περίπτωση βλαβών στα έργα.

Άρθρο 633
Παρεκκλίσεις έργων και εγκαταστάσεων από πολεοδομικές διατάξεις

Τα τεχνικά έργα και οι εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την ύδρευση και αποχέτευση, την τηλεθέρμανση δήμων, την άρδευση περιοχών τους, καθώς και την κατασκευή και λειτουργία χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων και υπολειμμάτων, Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων και Κέντρων Υπερυψηλής Τάσης και Υποσταθμών, με τα συνοδά τους έργα, δεν υπόκεινται στους όρους και περιορισμούς των πολεοδομικών διατάξεων και για την κατασκευή τους δεν απαιτείται η έκδοση άδειας δόμησης από τις αρμόδιες αρχές, εφόσον προβλέπονται από τεχνικές μελέτες. Στο πρώτο εδάφιο υπάγονται και οι Πράσινες Γωνιές Ανακύκλωσης, τα Ολοκληρωμένα Κέντρα Ανακύκλωσης και τα Πολυκέντρα Ανακύκλωσης, συνολικού εμβαδού έως τριάντα (30) τετραγωνικών μέτρων, και οι συνοδοί αυτών χώροι αποθήκευσης ανακυκλώσιμου υλικού, συνολικού εμβαδού έως τριάντα (30) τετραγωνικών μέτρων και υπό την προϋπόθεση ότι, κατά την εγκατάστασή τους σε κοινόχρηστους χώρους παραμένει λωρίδα ελεύθερης διέλευσης πεζών τουλάχιστον ενός μέτρου και ογδόντα (1,80) εκατοστών. Όσα από τα τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις του παρόντος έχουν μεγάλο όγκο ή ύψος, εκτελούνται ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής του άρθρου 7 του ν. 4495/2017 (Α’ 167), περί Συμβούλιων Αρχιτεκτονικής, συγκρότησης και αρμοδιοτήτων.

Άρθρο 634
Διενέργεια τομών ή εκσκαφών στο οδικό δίκτυο δήμων και περιφερειών

1. Για τη διενέργεια οποιασδήποτε τομής ή εκσκαφής οδοστρώματος, ερείσματος, πεζόδρομου ή πεζοδρομίου εθνικής, επαρχιακής, δημοτικής οδού, η οποία είναι απαραίτητη για την κατασκευή έργου, που εκτελείται από επιχείρηση κοινής ωφέλειας, οργανισμό, νομικό ή φυσικό πρόσωπο εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 51 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 5209/2025, Α’ 100), περί εργασιών και εναπόθεσης υλικών στις οδούς.

2. Η άδεια, που προβλέπεται από την περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 51 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, για να γίνει τομή ή εκσκαφή οδοστρώματος, ερείσματος πεζόδρομου ή πεζοδρομίου εθνικής, επαρχιακής και δημοτικής οδού για την κατασκευή έργου από επιχείρηση κοινής ωφέλειας, οργανισμό, νομικό ή φυσικό πρόσωπο χορηγείται από την αρμόδια για τη συντήρηση της οδού υπηρεσία, ήτοι την τεχνική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα, η οποία θεωρείται πριν από την έναρξη των εργασιών από την αρμόδια αστυνομική αρχή. Για τη χορήγηση της άδειας, προϋπόθεση είναι η κατάθεση από τον ενδιαφερόμενο εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας που έχει εκδοθεί στο όνομά του. Το ύψος του ποσού για το οποίο εκδίδεται η εγγυητική επιστολή ορίζεται από την τεχνική υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας αντίστοιχα.

3. Στην περίπτωση που ο δήμος δεν έχει δική του τεχνική υπηρεσία, η χορήγηση της άδειας, καθώς και ο καθορισμός του ύψους του ποσού της εγγυητικής επιστολής γίνονται από την τεχνική υπηρεσία του δήμου της έδρας του νομού ή άλλου φορέα που έχει αναλάβει καθήκοντα τεχνικής υπηρεσίας, μέσω προγραμματικής σύμβασης ή συνεργασίας.

4. Οι τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις αποκατάστασης των τομών στους κοινόχρηστους χώρους, καθώς και η διαδικασία και ο χρόνος τυχόν έκπτωσης της εγγυητικής επιστολής δύνανται να καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση της τεχνικής υπηρεσίας του οικείου δήμου. Σε περίπτωση παραβίασης του πρώτου εδαφίου εφαρμόζεται το άρθρο 286 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 195), περί παραβίασης των όρων της οικοδομικής.

5. Στην άδεια της παρ. 2 παρατίθενται οι τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις αποκατάστασης των τομών ή εκσκαφών και εξειδικεύονται οι όροι βάσει των οποίων υποχρεούται ο ενδιαφερόμενος να επαναφέρει το οδόστρωμα, έρεισμα ή πεζοδρόμιο στη προηγούμενη κατάσταση σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην απόφαση του δημοτικού συμβουλίου του πρώτου εδαφίου της παρ. 4.

6. Οι αρμόδιες υπηρεσίες συντήρησης των οδών υποχρεούνται, μετά την παρέλευση της προθεσμίας η οποία ορίζεται στην άδεια, να αποκαθιστούν τις γενόμενες φθορές και να καταλογίζουν τη σχετική δαπάνη σε βάρος του οργανισμού, της επιχείρησης ή του προσώπου που εκτελεί ή για λογαριασμό του οποίου εκτελείται το έργο, κατά τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β’ του Μέρους Γ’ του παρόντος Βιβλίου, περί βεβαίωσης εσόδων δήμων και περιφερειών.

7. Στο πεδίο εφαρμογής των παρ. 1 έως 6 δεν εμπίπτουν οι εταιρείες που εκτελούν εργασίες εγκατάστασης, τακτικής και έκτακτης συντήρησης των υπογείων δικτύων διανομής και παροχετεύσεων φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών εγκατάστασης, τακτικής και έκτακτης συντήρησης των μετρητικών και των ρυθμιστικών διατάξεων φυσικού αερίου, καθώς και οι εταιρείες παραγωγής και διανομής θερμικής ενέργειας για την εγκατάσταση υπογείων δικτύων διανομής θερμότητας, για τις οποίες εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 2364/1995 (Α’ 252), περί λοιπών ρυθμίσεων.

8. Στο πεδίο εφαρμογής των παρ. 1 έως 6 δεν εμπίπτουν οι πάροχοι δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τους οποίους εφαρμόζονται ο ν. 4727/2020 (Α’ 184), το παράρτημα Χ του ν. 4070/2012 (Α’ 82), περί ρυθμίσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μεταφορών, δημοσίων έργων και άλλων διατάξεων και οι κατ’ εξουσιοδότηση αυτών κανονιστικές πράξεις.

9. Οι όροι και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων διενεργούνται οι τομές ή εκσκαφές, καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις αποκατάστασης αυτών, δύνανται να καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 655, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

Άρθρο 635
Συμβάσεις παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών δήμων, περιφερειών και νομικών προσώπων αυτών

1. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, και τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, δύνανται να αναθέτουν με τη διενέργεια διαγωνισμού σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή κοινοπραξίες την εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών προς την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή προς τους δημότες και τους κατοίκους, καθώς και την εφαρμογή προγραμμάτων, σύμφωνα με τον ν. 4413/2016 (Α’ 148). Η ανάθεση του έργου ή της υπηρεσίας του παρόντος συνοδεύεται είτε αποκλειστικά με την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης του έργου ή της υπηρεσίας, είτε με το δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου ή της υπηρεσίας σε συνδυασμό με την καταβολή πληρωμής κατά ειδικότερα οριζόμενα στον ν. 4413/2016.

2. Η δημοτική ή περιφερειακή επιτροπή ή το διοικητικό συμβούλιο των νομικών προσώπων, αντίστοιχα, αποφασίζουν για κάθε ζήτημα που ανακύπτει τόσο κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων παραχώρησης έργου ή υπηρεσίας, όσο και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών. Επίσης συγκροτούν τις επιτροπές για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων αυτής, καθώς και την επιτροπή εκδίκασης προσφυγών. Ορίζουν, με απόφασή τους, τα γνωμοδοτικά όργανα των συμβάσεων ή τις οργανωτικές μονάδες που είναι ενταγμένες στη διοικητική δομή της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης.

Άρθρο 636
Ανάθεση συμβάσεων όμοιων ή ομοειδών δαπανών

Όμοιες ή ομοειδείς δαπάνες δύνανται να εγγραφούν σε ξεχωριστές πιστώσεις κατά Ειδικό Φορέα ή κατά Υπηρεσία, στον ίδιο αναλυτικό λογαριασμό της οικονομικής ταξινόμησης του εγκεκριμένου προϋπολογισμού και να εκτελεστούν αυτοτελώς:

α) στην περίπτωση περιφέρειας, εφόσον αφορούν σε διαφορετικές περιφερειακές ενότητες,

β) στην περίπτωση των πάσης φύσεως προμηθειών υλικών, εργασιών και υπηρεσιών των σχολικών μονάδων δήμων, ανά βαθμίδα εκπαίδευσης,

γ) στην περίπτωση δήμου και Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης, εφόσον η χωρική τους αρμοδιότητα περιλαμβάνει περισσότερες από δύο (2) δημοτικές ενότητες ή αποτελούνται από δύο (2) δημοτικές ενότητες, εφόσον είναι νησιωτικοί δήμοι της παρ. 4 του άρθρου 8. Στην περίπτωση αυτή, δύνανται να εκτελούνται ανά ομάδα δημοτικών ενοτήτων με μέγιστο αριθμό ομάδων τις πέντε (5). Οι ομάδες της παρούσας ορίζονται με απόφαση του δημοτικού ή διοικητικού συμβουλίου, αντίστοιχα.

Άρθρο 637
Ανάθεση συμβάσεων δημοτικών έργων ανά δημοτική κοινότητα ή οργανωμένους οικισμούς νησιωτικών δήμων

Επιτρέπονται η εκτέλεση δημοτικών έργων και η σύνταξη των αντίστοιχων μελετών, με αναγραφή στον προϋπολογισμό του δήμου πιστώσεων για την εκτέλεση αυτών, ανά δημοτική κοινότητα ή σε οργανωμένους οικισμούς με λιγότερους από διακόσιους (200) κατοίκους των νησιωτικών δήμων με πληθυσμό μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους.

Για την εφαρμογή του παρόντος οι συνεχιζόμενες από το προηγούμενο έτος δημόσιες συμβάσεις δεν συσχετίζονται με τις ομοειδείς συμβάσεις του τρέχοντος έτους, έστω και αν η πληρωμή της δαπάνης των συμβάσεων αυτών λαμβάνει χώρα εντός του ιδίου οικονομικού έτους.

Άρθρο 638
Κατηγοριοποίηση έργων περιφερειών

1. Τα έργα των περιφερειών δύνανται να κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Μείζονος σημασίας έργα. Ως τέτοια νοούνται τα έργα γενικότερης σημασίας για την οικονομία όλης της χώρας, κοινής ωφέλειας υπέρ του Δημοσίου, τα οποία εξυπηρετούν ανάγκες υπερτοπικού χαρακτήρα επ’ ωφελεία του κοινωνικού συνόλου,

β) Έργα ειδικής κατάστασης πολιτικής προστασίας. Ως τέτοια νοούνται τα έργα που απαιτούνται για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση καταστροφών και λοιπών απειλών σε υπερτοπικό επίπεδο και την προστασία της ζωής, της ασφάλειας, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος, των υποδομών και των υπηρεσιών ζωτικής σημασίας από έκτακτες και επείγουσες καταστάσεις ανάγκης, φυσικά ή τεχνολογικά φαινόμενα και θεομηνίες.

2. Η ένταξη των έργων στις περ. α) και β) της παρ. 1 πραγματοποιείται ως εξής:

α) στην περ. α), με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας της υπ’ αρ. 16/2021 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου «Συγκρότηση και λειτουργία Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας» (Α’ 91), που εκδίδεται ύστερα από σχετική εισήγηση των οικείων περιφερειακών συμβουλίων, η οποία συνοδεύεται από το τεχνικό δελτίο κάθε έργου,

β) στην περ. β), με κοινή απόφαση των Υπουργών Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και Εσωτερικών, που εκδίδεται ύστερα από σχετική εισήγηση των οικείων περιφερειακών συμβουλίων.

3. Για έργα της παρ. 1 που απαιτούν περιβαλλοντική αδειοδότηση ακολουθείται η διαδικασία εκτίμησης της συνδρομής των προϋποθέσεων εξαίρεσης της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α’ 209), περί κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων.

4. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, καθώς και των προβλεπόμενων στην παρ. 5 του άρθρου 16 και στην παρ. 3 του άρθρου 25 του ν. 998/1979 (Α’ 289), περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας, για τα έργα της παρ. 1, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, η έγκριση των αδειοδοτικών απαιτήσεων πραγματοποιείται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες διευθύνσεις της περιφέρειας, εντός αποκλειστικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών.

5. Οι ένδικες διαφορές που σχετίζονται με κάθε είδους ζήτημα που αφορά στα έργα της παρ. 1, εισάγονται στο Συμβούλιο της Επικρατείας και εκδικάζονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών. Η σχετική δικαστική απόφαση εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την εκδίκαση. Το Δικαστήριο δύναται να αναβάλει τη συζήτηση για σπουδαίο λόγο, μόνο για μία (1) φορά, σε ρητή δικάσιμο, που δεν δύναται να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες.

Άρθρο 639
Εκτέλεση έργου και εκπόνηση μελέτης ή παροχής τεχνικής υπηρεσίας από φυσικό ή νομικό πρόσωπο χωρίς επιβάρυνση Δημοσίου

1. Ως προς την εκτέλεση έργου και την εκπόνηση μελέτης ή παροχής τεχνικής υπηρεσίας από ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με δαπάνη του χωρίς καμία επιβάρυνση του Δημοσίου εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 49 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί επάρκειας προϋπολογισμού, ωριμότητας και μελετών.

Αρμόδιο όργανο για την έγκριση της εκτέλεσης έργου ή τμήματός του που αφορά τους δήμους, τις περιφέρειες ή τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 607, περί πεδίου εφαρμογής, από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με δαπάνη του και χωρίς καμία επιβάρυνση του δήμου ή της περιφέρειας είναι το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο ή το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου αντίστοιχα, το οποίο καθορίζει και τους όρους με τους οποίους θα εκτελεστεί το έργο και θα γίνει η επίβλεψη και παραλαβή του.

2. Το αρμόδιο όργανο της παρ. 1, με απόφασή του, δύναται να θέσει οποιουσδήποτε όρους κρίνει σκόπιμους για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου, όπως ιδίως:

α) Την εκτέλεση του έργου βάσει μελέτης η οποία θα εγκριθεί από την τεχνική υπηρεσία του εκάστοτε φορέα, προκειμένου να διασφαλιστεί η κατασκευή του με τον τεχνικοοικονομικά προσφορότερο τρόπο σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης,

β) την έγκριση κατασκευής του έργου από συγκεκριμένο εργολάβο, ο οποίος διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα και εμπειρία, καθώς και την απαιτούμενη τεχνική ικανότητα για την έγκαιρη, έντεχνη και άρτια κατασκευή του έργου,

γ) την επίβλεψη της κατασκευής του έργου είτε από μηχανικό τον οποίο θα επιλέξει το ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και ο οποίος εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο της παρ. 1, είτε από την τεχνική υπηρεσία του εκάστοτε φορέα,

δ) την παραλαβή του έργου από την τεχνική υπηρεσία του εκάστοτε φορέα αφού προηγουμένως διαπιστωθεί ότι το έργο εκτελέστηκε σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στην απόφαση του αρμοδίου οργάνου.

3. Η παρ. 2 εφαρμόζεται αναλογικά και για τις περιπτώσεις εκπόνησης μελέτης ή μέρους της για τις ανάγκες κατασκευής έργων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών από ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δαπάνη του και μετά από σχετική έγκριση του αρμοδίου οργάνου της παρ. 1, το οποίο καθορίζει και τους όρους με βάση τους οποίους εκπονείται, εγκρίνεται και παραλαμβάνεται η σχετική μελέτη. Στην προκειμένη περίπτωση το αρμόδιο όργανο της παρ. 1 δύναται να θέσει όρους, όπως ιδίως:

α) Την έγκριση εκπόνησης της μελέτης από μελετητή, ο οποίος διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα, εμπειρία και την αντίστοιχη ειδικότητα για την άρτια εκπόνησή της, ενώ παράλληλα κατέχει και τα προβλεπόμενα από το π.δ. 99/2018 (Α’ 187) επαγγελματικά δικαιώματα για τη συγκεκριμένη ειδικότητα μηχανικού,

β) την επίβλεψη και έγκριση της μελέτης από την τεχνική υπηρεσία του εκάστοτε φορέα προκειμένου να πιστοποιηθεί η τήρηση όλων των προδιαγραφών, κανονισμών και τεχνικών οδηγιών που ισχύουν κατά το χρόνο σύνταξής της και να βεβαιωθεί η ποιοτική και ποσοτική της επάρκεια,

γ) την παραλαβή της μελέτης από την τεχνική υπηρεσία του εκάστοτε φορέα αφού προηγουμένως διαπιστωθεί ότι εκπονήθηκε με βάση τους όρους που έχουν τεθεί στην απόφαση του αρμοδίου οργάνου, διασφαλίζοντας κατ’ αυτό τον τρόπο την κατασκευή του έργου με τον τεχνικοοικονομικά προσφορότερο τρόπο και σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης.

4. Με την απόφαση του αρμοδίου οργάνου της παρ. 1 δύναται να ορισθούν και οι συνέπειες της τυχόν παράβασης των ανωτέρω όρων εκ μέρους του φυσικού ή νομικού προσώπου, όπως η ανάκληση της εγκριτικής απόφασης, η αποβολή του εργολάβου από τις εγκαταστάσεις, η απόρριψη της μελέτης λόγω ελλείψεων ή σφαλμάτων και η αντικατάσταση του μελετητή.

5. Για δήμους ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν δική τους τεχνική υπηρεσία εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 608, περί διευθύνουσας υπηρεσίας ή επιβλέπουσας υπηρεσίας.

Άρθρο 640
Τεχνική υποστήριξη νησιωτικών δήμων Περιφερειακής Ενότητας Νήσων της Περιφέρειας Αττικής

1. Το τμήμα τεχνικής υποστήριξης νησιωτικών δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων της Περιφέρειας Αττικής, το οποίο συστήθηκε και λειτουργεί με το άρθρο 52 του ν. 3979/2011 (Α’ 138), περί μετάταξης προσωπικού του πρώην ΤΥΔΚ από τον δήμο Πειραιά στην περιφερειακή ενότητα Πειραιά, αναλαμβάνει τη διεξαγωγή των διαδικασιών σύναψης, τη διοίκηση, επίβλεψη και παραλαβή των συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, καθώς και προμηθειών που απαιτούν τεχνικές γνώσεις των νησιωτικών δήμων της εν λόγω περιφέρειας, οι οποίοι δεν έχουν δική τους τεχνική υπηρεσία ή η τεχνική τους υπηρεσία δεν είναι επαρκής μετά από σχετικό αίτημα των δήμων, σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147).

Το τμήμα τεχνικής υποστήριξης του πρώτου εδαφίου ασκεί όσες άλλες αρμοδιότητες του έχουν μεταβιβαστεί ή ανατεθεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και περιλαμβάνονται στον εκάστοτε ισχύοντα οργανισμό εσωτερικών υπηρεσιών της περιφέρειας.

2. Για τους λοιπούς φορείς ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που εποπτεύονται από τους ως άνω νησιωτικούς δήμους της παρ. 1 η διοίκηση, παρακολούθηση και παραλαβή των συμβάσεων έργων, μελετών παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, καθώς και προμηθειών που απαιτούν τεχνικές γνώσεις γίνεται από την τεχνική υπηρεσία του νησιωτικού δήμου που τα έχει συστήσει και, σε περίπτωση που αυτή δεν υπάρχει, από το ανωτέρω τμήμα τεχνικής υποστήριξης μετά από σχετικό αίτημα των εν λόγω φορέων.

3. Για την τεχνική υποστήριξη από το τμήμα τεχνικής υποστήριξης της παρ. 1, των νησιωτικών δήμων και των λοιπών φορέων που εποπτεύονται από αυτούς, δεν απαιτείται η σύναψη προγραμματικής σύμβασης ή σύμβασης διαβαθμιδικής συνεργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Άρθρο 641
Απαλλοτρίωση, δουλεία, εξαγορά επιχειρήσεων

1. Επιτρέπεται να απαλλοτριωθούν αναγκαστικά υπέρ των δήμων και περιφερειών, για λόγους δημόσιας ωφέλειας, αστικά ή αγροτικά ακίνητα ή να συσταθεί δουλεία εις βάρος τους, για την υλοποίηση κάθε σκοπού που εμπίπτει στις αρμοδιότητές τους.

2. Αναγνωρίζεται δικαίωμα προτιμήσεως υπέρ δήμων και περιφερειών απέναντι σε άλλους δημόσιους φορείς, σε περίπτωση εξαγοράς επιχειρήσεων ή αναγκαστικής συμμετοχής σε αυτές, σύμφωνα με τις παρ. 3 έως 5 του άρθρου 106 του Συντάγματος.

Άρθρο 642
Κήρυξη απαλλοτρίωσης και σύσταση δουλείας

1. Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται με απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του.

2. Η απόφαση της παρ. 1 περιέχει επί ποινή ακυρότητας σαφή προσδιορισμό του ακινήτου που απαλλοτριώνεται ή του δικαιώματος δουλείας που συνιστάται και της δημόσιας ωφέλειας, για την οποία γίνεται η απαλλοτρίωση ή η σύσταση δουλείας.

3. Οι κείμενες διατάξεις για τις αναγκαστικές απαλλοτριώσεις του δημοσίου εφαρμόζονται και στις απαλλοτριώσεις ή τις συστάσεις δουλειών, υπέρ δήμων και περιφερειών, εφόσον δεν είναι αντίθετο με το παρόν Κεφάλαιο.

Άρθρο 643
Προϋποθέσεις κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας

1. Για την έκδοση της απόφασης του άρθρου 642, περί κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας, τηρούνται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία των παρ. 1 έως 6 του άρθρου 3 και του άρθρου 6 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ν. 2882/2001, Α’ 17), εφόσον δεν είναι αντίθετες με τον παρόντα. Η ανακοίνωση της παρ. 5 του άρθρου 3 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων, δημοσιεύεται σε μία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού, όπου βρίσκεται η απαλλοτριωτέα έκταση ή το μεγαλύτερο τμήμα της. Επιπροσθέτως, απαιτείται να έχει προηγηθεί η έκδοση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης ή πολυετούς υποχρέωσης, η οποία μνημονεύεται στο προοίμιο της πράξης κήρυξης της απαλλοτρίωσης.

2. Η απόφαση με την οποία κηρύσσεται η απαλλοτρίωση ή συνιστάται εμπράγματο δικαίωμα, κοινοποιείται στον καθ’ ου η απαλλοτρίωση ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος, εφόσον είναι γνωστός, με όργανο του οικείου δήμου και της περιφέρειας αντίστοιχα ή άλλο δημόσιο όργανο, που συντάσσει αποδεικτικό κοινοποίησης. Αν ο καθ’ ου είναι άγνωστος, η κοινοποίηση γίνεται σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α’ 182). Ο καθ’ ου έχει δικαίωμα προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης.

3. Σε περίπτωση απαλλοτρίωσης υπέρ δήμων, αν κηρυχθεί απαλλοτρίωση ή γίνει σύσταση δουλείας σε ακίνητο που βρίσκεται έξω από τη διοικητική περιφέρεια του δήμου, η σχετική απόφαση επιδίδεται σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας στον δήμο, στη διοικητική περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο. Το δημοτικό συμβούλιο του δήμου αυτού υποχρεούται να γνωμοδοτήσει αιτιολογημένα μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός, η οποία αρχίζει από την επόμενη της επίδοσης του πρώτου εδαφίου. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, η διαδικασία της απαλλοτρίωσης ή της σύστασης δουλείας συνεχίζεται και χωρίς τη γνωμοδότηση αυτή.

Άρθρο 644
Δημοσίευση απόφασης κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας

1. Αν κριθεί ότι νόμιμα εκδόθηκε η απόφαση του άρθρου 642, περί κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας, το πλήρες κείμενο αυτής δημοσιεύεται με φροντίδα του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας, μία (1) φορά σε εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού όπου βρίσκεται η απαλλοτριωτέα έκταση ή το μεγαλύτερο τμήμα της.

2. Με τις δημοσιεύσεις αυτές ολοκληρώνεται η διαδικασία κήρυξης της απαλλοτρίωσης ή σύστασης δουλείας. Αν ακυρωθεί η απόφαση απαλλοτρίωσης ή σύστασης δουλείας, επαναλαμβάνονται οι δημοσιεύσεις της παρ. 1.

Άρθρο 645
Λοιπές επεμβάσεις στην ιδιοκτησία

1. Οι κύριοι ή κάτοχοι κτημάτων και οικοπέδων υποχρεούνται να ανέχονται τη διενέργεια δοκιμαστικών γεωτρήσεων και εκσκαφών μέσα σε αυτά από τους δήμους, τις περιφέρειες ή τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, όταν τούτο προβλέπεται από τεχνική ή γεωλογική μελέτη ή έκθεση για την ανεύρεση υδάτων, καθώς και την αξιοποίηση υφιστάμενων πηγών ή την τοποθέτηση σωλήνων ύδρευσης, άρδευσης και

αποχέτευσης. Η μετατόπιση των σωλήνων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης, που τοποθετούνται, γίνεται ύστερα από αίτηση του κυρίου ή του κατόχου του ακινήτου, με απόφαση του οικείου συμβουλίου, που εκδίδεται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες. Στην περίπτωση αυτή η σχετική δαπάνη επιβαρύνει τον δήμο ή την περιφέρεια.

Επίσης, οι κύριοι ή κάτοχοι ακινήτων υποχρεούνται να ανέχονται την τοποθέτηση ενδεικτικών πινακίδων, για την κυκλοφορία και την ονοματοθεσία οδών και πλατειών, καθώς και τη στήριξη φωτιστικών σωμάτων.

2. Αν προκληθεί ζημιά από τις ενέργειες της παρ. 1, η οφειλόμενη αποζημίωση ορίζεται με πρωτόκολλο που συντάσσει η τεχνική υπηρεσία του οικείου δήμου ή της περιφέρειας.

3. Όποιος έχει έννομο συμφέρον δύναται να ασκήσει στο Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας του ακινήτου αίτηση για αύξηση του ποσού της οφειλόμενης αποζημίωσης. Η αίτηση αυτή ασκείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, αφότου το πρωτόκολλο κοινοποιήθηκε στον ενδιαφερόμενο και εκδικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Άρθρο 646
Συμβαλλόμενοι φορείς προγραμματικών συμβάσεων

1. Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, τα ιδρύματα και κληροδοτήματα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 607, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 207 μέχρι τη μετατροπή ή συγχώνευση ή λύση τους δύνανται να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ τους, ή με το δημόσιο ή με την Εγνατία Οδό Α.Ε. ή με τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ) Α.Ε. ή με την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε.) ή με την Ελληνική Εταιρεία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης Μονοπρόσωπη Α.Ε. (ΜΕΤΑΒΑΣΗ Μ.Α.Ε.) ή με την εταιρεία με την επωνυμία «ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.», κατόπιν σύμπραξης της εταιρείας με την επωνυμία «Σιδηρόδρομοι Ελλάδος Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» (Σιδηρόδρομοι Ελλάδος Μ.Α.Ε.), όπου απαιτείται σύμφωνα με τον ν. 3891/2010 (Α’ 188), ή με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή με τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή με Ν.Π.Δ.Δ. ή με τους φορείς των παρ. 1 έως 5 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), μεμονωμένα ή από κοινού.

2. Τα ιδρύματα και τα κληροδοτήματα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, κατά την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων με φορείς της παρ. 1, θεωρούνται φορείς κατασκευής του έργου κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 και εκτελούν τις συμβάσεις αυτές, ορίζοντας όργανα και υπηρεσίες που συγκροτούν με αποφάσεις των διοικητικών τους συμβουλίων.

3. Στις προγραμματικές συμβάσεις στις οποίες μετέχει το δημόσιο, δύναται να εκπροσωπείται και από τον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας εκτελείται η προγραμματική σύμβαση.

4. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου του άρθρου 324 του ν. 4700/2020 (Α’ 127), περί υπαγωγής στον προσυμβατικό έλεγχο.

5. Οι συμβαλλόμενοι φορείς στις προγραμματικές συμβάσεις της παρ. 1 με αντικείμενο τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την παρακολούθηση δημόσιας σύμβασης έργου, μελέτης, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, προμηθειών και γενικών υπηρεσιών πρέπει να αποτελούν αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια των περ. 1, 3 και 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 647
Προγραμματικές συμβάσεις με αναπτυξιακούς οργανισμούς

Πέραν των περιπτώσεων του άρθρου 646, περί συμβαλλόμενων φορέων προγραμματικών συμβάσεων, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, τα δίκτυα δήμων, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 187 και οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης δύνανται να συμβάλλονται με τους αναπτυξιακούς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης για την υποστήριξη της άσκησης αυτοδιοικητικών αρμοδιοτήτων και την παροχή υπηρεσιών προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Άρθρο 648
Προγραμματικές συμβάσεις πολιτισμικής ανάπτυξης

1. Σε προγραμματική σύμβαση με αντικείμενο έργα, προγράμματα και υπηρεσίες πολιτιστικού χαρακτήρα, όπως ιδίως η ανάδειξη, προστασία και συντήρηση μνημείων, παρεμβάσεις σε διατηρητέα ή παραδοσιακά κτήρια και οικισμούς, συμβάλλεται υποχρεωτικά το Υπουργείο Πολιτισμού.

2. Στις προγραμματικές συμβάσεις που αφορούν στη διάσωση και διάδοση στοιχείων του πολιτισμού, στην ανέγερση και λειτουργία χώρων πολιτισμικών λειτουργιών, στην υποστήριξη δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που αφορούν την επιστήμη, τα γράμματα και τις τέχνες, το Υπουργείο Πολιτισμού συμβάλλεται δυνητικά.

3. Οι προγραμματικές συμβάσεις του παρόντος καλούνται «προγραμματικές συμβάσεις πολιτισμικής ανάπτυξης». Στο πλαίσιο των προγραμματικών συμβάσεων του πρώτου εδαφίου δύναται να συμφωνηθεί η επιβολή τέλους ανταποδοτικού χαρακτήρα για τη χρηματοδότηση έργων, εργασιών, προγραμμάτων και υπηρεσιών της προγραμματικής σύμβασης, το οποίο καλείται «Πολιτιστικό Τέλος» και επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 430, περί δυνητικών τελών.

Άρθρο 649
Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων στον τομέα πολιτικής προστασίας σε νησιωτικούς δήμους

1. Σε νησιωτικούς δήμους είναι δυνατή η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με αντικείμενο δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος και πολιτικής προστασίας μεταξύ των φορέων του άρθρου 646, περί συμβαλλόμενων φορέων προγραμματικών συμβάσεων, και αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών, εφόσον:

α) πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α’ 147) και

β) πρόκειται για δράσεις:

βα) πολιτικής προστασίας, ή

ββ) των άρθρων 23 και 23Α του ν. 4662/2020 (Α’ 27).

2. Κατά την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων του παρόντος οι ανωτέρω εταιρείες θεωρούνται φορείς κατασκευής του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4412/2016 και εκτελούν τις συμβάσεις αυτές, ορίζοντας όργανα και υπηρεσίες που συγκροτούν με αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων τους.

3. Με το παρόν δεν θίγονται το άρθρο 54 του ν. 4662/2020, περί αποστολής και δράσης των εθελοντικών οργανώσεων πολιτικής προστασίας και ο ν. 4029/2011 (Α’ 245), περί εθελοντισμού στο Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή και στο Πυροσβεστικό Σώμα.

4. Στο πλαίσιο των προγραμματικών συμβάσεων του παρόντος δεν επιτρέπεται η πιστοποίηση ή εκπαίδευση εθελοντικών ή άλλων οργανώσεων για δραστηριοποίηση στον τομέα της πολιτικής προστασίας.

Άρθρο 650
Συμμετέχοντες φορείς στις προγραμματικές συμβάσεις

Στις προγραμματικές συμβάσεις επιτρέπεται η συμμετοχή επικουρικά των νομικών προσώπων του άρθρου 189, περί λοιπών νομικών προσώπων στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες, των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) με οποιαδήποτε νομική μορφή και αν λειτουργούν, των επιμελητηρίων, των επιστημονικών φορέων δημοσίου δικαίου, των Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων (Ε.Π.Ι.), των συνεταιρισμών, των ενώσεων συνεταιρισμών, των εργοδοτικών και εργατοϋπαλληλικών ενώσεων και της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής του άρθρου δέκατου τρίτου του ν. 4639/2019 (Α’ 185). Επιπλέον, επιτρέπεται η συμμετοχή συστάδων σύμπραξης φορέων και επιχειρήσεων (clusters), που λειτουργούν ως αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες σε περιφερειακό επίπεδο και στις οποίες συμμετέχουν ως μέλη τουλάχιστον τέσσερις (4) από τους φορείς του άρθρου 646, περί συμβαλλόμενων φορέων προγραμματικών συμβάσεων.

Άρθρο 651
Συμβάσεις έργου της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία

1. Για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.) δύναται, στο πλαίσιο των συμφωνούμενων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων, να συνάπτει συμβάσεις έργου με μηχανικούς της απαιτούμενης ειδικότητας, κατά παρέκκλιση του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α’ 206), μέσω μητρώου μηχανικών που η ίδια τηρεί. Ως προς το περιεχόμενο της προγραμματικής σύμβασης, τις ευθύνες που προκύπτουν από αυτή, τους εκπροσώπους των μερών και τα αποφαινόμενα όργανα, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στα άρθρα 652, περί περιεχομένου προγραμματικών συμβάσεων και 653, περί χρηματοδότησης και προϋπολογισμού.

2. Για τον υπολογισμό της αμοιβής των συμβάσεων έργου του παρόντος, εφαρμόζεται η υπ’ αρ. 114947/29.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 - 2027» (Β’ 6132).

Άρθρο 652
Περιεχόμενο προγραμματικών συμβάσεων

1. Στις προγραμματικές συμβάσεις ορίζονται τουλάχιστον:

α) Το αντικείμενο, ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης,

β) το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών και ο προϋπολογισμός αυτών,

γ) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών,

δ) το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, το απαιτούμενο προσωπικό για την κάθε επιμέρους εργασία, οι πόροι από τους οποίους καλύπτονται οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις, ο τρόπος κάλυψής τους και η διαδικασία καταβολής τους. Εάν στους απαιτούμενους πόρους περιλαμβάνονται «λειτουργικά έξοδα», ως τέτοια λογίζονται ιδίως, οι πάσης φύσεως αμοιβές προσωπικού και οι δαπάνες χρήσης ακινήτων, μηχανημάτων, μέσων και υλικοτεχνικής υποδομής,

ε) οι ποινικές ρήτρες και άλλες συνέπειες σε βάρος του συμβαλλόμενου που επιβάλλονται σε περίπτωση υπαίτιας πλημμελούς εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του και παραβίασης των όρων της σύμβασης,

στ) το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης και οι αρμοδιότητές του, καθώς και τα αποφαινόμενα όργανα των εκτελεστικών συμβάσεων.

Για την εκπλήρωση του σκοπού της προγραμματικής σύμβασης, ο κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις.

2. Για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων του παρόντος Κεφαλαίου και στο πλαίσιο των συμφωνούμενων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων, επιτρέπεται η απασχόληση προσωπικού του ενός συμβαλλόμενου στον άλλον, καθώς και η μεταξύ τους παραχώρηση της χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και λοιπών μέσων.

3. Με την προγραμματική σύμβαση, επίσης, ορίζεται ο συμβαλλόμενος, στον οποίο δύναται να ανατεθεί η διαχείριση, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων του προγράμματος μετά την ολοκλήρωσή του, εφόσον προβλέπεται αντίστοιχο στάδιο. Αν ο συμβαλλόμενος σε προγραμματική σύμβαση αναθέσει σε τρίτον τη διαχείριση, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων αυτών, η ανάθεση γίνεται σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τον κατά τη σύμβαση υπόχρεο συμβαλλόμενο.

Άρθρο 653
Χρηματοδότηση και προϋπολογισμός

1. Οι προγραμματικές συμβάσεις δύναται να χρηματοδοτούνται:

α) Από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μέσω προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους,

β) από τον Τακτικό Προϋπολογισμό,

γ) από άλλα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα ή τα ειδικά προγράμματα των άρθρων 69 και 71 του ν. 4509/2017 (Α’ 201), καθώς και

δ) από τους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων.

Είναι επίσης δυνατή η χρηματοδότηση των συμβαλλομένων και από φορείς του δημόσιου τομέα που δεν μετέχουν στην προγραμματική σύμβαση.

2. Ο συνολικός προϋπολογισμός των συμβάσεων της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 (Α’ 147) δύναται να προσαυξάνεται έως δέκα τοις εκατό (10%) για την κάλυψη λοιπών λειτουργικών εξόδων εκτέλεσης της προγραμματικής σύμβασης.

Άρθρο 654
Λοιπά αντικείμενα προγραμματικών συμβάσεων

Οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 646, περί συμβαλλόμενων φορέων προγραμματικών συμβάσεων, κατά περίπτωση, δύνανται να συμβάλλονται σε προγραμματικές συμβάσεις, σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις, όπως:

α) προγραμματικές συμβάσεις φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα του άρθρου 25 του ν. 2971/2001 (Α’ 285), για τη μελέτη προγραμμάτων ανάπτυξης και εκτέλεσης λιμενικών έργων και την παροχή υπηρεσιών στη ζώνη λιμένα,

β) προγραμματικές συμβάσεις εφαρμογής κοινωνικών δράσεων και προγραμμάτων του άρθρου 11 του ν. 3106/2003 (Α’ 320),

γ) προγραμματικές συμβάσεις της Εκκλησίας της Ελλάδος του άρθρου 12 του ν. 3513/2006 (Α’ 265),

δ) προγραμματικές συμβάσεις προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας και εθελοντισμού του άρθρου 17 του ν. 3329/2005 (Α’ 81),

ε) προγραμματικές συμβάσεις υλοποίησης δράσεων κοινωνικής οικονομίας του άρθρου 6 του ν. 4430/2016 (Α’ 205),

στ) προγραμματικές συμβάσεις για την ανάπτυξη των δημόσιων δομών υγείας του άρθρου 54 του ν. 4456/2017 (Α’ 24),

ζ) προγραμματικές συμβάσεις της περ. δ της παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 3685/2008 (Α’ 148) των Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων για έρευνα που εξυπηρετεί την ανάπτυξη τομέων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

η) προγραμματικές συμβάσεις της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4018/2011 (Α’ 215) για την παροχή υπηρεσιών και την εκτέλεση έργων που αφορούν την υποδοχή και την εξυπηρέτηση των πολιτών, ημεδαπών και αλλοδαπών,

θ) προγραμματικές συμβάσεις πολιτισμικής ανάπτυξης του άρθρου 44 του ν. 4179/2013 (Α’ 213) για την εξειδίκευση έργων, προγραμμάτων και υπηρεσιών πολιτιστικού χαρακτήρα εντός των επισκέψιμων ενάλιων αρχαιολογικών χώρων,

ι) προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 61 του ν. 4609/2019 (Α’ 67) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τη διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών υποδοχής και φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών και για τη σύνταξη και εφαρμογή προγραμμάτων ένταξης στην τοπική κοινωνία δικαιούχων προστασίας και μεταναστών,

ια) προγραμματικές συμβάσεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4407/2016 (Α’ 134) της Μονάδας Μελετών και Κατασκευών του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας για τη μελέτη και την εκτέλεση έργων τοπικού ενδιαφέροντος,

ιβ) προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 76 του ν. 4483/2017 (Α’ 107) για την απομάκρυνση πυλώνων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης μεταξύ δήμων, περιφερειών και του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. ή του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.,

ιγ) προγραμματικές Συμφωνίες Οικονομικής Υποστήριξης του άρθρου 538, για τη χρηματοδότησή τους με στόχο την κάλυψη του ελλείμματος των προϋπολογισμών τους,

ιδ) προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 37 του ν. 4685/2020 (Α’ 92) του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής,

ιε) προγραμματικές Συμφωνίες Λειτουργίας Γραφείων Ενημέρωσης Ανέργων ή Επιχειρήσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης του άρθρου 15 του ν. 2434/1996 (Α’ 188),

ιστ) προγραμματικές Συμβάσεις Δια Βίου Μάθησης του άρθρου 21 του ν. 3879/2010 (Α’ 163) για την πραγματοποίηση επενδύσεων, την εφαρμογή προγραμμάτων και την υλοποίηση δράσεων που περιλαμβάνονται σε εθνικό ή περιφερειακό ή τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, για την παροχή υπηρεσιών δια βίου μάθησης κάθε είδους και για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης,

ιζ) προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 (Α’ 147) μεταξύ αναθετουσών αρχών που κρίνουν ότι δεν έχουν τεχνική επάρκεια ή που η τεχνική τους επάρκεια είναι ελλιπής για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης,

ιη) προγραμματικές συμβάσεις της παρ. 8 του άρθρου 9Α του ν. 3199/2003 (Α’ 280) για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης λειψυδρίας,

ιθ) προγραμματικές συμβάσεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 5223/2025 (Α’ 137), φορέων δημοσίου τομέα με τον Φορέα Αξιοποίησης Ακινήτων Ενόπλων Δυνάμεων για την αξιοποίηση ακινήτων τους,

κ) προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 51 του ν. 5259/2025 (Α’ 228), με σκοπό την εκπλήρωση κοινωφελούς σκοπού,

κα) προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 237 του ν. 5259/2025, με σκοπό την εκτέλεση έργων, δράσεων και προγραμμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών,

κβ) προγραμματικές συμβάσεις της περ. ζ) της παρ. 2 του εσωτερικού άρθρου 1 της παρ. 7 του άρθρου 15 του ν. 4872/2021 (Α’ 247) της Ελληνικής Εταιρείας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης Μονοπρόσωπη Α.Ε.,

κγ) προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 58 του ν. 4784/2021 (Α’ 40) και

κδ) προγραμματικές συμβάσεις περιφερειών για την ανακούφιση ευπαθών κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού του άρθρου 45 του ν. 4320/2015 (Α’ 29).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤ’

Άρθρο 655
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να αναπροσαρμόζονται τα χρηματικά όρια του άρθρου 624, περί ορίων θεώρησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με γνωμοδότηση τεχνικού συμβουλίου.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Εσωτερικών και του Υπουργού που εποπτεύει την επιχείρηση κοινής ωφέλειας ή οργανισμό που εκτελεί τομές ή εκσκαφές επί του οδοστρώματος, ερείσματος, πεζόδρομου ή πεζοδρομίου εθνικής, επαρχιακής, δημοτικής οδού, οι οποίες είναι απαραίτητες για την κατασκευή έργου, δύναται να καθορίζονται όροι και προϋποθέσεις βάσει των οποίων διενεργούνται οι τομές ή εκσκαφές, καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις αποκατάστασης αυτών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, δύνανται να ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα εφαρμογής του άρθρου 649, περί σύναψης προγραμματικών συμβάσεων στον τομέα πολιτικής προστασίας σε νησιωτικούς δήμους.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δύναται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 650, περί συμμετεχόντων φορέων στις προγραμματικές συμβάσεις, να εμπίπτουν και οι τράπεζες και τα πιστωτικά ιδρύματα.

Άρθρο 656
Μεταβατικές διατάξεις

1. Συμβάσεις δήμων και Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης, που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα κατ’ εφαρμογή της παρ. 14 του άρθρου 6 του ν. 4071/2012 (Α’ 85), περί ρυθμίσεων για το σύστημα διακυβέρνησης των δήμων και των περιφερειών, εκτελούνται μέχρι την ολοκλήρωσή τους σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο σύναψής τους.

2. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2028, για τις περιπτώσεις έργων ανάπτυξης, λειτουργίας και συντήρησης υποδομών δικτύων τηλεπικοινωνιών και παροχής συναφών υπηρεσιών που εντάσσονται στις κατηγορίες στρατηγικών επενδύσεων του άρθρου 2 του ν. 4864/2021 (Α’ 237), η χορήγηση δικαιώματος διέλευσης από τον αρμόδιο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης είναι υποχρεωτική και χορηγείται εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή του αιτήματος από τον αρμόδιο φορέα της στρατηγικής επένδυσης.

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α’
ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 657
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α’ του Βιβλίου Πέμπτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικής και αντικειμενικής άσκησης του ελέγχου νομιμότητας επί των πράξεων των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 102 του Συντάγματος, μέσω της οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Σκοπούνται έτσι η ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου, η ενότητα, η αντικειμενικότητα και η συνέπεια κατά την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας, καθώς και η στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών με προσωπικό υψηλού επιπέδου επιστημονικής και εξειδικευμένης γνώσης, ικανό να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης και των υποθέσεων που άπτονται της καθημερινότητας των πολιτών.

Άρθρο 658
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Α’ του Βιβλίου Πέμπτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι:

α) Η σύσταση και διάρθρωση της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.),

β) η θέσπιση του οργανωτικού πλαισίου και του τρόπου άσκησης των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας των Ο.Τ.Α.,

γ) η ρύθμιση της στελέχωσης της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας των Ο.Τ.Α.,

δ) ο ορισμός της καταστατικής θέσης του Γενικού Επόπτη Νομιμότητας Ο.Τ.Α. και του Επόπτη Νομιμότητας Ο.Τ.Α.,

ε) η σύσταση του Συμβουλίου Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., και

στ) ο καθορισμός του τρόπου λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Ο.Τ.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΣΥΣΤΑΣΗ, ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ
ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 659
Σύσταση και αποστολή Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) αυτοτελής υπηρεσία, η οποία υπάγεται στον Υπουργό Εσωτερικών, με την ονομασία: «Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» και έδρα την Αθήνα.

2. Αποστολή της Υπηρεσίας είναι:

α) Ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων και παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, αα) των οργάνων του άρθρου 108, περί αιρετών οργάνων διοίκησης δήμων και περιφερειών και αιρετών οργάνων ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, αβ) των αντιδημάρχων, αντιπεριφερειαρχών και αναπληρωτών περιφερειαρχών, καθώς και αγ) των οργάνων διοίκησης των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186, περί ορισμών, πλην της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, της Ένωσης Περιφερειών και των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 43Α του π.δ. 75/2011 (Α’ 182), περί του οικονομικού έτους, του προϋπολογισμού και απολογισμού.

β) Ο πειθαρχικός έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών μέτρων της έκπτωσης και της αργίας στους δημάρχους, περιφερειάρχες, δημοτικούς και περιφερειακούς συμβούλους, εκπροσώπους δημοτικών κοινοτήτων, μέλη συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και στα όργανα διοίκησης των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186 περί ορισμών, πλην της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, της Ένωσης Περιφερειών και των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων.

γ) Η παύση των οργάνων του άρθρου 723, περί παύσης αιρετών οργάνων δήμων και περιφερειών.

3. Στην υπηρεσία προΐσταται ο Γενικός Επόπτης Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), («Γενικός Επόπτης»), ο οποίος καταλαμβάνει θέση μετακλητού υπαλλήλου, με βαθμό πρώτο (1ο) της κατηγορίας ειδικών θέσεων.

Άρθρο 660
Διάρθρωση της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Η Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) αποτελείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες:

α) Το Ιδιαίτερο Γραφείο Γενικού Επόπτη.

β) Το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης.

γ) Το Τμήμα Αυτεπάγγελτου Ελέγχου.

δ) Τις επτά (7) Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α., ως ακολούθως:

δα) Α’ Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., με έδρα την Αθήνα, στα χωρικά όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής.

δβ) Β’ Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., με έδρα τη Θεσσαλονίκη, στα χωρικά όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης.

δγ) Γ’ Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., με έδρα τη Λάρισα, στα χωρικά όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας.

δδ) Δ’ Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., με έδρα τα Ιωάννινα, στα χωρικά όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας.

δε) Ε’ Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., με έδρα την Πάτρα, στα χωρικά όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου - Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου.

δστ) ΣΤ’ Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., με έδρα τον Πειραιά, στα χωρικά όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου.

δζ) Ζ’ Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., με έδρα το Ηράκλειο, στα χωρικά όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

2. Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α., προϊσταται Επόπτης Νομιμότητας Ο.Τ.Α. («Επόπτης»), ο οποίος καταλαμβάνει θέση μετακλητού υπαλλήλου, με βαθμό δεύτερο (2ο) της κατηγορίας ειδικών θέσεων. Κάθε Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. αποτελείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες:

α) Ιδιαίτερο Γραφείο Επόπτη.

β) Μονάδες Εποπτείας επιπέδου Διεύθυνσης, σύμφωνα με τη διάρθρωση της παρ. 3.

γ) Γραφείο Νομικής Υποστήριξης.

3. Οι Μονάδες Εποπτείας της περ. β) της παρ. 2 διαρθρώνονται, ανά Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. ως εξής:

α) Α’ Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Αττικής:

αα) Α’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Αθήνα.

αβ) Β’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Αθήνα.

αγ) Γ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Αθήνα.

β) Β’ Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Μακεδονίας - Θράκης:

βα) Α’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

ββ) Β’ Μονάδα Εποπτείας με έδρα την Έδεσσα.

βγ) Γ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τις Σέρρες.

βδ) Δ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τη Βέροια.

βε) Ε’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Καβάλα.

βστ) ΣΤ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Κομοτηνή.

βζ) Ζ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Αλεξανδρούπολη.

βη) Η’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Κατερίνη.

γ) Γ’ Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας:

γα) Α’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τη Λάρισα.

γβ) Β’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τα Τρίκαλα.

γγ) Γ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τη Λαμία.

γδ) Δ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τη Χαλκίδα.

δ) Δ’ Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας:

δα) Α’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τα Ιωάννινα.

δβ) Β’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Κοζάνη.

ε) Ε’ Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Πελοποννήσου - Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου:

εα) Α’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Πάτρα.

εβ) Β’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα το Μεσολόγγι.

εγ) Γ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Τρίπολη.

εδ) Δ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Καλαμάτα.

εε) Ε’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Κέρκυρα.

στ) ΣΤ’ Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Αιγαίου:

στα) Α’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τη Μυτιλήνη.

στβ) Β’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τη Χίο.

στγ) Γ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα την Ερμούπολη.

στδ) Δ’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τη Ρόδο.

ζ) Ζ’ Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Κρήτης:

ζα) Α’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα το Ηράκλειο.

ζβ) Β’ Μονάδα Εποπτείας, με έδρα τα Χανιά.

Άρθρο 661
Κατανομή αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με τους καθ’ ύλην αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις αποκεντρωμένες διοικήσεις - Σχέση Γενικού Επόπτη και Επόπτη - Εκπροσώπηση Υπηρεσίας Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενώπιον των δικαστηρίων

1. Κατά την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας από την Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ο.Τ.Α., ο κατά περίπτωση καθ’ ύλην αρμόδιος δημόσιος φορέας δεν αποξενώνεται από τις αρμοδιότητές του και οφείλει να συνεργάζεται με τον Γενικό Επόπτη και τους Επόπτες προς διευκόλυνση του έργου τους, κοινοποιώντας σχετικές εγκύκλιες οδηγίες σχετικά με το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

2. Ο σκοπός της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. δεν θίγει την καθ’ ύλην αρμοδιότητα των αποκεντρωμένων διοικήσεων και τη λήψη από αυτές των αναγκαίων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των δήμων και των περιφερειών.

3. Ο Γενικός Επόπτης και οι Επόπτες απολαμβάνουν πλήρη ανεξαρτησία κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και δεν υπόκεινται σε μεταξύ τους ιεραρχικό έλεγχο, ούτε σε ιεραρχικό έλεγχο του Υπουργού Εσωτερικών ή άλλου αρμόδιου Υπουργού, με την επιφύλαξη του άρθρου 681, περί πειθαρχικού ελέγχου Γενικού Επόπτη και Επόπτη, που προβλέπει τον πειθαρχικό τους έλεγχο αποκλειστικά από το Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του άρθρου 119Α του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26), περί Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα.

4. Κατά την εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά πράξεων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, παρίσταται ως διάδικος, πλην του Υπουργού Εσωτερικών, και ο κατά περίπτωση καθ’ ύλην αρμόδιος Υπουργός.

Άρθρο 662
Ρυθμίσεις για την οικονομική λειτουργία της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Οι δαπάνες για τη λειτουργία της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης βαρύνουν τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) και εγγράφονται σε διακριτό ειδικό φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, που αφορά σε αυτοτελείς υπηρεσίες που υπάγονται στον Υπουργό.

2. Οι Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. της παρ. 2 του άρθρου 660, περί διάρθρωσης της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., συστεγάζονται με τις υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων του άρθρου 7, περί σύστασης και συγκρότησης αποκεντρωμένης διοίκησης, στις οικείες κάθε φορά κτηριακές εγκαταστάσεις αυτών. Οι δαπάνες πάγιου χαρακτήρα, όπως ιδίως ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, επικοινωνιών, μισθωμάτων, κοινοχρήστων, καθώς και οι δαπάνες που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία των οργανικών μονάδων του πρώτου εδαφίου, όπως ιδίως δαπάνες γραφικής ύλης, αναλώσιμων υλικών, συντήρησης και επισκευής κτηρίων, υποδομών και παγίων στοιχείων βαρύνουν τις εγκεκριμένες πιστώσεις προϋπολογισμού εξόδων των αποκεντρωμένων διοικήσεων. Η κάλυψή τους πραγματοποιείται με μεταφορά σχετικής πίστωσης άπαξ ετησίως από τον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εσωτερικών της παρ. 1, η οποία υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των υπαλλήλων και τις παραμέτρους κατάρτισης των κτηριολογικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Άρθρο 663
Αρμοδιότητες Γενικού Επόπτη Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Ο Γενικός Επόπτης ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Συντονίζει την Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία της.

β) Διενεργεί τον αυτεπάγγελτο έλεγχο του άρθρου 702, περί της κατ’ εξαίρεση άσκησης αυτεπάγγελτου ελέγχου για λόγους δημοσίου συμφέροντος και πρόδηλης παράβασης νόμου.

γ) Συγκεντρώνει τις δηλώσεις σύγκρουσης συμφερόντων για τα όργανα διοίκησης του άρθρου 148, περί υποχρεώσεων αιρετών οργάνων διοίκησης δήμων και περιφερειών.

δ) Διαχειρίζεται τις αναφορές σύμφωνα με τις περ. β) και ε) του άρθρου 666, περί αρμοδιοτήτων του Τμήματος Αυτεπάγγελτου Ελέγχου.

ε) Αναθέτει στις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α., μέσω του πληροφοριακού συστήματος του άρθρου 672, περί του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Ο.Τ.Α.:

εα) τη διενέργεια του πειθαρχικού ελέγχου, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Γ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

εβ) την επιβολή των διοικητικών μέτρων της αυτοδίκαιης έκπτωσης και της αργίας, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Δ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου,

εγ) την υποβολή αιτήματος για τη διενέργεια δημοτικού δημοψηφίσματος, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 173, περί αντικειμένου δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλίας για τη διεξαγωγή του,

εδ) την παρακολούθηση, κατά λόγο αρμοδιότητας, της υλοποίησης των συστάσεων ή πορισμάτων από τις εκθέσεις τακτικού ή έκτακτου διαχειριστικού ελέγχου σε Ο.Τ.Α. ή νομικά πρόσωπα αυτών, ή άλλων εκθέσεων ελέγχου, που διενεργούνται από δημόσιους φορείς, ελεγκτικές ή ανεξάρτητες αρχές, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 668, περί αρμοδιοτήτων Επόπτη Νομιμότητας των Ο.Τ.Α.

στ) Εισάγει, κατά την κρίση του, ζητήματα μείζονος σπουδαιότητας στο Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., για την ενιαία αντιμετώπισή τους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 667, περί Συμβουλίου Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

ζ) Συγκροτεί το πειθαρχικό συμβούλιο του άρθρου 711.

η) Εκκινεί τη διαδικασία παύσης των αιρετών οργάνων της παρ. 1 του άρθρου 723, περί παύσης αιρετών οργάνων δήμων και περιφερειών, με τη σύνταξη αιτιολογημένης έκθεσης.

θ) Συνεργάζεται με τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, άλλες Ανεξάρτητες Αρχές και κάθε άλλο αρμόδιο δημόσιο φορέα για ζητήματα που αφορούν στον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων και στον πειθαρχικό έλεγχο της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

2. Επιπλέον, στις αρμοδιότητες του Γενικού Επόπτη περιλαμβάνονται:

α) Ο στρατηγικός σχεδιασμός, η εισήγηση και η υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης και επικοινωνίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

β) Η σύνταξη ετήσιας έκθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 707, περί ετήσιας έκθεσης Γενικού Επόπτη.

γ) Ο πειθαρχικός έλεγχος των υπαλλήλων που υπάγονται σε αυτόν σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 683, περί πειθαρχικού ελέγχου υπαλλήλων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Ο.Τ.Α.

3. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Γενικού Επόπτη, καθώς και όταν η θέση του παραμένει κενή, λόγω παραίτησης, θανάτου ή παύσης, τα καθήκοντά του ασκεί προσωρινά ο Επόπτης της Α’ Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Αττικής.

Άρθρο 664
Αρμοδιότητες Ιδιαίτερου Γραφείου Γενικού Επόπτη

Το Ιδιαίτερο Γραφείο Γενικού Επόπτη επικουρεί τον Γενικό Επόπτη, ασκώντας αναλογικά τις αρμοδιότητες της παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί της οργάνωσης και λειτουργίας ιδιαίτερων γραφείων.

Άρθρο 665
Αρμοδιότητες Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης

Το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης υπάγεται στον Γενικό Επόπτη και ασκεί τις εξής αρμοδιότητες:

α) Παρέχει γραμματειακή και οργανωτική υποστήριξη προς τον Γενικό Επόπτη και το Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ο.Τ.Α. του άρθρου 666, περί Συμβουλίου Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

β) Τηρεί πρακτικά του Συμβουλίου Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

γ) Συντονίζει τις οργανικές μονάδες της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. σε ζητήματα σχεδιασμού ή απολογισμού, καθώς και στη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης του άρθρου 707, περί Ετήσιας Έκθεσης Γενικού Επόπτη.

δ) Συντονίζει τις οργανικές μονάδες της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. για την απάντηση σε ερωτήματα κοινοβουλευτικού ελέγχου που υποβάλλονται στον Υπουργό Εσωτερικών ή σε άλλους συναρμόδιους υπουργούς και αφορούν στον έλεγχο νομιμότητας ή τον πειθαρχικό έλεγχο της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

ε) Υποστηρίζει τον Γενικό Επόπτη σε κάθε επαφή με κρατικό ή διεθνή οργανισμό σε θέματα ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α.

στ) Επιμελείται τον σχεδιασμό και προγραμματισμό των δράσεων δημοσιότητας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., και οργανώνει και συντονίζει τη συμμετοχή της σε συνέδρια.

ζ) Επιμελείται την εισήγηση στον Υπουργό Εσωτερικών για τον ορθό οργανωτικό σχεδιασμό των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α.

η) Επιμελείται την εισήγηση στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, για τον διορισμό, την πρόσληψη, την τοποθέτηση, τις υπερωρίες και γενικότερα για κάθε θέμα σχετικό με την υπηρεσιακή κατάσταση και τις υπηρεσιακές μεταβολές του κάθε φύσης και σχέσης εργασίας προσωπικού της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

θ) Επιμελείται την εισήγηση στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών για τις προμήθειες της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

ι) Επιμελείται την εισήγηση στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών για τη μετακίνηση, εκτός έδρας, στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, του Γενικού Επόπτη και των Εποπτών.

ια) Συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών για τη συντήρηση και λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος του άρθρου 672, περί πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Ο.Τ.Α.

ιβ) Επεξεργάζεται και διαχειρίζεται στατιστικά δεδομένα για τις ανάγκες των υπηρεσιών των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

ιγ) Εκπονεί προτάσεις βελτίωσης των διαδικασιών, μέσω της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος του άρθρου 672 ή άλλων τεχνολογιών πληροφορικής, και μεριμνά για την παρακολούθηση σχετικών τεχνικών έργων.

ιδ) Συνεργάζεται με την Ελληνική Στατιστική Αρχή και τον Στατιστικό Ανταποκριτή του Υπουργείου Εσωτερικών για τα ζητήματα που άπτονται των εθνικών ή ευρωπαϊκών στατιστικών στον τομέα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

ιε) Μεριμνά για τη διασφάλιση έγκυρης και επίκαιρης πληροφόρησης για τα ζητήματα της νομοθεσίας, αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. στον ιστότοπο της υπηρεσίας.

Άρθρο 666
Αρμοδιότητες Τμήματος Αυτεπάγγελτου Ελέγχου

Το Τμήμα Αυτεπάγγελτου Ελέγχου υπάγεται στον Γενικό Επόπτη και ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Εξετάζει τις προϋποθέσεις του άρθρου 702, περί κατ’ εξαίρεσης άσκησης του αυτεπάγγελτου ελέγχου νομιμότητας για λόγους δημόσιου συμφέροντος και πρόδηλης παράβασης νόμου.

β) Εξετάζει τις αναφορές που αφορούν σε τυχόν παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των προσώπων ή μελών των οργάνων της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., προκειμένου ο Γενικός Επόπτης να αποφασίσει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 702 για την εφαρμογή αυτεπάγγελτου ελέγχου ή για την περαιτέρω ανάθεσή τους στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) για τυχόν πειθαρχικό έλεγχο, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Γ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου ή τη θέση τους στο αρχείο.

γ) Διενεργεί την αλληλογραφία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και εισάγει στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, περί πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Ο.Τ.Α., προς ανάθεση στους Επόπτες, τις υποθέσεις του άρθρου 719, περί λοιπών περιπτώσεων επιβολής διοικητικού μέτρου έκπτωσης αιρετών οργάνων.

δ) Διενεργεί την αλληλογραφία με την αρμόδια εισαγγελία σε περίπτωση:

δα) ολοκλήρωσης κύριας ανάκρισης, με παραπομπή προσώπου της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 659 περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., ή

δβ) έκδοσης δικαστικής απόφασης, σύμφωνα με τα άρθρα 718, περί διοικητικού μέτρου έκπτωσης λόγω καταδίκης, και 720, περί διοικητικού μέτρου αργίας, και εισάγει στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, προς ανάθεση στους Επόπτες τη διαπιστωτική πράξη επιβολής του διοικητικού μέτρου έκπτωσης ή αργίας.

ε) Διαβιβάζει τις αναφορές προς εξέταση στην αρμόδια δημόσια υπηρεσία ή στη χωρικά αρμόδια αποκεντρωμένη διοίκηση ή την αρμόδια Ανεξάρτητη Αρχή ή στο Ελεγκτικό Συνέδριο ή στην αρμόδια Εισαγγελία για αναζήτηση τυχόν ποινικών ευθυνών.

στ) Εξετάζει την αναγκαιότητα για την ενιαία αντιμετώπιση ζητημάτων μείζονος σπουδαιότητας και για τη λήψη σχετικών μέτρων από το Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

Άρθρο 667
Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Ως συμβουλευτικό όργανο της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), συστήνεται και λειτουργεί στο Υπουργείο Εσωτερικών το Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., το οποίο αποτελείται από τους επτά (7) Επόπτες, ως μέλη, και τον Γενικό Επόπτη, ως Πρόεδρο.

2. Αρμοδιότητα του Συμβουλίου Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. είναι η συνεργασία μεταξύ των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α., η ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών σχετικά με ζητήματα που αναφύονται κατά την άσκηση ελέγχου νομιμότητας ή πειθαρχικού ελέγχου, καθώς και η ενιαία αντιμετώπιση μείζονος σπουδαιότητας ζητημάτων εποπτείας των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. Στην τελευταία περίπτωση, το Συμβούλιο δύναται να εκδίδει σχετικές οδηγίες προς όλες τις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. ή να αιτείται προς τον αρμόδιο Υπουργό την υποβολή ερωτήματος στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

3. Το Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. συνεδριάζει δια ζώσης ή με τηλεδιάσκεψη, τουλάχιστον κάθε δίμηνο, προκειμένου να συζητηθούν κρίσιμα ζητήματα που έχουν προκύψει κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Εποπτών, καθώς και όποτε το ζητήσει ο Γενικός Επόπτης. Υποχρεωτικά κάθε δίμηνο, ειδικότερο αντικείμενο συζήτησης αποτελεί η παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων που έχουν διατυπωθεί σε πορίσματα ελέγχου Ανεξάρτητων Αρχών ή άλλων δημόσιων φορέων και αφορούν στο εποπτικό έργο των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

4. Το Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η άποψη με την οποία έχει ταχθεί ο πρόεδρος του Συμβουλίου.

Άρθρο 668
Αρμοδιότητες Επόπτη Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Ο Επόπτης είναι ο τελικός υπογράφων των αποφάσεων που αφορούν:

α) στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 690, περί κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας, και 691, περί διαδικασίας υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας,

β) στην εξέταση της ειδικής διοικητικής προσφυγής, σύμφωνα με τα άρθρα 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής, έως 701, περί αρχειοθέτησης διοικητικής προσφυγής πριν από την έκδοση απόφασης Επόπτη,

γ) στον πειθαρχικό έλεγχο και την επιβολή του διοικητικού μέτρου της έκπτωσης ή της αργίας, σύμφωνα με τα Κεφάλαια Γ’ και Δ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου.

2. Επιπλέον, στις αρμοδιότητες του Επόπτη περιλαμβάνονται:

α) Η παρακολούθηση και παροχή κατευθύνσεων στις Μονάδες Εποπτείας της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), ο πειθαρχικός έλεγχος του προσωπικού τους σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 683, περί πειθαρχικού ελέγχου υπαλλήλων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Ο.Τ.Α., καθώς και η κατανομή των υποθέσεων στις επιμέρους Μονάδες.

β) Η παρακολούθηση, κατά λόγο αρμοδιότητας, υλοποίησης των σχετικών συστάσεων ή πορισμάτων από τις εκθέσεις τακτικού ή έκτακτου διαχειριστικού ελέγχου σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή νομικά πρόσωπα σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. ή άλλων εκθέσεων ελέγχου που διενεργούνται από δημόσιους φορείς, ελεγκτικές ή Ανεξάρτητες Αρχές.

γ) Η υποβολή αιτημάτων στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για τη διενέργεια δημοσιονομικού ελέγχου στη διαχείριση των δήμων, των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 659.

δ) Η συνεργασία με τον Γενικό Επόπτη και η υποβολή σε αυτόν προτάσεων και εισηγήσεων για θέματα ενδιαφέροντος της οικείας Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και η ενημέρωση, ανά δίμηνο, του Συμβουλίου Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., για την πορεία υλοποίησης των εκθέσεων ελέγχου.

ε) Η επιλογή του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και του περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, αντίστοιχα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 152, περί συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης.

3. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Επόπτη, καθώς και όταν η θέση του παραμένει κενή, λόγω παραίτησης, θανάτου ή παύσης, τα καθήκοντά του ασκεί προσωρινά ο προϊστάμενος της Α’ Μονάδας Εποπτείας της οικείας Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

Άρθρο 669
Αρμοδιότητες ιδιαίτερου γραφείου Επόπτη

Το ιδιαίτερο γραφείο επικουρεί τον Επόπτη, ασκώντας αναλογικά τις αρμοδιότητες της παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί της οργάνωσης και λειτουργίας ιδιαίτερων γραφείων, καθώς και την προετοιμασία

των απαντήσεων του Επόπτη σε πάσης φύσης ερωτήματα του Γενικού Επόπτη, άλλων δημόσιων υπηρεσιών ή Ανεξάρτητων Αρχών ή κοινοβουλευτικού ελέγχου, επί θεμάτων της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε συνεργασία με τις Μονάδες Εποπτείας αυτής.

Άρθρο 670
Αρμοδιότητες Μονάδων Εποπτείας Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Όλες οι Μονάδες Εποπτείας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) υπάγονται στον οικείο Επόπτη και ασκούν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προβαίνουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας σύμφωνα με τα άρθρα 689, περί περιεχομένου ελέγχου νομιμότητας, έως 691, περί διαδικασίας υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας.

β) Εξετάζουν την ειδική διοικητική προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 689 και τα άρθρα 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής έως 701, περί αρχειοθέτησης διοικητικής προσφυγής, πριν από την έκδοση απόφασης του Επόπτη.

γ) Ασκούν τον πειθαρχικό έλεγχο και εξετάζουν την επιβολή του διοικητικού μέτρου της έκπτωσης ή της αργίας, σύμφωνα με τα Κεφάλαια Γ’ και Δ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου.

δ) Τηρούν το αρχείο του άρθρου 705, περί αρχείου της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., για τις υποθέσεις που ανατίθενται σε αυτές από τον Επόπτη.

ε) Ελέγχουν την πορεία εφαρμογής των συστάσεων εκθέσεων ελέγχου άλλων δημόσιων φορέων ή Ανεξάρτητων Αρχών οι οποίες αφορούν στο εποπτικό έργο των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

Άρθρο 671
Αρμοδιότητες Γραφείου Νομικής Υποστήριξης

Το Γραφείο Νομικής Υποστήριξης της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) υπάγεται στον Επόπτη και ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Υποστηρίζει το έργο της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

β) Διατυπώνει γνώμη για κάθε νομικό ζήτημα που τίθεται από τον Επόπτη ή τις Μονάδες Εποπτείας.

γ) Υποστηρίζει τον Επόπτη για την υποβολή αιτήματος προς το Συμβούλιο Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., προκειμένου ο αρμόδιος υπουργός να απευθύνει ερώτημα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για την ερμηνεία του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

δ) Συμπράττει στη σύνταξη απόψεων ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, κατά τη συζήτηση ενδίκων βοηθημάτων ή ενδίκων μέσων που ασκούνται κατά αποφάσεων της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

ε) Υποστηρίζει το έργο του Νομικού Συμβούλου του Κράτους για την εκπροσώπηση του Υπουργού Εσωτερικών και του καθ’ ύλην αρμόδιου Υπουργού στις δικαστικές αρχές.

στ) Υποστηρίζει τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Άρθρο 672
Πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1.α) Για την αποτελεσματική άσκηση του έργου της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) λειτουργεί στο Υπουργείο Εσωτερικών πληροφοριακό σύστημα στον ιστότοπο www.aye-ota.gov.gr, στον οποίο αναρτώνται, μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., όλες οι προς υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας πράξεις του άρθρου 690, περί κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας, με τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα. Στο ίδιο πληροφοριακό σύστημα υποβάλλεται από τον προσφεύγοντα και η ειδική διοικητική προσφυγή του άρθρου 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής.

β) Μέσω του πληροφοριακού συστήματος κατανέμεται σε μία (1) από τις επτά (7) Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) κάθε πράξη η οποία αναρτάται για την άσκηση υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας, καθώς και κάθε ασκηθείσα ειδική διοικητική προσφυγή. Δεν επιτρέπεται να ανατεθεί σε Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας πράξης ή η εξέταση ειδικής διοικητικής προσφυγής για υποθέσεις που εμπίπτουν στα χωρικά όρια της αποκεντρωμένης διοίκησης όπου εδρεύει η Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

γ) Η επιλογή της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., στην οποία ανατίθεται ο υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας ή η εξέταση της ειδικής διοικητικής προσφυγής, γίνεται με τυχαίο τρόπο, βάσει αλγόριθμου από το πληροφοριακό σύστημα,

λαμβανομένου υπόψη και του αριθμού των ήδη ανατεθεισών προς έλεγχο πράξεων ή προσφυγών σε κάθε Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

δ) Μέσω του πληροφοριακού συστήματος ενημερώνεται αυτόματα το νομικό πρόσωπο του οποίου η πράξη ελέγχεται και ο προσφεύγων, αντίστοιχα, για την Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. η οποία θα διενεργήσει τον έλεγχο ή την εξέταση της προσφυγής, κοινοποιώντας τους τον μοναδικό αριθμό ανάθεσης προς έλεγχο ή εξέταση της προσφυγής αντίστοιχα.

2. Ημερομηνία έναρξης της προθεσμίας διενέργειας υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας είναι η ημερομηνία ηλεκτρονικής ανάρτησης και ταυτόχρονης ανάθεσης, βάσει του αλγόριθμου που παράγεται από το πληροφοριακό σύστημα, της υποχρεωτικά ελεγχόμενης πράξης στην επιλεχθείσα Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., με ανάρτηση και των στοιχείων που προβλέπονται από τον νόμο για την έκδοσή της και είναι κρίσιμα για τον έλεγχο της υπόθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 689, περί περιεχομένου ελέγχου νομιμότητας.

3.α) Ημερομηνία υποβολής της ειδικής διοικητικής προσφυγής είναι η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της στο πληροφοριακό σύστημα, με ταυτόχρονη ανάθεση, βάσει αλγόριθμου που παράγεται από το πληροφοριακό σύστημα, στην επιλεχθείσα Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

β) Ημερομηνία έναρξης της προθεσμίας εξέτασης της ειδικής διοικητικής προσφυγής είναι η ενδέκατη (11η) ημέρα από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής και ταυτόχρονης ανάθεσης της προσφυγής στην επιλεγείσα Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία υποβολής και ταυτόχρονης ανάθεσης της προσφυγής, το καθ’ ου νομικό πρόσωπο οφείλει να έχει αναρτήσει στο πληροφοριακό σύστημα τον φάκελο της υπόθεσης και η επιλεγείσα Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. να έχει αναζητήσει προς εξέταση αναγκαία στοιχεία από τυχόν αρμόδιους φορείς.

γ) Το σύνολο των εγγράφων, δικαιολογητικών και λοιπών στοιχείων αναρτάται από τον υπόχρεο φορέα, τον προσφεύγοντα και την επιλεγείσα Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. αποκλειστικά στο πληροφοριακό σύστημα, με χρήση του μοναδικού αριθμού υποβολής και ταυτόχρονης ανάθεσης της προσφυγής προς εξέτασή της.

4.α) Στο πληροφοριακό σύστημα του παρόντος ο Γενικός Επόπτης εισάγει προς ανάθεση στις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. όλες τις υποθέσεις της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 663, περί αρμοδιοτήτων Γενικού Επόπτη Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

β) Η επιλογή της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., γίνεται με τυχαίο τρόπο, βάσει αλγόριθμου που παράγεται από το πληροφοριακό σύστημα. Δεν επιτρέπεται να ανατεθεί σε Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. υπόθεση που εμπίπτει στα χωρικά όρια της αποκεντρωμένης διοίκησης όπου εδρεύει η Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

γ) Για την παρακολούθηση και τον συντονισμό των ελέγχων της υποπερ. εδ) της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 663 πρόσβαση στο πληροφοριακό σύστημα του παρόντος έχουν και τα διαπιστευμένα όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, του Συνηγόρου του Πολίτη, της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

5. Άρνηση ή αδικαιολόγητη παράλειψη των αρμοδίων οργάνων για συνεργασία και συνδρομή με την Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και τον Επόπτη, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα σοβαρής παράβασης καθήκοντος. Ως αδικαιολόγητη θεωρείται η παράλειψη της ανάρτησης ή η εκπρόθεσμη ανάρτηση των στοιχείων στο πληροφοριακό σύστημα, αν δεν παρέχονται επαρκείς εξηγήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 673
Σύσταση θέσεων Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Για τη στελέχωση της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), συστήνονται στο Υπουργείο Εσωτερικών διακόσιες πενήντα μία (251) οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, ως ακολούθως:

α) Εκατόν εβδομήντα τέσσερις (174) θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού,

β) επτά (7) θέσεις μόνιμου προσωπικού κλάδου, ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, ειδικότητας ΠΕ Οικονομικού,

γ) επτά (7) θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού (Νομικών),

δ) δεκατέσσερις (14) θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΠΕ Μηχανικών, ειδικότητας ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών,

ε) τριάντα πέντε (35) θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού,

στ) επτά (7) θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, ειδικότητας ΤΕ Λογιστικού,

ζ) τέσσερις (4) θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών, ειδικότητας ΤΕ Μηχανολόγων Μηχανικών,

η) τρεις (3) θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών, ειδικότητας ΤΕ Πολιτικών Μηχανικών.

2.α) Για τη λειτουργία του ιδιαίτερου γραφείου του Γενικού Επόπτη, προβλέπονται τέσσερις (4) θέσεις συνεργατών, εκ των οποίων οι δύο (2) δύνανται να είναι μετακλητοί.

β) Για τη λειτουργία των ιδιαίτερων γραφείων των Εποπτών προβλέπονται, είκοσι οκτώ (28) θέσεις συνεργατών, τέσσερις (4) ανά ιδιαίτερο γραφείο, εκ των οποίων οι δεκατέσσερις (14) δύνανται να είναι μετακλητοί, δύο (2) ανά ιδιαίτερο γραφείο.

γ) Για τη στελέχωση των ιδιαίτερων γραφείων του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη, εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 45 έως 48 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί των ιδιαίτερων γραφείων και συνεργατών μελών της κυβέρνησης, υφυπουργών, γενικών και ειδικών γραμματέων.

3. Για τη λειτουργία των Γραφείων Νομικής Υποστήριξης συστήνονται, επιπλέον των θέσεων της περ. γ) της παρ. 1, επτά (7) θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή, μία (1) ανά Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 674
Στελέχωση Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Η Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δύναται να στελεχώνεται:

α) Με μετακίνηση υπαλλήλων του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με το άρθρο 66 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ν. 3528/2007, Α’ 26), περί μετακίνησης,

β) με προσλήψεις σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α’ 6),

γ) με αποσπάσεις ή μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τον ν. 4440/2016 (Α’ 224) και

δ) μετά από προκήρυξη έκτακτου κύκλου κινητικότητας σύμφωνα με τον ν. 4440/2016.

2. Για τις οργανικές θέσεις της παρ. 1 εφαρμόζεται το άρθρο 51 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί του ετήσιου προγραμματισμού ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα.

Άρθρο 675
Στελέχωση Γραφείου Νομικής Υποστήριξης με δημόσιους υπαλλήλους και δικηγόρους

1. Κάθε Γραφείο Νομικής Υποστήριξης στελεχώνεται από:

α) Έναν (1) υπάλληλο της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 673 και

β) έναν (1) δικηγόρο με έμμισθη εντολή, πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.

Τα προσόντα που απαιτούνται για την πλήρωση της θέσης δικηγόρου του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης είναι:

α) Η κατοχή πτυχίου νομικής και δεκαετής προϋπηρεσία στον δημόσιο τομέα σε αντικείμενα σχετικά με θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεκαετής δικηγορική εμπειρία σε κλάδο του δημοσίου δικαίου και

β) η άριστη γνώση της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής ή ισπανικής ή ιταλικής γλώσσας.

Η κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος σε κλάδο του δημοσίου δικαίου ή της διοικητικής επιστήμης λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία πλήρωσης της θέσης.

2. Για την πρόσληψη δικηγόρου στο Γραφείο Νομικής Υποστήριξης εφαρμόζεται το άρθρο 43 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α’ 208), περί πρόσληψης έμμισθου δικηγόρου. Τυχόν παράβαση της υποχρέωσης πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης διαπιστώνεται με απόφαση του Γενικού Επόπτη, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του οικείου Επόπτη και επιφέρει λύση της σχέσης έμμισθης εντολής.

Άρθρο 676
Προϊστάμενοι οργανικών μονάδων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Στα Τμήματα:

α) Διοικητικής Υποστήριξης και

β) Αυτεπάγγελτου Ελέγχου της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) προϊστανται υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού οποιασδήποτε ειδικότητας, με βαθμό Α’.

2. Στις Μονάδες Εποπτείας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), επιπέδου Διεύθυνσης, προϊστανται υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, οποιασδήποτε ειδικότητας, ή, υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Μηχανικών, ειδικότητας ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών ή, ελλείψει αυτών, υπάλληλοι κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού, ειδικότητας Διοικητικού - Λογιστικού, με βαθμό Α’.

3. Στο Γραφείο Νομικής Υποστήριξης προϊσταται ο Επόπτης.

4. Για οποιοδήποτε άλλο θέμα που αφορά στην άσκηση των καθηκόντων προϊσταμένων των οργανικών μονάδων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. εφαρμόζεται ο Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26).

Άρθρο 677
Υπηρεσιακές μεταβολές υπαλλήλων Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Η απόσπαση υπαλλήλων από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), σύμφωνα με τον ν. 4440/2016 (Α’ 224), διενεργείται αποκλειστικά μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επόπτη, κατόπιν σχετικής εισήγησης του οικείου Επόπτη, με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 7, περί της διαδικασίας αξιολόγησης υποψηφίων από την υπηρεσία υποδοχής και έκδοσης απόφασης, καθώς και του άρθρου 11 του ν. 4440/2016, περί συνυπηρέτησης.

2. Επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλων που υπηρετούν στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. σε ιδιαίτερα γραφεία των μελών της Κυβέρνησης, των Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων, στην Προεδρία της Κυβέρνησης, καθώς και στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου να διατίθενται σε γραφεία βουλευτών ή Ελλήνων βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κομμάτων και κοινοβουλευτικών ομάδων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επόπτη και απόφαση των αρμοδίων κατά περίπτωση Υπουργών.

3. Μετακίνηση υπαλλήλων Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. είναι δυνατή μόνο σε άλλη Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., κατόπιν αίτησής τους, με απόφαση του Γενικού Επόπτη, για την οποία συνεκτιμάται η κοινή εισήγηση του Επόπτη της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. στην οποία μετακινείται ο υπάλληλος, και του Επόπτη της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος. Η διάρκεια της μετακίνησης δεν δύναται να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη. Νέα μετακίνηση του ίδιου υπαλλήλου δεν επιτρέπεται πριν από την πάροδο τριών (3) ετών από τη λήξη της προηγούμενης.

4. Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται ειδικά από τις διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26) και του π.δ. 85/2022 (Α’ 232).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΟΠΤΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 678
Θητεία και προσόντα Γενικού Επόπτη και Επόπτη

1. Ο Γενικός Επόπτης και ο Επόπτης διορίζονται για θητεία έξι (6) ετών.

2. Ο Γενικός Επόπτης δύναται να ασκεί καθήκοντα για δύο (2) θητείες συνολικά στο ανωτέρω αξίωμα, διαδοχικά ή μη. Αντίστοιχα, ο Επόπτης δύναται να ασκεί καθήκοντα για δύο (2) θητείες συνολικά στο ανωτέρω αξίωμα, διαδοχικά ή μη, στην ίδια ή σε άλλη Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.).

3. Τα προσόντα που απαιτούνται για τον διορισμό στη θέση του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη είναι:

α) Πτυχίο νομικής ή οικονομικής επιστήμης ή διοίκησης επιχειρήσεων ή θετικών επιστημών ή πολυτεχνικών επιστημών ή δημόσιας διοίκησης Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή ισότιμος τίτλος σπουδών της ημεδαπής ή ισότιμος τίτλος αναγνωρισμένου ιδρύματος της αλλοδαπής.

β) Διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή αναγνωρισμένου ισότιμου της αλλοδαπής που αποδεικνύει την επιστημονική εξειδίκευση σε συναφή γνωστικά αντικείμενα προς την αποστολή της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

γ) Εμπειρία δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ετών στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα σε αντικείμενο συναφές προς την αποστολή της Υπηρεσίας, όπως ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η εποπτεία δημόσιων πολιτικών για την τοπική αυτοδιοίκηση ή η άσκηση εποπτικού ή ελεγκτικού ή δικηγορικού έργου σε τομείς σχετικούς με τη δημόσια διοίκηση ή την τοπική αυτοδιοίκηση. Η εμπειρία αποδεικνύεται:

γα) για υποψήφιο δημόσιο υπάλληλο, από το πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών ή από τη σύμβαση εργασίας σε φορείς του δημοσίου ή οργανισμούς ή ιδιωτικές εταιρείες ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο ή βεβαίωση ή πιστοποιητικό και

γβ) για υποψήφιο ιδιώτη, από τη σύμβαση εργασίας σε οργανισμούς ή ιδιωτικές εταιρείες ή φορείς του δημοσίου ή βεβαίωση από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

δ) Άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας.

4. Ο Γενικός Επόπτης και ο Επόπτης πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στο Κεφάλαιο Α’ του Μέρους Α’ του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26).

5. Δεν διορίζεται Γενικός Επόπτης ή Επόπτης όποιος έχει απολυθεί από θέση δικαστικού λειτουργού, μέλους Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού, Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού, Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού ή Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού των Α.Ε.Ι., δημόσιου υπαλλήλου ή υπαλλήλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή έχει διαγραφεί από δικηγορικό ή συμβολαιογραφικό ή άλλο επαγγελματικό σύλλογο, με αμετάκλητη απόφαση του οικείου δικαστηρίου ή του αρμόδιου συμβουλίου για πειθαρχικούς λόγους ή για ανεπάρκεια.

6. Δεν δύνανται να είναι υποψήφιοι για τη θέση του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη:

α) Όσοι έχουν διατελέσει αιρετοί, σε οποιοδήποτε αυτοδιοικητικό αξίωμα ή έχουν διατελέσει μέλη της Κυβέρνησης, Υφυπουργοί, ευρωβουλευτές ή βουλευτές έως και πέντε (5) έτη πριν από τη δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης και

β) οι δικαστικοί λειτουργοί, καθώς και οι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας έως και τρία (3) έτη πριν από τη δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης.

7. Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν τα προσόντα διορισμού τόσο κατά τον χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων, όσο και κατά τον χρόνο του διορισμού.

8. Αν ο Γενικός Επόπτης ή ο Επόπτης είναι μόνιμος δημόσιος υπάλληλος ή όργανο ή λειτουργός δημόσιου φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με το Μητρώο φορέων Γενικής Κυβέρνησης που τηρεί η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, με τη λήξη της θητείας του επανέρχεται στην οργανική θέση που κατείχε πριν από τον διορισμό του. Σε αυτή την περίπτωση ο χρόνος της θητείας του λογίζεται, για κάθε βαθμολογική και μισθολογική έννομη συνέπεια, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης.

Άρθρο 679
Διαδικασία επιλογής Γενικού Επόπτη και Επόπτη

1. Η επιλογή του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη γίνεται με γραπτό διαγωνισμό που διενεργείται από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδεται από το ίδιο, μετά από αίτημα του Υπουργού Εσωτερικών. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, του Α.Σ.Ε.Π. και στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια».

2. Η πρόσκληση, με την επιφύλαξη της παρ. 7, εκδίδεται έξι (6) μήνες τουλάχιστον, πριν από τη λήξη της θητείας του Γενικού Επόπτη ή του Επόπτη. Αν κενωθεί θέση Γενικού Επόπτη ή Επόπτη πριν από τη λήξη της θητείας του, η θέση προκηρύσσεται εκ νέου εντός ενός (1) μήνα από την κένωσή της. Στην περίπτωση αυτή το πρόσωπο που επιλέγεται, διορίζεται για πλήρη θητεία.

3. Οι αιτήσεις συμμετοχής των υποψηφίων υποβάλλονται στο Α.Σ.Ε.Π., αποκλειστικά ηλεκτρονικά, μέσω του διαδικτυακού του τόπου, σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και συνοδεύονται:

α) Από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, η δομή του οποίου δύναται να περιγράφεται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, και

β) από κάθε άλλο έγγραφο που αναφέρεται στην πρόσκληση.

Για την υποβολή της αίτησης και τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής απαιτείται η καταβολή παραβόλου, ύψους είκοσι (20) ευρώ το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού. Η προθεσμία υποβολής διαρκεί δεκαπέντε (15), τουλάχιστον, ημέρες. Κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να υποβάλει υποψηφιότητα για έως δύο (2) θέσεις, ήτοι για Γενικός Επόπτης ή Επόπτης, ή για Επόπτης σε δύο (2) διαφορετικές Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.).

4. Η επιλογή του υποψηφίου για τη θέση του Γενικού Επόπτη ή του Επόπτη γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια της παρ. 5 από Επιτροπή Επιλογής. Η Επιτροπή έχει πενταμελή σύνθεση και αποτελείται από:

α) Έναν (1) Αντιπρόεδρο του Α.Σ.Ε.Π., με τον αναπληρωτή του, ως πρόεδρο,

β) δύο (2) Αντιπροέδρους ή Συμβούλους του Α.Σ.Ε.Π., με ισάριθμους Συμβούλους ως αναπληρωτές και

γ) δύο (2) καθηγητές ελληνικού Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου της αλλοδαπής τμήματος νομικής ή διοικητικής ή πολιτικής επιστήμης, με ισάριθμους αναπληρωτές, ως μέλη.

5. Για την επιλογή του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη, λαμβάνονται υπόψη δύο (2) ομάδες κριτηρίων:

α) Μοριοδότηση γραπτής εξέτασης. Σκοπός της γραπτής εξέτασης είναι η διακρίβωση, μέσω της διεξαγωγής της, ηλεκτρονικά ή έντυπα, ταυτόχρονα ή τμηματικά, των δεξιοτήτων των υποψηφίων, οι οποίες σχετίζονται, ενδεικτικά, με τον συλλογισμό, την αποτελεσματικότητα και την ικανότητα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις θέσεων ευθύνης. Η δοκιμασία διενεργείται είτε με τη μέθοδο των ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών ή άλλου είδους κλειστού τύπου ερωτήσεων είτε με συνδυασμό και των δύο. Το σύνολο των μορίων που δύναται να λάβει ένας υποψήφιος από τη γραπτή εξέταση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οκτακόσια (800) μόρια.

β) Μοριοδότηση κατόπιν δομημένης συνέντευξης. Σκοπός της δομημένης συνέντευξης είναι η Επιτροπή να διαμορφώσει γνώμη για την προσωπικότητα και την καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων της θέσης. Η συνέντευξη μοριοδοτείται κατ’ ανώτατο όριο με οκτακόσια (800) μόρια.

Η προσωπικότητα λαμβάνει έως διακόσια πενήντα (250) μόρια και η καταλληλότητα για τα καθήκοντα της θέσης έως πεντακόσια πενήντα (550) μόρια. Η συνέντευξη μαγνητοφωνείται υποχρεωτικά και το απομαγνητοφωνημένο της κείμενο επισυνάπτεται στο οικείο πρακτικό. Η μοριοδότηση για τον εκάστοτε υποψήφιο αιτιολογείται συνοπτικά από κάθε μέλος ως προς κάθε ένα (1) από τα δύο (2) σκέλη της συνέντευξης. Είναι δυνατόν, εάν η βαθμολογία δύο (2) ή περισσοτέρων μελών της επιτροπής επιλογής για την προσωπικότητα ή την καταλληλότητα ταυτίζεται, τα εν λόγω μέλη να συντάσσουν κοινή αιτιολογία.

Η δυνατότητα αυτή υπάρχει και αν η διαφορά μεταξύ της βαθμολογίας δύο (2) ή περισσοτέρων μελών δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%), υπολογιζόμενου επί της χαμηλότερης από τις εν λόγω βαθμολογίες.

6. Μετά από τη διενέργεια της γραπτής εξέτασης των υποψηφίων, το Α.Σ.Ε.Π. καταρτίζει πίνακα υποψηφίων με βάση τα αποτελέσματα της γραπτής εξέτασης και ελέγχει τη συνδρομή των απαιτούμενων προσόντων των υποψηφίων που πρόκειται να κληθούν σε συνέντευξη και σε αριθμό τουλάχιστον πενταπλάσιο του αριθμού των προς επιλογή θέσεων.

Πριν από τη διενέργεια της δομημένης συνέντευξης, το Α.Σ.Ε.Π. καταρτίζει και αναρτά στον διαδικτυακό του τόπο τους προσωρινούς πίνακες:

α) Των υποψηφίων που αποκλείονται λόγω έλλειψης των απαιτούμενων προσόντων, με αναφορά στους λόγους αποκλεισμού και

β) των αποτελεσμάτων της γραπτής εξέτασης.

Στους εν λόγω πίνακες δεν περιλαμβάνονται τα στοιχεία ταυτοποίησης των υποψηφίων. Κατά των ανωτέρω προσωρινών πινάκων επιτρέπεται η υποβολή ενστάσεων από τους υποψηφίους της περ. α) εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών, σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην αρμόδια επιτροπή επιλογής. Για την υποβολή της ένστασης απαιτείται η καταβολή παραβόλου, ύψους πενήντα (50) ευρώ, το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού.

Οι ενστάσεις εξετάζονται από την αρμόδια Επιτροπή Επιλογής και αναρτώνται οι οριστικοί πίνακες αποκλειομένων και οι πίνακες των καλούμενων υποψηφίων σε συνέντευξη από την αρμόδια Επιτροπή Επιλογής.

7. Ο επιλεγείς Γενικός Επόπτης διορίζεται με διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με όμοια πράξη διορίζεται ο Επόπτης και τοποθετείται ως προϊστάμενος στην οικεία Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

8. Η θητεία του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη δύναται να ανανεωθεί για μία (1) φορά, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Στην περίπτωση αυτή δεν εκδίδεται νέα πρόσκληση.

9. Η θέση του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Ο διορισμός δικηγόρου σε θέση Γενικού Επόπτη ή Επόπτη δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου, αναστέλλει, όμως, την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος κατά τη διάρκεια της θητείας του.

Άρθρο 680
Μισθολογική μεταχείριση Γενικού Επόπτη και Επόπτη

1. Στον Γενικό Επόπτη καταβάλλεται μισθός ίσος με τις πάσης φύσης αποδοχές του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

2. Στον Επόπτη καταβάλλεται μισθός ίσος με τις πάσης φύσης αποδοχές του Ειδικού Γραμματέα Υπουργείου.

Άρθρο 681
Πειθαρχικός έλεγχος Γενικού Επόπτη και Επόπτη

1. Ο πειθαρχικός έλεγχος επί των πράξεων και παραλείψεων του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη ανατίθεται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό στο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του άρθρου 119Α του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26), και, συγκεκριμένα, στο ειδικό πενταμελές κλιμάκιο, της παρ. 3 του άρθρου 119Γ του

Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., περί αρμοδιότητας των Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα, αποκλειστικά για παραπτώματα που δύνανται να επιφέρουν την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης.

2. Η πειθαρχική δίωξη ασκείται με την παραπομπή της πειθαρχικής υπόθεσης στο Πειθαρχικό Συμβούλιο από τον Υπουργό Εσωτερικών. Με το παραπεμπτήριο έγγραφο υποβάλλονται και τα στοιχεία που στηρίζουν την παραπομπή. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το Μέρος Ε’ του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., περί πειθαρχικού δικαίου.

3. Η πειθαρχική ευθύνη αρχίζει από την απόκτηση της ιδιότητας του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη. Αν κατά τη διαδικασία επιλογής και έως την αποδοχή του διορισμού τελέστηκε παράνομη πράξη του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη, σχετική με τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής ή τις προϋποθέσεις διορισμού, ο χρόνος παραγραφής του πειθαρχικού αυτού παραπτώματος αρχίζει από την αποδοχή του διορισμού.

4. Παραπτώματα που επιφέρουν την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης και που διαπράχθηκαν πριν από την απόκτηση της ως άνω ιδιότητας χωρίς να έχει εκδοθεί επ’ αυτών πειθαρχική απόφαση από όργανο προγενέστερης υπηρεσίας στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή προγενέστερης απασχόλησης σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή από τα οικεία όργανα επαγγελματικού συλλόγου, παραπέμπονται, ομοίως, στο ειδικό πενταμελές κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβούλιου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα για την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης.

Άρθρο 682
Νομική υποστήριξη Γενικού Επόπτη και Επόπτη

1. Για τη νομική υποστήριξη του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη, ενώπιον δικαστηρίων ή δικαστικών αρχών, σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης και σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους, απαιτείται αίτησή τους και απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

2. Η νομική υποστήριξη της παρ. 1 δεν παρέχεται, αν ασκηθεί ποινική δίωξη ύστερα από καταγγελία εκ μέρους Ανεξάρτητης Αρχής ή δημόσιας υπηρεσίας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 52 του ν. 4674/2020 (Α’ 53), περί της νομικής υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού δημόσιου τομέα και αιρετών τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 683
Πειθαρχικός έλεγχος υπαλλήλων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι των υπαλλήλων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) είναι:

α) Ο Γενικός Επόπτης, για τον πειθαρχικό έλεγχο των υπαλλήλων που υπάγονται σε αυτόν και

β) ο Επόπτης, για τον πειθαρχικό έλεγχο των υπαλλήλων της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με εξαίρεση τους δικηγόρους που στελεχώνουν το Γραφείο Νομικής Υποστήριξης, ως προς τους οποίους εφαρμόζεται ο Κώδικας Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α’ 208).

2. Κατά τα λοιπά, ως προς το προσωπικό της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., εφαρμόζονται οι πειθαρχικές διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26).

Άρθρο 684
Νομική υποστήριξη υπαλλήλων Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Για τη νομική υποστήριξη των υπαλλήλων που στελεχώνουν το Τμήμα Αυτεπάγγελτου Ελέγχου και το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), απαιτούνται αίτηση του ενδιαφερόμενου και απόφαση του Γενικού Επόπτη. Για τη νομική υποστήριξη των υπαλλήλων που στελεχώνουν την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), απαιτούνται αίτηση του ενδιαφερόμενου και απόφαση του οικείου Επόπτη. Η νομική υποστήριξη παρέχεται ενώπιον δικαστηρίων ή δικαστικών αρχών σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης και

σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους.

2. Η νομική υποστήριξη της παρ. 1 δεν παρέχεται, αν ασκηθεί ποινική δίωξη ύστερα από καταγγελία εκ μέρους Ανεξάρτητης Αρχής ή δημόσιας υπηρεσίας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 52 του ν. 4674/2020 (Α’ 53), περί της νομικής υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού δημόσιου τομέα και αιρετών οργάνων τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 685
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών διαπιστώνεται η έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη του Επόπτη της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), είναι δυνατή η κατάργηση Μονάδας Εποπτείας της παρ. 3 του άρθρου 660, περί διάρθρωσης της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., με ταυτόχρονη μεταφορά των υπαλλήλων σε άλλη οργανική μονάδα της Γενικής Υπηρεσίας Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. ή μετάταξή τους στην οικεία χωρικά αποκεντρωμένη διοίκηση. Επίσης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, είναι δυνατή η σύσταση Μονάδας Εποπτείας της παρ. 3 του άρθρου 660.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθορίζονται η οργάνωση και η λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος του άρθρου 672, τα στοιχεία που δομούν τον αλγόριθμο για την επιλογή της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την περ. γ της παρ. 1 και την περ. β της παρ. 4 του άρθρου 672, η παροχή πρόσβασης σε αυτό, η υποβολή πράξεων και προσφυγών μέσω αυτού, η διασφάλιση τήρησης των προσωπικών δεδομένων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 672, του άρθρου 694 σχετικά με τη διαδικασία άσκησης της ειδικής διοικητικής προσφυγής και του άρθρου 695 σχετικά με την παραίτηση από την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών διαπιστώνεται η έναρξη λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος νομιμότητας Ο.Τ.Α. του άρθρου 672.

5. Με απόφαση του Προέδρου του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) συγκροτείται η Επιτροπή Επιλογής της παρ. 4 του άρθρου 679 περί διαδικασίας επιλογής Γενικού Επόπτη και Επόπτη. Με όμοια απόφαση:

α) Ορίζεται ο κατά την κρίση του Πρόεδρου του Α.Σ.Ε.Π. αναγκαίος αριθμός γραμματέων της Επιτροπής Επιλογής και ρυθμίζεται κάθε άλλο ζήτημα διοικητικής και γραμματειακής υποστήριξης για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 679 και

β) δύναται να ρυθμίζεται κάθε άλλο ζήτημα για τη διαδικασία επιλογής του άρθρου 679.

6. Με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος της παρ. 1 του άρθρου 679, περί διαδικασίας επιλογής Γενικού Επόπτη και Επόπτη, δύναται να εξειδικεύονται τα απαιτούμενα προσόντα για τον διορισμό στη θέση του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη της παρ. 3 του άρθρου 678, περί θητείας και προσόντων Γενικού Επόπτη και Επόπτη.

Άρθρο 686
Μεταβατικές διατάξεις

1. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος Κώδικα, οι Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) στελεχώνονται, κατά σειρά προτεραιότητας:

α) Με μετάταξη προσωπικού, ανεξαρτήτως θέσης ευθύνης, το οποίο, κατά ή και μετά την 1η Μαΐου 2026, υπηρετούσε σε οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις στις αποκεντρωμένες διοικήσεις της χώρας με σχέση εργασίας δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου και έχει τα τυπικά προσόντα των οργανικών θέσεων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., ως εξής:

αα) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής μετατάσσονται υποχρεωτικά δεκαεπτά (17) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού οποιασδήποτε ειδικότητας, δύο (2) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Μηχανικών, οποιασδήποτε ειδικότητας και τέσσερις (4) υπάλληλοι κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού οποιασδήποτε ειδικότητας.

αβ) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας μετατάσσονται υποχρεωτικά είκοσι οκτώ (28) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, οποιασδήποτε ειδικότητας και δύο (2) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Μηχανικών, όλων των ειδικοτήτων.

αγ) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας μετατάσσονται υποχρεωτικά έντεκα (11) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, ειδικότητας, δύο (2) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Μηχανικών, οποιασδήποτε ειδικότητας και δύο (2) υπάλληλοι κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, οποιασδήποτε ειδικότητας.

αδ) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου μετατάσσονται υποχρεωτικά δέκα επτά (17) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, οποιασδήποτε ειδικότητας, δύο (2) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Μηχανικών, οποιασδήποτε ειδικότητας και εννέα (9) υπάλληλοι κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, οποιασδήποτε ειδικότητας.

αε) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου μετατάσσονται υποχρεωτικά δέκα επτά (17) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, όλων των ειδικοτήτων, δυο (2) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Μηχανικών, όλων των ειδικοτήτων και οκτώ (8) υπάλληλοι κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, όλων των ειδικοτήτων.

αστ) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης μετατάσσονται υποχρεωτικά δέκα επτά (17) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, οποιασδήποτε ειδικότητας, δύο (2) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Μηχανικών, οποιασδήποτε ειδικότητας, ένας (1) υπάλληλος κλάδου ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών, οποιασδήποτε ειδικότητας, και τέσσερις (4) υπάλληλοι κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, οποιασδήποτε ειδικότητας.

αζ) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης μετατάσσονται υποχρεωτικά πενήντα τέσσερις (54) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, οποιασδήποτε ειδικότητας, δύο (2) υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Μηχανικών, οποιασδήποτε ειδικότητας και έντεκα (11) υπάλληλοι κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, οποιασδήποτε ειδικότητας.

β) Με μετάταξη προσωπικού, ανεξαρτήτως θέσης ευθύνης, κατόπιν αίτησής του, το οποίο:

βα) Υπηρετεί σε οργανικές θέσεις στις αποκεντρωμένες διοικήσεις της χώρας με σχέση εργασίας δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου ή σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού,

ββ) ασκεί καθήκοντα ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης και

βγ) έχει τα τυπικά προσόντα των οργανικών θέσεων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

Για τις μετατάξεις της περ. α) εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από εισήγηση του οικείου Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία υποβάλλεται εντός είκοσι (20) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Σε διαφορετική περίπτωση, η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών εκδίδεται χωρίς εισήγηση. Κριτήρια για την επιλογή των μετατασσόμενων αποτελούν κατά προτεραιότητα η άσκηση καθηκόντων ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ο τόπος όπου υπηρετούν κατ’ αντιστοιχία με τις Μονάδες Εποπτείας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) της παρ. 3 του άρθρου 660, περί διάρθρωσης της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

Για τις μετατάξεις της περ. β) εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου στο Υπουργείο Εσωτερικών, η οποία υποβάλλεται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Το προσωπικό κατατάσσεται σε ισάριθμες θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου και ειδικότητας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

Με την έκδοση της απόφασης μετάταξης των περ. α) και β) οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης καταργούνται, ενώ οι θέσεις προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου μεταφέρονται στο Υπουργείο Εσωτερικών, με ταυτόχρονη κατάργηση ισάριθμων θέσεων από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 673, περί σύστασης θέσεων Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. Η μετάταξη διενεργείται με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει ο μετατασσόμενος, ο οποίος διατηρεί το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς που τηρούσε πριν από τη μετάταξή του, καθώς και τυχόν προσωπική διαφορά.

Η περ. β) καταλαμβάνει και το προσωπικό που έχει αποσπαστεί σε άλλους δημόσιους φορείς της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), αλλά κατέχει οργανική θέση στις ανωτέρω αποκεντρωμένες διοικήσεις.

γ) Με προσωπικό αντίστοιχου κλάδου και ειδικότητας, που περιλαμβάνεται σε οριστικούς πίνακες διοριστέων της πρόσκλησης/προκήρυξης για τη διαδικασία κατάταξης υποψηφίων με πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό σε πίνακα βαθμολογίας ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης

σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 4765/2021 (Α’ 6) (πρώτο στάδιο) της υπό στοιχεία 1Γ/2025 προκήρυξης του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), εφόσον το προσωπικό αυτό δεν έχει διοριστεί κατά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής σε δημόσια πρόσκληση του Α.Σ.Ε.Π. που εκδίδεται για τον σκοπό αυτό. Στην αίτησή του ο υποψήφιος αναγράφει, κατά σειρά προτίμησης, τις θέσεις τις οποίες επιθυμεί να καταλάβει. Η αίτησή του συνοδεύεται από φωτοαντίγραφο του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο έχει δημοσιευθεί ο πίνακας διοριστέων, στον οποίο αυτός περιλαμβάνεται, καθώς και από υπεύθυνη δήλωσή του ότι δεν έχει διοριστεί ή προσληφθεί με βάση τον πίνακα αυτόν. Η πλήρωση διενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση του Α.Σ.Ε.Π. για την υποβολή αιτήσεων των ενδιαφερομένων, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Εσωτερικών. Η επιλογή πραγματοποιείται από το Α.Σ.Ε.Π. από τους περιλαμβανόμενους στους πίνακες οριστικών αποτελεσμάτων και με βάση τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων σε αυτούς. Ο πίνακας των επιλεγόμενων από το Α.Σ.Ε.Π. αποστέλλεται για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ταυτόχρονα κοινοποιείται άμεσα στον Υπουργό Εσωτερικών, για διορισμό ή πρόσληψη. Η διαδικασία ολοκληρώνεται κατόπιν έκδοσης απόφασης κατανομής του Υπουργού Εσωτερικών.

δ) Με απόσπαση ή μετάταξη υπαλλήλων με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που υπηρετούν σε φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, με εξαίρεση το προσωπικό του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων του άρθρου 32 του ν. 4937/2022 (Α’ 106), περί μετάταξης ή απόσπασης υπαλλήλων σωφρονιστικών καταστημάτων και του Ιδρύματος Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου, σε συνδυασμό με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 4440/2016 (Α’ 224), περί έκτασης εφαρμογής. Η μετάταξη πραγματοποιείται, κατόπιν αίτησης του υπαλλήλου, με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των κατά περίπτωση Υπουργείων. Σε περίπτωση μετάταξης υπαλλήλων από δήμους και περιφέρειες, απαιτείται σύμφωνη γνώμη των κατά περίπτωση αρμοδίων, για τον διορισμό, οργάνων.

Η μετάταξη διενεργείται με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει ο μετατασσόμενος, ο οποίος διατηρεί το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς που τηρούσε πριν από τη μετάταξή του, καθώς και τυχόν προσωπική διαφορά. Σε περίπτωση μετάταξης υπαλλήλου Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, ο υπάλληλος μετατάσσεται σε συνιστώμενη προσωποπαγή θέση με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, με παράλληλη δέσμευση κενής οργανικής θέσης μόνιμου προσωπικού για όσο χρόνο υφίσταται η προσωποπαγής θέση. Η συσταθείσα προσωποπαγής θέση καταργείται αυτοδικαίως με την με οποιοδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου.

Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργείων, κατόπιν αίτησης του υπαλλήλου για χρονική διάρκεια δύο (2) ετών, με δυνατότητα, άπαξ, ισόχρονης ανανέωσης.

2. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, οι προϊστάμενοι της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. τοποθετούνται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα τυπικά προσόντα του άρθρου 84 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26) για την επιλογή σε αντίστοιχου επιπέδου θέσεις προϊσταμένων.

ΜΕΡΟΣ Β’
ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, ΟΡΓΑΝΩΝ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 687
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Β’ του Βιβλίου Πέμπτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου άσκησης εποπτείας των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., στις πράξεις και στα όργανα διοίκησής τους. Το πλαίσιο αυτό έχει ταυτόχρονα πολλαπλούς αποδέκτες, καθώς παρέχει όχι μόνο ένα απαραίτητο εργαλείο στα αιρετά όργανα διοίκησης για την νόμιμη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς περιγράφει διεξοδικά το περιεχόμενο του ελέγχου νομιμότητας και τις διαδικασίες άσκησης του ελέγχου, αλλά παράλληλα αποτελεί οδηγό στα

ελεγκτικά όργανα για την ορθή άσκηση του ελέγχου νομιμότητας και μέσο ενημέρωσης του διοικουμένου για τις δυνατότητες που έχει προς προάσπιση των συμφερόντων του. Το παρόν Μέρος επιπλέον, εξειδικεύοντας την επιταγή του Συντάγματος για την αμερόληπτη επιβολή πειθαρχικών ποινών και διοικητικών μέτρων στα αιρετά όργανα διοίκησης, διαμορφώνει ένα πλήρες πειθαρχικό δίκαιο και θεσμοθετεί ένα πειθαρχικό συμβούλιο που εξασφαλίζουν ορθή, δίκαιη και αντικειμενική εφαρμογή του νόμου.

Άρθρο 688
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Β’ του Βιβλίου Πέμπτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η οριοθέτηση:

α) Του περιεχομένου του ελέγχου νομιμότητας που ασκεί η Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και των κατηγοριών πράξεων που υπόκεινται σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας,

β) των προϋποθέσεων και της διαδικασίας άσκησης της ειδικής διοικητικής προσφυγής για τον έλεγχο νομιμότητας,

γ) των προϋποθέσεων της κατ’ εξαίρεση άσκησης αυτεπάγγελτου ελέγχου νομιμότητας για λόγους δημοσίου συμφέροντος,

δ) του θεσμικού πλαισίου αναζήτησης πειθαρχικής ευθύνης και επιβολής πειθαρχικών ποινών στα πρόσωπα της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης,

ε) των περιπτώσεων και της διαδικασίας επιβολής των διοικητικών μέτρων της αργίας και της έκπτωσης και

στ) των περιπτώσεων και της διαδικασίας επιβολής της ποινής της παύσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, ΟΡΓΑΝΩΝ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 689
Περιεχόμενο ελέγχου νομιμότητας

1. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται σε εκτελεστές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με την επιφύλαξη των πράξεων του άρθρου 690, περί κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο, οι οποίες ελέγχονται υποχρεωτικά ανεξαρτήτως της εκτελεστότητας των πράξεων.

2. Κατά την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων εξετάζονται:

α) Οι όροι της εξωτερικής νομιμότητας της πράξης, ως προς την αρμοδιότητα του οργάνου και τη διαδικασία έκδοσης της πράξης,

β) η εσωτερική νομιμότητα της πράξης, ως προς:

βα) τη συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, την ορθή νομική υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών, στα οποία στηρίχθηκε το όργανο για να εκδώσει την πράξη,

ββ) την πλήρη αιτιολογία, εφόσον απαιτείται,

βγ) την υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας του οργάνου, και

γ) την κατάχρηση εξουσίας.

3. Ο έλεγχος νομιμότητας δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση του οργάνου, ούτε να υπεισέρχεται σε κρίσεις για τη σκοπιμότητά της ή να θίγει τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών.

Άρθρο 690
Κατηγορίες πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας

1. Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας εμπίπτουν αποκλειστικά οι ακόλουθες κατηγορίες πράξεων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου του άρθρου 187, εφόσον αφορούν:

α) Στον προϋπολογισμό τους και τις αναμορφώσεις αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 370, περί ελέγχου του προϋπολογισμού, καθώς και την ισοσκέλιση των ανταποδοτικών υπηρεσιών των άρθρων 376, περί ισοσκέλισης των ανταποδοτικών υπηρεσιών και 377, περί ισοσκέλισης ανταποδοτικών υπηρεσιών μικρών δήμων,

β) σε κανονιστικές πράξεις για την επιβολή τελών και εισφορών, σύμφωνα με το άρθρο 385, περί επιβολής τελών και εισφορών,

γ) στις κανονιστικές πράξεις για:

γα) την προστασία του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος των θαλασσών από πηγές ξηράς και των υπόγειων και επίγειων υδάτινων αποθεμάτων από τη ρύπανση,

γβ) την αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών, λαμβάνοντας υπόψη ιδιαίτερα τη διατήρηση και την ανάδειξη των παραδοσιακών, ιστορικών και τουριστικών περιοχών,

γγ) την προστασία της υγείας των κατοίκων από οχλούσες δραστηριότητες,

γδ) τους όρους λειτουργίας επιχειρήσεων σχετικά με την προσωρινή αποθήκευση και τη διάθεση των απορριμμάτων τους, με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας αποκομιδής τους,

γε) τον τρόπο εφαρμογής των αναγκαίων, κατά περίπτωση, μέτρων για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών σε κοινόχρηστους χώρους και ιδιαίτερα στους χώρους διάθεσης των απορριμμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές πυροσβεστικές και πολεοδομικές διατάξεις,

γστ) τον προσδιορισμό, στο πλαίσιο της Αστυνομικής Διάταξης υπ’ αρ. 3/8.1.1996 (Β’ 15, διορθ. σφαλμ. Β’ 109/22.2.1996), περί μέτρων για την τήρηση της κοινής ησυχίας, των όρων και των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες και την προστασία των κατοίκων από την ηχορύπανση,

γζ) τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για τη χρήση αλσών, κήπων, πλατειών, παιδικών χαρών και των λοιπών κοινόχρηστων χώρων,

γη) τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για τη χρήση και λειτουργία των συστημάτων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης,

γθ) τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για τη λειτουργία των δημοτικών κατοικιών, θερέτρων, κατασκηνώσεων και τουριστικών εγκαταστάσεων,

γι) την ίδρυση, κατάργηση, μετακίνηση, επέκταση και χωροθέτηση των λαϊκών αγορών, καθώς και την έκδοση του κανονισμού λειτουργίας τους,

για) τον προσδιορισμό θέσεων άσκησης στάσιμου υπαίθριου εμπορίου,

γιβ) τον καθορισμό κοινόχρηστων χώρων, στους οποίους επιτρέπεται να τοποθετούνται ειδικά διαμορφωμένα πλαίσια για την προβολή των διαφημίσεων,

γιγ) την ίδρυση και λειτουργία των νεκροταφείων,

γιδ) τη λειτουργία δομών αστέγων,

γιε) τη λειτουργία - χρήση και διάθεση αθλητικών εγκαταστάσεων,

γιστ) την καθαριότητα, σύμφωνα με το άρθρο 65 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), περί του κανονισμού καθαριότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α’ βαθμού,

γιζ) το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 56 του ν. 4819/2021,

γιη) τη διαχείριση ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με τις παρ. 3, 5 και 14 του άρθρου 45 του ν. 4830/2021 (Α’ 169),

γκ) το Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ), σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4936/2022 (Α’ 105), περί των Δημοτικών Σχεδίων Μείωσης Εκπομπών,

γκα) την ύδρευση και άρδευση, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3199/2003 (Α’ 280), περί της ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος,

γκβ) το Γενικό Σχέδιο Υπηρεσιών Ύδατος (Γ.Σ.Υ.Υ.), σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 5037/2023 (Α’ 78), περί των υποχρεώσεων παρόχων υπηρεσιών ύδατος,

γκγ) την ειδικότερη ρύθμιση συμπληρωματικών θεμάτων τοπικής σημασίας, σε περίπτωση μεταβίβασης νέας αρμοδιότητας στους δήμους ή τις περιφέρειες σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 316, περί αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους,

γκδ) την ανάληψη και τον ειδικότερο τρόπο άσκησής τους από τους δήμους αρμοδιοτήτων οι οποίες εντάσσονται λειτουργικά στο πλαίσιο της κατηγορίας «τεκμήριο καθημερινότητας των κατοίκων των Δήμων» του άρθρου 317, περί αρμοδιοτήτων που απορρέουν από το τεκμήριο καθημερινότητας,

δ) στην κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων,

ε) στην αγορά και εκποίηση, λόγω πώλησης ή δωρεάς κατά κυριότητα, ακινήτων,

στ) στη μίσθωση ακινήτων από τρίτους,

ζ) στη σύναψη δανείων, συμπεριλαμβανομένων των δανείων που συνομολογούνται με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

η) στη συμμετοχή ή αποχώρηση από σύνδεσμο,

θ) στη σύσταση ή συμμετοχή, ή λύση και θέση σε εκκαθάριση των νομικών προσώπων του άρθρου 186 και της παρ. 3 του άρθρου 189,

ι) στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143), των περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 241 του ν. 3852/2010 (Α’ 87), περί οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του άρθρου 187, ο οποίος στη συνέχεια εγκρίνεται από τον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης,

ια) στα πρακτικά εκλογής του προεδρείου του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου και της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής,

ιβ) στη διεξαγωγή συμβουλευτικού δημοψηφίσματος της παρ. 2 του άρθρου 173, περί αντικειμένου δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλίας για τη διεξαγωγή του, και

ιγ) στην επιχορήγηση συλλόγων και φορέων.

ιδ) στην απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 536, περί διαχείρισης προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας.

2. Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας εμπίπτουν, επίσης, οι πράξεις των οργάνων διοίκησης των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 188, εφόσον αφορούν:

α) στον προϋπολογισμό, καθώς και κάθε τροποποίησή του, συμπεριλαμβανομένων των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων,

β) στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου,

γ) στην εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων,

δ) στην αγορά και εκποίηση, λόγω πώλησης ή δωρεάς κατά κυριότητα, ακινήτων,

ε) στη σύναψη δανείων, συμπεριλαμβανομένων των δανείων που συνομολογούνται με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

3. Ειδικά για τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας υπόκεινται, επιπλέον των πράξεων της παρ. 2, πράξεις:

α) Καθορισμού των όρων και των προϋποθέσεων για τη χρήση και λειτουργία συστημάτων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης,

β) που αφορούν σύσταση, λύση, θέση σε εκκαθάριση ή διεύρυνση του σκοπού ή της εδαφικής αρμοδιότητάς τους, καθώς και τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας.

4. Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας εμπίπτουν, επίσης, οι ακόλουθες κατηγορίες εκτελεστών διοικητικών πράξεων των φορέων των παρ. 1 και 2, οι οποίοι αποτελούν αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια των περ. 1, 3 και 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί ορισμών, εφόσον αφορούν:

α) Στην ανάθεση συμβάσεων μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, παροχής γενικών και κοινωνικών υπηρεσιών και προμήθειας αγαθών, η εκτιμώμενη αξία των οποίων υπερβαίνει το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, χωρίς Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και μέχρι το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.,

β) στην ανάθεση συμβάσεων έργων, καθώς και παροχής κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών του άρθρου 107 του ν. 4412/2016, περί ανάθεσης συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες υπηρεσίες, η εκτιμώμενη αξία των οποίων υπερβαίνει το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., και μέχρι το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.,

γ) στην ανάθεση πάσης φύσεως προγραμματικών συμβάσεων του άρθρου 645, περί συμβαλλόμενων φορέων προγραμματικών συμβάσεων, και του άρθρου 44 του ν. 4412/2016, περί τεχνικής επάρκειας αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη, των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., και

δ) στην ανάθεση συμβάσεων, ανεξαρτήτως είδους αυτών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων του άρθρου 646 και του άρθρου 44 του ν. 4412/2016, εφόσον χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται άμεσα ή έμμεσα από ενωσιακούς πόρους ή πόρους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, καθώς και αυτών που συνάπτονται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η εκτιμώμενη αξία των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α..

Στις περ. α) έως δ), ο υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας αφορά αποκλειστικά την ύπαρξη πιστώσεων, την τήρηση των προβλεπόμενων στις οικείες διατάξεις κανόνων δημοσιότητας, τη νόμιμη λήψη απόφασης της πράξης ανάθεσης, της κατακύρωσης και της τήρησης των όρων της προκήρυξης, διακήρυξης ή πρόσκλησης από το αρμόδιο όργανο, καθώς και κάθε πρόδηλη ουσιώδη παράβαση των βασικών αρχών ανάθεσης της διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 και τον ν. 4413/2016 (Α’ 148).

5. Όπου σε διατάξεις νόμου προβλέπεται ο όρος «έγκριση» σχετικά με πράξεις δήμων και περιφερειών, οι οποίες δεν αφορούν στην άσκηση κρατικού χαρακτήρα μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων σε αυτούς, νοείται ο έλεγχος νομιμότητας του παρόντος Κεφαλαίου.

Άρθρο 691
Διαδικασία υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας

1. Οι πράξεις του άρθρου 690, περί κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας αναρτώνται, εκτός από τον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια», και στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνεδρίαση του κατά περίπτωση αρμόδιου συλλογικού οργάνου, με την επιφύλαξη ειδικότερης διάταξης που προβλέπει συντομότερη προθεσμία, προκειμένου να διενεργηθεί ο υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας. Η αναγραφή σε κάθε πράξη του μοναδικού αριθμού που χορηγεί το πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672 αποτελεί προϋπόθεση για την ισχύ της.

2. Οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα της τοπικής αυτοδιοίκησης, του άρθρου 186 υποχρεούνται να εισάγουν στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, αμελλητί, κάθε συμπληρωματικό στοιχείο που ζητεί η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), στην οποία ανατέθηκε ο έλεγχος νομιμότητας κάθε πράξης, με τη χρήση του μοναδικού αριθμού ανάρτησης και ταυτόχρονης ανάθεσης ελέγχου νομιμότητας.

3. Η επιλεγείσα Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α ελέγχει τη νομιμότητα της πράξης και ο Επόπτης εκδίδει απόφαση περί της νομιμότητάς της ή την ακυρώνει, αν αυτή δεν είναι νόμιμη, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ανάρτησή της και ταυτόχρονη ανάθεσή της στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, εάν ο Επόπτης δεν εκδώσει απόφαση, η ελεγχόμενη πράξη θεωρείται νόμιμη, λόγω άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας ελέγχου.

Στις πράξεις των περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 690, η επιλεγείσα Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α ελέγχει τη νομιμότητα της πράξης και ο Επόπτης εκδίδει απόφαση περί της νομιμότητάς της ή, εάν αυτή δεν είναι νόμιμη, την αναπέμπει αιτιολογημένα, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ανάρτησή της και ταυτόχρονη ανάθεσή της στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. Σε περίπτωση αναπομπής ο φορέας επανυποβάλλει την πράξη για έλεγχο στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, το αργότερο έως επτά (7) ημέρες από την αναπομπή.

4. Εάν κατά τη διάρκεια της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών ασκηθεί κατά της ίδιας πράξης ειδική διοικητική προσφυγή του άρθρου 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής, η αποκλειστική προθεσμία του υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας παρατείνεται κατά δεκαπέντε (15) ημέρες. Στην περίπτωση αυτή η Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., στην οποία έχει ανατεθεί η άσκηση του υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας, εξετάζει και την ειδική διοικητική προσφυγή, εκδίδοντας μία (1) απόφαση.

Άρθρο 692
Δικαίωμα άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής

1. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον δύναται να προσβάλλει για λόγους νομιμότητας κανονιστική ή ατομική εκτελεστή διοικητική πράξη ή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των προσώπων και οργάνων της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

2. Δικαίωμα για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής της παρ. 1 έχουν όλοι οι αιρετοί του οικείου δήμου ή περιφέρειας, ανεξάρτητα από το αν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση του οργάνου της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 659, κατά την οποία ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, εφόσον δεν την υπερψήφισαν. Δικαίωμα έχουν, ομοίως, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στην τοπική αυτοδιοίκηση α’ ή β’ βαθμού, καθώς και τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν σύμφωνα με το καταστατικό τους περιβαλλοντικούς, πολιτιστικούς και εν γένει κοινωνικούς σκοπούς.

3. Για την υποβολή ειδικής διοικητικής προσφυγής είναι απαραίτητη από τον προσφεύγοντα η καταβολή ηλεκτρονικού παράβολου (e-paravolo) ύψους πενήντα (50) ευρώ, ανά προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, υπέρ της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), άλλως η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Αν γίνει δεκτή η ειδική διοικητική προσφυγή, το καθ’ ου νομικό πρόσωπο οφείλει να αποδώσει στον προσφεύγοντα ποσό ίσο με το ύψος του παράβολου που καταβλήθηκε. Αν η ειδική διοικητική προσφυγή απορριφθεί σιωπηρώς, το ποσό του ηλεκτρονικού παράβολου επιστρέφει στον προσφεύγοντα.

4. Η άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της παρ. 1, με εξαίρεση την περ. α) της παρ. 5.

5. α) Κατά πράξεων της παρ. 1 από τις οποίες δημιουργούνται διαφορές ουσίας, η άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής αφορά στην εξέταση της προσβαλλόμενης πράξης μόνο για έλεγχο νομιμότητας.

β) Πράξεις της παρ. 1 από τις οποίες δημιουργούνται υπαλληλικές διαφορές δεν προσβάλλονται με την ειδική διοικητική προσφυγή του παρόντος, αλλά με την άσκηση ενδίκου βοηθήματος στο αρμόδιο δικαστήριο.

γ) Δεν ασκείται η ειδική διοικητική προσφυγή:

γα) κατά πράξεων επιβολής προστίμου, για τις οποίες προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις νόμων η άσκηση προσφυγής ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου,

γβ) κατά πράξεων για τις οποίες προβλέπεται ειδικότερο πλαίσιο κρατικής εποπτείας και εποπτικού οργάνου,

γγ) από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς της παρ. 1 του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 (Α’ 147), περί του δικαιώματος άσκησης προσφυγής.

Άρθρο 693
Προθεσμία άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής

1. Η ειδική διοικητική προσφυγή ασκείται αποκλειστικά εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της πράξης, σύμφωνα με τα άρθρα 133, περί δημοσίευσης αποφάσεων δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου και 134, περί δημοσίευσης αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα. Ατομικές πράξεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 133 και αναφέρουν υποχρεωτικά ότι κατ’ αυτών χωρεί ειδική διοικητική προσφυγή για λόγους νομιμότητας ενώπιον του Επόπτη μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, καθώς και ότι η ειδική διοικητική προσφυγή αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού του ένδικου βοηθήματος, ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

2. Σε περίπτωση παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, η προθεσμία για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την παρέλευση άπρακτης της ειδικής προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση της οικείας πράξης, διαφορετικά από την παρέλευση τριών (3) μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου.

Άρθρο 694
Διαδικασία άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής

1. Η ειδική διοικητική προσφυγή υποβάλλεται αποκλειστικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος του άρθρου 672, υπογεγραμμένη με εγκεκριμένη ψηφιακή υπογραφή ή με θεωρημένο γνήσιο υπογραφής μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «Ψηφιακή Βεβαίωση εγγράφου» της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης του δημοσίου (gov.gr) ή από οποιαδήποτε διοικητική αρχή, εκτός από τις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας.

2. Ο προσφεύγων επιλέγει στο πληροφοριακό σύστημα το νομικό πρόσωπο και το όργανο του οποίου εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή προέβη στην προσβαλλόμενη παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, υποβάλλοντας την προσφυγή του. Με την υποβολή της ειδικής διοικητικής προσφυγής, ο προσφεύγων παραλαμβάνει έναν μοναδικό αριθμό υποβολής και ταυτόχρονης ανάθεσης της προσφυγής του στην τυχαία επιλεγείσα Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 672. Με τον μοναδικό αυτό κωδικό, ο προσφεύγων δύναται να παρακολουθεί την εξέλιξη της υπόθεσής του. Τον ίδιο μοναδικό αριθμό λαμβάνει και το νομικό πρόσωπο, η πράξη ή η παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας του οποίου προσβάλλεται.

3. Αν παρουσιαστεί τεχνική αδυναμία ηλεκτρονικής υποβολής της προσφυγής στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, η οποία πιστοποιείται στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. και στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, η προσφυγή καθώς και τυχόν αίτημα αναστολής εκτέλεσης και έκδοσης προσωρινής διαταγής υποβάλλονται στην επίσημη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. και ο προσφεύγων ενημερώνεται, με κάθε πρόσφορο μέσο, για την εξέταση της προσωρινής διαταγής.

Άρθρο 695
Παραίτηση από την ειδική διοικητική προσφυγή

1. Παραίτηση από υποβληθείσα ειδική διοικητική προσφυγή επιτρέπεται μέχρι την καταληκτική προθεσμία έκδοσης απόφασης από τον Επόπτη σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 699, περί διαδικασίας λήψης απόφασης Επόπτη επί της ειδικής διοικητικής προσφυγής.

2. Η παραίτηση υποβάλλεται με δήλωση στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, με τη χρήση του μοναδικού αριθμού υποβολής και ταυτόχρονης ανάθεσης της προσφυγής στην επιλεγείσα Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), υπογεγραμμένη με εγκεκριμένη ψηφιακή υπογραφή ή με θεωρημένο γνήσιο υπογραφής μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «Ψηφιακή Βεβαίωση εγ-

γράφου» της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr) ή από οποιαδήποτε διοικητική αρχή, εκτός από τις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας.

3. Ανάκληση της παραίτησης δεν επιτρέπεται.

4. Η παραίτηση έχει ως αποτέλεσμα τη θέση της προσφυγής στο αρχείο της επιλεγείσας Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

Άρθρο 696
Αναστολή εκτέλεσης

1. Ο Επόπτης δύναται, αν υποβληθεί σχετικό αίτημα ταυτόχρονα με την υποβολή της ειδικής διοικητικής προσφυγής, να αναστείλει με απόφασή του την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, μέχρι την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής με την επιφύλαξη του άρθρου 374, περί της διάρκειας ισχύος του προϋπολογισμού. Το νομικό πρόσωπο καλείται από τον Επόπτη να υποβάλει απόψεις μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής και ταυτόχρονης ανάθεσης της προσφυγής στην επιλεγείσα Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.). Η απόφαση επί της αίτησης αναστολής εκδίδεται εντός δέκα (10) ημερών από την παρέλευση της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας υποβολής απόψεων από το νομικό πρόσωπο.

2. Το αίτημα αναστολής γίνεται δεκτό, αν ο Επόπτης κρίνει ότι η προσφυγή είναι προδήλως παραδεκτή και απειλείται, μέχρι την εξέτασή της, ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη για τον προσφεύγοντα. Το αίτημα, όμως, δύναται να απορριφθεί, αν κατά τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και του δημοσίου συμφέροντος κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αναστολή της εκτέλεσης θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος.

3. Ανάκληση της απόφασης που χορηγεί την αναστολή επιτρέπεται μόνο αν γίνει επίκληση νεότερων κρίσιμων στοιχείων, τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη του Επόπτη κατά την έκδοση της απόφασής του ή αν έχουν μεταβληθεί τα δεδομένα, με βάση τα οποία χορηγήθηκε η αναστολή εκτέλεσης.

Άρθρο 697
Προσωρινή διαταγή αναστολής εκτέλεσης

Με την υποβολή της αίτησης αναστολής και της ειδικής διοικητικής προσφυγής ο προσφεύγων δύναται να αιτηθεί την έκδοση προσωρινής διαταγής αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης. Ο Επόπτης, μέχρι την εξέταση της αίτησης αναστολής, δύναται να εκδώσει προσωρινή διαταγή, σταθμίζοντας τη σοβαρότητα της βλάβης από την προσβαλλόμενη πράξη μεταξύ του δημοσίου συμφέροντος και του συμφέροντος του προσφεύγοντα.

Άρθρο 698
Διαδικασία εξέτασης της ειδικής διοικητικής προσφυγής

1. Εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής και ταυτόχρονης ανάθεσης της προσφυγής στην επιλεγείσα Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), το νομικό πρόσωπο, κατά του οποίου έχει υποβληθεί η προσφυγή, οφείλει, να αναρτήσει στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, περί πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Ο.Τ.Α., το αποδεικτικό κοινοποίησης ή δημοσίευσης της προσβαλλόμενης πράξης, τον φάκελο της υπόθεσης και τυχόν απόψεις. Αντίστοιχα, εντός της ίδιας προθεσμίας, η επιλεγείσα Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. οφείλει να αναζητήσει τα αναγκαία στοιχεία για την εξέταση της προσφυγής από τυχόν άλλους αρμόδιους φορείς.

2. Η προθεσμία εξέτασης της προσφυγής αρχίζει μετά από την πάροδο της προθεσμίας δέκα (10) ημερών της παρ. 1.

3. Άρνηση ή αδικαιολόγητη παράλειψη των αρμοδίων οργάνων για συνεργασία και συνδρομή προς την Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και τον Επόπτη, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα σοβαρής παράβασης καθήκοντος. Ως αδικαιολόγητη θεωρείται η παράλειψη της ανάρτησης ή η εκπρόθεσμη ανάρτηση των στοιχείων στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, αν δεν παρέχονται επαρκείς εξηγήσεις.

Άρθρο 699
Διαδικασία λήψης απόφασης Επόπτη
επί της ειδικής διοικητικής προσφυγής

1. Ο Επόπτης, μετά από τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας, αποφασίζει αιτιολογημένα, με την έκδοση σχετικής απόφασης, για την αποδοχή, εν όλω ή εν μέρει, ή την απόρριψη της ειδικής διοικητικής προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα πέντε (35) ημερών από την ημερομηνία έναρξης της προθεσμίας εξέτασης, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 672, περί πληροφοριακού συστήματος ελέγχου

νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 691, περί διαδικασίας υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας.

2. Σε περίπτωση μη έκδοσης απόφασης, εντός της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας, η προσφυγή θεωρείται σιωπηρώς απορριφθείσα.

3. Σε περίπτωση αποδοχής της προσφυγής, η προσβαλλόμενη πράξη ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς. Σε περίπτωση αποδοχής της προσφυγής κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στον αρμόδιο φορέα για να προβεί στην οφειλόμενη νόμιμη ενέργεια.

4. Η απόφαση ή η σιωπηρή απόρριψη επί της ειδικής διοικητικής προσφυγής προσβάλλεται αποκλειστικά ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

Άρθρο 700
Συνεργασία των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας
Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με άλλες δημόσιες αρχές

1. Οι δημόσιες αρχές και υπηρεσίες οφείλουν να συνεργάζονται με τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) και να παρέχουν σε αυτές κάθε αναγκαία σχετική πληροφορία και έγγραφα. Ο Επόπτης, όταν αυτό επιβάλλεται για λόγους επείγοντος, δύναται, με αίτημά του, να ζητεί κατά προτεραιότητα την παροχή πληροφοριών και τη χορήγηση εγγράφων που σχετίζονται με την εξέταση των ειδικών διοικητικών προσφυγών στις οποίες αφορούν, τάσσοντας σχετική προθεσμία. Άρνηση λειτουργού ή υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης να συνεργασθεί και να συνδράμει την Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. ή τον Γενικό Επόπτη ή τον Επόπτη, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα σοβαρής παράβασης καθήκοντος.

2. Στις συμβάσεις που εμπίπτουν, λόγω αντικειμένου, στην αρμοδιότητα της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ο Επόπτης την ενημερώνει για την άσκηση της προσφυγής κατά πράξεων αναθέτουσας αρχής των δήμων, των περιφερειών καθώς και των νομικών τους προσώπων, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α, και μετέπειτα για την έκδοση σχετικής απόφασης.

Άρθρο 701
Αρχειοθέτηση διοικητικής προσφυγής
πριν από την έκδοση απόφασης Επόπτη

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης θέτει την ειδική διοικητική προσφυγή κατά προσβαλλόμενης πράξης ή παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας στο αρχείο, εάν η εκδούσα αρχή ή όργανο, ανακαλέσει την προσβαλλόμενη πράξη ή προβεί στην εκτέλεση της οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας πριν από την έκδοση απόφασης του Επόπτη ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η προσφυγή.

Άρθρο 702
Κατ’ εξαίρεση άσκηση αυτεπάγγελτου ελέγχου
για λόγους δημοσίου συμφέροντος και πρόδηλης παράβασης νόμου

1. Κατ’ εξαίρεση, για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και πρόδηλης παράβασης νόμου, ο Γενικός Επόπτης δύναται αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει για λόγους νομιμότητας παράνομη εκτελεστή διοικητική πράξη των οργάνων ή προσώπων της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών αφότου η πράξη έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί εφόσον:

α) Δεν εμπίπτει στις κατηγορίες πράξεων που ελέγχονται υποχρεωτικά σύμφωνα με το άρθρο 690, περί των κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας.

β) Δεν έχει ασκηθεί ειδική διοικητική προσφυγή, σύμφωνα με το άρθρο 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής και έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησής της.

γ) Δεν έχει ελεγχθεί ή δεν ελέγχεται κατά το ίδιο χρονικό διάστημα αυτεπάγγελτα από άλλο αρμόδιο δημόσιο φορέα ή Ανεξάρτητη Αρχή, ο έλεγχος των οποίων δύναται να οδηγήσει σε ακύρωση της ελεγχόμενης πράξης.

2. Η αρμοδιότητα του Γενικού Επόπτη της παρ. 1 δεν θίγει την αρμοδιότητα άλλων ελεγκτικών αρχών του κράτους.

Άρθρο 703
Δικαστική προστασία κατά αποφάσεων
ελέγχου νομιμότητας Γενικού Επόπτη και Επόπτη

Οι αποφάσεις του Γενικού Επόπτη και του Επόπτη προσβάλλονται αποκλειστικά ενώπιον του καθ’ ύλη αρμόδιου δικαστηρίου, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο δήμος ή η περιφέρεια ή το νομικό

πρόσωπο αυτών που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψε να προβεί στην οφειλόμενη νόμιμη ενέργεια. Ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, παρίσταται ως διάδικος, πλην του Υπουργού Εσωτερικών, και ο κατά περίπτωση καθ’ ύλη αρμόδιος Υπουργός.

Άρθρο 704
Υποχρέωση συμμόρφωσης
στις αποφάσεις Γενικού Επόπτη και Επόπτη

1. Τα όργανα και τα πρόσωπα της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχουν υποχρέωση συμμόρφωσης, χωρίς καθυστέρηση, στις αποφάσεις του Επόπτη που εκδίδονται κατά την άσκηση υποχρεωτικού ελέγχου και κατά την εξέταση της ειδικής διοικητικής προσφυγής, καθώς και στις αποφάσεις του Γενικού Επόπτη κατά την άσκηση του αυτεπάγγελτου ελέγχου για λόγους δημοσίου συμφέροντος και πρόδηλης παράβασης νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 702.

2. Η μη τήρηση της υποχρέωσης της παρ. 1 συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, το οποίο ελέγχεται πειθαρχικά κατ’ εφαρμογή της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 709, περί πειθαρχικής ευθύνης.

Άρθρο 705
Αρχείο της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας
Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Στο πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) του άρθρου 672, τηρείται αρχείο, στο οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

α) Κάθε υποχρεωτικά ή αυτεπαγγέλτως ελεγχόμενης πράξης ή παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας και κάθε ειδικής διοικητικής προσφυγής του παρόντος Κεφαλαίου και

β) κάθε πειθαρχικής υπόθεσης του Κεφαλαίου Γ’ του παρόντος Βιβλίου ή επιβολής των διοικητικών μέτρων της έκπτωσης και της αργίας, καθώς και της παύσης του Κεφαλαίου Δ’ του παρόντος Βιβλίου, οι οποίες εξετάζονται από την Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας των Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) και τον ν. 4624/2019 (Α’ 137). Τα δεδομένα του πρώτου εδαφίου δύναται να υπόκεινται σε ομαδοποιημένη και ανωνυμοποιημένη επεξεργασία για την εξαγωγή σχετικών αναφορών και συγκριτικών στοιχείων, καθώς και τη δημοσίευση πληροφοριών, υπό μορφή μηχανογραφικά επεξεργάσιμων δεδομένων.

2. Στο αρχείο της παρ. 1 τηρούνται και οι εκθέσεις και τα πορίσματα ελέγχου που έχουν διενεργηθεί από άλλους δημόσιους φορείς, ανεξάρτητες ή ελεγκτικές αρχές στους δήμους ή τις περιφέρειες ή στα νομικά τους πρόσωπα, που διαβιβάζονται υποχρεωτικά στον Γενικό Επόπτη.

Άρθρο 706
Κοινοποίηση και δημοσίευση αποφάσεων
Γενικού Επόπτη και Επόπτη

1. Μέσω του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) του άρθρου 672, οι αποφάσεις του Γενικού Επόπτη, επί του κατ’ εξαίρεση αυτεπάγγελτου ελέγχου για λόγους δημοσίου συμφέροντος και πρόδηλης παράβασης νόμου του άρθρου 702, και του Επόπτη, επί του υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας του άρθρου 690, περί κατηγοριών πράξεων που εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας, κοινοποιούνται στο οικείο νομικό πρόσωπο. Ομοίως, οι αποφάσεις του Επόπτη, επί της ειδικής διοικητικής προσφυγής του άρθρου 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής, κοινοποιούνται, μέσω του πληροφοριακού συστήματος του άρθρου 672, στον προσφεύγοντα και στο καθ’ ου νομικό πρόσωπο.

2. Οι αποφάσεις της παρ. 1 αναρτώνται ανωνυμοποιημένες σε πλήρες κείμενο στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672 και σε περίληψη στην ιστοσελίδα της επιλεγείσας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. που διενέργησε τον έλεγχο.

Άρθρο 707
Ετήσια έκθεση Γενικού Επόπτη

1. Ο Γενικός Επόπτης συντάσσει στο τέλος κάθε έτους έκθεση, με στατιστικά στοιχεία που αντλούνται από το αρχείο της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) του άρθρου 705, στην οποία καταγράφεται:

α) Το έργο της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Ο.Τ.Α., ανά Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.),

β) ο αριθμός των πράξεων που ελέγχθηκαν

γ) ο αριθμός των πράξεων που ακυρώθηκαν,

δ) ο αριθμός:

δα) των ειδικών διοικητικών προσφυγών που υποβλήθηκαν,

δβ) των αιτήσεων αναστολής,

δγ) των προσφυγών που εξετάστηκαν,

δδ) των προσφυγών που έγιναν αποδεκτές και

δε) των προσφυγών που απορρίφθηκαν,

ε) ο αριθμός των αυτεπάγγελτων ελέγχων που διενεργήθηκαν, κατ’ εξαίρεση, για λόγους δημοσίου συμφέροντος και πρόδηλης παράβασης νόμου και

στ) ο αριθμός των πειθαρχικών ποινών ή διοικητικών μέτρων ή παύσεων που επιβλήθηκαν, σύμφωνα με τα Κεφάλαια Γ’ και Δ του παρόντος Βιβλίου.

Στην ίδια έκθεση δύναται να προτείνονται νομοθετικά και άλλα μέτρα, τα οποία αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας.

2. Η έκθεση υποβάλλεται στον Υπουργό Εσωτερικών, τον Πρόεδρο της Βουλής και την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, καθώς και στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας, εντός ενός (1) μηνός από το τέλος του έτους στο οποίο αφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 708
Αστική ευθύνη

1. Τα πρόσωπα της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οφείλουν να αποζημιώσουν τον δήμο, την περιφέρεια ή το νομικό πρόσωπο, για κάθε θετική ζημία που προξένησαν σε βάρος της περιουσίας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια. Οι ανωτέρω δεν υπέχουν ευθύνη αποζημίωσης έναντι τρίτων.

2. Η ζημία καταλογίζεται στα πρόσωπα αυτά ύστερα από αίτηση καταλογισμού, η οποία ασκείται από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με την περ. β) του άρθρου 118 του ν. 4700/2020 (Α’ 127), περί της ενεργητικής και παθητικής νομιμοποίησης.

3. Εάν επιβληθεί καταλογισμός στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου σε ένα από τα πρόσωπα της παρ. 1, αποκλείεται η αστική ευθύνη έναντι του οικείου δήμου ή περιφέρειας ή νομικού τους προσώπου για τυχόν προκληθείσα ζημία, εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία. Σε περίπτωση επιγενόμενου καταλογισμού στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου, μετά από ανόρθωση της ζημίας από τον υπαίτιο κατά τη διαδικασία του παρόντος, συμψηφίζεται το ήδη καταβληθέν ποσό με το καταλογιζόμενο, εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία.

Άρθρο 709
Πειθαρχική ευθύνη

1. Ο Επόπτης και το πειθαρχικό συμβούλιο του άρθρου 711, περί της σύνθεσης και συγκρότησης πειθαρχικού συμβουλίου, ασκούν πειθαρχικό έλεγχο στα πρόσωπα της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2. Στα πρόσωπα της παρ. 1 επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της αργίας έως έξι (6) μήνες και της έκπτωσης, καθώς και της έγγραφης επίπληξης ή της αργίας έως έναν (1) μήνα ειδικά στην περ. γ) της παρ. 3.

3. Ο Επόπτης, με απόφασή του, υποχρεούται να επιβάλλει τις πειθαρχικές ποινές της παρ. 2, όταν διαπιστώνει, μετά από σύμφωνη γνώμη του πειθαρχικού συμβουλίου, ότι τα πρόσωπα της παρ. 1:

α) Έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια,

β) έχουν διαπράξει παραβάσεις των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις,

γ) έχουν αναξιοπρεπή ή ανάρμοστη ή ανάξια για το αξίωμα συμπεριφορά στον δημόσιο βίο τους. Ειδικά για την περίπτωση αυτή, η μέγιστη ποινή που δύναται να επιβληθεί είναι είτε η ποινή της έγγραφης επίπληξης, είτε η ποινή της αργίας έως έναν (1) μήνα. Σε περίπτωση που επιβληθεί στο πειθαρχικά ελεγχόμενο πρόσωπο

μία (1) φορά η ποινή της έγγραφης επίπληξης, σε κάθε νέα παράβαση επιβάλλεται ποινή αργίας ενός (1) μήνα, αν τελείται εντός της ίδιας αυτοδιοικητικής περιόδου.

Άρθρο 710
Παραγραφή πειθαρχικών παραπτωμάτων

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα της παρ. 3 του άρθρου 709, περί πειθαρχικής ευθύνης, υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή, η οποία αρχίζει από την ημέρα που διαπράχθηκαν.

2. Πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο αποτελεί και ποινικό αδίκημα, δεν παραγράφεται πριν παραγραφεί το ποινικό αδίκημα. Για τα παραπτώματα αυτά οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας διακόπτουν την παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος.

3. Η παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο διακόπτει την παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος.

4. Η παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος διακόπτεται και από την τέλεση νέου πειθαρχικού παραπτώματος, το οποίο αποσκοπεί στην απόκρυψη ή την παρεμπόδιση της πειθαρχικής δίωξης του πρώτου. Στην περίπτωση αυτή το πρώτο πειθαρχικό παράπτωμα παραγράφεται, όταν παραγραφεί το δεύτερο πειθαρχικό παράπτωμα, αν η παραγραφή του δεύτερου συντελείται σε χρόνο μεταγενέστερο της παραγραφής του πρώτου.

Άρθρο 711
Σύνθεση και συγκρότηση πειθαρχικού συμβουλίου

1. Συγκροτείται πειθαρχικό συμβούλιο στο Υπουργείο Εσωτερικών, με απόφαση του Γενικού Επόπτη, το οποίο αποτελείται:

α) Από έναν (1) πρόεδρο εφετών του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, ως πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του,

β) τρεις (3) εφέτες Διοικητικών Δικαστηρίων που υπηρετούν στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, με τους αναπληρωτές τους,

γ) δύο (2) εφέτες Πολιτικών Δικαστηρίων που υπηρετούν στο Εφετείο Αθηνών, με τους αναπληρωτές τους,

δ) τρεις (3) νομικούς συμβούλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με τους αναπληρωτές τους, εκ των οποίων ο ένας (1) Νομικός Σύμβουλος υπηρετεί ως προϊστάμενος του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Στο πειθαρχικό συμβούλιο δύναται, ύστερα από αίτηση του πειθαρχικά ελεγχόμενου προσώπου, να παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας ή της Ένωσης Περιφερειών, προκειμένου να τοποθετηθεί, είτε εγγράφως είτε προφορικά, ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Η μη παράσταση του ανωτέρω εκπροσώπου δεν κωλύει την πρόοδο της διαδικασίας.

2. Τα μέλη του συμβουλίου των περ. α) έως γ) της παρ. 1, τακτικά και αναπληρωματικά, ορίζονται από το όργανο που διευθύνει το οικείο δικαστήριο. Οι Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους και τα αναπληρωματικά τους μέλη, ορίζονται από τον πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Καθήκοντα γραμματέα του πειθαρχικού συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, οποιασδήποτε ειδικότητας, με βαθμό Α’, που ορίζεται από τον Γενικό Επόπτη μαζί με τον αναπληρωτή του.

4. Το πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται για θητεία τριών (3) ετών και το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη της θητείας του προηγούμενου. Τα αρμόδια όργανα για τον ορισμό μελών στο πειθαρχικό συμβούλιο, σύμφωνα με την παρ. 2, οφείλουν να ορίσουν αυτά εντός ενός (1) μήνα από την υποβολή του αιτήματος του Γενικού Επόπτη. Δεν επιτρέπεται ορισμός μέλους, το οποίο αποχωρεί αυτοδικαίως από την υπηρεσία του εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία ορισμού του.

5. Με απόφαση του Προέδρου του πειθαρχικού συμβουλίου συγκροτούνται, εκ των μελών του, τρία (3) τριμελή Κλιμάκια, κατά πλειοψηφία από δικαστικούς λειτουργούς, και κατανέμονται σε αυτούς οι πειθαρχικές υποθέσεις. Ένας (1) δικαστικός λειτουργός ορίζεται ως πρόεδρος ανά τριμελές Κλιμάκιο. Τα τριμελή Κλιμάκια εκδικάζουν υποθέσεις για τις οποίες ο Επόπτης έχει εισηγηθεί την ποινή της επίπληξης ή της αργίας. Το πειθαρχικό συμβούλιο συνεδριάζει σε ολομέλεια, εάν το Κλιμάκιο κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα επισύρει ποινή έκπτωσης, με παραπομπή στην Ολομέλεια, καθώς και στις περιπτώσεις που ο Επόπτης εισηγείται ποινή έκπτωσης.

Άρθρο 712
Προκαταρκτική εξέταση και κλήση σε απολογία

1. Προκαταρκτική εξέταση είναι η άτυπη συλλογή και καταγραφή στοιχείων για να διαπιστωθεί εάν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις τέλεσης ή μη πειθαρχικού παραπτώματος, καθώς και οι συνθήκες τέλεσής του.

2. Προκαταρκτική εξέταση δύναται να ενεργεί ο Επόπτης της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.) στην οποία ανατίθεται η υπόθεση σύμφωνα με την υποπερ. εα) της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 663, περί αρμοδιοτήτων Γενικού Επόπτη Νομιμότητας Ο.Τ.Α. Η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται το αργότερο εντός ενός (1) μήνα από την ημερομηνία κατά την οποία ανατέθηκε στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. η υπόθεση από το πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672. Αν ο Επόπτης κρίνει, είτε με βάση τα στοιχεία που έχουν προκύψει από την προκαταρκτική εξέταση, είτε χωρίς τη διενέργεια αυτής, εφόσον εκτιμά ότι αυτή δεν απαιτείται, ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης, περατώνει την εξέταση με αιτιολογημένη έκθεσή του προς τον Γενικό Επόπτη, χωρίς κλήση του ελεγχόμενου σε απολογία.

3. Αν ο Επόπτης κρίνει ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος, είτε μετά από προκαταρκτική εξέταση είτε χωρίς τη διενέργεια αυτής, εφόσον εκτιμά ότι αυτή δεν απαιτείται, καλεί το ελεγχόμενο πρόσωπο σε απολογία και αποφασίζει για την έκδοση παραπεμπτικού εγγράφου προς το πειθαρχικό συμβούλιο, με σχετική εισήγηση επί της ποινής. Αν ο Επόπτης κρίνει, με βάση την απολογία του ελεγχόμενου προσώπου, ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης, περατώνει την πειθαρχική διαδικασία, με αιτιολογημένη έκθεσή του προς τον Γενικό Επόπτη.

Άρθρο 713
Άσκηση πειθαρχικής δίωξης

1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει με την έκδοση από τον Επόπτη παραπεμπτικού εγγράφου σε βάρος του πειθαρχικά ελεγχόμενου προσώπου, ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου και λήγει με την έκδοση απόφασης του Επόπτη.

2. Στο παραπεμπτικό έγγραφο του Επόπτη προς το πειθαρχικό συμβούλιο προσδιορίζονται επακριβώς, κατά τόπο και χρόνο, τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν το πειθαρχικό παράπτωμα του ελεγχόμενου προσώπου και διαλαμβάνεται εισήγηση επί της ποινής, αφού έχει ληφθεί υπόψη προηγουμένως η απολογία του. Το παραπεμπτήριο έγγραφο δεν ανακαλείται.

3. Το παραπεμπτήριο έγγραφο κοινοποιείται στον ελεγχόμενο και αποστέλλεται με τον φάκελο της υπόθεσης στο πειθαρχικό συμβούλιο.

Άρθρο 714
Πειθαρχική διαδικασία

1. Οι πειθαρχικές ποινές της παρ. 2 του άρθρου 709, περί πειθαρχικής ευθύνης επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη, αφού προηγηθεί απολογία του πειθαρχικά ελεγχόμενου ενώπιόν του, ή παρέλθει η προθεσμία που έχει τάξει ο Επόπτης με γραπτή κλήση στον ελεγχόμενο, χωρίς ο τελευταίος να έχει απολογηθεί. Η προθεσμία αυτή δεν δύναται να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες και μεγαλύτερη από εξήντα (60) ημέρες.

2. Για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών της παρ. 2 του άρθρου 709 απαιτείται σύμφωνη γνώμη του πειθαρχικού συμβουλίου, ύστερα από ακρόαση του πειθαρχικά ελεγχόμενου προσώπου.

3. Ο πειθαρχικά ελεγχόμενος δύναται να εμφανίζεται στο πειθαρχικό συμβούλιο αυτοπροσώπως ή με τηλεδιάσκεψη, καθώς και με πληρεξούσιο δικηγόρο ή να εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο. Το πειθαρχικό συμβούλιο συνεδριάζει σε δημόσια συνεδρίαση για την οποία συντάσσονται πρακτικά, δύναται να εξετάζει μάρτυρες και να εκτιμά οποιοδήποτε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο. Η σύμφωνη γνώμη του πειθαρχικού συμβουλίου παρέχεται ύστερα από μυστική διάσκεψη, το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία, που το πειθαρχικό συμβούλιο έλαβε το σχετικό παραπεμπτικό έγγραφο του Επόπτη. Η ποινή πρέπει να είναι ανάλογη με τη βαρύτητα του παραπτώματος, στο οποίο έχει υποπέσει ο ελεγχόμενος.

4. Το πειθαρχικό συμβούλιο:

α) παρέχει σύμφωνη γνώμη ως προς την εισήγηση του Επόπτη, ή

β) δεν παρέχει σύμφωνη γνώμη, αν κρίνει ότι δεν συντρέχει πειθαρχική ευθύνη του ελεγχόμενου, ή

γ) προτείνει στον Επόπτη την επιβολή ηπιότερης ή αυστηρότερης ποινής.

Στην περ. γ) η πρόταση του πειθαρχικού συμβουλίου είναι υποχρεωτική για τον Επόπτη.

5. Η απόφαση που εκδίδει ο Επόπτης για την επιβολή πειθαρχικής ποινής κοινοποιείται στον πειθαρχικά ελεγχόμενο, καθώς και στον πρόεδρο του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, ή στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου, αντίστοιχα, προκειμένου να παρακολουθήσει την εφαρμογής της ποινής.

6. Ο πειθαρχικά ελεγχόμενος δύναται, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης του Επόπτη, να προσφύγει κατά αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο κρίνει την υπόθεση και

κατ’ ουσία, εντός προθεσμίας ενός (1) μήνα. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ποινή. Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η επιτροπή αναστολών του δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, κρίνει για τη χορήγηση ή μη αναστολής εκτέλεσης της ποινής, σταθμίζοντας και τη συνδρομή λόγων δημόσιου συμφέροντος. Αν κατατεθεί αίτηση αναστολής, η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται έως ότου επιδοθεί στον Επόπτη η απόφαση της επιτροπής αναστολών.

Άρθρο 715
Επανάληψη πειθαρχικής διαδικασίας

1. Αν μετά από την έκδοση πειθαρχικής απόφασης, με την οποία απαλλάσσεται το πειθαρχικά ελεγχόμενο πρόσωπο ή επιβάλλεται ποινή κατώτερη της αργίας ενός (1) μήνα, εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, με την οποία διαπιστώνονται πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση παραπτώματος της παρ. 3 του άρθρου 709, περί πειθαρχικής ευθύνης, η οποία δύναται να οδηγήσει σε πειθαρχική ποινή αργίας μεγαλύτερη του ενός (1) μήνα ή έκπτωση, ο Γενικός Επόπτης υποχρεούται, εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από τη δημοσίευση της ποινικής απόφασης, να παραπέμψει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. Κατά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας στο πειθαρχικό συμβούλιο δύναται να επιβληθεί πειθαρχική ποινή ανώτερη από αυτή που είχε αρχικά επιβληθεί.

2. Αν μετά από την έκδοση πειθαρχικής απόφασης, εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα για την πράξη ή την παράλειψη, για την οποία τιμωρήθηκε πειθαρχικά το ελεγχόμενο πρόσωπο, αυτό δύναται να ζητήσει την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από τη δημοσίευση της ποινικής απόφασης ή του βουλεύματος. Η αίτηση απευθύνεται στον Γενικό Επόπτη, και αν γίνει δεκτή, η υπόθεση παραπέμπεται στο πειθαρχικό συμβούλιο. Κατά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας στο πειθαρχικό συμβούλιο δύναται να επιβληθεί ελαφρύτερη ποινή ή να απαλλαγεί το πειθαρχικά ελεγχόμενο πρόσωπο. Αντίστοιχα, αν το ελεγχόμενο πρόσωπο είχε τιμωρηθεί με την πειθαρχική ποινή της παύσης του άρθρου 723, περί παύσης αιρετών οργάνων δήμων και περιφερειών, δύναται να απαλλαγεί από την παύση.

3. Η επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας επιτρέπεται, και όταν έχει επιβληθεί πειθαρχική ποινή της αργίας, χωρίς να έχει λάβει υπόψη καταδικαστική ποινική απόφαση που προηγήθηκε.

Άρθρο 716
Εφαρμογή αρχών του ποινικού δικαίου στην πειθαρχική διαδικασία

Στο πειθαρχικό δίκαιο του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές που ισχύουν στην ποινική δίκη:

α) Το δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης του πειθαρχικά διωκομένου,

β) το τεκμήριο της αθωότητας του πειθαρχικά διωκομένου και

γ) το μη επιτρεπτό δεύτερης πειθαρχικής δίωξης για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα.

Άρθρο 717
Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη

1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ή άλλη δίκη.

2. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία.

3. Το πειθαρχικό συμβούλιο δεσμεύεται από την κρίση που περιέχεται σε αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή σε αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα, μόνο ως προς την ύπαρξη ή την ανυπαρξία πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος.

4. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας έχει υποχρέωση να ενημερώνει αμέσως τον Γενικό Επόπτη για κάθε ποινική δίωξη που ασκείται κατά των προσώπων της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και ο γραμματέας του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου υποχρεούται να ανακοινώνει στον Γενικό Επόπτη αμέσως τα παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλεύματα σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, καθώς και τις εκδιδόμενες σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, καταδικαστικές ή αθωωτικές αποφάσεις κατά των ανωτέρω προσώπων. Σε περίπτωση εγκλεισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, ο διευθυντής φυλακών γνωστοποιεί τούτο, χωρίς καθυστέρηση, στον Γενικό Επόπτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΚΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΓΙΑΣ - ΠΑΥΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 718
Διοικητικό μέτρο έκπτωσης λόγω καταδίκης

1. Τα πρόσωπα της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους:

α) Αν τεθούν σε δικαστική συμπαράσταση με τελεσίδικη δικαστική απόφαση,

β) αν τους επιβληθεί αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος ως παρεπόμενη ποινή με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση,

γ) αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ως αυτουργοί ή συμμέτοχοι σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για την τέλεση ή απόπειρα τέλεσης για παραχάραξη νομίσματος ή άλλων μέσων πληρωμής, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, παράνομη βεβαίωση ή είσπραξη δικαιωμάτων του δημοσίου, οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, εμπορία ανθρώπων, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, λαθρεμπορία, βία κατά εκλογέων, δωροδοκία εκλογέα, διατάραξη εκλογικής διαδικασίας, βία κατά υπαλλήλων και δικαστικών προσώπων, αθέμιτη επιρροή σε δικαστικούς λειτουργούς, διέγερση σε διάπραξη εγκλημάτων, εγκληματική οργάνωση, τρομοκρατικές πράξεις - τρομοκρατική οργάνωση, τοκογλυφία, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, καθώς και για παράβαση καθήκοντος, που εμπεριέχει οικονομικό όφελος του ιδίου του καταδικασθέντος ή τρίτου ή πρόκληση οικονομικής ζημίας του δημοσίου, του δήμου, της περιφέρειας ή των νομικών τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Για την έκπτωση, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Επόπτη, η οποία κοινοποιείται αυθημερόν στα πρόσωπα της παρ. 1, στον Γενικό Επόπτη και στον οικείο δήμο ή στην οικεία περιφέρεια ή στο οικείο νομικό πρόσωπο.

3. Με την επιμέλεια της αρμόδιας Εισαγγελίας κοινοποιείται στον Γενικό Επόπτη κάθε απόφαση σε βάρος των προσώπων της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 659 σχετικά με τις περ. α), β) και γ) της παρ. 1, προκειμένου ο τελευταίος να τις καταχωρήσει στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 672, περί του πληροφοριακού συστήματος ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και να αναθέσει σε Επόπτη την έκδοση σχετικής διαπιστωτικής πράξης. Ο Γενικός Επόπτης δύναται να λαμβάνει από την Εισαγγελία κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με την πορεία της υπόθεσης, όπως η τελεσιδικία ή το αμετάκλητο αυτής, καθώς και αντίγραφα των αποφάσεων και των πρακτικών.

4. Η διαπιστωτική πράξη του Επόπτη με την οποία επιβάλλεται το διοικητικό μέτρο της έκπτωσης προσβάλλεται μόνο δικαστικά, με το ένδικο βοήθημα της αίτησης ακύρωσης, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 719
Λοιπές περιπτώσεις επιβολής διοικητικού μέτρου έκπτωσης αιρετών οργάνων

1. Περιφερειάρχες, αναπληρωτές περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων και μέλη συμβουλίων δημοτικής κοινότητα εκπίπτουν αυτοδίκαια από το αξίωμά τους λόγω:

α) Απώλειας δημοτικότητας, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 42, περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων του Βιβλίου Πρώτου ή σύμπτωσης στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 42, ή διορισμού ή πρόσληψης στον ίδιο δήμο ή στην ίδια περιφέρεια ή σε νομικά τους πρόσωπα, σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 42, εκπίπτουν αυτοδικαίως από τα αιρετά τους καθήκοντα,

β) οφειλών, σύμφωνα με το άρθρο 43, περί ασυμβιβάστου λόγω οφειλών,

γ) μη ορκωμοσίας, σύμφωνα με την παρ. 3 και 7 του άρθρου 73, περί ορκωμοσίας αιρετών και εγκατάστασης και ανάληψης καθηκόντων.

2. Περιφερειάρχες, αναπληρωτές περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι εκπίπτουν από το αξίωμά τους λόγω παραβίασης των διατάξεων περί των εκλογικών δαπανών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 102, περί έκπτωσης από τα αιρετά αξιώματα.

3. Για την έκπτωση σύμφωνα με την παρ. 1, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη, η οποία κοινοποιείται αυθημερόν στα πρόσωπα της παρ. 1, στον Γενικό Επόπτη και στον οικείο δήμο ή στην οικεία περιφέρεια ή στο οικείο νομικό πρόσωπο. Η πράξη της παρούσας προσβάλλεται μόνο δικαστικά, με αίτηση ακύρωσης, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

4. Για την έκπτωση σύμφωνα με την παρ. 2 εκδίδεται απόφαση του Επόπτη, η οποία κοινοποιείται αυθημερόν στα πρόσωπα της παρ. 2, στον Γενικό Επόπτη και στον οικείο δήμο ή στην οικεία περιφέρεια. Η απόφαση της παρούσας προσβάλλεται μόνο δικαστικά με προσφυγή ουσίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής του δεύτερου εδαφίου αναστέλλουν την εκτέλεση.

Άρθρο 720
Διοικητικό μέτρο αργίας

1. Στα πρόσωπα της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 659, περί σύστασης και αποστολής Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης επιβάλλεται το διοικητικό μέτρο της αργίας:

α) Εάν εκδοθεί τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου για πλημμελήματα της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 718, περί διοικητικού μέτρου έκπτωσης λόγω καταδίκης ή εάν εκδοθεί καταδικαστική απόφαση σε πρώτο βαθμό για κακουργήματα ή

β) σε περίπτωση αμετάκλητης παραπομπής για κακούργημα, εφόσον έχει επιβληθεί προσωρινή κράτηση. Μεταγενέστερη αντικατάσταση ή άρση της προσωρινής κράτησης, κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, αίρει αυτοδικαίως την αργία του αιρετού που παραπέμφθηκε για κακούργημα.

2. Σε περίπτωση επιβολής αργίας, κατόπιν έκδοσης πρωτόδικης καταδικαστικής απόφασης για κακούργημα, η αργία αίρεται, εάν εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση. Σε περίπτωση επιβολής αργίας κατόπιν τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για τα συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 718 η αργία αίρεται εάν εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική απόφαση. Σε περίπτωση επιβολής αργίας κατόπιν αμετάκλητης παραπομπής για κακούργημα εφόσον έχει επιβληθεί προσωρινή κράτηση, η αργία αίρεται εάν εκδοθεί πρωτόδικη αθωωτική απόφαση. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, κατ’ αντιστοιχία, εάν εκδοθεί αθωωτική απόφαση, αίρεται αυτοδικαίως η αργία και το διοικητικό μέτρο θεωρείται ως ουδέποτε επιβληθέν. Στην περίπτωση του τέταρτου εδαφίου, καταβάλλεται αναδρομικά η αντιμισθία του αποκατασταθέντος από τον χρόνο έκδοσης της διαπιστωτικής σε βάρος του πράξης.

3. Για την αργία και την άρση αυτής εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη, η οποία κοινοποιείται αυθημερόν στα πρόσωπα της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 659, στον Γενικό Επόπτη, στον οικείο δήμο και την οικεία περιφέρεια ή στο οικείο νομικό πρόσωπο.

4. Με την επιμέλεια της αρμόδιας Εισαγγελίας κοινοποιείται στον Γενικό Επόπτη κάθε καταδικαστική απόφαση σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 1 σε βάρος των προσώπων της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 659 ή αμετάκλητη παραπομπή σε κακούργημα, εφόσον έχει επιβληθεί προσωρινή κράτηση, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1.

5. Ο Γενικός Επόπτης εισάγει τις αποφάσεις ή το βούλευμα της παρ. 4 στο πληροφοριακό σύστημα ελέγχου νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 672, προκειμένου να ανατεθεί η έκδοση σχετικής διαπιστωτικής πράξης. Ο Γενικός Επόπτης λαμβάνει από την αρμόδια Εισαγγελία κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με την πορεία της υπόθεσης, όπως η τελεσιδικία ή το αμετάκλητο αυτής, καθώς και αντίγραφα των αποφάσεων και των πρακτικών.

6. Η διαπιστωτική πράξη του Επόπτη με την οποία επιβάλλεται το διοικητικό μέτρο της αργίας προσβάλλεται μόνο δικαστικά, με το ένδικο βοήθημα της αίτησης ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 721
Ιδιάζουσα δωσιδικία, εξαίρεση από συνοπτική διαδικασία και ειδικές προβλέψεις για την προστασία των ζώων

1. Οι δήμαρχοι και οι περιφερειάρχες υπάγονται στην ιδιάζουσα δωσιδικία της περ. δ) του άρθρου 110 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α’ 96).

2. Για τα πλημμελήματα των αιρετών της παρ. 1 καθώς και των αντιδημάρχων, αναπληρωτών περιφερειαρχών και αντιπεριφερειαρχών, τα οποία διαπράττονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και εξαιτίας αυτών, δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 275 και 417 έως 426 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

3. Ο δήμαρχος, τα πρόσωπα του άρθρου 40 του ν. 4830/2021 (Α’ 169), τα μέλη των φιλοζωικών σωματείων και οργανώσεων της παρ. 2 και τα μέλη των πενταμελών επιτροπών παρακολούθησης της παρ. 8 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, καθώς και το πάσης φύσης προσωπικό των δήμων, στις αρμοδιότητες του οποίου περιλαμβάνεται η εφαρμογή του ν. 4830/2021, δεν διώκονται ποινικά για αδικήματα που τελούνται δια παραλεί-

ψεως κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σχετικά με την πρόκληση σωματικής βλάβης ή φθορά ξένης περιουσίας από αδέσποτα ζώα συντροφιάς.

Άρθρο 722
Κατά προτεραιότητα εκδίκαση υποθέσεων αιρετών οργάνων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι υποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 720, περί του διοικητικού μέτρου αργίας, που αφορούν ειδικά σε δημάρχους και περιφερειάρχες εκδικάζονται από το δικαστήριο, κατά απόλυτη προτεραιότητα, και δεν χορηγείται αναβολή παρά μόνο για εξαιρετικούς λόγους. Αν χορηγηθεί αναβολή, τότε ορίζεται δικάσιμος κατά απόλυτη προτεραιότητα.

Άρθρο 723
Παύση αιρετών οργάνων δήμων και περιφερειών

1. Περιφερειάρχες, αναπληρωτές περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων και μέλη συμβουλίων δημοτικής κοινότητας δύναται να παυθούν για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος ή σε περίπτωση αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων τους για λόγους υγείας, μετά από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του Γενικού Επόπτη και σύμφωνη γνώμη του πειθαρχικού συμβουλίου του άρθρου 711, περί σύνθεσης και συγκρότησης πειθαρχικού συμβουλίου μετά από συνεδρίαση της ολομέλειας αυτού.

2. Για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με τη διαδικασία της παρ. 1, δύναται να διαλυθεί ένα δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Η διάλυση αυτή επιφέρει και τη διάλυση των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και την παύση των εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων. Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέα εκλογή σύμφωνα με το άρθρο 78, περί εκλογής εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων.

3. Κατά της απόφασης της παρ. 1 που διατάσσει την παύση, ο παυθείς δύναται να ασκήσει προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίησή της σε αυτόν.

Άρθρο 724
Κοινοποιήσεις Κεφαλαίων Γ’ και Δ’

Για τη διενέργεια των κοινοποιήσεων των Κεφαλαίων Γ’ και Δ’ από την Υπηρεσία Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 138 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 725
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη διαδικασία ενημέρωσης των υπόχρεων δήμων, περιφερειών και των νομικών τους προσώπων για την απόδοση του παράβολου στον προσφεύγοντα και κάθε αναγκαίο τεχνικό ζήτημα για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία διάθεσης των εσόδων από το παράβολο για την εφαρμογή του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του ως άνω άρθρου.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό ή διαδικαστικό ζήτημα για την τήρηση του αρχείου του άρθρου 705.

Άρθρο 726
Τελική διάταξη

Για την κάλυψη των αναγκών της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. σε ζητήματα διοικητικής, τεχνικής και οικονομικής φύσης, όπως η διενέργεια προμηθειών, η διαχείριση της υπηρεσιακής κατάστασης και μισθοδοσίας του προσωπικού, καθώς και η λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος του άρθρου 672, οι οργανικές θέσεις του Υπουργείου Εσωτερικών αυξάνονται κατά επτά (7) προκειμένου να κατανεμηθούν ως εξής:

α) Στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης:

αα) Τέσσερις (4) θέσεις κλάδου και ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού,

αβ) δύο (2) θέσεις κλάδου και ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού.

β) Στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: Μία (1) θέση κλάδου ΠΕ Πληροφορικής και ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής (SOFTWARE).

Άρθρο 727
Μεταβατικές διατάξεις

1.α) Μέχρι την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 685, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, για την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων συνεχίζει να ασκείται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 225, 226, των παρ. 1 έως 5 του άρθρου 227 καθώς και των άρθρων 230 και 231 του ν. 3852/2010 (Α’ 87), από τον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α’ 114), καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996, Α’ 21), με παράταση της θητείας των μελών τους, μέχρι την κατάργησή τους, με την απόφαση της περ. β).

β) Μετά την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., τα ανωτέρω όργανα συνεχίζουν να λειτουργούν, εφαρμόζοντας τις ίδιες διατάξεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο έκδοσης της ελεγχόμενης πράξης, μέχρι την εκκαθάριση των εκκρεμών σε αυτών υποθέσεων, οπότε και διαπιστώνεται η κατάργησή τους, με απόφαση του οικείου Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης.

2.α) Μέχρι την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 685 για την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., ο πειθαρχικός έλεγχος συνεχίζει να ασκείται σύμφωνα με τα άρθρα 233, 234 και 238 του ν. 3852/2010 από τον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και τα πειθαρχικά συμβούλια, με παράταση της θητείας των μελών τους, μέχρι την κατάργησή τους με την απόφαση της περ. β).

β) Μετά την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., οι πειθαρχικές υποθέσεις οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων, συνεχίζουν να εξετάζονται από αυτά, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234 του ν. 3852/2010. Τα πειθαρχικά συμβούλια συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι την εκκαθάριση των εκκρεμών σε αυτών υποθέσεων, οπότε και διαπιστώνεται η κατάργησή τους, με απόφαση του οικείου Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης.

γ) Μετά την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., οι πειθαρχικές υποθέσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί παραπεμπτήριο έγγραφο, διαβιβάζονται στον Γενικό Επόπτη και εξετάζονται σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 233 του ν. 3852/2010 και τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ’ του Μέρους Β’ του παρόντος Βιβλίου, περί πειθαρχικής ευθύνης, με εξαίρεση τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 709, περί πειθαρχικής ευθύνης.

3.α) Μέχρι την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 685, για την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., εξακολουθούν να ισχύουν τα άρθρα 236, 236Α και 237 του ν. 3852/2010. Οι διαπιστωτικές πράξεις του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης για την επιβολή των διοικητικών μέτρων της αργίας και της έκπτωσης προσβάλλονται μόνο δικαστικά, με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

β) Μετά την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., τα άρθρα 236 και 236Α του ν. 3852/2010, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον οι σχετικές αποφάσεις και πράξεις του αρμόδιου δικαστηρίου και δικαστικού συμβουλίου, αντίστοιχα, οι οποίες επιφέρουν το διοικητικό μέτρο της έκπτωσης και της αργίας, δημοσιεύθηκαν σε προγενέστερο χρόνο της έναρξης λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. Η διαπιστωτική πράξη της έκπτωσης και της αργίας εκδίδεται από τον Επόπτη σύμφωνα με τα άρθρα 718, περί διοικητικού μέτρου έκπτωσης, λόγω καταδίκης και 719, περί λοιπών περιπτώσεων επιβολής διοικητικού μέτρου έκπτωσης αιρετών οργάνων, αντίστοιχα.

γ) Μετά την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., οι υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου του άρθρου 237 του ν. 3852/2010 διαβιβάζονται από τον Γενικό Επόπτη στο πειθαρχικό συμβούλιο του άρθρου 711 και εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 237 του ν. 3852/2010.

4. Από την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 685 για την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α. έως την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 4 του άρθρου 685 για την έναρξη λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος Νομιμότητας Ο.Τ.Α., οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου, μεταξύ των οποίων και η διαχείριση και διακίνηση όλων των σχετικών με την πειθαρχική διαδικασία μη διαβαθμισμένων, περιορισμένης χρήσης και εμπιστευτικών εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων, εφαρμόζονται με τη χρήση του εν λειτουργία Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων (Σ.Η.Δ.Ε.) ΙΡΙΔΑ 2.0 (Σ.Η.Δ.Ε. ΙΡΙΔΑ 2.0) του Υπουργείου Εσωτερικών. Κάθε ειδική διοικητική προσφυγή του

άρθρου 692, περί δικαιώματος άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής, και κάθε αναφορά του άρθρου 666, περί αρμοδιοτήτων τμήματος αυτεπάγγελτου ελέγχου, υποβάλλεται στην επίσημη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α.

Κάθε Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. εξετάζει τις υποθέσεις που εμπίπτουν στα χωρικά της όρια, οι οποίες ανατίθενται σε αυτήν από τον Γενικό Επόπτη.

5. Εκκρεμείς ποινικές υποθέσεις μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα, οι οποίες σχετίζονται με πειθαρχικά παραπτώματα δημάρχων ή περιφερειαρχών για τα οποία τους έχουν επιβληθεί πειθαρχικές ποινές ή το διοικητικό μέτρο της αργίας, εκδικάζονται κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός ενενήντα (90) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα.

6. Μέχρι την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 685, για την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., όπου στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα γίνεται αναφορά σε Γενικό Επόπτη και Επόπτη Νομιμότητας νοείται ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΤΟ
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Α’

Άρθρο 728
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α’ του Βιβλίου Έκτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η θέσπιση ενιαίου πλαισίου γενικών διατάξεων, οι οποίες εφαρμόζονται οριζόντια στο σύνολο των ρυθμίσεων του Κώδικα και αποτελούν κοινό πλαίσιο αναφοράς για την οργάνωση, τη λειτουργία και τη διοίκηση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι διατάξεις του παρόντος λειτουργούν ως βάση για την ερμηνεία και εφαρμογή των ειδικότερων ρυθμίσεων των λοιπών Βιβλίων, με σκοπό τη διασφάλιση της ενότητας, της συνέπειας, της ασφάλειας δικαίου και της διαφάνειας του Κώδικα.

Άρθρο 729
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Α’ του Βιβλίου Έκτου του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί η ρύθμιση ζητημάτων γενικής εφαρμογής, τα οποία ισχύουν οριζόντια για όλα τα Βιβλία του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εφαρμόζονται συμπληρωματικά στις ειδικότερες ρυθμίσεις. Με το παρόν Μέρος:

α) Καθορίζονται το αντικείμενο και η εμβέλεια εφαρμογής του Κώδικα, και

β) θεσπίζεται η υποχρεωτική αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών από τους δήμους και τις περιφέρειες για τη σύνταξη, την έκδοση, την κοινοποίηση και την τήρηση των διοικητικών πράξεων και αποφάσεών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΓΕΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 730
Αμοιβή πληρεξουσίων δικηγόρων

1. Η αμοιβή των πληρεξούσιων δικηγόρων, που διορίζονται από δήμο ή περιφέρεια καθορίζεται με απόφαση της δημοτικής ή της περιφερειακής επιτροπής, αντίστοιχα, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α’ 208). Με την ίδια απόφαση δύναται να καθορίζεται επιπλέον αμοιβή ωριαίας απασχόλησης κατ’ ανώτατο όριο πέντε (5) ωρών, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κώδικα Δικηγόρων.

2. Τα δικαστήρια δύναται να καθορίζουν το ποσό της δικαστικής δαπάνης που επιδικάζεται σε βάρος ή υπέρ δήμων και περιφερειών, σε ποσό που φθάνει έως το πενήντα τοις εκατό (50%) των κατώτατων ορίων της παρ. 2 του άρθρου 44 του Κώδικα Δικηγόρων.

3. Για την εξώδικη ή δικαστική αντιμετώπιση νομικών ζητημάτων, τα οποία σωρευτικά έχουν ιδιαίτερη σημασία και απαιτούν εξειδικευμένη νομική γνώση ή εμπειρία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται, με έγ-

γραφη συμφωνία ως προϊόν διαπραγμάτευσης, με αιτιολογημένη απόφαση της δημοτικής ή αντίστοιχα της περιφερειακής επιτροπής, κατά παρέκκλιση των παρ. 1 και 2. Κατά την εφαρμογή του παρόντος, η αμοιβή δεν μπορεί να υπερβαίνει:

α) Τα εύλογα όρια που υπαγορεύουν οι αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του δήμου ή της περιφέρειας, καθώς και

β) τα όρια του άρθρου 63 του Κώδικα Δικηγόρων.

Άρθρο 731
Δίκες για προσδιορισμό εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων δήμων και περιφερειών και των νομικών τους προσώπων

1. Σε περιπτώσεις δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή στη μετατροπή της εργασιακής σχέσης των εργαζομένων δήμου ή περιφέρειας, καθώς και νομικών τους προσώπων, η αγωγή ή η κλήση κοινοποιούνται στο Ελληνικό Δημόσιο με μέριμνα του ενάγοντος, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης της υπόθεσης. Το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αποστέλλουν υποχρεωτικά απόψεις επί του ένδικου βοηθήματος περί του αντίκτυπου της δίκης στον προγραμματισμό του ανθρώπινου δυναμικού και στη δημοσιονομική ισορροπία, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η οποία αναγράφεται επί του ένδικου βοηθήματος, το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον ενάγοντα οι ως άνω απόψεις. Εάν δεν προσκομιστούν, το δικαστήριο διατάσσει αυτεπαγγέλτως την προσκόμιση των απόψεων από το Υπουργείο Εσωτερικών ή το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Η παρούσα ισχύει και σε περίπτωση υποβολής αίτησης ασφαλιστικών μέτρων.

2. Η άσκηση αγωγής με την οποία ζητείται ο ορθός νομικός χαρακτηρισμός της έννομης σχέσης ή η μετατροπή αυτής, αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων ή του αιτήματος χορήγησης προσωρινής διαταγής.

3. Ειδικά για δίκες της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται σε καμία περίπτωση το Κεφάλαιο Ε’ του Βιβλίου Α’ του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α’ 182).

4. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερ. αε) της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 138, καθώς και οι παρ. 1 έως 3 του παρόντος δεν εφαρμόζονται για το προσωπικό, που έχει προσληφθεί και απασχολείται σε κοινωνικές, τεχνικές, πολιτιστικές και ανταποδοτικές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων των παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθών, καθώς και σε υπηρεσίες πρασίνου και αθλητισμού, εφόσον οι εργαζόμενοι αυτοί έχουν απασχοληθεί από 1ης Ιανουαρίου 2023, τουλάχιστον δύο (2) έτη συνολικά κατά τη δημοσίευση του παρόντος. Εφόσον δεν υποβληθούν ένδικα μέσα σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, οι εργαζόμενοι αυτοί υποχρεούνται να παραμείνουν στην υπηρεσία όπου υπηρετούν για πέντε (5) έτη.

Άρθρο 732
Ενημερότητα οφειλών

Προϋπόθεση για τη χορήγηση οποιασδήποτε μορφής αδειών από δήμους και περιφέρειες είναι η μη ύπαρξη, σε βάρος του ενδιαφερομένου, βεβαιωμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών προς αυτούς, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εκκρεμοδικίας και του διακανονισμού καταβολής αυτών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Άρθρο 733
Απαλλαγές και ατέλειες δήμων, περιφερειών και των νομικών τους προσώπων και αναλογική εφαρμογή διατάξεων του δημοσίου σε δήμους και περιφέρειες

1. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των δήμων και περιφερειών του άρθρου 187, οι κοινωφελείς δημοτικές επιχειρήσεις, οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, η Ένωση Περιφερειών και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων απαλλάσσονται εν γένει από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό ή λιμενικό φόρο, τέλος, δικαστικό ένσημο και εισφορά υπέρ οποιουδήποτε ταμείου, εισφορά υπέρ της Ελληνικής Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης, από κρατήσεις και από κάθε δικαστικό τέλος στις δίκες τους, καθώς και από τα κάθε είδους κτηματολογικά τέλη και δικαιώματα. Επίσης, έχουν τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο.

Απαλλαγές που προβλέπονται υπέρ του Δημοσίου από το παράβολο για άσκηση ένδικων μέσων, για την εισφορά υπέρ του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων, για το δικαστικό ένσημο αντιγράφων και για τα δικαιώματα υπέρ των έμμισθων υποθηκοφυλάκων, ισχύουν και για τους φορείς του πρώτου εδαφίου.

2. Για την παραγραφή των αξιώσεων κατά των δήμων και των περιφερειών εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν την παραγραφή των αξιώσεων κατά του δημοσίου. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που ορίζει μεγαλύτερο χρόνο παραγραφής για αξιώσεις κατά των δήμων και των περιφερειών καταργείται.

3. Ο νόμιμος τόκος και ο τόκος υπερημερίας κάθε οφειλής των δήμων και των περιφερειών ανέρχονται στο ποσοστό που ορίζεται για τις αντίστοιχες οφειλές του Δημοσίου.

4. Ως προς τα τέλη κυκλοφορίας ισχύει η περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 59 του Κώδικα εμμέσων φόρων επί των συναλλαγών του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, καθώς και λοιπών εμμέσων φόρων (ν. 5177/2025, Α’ 21), περί απαλλαγών.

5. Ως προς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) ισχύουν οι προβλέψεις του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 5144/2024, Α’ 162).

6. Στα δημόσια κτήματα της παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 3986/2011 (Α’ 152), περί ορισμών, περιλαμβάνονται και τα ακίνητα των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων του άρθρου 186 του παρόντος, περί ορισμών.

Άρθρο 734
Παραχώρηση δημοτικών χώρων σε πιστωτικά ιδρύματα και παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών

1. Οι δήμοι και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών δύνανται, με απόφαση του οικείου συμβουλίου, να παραχωρούν δωρεάν για χρονικό διάστημα έως τριών (3) ετών, χώρους για τη στέγαση υπηρεσιών πιστωτικών ιδρυμάτων και παρόχων ταχυδρομικών υπηρεσιών, οι οποίοι διαθέτουν άδεια ταχυδρομικών υπηρεσιών από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνίων και Ταχυδρομείων. Τυχόν δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται από τον οικείο δήμο ή νομικό πρόσωπο.

2. Τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από την απόφαση του οικείου συμβουλίου, εκδίδεται πρόσκληση ενδιαφέροντος από τον δήμαρχο, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και αποστέλλεται στα ιδρύματα και τους παρόχους της παρ. 1. Με την πρόσκληση καθορίζονται οι χώροι, οι μέρες και ώρες παραχώρησης αυτών.

3. Ο οικείος δήμος υποχρεούται να ικανοποιήσει το σύνολο των αιτημάτων που θα υποβληθούν με βάση τις αρχές της ισότητας και του ελεύθερου ανταγωνισμού.

4. Τα ιδρύματα και οι πάροχοι της παρ. 1 είναι υπεύθυνοι για τη διάθεση του κατάλληλου προσωπικού και εξοπλισμού και φέρουν την αποκλειστική ευθύνη για τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται στους χώρους αυτούς.

Άρθρο 735
Κατ’ εξαίρεση ανάθεση δικαιώματος υπογραφής πράξεων οικονομικής διοίκησης σε συνεργάτες δήμων

1. Στους μικρούς δήμους, στους οποίους, λόγω έλλειψης προσωπικού, οι αρμοδιότητες της οικονομικής υπηρεσίας ασκούνται από έναν (1) μοναδικό υπάλληλο, εξαιρουμένου του ταμία, επιτρέπεται η ανάθεση δικαιώματος υπογραφής σε συνεργάτη του δημάρχου της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 303 στις εξής περιπτώσεις:

α) Αποχώρησης του εν λόγω υπαλλήλου με οιονδήποτε τρόπο ή

β) μακροχρόνιας απουσίας,

και εφόσον δεν είναι δυνατή η νόμιμη αναπλήρωσή του. Το δικαίωμα υπογραφής του πρώτου εδαφίου αφορά αποκλειστικά πράξεις οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης του άρθρου 455, περί σύνταξης χρηματικών καταλόγων, του άρθρου 471, περί πράξης εκκαθάρισης και του άρθρου 472, περί έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων.

2. Η ανάθεση επιτρέπεται αποκλειστικά σε συνεργάτη της παρ. 1, ο οποίος κατέχει τίτλο σπουδών ανώτατης ή ανώτερης εκπαίδευσης (ΠΕ ή ΤΕ) οικονομικής ή λογιστικής κατεύθυνσης και συντελείται με απόφαση του δημάρχου.

3. Το δικαίωμα της παρ. 1 παύει αυτοδικαίως:

α) Με την καθ’ οιονδήποτε τρόπο ανάληψη υπηρεσίας υπαλλήλου στον δήμο, ο οποίος μπορεί να στελεχώσει την οικονομική υπηρεσία, ή

β) με τη λήξη της απουσίας του υπαλλήλου που κατείχε τη σχετική θέση.

Άρθρο 736
Δάνεια αναχρηματοδότησης

1.α) Επιτρέπεται η συνομολόγηση δανείων από δήμους και περιφέρειες με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, με αποκλειστικό σκοπό την

αναχρηματοδότηση συναφθέντων δανείων τους με έναν εκ των ως άνω φορέων, χωρίς τις προϋποθέσεις των περ. α) και β) της παρ. 2 του άρθρου 439, περί σκοπών και προϋποθέσεων δανεισμού. Η σχετική απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

β) Ομοίως, επιτρέπεται η εκ νέου συνομολόγηση δανείων από δήμους και περιφέρειες με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, με αποκλειστικό σκοπό την εκ νέου αναχρηματοδότηση συναφθέντων δανείων τους με έναν εκ των ως άνω φορέων.

2.α) Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, μέσω του δεσμευμένου τομέα, δύναται να χρηματοδοτεί τα δάνεια της παρ. 1 κατ’ εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3965/2011 (Α’ 113) και της υποπερ. iv της περ. α. της παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 169/2013 (Α’ 272) για αναχρηματοδότηση προς εξυγίανση μόνο των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των συνδέσμων, ενώσεων και νομικών προσώπων αυτών. Κατ’ εξαίρεση της παρ. 3 του άρθρου 3 του π.δ. 169/2013 η διάρκεια αποπληρωμής των συναφθέντων δανείων των παρ. 1α) και 1β) καθώς και των δανείων αναχρηματοδότησης του πρώτου εδαφίου της παρούσας φθάνει έως τριάντα πέντε (35) έτη. Οι όροι και προϋποθέσεις της χρηματοδότησης των δανείων της παρούσας καθορίζονται κατά περίπτωση από το διοικητικό συμβούλιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

β) Οι υφιστάμενες εκχωρήσεις κατά τον χρόνο σύναψης των αναχρηματοδοτούμενων δανειακών συμβάσεων διατηρούνται και ως προς την εξασφάλιση των νέων συμβάσεων.

Άρθρο 737
Δωρεές προς δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα

1. Η δωρεά προς τους δήμους, τις περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 186, περί ορισμών, δύναται να συνίσταται σε:

α) παροχή χρηματικού ποσού,

β) παροχή χρηματικού ποσού, με σκοπό την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών ή την εκτέλεση έργου, εργασίας ή μελέτης, σύμφωνα με τη βούληση του δωρητή,

γ) χορήγηση κινητών πραγμάτων ή παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργου, εργασίας ή μελέτης, χωρίς αντάλλαγμα από τον δωρητή ή από πρόσωπο που επιλέγει ο δωρητής. Στην περίπτωση αυτή στη δωρεά μπορεί να περιλαμβάνεται και η συντήρηση των κινητών πραγμάτων ή των έργων μετά την παραλαβή τους, και

δ) παροχή ακινήτου.

2. Κάθε δωρεά της οποίας η αξία υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, γνωστοποιείται από τον δωρεοδόχο στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Η Αρχή έχει άμεση και πλήρη πρόσβαση σε κάθε στοιχείο που σχετίζεται με δωρεά προς τους φορείς της παρ. 1.

3. Η αποδοχή της δωρεάς στους δήμους και τις περιφέρειες γίνεται με απόφαση της δημοτικής και περιφερειακής επιτροπής, αντίστοιχα, και στα νομικά τους πρόσωπα με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου αυτών. Με την ίδια απόφαση εξουσιοδοτείται ο δήμαρχος, ο περιφερειάρχης ή ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, ή οι αναπληρωτές τους, αντίστοιχα, να υπογράψουν εκ μέρους του δωρεοδόχου τη σύμβαση δωρεάς με τον δωρητή.

4. Στην περίπτωση δωρεάς ακινήτου, η σχετική σύμβαση δωρεάς συνοδεύεται από απόσπασμα κτηματολογικού διαγράμματος και αντίγραφο κτηματολογικού φύλλου ή, εφόσον πρόκειται για μη κτηματογραφημένη περιοχή, από απόσπασμα του βιβλίου μεταγραφών και πιστοποιητικό βαρών. Όταν το ακίνητο εμπίπτει σε περιοχή, όπου έχουν αναρτηθεί τα προσωρινά κτηματολογικά διαγράμματα σύμφωνα με τον ν. 2308/1995 (Α’ 114), η πράξη συνοδεύεται από πιστοποιητικό κτηματογραφούμενου ακινήτου.

Τα σχετικά συμβολαιογραφικά έξοδα βαρύνουν τον δωρητή, εκτός εάν το οικείο δημοτικό, περιφερειακό ή διοικητικό συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφασή του, τα αναδεχτεί.

5. Επιτρέπεται η δωρεά χρηματικού ποσού προς τους φορείς της παρ. 1, με σκοπό την οικονομική ενίσχυση υπαλλήλων τους, που υπηρετούν σε περιοχές με ιδιαίτερες λειτουργικές, κοινωνικές, νησιωτικές, ορεινές ή λοιπές ειδικές συνθήκες. Η δωρεά μπορεί να συνδέεται με δράσεις που έχει προγραμματίσει ο δήμος, η περιφέρεια ή το νομικό τους πρόσωπο, ή δράσεις που έχουν προταθεί από τον δωρητή και υιοθετηθεί από τον δωρεοδόχο. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται ως επιμίσθιο στους ως άνω δικαιούχους έχει συμπληρωματικό χαρακτήρα, δεν ενσωματώνεται στις τακτικές αποδοχές των δικαιούχων, καταβάλλεται μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών και δεν υπάγεται στο ανώτατο όριο αποδοχών των δικαιούχων της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α’ 176). Τα ποσά που καταβάλλονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, απαλλάσσονται από κάθε φόρο τέλος, δικαίωμα, φόρο δωρεάς και ψηφιακό τέλος συναλλαγής, καθώς και κάθε κράτηση ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου, των δήμων και περιφερειών ή οποιουδήποτε τρίτου και δεν επιδέχονται κατάσχεση.

6.α) Όταν το χρηματικό ποσό της δωρεάς προορίζεται για την εκτέλεση έργου, εργασίας, την παροχή υπηρεσίας ή την προμήθεια αγαθών, ο δωρητής υποβάλλει προς τον δωρεοδόχο, πρόταση δωρεάς, η οποία συνοδεύεται από λεπτομερές τεχνικό δελτίο υλοποίησης, το οποίο περιλαμβάνει κατ’ ελάχιστον:

αα) περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της δωρεάς. Αν η δωρεά περιλαμβάνει αναλώσιμα υλικά ή κόστος συντήρησης, αναφέρεται ρητά το χρονικό διάστημα για το οποίο ο δωρητής αναλαμβάνει την κάλυψη αυτών των εξόδων,

αβ) αναλυτικό προϋπολογισμό δαπάνης, η οποία καλύπτεται εξ ολοκλήρου από τον δωρητή, και

αγ) τη διαδικασία της εκ μέρους του δωρεοδόχου υπόδειξης στον δωρητή του οικονομικού φορέα, ο οποίος κρίνεται κατάλληλος για την εκπλήρωση του αντικειμένου της δωρεάς, καθώς και τον χρόνο ολοκλήρωσης της σχετικής διαδικασίας.

β) Για την πραγματοποίηση της δωρεάς, μετά την υπογραφή της σύμβασης δωρεάς, με απόφαση του δημάρχου, περιφερειάρχη ή προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, συγκροτείται τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από δύο (2) μέλη του προσωπικού του δωρεοδόχου και ένα (1) μέλος επιλογής του δωρητή, εφόσον ο δωρητής το κρίνει απαραίτητο, άλλως από τρία (3) μέλη του προσωπικού του δωρεοδόχου. Η επιτροπή είναι αρμόδια για:

βα) τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών,

ββ) την προσθήκη κριτηρίων τεχνικής καταλληλότητας ή επαγγελματικής ικανότητας ή οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας,

βγ) την έρευνα αγοράς και την υποβολή τουλάχιστον τριών (3) προσφορών στον δωρητή,

βδ) ειδικά στις περιπτώσεις δωρεών ιατρικού εξοπλισμού, την πρόβλεψη για υποχρέωση του οικονομικού φορέα σε υποβολή προσφοράς, η οποία να καλύπτει τη συντήρηση του εξοπλισμού, σύμφωνα με τις προδιαγραφές λειτουργίας και τα πρωτόκολλα ελέγχου του κατασκευαστή για χρονικό διάστημα που ορίζεται από τον δωρεοδόχο, τουλάχιστον τριών (3) ετών,

βε) την υποβολή συγκριτικών στοιχείων τιμών, εφόσον ζητηθεί από τον δωρητή,

βστ) τη λήψη μέτρων για την εφαρμογή κανόνων ακεραιότητας,

βζ) την εξέταση των προσφορών με σκοπό την ανάδειξη της πλέον συμφέρουσας και κατάλληλης για τους σκοπούς της δωρεάς προσφοράς, και

βη) την επανάληψη της διαδικασίας, σε περίπτωση άγονου αποτελέσματος, εφόσον ζητηθεί από τον δωρητή.

γ) Ο δήμος, η περιφέρεια ή το νομικό πρόσωπο υποχρεούται:

γα) να συνάψει τη σχετική σύμβαση με τον οικονομικό φορέα για λογαριασμό του δωρητή. Όταν το χρηματικό ποσό της δωρεάς προορίζεται για την κατασκευή έργου, το οποίο πρόκειται να υλοποιηθεί κατά στάδια ή τμήματα, η σχετική σύμβαση περιλαμβάνει υποχρεωτική πρόβλεψη αντίστοιχης τμηματικής παράδοσης, με αναλυτική αναφορά των επιμέρους σταδίων ή τμημάτων εκτέλεσης του έργου και του αντίστοιχου προϋπολογισμού κάθε σταδίου ή τμήματος,

γβ) να παραλάβει το αντικείμενο της δωρεάς, σύμφωνα με τη διαδικασία παραλαβής που προβλέπεται,

γγ) να παραλάβει τα τιμολόγια και λοιπά παραστατικά, τα οποία ο οικονομικός φορέας εκδίδει στο όνομά του, με την αναγραφόμενη στα τιμολόγια ρητή πρόβλεψη, ότι αυτά θα εξοφληθούν από τον δωρητή κατ’ εφαρμογή της παρούσας διάταξης,

γδ) να ειδοποιεί αμελλητί τον δωρητή για την τμηματική ή οριστική παραλαβή και να υποβάλει το αντίστοιχο αίτημα πληρωμής.

Ο δωρητής υποχρεούται, εφόσον πληρούνται οι όροι της σύμβασης με τον οικονομικό φορέα και της σύμβασης δωρεάς, να εξοφλεί το οικονομικό αντάλλαγμα απευθείας προς τον οικονομικό φορέα εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στη σύμβαση. Ειδικά στην περίπτωση της κατασκευής έργου, το οποίο πρόκειται να υλοποιηθεί κατά στάδια ή τμήματα, ο δωρητής υποχρεούται να εξοφλεί το ποσό που αντιστοιχεί σε κάθε στάδιο ή τμήμα, εμπροθέσμως και απευθείας στον οικονομικό φορέα, και να εξασφαλίζει ότι ο οικονομικός φορέας εκδίδει εξοφλητική απόδειξη στο όνομα του δωρεοδόχου, με μνεία ότι η εξόφληση έγινε από τον δωρητή κατ’ εφαρμογή της παρούσας διάταξης.

δ) Σε περίπτωση δωρεάς μελετών ή εκτέλεσης αυτούσιου έργου, που δύναται να περιλαμβάνει εξοπλισμό ή άλλα κινητά αντικείμενα, ο δωρητής στη σχετική πρόταση υποβάλλει:

δα) πλήρη τεχνική περιγραφή του αντικειμένου της δωρεάς με τις πλήρεις τεχνικές προδιαγραφές της μελέτης, των υπηρεσιών ή του έργου και του εξοπλισμού ή άλλων κινητών που τυχόν περιλαμβάνονται στη δωρεά,

δβ) τον προτεινόμενο από τον δωρητή, φορέα ή ανάδοχο των μελετών, υπηρεσιών ή έργου ή τον προμηθευτή των κινητών, που τυχόν περιλαμβάνονται στη δωρεά,

δγ) το ποσό του προϋπολογισμού της δωρεάς,

δδ) δήλωση ότι ο δωρητής είναι ο μόνος υπόχρεος για την καταβολή του συνόλου της αμοιβής και κάθε άλλου ποσού που τυχόν δικαιούται ο φορέας ή ανάδοχος ή προμηθευτής, και ότι ο δωρεοδόχος δεν συμβάλλεται ούτε έχει καμία ευθύνη έναντι αυτού,

δε) την περίοδο της εγγυητικής ευθύνης του φορέα ή αναδόχου ή προμηθευτή, που πρέπει να είναι τουλάχιστον τριάντα έξι (36) μήνες από την προσωρινή παραλαβή της μελέτης, της υπηρεσίας, του έργου, ή των κινητών που περιλαμβάνονται στη δωρεά, και

δστ) τον ορισμό υπεύθυνου μελετητή, που θα παρακολουθεί για λογαριασμό του δωρητή την παροχή της μελέτης, της υπηρεσίας, του έργου, ή των κινητών που περιλαμβάνονται στη δωρεά, και θα βεβαιώσει την πλήρη και κατά τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης ολοκλήρωση της δωρεάς, σύμφωνα με τις προδιαγραφές. Όλα τα ανωτέρω στοιχεία και οι ειδικότεροι όροι της δωρεάς συμπεριλαμβάνονται στη σχετική σύμβαση δωρεάς, στην οποία επισυνάπτεται και η σύμβαση που καταρτίζει ο δωρητής με τον εργολάβο ή πάροχο αγαθών και υπηρεσιών με τα παραρτήματά της. Η παραλαβή του αντικειμένου της δωρεάς γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία παραλαβής που προβλέπεται.

ε) Οι συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργου, εργασίας και παροχής υπηρεσιών, που συνάπτονται σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν υπόκεινται στις προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ή έργου ή εργασίας και για τις διαδικασίες και τον έλεγχο των δημοσίων δαπανών και λογαριασμών.

στ) Έναντι του οικονομικού φορέα δεν θεμελιώνεται οποιαδήποτε ευθύνη του δωρεοδόχου δήμου, περιφέρειας ή νομικού προσώπου αυτών.

ζ) Αν ο δωρητής δεν υποβάλει το τεχνικό δελτίο της περ. α), η ανάθεση του έργου, της εργασίας, ή της παροχής της υπηρεσίας ή της προμήθειας των αγαθών, για τα οποία προορίζεται το χρηματικό ποσό της δωρεάς διενεργείται από τον δήμο, την περιφέρεια ή το νομικό πρόσωπο τους, αποκλειστικά σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α’ 147).

7. Κάθε σύμβαση δωρεάς μεταξύ δωρητή και δωρεοδόχου, οι σχετικές συμβάσεις προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργου και εργασίας που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, καθώς και η εξόφληση τιμολογίων και αποδείξεων που εκδίδονται αναφορικά με τις συμβάσεις αυτές, απαλλάσσονται από το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής και τον φόρο δωρεών.

8. Για τις δωρεές του παρόντος, εφαρμόζεται η περ. ιε) της παρ. 1 του άρθρου 32 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 5144/2024, Α’ 162), περί ειδικών απαλλαγών, εφόσον η σύμβαση δωρεάς έχει εγκριθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Άρθρο 738
Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας από δήμους και περιφέρειες

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες για τις ανάγκες λειτουργίας τους, την υποστήριξη της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, την επικοινωνία και τις συναλλαγές τους με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, χρησιμοποιούν Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.).

2. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας έκδοσης εγγράφων σε έγχαρτη μορφή και θέσης φυσικής υπογραφής από τα αρμόδια όργανα, όπου αυτό απαιτείται ή δεν είναι εφικτή η χρήση ηλεκτρονικής υπογραφής, οι διαδικασίες για την παραγωγική έκδοση των διοικητικών πράξεων, αποφάσεων, παραστατικών και εγγράφων κάθε είδους, όπως η σύνταξη, η προώθηση για υπογραφή, η θέση υπογραφής, η έκδοση, η εσωτερική και η εξωτερική διακίνηση, καθώς και η αρχειοθέτησή τους πραγματοποιούνται κατά προτεραιότητα μέσω Τ.Π.Ε. με τη δημιουργία ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων, κατά τις περ. 30, 37 και 38 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί ορισμών.

3. Η δυνατότητα εκτυπώσεων και διακίνησης αυτών μεταξύ των υπηρεσιών των δήμων και των περιφερειών με μη ηλεκτρονικό τρόπο παρέχεται εφόσον αυτό προβλέπεται από ειδικές διατάξεις του παρόντος Κώδικα ή η χρήση Τ.Π.Ε. καθίσταται αδύνατη για τεχνικούς λόγους.

Άρθρο 739
Έκδοση ηλεκτρονικών αρχείων και εγγράφων

1. Διοικητικές πράξεις, αποφάσεις και έγγραφα κάθε είδους των δήμων και των περιφερειών, τα οποία παράγονται με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) φέρουν υποχρεωτικά εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή, της περ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί ορισμών, του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου.

2. Περί των ηλεκτρονικών αντιγράφων και των ψηφιοποιημένων ηλεκτρονικών αντιγράφων ισχύουν οι παρ. 4 και 5 του άρθρου 13 του ν. 4727/2020.

3. Για το κύρος και την αποδεικτική ισχύ των εγγράφων των παρ. 1 και 2 εφαρμόζεται το άρθρο 14 του ν. 4727/2020.

4. Διοικητικές πράξεις και έγγραφα κάθε είδους των δήμων και των περιφερειών που παράγονται, διακινούνται, διαβιβάζονται, κοινοποιούνται και ανακοινώνονται μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων (Σ.Η.Δ.Ε.) «Ίριδα» θεωρούνται, χωρίς άλλη διατύπωση, έγκυρα, εφόσον φέρουν μοναδικό κωδικό (Unique Identifier - UID) και ψηφιακό πιστοποιητικό του φορέα που τίθεται αυτομάτως μέσω του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος, επέχουν δε θέση ακριβούς αντιγράφου για κάθε χρήση.

Άρθρο 740
Ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις

1 Η επίδοση ή η κοινοποίηση των διοικητικών πράξεων, αποφάσεων και εγγράφων κάθε είδους που εκδίδονται από τους δήμους και τις περιφέρειες συντελείται με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με το παρόν, με την επιφύλαξη του άρθρου 741, περί εξαιρέσεων από τις ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις.

2. Αν η επίδοση ή η κοινοποίηση αφορά φυσικό πρόσωπο γίνεται με ηλεκτρονική ειδοποίηση:

α) στις θυρίδες που τηρούνται στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη (ΕΨΠ-gov.gr) υπό την προϋπόθεση ότι οι αποδέκτες έχουν προηγουμένως καταχωρήσει τα στοιχεία επικοινωνίας τους στο Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (Ε.Μ.Επ.) και έχουν δηλώσει μέσω του Ε.Μ.Επ. ότι επιθυμούν οι φορείς δημόσιας διοίκησης να τους κοινοποιούν ή επιδίδουν διοικητικές πράξεις ή άλλα δημόσια έγγραφα που έχουν εκδοθεί, χωρίς αίτηση τους, ηλεκτρονικά ή

β) σε «έγκυρη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου φυσικού προσώπου», η οποία για τις ανάγκες αυτού του Κώδικα είναι:

βα) η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όπως αυτή προκύπτει από το Ε.Μ.Επ., υπό την προϋπόθεση της δήλωσης της περ. α) ή

ββ) η δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης ή

βγ) η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που προκύπτει κατόπιν υπεύθυνης δήλωσης του φυσικού προσώπου προς τον οικείο δήμο ή την περιφέρεια. Στην περίπτωση αυτή, στην υπεύθυνη δήλωση του φυσικού προσώπου προς τον οικείο δήμο ή την περιφέρεια πρέπει να αναφέρονται τα εξής:

«Η διεύθυνση που δηλώνω χρησιμοποιείται αντί της δηλωθείσας στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης ή στο Ε.Μ.Επ.».

3. Αν η επίδοση και η κοινοποίηση αφορά νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, γίνεται με ηλεκτρονική ειδοποίηση σε «έγκυρη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας», η οποία για τις ανάγκες του παρόντος Κώδικα είναι:

α) Η δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή του νόμιμου εκπροσώπου τους στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης ή

β) η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που προκύπτει με υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου τους προς τον οικείο δήμο ή την περιφέρεια. Στην περίπτωση αυτή, η υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου τους προς τον οικείο δήμο ή την περιφέρεια αυτή πρέπει:

βα) να συνοδεύεται από σχετικό έγγραφο αποδεικτικό της εν λόγω ιδιότητάς του, όπως ισχύον καταστατικό ή απόφαση ορισμού ως νόμιμου εκπροσώπου και

ββ) να αναφέρεται ότι «η διεύθυνση που δηλώνεται χρησιμοποιείται αντί της δηλωθείσας στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης».

4. Απόφαση, πράξη ή έγγραφο που κοινοποιείται ψηφιακά στον λογαριασμό φυσικού, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 και την παρ. 3 θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί με την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την ηλεκτρονική αποστολή.

5. Για την εφαρμογή του παρόντος ο ακριβής χρόνος κοινοποίησης της πράξης ή του εγγράφου αποδεικνύεται:

α) Είτε μέσω εγγράφου που παράγεται αυτοματοποιημένα μέσω των θυρίδων φορέα, εφόσον η κοινοποίηση γίνει μέσω αυτών,

β) είτε από την αυτοματοποιημένη χρονοσήμανση που αποτυπώνεται σε κάθε απεσταλμένο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το οποίο απεστάλη επιτυχώς, ήτοι δεν έχει εμφανιστεί αυτοματοποιημένο μήνυμα σφάλματος για αποτυχία της παράδοσης, εφόσον η κοινοποίηση γίνει σε «έγκυρη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου».

Άρθρο 741
Εξαιρέσεις από ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις

1. Αν λόγω της φύσης της διοικητικής πράξης, της απόφασης, ή κάθε είδους εγγράφου, η επίδοση ή η

κοινοποίηση δεν δύναται να πραγματοποιηθεί με ηλεκτρονικά μέσα, ή εάν η χρήση μέσων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας είναι τεχνικά αδύνατη, η επίδοση διενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α’ 97), περί επιδόσεων. Οι διοικητικές πράξεις, αποφάσεις και έγγραφα που επιδίδονται κατ’ εφαρμογή του παρόντος εκδίδονται σε έγχαρτη μορφή και φέρουν ιδιόχειρη υπογραφή του αρμοδίου οργάνου.

2. Σε περίπτωση κοινοποίησης με συστημένη επιστολή, η πράξη ή το έγγραφο που αποστέλλεται με αυτή, θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα αποστολής, εάν η ταχυδρομική διεύθυνση του παραλήπτη βρίσκεται στην Ελλάδα. Αν η ταχυδρομική διεύθυνση είναι εκτός Ελλάδας, η πράξη ή το έγγραφο θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ημέρα αποστολής της συστημένης επιστολής.

Για την εφαρμογή του παρόντος ο ακριβής χρόνος επίδοσης ή κοινοποίησης της πράξης ή του εγγράφου αποδεικνύεται από την απόδειξη κατάθεσης κατά την παράδοση στην ταχυδρομική εταιρεία της συστημένης επιστολής.

Αν η επιστολή δεν παραδοθεί και δεν κοινοποιηθεί στον υπόχρεο ή στον εκπρόσωπό του για οποιονδήποτε λόγο, η αρμόδια υπηρεσία του δήμου ζητά από την ταχυδρομική υπηρεσία την επιστροφή αυτής με συνοδευτικό κείμενο, στο οποίο περιλαμβάνονται:

α) Η ημερομηνία, κατά την οποία η συστημένη επιστολή προσκομίστηκε και παρουσιάστηκε στην ως άνω διεύθυνση και

β) ο λόγος για τη μη κοινοποίηση ή τη μη βεβαίωση της κοινοποίησης.

Η υπηρεσία μεριμνά, προκειμένου αντίγραφο της συστημένης επιστολής να βρίσκεται στη διάθεσή της ώστε να δύναται αυτή να παραδοθεί στον υπόχρεο ή τον εκπρόσωπό του οποιαδήποτε στιγμή και χωρίς δαπάνη.

Άρθρο 742
Τήρηση ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων

Τα κάθε είδους ηλεκτρονικά έγγραφα και αρχεία που εκδίδονται από τους δήμους και τις περιφέρειες τηρούνται σε ηλεκτρονικά ψηφιακά αρχεία, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α’ 184). Τα αρχεία αυτά πληρούν τις προβλεπόμενες τεχνικές και οργανωτικές προδιαγραφές ασφαλείας και διασφαλίζουν ιδίως:

α) Την ακεραιότητα και την αυθεντικότητα των εγγράφων,

β) την εμπιστευτικότητα των δεδομένων,

γ) τη διατήρηση της ιστορικότητας, όπου απαιτείται,

δ) την ποιότητα και την ακρίβεια των περιεχόμενων πληροφοριών,

ε) τη διαθεσιμότητά τους για κάθε νόμιμη χρήση ή απαίτηση πρόσβασης και

στ) την τήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μόνο για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας. Μετά την παρέλευση του διαστήματος αυτού, τα δεδομένα διαγράφονται ή ανωνυμοποιούνται, εκτός εάν η περαιτέρω τήρησή τους επιβάλλεται από ειδική διάταξη νόμου ή από υποχρέωση αρχειοθέτησης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 743
Παροχή στοιχείων στους δήμους και περιφέρειες

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες, για την ταυτοποίηση των οφειλετών τους και τη διασφάλιση της είσπραξης των εσόδων τους, δύνανται να αιτούνται την παροχή στοιχείων φορολογικού μητρώου και συγκεκριμένα των στοιχείων που αφορούν:

α) στο ονοματεπώνυμο του φυσικού προσώπου ή την επωνυμία του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας,

β) στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

γ) στον αριθμό φορολογικού μητρώου,

δ) στη διεύθυνση της κατοικίας ή της έδρας του νομικού προσώπου.

Τα στοιχεία των περ. α) έως δ) δύνανται να ζητούνται και από κάθε άλλο φορέα της Γενικής Κυβέρνησης της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί ορισμών. Οι φορείς που διατηρούν τα μητρώα της παρούσας, υποχρεούνται, εντός ενός (1) μήνα, να γνωστοποιούν με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο στον δήμο ή την περιφέρεια τα ζητούμενα στοιχεία ή τη σχετική πρόσβαση στα μητρώα.

2. Οι δήμοι και οι περιφέρειες, για τον προσδιορισμό του ύψους οφειλής προς αυτούς και τη διασφάλιση της είσπραξης των εσόδων τους, δύνανται να ζητούν από τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών της Φορολογικής Διοίκησης και του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ελληνικό Κτηματολόγιο», στοιχεία που αφορούν στην ακίνητη περιουσία και συγκεκριμένα:

α) στον αριθμό παροχής ηλεκτρικού ρεύματος ακινήτου,
β) στον αριθμό ταυτότητας ακινήτου,
γ) στην οδό, τον αριθμό, τον όροφο, το εμβαδό του ακινήτου και
δ) στον Κωδικό Αριθμό Εθνικού Κτηματολογίου,
καθώς και στο εισόδημα των υπόχρεων εντός των ορίων της διοικητικής τους περιφέρειας. Οι αρμόδιες υπηρεσίες χορηγούν ατελώς στους δήμους και στις περιφέρειες τα ζητούμενα στοιχεία, εντός προθεσμίας δυο (2) μηνών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος.

3. Τα στοιχεία των παρ. 1 και 2 δύνανται να αντλούνται από τα σχετικά μητρώα του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί διαλειτουργικότητας των φορέων του δημοσίου τομέα.

4. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται, κατόπιν αιτήματός τους, να λαμβάνουν από άλλους δήμους πιστοποιητικά εγγυτέρων συγγενών για θανόντες εγγεγραμμένους στα οικεία δημοτολόγια, κατά τις διαδικασίες βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων, σύμφωνα με την περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 679/2016 της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (L119).

5. Οι δήμοι και οι περιφέρειες ενεργούν ως υπεύθυνοι επεξεργασίας για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνονται κατ’ εφαρμογή του παρόντος. Τα δεδομένα τηρούνται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο για την εκπλήρωση του σκοπού της ταυτοποίησης των οφειλετών, του προσδιορισμού και της είσπραξης των οφειλών και της άσκησης των σχετικών αρμοδιοτήτων τους και, σε κάθε περίπτωση, για όσο χρόνο απαιτείται για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή για την τήρηση των νόμιμων υποχρεώσεών τους περί αρχειοθέτησης και δημοσιονομικού ελέγχου. Μετά την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, τα δεδομένα διαγράφονται ή ανωνυμοποιούνται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 744
Προμήθεια και χρήση οχημάτων

1. Επιτρέπεται στους δήμους και τις περιφέρειες η προμήθεια επιβατικών υπηρεσιακών αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών νέας αντιρρυπαντικής τεχνολογίας χαμηλών ρύπων, φιλικών προς το περιβάλλον, βενζινοκίνητων, πετρελαιοκίνητων ή που χρησιμοποιούν αέρια καύσιμα (φυσικό αέριο ή υγραέριο), ηλεκτροκίνητων ή υβριδικών οχημάτων, καινούργιων ή μεταχειρισμένων, εφόσον πληρούν τις παρακάτω προδιαγραφές:

α) Για τα αυτοκίνητα: 1400 cc, εκπομπής CO2 μέχρι 150 gr/km, κατανάλωση βενζίνης μέχρι 6,5 lt ανά 100 km και κόστους έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ
β) Για τις μοτοσυκλέτες: 250 cc.

2. Κατ’ εξαίρεση της παρ. 1, για τα άλλου τύπου οχήματα και, συγκεκριμένα:
α) στέισον βάγκον (station wagon),
β) επιβατικά άνω των πέντε (5) θέσεων,
γ) 4Χ4 οχήματα για χρήση εκτός δρόμου, εφόσον η εξυπηρετούμενη υπηρεσία βρίσκεται σε ορεινή ή δύσβατη περιοχή,
δ) για χρήση από τη δημοτική αστυνομία, συμπεριλαμβανομένων των μοτοσυκλετών,
επιτρέπεται μεγαλύτερος κυβισμός, μετά από πλήρως αιτιολογημένο αίτημα της εξυπηρετούμενης υπηρεσίας και εγκριτική απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών. Μετά την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου, η οικεία αποκεντρωμένη διοίκηση εγκρίνει τη σχετική προμήθεια οχημάτων από τον δικαιούχο δήμο ή περιφέρεια. Οχήματα 4Χ4 που προορίζονται για την αντιμετώπιση αναγκών της πολιτικής προστασίας, όπως πυροσβεστικά και εκχιονιστικά οχήματα, εξαιρούνται από την έγκριση υπέρβασης κυβισμού της παρούσας.

3. Οι δήμαρχοι και οι περιφερειάρχες εξυπηρετούνται με υπηρεσιακά οχήματα, χωρίς αποκλειστική χρήση αυτών και εξαιρούνται από τους περιορισμούς των περ. γ’ και δ’ της παρ. 1 του άρθρου 9 της υπ’ αρ. 129/2534/20.1.2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών «Καθορισμός δικαιούχων χρήσης και ανώτατου ορίου κυβισμού Κρατικών Αυτοκινήτων και άλλες ρυθμίσεις σχετικές με τα Κρατικά Αυτοκίνητα» (Β’ 108).

4. Κατά τα λοιπά, για τη χρήση των δημοτικών και περιφερειακών αυτοκινήτων εφαρμόζεται η υπ’ αρ. 129/2534/20.1.2010 κοινή υπουργική απόφαση.

5. Η στάθμευση των δημοτικών και περιφερειακών αυτοκινήτων ρυθμίζεται με την υπ’ αρ. 5750/32572/28.11.1994 κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Δημόσιας Τάξης (Β’ 894 και διορθ. σφαλμ. Β’ 935/16.12.1994).

6. Είναι δυνατή η χρήση αγροτικών μηχανημάτων ιδιοκτησίας δήμων και σε μη γεωργικές εργασίες αρμοδιότητάς τους, όπως, ιδίως, σε:

α) δράσεις πολιτικής προστασίας,

β) εργασίες πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών,

γ) καθαρισμούς κοινόχρηστων και ακάλυπτων χώρων κατά την αντιπυρική περίοδο,

δ) εργασίες συντήρησης και αποψίλωσης βλάστησης στη δημοτική και αγροτική οδοποιία, καθώς και στις λοιπές δημοτικές υποδομές.

Άρθρο 745
Αποκατάσταση έκτακτης
και απρόβλεπτης βλάβης οχημάτων

1. Η προμήθεια ανταλλακτικών, ελαστικών, γενικών υλικών και αναλωσίμων, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών τοποθέτησής τους, των οχημάτων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων, αποκλειστικά για την αποκατάσταση απρόβλεπτης και έκτακτης βλάβης, όταν απαιτείται άμεση επέμβαση για την αποτροπή ακινητοποίησης του οχήματος ή για την επαναφορά του σε ασφαλή και λειτουργική κατάσταση, χωρίς αδικαιολόγητη χρονική καθυστέρηση από τη διαπίστωση της βλάβης, ρυθμίζεται με την υπό στοιχεία οικ.3373/390/20.3.1975 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης «Περί καθορισμού διαδικασίας επισκευής, συντηρήσεως, αγοράς ανταλλακτικών και προμήθειας καυσίμων και λιπαντικών κ.λπ. των αυτοκινήτων οχημάτων του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και των εν γένει Ν.Π.Δ.Δ. περί ών το άρθρο 1 του Ν.Δ. 2396/1953» (Β’ 349). Η προβλεπόμενη από την εν λόγω απόφαση επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, κατά περίπτωση και αποτελείται από υπαλλήλους του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας, μεταξύ των οποίων τουλάχιστον ένας (1) τεχνικός υπάλληλος.

2. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται σε εργασίες τακτικής ή προληπτικής συντήρησης, περιοδικούς τεχνικούς ελέγχους και επεμβάσεις που αφορούν συνήθεις φθορές λόγω χρήσης των οχημάτων.

Άρθρο 746
Καθορισμός κατανάλωσης καυσίμων

1. Η ποσότητα καυσίμων που καταναλώνεται από τα οχήματα της παρ. 1 του άρθρου 744, περί προμήθειας και χρήσης οχημάτων, στις εκτός έδρας κινήσεις τους, δικαιολογείται σύμφωνα με τις χιλιομετρικές αποστάσεις που έχουν διανύσει. Οι ποσότητες καυσίμων, όπως υπολογίζονται με βάση τον Πίνακα της παρ. 1 και την παρ. 3 της υπ’ αρ. 1450/550/10.2.1982 απόφασης του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως «Καθορισμός καταναλώσεως καυσίμων και λιπαντικών των Κρατικών αυτοκινήτων, Ν.Π.Δ.Δ., Οργανισμών κ.λπ.» (Β’ 93), αυξάνονται κατά τριάντα τοις εκατό (30%) ανά τρεις (3) δημοτικές ενότητες των δήμων και ανά τρεις (3) περιφερειακές ενότητες των περιφερειών. Επιπρόσθετα του πρώτου εδαφίου οι ποσότητες καυσίμων αυξάνονται κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%) ανά χίλια (1.000) τετραγωνικά χιλιόμετρα έκτασης δήμου.

2. Η προέγκριση της υπέρβασης κατανάλωσης καυσίμων, κατά την παρ. 8 της υπ’ αρ. 1450/550/10.2.1982 υπουργικής απόφασης για τα αυτοκίνητα και τα μηχανήματα των δήμων, περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, επιπλέον των προβλέψεων της παρ. 1, χορηγούνται συνολικά ανά τρεις (3) μήνες, στο τέλος του μήνα αναφοράς.

3. Δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς της παρ. 1:

α) Τα υπηρεσιακά οχήματα των δημάρχων και των περιφερειαρχών,

β) τα υπηρεσιακά οχήματα και μηχανήματα των δήμων και των περιφερειών:

βα) των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας,

ββ) των υπηρεσιών καθαριότητας,

βγ) των κατασκευαστικών έργων,

γ) τα λεωφορεία της δημοτικής συγκοινωνίας.

4. Με την επιφύλαξη των παρ. 1 έως 3, για τα λοιπά ζητήματα κατανάλωσης καυσίμων των οχημάτων των δήμων, περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών εφαρμόζεται η υπ’ αρ. 1450/550/10.2.1982 υπουργική απόφαση.

5. Για την εφαρμογή των παρ. 1 έως 4, σε κάθε όχημα της παρούσας είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση συστήματος ή συσκευών παρακολούθησης και καταγραφής χιλιομέτρων, με μέριμνα των δήμων και των περιφερειών, το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2028.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 747
Γραμματέας αποκεντρωμένης διοίκησης

1. Σε κάθε αποκεντρωμένη διοίκηση προϊσταται Γραμματέας που καταλαμβάνει θέση μετακλητού υπαλλήλου με βαθμό πρώτο (1ο) της κατηγορίας των ειδικών θέσεων. Οι απολαβές του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης είναι ίσες με τις απολαβές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, όπως προβλέπεται στην περ. α) της παρ. 5 του άρθρου 9 και την υποπερ. αα) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 (Α’ 176).

2. Οι Γραμματείς των αποκεντρωμένων διοικήσεων για θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή τους κατάσταση υπάγονται στον Υπουργό Εσωτερικών. Αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών για τον χειρισμό των θεμάτων υπηρεσιακής κατάστασης του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης είναι το Τμήμα Οργάνωσης Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

3. Στη θέση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης τοποθετούνται πρόσωπα τα οποία διαθέτουν κατ’ ελάχιστον:

α) Πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο αναγνωρισμένου ιδρύματος της αλλοδαπής,

β) μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ετήσιας τουλάχιστον διάρκειας ή διδακτορικό τίτλο σπουδών και

γ) πολύ καλή γνώση της αγγλικής ή της γαλλικής ή της γερμανικής ή της ιταλικής ή της ισπανικής γλώσσας σύμφωνα με το άρθρο 10 του π.δ. 85/2022 (Α’ 232), περί γνώσης ξένης γλώσσας.

Επιτρέπεται ο διορισμός στη θέση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης και σε δημοσίους υπαλλήλους δημοσίου δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου ή δημοσίους λειτουργούς, καθώς και σε δικηγόρους με έμμισθη εντολή του δημοσίου τομέα, εφόσον πληρούν τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου. Ο χρόνος υπηρεσίας που διανύεται σε θέση Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης λογίζεται για όλες τις συνέπειες ως πραγματική δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 98 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26), περί βαθμολογικής ένταξης. Σε περίπτωση αποχώρησης των ως άνω προσώπων από τις θέσεις τους, επανέρχονται αυτοδίκαια στη θέση που κατείχαν.

4.α) Τα άρθρα 68 έως 76 του ν. 4622/2019 (Α’ 133) που αφορούν στα κωλύματα, τα ασυμβίβαστα και τις υποχρεώσεις των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων της Κυβέρνησης, εφαρμόζονται και για τους Γραμματείς της αποκεντρωμένης διοίκησης.

β) Για τους Γραμματείς των αποκεντρωμένων διοικήσεων ισχύουν τα ίδια κωλύματα εκλογιμότητας που ισχύουν για τους Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς των Υπουργείων, σε όποια εκλογική περιφέρεια υπηρέτησαν ή σε όποια εκλογική περιφέρεια εκτεινόταν η τοπική αρμοδιότητά τους μέσα στους τελευταίους δεκαοκτώ (18) μήνες της τετραετούς βουλευτικής περιόδου σύμφωνα με την περ. ε’ της παρ. 3 του άρθρου 56 του Συντάγματος, περί κωλυμάτων εκλογιμότητας. Για τις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης ισχύουν τα κωλύματα και ασυμβίβαστα της περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 42, περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων.

5. Ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης υπογράφει «Συμβόλαιο Απόδοσης» με τον Υπουργό Εσωτερικών, το οποίο περιλαμβάνει τους στόχους και τις δράσεις που αναλαμβάνει κατά τη διάρκεια της θητείας του. Το συμβόλαιο αναρτάται στις ιστοσελίδες της Προεδρίας της Κυβέρνησης και του Υπουργείου Εσωτερικών. Ο Γραμματέας αποκεντρωμένης διοίκησης αξιολογείται σε ετήσια βάση για την επίδοσή του, σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 4622/2019, περί αξιολόγησης των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων.

6. Η θητεία του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης λήγει υποχρεωτικώς στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) σε περίπτωση παραίτησης,

β) εάν τεθεί σε διαθεσιμότητα ή αργία ή αναστολή άσκησης καθηκόντων ή εάν του επιβληθεί τελεσίδικα οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα, μέχρι τη διαγραφή της ποινής κατά το άρθρο 145 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., περί διαγραφής πειθαρχικών ποινών,

γ) εάν καταδικασθεί τελεσίδικα για τα αδικήματα της περ. α’ της παρ. 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., περί ποινικής καταδίκης, στερητικής ή επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης και ανάκλησης διορισμού,

δ) εάν στερηθεί λόγω καταδίκης τα πολιτικά δικαιώματα και για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή,

ε) εάν τεθεί υπό στερητική δικαστική συμπαράσταση, πλήρη ή μερική, ή υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση, πλήρη ή μερική,

στ) σε περίπτωση αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του για λόγους υγείας ή αναπηρίας, σωματικής ή πνευματικής, και

ζ) σε περιπτώσεις παραβίασης των άρθρων 70 έως 72 του ν. 4622/2019.

7. Ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης διορίζεται και παύεται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 748
Αρμοδιότητες Γραμματέα αποκεντρωμένης διοίκησης

1.α) Ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης είναι υπεύθυνος για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής για θέματα που αφορούν στην αποκεντρωμένη διοίκηση.

Ειδικότερα:

αα) Εκπροσωπεί την αποκεντρωμένη διοίκηση και προϊσταται όλων των υπηρεσιών και των υπαλλήλων της,

αβ) Κατευθύνει, συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει τη δράση των υπηρεσιών και των υπαλλήλων της προς την κατεύθυνση της υλοποίησης των σχεδιαζόμενων κυβερνητικών πολιτικών, της εξυπηρέτησης ή περαιτέρω εξειδίκευσης των στρατηγικών τους στόχων και της διαχείρισης ενδεχόμενων κρίσεων ή κινδύνων,

αγ) Μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών της αποκεντρωμένης διοίκησης και προς τον σκοπό αυτό συνεργάζεται με τον Συντονιστή αποκεντρωμένης διοίκησης για κάθε θέμα αρμοδιότητας του τελευταίου.

αδ) Ενεργεί τον καταλογισμό σε βάρος του περιφερειάρχη ή δημάρχου ή μέλους διοικητικού συμβουλίου νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δήμου ή περιφέρειας, προκειμένου για παράνομους διορισμούς ή προσλήψεις, κατ’ εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 51 του ν. 4765/2021 (Α’ 6), περί γραφείου επιθεώρησης.

β) Ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης, με απόφασή του, δύναται να μεταβιβάζει αρμοδιότητες και το δικαίωμα υπογραφής στους προϊσταμένους των υπηρεσιακών μονάδων των οποίων προϊσταται.

γ) Ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης είναι πειθαρχικώς προϊστάμενος των υπαλλήλων της αποκεντρωμένης διοίκησης και δύναται να επιβάλει την ποινή του προστίμου έως και τις αποδοχές τεσάρων (4) μηνών, σύμφωνα με το άρθρο 118 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26), περί πειθαρχικών ποινών.

δ) Ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης ασκεί, επίσης, τις αρμοδιότητες αναφορικά με τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, όπως αυτές προβλέπονται στον ν. 5143/2024 (Α’ 161).

2. Ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης δύναται:

α) να συστήνει, με απόφασή του, επιτροπές ή ομάδες εργασίας από δημόσιους λειτουργούς και υπαλλήλους, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες για τη μελέτη, συλλογή και επεξεργασία στοιχείων ή την εκτέλεση έργου συναφούς με τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών των οποίων προϊσταται. Με την ίδια απόφαση δύναται να καθορίζεται και ο χρόνος ολοκλήρωσης της εργασίας ή του έργου. Η αμοιβή ή αποζημίωση των επιτροπών ή ομάδων αυτών καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α’ 176), περί αμοιβών συλλογικών οργάνων,

β) να αναθέτει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, σε ερευνητικά κέντρα ή επιστημονικά ινστιτούτα τη διενέργεια ερευνών και τη σύνταξη μελετών ή άλλων επιστημονικών εργασιών, που σχετίζονται με τον σκοπό και τις αρμοδιότητες της αποκεντρωμένης διοίκησης.

3. Κατά των πράξεων του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης που αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του ασκείται η ειδική διοικητική προσφυγή του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (Α’ 97), περί προσφυγής κατά αποφάσεων του Νομάρχη, ενώπιον του καθ’ ύλην αρμοδίου Υπουργού. Κατά των πράξεων του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, που αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του ως προϊσταμένου των υπηρεσιών και του προσωπικού της αποκεντρωμένης διοίκησης, η ειδική διοικητική προσφυγή του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 ασκείται ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών. Για θέματα προσωπικού, αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών για την εξέταση των εν λόγω προσφυγών είναι το Τμήμα Προσωπικού Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

4. Η πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους της αποκεντρωμένης διοίκησης ασκείται από:

α) Τον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης,

β) τον Συντονιστή της αποκεντρωμένης διοίκησης,

γ) τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης,

δ) τον προϊστάμενος Διεύθυνσης,

ε) το Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα.

5. Αν ο Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης, απουσιάζει ή κωλύεται ή για οποιονδήποτε λόγο λήξει η θητεία του και μέχρι να ορισθεί νέος, ασκεί τα καθήκοντά του ο Συντονιστής αποκεντρωμένης διοίκησης ή ο ασκών καθήκοντα ή ο αναπληρωτής Συντονιστής και ελλείψει αυτού, ο αρχαιότερος προϊστάμενος Γενικής

Διεύθυνσης της αποκεντρωμένης διοίκησης, με την επιφύλαξη των άρθρων 24 και 65 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), περί προϊσταμένων Οικονομικών Υπηρεσιών φορέων της Κεντρικής Διοίκησης και διατακτών, αντιστοίχως. Αν, στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου, λήξει η θητεία του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, ο Υπουργός Εσωτερικών ξεκινά άμεσα τη διαδικασία διορισμού νέου Γραμματέα.

6. Τον Γραμματέα επικουρεί στο έργο του το Γραφείο Γραμματέα αποκεντρωμένης διοίκησης για τη λειτουργία του οποίου εφαρμόζονται τα άρθρα 45 έως 48 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), που αφορούν στην οργάνωση και στελέχωση των ιδιαίτερων γραφείων των Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων.

Άρθρο 749
Αρμοδιότητες αποκεντρωμένης διοίκησης

1. Οι αποκεντρωμένες διοικήσεις, ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους, ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, όπως έχουν αποτυπωθεί στους Οργανισμούς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος και την κείμενη νομοθεσία, και ορίζονται στον παρόντα.

2. Στις αποκεντρωμένες διοικήσεις ανήκουν, επίσης, οι εξής αρμοδιότητες:

α) Η εισήγηση για την απευθείας εκποίηση δημοσίων εκτάσεων ή για την παραχώρηση κοινόχρηστων δημοτικών εκτάσεων για ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων.

β) Η διατύπωση γνώμης για την απαλλοτρίωση ιδιωτικών εκτάσεων για ίδρυση ή επέκταση αξίας λόγου επαρχιακής βιομηχανίας.

γ) Ο καθορισμός χρήσης γης για παραχώρηση ακινήτων για κοινωφελείς σκοπούς, σύμφωνα με την περ. β’ της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4061/2012 (Α’ 66), περί παραχωρήσεων ακινήτων, στο πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

δ) Η έκδοση απόφασης για άρση απαγόρευσης δικαιοπραξιών λατομικού ή μεταλλευτικού περιεχομένου σε παραμεθόριες περιοχές, καθώς και η έκδοση απόφασης για την απόκτηση μεταλλευτικών δικαιωμάτων επί αδειών μεταλλευτικών ερευνών σε παραμεθόριες περιοχές.

ε) Η έκδοση απόφασης για την παραχώρηση ερευνητικών γεωτρήσεων της Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών προς εκμετάλλευση σε δήμους.

στ) Η έγκριση διενέργειας μεταλλευτικών και λατομικών εργασιών εντός δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 57 του ν. 998/1979 (Α’ 289), περί λοιπών επεμβάσεων.

ζ) Η παραχώρηση αλυκών του Δημοσίου, που δεν έχουν εισφερθεί στην εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΛΥΚΕΣ Α.Ε.», στους δήμους, σύμφωνα με το άρθρο δέκατο του ν. 1822/1988 (Α’ 272).

η) Ο έλεγχος κυκλοφορίας φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων και προϊόντων αρμοδιότητας Ελληνικού Οργανισμού Φαρμάκων.

θ) Η έγκριση εκκρεμών διαδικασιών έγκρισης, αναθεώρησης ή τροποποίησης Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) ή Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης, που διέπονται από τα άρθρα 4 και 5 αντίστοιχα του ν. 2508/1997 (Α’ 124).

ι) Οι σημειακές τροποποιήσεις διορθώσεις σφαλμάτων, οι αποσαφηνίσεις διατυπώσεων και η εναρμόνιση κειμένων και διαγραμμάτων των Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Α.Α.Π., που διέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του ν. 2508/1997 αντίστοιχα και ίσχυαν κατά τη δημοσίευση του ν. 4447/2016.

ια) Η παραχώρηση οικοπεδικών εκτάσεων της χερσαίας Ζώνης Λιμένα για την ανέγερση κτιρίων «Στέγης Λιμενεργάτη», καθώς και γραφείων κεφαλαίου αποζημίωσης φορτοεκφορτωτών και Επιτροπής Ρύθμισης Φορτωεκφορτώσεων Λιμένος (ΕΡΦΛ) σε μεταλλευτικές επιχειρήσεις.

ιβ) Η παραχώρηση ζωνών κατάληψης των εγγειοβελτιωτικών έργων για διαχείριση και εκμετάλλευση.

ιγ) Η εξειδίκευση των γενικών κατευθύνσεων και οδηγιών στα θέματα πολεοδομικού σχεδιασμού οικιστικής πολιτικής και κατοικίας, καθώς και οικοδομικού και κτιριοδομικού κανονισμού.

ιδ) Η παρακολούθηση, ο συντονισμός και η διατύπωση απόψεων σε σχέση με προγράμματα μελετών (Γ.Π.Σ.) και πολεοδομικών μελετών.

ιε) Η έγκριση πολεοδομικών μελετών κατά τα άρθρα 7 και 19 του ν. 2545/1997 (Α’ 254), το άρθρο 52 του ν. 3982/2011 (Α’ 143) και το άρθρο 11 του ν. 4982/2022 (Α’ 195).

ιστ) Η έγκριση σημειακών - εντοπισμένων τροποποιήσεων των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων και των χρήσεων και όρων δόμησης αυτών, σε οικοδομικά τετράγωνα επί του Βασικού Οδικού Δικτύου των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, όπως αυτό καθορίστηκε με:

ιστα) την υπ’ αρ. 62556/5073/9.10.1990 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων «Ορισμός βασικού οδικού δικτύου Ν. Αττικής» (Δ’ 701) και

ιστβ) την 62555/5072/10.10.1990 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων «Ορισμός βασικού οδικού δικτύου Ν. Θεσσαλονίκης» (Δ’ 561), υπό την προϋπόθεση ότι δεν εμπίπτουν

σε ζώνη πεντακοσίων (500) μέτρων από την ακτή, σε παραδοσιακούς οικισμούς, σε τοπία ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους, σε αρχαιολογικούς χώρους, σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε περιοχές προστατευόμενες βάσει διεθνών συνθηκών, όπως RAMSAR, ή βάσει των άρθρων 18 και 19 του ν. 1650/1986 (Α’ 160) περί αντικειμένων προστασίας και διατήρησης και κριτηρίων χαρακτηρισμού και αρχών προστασίας, αντίστοιχα. Για τις τροποποιήσεις της παρούσας τηρούνται οι προβλέψεις της παρ. 12 του άρθρου 60 του Κώδικα Πολεοδομίας - Χωροταξίας «Νικόλαος Ταγαράς» (ν. 5306/2026 (Α’ 88), περί άσκησης αρμοδιοτήτων πολεοδομικού σχεδιασμού.

ιζ) Η διάκριση και κατάταξη σε κατηγορίες οικισμών με πληθυσμό μικρότερο των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων.

ιη) Ο έλεγχος και η εποπτεία προστατευτικών έργων και προσχώσεων σε Ζώνη Αιγιαλού.

ιθ) Η διαχείριση Κεφαλαίων Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών (ΚΑΦ), σύμφωνα με τον ν. 5167/1932 (Α’ 64) και το άρθρο 6 του ν.δ. 1254/1949 (Α’ 288).

κ) Η εκτέλεση αποφάσεων κατεδάφισης αυθαίρετων κτισμάτων ή κατασκευών, που εκδίδονται από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου, κατ’ ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 267/1998 (Α’ 195) και της σχετικής νομοθεσίας.

κα) Η αναγνώριση Ελλήνων Ρομά ως τελικών δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής και η έκδοση της σχετικής απόφασης δικαιούχου δανείου σύμφωνα με το άρθρο 4 της υπ’ αρ. 33165/23.6.2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών «Ανακαθορισμός και συμπλήρωση των υφιστάμενων όρων χορήγησης στεγαστικών δανείων σε Έλληνες Τσιγγάνους, οι οποίοι διαβιούν σε καταυλισμούς της χώρας, μέσα σε σκηνές, παράγκες ή άλλες κατασκευές που δεν πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις μόνιμης κατοικίας» (Β’ 780).

3. Αρμόδιος για τη συγκρότηση της Επιτροπής, που γνωμοδοτεί για την άρση της απαγόρευσης κτήσεως εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί παραμεθορίων περιοχών, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 1892/1990 (Α’ 101), περί διαδικασίας άρσης απαγορεύσεων, είναι ο οικείος Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης, ο οποίος και προεδρεύει αυτής.

4. Σε κάθε αποκεντρωμένη διοίκηση συνιστάται συμβούλιο το οποίο αποτελείται από τον Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης ο οποίος και προεδρεύει, από τους περιφερειάρχες των αντίστοιχων χωρικών περιφερειών και τους προέδρους των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων. Το συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης και μεριμνά για τον συντονισμό των περιφερειών και των δήμων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της αποκεντρωμένης διοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 750
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών δύναται να καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις ένταξης φορέων στη ρύθμιση της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 736, περί δανείων αναχρηματοδότησης.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύνανται να τροποποιούνται ο κυβισμός, η αξία και οι τύποι των οχημάτων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 744, περί προμήθειας και χρήσης οχημάτων.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να τροποποιούνται τα ποσοστά και τα κριτήρια της ανώτατης επιτρεπόμενης ποσότητας καυσίμων της παρ. 1 του άρθρου 746, περί του καθορισμού κατανάλωσης καυσίμων.

Άρθρο 751
Τελικές διατάξεις

1. Όπου στον παρόντα γίνονται αριθμητικοί υπολογισμοί, αν δεν ορίζεται ειδικότερα, τυχόν δεκαδικός αριθμός που προκύπτει στρογγυλοποιείται στον αμέσως επόμενο ακέραιο αριθμό, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.

2. Όπου στον παρόντα αναφέρεται χρονική προθεσμία σε μέρες, νοούνται ημερολογιακές, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται ρητώς στην οικεία διάταξη ότι πρόκειται για εργάσιμες. Για τον υπολογισμό των χρονικών προθεσμιών ισχύουν τα άρθρα 241 έως 246 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α’ 164).

3. Όπου στην υφιστάμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή ή αναφορά σε διάταξη που καταργείται με τον παρόντα Κώδικα, νοείται, εφεξής, η αντίστοιχη διάταξη του παρόντος.

4. Προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις και κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με διατάξεις που ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα, και ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν ανακύπτει αντίθεση με το περιεχόμενό του.

Άρθρο 752
Μεταβατικές διατάξεις

1. Έως την εξασφάλιση εγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, οι διοικητικές πράξεις, οι αποφάσεις, τα παραστατικά και τα κάθε είδους έγγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα υπογράφονται με φυσική υπογραφή.

2. Κατ’ εξαίρεση της διάρκειας αποπληρωμής που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 3 του π.δ. 169/2013 (Α’ 272), η συνολική διάρκεια των δανείων που έχουν συναφθεί από δήμους και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.), για την κάλυψη πάσης φύσεως χρεωστικών ανοιγμάτων τους, κατ’ εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 81 του ν. 4316/2014 (Α’ 270), δύναται να επιμηκύνεται έως τριάντα πέντε (35) έτη. Οι όροι και προϋποθέσεις της επιμήκυνσης καθορίζονται κατά περίπτωση από το διοικητικό συμβούλιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

3. Η θητεία των Γραμματέων αποκεντρωμένων διοικήσεων που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος συνεχίζεται μέχρι τη λήξη της. Σε οποιαδήποτε περίπτωση πρόωρης λήξης αυτής, για τον διορισμό νέων εφαρμόζεται το άρθρο 747, περί Γραμματέων αποκεντρωμένων διοικήσεων.

4. Για τους Γραμματείς αποκεντρωμένων διοικήσεων που ασκούν έλεγχο νομιμότητας σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 727, περί μεταβατικών διατάξεων, ισχύει το κώλυμα και ασυμβίβαστο του Επόπτη Νομιμότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 42, περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων.

ΜΕΡΟΣ Β’
ΚΥΡΩΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΡΟΥΣ Β’

Άρθρο 753
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η κύρωση του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, αναφορικά με το δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις τοπικής αρχής μετά την κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας με τον ν. 1850/1989 (Α’ 114) και η άρση των επιφυλάξεων που διατυπώθηκαν σε αυτόν.

Άρθρο 754
Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι:

α) Η άρση των επιφυλάξεων που διατυπώθηκαν στον ν. 1850/1989 (Α’ 114), αναφορικά με την κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας.

β) Η κύρωση του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, αναφορικά με το δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις τοπικής αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΚΥΡΩΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ - ΑΡΣΗ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΩΝ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΑΡΤΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ - ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

Άρθρο 755
Κύρωση Πρόσθετου Πρωτοκόλλου
του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος, το Πρόσθετο Πρωτόκολλο του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, αναφορικά με το δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις

τοπικής αρχής, που υπογράφηκε στη Ουτρέχτη, τη 16η Νοεμβρίου 2009, το πρωτότυπο κείμενο του οποίου στην αγγλική και η μετάφραση στην ελληνική γλώσσα έχουν ως εξής:

Council of Europe Treaty Series - No. 207

Additional Protocol to the European Charter of Local Self-Government on the right to participate in the affairs of a local authority

Utrecht, 16.XI.2009

Preamble

The member States of the Council of Europe, signatories to this Additional Protocol to the European Charter of Local Self-Government (hereinafter referred to as "the Charter", ETS No. 122),

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage;

Considering that the right to participate in the conduct of public affairs is one of the democratic principles that are shared by all member States of the Council of Europe;

Considering that the evolution in member States has shown the pre-eminent importance of this principle for local self-government;

Considering that it would be appropriate to supplement the Charter with provisions guaranteeing the right to participate in the affairs of a local authority;

Bearing in mind the Council of Europe Convention on Access to Official Documents, adopted by the Committee of Ministers on 27 November 2008;

Bearing in mind also the Declaration and the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Government of the Council of Europe (Warsaw, 16 to 17 May 2005),

Have agreed as follows:

Article 1 - Right to participate in the affairs of a local authority

1 The States Parties shall secure to everyone within their jurisdiction the right to participate in the affairs of a local authority.

2 The right to participate in the affairs of a local authority denotes the right to seek to determine or to influence the exercise of a local authority's powers and responsibilities.

3 The law shall provide means of facilitating the exercise of this right. Without unfairly discriminating against any person or group, the law may provide particular measures for different circumstances or categories of persons. In accordance with the constitutional and/or international obligations of the party, the law may, in particular, provide for measures specifically limited to voters.

4.1 Each Party shall recognise by law the right of nationals of the party to participate, as voters or candidates, in the election of members of the council or assembly of the local authority in which they reside.

4.2 The law shall also recognise the right of other persons to so participate where the party, in accordance with its own constitutional order, so decides or where this accords with the party's international legal obligations.

5.1 Any formalities, conditions or restrictions to the exercise of the right to participate in the affairs of a local authority shall be prescribed by law and be compatible with the party's international legal obligations.

5.2 The law shall impose such formalities, conditions and restrictions as are necessary to ensure that the ethical integrity and transparency of the exercise of local authorities' powers and responsibilities are not jeopardised by the exercise of the right to participate.

5.3 Any other formalities, conditions or restrictions must be necessary for the operation of an effective political democracy, for the maintenance of public safety in a democratic society or for the party to comply with the requirements of its international legal obligations.

Article 2 - Implementing measures for the right to participate

1 The Parties shall take all such measures as are necessary to give effect to the right to participate in the affairs of a local authority.

2 These measures for the exercise of the right to participate shall include:

i empowering local authorities to enable, promote and facilitate the exercise of the right to participate set out in this Protocol;

ii securing the establishment of:

a procedures for involving people which may include consultative processes, local referendums and petitions and, where the local authority has many inhabitants and/or covers a large geographical area, measures to involve people at a level close to them;

b procedures for access, in accordance with the Party's constitutional order and international legal obligations, to official documents held by local authorities;

c measures for meeting the needs of categories of persons who face particular obstacles in participating; and

d mechanisms and procedures for dealing with and responding to complaints and suggestions regarding the functioning of local authorities and local public services;

iii encouraging the use of information and communication technologies for the promotion and exercise of the right to participate set out in this Protocol.

3 The procedures, measures and mechanisms may be different for different categories of local authorities, having regard to their size and competences.

4 In the planning and decision-making processes concerning measures to be undertaken to give effect to the right to participate in the affairs of a local authority, local authorities shall be consulted insofar as possible, in due time and in an appropriate way.

Article 3 - Authorities to which the Protocol applies

This Protocol applies to all the categories of local authorities existing within the territory of the Party. However, each State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the categories of local or regional authorities to which it intends to confine the scope of the Protocol or which it intends to exclude from its scope. It may also include further categories of local or regional authorities within the scope of the Protocol by subsequent notification to the Secretary General of the Council of Europe.

Article 4 - Territorial application

1 Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Protocol shall apply.

2 Any Party may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Protocol to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 5 - Signature and entry into force

1 This Protocol shall be open for signature by the member States of the Council of Europe signatories to the Charter. It is subject to ratification, acceptance or approval. A member State of the Council of Europe may not ratify, accept or approve this Protocol unless it has, simultaneously or previously, ratified, accepted or approved the Charter. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2 This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which eight member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Protocol in accordance with the provisions of paragraph 1.

3 In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 6 - Denunciation

1 Any Party may at any time denounce this Protocol by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 7 - Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe of:

a any signature;

b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;

c any date of entry into force of this Protocol in accordance with Article 5;

d any notification received in application of the provisions of Article 3;

e any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Utrecht, on the 16th day of November 2009, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

Σειρά Συνθηκών του Συμβουλίου της Ευρώπης - Αρ. 207

Πρόσθετο Πρωτόκολλο στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας σχετικά με το δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις μιας τοπικής αρχής

Ουτρέχτη, 16.11.2009

Προοίμιο

Τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν το παρόν πρόσθετο Πρωτόκολλο του Ευρωπαϊκού Χάρτη Αυτονομίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (εφεξής «ο Χάρτης», Σειρά ευρωπαϊκών συνθηκών (European Treaty Series - ETS) αριθ. 122)·

Εκτιμώντας ότι σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των μελών του με στόχο τη διαφύλαξη και την προαγωγή των ιδεωδών και των αρχών που αποτελούν κοινή τους κληρονομιά·

Εκτιμώντας ότι το δικαίωμα συμμετοχής στη διαχείριση των δημοσίων υποθέσεων συγκαταλέγεται στις δημοκρατικές αρχές τις οποίες συμμερίζονται όλα τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης·

Εκτιμώντας ότι η εξέλιξη που σημειώθηκε στα κράτη μέλη ανέδειξε την πρωταρχική σημασία της αρχής αυτής για την αυτονομία της τοπικής αυτοδιοίκησης·

Εκτιμώντας ότι θα ήταν σκόπιμο ο Χάρτης να περιλαμβάνει συμπληρωματικές διατάξεις που να διαφυλάττουν το δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης·

Έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα, η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 27 Νοεμβρίου 2008·

Έχοντας επίσης υπόψη τη Διακήρυξη και το Σχέδιο Δράσης που υιοθετήθηκαν κατά την 3η Σύνοδο Κορυφής των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Βαρσοβία, 16 και 17 Μαΐου 2005),

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 - Δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις μιας τοπικής αρχής

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν σε κάθε υποκείμενο στη δικαιοδοσία τους άτομο το δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις των τοπικών αρχών.

2. Το δικαίωμα συμμετοχής στις υποθέσεις μιας τοπικής αρχής υποδηλώνει το δικαίωμα επιδίωξης καθορισμού ή επηρεασμού της άσκησης των αρμοδιοτήτων της τοπικής αρχής.

3. Ο νόμος προβλέπει μέτρα για τη διευκόλυνση της άσκησης του εν λόγω δικαιώματος. Χωρίς να δημιουργεί αδικαιολόγητες διακρίσεις εις βάρος οποιουδήποτε ατόμου ή οποιασδήποτε ομάδας, ο νόμος δύναται να προβλέπει ειδικά μέτρα κατάλληλα για ορισμένες καταστάσεις ή κατηγορίες ατόμων. Σε συμφωνία με τις συνταγματικές ή διεθνείς υποχρεώσεις του συμβαλλόμενου μέρους, ο νόμος δύναται, ιδίως, να προβλέπει ειδικά μέτρα που απευθύνονται μόνο στους εκλογείς.

4.1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναγνωρίζει διά νόμου στους πολίτες του το δικαίωμα συμμετοχής, με την ιδιότητα του εκλογέα ή του υποψηφίου, στην εκλογή των μελών του συμβουλίου ή της συνέλευσης της τοπικής αρχής στο έδαφος του οποίου κατοικούν.

4.2. Ο νόμος αναγνωρίζει επίσης το εν λόγω δικαίωμα και σε άλλα άτομα εφόσον το συμβαλλόμενο μέρος αποφασίσει σχετικώς, σύμφωνα με τις συνταγματικές διατάξεις ή τις διεθνείς νομικές υποχρεώσεις του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.

5.1 Κάθε διατύπωση, όρος ή περιορισμός στην άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής στις υποθέσεις μιας τοπικής αρχής πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο και να συνάδει με τις διεθνείς νομικές υποχρεώσεις του συμβαλλόμενου μέρους.

5.2 Ο νόμος ορίζει τις διατυπώσεις, τους όρους και τους περιορισμούς που είναι αναγκαίοι για να διασφαλισθεί ότι η δεοντολογική ακεραιότητα και η διαφάνεια της άσκησης των αρμοδιοτήτων της τοπικής αρχής δεν διακυβεύονται από την άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής.

5.3 Κάθε άλλη διατύπωση, όρος ή περιορισμός πρέπει να είναι αναγκαίος για τη λειτουργία ενός αληθινά δημοκρατικού πολιτικού καθεστώτος, τη διατήρηση της δημόσιας ασφάλειας σε μια δημοκρατική κοινωνία ή την τήρηση εκ μέρους του συμβαλλόμενου μέρους των απαιτήσεων ως προς τις διεθνείς νομικές υποχρεώσεις του.

Άρθρο 2 - Μέτρα εφαρμογής του δικαιώματος συμμετοχής

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να καταστεί δυνατή η πραγματική άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής στις υποθέσεις μιας τοπικής αρχής.

2. Τα μέτρα αυτά σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής πρέπει να προβλέπουν:

i. την εξουσιοδότηση των τοπικών αρχών να καθιστούν εφικτή, να προάγουν και να διευκολύνουν την άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής που ορίζεται στο παρόν Πρωτόκολλο·

ii. την πραγματική θέσπιση:

α. διαδικασιών συμμετοχής των κατοίκων, όπως διαδικασίες διαβούλευσης, τοπικά δημοψηφίσματα και αναφορές, και, όταν η τοπική αρχή καλύπτει πυκνοκατοικημένη περιοχή ή πολύ μεγάλη γεωγραφική έκταση, μέτρα που θα παρακινούν τους κατοίκους να συμμετέχουν σε κοντινό σε αυτούς επίπεδο·

β. διαδικασιών σχετικά με την πρόσβαση, σύμφωνα με τη συνταγματική τάξη και τις διεθνείς νομικές υποχρεώσεις του συμβαλλόμενου μέρους, σε δημόσια έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των τοπικών αρχών·

γ. μέτρων για τη συνεκτίμηση των αναγκών ορισμένων κατηγοριών ατόμων που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα εμπόδια στη συμμετοχή· και

δ. μηχανισμών και διαδικασιών για την επεξεργασία και την απάντηση στις ενστάσεις και τις υποδείξεις σχετικά με τη λειτουργία των τοπικών αρχών και των τοπικών δημοσίων υπηρεσιών·

iii. την ενθάρρυνση της χρήσης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας με σκοπό την προαγωγή και την άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής που ορίζεται στο παρόν Πρωτόκολλο.

3. Οι εν λόγω διαδικασίες, μέτρα και μηχανισμοί δύναται να προβλέπουν διαφορετικούς όρους για διαφορετικές κατηγορίες τοπικών αρχών, υπό το πρίσμα του μεγέθους τους και των αρμοδιοτήτων τους.

4. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων σχετικά με τα προς έγκριση μέτρα προκειμένου να καταστεί δυνατή η πραγματική άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής στις υποθέσεις μιας τοπικής αρχής, θα πρέπει να διεξάγονται διαβουλεύσεις με τις τοπικές αρχές στο μέτρο του δυνατού, έγκαιρα και με τον προσήκοντα τρόπο.

Άρθρο 3 - Οργανισμοί στους οποίους εφαρμόζεται το Πρωτόκολλο

Το παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζεται σε όλες τις κατηγορίες τοπικών αρχών που υφίστανται στην επικράτεια του συμβαλλόμενου μέρους. Ωστόσο, κάθε κράτος δύναται, κατά τον χρόνο κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, να ορίσει τις κατηγορίες οργανισμών τοπικής ή περιφερειακής αυτοδιοίκησης στις οποίες προτίθεται να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής ή τις οποίες επιθυμεί να εξαιρέσει από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου. Δύναται επίσης να συμπεριλάβει κι άλλες κατηγορίες οργανισμών τοπικής ή περιφερειακής αυτοδιοίκησης στο πεδίο εφαρμογής του Πρωτοκόλλου με μεταγενέστερη κοινοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 4 - Εδαφική εφαρμογή

1. Κάθε κράτος δύναται, κατά τον χρόνο υπογραφής ή κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, να ορίζει το ή τα εδάφη στα οποία θα εφαρμόζεται το παρόν Πρωτόκολλο.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δύναται, ανά πάσα στιγμή σε μεταγενέστερο χρόνο, με δήλωση απευθυνόμενη προς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου σε οποιοδήποτε άλλο έδαφος ορίσει στη δήλωση. Το Πρωτόκολλο θα αρχίζει να ισχύει ως προς το εν λόγω έδαφος την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της εκπνοής τρίμηνης περιόδου από την ημερομηνία λήψης της δήλωσης από τον Γενικό Γραμματέα.

3. Κάθε δήλωση η οποία διατυπώνεται δυνάμει των δύο (2) προηγούμενων παραγράφων δύναται να ανακαλείται, όσον αφορά οποιοδήποτε έδαφος ορίζεται στην εν λόγω δήλωση, με κοινοποίηση απευθυνόμενη στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ανάκληση θα αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της εκπνοής εξάμηνης περιόδου από την ημερομηνία λήψης της κοινοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 5 - Υπογραφή και έναρξη ισχύος

1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό προς υπογραφή από τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν τον Χάρτη. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Η επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση του παρόντος Πρωτοκόλλου από κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης προϋποθέτει την παράλληλη ή προγενέστερη επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση του Χάρτη. Οι πράξεις επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της εκπνοής τρίμηνης περιόδου από την ημερομηνία κατά την οποία οκτώ (8) κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμεύονται από το Πρωτόκολλο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1.

3. Αναφορικά με κάθε κράτος-μέλος το οποίο εκφράζει μεταγενέστερα τη συγκατάθεσή του να δεσμευθεί από το Πρωτόκολλο, το Πρωτόκολλο αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της εκπνοής τρίμηνης περιόδου από την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 6 - Καταγγελία

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δύναται, ανά πάσα στιγμή, να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο απευθύνοντας σχετική κοινοποίηση στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η εν λόγω καταγγελία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της εκπνοής εξάμηνης περιόδου από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 7 - Κοινοποιήσεις

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης κοινοποιεί στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης:

α. κάθε υπογραφή·

β. την κατάθεση κάθε πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης·

γ. κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου σύμφωνα με το άρθρο 5·

δ. κάθε κοινοποίηση που λαμβάνεται κατ’ εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 3·

ε. κάθε άλλη πράξη, κοινοποίηση ή ανακοίνωση που άπτεται του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφοντες, δεόντως προς τούτο εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο.

Συντάχθηκε στην Ουτρέχτη τη 16η Νοεμβρίου 2009 στη γαλλική και την αγγλική γλώσσα, με αμφότερα τα κείμενα να είναι εξίσου αυθεντικά, σε ένα και μόνο αντίτυπο το οποίο θα κατατεθεί στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διαβιβάσει επικυρωμένο αντίγραφο σε όλα τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 756
Άρση επιφυλάξεων του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας - Τροποποίηση άρθρου πρώτου ν. 1850/1989

1. Αίρονται οι επιφυλάξεις ως προς το άρθρο 5, την παρ. 2 του άρθρου 7, την παρ. 2 του άρθρου 8, και την παρ. 2 του άρθρου 10 του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας όπως κυρώθηκε με τον ν. 1850/1989 (Α’ 114).

2. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου πρώτου του ν. 1850/1989, οι λέξεις: «με την επιφύλαξη ότι η Χώρα μας δεν αναλαμβάνει την υποχρέωση να δεσμευθεί με τις διατάξεις των άρθρων 5, 7 παρ. 2, 8 παρ. 2 και 10 παρ. 2 του Χάρτη», διαγράφονται και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το πρώτο εδάφιο του άρθρου πρώτου διαμορφώνεται ως εξής:

«Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος ο Ευρωπαϊκός Χάρτης της Τοπικής Αυτονομίας, που υπογράφτηκε στο Στρασβούργο τη 15 Οκτωβρίου 1985.»

ΜΕΡΟΣ Γ’
ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ, ΒΡΕΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Άρθρο 757
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η καθιέρωση ενός ενιαίου και αξιοκρατικού πλαισίου προσλήψεων του παιδαγωγικού και βοηθητικού προσωπικού των δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, που διασφαλίζει την αποτελεσματική στελέχωσή τους με μόνιμο προσωπικό, την άμεση αντικατάσταση σε περίπτωση κένωσης οργανικών θέσεων και την κάλυψη των έκτακτων λειτουργικών αναγκών τους. Η θέσπιση ενός ενιαίου πλαισίου προσλήψεων για το προσωπικό αυτό επιβάλλεται από την κατ’ έτος μεταβαλλόμενη δυναμικότητά τους, τη σημαντική γεωγραφική διασπορά τους, τη δυσχέρεια άμεσης εξεύρεσης προσωπικού σε απομακρυσμένες περιοχές, αλλά και την ανάγκη συνεχούς και αδιάλειπτης λειτουργίας τους.

Άρθρο 758
Αντικείμενο

Διαμορφώνεται πάγιο σύστημα προσλήψεων του παιδαγωγικού και βοηθητικού προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων, που εφαρμόζεται εφεξής για τη στελέχωση των παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, καθορίζεται η διαδικασία και ρυθμίζεται ενιαία ο τρόπος πρόσληψης, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η διαρκής στελέχωση των δομών με κατάλληλο προσωπικό.

Άρθρο 759
Σύσταση θέσεων τακτικού προσωπικού

1. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α’ βαθμού κατά την έννοια του άρθρου 2 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143), περί έννοιας όρων, στους οποίους λειτουργούν βρεφικοί, παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί και οι οποίοι έχουν αδειοδοτηθεί, κατά την έναρξη

ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με το π.δ. 99/2017 (Α’ 141) ή υπάγονται στο άρθρο 765, περί προθεσμίας προσαρμογής δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, δύνανται, μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2026, να υποβάλουν προς έγκριση στις οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, αποφάσεις τροποποίησης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) τους για τη σύσταση θέσεων τακτικού προσωπικού κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων που υπάγονται στην υπ’ αρ. 41087/2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών» (Β’ 4249). Ως προϋπόθεση διορισμού στις συστηνόμενες θέσεις του πρώτου εδαφίου ορίζεται η εμπειρία τουλάχιστον είκοσι τεσσάρων (24) μηνών στο αντικείμενο κάθε θέσης, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, σε δημόσιους ή ιδιωτικούς βρεφικούς, παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς.

2. Για την τροποποίηση των Ο.Ε.Υ. κατά την παρ. 1 ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, περί Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας και συγκρότησης υπηρεσιών, με εξαίρεση την παρ. 3 και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 αυτού, ενώ δεν απαιτείται η γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Ο αριθμός των συστηνόμενων θέσεων καθορίζεται σύμφωνα με την πλήρη δυναμικότητα των σταθμών. Ο Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης εγκρίνει τις αποφάσεις περί τροποποίησης των Ο.Ε.Υ., εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή τους, με πράξη του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Το παρόν εφαρμόζεται και για τις κοινωφελείς επιχειρήσεις των δήμων, εφόσον αυτές λειτουργούν παιδικούς, βρεφικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Άρθρο 760
Επιλογή με σειρά προτεραιότητας -
Ηλεκτρονικός Κατάλογος Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού -
Αιτήσεις και προϋποθέσεις συμμετοχής

1. Οι κενές θέσεις τακτικού προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων των δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών του άρθρου 759, περί σύστασης θέσεων τακτικού προσωπικού, καλύπτονται μετά από επιλογή προσωπικού, που διενεργείται από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), με σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με το παρόν μέρος, κατά παρέκκλιση του άρθρου 51 του ν. 4622/2019 (Α’ 133), περί του ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων και του άρθρου 28 του ν. 4765/2021 (Α’ 6), περί επιλογής προσωπικού με σειρά προτεραιότητας και πεδίου εφαρμογής. Με τον ίδιο τρόπο προσλαμβάνεται και το πάσης φύσης προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για την κάλυψη παροδικών αναγκών σύμφωνα με το άρθρο 764.

2. Από το σχολικό έτος 2027-2028 και κάθε τρία (3) έτη το Α.Σ.Ε.Π. καταρτίζει κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ηλεκτρονικό κατάλογο και διενεργεί διαδικασία κατάταξης με σειρά προτεραιότητας, κατά φορέα, κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα υποψηφίων για την πλήρωση των κενών ή κενουμένων θέσεων προσωπικού όλων των ειδικοτήτων των δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, καθώς και για την κάλυψη των έκτακτων αναγκών.

3. Το Α.Σ.Ε.Π. καλεί όσους ενδιαφέρονται να υποβάλουν ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής με πρόσκληση για την κατάρτιση του καταλόγου της παρ. 2.

4. Με την πρόσκληση καθορίζονται:

α) Οι φορείς του άρθρου 759 στους οποίους δύναται να απασχοληθεί προσωπικό για τη σχολική περίοδο του επόμενου έτους από την έκδοση της πρόσκλησης,

β) οι κλάδοι και οι ειδικότητες, καθώς και τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα,

γ) η διαδικασία υποβολής των ηλεκτρονικών αιτήσεων στο Α.Σ.Ε.Π., ο τρόπος απόδειξης της συνδρομής των απαιτούμενων τυπικών προσόντων και των μοριοδοτούμενων κριτηρίων καθώς και της απουσίας κωλυμάτων διορισμού,

δ) τα κριτήρια επιλογής, όπως καθορίζονται στο προεδρικό διάταγμα της παρ. 2 του άρθρου 766, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων,

ε) οι προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων,

στ) τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία τους,

ζ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διεξαγωγή της διαδικασίας επιλογής προσωπικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Η πρόσκληση αναρτάται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια» και τον διαδικτυακό τόπο του Α.Σ.Ε.Π..

5. Στη διαδικασία γίνονται δεκτοί οι υποψήφιοι, εφόσον διαθέτουν τα γενικά και ειδικά προσόντα διορισμού ανά κατηγορία, κλάδο, ειδικότητα, κατά τα οριζόμενα στο π.δ. 85/2022 (Α’ 143), περί καθορισμού προσόντων

διορισμού σε φορείς του Δημοσίου και δεν συντρέχει στο πρόσωπό τους κώλυμα διορισμού κατά τα προβλεπόμενα στο Κεφάλαιο Β’ του Μέρους Πρώτου του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143), περί προσόντων διορισμού.

6. Οι αιτήσεις συμμετοχής των υποψηφίων υποβάλλονται προς το Α.Σ.Ε.Π. αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο. Οι λεπτομέρειες για την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων, τα πεδία που δύναται να προσυμπληρωθούν σύμφωνα με άλλα πληροφοριακά συστήματα μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και για την υποβολή τυχόν δικαιολογητικών από τους υποψηφίους καθορίζονται ρητά με την πρόσκληση.

7. Ο υποψήφιος υποβάλλει αίτηση συμμετοχής, στην οποία δηλώνει μία κατηγορία και μία μόνο κλάδο/ειδικότητα από τις αναφερόμενες στην πρόσκληση, τα προσόντα που διαθέτει και αποδεικνύει, καθώς και έναν (1) μόνο φορέα όπου επιθυμεί να απασχοληθεί.

8. Κρίσιμος χρόνος συνδρομής των προϋποθέσεων συμμετοχής στη διαδικασία, των προσόντων και κριτηρίων που λαμβάνονται υπόψη για την κατάταξη των υποψηφίων, καθώς και των προσόντων που θα αξιολογηθούν κατά τον διορισμό ή την πρόσληψή τους στους φορείς του άρθρου 759, είναι ο χρόνος λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής.

Άρθρο 761
Κατάταξη υποψηφίων

Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) κατατάσσει σε ηλεκτρονικούς καταλόγους τους υποψηφίους, ανά φορέα, κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, σύμφωνα με τα δηλωθέντα από τους υποψηφίους στοιχεία στην αίτηση υποψηφιότητας κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην οικεία πρόσκληση. Στους ηλεκτρονικούς καταλόγους αναγράφονται υποχρεωτικά η συνολική βαθμολογία των υποψηφίων, οι μονάδες που αντιστοιχούν σε καθένα από τα κριτήρια κατάταξης, ο φορέας, η κατηγορία, ο κλάδος και η ειδικότητα των υποψηφίων. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι κατάταξης υποψηφίων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π..

Άρθρο 762
Διαδικασία προγραμματισμού προσλήψεων

1. Τα αιτήματα των φορέων του άρθρου 759, περί σύστασης θέσεων τακτικού προσωπικού, για την κάλυψη αναγκών βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών μέσω διορισμού ή πρόσληψης τακτικού προσωπικού ή πρόσληψης με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου μερικής ή πλήρους απασχόλησης, κατά περίπτωση, υποβάλλονται το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους στην οικεία αποκεντρωμένη διοίκηση ή όποτε προκύψει έκτακτη και απρόβλεπτη ανάγκη, συνοδευόμενα από απόφαση της οικείας δημοτικής επιτροπής ή του οικείου διοικητικού συμβουλίου. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις ικανοποίησης των αιτημάτων σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, αποστέλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών για την έκδοση απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών για την εκκίνηση των διαδικασιών διορισμού ή πρόσληψης προσωπικού, κατά περίπτωση. Στην απόφαση του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνονται οι φορείς του άρθρου 759 και οι προκηρυσσόμενες θέσεις ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, καθώς και η σχέση εργασίας.

2. Η απόφαση της παρ. 1, περί εκκίνησης διαδικασιών διορισμού ή πρόσληψης προσωπικού, κοινοποιείται αμελλητί από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), καθώς και στους αναφερόμενους σε αυτή φορείς.

Άρθρο 763
Διαδικασία επιλογής

1. Μετά από την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών της παρ. 1 του άρθρου 762, περί διαδικασίας προγραμματισμού προσλήψεων, το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) προκηρύσσει τις προβλεπόμενες σε αυτήν θέσεις, καλεί από τους εγγεγραμμένους στον ηλεκτρονικό κατάλογο κατά φθίνουσα σειρά και σε τουλάχιστον τριπλάσιο από τις θέσεις αριθμό υποψηφίων ανά φορέα, κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα να προσκομίσουν, εφόσον απαιτείται, τα απαραίτητα δικαιολογητικά εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών και συντάσσει μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών των υποψηφίων που προηγούνται στους πίνακες και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός που απαιτείται για την κάλυψη των προκηρυσσόμενων θέσεων, πίνακα κατάταξης, απορριπτέων και διοριστέων. Οι λοιποί υποψήφιοι κατατάσσονται βάσει των δηλωθέντων στην αίτησή τους στοιχείων. Οι λεπτομέρειες για την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων, τα πεδία που δύναται να προσυμπληρωθούν σύμφωνα με άλλα πληροφοριακά συστήματα μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του

Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτείται να υποβληθούν από τους υποψηφίους καθορίζονται ρητά με την προκήρυξη. Κατά των ανωτέρω πινάκων οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ασκήσουν ένσταση ενώπιον του Α.Σ.Ε.Π. μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών, που αρχίζει από την επομένη της ανάρτησής τους στον διαδικτυακό τόπο του Α.Σ.Ε.Π..

2. Μετά από τον αυτεπάγγελτο έλεγχο και την εξέταση ενστάσεων κατά των προσωρινών πινάκων ενώπιον του Α.Σ.Ε.Π., εκδίδονται οι οριστικοί πίνακες κατάταξης, διοριστέων και απορριπτέων, οι οποίοι αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του Α.Σ.Ε.Π.. Οι υποψήφιοι που εντάσσονται στους οριστικούς πίνακες διορίζονται σε αντίστοιχο αριθμό κενών θέσεων τακτικού προσωπικού που προκηρύχθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 762, με απόφαση του αρμοδίου προς τούτο οργάνου. Σε περίπτωση παραίτησης, μη αποδοχής του διορισμού ή κένωσης της θέσης κατά τη διάρκεια ισχύος του ηλεκτρονικού πίνακα κατάταξης του άρθρου 761, διατίθεται προς διορισμό ο επόμενος κατά σειρά υποψήφιος, ο οποίος δήλωσε προτίμηση για τη συγκεκριμένη θέση. Οι υποψήφιοι που παραιτήθηκαν ή δεν αποδέχθηκαν τον διορισμό διαγράφονται οριστικά από τους οριστικούς πίνακες του πρώτου εδαφίου, κατόπιν ειδοποίησης του Α.Σ.Ε.Π. από τον οικείο φορέα. Η παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 4765/2021 (Α’ 6), περί κωλυμάτων συμμετοχής στις διαδικασίες πλήρωσης θέσεων προσωπικού δημοσίου τομέα, δεν εφαρμόζεται για τις διαδικασίες του παρόντος Μέρους.

3. Οι νεοδιοριζόμενοι υποχρεούνται να παραμείνουν στη θέση που καταλαμβάνουν για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών, εφόσον θεσπιστεί σχετικό μοριοδοτούμενο κριτήριο με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 2 του άρθρου 766, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, και κάνουν χρήση αυτού.

4. Κατ’ εξαίρεση της παρ. 3, επιτρέπονται πριν από την πάροδο της δεκαετίας από τον διορισμό:

α) Η αμοιβαία μετάταξη, εφόσον οι μετατασσόμενοι υπάλληλοι ανήκουν στον ίδιο κλάδο και την ίδια ειδικότητα. Η αμοιβαία μετάταξη διενεργείται με τη διαδικασία του άρθρου 10 του ν. 4440/2016 (Α’ 224),

β) η μετάταξη υπαλλήλων σε κλάδους και ειδικότητες ανώτερης κατηγορίας που προβλέπονται από τις οικείες οργανικές διατάξεις και εξυπηρετούν τις ανάγκες των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143). Οι μετατασσόμενοι υπάλληλοι σύμφωνα με την παρούσα δεσμεύονται να υπηρετήσουν τον υπολειπόμενο χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση της δεκαετούς παραμονής για την οποία έχουν δεσμευτεί οι ίδιοι, στον οικείο δήμο υποδοχής,

γ) η απόσπαση των υπαλλήλων πριν από την πάροδο της δεκαετίας από τον διορισμό, για λόγους συνυπηρέτησης σε δήμο που παρέχει όμοιες υπηρεσίες στην περιοχή όπου υπηρετεί ή εργάζεται ή δραστηριοποιείται ο σύζυγος ή συμβιών, υπό τις προϋποθέσεις:

γα) του άρθρου 21 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), περί απόσπασης δημοσίων υπαλλήλων λόγω συνυπηρέτησης με στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, των Ενόπλων Δυνάμεων και λοιπών ειδικών κατηγοριών ή

γβ) των άρθρων 11, περί συνυπηρέτησης, και 11Β, περί συνυπηρέτησης με εργαζόμενο - απασχολούμενο εκτός του δημόσιου τομέα, του ν. 4440/2016 όσον αφορά τρίτεκνους και πολύτεκνους.

5. Υποψήφιοι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο της παρ. 2 του άρθρου 760, οι οποίοι δεν διαθέτουν εμπειρία στο αντικείμενο της θέσης, δεν δύνανται να διοριστούν ως τακτικό προσωπικό για θέσεις για τις οποίες η εμπειρία είναι απαραίτητο προσόν, πριν συμπληρώσουν τον ελάχιστο χρόνο εμπειρίας, που προβλέπεται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας για κάθε θέση. Οι εργαζόμενοι του πρώτου εδαφίου μπορούν να προσληφθούν με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου για την κάλυψη έκτακτων αναγκών, σύμφωνα με το άρθρο 764, περί κάλυψης έκτακτων αναγκών.

6. Το προσωπικό που προσλαμβάνεται με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου πλήρους ή μερικής απασχόλησης, διάρκειας σύμβασης έως δώδεκα (12) μηνών, διέπεται, το μεν απασχολούμενο στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α’ βαθμού, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ιδρύματα αυτών, από τις διατάξεις του Τμήματος Γ’ του Κεφαλαίου Β’ του Μέρους Δεύτερου του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, το δε προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου των Ο.Τ.Α. Α’ βαθμού από τις προβλέψεις των οικείων Κανονισμών Προσωπικού και τις σχετικές ρυθμίσεις της εργατικής νομοθεσίας.

Άρθρο 764
Κάλυψη παροδικών αναγκών

1. Κατά τη διάρκεια ισχύος των ηλεκτρονικών καταλόγων κατάταξης του άρθρου 761, περί κατάταξης υποψηφίων, η κάλυψη παροδικών αναγκών των δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών γίνεται αποκλειστικά από τους πίνακες κατάταξης κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα. Ως παροδική ανάγκη νοείται κάθε περίπτωση που καθιστά απαραίτητη την πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, ιδίως λόγω της αύξησης του αριθμού των βρεφών και παιδιών που φοιτούν στις δομές του άρθρου 759, περί σύστασης

θέσεων τακτικού προσωπικού, της δημιουργίας νέων τμημάτων ή νέων δομών σταθμών και της ανάγκης αναπλήρωσης προσωπικού που απουσιάζει για οποιονδήποτε λόγο.

2. Η κάλυψη παροδικών αναγκών γίνεται κατόπιν ανακοίνωσης που εκδίδεται από κάθε φορέα και αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και το προσωπικό προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου διάρκειας μέχρι δώδεκα (12) μηνών, ανάλογα με το είδος και τη φύση των έκτακτων λειτουργικών αναγκών που πρόκειται να καλυφθούν. Με την ανακοίνωση του πρώτου εδαφίου καλούνται όλοι οι εγγεγραμμένοι στους ηλεκτρονικούς καταλόγους κατάταξης του άρθρου 761 να υποβάλλουν αίτηση προτίμησης για πρόσληψη στις συγκεκριμένες θέσεις, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία που ορίζεται με αυτήν.

3. Η πρόσληψη του προσωπικού γίνεται με απόφαση του αρμοδίου για πρόσληψη οργάνου, με βάση τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων στους πίνακες σε συνδυασμό με τις δηλώσεις προτίμησης των υποψηφίων. Η απασχόληση για κάλυψη έκτακτων αναγκών δεν εμποδίζει την υποβολή αίτησης για μόνιμο διορισμό, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 763, περί διορισμού.

Άρθρο 765
Προθεσμία προσαρμογής δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών

Οι προθεσμίες συμμόρφωσης στο π.δ. 99/2017 (Α’ 141), περί καθορισμού προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας των παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών που λειτουργούν στο πλαίσιο νομικών προσώπων των δήμων ή υπηρεσιών των δήμων, με εξαίρεση την παρ. Α του άρθρου 3 του π.δ. 99/2017, περί προδιαγραφών πυρασφάλειας, δύνανται να παραταθούν έως την 31η Αυγούστου 2028 με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του όλου αριθμού των μελών του, κατόπιν εισήγησης του δημάρχου.

Άρθρο 766
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να παραταθεί η ισχύς των ηλεκτρονικών καταλόγων του άρθρου 761, περί κατάταξης υποψηφίων, έως δύο (2) επιπλέον έτη.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, καθορίζονται τα κριτήρια κατάταξης των υποψηφίων για την κάλυψη θέσεων με σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 760. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα δύναται να προβλέπεται ως μοριοδοτούμενο κριτήριο η προηγούμενη απασχόληση στους παιδικούς, βρεφικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς των φορέων του άρθρου 759, στο πλαίσιο της Δράσης «Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση, καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης», η οποία διαδέχθηκε τη δράση «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», δυνάμει του άρθρου 104 του ν. 4941/2022 (Α’ 113), εφόσον αυτή έχει διανυθεί στον φορέα για τον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση.

Άρθρο 767
Μεταβατική διάταξη

Κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος:

α) Η πρόσκληση του άρθρου 760, περί επιλογής με σειρά προτεραιότητας, ηλεκτρονικού καταλόγου, πρόσκλησης Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού και αιτήσεων και προϋποθέσεων συμμετοχής, εκδίδεται το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 2 του άρθρου 766, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

β) Οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται σε βρεφικούς, παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς των φορέων του άρθρου 759, οι οποίες έχουν συναφθεί βάσει της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α’ 6) και είναι ενεργές κατά τη λήξη της Δράσης «Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση, καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης», η οποία διαδέχθηκε τη δράση «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», δυνάμει του άρθρου 104 του ν. 4941/2022 (Α’ 113), δύνανται να ανανεώνονται ετησίως, για διάρκεια έως δώδεκα (12) μηνών, έως το σχολικό έτος 2028-2029. Η μετατροπή των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις αορίστου χρόνου απαγορεύεται. Οι ανωτέρω συμβάσεις δεν υπόκεινται στους περιορισμούς των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 164/2004 (Α’ 134).

γ) Ως προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 762, περί διαδικασίας προγραμματισμού προσλήψεων, ορίζεται η 30η Νοεμβρίου 2026.

Άρθρο 768
Τελικές διατάξεις

1. Επιπλέον των θέσεων του άρθρου 759, οι φορείς του άρθρου αυτού δύνανται να συστήσουν επιπλέον θέσεις τακτικού προσωπικού σε οποιαδήποτε υπηρεσιακή μονάδα τους, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ, με τη διαδικασία του άρθρου 759 και σε αριθμό ίσο με τον αριθμό του προσωπικού που απασχολείται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος σε παιδικούς, βρεφικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς τους, με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, σε κλάδους και ειδικότητες που δεν καλύπτονται από την υπ’ αρ. 41087/2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών». Οι θέσεις που συστήνονται είναι ισάριθμες, ανά κατηγορία, με το προσωπικό του πρώτου εδαφίου και υποχρεωτικά κλάδου Διοικητικού/Οικονομικού, ειδικότητας Διοικητικού.

2. Το προσωπικό της παρ. 1, μετά από τον διορισμό του, τοποθετείται υποχρεωτικά σε υπηρεσίες του οικείου φορέα σύμφωνα με τις υπηρεσιακές ανάγκες και κατά προτεραιότητα σε ανταποδοτικές υπηρεσίες. Με απόφαση του δημάρχου, εφόσον το προσωπικό αυτό διοριστεί σε νομικό πρόσωπο του δήμου, μπορεί να μεταταχθεί σε κενές οργανικές θέσεις του οικείου δήμου.

3. Κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι οποίες λειτουργούν παιδικούς, βρεφικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, εφαρμόζουν αναλογικά το άρθρο 378, περί προϋπολογισμού δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών.

4. Ειδικά για την εφαρμογή του παρόντος μέρους, τα Α’ και Β’ επικουρικά προσόντα της ειδικότητας ΔΕ Μαγείρων και τα επικουρικά προσόντα της ειδικότητας ΔΕ Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων, όπως αυτά ορίζονται στο π.δ. 85/2022 (Α’ 232), λογίζονται ως κύρια προσόντα.

ΜΕΡΟΣ Δ’
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 769
Προσθήκη περίπτωσης για αναστολή κυρώσεων του άρθρου 128 του ν. 4759/2020 - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 128 ν. 4759/2020

Στην παρ. 1 του άρθρου 128 του ν. 4759/2020 (Α’ 245), περί ειδικών περιπτώσεων αυθαιρέτων και παράτασης υποβολής δικαιολογητικών, προστίθεται περ. ζ) ως εξής:

«ζ) ακίνητα με χρήση δημόσιας πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με χρήση δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών που ανήκουν σε δήμους και νομικά πρόσωπα αυτών και στην εταιρεία Κτηριακές Υποδομές Α.Ε. του άρθρου 132 του ν. 4199/2013 (Α’ 216), καθώς και με χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων ή προνοιακών δομών που ανήκουν σε δήμους, εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 344 του Κώδικα Πολεοδομίας - Χωροταξίας (ν. 5306/2026, Α’ 88), περί παρατάσεων πολεοδομικών προθεσμιών.»

Άρθρο 770
Προσαρμογή Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος στον Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Προσθήκη περ. ιη) στο άρθρο 23, περ. ζ) στο άρθρο 46 και παρ. 10 στο άρθρο 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στο άρθρο 23 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α’ 167), περί μη εκπιπτόμενων επιχειρηματικών δαπανών, προστίθεται περ. ιη) ως εξής:

«ιη) οι δαπάνες διαφήμισης της διαφημιζόμενης επιχείρησης, εφόσον η καταβολή των αναλογούντων τελών του άρθρου 417 του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, περί συντελεστή του τέλους διαφήμισης, δεν πραγματοποιείται εμπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 418, περί διαδικασιών είσπραξης του τέλους διαφήμισης, του ίδιου Κώδικα.»

2. Στο άρθρο 46 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, περί απαλλασσόμενων νομικών προσώπων, προστίθεται περ. ζ) ως εξής:

«ζ. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, η Ένωση Περιφερειών και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων.»

3. Στο άρθρο 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, περί κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα, προστίθεται παρ. 10, ως εξής:

«10. Οι επιχορηγήσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 283 του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, περί σύστασης εταιρείας για τον θεσμό «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος.»

Άρθρο 771
Απολαβές συνεργατών δήμων και περιφερειών -
Κατάργηση παρ. 8 και αντικατάσταση παρ. 9 άρθρου 9 ν. 4354/2015

1. Στο άρθρο 9 του ν. 4354/2015 (Α’ 176), περί των μισθολογικών κλιμακίων και της κατάταξης των υπαλλήλων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 8 καταργείται, β) η παρ. 9 αντικαθίσταται και οι παρ. 8 και 9 διαμορφώνονται ως εξής:

«8. [Καταργείται].

9. Οι συνεργάτες των δήμων και των περιφερειών κατατάσσονται ως εξής:

α) Οι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών στο Μ.Κ. 9 της κατηγορίας ΠΕ,

β) οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) ή οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στο Μ.Κ. 7 της κατηγορίας ΠΕ,

γ) οι κάτοχοι πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης στο Μ.Κ. 5 της κατηγορίας ΠΕ,

δ) οι κάτοχοι τίτλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο Μ.Κ. 5 της κατηγορίας ΔΕ.»

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται για όλους τους συνεργάτες του άρθρου 303, περί συνεργατών δημάρχων και περιφερειαρχών και του άρθρου 304, περί συνεργατών προέδρων νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης, με την επιφύλαξη:

α) Της παρ. 1 του άρθρου 22, περί καθορισμού αποδοχών ειδικών κατηγοριών, ως προς τους δημοσιογράφους και

β) της παρ. 4 του άρθρου 307, περί μεταβατικών διατάξεων, ως προς τους υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, για τους οποίους εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι παρ. 8 και 9 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015, ως έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 772
Παράταση διάρκειας ισχύος Μονάδας Σύνταξης
και Εφαρμογής Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης -
Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 39 ν. 5143/2024

Στην παρ. 5 του άρθρου 39 του ν. 5143/2024 (Α’ 161), περί της σύστασης Μονάδας Σύνταξης και Εφαρμογής Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, οι λέξεις «έως τις 30.6.2026» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως την 30ή Ιουνίου 2027», και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Το παρόν ισχύει έως την 30ή Ιουνίου 2027.»

ΜΕΡΟΣ Ε’
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 773
Καταργούμενες διατάξεις

Α. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος:

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 28, περί μεταβατικών διατάξεων και της περ. α) της παρ. 5 του παρόντος άρθρου καταργούνται τα άρθρα πρώτο (εσωτερικά άρθρα 1 έως 287), δεύτερο, τρίτο και τέταρτο του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α’ 114).

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 87, περί μεταβατικής διάταξης, καταργούνται τα άρθρα 1 έως 72, 82 έως 90, οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 118 του ν. 4804/2021 (Α’ 90) και η παρ. 5Α του άρθρου 18 του ν. 1735/1987 (Α’ 195).

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 105, περί μεταβατικής διάταξης, καταργούνται τα άρθρα 1 έως 16 του ν. 3870/2010 (Α’ 138) και οι παρ. 5 και 10 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010.

4. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 448, περί μεταβατικών διατάξεων, καταργούνται:

α) Τα άρθρα 1 έως 3, 9 έως 11, η παρ. 1 του άρθρου 12, τα άρθρα 15 έως 17, οι παρ. 4, 5 και 7 του άρθρου 18, τα άρθρα 19 έως 24, η παρ. 1 του άρθρου 26, τα άρθρα 27 έως 29, 31 και 33 έως 36 του ν. 2130/1993 (Α’ 62),

β) τα άρθρα 1 έως 17, 19 έως 21, 23, 26 έως 34, 44 και 48 του ν. 1080/1980 (Α’ 246).

5. Με την επιφύλαξη της παρ. 8 του άρθρου 448, καταργούνται:

α) Το άρθρο 166Α του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

β) τα άρθρα 25 έως 27 του ν. 1828/1989 (Α’ 2),

γ) τα άρθρα 1 έως 62, 67 έως 83, 85 και 86 έως 90 του ν. 1416/1984 (Α’ 18),
δ) το άρθρο 3 του ν. 505/1976 (Α’ 353),
ε) τα άρθρα 1 έως 27 του ν.δ. 318/1969 (Α’ 212),
στ) το β.δ. 542/1961 (Α’ 136),
ζ) τα άρθρα 1 έως 91 του β.δ. 17/5-15.6.1959 (Α’ 114),
η) τα άρθρα 1 έως 104 του β.δ. 24/9-20.10.1958 (Α’ 171).
6. Με την επιφύλαξη των άρθρων 183 και 727, καταργούνται:
α) Τα άρθρα 77 και 179, τα άρθρα 225 έως 226, οι παρ. 1 έως 5 του άρθρου 227 και τα άρθρα 230, 231, 233, 234, 236 έως 238 του ν. 3852/2010 και
β) τα άρθρα 1 έως 119 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996, Α’ 21).
7. Με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 307, περί μεταβατικών διατάξεων, καταργείται το άρθρο 163 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α’ 143).
Β. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα, καταργούνται:
1. Η παρ. 2 του άρθρου 34 του ν. 5270/2026 (Α’ 9),
2. η παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 5218/2025 (Α’ 125),
3. το άρθρο 29 του ν. 5188/2025 (Α’ 49),
4. το άρθρο 47 του ν. 5167/2024 (Α’ 207),
5. το άρθρο 77 του ν. 5164/2024 (Α’ 202),
6. τα άρθρα 19 έως 22, 26 έως 33, 36, 40, 41 και 51 του ν. 5143/2024 (Α’ 161),
7. η παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 5130/2024 (Α’ 127),
8. το άρθρο 64 του ν. 5129/2024 (Α’ 124),
9. το άρθρο 25 του ν. 5116/2024 (Α’ 100),
10. το άρθρο 70 του ν. 5108/2024 (Α’ 65),
11. τα άρθρα 43 και 45 του ν. 5099/2024 (Α’ 48),
12. το άρθρο 22 του ν. 5085/2024 (Α’ 17),
13. τα άρθρα 50, 51, 54, 55 και 61 του ν. 5083/2024 (Α’ 12),
14. τα άρθρα 89 έως 94 και 117, 118 και 120 του ν. 5079/2023 (Α’ 215),
15. το άρθρο 24 του ν. 5076/2023 (Α’ 207),
16. τα άρθρα 1 έως 26, 29 έως 35, 38, 39 και 49 του ν. 5056/2023 (Α’ 163),
17. τα άρθρα 7 έως 23 του ν. 5046/2023 (Α’ 137),
18. τα άρθρα 3, 5 έως 11, 13, 18, 19, 37, η παρ. 1 του άρθρου 45 και το άρθρο 46 του ν. 5043/2023 (Α’ 91),
19. το άρθρο 100 του ν. 5041/2023 (Α’ 87),
20. το άρθρο 10 του ν. 5039/2023 (Α’ 83),
21. το άρθρο 266 του ν. 5037/2023 (Α’ 78),
22. το άρθρο 42 του ν. 5028/2023 (Α’ 54),
23. τα άρθρα 39 έως 51, 57 έως 59 του ν. 5027/2023 (Α’ 48),
24. τα άρθρα 30 έως 37 του ν. 5013/2023 (Α’ 12),
25. τα άρθρα 3 έως 6, η παρ. 2 του άρθρου 36, καθώς και τα άρθρα 38 έως 50, 56, 86 έως 90, 93, 96, 97, 99, 104 έως 108, 110, 119 έως 122 του ν. 5003/2022 (Α’ 230),
26. το άρθρο 34 του ν. 4999/2022 (Α’ 225),
27. η περ. β της παρ. 1 του άρθρου 57 και το άρθρο 67 του ν. 4997/2022 (Α’ 219),
28. το άρθρο 82 του ν. 4975/2022 (Α’ 187),
29. τα άρθρα 39 και 163 έως 165 του ν. 4964/2022 (Α’ 150),
30. τα άρθρα 40 έως 44, 46, 47, 63, 64, 70 έως 72, 74 έως 76, 78 του ν. 4954/2022 (Α’ 136),
31. τα άρθρα 16 και 45 του ν. 4937/2022 (Α’ 106),
32. το άρθρο 76 του ν. 4921/2022 (Α’ 75),
33. τα άρθρα 10, 16, 17, 20, 21, 22, 41 και 42 του ν. 4915/2022 (Α’ 63),
34. τα άρθρα 99 έως 111 και 175 του ν. 4876/2021 (Α’ 251),
35. τα άρθρα 40 και 52 του ν. 4873/2021 (Α’ 248),
36. το άρθρο 83 του ν. 4850/2021 (Α’ 208),
37. τα άρθρα 96 έως 98 του ν. 4842/2021 (Α’ 190),
38. το άρθρο εξηκοστό όγδοο του ν. 4839/2021 (Α’ 181),
39. το άρθρο 136 του ν. 4831/2021 (Α’ 170),
40. τα άρθρα 48, 50, 51 και 63 έως 67 του ν. 4830/2021 (Α’ 169),

41. τα άρθρα 26 και 33 του ν. 4829/2021 (Α’ 166),
42. τα άρθρα 60, 64 και 65 του ν. 4821/2021 (Α’ 134),
43. τα άρθρα 54 και 55 του ν. 4811/2021 (Α’ 108),
44. τα άρθρα 26 και 39 του ν. 4807/2021 (Α’ 96),
45. τα άρθρα 243 έως 247 του ν. 4798/2021 (Α’ 68),
46. τα άρθρα 37, 38, 46, 50, 51, 54 έως 61, 63 και 65 έως 67 του ν. 4795/2021 (Α’ 62),
47. τα άρθρα 91 και 92 του ν. 4790/2021 (Α’ 48),
48. το άρθρο τριακοστό έκτο του ν. 4771/2021 (Α’ 16),
49. τα άρθρα 51 και 52 του ν. 4753/2020 (Α’ 227),
50. τα άρθρα 72 και 73 του ν. 4745/2020 (Α’ 214),
51. το άρθρο 26 του ν. 4736/2020 (Α’ 200),
52. τα άρθρα 38 έως 40, 48, 52, 54, 55, 63, 66 και παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4735/2020 (Α’ 197),
53. το άρθρο 7 του ν. 4728/2020 (Α’ 186),
54. τα άρθρα 51 και 69 του ν. 4722/2020 (Α’ 177),
55. τα άρθρα 106, 107, 132 και 133 του ν. 4714/2020 (Α’ 148),
56. το άρθρο 79 του ν. 4712/2020 (Α’ 146),
57. η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4711/2020 (Α’ 145),
58. η παρ. 1 του άρθρου 375 και το άρθρο 376 του ν. 4700/2020 (Α’ 133),
59. α) τα άρθρα εικοστό έκτο, εικοστό έβδομο, εικοστό όγδοο, τριακοστό τρίτο, τριακοστό τέταρτο του Μέρους Στ’ του άρθρου 1,
β) τα άρθρα εικοστό τρίτο, εικοστό τέταρτο, εικοστό πέμπτο, εικοστό έκτο του Μέρους Ε’ του άρθρου 2 και
γ) τα άρθρα 21 και 79 του ν. 4690/2020 (Α’ 104),
60. το άρθρο 65 του ν. 4688/2020 (Α’ 101),
61. το άρθρο 94 και η παρ. 3 του άρθρου 130 του ν. 4685/2020 (Α’ 92),
62. οι παρ. 4 και 5 του άρθρου τεσσαρακοστού τρίτου του ν. 4684/2020 (Α’ 86),
63. το άρθρο τριακοστό έβδομο του ν. 4683/2020 (Α’ 83),
64. τα άρθρα 1 έως 5, 7 έως 11, 16, 18, 21, 24, 92, 93, 95 και 99 του ν. 4674/2020 (Α’ 53),
65. οι παρ. 4 και 5 του άρθρου 54 του ν. 4662/2020 (Α’ 27),
66. τα άρθρα 45, 47 και 51 του ν. 4647/2019 (Α’ 204),
67. τα άρθρα 177, 178, 180, 182, 184, 187, οι παρ. 1 έως 6, 8 και 9 του άρθρου 229, τα άρθρα 230 και 231 του ν. 4635/2019 (Α’ 167),
68. τα άρθρα 10 έως 15 του ν. 4625/2019 (Α’ 139),
69. τα άρθρα 1 έως 13, 15, 16 και 114 του ν. 4623/2019 (Α’ 134),
70. τα άρθρα 50 έως 76, 96 έως 100, 102, 103, 107 και 108 του ν. 4604/2019 (Α’ 50),
71. τα άρθρα 154 έως 158 του ν. 4600/2019 (Α’ 43),
72. τα άρθρα 35 και 48 του ν. 4599/2019 (Α’ 40),
73. το άρθρο 51 του ν. 4587/2018 (Α’ 218),
74. τα άρθρα 26 και 28 του ν. 4585/2018 (Α’ 216),
75. το άρθρο 94 του ν. 4582/2018 (Α’ 208),
76. το άρθρο 16 του ν. 4575/2018 (Α’ 192),
77. το άρθρο 20 του ν. 4566/2018 (Α’ 175),
78. το άρθρο 12 του ν. 4558/2018 (Α’ 140),
79. τα άρθρα 2 έως 4, 15, 32, 36, 38, 47, 52, 61, 68 έως 90, 92 έως 105, 107 έως 151, 175 έως 185, 189 έως 214, 216 και 220 έως 247 του ν. 4555/2018 (Α’ 133),
80. η παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4554/2018 (Α’ 130),
81. τα άρθρα 35 και 36 του ν. 4521/2018 (Α’ 38),
82. το άρθρο 58 του ν. 4520/2018 (Α’ 30),
83. το άρθρο 348 του ν. 4512/2018 (Α’ 5),
84. τα άρθρα 66 και 68 του ν. 4509/2017 (Α’ 201),
85. τα άρθρα 44 και 45 του ν. 4508/2017 (Α’ 200),
86. το άρθρο 120 του ν. 4488/2017 (Α’ 137),
87. τα άρθρα 104 και 108 του ν. 4485/2017 (Α’ 114),
88. τα άρθρα 1 έως 20, η παρ. 1 του άρθρου 22, τα άρθρα 23 έως 28, 30, 32 έως 44, 46 έως 58, 60 έως 75, 78, 114, 130 και 134 του ν. 4483/2017 (Α’ 107),

89. τα άρθρα 25, 26 και 27 του ν. 4479/2017 (Α’ 94),
90. το άρθρο 18 του ν. 4461/2017 (Α’ 38),
91. τα άρθρα 15 και 18 του ν. 4456/2017 (Α’ 24),
92. το άρθρο 42 του ν. 4447/2016 (Α’ 241),
93. τα άρθρα 77 και 78 του ν. 4445/2016 (Α’ 236),
94. το άρθρο 76 του ν. 4443/2016 (Α’ 232),
95. το άρθρο 37 του ν. 4442/2016 (Α’ 230),
96. το άρθρο 56 του ν. 4386/2016 (Α’ 83),
97. το άρθρο 45 του ν. 4369/2016 (Α’ 33),
98. τα άρθρα 12, 13 και 14 του ν. 4368/2016 (Α’ 21),
99. το άρθρο 31 του ν. 4361/2016 (Α’ 10),
100. η παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015 (Α’ 176),
101. το άρθρο 9 (εσωτερικά άρθρα 1, 2 και 5) του ν. 4350/2015 (Α’ 161),
102. το άρθρο 13 του ν. 4337/2015 (Α’ 129),
103. η υποπαρ. Δ.12 της παρ. 11 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α’ 94),
104. οι παρ. 2 και 6 του άρθρου 27 και τα άρθρα 42 έως 44 του ν. 4325/2015 (Α’ 47),
105. τα άρθρα 29 και 43 του ν. 4320/2015 (Α’ 29),
106. τα άρθρα 74 έως 79, οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 81 και το άρθρο 115 του ν. 4316/2014 (Α’ 270),
107. το άρθρο 45 του ν. 4315/2014 (Α’ 269),
108. το άρθρο 13 του ν. 4312/2014 (Α’ 260),
109. το άρθρο 88 του ν. 4307/2014 (Α’ 246),
110. η παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4301/2014 (Α’ 223),
111. το άρθρο 55 του ν. 4277/2014 (Α’ 156),
112. το άρθρο 64 του ν. 4270/2014 (Α’ 143),
113. τα άρθρα 1 έως 4, 6 έως 9, 16 έως 26, 31 έως 33, 35 έως 48, 50, 52, 63, 64, 66, 68, 69, 72, 73 και 76 έως 79 του ν. 4257/2014 (Α’ 93),
114. το άρθρο 57 του ν. 4249/2014 (Α’ 73),
115. το άρθρο 10 του ν. 4239/2014 (Α’ 43),
116. το άρθρο 38 του ν. 4235/2014 (Α’ 32),
117. τα άρθρα 14 και 15 του ν. 4224/2013 (Α’ 288),
118. το άρθρο 24 του ν. 4208/2013 (Α’ 252),
119. το άρθρο 78 του Κώδικα κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπών διατάξεων (ν. 4182/2013, Α’ 185),
120. τα άρθρα 76 έως 79 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α’ 167),
121. τα άρθρα 1 (εσωτερικά άρθρα 1 έως 7, 9 και 10), 6, 8 και 10, η παρ. 2 του άρθρου 13, 14, τα άρθρα 16, 20 και η παρ. 1 άρθρου 21 του ν. 4147/2013 (Α’ 98),
122. τα άρθρα 5 και 6 του ν. 4144/2013 (Α’ 88),
123. τα άρθρα 1 έως 10 του π.δ. 7/2013 (Α’ 26),
124. τα άρθρα 4 έως 4Ε του ν. 4111/2013 (Α’ 18),
125. οι περ. 1 και 2 της υποπερ. Στ1, οι περ. 3 έως 7 της υποπαρ. Στ2 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α’ 222),
126. τα άρθρα πρώτο έως δέκατο του ν. 4089/2012 (Α’ 206),
127. τα άρθρα 1 έως 8, 11, παρ. 3 έως 5, 7 έως 9, 13 και 15 έως 17 του άρθρου 12, 13 έως 17, παρ. 3, 15 και 16 του άρθρου 18, παρ. 1 έως 5, 7 έως 9, 12 έως 15 του άρθρου 19, παρ. 3 και 4 του άρθρου 43, και άρθρο 46 του ν. 4071/2012 (Α’ 85),
128. οι παρ. 3α έως στ του άρθρου 3 του ν. 4051/2012 (Α’ 40),
129. το άρθρο 42 του ν. 4049/2012 (Α’ 35),
130. το άρθρο 64 του ν. 4042/2012 (Α’ 24),
131. το άρθρο 56 του ν. 4030/2011 (Α’ 249),
132. τα άρθρα 10 και 12 του ν. 4018/2011 (Α’ 215),
133. το άρθρο 15 του ν. 4014/2011 (Α’ 209),
134. η παρ. 2 του άρθρου 192 του ν. 4001/2011 (Α’ 180),
135. η παρ. 20 του άρθρου 66 του ν. 3984/2011 (Α’ 150),
136. τα άρθρα 43, 44, 51, 52, 54 και 55 του ν. 3979/2011 (Α’ 138),

137. οι παρ. 1, 2, 9 έως 11 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011 (Α’ 118),
138. οι παρ. 6 και 7 του άρθρου 26 του ν. 3938/2011 (Α’ 61),
139. το άρθρο 33 του ν. 3937/2011 (Α’ 60),
140. οι παρ. 3 και 6 του άρθρου 51 του ν. 3905/2010 (Α’ 219),
141. η περ. γ της παρ. 5 του άρθρου 22 του ν. 3897/2010 (Α’ 208),
142. η παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3861/2010 (Α’ 112),
143. οι παρ. 1 έως 3 του άρθρου 29 του ν. 3838/2010 (Α’ 49),
144. τα άρθρα 1 έως 6Β, 58 έως 76, 78 έως 97, 97Β έως 108, παρ. 1 έως 8 και περ. α της παρ. 9 του άρθρου 109, άρθρα 110 έως 112, 159 έως 178, 180 έως 207, 209 έως 218, 220, 223, 223Α, 224, παρ. 6 του άρθρου 227, άρθρα 228, 229, 230Α, 232, 235, 242, 243, περ. β’της παρ. 11 του άρθρου 247, 248, 254 έως 281Α, παρ. 3 έως 19 του άρθρου 282, παρ. 1, 2 και 5 έως 22 του άρθρου 283, και άρθρα 284 και 285 του ν. 3852/2010 (Α’ 87),
145. η παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 3833/2010 (Α’ 40),
146. το άρθρο 17 του ν. 3812/2009 (Α’ 234),
147. τα άρθρα 32 έως 35, παρ. 2 έως 5 του άρθρου 36, τα άρθρα 37 έως 42, 63 του ν. 3801/2009 (Α’ 163),
148. το άρθρο 27 του ν. 3756/2009 (Α’ 53),
149. το άρθρο 2 του ν. 3752/2009 (Α’ 40),
150. τα άρθρα 18 έως 20, 22, 33 και 43 και οι παρ. 1 και 3 έως 14 του άρθρου 21 του ν. 3731/2008 (Α’ 263),
151. το άρθρο 34 του ν. 3697/2008 (Α’ 194),
152. τα άρθρα 24 και 26 του ν. 3649/2008 (Α’ 39),
153. τα άρθρα 34 και 34Α του ν. 3614/2007 (Α’ 267),
154. τα άρθρα 21, 22, παρ. 1 έως 11 του άρθρου 24, άρθρα 25 και 26 του ν. 3613/2007 (Α’ 263),
155. τα άρθρα 1 έως 7 του π.δ. 185/2007 (Α’ 221),
156. το άρθρο 161 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων,
157. το άρθρο 10 του ν. 3577/2007 (Α’ 130),
158. τα άρθρα 22 και 23 του ν. 3536/2007 (Α’ 42),
159. τα άρθρα 17, 25 και 26 του ν. 3491/2006 (Α’ 207),
160. τα άρθρα 26 έως 29, η παρ. 6 του άρθρου 30 και το άρθρο 31 του ν. 3448/2006 (Α’ 57),
161. τα άρθρα 1 έως 8 του ν. 3443/2006 (Α’ 41),
162. τα άρθρα 1 έως 7 του π.δ. 252/2005 (Α’ 301),
163. τα άρθρα 1 έως 10 και 12 του ν. 3345/2005 (Α’ 138),
164. τα άρθρα 15 και 18 του ν. 3320/2005 (Α’ 48),
165. τα άρθρα 1 έως 5, 19 έως 24, 26 έως 29, 31, 33, παρ. 1, 2, 3, 6 και 12 του άρθρου 35 του ν. 3274/2004 (Α’ 195),
166. το άρθρο 16 του ν. 3254/2004 (Α’ 127),
167. τα άρθρα 19, 20 και 26 του ν. 3242/2004 (Α’ 102),
168. τα άρθρα 21 έως 30 και 33 του ν. 3202/2003 (Α’ 284),
169. τα άρθρα 14 και 15 του ν. 3172/2003 (Α’ 197),
170. τα άρθρα 7, 9 έως 11, 14, 15 και 17 του ν. 3146/2003 (Α’ 125),
171. η παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3106/2003 (Α’ 110),
172. το άρθρο 12 του ν. 3074/2002 (Α’ 296),
173. το άρθρο 22 του ν. 3051/2002 (Α’ 220),
174. η παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 3044/2002 (Α’ 197),
175. το άρθρο 26 του ν. 3013/2002 (Α’ 102),
176. το άρθρο 17 του π.δ. 23/2002 (Α’ 19),
177. τα άρθρα 1 έως 8 του π.δ. 341/2001 (Α’ 230),
178. τα άρθρα 12, 13, οι παρ. 1 έως 4 του άρθρου 14 και τα άρθρα 15 έως 19 του ν. 2946/2001 (Α’ 224),
179. το άρθρο μόνον του π.δ. 133/2001 (Α’ 118),
180. η περ. β της παρ. 1 του άρθρου 1 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ν. 2882/2001, Α’ 17),
181. η παρ. 1 του άρθρου 5, τα άρθρα 9, 12 και 14 του ν. 2880/2001 (Α’ 9),
182. τα άρθρα 1 έως 4 του π.δ. 161/2000 (Α’ 145),
183. τα άρθρα 7, 8, 11 και 13 του ν. 2839/2000 (Α’ 196),
184. το άρθρο 25 του ν. 2753/1999 (Α’ 249),
185. τα άρθρα 17, 25 και οι παρ. 1 έως 6 του άρθρου 28 του ν. 2738/1999 (Α’ 180),

186. το άρθρο τρίτο του ν. 2683/1999 (Α’ 19),
187. τα άρθρα 1 έως 15 του ν. 2672/1998 (Α’ 290),
188. οι παρ. 1 έως 11 και 13 έως 20 του άρθρου 9 του ν. 2623/1998 (Α’ 139),
189. τα άρθρα 1 έως 29 του ν. 2539/1997 (Α’ 244),
190. τα άρθρα 1 έως 9 και οι παρ. 7 έως 11 του άρθρου 13 του ν. 2503/1997 (Α’ 107),
191. τα άρθρα 1 έως 27 του π.δ. 331/1996 (Α’ 223),
192. τα άρθρα 1 έως 25 του π.δ. 242/1996 (Α’ 179),
193. τα άρθρα 1 έως 19 του π.δ. 198/1996 (Α’ 159),
194. τα άρθρα 1 και 2 του π.δ. 161/1996 (Α’ 118),
195. τα άρθρα 1 έως 24 του π.δ. 369/1995 (Α’ 198),
196. τα άρθρα 1 έως 7, 11 και 13 του ν. 2307/1995 (Α’ 113),
197. το άρθρο 13 του ν. 2297/1995 (Α’ 50),
198. τα άρθρα 53 έως 56 του ν. 2218/1994 (Α’ 90),
199. η παρ. 3 του άρθρου 40 του ν. 2065/1992 (Α’ 113),
200. τα άρθρα 1 έως 14 του π.δ. 497/1991 (Α’ 180),
201. τα άρθρα 1 έως 5, 10 και 12 του ν. 1878/1990 (Α’ 33),
202. το άρθρο μόνον του π.δ. 250/1989 (Α’ 118),
203. τα άρθρα 1 έως 54 του ν. 1832/1989 (Α’ 54),
204. τα άρθρα 1 έως 21 του π.δ. 171/1987 (Α’ 84),
205. το άρθρο μόνον του π.δ. 51/1987 (Α’ 26),
206. οι παρ. 9 (10) και 10 (11) του άρθρου 18 του ν. 1735/1987,
207. τα άρθρα 1 έως 20 του π.δ. 80/1986 (Α’ 30),
208. τα άρθρα 41 και 50 του ν. 1566/1985 (Α’ 167),
209. τα άρθρα 1 έως 11 του π.δ. 258/1985 (Α’ 99),
210. τα άρθρα 14 έως 17 του ν. 1518/1985 (Α’ 30),
211. τα άρθρα 10 έως 15, 17 και 19 έως 21 του ν. 1491/1984 (Α’ 173),
212. το άρθρο 23 του ν. 1326/1983 (Α’ 19),
213. τα άρθρα 1 έως 15 του ν. 1235/1982 (Α’ 26),
214. τα άρθρα 1 έως 10 του π.δ. 270/1981 (Α’ 77),
215. τα άρθρα 1 έως 73 του π.δ. 28/1980 (Α’ 11),
216. τα άρθρα 1 έως 31 του ν. 1069/1980 (Α’ 191),
217. τα άρθρα 1 έως 28 του ν. 890/1979 (Α’ 80),
218. τα άρθρα 1 έως 5 του π.δ. 923/1977 (Α’ 315),
219. τα άρθρα 1 έως 6 του ν. 429/1976 (Α’ 235),
220. τα άρθρα 1 έως 13 του ν. 215/1975 (Α’ 260),
221. τα άρθρα 1 έως 14 του ν. 25/1975 (Α’ 74),
222. τα άρθρα 15 έως 22 του ν.δ. 1044/1971 (Α’ 245),
223. τα άρθρα 1 έως 24 του ν.δ. 703/1970 (Α’ 219),
224. το άρθρο 4 του α.ν. 582/1968 (Α’ 225).

Γ. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ’
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 774
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος εκκινεί από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη των παρ. 2, 3 και 4.

2. Η ισχύς των προθεσμιών:

α) Της παρ. 2 του άρθρου 517, περί χρηματοοικονομικών καταστάσεων και

β) του πέμπτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 519, περί ελέγχου, έγκρισης και δημοσίευσης χρηματοοικονομικών αναφορών, εκκινεί από την 1η Ιανουαρίου 2028.

Για τις χρήσεις των ετών 2026 και 2027, οι αντίστοιχες προθεσμίες είναι μέχρι το τέλος Ιουνίου του επόμενου έτους και εντός δύο (2) μηνών από τη σύνταξή τους, αντίστοιχα για τις περ. α) και β) της παρούσας.

3. Η ισχύς της παρ. 4 του άρθρου 526, περί επιχορηγήσεων και βοηθημάτων δήμων, αρχίζει από την 1η Ιουλίου 2024.

4. Η ισχύς του άρθρου 755, περί κύρωσης του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Πρωτοκόλλου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων της παρ. 3 του άρθρου 5 αυτού.

5. Η ισχύς του άρθρου 756, περί άρσης επιφυλάξεων του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, αρχίζει από την πλήρωση των προϋποθέσεων της παρ. 3 του άρθρου 12 του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας Περιεχομένων	
1. Γενικές Υπηρεσίες	
1.3 Γενικές Υπηρεσίες	
	1.3.5 Εξυπηρέτηση πολιτών - Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)
	1.3.7.7 Διαχείριση νεκροταφείου
	1.3.10. Διοικητικές Λειτουργίες
	1.3.12 Δημοτολόγιο, Ληξιαρχείο, Εκλογές
2. Άμυνα	
2.1 Παλλαϊκή Άμυνα	
	2.2.1 Πολιτική και Παλλαϊκή Άμυνα
3. Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια	
3.1 Αστυνομικές Υπηρεσίες	
	3.1.2 Δημοτική Αστυνομία, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Δ΄ «Δημοτική Αστυνομία»
	3.1.3 Πολιτική Προστασία
3.2 Πυροσβεστικές Υπηρεσίες	
	3.2.1 Δράσεις πυροπροστασίας και πυρασφάλειας
	3.6.1 Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια
4. Οικονομικές Υποθέσεις	
4.1 Γενικές οικονομικές, εμπορικές και εργασιακές σχέσεις	
	4.1.1 Εμπόριο - Μεταποίηση
	4.1.2 Τουρισμός
4.2 Γεωργία, δασοκομία, αλιεία και θήρα	

	4.2.1.Γενικές αρμοδιότητες Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας
	4.2.2.Προγραμματισμός Αγροτικής Ανάπτυξης
	4.2.3. Πολιτική Γης
	4.2.4. Γεωργία
	4.2.5. Κτηνοτροφίας
	4.2.6. Κτηνιατρική
	4.2.7 Αλιεία
4.3 Καύσιμα και Ενέργεια	
	4.3.1 Καύσιμα και Ενέργεια
4.4 Εξόρυξη, Μεταποίηση και Κατασκευές	
	4.4.1 Λατομεία- Μεταλλεία
	4.4.2 Μεταποίηση
	4.4.3. Υποδομές - Διαχείριση Τεχνικών Έργων
4.5 Μεταφορές	
	4.5.1 Μεταφορές
4.6 Επικοινωνίες	
	4.6.1 Επικοινωνίες
4.7 Άλλες Βιομηχανίες	
	4.7.1 Άλλες Βιομηχανίες
4.8 «Έρευνα και Ανάπτυξη» για τις οικονομικές υποθέσεις	
	4.8.1 Έρευνα και Ανάπτυξη
4.9 Οικονομικές Υποθέσεις που δεν κατηγοριοποιούνται αλλού	
	4.9.1 Οικονομικές Υποθέσεις
5. Προστασία του Περιβάλλοντος	

5.1 Διαχείριση Αποβλήτων	
	5.1.1 Διαχείριση στερών και υγρών αποβλήτων
5.4 Προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου	
	5.4.1 Προστασία Περιβάλλοντος
	5.4.2 Αστικό Πράσινο
5.6 Προστασία του Περιβάλλοντος που δεν κατηγοριοποιείται αλλού	
	5.6.1 Φυσικοί Πόροι και Ενέργεια
6. Στέγαση και Υποδομή Κοινής Ωφέλειας	
6.2 Ανάπτυξη Υποδομής Κοινής Ωφέλειας	
	6.2.1 Χωροταξία / Πολεοδομία
6.3Ύδρευση	
	6.3.1Ύδρευση
7. Υγεία	
7.4 Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	
	7.4.1 Δημόσια Υγεία
8. Αναψυχή, Πολιτισμός και Θρησκεία	
8.1 Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες	
	8.1.1 Αθλητικά Σωματεία - Σχολές εκμάθησης αθλημάτων
8.2 Πολιτιστικές υπηρεσίες	
	8.2.1 Δημοτικές Βιβλιοθήκες
	8.2.3 Πολιτιστικά και Πνευματικά Ιδρύματα / Κέντρα - Αρχεία
	8.2.4 Πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ

	8.2.6 Πολιτιστικά Σωματεία - Σχολές
8.6 Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία που δεν κατηγοριοποιούνται αλλού	
	8.6.1 Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία
9. Εκπαίδευση	
9.2 Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	
	9.2.2 Σχολικές Μονάδες και Μαθητές
9.5 Εκπαίδευση που δεν μπορεί να ταξινομηθεί βάση του επιπέδου	
	9.5.1 Εκπαίδευση
9.6 Επικουρικές προς την εκπαίδευση υπηρεσίες	
	9.6.1 Επικουρικές προς την εκπαίδευση υπηρεσίες
9.8 Εκπαίδευση που δεν κατηγοριοποιείται αλλού	
	9.8.1 Εκπαίδευση
10. Κοινωνική Προστασία	
10.4 Οικογένεια και τέκνα	
	10.4.1 Κοινωνική πολιτική
10.5. Ανεργία	
	10.5.2 Απασχόληση
10.7 Κοινωνικός αποκλεισμός που δεν κατηγοριοποιείται	
	10.7.1 Κοινωνικός αποκλεισμός
	10.7.6 Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη
10.9 Κοινωνική προστασία που δεν κατηγοριοποιείται αλλού	
	10.9.3 Έρανοι, λαχειοφόρες και φιλανθρωπικές αγορές τοπικού χαρακτήρα
	10.9.8 Μεταναστευτική πολιτική

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ			
Αύξων αριθμός αρμοδιότητας	**Αυτοδιοικητικός Φορέας (Δήμος/ Περιφέρεια)**	**Αρμοδιότητα**	**Νομοθεσία**
1. Γενικές Υπηρεσίες			
1.3 Γενικές Υπηρεσίες			
1.3.5 Εξυπηρέτηση πολιτών - Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)			
1.3.5.1	Δήμοι	Λειτουργία Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)	Άρθρο 31 ν. 3013/2002 (Α΄ 102), περί σύστασης Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών
1.3.7.7 Διαχείριση νεκροταφείου			
1.3.7.7.1	Δήμοι	Η ίδρυση, συντήρηση και διαχείριση των νεκροταφείων σύμφωνα με τον α.ν. 582/1968	α.ν. 582/1968 (Α’ 225), Άρθρο 35 ν. 3448/2006 (Α΄ 57),
1.3.7.7.2	Δήμοι	Η εγκατάσταση και λειτουργία Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών (ΚΑΝ)	
1.3.7.7.3	Περιφέρειες	Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών και ο έλεγχος ίδρυσης, λειτουργίας και επέκτασης νεκροταφείων	Άρθρο 29 ν. 2508/1997 (Α΄ 124), Άρθρο 35 ν. 3448/2006, Άρθρο 65 ν. 4257/2014 (Α΄ 93), Υπ’ αρ.26882/5769/ 30.9.1998 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Υγείας και Πρόνοιας «Καθορισμός δικαιολογητικών και διαδικασίας για τη μείωση των αποστάσεων των ιδρυόμενων ή επεκτεινόμενων κοιμητηρίων» (Δ’ 838), Υπό στοιχεία οικ. 4932/30.1.2017 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ρύθμιση

			θεμάτων τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης οστών νεκρών.» (Β΄ 441) και υπό στοιχεία Α5/1210/19.4.1978 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών «Περί όρων για την ίδρυση των κοιμητηρίων» (Β΄ 424)
1.3.10 Διοικητικές Λειτουργίες			
1.3.10.1	Περιφέρειες	Η χορήγηση της επισημείωσης της Σύμβασης της Χάγης σε έγγραφα των υπηρεσιών της περιφέρειας	Άρθρο δεύτερο ν. 1497/1984 (Α΄ 188)
1.3.12 Δημοτολόγιο, Ληξιαρχείο, Εκλογές			
1.3.12.1	Δήμοι	Η τήρηση του δημοτολογίου εντός του πληροφοριακού συστήματος «Μητρώο Πολιτών», η έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών που απορρέουν από αυτό καθώς και η διατήρηση των βιβλίων Μητρώων Αρρένων έως και το έτος 2022 για λόγους ιστορικότητας και άντλησης στοιχείων	Κεφάλαιο Δ΄ του Μέρους Α΄ του Βιβλίου Πρώτου του παρόντος Κώδικα
1.3.12.2	Δήμοι	Η τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρειά τους και η έκδοση αποσπασμάτων των ληξιαρχικών πράξεων	ν. 344/1976 (Α΄ 143)
1.3.12.3	Δήμοι	Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία	π.δ. 26/2012 (Α΄ 57)
1.3.12.4	Δήμοι	Η χορήγηση άδειας πολιτικού γάμου και η τέλεση των γάμων αυτών	π.δ. 391/1982 (Α΄ 73)
1.3.12.5	Δήμοι	Η χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας	Άρθρο 349 του παρόντος Κώδικα, περί βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας
1.3.12.6	Δήμοι	Η πρόσληψη και αλλαγή επωνύμου, καθώς και η πρόσληψη πατρώνυμου και μητρωνύμου από παιδιά, που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους ή είναι αγνώστων γονέων	ν.δ. 2573/1953 (Α΄ 113), Υπό στοιχεία Φ.42301/12167/28.6.1995, απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Προϋποθέσεις και τρόπος πρόσληψης και αλλαγής

			επωνύμου και πρόσληψης πατρωνύμου και μητρωνύμου» (Β’ 608), Υπό στοιχεία Φ.91400/2961/14.2.2001 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Προϋποθέσεις και τρόπος πρόσληψης επωνύμου πατέρα και επωνύμου μητέρας σε πρόσωπα αγνώστων γονέων και πρόσληψης επωνύμου πατέρα σε πρόσωπα που έχουν γεννηθεί χωρίς γάμο των γονέων τους» (Β’ 193). Η αρμοδιότητα μεταφέρθηκε στους δήμους με την περ. 26 της παρ. 6 του άρθρου 94 ν. 3852/2010 (Α΄ 87)
1.3.12.7	Δήμοι	Ο εξελληνισμός του ονοματεπωνύμου Ελλήνων του εξωτερικού, ομογενών αλλοδαπών, που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια και παλιννοστούντων ομογενών, που έχουν την ελληνική ιθαγένεια	Κώδικας Ιθαγένειας (ν. 3284/2004, Α΄ 217) και Υπό στοιχεία Φ.42301/12167/28.6.1995 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Προϋποθέσεις και τρόπος πρόσληψης και αλλαγής επωνύμου και πρόσληψης πατρωνύμου και μητρωνύμου» (Β΄ 608)
1.3.12.8	Περιφέρειες	Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία, όπως ενδεικτικά ο ορισμός των εκλογικών τμημάτων και η διαβίβαση αποτελεσμάτων	π.δ. 26/2012
2. Άμυνα			
2.2. Παλλαϊκή Άμυνα			
2.2.1 Πολιτική και Παλλαϊκή Άμυνα			
2.2.1.1	Δήμοι	Η συμμετοχή στην πολιτική και την παλλαϊκή άμυνα της χώρας, σύμφωνα με το ν.δ. 17/1974 και τον ν. 2641/1998	ν.δ. 17/1974 (Α΄ 236) και ν. 2641/1998 (Α΄ 211)
2.2.1.2	Περιφέρειες	Η συμμετοχή στην πολιτική και την παλλαϊκή άμυνα της χώρας, σύμφωνα	ν.δ. 17/1974 (Α΄ 236) και ν. 2641/1998 (Α΄ 211)

		με το ν.δ. 17/1974 και τον ν. 2641/1998	
2.2.1.3	Περιφέρειες	Η επίταξη ακινήτων και κινητών πραγμάτων σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, κατόπιν εξουσιοδότησης, για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών σε περίοδο ειρήνης	Άρθρο 41 ν. 3536/2007 (Α’ 42), περί ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών σε περίοδο ειρήνης
3. Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια			
3.1. Αστυνομικές Υπηρεσίες			
3.1.2 Δημοτική Αστυνομία, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Δ΄ «Δημοτική Αστυνομία»			
3.1.2.1	Δήμοι	Εφαρμογή του άρθρου 353 του παρόντος Κώδικα, περί αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας	Άρθρο 353 του παρόντος Κώδικα, Άρθρο 7 ν. 3181/2003 (Α΄ 218), Άρθρα 15 έως 25 ν. 4784/2021 (Α΄ 40), α.ν. 263/1968, Άρθρο 168 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α΄ 95), ν. 4830/2021 (Α΄ 169), ν. 4849/2021 (Α΄ 207) και ν. 4442/2016 (Α΄ 230)
3.1.3 Πολιτική Προστασία			
3.1.3.1	Δήμοι	Η συμμετοχή στον Εθνικό Μηχανισμό Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων κατά λόγο αρμοδιότητας σύμφωνα με τον ν. 4662/2020 (Α΄ 27)	ν. 4662/2020 (Α΄ 27)
3.1.3.2	Δήμοι	Συναρμόδια αρχή για την εφαρμογή μέτρων αποτροπής κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς σε περιοχές NATURA, δασικά οικοσυστήματα, πάρκα και άλση	Παρ. 4 του άρθρου 129 του δν. 4926/2022 (Α΄ 82), περί επιβολής διοικητικού προστίμου
3.1.3.3	Δήμοι	Η διακοπή μαθημάτων λόγω έκτακτων αναγκών στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία σύμφωνα με το άρθρο 4 του π.δ. 79/2017 (Α΄ 109)	Άρθρο 4 του π.δ. 79/2017 (Α΄ 109)
3.1.3.4	Δήμοι	Η διακοπή λειτουργίας σχολείων και ανοιχτών δομών κοινωνικής φροντίδας, λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου, με την επιφύλαξη του	Άρθρο 4 του π.δ. 79/2017

		άρθρου 4 του π.δ. 79/2017 (Α΄ 109)	
3.1.3.5	Περιφέρειες	Η συμμετοχή στον Εθνικό Μηχανισμό Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων κατά λόγο αρμοδιότητας σύμφωνα με τον ν. 4662/2020	ν. 4662/2020
3.1.3.6	Περιφέρειες	Η διακοπή μαθημάτων λόγω έκτακτων αναγκών στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία σύμφωνα με το άρθρο 4 του π.δ. 79/2017	Άρθρο 4 του π.δ. 79/2017
3.2 Πυροσβεστικές Υπηρεσίες			
3.2.1 Δράσεις πυροπροστασίας και πυρασφάλειας			
3.2.1.1	Δήμοι	Η ίδρυση εθελοντικών πυροσβεστικών υπηρεσιών	Άρθρα 27 έως 29 του ν. 4029/2011 (Α΄ 245)
3.2.1.2	Δήμοι	Η συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για την καταστολή των δασικών πυρκαγιών	Παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 2612/1998 (Α΄ 112)
3.6.1 Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια που δεν κατηγοριοποιείται αλλού			
3.6.1.1	Δήμοι	Η συγκρότηση Τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης της Παραβατικότητας σε δήμους με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων κατοίκων (3.000)	Άρθρο 16 του ν. 2713/1999 (Α΄ 89), περί σύστασης Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας (ΤΟ.Σ.Π.ΠΑ.)
4. Οικονομικές Υποθέσεις			
4.1 Γενικές οικονομικές, εμπορικές και εργασιακές σχέσεις			
4.1.1 Εμπόριο - Μεταποίηση			
4.1.1.1	Δήμοι	Αρμόδια αρχή και φορέας λειτουργίας των λαϊκών αγορών, πλην της Περιφέρειας Αττικής και της μητροπολιτικής ενότητας Θεσσαλονίκης	Άρθρο 26 ν. 4849/2021, περί αρμόδιων αρχών και φορέων λειτουργίας των λαϊκών αγορών
4.1.1.2	Δήμοι	Αρμόδια αρχή και φορέας λειτουργίας των βραχυχρόνιων αγορών, με εξαίρεση τις κυριακάτικες αγορές	Άρθρο 34 ν. 4849/2021, περί αρμόδιων αρχών και φορέων λειτουργίας βραχυχρόνιων αγορών
4.1.1.3	Δήμοι	Διοργάνωση εμποροπανηγύρεων	Άρθρο 40 ν. 4849/202, περί

			εμποροπανηγύρεων
4.1.1.4	Δήμοι	Χορήγηση και ανανέωση βεβαίωσης δραστηριοποίησης στην αγορά ρακοσυλλεκτών	Άρθρο 41 ν. 4849/2021, περί αγορών ρακοσσυλεκτών
4.1.1.5	Δήμοι	Ίδρυση ειδικών θεματικών αγορών πλην των περιφερειών Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας	Άρθρο 42 ν.4849/2021, περί ειδικών θεματικών αγορών
4.1.1.6	Δήμοι	Αρμόδια αρχή και φορέας λειτουργία αγορών χειροτεχνών - καλλιτεχνών	Άρθρο 44 ν. 4849/2021, περί αρμόδιων αρχών και φορέων λειτουργίας αγορών χειροτεχνών καλλιτεχνών
4.1.1.7	Δήμοι	Αρμόδια αρχή για τις αγορές παρασκευής και πώλησης έτοιμου φαγητού και ποτών επί του δρόμου	Άρθρο 48 ν. 4849/2021, περί αγορών παρασκευής και πώλησης έτοιμου φαγητού και ποτών επί του δρόμου
4.1.1.8	Δήμοι	Αρμόδια αρχή για το στάσιμο εμπόριο	Άρθρο 49 ν. 4849/2021, περί αρμόδιων αρχών
4.1.1.9	Δήμοι	Αρμόδια αρχή για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας για την άσκηση ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων σε υπαίθριους χώρους, όπως πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικές συναυλίες, επιδείξεις και άλλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ως εμπορικές δραστηριότητες σε υπαίθριους χώρους	Άρθρο 69 ν. 4849/2021, περί υπαίθριων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων
4.1.1.10	Δήμοι	Η χορήγηση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων και εφαρμογή της υπ’ αρ. 43650/2019 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υγείας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού,	Άρθρα 356 και 360 του παρόντος Κώδικα και υπ’ αρ. 43650/7.6.2019 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υγείας, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού «Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων, της διαδικασίας, των δικαιολογητικών, και κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας για τη χορήγηση και την ανάκληση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας

			παιδότοπων» (Β΄ 2213)
4.1.1.11	Δήμοι	Η χορήγηση άδειας καταλληλόλητας των εκθεσιακών κέντρων ή των εκθεσιακών χώρων	Άρθρο 114 ν. 4512/2018 (Α΄ 5), περί διαδικασίας χορήγησης άδειας καταλληλόλητας εκθεσιακών κέντρων και χώρων
4.1.1.12	Δήμοι	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου Ζ΄ του ν. 4442/2016, για τα: α) τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, εκτός των κέντρων διασκέδασης και β) τα θέατρα και οι κινηματογράφοι.	Κεφάλαιο Ζ΄ του ν. 4442/2016 (Α΄ 230), περί της απλούστευσης του πλαισίου λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, θεάτρων και κινηματογράφων.
4.1.1.13	Δήμοι	Η εφαρμογή του Κεφαλαίου Γ΄ του παρόντος για την αδειοδότηση των Κέντρων Διασκέδασης	Κεφάλαιο Γ΄, περί, του παρόντος Κώδικα, άρθρα 350 έως 354
4.1.1.14	Δήμοι	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΙΘ΄ του ν. 4442/2016, περί των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων λούνα-παρκ, τσίρκων και παγοδρομίων, με εξαίρεση: α) αυτές που ασκούνται εντός τουριστικών λιμένων, καθώς και β) των ψυχαγωγικών θεματικών πάρκων, των χώρων παιδικής αναψυχής και των παιδότοπων	Κεφάλαιο ΙΘ΄ ν. 4442/2016, περί του πλαισίου άσκησης ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων λούνα παρκ, τσίρκων και παγοδρομίων
4.1.1.15	Δήμοι	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΜΑ΄, περί της διαδραστικής ψυχαγωγικής δραστηριότητας «δωμάτια απόδρασης (escape rooms)»	Κεφάλαιο ΜΑ΄ ν.4442/2016, περί του πλαισίου άσκησης της διαδραστικής ψυχαγωγικής δραστηριότητας «δωμάτια απόδρασης (escape rooms)» (άρθρα 301 έως 310) και υπ’ αρ. 40940/3.5.2023 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και Επικρατείας «Καθορισμός διαδικασίας, περιεχομένου και δικαιολογητικών, παραβόλου και κυρώσεων για τη γνωστοποίηση λειτουργίας της διαδραστικής ψυχαγωγικής

			δραστηριότητας «δωμάτια απόδρασης (escape rooms)»» (Β΄ 3111).
4.1.1.16	Δήμοι	Αδειοδότηση διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων	Άρθρο 49 ν. 5177/2025 (Α΄ 21), περί ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων
4.1.1.17	Δήμοι	Η χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας χώρου παράστασης και άδειας παράστασης σύμφωνα με τον ν. 4229/2014 (Α΄ 8)	ν. 4229/2014 (Α΄ 8)
4.1.1.18	Δήμοι	Η χορήγηση άδειας λειτουργίας καταστημάτων εκμίσθωσης ποδηλάτων και μοτοποδηλάτων έως πενήντα (50) κυβικών	Περ. 25 παρ. ΙΙ άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α΄ 114), αρμοδιοτήτων Δήμων και Κοινοτήτων
4.1.1.19	Δήμοι	Η χορήγηση (από το δημοτικό συμβούλιο) αδειών ίδρυσης υπεραγορών λιανικού εμπορίου	Περ. 29 παρ. ΙΙ άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και άρθρο 10 του ν. 2323/1995
4.1.1.20	Δήμοι	Η εφαρμογή της νομοθεσίας για την άσκηση του επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή, τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών	Άρθρα 237 έως 241 ν. 4281/2014 (Α΄ 160)
4.1.1.21	Δήμοι	Η χορήγηση αδειών για την οργάνωση εκθέσεων (εκτός των διεθνών), η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας τους και η εποπτεία αυτών	Άρθρο 114 ν. 4512/2018, περί της διαδικασίας χορήγησης άδειας καταλληλότητας εκθεσιακών κέντρων και χώρων
4.1.1.22	Δήμοι	Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών λειτουργίας επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών προβλέψεων από τον νόμο	Υπό στοιχεία 1107414/1491/Τ.&Ε.Φ./26.11.2003 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας «Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων, της διαδικασίας και των δικαιολογητικών για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, του οργάνου για την αφαίρεση της

			άδειας λειτουργίας της επιχείρησης και λοιπών διαδικαστικών θεμάτων για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3037/2002» (Β΄ 1827)
4.1.1.23	Δήμοι	Ο εξηλεκτρισμός, η επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων ενέργειας, εντός των διοικητικών τους ορίων, για κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και για την τόνωση της ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας	Υποπερ. 3 της περ. α) της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
4.1.1.24	Δήμοι	Ορισμός με σαφή τρόπο των περιοχών, στις οποίες επιτρέπεται προαιρετικά η λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων και άλλες Κυριακές	Παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4177/2013 (Α΄ 173), περί της προαιρετικής λειτουργίας εμπορικών καταστημάτων και καταστημάτων παροχής υπηρεσιών στον καταναλωτή τις Κυριακές
4.1.1.25	Δήμοι	Ο καθορισμός χώρων για την τοποθέτηση πλαισίων προβολής υπαίθριας διαφήμισης, καθώς και ο προσδιορισμός ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και προϋποθέσεων τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων, σύμφωνα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας	ν. 2946/2001 (Α΄ 224)
4.1.1.26	Δήμοι (ορεινοί)	Η προώθηση της συγκρότησης ομάδων παραγωγών και στήριξή τους για την αντιμετώπιση οικονομικών και διαρθρωτικών θεμάτων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία.	Υποπερ. 5 περ. Α άρθρου 204 ν. 3852/2010, περί των αρμοδιοτήτων νησιωτικών δήμων
4.1.1.27	Δήμοι (ορεινοί)	Η έκδοση απόφασης, όταν λόγω ειδικών κλιματολογικών συνθηκών καθυστερεί η έναρξη της τυροκομικής περιόδου με την οποία καθορίζεται η έναρξή της, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες του δήμου, χωρίς αυτή να είναι δυνατόν να υπερβεί το πεντάμηνο.	Παρ. 2 άρθρου 209 ν. 3852/2010
4.1.1.28	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών και παραχώρηση θέσεων σε λαϊκές αγορές	Άρθρο 14 ν. 4849/2021, περί των όρων για τη χορήγηση αδειών και θέσεων σε λαϊκές αγορές, σε νέους και υφιστάμενους πωλητές, κατόπιν έκδοσης προκήρυξης
4.1.1.29	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή και φορέας λειτουργίας	Άρθρο 34 ν. 4849/2021,

		των κυριακάτικων αγορών	αρχές Φορείς λειτουργίας βραχυχρόνιων αγορών
4.1.1.30	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για το πλανόδιο εμπόριο	Άρθρο 53 ν. 4849/2021, περί αρμόδιων αρχών
4.1.1.31	Περιφέρειες	Η έκδοση απόφασης, όταν λόγω ειδικών κλιματολογικών συνθηκών καθυστερεί η έναρξη της τυροκομικής περιόδου με την οποία καθορίζεται η έναρξή της, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες του δήμου, χωρίς αυτή να είναι δυνατόν να υπερβεί το πεντάμηνο, με εξαίρεση τους ορεινούς δήμους	Περ. 8 τομέα Δ παρ. ΙΙ άρθρου 186 ν. 3852/2010, περί των αρμοδιοτήτων των Περιφερειών
4.1.1.32	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κεφαλάιου Ι του ν. 4442/2016, περί δραστηριοτήτων εντός κέντρων αποθήκευσης και διανομής του ν. 4303/2014.	Κεφάλαιο Ι ν. 4442/2016, περί της απλούστευση πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων εντός κέντρων αποθήκευσης και διανομής.
4.1.1.33	Περιφέρειες	Η διαχείριση, ο έλεγχος και η εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, όπως αυτή οριοθετείται από το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027 (Ε.Σ.Π.Α. 2021-2027), για τα περιφερειακά όργανα στον ν. 4914/2022 (Α΄ 61), περιλαμβανομένης και της υποστήριξης του συνόλου των φορέων της Αυτοδιοίκησης, καθώς και της κατάρτισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π.)	ν. 4914/2022
4.1.1.34	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για τη σύσταση καθεστώτων ενισχύσεων ιδιωτικών επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας και τις στρατηγικές επενδύσεις, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4399/2016 (Α΄ 117), ν. 4864/2021 (Α΄ 237), ν. 4887/2022 (Α΄ 16) και ν. 5203/2025 (Α΄ 87)
4.1.1.35	Περιφέρειες	Η εφαρμογή των ν. 5140/2024 (Α΄ 154), για το νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και ν. 5264/2025 (Α΄ 239), για το νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 5140/2024 και ν. 5264/2025
4.1.1.36	Περιφέρειες	Η διαμόρφωση, προώθηση και υλοποίηση της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής, καθώς και η κατάρτιση του περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος	
4.1.1.37	Περιφέρειες	Η συγκέντρωση, επεξεργασία και	

		τεκμηρίωση γεωγραφικών, δημογραφικών, οικονομικών, κοινωνικών και άλλων στοιχείων που αφορούν την περιφέρεια	
4.1.1.38	Περιφέρειες	Η έρευνα και ο προσδιορισμός του κόστους παραγωγής, εισαγωγής και διακίνησης αγαθών	
4.1.1.39	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαίωσης ότι προϊόντα του εξωτερικού που εισάγονται απευθείας, από εγχώριες βιομηχανίες, βιοτεχνίες ή επαγγελματικά εργαστήρια, για να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά ως πρώτες ύλες, δεν παράγονται από την εγχώρια βιομηχανία κατάλληλα για τη χρήση που προορίζονται και σε επάρκεια και ότι η οικονομική σημασία του παραγόμενου τελικού προϊόντος δικαιολογεί τον προθεσμιακό διακανονισμό ή την απαλλαγή από την υποχρέωση κατάθεσης χρηματικών προκαταβολών	Παρ. 10 του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006 (Α΄ 80), περί των αρμοδιοτήτων Τμήματος Γ΄ της Διεύθυνσης Ανάπτυξης.
4.1.1.40	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαίωσης ότι μηχανήματα, ανταλλακτικά μηχανημάτων, καθώς και κάθε άλλο είδος εγχώριας ή ξένης προέλευσης, τα οποία έχουν ανάγκη επισκευής, δεν μπορούν να επισκευασθούν από εγχώριες επιχειρήσεις, προκειμένου να επιτραπεί η εξαγωγή των μηχανημάτων αυτών για την επισκευή και την εκ νέου εισαγωγή τους	Παρ. 13 άρθρου 4 του π.δ. 78/2006
4.1.1.41	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαίωσης για την ύπαρξη ή μη εγχώριας επιχείρησης κατασκευής γεωργικών μηχανημάτων, προκειμένου τα εισαγόμενα γεωργικά μηχανήματα να χρηματοδοτούνται από την Τράπεζα Πειραιώς (πρώην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας)	Παρ. 14 του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006
4.1.1.42	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαίωσης ότι μορφές χλωριούχου πολυβινυλίου δεν παράγονται από την εγχώρια βιομηχανία, κατάλληλα και σε επάρκεια, προκειμένου να μην επιβάλλεται, κατά την εισαγωγή τους, ο προβλεπόμενος δασμός	Παρ. 15 του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006
4.1.1.43	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαιώσεων σε βιομηχανίες, για την πλήρωση των προϋποθέσεων, που απαιτούνται σύμφωνα με την παρ. 16 του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006 (Α΄ 80), περί	Παρ. 16 άρθρου 4 π.δ. 78/2006

		αρμοδιοτήτων του Τμήματος Γ΄	
4.1.1.44	Περιφέρειες	Η θεώρηση του Φακέλου Κοινοποίησης και η καταχώρηση της Μελέτης Ασφαλείας, (πριν την έκδοση της προβλεπόμενης στην κείμενη νομοθεσία άδειας λειτουργίας ή άδειας εκμετάλλευσης) των εγκαταστάσεων που υπάγονται στην υπ’ αρ. 172058/2016 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός κανόνων, μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2012/18/ΕΕ «για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες και για την τροποποίηση και στη συνέχεια την κατάργηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012. Αντικατάσταση της υπ αριθ. 12044/613/2007 (Β΄ 376), όπως διορθώθηκε (Β 2259/2007).» (Β΄ 354), στην περίπτωση που αδειοδοτούσα αρχή είναι η Περιφέρεια	Άρθρα 6 και 9 της υπ’ αρ. 172058/11.2.2016 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός κανόνων,μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2012/18/ΕΕ «για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες και για την τροποποίηση και στη συνέχεια την κατάργηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012. Αντικατάσταση της υπ αριθ. 12044/613/2007 (Β 376), όπως διορθώθηκε (Β 2259/2007).» (Β΄ 354)
4.1.1.45	Περιφέρειες	Η οργάνωση και διενέργεια επιθεωρήσεων σε συνεργασία με τις προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία αρμόδιες αρχές των εγκαταστάσεων της υπό στοιχεία 172058/2016 κοινής απόφασης	Άρθρο 19 της υπ’ αρ. 172058/2016 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός κανόνων, μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε

			εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2012/18/ΕΕ «για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες και για την τροποποίηση και στη συνέχεια την κατάργηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012. Αντικατάσταση της υπ’ αριθ. 12044/613/2007 (Β΄ 376), όπως διορθώθηκε (Β΄ 2259/2007).» (Β΄ 354)
4.1.1.46	Περιφέρειες	Η απόφαση απαλλαγής από την καταβολή των προβλεπόμενων δασμών, του φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), καθώς και του προβλεπόμενου ειδικού φόρου κατά την εισαγωγή των φορτηγών οχημάτων, κατά την παρ. 17 του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006	Παρ. 17 άρθρου 4 π.δ. 78/2006
4.1.1.47	Περιφέρειες	Η έγκριση ατελούς εισαγωγής μηχανημάτων και εξαρτημάτων προοριζόμενων για επαρχιακές βιομηχανίες, βιοτεχνίες και επαγγελματικά εργαστήρια.	
4.1.1.48	Περιφέρειες	Η έγκριση ατελούς εισαγωγής κάθε είδους εξοπλισμού που προορίζεται για επαρχιακές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.	
4.1.1.49	Περιφέρειες	Η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων που προβλέπονται στις παρ. 30 και 37, 38 και 39 του άρθρου 3 του π.δ. 78/2006, περί αρμοδιοτήτων του Τμήματος Β΄	
4.1.1.50	Περιφέρειες	Ο έλεγχος εφαρμογής των κανονιστικών αποφάσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και πληροφόρηση των αρμοδίων Υπηρεσιών του εν λόγω Υπουργείου καθώς και ελέγχους πιστότητας των προϊόντων που εισάγονται από τρίτες χώρες για λόγους εξακρίβωσης της ασφάλειάς τους σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του	

		Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93 του Συμβουλίου (L 218)	
4.1.1.51	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Πρώτου Μέρους του ν. 3982/2011 (Α΄ 143), για την άσκηση τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων κατά λόγο αρμοδιότητας	Πρώτο Μέρος (άρθρα 1 έως 16) του ν. 3982/2011 (Α΄ 143), π.δ. 112/2012 (Α΄ 197) , π.δ. 113/2012 (Α΄ 198), π.δ. 114/2012 (Α΄ 199), π.δ. 115/2012 (Α΄ 200), π.δ. 1/2013 (Α΄ 3) και π.δ. 108/2013 (Α΄ 141)
4.1.1.52	Περιφέρειες	Η πραγματοποίηση δειγματοληπτικών ελέγχων και τήρησης προδιαγραφών κατασκευής παιχνιδιών, που διακινούνται στην αγορά, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006, περί αρμοδιοτήτων του Τμήματος Γ΄	Παρ. 8 του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006 και υπό στοιχεία οικ. 3669/194/5.4.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στην οδηγία 2009/48/ΕΚ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με την ασφάλεια των παιχνιδιών» (Β΄ 549)
4.1.1.53	Περιφέρειες	Η εκτίμηση της αξίας μηχανημάτων για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας τους	
4.1.1.54	Περιφέρειες	Η διενέργεια ελέγχων και η επιβολή προστίμων για ανακριβείς ή παραπλανητικές εκπτώσεις ή προσφορές και η συγκρότηση της οικείας επιτροπής επιβολής προστίμων	Άρθρα 15 και 17 του ν. 4177/2013, περί εκπτώσεων και προσφορών και υπηρεσιών αρμοδίων για έλεγχο, αντίστοιχα
4.1.1.55	Περιφέρειες	Η τήρηση Μητρώου χονδρεμπόρων πρωτογενών προϊόντων γης και ανθέων	
4.1.1.56	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας παρασκευής, εισαγωγής και γενικά εμπορίας	

		διαλυτικών, αραιωτικών, διαβρωτικών, βερνικιών, νιτρογλυκερίνης και οξικής κυτταρίνης, καθώς και των βοηθητικών υλών που χρησιμοποιούνται στις βαφές	
4.1.1.57	Περιφέρειες	Η εξακρίβωση της τήρησης των περί σημάνσεων διατυπώσεων, η τήρηση Μητρώου των επαγγελματιών, που χρησιμοποιούν τα όργανα μέτρησης που κατασκευάζονται ή εισάγονται από επιχειρήσεις, καθώς και η διενέργεια, (σε συνεργασία με τις Αστυνομικές Αρχές), εκτάκτων Αγορανομικών Ελέγχων στα μετρικά Όργανα και Σταθμικές Μονάδες	π.δ. 524/1978 (Α΄ 112), άρθρο 1 της υπ’ αρ. 109034/16.10.2018 απόφασης του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Τροποποίηση της αριθμ. 91354/2017 (Β΄ 2983) απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Κανόνες Διακίνησης και Εμπορίας Προϊόντων και Παροχής Υπηρεσιών (ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.)» (Β΄ 4913), άρθρα 1 και 2 της υπό στοιχεία Β1-15073/28.11.1986 απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εμπορίου «Δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των συναλλασομένων με το Υπουργείο Εμπορίου και τους εποπτευομένους απ’ αυτό φορείς, εκτός Τραπεζών και Επιμελητηρίων» (Β΄ 846), άρθρο 81 της υπ’ αρ. 91354/24.8.2017 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας «Κωδικοποίηση Κανόνων Διακίνησης και Εμπορίας Προϊόντων και Παροχής Υπηρεσιών (Κανόνες ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.).» (Β΄ 2983) και άρθρα 26, 27 και 28 της υπό στοιχεία Φ3-2587/23.12.1978 απόφασης του Υπουργού Εμπορίου «Περί κωδικοποιήσεως αποφάσεων επί των Μέτρων και Σταθμών» (Β΄ 70)
4.1.1.58	Περιφέρειες	Η χορήγηση των αδειών παραγωγών,	

		όπου ο παραγωγός κατοικεί. Η αρμοδιότητα αυτή δεν αφορά την έκδοση αδειών στην Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.	
4.1.1.59	Περιφέρειες	Η συγκρότηση πειθαρχικού συμβουλίου για κουρείς, κομμωτές και τεχνίτες περιποίησης χεριών και ποδιών	Άρθρο 242 ν. 4281/2014, περί του Πειθαρχικού Συμβουλίου και των πειθαρχικών ποινών
4.1.1.60	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας λειτουργίας εκθέσεων βιβλίου σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3377/2005 (Α΄ 202), περί πωλήσεων βιβλίων, καθώς και ο σχετικός έλεγχος και η επιβολή κυρώσεων	Άρθρο 17 ν. 3377/2005, περί πωλήσεων βιβλίων
4.1.1.61	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή και φορέας Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής για τη λειτουργία των λαϊκών αγορών που βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφέρειας Αττικής και αρμόδια αρχή και φορέας Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης για τις λαϊκές αγορές που βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	Άρθρο 26 ν. 4849/2021, περί των αρμοδίων αρχών και των φορέων λειτουργίας των λαϊκών αγορών
4.1.2 Τουρισμός			
4.1.2.1	Δήμοι	Η εκπόνηση, υλοποίηση και η συμμετοχή σε προγράμματα για την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών τους και την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, καθώς και η δημιουργία θερέτρων και άλλων εγκαταστάσεων αναψυχής και διακοπών	
4.1.2.2	Δήμοι	Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού	
4.1.2.3	Δήμοι	Χορήγηση αδείας για τη δημιουργία θέσης στάθμευσης μπροστά ή πλησίον των ξενοδοχείων	Άρθρο 68 ν. 4582/2018 (Α΄ 208), περί θέσης στάθμευσης μπροστά ή πλησίον των ξενοδοχείων
4.1.2.4	Περιφέρειες	Η κατάρτιση προγραμμάτων για τον τουριστικό σχεδιασμό, καθώς και για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της περιφέρειας, σε συνεργασία με τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού και τους δήμους της περιφέρειας	Άρθρο 57 ν. 4875/2021, περί προγραμμάτων τουριστικής προβολής και διαφήμισης των Περιφερειών με τον ιδιωτικό τομέα

4.1.2.5	Περιφέρειες	Η παροχή γνώμης αναφορικά με τις Στρατηγικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) για αξιοποίηση τουριστικού λιμένα	Παρ. 2 και περ. β) παρ. 9 άρθρου 12 ν. 3986/2011 (Α΄ 152), περί χωρικού προορισμού και επενδυτικής ταυτότητας δημοσίων ακινήτων
4.1.2.6	Περιφέρειες	Η θεώρηση και έγκριση των μελετών ιδιωτικών λιμενικών έργων	Άρθρο 12 ν. 2971/2001, περί προστατευτικών έργων και προσχώσεων αιγιαλού
4.1.2.7	Περιφέρειες	Η παροχή γνώμης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, για χαρακτηρισμό και οριοθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.)	Άρθρο 29 ν. 2545/1997 (Α΄ 254), περί Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.)
4.2 Γεωργία, δασοκομία, αλιεία και θήρα			
4.2.1.Γενικές αρμοδιότητες Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας			
4.2.1.1	Δήμοι	Η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών ελαιοτριβείων	Υποπερ. 70 περ. η) παρ. Ι άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
4.2.1.2	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΙΗ’ του ν. 4442/2016 για την ίδρυση και λειτουργία κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων	Κεφάλαιο ΙΗ’ ν. 4442/2016, περί απλούστευσης του πλαισίου ίδρυσης και λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, άρθρα 102 έως 108
4.2.1.3	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4235/2014, για τους τομείς τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας ζώων, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4235/2014 (Α΄ 32)
4.2.1.4	Περιφέρειες	Η τήρηση και διαχείριση του εθνικού ηλεκτρονικού μελισσοκομικού μητρώου και απόδοχης ατομικής ψηφιακής μελισσοκομικής ταυτότητας	Περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 4691/2020 (Α΄ 108), περί εθνικού ηλεκτρονικού μελισσοκομικού μητρώου και ατομικής μελισσοκομικής ταυτότητας και υπ’ αρ. 140/106513/16.4.2021 απόφαση της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (Β΄ 1560)

4.2.1.5	Περιφέρειες	Σύσταση κλιμακίων τακτικών επιτόπιων ελέγχων και διενέργεια ελέγχων για την ορθή υλοποίηση της Δράσης «Εκπαίδευση - Κατάρτιση Μελισσοκόμων» της Παρέμβασης Π2 - 55.1 «Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις»	Περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 4235/2014, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων και υπ’ αριθμ. 150/126291/1.5.2024 του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των λεπτομερειών εφαρμογής της Δράσης «Εκπαίδευση - Κατάρτιση Μελισσοκόμων» της Παρέμβασης Π2-55.1 «Συμβουλές, εκπαίδευση & Τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων», στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος ενίσχυσης του τομέα της μελισσοκομίας, του εγκεκριμένου εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής για τα προγραμματικά έτη από 2023 έως 2027» (Β΄ 2826).
4.2.1.6	Περιφέρειες	Η σύσταση πρωτοβάθμιων επιτροπών, συνεταιρισμών και συλλογικών οργάνων παραγωγών για την αναγνώριση των ομάδων παραγωγών	Περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 60 ν. 2637/1998 (Α΄ 200), περί επιτροπών αναγνώρισης ομάδων παραγωγών
4.2.1.7	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαιώσεων για την απαλλαγή φόρου μεταβίβασης γεωργικών εκτάσεων	Κεφάλαιο Γ΄ Τμήματος IV Βιβλίου Τρίτου Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας (ν. 5219/2025, Α΄ 130), περί ειδικής αγροτικής απαλλαγής
4.2.1.8	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαιώσεων περί της ιδιότητας του αγρότη στα πλαίσια του ν. 2520/1997 (Α΄ 173)	ν. 2520/1997 (Α΄ 173)
4.2.2. Προγραμματισμός Αγροτικής Ανάπτυξης			
4.2.2.1	Δήμοι	Η μελέτη και εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα	Υποπερ. 2 περ. η) της παρ. Ι άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

		έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα	
4.2.2.2	Περιφέρειες	Η σύσταση και λειτουργία Γραφείων Γεωργικής Ανάπτυξης (ΓΓΑ)	
4.2.3. Πολιτική Γης			
4.2.3.1	Δήμοι	Διαχείριση βοσκοτόπων που ανήκουν στους δήμους, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4351/2015 (Α΄ 164), περί βοσκήσιμων γαιών Ο.Τ.Α.	Άρθρο 10 ν. 4351/2015 (Α΄ 164), περί βοσκήσιμων γαιών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
4.2.3.2	Δήμοι	Η πρόταση για εγγραφή πιστώσεων για απαλλοτρίωση υδάτινων και χερσαίων εκτάσεων	Υποπερ. 58 περ. η) παρ. Ι άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και άρθρο 3 Αλιευτικού Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α΄ 27), περί δημιουργίας και βελτίωσης ιχθυοτροφείων
4.2.3.3	Δήμοι	Η δημιουργία δημοτικών λαχανόκηπων	Περ. γ), παρ. 1 άρθρου 4 ν. 4061/2012 (Α΄ 66), περί παραχωρήσεων ακινήτων
4.2.3.4	Περιφέρειες	Η κατάρτιση ετήσιων προγραμμάτων αναδασμού και διενέργεια αναδασμών	
4.2.3.5	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4061/2012, επί των εποικιστικών εκτάσεων	ν. 4061/2012 (Α΄ 66)
4.2.3.6	Περιφέρειες	Η παροχή γνώμης για την έγκριση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Παρ. 2, άρθρου 3 του ν. 4351/2015 (Α΄ 164), περί διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 του ν. 5184/2025 (Α΄ 34)
4.2.4. Γεωργία			
4.2.4.1	Δήμοι	Η διαχείριση και εκμετάλλευση δημοτικών καλλιεργητικών εκτάσεων και βοσκοτόπων, καθώς και αποκαλυπτόμενων καλλιεργητικών εκτάσεων που τους παραχωρούνται από το δημόσιο	
4.2.4.2	Περιφέρειες	Η κατάρτιση ετήσιων και πολυετών περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων για τη γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία, καθώς και η εκπόνηση και αξιολόγηση σχετικών	

		μελετών και μέτρων πολιτικής, καθώς και παρακολούθηση εκτέλεσης των ανωτέρω προγραμμάτων	
4.2.4.3	Περιφέρειες	Η ρύθμιση ζητημάτων εγγείων βελτιώσεων, όπως ενδεικτικά: Ο προγραμματισμός, η μελέτη και η κατασκευή εγγειοβελτιωτικών, αρδευτικών, υδροληπτικών και αντιδιαβρωτικών έργων Ο έλεγχος και η επεξεργασία των τεχνικών και κατασκευαστικών στοιχείων και μελετών των εγγειοβελτιωτικών έργων Η αξιοποίηση των εγγειοβελτιωτικών έργων, με κάθε πρόσφορο μέσο, με σκοπό την απόδοση της μέγιστης ωφελιμότητας αυτών Η άσκηση των αρμοδιοτήτων διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης των εγγειοβελτιωτικών έργων Α΄ και Β΄ τάξης, που κατασκευάζονται ή έχουν ήδη κατασκευαστεί από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τις Περιφέρειες, εφόσον δεν έχουν ήδη μεταβιβαστεί σε Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β.) ή δεν ασκούνται από δήμους και έως τη μεταβίβαση αυτών σε Ο.Ε.Β. ή δήμους Η σύσταση, η συγχώνευση και η κατάργηση των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) Η μέριμνα για την ορθή, εύρυθμη και βιώσιμη λειτουργία των ΟΕΒ σύμφωνα με το ν.δ. 3881/1958 και τις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ` εξουσιοδότηση αυτού Η εποπτεία, ήτοι ο διοικητικός, τεχνικός και διαχειριστικός-οικονομικός έλεγχος των αντικειμένων των Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Γ.Ο.Ε.Β.), των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (Π.Δ.Ε.), των Τοπικών Επιτροπών Αρδεύσεων (Τ.Ε.Α.) και του Αρδευτικού Οργανισμού Στυμφαλίας Ασωπού Κορινθίας (Α.Ο.Σ.Α.Κ.), σύμφωνα με το ν.δ. 3881/1958 και τις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ’ εξουσιοδότησή του	ν.δ. 3881/1958 (Α΄ 181), περί έργων εγγείων βελτιώσεων, τομέας Β παρ. ΙΙ άρθρου 186 ν. 3852/2010, Άρθρο 46 ν. 4456/2017 (Α΄ 24), περί ρυθμίσεως θεμάτων έργων και οργανισμών εγγείων βελτιώσεων, και υπ’ αρ. 347624/21.10.1982 κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Γεωργίας «Σύσταση, κατάργηση και γενικότερη αναμόρφωση συλλογικών οργάνων γνωμοδοτικής και αποφασιστικής αρμοδιότητας, του Υπουργείου Γεωργίας», παρ. 2 του άρθρου 1 (Β΄ 841)
4.2.4.4	Περιφέρειες	Η εκπόνηση γεωργοτεχνικών, γεωργοοικονομικών και εδαφολογικών μελετών.	

4.2.4.5	Περιφέρειες	Η διαφύλαξη και προστασία της γεωργικής γης από αλλαγή χρήσης της και ιδιαίτερα της γεωργικής γης με υψηλή παραγωγικότητα	
4.2.4.6	Περιφέρειες	Η σύνταξη τομεακών και λοιπών προγραμμάτων έργων υποδομής για τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και η πρόταση για την ένταξη τους σε τομεακά εθνικά προγράμματα	
4.2.4.7	Περιφέρειες	Τήρηση Μητρώου Επαγγελματιών του άρθρου 65 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 228/2013, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, και την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 69/464/ΕΟΚ, 74/647/ΕΟΚ, 93/85/ΕΟΚ, 98/57/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ, 2006/91/ΕΚ και 2007/33/ΕΚ (L 317)	Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 228/2013, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, και την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 69/464/ΕΟΚ, 74/647/ΕΟΚ, 93/85/ΕΟΚ, 98/57/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ, 2006/91/ΕΚ και 2007/33/ΕΚ
4.2.4.8	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4014/2011, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4014/2011 (Α΄ 209)
4.2.4.9	Περιφέρειες	Ο έλεγχος της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και η επιβολή κυρώσεων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις ισχύουσες διατάξεις στην χωρική αρμοδιότητα της Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	
4.2.4.10	Περιφέρειες	Ο συντονισμός των ενεργειών για την παρακολούθηση και προστασία του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου ο φυσικός αποδέκτης, οι προστατευτέοι φυσικοί πόροι, οι ρυπαίνουσες δραστηριότητες ή οι ενδεικνυόμενες λύσεις παρουσιάζουν διαδημοτικό χαρακτήρα στην χωρική	

		αρμοδιότητα της Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	
4.2.4.11	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4492/2017 (Α΄ 156) κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4492/2017 (Α΄ 156), περί διακίνησης και εμπορίας νωπών και ευαλλοίωτων αγροτικών προϊόντων και άλλες διατάξεις
4.2.4.12	Περιφέρειες	Η τήρηση μητρώου ελαίας και αμπέλου σε επίπεδο περιφέρειας, με βάση το αντίστοιχο μητρώο που τηρείται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και ο ποιοτικός έλεγχος και η χορήγηση πιστοποιήσεων (ΠΟΠ/ΠΓΕ) οινικών προϊόντων και η αδειοδότηση οινολογικών εργαστηρίων	
4.2.4.13	Περιφέρειες	Οι επίσημοι έλεγχοι στον τομέα των εξαγόμενων τροφίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί τροφίμων, όπως κάθε φορά ισχύουν	
4.2.4.14	Περιφέρειες	Η επισήμανση και παρακολούθηση της εξέλιξης εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών και εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση τους	
4.2.4.15	Περιφέρειες	Η κατάρτιση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος των προγραμμάτων, υποχρεωτικών ή συλλογικών καταπολεμήσεων, όπως η καταπολέμηση του δάκου, αρουραίων και ακρίδων. Κατ’ εξαίρεση, για το πρόγραμμα καταπολέμησης του δάκου, η προμήθεια υλικών δακοκτονίας διενεργείται από τη Διεύθυνση Προμηθειών Διαχείρισης Υλικού και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής. Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εισηγείται προς τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, αναφορικά	

		με το ύψος των δαπανών προμήθειας υλικών δακοκτονίας, προκειμένου να γίνεται μεταφορά της αντίστοιχης πίστωσης στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων από τους αποδιδόμενους στις Περιφέρειες πόρους καθώς και η συμμετοχή στην εφαρμογή προγραμμάτων κουνουκτονίας	
4.2.4.16	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4036/2012 (Α΄ 8), για τη διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά και την ορθολογική χρήση αυτών, κατά λόγο αρμοδιότητας, συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας ελέγχων εμπορίας, σύνθεσης, διαφήμισης και χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων καθώς και των δειγματοληψιών υπολειμμάτων	ν. 4036/2012 (Α΄ 8) και υπό στοιχεία Ε8/1831/39763/7.4.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Σύστημα επιθεώρησης εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων και διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού επιθεώρησης.» (Β΄ 671)
4.2.4.17	Περιφέρειες	Τη συγκρότηση Τοπικής Επιτροπής Αγροτικού εξηλεκτρισμού (Τ.Ε.Α.Ε.)	Παρ. 7 άρθρου 5 της υπ’ αρ. 347624/21.10.1982 κοινής απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Γεωργίας «Σύσταση, κατάργηση καί γενικότερη αναμόρ-φωση συλλογικών οργάνων γνωμοδοτικής και αποφασιστικής αρμοδιότητας, του Υπουργείου Γεωργίας.» (Β΄ 841)
4.2.4.18	Περιφέρειες	Ο καθορισμός ζωνών προστασίας και η καταστροφή εντός αυτών των παράνομων καλλιεργειών	Παρ. 1 και 4 του άρθρου 12 του ν. 1564/1985 (Α΄ 164), περί ζωνών προστασίας, Παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 2325/1995 (Α΄ 153), περί ανακαθορισμού αρμοδιοτήτων, οργάνωσης και λειτουργίας υπηρεσιών ελέγχου και πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων, Παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 2503/1997 (Α΄ 107), περί διοίκησης και Άρθρο 2 του ν. 2647/1998 (Α΄ 237), περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις

4.2.4.19	Περιφέρειες	Η στήριξη και διευκόλυνση των μεταφορών αγροτικών προϊόντων σε εφαρμογή του ν. 2166/1993 (Α΄ 137) όπως ενδεικτικά πραγματοποιείται με τη χορήγηση βεβαιώσεων περί ύπαρξης αυτοπροωθούμενης συλλε-κτικής μηχανής (βάμβακος, τεύτλων, ντομάτας ή θεριζοαλωνιστικής) και τον καθορισμό των προϊόντων συγκομιδής προκειμένου για τη δυνατότητα χορήγηση αδειών κυκλοφορίας ΦΙΧ αυτοκινήτων ως συνοδά οχήματα με ευνοϊκούς οικονομικούς όρους	Άρθρα 5 και 6 π.δ. 333/1977 (Α΄ 107), περί καθορισμού τύπου πτυχίων και αδειών χειριστών και οδηγών γεωργικών μηχανημάτων, παρ. 15 του άρθρου 17 του ν. 2166/1993, υπό στοιχεία Α2/οικ./20308/2944/27.6.1995 «Όροι και προϋποθέσεις χορήγησης αδειών κυκλοφορίας ΦΙΧ αυτοκινήτων σε κατόχους αυτοπροωθούμενων συλλεκτικών μηχανών βάμβακος τεύτλων και τομάτας» (Β΄ 652), Υπό στοιχεία Α2/οικ. 33354/2463/7.7.2007 «Όροι και προϋποθέσεις χορήγησης αδειών κυκλοφορίας ΦΙΧ αυτοκινήτων σε ιδιοκτήτες αυτοπροωθούμενων θεριζοαλωνιστικών μηχανών» (Β΄967), Υπό στοιχεία Β2/2462/61235/26.5.2016 «Τροποποίηση της αριθ. Α2/οικ. 33354/2463/7-6-2007 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Μεταφορών και Επικοινωνιών «Όροι και προϋποθέσεις χορήγησης αδειών κυκλοφορίας ΦΙΧ αυτοκινήτων σε ιδιοκτήτες αυτοπροωθούμενων θεριζοαλωνιστικών μηχανών» (Β΄ 967)» (Β΄ 1618), Υπ’ αρ.435/13104/26.1.2016 απόφαση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ισχύς και ανανέωση άδειας οδήγησης και χειρισμού αγροτικού μηχανήματος και ιατρική εξέταση υποψηφίου οδηγού και χειριστού αγροτικού μηχανήματος,

			καθώς και κατόχου άδειας οδήγησης και χειρισμού αγροτικού μηχανήματος που υποχρεούται σε ανανέωση αυτής» (Β΄ 378) και Άρθρο 2 ν. 2647/1998
4.2.4.20	Περιφέρειες	Η εκτέλεση προγράμματος παραγωγής και αποθήκευσης ζωοτροφών σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές	Άρθρο 2 ν. 2647/1998
4.2.4.21	Περιφέρειες	Η χορήγηση έγκρισης σκοπιμότητας εισαγωγής μονόπλων	β.δ. 192/1972 (Α΄ 41) και Άρθρο 2 ν. 2647/1998
4.2.4.22	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας παρέκκλισης αναφορικά με εναλλακτικές μεθόδους για τα μέσα πλήρωσης και κλεισίματος για παραγωγή υγρού γάλακτος προς κατανάλωση	Άρθρο 2 ν.2647/1998
4.2.4.23	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας παρέκκλισης για το μη αυτόματο κλείσιμο των μέσων πλήρωσης και κλεισίματος για παραγωγή υγρού γάλακτος προς κατανάλωση	Άρθρο 2 ν. 2647/1998
4.2.4.24	Περιφέρειες	Η ρύθμιση θεμάτων μεταφορών με αγροτικά μηχανήματα σε εφαρμογή του ν.760/1978 (Α΄37), καθώς και η ρύθμιση λοιπών θεμάτων που αφορούν τα γεωργικά μηχανήματα	ν. 760/1978, υπ’αρ. 145827/29.4.1986 κοινής απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και του Υφυπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Μεταφορά προσώπων με αγροτικά μηχανήματα» (Β΄404), π.δ. 333/1977 (Α΄ 107), άρθρο 7 της υπ’αρ. 347624/21.10.1982 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Γεωργίας «Σύσταση, κατάργηση και γενικότερη αναμόρφωση συλλογικών οργάνων γνωμοδοτικής και αποφασιστικής αρμοδιότητας, του Υπουργείου Γεωργίας» (Β΄841), υπ’αρ. 393155/22.9.1992 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Γεωργίας και Οικονομικών «Περιορισμός Συλλογικών Οργάνων του Υπουργείου Γεωργίας»

			(Β΄579), παρ. 1 του άρθρου 4 της υπ’αρ. 393155/22.9.1992 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Γεωργίας και Οικονομικών «Περιορισμός Συλλογικών Οργάνων του Υπουργείου Γεωργίας» (Β΄ 579), παρ. 11 του άρθρου 2 της υπ’αρ. 344992/28.1.1994 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών και Γεωργίας «Ρύθμιση θεμάτων περιφερειακών Υπηρεσιών Εγγείων Βελτιώσεων (ΥΕΒ) του Υπουργείου Γεωργίας» (Β΄ 88).
4.2.4.25	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 999/2001, (ΕΚ) αριθ. 396/2005, (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, (ΕΕ) αριθ. 652/2014, (ΕΕ) 2016/429 και (ΕΕ) 2016/2031, των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1/2005 και (ΕΚ) αριθ. 1099/2009 και των οδηγιών του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ, 1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ και 2008/120/ΕΚ και για την κατάργηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 854/2004 και (ΕΚ) αριθ. 882/2004, των οδηγιών του Συμβουλίου 89/608/ΕΟΚ, 89/662/ΕΟΚ, 90/425/ΕΟΚ, 91/496/ΕΟΚ, 96/23/ΕΚ, 96/93/ΕΚ και 97/78/ΕΚ και της απόφασης 92/438/ΕΟΚ του Συμβουλίου (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους) (L 95)	Άρθρο 23 του ν. 4691/2020, περί ορισμού κεντρικών αρμόδιων αρχών και ενιαίου φορέα για τα ΠΟΕΣΕ, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 και υπ’αρ. 206/52595/25.2.2022 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 95) και άλλων εθνικών μέτρων, για τους επίσημους ελέγχους που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές.» (Β΄ 1106)

4.2.5. Κτηνοτροφίας			
4.2.5.1	Δήμοι	Η εφαρμογή του άρθρου 17 του ν. 4056/20120 (Α΄ 52), περί διαχείρισης ανεπιτήρητων παραγωγικών ζώων (αιγοπροβάτων και βοοειδών) εφαρμογή του άρθρου 17 του ν. 4056/2012	Άρθρο 17 ν.4056/2012
4.2.5.2	Δήμοι	Ο ορισμός και η λειτουργία χώρων υγειονομικής ταφής νεκρών ζώων	Παρ. 1 του άρθρου 35 του ν.5087/2024 (Α΄ 25), περί της υγειονομικής ταφής ζώων
4.2.5.3	Περιφέρειες	Η εφαρμογή και ο έλεγχος του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής του ζωικού κεφαλαίου της περιφέρειας (ενώτια για την ατομική αναγνώριση των ζώων, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, διαβατήρια ζώων, τήρηση ατομικών μητρώων), κατά λόγο αρμοδιότητας	Κανονισμός (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους των ζώων και για την τροποποίηση και την κατάργηση ορισμένων πράξεων στον τομέα της υγείας των ζώων («νόμος για την υγεία των ζώων») (L 84)
4.2.5.4	Περιφέρειες	Η εκτέλεση προγράμματος παραγωγής ζωοτροφών σε ορεινές - μειονεκτικές περιοχές	
4.2.5.5	Περιφέρειες	Η τήρηση μητρώου εμπόρων ζωικών προϊόντων και προϊόντων ζωικής προέλευσης από περιφερειακού επιπέδου κτηνιατρικές αρχές	
4.2.5.6	Περιφέρειες	Η παρακολούθηση του ενδοκοινοτικού εμπορίου των ζώων και εισαγόμενων ζώων, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος	
4.2.5.7	Περιφέρειες	Η μέριμνα για την επιζωοτιολογική διερεύνηση των νοσημάτων των άγριων ζώων που δύναται να μεταδοθούν στον άνθρωπο ή τα λοιπά ζώα, καθώς και ο συντονισμός των ενεργειών με τους αρμόδιους φορείς για τη λήψη κάθε αναγκαίου μέτρου που να αποτρέπει αποτελεσματικά τη μετάδοση τους	
4.2.5.8	Περιφέρειες	Η επιβολή ή άρση υγειονομικών μέτρων, λόγω εμφάνισης βαριάς επιζωοτίας για την έκδοση πιστοποιητικών προς μεταφορά ζώων	

4.2.5.9	Περιφέρειες	Η διενέργεια ελέγχων στις βιομηχανίες παραγωγής ζωοτροφών	
4.2.5.10	Περιφέρειες	Ο συντονισμός, η εφαρμογή προγράμματος, η λήψη υγειονομικών μέτρων, η σφαγή ή θανάτωση αιγοπροβάτων θετικών στη βρουκέλλωση και ο έλεγχος εισαγωγής βοοειδών, χοίρων και αιγοπροβάτων, θετικών σε ζωονόσους που δεν επιχορηγούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και η διακίνηση δερμάτων	
4.2.5.11	Περιφέρειες	Η εκτέλεση κρεοσκοπικού ελέγχου και ελέγχου στις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταποίησης, διακίνησης και διάθεσης κρέατος	
4.2.5.12	Περιφέρειες	Η διενέργεια ελέγχων ζωοτροφών σχετικά με την επισήμανση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών	
4.2.5.13	Περιφέρειες	Η παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής ειδικών προγραμμάτων για την πρόληψη, επιτήρηση και καταπολέμηση των λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων των ζώων και η μέριμνα για την εξασφάλιση των αναγκαίων μέσων εφαρμογής	
4.2.5.14	Περιφέρειες	Η έγκριση μονάδων διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων	Άρθρο 6 υπ. αρ. 612/118658/8.5.2020 κοινής απόφασης του Υπουργού και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 300, 14.11.2009, σ.1) και (ΕΕ) αριθ. 142/2011 της Επιτροπής (ΕΕ L 054, 26.2.2011, σ. 1)» (Β΄ 1983)
4.2.5.15	Περιφέρειες	Η αδειοδότηση νεκροταφείων μικρών ζώων	π.δ. 307/1990 (Α΄ 127)
4.2.5.16	Περιφέρειες	Ο συντονισμός της διενέργειας αναγκαστικών προληπτικών εμβολιασμών κατά των λοιμωδών	

		νοσημάτων διαφόρων ζώων	
4.2.5.17	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του π.δ. 33/2008 (Α΄ 59) για την καταπολέμηση της γρίπης των πτηνών σε συμμόρφωση με την οδηγία 2005/94/ΕΚ του Συμβουλίου (L 10), κατά λόγο αρμοδιότητας	π.δ. 33/2008 (Α΄ 59)
4.2.5.18	Περιφέρειες	Η τήρηση και ο έλεγχος του μητρώου εμπόρων ζώντων ζώων που έχουν καταχωρηθεί σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο από τις οικείες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων	π.δ. 242/2005 (Α΄ 291), π.δ. 308/2000 (Α΄ 252), υπ’αρ. 3730/135719/8.10.2018 κοινή απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ηλεκτρονικό μητρώο εμπόρων ζώντων ζώων σε συμμόρφωση προς το π.δ. 242/2005 σχετικά με τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν το εμπόριο ορισμένων ειδών ζώντων ζώων σε συμμόρφωση προς την οδηγία 91/68/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την απόφαση 97/12/ΕΚ της Επιτροπής της Ε.Ε.» (Β΄ 4855) και υπ’αρ. 3729/135714/8.10.2018 κοινή απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ηλεκτρονικό μητρώο εμπόρων ζώντων ζώων σε συμμόρφωση προς το π.δ. 308/2000 σχετικά με τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν το εμπόριο ορισμένων ειδών ζώντων ζώων σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 64/432/ΕΟΚ και 72/764/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την απόφαση 97/12/ΕΚ της Επιτροπής της Ε.Ε..» (Β΄ 4919)
4.2.5.19	Περιφέρειες	Η μέριμνα για την εφαρμογή, όλων των νομοθετικών και διοικητικών πράξεων, που σκοπό έχουν την ασφάλεια κρεάτων των μηρυκαστικών, χοίρων, πτηνών,	

		μονόπλων, θηραμάτων και λοιπών ζώων, που το κρέας τους προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση, των επεξεργασμένων κρεάτων και των προϊόντων κρέατος, του νωπού γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, των νωπών και κατεψυγμένων αλιευμάτων, των επεξεργασμένων αλιευμάτων και των προϊόντων αυτών για την προστασία της δημόσιας υγείας και κτηνοτροφίας, σε συνεργασία, με αρμόδιες υπηρεσίες	
4.2.5.20	Περιφέρειες	Η έκδοση άδειας λειτουργίας καταστημάτων χονδρικής πώλησης κτηνιατρικών φαρμάκων, των βιολογικών προϊόντων και προσθετικών φαρμακευτικών προμιγμάτων των ζωοτροφών	Υπ’αρ. 410185/31.12.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/6 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 4) και του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1248 της Επιτροπής (L 272), σχετικά με τη χονδρική πώληση και την εξ αποστάσεως λιανική πώληση των κτηνιατρικών φαρμάκων» (Β΄ 7562), παρ. 8 του άρθρου 14 του ν. 3844/2010 (Α΄ 63), περί διαδικασιών χορήγησης άδειας, ν. 2538/1997 (Α΄ 242) και Κανονισμός (ΕΕ) 2019/6 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τα κτηνιατρικά φάρμακα και για την κατάργηση της οδηγίας 2001/82/ΕΚ (L 4)
4.2.5.21	Περιφέρειες	Η έκδοση άδειας λειτουργίας αποθηκών χονδρικής πώλησης κτηνιατρικών φαρμάκων, των βιολογικών προϊόντων και προσθετικών φαρμακευτικών προμιγμάτων των ζωοτροφών, καθώς και ο έλεγχός τους και η επιβολή των σχετικών κυρώσεων	Υπ’αρ. 410185/31.12.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Παρ. 8 του άρθρου 14 του ν. 3844/2010, ν. 2538/1997 και

			Κανονισμός (ΕΕ) 2019/6 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τα κτηνιατρικά φάρμακα και για την κατάργηση της οδηγίας 2001/82/ΕΚ
4.2.5.22	Περιφέρειες	Η τήρηση μητρώου και ο έλεγχος όλων των φαρμακαποθηκών που λειτουργούν και γνωστοποιούν στην υπηρεσία την χονδρική πώληση κτηνιατρικών φαρμάκων και η επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων που προκύπτουν από τον έλεγχο	Υπ'αρ. 410185/31.12.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Παρ. 8 του άρθρου 14 του ν. 3844/2010, ν. 2538/1997 και Κανονισμός (ΕΕ) 2019/6 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τα κτηνιατρικά φάρμακα και για την κατάργηση της οδηγίας 2001/82/ΕΚ (L 4)
4.2.5.23	Περιφέρειες	Η άσκηση ελέγχου τήρησης των νομίμων προϋποθέσεων και προδιαγραφών αναφορικά με την κυκλοφορία των κτηνιατρικών φαρμάκων, των βιολογικών προϊόντων και προσθετικών φαρμακευτικών προμιγμάτων των ζωοτροφών	Υπ’αρ. 410185/31.12.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, παρ. 8 του άρθρου 14 του ν. 3844/2010, ν. 2538/1997 και Κανονισμός (ΕΕ) 2019/6 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τα κτηνιατρικά φάρμακα και για την κατάργηση της οδηγίας 2001/82/ΕΚ (L 4)
4.2.5.24	Περιφέρειες	Η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του π.δ. 56/2013 (Α΄ 106), για την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς, κατά λόγο αρμοδιότητας	π.δ. 56/2013 (Α΄ 106)
4.2.5.25	Περιφέρειες	Η σύσταση πρωτοβάθμιων επιτροπών, συνεταιρισμών και συλλογικών οργάνων παραγωγών για την αναγνώριση των ομάδων παραγωγών	Περ. α) και β) παρ. 1 άρθρου 60 ν. 2637/1998, περί επιτροπών αναγνώρισης ομάδων παραγωγών

4.2.5.26	Περιφέρειες	Η λογιστική παρακολούθηση αγροτικών εκμεταλλεύσεων (Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης/ Farm Accountancy Data Network - FADN)	
4.2.5.27	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαιώσεων για την απαλλαγή φόρου μεταβίβασης γεωργικών εκτάσεων	Κεφάλαιο Γ΄ Τμήματος IV Βιβλίου Τρίτου Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας (ν. 5219/2025, Α΄ 130), περί ειδικής αγροτικής απαλλαγής
4.2.5.28	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαιώσεων περί της ιδιότητας του αγρότη στα πλαίσια του ν.2520/1997 (Α΄ 173)	ν. 2520/1997 (Α΄ 173)
4.2.5.29	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του π.δ. 216/2003 (Α΄ 181), για τις στοιχειώδεις απαιτήσεις για την προστασία των ωοπαραγωγών ορνίθων	π.δ. 216/2003 (Α΄ 181)
4.2.5.30	Περιφέρειες	Ο έλεγχος εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής	Υπ’αρ. 133362/23.12.2011 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους Gallus gallus» (Β΄ 3172)
4.2.5.31	Περιφέρειες	Η παρακολούθηση του ενδοκοινοτικού εμπορίου των ζώων μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων σχετικά με τη διακίνηση ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών με την ονομασία TRACES (System for a Harmonised Electronic Trading Documents etc.) σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας	Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/1715 της Επιτροπής της 30ής Σεπτεμβρίου 2019, για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης πληροφοριών για τους επίσημους ελέγχους και των συστατικών μερών του συστήματος αυτού (κανονισμός IMSOC) (L 261)
4.2.5.32	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του π.δ. 79/2007 (Α΄ 95) για τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) . 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους κανόνες υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα αυτά που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και τους κανόνες υγείας	π.δ. 79/2007 (Α΄ 95)

		και καλής διαβίωσης των ζώων και εναρμόνιση της κτηνιατρικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2004/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, κατά λόγο αρμοδιότητας	
4.2.5.33	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του π.δ. 79/2007 για τους κανόνες υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, τους επίσημους ελέγχους στα προϊόντα αυτά που προορίζονται για κατανάλωση για τον άνθρωπο	Άρθρο 122 ν. 4472/2017 (Α΄ 74) και Άρθρο 5 υπ’ αρ. 1288/22.5.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τροποποίηση της αριθ. 15523/30-8-2006 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) υπ’ αριθμ. 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και εναρμόνιση της Οδηγίας 2004/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Β΄ 1187/31.8.2006)» (Β΄ 1763)
4.2.5.34	Περιφέρειες	Η προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για την ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων για την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και σφαγείων και πτηνοσφαγείων Υπόκειται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, κατά το άρθρο 15 του ν. 4014/2011	ν. 4014/2011
4.2.6. Κτηνιατρική			
4.2.6.1	Δήμοι	Εφαρμογή του ν. 4830/2021 για την ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατά λόγο	ν. 4830/2021

		αρμοδιότητας	
4.2.6.2	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4830/2021, για την ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατά λόγο αρμοδιότητας	Παρ. 5 του άρθρου 3, των αρμοδίων αρχών, άρθρο 10, περί αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων των δήμων, παρ. 1 του άρθρου 22, περί διοργάνωσης εκθέσεων με ζώα συντροφιάς παρ. 3 του άρθρου 27, περί αντιμετώπισης λεϊσμανίωσης, άρθρο 29, περί προδιαγραφών ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων ζώων συντροφιάς και άρθρο 33 του ν. 4830/2021, περί συμπληρωματικών διατάξεων προστασίας των ζώων
4.2.6.3	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΙΣΤ΄ του ν.4442/2016 περί ίδρυσης και λειτουργίας κτηνιατρικών δραστηριοτήτων	Κεφάλαιο ΙΣΤ΄ ν. 4442/2016, άρθρα 89 έως 95, περί απλούστευσης του πλαισίου ίδρυσης και λειτουργίας κτηνιατρικών δραστηριοτήτων
4.2.6.4	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΙΖ΄, περί ίδρυσης και λειτουργίας δραστηριοτήτων εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς	Κεφάλαιο ΙΖ΄ ν. 4442/2016, άρθρα 96 έως 101, περί απλούστευσης του πλαισίου ίδρυσης και λειτουργίας δραστηριοτήτων εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς
4.2.6.5	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της υπ’ αρ. 314754/2009 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λήψη των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 1255/1997 και αριθ. 1/2005 "για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και τις συναφείς δραστηριότητες και για την τροποποίηση των Οδηγιών 64/432/ΕΟΚ και 93/119/ΕΟΚ και του Κανονισμού 1255/1997"» (Β΄ 2025)	Υπ’ αρ. 314754/16.9.2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λήψη των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 1255/1997 και αριθ. 1/2005 «για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και τις συναφείς δραστηριότητες και για την τροποποίηση των Οδηγιών 64/432/ΕΟΚ και

			93/119/ΕΟΚ και του Κανονισμού 1255/1997» (με εξαίρεση τα άρθρα 34 και 35)» (Β΄ 2025)
4.2.6.6	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών για την καταλληλόλητα ζωικών τροφίμων και ζωϊκών υποπροϊόντων	Άρθρα 8 και 9 της υπ’ αρ. 612/118658/8.5.2020 απόφασης του Υπουργού και Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 300, 14.11.2009, σ. 1) και (ΕΕ) αριθ. 142/2011 της Επιτροπής (ΕΕ L 054, 26.2.2011, σ. 1)» (Β΄ 1983) και άρθρα 21 και 22 του Κανονισμού (ΕΚ) 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 (κανονισμός για τα ζωικά υποπροϊόντα)
4.2.6.7	Περιφέρειες	Η εφαρμογή, οργάνωση και εποπτεία της τεχνητής σπερματέγχυσης και του συγχρονισμού του οίστρου των ζώων	Υπ΄αρ. 304382/22.11.2004 .«Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Τεχνητής Σπερματέγχυσης (Τ/Σ) και συγχρονισμού οίστρου (Σ/Ο) στα παραγωγικά ζώα της χώρας, καθώς και της διακίνησης του σπέρματος στην Ελληνική Επικράτεια» (Β΄ 1755).
4.2.6.8	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της υπ΄αρ. 726/107637/20.4.2022 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και	Κανονισμός (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

		Τροφίμων «Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2016 (L 84), του κατ’ εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2035 της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 2019 (L 314) και του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/963 της Επιτροπής της 10ης Ιουνίου 2021 (L 213), όσον αφορά τη δημιουργία συστήματος για την ταυτοποίηση και την ιχνηλάτηση των δεσποζόμενων ιπποειδών. » (Β΄ 2028)	Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους των ζώων και για την τροποποίηση και την κατάργηση ορισμένων πράξεων στον τομέα της υγείας των ζώων («νόμος για την υγεία των ζώων»), Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2015/262
4.2.7 Αλιεία			
4.2.7.1	Δήμοι	Η διοίκηση και εκμετάλλευση των χώρων της ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας τους, καθώς και η κατασκευή και συντήρηση των αναγκαίων λιμενικών έργων (αφορά Δημοτικά Λιμενικά Γραφεία)	
4.2.7.2	Περιφέρειες	Η έγκριση για τη διενέργεια εμπλουτισμού λιμνών και ποταμών και ο καθορισμός της απαγορευτικής περιόδου αλιείας με κάθε μέσο και εργαλείο στις λίμνες	
4.2.7.3	Περιφέρειες	Η συγκέντρωση και η τήρηση στοιχείων των υδατοκαλλιεργειών και της αλιείας στα εσωτερικά ύδατα	
4.2.7.4	Περιφέρειες	Η τήρηση στοιχείων των πάσης φύσεως αλιευτικών εκμεταλλεύσεων	
4.2.7.5	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Αλιευτικού Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α΄ 27), κατά λόγο αρμοδιότητας	Αλιευτικός Κώδικας
4.2.7.6	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του π.δ. 40/2016, για την διενέργεια αλιείας εντός της μη ενοικιαζόμενης ή μη παραχωρημένης περιοχής της λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου - Αιτωλικού	Παρ. 2 του άρθρου 65 του Αλιευτικού Κώδικα, περί απευθείας εκμεταλλεύσεως και π.δ. 40/2016 (Α΄ 61), περί ρυθμίσεων διενέργειας αλιείας εντός της μη ενοικιαζόμενης ή μη παραχωρημένης περιοχής της λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου - Αιτωλικού.
4.2.7.7	Περιφέρειες	Η απόφαση για τον καθορισμό όρων χορήγησης ερασιτεχνικών αδειών σε κατοίκους άλλων περιοχών στις τεχνητές	Παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 972/1979 (Α΄ 224) περί γεωργικής και

		λίμνες Πολυφύτου και Μόρνου	κτηνοτροφικής αποκατάστασης και Υποπερ. 59 περ. η) παρ. Ι άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
4.2.7.8	Περιφέρειες	Η χορήγηση ειδικής άδειας για αλιεία αθερίνας στη λίμνη Τριχωνίδα σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. 99/2003 (Α΄ 94), περί αλιείας αθερίνας σε λίμνες, καθώς και η έκδοση απόφασης για την κοπή των καλάμων στις λίμνες σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του β.δ. 249/1972 (Α΄ 58), περί προστασίας υδρόβιων λιμνών και φυτών	Άρθρο 1 π.δ. 99/2003, Παρ. 2 άρθρου 2 β.δ. 249/1972 και Υποπερ. 65 περ. η) παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
4.2.7.9	Περιφέρειες	Η κατασκευή και λειτουργία αλιευτικών καταφυγίων, υποδομών και εξοπλισμών σε λιμένες αλιευτικούς ή λιμένες που εξυπηρετούν αλιευτικά σκάφη	
4.2.7.10	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του π.δ. 333/1990 (Α΄ 134) για την παροχή πληροφοριών για την παραγωγή και αξία αλιευμάτων των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών	π.δ. 333/1990 (Α΄ 134),
4.2.7.11	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας αλιείας γόνου ιχθύων και λοιπών υδρόβιων οργανισμών	π.δ. 54/1978 (Α΄ 10), Περ. β) παρ. 2 άρθρου 5 π.δ. 398/1990 (Α΄ 187), περί διάρθρωσης και αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Αλιευτικών Εφαρμογών και Εισροών Αλιευτικής Παραγωγής και υποπερ. 47 περ. η) παρ. Ι άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
4.2.7.12	Περιφέρειες	Η απόφαση εφαρμογής του προγράμματος ανάπτυξης των ιχθυοκαλλιεργειών με την έγκαιρη και επαρκή παραγωγή του αναγκαιούντος (γόνου) ιχθυδίων για τον εφοδιασμό με αυτόν των ενδιαφερόμενων ιδιωτών πεστροφοκαλλιεργητών	
4.2.7.13	Περιφέρειες	Η σύμφωνη γνώμη για την εισαγωγή από το εξωτερικό ζώντων υδροβίων ζώων και φυτών ή φυκιών ή των αυγών τους για τεχνητή εκτροφή ή εμπλουτισμό υδάτων	
4.2.7.14	Περιφέρειες	Ο καθορισμός της διάρκειας, έναρξης και λήξης της απαγορευτικής περιόδου αλιείας στους ποταμούς χωρικής	Παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 235/1979 (Α΄ 65), περί απαγορευτικής περιόδου

		αρμοδιότητας της περιφέρειας	αλιείας σε ποταμούς και προστασίας της ροής αυτών, και υποπερ. 32 περ. η) παρ. Ι άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
4.2.7.15	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του β.δ. 142/1971 (Α΄ 49), κατά λόγο αρμοδιότητας	β.δ. 142/1971 (Α΄ 49)
4.2.7.16	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του β.δ. 249/1972 (Α΄ 58) κατά λόγο αρμοδιότητας	β.δ. 249/1972
4.2.7.17	Περιφέρειες	Η έγκριση για τη διενέργεια αθλητικής αλιείας	Παρ. 2 άρθρου 5 π.δ. 373/1985 (Α΄ 131), περί αγώνων αθλητικής αλιείας
4.2.7.18	Περιφέρειες	Εφαρμογή της υπ’ αρ. 9131.4/2/2012 απόφασης της Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας «Εφαρμογή Καν (ΕΚ) 1967/2006 με την υιοθέτηση Σχεδίου Διαχείρισης αλιείας μικρών πελαγικών ειδών γαύρου (Engraulis encrasicolus) και σαρδέλας (Sardina pilchardus) που διενεργείται με το αλιευτικό εργαλείο γρι γρι» (Β΄ 1519)	
4.2.7.19	Περιφέρειες	Εφαρμογή της υπ’ αρ. 271/2576/9.1.2014 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Θέσπιση Σχεδίου Διαχείρισης για την διενέργεια αλιείας με το αλιευτικό εργαλείο δίχτυ τράτας βυθού (μηχανότρατα σύμφωνα με το β.δ. 666/66)» (Β΄ 58), κατά λόγο αρμοδιότητας	Υπ’αρ. 271/2576/9.1.2014 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
4.2.7.20	Περιφέρειες	Εγκρίσεις μεταλεμβολόγησης, μετανηολόγησης, μετονομασίας επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών	
4.2.7.21	Περιφέρειες	Έλεγχος και διαχείριση θεμάτων στα πλαίσια λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Συστήματος Παρακολούθησης και Καταγραφής Αλιευτικών Δραστηριοτήτων (ΟΣΠΑ)	
4.2.7.22	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας για την ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών, κατά λόγο αρμοδιότητας.	ν. 4282/2014 (Α΄ 182)
4.2.7.23	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών ίδρυσης συσκευαστηρίων νωπών αλιευμάτων και εργαστηρίων συσκευασίας και μεταποίησης κατεψυγμένων αλιευμάτων	

4.2.7.24	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4014/2011 κατά λόγο αρμοδιότητας.	ν. 4014/2011
4.2.7.25	Περιφέρειες	Η ίδρυση ιχθυοσκάλων και ο καθορισμός της έδρας αυτών	
4.2.7.26	Περιφέρειες	Η παρακολούθηση της ρύπανσης και της μόλυνσης του υδάτινου περιβάλλοντος, η κατάρτιση μελετών και η εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης και ανάπτυξης που έχουν σχέση με την αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες και την εν γένει αξιοποίηση των αλιευτικών πόρων	
4.2.7.27	Περιφέρειες	Η έγκριση διάθεσης πίστωσης και πληρωμών βελτιωτικών έργων στα εσωτερικά ύδατα από το ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) της αξίας της αλιευόμενης παραγωγής του μισθίου	Υπ’αρ. 4912/120862/5.11.2015 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, «Καθορισμός των όρων και των απαιτήσεων παραγωγής και διάθεσης τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής και των διαδικασιών καταχώρισης των μονάδων παρασκευής αυτών στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνίας (ΚΗΜΟ)» (Β΄ 2468)
4.2.7.28	Περιφέρειες	Η κατάρτιση μελετών ανάπτυξης και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ιχθυοπονικού εν γένει πλούτου	
4.2.7.29	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της υπό στοιχεία 22801/ 2024 (Β΄ 7315) κοινής Υπουργικής απόφασης, περί όρων και προϋποθέσεων, προδιαγραφών, διαδικασίας έγκρισης και ελέγχου παροχής υπηρεσιών αλιευτικού τουρισμού εντός δημοσίων φυσικών ιχθυοτροφείων, καθώς και υπηρεσιών αλιευτικού και καταδυτικού τουρισμού εντός μονάδων υδατοκαλλιέργειας	
4.3 Καύσιμα και Ενέργεια			
4.3.1 Καύσιμα και Ενέργεια			
4.3.1.1	Δήμοι	Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αποθηκευτικών χώρων υγρών καυσίμων	
4.3.1.2	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών πωλητών πετρελαίου θέρμανσης, άδειας διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου, άδειας εμφιάλωσης υγραερίων κ.λπ.	ν. 3054/2002 (Α΄ 230), ν. 4254/2014 (Α΄ 85), υπό στοιχεία Δ2/16570/7.9.2005

			απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης «Κανονισμός Αδειών» (Β΄ 1306), υπό στοιχεία ΔΥδρογ./Ε/Φ.5/οικ.182269/ 22.8.2016 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Τροποποίηση της υπουργικής απόφασης υπ’ αρ. Δ2/16570/07/09.2005 «Κανονισμός Αδειών» (ΦΕΚ 1306/Β/16.09.2005)» (Β΄ 2684), υπό στοιχεία ΔΥδρογ./Ε/Φ.5/ 75577/27.4.2017 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 1591) και υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΥΔΡ/74603/1815/30 .6.2020 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός ανταποδοτικών τελών για την έκδοση, τροποποίηση ή επέκταση των αδειών του άρθρου 4 του ν. 3054/2002 και ετήσιων ανταποδοτικών τελών για τη χρήση αυτών, και καθορισμός προστίμων για μη καταβολή ή εκπρόθεσμη καταβολή των ετήσιων ανταποδοτικών τελών.» (Β΄ 3151)
4.4 Εξόρυξη, Μεταποίηση και Κατασκευές			
4.4.1 Λατομεία - Μεταλλεία			
4.4.1.1	Δήμοι	Η παραχώρηση δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης λατομικών ορυκτών σε δημοτικές εκτάσεις	Παρ. 3 άρθρου 44 ν. 4512/2018, περί του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης
4.4.1.2	Δήμοι	Η εκμίσθωση, εκμετάλλευση και διαχείριση λατομείων κυριότητας δήμων	Άρθρα 45, περί παραχώρησης του δικαιώματος εκμετάλλευσης και καθορισμού παγίων και αναλογικών μισθωμάτων,

			54, περί εκμίσθωσης δημοτικών λατομείων, και 65 περί εξουσιοδοτικών διατάξεων του Μέρους Β΄ ν. 4512/2018 και υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠ/51866/706/11.5 .2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών «Διαδικασία εκμίσθωσης, εκμετάλλευσης και διαχείρισης λατομείων κυριότητας των Ο.Τ.Α α΄ βαθμού» (Β΄ 3353)
4.4.1.3	Περιφέρειες	Ο καθορισμός και ο αποχαρακτηρισμός λατομικών περιοχών	Άρθρα 46, περί λατομικών περιοχών εκμετάλλευσης αδρανών υλικών, 47, περί διαδικασίας καθορισμού λατομικών περιοχών και 48, περί χωροθέτησης, τροποποίησης και αποχαρακτηρισμού λατομικών περιοχών ν. 4512/2018 και Άρθρο 166 ν. 5037/2023 (Α΄ 78), περί διαδικασίας εκ νέου καθορισμού, τροποποίησης ή επέκτασης προϋφιστάμενης λατομικής περιοχής
4.4.1.4	Περιφέρειες	Ο έλεγχος της αποκατάστασης γίνεται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας, πλην των δασικών εκτάσεων, τις οποίες σύμφωνα με το ν. 998/1979 (Α΄ 289) διαχειρίζονται οι δασικές υπηρεσίες.	Άρθρο 55 του ν. 4512/2018, περί προστασίας και αποκατάστασης περιβάλλοντος λατομείων
4.4.1.5	Περιφέρειες	Η γνωστοποίηση λειτουργίας εγκαταστάσεων ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, εντός λατομικών χώρων ή λατομικών περιοχών.	Άρθρο 56 του ν. 4512/2018, περί εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και άρθρα 65 έως 67 του ν. 4442/2016, περί ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων σε λατομικούς χώρους, της διαδικασίας γνωστοποίησης λειτουργίας τους, των παραβόλων αυτής και της επιβολής κυρώσεων

4.4.1.6	Περιφέρειες	Εφαρμογή του άρθρου 59 του ν. 4512/2018 ως προς τις κυρώσεις σχετικά με την εκμετάλλευση των λατομείων κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρο 59 του ν. 4512/2018, περί εποπτείας, ελέγχου της εκμετάλλευσης λατομείων και επιβολής διοικητικών κυρώσεων
4.4.1.7	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της Κεφαλαίου ΙΓ΄ του ν. 4442/2016, για τις δραστηριότητες εκμετάλλευσης εργαλείων, κατά λόγο αρμοδιότητας.	Κεφάλαιο ΙΓ΄ ν. 4442/2016, περί απλούστευσης του πλαισίου έρευνας και άσκησης δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης μεταλλείων, άρθρα 68 έως 76
4.4.1.8	Περιφέρειες	Η αρμοδιότητα χορήγησης της άδειας λειτουργίας εγκαταστάσεων παραγωγής αμμωνίου νιτρικού και καυσίμου λαδιού (ANFO) και ενωρημάτων/ υδατικών τζέλ (SLURRIES) επί εγκαταστάσεων ευρισκομένων πάνω σε οχήματα, εντός μεταλλευτικών και λατομικών χώρων	Περ γ΄ παρ. 1 άρθρου 56 ν. 4512/2018 και άρθρο 178 του ν. 4001/2011 (Α΄ 179), περί αποκέντρωσης αρμοδιότητας παραγωγής ANFO και SLURRIES
4.4.2 Μεταποίηση			
4.4.2.1	Δήμοι	Η ίδρυση, κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση δημοτικών αγορών	
4.4.2.2	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κεφαλαίου Θ΄ του ν. 4442/2016, περί μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων των άρθρων 17 έως 40 του ν. 3982/2011	Δεύτερο Μέρος ν. 3982/2011, περί απλοποίησης της αδειοδότησης μεταποιητικών δραστηριοτήτων, άρθρα 17 έως 40, και Κεφάλαιο Θ΄ ν. 4442/2016, περί εγκατάστασης μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων, άρθρα 48Α έως 48Ε
4.4.2.3	Περιφέρειες	Η τήρηση και πληροφόρηση ηλεκτρονικού Ειδικού Μητρώου των επιχειρήσεων ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων, η εγγραφή στο Ειδικό Μητρώο και η διαγραφή από το Μητρώο αυτό των ανωτέρω επιχειρήσεων, η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η επιβολή σε αυτές των προβλεπόμενων κυρώσεων	Άρθρο 6 του ν. 3551/2007 (Α΄ 76), περί διαδικασίας και δικαιολογητικών εγγραφής

4.4.2.4	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών/απαλλαγών και επιβολής κυρώσεων κατά τις αντίστοιχες διατάξεις για τους εφεδρικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής	Άρθρα 3Α και 4 του ν. 2244/1994 (Α΄ 168), περί εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και κυρώσεων και υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/44608/534/13.5.2020 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Διαδικασία και δικαιολογητικά για την έναρξη λειτουργίας των εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής» (Β΄ 1976)
4.4.2.5	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας για τις εκρηκτικές ύλες εμπορικής χρήσης και επιβολή προστίμων.	Άρθρα 19 και 46 του π.δ. 128/2016, περί απαιτούμενων αδειών και εγκρίσεων για την παραγωγή, αποθήκευση, χρήση, εισαγωγή, εξαγωγή, μεταφορά και εμπορία εκρηκτικών υλών και διοικητικών κυρώσεων και υπό αρ. 3329/15.2.1989 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Δημοσίας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας «Κανονισμοί για την παραγωγή, αποθήκευση και διάθεση σε κατανάλωση εκρηκτικών υλών» (Β΄ 132)
4.4.2.6	Περιφέρειες	Άσκηση υγειονομικών ελέγχων	Υπό στοιχεία Υ1γ/Γ.Π./οικ. 47829/21.6.2017 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων / ποτών και άλλες διατάξεις» (Β΄ 2161)
4.4.3. Υποδομές - Διαχείριση Τεχνικών Έργων			
4.4.3.1	Δήμοι	Η εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στις πόλεις και τα χωριά όπως η κατασκευή,	Υποπερ. 1 περ. γ) της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

		συντήρηση και διαχείριση συστημάτων, αφαλάτωσης, τηλεθέρμανσης, έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων, η δημιουργία χώρων πρασίνου, χώρων αναψυχής, πλατειών και λοιπών υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων	
4.4.3.2	Δήμοι	Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών Παιδικών -Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Απασχόλησης βρεφών και νηπίων) από δήμους και φορείς ιδιωτικού δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα.	π.δ. 99/2017 (Α΄ 141), περί καθορισμού προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών που λειτουργούν εντός νομικών προσώπων των δήμων ή υπηρεσιών των δήμων, άρθρο 1 ν. 2345/1995 (Α΄ 213), περί προϋποθέσεων λειτουργίας μονάδων κοινωνικής φροντίδας και υπό στοιχεία Δ22/οικ. 11828/293/13.3.2017 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Καθορισμός προϋποθέσεων για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Απασχόλησης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα» (Β΄ 1157)
4.4.3.3	Δήμοι	Η λειτουργία και συντήρηση παιδικών χαρών	Παρ. 2 άρθρου 21 ν. 3731/2008 (Α΄ 263), περί λειτουργικών ζητημάτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και υπ’ αρ. 28492/11.5.2009 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Καθορισμός των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την κατασκευή και τη λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων και των Κοινοτήτων, τα όργανα και η διαδικασία αδειοδότησης

			και ελέγχου τους, τη διαδικασία συντήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια» (Β΄ 931)
4.4.3.4	Δήμοι	Η λειτουργία και συντήρηση παιδικών χαρών σε Οικοδομικά Τετράγωνα οικισμών του τέως Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.)	Άρθρο 54 του ν. 4430/2016 (Α΄ 205), περί κοινόχρηστων χώρων οικισμών τέως Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας
4.4.3.5	Δήμοι	Η μελέτη και κατασκευή των έργων συντήρησης, ηλεκτροφωτισμού και βελτίωσης των οδών αρμοδιότητας των δήμων, καθώς και των πεζοδρομίων αυτών	Παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3481/2006 (Α΄ 162), περί συντήρησης οδών
4.4.3.6	Δήμοι	Η εφαρμογή του άρθρου 14 του ν. 3044/2002 (Α΄ 197) για την κατασκευή λιμενικών έργων, κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρο 14 του ν. 3044/2002 (Α΄ 197), περί καθορισμού έργων ως λιμενικών
4.4.3.7	Περιφέρειες	Ο έλεγχος για την ακριβή μέτρηση της ζημιάς μετά από εγκληματική ενέργεια και αποζημίωση των παθόντων	Άρθρο 18 του ν. 4180/2013, περί αποζημίωσης για υλικές ζημιές από εγκληματικές ενέργειες κατά κρατικών λειτουργών λόγω άσκησης των καθηκόντων τους και Υπ’αρ. 2/2572/0026/19.2.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών «Καθορισμός διαδικασίας και δικαιολογητικών για την πληρωμή της αποζημίωσης παθόντων από εγκληματικές ενέργειες» (Β΄ 544)
4.4.3.8	Περιφέρειες	Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων για την – ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα	Περ. 40 του τομέα Ε της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010, άρθρο 40 του ν. 4070/2012 (Α΄ 82), περί τυποποίησης και πιστοποίησης εξοπλισμού και υπηρεσιών και ηλεκτρομαγνητικής συμβατότητας, υπ’ αρ. 15492/1178/05/27.3.2007 κοινή απόφαση των

			Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της υπ’ αριθμ. 2004/104/ΕΚ Οδηγίας της Επιτροπής της 14.10.2004 για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της υπ’ αριθμ. 72/245/ΕΟΚ οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τα ραδιοηλεκτρικά παράσιτα (ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα) και για τροποποίηση της υπ’ αριθμ. 70/156/ΕΟΚ οδηγίας του Συμβουλίου που αφορά στην έγκριση τύπου των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκουμένων τους» (Β΄ 523) και υπό στοιχεία ΟΙΚ.37764/873/Φ342/2.6.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Ηλεκτρομαγνητική Συμβατότητα. Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/30/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014» (Β΄ 1602)
4.4.3.9	Περιφέρειες	Η μελέτη και κατασκευή των έργων συντήρησης, ηλεκτροφωτισμού και βελτίωσης των οδών αρμοδιότητας περιφερειών, όπως αυτές έχουν καθοριστεί στις αντίστοιχες αποφάσεις κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης οδικού δικτύου	Παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3481/2006 και οι Υπ’ αριθμ.: α) 10399/680/14.2.2008 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας «Καθορισμός οδών του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που ανήκουν στην αρμοδιότητα συντήρησης των

			Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας» (Τ.Α.Α.Π.Θ. 106), β) 1341/16.8.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης «Καθορισμός οδών που η συντήρησή τους ανήκει στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας Κρήτης» (Β΄ 1761), γ) 3563/30.8.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας «Καθορισμός οδών που ανήκουν στην αρμοδιότητα συντήρησης των υπηρεσιών της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που υπάγονται στην Περιφέρεια Στ. Ελλάδας» (Β΄ 1830), δ) 3567/15.10.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου «Καθορισμός των εθνικών οδών της Περιφέρειας Ηπεί-ρου που η συντήρησή τους ανήκει στην αρμοδιότη-τα της Δ.Ε.Σ.Ε. Περιφέρειας Ηπείρου» (Β΄ 2018), ε) 4350/20.11.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου «Καθορισμός των οδών της Περιφέρειας Ηπείρου των οποίων η συντήρηση ανήκει στις Νομαρχιακές Αυτο-διοικήσεις Ιωαννίνων - Άρτας - Πρέβεζας - Θεσπρω-τίας» (Β΄ 2227), στ) 3884/8.10.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας-Θράκης «Καθορισμός των οδών που η αρμοδιότητα συντήρησης τους ανήκει στις υπηρεσίες της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας -

			Θράκης και των οδών που η αρμοδιότητα συντήρησής τους ανήκει στις υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της Περιφέρειας» (Β΄ 1970), ζ) 4422/Ε.Ο./6.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής «Καθορισμός των οδών του Ν. Αττικής που η συντήρηση τους ανήκει στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών της Περιφέρειας Αττικής και των Νομαρχιών Αθηνών, Πειραιά, Ανατολικής Αττικής και Δυτικής Αττικής» (Β΄ 1787), η) 5360 π.ε./14.2.2008 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας-Θράκης « Συμπλήρωση - τροποποίηση της υπ’ αριθμ. 3884/5.9.2007 απόφασης του Γ.Γ. Περιφέρειας ΑΜ-Θ για καθορισμό των οδών που η αρμοδιότητα συντήρησής τους ανήκει στις υπηρεσίες της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και των οδών που η αρμοδιότητα συντήρησής τους ανήκει στις υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της Περιφέρειας.» (Β΄ 224), θ) 6213/14.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων «Απόφαση καθορισμού οδών που ανήκουν στην αρμοδιότητα συντήρησης των Υπηρεσιών της ΠΙΝ, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των ΟΤΑ της Π.Ι.Ν.» (Β΄ 1872), ι) 6297/14.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας «Αρμοδιότητα συντήρησης και τεχνικής αστυνόμευσης στο Οδικό Δίκτυο ευθύνης της Περιφέρειας Κεντρικής

			Μακεδονίας» (Β΄ 1866), ια) 15400/ΟΚ/26.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου (Β΄ 1932), ιβ) 15844/14.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου «Καθορισμός των οδών της Περιφέρειας Πελοποννήσου που η συντήρησή τους ανήκει στην αρμοδιότητα των Υπηρεσιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου και των Υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων» (Β΄ 1985), ιγ) 33269/912/14.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου «Καθορισμός των οδών των Νομών του Βορείου Αιγαίου που η συντήρηση τους ανήκει στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Λέσβου, Χίου και Σάμου» (Β΄ 1888), ιδ) 55357/2305/20.6.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας «Καθορισμός οδών που ανήκουν στην αρμοδιότητα συντήρησης των υπηρεσιών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που υπάγονται στην Περιφέρεια» (Β΄ 992), ιε) 3841/Τσ/6.11.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Θεσσαλίας «Καθορισμός οδών Περιφέρειας Θεσσαλίας που η συντήρησή τους ανήκει στην αρμοδιότητα των Υπηρεσιών της Περιφέρειας Θεσσαλίας και των

			Υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων» (Β΄ 2154)
4.4.3.10	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του άρθρου 34 του ν. 3044/2002 για την κατασκευή λιμενικών έργων, κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρο 34 του ν. 3044/2002
4.5 Μεταφορές			
4.5.1 Μεταφορές			
4.5.1.1	Δήμοι	Η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ζωήλατου οχήματος στην περιφέρειά τους	Περ. αδ) της παρ. 30 του άρθρου 112 του ν.5209/2025 (Α΄ 100) και η υπ’ αρ. 65274/2025 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Διαδικασία χορήγησης άδειας κυκλοφορίας ζωήλατων οχημάτων» (Β΄ 6947)
4.5.1.2	Δήμοι	Μεταφορά προσφύγων και μεταναστών από και προς τις δομές φιλοξενίας	Παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 4445/2016 (Α΄ 236), περί επείγουσων διατάξεων για τη μεταφορά μαθητών και πρόβλεψης δυνατότητας μεταφοράς προσφύγων - μεταναστών με επιβατικά οχήματα ιδιοκτησίας Ο.Τ.Α.
4.5.1.3	Δήμοι	Ο καθορισμός, η κατασκευή, συντήρηση και εκμετάλλευση υπόγειων και υπέργειων χώρων στάθμευσης	Άρθρο 8 του ν. 2052/1992 και υπό στοιχεία Αριθ. ΕΥΔΕΚ/οικ/2/2014 απόφαση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας χορήγησης των αδειών ίδρυσης των Υπόγειων Χώρων Στάθμευσης Αυτοκινήτων του άρθρου 8 του ν. 2052/1992 όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 2947/2001 και τον ν. 4070/2012.» (Β΄ 85)
4.5.1.4	Δήμοι	Η δημιουργία χώρων στάθμευσης τροχοφόρων και με δυνατότητα μίσθωσης ακινήτων	Περ. 41 της παρ. ΙΙ του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

4.5.1.5	Δήμοι	Η εφαρμογή του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 5209/2025, Α΄ 100), κατά λόγο αρμοδιότητας	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
4.5.1.6	Δήμοι	Η εφαρμογή της νομοθεσίας για τη συντήρηση του παράλληλου και κάθετου οδικού δικτύου, εκατέρωθεν των σιδηροδρομικών γραμμών, κατά λόγο αρμοδιότητας	Παρ. 18 του άρθρου 6 του ν. 3891/2010 (Α΄ 188), περί ρυθμίσεων για την ακίνητη περιουσία και περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 81 του ν. 4530/2018 (Α΄ 59), περί διατάξεων οι οποίες ρυθμίζουν πολεοδομικά θέματα στις περιπτώσεις αναγκαστικών απαλλοτριώσεων για την κατασκευή της σιδηροδρομικής υποδομής και δημοτικά τέλη χώρων στάθμευσης Μετρό
4.5.1.7	Δήμοι	Ο καθορισμός των αστικών γραμμών λεωφορείων, της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος των αντίστοιχων γραμμών	Περ. 17 του τομέα γ) της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
4.5.1.8	Δήμοι	Η απαγόρευση της δημιουργίας θέσεων στάθμευσης σε συγκεκριμένους χώρους	
4.5.1.9	Δήμοι	Ο καθορισμός του εξωτερικού χρωματισμού των επιβατηγών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) «ΤΑΞΙ» τάσεις - στέγαστρα αναμονής επιβατών - έσοδα από διαφημίσεις επί στεγάστρων, στάσεων και λεωφορείων	Υπ’ αρ. 18368/499/1984 απόφαση του Υπουργού Συγκοινωνιών «Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 3 των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 4 και της παρ. 2 του άρθρου 9 των π.δ. 532 και 536/1983, σχετικά με ορισμένες εξωτερικές ενδείξεις και εξαρτήματα των επιβατηγών αυτοκινήτων Δ.Χ.» (Β΄ 403)
4.5.1.10	Δήμοι	Η εφαρμογή του άρθρου 13 του ν. 4974/2022 για τις στάσεις και τα στέγαστρα αναμονής επιβατών και τα έσοδα από διαφημίσεις επί στεγάστρων, στάσεων και λεωφορείων, κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρο 13 του ν. 4974/2022 (Α΄ 185)
4.5.1.11	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας κατά λόγο αρμοδιότητας	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
4.5.1.12	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας για τη συντήρηση του παράλληλου και κάθετου οδικού δικτύου, εκατέρωθεν	Παρ. 18 του άρθρου 6 του ν. 3891/2010 (Α΄ 188) και Παρ. 1α του άρθρου 81 του ν.

		των σιδηροδρομικών γραμμών, κατά λόγο αρμοδιότητας	4530/2018
4.5.1.13	Περιφέρειες	Η αρμοδιότητα καθορισμού δικτύων αστικών και υπεραστικών γραμμών ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με το ν. 4974/2022 (Α΄ 185)	Παρ. 2 άρθρο 30 του ν. 4974/2022, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων
4.5.1.14	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του άρθρου 13 του ν. 4974/2022 για τις στάσεις και τα στέγαστρα αναμονής επιβατών και τα έσοδα από διαφημίσεις επί στεγάστρων, στάσεων και λεωφορείων, κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρο 13 του ν. 4974/2022
4.5.1.15	Περιφέρειες	Η μεταφορά προσφύγων και μεταναστών από και προ τις δομές φιλοξενίας	Παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 4445/2016
4.5.1.16	Περιφέρειες	Η δυνατότητα μεταφοράς των ατόμων με αναπηρία από το τόπο διαμονής τους στις εγκαταστάσεις των πιστοποιημένων φορέων του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας	Άρθρο 155 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107), περί μεταφοράς ΑμεΑ
4.5.1.17	Περιφέρειες	Η έγκριση για οποιαδήποτε μίσθωση ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων, υλικών κ.λπ.	π.δ. 161/2000 (Α΄ 145) και παρ. ιβ) του άρθρου 4 του π.δ.173/1985 (Α΄ 59), περί μεταβίβασης νέων αρμοδιοτήτων
4.5.1.18	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας σε πλωτά μέσα, που κινούνται σε φυσικές και τεχνητές λίμνες, καθώς και σε πλωτούς ποταμούς για την άσκηση τουριστικών και συγκοινωνιακών πλόων	Περ. 22 του τομέα Ε της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 και άρθρο 8β του ν. 2323/1995 (Α’ 145)
4.5.1.19	Περιφέρειες	Η ανάκληση άδειας κυκλοφορίας υπεραστικού λεωφορείου, από τον κύκλο εργασίας, εντός του ιδίου ημερολογιακού έτους	Άρθρο 31 του ν. 2963/2001 (Α΄ 268), περί διακοπής κυκλοφορίας λεωφορείων Κ.Τ.Ε.Λ. και Κεφάλαιο Η΄ του ν. 4974/2022 (άρθρα 30 έως 32)
4.5.1.20	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 3887/2010, περί οδικών εμπορευματικών μεταφορών, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 3887/2010 (Α΄ 174)
4.5.1.21	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Μέρους Β΄ του ν. 4070/2012, για τη ρύθμιση θεμάτων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων	Μέρος Β΄ του ν. 4070/2012

4.5.1.22	Περιφέρειες	Ο συντονισμός και η εποπτεία συγκοινωνιακών έργων που εκτελούνται στα όρια της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.	Περ. 6 του τομέα Γ) της παρ. Ι του άρθρου 210 του ν. 3852/2010, περί Μητροπολιτικών λειτουργιών
4.5.1.23	Περιφέρειες	Η συγκέντρωση και η εισήγηση για την κατάρτιση προσχεδίων προγραμμάτων εκτέλεσης έργων της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2503/1997, περί Διευθύνσεων με τοπική αρμοδιότητα την Περιφέρεια, της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	Άρθρο 6 του ν. 2503/1997, περ. 9 του τομέα Γ) της παρ. Ι του άρθρου 210 του ν. 3852/2010
4.5.1.24	Περιφέρειες	Ο καθορισμός του εξωτερικού χρωματισμού των ΤΑΞΙ της Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	Περ. 11 του τομέα Γ) της παρ. Ι του άρθρου 210 του ν. 3852/2010
4.5.1.25	Περιφέρειες	Η χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση αδειών άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων και ο έλεγχος μεταφορικών επιχειρήσεων	Άρθρο 99 του ν. 5039/2023 και υπό στοιχεία Β4/161942/2024 απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών και Μεταφορών «Όροι και προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του οδικού μεταφορέα εμπορευμάτων και έλεγχος μεταφορικών επιχειρήσεων» (Β΄ 4411)
4.5.1.26	Περιφέρειες	Η χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για τοποθέτηση συστημάτων περιορισμού ταχυτήτων	Υπό στοιχεία οικ. 39622/3313/1992 κοινή απόφαση των υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών «Εγκατάσταση και χρήση διατάξεων περιορισμού της ταχύτητας σε ορισμένες κατηγορίες οχημάτων με κινητήρα στην Κοινότητα, σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 92/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Φεβρουαρίου 1992» (Β΄ 639)
4.5.1.27	Περιφέρειες	Ο καθορισμός του ελάχιστου αριθμού των υποχρεωτικών δρομολογίων κοινών, ταχέων και υπερταχέων του Κ.Τ.Ε.Λ. και η κατανομή αυτών ανά εικοσιτετράωρο, μετά από εισήγηση του Κ.Τ.Ε.Λ. και γνώμη της Περιφερειακής	Άρθρο 8 του ν. 2963/ 2001 (Α΄ 268)

		Ένωσης Δήμων προκειμένου για υπεραστικές γραμμές. Η αρμοδιότητα ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με τον ν. 4974/ 2022 (Α΄ 185)	
4.5.1.28	Περιφέρειες	Η αιτιολογημένη εισήγηση στην αρμόδια αρχή για α) τον καθορισμό των υπεραστικών και αστικών γραμμών και αστικών περιοχών, διαδρομών και δρομολογίων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4974/ 2022 β) τη χορήγηση αποκλειστικών δικαιωμάτων εκμετάλλευσης δημοσίων υπεραστικών και αστικών επιβατικών μεταφορών στις περιφερειακές ενότητες, γ) τη χορήγηση αποζημίωσης παντός είδους ως αντισταθμίσματος για την εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (Γ.Ο.Σ.), δ) τον καθορισμό ολοκληρωμένων δημοσίων επιβατικών μεταφορών κατά την έννοια της περ. ιγ΄ του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1370/2007, εντός των ορίων τους, ε) την απευθείας ανάθεση παροχής δημόσιας υπηρεσίας τακτικών υπεραστικών ή αστικών οδικών επιβατικών μεταφορών, όπου αυτό επιτρέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1370/2007 και το ν. 4974/ 2022	Περ. γ) παρ. 2 άρθρου 5του ν. 4974/2022 (Α΄ 185)
4.5.1.29	Περιφέρειες	Η επιβολή κυρώσεων στους φορείς που εκτελούν δημόσιες τακτικές υπεραστικές και αστικές οδικές μεταφορές επιβατών, όπως προβλέπονται στο άρθρο 23 και καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 30 του ν. 4974/ 2022	Άρθρα 23 και 30 του ν. 4974/2022, περί διοικητικών προστίμων και εξουσιοδοτικών διατάξεων
4.5.1.30	Περιφέρειες	Ο καθορισμός του ύψους κομίστρου στα όρια ευθύνης κάθε Κ.Τ.Ε.Λ.	Η αρμοδιότητα ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με το ν. 4974/2022
4.5.1.31	Περιφέρειες	Ο καθορισμός κομίστρων υπεραστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου, με βάση την παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 2963/2001 (Α΄ 268), περί καθορισμού	Παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 2963/2001

		και είσπραξης κομίστρου. Η αρμοδιότητα ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με τον ν. 4974/2022 (Α΄ 185)	
4.5.1.32	Περιφέρειες	Ο καθορισμός των υπεραστικών γραμμών λεωφορείων, καθώς και της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος κάθε λεωφορειακής γραμμής Κ.Τ.Ε.Λ.	Άρθρο 7 του ν. 2963/2001 (Α΄ 268), περί χαρακτηρισμού νέων αστικών περιοχών και καθορισμού νέων τακτικών γραμμών, η αρμοδιότητα ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με τον ν. 4974/2022
4.5.1.33	Περιφέρειες	Η οργάνωση του περιοδικού τεχνικού ελέγχου των μηχανοκίνητων οχημάτων, κάθε είδους, από τα Δημόσια Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου (Κ.Τ.Ε.Ο.) κάθε νομού, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 3446/2006, περί τεχνικών ελέγχων οχημάτων	Παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 3446/2006 (Α΄ 49), περί τεχνικού ελέγχου οχημάτων
4.5.1.34	Περιφέρειες	Η έγκριση θέσης σε κυκλοφορία αυτοκινήτων επιβατηγών δημόσιας χρήσης από δήμους ή επιχειρήσεις των δήμων ή περιφερειών προς αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών τους, καθώς και ο καθορισμός της χρονολογίας μέχρι της οποίας επιτρέπεται η κυκλοφορία των αυτοκινήτων αυτών, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας παράτασής της	
4.5.1.35	Περιφέρειες	Ο καθορισμός και άλλων χώρων της ίδιας έδρας, εκτός των προβλεπομένων, στους οποίους οι διαπραττόμενες σοβαρές παραβάσεις επιβατικών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων επισύρουν πειθαρχικές, καθώς και διοικητικές κυρώσεις	
4.5.1.36	Περιφέρειες	Η έκδοση και ανάκληση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων – υγραερίων και μικτών πρατηρίων	π.δ. 1224/1981 (Α΄ 303), β.δ. 465/1970 (Α΄ 150), Άρθρο 23 του π.δ. 455/1976 (Α΄ 169), π.δ. 595/1984 (Α΄ 218) και π.δ. 118/2006 (Α΄ 119), ν. 4439/2016 (Α΄ 222) και υπ’ αρ. 37776/2645/24.5.2017

			απόφαση Υπουργού Υποδομών κι Μεταφορών «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών πρατηρίων υγρών καυσίμων για την εξυπηρέτηση των οχημάτων και μηχανημάτων έργων (ιδιόκτητων ή συμβεβλημένων με οποιαδήποτε μορφή με τον κύριο ή κάτοχο του ιδιωτικού πρατηρίου), αλλά και των λοιπών λειτουργικών αναγκών των πάσης μορφής εργοταξίων, μεταλλείων, ορυχείων, λατομείων και άλλων εγκαταστάσεων προσωρινής λειτουργίας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια» (Β΄ 1882)
4.5.1.37	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά στη γνωστοποίηση λειτουργίας Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ)	Κεφάλαιο ΚΓ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.38	Περιφέρειες	Η εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τη γνωστοποίηση ίδρυσης και λειτουργίας σχολών επαγγελματικής κατάρτισης οδηγών οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.)	Κεφάλαιο ΚΔ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.39	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κεφαλαίου ΚΕ΄ του ν. 4442/2016, περί συνεργείων οχημάτων	Κεφάλαιο ΚΕ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.40	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά στις γνωστοποιήσεις λειτουργίας χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων	Κεφάλαιο ΚΣΤ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.41	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά στις γνωστοποιήσεις λειτουργίας πλυντηρίων και λιπαντηρίων οχημάτων	Κεφάλαιο ΚΖ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.42	Περιφέρειες	Η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΚΗ΄ του ν. 4442/2016, περί των σταθμών των υπεραστικών λεωφορείων	Κεφάλαιο ΚΗ΄ του ν. 4442/2016

4.5.1.43	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά στην λειτουργία χώρων στάθμευσης βαρέων οχημάτων	Κεφάλαιο ΚΘ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.44	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά στη γνωστοποίηση ίδρυσης και λειτουργίας επιχειρήσεων οδικής βοήθειας οχημάτων και συνεργατών οδικής βοήθειας οχημάτων	Κεφάλαιο Λ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.45	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά στη γνωστοποίηση ίδρυσης και λειτουργίας επιχειρήσεων σχολών οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών και κέντρων θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών	Κεφάλαιο ΛΑ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.46	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά στη έγκριση και λειτουργία επιχειρήσεων σχολών/ κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης για τη χορήγηση πιστοποιητικού επαγγελματικής ικανότητας σε οδηγούς οχημάτων μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων	Κεφάλαιο ΛΒ΄ του ν. 4442/2016
4.5.1.47	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών κατασκευής, κατοχής, εγκατάστασης και λειτουργίας ερασιτεχνικών σταθμών ασυρμάτου, καθώς και η ανάκληση αδειών λειτουργίας αυτών	Περ. 21 του τομέα Ε της παρ. Ι του άρθρου 186 του ν. 3852/2010
4.5.1.48	Περιφέρειες	Η μεταφορά προσώπων σε συνέδρια, σεμινάρια, πολιτιστικές, αθλητικές και κοινωνικές εκδηλώσεις κ.λπ., από τα οικεία Κ.Τ.Ε.Λ. εντός της περιφέρειας ή σε όμορους νομούς και για δρομολόγια χωρίς διανυκτέρευση των επιβατών, εφόσον διαπιστωθεί ανεπάρκεια τουριστικών λεωφορείων από την προβλεπόμενη επιτροπή και ο καθορισμός της συγκρότησης και του τρόπου λειτουργίας της ίδιας επιτροπής. Στα νησιά της Ρόδου και Κω, η μετακίνηση των προσώπων γίνεται από τους οικείους δήμους.	
4.5.1.49	Περιφέρειες	Ο καθορισμός, μετά από πρόταση της φορολογικής διοίκησης, του χρηματικού ποσού που καταβάλλεται από ιδιοκτήτη Ε.Δ.Χ. οχήματος, προκειμένου να του επιτραπεί να συνεργαστεί με ιδιοκτήτη όμοιου οχήματος, που ανήκει σε άλλη διοικητική έδρα, για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένης τουριστικής περιοχής	

4.5.1.50	Περιφέρειες	Η καθιέρωση νέας υπεραστικής διαπεριφερειακής γραμμής, καθώς και ο καθορισμός των όρων συνεκμετάλλευσης αυτής στην περίπτωση που το Κ.Τ.Ε.Λ., στην περιοχή ευθύνης του οποίου βρίσκεται το τέρμα της γραμμής, δεχθεί τη συνεκμετάλλευση. Η αρμοδιότητα ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με το ν. 4974/ 2022.	ν. 2963/2001και άρθρα 31 και 32 του ν. 4974/ 2022
4.5.1.51	Περιφέρειες	Η ανάθεση της εκμετάλλευσης νέας υπεραστικής διαπεριφερειακής γραμμής στο Κ.Τ.Ε.Λ. που υποβάλλει σχετική αίτηση. Στην περίπτωση που το τέρμα της διαπεριφερειακής γραμμής βρίσκεται σε νομό άλλης περιφέρειας, η ανάθεση της εκμετάλλευσης αυτής γίνεται με κοινή απόφαση των περιφερειαρχών	Η αρμοδιότητα ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με τον ν. 4974/2022, ν. 2963/2001 και άρθρα 31 και 32 του ν. 4974/2022
4.5.1.52	Περιφέρειες	Η ανάθεση στον οικείο δήμο της εκμετάλλευσης νέας αστικής και ενδοπεριφερειακής υπεραστικής γραμμής στην περίπτωση που η μέση πληρότητα των πρώτων έξι (6) μηνών λειτουργίας και εκμετάλλευσης της γραμμής από το Κ.Τ.Ε.Λ., στο οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια, αποδεικνύεται ότι είναι κατώτερη του είκοσι τοις εκατό (20%) και το Κ.Τ.Ε.Λ. αρνηθεί την εκμετάλλευση της γραμμής, εφόσον όμως δεν έχει αρνηθεί την πρόταση για κάλυψη των απωλειών εσόδων στο ποσοστό του είκοσι τοις εκατό (20%)	Η αρμοδιότητα ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με τον ν. 4974/2022, ν. 2963/2001 (Α΄ 268) και άρθρα 31 και 32 του ν. 4974/ 2022 (Α΄ 185)
4.5.1.53	Περιφέρειες	Η δυνατότητα ανάθεσης της συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης νησιού, που διενεργείται από Κ.Τ.Ε.Λ. νομού της ηπειρωτικής χώρας σε δήμο του νησιού μετά από σχετική αίτησή του και σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του Κ.Τ.Ε.Λ. του νομού αυτού	Η αρμοδιότητα ασκείται έως την έναρξη εκτέλεσης στην επικράτεια του μεταφορικού έργου που παραχωρείται σύμφωνα με τον ν. 4974/2022, ν. 2963/2001 και άρθρα 31 και 32 του ν. 4974/2022
4.5.1.54	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κεφαλαίου Β΄ του ν. 2963/2001, για τον τεχνικό έλεγχο οχημάτων και την ασφάλεια των χερσαίων μεταφορών	Κεφάλαιο Β΄ του ν. 2963/2001 (άρθρα 33 έως 41)
4.5.1.55	Περιφέρειες	Η χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση κοινοτικών αδειών και γνήσιων	Κανονισμός (ΕΚ) 1073/2009 του Ευρωπαϊκού

		επικυρωμένων αντιγράφων αυτών για τη διεθνή μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών, για λογαριασμό τρίτου στο έδαφος της Ε.Ε., όπως προβλέπεται από τους σχετικούς ευρωπαϊκούς κανονισμούς	Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση κοινών κανόνων πρόσβασης στη διεθνή αγορά μεταφορών με πούλμαν και λεωφορεία και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 561/2006 (L 300/88)
4.5.1.56	Περιφέρειες	Η έκδοση Βιβλιαρίου Φύλλων Πορείας για διεθνή έκτακτα δρομολόγια που πραγματοποιούνται με πούλμαν και λεωφορεία μεταξύ κρατών - μελών	Κανονισμός (ΕΚ) 1073/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009
4.5.1.57	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαίωσης για οδικές μεταφορές, για ίδιο λογαριασμό, που εκτελούνται με πούλμαν και λεωφορεία μεταξύ κρατών που είναι είτε κράτη μέλη της Ε.Ε. είτε κράτη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (Ε.Ζ.Ε.Σ.)	Κανονισμός (ΕΚ)1073/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009
4.5.1.58	Περιφέρειες	Η έκδοση Βιβλίων Φύλλων Ελέγχου για απελευθερωμένες έκτακτες διεθνείς μεταφορές επιβατών με πούλμαν και λεωφορεία, προβλεπόμενα από τις πολυμερείς συμφωνίες περί των έκτακτων διεθνών επιβατικών οδικών γραμμών που εκτελούνται με πούλμαν ή λεωφορεία (ASOR) και σχετικά με τις έκτακτες διεθνείς μεταφορές επιβατών με πούλμαν και λεωφορεία (Interbus)	Συμφωνία σχετικά με τις έκτακτες διεθνείς μεταφορές επιβατών με πούλμαν και λεωφορεία (συμφωνία Interbus) (L 321) και Συμφωνία περί των έκτακτων διεθνών επιβατικών οδικών γραμμών που εκτελούνται με πούλμαν ή λεωφορεία (ASOR) - Τελική πράξη - Δηλώσεις των συμβαλλομένων μερών - Δήλωση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (L 230)
4.5.1.59	Περιφέρειες	Η χορήγηση σχετικών βεβαιώσεων και πιστοποιητικών σε εισαγόμενα μεταχειρισμένα οχήματα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας	Υπό στοιχεία 5015968/2915/22.4.2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Υποδομών και Μεταφορών «Διαδικασίες και δικαιολογητικά χαρακτηρισμού των ειδικών περιπτώσεων επιβατικών αυτοκινήτων και φορτηγών οχημάτων ως

			αντιρρυπαντικής τεχνολογίας και διαπίστωσης της Οδηγίας αντιρρυπαντικής τεχνολογίας τις προδιαγραφές της οποίας πληρούν εκ κατασκευής» (Β΄ 798)
4.5.1.60	Περιφέρειες	Η διενέργεια εξετάσεων και η χορήγηση πτυχίου χειριστή ασυρμάτου και ραδιοερασιτέχνη, καθώς και η χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος ραδιοηλεκτρολόγου και ραδιοτεχνίτη	Άρθρο 23, περί όρων και ορισμών, άρθρο 24, περί άσκησης του επαγγέλματος του ραδιοηλεκτρονικού και του ραδιοτεχνικού και ίδρυσης και λειτουργίας ραδιοηλεκτρονικών εργαστηρίων και άρθρο 26, περί μεταβατικών διατάξεων του ν. 4053/2012 (Α΄ 44)
4.5.1.61	Περιφέρειες	Η έκδοση των αδειών δοκιμαστικής κυκλοφορίας (Δ.Ο.Κ.) επιβατηγών φορτηγών και μοτοσυκλετών	Υπ’ αρ. 143021/24.12.2020 απόφαση Υφυπουργού Υποδομών και Μεταφορών «Καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων για τη δοκιμαστική κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και της διαδικασίας χορήγησης στοιχείων (άδεια και πινακίδες) δοκιμαστικής κυκλοφορίας» (Β΄ 5859)
4.5.1.62	Περιφέρειες	Ταξινόμηση οχημάτων ειδικού σκοπού και μεταφορικού έργου	Υπ’ αρ. 42610/2341/7.8.2020 κοινή απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Υποδομών και Μεταφορών «Όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση έγκρισης ταξινόμησης μηχανοκίνητων οχημάτων Ειδικής Χρήσης-Ειδικού Σκοπού που δεν εκτελούν μεταφορικό έργο και διαδικασία ταξινόμησης από τις Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας» (Β΄ 3525)
4.5.1.63	Περιφέρειες	Η χορήγηση, ανάκληση και οριστική διαγραφή αδειών κυκλοφορίας δικύκλων, επιβατικών και βαρέων οχημάτων, ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης	

4.5.1.64	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3446/2006, για τον έλεγχο της κυκλοφορίας των οχημάτων, κατά λόγο αρμοδιότητας	Κεφάλαιο Α΄ του ν. 3446/2006
4.5.1.65	Περιφέρειες	Η χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση δελτίων στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρίες	π.δ. 241/2005 (Α΄ 290), περί της θέσπισης Δελτίου Στάθμευσης για άτομα με αναπηρίες.
4.6 Επικοινωνίες			
4.6.1 Επικοινωνίες			
4.6.1.1	Δήμοι	Η παροχή υπηρεσίας δωρεάν ασύρματης πρόσβασης των πολιτών στο διαδίκτυο μέσω του Δικτύου Σύζευξις ΙΙ, δημοτικού δικτύου ή άλλου παρόχου	Υποπερ. 40 της περ. Γ της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
4.7 Άλλες Βιομηχανίες			
4.7.1 Άλλες Βιομηχανίες			
4.7.1.1	Περιφέρειες	Τη χορήγηση ειδικών αδειών εργοστασίων κατασκευής και επισκευής ατμολεβήτων	Υποπερ. 34 της περ. δ΄ του τομέα Γ της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010
4.7.1.2	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και λειτουργίας, σύμφωνα με τον ν. 3325/2005, στις βιομηχανίες παραγωγής πετρελαιοειδών και λιπαντικών (διυλιστήρια) με εγκατεστημένη παραγωγική ισχύ μέχρι και τριακόσια εξήντα επτά κιλοβάτ (367 KW), ήτοι πεντακόσιους ίππους (500 HP) και αποθηκευτική ικανότητα μέχρι και δέκα χιλιάδες κυβικά μέτρα (10.000 m3)	ν. 3325/2005 (Α΄ 68) και άρθρο 192 του ν. 4001/2011
4.7.1.3	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και λειτουργίας, σύμφωνα με τον ν.3325/2005 στις εγκαταστάσεις εναποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων και ασφάλτου, εμφιάλωσης υγραερίων και συσκευασίας λιπαντικών, με αποθηκευτική ικανότητα μέχρι και πενήντα χιλιάδες κυβικά μέτρα (50.000 m3) και με εγκατεστημένη παραγωγική ισχύ μέχρι και τριακόσια εξήντα επτά κιλοβάτ (367 KW), ήτοι πεντακόσιους ίππους (500 HP), με εξαίρεση την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης,	ν. 3325/ 2005 και άρθρο 192 ν.4001/2011

		για την οποία ισχύει μέχρι και χίλια τετρακόσια εβδομήντα κιλοβάτ (1.470 KW), ήτοι δύο χιλιάδες ίππους (2.000 HP)	
4.7.1.4	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και λειτουργίας, σύμφωνα με το ν.3325/2005, στις εγκαταστάσεις αναγέννησης ορυκτελαίων χωρίς περιορισμό στην εγκατεστημένη ισχύ και με αποθηκευτική ικανότητα μέχρι και δέκα χιλιάδες κυβικά μέτρα (10.000 κ.μ.)	ν. 3325/ 2005 και άρθρο 192 ν.4001/2011
4.7.1.5	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και λειτουργίας, σύμφωνα με τον ν.3325/2005 στις εγκαταστάσεις ερευνών και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, αποθήκευσης, διακίνησης και διανομής φυσικού αερίου, με εγκατεστημένη παραγωγική ισχύ μέχρι και τριακόσια εξήντα επτά κιλοβάτ (367 KW), ήτοι πεντακόσιους ίππους (500 HP) και αποθηκευτική ικανότητα μέχρι και δέκα χιλιάδες κυβικά μέτρα (10.000 m3)	ν. 3325/ 2005 και άρθρο 192 ν.4001/2011
4.7.1.6	Περιφέρειες	Η επιβολή κυρώσεων σε διυλιστήρια και σε εταιρίες εμπορίας με εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων, λιπαντικών και ασφάλτου, στις μονάδες εμφιάλωσης υγραερίου και στους πωλητές πετρελαίου θέρμανσης	
4.8 «Έρευνα και Ανάπτυξη» για τις οικονομικές υποθέσεις			
4.8.1 Έρευνα και Ανάπτυξη			
4.8.1.1	Δήμοι	Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους	
4.8.1.2	Περιφέρειες	Συγκρότηση Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας	Άρθρο 10 του ν. 4310/2014 (Α΄ 258), περί Περιφερειακών Συμβουλίων Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) και ν. 4386/2016 (Α΄ 83)
4.8.1.3	Περιφέρειες	Η δημιουργία υποδομών για συγκέντρωση επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας	
4.9 Οικονομικές Υποθέσεις που δεν κατηγοριοποιούνται αλλού			

4.9.1 Οικονομικές Υποθέσεις			
4.9.1.1	Περιφέρειες	Η κατανομή των αντίστοιχων ποσών και η έγκριση της εκταμίευσής τους από τους λογαριασμούς, που τηρεί το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης στην Τράπεζα της Ελλάδος	
4.9.1.2	Περιφέρειες	Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης όλων των αναπτυξιακών και θεσμικών παρεμβάσεων στη χωρική αρμοδιότητά της	
4.9.1.3	Περιφέρειες	Η προμήθεια μηχανημάτων και αυτοκινήτων για τις ανάγκες της περιφέρειας	
4.9.1.4	Περιφέρειες	Η μέριμνα εκποίησης άχρηστων και ακατάλληλων υλικών και εξοπλισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία	
4.9.1.5	Περιφέρειες	Η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΙΔ΄ του ν. 4442/2016, περί εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων περιβαλλοντικών υποδομών, κατά λόγο αρμοδιότητας	Κεφάλαιο ΙΔ΄ του ν. 4442/2016 (άρθρα 77 έως 83)
4.9.1.6	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΜΓ΄ του ν. 4442/2016, για τα Κέντρα Δεδομένων (Data Centers)	Κεφάλαιο ΜΓ΄ του ν. 4442/2016
5. Προστασία του Περιβάλλοντος			
5.1 Διαχείριση Αποβλήτων			
5.1.1 Διαχείριση στερών και υγρών αποβλήτων			
5.1.1.1	Δήμοι	Η άσκηση των αρμοδιοτήτων του άρθρου 233 του παρόντος Κώδικα επί αστικών στερεών αποβλήτων	Άρθρο 233 του παρόντος Κώδικα
5.1.1.2	Δήμοι	Η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή των αποβλήτων, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού και η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από φυσικές	

		καταστροφές όπως εκδήλωση πυρκαγιάς, σύμφωνα με την κείμενη σχετική νομοθεσία	
5.1.1.3	Δήμοι	Η ευθύνη αποκομιδής απορριμμάτων του οδικού δικτύου αρμοδιότητας περιφερειών και των παράπλευρων δρόμων αυτών, των νησίδων τους, των υπόγειων διαβάσεων, καθώς και των πρανών αυτών ασκείται από τους δήμους, κατά το τμήμα που διέρχεται εντός των ορίων τους. Εφόσον νησίδα του οδικού δικτύου αποτελεί όριο όμορων δήμων, η αρμοδιότητα για τον καθαρισμό της νησίδας ασκείται από τον μεγαλύτερο πληθυσμιακά δήμο	Άρθρο 41 του ν. 5056/2023 (Α΄ 163), περί αρμοδιότητας αποκομιδής απορριμμάτων οδικού δικτύου
5.4 Προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου			
5.4.1 Προστασία Περιβάλλοντος			
5.4.1.1	Δήμοι	Η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση και επισκευή του δικτύου ομβρίων υδάτων, στις περιοχές που δεν έχει συσταθεί Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και ο καθαρισμός των φρεατίων ομβρίων υδάτων στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας των δήμων.	Άρθρο 250 του παρόντος Κώδικα
5.4.1.2	Δήμοι	Υποχρεώσεις ως προς τους αιγιαλούς και τις παραλίες της χωρικής αρμοδιότητάς τους	Άρθρο 14 του ν. 5092/2024 (Α΄ 33), περί υποχρεώσεων δήμων
5.4.1.3	Δήμοι	Η Εφαρμογή του ν. 3199/2003, για την προστασία και διαχείριση υδάτων, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 3199/2003, υπό στοιχεία οικ. 146896/17.10.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις» (Β΄ 2878) και

			υπό στοιχεία Η.Π. 51354/2641/Ε103/24.11.2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) για τις συγκεντρώσεις ορισμένων ρύπων και ουσιών προτεραιότητας στα επιφανειακά ύδατα, σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 2008/105/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008 «σχετικά με Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) στον τομέα της πολιτικής των υδάτων και σχετικά με την τροποποίηση και μετέπειτα κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 82/176/ΕΟΚ, 83/513/ΕΟΚ, 84/156/ΕΟΚ, 84/491/ΕΟΚ και 86/280/ΕΟΚ και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», καθώς και για τις συγκεντρώσεις ειδικών ρύπων στα εσωτερικά επιφανειακά ύδατα και άλλες διατάξεις» (Β΄ 1909)
5.4.1.4	Δήμοι	Η συνεργασία με τις μονάδες διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών κατά την κατάρτιση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος	Άρθρο 40 του ν. 4685/2020 (Α΄ 92), περί συνεργασίας με Δήμους
5.4.1.5	Περιφέρειες	Εφαρμογή του ν. 3199/2003, για την προστασίας και την διαχείριση υδάτων κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 3199/2003 (Α΄ 280)
5.4.1.6	Περιφέρειες	Η υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.) για τα έργα και τις δραστηριότητες Β’ κατηγορίας του ν. 4014/2011 και η απαλλαγή από περιβαλλοντική	ν. 4951/2022 (Α΄ 129), ν. 4014/2011 και ν. 3468/2006 (Α΄ 129)

		αδειοδότηση	
5.4.1.7	Περιφέρειες	Ο Περιφερειακός Σχεδιασμός για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Άρθρο 6 του ν. 4936/2022 (Α΄ 105), περί περιφερειακών σχεδίων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
5.4.1.8	Περιφέρειες	Ο έλεγχος, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160) τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, προκειμένου περί μονάδων του ν. 3325/2005	Παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1650/1986, ν. 3325/ 2005 και περ. (α) της παρ. 2 και περ. (γ) της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011, περί περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων «Αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160) και εναρμόνιση με άρθρο 23 της Οδηγίας 2010/1975 περί Βιομηχανικών Εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης)»
5.4.1.9	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της υπ’ αρ. 8243/1113/26.2.1991 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αναπληρωτή Εθνικής Οικονομίας, Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας «Καθορισμός μέτρων και μεθόδων για την πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από εκπομπές αμιάντου» (Β΄ 138)	Υπ’ αρ.8243/1113/26.2.1991 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αναπληρωτή Εθνικής Οικονομίας, Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας
5.4.1.10	Περιφέρειες	Θεώρηση μπλοκ συντήρησης και ρύθμισης εγκαταστάσεων σταθερών εστιών καύσης για τη θέρμανση κτιρίων και νερού Ο έλεγχος φύλλων συντήρησης και ρύθμισης εγκαταστάσεων σταθερών εστιών καύσης που αφορούν την αρχική λειτουργία	Παρ. 4 και 6 του άρθρου 5 της υπό στοιχεία οικ. 189533/7.11.2011 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Ρύθμιση θεμάτων σχετικών με τη λειτουργία των σταθερών εστιών καύσης για τη θέρμανση κτιρίων και νερού» (Β΄ 2654)
5.4.1.11	Περιφέρειες	Η εγκατάσταση, σε αντιπροσωπευτικές θέσεις σταθμών για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και την παρακολούθηση της λειτουργίας τους στο πλαίσιο του Εθνικού Δικτύου	Άρθρο 3 της υπό στοιχεία Η.Π. 14122/549/Ε.103/24.3.2011 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών,

		Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (Ε.Δ.Π.Α.Ρ.), πλην της Περιφέρειας Αττικής για την οποία η αρμοδιότητα ασκείται από Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το άρθρο 25 του π.δ. 132/2017	Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2008/50/ΕΚ "για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη" του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 21ης Μαΐου 2008"» (Β΄ 488)
5.4.1.12	Περιφέρειες	Η απόφαση πρόσθετων όρων σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.) για έργα και δραστηριότητες Β κατηγορίας εντός εθνικού δικτύου NATURA 2000	Άρθρο 10 του ν.4014/2011, περί διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης για έργα και δραστηριότητες σε περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000
5.4.1.13	Περιφέρειες	Η εκπόνηση στρατηγικών σχεδίων, προγραμμάτων και μελετών για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου στην Περιφέρεια Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	
5.4.1.14	Περιφέρειες	Η διαχείριση των μητροπολιτικού χαρακτήρα πάρκων και των υπερτοπικών χώρων πρασίνου, στην Περιφέρεια Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκη, όπως οριοθετούνται από την κείμενη νομοθεσία. Η διαχείριση αυτή δεν θίγει δικαιώματα δήμων επί επιτρεπτών, κατά την κείμενη νομοθεσία, χρήσεων, εντός των ανωτέρω πάρκων και χώρων πρασίνου	
5.4.1.15	Περιφέρειες	Η προώθηση προγραμμάτων, έργων και αναπλάσεων μητροπολιτικής και υπερτοπικής σημασίας στην Περιφέρεια Αττικής και Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης	

5.4.1.16	Περιφέρειες	Η συνεργασία με τις μονάδες διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών κατά την κατάρτιση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος	Άρθρο 39 του ν. 4685/2020, περί συνεργασίας με Περιφέρειες
5.4.2 Αστικό Πράσινο			
5.4.2.1	Δήμοι	Η μέριμνα για την ανάπτυξη, βελτίωση, αναδάσωση και προστασία των πάρκων, αλσών και των εντός των πόλεων ή οικιστικών περιοχών δενδροστοιχιών	Άρθρο 5 του ν. 998/1979, περί καθορισμού αρμοδιοτήτων
5.6 Προστασία του Περιβάλλοντος που δεν κατηγοριοποιείται αλλού			
5.6.1 Φυσικοί Πόροι και Ενέργεια			
5.6.1.1	Δήμοι	Η προστασία, η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων ή ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και Διαχείριση των σχετικών έργων και εγκαταστάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία	
5.6.1.2	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης για ίδια χρήση ενεργειακών συστημάτων θέρμανσης ή ψύξης χώρων, μέσω της εκμετάλλευσης της θερμότητας των γεωλογικών σχηματισμών και των νερών επιφανειακών και υπογείων, που δεν χαρακτηρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3175/2003 (Α΄ 207) γεωθερμικό υλικό	ν. 3175/2003 (Α΄ 207), ν. 3199/2003 (Α΄ 280), υπό στοιχεία Δ9Β/Φ166/12647/ΓΔΦΠ3557/193/8.7.2005 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης «Χαρακτηρισμός και υπαγωγή σε κατηγορίες των Γεωθερμικών Πεδίων της Χώρας» (Β΄ 1012) και υπό στοιχεία Δ9Β/Δ/Φ166/10365/2085/3.9.2009 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης «Χαρακτηρισμός και υπαγωγή σε κατηγορία Γεωθερμικών Πεδίων» (Β΄ 1946)
6. Στέγαση και Υποδομή Κοινής Ωφέλειας			
6.2 Ανάπτυξη Υποδομής Κοινής Ωφέλειας			
6.2.1 Χωροταξία/ Πολεοδομία			
6.2.1.1	Δήμοι	Η τοποθέτηση πινακίδων πληροφορίας σε οδούς και πλατείες και η αρίθμηση κτισμάτων	

6.2.1.2	Δήμοι	Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τους χώρους προσωρινής διαμονής μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων	
6.2.1.3	Δήμοι	Η επανάκτηση κοινόχρηστων και κοινωφελών ακινήτων από δήμους και περιφέρειες, τα οποία εμφανίζονται ως «άγνωστου ιδιοκτήτη» στις πρώτες κτηματολογικές εγγραφές	Άρθρο 49 του ν. 4821/2021 (Α΄ 134), περί επανάκτησης κοινόχρηστων και κοινωφελών ακινήτων από ΟΤΑ, εμφανιζόμενων ως «άγνωστου ιδιοκτήτη» στις πρώτες κτηματολογικές εγγραφές
6.2.1.4	Δήμοι	Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών	
6.2.1.5	Δήμοι	Η μελέτη, διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής ανάπτυξης	
6.2.1.6	Δήμοι	Η συμμετοχή των δήμων σε θέματα πολεοδομίας, χωροταξίας και χρήσεων γης, όπως αυτή προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία	
6.2.1.7	Δήμοι	Η εφαρμογή του ν. 4495/2017 (Α΄ 167), για τον έλεγχο και την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος κατά λόγο αρμοδιότητας	
6.2.1.8	Δήμοι	Η εφαρμογή του Κώδικα Πολεοδομίας - Χωροταξίας (ν.5306/2026, Α΄ 88) κατά λόγο αρμοδιότητας	Κώδικας Πολεοδομίας - Χωροταξίας
6.2.1.9	Δήμοι	Η χορήγηση βεβαίωσης αρτιότητας-οικοδομησιμότητας οικοπέδων σε εντός σχεδίου πόλεως περιοχές και σε εκτός σχεδίου περιοχές και οικοδομησιμότητας σε νεοεισαχθείσες περιοχές, για τις οποίες δεν έχουν κυρωθεί οι οριστικές πράξεις εφαρμογής	
6.2.1.10	Δήμοι	Ο προσδιορισμός του ποσοστού και της θέσης της παραχωρούμενης έκτασης οικοδομήσιμων γηπέδων που βρίσκονται σε περιοχές Ειδικής Μελέτης (Ε.Μ.) και Ειδικού Οριοθετημένου Χώρου (Ε.Ο.) του π.δ. 84/1984, σε περιοχές Βιομηχανικών Πάρκων (ΒΙ.ΠΑ.), Βιοτεχνικών Πάρκων (ΒΙΟ.ΠΑ.) σε Ζώνη εγκαταστάσεων δευτερογενούς τομέα	

		και τριτογενούς τομέα, σε Ζώνη Επιχειρηματικού Πάρκου και σε περιοχές υποδοχής χρήσεων των άρθρων 5 και 6 του π.δ. της 23.2.1987 (Δ΄ 166), που καθορίζονται από εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο και έχουν ελάχιστο εμβαδό δυο χιλιάδων (2.000) τετραγωνικών μέτρων	
6.2.1.11	Δήμοι	Η εφαρμογή του Μέρους Ε΄ του ν. 4787/2021, περί λοιπών διατάξεων, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4787/2021 (Α΄ 44)
6.2.1.12	Δήμοι	Η εφαρμογή των άρθρων 1 έως 10, για τη διαδικασία οριοθέτησης και τη ρύθμιση θεμάτων για τα υδατορέματα του ν. 4258/2014, κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρα 1 έως 10 του ν. 4258/2014 (Α΄ 94)
6.2.1.13	Δήμοι	Η εφαρμογή του ν. 1337/1983 (Α΄ 33), για την επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 1337/1983 (Α΄ 33)
6.2.1.14	Δήμοι	Η εφαρμογή του ν. 4447/2016 (Α΄ 241), κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4447/2016, περί χωρικού σχεδιασμού και βιώσιμης ανάπτυξης
6.2.1.15	Δήμοι	Η εφαρμογή του ν. 4759/2020 (Α΄ 245), για τον εκσυγχρονισμό της πολεοδομικής νομοθεσίας και του Κώδικα βασικής πολεοδομικής νομοθεσίας (π.δ. 14/1999, Δ΄ 580)	
6.2.1.16	Δήμοι	Οι πράξεις αναλογισμού αποζημίωσης, τακτοποίησης, προσκύρωσης κατά το ν.δ. της 17.7./13.8.1923 (Α΄ 224), συμπεριλαμβανομένων και όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών, όπως η χορήγηση βεβαιώσεων τελεσιδικίας, αδυνάτου τακτοποίησης, τυφλών οικοπέδων και σύνταξης πινάκων επικειμένων	ν.δ. της 17.7./13.8.1923 και υποπερ. 30, 31 και 32 περ. β) της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
6.2.1.17	Δήμοι	Η προκαταρκτική πρόταση ανάπλασης ορισμένης περιοχής, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 του ν. 2508/1997 (Α΄ 124), κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρα 9 και 10 του ν. 2508/1997
6.2.1.18	Δήμοι	Η λήψη μέτρων για την αποκατάσταση και ανάπλαση των περιοχών της περιφέρειάς τους, κυρίως σε περιοχές	

		όπου αναπτύσσεται εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου και εγκαθίστανται μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων.	
6.2.1.19	Περιφέρειες	Η παροχή γνωμοδότησης για την ανάπτυξη επιχειρηματικού πάρκου, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4982/2022 (Α΄ 195)	Άρθρο 10 του ν. 4982/2022
6.2.1.20	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4447/2016, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4447/2016
6.2.1.21	Περιφέρειες	Η επανάκτηση κοινόχρηστων και κοινωφελών ακινήτων από δήμους και περιφέρειες τα οποία εμφανίζονται ως «άγνωστου ιδιοκτήτη» στις πρώτες κτηματολογικές εγγραφές	Άρθρο 49 του ν. 4821/2021
6.2.1.22	Περιφέρειες	Η παροχή γνωμοδότησης σχετικά με τον χαρακτηρισμό Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων προς έκδοση της προβλεπόμενης απόφασης	Άρθρο 11 του ν. 2742/1999 (Α΄ 207), περί Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων
6.2.1.23	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του άρθρου 12 του ν. 2742/1999, για την κατάρτιση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων, κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρο 12 του ν. 2742/1999
6.2.1.24	Περιφέρειες	Η παροχή γνωμοδότησης, από το περιφερειακό συμβούλιο	
6.2.1.25	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 1337/1983, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 1337/1983
6.2.1.26	Περιφέρειες	Ο συντονισμός της υλοποίησης των προγραμμάτων εκτέλεσης έργων που προβλέπονται από τα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια και τις πολεοδομικές μελέτες	
6.2.1.27	Περιφέρειες	Η έγκριση σημειακών - εντοπισμένων τροποποιήσεων των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων και των χρήσεων και όρων δόμησης αυτών, υπό την προϋπόθεση τήρησης της παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 2831/2000 (Α΄ 140), όπως ισχύει και υπό την προϋπόθεση, επίσης, ότι δεν εμπίπτουν σε ζώνη πεντακοσίων (500) μέτρων από την ακτή, σε παραδοσιακούς οικισμούς, σε τοπία ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους, σε αρχαιολογικούς χώρους, σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε περιοχές προστατευόμενες βάσει διεθνών συνθηκών (όπως ενδεικτικά το ν.δ. 191/1974 (Α’ 350), σχετικά με την	ν.δ. 191/1974, άρθρα 18 και 19 του ν. 1650/1986, Παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 2831/2000 (Α΄ 140) και Άρθρο 31 του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού

		κύρωση της διεθνούς συμφωνίας περί προστασίας των διεθνούς ενδιαφέροντος υγροτόπων και ιδίως των υγροβιοτόπων που υπογράφηκε στο Ραμσάιρ του Ιράν στις 2 Φεβρουαρίου 1971) ή βάσει των άρθρων 18 και 19 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160)	
6.2.1.28	Περιφέρειες	Η κύρωση ή ακύρωση της πράξης αναλογισμού αποζημίωσης, τακτοποίησης, προσκύρωσης κατά το ν.δ. της 17.7/13.8.1923 και η κρίση των ενστάσεων που υπεβλήθησαν κατ’ αυτών	ν.δ. της 17.7/13.8.1923
6.2.1.29	Περιφέρειες	Η απόφαση για κατ’ εξαίρεση σύνταξη μεμονωμένης Πράξης Εφαρμογής	
6.2.1.30	Περιφέρειες	Η έκδοση πράξεων κατάτμησης δημόσιων ακινήτων σύμφωνα με το άρθρο 24Α του ν. 4061/2012, περί κατάτμησης ακινήτου	Άρθρο 24Α του ν. 4061/2012
6.2.1.31	Περιφέρειες	Οι καταργήσεις αγροτικών δρόμων κυρωμένων διανομών	Παρ. 8 στο άρθρο 22 του ν. 4061/2012
6.2.1.32	Περιφέρειες	Η εφαρμογή των άρθρων 1 έως 10, για τη διαδικασία οριοθέτησης και τη ρύθμιση θεμάτων για τα υδατορέματα του ν. 4258/2014, κατά λόγο αρμοδιότητας	Άρθρα 1 έως 10 του ν. 4258/2014
6.2.1.33	Περιφέρειες	Η γνωμοδότηση για τροποποιήσεις Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.), αναθεωρήσεις, επεκτάσεις, τροποποιήσεις ρυμοτομικών σχεδίων και καθορισμός σχολικών χώρων επί δημοσίων ακινήτων	Άρθρο 12 του ν. 3986/2011
6.2.1.34	Περιφέρειες	Η γνωμοδότηση επί Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) και Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.)	
6.2.1.35	Περιφέρειες	Η έκδοση απόφασης για κατ’ εξαίρεση σύνταξη μεμονωμένης Πράξης Εφαρμογής	
6.2.1.36	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κεφαλαίου Η΄ του ν. 4759/2020	Κεφάλαιο Η΄ του ν. 4759/2020
6.2.1.37	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4495/2017, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4495/2017
6.2.1.38	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 5209/2025, Α΄ 100), κατά λόγο αρμοδιότητας	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας, Υπό στοιχεία οικ.

			11337/Γ3Β/2365/27.5.2009 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Απογραφή αγροτικών Μηχανημάτων» (Β΄ 1146), Υπό στοιχεία οικ. 11338/Γ4/2366/27.5.2009 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εγκρίσεις τύπου και κυκλοφορίας των αγροτικών μηχανημάτων» (Β΄ 1156), Υπ’ αρ. 435/13104/26.1.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ισχύς και ανανέωση άδειας οδήγησης και χειρισμού αγροτικού μηχανήματος και ιατρική εξέταση υποψηφίου οδηγού και χειριστού αγροτικού μηχανήματος, καθώς και κατόχου άδειας οδήγησης και χειρισμού αγροτικού μηχανήματος που υποχρεούται σε ανανέωση αυτής» (Β΄ 378) και Υπό στοιχεία οικ. 15684/Γ2/2822/22.12.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Μεταφορών και Επικοινωνιών «Χορήγηση πτυχίων χειριστών και αδειών οδήγησης γεωργικών μηχανημάτων σε αλλοδαπούς» (Β΄ 1928),
6.2.1.39	Περιφέρειες	Η άσκηση αρμοδιοτήτων επί θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, όπως οι μετρήσεις, η συντήρηση, αποκατάσταση και φύλαξη του πάσης φύσης μηχανολογικού εξοπλισμού, η παραλαβή και αποθήκευση των πάσης φύσεως εφοδίων και υλικών συντήρησης σήμανσης, καθώς και η διαχείριση και αποθήκευση αυτών, η σήμανση των οδών αρμοδιότητας Περιφερειών, όπως	υπ' αρ.: α) 10399/680/14.2.2008 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, β) 1341/16.8.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, γ) 3563/30.8.2007 απόφαση

		αυτές έχουν καθοριστεί στις αντίστοιχες αποφάσεις κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης οδικού δικτύου	του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, δ) 3567/15.10.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου, ε) 4350/20.11.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου , στ) 3884/8.10.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας-Θράκης (Β’ 1970), ζ) 4422/Ε.Ο./6.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής , η) 5360/14.2.2008 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας-Θράκης , θ) 6213/14.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων , ι) 6297/14.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας , ια) 15400/ΟΚ/16.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου, ιβ) 15844/14.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, ιγ) 33269/912/14.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου), ιδ) 55357/2305/20.6.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, ιε) 3841/ΤΣ/6.11.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Θεσσαλίας
6.2.1.40	Περιφέρειες	Η διαχείριση ειδικών έργων περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεστεί από τις Ειδικές Υπηρεσίες	

		Δημοσίων Έργων (Ε.Υ.Δ.Ε.) και περιέρχονται στις περιφέρειες	
6.2.1.41	Περιφέρειες	Ο καθαρισμός των υδατορεμάτων	
6.2.1.42	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4014/2011, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4014/2011
6.2.1.43	Περιφέρειες	Η έκδοση αδειών διάθεσης βιομηχανικών λυμάτων και αστικών λυμάτων από σταθμούς επεξεργασίας.	Υπό στοιχεία οικ.5673/400/5.3.1997 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας και Υγείας και Πρόνοιας «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων.» (Β΄ 192)
6.2.1.44	Περιφέρειες	Ο έλεγχος τήρησης περιβαλλοντικών όρων, προς εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 1650/1986, περί Κλιμακίων Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος	Άρθρο 26 του ν. 1650/1986
6.2.1.45	Περιφέρειες	Η επιβολή προστίμων για θέματα προστασίας περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 1650/1986, περί διοικητικών κυρώσεων	Άρθρο 30 του ν. 1650/1986
6.2.1.46	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας για την εναπόθεση ή αποθήκευση αποβλήτων που περιέχουν αμίαντο	Υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/11936/836/8.2.2019 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός διαδικασίας και δικαιολογητικών για την εγκατάσταση και τη λειτουργία έργων και δραστηριοτήτων «Συστημάτων Περιβαλλοντικών Υποδομών»» (Β΄ 436)
6.2.1.47	Περιφέρειες	Η μέριμνα συγκέντρωσης των γενικών πληροφοριών για τις ρυπογόνες	

		δραστηριότητες στην περιοχή	
6.2.1.48	Περιφέρειες	Η γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης για κατασκευή κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγάστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό.	
6.2.1.49	Περιφέρειες	Γνωμοδότηση επί του σχεδιασμού παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων πλοίων από λιμενικές εγκαταστάσεις	
6.3 Ύδρευση			
6.3.1 Ύδρευση			
6.3.1.1	Δήμοι	Η άσκηση των αρμοδιοτήτων ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης δικτύων ομβρίων υδάτων, όπως η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων ύδρευσης, όπου δεν έχουν συσταθεί επιχειρήσεις ύδρευσης.	Περ. 1 του τομέα γ) την παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
6.3.1.2	Δήμοι	Η εφαρμογή, από κοινού με τους συναρμόδιους φορείς ύδρευσης και κατά λόγο αρμοδιότητας της υπό στοιχεία Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 27829/15.5.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Δικαιοσύνης και Εσωτερικών «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2020 (L435/1, 23.12.2020)» (Β΄ 3525)	Υπό στοιχεία Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 27829/15.5.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Δικαιοσύνης και Εσωτερικών
6.3.1.3	Περιφέρειες	Η εφαρμογή, από κοινού με τους συναρμόδιους φορείς ύδρευσης και κατά λόγο αρμοδιότητας της υπό στοιχεία Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 27829/15.5.2023 απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Δικαιοσύνης και Εσωτερικών	Υπό στοιχεία Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 27829/15.5.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Δικαιοσύνης και Εσωτερικών

7. Υγεία			
7.4 Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας			
7.4.1 Δημόσια Υγεία			
7.4.1.1	Δήμοι	Η εφαρμογή της υπό στοιχεία Δ1β/ΓΠ/οικ.21739/11.5.2026 απόφασης της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας «Κανόνες υγιεινής σχολικών κυλικείων, χώρων εστίασης και αυτόματων πωλητών εντός των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και καθορισμός των επιτρεπόμενων προς διάθεση προϊόντων.» (Β’ 3060), κατά λόγο αρμοδιότητας	Υπό στοιχεία Δ1β/ΓΠ/οικ.21739/11.5.2026 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας
7.4.1.2	Δήμοι	Ο ορισμός ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς πιστοποιητικών υγείας	Υπό στοιχεία Υ1γ/Γ.Π/οικ 3579/27.3.2012 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Πιστοποιητικό υγείας εργαζομένων σε επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος» (Β΄ 1199)
7.4.1.3	Δήμοι	Η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσιας Υγεία κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4675/2020 (Α΄ 54)
7.4.1.4	Δήμοι	Η συμμετοχή στη Διοικούσα Επιτροπή Πρωτοβάθμιου Συστήματος Υγείας (Το.Π.Φ.Υ)	Άρθρο 16 του ν. 4486/2017, περί της Διοικούσας Επιτροπής Το.Π.Φ.Υ.
7.4.1.5	Δήμοι	Η εφαρμογή του ν. 5006/2022 (Α΄ 239) για τη στεγαστική πολιτική και την κοινωνική κατοικία, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 5006/2022
7.4.1.6	Δήμοι	Η εποπτεία της αναδοχής από τα δημοτικά βρεφοκομεία, για τους ανηλίκους που έχουν υπό την προστασία τους, όταν αυτοί τοποθετούνται σε αναδοχή και οι ανάδοχοι γονείς κατοικούν εντός της περιφερειακής ενότητας, στην οποία βρίσκεται η έδρα του φορέα.	Άρθρο 13 του ν. 4538/2018 (Α΄ 85), περί της Εποπτείας της αναδοχής
7.4.1.7	Δήμοι	Η έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων και η λήψη μέτρων σε θέματα δημόσιας υγιεινής	Περ. 24 του τομέα Ε΄ της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
7.4.1.8	Δήμοι	Οι δήμοι υποχρεούνται σε	Άρθρο 7 του π.δ. 31/2018

		ναυαγοσωστική κάλυψη των λουτρικών εγκαταστάσεων (πρόσληψη ναυαγοσωστών, κατασκευή βάθρου, προμήθεια εξοπλισμού για κάθε ναυαγοσώστη, τοποθέτηση πινακίδων, επισήμανση των ορίων για τους λουόμενους, προμήθεια μηχανοκίνητου εξοπλισμού)	(Α΄ 61), περί υποχρεώσεων εκμεταλλευόμενων λουτρικές εγκαταστάσεις ως προς την πρόσληψη ναυαγοσωστών και τη διάθεση του απαραίτητου εξοπλισμού και Άρθρο 7 του π.δ. 71/2020 (Α΄ 166), περί υποχρεώσεων των εκμεταλλευόμενων λουτρικές εγκαταστάσεις ως προς την πρόσληψη ναυαγοσωστών και τη διάθεση του απαραίτητου εξοπλισμού
7.4.1.9	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας για την ίδρυση και λειτουργία φαρμακείου	π.δ. 64/2018 (Α΄ 124), ν. 1963/1991 (Α΄ 138), ν. 3918/2011, Άρθρο 11 του ν. 4512/2018 και Άρθρα 10 και 14 του ν. 5607/1932
7.4.1.10	Περιφέρειες	Η εφαρμογή της νομοθεσίας για την ίδρυση και λειτουργία φορέων Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.)	π.δ. 84/2001 (Α’ 70), Άρθρο 85 του ν. 4472/2017, περί αδειοδότησης, διοικητικής εποπτείας και ελέγχου λειτουργίας ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ., Άρθρο 23 του ν. 3868/2010 (Α΄ 129), περί Επιτροπής Ιοντιζουσών και Μη Ιοντιζουσών Ακτινοβολιών, Άρθρα 39 έως 46 και 90 του ν. 4310/2014, π.δ. 101/2018 (Α΄ 194), Υπό στοιχεία Υ3β/Γ.Π./οικ.24948/13.3.2012 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Καθορισμός δικαιολογητικών, διαδικασίας, όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των ιατρείων, πολυϊατρείων, οδοντιατρείων και πολυοδοντιατρείων» (Β΄ 713), Υπό στοιχεία Υ3β/Γ.Π./οικ.55762/26.6.2014 απόφαση του Υπουργού

			Υγείας «Καθορισμός δικαιολογητικών, διαδικασίας, όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των διαγνωστικών εργαστηρίων και των εργαστηρίων φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης» (Β΄ 1802), Υπ. αρ. 45872/26.3.2019 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών «Διαδικασίες κανονιστικού ελέγχου πρακτικών ιοντιζουσών ακτινοβολιών - αναγνώριση υπηρεσιών και εμπειρογνωμόνων» (Β’ 1103), Υπό στοιχεία ΔΥΓ2/Γ.Π.οικ 154949/1.12.2010 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Όροι, προϋποθέσεις, όργανα και διαδικασία χορήγησης αδειών σκοπιμότητας και αδειών λειτουργίας για εγκατάσταση και λειτουργία μηχανημάτων ιοντιζουσών και μη ιοντιζουσών ακτινοβολιών» (Β΄ 1918) και Υπό στοιχεία Γ.Π.οικ. 52215/4.10.2024 κοινή απόφαση του Υπουργού και της Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας «Τροποποίηση - συμπλήρωση της υπό στοιχεία ΔΥΓ2/Γ.Π. οικ. 154949/03.12.2010 υπουργικής απόφασης «Όροι, προϋποθέσεις, όργανα και διαδικασία χορήγησης αδειών σκοπιμότητας και αδειών λειτουργίας για εγκατάσταση και λειτουργία μηχανημάτων

			ιοντιζουσών και μη ιοντιζουσών ακτινοβολιών» (Β΄ 1918), όπως έχει τροποποιηθεί με τις υπό στοιχεία ΔΥΓ2/Γ.Π.οικ.40456/24.4.2012 (Β' 1336), Γ.Π./οικ.92211/4.10.2013 (Β΄ 2494), Δ1(δ)/Γ.Π.οικ.22104/14.3.2018 (Β' 950), Δ1(δ)/ Γ.Π.οικ.86851/12.11.2018 (Β' 5132), Δ1(δ)/ Γ.Π.οικ.5684/26.01.2021 (Β΄ 287), Δ1(δ)/ Γ.Π.οικ.4218/27.01.2022 (Β΄ 306), Δ1(δ)/ Γ.Π.οικ.24113/03.05.2022 (Β΄ 2195), Δ1δ/ Γ.Π.οικ.5816/30.01.2023 (Β΄ 707), Δ1δ/ Γ.Π.οικ.19951/03.04.2023 (Β' 2308) και Γ.Π.οικ./ 14154/05.03.2024 (Β΄ 1585), όμοιες αποφάσεις» (Β΄ 5588)
7.4.1.11	Περιφέρειες	Η έκδοση, ανάκληση, τροποποίηση βεβαίωσης λειτουργίας και ο έλεγχος λειτουργίας Μονάδας Ημερήσιας Νοσηλείας και η επιβολή κυρώσεων	ν. 4025/2011 (Α’ 228), Άρθρου 4 του π.δ. 247/1991 (Α΄ 93), Υπό στοιχεία Γ1β/Γ.Π./οικ.46632/15.6.2018 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Όροι, προϋποθέσεις και προδιαγραφές λειτουργίας των αυτοτελών ιδιωτικών Μονάδων Ημερήσιας Νοσηλείας (Μ.Η.Ν.) ειδικότητας α) οφθαλμολογίας, β) πλαστικής/ επανορθωτικής χειρουργικής, γ) ωτορινολαρυγγολογίας και δ) δερματολογίας/αφροδισιολογίας» (Β΄ 2283) και Υπό στοιχεία Α6/Γ.Π.οικ.103516/27.11.2014 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Τεχνικές προδιαγραφές για την δημιουργία ιδιωτικών

			Μονάδων Ημερήσιας Νοσηλείας» (Β’ 3206).
7.4.1.12	Περιφέρειες	Η υπαγωγή των ιδιωτικών κλινικών σε πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις και έλεγχος λειτουργίας	ν. 4600/2019 και Υπό στοιχεία οικ.172425/12.12.2013 κοινή απόφαση Υπουργών Υγείας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις Υγειονομικών Μονάδων» (Β΄ 3266)
7.4.1.13	Περιφέρειες	Η συμμετοχή στις εκλογές των οδοντιατρικών συλλόγων και η επικύρωση αποτελεσμάτων οδοντιατρικών συλλόγων	ν. 1026/1980 (Α΄ 48)
7.4.1.14	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4139/2013, για τον έλεγχο της διάθεσης ναρκωτικών και την επιβολή κυρώσεων, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4139/2013 (Α΄ 74)
7.4.1.15	Περιφέρειες	Η εφαρμογη του π.δ. 6/2000 (Α΄ 8), σχετικά με τις προϋποθέσεις απόκτησης Βεβαίωσης επιτυχίας Βοηθού Φαρμακείου	Άρθρο 3 του π.δ. 6/2000 (Α΄ 8)
7.4.1.16	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 5041/2023 για την εποπτεία φαρμακευτικών συλλόγων	ν. 5041/2023 (Α΄ 87)
7.4.1.17	Περιφέρειες	Η παραλαβή αιτήσεων ιατρών για κατάταξη σε λίστες αναμονής ειδίκευσης για διορισμό στα δημόσια νοσοκομεία	Υπό στοιχεία Γ4δ//Γ.Π.οικ.37686/11.7.2024 απόφαση του Υφυπουργού Υγείας «Καθορισμός της διαδικασίας τοποθέτησης ιατρών στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα προς απόκτηση ειδικότητας. » (Β΄ 4576)
7.4.1.18	Περιφέρειες	Η άσκηση αρμοδιοτήτων σχετικών με τον Κοινωνικό Σύμβουλο σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995, καθώς και αρμοδιοτήτων ελέγχου του ιδρύματος ή της Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) και των φορέων παιδικής προστασίας, περιλαμβανομένης της σύνταξης σχετικών εκθέσεων και διατύπωσης αντίστοιχων προτάσεων	Παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995, Υπό στοιχεία Π3β/Φ.32/ΓΕΝ.31542/23.4.2002 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Θεσμός Κοινωνικού Συμβούλου» (Β΄ 577), ν. 4837/2021 (Α΄ 178) και Άρθρο 11 της υπο στοιχεία Γ.Π.Δ11 οικ./31252/20.5.2021

			κοινής απόφασης των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας «Προϋποθέσεις έκδοσης άδειας λειτουργίας και προδιαγραφές λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.).» (Β΄ 2332)
7.4.1.19	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου Κ΄ του ν. 4442/2016 περί των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων και Κέντρων Διημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Αναπηρία	ν. 2345/1995, Κεφάλαιο Κ΄ του ν. 4442/2016, άρθρα 121 έως 129, υπό στοιχεία Π4Β/οικ.3176/29.5.1996 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) από ιδιώτες (κερδοσκοπικού χαρακτήρα)» (Β΄ 455), Υπό στοιχεία Π4Β/οικ.4690/30.8.1996 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (Μ.Φ.Η. - Μ.Κ.)» (Β’ 833), Υπό στοιχεία Π1γ/οικ.81551/25.6.2007 απόφαση του Υφυπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Τροποποίηση και συμπλήρωση των υπ’ αριθμ. Π4Β/ οικ. 3176/6.6.1996 (ΦΕΚ 455/τ. Β/1996) και Π4β/οικ. 4690/30.8.1996 (ΦΕΚ 833/τ. Β/1996) υπουργικών αποφάσεων "Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) από ιδιώτες κερδοσκοπικού χαρακτήρα,

			και Μ.Φ.Η. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα", αντίστοιχα» (Β’ 1136) Υπό στοιχεία Π1γ/Γ.Π.οικ.123831/9.11.2011 απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Διεκπεραίωση και μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ) της διαδικασίας χορήγησης άδειας Ίδρυσης, λειτουργίας και αναθεώρησης των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων κερδοσκοπικού χαρακτήρα από ιδιώτες, σε εκτέλεση των διατάξεων του Ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63/Α/2006/123/ΕΚ). » (Β’ 2661) και Υπ΄ αρ. 58005/4.8.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας «Καθορισμός διαδικασίας, περιεχομένου και δικαιολογητικών, παραβόλου και κυρώσεων για τη χορήγηση έγκρισης άσκησης δραστηριοτήτων Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) και Κέντρων Διημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Αναπηρία (Κ.Δ.Η.Φ.) και ένταξη στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης (Ε.Κ.Ε)» (Β΄ 3866)

7.4.1.20	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας ίδρυσης, ο έλεγχος και εποπτεία Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.)	Άρθρο 1 του ν. 4756/2020 (Α΄ 235), περί Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, Υπό στοιχεία Γ.Π.Δ11 οικ./31930/25.5.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας «Προϋποθέσεις έκδοσης άδειας λειτουργίας και προδιαγραφές λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Ατόμων με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.ΑμεΑ.)» (Β΄ 2240), Υπό στοιχεία Γ.Π.Δ11 οικ./31252/20.5.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας «Προϋποθέσεις έκδοσης άδειας λειτουργίας και προδιαγραφές λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)» (Β΄ 2332) και Υπό στοιχεία Γ.Π. Δ11οικ./59903/12.8.2021 κοινή απόφαση Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών «Προϋποθέσεις έκδοσης λειτουργίας και προδιαγραφές λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης (Κ.Δ.Α.Π.) που στεγάζονται σε δημόσια σχολικά κτίρια» (Β΄ 3851)
7.4.1.21	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, και η εποπτεία Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με	Άρθρο 30 του ν. 2072/1992 (Α΄ 125), περί στεγών αυτόνομης

		Αναπηρίες	διαβίωσης για άτομα με ειδικές ανάγκες, ν. 2345/1995, π.δ. 395/1993 (Α΄ 166), Υπό στοιχεία Γ4α/Φ.201/1791/20.5.1998 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και Πρόνοιας «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στέγης Ημιαυτόνομης Διαβίωσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες» (Β΄ 517), Υπό στοιχεία Π3β/Φ.ΓΕΝ/Γ.Π. οικ. 3394/10.1.2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρία που χαρακτηρίζονται από νοητική υστέρηση» (Β΄ 74), υπό στοιχεία Π3β/Φ.ΓΕΝ/Γ.Π.οικ.123218/ 9.11.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Απλούστευση και ένταξη στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ) διαδικασιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε εκτέλεση των διατάξεων του ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63 Α΄)» (Β΄ 2686) και Υπό στοιχεία Δ12/ΓΠοικ.13107/283/

			20.3.2019 κοινή απόφαση των Αναπληρωτών Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες» (Β΄ 1160)
7.4.1.22	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας λειτουργίας και εποπτεία Μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας (ΜοΠΠ) από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.	ν. 2345/1995 και υπ’ αρ. 40494/3.5.2022 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας (ΜοΠΠ) από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα» (Β΄ 2302)
7.4.1.23	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας και η εποπτεία Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης από φυσικά πρόσωπα ή Ν.Π.Ι.Δ.	π.δ. 395/1993, Άρθρα 3 και 5 του ν. 4837/2021 και υπό στοιχεία Π4α/οικ.4633/29.9.1993 απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Προδιαγραφές λειτουργίας κέντρων αποθεραπείας - αποκατάστασης για την παροχή ιατρικών και λοιπών φροντίδων καθώς και για την διημέρευση των ατόμων που περιγράφονται στο άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 2072/1992» (Β΄ 789)
7.4.1.24	Περιφέρειες	Η άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας στην Ελλάδα, παραρτημάτων κοινωφελών οργανισμών που εδρεύουν στην αλλοδαπή	Άρθρο 11 του ν. 2072/1992 Υπό στοιχεία Π4/Φ.69/1727/31.3.1994 κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Όροι και προϋποθέσεις για την

			εγκατάσταση και λειτουργία στην Ελλάδα παραρτημάτων κοινωφελών οργανισμών που εδρεύουν στην Αλλοδαπή.» (Β΄ 385, διόρθωση σφάλματος Β΄ 559)
7.4.1.25	Περιφέρειες	Η εγγραφή στο μητρώο της Περιφέρειας φορέων κοινωνικής φροντίδας	Άρθρο 5 ν. 2646/1998 (Α΄ 236), περί μητρώων και ειδικής πιστοποίησης, ν. 4455/2017 (Α΄ 22) και Υπό στοιχεία Γ.Π:Π(2)γ/οικ. 34029/22.3.2012 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Πιστοποίηση Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας του Ιδιωτικού Τομέα μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα και ΜΚΟ Εθελοντικού Χαρακτήρα» (Β΄ 1163)
7.4.1.26	Περιφέρειες	Η έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων και η λήψη μέτρων σε θέματα υγιεινής περιβάλλοντος και ειδικότερα, τις γνωμοδοτήσεις Δ9 επί μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων με διάθεση υγρών αποβλήτων σε αποδέκτη ή με επαναχρησιμοποίηση ή ανάλογα την κατηγορία και το είδος της δραστηριότητας, τον έλεγχο των όρων λειτουργίας κολυμβητικών δεξαμενών, την εισήγηση για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας (από το δήμο) στις περιπτώσεις δημοσίων κολυμβητικών δεξαμενών (πλην όσων λειτουργούν εντός τουριστικών καταλυμάτων), την έκδοση άδειας εκμετάλλευσης πηγής φυσικού μεταλλικού νερού, τη χορήγηση σύμφωνης γνώμης υγειονομικής καταλληλόλητας για εμφιαλωτήρια επιτραπέζιων νερών, τον έλεγχο και τις δειγματοληψίες θαλασσίων και ποσίμων νερών	ν. 4014/2011 (Α΄ 209), ν. 4819/ 2021 (Α΄ 129), Υπό στοιχεία ΟΙΚ. 5673/400/5.3.1997 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας και Υγείας και Πρόνοιας «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» (Β΄ 192), Υπό στοιχεία οικ.145116/2.2.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και

			Τροφίμων «Καθορισμός μέτρων, όρων και διαδικασιών για την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων» (Β΄ 354), Υπό στοιχεία Γ1/443/15.1.1973 απόφαση του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών «Περί κολυμβητικών δεξαμενών μετά οδηγιών κατασκευής και λειτουργίας αυτών» (Β΄ 87) π.δ. 433/1983 (Α΄ 163) και Υπό στοιχεία Α1β/4841/12.6.1979 απόφαση Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών «Περί της ποιότητος των εμφιαλωμένων νερών» (Β΄ 696)
7.4.1.27	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας και ο έλεγχος των κάθε είδους δημόσιων και ιδιωτικών εργαστηρίων, τα οποία πραγματοποιούν μικροβιολογικές εξετάσεις ελέγχου νερού, τροφίμων ή ποτών, με εξαίρεση τα εργαστήρια του Γενικού Χημείου του Κράτους	Υποπερ. 23 περ. ΙΙ τομέα Ζ παρ. ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 και Παρ. 8 άρθρου 13 ν. 3172/2003 (Α΄ 197), περί μέτρων προστασίας της Δημόσιας Υγείας στην Περιφέρεια
7.4.1.28	Περιφέρειες	Η χορήγηση πιστοποιητικών - βεβαιώσεων σε επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών για την εξαγωγή των παραγόμενων από αυτές τροφίμων και ποτών	Υπ’ αρ. 15523/30.8.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) υπ’ αριθμ. 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και εναρμόνιση της Οδηγίας 2004/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Β΄ 1187) Υπό στοιχεία οικ.

			32790/392/Φ.15/17.3.2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Απλούστευση πλαισίου άσκησης μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων τροφίμων και ποτών και προτυποποίηση των διοικητικών διαδικασιών γνωστοποίησης λειτουργίας» (Β΄ 1061), Υπό στοιχεία Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829/21.6.2017 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων και ποτών και άλλες διατάξεις» (Β΄ 2161), Υπ. αρ. Α1β/4841/12.6.1979 Υγειονομική Διάταξη περί της ποιότητας των εμφιαλωμένων νερών (Β΄ 696), όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 1263/28.5.1999 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Υγείας και Πρόνοιας «περί ποιότητας των εμφιαλωμένων νερών» (Β΄ 1070), την υπό στοιχεία Γ1(φ)/ΓΠ οικ. 80012/19.10.2015 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Τροποποίηση της υπ’ αριθμ. Α1β/4841/12.6.1979 Υγειονομικής Διάταξης «Περί της ποιότητας των εμφιαλωμένων νερών» (ΦΕΚ 696/Β/1979), όπως έχει τροποποιηθεί με την υπ’ αριθμ. πρωτ. 1263/28.5.1999 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1070/Β/1999)» (Β΄ 2273) και την υπό στοιχεία Γ1(δ)/ΓΠ οικ.83217/30102015 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Τροποποίηση της υπ’ αριθμ.

			Α1β/4841/12.6.1979 Υγειονομικής Διάταξης «Περί της ποιότητας των εμφιαλωμένων νερών» (ΦΕΚ 696/Β΄/1979), όπως έχει τροποποιηθεί με τις υπ’ αριθμ. πρωτ. 1263/28.5.1999 κοινές υπουργικές αποφάσεις (ΦΕΚ 1070/Β/1999) και Γ1(δ)/ΓΠ οικ.80012/19.10.2015 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 2273/Β΄/2015)» (Β΄ 2344), π.δ. 433/1983 (Α΄ 163), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία Υ2/οικ.329/2.2.1998 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Υγείας και Πρόνοιας «Τροποποίηση του ΠΔ 433/83 (ΦΕΚ 163Α/9.11.83) αναφορικά με τους όρους εκμετάλλευσης και κυκλοφορίας στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών σε συμμόρφωση προς την οδηγία 96/70 Ε.Κ.» (Β΄ 114)
7.4.1.29	Περιφέρειες	Η χορήγηση και ανάκληση βεβαιώσεων άσκησης επαγγελμάτων υγείας, πλην ιατρών και οδοντιάτρων, καθώς και βεβαιώσεων λειτουργίας πάσης φύσης χώρων άσκησης ιδιωτικού επαγγέλματος υγείας και πρόνοιας, πλην ιατρείων και οδοντιατρείων	π.δ. 247/1991, ν. 2072/1992, π.δ. 93/1993 (Α΄ 39), π.δ. 225/2000 (Α΄ 194), π.δ. 235/2000 (Α΄ 199) Άρθρο 85 του ν. 4472/2017, περί αδειοδοτήεων, διοικητικής εποπτείας και ελέγχου λειτουργίας ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ και Άρθρο 7 του ν. 4600/2019 (Α΄ 43), περί άδειας ίδρυσης Ιδιωτικής Κλινικής
7.4.1.30	Περιφέρειες	Η υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας του ν. 3172/2003 (Α΄ 197), περί Προγραμμάτων Δημόσιας Υγείας στην Περιφέρεια	ν. 3172/2003 (Α΄ 197) και Υπό στοιχεία Δ1γ/Γ.Π/38282/18.6.2020 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Προτυποποιημένα Έντυπα Ελέγχου Επιχειρήσεων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος»

			(Β΄ 2678)
7.4.1.31	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΛΓ΄ του ν. 4442/2016 για τη λειτουργία αυτοτελών διαιτολογικών γραφείων και πολυδύναμων διαιτολογικών μονάδωντα εργαστήρια αισθητικής και οι πολυδύναμες μονάδες αδυνατίσματος.	Υπό στοιχεία οικ. 3215/3.6.1998απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας Μονάδων αδυνατίσματος και διαιτολογικών Μονάδων» (Β΄ 655) και Κεφάλαιο ΛΓ΄ του ν. 4442/2016, άρθρα 233 έως 240
7.4.1.32	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΛΔ΄ του ν. 4442/2016, για την απλούστευση του πλαισίου ίδρυσης και λειτουργίας εργαστηρίων αισθητικών, κατά λόγο αρμοδιότητας	Κεφάλαιο ΛΔ΄ του ν. 4442/2016, άρθρα 241 έως 248
7.4.1.33	Περιφέρειες	Η εποπτεία και ο έλεγχος στον τρόπο παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας από τις ιδιωτικές κλινικές.	π.δ. 470/1983 (Α΄ 179), Άρθρο 17 του π.δ. 247/1991, περί εποπτείας και ελέγχου των ιδιωτικών Κλινικών και ν. 2647/1998
7.4.1.34	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος Φυσικού Νοσοκομείου	Υπό στοιχεία Α2στ/οικ.2073/6.4.1983 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Καθορισμός προσόντων για την επαγγελματική απασχόληση των Φυσικών Νοσοκομείων» (Β΄ 280) και ν. 2647/1998
7.4.1.35	Περιφέρειες	Η χορήγηση βεβαιώσεων άσκησης επαγγέλματος φαρμακοποιών και η κατάθεση των απαιτούμενων δικαιολογητικών	π.δ. 6/2000, π.δ. 72/2006 (Α΄ 73), Άρθρο 8 του ν. 206/1947 (Α΄ 11), περί εξέτασης πτυχιούχων φαρμακευτικής και ν.δ. 2632/1953 (Α΄ 292)
7.4.1.36	Περιφέρειες	Ο διορισμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου: α) του Πρότυπου Εθνικού	άρθρο 4 του β.δ. 70/1973 (Α΄ 23), άρθρο 4 του β.δ. 61/1973

		Νηπιοτροφείου Καλλιθέας πρώην Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Φιλανθρωπικό Ίδρυμα Εθνικό Ορφανοτροφείο Πολέμου Καλλιθέας», β) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Νεομάρτυρος Αγίου Γεωργίου εξ Ιωαννίνων», γ) του Ν.Π.Ι.Δ. «Φιλόξενος Στέγη», δ) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Παιδική Στέγη Περιστερίου», ε) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Χριστοδούλειο Ορφανοτροφείο Θηλέων», στ) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Παιδική Στέγη της Γωνιάς του Παιδιού», ζ) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Πηνελόπειου ιδρύματος», η) του Ν.Π.Ι.Δ. «Ελληνική Μέριμνα», θ) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Χριστιανική Στέγη Κοριτσιού «Η Αγία Άννα»», ι) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου», ια) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Ίδρυμα η Παιδική Στέγη», ιβ) του Ν.Π.Ι.Δ. «Ένωσις Αθηναίων Κυριών», ιγ) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Λέσχη Εργαζόμενου Κοριτσιού Πειραιώς» και ιδ) του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Στέγη Θηλέων «Ο Άγιος Αλέξανδρος Παλαιού Φαλήρου»»	(Α΄ 20), άρθρο 5 του β.δ. 757/1972 (Α΄ 219), άρθρο 4 του β.δ. 191/1973 (Α΄ 61), β.δ. 65/1973 (Α΄ 21), άρθρο 4 του β.δ. 62/1973 (Α΄ 20), άρθρο 5 του β.δ. 203/1973 (Α΄ 64), άρθρο 4 του β.δ. 787/1972 (Α΄ 233) άρθρο 4 του β.δ. 784/1972 (Α΄ 230) άρθρο 4 του β.δ. 104/1973 (Α΄ 30), άρθρο 2 του β.δ. 41/1963 (Α΄ 5)
7.4.1.37	Περιφέρειες	Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, όπως ο υγειονομικός έλεγχος καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών υγειονομικού ενδιαφέροντος, από την παροχή των οποίων μπορεί να επηρεαστεί με οποιονδήποτε τρόπο η δημόσια υγεία, υδρεύσεων και δεξαμενών νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, πηγών υδροληψίας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, νερών κολυμβητικών δεξαμενών, ιαματικών νερών, θαλάσσιων νερών κολύμβησης, έλεγχος θορύβου μουσικής από κέντρα διασκέδασης και λοιπών καταστημάτων με μουσική για την προστασία από την ηχορύπανση, αυτοκινήτων μεταφοράς, έλεγχος τροφίμων και ποτών για τη χορήγηση βεβαίωσης καταλληλόλητας, έλεγχος εκθεσιακών κέντρων για τη χορήγηση βεβαίωσης καταλληλόλητας από πλευράς υγιεινής, έλεγχος	π.δ. 1180/1981 (Α΄ 293), ν. 3868/2010, ν. 4633/2019 (Α΄ 161), Υπό στοιχεία Υ1γ/Γ.Π./οικ.47829/21.6.2017 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων / ποτών και άλλες δια τάξεις» (Β΄ 2161) και όπου προβλέπεται το ειδικό πλαίσιο κατά περίπτωση,Υπό στοιχεία Δ2β/Γ.Π./οικ. 80727/15.11.2019 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Υγείας και Εσωτερικών «Καθορισμός των οργάνων, της διαδικασίας ελέγχου πιστοποίησης των

		ανθυγιεινών εστιών, έλεγχος σε οίκους ανοχής για τη χορήγηση βεβαίωσης από πλευράς υγιεινής, έλεγχος εγκαταστάσεων οικόσιτων ζώων και πτηνών, ξενοδοχείων, τουριστικών καταλύματων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, σχολικών κυλικείων και καντίνων, για την απαγόρευση του καπνίσματος. Η γνωμοδότηση καταλληλόλητας για: α) κινητές καντίνες, β) οχήματα μεταφοράς τροφίμων και ποτών και νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, γ) επιχειρήσεις πώλησης τροφίμων και ποτών επί αυτοκινήτων, επιχειρήσεις παρασκευής/διάθεσης τροφίμων-ποτών εντός εκθεσιακών κέντρων, υπαίθριων εκθέσεων κ.τ.λ. για μικρά χρονικά διαστήματα, δ) κέντρα διασκέδασης, ε) αμιγείς επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, στ) παιδότοπους, ζ) οίκους ανοχής, η) χώρους λατρείας	παραβάσεων και επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων, καθώς και των κριτηρίων προσδιορισμού του ύψους του προστίμου, της διαδικασίας είσπραξης των προστίμων καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή του ν. 3868/2010 (ΦΕΚ 129/Α΄/3.8.2010), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (Β΄ 4177) ν. 445/1937 (Α΄ 22), ν. 4264/2014 (Α΄ 118), Υπό στοιχεία Α5/3010/1985 απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Μέτρα Προστασίας της Δημόσιας Υγείας από θορύβους Μουσικής των Κέντρων Διασκέδασης και λοιπών Καταστημάτων» (Β΄ 593), Υπό στοιχεία Τ.Τ. 9946/10.3.2000 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του Υπουργού Δημόσιας Τάξης «Καθορισμός των δικαιολογητικών άδειας εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος, η οποία χορηγείται από το Δήμαρχο ή από τον Πρόεδρο της Κοινότητας στα πρόσωπα, τα οποία κατέχουν πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδομένου επ’ αμοιβή προσώπου» (Β΄ 351), Υπό στοιχεία 1107414/1491/Τ.&Ε.Φ./26.11.2003 κοινή απόφαση Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας «Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων, της διαδικασίας και των

			δικαιολογητικών για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, του οργάνου για την αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης και λοιπών διαδικαστικών θεμάτων για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3037/2002» (Β΄ 1827), Υπό στοιχεία ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/31600/ 20.11.2013 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υγείας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, Θεάτρου και Κινηματογράφου» (Β΄ 3106),
7.4.1.38	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσιας Υγεία κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4675/2020 (Α΄ 54)
7.4.1.39	Περιφέρειες	Ο υγειονομικός έλεγχος σε: α) σχολεία, βρεφικούς, βρεφονηπιακούς - παιδικούς σταθμούς, β) χώρους παραμονής και σίτισης αστέγων, συσσίτια δήμων και Εκκλησιών, Κοινωνικά Παντοπωλεία και γ) χώρους εστίασης και υγιεινής κατασκηνώσεων, κάμπινγκ	Υπό στοιχεία Δ1β/ΓΠ/οικ.21739/11.5.2026 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας και Υπό στοιχεία Υ1α/Γ.Π./οικ.76785/12.10.2017 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Τροποποίηση των άρθρων 3 και 4 της Υ.1α/Γ.Π. οικ.76785 (ΦΕΚ 3758/τ.Β/25.10.2017) υπουργικής απόφασης με θέμα: «Ιατρικός έλεγχος προσωπικού, διατροφή και κανόνες υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων στους δημόσιους και ιδιωτικούς βρεφικούς,

			βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς»» (Β΄ 3758)
7.4.1.40	Περιφέρειες	Ο έλεγχος: α) οικόσιτων ζώων και β) ανθυγιεινών εστιών (υγρασία σε οικίες από διαρροή λυμάτων, στάσιμα νερά, πλημμελής καθαριότητα, συσσώρευση - απόρριψη απορριμμάτων)	Υπό στοιχεία Υ1β/2000/29.3.1995, απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Υγειονομική διάταξη «Περί όρων ιδρύσεως και λειτουργίας πτηνο - κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων»» (Β΄ 343) και Υπό στοιχείαΥ1γ/Γ.Π/οικ.47829/ 21.6.2017 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων / ποτών και άλλες διατάξεις» (Β΄ 2161),
7.4.1.41	Περιφέρειες	Η εφαρμογή αντικαπνιστικής νομοθεσίας και έλεγχος πώλησης αλκοολούχων ποτών σε ανήλικους	ν. 3730/2008 (Α΄ 262), ν. 3868/2010, Άρθρο 2 του ν. 4419/2016 (Α΄ 174), περί ορισμών, Άρθρο 7 του ν. 5216/2025 (Α΄ 118), περί απαγορεύσης χρήσης προϊόντων καπνού και αρμοδίων αρχών ελέγχου Υπό στοιχεία Υ1/Γ.Π./οικ.81348/29.7.200 5 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Επικρατείας «Διαφήμιση και χορηγία προϊόντων καπνού σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2003/33/ΕΚ (ΕΕ L 152/20.6.2003) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Β΄ 1075), Υπό στοιχεία Γ.Π./οικ.104720/25.8.2010 κοινή απόφαση των

			Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προστασίας του Πολίτη, Πολιτισμού και Τουρισμού «Καθορισμός των οργάνων, της διαδικασίας ελέγχου πιστοποίησης των παραβάσεων και επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων, καθώς και των κριτηρίων προσδιορισμού του ύψους του προστίμου, της διαδικασίας είσπραξης των προστίμων καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή του Νόμου 3868/2010 (ΦΕΚ 129 Α΄/3.8.2010).» (Β΄ 1315) και Υπό στοιχεία Δ2β/Γ.Π./οικ.80727/15.11.2019 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Υγείας και Εσωτερικών «Καθορισμός των οργάνων, της διαδικασίας ελέγχου πιστοποίησης των παραβάσεων και επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων, καθώς και των κριτηρίων προσδιορισμού του ύψους του προστίμου, της διαδικασίας είσπραξης των προστίμων, καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή του ν.3868/2010 (ΦΕΚ 129/Α/3.8.2010), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (Β΄ 4177)
7.4.1.42	Περιφέρειες	Η υλοποίηση προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών	ν. 3370/2005 (Α΄ 176), Υπό στοιχεία Δ1α/ΓΠ.οικ.23247/23.5.2025 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Υγείας, Υποδομών και Μεταφορών, Αγροτικής Ανάπτυξης και

			Τροφίμων «Μέτρα ελέγχου/καταπολέμησης των κουνουπιών σε πτητικά μέσα» (Β΄ 3041), Υπό στοιχεία Γ1α/Γ.Π.65587/27.8.2015 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση της Ελονοσίας «ΜΕΡΟΠΗ» (ΑΔΑ: 6ΞΡΗ465ΦΥΟ-3ΡΑ) και Υπό στοιχεία Υ1/ΓΠ/104254/19.9.2011 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Μέτρα προστασίας από την ελονοσία. » (Β΄ 2109)
7.4.1.43	Περιφέρειες	Ο έλεγχος διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων σε υγειονομικές μονάδες. Ο έλεγχος και η επιβολή κυρώσεων της διαχείρισης των αποβλήτων οδοντιατρικού αμαλγάματος από τις Υγειονομικές Μονάδες	Υπό στοιχεία οικ.146163/3.5.2012 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υγείας και Κοινωνικής Αλλαγής «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων» (Β΄ 1537), Κανονισμός (ΕΕ) 2017/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για τον υδράργυρο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 (L 137), Υπ’ αρ.30/004/000/485/2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός μέτρων ελέγχου και κυρώσεων για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2017/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τον υδράργυρο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) υπ' αρ. 1102/2008» (L137)» (Β΄ 1931)

			και Υπό στοιχεία Γ1δ/Γ.Π.οικ. 50651/12.8.2021 απόφαση του Υπουργείου Υγείας «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για Σταδιακή Μείωση (phase down) χρήσης οδοντ/κών αμαλγαμάτων «Αντίπας» (Αύγουστος 2021/Έκδοση 1η)» (ΑΔΑ: 6ΨΟΛ465ΦΥΟ-Ω84)
7.4.1.44	Περιφέρειες	Ο υγειονομικός έλεγχος πλοίων και κρουαζιερόπλοιων, έκδοση πιστοποιητικών πλοίων	ν. 3991/2011 (Α΄ 162), Υπό στοιχεία Δ1α/ΓΠ.οικ.47324/11.8.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Εσωτερικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Ρύθμιση επιμέρους λεπτομερειών για την εφαρμογή του Διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού» (Β΄ 4605) και Υπό στοιχεία Δ1α/ΓΠ.οικ.24420/26.4.2024 απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Υγείας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Επιβολή τελών για την έκδοση πιστοποιητικών υγειονομικού ελέγχου πλοίων βάσει του Διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού (ΔΥΚ)» (Β΄ 2725),
7.4.1.45	Περιφέρειες	Η γνωμοδότηση καταλληλόλητας και ο υγειονομικός έλεγχος σε εμφιαλωτήρια νερού και η δειγματοληψία εμφιαλωμένου νερού	Υπό στοιχεία Α1β/4841/12.6.1979 απόφαση του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, Υπό στοιχεία Υ2/οικ. 329/2.2.1998 κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Υγείας και Πρόνοιας «Τροποποίηση του Π.Δ. 433/83 (ΦΕΚ 163Α/9.11.83) αναφορικά με τους όρους εκμετάλλευσης και κυκλοφορίας στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών σε συμμόρφωση

			προς την οδηγία 96/70 Ε.Κ.» (Β΄ 114), Υπό στοιχεία Γ1(φ)/ΓΠ οικ.80012/19.10.2015 απόφαση του Υπουργού Υγείας, Υπό στοιχεία οικ.56561/9.6.2004 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Καθορισμός του καταλόγου, των οριακών τιμών συγκεντρώσεων και των ενδείξεων για την επισήμανση των συστατικών των φυσικών μεταλλικών νερών, καθώς και των όρων χρήσης του εμπλουτισμένου με όζον αέρα στην κατεργασία ορισμένων φυσικών μεταλλικών νερών και νερών πηγής.» (Β’ 887), και Οδηγία 2009/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2009, σχετικά με την εκμετάλλευση και τη θέση στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών (L 164)
7.4.1.46	Περιφέρειες	Η έκδοση άδειας λειτουργίας Ημιαυτόνομης Διαβίωσης σε Διαμερίσματα των ατόμων δεκαπέντε ετών και άνω	Παρ. 1 του άρθρου 59 του ν. 4837/2021
7.4.1.47	Περιφέρειες	Η έκδοση άδειας Δομών βραχυχρόνιας φιλοξενίας ατόμων με αναπηρία	Άρθρο 22 του ν. 5229/2025 (Α΄ 158), περί δομών βραχυχρόνιας φιλοξενίας ατόμων με αναπηρία
7.4.1.48	Περιφέρειες	Η έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Στέγης Αυτόνομης Διαβίωσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα	Υπό στοιχεία Π4β/οικ.4681/29.8.1996 απόφαση του Υπουργού Υγεία και Πρόνοιας «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στέγης Αυτόνομης Διαβίωσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα» (Β΄ 825)

7.4.1.49	Περιφέρειες	Η χορήγηση Πιστοποιητικού Υγείας Αποκλειστικών Νοσοκόμων	Υπό στοιχεία Α.Π./Φ9/οικ. 1012/26.5.1993 κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Καθορισμός αρμόδιου φορέα και προϋποθέσεων χορήγησης άδειας εργασίας αποκλειστικών αδελφών νοσοκόμων» (Β΄ 425)
7.4.1.50	Περιφέρειες	Η χορήγηση πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος εκδιδόμενου προσώπου με αμοιβή	ν. 2734/1999 (Α΄ 161) και Υπ’ αρ. 15/2016 γνωμοδότηση του Υπουργείου Υγείας
7.4.1.51	Περιφέρειες	Η χορήγηση πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος υπηρετικού προσωπικού	
7.4.1.52	Περιφέρειες	Ανάκληση πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος εκδιδόμενου προσώπου με αμοιβή και υπηρετικού προσωπικού.	
7.4.1.53	Περιφέρειες	Βεβαίωση κατοχής βιβλιαρίων υγείας εκδιδόμενων με αμοιβή προσώπων και υπηρετικού προσωπικού	
7.4.1.54	Περιφέρειες	Αναγγελία ενάρξεως της ασκήσεως του επαγγέλματος εκδιδόμενου προσώπου	Παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 2734/1999, περί εγκατάστασης προσώπων εκδιδομένων με αμοιβή Άρθρα 1 και 2 του ν. 3919/2011 (Α΄ 32), περί της αρχής της επαγγελματικής ελευθερίας και της κατάργησης αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων, αντίστοιχα
7.4.1.55	Περιφέρειες	Η έκδοση καρτών ελεύθερης μετακίνησης Ατόμων με Αναπηρίες	Υπ' αριθμ. 3571/12.3.2025 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας «Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων και της διαδικασίας για τη δωρεάν ή με μειωμένο εισιτήριο μετακίνηση α) των Ατόμων με Αναπηρίες και β) των

			πολυτέκνων και των μελών των οικογενειών τους, για το έτος 2025, με τα μέσα συγκοινωνίας του Ο.Α.Σ.Α., του Ο.Σ.Ε.Θ. και των αστικών και υπεραστικών ΚΤΕΛ που είναι μέλη των ομοσπονδιών Π.Ο.Α.Σ. και Π.Ο.Α.Υ.Σ» (Β΄ 1193)
7.4.1.56	Περιφέρειες	Η έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των παιδικών Εξοχών - Κατασκηνώσεων	Υπό στοιχεία Δ22/οικ/37641/1450/22.8.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β΄ 2712)
8. Αναψυχή, Πολιτισμός και Θρησκεία			
8.1 Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες			
8.1.1 Αθλητικά Σωματεία - Σχολές εκμάθησης αθλημάτων			
8.1.1.1	Δήμοι	Η εφαρμογή του ν.2725/1999 (Α΄ 121), για την ρύθμιση του επαγγελματικού και ερασιτεχνικού αθλητισμού, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 2725/1999
8.1.1.2	Δήμοι	Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως δημοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών χώρων άθλησης	
8.1.1.3	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 2725/1999, κατά λόγο αρμοδιότητας	
8.1.1.4	Περιφέρειες	Η διεξαγωγή υπαίθριων αθλητικών εκδηλώσεων και διοργανώσεων δρόμου	
8.1.1.5	Περιφέρειες	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κεφαλαίο ΜΒ΄ του ν.4442/2016 για τη λειτουργία ιδιωτικών γυμναστηρίων και ιδιωτικών αθλητικών σχολών	ν. 2725/1999, ν. 3057/2002, π.δ. 219/2006, Κεφαλαίου ΜΒ΄ ν. 4442/2016, και Υπό στοιχεία ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/33565/9.12.2013, κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διοικητικής

			Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υγείας «Απλούστευση και Προτυποποίηση των διοικητικών διαδικασιών γνωστοποίησης ίδρυσης και λειτουργίας Ιδιωτικών Γυμναστηρίων ή Ιδιωτικών Σχολών εκμάθησης αθλήματος, αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Ένταξη των διαδικασιών στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π) που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης (Ε.Κ.Ε).» (Β΄ 3169)
8.1.1.6	Περιφέρειες	Η υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, αθλητικούς συλλόγους, δήμους, καθώς και με άλλους φορείς δημοσίου ή ιδιωτικού Δικαίου	
8.2 Πολιτιστικές υπηρεσίες			
8.2.1 Δημοτικές Βιβλιοθήκες			
8.2.1.1	Δήμοι	Η ίδρυση και λειτουργία υπηρεσιών βιβλιοθηκών	
8.2.3 Πολιτιστικά και Πνευματικά Ιδρύματα/ Κέντρα- Αρχεία			
8.2.3.1	Δήμοι	Η χορήγηση άδειας για τη χρήση χώρων συνάθροισης κοινού, στους οποίους δίνονται θεατρικές, χορευτικές ή μουσικές παραστάσεις ή παρουσιάζονται άλλα, παρεμφερούς μορφής, οπτικοακουστικά δρώμενα, σύμφωνα με τα άρθρα 1 έως 6 του ν. 4229/2014	Άρθρα 1 έως 6 του ν. 4229/2014
8.2.4 Πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ			
8.2.4.1	Δήμοι	Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη	

		δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ., καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων	
8.2.4.2	Δήμοι	Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή τους σε αυτά	Περ. 8 του τομέα στ) της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
8.2.4.3	Δήμοι	Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.	
8.2.4.4	Δήμοι	Η θέσπιση βραβείων, χορηγιών και άλλων μέσων για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης των γραμμάτων και των τεχνών, των ψηφιακών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, με παράλληλη εποπτεία και ενίσχυση συλλόγων και φορέων που επιδιώκουν αντίστοιχους σκοπούς	
8.2.4.5	Περιφέρειες	Η οργάνωση συναυλιών ή άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων	
8.2.4.6	Περιφέρειες	Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων	
8.2.4.7	Περιφέρειες	Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.	
8.2.4.8	Περιφέρειες	Η θέσπιση βραβείων, χορηγιών και άλλων μέσων για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης των γραμμάτων και των τεχνών «των ψηφιακών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών», με παράλληλη εποπτεία και ενίσχυση συλλόγων και φορέων που επιδιώκουν αντίστοιχους σκοπούς	
8.2.6 Πολιτιστικά Σωματεία - Σχολές			
8.2.6.1	Δήμοι	Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και	β.δ. 16/1966 (Α’ 7)

		λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου), σύμφωνα με το β.δ. 16/1966 (Α΄ 7)	
8.2.6.2	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, Χορού και Κινηματογράφου σύμφωνα με τον ν. 1158/1981 (Α΄ 127)	ν. 1158/1981 (Α΄ 127)
8.2.6.3	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των ερασιτεχνικών σχολών χορού και η εποπτεία τους	ν. 1158/1981 και π.δ. 457/1983 (Α΄ 174)
8.2.6.4	Περιφέρειες	Η εποπτεία πολιτιστικών και λοιπών σωματείων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της οικείας περιφερειακής ενότητας και εν γένει κάθε σχετικό θέμα που αφορά τη λειτουργία τους	ν. 281/1914 (Α΄ 171) και Άρθρα 61 έως 108 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α΄ 164)
8.6 Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία που δεν κατηγοριοποιούνται αλλού			
8.6.1 Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία			
8.6.1.1	Δήμοι	Η συμμετοχή στην Εθνική Πρωτεύουσα Νεολαίας	Άρθρο 6 του ν. 5107/2024 (Α΄ 64), περί Εθνικής Πρωτεύουσας Νεολαίας
9. Εκπαίδευση			
9.2 Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση			
9.2.2 Σχολικές Μονάδες και Μαθητές			
9.2.2.1	Δήμοι	Η κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων	Περ. 1 του τομέα στ) της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων καιπαρ. 8 του άρθρου 204 του ν. 4610/2019 (Α΄ 70), περί θεμάτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
9.2.2.2	Δήμοι	Η εποπτεία και έλεγχος συλλόγων γονέων και κηδεμόνων	Άρθρο 53 του ν. 1566/1985 (Α΄ 167), περί συγκρότησης οργανώσεων, και π.δ. 161/2000

9.5 Εκπαίδευση που δεν μπορεί να ταξινομηθεί βάση του επιπέδου			
9.5.1 Εκπαίδευση			
9.5.1.1	Δήμοι	Η εκτέλεση προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού	Άρθρα 52 έως 65 του ν. 4763/2020 (Α΄ 254)
9.5.1.2	Δήμοι	Η παροχή προγραμμάτων Λαϊκής επιμόρφωσης ή εκπαίδευσης ενηλίκων	Άρθρο 23 του ν. 3879/2010 (Α΄ 163), περί ρύθμισης θεμάτων λαϊκής επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης
9.5.1.3	Δήμοι	Η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.)	Άρθρο 1 του ν. 4756/2020
9.5.1.4	Περιφέρειες	Η έγκριση της αδελφοποίησης σχολείων της χώρας με σχολεία της αλλοδαπής, της συνεργασίας αυτών, καθώς και της συμμετοχής μαθητών σε διεθνείς μαθητικές συναντήσεις	Άρθρο 5 της υπό στοιχεία 20883/ΓΔ4/12.2.2020 κοινής απόφασης της Υπουργού και της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εκδρομές-Εκπαιδευτικές επισκέψεις και μετακινήσεις μαθητών/τριών Δημόσιων και Ιδιωτικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης εντός και εκτός της χώρας» (Β΄ 456)
9.5.1.5	Περιφέρειες	Η υλοποίηση και συμμετοχή σε προγράμματα πολιτιστικών και αθλητικών φορέων	
9.5.1.6	Περιφέρειες	Η χορήγηση άδειας για τη χρήση προσωνυμίας, καθώς και η αλλαγή εγκριθείσας προσωνυμίας σε φροντιστήρια	Άρθρο 2 του ν. 2647/1998 και Παρ. 1 του άρθρου 73 του α.ν. 2545/1940 (Α΄ 287), περί αρμοδίων οργάνων για την επιβολή κυρώσεων
9.5.1.7	Περιφέρειες	Η χορήγηση επάρκειας γνώσης ξένων γλωσσών σε όσες περιπτώσεις τα προσόντα των διδασκόντων δεν συμπίπτουν με τα προσόντα των αντίστοιχων δημόσιων λειτουργών	Άρθρο 2 του ν. 2647/1998 και Παρ. 4 του άρθρου 70 του α.ν. 2545/1940, περί προσόντων διδακτικού προσωπικού
9.6 Επικουρικές προς την εκπαίδευση υπηρεσίες			
9.6.1 Επικουρικές προς την εκπαίδευση υπηρεσίες			

9.6.1.1	Δήμοι	Η σίτιση μαθητών καλλιτεχνικών και μουσικών σχολείων, μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής	Παρ. 2 του άρθρου 69 του ν. 4257/2014
9.6.1.2	Δήμοι	Ο διορισμός και αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων και καθορισμός των λεπτομερειών επωφελέστερης διάθεσης των εσόδων των κληροδοτημάτων έμμεσης διαχείρισης που χορηγούν Υποτροφίες	Άρθρο 10 του π.δ. 472/1983 (Α΄ 181, διορθ. σφάλμ. Α΄ 4), περί διάφορων θεμάτων διοικητικής φύσηςκαι ν.1583/1985 (Α΄ 222)
9.6.1.3	Δήμοι	Η επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων, τα οποία δεν λειτουργούν, και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς	Άρθρο 41 του ν. 1566/1985 (Α΄ 167), περί χρήσης και αξιοποίησης των σχολικών κτιρίων, υποδομών και λοιπών εγκαταστάσεων
9.6.1.4	Δήμοι	Η συγκρότηση επιτροπής καταλληλόλητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηρισθεί ως διδακτήριο. Τα ανωτέρω ισχύουν και για μισθώσεις κτηρίων προς στέγαση σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από τους Δήμους	
9.6.1.5	Δήμοι	Η απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και η ανέγερση σχολικών κτιρίων	
9.6.1.6	Δήμοι	Η μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, η στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης ο καθορισμός της αποκλειστικής χρήσης ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και της κοινής χρήσης των υπολοίπων χώρων και των ωρών λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας	
9.6.1.7	Δήμοι	Η διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων, κοινού ενδιαφέροντος	Παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 1566/1985 και π.δ. 161/2000
9.6.1.8	Δήμοι	Ο καθορισμός κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους	
9.6.1.9	Περιφέρειες	Η μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς	Άρθρο 45 του ν. 4937/2022 (Α΄ 106), περί μεταφοράς μαθητών

		των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, των μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων, των προτύπων και πειραματικών σχολείων, καθώς και των απαιτούμενων ενεργειών σε περίπτωση αδυναμίας πραγματοποίησης αυτής	προτύπων και πειραματικών σχολείων, Άρθρο έβδομο του ν. 4089/2012 (Α’ 206) και Παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 4286/2014 (Α΄ 194), περί μεταφοράς μαθητών δημοσίων σχολίων
9.8 Εκπαίδευση που δεν κατηγοριοποιείται αλλού			
9.8.1 Εκπαίδευση			
9.8.1.1	Δήμοι	Η επιβολή κυρώσεων στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους	Παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 1566/1985, περί διάρθρωσης και βαθμίδων της εκπαίδευσης, και π.δ. 161/2000
9.8.1.2	Δήμοι	Η εκπόνηση και εκτέλεση προγραμμάτων, τα οποία αφορούν θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	
9.8.1.3	Περιφέρειες	Η εκπόνηση και εκτέλεση προγραμμάτων, τα οποία αφορούν θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	
9.8.1.4	Περιφέρειες	Η κοινή οργάνωση με τοπικούς φορείς πολιτιστικών εκδηλώσεων με σκοπό τη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς και τη διάδοση της στους νέους	
9.8.1.5	Περιφέρειες	Οι περιφέρειες δύνανται να χρηματοδοτούν την κατασκευή, εν όλω ή εν μέρει, την ανακαίνιση ή την επισκευή αθλητικών εγκαταστάσεων που ανήκουν, κατά κυριότητα ή κατά χρήση, σε ερασιτεχνικά αθλητικά σωματεία ή συλλόγους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	Άρθρο 25 του ν. 4258/2014, περί χρηματοδότησης αθλητικών εγκαταστάσεων και Περ. 22 του τομέα Η της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010
9.8.1.6	Περιφέρειες	Οι Περιφέρειες, στο πλαίσιο των	

		δαπανών κοινωνικής αντίληψης που εκτελούν, δύνανται να καλύπτουν από ιδίους πόρους τις δαπάνες συμμετοχής των τέκνων του προσωπικού τους, ηλικίας τεσσάρων (4) έως δεκαέξι (16) ετών, σε παιδικές κατασκηνώσεις, κατά τη θερινή περίοδο εκάστου έτους, και για χρονικό διάστημα έως δύο (2) εβδομάδες. Το ημερήσιο τροφείο που θα καλύπτουν οι Περιφέρειες αντιστοιχεί σε αυτό που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 της υπό στοιχεία 6199/267/2017 απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών «Κατάρτιση προγράμματος διαμονής παιδιών χαμηλόμισθων εργαζομένων και ανέργων σε κατασκηνώσεις.» (Β΄ 1030), και όπως κάθε φορά ισχύει, αναλογικώς εφαρμοζόμενης. Με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου καθορίζονται τυχόν άλλες λεπτομέρειες της διαδικασίας αυτής	
10. Κοινωνική Προστασία			
10.4 Οικογένεια και τέκνα			
10.4.1 Κοινωνική πολιτική και ισότητα των φύλων			
10.4.1.1	Δήμοι	Η λειτουργία δημοτικών κατασκηνώσεων	
10.4.1.2	Δήμοι	Η αδειοδότηση δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων	Παρ. 1 του άρθρου 66ΚΣΤ΄ του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α΄ 111), περί Κέντρων Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων
10.4.1.3	Δήμοι	Η συμμετοχή στον Εθνικό Μηχανισμό Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4445/2016

10.4.1.4	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 4538/2018, για την προώθηση των θεσμών της αναδοχής και υιοθεσίας, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 4538/2018 (Α΄ 85), Υπό στοιχεία Δ11/οικ. 13734/538/26.3.2019 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Ανάπτυξη και Λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Ειδικών και Εθνικών Μητρώων Ανηλίκων, Αναδοχής και Υιοθεσίας» (Β΄ 1163), Άρθρο 14 του ν. 4538/2018, περί προγράμματος επιμόρφωσης υποψηφίων ανάδοχων γονέων και Υπό στοιχεία Δ11/οικ. 49075/2067/17.9.2018 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης υποψηφίων ανάδοχων γονέων και προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των αναδόχων γονέων» (Β΄ 4489)
10.4.1.5	Περιφέρειες	Η χορήγηση και ανάκληση της βεβαίωσης νομίμου άσκησης του επαγγέλματος κοινωνικού λειτουργού και την τήρηση σχετικού μητρώου με διαρκή ενημέρωση	Άρθρο 110 του ν. 4488/2017 (Α΄ 137), περί άσκησης του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού, και π.δ. 23/1992 (Α΄ 6)
10.4.1.6	Περιφέρειες	Η εκπαίδευση σπουδαστών κοινωνικής εργασίας, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας, κοινωνικής πολιτικής ή κοινωνικής διοίκησης κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης	
10.4.1.7	Περιφέρειες	Η εφαρμογή του ν. 2447/1996, κατά λόγο αρμοδιότητας	ν. 2447/1996 (Α΄ 278), Άρθρο 28 ν. 2721/1999 (Α΄ 112), περί υιοθεσίας και ν. 4704/2020 (Α΄ 133)
10.4.1.8	Περιφέρειες	Η ανάληψη χορηγούμενων οικονομικών ενισχύσεων σε φορείς κοινωνικής αντίληψης που εποπτεύονται από τη	ν. 4183/2013 και Υπό στοιχεία Δ14/οικ.65006/1459/10.12.

		Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας που αποτελούν προϊόν των Ειδικών Κρατικών Λαχείων	2018 κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών «Διάθεση, διαχείριση και κατανομή των καθαρών εσόδων Ειδικού Κρατικού Λαχείου Κοινωνικής Αντίληψης σε Ν.Π.Δ.Δ. - φορείς παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, οικονομικού έτους 2018» (Β΄ 5639)
10.4.1.9	Περιφέρειες	Η άσκηση αρμοδιοτήτων που αφορούν θέματα διακρατικών υιοθεσιών	ν. 3765/2009 (Α’ 101)
10.4.1.10	Περιφέρειες	Η επιχορήγηση και οι, κατά την παρ. 8 του άρθρου 25 του ν. 3613/2007 (Α΄ 263), περί ρυθμίσεων θεμάτων επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, ετήσιες εισφορές των δήμων και περιφερειών σε αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα των οποίων είναι μέλη, που είχε ιδρύσει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή μετείχε σε αυτές ή ιδρύει η Περιφέρεια ή μετέχει σε αυτές, εφόσον ο σκοπός τους αναφέρεται στην αντιμετώπιση προβλημάτων, που αφορούν τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και εφόσον η πραγματοποίηση του σκοπού τους ασκείται, κατά διαδοχή, από την περιφέρεια	Παρ. 8 του άρθρου 25 του ν. 3613/2007, περί ρυθμίσεων θεμάτων επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού και Άρθρο 18 του ν. 4461/2017 (Α΄ 38), περί χρηματοδότησης Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας
10.4.1.11	Περιφέρειες	Η επιχορήγηση φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων Ν.Π.Ι.Δ., των οποίων ο σκοπός αναφέρεται στην προστασία ανηλίκων που αντιμετωπίζουν προβλήματα εγκατάλειψης, ενδοοικογενειακής βίας, κακοποίησης και γενικά αδυναμία αντιμετώπισης της φροντίδας τους από τις οικογένειες τους λόγω ένδειας, παραβατικότητας, ή ψυχοκοινωνικών προβλημάτων	
10.5. Ανεργία			
10.5.2 Απασχόληση			
10.5.2.1	Δήμοι	Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής τους	

10.5.2.2	Δήμοι	Συμβολή στην απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν προς τους ανέργους, με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνσή τους για την εξεύρεση απασχόλησης, καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, με τη δημιουργία Δημοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την Απασχόληση, σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους.	
10.5.2.3	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος τεχνιτών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων	ν. 1575/1985 και Υπ΄αρ. 366543/17.12.2021 απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών και Μεταφορών «Τροποποίηση της υπ’ αρ. 73100/731/1988 (Β΄ 302) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Καθορισμός δικαιολογητικών, υποδειγμάτων και διαδικασίας για έκδοση αδειών άσκησης επαγγέλματος τεχνίτη αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων του ν.1575/1985»» (Β΄ 6206)
10.5.2.4	Περιφέρειες	Η συμμετοχή και η υλοποίηση σε προγράμματα δράσεων και πρωτοβουλιών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων στο πλαίσιο των περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών	
10.5.2.5	Περιφέρειες	Η επιβολή της ποινής του προστίμου σε εργοδότες, βάσει εισήγησης της οικείας Συμβουλευτικής Επιτροπής	Άρθρο 5 του ν.δ. 2656/1953 (Α΄ 299), περί υποχρεώσεων ανέργων και εργοδοτών
10.7 Κοινωνικός αποκλεισμός που δεν κατηγοριοποιείται			
10.7.1 Κοινωνικός αποκλεισμός			
10.7.1.1	Δήμοι	Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, μέσω της ίδρυσης και	

		λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Απασχόλησης βρεφών και νηπίων), ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων	
10.7.1.2	Δήμοι	Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως είναι οι υπηρεσίες υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.	
10.7.1.3	Δήμοι	Η σύσταση Ομάδας Προστασίας Ανηλίκων	Άρθρο 8 του ν. 3961/2011 (Α’ 97), περί τήρησης Εθνικού Μητρώου και λειτουργίας Εθνικής Γραμμής Παιδικής Προστασίας, σύστασης Εθνικής Συντονιστικής Ομάδας και Δικτύου προστασίας ανηλίκων και Υπό στοιχεία οικ. 49540/4.5.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Υγεία και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Συντονισμός δράσεων και υπηρεσιών παιδικής προστασίας» (Β΄ 877)
10.7.1.4	Δήμοι	Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη ΡΟΜΑ, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας	
10.7.1.5	Δήμοι	Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής	

		αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου	
10.7.1.6	Δήμοι	Η εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, καθώς και η έγκριση του προϋπολογισμού τους, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των επιχορηγήσεων, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς	Άρθρο 6 του ν.δ. 1111/1972 (Α΄ 23), περί υποχρεώσεων συστάσεως ιδρύματος
10.7.1.7	Δήμοι	Ο διορισμός μελών διοικητικών συμβουλίων, η εποπτεία και η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων Παιδικών Ιδρυμάτων, Κέντρων Παιδικής Προστασίας και Απασχόλησης (ΠΙΚΠΑ) και Κέντρων Πρόνοιας και Ειδικών Παιδιών (ΚΕΠΕΠ))	
10.7.1.8	Δήμοι	Η έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας	
10.7.1.9	Δήμοι	Η δωρεάν παραχώρηση της χρήσης ακινήτων του δήμου λόγω οικονομικής αδυναμίας ή για άλλους λόγους που συνδέονται με την εξυπηρέτηση των αναγκών κοινωνικής πολιτικής και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας	
10.7.1.10	Δήμοι	Η λειτουργία του Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι	Άρθρο 91 του ν. 4583/2018 (Α΄ 212), περί ένταξης του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» σε οργανικές μονάδες των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και στελέχωση αυτών με μόνιμο προσωπικό και Άρθρο 13 του ν. 3106/2003 (Α΄ 30), περί του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι»
10.7.1.11	Δήμοι	Η λειτουργία του προγράμματος κοινωνικής φροντίδας	Άρθρο 4 του ν. 2646/1998, περί υπηρεσιών δημοσίου τομέα

10.7.1.12	Δήμοι	Η λειτουργία Γραφείου Ενημέρωσης Ανέργων και Επιχειρήσεων	Άρθρο 15 του ν. 2434/1996 (Α΄ 188), περί γραφείων ενημέρωσης ανέργων και επιχειρήσεων
10.7.1.13	Δήμοι	Η λειτουργία υπνωτηρίων αστέγων	
10.7.1.14	Δήμοι	Η στέγαση και εργασία για τους αστέγους	Άρθρο 15 του ν. 4756/2020, περί στέγασης και εργασίας για τους αστέγους
10.7.1.15	Δήμοι	Η παροχή αγαθών κάθε είδους, από δήμο σε νομικό του πρόσωπο δημοσίου δικαίου, καθώς και ιδιωτικού δικαίου που παρέχει υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, έπειτα από σχετικό αίτημα του τελευταίου και απόφαση αποδοχής αυτού, εν όλω ή εν μέρει, από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Η αξία των αγαθών σε χρήμα καθορίζεται με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και αποτυπώνεται σε σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής τους. Το συνολικό ποσό των ανωτέρω παροχών για κάθε οικονομικό έτος δεν δύναται να υπερβαίνει ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του ύψους της επιχορήγησης - μεταβιβαστικής πληρωμής που ο δήμος οφείλει να καταβάλλει στο νομικό του πρόσωπο για το έτος αυτό και συμψηφίζεται με την επιχορήγηση ή τη μεταβιβαστική πληρωμή του ίδιου ή του επόμενου οικονομικού έτους.	Άρθρο 54 του ν. 4257/2014
10.7.1.16	Δήμοι	Η ανέγερση δημοτικών κατοικιών και την αξιοποίησή τους	ν. 5229/2025 (Α΄ 158)
10.7.1.17	Δήμοι	Η χρήση εγκαταλειμμένων κτιρίων για στεγαστικές ανάγκες των κατοίκων	
10.7.6 Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη			
10.7.6.1	Περιφέρειες	Η συγκρότηση συμβουλίων και επιτροπών αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Από τις ανωτέρω αρμοδιότητες,	Περ. 6 του τομέα Δ της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 ν. 3852/2010

		εξαιρείται η αρμοδιότητα συγκρότησης των Διοικητικών Συμβουλίων των Ασφαλιστικών Οργανισμών που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, των Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών των υποκαταστημάτων του e-ΕΦΚΑ Νομού Αττικής, των Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών των Περιφερειακών Διευθύνσεων του Οργανισμού Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.) Νομού Αττικής, η οποία ασκείται από τον αρμόδιο Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, των συλλογικών οργάνων της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των Ασφαλιστικών Οργανισμών, σε όποιες περιπτώσεις προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις ότι η αρμοδιότητα συγκρότησης τους ανήκει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και η αρμοδιότητα συγκρότησης των Υγειονομικών Επιτροπών των Ασφαλιστικών Οργανισμών.	
10.9 Κοινωνική προστασία που δεν κατηγοριοποιείται αλλού			
10.9.3 Έρανοι, λαχειοφόρες και φιλανθρωπικές αγορές τοπικού χαρακτήρα			
10.9.3.1	Δήμοι	Η οργάνωση Ερανικών Συστημάτων Μακράς Διάρκειας	Άρθρο 12 του ν. 3106/2003, περί Ερανικών Συστημάτων Μακράς Διάρκειας
10.9.3.2	Περιφέρειες	Η χορήγηση αδειών διενέργειας εράνων, λαχειοφόρων και φιλανθρωπικών αγορών σε υπερτοπικό επίπεδο	
10.9.8 Μεταναστευτική πολιτική			
10.9.8.1	Δήμοι	Η λειτουργία Ταμείου Αλληλεγγύης για τους Δήμους όπου λειτουργούν μονάδες φιλοξενίας Μεταναστών και Προσφύγων	Άρθρο 196 του ν. 4662/2020, περί σύστασης «Ταμείου Αλληλεγγύης» για τους Δήμους όπου λειτουργούν μονάδες φιλοξενίας μεταναστών και προσφύγων

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 29 Ιουνίου 2026

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Οι Υπουργοί

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών **ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ**	Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ**	Εξωτερικών **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ**
Εθνικής Άμυνας **ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΔΕΝΔΙΑΣ**	Εσωτερικών **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ**	Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού **ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ**
Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού **ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ**	Υγείας **ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**	Προστασίας του Πολίτη **ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ**
Υποδομών και Μεταφορών **ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ**	Περιβάλλοντος και Ενέργειας **ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ**	Ανάπτυξης **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ**
Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης **ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ**	Δικαιοσύνης **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ**	Πολιτισμού **ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ**
Μετανάστευσης και Ασύλου **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ**	Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας **ΔΟΜΝΑ - ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ**	Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων **ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΧΟΙΝΑΣ**
Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ**	Τουρισμού **ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ**	Ψηφιακής Διακυβέρνησης **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ**
Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥΡΝΑΣ**	Επικρατείας **ΧΡΗΣΤΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΕΡΤΣΟΣ**	Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό **ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ**

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 29 Ιουνίου 2026

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

- Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
- Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις** → **Εγκύκλιοι**.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

0100103290626055O